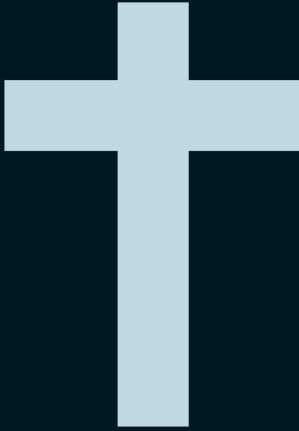

GINITAĠŌ VARIĠUNA

The New Testament in the Sinaugoro Language of Papua New
Guinea

GINITAĜO VARIĜUNA
The New Testament in the Sinaugoro Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sinaugoro long Niugini

Copyright © 1995 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Sinaugoro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
a998e4ce-f2f7-5577-968e-5d2feef358f1

Contents

MATAIO	1
MAREKO	61
LUKA	97
IOANE	158
APOSTOLO	205
ROMA	263
1 KORINTO	292
2 KORINTO	320
GALATIA	341
EFESO	352
FILIPÌ	362
KOLOSE	369
1 TESALONIKA	377
2 TESALONIKA	382
1 TIMOTEO	386
2 TIMOTEO	394
TITO	400
FILEMONA	404
HEBERU	406
IAKOBO	426
1 PETERO	433
2 PETERO	441
1 IOANE	446
2 IOANE	452
3 IOANE	454
IUDAS	456
APOKALUPO	458

VARI NAMONA MATAIO NA ETOREATO

Mataio vaġa-foforina guruġari

Mataio arana ta tu Levi. Ġia tovotovonai tu takesi gogo tarimana, senaġi Iesu na ekeaiato, benamo ġena mero ai eiaġoto.

Ġia tu Iuda tarimana, ma mai Vari Namona tu Iuda tarimari ġeri etoreato.

Ġia na Iuda tarimari ekirarito, Iesu tu moġoni Barau na ekiraġi-toreato Kerisona o vevaġa-maġuri verena. Ginitaġo Guinena o Old Testament ai Keriso beiaġomani guruġana ġetoreato tu varau bema moġoni. Barau ġena guruġa tauri mabarari tu beġe vetoreni veġata (Mataio 5:17). Mataio na ġena Vari Namona nuġanai Keriso varina Old Testament ai ġekiraġi-toreato guruġari ġutuma ma ema torerito anina tu moġea.

Mataio na mai buka tu laġani 58 ema 70 fakari ai etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mataio ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Iesu aiġesina eiaġomato besena ema ġena maġuri varina - karoa 1-2
2. Ġena vetuġunaġi ġauveina bene sinaia ġana tauġena everovinato varina - karoa 3-4:11
3. Ġena ġauvei esinaiato, evevaġa-ribato, eġobatato, e keve evaġa-namorito variri - karoa 4:12-25:46
4. Ġena midigumidigu varina - karoa 26-27
5. Mase na evariġisi-ġenoġoito ema ġena mero etuġurito variri - karoa 28

Iesu eiaġomato besena

¹ Iesu Keriso emaġurito, tubuna ġatana ġerina eiaġomato varina tu maiġa: Iesu tu Davida garakana, Davida tu Aberhamo garakana.

² Aberhamo tu Isako tamana; Isako tu Iakobo tamana; Iakobo tu Iuda ma kakana ema tarina merori ġesi tamari; ³ Iuda tu Perese e Sera tamari, sinari tu Tamar; Perese tu Hesron tamana; Hesron tu Ram tamana; ⁴ Ram tu Aminadab tamana; Aminadab tu Nasona tamana; Nasona tu Salmon tamana; ⁵ Salmon tu Boas tamana, Boas sinana tu Rahaba; Boas tu Obed tamana, Obed sinana tu Ruta; Obed tu Iese tamana; ⁶ Iese tu Kini Davida tamana.

Davida tu Solomona tamana. Solomona tu Uria ġaraġona ġenana emaġurito, (Uria ġaraġona etava-verariato murinai); ⁷ Solomona tu Rehoboam tamana; Rehoboam tu Abia tamana; Abia tu Asa tamana; ⁸ Asa tu Iehosafat tamana; Iehosafat tu Ioram tamana; Ioram tu Usia tamana; ⁹ Usia tu Iotam tamana; Iotam tu Ahasa tamana; Ahasa tu Hesekia tamana; ¹⁰ Hesekia tu Manase tamana; Manase tu Amon tamana; Amon tu Iosia tamana; ¹¹ Iosia tu Iekonia ma tarina merori ġesi tamari. Mo ġaro ai Babulona tarimari na Isaraela tarimari ġeġabi-iaġorito Babulona ġana.

¹² Babulona ġana ġeġabi-iaġorito murinai, Iesu eiaġomato besena ema ġemaġurito varina tu maiġa: Iekonia tu Sealtiele tamana; Sealtiele tu Serubabele tamana; ¹³ Serubabele tu Abiud tamana; Abiud tu Eliakim tamana; Eliakim tu Asoro tamana; ¹⁴ Asoro tu Sadok tamana; Sadok tu Akim tamana; Akim tu Eliud tamana; ¹⁵ Eliud tu Eleasara tamana; Eleasara tu Matan tamana; Matan tu Iakobo tamana; ¹⁶ Iakobo tu Iosefa tamana, Iosefa ġaraġona tu Maria. Maria ġenana Iesu emaġurito; Iesu arana ġekiraġiani Keriso ġetoni. (Keriso anina tu Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).

¹⁷ Ĝuru mabarari Aberahamo ĝenana eiaĝomato mo Kini Davida tu ĝuru gabanana vasivasi (14), e Davida ĝenana eiaĝomato mo Babulona ĝana ĝegabi-iaĝorito tu ĝuru gabanana vasivasi (14), ema Babulona ĝana ĝegabi-iaĝorito negana na eiaĝomato mo Keriso tu ĝuru gabanana vasivasi (14).

Iesu eĝorato

Luka 2:1-7

¹⁸ Iesu Keriso tu maĝesi eĝorato: Ĝia sinana Maria tu Iosefa kirakauna, senaĝi ĝia tauri ruarua tu roĝosi roĝo beĝene veĝaraĝo nuĝanai, Iauka Veaĝa na mero evaĝa-ĝoraiato Maria diana nuĝanai. ¹⁹ Iosefa, Maria ĝaraĝona, tu vei iobukaibuka tarimana, ema asi eurato, tarimarima ĝoirari ai Maria bene vaĝa-maiakaia. Moĝesina naima ĝena ura tu, vekure-toĝai vau Maria bene dobi-kwanea etato. ²⁰ Ĝia moĝesi etuĝamaĝito-ĝoi nuĝanai, Vereĝauka ĝena aneru ta nuvi ai efororito, benamo ekiraiato, ekirato, “Iosefa, Davida natuna, kirakaumu Maria ĝabiraĝena garina asi bono vei, korana ĝia tu Iauka Veaĝa na mero bevaĝa-ĝoraia ĝia diana nuĝanai. ²¹ Ĝia na mero ta beĝabiani, arana bono vatoa Iesu, (Iesu anina tu vevaĝa-maĝuri tauna); korana ĝia na ĝena tarimarima ĝeri rakava ĝerina bevaĝa-maĝuririni.”

²² Maĝeri dagara mabarari ĝeĝorato tu, Vereĝauka na peroveta tarimana muruna na ekiraĝirito guruĝari bene vaĝa-moĝoniri ĝana, ekirato,

²³ “Ĝoĝitaia, ĝuiato ta bekuĝani, mero ta beĝabiani, mo mero keina arana beĝe vatoani Emanuela.”

Emanuela anina tu ‘Barau tu ĝita sevisevirai.’

²⁴ Iosefa gena na etataĝato nai tu, Vereĝauka ĝena aneru na ekiraiato veiĝari eveirito. Maria eĝabi-raĝeato, benamo eĝaraĝoato. ²⁵ Senaĝi ĝia ĝesi asi ĝegenasebonato mo, natuna eĝabiato. Benamo mero arana evatoato, Iesu.

2

Iaunega tarimari ĝaro-raĝeraĝena rekena na ĝeiaĝomato

¹ Iesu tu Iudea tanonai vanuĝa ta arana Betelehema ai emaĝurito. Mo tu Kini Heroda na Iudea tanona eĝitaĝauato-ĝoi neganai. Iesu emaĝurito murinai, iaunega tarimari tu ĝaro eraĝeni rekena na ĝeiaĝomato, Ierusalem-ai ĝema-raĝasito. ² Benamo ĝevedanaĝito, ĝekirato, “Iuda tarimari ĝeri kini ta bemaĝuri ĝetoni tu ainai? Ĝia ĝena visiĝu baĝa ĝitaia ĝaro eraĝeni rekenai. Ĝai tu ĝia toma-rakariĝo vinina baĝa iaĝoma.”

³ Kini Heroda na mo guruĝa eseĝaĝiato nai, nuĝana eketo-bokoto, ema Ieruselema tarimari mabarari maki. ⁴ Benamo ĝia na Rubu Veaĝa vereri baregori e taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimari mabarari evaĝa-vegogorito, benamo edanaĝirito, ekirato, “Peroveta tarimari tu kara ĝetato, Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna), tu ainai bemaĝurini?” ⁵ Ĝia na ĝevaĝa-veaseato, ĝekirato, “Betelehema vanuĝana, mo tu Iudea tanonai, korana peroveta tarimana Mika na maĝesi etoreato,

⁶ ‘Betelehema o, Iudea tanonai otanuni vanuĝana, Iuda vanuĝari vekar-avari ai ĝoi tu dia vanuĝa misina, asi arana vanuĝana ta, korana tu veĝorikau tauna ta ĝoi ĝemuna beiaĝomani, ĝia na au ĝegu Isaraela tarimari beguine-iaĝirini.’”

⁷ Benamo Heroda na iaunega tarimari vekuretoĝai ekearito, benamo edanaĝi-ginikau ginikaurito, ekirato, kamara ĝaro korikori ai visiĝu efororito. ⁸ Benamo etuĝurito Betelehema ĝana, ekirato, “Goiĝo, mero misina

boğonoa vetau-ginikaua, boğo doğariani neganai, boğonoma vağa-ribagu, be au maki bana iağo, bana toma-rakarigo vinia.”

⁹ Heroda ġena guruġa ġeseġaġiato murinai, ma ġerakato dabara na. Dabara na ġeiaġoto-ġoi nuġanai, mo visiġu, ġaro eraġeni rekenai ġeġitaiato visiġuna, na eguine-iaġirito mo, mero misina ġena gena gabuna iatanai eruġa-tarito. ¹⁰ Ġia na mo visiġu ġeġitaiato nai, ġeiau-rakavato. ¹¹ Mo numai ġeraka-togato nai, mero misina ma sinana Maria ġesi ġeġitarito, benamo ġevetui-tarito, ġetoma-rakarigoato. Moġa murinai ġeri farefare ġeġurarito dagarari ġekeorito, bena ġevarevare-viniato. Ġevarevare-viniato dagarari tu golo, e muramura arana frenkinsens, mai tu goġuna ma bonana namona muramurana, ema vedau muramurana arana muro. ¹² Benamo Barau na nuvi ai evaġa-ribarito, ekirato, “Heroda ġenai asi boğono ġenoġoi.” Moġa lorinai dabara boruna na ġeri tanobara e vanuġa ġana ġeġenoġoito.

Iesu Aigupito ġana ġeġwa-iaġoato

¹³ Ġia ġerakato murinai, Vereġauka ġena aneru nuvi ai Iosefa ġenai efororito, ekirato, “Novaisiraġe, mero misina ma sinana ġesi Aigupito ġana noraga-ġori iaġori. Monai boğono tanu mo, au na ma bavaġa-guruġamuni, korana Heroda na mero misina evetauani, bene vaġi-masea etoni.” ¹⁴ Benamo Iosefa evariġisito, mero misina ma sinana ġesi eġabirito, boġi nuġanai Aigupito ġana ġeiaġoto. ¹⁵ Monai ġetanuto mo, Heroda emaseto. Moġesina Vereġauka na peroveta tarimana muruna na ekiraġiato guruġana ema moġonito, ekirato, “Aigupito na natugu akea-rosiato.”

Heroda ġena guruġa lorinai mero misiri ġutuma ġevaġi-maserito

¹⁶ Heroda eriba-maoroto, mo iaunega tarimari na ġia tu ġeġofaiato nai, ebaru-rakava rakavato. Benamo vetari tarimari o soldia etuġurito, Betelehema e rikina tanori ai mero misiri ġeri maġuri laġaniri ruarua e gabivau ma ġemaġurito mabarari ġevaġi-maserito. Mo mero misiri ġeri maġuri laġanina ruarua ma murinai ġevaġi-maserito anina tu, iaunega tarimari na visiġu ġeġitaiato ġarona na, eiaġoto mo, Heroda eribato ġarona tu laġani ruarua kavana. ¹⁷ Mo ġaro ai Barau na peroveta tarimana Ieremia muruna na kara ekiraġiato guruġana tu ema moġonito, ekirato,

¹⁸ “Ġaro ta Rama vanuġanai ġeseġaġiato, taġi-koġokoġo e taġi-vanorovanoro tu barego, Rahela natuna taġiri eveini, e asi eurani beġene vaġa-maġoa, korana natuna tu beġe mase.”

Nasareta ġana ġeġenoġoito

¹⁹ Heroda emaseto murinai, Vereġauka ġena aneru Iosefa ġenai nuvi ai ma efororito Aigupito ai. ²⁰ Benamo mo aneru Iosefa ekiraiato, ekirato, “Novaisiraġe, mero misina ma sinana ġesi noġabiri, Isaraela tanona ġana ġoiaġo. Korana tu mero misina beġene vaġi-masea ġetato-ġoi tarimari tu varau beġe mase.” ²¹ Iosefa evariġisito, benamo mero misina ma sinana ġesi eġoririto, Isaraela tanona ġana ġeiaġoto.

²² Senaġi Iosefa eseġaġito, Akelao na Iudea eġitaġauato-ġoi tamana Heroda gabunai, benamo mo ġana iaġo tu egarito. A Barau na nuvi ai evaġa-ribaiato ilailanai eraka-vanaġito, eiaġoto Galilea tanona rekena ġana. ²³ Galilea tanonai vanuġa ta arana Nasaretai etanuto. Monana Barau na peroveta tarimari ġerina Iesu ekiraġiato guruġana emoġonito, ekirato, “Ġia tu Nasareta tarimanai beġe kiraġiani.”

3

*Ioane Babatiso eġobatat**Ioane 1:19-28*

¹ Moġeri ġarori ai Ioane Babatiso eiaġomato, tano fakanai Iudea nuġanai eġobatat-ġoi, ekirato, ² “Gemi rakava ġerina ġovetuġamaġi-kure, ema ġoraka-kure Barau ġenai, korana Guba Basileiana tu bevotu, (Barau ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa).” ³ Mai Ioane maiġa tu Isaia peroveta tarimana na ekiraġiato-ġoi, maiġesi ekirato, “Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani, “Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia, ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoroa.”

⁴ Ioane ġena dabuġa tu kamela ġuiri na ġeveiato, ġena gabaġau tu nanigosi kefina. Gana ġaniġani dagarari tu madudu e gode nanuri moġo. ⁵ Tarimarima Ierusalemna na e Iudea mabarana na ema Ioridana douka vanuġari mabarari na maki ġeiaġoto-ġoi Ioane ġenai. ⁶ Geri rakava ġekiraġi-foforirito-ġoi vau, ebabatisorito-ġoi Ioridana ġarukanai.

⁷ Farisea e Sadukea tarimari ġutuma maki ġia ġenai ġeiaġoto bene babatisori ġana. Ioane na eġitarito nai, ekirarito, ekirato, “Ġomi mota naturi, dei na bekirami, Barau ġena Kota baregona ġarona ġenana boġo raga-maġurini? ⁸ Ġemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure, benamo ġemi maġuri ai ġwaġwa namori boġono vaġa-ġwari. ⁹ Ema nuġami ai asi boġono kira, ‘Aberahamo tu ġai tamama, (be Barau na beġabi-raġemani).’ Korana akiramini, Barau tu ma seġukana, Aberahamo natuna tu mai fore ġerina bevaġa-ġorarini!” ¹⁰ Toma koko tu ġau korari ai varau beġe toreri; moġa lorinai ġwaġwa namori asi ġevaġa-ġorarini ġauri mabarari tu beġe basirini, karavai beġe fiu-raġerini.

¹¹ Deikara ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kureni tarimana, au na tu nanu na ababatisoani. Senaġi au murigu na beiaġomani tarimana ġena seġuka tu lelevaġi, au ġegu seġuka maki evanagiáni, ema ġia ġena tamaka maki au na asi baġwa-rakaorakaoani riba. Ġia na tu Iauka Veaġa e karava na bebabatisomini. ¹² Ġia ġimanai tu iareva-iareva dagarana, widi momona tu widi tauri ġenana bene iareva-ġitakauri ġana. Benamo widi tu ġena vaġa-vegogo numanai bevaġa-vegogorini, senaġi widi momona begabuani asi ebuseni karavanai.”

*Ioane na Iesu ebabatisoato**Mareko 1:9-11; Luka 3:21-22*

¹³ Moġa neganai Iesu tu Galilea vanuġana na Ioridana ġarukana ġana eiaġoto, Ioane na bene babatisoa ġana. ¹⁴ Senaġi Ioane na ekiraġoiato, ekirato, “Bere namo ġoi na au boro babatisogu. Karase nai au ġegu ai boiaġoma?” ¹⁵ A Iesu na evaġa-veveato, ekirato, “Veġana noveia, korana veġa iobukaiobuka o Barau ġena ura veġari mabarari bitana korana-iaġiri tu namo.” Benamo Ioane na Iesu ġena ura veġana eveiato.

¹⁶ Iesu ebabatisoato, nanu na eraka-raġasito nuġanai, guba evekeo-fakato, benamo ġia na Barau Iaukana eġitaiato, pune kavana emariġoto ġia iatanai. ¹⁷ Ema garo ta guba na ekea-riġoto, ekirato, “Mai tu au Natugu, aura-viniani; ema ġia ġenai aiaku-rakavani maki.”

4

Diabolo o Satani na Iesu eriba-ġaniato

¹ Moĝa murinai Iauka Veaĝa na Iesu tano fakana ĝana eĝori-iaĝoato, Diabolo na bene riba-ĝania ĝana. ² Ĝaro e boĝi gabana vasivasi (40) nuĝari ai asi eĝaniĝanito, eĝani-veaĝato; moĝa lorinai vito na eĝabi-rakavaiato. ³ Benamo Veribaĝani Tarimana Diabolo ĝia ĝenai eiaĝoto, ekiraiato, ekirato, “Bema ĝoi Barau Natuna nai, mai fore nokirari, be ĝaniĝani ai ĝeiaĝo.” ⁴ A Iesu na evaĝa-veseato, ekirato, “Buka Veaĝa nuĝanai maĝesi ekirani, ‘Tarimarima tu dia ĝaniĝani na moĝo bemaĝurini. Senaĝi Barau ĝena guruĝa beĝabi-raĝerini e bekorana-iaĝirini tarimana tu maĝuri beĝabiani.’ ”

⁵ Benamo Diabolo na Ieruselema, siti veaĝana, ĝana eĝori-iaĝoato, Rubu Veaĝa tuĝuna vanigerenai evaĝa-ruĝakauato. ⁶ Benamo ekirato, “Bema ĝoi Barau Natuna, mainana noburi-firiĝo, korana Buka Veaĝa nuĝanai maĝesi ekirani,

‘Barau na ĝena aneru bevaĝa-naĝirini, benamo ĝimari na beĝe ĝobemuni, beĝe ĝabi-vaismuni, kwakumu fore ai asi boraraiani.’ ”

⁷ Iesu na ma evaĝa-veseato, ekirato, “Buka Veaĝa nuĝanai maki ekirani, ‘Vereĝauka ĝoi ĝemu Barau asi bono riba-ĝania.’ ”

⁸ Benamo Diabolo na Iesu eĝori-raĝeato ĝoro baregona e maukana ta tuĝunai, tanobara basileiari mabarari ma marevari namori e ma seĝukari ĝesi evaĝa-ĝitaiato, ⁹ ekirato, “Bema ĝoiragu ai bovetui-tarini e au botomarakarioĝo viniguni nai tu, maĝeri mabarari au na bavinimuni.” ¹⁰ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Satani, au ĝeguna noraka-veĝita. Korana Buka Veaĝa nuĝanai ekirani, ‘Vereĝauka ĝoi ĝemu Barau bono toma-rakariĝo vinya, ĝia moĝo ĝereĝana vetuĝunaĝina bono iaĝo-vini!’ ”

¹¹ Benamo Diabolo na eraga-kwaneato. Aneru kotari Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, ĝenariato.

*Iesu ĝena ĝauvei esinaiato Galileai
Mareko 1:14-15; Luka 4:14-15*

¹² Iesu eseĝaĝito, Ioane ĝe-diburaiato, benamo Galilea tanona ĝana ma eĝenoĝoi-iaĝoto. ¹³ Senaĝi Nasareta vanuĝana ma eragakwaneato, asi etanuto, eiaĝoto, Kaperanaumai ea tanuto. Kaperanaumai tu Genesareta kouna sevina vanuĝana ta, Sebulun e Naftali tanori nuĝanai. ¹⁴ Moĝa ĝenana Isaia, peroveta tarimana, ĝena guruĝa emoĝonito, ekirato,

¹⁵ “Sebulun e Naftali tanori ai ĝotanuni tarimami o, Galilea kouna rikinai ema Ioridana ĝarukana mo rekenai, irau bese tarimami, Barau asi ribami tarimami, ĝemi Galilea tu moĝa, ĝoseĝaĝi.

¹⁶ Mukunai ĝetanuto-ĝoi tarimari tu mama barana varau ĝeĝitaiani. E mo dei mukuna furufuru tanonai ĝetanuto-ĝoi tarimari iatari ai mama varau bema fofori.”

¹⁷ Mo negai vau Iesu na ĝena vari eĝobata-iaĝi-foforiato, ekirato, “Ĝemi rakava ĝerina ĝovetuĝamaĝi-kure, ema ĝoraka-kure Barau ĝenai, korana Guba Basileiana tu bevotu, (Barau ĝena veĝitaĝau seĝukana evaĝa-ruĝaiani maĝa).”

*Iesu na tarima vasivasi (4) ekearito, ĝia murinai beĝene raka
Mareko 1:16-20; Luka 5:1-11*

¹⁸ Iesu Galilea kouna kone rikina na eraka-iaĝoto-ĝoi nuĝanai, tarikaka ruarua, Simona, arana ta tu Petero, ma tarina Anduru ĝesi eĝitarito, ĝeri reke kou ai ĝefiuato, korana ĝia tauri ruarua tu maina tarimari. ¹⁹ Benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Goiaĝoma, murigu ai ĝoma raka, be au

na tu tarimarima maina viniri bana vaġa-ribami.”²⁰ Benamo maoromaoro ġeri reke ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

²¹ Monana ġeraka-iaġoto-ġoi nai, Iesu na tarikaka ruarua ma eġitarito, Iakobo (o Iames) Sebedaio ma tarina Ioane ġesi; ġeri ġasi ai tamari Sebedaio ġesi ġeri reke ġwadareri ġeturirito. Iesu na ekearito,²² benamo maoromaoro ġeri ġasi e tamari ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

Iesu evevaġa-ribato ema keve tarimari evaġa-namorito

Luka 6:17-19

²³ Iesu Galilea tanona mabarana i erakaoto-ġoi, Iuda tarimari ġeri rubu nuġari ai evevaġa-ribato-ġoi, e Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani), varina namona eġobata-iaġiato-ġoi. Ema tarimarima ġeri keve e midigu iraurau mabarari evaġa-namorito. ²⁴ Ġia varina ġefuato, Siria tanona mabarana eġabiato, benamo tarimarima na ġeri keve tarimari mabarari ġia ġenai ġeġwa-iaġorito e ġeġori-iaġorito: Midigu iraurau, iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari, ġue na evaġiani kevena, tauġani ġeġoġoġoni, e tauġaniri tavi tari ġemaseto tarimari, Iesu na mabarari evaġa-namorito. ²⁵ Tarimarima ġutuma-bara ġia murinai ġerakato, Galilea na, Vanuġa Gabanana (10) na, Ierusalemna na, Iudea na, ema Ioridana ġarukana mo rekena na maki ġia ġekavaiato.

5

Iesu ġoro tuġunai eġobatato

¹ Iesu na tarima ġutuma-bara eġitarito, benamo ġoro tai eraġeto, iatanai etanu-tarito. Ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto. ² Benamo ġia na evaġa-riba matamarito, maiġesina ekirato:

Iaku e verere korikorina

Luka 6:20-23

- ³ “Manau tarimari, Barau ġenai moġo ġevetabekauni tarimari, tu beġene iaku, korana Barau ġena Basileia tu ġia ġeri.
- ⁴ Deidei toma ġenuġa-midigu midiguni tarimari tu beġene iaku, korana Barau na ġeri nuġa-midigumidigu bevaġa-maġorini.
- ⁵ Manau tarimari tu beġene iaku, korana Barau na tanobara mabarana ġia bevinirini.
- ⁶ Veiġa iobukaiobuka vitona ġevito-iaġiani e nanumasena ġenanumase-iaġiani tarimari tu beġene iaku, korana vau beġe ġani-maseni.
- ⁷ Vevetuġaġwa tarimari tu beġene iaku, korana Barau na ġia maki bevetuġa-ġwarini.
- ⁸ Deidei nuġari namo vedaurea tarimari tu beġene iaku, korana ġia na Barau beġe ġitaiani.
- ⁹ Deidei na toma vevaġa-maino veiġari ġevairini tarimari tu beġene iaku, korana Barau na ġia natunai bekiragiirini.
- ¹⁰ Deidei na toma veiġa iobukaiobukari ġevairini ġaramanai ġevaġa-midigu midigurini e ġevaġa-rakavarini tarimari tu beġene iaku, korana Guba Basileia tu ġia ġeri.

¹¹ Bema au murigu ai ġorakani ġaramanai ġomi beġe mugumugu-iaġimini, beġe vaġa-midigu midigumini, e veiġa rakavari iraurau ġemi ai beġe kiragiirini beġe ġofaġofa-iaġimini nai, boġono iaku. ¹² Boġono iaku, boġono verere, korana Barau na voimi baregona bevinimini ġubai. Maiġesina veiġa

ilailana, ġomi murimi tarimari, peroveta tarimari guineri, na maki moġesi ġevaġa-rakavarito.”

Damena e mama

Mareko 9:50; Luka 14:34-35

¹³ “Ġomi tu tanobara damenana. Bema damena mamina korikorina bekorini nai, kamara dabarai mamina ma beġenoġoni? Mai tu varau berakava, asi ġena namo ta. Moġa lorinai beġe fitoġaiani, benamo tarimarima kwakuri na ma beġe fanafana-tariani.

¹⁴ Ġomi tu tanobara mamana. Goro tuġunai ġevaġa-ruġaiato vanuġana tu asi bevekuretoġani riba. ¹⁵ Lamefa beġe gabuani maki, ġuro gaburenai asi beġe toreani, senaġina lamefa toretorena fatana korikorinai beġe torekauani. Benamo ġia mamana na numa tarimari mabarari bevinirini. ¹⁶ Ilailana, ġomi ġemi mama tarimarima ġoirari ai moġesi boġono vaġa-foforiri, be ġemi veiġa namori beġene ġitari, benamo Tamami gubai etanuni tu beġene vaġa-raġea.”

Iesu ema taravatu

¹⁷ “Maġesina asi boġono tuġa-maġi, au aiġomato tu, Mose ġena taravatu e peroveta tarimari ġeri guruġa asi aniri ai bana vaġa-iaġori ġana. Asiġina. Au tu asi aiġomato moġeri guruġa asi tauri ai bana vaġa-iaġori ġana, senaġi bana vaġa-moġoniri e bana vaġa-kori ġinikaauri uranai aiġomato. ¹⁸ Moġoni akira-mini, guba e tanobara roġo ġetanuni nuġanai, taravatu ġena leta misina korokorona ta o ġena koma ta asiġina ġinavaġi berekwa-rekwani, beiaġoni mo, taravatu mabarari tauri korikori beġea ġorani. ¹⁹ Moġa lorinai, tarima ta na taravatu misina korokorona ta bekira-sirivaġi viniani, ema ġena ura veiġanai tarima kotari mai veiġa ilailana ma bea vaġa-ribarini, ġia tu Guba Basileiai gabi tarimanai beġe kiraġiani. Senaġina tarima ta na taravatu bekorana-iaġirini ema tarima kotari ma bea vaġa-riba iaġirini, ġia tu guine tarimanai beġe kiraġiani Guba Basileia nuġanai. ²⁰ Akira-korikorimini, bema ġomi ġemi vei-iobukaibuka na Farisea e taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari ġeri vei-iobukaibuka asi bevanagiani nai, ġomi tu Guba Basileia nuġanai asi boġo raka-toġani, asiġina ġinavaġi.”

Vaġivaġi

Luka 12:57-59

²¹ “Ġomi ma ribami, tarima guineri na taravatu guruġari ġeġabirito, ġekirato, ‘Asi bono vaġivaġi! A deikara na tarima ta bevaġiani nai, ġia tu Kota gabuna ġana beiaġoni.’ ²² Senaġi toma au na akiramini: Tarima ta tarikakana bebaru-viniani nai, ġia tu Kota gabunai beġe danaġiani. E dei na tarikakana beguruġa-rakava viniani nai, ġia tu Kota baranai beġe vaġa-ruġaiani. Ema dei na tarikakana bekiraiani, ‘Goi tu babo korikori’ betoni nai, ġia tu asi ebuseni karavana ġana beiaġoni.

²³ Moġa lorinai, bema ġemu varevare dagarana fata veaġana iatanai bono torekaua, Barau bono vinia otoni nuġanai, ġoi tarikamu otuġamaġiani, ġia ma ġena meto ġoi ġemu ai, ²⁴ benamo ġemu varevare dagarana fata veaġana ġoiranai noraga-kwaneana, noiaġo, tarikakamu ġesi maino boġono ġabia roġo, gabivau bono ġenoġoi-iaġo, ġemu varevare dagarana fata veaġanai bono torea Barau ġena.

²⁵ Ġoi ebaru-vinimuni tarimana ġesi maino boġono raga-ġabia, Kota gabuna ġana roġo mani ġoraka-vegogoni nuġanai. Korana ebaru-vinimuni tarimana na Kota eseġaġini tarimana ġimanai bea torekauuni ġesi, ema Kota eseġaġini tarimana na dibura numana ġitaġauna tarimana ġimanai

betoremuni, benamo ġia na dibura numana nuġanai bebiri-ġaumuni garina. ²⁶ Au na akira-korikorimuni: Monana asi roġo boraka-rosini, beiaġoni mo, ġemu meto voina bodava-ġosiani.”

Veġura-vanaġi

²⁷ “Ġomi ma ribami, tarima guineri na taravatu guruġari ġeġabirito, ġekirato, ‘Asi bono veġura-vanaġi!’ ²⁸ Senaġi au na akiramini: Deikara na tarima ta ġaraġona beġita-karakaraiani ma eurani bene ġabia ġia ġena, ġia tu nuġana tuġamaġina ġenana varau beveġura-vanaġi mo vavine ġenai. ²⁹ Bema ġoi matamu aroribana na evaġa-rakavamuni nai, bono ġibo-vaġia, bono fitoġaia! Korana tauġanimu rakavana rekena berekwa-rekwani tu namo, a asi namo tauġanimu mabarana karava asi ebuseni gabunai beġe fiu-kauani. ³⁰ Ma bema ġoi ġimamu aroribana na evaġa-rakavamuni nai, bono basi-ġutua, bono fitoġaia. Veġa namona tu, tauġanimu rakavana rekena bono fitoġa-guinea, be tauġanimu mabarana karava eġara-vanaġi vanaġini gabuna ġana asi bene iaġo.”

Vavine tuġuraka

Mataio 19:9; Mareko 10:11-12; Luka 16:18

³¹ “Tarima guineri na taravatu guruġari ġeġabirito, ġekirato, ‘Tau ta ġaraġona betuġu-rakaiani nai, ġia na veġaraġo ruġaruġana fefana bene torevinia.’ ³² Senaġina au na akiramini: Bema tarima ta ġaraġona betuġu-dobiani, senaġi vavine tu veġura-vanaġi veġari asi eveini, mo tau na ġaraġona tu veġuravanaġi vavinenai evaġa-iaġoani. Ema deikara na etuġu-rakaiato vavineni beġaraġoani tarimana tu, beveġura-vanaġini.”

Guruġatore

³³ “Ġita senera ġevaġa-ribarito guruġari ġomi tu ma ribami: ‘Ġemi guruġatore asi boġono vaġa-rakavaia, senaġi Vereġauka ġoiranai ġokiraġi-toreto dagarari boġono veiri.’ ³⁴ Senaġi au na akiramini: Asi boġono guruġatore veġata! Ġemi guruġa vaġa-gwaġiġiri ġana guba asi boġono kiraġia, guba aranai asi boġono guruġatore, korana ġia tu Barau ġena terona; ³⁵ o tanobara aranai maki asiġina, korana ġia tu Barau kwakuna ġena fanakau dagarana; o Ierusalem a aranai, korana ġia tu Kini baregona ġena siti. ³⁶ Ġoi debamu, ġemu maġuri, maki asi bono kiraġia ġemu guruġatore vaġa-gwaġiġina ġana, korana ġoi na ġuimu sebona ta asi bovaġa-kurokuroani e asi bovaġa-dubadubaiiani riba. ³⁷ Namona tu maġa: Ġemu guruġa bono kiraġia, ‘Oi’ bene oi e ‘Asiġina’ bene asiġina. Moġa moġo, a guruġa tari ma okiraġirini tu Tarima Rakavana, Satani, ġenana eiaġomani.”

Evaġa-rakavamuni tarimana voina asi bono veia

Luka 6:29-30

³⁸ “Tarima guineri ġevaġa-ribarito guruġari ġomi tu ma ribami, maġesi ġekirato: ‘Mata voina mata e doġa voina doġa.’ ³⁹ Senaġina au na akiramini, veġa rakavana evei-vinimuni tarimana asi bono veġa rakava-vinia. Bema tarima ta na taġomu aroribana beforoani nai, taġomu kaurina ma bono vinia maki. ⁴⁰ E bema tarima ta na Kotai betoremuni ġemu sedi bene ġabia ġana nai, ġemu koudi maki bono vinia. ⁴¹ Ema tarima ta na belau-naġimuni, kilomita sebonai bono kavaia betoni nai, kilomita ruarua ai ma bono raka ġia ġesi. ⁴² Ema enoġinoġini tarimana bono vinia, e ġemu ai bene ġabitore etoni tarimana maki asi bono kira-sirivaġi vinia.”

*Ĝevaĝa-rakavamuni tarimari bono ura-viniri**Luka 6:27-28; 6:32-36*

⁴³ “Tarima guineri ĝevaĝa-ribarito taravaturi ma ribami, ĝekirato: ‘Ĝoi sevimu tarimana bono ura-vinia, a evaĝa-rakavamuni tarimana bono vaĝa-rakavaia.’ ⁴⁴ Senaĝina au na akiramini: Ĝebaru-vinimini tarimari boĝono ura-viniri, e dei na ĝevaĝa-rakavamuni tarimari maki iatari ai boĝono ĝauĝau. ⁴⁵ Maiĝa ĝenana boĝo vaĝa-foforiani, ĝomi tu Tamami gubai etanuni na natunai evaĝa-iaĝomito. Korana ĝia na ĝaro tu veiĝa rakava tarimari e veiĝa namo tarimari iatari ai evaĝa-raĝekauani, ema ĝura maki veiĝa iobukaiobuka e veiĝa ĝeĝeva-ĝeĝeva tarimari ĝeri etuĝu-riĝoani. ⁴⁶ Bema ĝoura-vinirini tarimari tu ĝomi ĝeura-vinimini tarimari moĝo nai, kamara varevare namona boĝo ĝabiani? Takesi ĝegogoni tarimari o ĝofaĝofa tarimari na maiĝesina maki ĝeveiani. ⁴⁷ Ema tarikakami moĝo boĝo vaĝa-namorini, ĝemi namo tu kara? Barau asi ribari tarimari na maki mai veiĝa ĝeveiani. ⁴⁸ Moĝa lorinai ĝomi tu asi vetoukaumi boĝono tanu, ĝomi Tamami gubai etanuni asi vetou-kauna kavana.”

6*Vini korikorina rabu tarimari ĝeri ai*

¹ “Rorimi boĝono vetore, ĝemi veiĝa namori tarimarima ĝoirari ai asi boĝono vaĝa-foforiri, ĝia na beĝene vaĝa-raĝemi ĝana. Maiĝeri boĝo veirini nai, Tamami gubai etanuni ĝenana voimi asi boĝo ĝabini.

² Moĝesi nai, ĝemu varevare rabu tarimari bovinirini nai, asi bono ĝobata-iaĝia ma kibimu ĝesi, ĝofaĝofa tarimari rubu ai e vanuĝa ĝatamanai ĝeveini kavana, tarimarima na beĝene vevato-iaĝiri ĝana. Akira-korikorimini, ĝia tu tarimarima na ĝevaĝa-raĝerini, be voiri tu varau ĝeĝabirito. ³ Sena-ĝina ĝoi ĝemu varevare asi ĝena-ĝana tarimana novinia botoni nai, ĝimamu kaurina asi bene riba, ĝoi ĝimamu aroribana na kara eveiani. ⁴ Be ĝemu varevare vekuretoĝai bono vini. Ema Tamamu na, kara eĝorani vekure-toĝai eĝitarini, ĝia na vau voimu bevinimuni.”

*Vereĝauka ĝena ĝauĝau**Luka 11:2-4*

⁵ “Bema boĝo ĝauĝauni nai, ĝofaĝofa tarimari kavana asi boĝono iaĝo! Ĝia ruĝaruĝari ai ma iakuri ĝesi ĝeĝurigurini, rubu nuĝari ai e vanuĝa ĝatamanai ema dabarai maki, tarimarima na beĝene ĝitari ĝana. Au na akira-korikorimini, ĝia voiri varau ĝeĝabito. ⁶ A ĝoi ourani bono ĝauĝau otoni nai, ĝemu numa daiĝutuna nuĝanai bono rakatoĝa, ĝatama-boka bono biri-ĝaua, monai vau Tamamu bono noĝi-vinia, ĝia tu vekuretoĝai etanuni. Ema Tamamu na, kara eĝorani vekuretoĝai eĝitarini, ĝia na vau voimu bevinimuni.

⁷ Ĝomi boĝo ĝauĝauni nai, asi boĝono kiraĝi ĝenoĝoi-ĝenoĝoi guruĝa asi aniri ĝeri ai, Barau asi ribari tarimari ĝeveini kavana. Ĝia ĝetuĝamaĝini, ĝeri guruĝa vovoka ĝekiraĝirini naima, Barau na beseĝaĝirini. ⁸ Ĝia kavari asi boĝono iaĝo. Korana ĝomi na kara ĝomi ĝoura-vinirini, Tamami na eriba-guineani, gabivau ĝomi na ĝonoĝi-viniani.

⁹ Maiĝesina boĝono ĝuriguri:

‘Ĝai Tamama o, gubai otanuni; ĝoi aramu baĝana vaĝa-veaĝaia;

¹⁰ ĝemu Basileia bene iaĝoma; ĝemu ura tanobarai baĝana veia, gubai ĝeveiani kavana.

11 Ġema-ġama toma bono vinima.

12 Ġema rakava notuġamaġi-fitoġari, ġai ġevaġa-rakavamani tarimari ġeri rakava ġatuġamaġi-fitoġarini vaġa-ilailana.

13 Veribaġani ai asi bono ġori-kauma, a Rakava Tarimana, Satani, ġimana na bono vaġa-maġurima. [Korana Basileia tu ġoi ġemu, seġuka ġoi ġemu, mareva baregona ġoi ġemu, toma bene iaġo mo vanaġivanaġi, Amen.]

14 Bema ġomi na ġevaġa-rakavamini tarimari ġeri rakava boġo tuġamaġi-fitoġarini nai, Tamami gubai etanuni na ġemi rakava maki betuġamaġi-fitoġarini. 15 Senaġina, bema ġomi na ġevaġa-rakavamini tarimari ġeri rakava asi boġo tuġamaġi-fitoġarini nai, Tamami na ġemi rakava maki asi betuġamaġi-fitoġarini.”

Ġaniveaġa

16 “Boġo ġani-veaġani nai, asi boġono boġe-vetuġa, ġofaġofa tarimari ġeveini kavari. Goirari ai ġevevaġa-fofori ġofakauni, tarimarima na mataboru beġene kira, ‘Ġeġani-veaġani kika’ beġene si. Akira-korikorimini, ġia voiri tu varau ġeġabirito. 17 A ġoi, bema bono ġani-veaġa botoni nai, debamu ai deoro bono tore e ġoiramu bono ġuriġia, 18 be tarimarima na asi beġene ribamu, ġoi tu oġani-veaġani, senaġina Tamamu veġuni ai moġo bene riba. Ema Tamamu na, kara eġorani vekuretoġai eġitarini, ġia na vau voimu bevinimuni.”

Ġemi farefare gubai boġono vaġa-vegogo

Luka 12:33-34

19 “Ġemi farefare tu mai tanobarai asi boġono vaġa-vegogo! Korana faro ema lalalala o rasta na beġe vaġa-rakavarini ġesi, ema lema tarimari na numa beġe dareani ema beġe lemarini. 20 Ġemi farefare gubai boġono vaġa-vegogo, faro e lalalala na asi beġe vaġa-rakavarini, ema lema tarimari na maki numa asi beġe dareani ema asi beġe lemarini riba. 21 Ġoi ġemu farefare ainai etanuni, ġoi nuġamu maki monai etanuni.”

Mata tu tauġani ġena mama

Luka 11:34-36

22 “Mata tu tauġani ġena lamefa kavana. Bema ġoi matamu namo nai, tauġanimu mabarana maki bemamani. 23 Senaġina bema ġoi matamu tu rakava nai, tauġanimu mabarana maki bemukunani. A bema mama ġoi nuġamu ai tu mukuna nai, mai mukuna tu bebarego-vedaureani!”

Tarima ta vere ruarua vetuġuri asi beiaġo-vinini riba

Luka 16:13

24 “Tarima ta na vere ruarua vetuġunaġiri asi beiaġo-vinirini riba. Korana ġia na ta tu asi beura-viniani, a ta tu beura-viniani; ta bevaġa-moġoniani, a ta tu beġofaġofa-iaġiani. Barau ema moni nega sebonai vetuġunaġiri asi boġo iaġo-vinirini riba.”

Asi boġono nuġa-vekwaraġi

Luka 12:22-31

25 “Moġesi naima akiramini, ġemi maġuri asi boġono tuġamaġiri, kara boġo ġani o boġo niuni; o tauġanimi kara na boġo dabuġarini. Aiġa tu dagara barana, maġuri ba ġaniġani? E aiġa tu dagara barana, tauġani ba dabuġa? 26 Gubai ġerovoni manuri ġoġitari! Ġia tu asi ġevarovaroni e asi ġekwakwani, ema vamoka numari ai maki ġaniġani asi ġevaġa-vegogoni.

Senagi Tamami gubai etanuni na eḡuburini. Ġomi tu dagara baregomi, a manu tu kei! ²⁷ Gomi deikara onuḡa-vekwaraḡini nai, ḡemu maḡuri kota ma bovaḡa-maukaiani riba ba?

²⁸ Karase dabuḡa urari ai ḡove-tuḡamaḡi-vekwaraḡini? Boḡa veraverari ḡoḡitari, aiḡesi ḡegarani. Asi ḡeḡauveini e dabuḡa asi ḡeturini. ²⁹ Senaḡina akiramini, Kini Solomona ḡena vedabuḡa marevana maki ḡevanaḡiani. ³⁰ Mai tu Barau na tano ḡauḡari evaḡa-dabuḡarini, ḡia tu toma ḡegarani, a boinani tu karavai beḡe fiu-raḡerini, Barau tu moḡesina evaḡa-dabuḡarini. Ġia na ḡomi asi veḡatana bevaḡa-dabuḡamini, ei? Ġomi veḡabidadama misimisi tarimami! ³¹ Moḡesi nai, asi boḡono nuḡa-vekwaraḡi, asi boḡono kira, ‘Kara toma taḡanini?’ O ‘Kara toma taniuni?’ O ‘Kara toma tarigoni?’ ³² Barau asi ribari tarimari na maiḡeri dagara mabarari ḡeraga-vetaurini, a Tamami gubai etanuni tu ribana, ḡomi na maiḡeri ḡoura-vinirini. ³³ Senaḡina ḡiniguine ḡia ḡena Basileia ema ḡena vei-iobukaibuka boḡono vetau-guineri, benamo maiḡeri dagara mabarari ḡomi bevinimini. ³⁴ Moḡesina naima boinani ḡaro tuḡamaḡi-vekwaraḡina asi boḡono vei; boinani ḡaro ḡena vekwaraḡi tu Barau ḡimanai. Toma ḡaro ḡena vekwaraḡi iatanai meto ma boḡo torekauani nai, kamasi boḡo ḡwaiani?”

7

Tarimarima asi boḡono vetau-viniri

¹ “Tarimarima asi boḡono vetau-viniri, be Barau na maki asi bene vetau vinimi. ² Korana tu ḡomi ḡemi vetauvini ilailanai, ḡomi maki moḡesina moḡo Barau na bevetau-vinimini; ema aiḡesi ḡovevaḡa-vetovo vinirini, Barau na maki moḡesi bevevaḡa-vetovo vinimini. ³ Karase nai tarikakamu matanai libika oḡitaiani, senaḡi ḡau tubina ḡoi matamu nuḡanai maniga tu asi otuḡamaḡiani? ⁴ Kamara dabarai ḡoi tarikakamu okiraiani, ‘Ġata, au na roḡo matamu ai libika nakokia,’ senaḡina ḡoi tauḡemu matamu ai ḡau tubina ta etanuni? ⁵ Goi ḡofaḡofa taumu, guine tu ḡoi matamu ai ḡau tubina nokokivaḡia roḡo, benamo boboḡeboḡe-ginikauni vau, tarikakamu matanai libika bono ḡabi-vaḡia.

⁶ Dagara veaḡari kwaiva (o kira-sirivaḡi tarimari) asi boḡono viniri, ema ḡemi aḡeva maki asi boḡono fiu-rosiri bai ḡoirari ai! Kwakuri na beḡe fanataririni, benamo beḡe doḡe-kureni, ma beḡe dare-misi misimini garina.”

Noḡinoḡi, vetauvetau, seke-seke o fidifidi

Luka 11:9-13

⁷ “Noḡinoḡi ai Barau na bevini-mini, vetauvetau ai boḡo doḡarini, seke-seke ai ḡemi ḡatama boka bekeoani. ⁸ Korana benoḡi-noḡini tarimana tu beḡabini, bevetauni tarimana bedoḡarini, ema beseke-sekeni tarimana Barau na ḡena ḡatama-boka bekeoani.

⁹ Ġomi dei bema natumu merona ḡanigani benoḡini nai, ḡoi na fore boviniani? ¹⁰ O maḡani-kone benoḡini nai, mota boviniani? ¹¹ Boḡono tuḡamaḡi, ḡomi tu rakava tarimami, senaḡi dagara namori natumi viniviniri ma ribami, moḡa lorinai ḡomi Tamami gubai etanuni, ḡia na dagara namori ḡenoḡi-viniani tarimari bevinirini veḡatana!

¹² Gomi kara ḡourani tarimarima na ḡemi ai beḡene veiri veigari, ḡia ḡeri ai maki moḡeri veiga boḡono veiri. Mose ḡena taravatu e peroveta ḡeri vevaḡa-riba guruḡari tauna korikorina tu moḡa.”

*Barau ġena Basileia rakatoġana**Luka 13:24*

¹³ “Ġatama-boka kibobonai boġono rakatoġa. A mase gabuna ġana eiaġoni dabarana tu baġaka, e ġena ġatama-boka tu barego rakava, ema ġutuma maki monai ġeraka-toġani. ¹⁴ Senaġi maġuri vanagivanaġi ġana eiaġoni ġatama bokana tu kibobo e dabara maki kei rakava, ema tarimarima viravira na moġo ġedoġariani.”

*Peroveta tarimari ġofaġofari**Luka 6:43-44*

¹⁵ “Rorimi boġono vetore peroveta tarimari ġofaġofari ġerina. Ġia ġomi ġemi ai ġeiaġomani tu ma mamoe dabuġari ġesi, senaġina nuġari ai ġeri tuġamaġi tu boġa kwaivari rakavari kavari. ¹⁶ Ġia ġwaġwari ai vau boġo ribarini. Vine ġwari (o grapes) tu ġau ma ġiniri ġerina asi ġebokoni, ema figi ġwari maki ġauġa ġiniġiniri ġeri ai asi ġeġabini. ¹⁷ Ġau namona ġenana ġwaġwana namona bevaġa-ġoraiani, a ġau rakavana ġenana maki ġwaġwana rakavana bevaġa-ġoraiani. ¹⁸ Ġau namona na ġwaġwa rakavana asi beġwani riba, ilailana ġau rakavana na ġwaġwa namona asi beġwani riba. ¹⁹ Ġwaġwa namori asi ġeġwani ġauri tu beġe basirini, ma karavai beġe fiu-raġerini. ²⁰ Moġesina ilailana peroveta tarimari ġofaġofari tu ġwaġwari ai boġo ribarini.

²¹ Dia ‘Vereġauka, Vereġauka,’ ġetoguni tarimari mabarari tu Guba Basileiai beġe raka-toġani. Asiġina. Deikara Tamagu gubai etanuni ekorana-iaġiani e ġena ura veiġari eveirini tarimana ġereġana moġo. ²² Kota baregona ġarona beragasi nai, tarima ġutuma na beġe kiraguni, beġe kirani, ‘Vereġauka, Vereġauka, ġoi aramu ai ġaperovetato, e ġoi aramu ai iauka rakavari ġalai-vaġirito, ma ġoi aramu ai nuġa-farevaġi veiġa boruri ġutuma maki ġaveirito.’ ²³ Benamo au na bakirarini, bakirani, ‘Au asi ribagu ġomi. Ġeġuna ġoraka-veġita, ġomi veiġa rakava tarimami!’ ”

*Numa ruarua raġaragari tauri**Luka 6:47-49*

²⁴ “Moġa lorinai, tarima ta na ġegu guruġa maiġeri eseġaġirini, ma veiġari eveirini tu, tarima iaunegana na ġena numa fore iatari ai evaġa-ruġaiato kavana. ²⁵ Ġura baregona eraguto, ġaruka mabarari ġeġabatarito, iavara asikeikeina eragato nai, mo numa edoriato; senaġina asi eġwa-lauato, korana ġia tu fore iatanai evaġa-ruaġaiato nai. ²⁶ A deikara na ġegu guruġa maiġeri eseġaġirini, senaġi veiġari tu asi eveirini, ġia tu tarima babona noġa, numa eragato nai, miri iatanai moġo evaġa-ruġaiato. ²⁷ Ġura baregona eraguto, ġaruka mabarari ġeġabatarito, iavara asikei eraġasito, mo numa edoriato nai, eġwa-lauato, benamo eġwa-rovorovoto.”

²⁸ Iesu na ġena ġobata guruġari maiġeri ekiraġi-ġosirito nai, mai vegogo tarimari ġutuma-bara na ġena vevaġa-riba guruġari ġeġaba-iaġirito. ²⁹ Korana ġena guruġa ma seġukana, dia ġeri taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri guruġa kavana.

8*Iesu na lepera tarimana evaġa-namoato**Mareko 1:40-44; Luka 5:12-14*

¹ Iesu ġoro tuġuna na ma emariġoto nai, tarima ġutuma-bara ġia murina na ġerakato. ² Benamo tarima ta ma leperana Iesu ġenai eiaġoto, ġoiranai

evetui-tarito, ekirato, “Veregāuka, bema gōi ourani nai, moḡoni boiareva-guni, bovaḡa-namoguni riba!” ³ Iesu na ḡimana eduḡi-roroḡotoato, keve tarimana eḡabi-karaiato, ekirato, “Aurani, be nonamo!” Benamo vaḡa-sebo lepera na enamoto. ⁴ Iesu na evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Tarima ta asi bono kira-varaia. Noiaḡo, Rubu Veaḡa verena na bene ḡitamū, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekiraḡiato ilailanai bono vīnia; be tarimarima beḡene riba, ḡoi tu bonamo.”

*Roma vetari verena ḡena vetuḡunaḡi merona
Luka 7:1-10*

⁵ Iesu Kaperanauma ai eraḡasito nai, Roma vetari verena ta ḡia ḡenai eiaḡoto, Iesu enoḡiato, ⁶ ekirato, “Veregāuka, ḡegu vetuḡunaḡi merona tauḡanina asi eḡarevani, be numai egena-taḡoni, ema midigu maki barego eḡanini.” ⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au aiaḡosini, be asi-vaḡa-namoani.” ⁸ Vetari verena na evaḡa-ve-seato, ekirato, “Veregāuka, au tu asi ilaila ḡoi ḡegu numai boraḡe-kauni; senaḡi ḡoi noguruḡa moḡo, benamo au ḡegu vetuḡunaḡi merona benamoni. ⁹ Au maki tarima kota ḡeri veḡitaḡau gabureri ai, ema vetari tarimari o soldia tu au gaburegu ai. Au na ta bakiraiani, ‘Noraka!’, benamo berakani, ma ta bakiraiani, ‘Noiaḡoma!’, benamo beiaḡomani. Ema au ḡegu vetuḡunaḡi merona bakiraiani, ‘Maḡa noveia!’, benamo beveiani.”

¹⁰ Iesu na ḡena guruḡa eseḡaḡiato nai, eḡaba-rakavato. Benamo ḡia murinai ḡerakato tarimari evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Au na akira-korikorimini, Isaraela nuḡanai mai-ḡesina veḡabidadama ta roḡosi bana doḡaria. ¹¹ Au na akiramini maki, tarimarima ḡutuma ḡaro-raḡe e ḡaro-riḡo rekeri na beḡe iaḡomani, Aberahamo, Isako, e Iakobo ḡesi vereko baregonai beḡe ḡani-veḡogoni Guba Basileiana nuḡanai. ¹² Senaḡina tovotovonai Barau na eḡabi-iriḡirito tarimari, Basileia nuḡanai beḡene tanu etato tarimari tu, Barau na befiu-rosirini murikai, mukuna furufuru nuḡanai. Monai beḡe taḡini, e gadikari maki beḡe veḡara-tarini.”

¹³ Benamo Iesu na vetari verena ekiraiato, ekirato, “Noiaḡo, ḡemu numa ḡana! Boveḡabidadama lorinai, veḡana beḡorani.” Ḗena vetuḡunaḡi merona mo horai varau enamoto.

*Iesu na Simona ḡena taḡama evaḡa-namoato
Mareko 1:29-31; Luka 4:38-39*

¹⁴ Iesu Petero ḡena numai eraka-toḡato. Monai Petero ḡena taḡama vavīnena ekeveto, tauḡanina eseḡukato, be egena-taḡoto-ḡoi, Iesu na eḡitaiato; ¹⁵ ḡimanai eḡabito, benamo ḡena keve ekorito, evaisi-raḡeto, benamo ḡia eḡbuato.

*Iesu na tarimarima ḡutuma evaḡa-namorito
Mareko 1:32-34; Luka 4:40-41*

¹⁶ Lavilavi ai iauka rakavari na ḡeboroḡirito tarimari ḡutuma Iesu ḡenai ḡeḡori-iaḡorito. Iesu na moḡeri iauka rakavari ḡena guruḡa seḡukana ḡenana moḡo elai-vaḡirito, e keve tarimari mabarari maki evaḡa-namorito. ¹⁷ Maḡeri veḡa vaḡa-moḡoniri tu Isaia, peroveta tarimana, na ekiraḡiato kavana, ekirato, “Ḗia na ḡera midigumidigu eḡabi-veḡitarito, ema ḡera keve irauirau eḡwarito, evaḡa-namorito.”

*Iesu murinai beḡene raka ḡetato tarimari
Luka 9:57-60*

¹⁸ Iesu na tarimarima ġutuma na ġevegogo-ġeġeraġiato eġitarito, benamo ġena mero ekirarito, ekirato, “Siveġasi-vanaġi, kou mo rekena ġana.”
¹⁹ Nuġanai taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta Iesu ġenai eiaġoto, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġoi aiġana boiaġoni nai, au ġoi murimu ai moġo bana raka atoni.”
²⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Boġa kwaivari ma ġeri kouġa, ema manu ma ġeri nuġi, senaġi Tarimarima Natuna tu asi ġena gena gabuna.”

²¹ Iesu ġena mero ta na maki evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vereġauka, mani ġemu veġa, naġenoġoi, be tamagu roġo naguria.”
²² Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Murigu ai noma raka, mani tu noiaġuri; mase tarimari (o Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari) na ġeri mase tauġeri na beġene guriri.”

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ġoirito
Mareko 4:36-41; Luka 8:22-25

²³ Iesu ġasi ai eraġeto nai, ġena mero maki ġia ġesi ġeraġe-sebonato.
²⁴ Ġeiaġoto-ġoi nai, asikauna iavara asikei kou ai eraġasito, benamo ureure tu ġasi nuġanai ġevebubu-ġurato. A Iesu tu egenato-ġoi.
²⁵ Benamo ġena mero ġeiaġoto ma ġevaġoato, ġekirato, “Vereġauka, novaġa-maġurima, ġita tu mai taburuni, dori tamaseni.”
²⁶ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Karase nai ġogarini? Vegabidadama kei rakava tarimami!” Benamo Iesu evariġisito, iavara ma ureurena ġesi ekira-ġoirito, benamo ġedokoto, ġemeġomeġo-tarito.
²⁷ Tarimarima mabarari ġeġaba-rakavato, ġekirato, “Mai tu kamara tarima se? Iavara e ureure na maki garona ġeseġaġiani!”

Iesu na tarima ruarua iauka rakavari na ġeboroġirito evaġa-namorito
Mareko 5:1-17; Luka 8:26-37

²⁸ Galilea kouna tavina rekenai, Gadara (o Gerasa) tarimari ġeri tano ai, Iesu eraġasito, benamo iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ruarua gara kouġari na ġeiaġomato-ġoi Iesu ġenai. Mai tarima ruarua tu ma gariri, moġa lorinai tarima ta mo dabara na asi eraka-vanaġito-ġoi.
²⁹ Benamo tauri ruarua Iesu ġeġaba-viniato, ġekirato, “Barau Natuna o, kara ġai ġemai noveia otoni? Goi boiaġoma maiġa tu, noma vaġa-midiguma ġana, ġaro korikorina roġosi roġo bene raġasi nuġanai, ei?”

³⁰ Monai, asi manaġa lelevaġi, bai serina ġedokadokato-ġoi.
³¹ Moġesina nai iauka rakavari na Iesu ġenoġiato, ġekirato, “Bema ġoi na ġai bolai-vagiġmani nai, notuġuma bai ġeri ai, ġia nuġari ai ġaraka-toġa.”
³² Iesu na ekirarito, ekirato, “Be ġoiaġo!” Benamo iauka rakavari mo tarima ruarua ġerina ġeraka-vagiġto, ġeiaġoto, bai ġeri ai ġeraka-toġato. Benamo bai serina mabarana eġwa-bubu-lausiato, lalaġa na ġekokosi-firigoto, kou ai ġeveġuġutu-maseto.

³³ Bai ġitaġauri tarimari ġeraga-kwareġato, vanuġa ġana ġeiaġoto, vari mabarana ġekiraġiato, ema iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ġeri ai kara ġeġorato mabarari maki ġevaġa-foforirito.
³⁴ Benamo vanuġa tarimari mabarari ġeġoto-iaġoto, Iesu beġene ġitaia ġana. Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġenoġiato, ġeri tano na bene raka-veġita.

9

Iesu na rakava etuġamaġi-fitoġarito

¹ Iesu ġasi tai eraġekauto, ma eġenoġoito, kou na evanaġito, ġena vanuġa korikori ġana eiaġoto.
² Monai tarima kotari na tauġanina tavi ta emaseto

tarimana ta gedai genagenanai Iesu ġenai ġeġwa-iaġoato. Iesu na ġeri veġabidadama vetoġana aiġa barana eġitaiato, benamo keve rakava tarimana ekiraiato, ekirato, “Natugu, bono kokore, ġemu rakava batuġamaġi-fitogari.”

³ Benamo taravatu ġevevaġa-riba iaġiatio-ġoi tarimari tauġeri maiġesina ġekirato, “Mai tarima na Barau ekira-fitogaiani.”

⁴ Iesu ma ribana ġia kara ġetuġa-maġirito-ġoi nai evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai maniġesina tuġamaġi rakavari ġogabini? ⁵ Aiġesina baguruġani tu meraġa, ‘Ġemu rakava batuġamaġi-fitogari’ banasi, ba bara kira, ‘Noruġa-vaisi, noraka’ barasi? ⁶ Au na navaġa-ġitami, Tarimarima Natuna tu ma ġena maoro, rakava betuġamaġi-fitogarinu tanobarai.” Benamo Iesu na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Novarigiġi, ġemu geda noġabia, be numa ġana noiaġo!” ⁷ Benamo mo tarima evaisiraġeto, ġena numa ġana eiaġoto. ⁸ Tarimarima na mo veiġa ġeġitaiato nai, ġegarito e Barau ġevaġa-raġeato, korana seġuka moġesina tarimarima evinirito nai.

Iesu na Mataio ekeaiato

Mareko 2:13-17; Luka 5:27-32

⁹ Iesu monana eraka-vanaġito nai, ġia na tarima ta arana Mataio eġitaiato, takesi moniri ġeġabito-ġoi numanai etanu-taġoto-ġoi nai eġitaiato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Benamo Mataio evaisiraġeto, Iesu murina na eiaġoto.

¹⁰ Iesu Mataio ġena numai eġaniġanito-ġoi nai, takesi gogo tarimari vovoka e vei-rakava tarimari ġutuma maki ġeiaġomato, Iesu ma ġena mero ġesi ġeġaniġani-vegogoto. ¹¹ Farisea tarimari kotari na ġeġitaiato nai, Iesu ġena mero ġedanaġirito, ġekirato, “Karase nai ġomi ġemi vevaġa-riba tarimana tu takesi gogo e vei-rakava tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoni?”

¹² Iesu na mo guruġa eseġaġiatio, benamo evaġa-veserito, ekirato, “Namo tarimari na doketa asi beġe vetaurini, senaġina keve tarimari na moġo. ¹³ Goiġo, tauġemi na Buka Veġa na ekiraġiani guruġana ġoa vetaua, maiġesina ekirani, ‘Au na dia ġomi ġemi ġinitaġo o boubou varevareri aura-vinirini. Au aurani ġomi na vevetuġaġwa e veiau-namo boġono vaġa-foforiri.’ Au tu vei-jobukaiobuka tarimari keakeari asi aiġomato, senaġi vei-rakava tarimari moġo.”

Ġaniveaġa

Mareko 2:18-22; Luka 5:33-39

¹⁴ Moġa murinai Ioane Babatiso ġena mero Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġedanaġiatio, ġekirato, “Karase nai ġai e Farisea tarimari tu ġaġani-veaġani, a ġoi ġemu mero tu asi ġeġani-veaġani?”

¹⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotuġamaġini, veġaraġo varigu tarimana ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe taġini ba? Asiġina! Ġarona eiaġomani, veġaraġo variġu tarimana ġatana ġerina beġe ġabi-veġitaiani, monai vau beġe ġani-veaġani.

¹⁶ Tarima ta na dabuġa variġuna veseana dabuġa guinena ġesi asi bebani-vegogoani. Bema moġesina beveini nai, dabuġa variġuna na guinena bedareani, ema vedarena maki bebaregoni. ¹⁷ Tarima ta na maki vine nanuna variġuna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moġesina beveini nai, nanigosi kefina guinena bevedareni, vine nanuna bebebubuni, ema kefi maki berakavani. Senaġina vine nanuna variġuna nanigosi kefina

variĝunai bebubu-ĝuriaiani tu namo. Benamo ruarua, vine nanuna e kefi, beĝe tanuni, asi beĝe rakavani.”

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaĝa-namorito
Mareko 5:22-43; Luka 8:41-56

¹⁸ Iesu na roĝo ĝena mero evaĝa-ribarito-ĝoi nuĝanai, vere ta eraĝasito, Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, ekirato, “Au natugu kekenina inivau moĝo bemase. Si-iaĝo, ĝimamu iatanai bono tore-kaua, benamo natugu bemaĝurini.” ¹⁹ Iesu evaisi-raĝeto, ĝia ĝesi ĝeiaĝoto. Ĝena mero maki ĝia ĝesi ĝeiaĝo-sebonato.

²⁰ Ĝeiaĝoto-ĝoi nuĝanai, vavine ta, ĝena keve tu rara kevena, laĝani gabanana ruarua (12) ekeve-iaĝiato, elaĝomato Iesu murina rekena na, ma ĝena dabuĝa dudunai eveĝabikauto. ²¹ Korana tu ĝia evetuĝamaĝito, “Ĝena dabuĝai moĝo haveĝabikauni nai, banamoni.” ²² Iesu eruĝa-kureto, eĝitaiato, ekirato, “Natugu, bono kokore! Gemu veĝabidadama na bevaĝa-namomu.” Benamo vaĝa-sebo ĝena keve enamo-ĝosito.

²³ Iesu tu mo vere ĝena numai eraka-toĝato. Ivirikou furufuru tarimari e taĝitaĝi tarimari ma gururi baregori ĝesi eĝitarito, ²⁴ benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Goraka-roŝi. Kekeni tu asi bemase, ĝia tu egenani moĝo.” Senaĝi tarimarima na ĝerikiriki-iaĝiato. ²⁵ Iesu na mo tarimarima ĝutuma etuĝu-rosirito murinal, ĝia eraka-toĝato numa nuĝanai, kekeni ĝimanai eĝabito; benamo mo kekeni evaisi-raĝeto. ²⁶ Mai veĝa varina tu mo tano mabaranaĝi ĝevarifiu-iaĝiato.

Iesu na mata-bubu tarimari ruarua evaĝa-namorito

²⁷ Iesu na mo gabu ma eraga-kwaneato. Erakoto-ĝoi nai, mata-bubu tarimari ruarua murina na ĝeiaĝoto, ĝekea-viniato, ĝekirato, “Davida Natuna o, ĝai novetuĝama!” ²⁸ Iesu numai eraka-toĝato nai, mo mata-bubu tauri ruarua maki ĝeraĝe-kauto. Benamo Iesu na edanaĝirito, ekirato, “Gomi na ĝovaĝa-moĝoniguni, au na bavaĝa-namomini riba?” Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Vereĝauka, oi, ĝavaĝa-moĝonimuni.” ²⁹ Benamo Iesu na matari eĝabi-kararito, ekirato, “Ĝemi veĝabidadama lorinai, veĝana tu bana veia ĝemi.” ³⁰ Benamo matari ĝefafato. Iesu na ma nuĝana mabarana ĝesi evaĝa-guruĝa gwaĝiĝi-rito, ekirato, “Mai veĝa beĝora maĝa varina tarima ta asi boĝono kira-varaia!” ³¹ Senaĝina tauri ruarua ĝeraka-rosito, ĝeiaĝoto, Iesu varina mo tano mabaranaĝi ĝea varifiu-rovorovoato.

Iesu na muru-bubu tarimana ta evaĝa-namoato

³² Tauri ruarua numa na ĝeraka-rosito-ĝoi nuĝanai, tarima ta, iauka rakavana na eborogiato nai asi eguruĝato-ĝoi, Iesu ĝenai ĝeĝabi-iaĝoato. ³³ Iesu na iauka rakavana elai-vaĝiato murinal, mo muru-bubu tarimana varau eguruĝato. Tarimarima mabarari na mai eĝorato veĝana ĝeĝaba-iaĝiato, ĝekirato, “Maiĝesina veĝana ta Isaraela nuĝanai roĝosi bene ĝora!” ³⁴ A Farisea tarimari ĝekirato, “Mai tu iauka rakavari ĝeri vere ĝena segukana na iauka rakavari ĝia na elai-vaĝirini.”

Iesu na ĝena mero Isaraela tarimari ĝeri ai etuĝurito

³⁵ Iesu na vanuĝa baregori ema keiri mabarari eiaĝo-vinirito: Ĝeri rubu ai evevaĝa-ribato-ĝoi, Barau ĝena Basileia varina namona eĝobata-iaĝiato-ĝoi, ema keve e midigu-midigu tarimari mabarari evaĝa-namorito. ³⁶ Iesu na mo tarimarima ĝutuma-bara eĝitarito nai evetuĝarito, korana

ġenuġa-vekwaraġito e asi ġeri veduru ġabi tarimari, vaġa-ilailana mamoe asi ġitaġauri tarimana ta kavana. ³⁷ Benamo Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Makora ġitaġitana tu barego, senaġina ġauvei-iaġina tarimari tu asi ġutumma. ³⁸ Vamoka ġaniġanina vinivinina Vereġaukana boġono noġia, be ġauvei tarimari bene tuġuri, ġena ġaniġani gogo vamokari ġana.”

10

Iesu na ġena apostolo merori gabanana ruarua (12) ekearito

¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo seġuka evinirito, iauka rakavari beġene lai-vaġiri, e keve ema midigu-midigu mabarari beġene vaġa-namori ġana.

² Mai apostolo tarimari gabanana ruarua (12) arari tu maiġeri: Ginigulina tu Simona, arana ta tu Petero, e ġia tarina Anduru; Iakobo (o Iames), Sebedaio natuna, ma tarina Ioane ġesi; ³ Filipino e Batolomeo; Tomasi e takesi gogo tarimana Mataio; Iakobo (o Iames), Alfeo natuna, e Tadeo; ⁴ Simona, Selote tarimana, ema Iudas Isakariota, Iesu berevaiani tarimana.

Iesu na apostolo tarimari ġeri ġauvei evinirito

Mareko 6:7-13; Luka 9:1-5

⁵ Mai tarima gabanana ruarua (12) Iesu na etuġu-rosirito ema velaunaġi sisibari maiġesina evinirito, ekirato, “Irau bese tarimari ġeri ai asi boġono iaġo, e Samaria vanuġari tai maki asi boġono raka-toġa; ⁶ senaġina Isaraela besena ġeri ai boġono iaġo, ġia tu ġerekwa-rekwato mamoei kavana. ⁷ Ġoiġo, ma maiġesi boġono ġobata, boġono kira, ‘Guba Basileiana tu bevotu, (Barau ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa)!’ ⁸ Keve tarimari boġono vaġa-namori, mase tarimari boġono vaġa-maġuriri, lepera tarimari boġono iarevari boġono vaġa-namori, e iauka rakavari boġono lai-vaġiri! Ġomi na ġoġabiato asi voina, boġono vini maki asi voina.

⁹ Ġemi iaġoiġo ai moni asi boġono ġabikau, golo o silva moniri o kopa moniri maki asi boġono ġwakau. ¹⁰ Dura asi boġono ġabikau, sedi ruarua, tamaka, ema toġoi maki asi boġono ġabi. Korana ġauvei tarimana ġena-ġana tu beġene vinia veġata.

¹¹ Vanuġa baregona tai o vanuġa keina tai boġo raka-toġani nai, deikara eurani ġena numai bene ġabi-raġemi etoni tarimana boġono vetaua. Mo numai moġo boġono tanu, bene iaġo mo, vanuġa ma boġono raga-kwaneana. ¹² Numai ġoraka-toġani nai, numa tarimari boġono vaġa-namori, boġono kira, ‘Maino ġomi ġemi ai bene tanu!’ ¹³ Bema mo numa tarimari na beġe ġabi-raġemini nai, Barau ġena maino ġeri ai betanuni. Senaġina bema ġia na asi beġe ġabi-raġemini nai, Barau ġena maino ġeri ai asi betanuni, ġemi ai ma beġenoġoini. ¹⁴ Kamara numai o vanuġai tarimarima na asi beġe ġabi-raġemini e ġemi guruġa asi beġe seġaġirini nai, mo numa o vanuġa boġono iaġuia, kwakumi kauri boġono kwari-ketoketori, (ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana). ¹⁵ Au na akira-korikorimini, Barau ġena Kota ġaronai mo numa o vanuġa ġeri rakava voina metona tu barego lelevaġi beġabiani, Sodoma e Gomora ġeri rakava voina maki bevanaġiani.”

Vanevane e midigumidigu ġoirai

Mareko 13:9-13; Luka 21:12-17

¹⁶ “Goseġaġi, au na mai atuġumini mamoe kavana boġa kwaivari rakavari vefakari ai. Moġa lorinai, mota kavana boġono iaunega ema boġono manau pune kavana. ¹⁷ Lorimi boġono vetore tarimarima ġeri ai! Korana ġia na

beġe ġabimini ma beġe tuġu-iaġomini Iuda ġeri kanisoro tarimari ġeri ai, ema ġeri rubu nuġari ai beġe kwarimini. ¹⁸ Au ġoġabi-raġeguni dainai, gavana e vere barari o kini ġeri ai rogo beġe ġabi-iaġomini, ġia ġoirari ai au vaġa-moġonigu ai boġono iaġo, korana irau bese tarimari maki Vari Namona beġene ribaia. ¹⁹ Bema Kota tarimari ġoirari ġana beġe ġabi-iaġomini nai, kara toma bogoa kiraġirini o kamasi boġo kiraġirini gurugari asi boġono nuġa-vekwaraġi-iaġiri. Korana mo ġaro ai kara boġo kiraġirini guruġari tu, Barau na vau bevinimini. ²⁰ Dia ġomi boġo guruġani, senaġina Barau Iaukana ġomi ġemina beguruġani.

²¹ Kakana na tarina berevaiani bene mase ġana, tamana na natuna maki moġesina beveiani. Natu na tamari sinari beġe seġafore-vinirini ema mase ai maki beġe torerini. ²² Tarimarima mabarari na beġe iau-rakavamini, korana au ġoġabi-raġeguni nai. Senaġina deikara bevevaġa-gwaġiġini mo dokona tu bemaġurini. ²³ Vanuġa tai beġe vaġa-rakavamini e beġe laimini nai, vanuġa ta ġana ma boġono raga-iaġo. Boġono riba-maoro, ġegu ġauvei asi roġo boġo vaġa-koriani Isaraela vanuġari mabarari nuġari ai, beiaġoni mo, Tarimarima Natuna bema-raġasini.

²⁴ Riba evetauani merona na ġena vevaġa-riba tarimana asi bevanaġiani; vetuġunaġi tarimana na guine-iaġina tarimana maki asi bevanaġiani riba. ²⁵ Riba evetauani merona bevevaġa-iaġoni ġena vevaġa-riba tarimana ġesi beġe ilailani, ema vetuġunaġi tarimana guine-iaġina tarimana ġesi maki beġe ilailani tu namo. Boġono tuġamaġia, tarimarima kotari na au tu doġoro debana, Belsebul o Satani ġetoni, be ġomi, ġegu doġoro tarimami, maki moġesi beġe kiramini, ema beġe vaġa-metomini maki.”

Barau boġono gari-vinia
Luka 12:2-7

²⁶ “Moġa lorinai, tarimarima gariri asi boġono vei. Vekouġau dagarari mabarari beġea foforini, vekuretoġa guruġari mabarari beġea ribani. ²⁷ Au na kara dagara akira-varamini mukunai tu, ma boġono kiraġi-ġenoġoiri laġani matabarai, kara dagara ġereġami na boġo seġaġia tu, numa tuġuri na ma boġono kiraġi-foforia, (tarimarima mabarari na beġene seġaġia ġana). ²⁸ Tauġanina beġe vaġiani tarimari asi boġono gari-viniri, korana ġia na iauka asi beġe vaġiani. A Barau garina neġi boġono gari, korana ġia na ruarua bevaġirini riba, tauġanina e iauka, karava asi ebuseni gabunai.

²⁹ Bisini ruarua maki fene sebna na moġo ġevoirini, ene? Senaġina moġeri ta maki asi beketo-rigo kavani tano ai, bema Tamami asi beuranai nai. ³⁰ A ġomi tu debami ġuiri maki mabarari Barau na eiavi-ginikaurito. ³¹ Be asi boġono gari; ġomi voimi tu varaġe lelevaġi, bisini ġutuma voiri maki govanaġirito.”

Iesu asi boġono kira-ġuniġaua
Luka 12:8-9

³² “Deikara na au tarimarima ġoirari ai bekiraġi-foforiguni, ġia maki au na bakiraġi-foforiani Tamagu gubai etanuni ġoiranai. ³³ Senaġina au deikara na tarimarima ġoirari ai beruġaguni e bekira-ġuniġauguni, ġia maki au na baruġaianai e bakira-ġuniġauani Tamagu gubai etanuni ġoiranai.”

Dia maino, senaġi vetari
Luka 12:51-53; 14:26-27

³⁴ “Asi boġono tuġamaġi, au tu maino tanobara ġana aġwa-iaġomaiato. Asiġina, au tu dia maino aġwa-iaġomaiato, senaġi vetari urana na

aiagomato. ³⁵ Au aiagomato tu, maiġeri nama vaġa-ruġari ġana: Natu tauri na tamari beġe vevaġi-vinirini, natu vavineri na sinari beġe vevaġi-vinirini, taġama vavine keiri na ġeri taġama vavine barari beġe vevaġi-vinirini. ³⁶ Numa biaguna tu taugena ġena numa tarimari na moġo beġe iau-rakava viniyani.

³⁷ Deikara tamana o sinana beuravini-baregoani, a au tu betuġamaġi-keiguni nai, ġia tu asi ilaila au ġegu tarimai beġe kiraġiani. Ema deikara na natuna merona o kekenina beuravini-baregoani, a au beuravini-keiguni nai, ġia tu asi ilaila au ġegu tarimai beġe kiraġiani. ³⁸ E deikara taugena ġena satauro asi beġwaiani, ema murigu na asi berakani, ġia tu asi ilaila au ġegu tarimai beġe kiraġiani. ³⁹ Deikara ġena maġuri moġo lorina etoreani tarimana, ġena maġuri befitoġaiani. A deikara au daigu ai ġena maġuri befitoġaiani tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwaiani.”

Iesu ġena mero beġe ġabi-raġerini tarimari na voiri namori beġe ġabirini Mareko 9:41; Luka 10:16

⁴⁰ “Dei na ġomi eġabi-raġemini, au maki eġabi-raġeguni, ema au eġabi-raġeguni tarimana na au etuġuguto Barauna maki eġabi-raġeani. ⁴¹ Dei na peroveta tarimana ta eġabi-raġeani, korana ġia tu Barau ġena guruġa vaġa-foforina tauna ta, ġia na peroveta tauna davana tu beġabiani. Ema dei na veiġa iobukaiobuka tarimana eġabi-raġeani, korana ġia tu Barau ġena ura ekorana-iaġiani tauna, ġia na vei-iobukaiobuka tarimana davana beġabiani. ⁴² E tarima ta na mai ġegu mero ta nanu faraka kapusi sebona ta beviniani, korana ġia tu au ġegu vetuġunaġi tarimana, akira-korikori-mini, ġia voina tu beġabiani veġata.”

11

Ioane na ġena mero Iesu ġenai etuġu-iaġorito

¹ Iesu na moġeri sisiba guruġari ġena mero gabanana ruarua (12) ġeri ekiraġi-ġosirito murinai, ġia monana Galilea vanuġari ġana eiaġoto, monai Barau ġena guruġa bene vevaġa-riba iaġia e bene ġobata-iaġia ġana.

² Ioane Babatiso dibura numanai etanuto-ġoi nai, Keriso ġena ġauvei veiġari varina eseġaġiato, benamo ġia na ġena mero Iesu ġenai etuġu-iaġorito. ³ Iesu ġedanagaġiato, ġekirato, “Barau na ekiraġi-toreato beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?”

⁴ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġoġenogoi, ġomi na boġo seġaġiri e boġo ġitari veiġari Ioane boġono kira-varaia: ⁵ Mata-bubu tarimari ġeboġeboġeni, kwaku rakava tarimari ġerakani, lepera tarimari ġenamoni, seġa-bubu tarimari ġeseġaġini, mase tarimari ġevarigisi-ġenogoini, ema Vari Namona gara veġubu e asi ġeri-ġari tarimari ġeri eġobata-iaġiani. ⁶ Au ġegu ai asi ġena daradara tarimana tu eiakuni.”

⁷ Ioane ġena mero ġerakato vau, Iesu na ġevegogoto tarimari evaġa-guruġarito, Ioane varina ġeri ekiraġi-ato, ekirato, “Ioane ġenai goiaġoto nai, mo tano fakanai tu kara boġono ġitaia ġana? Gobu iavara na ekwari-ġareva ġarevaiani ġitaġitana goiaġoto? ⁸ Bema asiġina nai, kara boġono ġitaia ġana goiaġoto? Dabuġa namona eveiani tarimana ġitaġitana goiaġoto? Asiġina. Dabuġa namori ġeveirini tarimari tu kini ġeri numai ġetanuni. ⁹ Be, kara boġono ġitaia ġana goiaġoto? Peroveta tarimana dainai? Aba! Akiramini, ġoġitaġiato tarimana tu peroveta tarimari mabarari evanaġirini. ¹⁰ Ioane varina Buka Veaġai maiġesi etoreato, Barau ekirato,

‘Au na ġegu vetuġunaġi
tarimana tu batuġu-guineani,
ġemu dabara goiramu ai vaġa-maġatana.’

¹¹ Moġoni akiramini, mai tanobarai beġe maġuri tarimari mabarari fakari ai Ioane Babatiso tu barego vedaurea, ta na asi bevanaġiani. Senaġina Guba Basileiana nuġanai gabi tarimana na Ioane tu evanaġiani. ¹² Ioane Babatiso ġena ġobata evari-fiurito-ġoi ġenana beiaġoma mo inította, Barau na ġena Basileia o veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani, senaġina tarima tari na ġevevaġi-viniani, ġeri ura tu tauġeri beġene veġitaġau, a deikara Barau ġena Basileiai neraka-toġa etoni tarimana, ġia na ġekouani. (Mataio23:13).

¹³ Peroveta tarimari mabarari e Mose ġena taravatu maki na Barau ġena Basileia o veġitaġau ġeġobata-iaġiato-ġoi, eiaġomato mo, Ioane ġena negai. ¹⁴ Ema ġomi na ġeri guruġa boġo ġabi-raġeani ba asiġina, senaġina Ioane tu moġoni peroveta tarimana Elia, ġena iaġoma tu ġekiraġiato-ġoi. ¹⁵ Ma seġana tarimana bene seġaġi.

¹⁶ Toma ġuru tarimari tu deikara ġesi bavaġa-ilailarini? Ġia tu noġa mero keiri kavana, vanuġa ġatamani ġetanu-taġoni, ġeġereni, tavi ta merori na tavi tai ġekea-vinirini, ġekirani,

¹⁷ ‘Ġai tu veġaraġo vererenai gita ġalauto-ġoi ġomi ġemi, senaġi ġomi tu asi ġobarato-ġoi! Ġai tu mase mariri ġaġabito-ġoi, senaġi ġomi tu asi ġotaġito-ġoi!’

¹⁸ Ioane eiaġomato, eġani-veaġato ema vine nanuna asi eniuato. Benamo ġekirani, ‘Ġia tu iauka rakavana na eboroġiato,’ ġetoni. ¹⁹ A Tarimarima Natuna eiaġomato, ġia tu ġaniġani ta asi eruġaiani. Benamo ġekirani, ‘Ġia tu boġeġa tarimana ema vine nanuna eniu-ġutumani tarimana, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġatari!’ ġetoni. Senaġi Barau ġena iaunega vaġa-foforina e vaġa-moġonina tu ġena vetoġa namori ġerina.”

*Asi veġabidadama vanuġari
Luka 10:13-15*

²⁰ Iesu na ġena seġuka ġauveiri vanuġa baregori tari nuġari ai eveir-ito, senaġi ġeri rakava ġerina asi ġevetuġamaġi-kureto-ġoi, naima Iesu na moġeri vanuġa tarimari evanerito. ²¹ Ekirato, “Korasini o, ġoi ema Betesaida, vetuġami kika! Korana nuġa-farevaġi veġa boruri ġemi ai ġefoforito-ġoi tu, Taia e Sidono nuġari ai beġere fofori, benamo ġia tu irau laġani ai ġere vetuġamaġi-kure, fuse rakavari ai e tauġaniri ma gurumari ai ġeri vetuġamaġi-kure ġere vaġa-foforia. ²² Senaġina akiramini, Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, ġomi na boġo doġariani metona tu Taia e Sidono ġeri meto bevanaġiani. ²³ Ġoi maki, Kapera-nauma o, ġoi ourani guba ġana bono varaġe otoni? Asiġina, ġoi tu mase gabuna ġana boiaġoni! Bema nuġa-farevaġi veġa boruri ġemi ai ġefoforito-ġoi tu Sodoma nuġanai beġere fofori nai, ġia tu roġo bere tanu mo inította. ²⁴ Senaġina akiramini, Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, ġomi na boġo doġariani metona tu Sodoma ġeri meto bevanaġiani.”

*Au ġegu ai ġoiaġoma, be ġoiaġaraġi
Luka 10:21-22*

²⁵ Mo negai Iesu ekirato, “Tamagu o, guba ema tanobara Verena, avaġa-namomuni, korana ġoi na ma iaunegari e riba tarimari ġeri ai okure-toġarini dagarari tu, asi ġeri riba tarimari ġeri ai ovaġa-foforirini. ²⁶ Aba, Tamagu, ġemu ura tu maiġesina bene vetore veġata. ²⁷ Dagara mabarari Tamagu na

eviniguto. Natuna tarima ta asi ribana, senaġina Tamana ġereġana moġo ribana, ema Tamana tarima ta asi ribana, senaġi Natuna ġereġana moġo ribana, ema Natuna na bene vaġa-fofori vinia etoni tarimana.

²⁸ Au ġegu ai ġoiaġoma, ġomi deikara maruna metori ġoġwani e boġo gau tarimami mabarami, au na iaġaraġi banama vinimi. ²⁹ Au ġegu maruna, mai tu ġegu veġitaġau namona, ġoma ġabi-raġea, ma au ġegu ai riba maki ġoma gabia! Korana au na asi badori-naġinaġimini e asi baġita-fitogamini. Au ġegu ai iaġaraġi korikorina boġo doġariani. ³⁰ Auna maruna tu meraġa e ġegu ġwaġwa iatami ai batore-kauani maki asi metona.”

12

Iesu tu Sabadi Verena

¹ Mo negai Iesu tu Sabadi ai widi vamokari na eraka-vanaġito. Ġena mero ġevitorito nai, widi ġwaġwari ġebukito-ġoi e ġeġanirito-ġoi. ² Farisea tarimari na ġeġitarito, benamo Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Noġitaia, ġemu mero na ġita ġera taravatu asi ġekorana-iaġiani, Sabadi ai widi ġebukini.” ³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Davida na veġa ta eveiato, ġia ma karona ġesi ġevitorito nai, ġomi na mai veġa eġorato tu roġosi roġo boġono iavia? ⁴ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi ġia ma karona ġesi ġeġanito. Mo beredi tu veaġa, Rubu Veaġa vereri moġo ġari, taravatu. ⁵ Ema ġomi na Mose ġena taravatu nuġanai mai guruġa maki roġosi roġo boġono iavia, ekirani, Sabadi ai Rubu Veaġa vereri tu Rubu Veaġai ġeġauveini. Moġesina nai Sabadi taravatuna ġevaġa-rakavaiani, senaġi ġia tu asi ġeri kerere? ⁶ Au na akiramini, mainai tarima ta, ġia na Rubu Veaġa evanaġiani. ⁷ Buka Veaġa ekirani, ‘Vevetuġaġwa negi aurani, a varevare dagarana tu asiġi.’ Bema mai guruġa anina ġoro riba nai, asi ġeri kerere tarimari ġomi na asi ġoro vaġa-bade-iaġiri. ⁸ Korana Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

Iesu na ġima boso tarimana evaġa-namoato

Mareko 3:1-6; Luka 6:6-11

⁹ Iesu na mo gabu eiaġuiato, ma eiaġoto, Iuda tarimari ġeri rubu ai eraka-toġato, ¹⁰ ġimana ebosoto tarimana ta maki monai. Benamo Farisea tarimari na Iesu beġene ġofaġofa-iaġia ġana ġedanagiatto, ġekirato, “Sabadi ai keve bita vaġa-namorini tu ma taravatuna ba?” ¹¹ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ta ġena mamoe sebona kwariġutu moġo, Sabadi ai ġuri tai beketo-rigoni nai, vaġa-maġurina ġana ġomi na asi boġo inu-raġeani? ¹² Boġono tuġamaġi: Tarimarima tuġamaġi-iaġina tu barego vedaurea, a mamoe ġenai tu kei! Moġa lorinai Sabadi ai veġa namona veiveina tu maoro vedaurea.” ¹³ Benamo Iesu na mo ġima boso tarimana ekiraiato, ekirato, “Ġimamu noduġi-roroġotoa.” Ġia ġimana eduġi-roroġotoato, benamo mabarana enamo-ġosito, ġimana reke ta kavana. ¹⁴ Senaġi Farisea tarimari ġeraka-rosito, benamo ġea boioġa-vegogoto, kamasi Iesu beġene vaġi-masea dabarana ġea vetauato.

Iesu tu Barau na eviriġiato tarimana

¹⁵ Farisea ġeri boioġa Iesu na varau eriba-guineato nai, ġia mo gabu na eraka-veġitato. Tarimarima ġutuma ġia murina na ma ġeiaġoto, ema keve tarimari mabarari evaġa-namorito. ¹⁶ Senaġi eguruġa gwaġiġi-vinirito, ġia varina tarima ta maki asi beġene vaġa-ribaia. ¹⁷ Maiġesi eguruġato, korana

Isaia peroveta tarimana muruna na eraka-rosito guruḡana bene moḡoni ḡana, ekirato,

¹⁸ “Mai tu au ḡegu vetuḡunagi tarimana, aviriḡiato. Au na ḡia aura-viniani, e ḡia ḡenai maki aiakuni; Au Iaukagu ḡia ḡenai batoreani, e ḡia na au ḡegu guruḡa e veiḡa iobuka-iobukari beḡobata-iaḡirini bese mabarari ḡeri ai.

¹⁹ ḡia asi bevanevaneni, ma asi befararani; ema ḡatamai garona maki ta na asi beseḡaḡiani.

²⁰ ḡia na gobulefa moirana asi betau-koruani, ema irau mo emoreni lamefana maki asi bevei-buseani, beiaḡoni mo, ḡia na guruḡa e veiḡa iobukaiobukari bea vaḡa-ruḡarini, benamo beḡe kokoreni.

²¹ ḡia ḡenai tarimarima mabarari ḡeri vetuḡamaḡikau beḡe toreani.”

Iesu e Belsebul

Mareko 3:20-30; Luka 11:14-23; 12:10

²² Benamo kotari na iauka rakavana na eboroḡiato tarimana Iesu ḡenai ḡeḡabi-iaḡoato. Mo tarima tu matana bubu e muruna bubu. Iesu na evaḡa-namoato, benamo ma eguruḡato e eboḡeboḡeto. ²³ Tarimarima mabarari na mai veiḡa eḡorato ḡeḡaba-iaḡiato, ḡekirato, “Mai tu betaḡu Davida Natuna banaḡu, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna)?”

²⁴ Senaḡi Farisea tarimari na maiḡa geseḡaḡiato nai, ḡekirato, “Mai tu Belsebul, iauka rakavari ḡeri vere, na seḡuka eviniani nai, mai tarima na iauka rakavari elai-vaḡirini.”

²⁵ Iesu na ḡeri tuḡamaḡi varau eribarito nai, ekirarito, ekirato, “Gavamani bevetavini, tauḡena bevevaḡi-vinini nai, ḡia tu berakavani; e vanuḡa ta o doḡoro ta bevetavini, tauḡena bevevaḡi-vinini nai, asi beruḡani riba. ²⁶ E diaboloto ta na diaboloto ta belai-vaḡiani nai, Satani tu tauḡena bevevaḡini, moḡa anina tu, doḡoro tatai varau bevetavi nai, asi beruḡani riba? ²⁷ Gomi ḡokirani, au tu Belsebul ḡena seḡuka na iauka rakavari alai-vaḡirini, a ḡomi murimi ai ḡerakani tarimari na iauka rakavari aiḡesi ḡelai-vaḡirini? ḡia na ḡevaḡa-moḡoniani, ḡomi ḡemi guruḡa tu kerere. ²⁸ Asigina, dia Belsebul, senaḡina Barau Iaukana ḡena seḡukai alai-vaḡirini, naima boḡono riba, Barau ḡena Basileia tu ḡomi ḡemi ai varau beraḡasi. ²⁹ Tarima ta gwada tarimana ḡena numa asi bedareani riba, ma ḡena farefare begwa-rakarini, senaḡi ḡia na gwada tarimana varo na bebarubaruani, monai vau ḡia na ḡena numa farefareri begabi-rakarini. ³⁰ Deikara na au asi evaḡa-kavaguni, ḡia na tu au eruḡaguni, e deikara au ḡesi asi etore-vegogoni, tarimana tu eveiari-lausilausini. ³¹ Moḡa lorinaḡi akiramini, tarimarima rakava beḡe veini ema Barau beḡe kira-rakava viniani tarimari, ḡeri rakava mabarari Barau na betuḡamaḡi-fitoḡarini riba, senaḡi tarima ta na Iauka Veaḡa bekira-rakava viniani tarimana, ḡena rakava asi betuḡamaḡi-fitoḡaiani. ³² Tarima ta na Tarimarima Natuna bekira-rakava viniani nai, ḡena rakava tu betuḡamaḡi-fitoḡaiani, senaḡi tarima ta na Iauka Veaḡa bekira-rakava viniani tarimana, ḡena rakava asi betuḡamaḡi-fitoḡaiani, toma mai maḡuri ai ema maḡuri gabinaḡi maki asi betuḡamaḡi-fitoḡaiani.”

Ḡau e ḡia ḡwaḡwana

Luka 6:43-45

³³ “Bema ḡau namo nai tu, ḡwaḡwana maki namo, a bema ḡau rakava nai, ḡwaḡwana maki rakava. Ḡau tu ḡwaḡwana ḡenana boribaiani. ³⁴ Gomi mota naturi, ma rakavami ḡesi ḡotanuni, be guruḡa namona ta tu kamasi

boĝo kiraĝiani? Korana tarima tu nuĝana na kara eiaĝomani, murunai ekiraĝirini. ³⁵ Tarima namona na dagara namori nuĝanaŭ evaĝa-vegogorini dagarari bevaĝa-raka-rosirini. Tarima rakavana na dagara asi namori nuĝanaŭ evaĝa-vegogorini dagarari bevaĝa-raka-rosirini.

³⁶ Senaĝi au na akiramini, guruĝa taĝuitaĝui mabarari, tarimarima na beĝe kiraĝirini tu, Barau ĝena Kota baregona ĝaronai voiri beĝe ĝabirini. ³⁷ Gemu guruĝa ĝenana Barau na vei-iobukaibuka tarimamu bekiraĝimuni, o vei-rakava tarimamu bekiraĝimuni.”

*Farisea tarimari na vetoĝa ĝevetauani Iesu ĝenai
Mareko 8:11-12; Luka 11:29-32*

³⁸ Taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimari e Farisea tarimari kotari na Iesu ĝevaĝa-guruĝaiato, ĝekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, ĝai ĝaurani vetoĝa boruna ta ĝoi ĝemuna baĝana ĝitaia.”

³⁹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Toma ĝuru rakavana ma veĝura-vanaĝina ĝesi, (Barau ĝenana ĝeveĝitato ĝuruna), seĝuka vetoĝana ta ĝeĝita-vetauani, senaĝi vetoĝa ta asi beĝe doĝariani, Iona, peroveta tarimana, vetoĝana moĝo. ⁴⁰ Iona tu ĝaro toitoi ema boĝi toitoi maĝani-kone barana, rakana donodono diana nuĝanaŭ etanuto, moĝesina kavana Tarimarima Natuna maki ĝaro toitoi ema boĝi toitoi tano nuĝanaŭ betanuni. ⁴¹ Kota baregona ĝaronai Nineva tarimari beĝe ruĝa-vaisini, toma ĝuru tarimari beĝe samanirini, korana Iona ĝena ĝobata ĝeseĝaĝiato neganaŭ, ĝia ĝeri rakava ĝerina ĝevetuĝamaĝi-kureto, ema ĝeraka-kureto Barau ĝenai. Senaĝi ĝoĝitaia, tarima ta na Iona evanaĝiani tu maĝa. ⁴² Kota baregona ĝaronai maki, Seba vavine baregona o Kwin beruĝa-vaisini, mai ĝuru tarimari besamanirini, korana ĝia tu ĝena tanobara manaĝana na eiaĝomato, Solomona ĝena iaunega guruĝari bene seĝaĝiri ĝana. Senaĝi ĝoĝitaia, tarima ta na Solomona evanaĝiani tu maĝa.”

*Iauka rakavana ma eĝenoĝoito
Luka 11:24-26*

⁴³ “Iauka rakavana ta tarima ta ĝenana eraka-vaĝito, benamo gabu kaukauri na eraka-vanaĝito, iaĝana bene ĝania etato, senaĝi iaĝaraĝi gabuna ta asi edoĝariato. ⁴⁴ Benamo ĝia tauĝena ekirato, ‘Naĝenoĝoi, araga-kwaneato numana ĝana.’ Eĝenoĝoi-iaĝoto, numa edoĝariato. Numana tu korina, veiareva ema ĝitaĝitana namo vedaurea. ⁴⁵ Benamo ĝia na iauka rakava kwaikwairi imaima ruarua (7) ma eĝori-iaĝorito, mabarari ĝeraka-toĝato, monai ĝetanuto. Moĝa lorinaŭ mo tarima tu guinenai ĝena rakava tu kota misina, senaĝi dokonai ĝena rakava tu barego vedaurea. Maĝesina toma ĝuru rakavana ĝenai beĝorani.”

*Iesu sinana e tarina doĝoro
Mareko 3:31-35; Luka 8:19-21*

⁴⁶ Iesu tu tarimarima roĝo evaĝa-guruĝarito-ĝoi nai, ĝia sinana e tarina doĝoro ĝeraĝasito. Numa murikanaŭ ĝeruĝa-tarito, ĝeri ura tu Iesu beĝene vaĝa-guruĝaia. ⁴⁷ Benamo tarima ta na ekiraiato, ekirato, “Ĝoi sinamu e tarimu merori tu numa murikanaŭ ĝeruĝa-tagoni, ĝevaĝa-guruĝamu ĝetoni.” ⁴⁸ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Au sinagu tu dei, e au tarigu merori tu deikarari?” ⁴⁹ Benamo ĝia ĝimana na ĝena mero eduĝi-vinirito, ekirato, “Au sinagu e au tarigu merori tu maĝeri!” ⁵⁰ Deikara na au Tamagu gubai etanuni ĝena ura veĝari eveirini tarimana tu, au tarigu tauna, e au tarigu vavinena, ema au sinagu.”

13

Barabore - Iaraġa tarimana na widi ġueri efiurito

¹ Mo ġaro sebonai mogo Iesu na numa eraga-kwaneato, eiāġoto, Galilea kouna rikinai etanu-tarito. ² Tarimarima ġutuma-bara na ġevegogo-ġeġeraġiato nai, ġia tu ġasi tai eraġekauto, benamo etanu-tarito, a tarima mabarari tu fenu ai ġeruġato. ³ Iesu na dagara ġutuma barabore ai evaġa-ribarito.

Ekirato, “Iaraġa tauna ta ġena widi ġueri varovarori eiāġoto. ⁴ Ġia na widi ġueri efiu-lausilausirito-ġoi nai, gabu irauirau ai ġeketoto. Kotari dabarai ġeketoto, benamo manu ġeiāġomato, ġeġani-ġosirito. ⁵ Kotari forefore gaburi ai ġeketokauto tano maġiġiri ai. Asikauna ġegarato, korana tano iatanai moġo. ⁶ Senaġi ġaro eraġekauto nai, etunurito, ema lamuri asi ġevariġo-ġinikauto nai, asikauna ġemaraito. ⁷ Kotari tu ġauġa ġiniġiniri vefakari ai ġeketoto. Mai ġauġa ġiniġiniri ġetubu-baregato nai, varovaro dagarari ġetubu-ġaurito. ⁸ A kotari tu tano namonai ġeketoto, ġwaġwari ġetaunato nai, kotari sinau ta (100), ma kotari gabana imaima ma gabanana (60), ema kotari tu gabana toitoi (30).” ⁹ Iesu ġena guruġa dokonai ekirato, “Ma seġana tarimana bene seġaġi!”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraġirito

Mareko 4:10-12; Luka 8:9-10

¹⁰ Iesu ġena mero ġia ġenai ġe-iaġoto, benamo ġedanāġiato, ġekirato, “Kara dainai barabore ai tarimarima ovaġa-guruġarini?” ¹¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Guba Basileia ġena riba vekuretoġari ġomi ġemi ai tu fofori, senaġi ġia ġeri ai tu asigina. ¹² Ma ġena seġaġi tarimana Barau na tuġamaġi-faka beviniani, barego vedaurea bene doġari ġana. Asi ġena seġaġi tarimana, ġena tuġamaġi-faka misina maki beġabi-vaġiani. ¹³ Moġesi naima au na barabore ai avaġa-guruġarini. Korana matari na ġeboġe-boġeni, senaġi asi ġeġita-maġatani, seġari na ġeseġaġini, senaġi asi ġetuġamaġi-maoroni. ¹⁴ Ġia ġeri ai Isaia ġena peroveta guruġana bema moġoni, maiġesi ekirato,

‘Ġomi tu boġo seġaġini,
ma boġo seġaġini,
senaġi asi boġo riba-maoroni.

Ġomi tu boġo ġitani,
ma boġo ġitani,
senaġi debami asi beġe vekeoni.

¹⁵ Korana mai bese tarimari nuġari tu gwaġiġi foroforo, seġari maki bubu, matari maki ġevekouto. Matari na beġe ġitani garina, seġari na beġe seġaġini, e nuġari na beġe riba-maoroni garina, ma au ġegu ai beġe vetuġamaġi-kureni ġeri Barau, benamo bavaġa-maġuririni garina.’

¹⁶ A ġomi tu boġono iaku, korana matami tu ġeġitani e seġami tu ġeseġaġini. ¹⁷ Au na akira-korikorimini: Peroveta tarimari vovoka ma Barau ġena vei-iobukaiobuka tarimari ġutuma kaiveġata na ġeri ura baregona tu, ġomi na inította kara ġoġitaiani beġene ġitaia, senaġi asi ġeġitaiao, e ġomi na kara ini ġoseġaġiani beġene seġaġia, senaġi asi ġeseġaġiato.”

*Widi ġueri baraborena anina
Mareko 4:13-20; Luka 8:11-15*

¹⁸ “Gosegāgi, widi fiu-rovorovona tarimana baraborena anina tu maiġa: ¹⁹ Tarima kotari na Barau ġena Basileia varina ġeseġaġiani, senaġi asi ġetuġamaġi-fakaiani. Benamo Satani eiaġomani, ma mo kara ġia nuġari ai beġe varo dagarari tu, ġia na eġabi-vaġirini. Moġeri tarima tu widi ġuturi dabarai ġeketoni kavana. ²⁰ Widi ġueri kotari forefore ai ġeketoto, mai tu tarima kotari na Barau ġena Vari Namona ma iakuri ġesi ġeseġaġiani e ġeġabi-raġeani. ²¹ Senaġina ġia nuġari ai asi erakatoga-ginikauni nai, asi etanu-maukani. Barau ġena guruġa dainai nega rakavari ġeġoitaġoni e ġevaġa-midigu midigurini ġarori ai, ġia ġenana ġeraka-veġitani. ²² Widi ġueri kotari tu ġauġa ġiniginiri vekaravari ai ġeketoto, mainana ekiraġiani tu, tarima kotari na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, senaġi tauġeri ġeri maġuri e farefare ġutumari ġetuġamaġi-baregorini ġerina, Barau ġena guruġa ġevekouni, e ġwaġwana maki asi evetoreni. ²³ A widi ġueri kotari tu tano namonai ġeketoto, mainana ekirarani tu, tarima kotari na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, ma ġeġabi-raġeani nuġari mabarari ġesi, ġia ġwaġwari ġevetoreni maki, kotari sinau ta (100), ma tari gabana imaina ma gabanana (60), ma kotari gabana toitoi (30).”

Barabore - Widi e ġauġa

²⁴ Iesu na barabore ta ġeri ma ekiraġiato, ekirato: Guba Basileia tu tarima ta kavana, ġue ġuturi namori ġena vamokai evarorito. ²⁵ Benamo boġi tai, tarimarima mabarari roġo ġegenato-ġoi nai, ebaru-viniato-ġoi tarimana eiaġomato, ġauġa ġuturi widi vekaravari ai efiurito, benamo erakato. ²⁶ Widi ġetubu-foforito, ġegara-baregote e ġwaġwari ġeburito nai, ġauġa rakavari maki ġia vefakari na ġefoforito. ²⁷ Benamo vamoka biaguna ġena vetuġunaġi merori ġia ġenai ġeiaġomato, ġekirato, ‘Vereġauka, ġoi ġemu vamokai ġue ġuturi namori ovarorito, nene?’ Senaġi mai ġauġa rakavari tu ainana beġe iaġoma?’ ²⁸ Ġia na evaġa-veserito, ekirato, ‘Ebaru-vinirani tarimana na mai veġa bema veia.’ Vetuġunaġi merori na ġedanāgiato, ġekirato, ‘Bema ourani nai, ġiaiġo, be baġana lauri ba?’ ²⁹ Ġia evaġa-veseto, ekirato, ‘Asiġina, korana ġomi na ġauġa boġo laurini nai, widi maki lamuri ġesi boġo lau-sebonarini garina. ³⁰ Ġia ruarua beġene gara-sebona, ma beġene tanu mo, widi ġwaġwana basibasina ġarona bene raġasi. Mo ġaro ai au na basi-basina tarimari maiġesina bakirarini, bakirani: Giniguine tu, ġauġa mabarari ġovaġa-vegogori, ġobaru-sebonari, be karava na bene ġarari, a widi ma boġono vāga-vegogoa, be ġegu ġaniġani vāga-vegogo gabunai boġono toreri.’”

*Barabore - Mastadi ġauna ġutuna
Mareko 4:30-32; Luka 13:18-19*

³¹ Iesu na barabore ta ma ekira-vararito, ekirato, “Guba Basileia tu mastadi ġauna ġutuna kavana, tarima ta na eġabiato, ġena vamokai evaroato. ³² Tanobarai varovaro dagarari ġueri mabarari fakari ai ġia ġereġana misina korokoro, senaġi etubuni nai, varovaro dagarari mabarari fakari ai ġia moġo barego vedaurea. Ġia tu ġau ai eiaġoni naima, rovo manuri ġeiaġomani, ma ġeri nuġi ġeveini ġia leganaġi.”

*Barabore - Farao vāġa-tubuna muramurana
Luka 13:20-21*

³³ Iesu na barabore ta ġeri ma ekiraġiato, ekirato, “Guba Basileia tu farao vaġa-tubuna muramura kavana, vavine ta na kotuna ta moġo eġabiato, benamo farao fuseri toitoi ġesi egiroato, eiaġoto mo, muramura na mabarana evaġa-tubu baregoato.”

Barabore aniri

Mareko 4:33-34

³⁴ Iesu na mai dagara mabarari barabore ai tarimarima evaġa-riba iaġirito-ġoi. Ġena ġobatai barabore asi eraga-kwanerito-ġoi. ³⁵ Mai veiġa eveiato ġenana, peroveta tarimana ġena guruġa ema vaġa-moġoniato, ekirato,

“Au na barabore ġerina
ġia bavaġa-gurugarini;
tanobara evesinato ġarona na
beiaġoma mo initoma
veġuni ġetanuni dagarari,
au na ġia ġeri bakiraġi-foforirini.”

Iesu na widi e ġauġa baraborena anina ekiraġi-foforiato

³⁶ Iesu na mo tarimarima ġutuma eraga-kwanerito, benamo numai eraka-toġato. Ġena mero ġia ġenai ġeiaġomato, bena ġekiraiato, ġekirato, “Ġauġa rakavari vamoka nuġanai baraborena ġai ġemai nokiraġi-maġataia.”

³⁷ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Widi ġueri namori evarorini tarimana tu Tarimarima Natuna. ³⁸ Vamoka tu tanobara, ġue ġuturi namori tu Barau ġena Basileia o veġitaġau seġukana gaburenai ġetanuni tarimari; ġauġa rakavari tu Satani ġena tarimarima doġoro. ³⁹ E ġauġa varovarona tarimana tu Diabolo, ġita ebaru-vinirani tarimana; kwakwa tu tanobara magona beraġasini kavana. Ġwaġwana kwakwa na basibasina tu aneru na beġe korana-iaġiani. ⁴⁰ Vaġa-ilailana ġauġa gevaġa-vegogorini, ma karavai ġegaburini, ġeġara-ġosirini, tanobara bea korini nai, moġesina kavana bevetoreni: ⁴¹ Tarimarima Natuna na ġena aneru tu betuġurini, benamo tarimarima ġeġori-kerererini tarimari, ema veiġa rakavari ġeveirini tarimari mabarari, Barau ġena Basileia ġenana beġe ġabi-veġitarini, ⁴² e karava seġukana na moremorena nuġanai beġe fiu-toġarini, ema monai roġo beġe taġini, gadikari maki beġe veġara-tarini. ⁴³ Moġa ġaronai maki Barau ġena vei-jobukaiobuka tarimari tu, ġaro kavana ma mamari ġesi Tamari ġena Basileia nuġanai beġe tanuni. Deikara ma seġana tarimana, bene seġaġi.”

Barabore - Tarima ta na farefare namona ta ekure-toġaiato

⁴⁴ “Guba Basileia tu farefare vekuretoġana tanobarai kavana. Tarima ta na edoġariato, benamo ma eguriguri-ġauato. E ma iakuna ġesi eiaġoto, ġena dagara mabarari ea voivoi-iaġirito, benamo mo tano evoiato.”

Barabore - Galasi forena davana barego forena

⁴⁵ “Guba Basileia tu bisinesi tarimana kavana, galasi foreri davari barego dagarari evetaurini. ⁴⁶ Ġia na voina barego lelevaġina forena ta edoġariato, benamo ġena farefare mabarari evoivoi-iaġi fitoġarito roġo, monai vau mo davana forena evoiato.”

Barabore - Reke

⁴⁷ “Guba Basileia tu reke kavana, davarai ġefiu-rigoani nai, maġani-kone irairau nuġanai ġetoġani. ⁴⁸ Reke evonuni nai, ġeinu-raġeani tanobara

ġana, benamo reke tarimari ġetanu-tarini vau, maġani-kone reke nuġanai moġeri mabarari ġeviriġirini, namori mabarari tu baketi ai ġeġurarini, a rakavari tu ġefitoġarini. ⁴⁹ Moġesi vetoġa bevetoreni, tanobara magona beraġasini nai. Aneru beġe iaġomani nai, veiġa rakava tarimari tu beġe tore-veġitarini veiġa iobukaiobuka tarimari ġerina; ⁵⁰ e karava more-morena nuġanai beġe fiu-toġarini. Monai beġe taġini, gadikari maki beġe veġaratarini.”

Guruġa moġoniri variġuri e guineri

⁵¹ Iesu na ġena mero edanaġirito, ekirato, “Mai guruġa mabarari nuġami ai boġo riba-ġitakauri ba?” Ġia na ġekiraiato, “Oi, Vereġauka.” ⁵² Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Moġesina nai, bema taravatu vaġa-ribana tarimana ta Guba Basileia ġena vevaġa-riba tarimanai beiaġoni neganai, ġia tu numa biaguna ta kavana, ġena farefare variġuri ema guineri eġabi-rosirini ġena farefare vaġa-vegogo numana na.”

Nasareta tarimari na Iesu asi ġeġabi-raġeato

Mareko 6:1-6; Luka 4:16-30

⁵³ Iesu na maġeri barabore ekiraġi-ġosirito vau, mo gabu eraga-kwaneato. ⁵⁴ Monana vau ebaregato vanuġanai eraġasito. Iuda tarimari ġeri rubu ai evevaġa-ribato-ġoi nai, ġia ġeseġaġiato-ġoi tarimari na ġena ġobata guruġari ġeġaba-iaġirito, ema maiġesi ġevedanaġito, ġekirato, “Mai tarima ġena riba tu ainana eġabito, e mai nuġa-farevaġi veiġari maki kamasi eveirini? ⁵⁵ Ġia tu kamuda tarimana natuna, ene? Ġia sinana arana Maria ġetoni, ene? E ġia tarina merori arari tu Iakobo (o Iames) e Iosefa, Simona e Iudas, ene? ⁵⁶ Ema ġia tarina vavineri mabarari maki ġita ġesi maġeri. Senaġi mai riba ema seġuka mabarari ne ainana eġabito?” ⁵⁷ Moġesi ġetuġamaġi-ġutuma viniato nai, ġia na asi ġeġabi-raġeato. Iesu na maiġesi ekirarito, ekirato, “Peroveta tarimana tu gabu mabarari ai beġe gubakauani, senaġi ġena vanuġa korikori ema ġena numa tarimari na moġo asi beġe gubakauani.” ⁵⁸ Monai nuġa-farevaġi veiġa boruri viravira moġo eveirito, korana asi ġeri veġabidadama nai.

14

Ioane Babatiso ġena mase

¹ Mo negai Heroda, Galilea verena, Iesu varina eseġaġiato. ² Benamo ġia na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, “Mai tu Ioane Babatiso mase na bevaisiraġe-ġenoġoi nai, seġuka veiġari boruri eveirini.”

³ Heroda na Ioane eġabi-tariato ma ebarubaruato, dibura numai ekou-ġauato. Ġia na maiġesina evei-viniato, korana ġia kakana Filipo ġaraġona, Herodia, ġaramanai. ⁴ Ioane Babatiso na Heroda evaġa-guruġaiato-ġoi, ekirato, “Ġoi na Herodia boġaraġo-veraria tu asi maoro.” ⁵ Heroda eura-rakavato, Ioane bene vaġia, senaġi tarimarima gariri eveito, korana ġia na Ioane ġetuġamaġiato-ġoi tu peroveta tarimana ta.

⁶ Senaġi Heroda ġena ġora ġaronai o betdei, Herodia natuna ġuiatona tu varivari tarimari ġoirari ai ebarato. Heroda maki mai bara na evaġa-iakuato. ⁷ Moġesina nai ġia ma nuġana mabarana ġesi guruġa gwaġiġinai maiġesina bara-ġuiatona ekiraġitore-viniato, ekirato, “Ġoi kara oura-viniani dagarana nokiraġia, benamo bavinimuni.” ⁸ Ġuiato tu sinana na varau

evaġa-guruġa guineato ema elaunaġiato nai, ġia maiġesina ekirato, “Ioane Babatiso debana diġu ai mainai noma vinigu.”

⁹ Heroda nuġana emetoto, senaġi ġena guruġatore ġuiato ġenai varau eveiato e ġena varivari tarimari dairi ai ekirato, beġene vinia. ¹⁰ Benamo tarima debari ebasi-ġuturito-ġoi tarimana ta etuġato dibura numai, Ioane debana ebasi-ġutuato. ¹¹ Ioane debana tu diġu ai ġeġuraiato vau, ġuiato ġeviniato, benamo sinana ġenai eġwa-iaġoato. ¹² Benamo Ioane ġena mero ġeiaġomato, tauġanina ġeġabiato, ġeġuriato. Moġa murinai ġeiaġoto Iesu ġekira-varaiato.

Iesu na tarimarima daġara imaima (5,000) eġuburito

Mareko 6:31-44; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-13

¹³ Iesu na Ioane ġena mase varina eseġaġiato nai, ġia monana eraka-ġerevaġito ġasi na, asi tarimarima gabuna ġana eiaġoto. Senaġi tarimarima na ġeseġaġiato nai, ġeri vanuġa ġeiaġuirito, tano na kwakuri na ġerakoto, Iesu murina na ġeiaġoto. ¹⁴ Iesu fenu ai edarokauto nai, ġia na tarimarima ġutuma-bara eġitarito, benamo evetuġa-rakavarito, ema ġeri keve tarimari evaġa-namorito.

¹⁵ Lavilavi rekenai Iesu ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, bena ġekirato, “Mai tu gabu fakana, asi tarima-rimana, ġaro varau bevariġo naima, mai tarimarima ġutuma-bara notuġuri, be vanuġai ġari ġanigani beġenea voi.”

¹⁶ A Iesu ekirato, “Ġia asi beġene raka-veġita, ġomi na ġari boġono viniri, be beġene ġaniri.” ¹⁷ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Ġai ġemai tu beredi imaima (5) e maġani-kone ruarua (2) moġo maiġeri.” ¹⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Maġana ġoġabi-iaġomari au ġegu ai.”

¹⁹ Benamo ġia na mai ġutuma-bara elaunaġirito, ġauġa iatari ai beġene tanutanu-tari etato, monai vau ġia na beredi imaima e maġani-kone ruarua eġabirito, gubai eboġe-raġeto, Barau evaġa-namoato vau, etavikirakirarito, ġena mero evinirito, benamo ġia na vau mai tarimarima ġutuma-bara ġevinirito. ²⁰ Mabarari ġeġani-maseto; ġaniġani kwari ġevaġa-vegogorito, boseġa ġabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito. ²¹ Geġaniġanito, tau moġo, mabarari tu 5,000 kavana, senaġi vavine ma naturi keikeiri ġesi tu asi ġeivirito.

Iesu nanu iatanai erakato

Mareko 6:45-52; Ioane 6:16-21

²² Moġa murinai Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ġasi ai beġene raġekau, beġene guine, kou reke ta ġana beġene iaġo etato. A ġia tu mo tarimarima ġutuma-bara roġo etuġu-rovorovorito. ²³ Mai tarimarima vovoka etuġu-rakarito vau, ġia ġereġana ġoro ġana evaraġeto, bene ġauġau ġana.

Varau eboġito nai, ġia tu roġo moġa, ġereġana. ²⁴ Ġasi tu kotuna ma fakana tanobara ġenana kou nuġanai, e ureure na edori-ġareva ġarevaiato, korana iavara na ġasi ġena raga ġoirana rekena na etoġato-ġoi nai.

²⁵ Horaġauna 3 ema 6 koloko vekaravari ai boġiboġi rekenai, Iesu ġia ġeri ai eiaġoto. ²⁶ Senaġi ġena mero na nanu iatana na erakato-ġoi ġeġitaiato, benamo nuġari maki ġefare-vaġito, ema ġegari-rakavato, ġekirato, “Mo tu murava tal!” Geġarito nai ġeġabato maki. ²⁷ Iesu na asikauna evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġonuġa-gwaġiġi, mai tu au; asi ġogari.”

²⁸ Petero na evaġa-veseato, ekirato, “Vereġauka, bema moġoni ġoi neganai, bono launaġigu, be nanu iatanai bana raka, ġemu ai bana

iaĝosi.” ²⁹ Iesu ekirato, “Noiaĝoma!” Benamo Petero ĝasi na eraka-riĝoto, nanu iatanai erakato, Iesu ĝenai eiaĝoto. ³⁰ Senaĝi Petero na iavara (e ureure) eĝitaiato, benamo egarito, erei-riĝoto nai eĝaba-fouto, ekirato, “Veregaŭka o, noma vaĝa-maĝurigu.” ³¹ Iesu asikauna ĝimana etuĝua-iaĝoato, ĝenai eveĝabikauto, ekirato, “Veĝabidadama kei tarimana, karase nai odaradarani?” ³² Tauri ruarua ĝasi ai ĝeraĝekauto vau iavara edokoto. ³³ Ĝasi tarimari tu ĝia ĝoiranai vau ĝetoma-rakarigoto, ĝekirato, “Moĝoni veĝata, ĝoi tu Barau Natuna.”

Iesu na keve tarimari Genesareta ai evaĝa-namorito
Mareko 6:53-56

³⁴ Ĝia ĝasi na ĝevanaĝito, Genesareta tanonai ĝeraĝasito. ³⁵ Mo gabu tarimari na Iesu ĝea ĝita-doĝariato, benamo ĝia varina mo gabu vanuĝari mabarari ĝevaĝa-ribarito. Benamo keve tarimari ĝia ĝenai ĝeĝwa-iaĝorito, ³⁶ e ĝenoĝiato, ĝena dabuĝa dudunai moĝo maki beĝene veĝabikau. Gabi-vau, ĝeveĝabi-kauto tarimari mabarari varau ĝenamoto.

15

Namo e rakava

¹ Farisea tarimari e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari kotari Jerusalema na Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, ĝekirato, ² “Karase nai ĝoi ĝemu mero na ĝita senera vereri ĝeri vevaĝa-riba asi ĝeseĝaĝirini? Ĝia ĝimari maki dabara korikoriri ai asi ĝeĝurigirini vau ĝeganiganini!” ³ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Be karase senemi vereri ĝeri vevaĝa-naĝi boĝono korana-iaĝi urari ai, Barau ĝena taravatu guruĝari ĝoruĝarini?” ⁴ Barau ekirato, “Tamamu e sinamu bono gubakauri,” ema ‘Deikara ta na tamana o sinana beguruĝa-rakava viniani tarimana tu boĝono vaĝi-mase!’ ⁵ Senaĝi ĝomi ĝokirani, tarima ta na tamana o sinana bevaĝa-guruĝaiani, bekirani, ‘Au na ĝomi asi bavaĝa-kavamini, korana bara vinimi dagarana tu Barau ĝena dagara, naima ĝia aviniani.’ ⁶ Moĝesi veĝai ĝomi na tarima ĝokouani, tamana e sinana asi bene vaĝa-kavari e asi bene gubakauri ĝana. Ĝemi sene maĝuriri maĝesiri ĝerina Barau ĝena taravatu guruĝari asi aniri ai ĝovaĝa-iaĝorini. ⁷ Ĝofaĝofa tarimami, Isaia na eperoveta-iaĝimito tu moĝoni, ekirato,

⁸ ‘Mai beŝena tu mururi koriri ai moĝo au ĝegubakauguni ĝeri Barau, senaĝina ĝia nuĝari tu manaĝa rakava au ĝegu ai.

⁹ Ĝetoma-rakarigo vini-kavaguni, ĝeri vevaĝa-riba tu tarimarima ĝeri vevaĝa-naĝi taravaturi, a dia au ĝegu!’ ”

Dagara kotari na tarima ĝevaĝa-rakavarini
Mareko 7:14-23

¹⁰ Iesu na tarimarima ĝutuma ĝia ĝenai ekea-iaĝomarito, benamo ekirato, ekirato, “Ĝoseĝaĝi, ema boĝono riba-maoro: ¹¹ Murika na eraka-toĝani tarima murunai dagarana na ĝia asi evaĝa-rakavaiani, senaĝina kara ĝia nuĝana o loruna ĝutuna na ma muruna na eraka-rosini dagarana na ĝia evaĝa-rakavaiani.”

¹² Ĝena mero ĝia ĝenai ĝeiaĝomato, benamo ĝekiraiato, ĝekirato, “Ĝoi ribamu, Farisea tarimari tu ĝoi ĝemu guruĝa beĝe seĝaĝia nai, nuĝari beĝe midigu?” ¹³ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Tamagu gubai etanuni na ĝau asi evarorito mabarari tu beĝe raĝa-vaĝirini. ¹⁴ Ĝotuĝamaĝi-fitoĝari! Ĝia matari bubu, senaĝi ĝeurani mata-bubu tarimari beĝene ĝori-kauri. Bema mata-bubu tarimana na mata-bubu tarimana ta beĝori-kauani nai, tauri ruarua koufai beĝe keto-rigoni.”

¹⁵ Petero na ekiraiato, ekirato, “Mai guruĝa veabanaĝina tauna korikori novaĝa-ribama.” ¹⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Ĝomi maki asi ĝotuĝamaĝi-fakani tarima kotari kavana? ¹⁷ Asi ĝoribani maki? Dagara ta tarima muruna na eraka-toĝani, eiaĝoni sinaĝenai, monana eiaĝoni tauĝanina ĝenana ea raka-rosini. ¹⁸ Senaĝina muruna na ĝeraka-rosini dagarari tu nuĝana o loruna na ĝeiaĝomani naima, maĝeri dagara na tarima ĝevaĝa-rakavaiani. ¹⁹ Tarima nuĝana o loruna ĝenana tuĝamaĝi rakavari ĝeraĝeni nai, evaĝivaĝini, eveĝura-vanaĝini, emata-boraĝani, elemeni, Kota gabunai ĝofaĝofa guruĝari ekiraĝirini, ema tarima namori arari ĝofaĝofa veĝari ai evari-fiurini. ²⁰ Maiĝeri dagara na tarima evaĝa-rakavaiani; senaĝina ĝimamu asi oĝurigiĝani vau oĝaniĝanini, monana tarima asi evaĝa-rakavaiani.”

Irau bese vavinena ta ĝena veĝabidadama

Mareko 7:24-30

²¹ Iesu na mo gabu eraga-kwaneato, eraka-iaĝoto Taia e Sidono rekeri tanori ai eraĝasito. ²² Benamo monai etanuto-ĝoi vau, Kanana vavinena ta Iesu ĝenai eiaĝomato, eĝaba-fouto, ekirato, “Vereĝauka, Davida Natuna o, au novetuĝagu! Au natugu ĝuiatona tu iauka rakavana na beboroĝia nai, ĝena midigu initoma tu barego rakava moĝo.” ²³ Senaĝina Iesu na ĝia asi evaĝa-veseato. Benamo ĝena mero ĝia ĝenai ĝeiaĝomato, ĝenoĝiato, ĝekirato, “Notuĝu-rakaia! Gita murira na eiaĝomani ema guru baregona eveiani.”

²⁴ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Barau na au etuĝuguto tu, rekwarekwa mamoori, Isaraela tarimari, ĝeri moĝo.” ²⁵ Benamo mo vavine Iesu kwakuna koranai evetuitarito, ekirato, “Vereĝauka, novaĝa-kavagu!” ²⁶ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Mero misiri ĝari ĝaniĝani bita ĝabirini, ma kwaiva bita fiu-vinirini tu asi maoro.” ²⁷ Vavine na evaĝa-veseato, ekirato, “Vereĝauka, mani tu moĝoni, senaĝina kwaiva na ĝaniĝani kwari ĝeketo-firigoni, biaguri ĝeri ĝaniĝani fatari na, maki ĝeĝanirini.” ²⁸ Benamo Iesu na evaĝa-veseato, ekirato, “Veĝabidadama barego vavinemu! Kara oura-viniani veĝana beĝorani.” Mo horai moĝo ĝia natuna ĝuiatona enamoto.

Iesu na keve tarimari vovoka evaĝa-namorito

²⁹ Iesu na mo gabu eiaĝuiato, Galilea kouna sevina na eraka-vanaĝito. Benamo ĝoro tai eraĝeto, tuĝunai etanu-tarito. ³⁰ Tarimarima ĝutumba-bara ĝia ĝenai ĝeiaĝomato, keve irauirau tarimari ĝeĝabi-iaĝomarito, kotari kwaku rakava, mata-bubu, kobari na ĝedarato-ĝoi tarimari, muru-bubu, ema keve irauirau ĝutuma maki. Iesu kwakuna koranai ĝema tore-taririto, benamo ĝia na evaĝa-namorito. ³¹ Tarimarima mabarari na mai vetoĝa ĝeĝitaiao nai, eĝaba-rakavato, korana mururi bubu tarimari ĝeguruĝato, ĝedarato-ĝoi tarimari tauĝaniri vinuba gaburi ai ĝevetoreto, kwaku rakava tarimari ĝerakato, mata-bubu tarimari ĝeboĝe-boĝeto. Benamo ĝia na Isaraela ĝeri Barau ĝevaĝa-raĝeato.

*Iesu na tarimarima dağara vasivasi (4,000) eğuburito
Mareko 8:1-10*

³² Iesu ġena mero ġia ġenai ekea-iağomarito, ekirato, “Au na mai tarimarima avetuğarini, korana ġaro toitoito veğatana au ġesi mainai beğe tanu, ma kara ta maki roğosi rogo beğene ġania. Ġaniğani ta roğosi rogo beğene ġani nuğanai, au na asi batuğu-rakarini, korana dabarai beğe borimarini garina.” ³³ Ġena mero na ġedanağiato, ġekirato, “Mai tano fakanai ġaniğani vovoka tu kamasi bita doğarini vau, mai ġutuma-bara bita ġuburini?” ³⁴ Iesu na evağa-veserito, ekirato, “Gomi ġemi ai beredi tu vira maniğa?” Ġia ġekirato, “Beredi imaima ruarua (7) ġai ġemai mağa, ema mağani-kone misiri kotari maki.”

³⁵ Benamo Iesu na mai tarimarima asisebo ekirarito, tano ai ġetanutanu-tari. ³⁶ Benamo beredi imaima ruarua (7) e mağani-kone eğabirito, Barau evağa-namoato, ebuki-ğuturito, ġena mero evinirito, ġia na vegogo tarimari ma ġevinirito. ³⁷ Mabarari ġeğani-maseto murinai, Iesu ġena mero na ġaniğani kwari ġegogorito, boseğa imaima ruarua (7) ġevağa-vonurito. ³⁸ Mo ġaniğani ġeğaniato ġenana tau moğo mabarana tu 4,000, senağina vavine na natiri ġesi tu asi ġeivirito. ³⁹ Benamo Iesu na mai ġutuma-bara etuğu-rovo rovorito, a ġia ġasi ai erağeto, Magadan tanona ġana eiağoto.

16

Farisea e Sadukea tarimari ġeri ura vetoğa ta guba na bene mariğo

¹ Farisea e Sadukea tarimari kotari Iesu ġenai ġeiağoto, benamo ġedanaği-ribağaniato. Ġeri ura vetoğa ta guba na bene mariğo, beğene ġitaia, ġia tu moğoni Barau na etuğato tarimana. ² Senaği Iesu na evağa-veserito, ekirato, “Lavilavi ai ġaro evarigoni nai, ġokirani, ‘Guba bekakakaka, be ġura asi beraguni, ġitağitana tu nega namo.’” ³ A boğ-i-boği rekenai ġokirani, ‘Toma tu ġura ma iavarana ġesi eiağomani, korana guba bekakakaka, ema ġitağitana maki ma garina.’ Guba ġoğitaiani nai, kara boğo kirağiani, nega namo o nega rakava ġeri ai tu lorinai, senağina maitoma ġaro vetogari tu asi ribami! ⁴ Maitoma ġuru rakavana ma veğura-vanağina ġesi, (Barau ġenana ġeveğitato ġuruna), vetoğa ma evetauani, senağina vetoğa ta asi bavinimini, a Iona, peroveta tauna, ġenai eğorato vetogana moğo.” Benamo Iesu na eraga-kwanerito, ġerina eraka-veğitato.

*Iesu ġena mero ġedaradarato
Mareko 8:14-21*

⁵ Kou na ġeğasi-vanağito reke ta kefo ai vau, Iesu ġena mero ġeribato, ġaniğani asi ġeğabikauto. ⁶ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Lorimi boğono vetore, boğono boğeboğe, korana Farisea tarimari e Sadukea tarimari ġeri farao vağa-tubuna mura-murana lorina boğono torea.” ⁷ Ġia tauğeri ġeguruğa-guruğa iaği-vegogo-ato, ġekirato, “Ġia mağesi eguruğani, korana beredi asi bita ġabikau nai.” ⁸ Iesu ribana ġia na kara ġekiragiato naima, edanağirito, ekirato, “Karase nai ġereğami na beredi asi boğo ġabikau ġoguruğa-guruğa iağiani? Veğabidadama kei tarimami! ⁹ Gomi roğosi rogo boğono riba-maoro? E asi ġotuğamağiani beredi imaima (5) ġenana tarimarima 5,000 ġeğaniğanito, e beredi kwari ġogogorito tu boseğa vira ġovağa-vonurito? ¹⁰ Ema ta maki, farao imaima ruarua (7) ġenana tarimarima 4,000 ġeğaniğanito, e beredi kwari ġogogorito tu boseğa vira ġovağa-vonurito? ¹¹ Kamasi se nuğami asi ġevekeoni, ma asi ġoribani, au

na tu dia beredi aguruḡa-iaḡiani? Ma nakira: Farisea tarimari e Sadukea tarimari ḡeri farao vaḡa-tubuna dagarana lorina boḡono torea!" ¹² Benamo ḡia nuḡari ḡevekeoto, ema ḡeribato maki, Iesu na dia farao vaḡa-tubuna muramurana eguruḡa-iaḡiato, senaḡina Farisea e Sadukea tarimari ḡeri vevaḡa-riba guruḡari ḡofaḡofari rekeri ai eguruḡato.

Petero na Iesu ekiraḡi-foforiato, Keriso

Mareko 8:27-30; Luka 9:18-21

¹³ Iesu eiaḡoto, Kaisarea Filipi vanuḡana tanona rekenai eraḡasito. Monai vau ḡia na ḡena mero edanaḡirito, ekirato, "Tarimarima tu kara ḡetoni, Tarimarima Natuna tu deikara?" ¹⁴ ḡia ḡekirato, "Kotari ḡekirani, ḡoi tu Ioane Babatiso, kotari ḡekirani, Elia, ma tari ḡekirani tu, Ieremia o peroveta tarimana ta." ¹⁵ Iesu na ḡia edanaḡirito, ekirato, "A ḡomi tu kara ḡotoni au tu deikara?" ¹⁶ Simona Petero na evaḡa-veseato, ekirato, "ḡoi tu Keriso, maḡuri Barauna Natuna." ¹⁷ Iesu na evaḡa-vese viniato, ekirato, "Simona, Ioane natuna, bono iaku ema vevaḡa-namo iatamu ai bene tanu, korana mai vevaḡa-vese moḡonina bovinia, maḡa tu dia tarima ta ḡenana beiaḡoma, senaḡina mai tu au Tamagu gubai etanuni na ḡoi bevinimu." ¹⁸ Moḡa lorinai akiramuni: Goi tu Petero, (anina tu fore), ema mai fore iatanai au ḡegu ekalesia bavaḡa-ruḡaiani. Mase ḡena seḡuka na maki asi bevaḡa-dareeani. ¹⁹ Au na Guba Basileia kiri maki ḡoi bavinimuni; tanobarai bobarurini dagarari mabarari gubai maki Barau na bebarurini; e tanobarai boruḡarini dagarari mabarari gubai maki Barau na beruḡarini." ²⁰ Benamo Iesu na ḡena mero ekirarito, tarima ta asi beḡene vaḡa-ribaia ḡia tu Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna).

Iesu na ḡena mase e variḡisi-ḡenoḡoi eguruḡa-iaḡirito

Mareko 8:31-9:1; Luka 9:22-27

²¹ Mo nega na veḡata Iesu na ḡena mero evaḡa-riba guinerito, ekirato, "Au tu Ierusalem ḡana aiaḡoni, be Iuda vereri, e Rubu Veaḡa vereri baregori, ema taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimari ḡerina roḡo amidigulelevaḡini; ema beḡe vaḡi-maseguni maki, senaḡina ḡaro vaḡa-toitoinai vau, mase na ma bavaisiraḡe-ḡenoḡoini." ²² Petero na eḡori-veḡitaiato, benamo esisiba-viniato, ekirato, "Vereḡauka, dia manḡesina; manḡesina asi beḡe vei-vinimuni, ma asi beḡorani maki." ²³ Benamo Iesu eboḡe-kureto, Petero ekiraiato, ekirato, "ḡoi Satani, ḡeguna noraka-ḡerevaḡi! Au ḡegu iaḡoiḡo ḡoi na odiu-ḡauani, korana mai ḡemu tuḡamaḡi guruḡana tu dia Barau ḡenana eiaḡomani, senaḡina tarimarima ḡerina."

²⁴ Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, "Bema tarima ta au murigu ai bene raka etoni nai, tauḡena bene veruḡa, ḡena satauro bene ḡwaia, ma murigu ai bene raka." ²⁵ Moḡa lorinai deikara tauḡena moḡo ḡena maḡuri lorina etoreani tarimana, ḡena maḡuri befitoḡaiani. A deikara au daigu ai ḡena maḡuri befitoḡaiani tarimana, ḡena maḡuri asi beveirekwarekwaiani, senaḡi bedoḡariani. ²⁶ Tarima ta na tanobara mabarana uranai ḡena maḡuri befitoḡaiani, ḡena namo tu kara ḡia ḡenai? Korana tarima ta ḡena maḡuri efitoḡaiato nai, kara na vau ma bevoi-ḡenoḡoiani? ²⁷ Korana Tarimarima Natuna tu Tamana mamana marevana e seḡuka baregona e ma ḡena aneru mabarari ḡesi beḡe iaḡomani, benamo tarimarima tata ḡeri veḡa ilailanai voiri tu bevinirini. ²⁸ Moḡoni akiramini, mai kotari ini ḡeruḡa-taḡoni maiḡeri tu asi roḡo beḡe maseni, beiaḡoni mo, Tarimarima Natuna ḡena Basileia nuḡanai beiaḡomani beḡe ḡitaiani.

17

Iesu vetoġana eirauto

1 Ġaro imaima sebona (6) ġekorito murinai, Iesu na Petero, e Iakobo (o Iames), ema tarina Ioane eġabirito, ġoro baregona ta tuġuna ġana ġevaraġeto, monai ġia ġereġari moġo. 2 Ġia ġeboġe-taġoto-ġoi nuġanai, Iesu ġitaġitana varau eirauto: Ġia ġoirana ekimore-kimoreato ġaro noġa, ma ġena dabuġa ekuro-ġarogaro. 3 Benamo mai mero toitoi na Mose e Elia ġeġitarito, Iesu ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi. 4 Monai Petero eguruġa-fouto, Iesu ekiraiato, ekirato, "Vereġauka, namo vedaurea ġita mainai maġera! Be, ourani nai, fouta toitoi naragari, ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ema ta Elia ġena." 5 Ġia roġo eguruġato-ġoi, magube kuro-ġarogarona na ema ġabi-ġaurito vau, garo ta mai magube nuġana na ekea-roesito, ekirato, "Mai tu au Natugu, auravini-baregoani; ġia ġenai aiaku-rakavani. Ġia boġono seġaġi-vinia!" 6 Iesu ġena mero toitoi na mai garo ġeseġaġiato nai, tano ai ġeketotarito ġoirari maki tano ai, korana ġegari-rakavato nai. 7 Benamo Iesu tu ġia ġeri ai eiaġoto, tauġaniri eġabi-kararito, ekirato, "Ġovaisivaisi-raġe, asi ġogari." 8 Ġia ġeboġe-vaisto nai, ġia na tarima ta asi ġeġitaiato ġia ġesi, Iesu moġo ġereġana.

9 Mabarari ġoro na ġemariġoto-ġoi nai, Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Boġo ġita dagarari tarima ta asi boġono vaġa-riibaia, bene iaġo mo, Tarimarima Natuna mase na bene varigisi-ġenoġoi."

10 Benamo Iesu ġena mero na ġedanaġiato, ġekirato, "Kara dainai taravatu vaġa-riiba-iaġina tarimari ġekirani, Elia tu beiaġoma-guineni?" 11 Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Moġoni veġata, Elia tu beiaġoma-guineni, dagara mabarari bevaġa-varigu ġenoġoirini. 12 A au na akiramini, Elia tu varau eiaġomato, senaġi tarimarima tu asi ribari ġia tu deikara. Ġeri ura veġari ai moġo ġevei-viniato-ġoi. Moġa ilailanai Tarimarima Natuna maki beġe vaġa-midigu midiguani." 13 Mai guruġa ġerina Iesu ġena mero ġeribato, ġia na tu Ioane Babatiso ekiraġi-kara-viniato.

*Iesu na iauka rakavana na eborogġiato merona evaġa-namoato
Mareko 9:14-29; Luka 9:37-42*

14 Ġia ma ġeġenoġoito tarimarima ġutuma ġeri ai nai, tarima ta Iesu ġenai eiaġomato, ġoiranai ema vetui-tarito, 15 ekirato, "Vereġauka, au natugu merona novetuġaia! Ġia tu ġue na evaġiani, ema tauġanina evaġa-ġoġo-ġogo rakavaiani. Nega ġutuma karavai eburi-raġeni e nanu ai eburi-reini. 16 Ġemu mero ġeri ai aġabi-iaġoato, senaġina vaġa-namona ġia tu asi ilaila." 17 Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Asi veġabidadamami e kira-sirivaġi ġuruna! Ġaro vira au tu sevimi ai bana tanu? Ġaro vira bana vevaġa-gwaġiġi vinimi? Mero ġegu ai ġoġori-iaġomaia!" 18 Iesu na mero tauġanina ġenai etanuto iauka rakavana ekira-ġoiato, benamo iauka rakavana eraka-vaġito, ma asikauna mero enamoto.

19 Gabivau Iesu ġena mero ġenai ġeiaġoto, vekuretoġai ġedanaġiato, ġekirato, "Karase nai ġai na iauka rakavana asi ilaila baġa lai-vaġia?" 20 Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Korana ġemi veġabidadama asi ilaila naima. Akira-korikorimini, bema ġemi veġabidadama mastadi ġutuna misina korokorona kavana nai, mai ġoro boġo kiraiani, boġo kirani, 'Mainana noveġabi-vaisti, ma iomonai noa vetore!', benamo beveġabi-vaistini ma beiaġoni. Veġa mabarari maki boġo veirini riba. [21 Iauka

rakavari maiġesina lailairi tu dabara irauna tai asiġina, senaġina ġauġau e ġaniveaġai ġereġana moġo.]”

Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġoiato
Mareko 9:30-32; Luka 9:43-45

²² Ġaro ta, Iesu ma ġena mero ġesi Galileai ġetanuto-ġoi nai, Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu beġe revaiani vau tarimarima ġimari ai beġe toreani. ²³ Benamo beġe vaġi-maseani, senaġi ġaro vaġa-toitoinai ma bevaisiraġe-ġenoġoini.” Ġena mero ġeseġaġiato nai, nuġari ġemeto-rakavato.

Rubu Veaġa takesi moniri vinina

²⁴ Iesu ma ġena mero ġesi Kaperanauma vanuġanai ġeraġasito, benamo Rubu Veaġa monina ġegoato-ġoi tarimari ġeiaġomato, Petero ġedanagiato, ġekirato, “Ġomi ġemi vevaġa-riba tauna Rubu Veaġa ġena takesi moniri tu evinini ba asiġina?” ²⁵ Petero na evaġa-veŋeato, ekirato, “Oi, evinini.” Petero numa ġana eġenoġoito nai, Iesu na edanagiato, ekirato, “Simona, ġoi ġemu tuġamaġi tu kamasi? Tanobara vereri o kini ġeri takesi moniri tu deikara na beġene viniri? Ġia naturi na ba tarima boruri na beġene viniri?” ²⁶ Petero evaġa-veseto, ekirato, “Tarima boruri na.” Iesu na ekiraiato, ekirato, “Moġa anina, ġia naturi tu asi beġe vinini. ²⁷ Senaġina asi bitana vaġa-baruri ġana, naima noiaġo kou ġana. Kimai bono fiu-riġoa, maġani-kone ġiniguinena boinu-raġeani nai, bokana bono keo-baġakaia, silva monina ta bodoġariani nuġanai. Bono ġabia, benamo bono viniri ġita taura ruarua ġera Rubu Veaġa takesi monina.”

18

Deikara tu barego vedaurea Guba Basileia nuġanai?

¹ Mo negai Iesu ġena mero ġenai ġeiaġoto, ġekirato, “Deikara tu barego vedaurea Guba Basileia nuġanai?”

² A Iesu na mero misina ta ekea-iaġomaiato, benamo vekaravari ai evaġa-ruġa-tariato, ³ ekirato, “Moġoni veġata, akiramini, ġomi asi boġo vetuġamaġi-kureni e mai mero misina kavana asi boġo iaġoni nai, ġomi tu Guba Basileia nuġanai asi boġo raka-toġani. ⁴ Tarima ta tauġena evevaġa-manau ni mai mero misina kavana, ġia tu barego lelevaġi Guba Basileia nuġanai. ⁵ Ema deikara mero misina maiġesina kavana au aragu ai beġabi-raġeani tarimana na au maki eġabi-raġeguni.”

Tarima ta na mero misina ġena veġabidadama asi bene vaġa-rakavaia
Mareko 9:42-48; Luka 17:1-2

⁶ Senaġina bema tarima ta na au eġabidadama-viniguni mero misina ta ġena veġabidadama evaġa-rakavaiani, ġia tu bere namo fore barana ġaiġonai ġere baru-kaua, ma davara dodokunai bere vebora-mase. ⁷ Tanobara vetuġana kekei, korana veribaġani ġenana tarima ġeri veġabi-dadama evaġa-rakavaiani. Dagara moġesina vanaġivanagi beġe ġorani veġata, senaġina veribaġani evaġa-ġoraiiani tarimana neġi, vetuġana kekei.

⁸ Bema ġoi ġimamu o kwakumu na rakavai etoremuni nai, bono basi-ġutua, bena bono fitoġaia! Ġimamu sebonai o kwakumu sebonai maġuri vanaġivanagi bono doġaria tu namo, a asi namo ġimamu ruarua ma kwakumu ruarua karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai beġe fiu-kaumuni.

⁹ Bema ġoi matamu na rakavai etoremuni nai, bono ġibo-vaġia, bena bono fitoġa-kwareġaia. Matamu sebonai maġuri vanaġivanaġi bono doġaria tu namo, a asi namo matamu ruarua karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai beġe fiu-kaumuni.”

Barabore - Rekwerekwa mamoena

Luka 15:3-7

¹⁰ “Lorimi boġono vetore, mai mero misiri ta boġo ruġaiani ġesi. Korana akiramini: Ġia aneruri na au Tamagu gubai etanuni ġoirana nega vanaġivanaġi ġeġitaiani. [¹¹ Tarimarima Natuna tu rekwerekwa tarimari vaġa-maġuriri ġana eiaġomato.]

¹² Kamasi ġotuġamaġiani? Bema tarima ta ma ġena mamoe sinau ta (100), senaġina sebona berekwa-rekwani nai, ġia kara beveini? Ġia na tu 99 ġoro gabakanai beraga-kwane-rini, benamo beiaġoni, rekwa-rekwa mamoena bea vetuani. ¹³ Bedoġariani nai, moġoni akiramini, beiakurakavani moġo. A ġena mamoe 99, asi ġedobito dagarari, maki bevanaġirini. ¹⁴ Moġa ilailanai Tamami gubai etanuni asi ġena ura, mai mero misiri ta bene rekwerekwa.”

Tarikakamu ta na bevei-rakava vinimuni

¹⁵ “Bema ġoi tarikakamu ta na bevei-rakava vinimuni nai, bono iaġo, ġena veiġa rakavana bono vaġa-fofori vinia. Senaġina, vekuretoġai mai veiġa bono veia, ġia ma ġoi ġesi moġo. Bema ġia na ġoi beseġaġimuni ema beġabi-raġemuni nai, tarikakamu ġoi ġemu ai beġenogoi. ¹⁶ Senaġina bema asi beġabi-raġemuni nai, tarima sebona o ruarua bono ġabiri, ġoi ġesi boġono iaġo ġenai, benamo ‘guruġa mabarari beġene vaġa-moġoniri, seġaġiseġaġi tarimari ruarua o toitoi ġerina,’ Buka Veaġa ekirani kavana. ¹⁷ Bema ġia asi beseġaġirini nai, beġe ġora dagarari mabarari tu rubu o ekalesia vegogona bono kira-varaia. Bema ekalesia vegogona ġarona asi beseġaġiani, ġoi na ġia tu Barau asi ribana tarimanai ema takesi gogo o vei-rakava tarimanai bono vaġa-iaġoa.

¹⁸ Moġoni akiramini: Tanobarai boġo barurini dagarari mabarari gubai maki Barau na bebarurini; e tanobarai boġo ruġarini dagarari mabarari gubai maki Barau na beruġarini.

¹⁹ Au na akira-ġenoġoimuni: Tano-barai ġomi tarima ruarua dagara tai nuġami boġo tore-sebonaiani ema boġo ġauġau-iaġiani tu, Tamagu gubai etanuni na bevinimini. ²⁰ Korana au aragu ai tarima ruarua o toitoi beġe tanu-vegogoni gaburi ai, au maki ġia ġesi monai.”

Barabore - Rakava asi etuġamaġi-fitoġaiani tarimana

²¹ Benamo Petero tu Iesu ġenai eiaġoto, ekirato, “Vereġauka, au tarikakagu bevaġa-rakava iaġoguni nai, ġena rakava tu nega vira kavana bana tuġamaġi-fitoġaia? Imaima ruarua (7) ba?” ²² Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asiġina, dia 7 moġo, senaġina 70 ma vaġa-baregona 7, o 70 taims 7, (moġa anina tu vanaġivanaġi).

²³ Ġoseġaġi, Guba Basileia tu vere ta kavana, ġia eurato, ġena vetuġunaġi tarimari ġeri ġabitore bene vetauri ema bene vaġa-maorori. ²⁴ Ġia na ġabitore dori evetaurito-ġoi nuġanai, vetuġunaġi tarimana ta ġema-ġabitoġaiato, ġia ġena ġabitore ġenai vira milion kina, moni barego vedaurea, eveiato. ²⁵ Mai vetuġunaġi tauna ġena moni asi ilaila ġena ġabitore voina vinivinina ġenai. Mogesina naima vere na ġena vetuġunaġi merori ekirarito, mai tarima beġene voivoi-iaġia, vere ta ġena vetuġunaġi meronai

bene iaĝo, ma ĝaraĝona e ma natuna ema ĝena farefare mabarari ĝesi maki, mo ĝena ĝabitore bene davaia ĝana. ²⁶ Vetuĝu-naĝi tauna vere kwakuna koranaĭ evetui-tarito, enoĝiato, ekirato, 'Au ĝegu ai bono vevaĝa-gwaĝigi. A au na ĝemu dagara mabarari voiri bavinimuni.' ²⁷ Vere na evetuĝaiato nai, vetuĝunaĝi tauna ĝena ĝabitore etuĝamaĝi-fitoĝaiato, benamo etuĝu-rakaiato.

²⁸ Mai vetuĝunaĝi tauna eraka-rosito, ĝia ĝatana vetuĝunaĝi tarimana ta edoĝariato. Mai ĝatana moni kotuna eĝabi-toreato ĝia ĝenai. Eĝabi-tariato, ma ĝaiĝona egigiato, ekirato, 'Au ĝegu ai oĝabi-toreato monina voina novinigu!' ²⁹ Gatana vetuĝunaĝi tarimana ĝia kwakuna koranaĭ evetui-tarito, enoĝiato, ekirato, 'Nega kota novinigu roĝo, be voina mabarana bana vinimu!' ³⁰ Senaĝina ĝia asi eurato, benamo dibura numai edori-toĝaiato. Monai bene tanu, bene iaĝo mo, ĝena ĝabitore voina bene dava-iaĝia etato.

³¹ Benamo ĝia ĝesi vetuĝunaĝi ĝeiaĝo-vini vegogoato-goĭ tarimari na mo veĭĝa ĝeĝitaiato nai, ĝia nuĝari ĝemetoto, benamo ĝeiaĝoto vere ĝenai, mo kara ĝeĝorato dagarari mabarari ĝevaĝa-ribaiato. ³² Moĝesi nai ĝia na vetuĝunaĝi tauna numai ekea-toĝaiato, ekiraiato, ekirato, 'Ĝoi vetuĝunaĝi tauna rakavana! Au na ĝoi moni vira milion au ĝegu ai oĝabi-toreato dagarari mabarari atuĝamaĝi-fitoĝarito, voina asi oviniguto, korana onoĝiguto nai. ³³ Ilailana ĝoi na maki karomu vetuĝunaĝi tauna boro vetuĝa-ĝwaia, au na ĝoi avetuĝa-ĝwamuto kavana.' ³⁴ Mai vere ebaru-rakavato, benamo vetuĝunaĝi tauna dibura numai etoreato, monai metona bene ĝwaia mo, ĝena ĝabitore voina mabarana ma bene vini-ĝenoĝoia.

³⁵ Iesu ĝena guruĝa magona rekenai maiĝesina ekirato: Tamagu gubai etanuni na ĝomi mabarari mai veĭĝa sebonai moĝo beveĭ-vinimini, bema ĝoi tarikakamu ĝena rakava nuĝamu mabarana ĝesi asi botuĝamaĝi-fitoĝaiani nai."

19

Veĝaraĝo ruĝaruĝana

¹ Iesu na maiĝeri dagara mabarari eguruĝa-iaĝi ĝosirito murinai, Galilea eiaĝuiato, Iudea tanona ĝana eiaĝoto, Ioridana ĝarukana reke ta kefonai. ² Tarimarima ĝutuma-bara ĝia murinai ĝeiaĝomato, e monai ĝeri keve evaĝa-namorito.

³ Farisea tarimari kotari ĝia ĝenai ĝeiaĝoto, ĝevedanaĝi-veribaĝaniato, ĝekirato, "Tau ta ĝena ura ĝaraĝona bene fitoĝaia etoni nai, taravatu na beĝabiani?"

⁴ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, "Ĝomi na Buka Veaĝa asi ĝoiaviani? Maiĝesi ekirani, "Tovotovona na veĝata, Barau na dagara mabarari eveirito nai, ĝia na tarimarima maki eveirito tau e vavine.' ⁵ Benamo Barau ekirato, 'Moĝesina nai tau ta na tamana e sinana beraga-kwanerini, ĝaraĝona ĝesi beĝe tanuni, benamo ĝia tauri ruarua beĝe sebonani.' ⁶ Moĝa lorinai ĝia tu dia ruarua, senaĝi sebona moĝo. Moĝesi nai Barau na etore-sebonarito tarimari tu, tarima ta na asi ma bene tore-kirari."

⁷ Farisea tarimari na ĝekiraiato, ĝekirato, "Karase nai Mose na taravatu eveiato nai, ekirani, tau na veĝaraĝo ruĝaruĝana fefana betoreani vau, ĝaraĝona betuĝu-rakaiani?"

⁸ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, "Mose na maoro evinimito, ĝaraĝomi boĝono tuĝu-rakari ĝana, korana ĝomi vaĝa-ribami tu gwaĝigi rakava nai. Senaĝina

Barau na dagara mabarari eveirito nai, maiġesina tu asiġina. ⁹ Akiramini: Deikara na ġaraġona, enabe asi eveġura-vanaġini, senaġi efitoġaiani moġo, vavine ta ma beġaraġoani, ġia tu beveġura-vanaġini.”

¹⁰ Iesu ġena mero na ġekiraiaito, ġekirato, “Veġaraġo dabarana mo-ġesina nai, tarimarima asi beġene veġaraġo tu namo banaġu.” ¹¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mai vevaġa-riba maiġa tarimarima mabarari na asi beġe tuġamaġi-fakaiani, senaġi Barau na deikara tuġamaġi-faka evinirito tarimari moġo. ¹² Tarimarima kotari asi ġeveġaraġoni, korana moġesi veġatana ġemaġurito sinari ġerina, be asi ilaila beġe veġaraġoni; ma kotari tu eunuko tauri kavari, (tarimarima na seuri ġefararini); ema kotari tu Guba Basileia o Barau vetuġunaġina beġene iaġo-vinia uranai asi ġeveġaraġoni.”

Iesu na mero misiri evaġa-namorito
Mareko 10:13-16; Luka 18:15-17

¹³ Tarima kotari na naturi Iesu ġenai ġeġwa-iaġorito, ġimana ġia iatari ai bene tore-kauri, ema bene ġauġau ġana. Senaġina ġena mero na ġekira-ġoirito. ¹⁴ Iesu na ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri ġeiaġoma au ġegu ai, asi ġokira-ġoiri, korana Guba Basileia tu maniġesina kavana tarimari ġeri.” ¹⁵ Benamo Iesu ġimana iatari ai etore-kaurito, evaġa-namorito vau eiaġurito.

Tarima variġuna ma ġena farefare vovoka
Mareko 10:17-31; Luka 18:18-30

¹⁶ Ġaro tai tau ta Iesu ġenai eiaġoto, ekirato, “Vevaġa-riba tauna, kara dagara namona baveiani vau, maġuri vanaġivanaġi baġabiani?” ¹⁷ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Karase nai au odanaġiguni, aiġa tu dagara namona? Sebona moġo namo, Barau. Bema ourani maġuri vanaġi-vanaġi bono ġabia nai, Barau ġena taravatu bono korana-iaġiri.” ¹⁸ Ġia na Iesu edanaġiato, ekirato, “Kamara taravatu okiraġirini?” Iesu ekirato, “Asi bono vaġivagi, asi bono veġura-vanaġi, asi bono lema, asi bono vevaġa-bade ġofaġofa, ¹⁹ tamamu e sinamu bono gubakauri, e sevimu tarimana maki bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana.” ²⁰ Mai maraġa variġuna ekirato, “Au na mani taravatu mabarari akorana-iaġirini. Kamara dagara tu au na ma bana veia?”

²¹ Iesu na ġia evaġa-veseato, ekirato, “Bema ġoi ourani bono iobukaiobuka nai, ġiniguine tu noiġo, ġemu farefare mabarari bono voivoi-iaġiri, be moniri tu asi ġeri-ġari tarimari bono viniri, benamo gubai tu ma ġemu farefare. Gabivau murigu ai bonoma raka.” ²² Maraġa variġuna na maiġa eseġaġiato nai, nuġana ma metona ġesi eiaġuiato, korana ġia tu ma ġena farefare ġutuma tarimana.

²³ Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Au na akira-korikorimini: Farefare vovoka tarimari ġeri rakatoġa Guba Basileia nuġanai tu gwaġiġi rakava. ²⁴ Ma akiramini: Kamela tu nila kadarena na bevanaġini kotuna gwaġiġi, senaġi ġena farefare vovoka tarimana Barau ġena Basileiai ġena rakatoġa tu gwaġiġi rakava.” ²⁵ Ġena mero mai guruġa ġeseġaġiato nai, ġeġaba-rakavato moġo. Benamo ġeveđanaġito, ġekirato, “Be deikara na maġuri vanaġivanaġi bedoġariani?” ²⁶ A Iesu na eġita-karakararito, benamo evaġa-veserito, ekirato, “Tarimarima ġeri ai tu asi ilaila, senaġi Barau ġenai dagara mabarari tu ilaila.”

²⁷ Benamo Petero eguruḡa-fouto, ekirato, “Ĝoi ribamu, ḡai ḡema dagara mabarari tu ḡaraga-kwanerito, benamo ḡoi murimu ai ḡarakani! Be ḡai kara baḡa ḡabini?” ²⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Moḡoni akiramini, tanobara variguna befororini nai, Tarimarima Natuna ḡena terona o vere seana kimorekimorenai betanu-kauni, ma ḡomi gabanana ruarua (12) au murigu ai ḡorakani tarimami maki vere seari gabanana ruarua (12) ai boḡo tanukauni, Isaraela ḡena doḡoro gabanana ruarua (12) boḡo ḡita-ḡaurini, ema boḡo ḡori-kaurini. ²⁹ Tarima ta na ḡena numa, kakana, tarina, tobana, tamana ma sinana e natuna, ema ḡena tano, au uraḡu ai beiaḡuirini nai, ḡia tu sinau-sinau ai dagara bedoḡarini, ema maḡuri vanaḡivanaḡi maki beḡabiani. ³⁰ Senaḡina tarimarima ḡutuma toma ḡeguineni tu beḡe gabini, ema ḡutuma maki initoma ḡegabini tu beḡe guineni.”

20

Barabore - Ĝauvei tarimari vine tavoḡana

¹ “Guba Basileia tu maiḡesi kavana: Vine tavoḡana tarimana ta boḡiboḡi iamoiamo ai numa na eraka-rosito, ḡena vine tavoḡana beḡene ḡauvei tarimari evetaurito. ² Benamo ḡauvei tarimari ḡesi ḡeguruḡa-vegogoto ma ḡevaḡa-moḡoniato, mo ḡauvei tarimari ḡaro sebona ta beḡe ḡauveini voiri silva monina sebona bevinirini ḡetato. Benamo ḡena vine tavoḡana nuḡana etuḡu-iaḡorito. ³ Boḡiboḡi 9 koloko kavana ḡia ma eraka-rosito, maketi gabuna ḡana eiaḡoto, monai tarima kotari ḡeruḡa-reko rekoto-ḡoi eḡita-rito. ⁴ Benamo ekirarito, ekirato, ‘Ĝomi maki ḡegu vine tavoḡana ḡana ḡoiḡo, ḡoa ḡauvei, be voimi maorona bana vinimi.’ ⁵ Ĝia maki ḡeiaḡoto. Ĝaroḡota 12 koloko ma 3 koloko kavana ḡia numa na ma eraka-rosito, kotari ma edoḡaririto, etuḡurito. ⁶ Lavilavi rekenai 5 koloko kavana ma erakarosi-ḡenoḡoito, kotari roḡo mo ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi nai edoḡaririto. Benamo edanaḡirito, ekirato, ‘Karase nai mainai ḡoruḡa-kava ruḡa-kavani mo, ḡaro mo evariḡoni?’ ⁷ Ĝia na ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, ‘Korana tarima ta na ḡauvei asi evinimani nai.’ Benamo ekirarito, ‘Gomi maki ḡegu vine tavoḡana ḡana ḡoiḡo, ḡoa ḡauvei.’

⁸ Ĝaro eboraiato-ḡoi nai, tavoḡa biaguna na ḡauvei tarimari eḡita-ḡaurito-ḡoi tauna ekiraiato, ekirato, ‘Ĝauvei tarimari nokeari, be voiri noviniri, vau beḡe ḡauvei tarimari bono vini-guine, bene iaḡo mo, bakea-guineri tarimari bono vini-raḡasi. ⁹ Benamo mo lavilavi 5 koloko etuḡurito tarimari ḡeiaḡoma-guineto, benamo silva moniri sebori-sebori ḡeḡabito. ¹⁰ Ĝeiaḡo-guineto tarimari ḡeiaḡomato nai, ḡia matoru ḡekirato tu, voiri kotari ma beḡore-kaurini, senaḡi ḡia maki silva moniri sebori-sebori moḡo ḡeḡabito. ¹¹ Ĝeri moni ḡeḡabito nai, ḡemugu-muguto tavoḡa biaguna ḡenai, ¹² ḡekirato, ‘Mai tarimarima gabivau ḡeiaḡomato maiḡeri tu, hora sebonai moḡo beḡe ḡauvei ma voiri, a ḡai tu ḡaro vinubana ḡavekwaragini, ma ḡaro ḡena seḡuka na etunu-rakavamani, nuḡana voima ḡia ḡeri ḡesi bovini-sebonama.’

¹³ Tavoḡa biaguna na ḡia ta ekiraiato, ekirato, ‘Ĝatagu, noseḡagi, au na ḡoi asi baḡofamu. Taguruḡa-vegogoto nai, ḡaro sebona voina tu silva monina sebona tatato, nene? ¹⁴ Mai moḡo voimu noḡabia, be noraka! Au aurani mai gabi tarimana bana vinia, ḡoi havinimu ilailanai. ¹⁵ Be, au ma ḡegu maoro, mai ḡegu moni tu ḡegu ura ilailani bana vini. Ba ḡoi obaruni, korana au tu nuḡagu ma iakuna ḡesi avinini nai?’

¹⁶ Iesu ġena guruġa evaġa-magoato nai ekirato, “Guine tarimari tu beġe gabini, ma gabi tarimari tu beġe guineni.”

Iesu ġena mase ma ekiraġi-foforiato
Mareko 10:32-34; Luka 18:31-33

¹⁷ Iesu Ierusalemata dabarana na evaraġeto-ġoi nai, ġia na ġena mero gabanana ruarua (12) eġabi-ġere-vaġirito, veguni ai evaġa-guruġarito, ekirato, ¹⁸ “Ġoseġaġi, ġita tu Ierusalemata ġana tavarage. Monai Tarimarima Natuna tu Rubu Veaġa vereri baregori ema taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ġimari ai beġe toreani. Ġia na ġena mase guruġana beġe vaġa-moġoniani, ¹⁹ benamo irau bese (o Roma) tarimari beġe vinirini, ġia na beġe vaseva-vaseva iaġiani, beġe kwariani e beġe vaġa-satauroani; senaġi ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevaisiraġe-ġenoġoini.”

Sina ta ġena noġinoġi
Mareko 10:35-45

²⁰ Benamo Sebedaio ġaraġona ma natuna ruarua Iakobo (o Iames) ema Ioane ġesi Iesu ġenai ġeiaġoto, ġoiranai ea vetui-tarito, dagara ta nenogġa ġana. ²¹ Benamo Iesu na vavine edanaġiato, ekirato, “Goi kara ourani?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Nokira-varaġu, au natugu tauri ruarua iniġeri, ġoi ġesi beġeneasi tanu, ta aroribamu ai, ma ta kaurimu ai ġemu Basileia nuġanai.” ²² A Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Gomi tu asi ribami kara ġonoġiani. Au na midigu bedina banuani ġomi maki boġo niuni riba?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Oi, baġa niuani.” ²³ Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Moġoni, au ġegu bedi na ġomi maki boġo niuni, senaġi au aroribagu rekenai o kaurigu ai boġono tanu ġotoni tu, dia au na bavaġa-moġoniani; a mai tu au Tamagu na eġabi-torerito tarimari ġeri.”

²⁴ Mero gabanana (10) na maiġa ġeseġaġiato nai, tarikaka ruarua Iakobo (o Iames) ema Ioane ġebaru-vinirito. ²⁵ Benamo Iesu na mabarari ekeavegogorito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi ribami, irau bese tarimari ġeri vere na tarimarima ġedori-naġinaġirini, ema ġeri veguine-iaġi tarimari baregori na tu ġeri maoro seġukari na ġelaunaġi-naġirini. ²⁶ Senaġi ġomi fakami ai moġesina tu asi boġono vei. Bema ta ġomi fakami ai bene barego etoni nai, ġia tu ġomi mabarami vetuġunaġimi bene iaġovini, ²⁷ ema dei bene guine etoni tarimana, ġia tu ġemi vetuġunaġi tarimanai bene iaġo. ²⁸ Tarimarima Natuna kavana, ġia eiaġomato tu, dia tarimarima na ġia vetuġunaġina beġene iaġovini ġana, senaġina ġia eiaġomato tu, tarimarima vetuġunaġiri bene iaġovini, ema ġena maġuri bene tore-taria, tarimarima ġutama bene voi-ġenoġoiri e bene vaġa-maġuriri ġana.”

Iesu na mata-bubu tarimari ruarua evaġa-namorito
Mareko 10:46-52; Luka 18:35-43

²⁹ Iesu ma ġena mero ġesi Ieriko ġeraga-kwaneato, tarimarima ġutama-bara ġia murina na ġeiaġoto. ³⁰ Mata-bubu tarimari ruarua dabara rikinaġi getanu-taġoto-ġoi, ġeseġaġito Iesu eraka-vanaġito, benamo ġekea-fouto, ġekirato, “Vereġauka o, Davida natuna, ġai novetuġama!” ³¹ Tarimarima na ġekira-ġoirito, asi beġene guruġa ġetato, senaġi ġia ġekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, “Vereġauka, Davida Natuna o, ġai novetuġama!” ³² Iesu eruġa-tarito, benamo ekeavegogorito, ekirato, “Kara ġemi naveia ġotoni?” ³³ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Vereġauka, ġai ġaurani tu, matama noma keo-fakari!” ³⁴ Benamo Iesu na evetuġa-ġwarito, matari eġabi-kararito, ma

asikauna matari ġenamoto e ġeboġeboġe-ginikauto, benamo Iesu murina na ġeiaġoto.

21

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato

Ioane 12:12-19

¹ Iesu ma ġena mero ġesi ġeraka-iaġoto-ġoi, Ierusema ġekavinaġiato-ġoi, ma Betefage ai ġeraġasito Olive Ġorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-guinerito, ² ekirarito, ekirato, “Ġoiāġo, ġoira vanuġana ġana. Monai doniki ta barutari ma natuna ġesi boġo doġaririni, boġono ruġari, benamo au ġegu ai boġono ġori-iaġomari. ³ Bema tarima ta na bedanaġimini nai, boġono kiraia, ‘Vereġauka na eura-vinirini, vau ma betuġu-iaġomarini, asi bekwaiboni.’ ” ⁴ Maiġa eġorato ġenana, peroveta tauna ġena guruġatore guruġana evaġa-moġoniani, ekirani, ⁵ “Siona natuna, (Ierusema tarimari), nokirari,

‘Noġitaia, ġemu Vere mani eiaġomani,

manau tarimana, doniki tuġunai eraġeni, mai tu doniki natuna doġenai betanukau.’ ”

⁶ Mai mero ruarua ġeiaġoto, Iesu na ekirarito veigana ilailanai ġeveiato.

⁷ Ġia na doniki ma natuna ġesi Iesu ġenai ġeġori-iaġorito, ġeri dabuġa barari doniki doġeri ai ġeiaiva-kaurito, benamo Iesu etanu-kauto. ⁸ Tarimarima ġutuma-bara ġeri dabuġa barari dabarai ġeiavarito, kotari tu ġau legari ma lauri ġesi ġebasito, benamo dabarai ġeiaivato. ⁹ Tarimarima ġutuma-bara ġia ġoiranai ġerakato e murinai ġerakato, maiġesina ġevone-raġeto-ġoi, ġekirato,

“Hosana, Davida natuna ġena!

Vereġauka aranai eiaġomani tarimana sivaġa-namoa!

Hosana guba tuġuna vanigerenai!”

¹⁰ Iesu Ierusalemaj eraka-toġato nai, vanuġa tarimarimari mabarari ġeveraga veragato-ġoi ema ġevedanaġi-vedanaġito-ġoi, ġekirato, “Mai tu deikara?” ¹¹ Iesu ġesi ġeraka-sebonato tarimari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mai tu Iesu, peroveta tauna, Galilea vanuġana Nasareta na eiaġomani.”

Iesu na Rubu Veaġa eiarevaiato

Mareko 11:15-19; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22

¹² Iesu Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, benamo voivoi tarimari mabarari elai-rosirito. Moni ġesenisito-ġoi tarimari ġeri fata e pune ġeivoivoi iaġirito-ġoi tarimari ġeri diġoka eġuke-vebuburito, ¹³ ema ekirarito, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai tu maiġesi etoreato, Barau ekirato, ‘Au ġegu numa tu bese irauirau ġeri ġuriġuri numanai beġe kiraġiani,’ senaġi ġomi na tu lema tarimari ġeri gumu gabunai boġo vaġa-iaġoa.”

¹⁴ Mata-bubu e kwaku rakava tarimari Iesu ġenai ġeiaġomato Rubu Veaġa nuġanai, benamo ġia na evaġa-namorito. ¹⁵ Rubu Veaġa vereri bareġori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na ġena nuġa-farevaġi veigari ġeġitarito, ema mero misiri ġarori ġeseġaġirito, Rubu Veaġa nuġanai ġevone-raġeto-ġoi, ġekirato, “Hosana, Davida natuna ġena,” benamo ġia tu ġebaru-rakavato, ¹⁶ benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Ġia na ini kara ġekiraġirini ne oseġaġirini ba?” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Oi aseġaġini, senaġi ġomi na Buka Veaġa nuġanai asi ġoiaviani,

‘Mero misiri ema sinari ratari rogo ġeniurini merori na maki ġoi ġevaġa-raġemuni!’” ¹⁷ Benamo Iesu na eraga-kwanerito, vanuġa barana na erakarosito, Betania ġana eiaġoto, monai ea genato.

Iesu na figi ġauna etovoġaiato

Mareko 11:12-14; 11:20-24

¹⁸ Boġibogġi, Iesu vanuġa barana ġana ma eġenoġoito, eraka-iaġoto-ġoi nuġanai, ġia evitoato. ¹⁹ Ġia na figi ġauna ta dabara rikinai eġitaiato, benamo eiaġo-viniato, senaġi asi ġwaġwana, a launa korina moġo. Benamo Iesu na figi ġauna ekiraiato, ekirato, “Ġoi ġemuna ġwaġwamu asi ma befofori-ġenoġoini!” Asikauna moġo figi ġauna emarai-ġosito.

²⁰ Ġena mero na figi ġauna emarai-ġosito ġeġitaiato nai, ġeġaba-rakavato, ġekirato, “Figi ġauna tu kamasi se beraga-mase moġo?” ²¹ Iesu evaġaveseto, ekirato, “Moġoni akiramini, bema ġomi boġo veġabidadamani, ma asi boġo daradarani nai, ġomi na maki mai figi ġauna ġenai baveia kavana moġo veiani riba; a dia moġa moġo, senaġi mai ġoro boġo kiraiani, ‘Noveġabivaisi, be davarai noa vefiu-rei,’ benamo mo veiġa tu beġorani. ²² Dagara mabarari ġauġau ai boġo kiraġirini ma veġabidadamami ġesi nai tu, boġo doġaririni.”

Iesu ġena seġuka korana ġevedanaġi-iaġiato

Mareko 11:27-33; Luka 20:1-8

²³ Iesu Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, evevaġa-ribato-ġoi nai, Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda vereri ġia ġenai ġeiaġomato, benamo ġedanagiato, ġekirato, “Kamara seġukai ġoi na mai veiġa oveirini? Dei na maoro evinimuto?”

²⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na maki vedanaġi sebona avinimini; bema boġo vaġa-veseani nai, au na kamara maoro ai mai veiġa aveirini bakira-varamini. ²⁵ Ioane ġena babatise veiġana tu ainana eiaġomato? Guba na eiaġomato, ba tarimarima ġerina?” Ġia fakari ai beverorito, ġekirato, “Bema ġita bita kirani, ‘Barau ġenana’ bita toni nai, ġia bekirani ‘Karase nai Ioane asi ġovaġa-moġoniato?’ betoni. ²⁶ Senaġi bema ġita bita kirani, ‘Tarimarima ġerina’ bita toni nai, tarimarima gariri bitana vei, korana ġia ribari, Ioane tu peroveta tarimana korikori.” ²⁷ Moġa lorinai ġia na Iesu ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai asi ribama.” Benamo Iesu na ġia ekirarito, “Au na maki kamara maoro ai mai veiġa aveirini tu, asi bakira-varamini.”

Barabore - Mero ruarua

²⁸ “Mai barabore tu kamasi ġotuġa-maġiani? Tarima ta ma natuna ruarua. Tau-guinena ġenai eiaġoto, ekiraiato, ekirato, ‘Natugu, toma noiaġo, vine tavoġanai noa ġauvei!’ ²⁹ Natuna na evaġa-veseato, ekirato, ‘Asi aurani,’ senaġina gabivau evetuġa-maġi-kureto, benamo eiaġoto. ³⁰ Ġia ma eiaġoto natuna vaġa-ruaruana ġenai, tau-guinena evaġa-guruġaiato ilailanai ekiraiato. Mero evaġa-veseto, ekirato, ‘Aiaġoni,’ senaġi asi eiaġoto. ³¹ Ġia tauri ruarua vekaravari ai dei na tu tamari ġena ura eveiato?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Tau-guinena.” Iesu na ekirarito, “Moġoni veġata akiramini, takesi gogo tarimari e mata-boraġa vavineri na ġeguine-iaġimini Barau ġena Basileia rakatoġanai. ³² Ioane Babatise ġomi ġemi ai eiaġomato tu, vei-iobukaiobuka dabarana ġemi ai evaġa-foforiato, senaġi asi ġoseġaġi-viniato. A takesi gogo tarimari e mata-boraġa vavineri na

ġevaġa-moġoniato. Ġomi na maki ġoġitarito, senaġi asi ġovetuġamaġi-kureto, asi ġovaġa-moġoniato.”

*Barabore - Tavoġa narinarina tarimari rakavari
Mareko 12:1-12; Luka 20:9-19*

³³ Iesu ekirato, “Barabore ta ma ġoseġaġia: Tano biaguna ta na vine tavoġana evarooato, maġuna eġabiato, tano ai vine gigi-gigina gurina ekwaiato, tavoġa narinarina numana maki evaġa-ruġaiato. Moġa murinai tavoġa ġitaġauna tarimari ġeri ai ġena tavoġa eraga-kwaneato, benamo erakato gabu ta ġana. ³⁴ Vine ġwari (o grapes) ġemaġeto, benamo ġia na ġena vetuġunaġi tauri etuġurito tavoġa narinarina tarimari ġeri ai, ġena vine ġwaġwari kota beġenea ġabi ġana. ³⁵ Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari na vetuġunaġi tauri ġeġabi-taririto, benamo ta ġekwariato, ma ta ġevaġiato, ema ta fore na ġetakiato. ³⁶ Tavoġa biaguna na ġena vetuġunaġi tauri vovoka kotari ma etuġurito, senaġi moġesina ma ġeveivinirito. ³⁷ Dokonai ġia na natuna korikori ġeri ai etuġu-iaġoato, ekirato, ‘Natugu na-tuġua, ġia na beġene gubakaua.’ ³⁸ Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari natuna ġeġitaiato nai, tauġeri ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, ‘Mani tu tavoġa beġaunaiani merona, be siġabia, sivaġi-masea, be ġena tavoġa bitana ġaunaia!’ ³⁹ Benamo ġeġabi-tariato, vine tavoġana murikanai ġeinuiaġoato, ġevaġi-maseato.”

⁴⁰ Iesu evedanaġito, ekirato, “Tavoġa biaguna beiaġomani nai, mo tavoġa ġitaġauna tarimari kamasi beveirini?”

⁴¹ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mo veġa rakava tarimari ġia na bevaġirini veġata, ma vine tavoġana tu narinarina tarima boruri tari ma bevinirini, benamo ġeri ġwaġwa negari ai, ġwaġwari ġia ġenai beġene ġwaiaġori.”

⁴² Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Ġomi na mai toretore Buka Veaġai asi ġoiaviani, iniġesi ekirani, ‘Fore numari ġeragarini tarimari na asi ġeura-viniato ma ġefitoġaiato forena tu duġu forenai eiaġoto. Mai veġa maiġa tu Vereġauka na eveiato, matara na taġitaiani, ġitaġitana irau veġata.’

⁴³ Moġesi naima akiramini, Barau ġena Basileia tu ġemina beġabi-vaġiani, ema ġwaġwa evaġa-ġorani besena beviniani. [⁴⁴ Deikara mo fore iatanai beketokauni tarimana tu, beġwa-kirakiraiani; ema mai fore tarima ta iatanai beketokauni nai, bevare-fatafataiani.]”

⁴⁵ Rubu Veaġa vereri baregori e Farisea tarimari na Iesu ġena barabore ġeseġaġirito nai, ġeribato, Iesu na tu ġia ekiraġirini, ⁴⁶ naima ġia ġeri ura tu beġene ġabi-taria. Senaġi tarimarima ġutuma ġevegogo taġoto-ġoi gariri ġeveito, korana ġia na ġetuġamaġiato-ġoi, Iesu tu peroveta tauna ta.

¹ Iesu na Iuda vereri ġeri barabore ta ma ekiraġiato: ² “Guba Basileia tu noġa moġo vere ta, natuna ġena veġaraġo verekona evei-toreato kavana. ³ Benamo ġena vetuġunaġi tarimari etuġurito, ekea-kaurito tarimari keakeari, senaġi asi ġeurato nai, asi ġeiaġomato. ⁴ Moġa lorinai ġia na vetuġunaġi tarimari tari ma etuġurito, ekirarito, ‘Akea-kaurito tarimari ġoa kirari, “Au ġegu vereko tu badabara-ġosia, ġegu boromakau tauri ema boromakau naturi mona mase tu bavaġiri, dagara mabarari bavei-toreri, be ġoiaġoma vereko ġana.”’ ⁵ Senaġi ġia tu ġeġoiaġito, ġeri ura ġauveiri moġo ġeveito. Ta vamoka ġana eiaġoto, ma ta tu ġena sitoa ġana eiaġoto. ⁶ O tari tu vetuġunaġi tarimari ġeġgabi-taririto, ġekwaririto, ema ġevaġi-maserito.

⁷ Vere tu ebaru-rakavato, ġena vetari doġorori etuġurito, mo vaġivaġi tarimari ġevaġi-maserito, ma ġeri vanuġa barana ġegabu-kauato. ⁸ Benamo ġia na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, ‘Au ġegu veġaraġo verekona tu bavei-torea, senaġi au na akea-kaurito tarimari tu asi ilaila beġe iaġomani. ⁹ Moġa lorinai mai moġo ġoiaġo, ġatama baregori rakaġutu dabarari ai boġo doġaririni tarimari mabarari boġono kirari, beġene iaġoma vereko ġana.’ ¹⁰ Benamo vetuġunaġi tarimari ġeiaġoto, ġatamai ema dabarai ġedoġaririto tarimari mabarari, namori, rakavari, ġegogo-iaġorito, veġaraġo numana maki ġevaġa-vonuato.

¹¹ Benamo vere eraka-toġato, ġeiaġomato tarimari ġitaġitari nuġanai, ġia na tarima ta monai eġitaiato, asi ġena veġaraġo dabuġana. ¹² Benamo edanaġiato, ekirato, ‘Gata, ġoi tu ainana boraka-toġa, asi ġemu veġaraġo dabuġana?’ Senaġi mo tarima asi eguruġato. ¹³ Benamo vere na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, ‘Ġimana ema kwakuna ġobarubaruri, benamo ġofiu-rosia murika mukunanai. Monai bene taġi, gadikana maki bene vaġa-ġaratariri.’ ¹⁴ Korana tarima ġutuma Barau na ekearito, senaġi viravira moġo eġgabi-torerito maġuri beġe ġabiani.”

*Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri
Mareko 12:13-17; Luka 20:20-26*

¹⁵ Farisea tarimari ġeraka-veġitato, ġeboioġa-vegogoto, Iesu beġene vaġa-vedaġa-raġea vedanaġiri ġea veito. ¹⁶ Benamo ġia na ġeri mero tari ema Heroda murinai ġerakato-ġoi tarimari tari ġetuġu-iaġorito, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġai ribama ġoi tu moġoni vei-iobukaiobuka tarimamu. Ġoi na moġoni ai Barau ġena dabara ovevaġa-riba iaġi-ġitakauani. Tarimarima gariri asi oveini, tarima ġeri dagi maki asi otuġamaġirini. ¹⁷ Moġa lorinai nokira-varama, kamasi otuġa-maġini: Kaisara, Roma ġeri vere, ġenai takesi baġana vini ba asiġi?”

¹⁸ Senaġi Iesu ma ribana ġeri boioġa rakavari nai, ekirarito, “Ġomi ġofaġofa tarimami! Karase nai au ġoribaġaniguni? ¹⁹ Takesi monina ta ġovinigu, nama ġitai!” Benamo silva monina ta ġeviniato. ²⁰ Benamo ġia na edanaġirito, ekirato, “Mai tu dei laulauna ema dei arana?” ²¹ Ġia ġevaġa-veseto, “Kaisara ġena.” Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Be, Kaisara ġena dagara Kaisara boġono vinia, Barau ġena dagara Barau boġono vinia.” ²² Mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġeġgaba-rakavato, benamo ġeraga-kwaneato, ġerakato.

*Variġisi-ġenoġoi guruġari
Mareko 12:18-27; Luka 20:27-40*

²³ Mo ġaro sebonai Sadukea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto. Ġia ġeri tuġamaġi tu mase tarimari asi ma beġe varigisi-ġenoġoini. Benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, ²⁴ “Vevaġa-riba tarimamu, Mose maigesi ekirato, ‘Bema tau ta asi natuna bemaseni nai, ivana vabuna kakana o tarina ta na bene ġaraġoa, naturi beġene maġuri mase tauna ġena.’ ²⁵ Mero mabarari tu imaima ruarua (7) mainai ġetanuto-ġoi. Mero guinena na eġaraġoato, ma emaseto asi natuna, benamo tarina na ma eġaraġoato. ²⁶ Mo veigā sebona tarina vaġa-ruaruana ġenai eġorato, mero vaġa-toitoina maki moġesina moġo mo vaġa-imaima ruaruana (7). ²⁷ Dokonai mo vavine maki emaseto. ²⁸ Varigisi-ġenoġoi ġaronai mo vavine tu dei ġaraġona? Korana ġia tu tauri 7 na ġeġaraġoato.”

²⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi tu ġokerereni, korana Buka Veaġa anina ema Barau ġena seġuka asi ribami. ³⁰ Mase na ma beġe varigisi-ġenoġoini tarimari tu asi ma beġe veġaraġoni. Ġia tu aneru kavana gubai. ³¹ A mase na ma beġe varigisi-ġenoġoini guruġari Barau ġena bukaġi asi ġoiavianġi? Ġia ekirato, ³² ‘Au tu Aberahamo ġena Barau, Isako ġena Barau, ema Iakobo ġena Barau.’ Ġia tu maġuri tarimari ġeri Barau, dia mase tarimari ġeri Barau!” ³³ Tarimarima ġutuma na mo guruġa ġeseġaġiato nai, nuġari ġefarevaġito ġena vevaġa-riba guruġari na.

Veuravini tu taravatu mabarari evanaġirito

Mareko 12:28-31; Luka 10:25-28

³⁴ Farisea tarimari ġeseġaġito, Iesu na Sadukea tarimari ġeri guruġa ekou-ġaurito, benamo ġeraka-vegogoto. ³⁵ Ġia fakari ai ta tu taravatu vaġa-riba-iaġina tarimana. Ġia na Iesu edanaġi-veribaġaniato, ekirato, ³⁶ “Vevaġa-riba tarimamu, taravatu nuġanai kamara taravatu tu barego vedaurea?” ³⁷ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “ ‘Vereġauka ġoi ġemu Barau bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma ġemu tuġamaġi mabarana ġesi.’ ³⁸ Maigā tu taravatu ġiniguinena ema barego vedaureana. ³⁹ Taravatu barego vedaureari vaġa-ruaruana ġia ilailana tu maiġa: ‘Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana!’ ⁴⁰ Maiġeri taravatu ruarua na taravatu mabarari ema peroveta tarimari ġeri guruġa mabarari eġabi-vegogorini.”

Keriso tu Davida natuna ba Barau Natuna?

Mareko 12:35-37; Luka 20:41-44

⁴¹ Farisea tarimari ġevegogoto-ġoi nai, Iesu na edanaġirito, ekirato, ⁴² “Ġomi na Keriso tu aiġesi ġotuġa-maġiani? Ġia tu deikara natuna ġotoni?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġia tu Davida natuna.”

⁴³ Iesu na ma edanaġirito, ekirato, “Davida tu kamasi nai Keriso tu ‘Vereġauka’ etoni? Korana Davida Iauka Veaġa na tuġamaġi-faka e riba eviniato, benamo ekirato,

⁴⁴ ‘Barau na au ġegu Vereġauka ekiraiato: Au ġimagu aroribana rekenai noma tanu,

bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.’

⁴⁵ Bema Davida na Keriso tu ‘Vereġaukana’ ekiraġito, kamasi nai Keriso tu Davida natuna?” ⁴⁶ Ġia mabarari ta na maki asi evaġa-veseato, ema mo nega na eiaġoto mo, tarima ta na maki asi ma edanaġiato, korana ġegarito nai.

23

Iesu na taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ema Farisea tarimari evanerito

Mareko 12:38-39; Luka 11:43; 11:46; 20:45-46

¹ Iesu na tarimarima ġutuma-bara e ġena mero evaġa-guruġarito, eki-rato, ² “Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari e Farisea tarimari na Mose ġena taravatu ġevevaġa-riba iaġirini. ³ Moġa lorinai ġomi ġevaġa-ribamini guruġari mabarari boġono korana-iaġiri e boġono veiri. A ġeri veiġa asi boġono tovtovori, korana kara ġeġobata-iaġirini, tarimarima na beġene veiri veiġari tu, tauġeri na asi ġekorana-iaġirini. ⁴ Ġia na maruna metori tarimarima ġevaġa-faġarini, senaġina ġimari didiri na ta maki ġeri marunai asi ġeveġabikauni, asi ġevaġa-kavarini, maruna beġene ġwari ġana. ⁵ Ġeri veiġa mabarari ġeveirini tu, tarimarima na beġene ġitari ġana. Ġia bakuri e ġimari ai tu dagara veaġari ġebarubarurini, nuġari ai Buka Veaġa siriri ġeġurarini, moġeri dagara ġevaġa-baregorini, ema ġeri dabuġa geveri maki ġevaġa-maukarini. ⁶ Ġanivegoġo gaburi ai e rubu nuġari ai ġeri ura tanutanu namori ai beġene tanu. ⁷ Ġia ġeurani maketi gaburi ai beġene rakaorakao, tarimarima na beġene vaġa-namori urari ai, ema tarimarima na ‘Vevaġa-riba Tarimari’ beġene kiraġiri.

⁸ A ġomi tu ‘Vevaġa-riba Tarimami’ ai asi beġene kiraġimi, korana Barau ġereġana moġo ġemi Vevaġa-riba Tauna, ema ġomi mabarami tu tarikaka. ⁹ Ema tanobarai tarima ta ‘Tama’ asi boġono kiraġia, korana ġomi Tamami tu sebona moġo, ġia tu gubai etanuni. ¹⁰ Ġomi maki ‘Veġori-kau Tarimami’ asi beġene kiraġimi, korana ġemi Veġorikau Tauna tu sebona moġo, Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna). ¹¹ Deikara barego vedaurea ġomi fakami ai, ġia tu ġomi vetuġunaġimi beiaġo-vinini. ¹² Tauġena eveġabi-vaisini tarimana tu Barau na bevaġa-manauani, a tauġena evevaġa-manauani tarimana tu beġabi-vaisiani.”

Iesu na Farisea tarimari e taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ġeri ġofaġofa ekiraġirito

Mareko 12:40; Luka 11:39-52; 20:47

¹³ “Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġami kika! Korana Guba Basilea ġatama bokana tu tarimarima ġoirari ai ġokou-ġauani. Ġomi tauġemi asi boġo raka-toġani, ema ġeraka-toġa ġetoni tarimari ġeri dabara maki ġomi na ġokourini. [¹⁴ Taravatu ġovevaġa-riba iaġiani tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġami kika! Ġomi na vabu ġeri numa e ġeri farefare ġovaġa-koririni. Ġemi ġauġau tu mauka kenene, ġoġofaġofani. Moġesi nai ġomi tu meto barego vedaurea boġo ġabiani.]

¹⁵ Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofa-ġofa tarimami! Ġomi gabu mabarari ġana ġoiaġoni, davarai e tanobarai, tarima sebona kwarigutu ġemi doġoro ai bene raka-toġa uranai. Ġoġabiani, benamo karava eġara-vanaġi vanagini gabuna natunai ġovaġa-iaġoani, ġemi kira-sirivaġi e seġafore maki bevanaġi-lelevaġirini.

¹⁶ Veġorikau taumi, matami bubuġau, vetuġami kika! Ġemi vevaġa-ribai ġokirani, Rubu Veaġa aranai bekiraġi-toreni tarimana ġena kiraġitore tu asi anina ġotoni, a Rubu Veaġa golona (o gold-na) aranai bekiraġi-toreni tauna tu, ġena kiraġitore roġo bekorana-iaġiani. ¹⁷ Babo e mata-bubu tarimami!

Aiḡa tu barego, golo ba golo evaḡa-veaḡaiani Rubu Veaḡana? ¹⁸ Ma ḡokirani, fata veaḡana aranai bekiraḡi-toreni tarimana ḡena kiraḡitore tu asi anina, a varevare dagarana fata veaḡana iatanai ḡetoreato dagarana aranai bekiraḡi-toreni tarimana tu ḡena kiraḡitore roḡo bekorana-iaḡiani. ¹⁹ Mata-bubu taumi. Aiḡa tu barego, varevare dagarana ba varevare dagarana evaḡa-veaḡaiani fata veaḡana? ²⁰ Moḡa lorinai fata veaḡa aranai ekiraḡi-toreni tarimana na fata veaḡa e fata veaḡa iatanai ḡetorerito dagarari mabarari arari ai ekiraḡi-toreni. ²¹ Ema Rubu Veaḡa aranai ekiraḡi-toreni tarimana na Rubu Veaḡa ema nuḡanai etanuni Barauna arari ai ekiraḡi-toreni. ²² Ema guba aranai ekiraḡi-toreni tarimana na Barau ḡena terona e iatanai etanuni Barauna arari ai ekiraḡi-toreni.

²³ Taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimami e Farisea tarimami, ḡofaḡofa tarimami, vetuḡami kika! Korana ḡomi na Barau ḡovarevare-viniani dagarari, ḡemi ḡaniḡani ḡailauri misimisiri maki, karava gabanana (10) ḡoveirini, karava sebona boubou dagarana ḡovaḡa-iaḡoani, senaḡina taravatu ḡena dagara baregori, vei-iobukaiobuka, vevetuḡaḡwa ema vetuḡamaḡikau tu ḡolearini. Gomi na tu maiḡeri veḡa baregori ḡoro veiri ema mo veḡa keiri maki asi boḡoro iaḡuri. ²⁴ Veḡorikau tarimami, matami bubu! Gami nanu na nagama ḡovei-vaḡiani, senaḡina kamela tu ḡolaubogeri.

²⁵ Taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimami e Farisea tarimami, ḡofaḡofa tarimami, vetuḡamai kika! Gomi ḡemi kapusi e mereki muriri moḡo ḡoḡuriḡirini, senaḡi nuḡari tu lema e mata-ḡaniḡani ḡoveini dagarari na beḡe vonuvonuraḡe. ²⁶ Farisea tarimami, matami bubu! Kapusi e mereki nuḡari ai ḡotorerini dagarari boḡono iareva-guineri, benamo murina rekena maki bene veiareva.

²⁷ Taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimami e Farisea tarimami, ḡofaḡofa tarimami, vetuḡami kika! Gomi tu gara gaburi ḡefeni-kuro-kurorito kavana, murikari ḡitaḡitari tu namo vedaurea, senaḡina nuḡari tu mase tarimari turiḡari ema miro mabarari na ḡevonuto. ²⁸ Gomi maki moḡesina, tarimarima na ḡeḡitamini veḡa iobukaiobuka tarimari noḡa, senaḡina nuḡami tu ḡofaḡofa e vei-rakava na ḡevonuvonu-raḡeto.”

Iesu na taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimari e Farisea tarimari ḡeri kerere voini ekiraḡirito

²⁹ “Taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimami e Farisea tarimami, ḡofaḡofa tarimami, vetuḡami kika! Gomi na peroveta tarimari ḡeri gara gaburi ḡoveiginikaurini, tuḡamaḡi-iaḡina foreri ḡovaḡa-ruḡarini, ema vei-iobukaiobuka tarimari ḡeri gara gaburi ḡovaḡa-vera verarini. ³⁰ Ḗokirani, ‘Tubuma ḡatama ḡeri negai ḡara maḡuri nai, peroveta tarimari vaḡivaḡiri ai asi ḡara vaḡa-kavari.’ ³¹ Moḡesi ḡokirani nai, tauḡemi ḡovekiraḡini, ḡomi tu peroveta ḡevaḡirito tarimari naturi. ³² Oba, ḡomi maki tubumi ḡatami ḡeveito-ḡoi kavana na ḡovei-iaḡoni, ḡeri rakava ḡomi na ḡovaḡa-ḡuḡururini.

³³ Ḗomi mota! Mota naturi! Barau ḡena Kota baregona ḡarona beraḡasini nai, karava eḡara-vanaḡi vanaḡini gabuna na kamasi boḡo raga-maḡurini? ³⁴ Moḡa lorinai akiramini, au na peroveta tarimari e iaunega tarimari ema vevaḡa-riba tarimari batuḡu-iaḡorini. Benamo kota tu boḡo vaḡi-maserini, aba, boḡo vaḡa-sataurorini; ma kotari tu rubu nuḡari ai boḡo kwaririni, rarari maki beḡe riḡoni, ema vanuḡa ta na boḡo lairini ma vanuḡa ta. ³⁵ Moḡesina nai vei-iobukaiobuka tarimari ḡevaḡirito metori tu ḡomi iatami ai, Abela ḡevaḡi-maseato, monana eiaḡomato mo Sakaria,

Barakia natuna, ġia tu fata veaġana ema numa veaġana fakari ai ġovaġi-maseato. ³⁶ Akira-korikorimini, mabarari metori tu toma ġuru tarimami iatami ai beġe ketokauni.”

Iesu Ieruselema taġina eveito

Luka 13:34-35; 19:41-44

³⁷ “Jeruselema, Ieruselema o, ġoi na peroveta tarimari ovaġirini ema Barau na etuġu-iaġosirini tarimari fore na otaki-maserini. Nega ġutuma aurato, natumi bana gana-ġeġeraġiri, kokoroku vavinena na natuna egoru-taririni kavana, senaġi ġomi tu asi ġourato! ³⁸ Moġa lorinai ġemi vanuġa ema Rubu Veaġa tu korina betanuni. ³⁹ Korana au na akiramini, ġomi roġo au asi boġo ġitaġuni, beiāġoni mo, ġaro ta beaġasini, monai vau boġo kirani, ‘Barau aranai eiaġomani tauna sivaġa-namoa.’”

24

Iesu na vau beġeā ġorani dagarari ekiraġirito

¹ Iesu Rubu Veaġa na eraka-rosito, eraka-veġitato nuġanai, ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, ġeri ura Rubu Veaġa numari baregori beġene vaġa-ġitaia. ² Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Mai dagara mabarari ġoġitarini? Au na moġoni akiramini: Mai fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni, mabarari beġe vare-bubu riġorini.”

³ Iesu Olive Goronai etanu-taġoto-ġoi, benamo ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, ġedanaġi-ġairiato, ġekirato, “Nokira-varama, mai dagara tu ait-oma beġe ġorani? E ġoi boġenoġoi-iaġomani ema tanobara dokona beġabiani maki kamara vetoġa na bevaġa-foforiani?”

⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi lorimi boġono vetore, tarima ta na asi bene ġofami. ⁵ Korana tarima ġutuma au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, ‘Keriso tu au maiġegu!’ Tarima vovoka beġe ġofarini. ⁶ Ġomi na vetari ġururi e tuari variri boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Maniġeri dagara tu beġe ġorani, senaġi dokona tu asi roġo. ⁷ Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe vetarini. Gabu ġutuma nuġari ai doġe beġe ġorani, tano maki beġe iagani. ⁸ Mai tu midigu moġo besinaiani, noġa moġo mero keina emagurini midiguna kavana.

⁹ Mo negai beġe ġabi-tarimini, beġe vaġa-midigu midigumini, beġe vaġi-masemini. Bese mabarari na beġe baru-vinimini, korana au ġovaġa-moġoniguni dainai. ¹⁰ Benamo tarima ġutuma ġeri veġabidadama beġe raga-kwanerini, tata beġe verevani e beġe vebaru-vevinini. ¹¹ Peroveta ġofaġofa tarimari beġe varigisini, tarima ġutuma beġe ġofarini. ¹² Vei-rakava maki beġora-rovorovoni, benamo ġutuma ġeri veuravini maki beġe farakani. ¹³ Senaġina deikara bevevaġa-gwaġigini mo magona tu bemaġurini. ¹⁴ Barau ġena Basileia Varina Namona tu tanobara mabarana beġe ġobata-iaġiani, bese mabarari na beġene seġaġia ġana, moġa murinai vau magona beaġasini.”

Vevaġa-gari dagarana beforini

Mareko 13:14-23; Luka 21:20-24

¹⁵ “Ġomi na dagara rakava vedaureana, vevaġa-gari dagarana, peroveta tarimana Daniela na ekiraġiato dagarana, boġo ġitaiani gabu veaġanai beruġani.” Mai guruġa beiaviani tarimana bene riba maoro anina tu kara.

¹⁶ “Benamo deidei Iudeai ġetanuni tarimari ġoro ġana beġene raga-iaġo.

¹⁷ Deikara numa tuḡunai etanu-taḡoni tu, asi ma bene raka-toḡa numa nuḡana ḡana ḡena farefare ḡabiḡabiri. ¹⁸ Deikara vamoka nuḡanai maki asi ma bene ḡenoḡoi ḡena koudi ḡabiḡabina. ¹⁹ Mo negai vavine ma baniri e ḡabi-varigu vavineri kika ma vetuḡari! ²⁰ Boḡono ḡauḡau Barau ḡenai, be ḡura e nagure negari ai o Sabadi ai asi boḡono raga-kwareḡa! ²¹ Korana mo negai midigumidigu tu asi keikeiri beḡe ḡorani, Barau na tanobara eveiato beiaḡoma maitoma, midigu moḡesina asi ḡeḡorani. Ma maiḡa murinai moḡesina kavana ta asi ma beḡora-ḡenoḡoini. ²² Bema Barau na mo ḡaro rakavari asi bere vaḡa-kubiri, tarimarima ta asi bere maḡuri riba, senaḡi eḡabi-hidirito tarimari dairi ai, ḡia na ḡarori bevaḡa-kubirini.

²³ Mo negai, bema tarima ta na bekiramini, ‘Ḡoḡitaia, Keriso tu maiḡa!’ o ‘Ḡia tu iomoḡa!’ betoni nai, asi boḡono vaḡa-moḡonia. ²⁴ Korana tu Keriso ḡofaḡofari e peroveta tarimari ḡofaḡofari beḡe foroforini, vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veigari baregori beḡe veirini, Barau na eḡabi-virigirito tarimari beḡene ḡofa-veḡonuri ḡana.

²⁵ Boḡono tuḡamaḡi-taḡoa, maiḡeri dagara tu akiravara-guinemini, hora roḡosi bene raḡasi nai. ²⁶ Bema tarima ta na bekiramini, ‘Ḡoḡitaia, ḡia tu tano fakanai moḡa,’ moḡana asi boḡono iaḡo; o bekirani, ‘Ḡoḡitaia, ḡia tu mo numa nuḡanai etanuni,’ asi boḡono vaḡa-moḡonia. ²⁷ Korana Tarimarima Natuna beiaḡomani tu forori-taḡo, noḡa moḡo kiriku ekimoreani gubai ḡaro raḡeraḡena na mo ḡaro riḡoriḡona kavana; ²⁸ ma mase tauḡanina etanuni gabunai gaio maki monai beḡe vegogoni, (be ḡia na beḡe vaḡa-foforiani).”

Tarimarima Natuna ḡena iaḡoma

Mareko 13:24-27; Luka 21:25-28

²⁹ “Mo rakava beḡe ḡorani murinai, ḡaro bemukunani e ḡue maki asi bemamani, visiḡu guba na beḡe ketoni e guba seḡukari beḡe iaḡaiaḡani. ³⁰ Benamo Tarimarima Natuna vetoḡana gubai beforoforini. Mo ḡaro ai tanobara beseri mabarari beḡe taḡi-vanoro vanoroni, korana Tarimarima Natuna beḡe ḡitaiani, magube iatana na beiaḡomani ma seḡuka barana e ma marevana ḡesi. ³¹ Benamo ḡia na ḡena aneru betuḡurini ma kibi gururi baregori ḡesi, eḡabi-virigirito tarimari beḡe vaḡa-vegogorini tanobara mabarari na.”

Barabore - Vevaḡa-riba figi ḡauna ḡenana

Mareko 13:28-31; Luka 21:29-33

³² “Figi ḡauna ḡenana mai barabore boḡono ribaia: Kabona ḡefori-raḡeni e launa ḡefafani nai, ḡoribani, ḡaro ḡena tora taimina tu bekavinaiḡi ḡotoni. ³³ Moḡa ilailanai, ḡomi maki bema mai dagara mabarari beḡe ḡorani boḡo ḡitarini nai, boḡono riba, Tarimarima Natuna tu bekavinaiḡi gatama bokai. ³⁴ Moḡoni akiramini, mai ḡuru asi bekorini, beiaḡoni mo, mai dagara mabarari beḡe ḡorani. ³⁵ Guba e tanobara beḡe rekwa-rekwani, senaḡi au ḡegu guruḡa tu asi beḡe rekwa-rekwani, beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini.”

Ḡaro e hora tarima ta asi ribana

Mareko 13:32-37; Luka 17:26-30; 17:34-36

³⁶ “Senaḡi mo ḡaro e hora tu tarima ta asi ribana, aneru gubai asi ribari e Natuna maki asi ribana, senaḡi Tamana ḡereḡana moḡo ma ribana. ³⁷ Tarimarima Natuna ḡena iaḡoma tu noḡa moḡo Noa ḡena negai kara ḡeḡorato kavana. ³⁸ Ḡutuḡutu roḡosi bere raga nai, tarimarima tu ḡeveini

kavana ġeġaniġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, ema tau e vavine ġeveġaraġoto-ġoi, eiaġomato mo, Noa ġena lagatoi ai eraka-toġato ġaronai. ³⁹ Senaġi matari asi ġekanito, asi ġeribato kara beġorani mo, ġutuġutu eraġasito, benamo mabarari eġutu-masemaserito. Tarimarima Natuna beiaġomani maki moġesina beġorani. ⁴⁰ Mo ġaro ai tau ruarua vamokai beġe ġauveini, ta tu Barau na beġabi-vaġiani, a ta tu betanuni. ⁴¹ Vavine ruarua widi giro dagarana beġe giro-vegogoani, ta tu beġabi-vaġiani, a ta tu betanuni. ⁴² Moġesi nai tataġa-taġo boġono tanu, korana ġomi asi ribami ġemi Vereġauka tu aitoma beiaġomani. ⁴³ Boġono riba-maoro: Bema numa tarimana ma ribana kamara aoanai lema tarimana beiaġomani nai, ġia tu tataġa-taġo betanuni, benamo lema tauna na numa asi bedareani. ⁴⁴ Moġa lorinai ġomi maki boġono verovina-tore, korana Tarimarima Natuna aitoma beraġasini aoanai ġomi asi boġo ribani.”

Vetuġunaġi tarimana namona

Luka 12:42-46

⁴⁵ “Deikara tu mo farefare nari tarimari na guruġa eseġaġini ema veġa roroġotori eveini, ġena vere na eġabi-hidiato numa ema vetuġunaġi tarimari bene ġita-ġauri, ema ġani-ġani maki nega korikori ai bene viniri? ⁴⁶ Mo vetuġunaġi tarimana, ġena vere na ekiraiato ilailanai eġauveini, bema-ġoitaġoani tu namo. ⁴⁷ Moġoni akiramini, ġia tu ġena vere ġena farefare mabarari ġitaġauri tarimanai betoreani. ⁴⁸ Senaġina bema ġia vetuġunaġi tarimana rakavana, tauġena nuġana bekirani, ‘Au ġegu vere ġena ġenoġoi tu bekwaibo-rakava,’ ⁴⁹ benamo ġia na karona bekwaririni, ma ġia tu niuniu tarimari ġesi beġe ġaniġani-vegogoni e beġe niuniu-vegogoni. ⁵⁰ Vetuġu-naġi tarimana ġena vere ġena ġenoġoi ġaronai tu asi etuġamaġiani ġaronai, ma asi eribaiani aoanai beraġasini. ⁵¹ Benamo ġena vere na bea basi-ġutuġutuani, ma ġofaġofa tarimari ġesi bea toreani. Monai beġe taġini, gadikari maki beġe veġara-tarini.”

25

Barabore - Ġuiato gabanana (10)

¹ “Mo ġaro ai Guba Basileia tu noġa moġo ġuiato gabanana (10) kavana, ġeri lamefa ġeġabirito, ġeraka-rosito, veġaraġo variġu tauna ġesi beġene vedoġari ġetato. ² Ġuiato imaima (5) tu ma iaunegari, a imaima (5) tu babori. ³ Korana ġuiato babori ġeri lamefa moġo ġeġabito, senaġi keresini kota ma asi ġeġabikauto. ⁴ A iaunega ġuiatori ġeri lamefa ġeġabito nai, keresini maki kavabu ai ġeġabikauto. ⁵ Veġaraġo variġu tauna ekwaiboto dainai, ġena na matari eġararito, benamo mabarari ġegenato.

⁶ Boġi nuġanai ta ekoġoto, ekirato, ‘Veġaraġo variġu tauna mani eiaġomani, be ġoiġo, ġia ġesi boġono vedoġari!’ ⁷ Benamo ġuiato 10 ġetataġato, ġeri lamefa ġeiarevarito. ⁸ Ġuiato babori na iaunega ġuiatori ġevaġa-guruġarito, ġekirato, ‘Ġemi keresini kota ġovinima, korana ġai ġema lamefa mai ġebuseni.’ ⁹ Senaġi iaunega ġuiatori ġevaġa-veseto, ġekirato, ‘Asiġina, ġomi ema ġai tu asi beilailani. Namona tu sitoa ġana ġoiġo, tauġemi ġemi goa voi.’ ¹⁰ Keresini voi ġeiaġoto-ġoi nai, veġaraġo variġu tauna eraġasito. Benamo ġerovina-toreto ġuiatori tu ġia ġesi veġaraġo verekonai ġeraka-toġato. Benamo ġatama-boka ġekou-ġuato.

11 Gabivau ġuiato tari maki ma ġevotuto, ġekirato, ‘Vereġauka, Vereġauka o, ġema ġatama-boka noma keoa!’ 12 Senaġi veġaraġo varigū tauna evaġa-veseto, ekirato, ‘Moġoni akiramini, au tu asi ribagu ġomi.’ 13 Moġa lorinai, bogono venari-taġo, korana ġemi Vereġauka beiaġomani ġarona e horana asi ribami.”

Barabore - Vetuġunaġi tarimari moni ġenarito

Luka 19:11-27

14 “Guba Basileia tu noġa moġo tarimana ta, gabu manaġana ġana bene iaġo etato. Rogosi bere raka nai, ġena vetuġunaġi tarimari ekea-iaġomarito, ġena farefare evinirito, beġene ġauvei-iaġiri ġana. 15 Ġia na golo moniri ġia tata sebori sebori ġeri riba e kokore ilailari ai evinirito. (Golo monina ta tu tarima ta davana laġani toitoi nuġanai beġabini kavana). Ta tu golo moniri imaima (5) eviniato, ma ta tu golo moniri ruarua (2), ma ta tu golo monina sebona eviniato. Benamo eraga-kwanerito, ġena iaġoiaġo eiaġoto. 16 Golo moniri imaima eġabirito tarimana maoromaoro eiaġoto, ġena moni eġauvei-iaġirito, golo moniri boruri imaima ma edoġaririto. 17 Moġesina kavana golo moniri ruarua eġabirito tarimana na maki moni boruri ruarua ma edoġaririto. 18 Senaġi golo monina sebona eġabiato tarimana eiaġoto, tano ai guri ekwaiato, biaguna ġena moni ekure-toġaiato.

19 Nega varau emanaġato nuġanai, mo vetuġunaġi tarimari ġeri vere ma eġenoġoi-iaġomato, ġena moni kamasi ġeġauvei-iaġirito beġene vevarifiu-iaġiri etato. 20 Benamo golo moniri imaima eġabirito tarimana ema raka-toġato, moni boruri imaima eġabi-kaurito, ekirato, ‘Verebara, ġoi na golo moniri imaima oviniguto nuġanai, au na tu moni boruri imaima ma badoġariri maiġeri.’ 21 Ġia na evaġa-namoato, ekirato, ‘Namo baregona! Ġoi tu vetuġunaġi taumu namona, ma vetuġamaġikaumu! Dagara misiri oġauvei-iaġi ġinikaurini nai, au na dagara ġutuma avinimuni, ġoi na bogita-ġaurini. Noma raka-toġa, au ġesi sima iaku-vegogo!’

22 Benamo golo moniri ruarua eviniato tarimana ma ema raka-toġato, ekirato, ‘Verebara, ġoi na golo moniri ruarua oviniguto nuġanai, au na tu moni boruri ruarua ma badoġariri, maiġeri.’ 23 Ġena vere na evaġa-namoato, ekirato, ‘Namo vedaurea! Ġoi tu vetuġunaġi taumu namomu, ma vetuġamaġikaumu! Dagara misiri oġauvei-iaġi ġinikaurini nai, au na dagara ġutuma avinimuni, ġoi na bogita-ġaurini. Noma raka-toġa, au ġesi sima iaku-vegogo!’

24 Benamo golo monina sebona eġabiato tarimana ema raka-toġato, ekirato, ‘Verebara, au ribagu ġoi tu asi vegubakau taumu, dia ġoi na ovarorito dagarari okwarini, ema dia ġoi na ġue-ġuturi ofiu-rovorovorito dagarari ovaġa-vegogorini. 25 Moġesi naima agarito, aiaġoto, ġemu moni tano nuġanai akure-toġaiato. Noġitaia, dagarana iniġa, ġemu noġabia.’

26 Ġena vere na ekiraiato, ekirato, ‘Ġoi vetuġunaġi taumu rakavamu ma ġubulefimu. Ġoi ribamu, dia au na avarorito dagarari akwarini, ema dia au na afiu-rovorovorito dagarari avaġa-vegogorini. 27 Kamuto, bere namo ġegu moni tu banikai boro torea, benamo au bara ġenoġoi-iaġoma nai tu, ma toreakauna ġesi bara doġaria. 28 Bevaitovo, ġia na vetuġunaġi tarimari tari ekirarito, ekirato, ‘Mani moni sebona ġenai maniġa ġoġabia, moni gabanana (10) tarimana ġovinia. 29 Korana ma ġena-ġana tarimana tu ġutumari ma baviniiani, be barego lelevaġi beġabini, a asi ġena-ġana tarimana tu ġenai misina maki baġabi-vaġiani. 30 Ma mai vetuġunaġi

tarimana rakavana ġofiu-rosia murika mukunana ġana. Monai bene taġi, gadikana maki bene vaġa-ġaratariri.’ ”

Kota baregona ġarona

³¹ “Tarimarima Natuna tu ma mamana marevana e seġuka baregona, ema ma ġena aneru mabarari ġesi beġe iaġomani, ġena teronai betanukauni. ³² Bese mabarari ġia ġoiranai beġe vaġa-vegogorini, benamo ġia na bevaġa-farararini, noġa moġo mamoe narinariri tarimana na mamoe nanigosi ġerina etore-ġerevaġirini kavana. ³³ Mamoe tu aroribana rekenai, ma nanigosi tu kaurina rekenai betorerini. ³⁴ Benamo Vere na aroribana tarimari bevaġa-guruġarini, bekirani, ‘Goiaġoma! Tamagu na evaġa-namomini tarimami, ġoiaġoma! Barau ġena Basileia ġoma ġabia, guba tanobara eveirito neganai varau erovina-toreato ġomi ġemi. ³⁵ Korana au evitoguto nai, ġoġubuguto; bokagu ekoketo nai, nanu ġoviniguto; au vanuġa boru tarimagu ġomi fakami ai atanuto, senaġi ġoġabi-raġeguto; ³⁶ au asi ġegu dabuġa, ġovaġa-dabuġaguto; akeveto nai, ġonariguto; dibura numai atanuto nai, ġoraka-ġitaġuto.’

³⁷ Benamo vei-jobukaiobuka tarimari na beġe vaġa-veseani, beġe kirani, ‘Vereġauka, aitoma ġaġitamuto ovitoto, ġaġubumuto? O onanu-maseto, nanu ġavinimuto? ³⁸ Aitoma ġoi vanuġa boru tarimamu ai ġaġitamuto, ġaġabi-raġemuto ġai ġema numai, o asi ġemu dabuġa, ġavaġa-dabuġamuto? ³⁹ Kamara ġaro ai ġaġitamuto ġoi okeveto, o diburai otanuto, ġaraka-ġitamuto?’

⁴⁰ Benamo Vere na bevaġa-veserini, bekirani, ‘Moġoni akiramini, tarikakagu asi ġeivirini tarimari maiġeri ta ġovei-viniato ilailanai, au maki moġesi ġovei-viniguto.’

⁴¹ Benamo kaurina rekena tarimari bevaġa-guruġarini, bekirani, ‘Au ġegu na ġoraka-veġita, meto barego lele-vaġina iatami ai etanuni tarimami, ġoiaġo, eġara-vanaġi vanaġini karavana ġana, Satani ma ġena aneru ġeri Barau na varau evei-toreato. ⁴² Korana evitoguto, senaġi asi ġoġubuguto; nanu na emaseguto, senaġi nanu asi ġoviniguto; ⁴³ au tu vanuġa boru tarimagu ġomi fakami ai atanuto, senaġi asi ġoġabi-raġeguto ġemi numai; asi ġegu dabuġa, senaġi asi ġovaġa-dabuġaguto; akeveto ema dibura numai atanuto, senaġi asi ġoraka-ġitaġuto.’

⁴⁴ Benamo ġia maki beġe vaġa-veseani, beġe kirani, ‘Vereġauka, kamara ġaro ai ġaġitamuto, ovitoto o onanu-maseto, o vanuġa boru tarimamu, o asi ġemu dabuġa, o okeveto, o diburai otanuto, ġai na asi ġavaġa-kavamuto?’

⁴⁵ Benamo Vere na bevaġa-veserini, bekirani, ‘Moġoni akiramini, ġomi na mai tarikaka asi ġeivirini tarimari maiġeri, ta asi ġovaġa-kavaiato nai, au maki moġesi ġovei-viniguto, asi ġovaġa-kavaguto.’ ⁴⁶ Tauna moġa, ġia tu midigu vanaġivanagi gabuna ġana beġe iaġoni, a vei-jobukaiobuka tarimari tu maġuri vanaġivanagi gabuna ġana beġe iaġoni.”

26

Iesu beġene vaġi-masea dabarana ġevetauato

Ioane 11:45-53

¹ Iesu na maiġeri dagara mabarari evevaġa-riba iaġi-ġosirito nai, ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, ² “Ġomi ma ribami, ġaro ruarua moġo, benamo Pasova beġe veiani. (Moġa tu Iuda tarimari mase aneruna na

evanaĝirito moĝo, asi evaĝirito verekona). Mo ĝaro ai Tarimarima Natuna tarima tari ĝimari ai beĝe toreani, beĝene vaĝa-satauroa ĝana.”

³ Benamo Rubu Veaĝa vereri baregori ema Iuda ĝeri vere baregori ĝesi ĝevegogoto, Kaiafas, Rubu Veaĝa verena barana, ĝena numai. ⁴ Ĝeboiogato, Iesu beĝene ĝabi-lemmaia, benamo beĝene vaĝi-masea. ⁵ Senaĝi ĝekirato, “Dia vereko nuĝanai bene ĝora, korana vereko beĝe iaĝomani tarimari ĝia iatana na beĝe burini garina.”

Vavine ta na Iesu ediĝaiato Betania ai

Mareko 14:3-9; Ioane 12:1-8

⁶ Iesu tu Betania ai, Simona, lepera tarimana, ĝena numai. ⁷ Ĝeĝaniĝanito-ĝoi nuĝanai, vavine ta ĝia ĝenai eiaĝoto; kavabu namona ta, alabasta forena na ĝeveiato kavabuna, eĝabi-kauato, nuĝanai tu muramura ma bonana namona, voina barego vedaurea; Iesu ĝaniĝani gabunai etanu-taĝoto-ĝoi nai, mo vavine na Iesu debanai ebuuato. ⁸ Ĝena mero na ĝeĝitaiato, benamo ĝebaruto, ĝekirato, “Karase nai mai muramura efitoĝa-kavaiani? ⁹ Mai muramura bere voivoi-iaĝia, be moni baregona bere ĝabia, benamo asi ĝeri-ĝari tarimari bere viniri!

¹⁰ Iesu ribana ĝia tu kara ĝekiraĝiato, moĝesina nai evaĝa-guruĝa-rito, ekirato, “Karase nai mai vavine ĝomugumugu-iaĝiani? Mai vavine na veiĝa namona au ĝegu ai beveia. ¹¹ Asi ĝeri-ĝari tarimari tu ĝomi ĝesi boĝo tanuvanaĝi vanaĝini. Senaĝi au tu dia ĝaro mabarari ĝomi ĝesi batanuni. ¹² Mai vavine na muramura au tauĝanigu ai bebubu-guinea, gurigurigu ĝana. ¹³ Moĝoni akiramini, Vari Namona beĝe ĝobata-iaĝiani tanobara mabarari nuĝari ai, mai vavine na veiĝa beveia veiĝana maki beĝea kiraĝiani, ĝia tuĝamaĝi-iaĝina.”

Iudas na Iesu erevaiato

Mareko 14:10-11; Luka 22:3-6

¹⁴ Benamo gabanana ruarua (12) tarimari ta, arana Iudas Isakariota, Rubu Veaĝa vereri baregori ĝeri ai eiaĝoto, ¹⁵ edanaĝirito, ekirato, “Kara boĝo viniguni, bema Iesu ĝimami ai batore-kauani nai? Ĝia na silva moniri gabana toitoi (30) ĝeivirito, benamo ĝeviniato. ¹⁶ Mo nega monana Iudas na ĝimari ai betore-kauani dabarana evetauato-ĝoi.

Iesu ma ĝena mero ĝesi ginitaĝo mamoenā ĝeĝaniato

Mareko 14:12-21; Luka 22:7-14; 22:21-23; Ioane 13:21-30

¹⁷ Asi etubuni faraona verekona ĝarona giniguinenai ĝena mero Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝai tu ainai Rubu Veaĝa verekona baĝana vei-torea, bono ĝania?” ¹⁸ Benamo Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Ĝoiĝo vanuĝa barana nuĝanai, mo bakiraĝia tarimana ĝenai, boĝono vaĝa-guruĝaia, boĝono kira, “Vevaĝa-riba tauna ekirani: Ĝegu hora varau beraĝasi. Ĝegu mero ĝesi ĝoi ĝemu numai ginitaĝo mamoenā baĝa ĝaniani.” ¹⁹ Benamo mero Iesu na ekirarito ilailanai vereko ĝevei-toreato.

²⁰ Lavilavi ai Iesu ma ĝena mero gabanana ruarua (12) ĝesi ĝetanu-tarito, vereko ĝeĝania ĝana. ²¹ Benamo ĝeĝaniĝanito-ĝoi nai, ekirarito, ekirato, “Moĝoni akiramini, ĝomi ta na au borevaguni.” ²² Ĝia mabarari nuĝari ma metori ĝesi irau sebori irau sebori na ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Vereĝauka, moĝoni dia au, ene?” ²³ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Au ĝesi diĝu sebonai ĝanaba-riĝoni tarimana na au berevaguni. ²⁴ Tarimarima Natuna bemaseni Buka Veaĝai ĝetoreato ilailanai. Senaĝi Tarimarima Natuna berevaiani

tarimana ġenai tu vetuġana kekei; asi bere maġuri tu namo.”²⁵ Benamo Iudas, reva tarimana, ekirato, “Vevaġa-riba taumu, moġoni dia au, ene?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Dagarana maniġa, mani okiraġiani.”

Vereġauka ġena ġanivegogo veaġana

Mareko 14:22-26; Luka 22:15-20; 1Korinto 11:23-25

²⁶ Ġeġaniġanito-ġoi nuġanai, Iesu na beredi eġabiato, Barau evaġa-namoato, etaviato, evinirito, benamo ekirato, “Goġabia, goġania, mai tu au tauġanigu.”²⁷ Ġia na kapusi ma eġabiato, evaġa-namoato murinai, evinirito, ekirato, “Goġniu, ġomi mabarami.”²⁸ Korana mai tu au raragu, Ginitaġo Variġuna evaġa-moġoniani, bebebubuni, tarimarima ġutuma ġeri rakava tuġamaġi-fitoġari ġana.²⁹ Akiramini, mai vine nanuna asi ma banii-ġenoġoiani, beiaġoni mo, ġaro beraġasini vau, au ġomi ġesi ma bita niu-vegogoani au Tamagu ġena Basileia nuġanai.”³⁰ Benamo mari ta ġemariato murinai, ġeraka-rosito, Olive Gorona ġana ġeiaġoto.

Iesu na Petero ġena vekira-ġuniġau ekiraġi-toreato

Mareko 14:27-31; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38

³¹ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Toma boġi ġomi mabarami ġemi veġabidadama au ġegu ai boġo raga-kwaneani, korana Buka Veaġai maiġesi ekirani,

‘Au na mamoe ġitaġauri
tarimana bavaġiani,
benamo mamoe mabarari
beġe raga-lausini.’

³² Senaġi au mase na ma bavariġisi-ġenoġoini murinai, baraka-guineni Galilea ġana. Monai vau bitana vedoġari.”

³³ Petero eguruġa-fouto, Iesu ekiraiato, ekirato, “Bema mabarari na ġeri veġabidadama ġoi ġemu ai beġe raga-kwaneani, senaġi au na tu asiġina.”

³⁴ Iesu na Petero evaġa-guruġaiato, ekirato, “Moġoni akiramuni, toma boġi kokoroku roġosi bene goġi nuġanai, ġoi na au vaġa-toittoi bokira-ġuniġauguni.”³⁵ Senaġi Petero eguruġa-ġiġiraġeto, ekirato, “Bema ġoi ġesi bita mase-vegogoni maki, au na ġoi tu asi veġata bakira-ġuniġaumuni.” Ġena mero mabarari maki moġesi ġekirato.

Iesu eġauġauto Getesemane ai

Mareko 14:32-42; Luka 22:39-46

³⁶ Iesu ma ġena mero ġesi ġeiaġoto gabu ta arana Getesemane, benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Mainai ġotanutaġo, au tu iomo ġana aiaġoni, naġauġau.”³⁷ Benamo Petero ema Sebedaiu natuna ruarua moġo eġoririto, ġia ġesi ġeiaġoto. Moġa nuġanai Iesu tau-ġanina efarakaiato, egarito, nuġana maki evekwaraiġito-ġoi.³⁸ Benamo ekirarito, ekirato, “Au nuġagu na meto asikei eġwaiiani, dori evaġiguni. Mainai ġotanu, boġono vevaġa-gwaġiġi au ġesi.”³⁹ Iesu kota ma eraka-naġito, goirana tano ai ekokofa-tarito, benamo eġuriġurito, ekirato, “Tamagu o, bema ma dabara ta, mai midigu bedina ġeguna noma ġabi-vaġia. Senaġi dia au ġegu ura, ġoi ġemu ura moġo.”

⁴⁰ Ġena mero toittoi ġeri ai eġenoġoito nuġanai, ġia tu gena-maseri ai eġoitaġorito, benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Kamasi nai ġomi taumi toittoi au ġesi aoa sebona ta kavana maki asi boġo vevaġa-gwaġiġini?

⁴¹ Boĝono vevaĝa-gwaĝiĝi, boĝono ĝauĝau, be veribaĝani beiaĝomani nai tu, asi boĝono moira. Iauka tu moĝoni eurani, senaĝi tau-ĝani tu emoirani.”

⁴² Iesu nega vaĝa-ruarua eraka-veĝitato, ea ĝuriguirito, ekirato, “Tamaĝu o, bema asi dabara ta mai midigu bedina ĝeguna boĝabi-vagiĝani nai, ĝoi ĝemu ura bono veia moĝo.” ⁴³ Ma eĝenoĝoi-iaĝomato nuĝanai tu, ĝia asi ĝeri vevaĝa-gwaĝiĝi nai, genamaseri ai ma edoĝaririto, korana matari tu gena na eĝabi-rakavarito.

⁴⁴ Iesu na ma eiaĝuirito, ma eiaĝoto, vaĝa-toittoi ma eĝauĝauto, ĝena ĝuriguiri guruĝari guineri ma ekiraĝi-ĝenoĝoirito. ⁴⁵ Benamo ĝena mero ĝeri ai ma eĝenoĝoi-iaĝomato, ekirarito, “Gomi tu roĝo ĝogenani e ĝoiĝaraĝini? Ĝoĝitaia! Aoana varau beraĝasi! Tarimarima Natuna tu beĝe revaia, rakava tarimari ĝimari ai beĝe torea. ⁴⁶ Ĝovarigiĝi, be si-iaĝosi! Ĝoĝitaia, au revarevagu tarimana mai beraĝasi!”

Iesu tuari tarimari na ĝeĝabiato

Mareko 14:43-50; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12

⁴⁷ Iesu roĝo eguruĝato-ĝoi nuĝanai, Iudas, mero gabanana ruarua (12) tauna ta, eraĝasito. Tarimarima ĝutuma maki ĝia ĝesi ma ĝeri vetari baĝari e vevaĝi kwariri. Ĝia tu Rubu Veaĝa vereri baregori ema Iuda vereri na ĝetuĝurito. ⁴⁸ Reva tarimana na vetoĝa ta ekiravara-torerito, ekirato, “Baveruani tarimana tu moĝa, boĝono ĝabi-taria.” ⁴⁹ Iudas eraĝasito nai, maoromaoro eiaĝoto Iesu ĝenai, benamo ekirato, “Vevaĝariba tarimamu, boĝi namona!” benamo everuato. ⁵⁰ Iesu na evaĝa-veveato, ekirato, “Gata, veiveina uranai boiaĝoma veigana noraga-veia!” Benamo ĝeiaĝomato, ĝimari na Iesu ĝeĝabi-tariato, ĝedegodegoato.

⁵¹ A Iesu ĝena mero ta ĝena vetari baĝana einu-vagiato, edaveato, benamo Rubu Veaĝa verena baregona ĝena vetuĝunaĝi tarimana seĝana ebasivagiato. ⁵² Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ĝemu baĝa tu ĝuraĝurana gabunai noĝura-ĝenoĝoia. Korana vetari baĝari ĝeĝabini tarimari mabarari tu vetari baĝari na beĝe maseni. ⁵³ Ĝoi asi ribamu, Tamaĝu ĝena vevaĝakava banogiĝani, benamo ĝia na aneru vaĝa-sebo au ĝegu ai betuĝurini, aneru doĝorori gabanana ruarua (12) o 70,000 ema tari maki betuĝurini au vaĝa-kavagu? ⁵⁴ Moĝesi bere vei, senaĝi Buka Veaĝi varau ĝetoreato guruĝana tu kamasi bemoĝonini? Be, maiĝesi moĝo beĝene vetore!”

⁵⁵ Iesu na monai mo tarima ĝutuma evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Au tu seĝafore doĝorona ta aĝori-kauani, be ĝomi boĝo iaĝoma au ĝabiĝabigu tu ma ĝemi vetari baĝari e vevaĝi kwariri ĝesi? Ĝaro mabarari ai au tu ĝomi sevimi ai, Rubu Veaĝa nuĝanai avevaĝa-ribato-ĝoi, senaĝi asi ĝoĝabi-tariguto. ⁵⁶ A mai dagara mabarari ĝeĝorani tu, peroveta tarimari na Buka Veaĝi ĝetoreguinerito guruĝari vaĝa-moĝoniri ĝana.” Benamo Iesu ĝena mero mabarari na ĝeraga-kwaneato, ĝeraga-rovorovoto.

Iesu kanisoro tarimari ĝoirari ai

Mareko 14:53-65; Luka 22:54-55; 22:63-71; Ioane 18:13-14; 18:19-24

⁵⁷ Mo ĝeĝabi-tariato tarimari na Iesu ĝeĝori-iaĝoato, Kaiafas, Rubu Veaĝa verena baregona, ĝena numa ĝana. Monai taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari ema Iuda vereri varau ĝeraka-vegogoto. ⁵⁸ Petero na Iesu eraka-tuĝuato-ĝoi, ma fakana eiaĝoto mo, Rubu Veaĝa verena baregona ĝena numa ĝana. Eraka-toĝato maĝu nuĝanai, benamo veĝitaĝau tarimari fakari ai ea tanu-tarito, bene ĝita, mo veigamagonai kara befororini.

⁵⁹ Rubu Veāga vereri baregori e Iuda ġeri kanisoro tarimari mabarari na vevaġa-bade ġofaġofa tarimari ġevetaurito, Iesu beġene ġofaġofa-iaġia, be beġene vaġia ġana. ⁶⁰ Vevaġa-bade ġofaġofa tarimari ġutuma ġevarigisito, ġeġofaġofa-iaġiato, senaġi ġeri guruġa tu asi ġesebonato-ġoi. Magonai vau ġofaġofa tarimari ruarua ġevaisi-raġeto, ⁶¹ ġekirato, “Mai tarima ekirato, ‘Au tu ma seġukaru mai Barau ġena Rubu Veāga barovoani, ema ġaro toitoi nuġanai ma bavaġa-ruġa ġenoġoiani.’”

⁶² Benamo Rubu Veāga verena baregona eruġa-vaesito, Iesu edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu asi bovaġa-veseni? Maiġeri na ġoi ġevarifiu-iaġimuni guruġari tu kamasi?” ⁶³ Senaġi Iesu asi eguruġato. Rubu Veāga verena baregona na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, “Maġuri Barauna aranai au na ġoi akiramuni, nokira-varama: Ġoi tu Keriso, Barau Natuna?” ⁶⁴ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Dagarana okiraġiani maniġa! Ma au na ġomi mabarami akiramuni: Mai ġaro maigā, mo beiaġoni ġoirai, ġomi na Tarimarima Natuna roġo boġo ġitaiani, seġuka Barauna ġimana aroribanai betanuni, e guba maġuberi iatari na beiaġomani!”

⁶⁵ Benamo Rubu Veāga verena baregona tauġena ġena dabuġa edareato, ekirato, “Barau vaġa-rakavana guruġana tu ekiraġi-ġosiatu! Karase vevaġa-ġita tarimari roġo tavetaurini? Barau vaġa-rakavana guruġana bekiraġia, varau boġo seġaġia. ⁶⁶ Kara mani ġotoni?” Ġia mabarari ġekirato, “Bene mase moġo.” ⁶⁷ Benamo ġoirana ġekanunuato, ġefaisiato. Kotari na ġeforoato, ⁶⁸ ġekirato, “Keriso, ġoi tu peroveta tarimana, be nokira-varama, deikara na bebotamu?”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauto

⁶⁹ Petero roġo numa maġuna nuġanai etanu-taġoto-ġoi, benamo vetuġunaġi ġuiatona ta ġia ġenai eiaġomato, ekirato, “Ġoi maki Iesu, Galilea tauna, ġesi orakaoto-ġoi, okavaiato-ġoi.” ⁷⁰ Senaġi Petero evekira-ġuniġauto mabarari ġoirari ai, ekirato, “Au asi ribaġu ġoi kara okiraġiani.” ⁷¹ Benamo eraka-rosito, maġu ġatama bokana sevina ġana eiaġoto. Ma vetuġunaġi ġuiatona ta na eġitaio, benamo sevina tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġia maki Iesu, Nasareta tarimana, ekavaiato tarimana.” ⁷² Petero ma evekira-ġuniġauto, eguruġa-gwaġiġito, ekirato, “Au asi ribaġu mani tarima.” ⁷³ Nega kotuna evanaġito nuġanai, monai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari Petero ġenai ġeiaġomato, ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Moġoni, ġoi maki ġia ġesi tarimamu ta, korana garomu na evaġa-foforimuni.” ⁷⁴ Benamo Petero na ekirarito, “Asiġina ġinavaġi, akira-korikorimini, mani tarima au asi ribaġu!”

Asikauna kokoroku egoġito. ⁷⁵ Benamo Petero na Iesu ġena guruġa etuġamaġi-doġariato, ekiraiato, “Kokoroku roġosi bene goġi nai, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni.” Benamo eraka-rosito murikai, etaġi-rakava rakavato.

27

Iesu ġeġori-iaġoato Pilato ġenai

¹ Boġiboġi ekini-mama mamaiato-ġoi, Rubu Veāga vereri baregori mabarari ema Iuda vereri ġeboioġa-vegogoto, Iesu beġene vaġia ġana. ² Seini na ġebarubaruato, ġeġori-iaġoato, Pilato, Roma gavana, ġimanai ġetore-kauato.

*Iudas Isakariota emaseto
Apostolo 1:18-19*

³ Iudas, reva tauna, na Iesu eġitaiao, vaġa-masena guruġana varau ġeveiao, benamo evetuġamaġi-kureto. Benamo silva moniri gabana toitoi (30) eġwa-ġenoġoirito Rubu Veaġa vereri barari e Iuda vereri ġeri ai. ⁴ Ekirato, “Au tu havei-rakava, korana asi ġena rakava tarimana barevaia, bemaseni.” Ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mani tu dia ġai ġema nuġa-vekwaraġi, mani tu ġoi tauġemu ġemu ġauvei moġo.” ⁵ Iudas na silva moniri Rubu Veaġa nuġanai efuu-toġarito, eraka-veġitato. Benamo eiaġoto, tauġena ea veborato.

⁶ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori na mo silva moniri ġeġabirito, ġekirato, “Mai tu rara voina monina, be boubou mauġanai asi veġata bita ġuraiani, taravatu.” ⁷ Ġeguruġa-iaġiato, ġevaġa-moġoniato murinai, mo moni ġeġabiato, ġuro eveini tarimana ġena tano ġevoiao, tanobara boru tarimari ġeri gara gabunai ġevaġa-iaġoato. ⁸ Moġesina nai mo tano arana ġevatoani “Rara Tanona” beiaġoma mo maitoma.

⁹ Monana Ieremia peroveta tarimana ġena guruġa ema moġonito, ekirato, “Mo silva moniri gabanana toitoi (30) ġeġabirito, mo tu Isaraela tarimari na ġevaġa-moġoniato voina misina, mo tau beġene voia ġana. ¹⁰ Ma mo moni na ġuro eveini tarimana ġena tano ġevoiao, Vereġauka ekirato ilailanai.”

*Iesu Pilato ġoiranai
Mareko 15:2-5; Luka 23:3-5; Ioane 18:33-38*

¹¹ Iesu Roma gavanana ġoiranai eruġato, ġia na edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu Iuda tarimari ġeri kini ba?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Oi, okiraġiani maniġa.”

¹² Benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda vereri na Iesu ġeġofaġofa-iaġiato, senaġi guruġa ta asi ekiraġiato. ¹³ Moġa lorinai Pilato na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġoi asi oseġaġini, iatamu ai tu meto ġutuma ġekiraġirini?” ¹⁴ Senaġi Iesu asi eġoiġaġito, guruġa sebona tai maki asi evaġa-veserito. Monana gavana nuġana efarevaġi-rakavato.

*Pilato na Iesu ġena mase ekiraġiato
Mareko 15:6-15; Luka 23:13-25; Ioane 18:38-19:16*

¹⁵ Vanaġivanaġi Pasova verekona ġaronai tu gavana na ġia ġeri dibura numai etanuni beġe kiraġiani tarimana ta etuġu-rosiato-ġoi. ¹⁶ Mo laġani ai tarima rakava kwaikwaina ta dibura numai etanuto, arana tu Barabas. ¹⁷ Moġa lorinai tarima ġutuma ġevegogoto nuġanai, Pilato na edanaġirito, ekirato, “Deikara ġoura-viniani natuġu-rosia: Barabas ba Iesu, ġekiraġiani Keriso?” ¹⁸ Korana Pilato ribana ginikau, Iuda tarimari baregori ġeri mama dainai, Iesu ġia ġimanai ġetoreato.

¹⁹ Pilato na Kota eġorikaunto-ġoi nuġanai, Pilato ġaraġona na ġena keakau ta etuġu-raġasiato, ekirato, “Mani vei-iobuka-iobuka tarimana ġenai dagara ta asi bono veia, korana au tu boġi ai banuvi, ġegu nuvi ai midigumidigu baregona na beġabigu ġia dainai.”

²⁰ Senaġi Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda vereri na vegogo tarimari nuġari ġeġanirito, Pilato beġene kiraia, Barabas bene tuġu-rosia, a Iesu bene mase. ²¹ Senaġi gavana na vegogo tarimari ma edanaġirito, ekirato, “Ġia tauri ruarua dei tu ġomi ġemi natuġu-rosia?” Vegogo tarimari ġefararato, ġekirato, “Barabas!” ²² Benamo Pilato na edanaġirito, ekirato, “O mai Iesu, ġekiraġiani Keriso, tu kamasi bana veia?” Ġia mabarari ġevaġa-vese

vegogoto, ġekirato, “Novaġa-satauroa!” ²³ Senaġi Pilato na ma edanaġirito, ekirato, “Kara dainai? Kamara veġa rakavana eveiato nai?” Senaġi mabarari ġefarara-gigitarito, ġekirato, “Novaġa-satauroa!”

²⁴ Pilato etuġamaġi-fakato, ġia ġena riba guruġari tu asi beġe ġabi-raġerini, ma tarimarima ġia iatana na beġe burini garina, benamo ġia tu nanu eġabito, ġimana eġurigiato mo tarimarima ġutuma ġoirari ai, ema maiġesi ekirato: “Au tu asi ġegu kerere mai vei-iobuka-iobuka tarimana rarana ġenai; mai tu ġomi ġemi ġauvei moġo!” ²⁵ Vegogo tarimari mabarari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mai tarima rarana o ġena mase metona tu ġai iatamai bene tanu ema ġai natuma iatari al.” ²⁶ Benamo Pilato na Barabas etuġurosiato ġia ġeri, a Iesu tu ġekwaria etato vau soldia evinirito, beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaseva-vaseva iaġiato

Mareko 15:16-20; Ioane 19:2-3

²⁷ Benamo Pilato ġena vetari tarimari na Iesu ġeġori-iaġoato gavana ġena numa nuġanai, benamo karori mabarari ġekea-vegogorito, bena ġeruġa-ġeġeraġiato. ²⁸ ġena dabuġa ġeruġa-vaġirito, dabuġa kakakakana ġevaġa-veiato, ²⁹ debana dagarana ġau ma ġiniginina na ġevatoato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetore-kauato. Oro ta maki ġimana arorib-anai ġevaġa-ġabiato, benamo ġoiranai ġevetui-tarito, ġevaseva-vaseva iaġiato, ġekirato, “Iuda ġeri Kini o, ġaro namona!” ³⁰ Benamo ġekanunukanunuato, mo oro ġeġabi-rariato, debana ġekwari-ġenoġoi ġenoġoiato-ġoi. ³¹ ġevaseva-vaseva iaġi-ġosiato murinai, dabuġa kakakakana ġeġabi-vaġiato, ġena dabuġa korikorina ma ġevaġa-veiato. Benamo ġeġori-rosiato, beġenea vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mareko 15:21-32; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27

³² ġeraka-rosito-ġoi nai, Kurene tarimana ta ġeġoitaġoato arana Simona. Vetari tarimari o soldia na ġelaunaġi-naġiato, Iesu ġena satauro neġwaia. ³³ Benamo vanuġa na ġeraka-rosito, gabu tai ġeraġasito arana tu Golgota, anina tu ‘Deba Gavana Gabuna’. ³⁴ Monai vine nanuna midigu vaġa-keina muramurana arana ġal ġesi ġebubu-vegogoato dagarana, Iesu ġeviniato; eiamuse-tovoato, senaġi asi eniuato.

³⁵ ġevaġa-satauroato murinai, ġena dabuġa ġia fakarai ai ġevarerito kasi ai. ³⁶ Moġa murinai ġetanutanu-tarito, benamo ġenariato. ³⁷ ġia debana iatanai kara koranai ġevaġa-satauroato guruġana ġekafa-kauato, maiġesi ġetoreato, “MAI TU IESU, IUDA ĠERI VERE.” ³⁸ Seġafore tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġevaġa-sataurorito, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai.

³⁹ ġeraka-vanaġito-ġoi tarimari debari ġekorakorarito-ġoi, guruġa rakavari Iesu ġeviniato-ġoi, ⁴⁰ ġekirato-ġoi, “O goi okirato, Rubu Veaġa borovoani, ġaro toitoi nuġanai ma bovaġa-ruġa ġenoġoiani otato, tauġemu novevaġa-maġuri! Bema ġoi Barau Natuna, satauro tuġuna na noraka-riġo.”

⁴¹ Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ema Iuda vereri na maki maiġesi ġevaseva-vaseva iaġiato-ġoi, ġekirato, ⁴² “ġia na tarima boruri evaġa-maġuririto-ġoi, kamuto ġia tauġena tu asi evevaġa-maġurinai! Bema ġia moġoni Isaraela tarimari ġeri vere nai, satauro na inimoġo neraka-riġo, be baġana vaġa-moġonia. ⁴³ ġia na Barau eġabidadama viniato-ġoi, be siġitaia, Barau na maki betuġamaġi-kauani,

bevaġa-maġuriani ba? Evekiraġito-ġoi, ‘Au tu Barau Natuna,’ nene?” ⁴⁴ Iesu ġesi ġevaġa-satauro vegogorito seġafore tarimari ruarua na maki moġesi ġeguruġa-rakava viniato.

Iesu ġena mase

Mareko 15:33-41; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30

⁴⁵ Horaġauna 12 koloko ea ġabiato nai, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato, mukuna etanuto eiaġoto mo horaġauna 3 koloko.

⁴⁶ Horaġauna 3 koloko rekenai Iesu eġabato, ekirato, “Eloi, eloi, lama sabaktani?” anina tu, “Au ġegu Barau, au ġegu Barau, kara dainai au boraga-kwanegu?” ⁴⁷ Tarimarima tari monai ġeruġa-taġoto-ġoi nai, ġeseġaġiato, benamo ġekirato, “Ġia tu Elia ekeaiani.” ⁴⁸ Benamo ġeri tarima ta eraga-iaġoto, nanu erimaiani dagarana ta eġabiato, vine nanuna mamakina nuġanai eduġi-fereiato, gobu lefai egwanu-kauato, benamo eduġi-raġeato, Iesu na neniuna ġana. ⁴⁹ Senaġi kotari ġekirato, “Sivaġa-noga roġo, siġitaia, Elia beiaġomani, bevaġa-maġuriani ba asiġina.” ⁵⁰ Iesu ma eġaba-fouto murinai emaseto.

⁵¹ Benamo mo negai moġo Rubu Veaġa nuġanai veaġa lelevaġi daiġutunai, kouġau dabuġana o ketin evedare-kikimato, eruaruato, tuġuna na mo gabigabina. Tano eiagaiaġato, fore barari ġeġwa-kirarito. ⁵² Mase guriri ġevekeo-fakato, ma tarima ġutuma, Barau ġena ura ġeveirito-ġoi tarimari, mase na ma ġevaisiraġe-ġenoġoito, ⁵³ ġeri guri gaburi ġeiaġurito. Iesu ġena varigiġi-ġenoġo murinai, Siti Veaġana ġana ġeiaġoto, monai tarimarima ġutuma ġoirari ai ġefoforito.

⁵⁴ Vetari verena ma ġena vetari tarimari ġesi, Iesu ġenariġauato-ġoi tarimari, na tano-iaġa ema ġeġorato dagarari mabarari ġeġitarito nai, ġegari-rakavato, ġekirato, “Mai tarima tu moġoni Barau Natuna!”

⁵⁵ Vavine ġutuma maki monai, kotuna manaġai ġeruġato, ġemarereto-ġoi. Moġeri vavine Iesu murinai ġerakato Galilea na eiaġoto mo Ierusalemna ġana, ema ġia vetuġu-naġina ġeiaġo-vinito-ġoi. ⁵⁶ Ġia fakari ai tu Maria, Magadala vavinena; Maria, Iakobo (o Iames) e Ioane sinari; ema Iakobo e Ioane Sebedaio sinari.

Iesu ġeguriato

Mareko 15:42-47; Luka 23:50-55; Ioane 19:38-42

⁵⁷ Mo lavilavi ai farefare ġutuma tarimana Arimatea vanuġa na eraġasito, arana tu Iosefa; ġia maki Iesu ġena mero ta. ⁵⁸ Ġia tu Pilato ġenai eiaġoto, benamo enoġiato, Iesu tauġanina bene ġabia etato. Benamo Pilato na ġena vetari tarimari ekirarito, Iesu tauġanina Iosefa beġene vinya. ⁵⁹ Moġa lorinai Iesu tauġanina eġabiato, dabuġa kurokurona namona na ekumuato, ⁶⁰ gara gabuna fore kouġanai ea tore-toġaiaġato. Mo gara tu fore gwaġiġinai kouġa ta ġekoroato, ġia tauġena ġena guri gabuna variguna ta. Fore baregona na ġatama-boka ekure-ġauato, benamo eraga-kwaneato. ⁶¹ Maria, Magadala vavinena, ema Maria ta tu monai ġetanu-taġoto-ġoi, guri ġetanu-ġoiraiato.

Vetari tarimari na gara gabuna ġenari-ġauato

⁶² Vereko ġevei-toreani ġarona ekorito vau, Sabadi varau beġabia, Rubu Veaġa vereri baregori e Farisea tarimari Pilato ġenai ġeiaġoto, ⁶³ ġekirato, “Verebara, ġai ġatuġa-maġini, mo gofaġofa tarimana roġo maġuri nai, ekirato, ‘Ġaro toitoi murinai au tu mase na ma bavariġisi-ġenoġoini.’” ⁶⁴ Moġa lorinai gadi tauri bono kirari, be guri gabuna beġene nari-ġinikaua, bene

iaĝo mo, ĝaro toitoi murinai. Irau ĝena mero beĝe iaĝoni, ma tauĝanina beĝe lemaiani, benamo tarimarima beĝe ĝofarini, beĝe kirani, ‘Ĝia tu mase na bevariĝisi-ĝenoĝoi,’ beĝe toni garina. Mai ĝofaĝofa maiĝa na ĝofaĝofa guinena bevanĝiani.”⁶⁵ Pilato na ekirarito, ekirato, “Gadi tarimari ĝoĝabiri, ĝeiaĝo, be guri gabuna beĝene ruĝaĝau-ginikaua.”⁶⁶ Benamo gara ĝana ĝeiaĝoto, guri kouĝana ekou-ĝauato forena ĝekada-ĝauato, tabu vetoĝana ta ĝeveiato, benamo gadi tarimari ĝetorerito, beĝene rivigaua.

28

Iesu evariĝisi-ĝenoĝoito Ioane 20:1-18

¹ Sabadi ekorito murinai, fura ĝarona giniguinenai, boĝiboĝi iamoiamo, Maria, Magadala vavinena, Maria ta ĝesi ĝeiaĝoto, gara gabuna ĝea ĝitaiato.

² Asikauna tu tano-iaga baregona eĝorato, korana Vereĝauka ĝena aneru ta guba na emariĝoto, fore ekure-veĝitaiato, benamo iatanai etanukauto.

³ Ĝia vetoĝana tu noĝa moĝo kiriku ekimoreani kavana, ema ĝeni dabuĝa tu kuro-ĝaroĝaro kaufa o snou noĝa. ⁴ Guri gabuna ĝeĝitaĝauto tarimari tu ĝegari-rakavato nai ĝeĝoĝo-ĝoĝorito, benamo tano ai ĝeketo-tarito mase tarimari kavana.

⁵ Aneru na mo vavine evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Asi ĝogari, au ribagu ĝomi tu Iesu, ĝevaĝa-satauroato tauna, ĝovetauani. ⁶ Ĝia mainai tu asiĝina; ĝia tu bevariĝisi-ĝenoĝoi, evaĝa-guruĝamito ilailanai. Getoreato gabuna ĝoma ĝitaiata. ⁷ Be ĝoiaĝo-ĝariĝari, ĝena mero boĝonoa kira-varari, boĝono kira, ‘Iesu tu mase na bevariĝisi-ĝenoĝoi, ema beguineni Galilea ĝana. Monai vau boĝoa ĝitaiani.’ Mai guruĝa nakira-varami ĝana baiaĝoma.”

⁸ Benamo mo vavine na guri gabuna ĝeragakwane-ĝariĝariato, ma gariri e ma verereri ĝesi ĝeragato ĝena mero ĝeri ai, mo aneru ĝena guruĝa ĝea vaĝa-ribari ĝana. ⁹ Ĝeragato-ĝoi nai, asikauna Iesu tu ĝia ĝoirari ai eruĝato, ekirato, “Maino ĝomi ĝesi bene tanu!” Benamo ĝoiranai ĝevetui-tarito, kwakuna ĝeregorito, ĝetoma-rakariĝo viniato. ¹⁰ Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Asi ĝogari, ĝoiaĝo, au tarikakagu ĝoa kirari, Galilea ĝana beĝene iaĝo; monai vau au beĝene ĝitagu.”

Guri gabuna ĝenari-ĝauato vetari tarimari ĝeri ĝofaĝofa guruĝana

¹¹ Vavine ruarua dabara na ĝeiaĝoto-ĝoi nuĝanai, tuari tarimari tari, guri gabuna ĝenari-ĝauato tarimari, ĝeĝenoĝoito vanuĝa barana ĝana, karakara ĝeĝorato dagarari mabarari Rubu Veaĝa vereri baregori ĝekira-vararito.

¹² Benamo mo Rubu Veaĝa vereri barari tu Iuda vereri ĝesi ĝeboioĝa-vegogoto, gadi tarimari moni baregona ĝevinirito. ¹³ Maiĝesi ĝekirarito, ĝekirato, “Gomi tu boĝono kira, ‘Ĝena mero boĝi nuĝanai beĝe iaĝoma, ĝai tu genamai beĝe lemaia.’ ¹⁴ Bema mai vari gavana na beseĝaĝiani nai tu, ĝai na ĝia nuĝana baĝa vei-magomagoani, be ĝomi veiĝa rakavana ta asi beveivinimini.” ¹⁵ Gadi tarimari na moni ĝeĝabiato, ĝevaĝa-guruĝarito ilailanai ĝeguruĝato. Mai vari tu Iuda tarimari fakari ai ĝekiraĝi-rakaorakaato, ma maitoma maki roĝo ĝekiraĝiani.

Iesu ĝena mero ĝeri ai eforito

Mareko 16:14-18; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23

¹⁶ Ĝena mero gabanana sebona (11) tu Galilea ĝana ĝeiaĝoto, Iesu na ekiraĝi-guineato ĝorona ĝana. ¹⁷ Monai ĝeĝitaiato nai, ĝetoma-rakariĝo viniato; senaĝi tari tu ĝedaradarato: ‘Mai tu moĝoni Iesu ba?’ ¹⁸ Benamo

Iesu eraka-kavito, evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Barau na seḡuka mabarana gubai ema tanobarai au varau bevinigu. ¹⁹ Moḡa lorinai ḡoiḡo tanobara mabarari ḡana, bese mabarari ḡegu mero ai boḡono vaḡa-iaḡori. Ema Tamana, Natuna, Iauka Veḡa aranai boḡono babatisori. ²⁰ Boḡono vaḡa-ribari maki, avinimito vevaḡa-naḡiri mabarari beḡene korana-iaḡiri. Boḡono riba, au tu ḡaro mabarari ai ḡomi ḡesi bita tanuni, beiḡoni mo, tanobara magona!”

VARI NAMONA MAREKO NA ETOREATO

Mareko vaga-foforina gurugari

Mareko arana ta tu Ioane. Ĝia tu dia mo Iesu ĝena mero gabanana (12) vekaravari ai tarimana ta. Mai Vari Namona tu laĝani 64 beiaĝo 68 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Mai fefa tu Roma siti ai Petero ĝesi ĝeĝauvei-vegogoto nuĝanai etoreato. Iesu ĝekorana-iaĝiato-goi tarimari Roma nuĝanai ĝetanuto-goi tarimari Iesu Varina Namona ekiravara-ginikaurito.

Mareko na ĝia gurugana baregona ekira-vararito tu ekirarito, Iesu tu Barau ĝena vetuĝunaĝi-iaĝovinina tarimana namo vedaureana e ma ĝena vetuĝamaĝikau (Mareko 10:45). Korana Iesu tu Barau ĝena maoro baregona gaburenai eĝauveito-goi ema ĝena guruĝa mabarari ekorana-iaĝirito-goi. Moĝeri tu Iesu na ĝauvei e nuĝa-farevaĝi veĝari eveirito-goi moĝerina ĝeri ai evaĝa-foforirito ĝeri.

Mareko ĝena toretore tu maĝesina eboioĝaiato:

1. Vetuĝunaĝi tarimana Iesu ĝena iaĝoma ema everovinato veĝana - karao 1:1-13
2. Vetuĝunaĝi tarimana ĝena ĝauvei - karao 1:14-13:37
3. Vetuĝunaĝi tarimana ĝena mase - karao 14-15
4. Vetuĝunaĝi tarimana ĝena variĝisi-ĝenoĝoi ema guba vanuĝana ĝana ma evaraĝeto - karao 16

Ioane Babatiso ĝena ĝobata

¹ Iesu Keriso Barau Natuna Varina Namona maĝesina evesinato.

² Peroveta tarimana arana Isaia na etoreato,

“Barau ekirato,

‘Au na ĝegu vetuĝunaĝi tarimana tu batuĝu-guineani, ĝemu dabara vaga-maĝatana.’

³ Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani,

‘Vereĝauka ĝena dabara ĝoiarevaia,

ĝena iaĝoma dabarana ĝovaĝa-maoromaoroa!’ ”

⁴ Moĝa lorinai Ioane eiaĝomato, tano fakanai tarimarima ebabatorito-goi e eĝobatato-goi, tarimarima ĝeri rakava ĝerina beĝene vetuĝamaĝi-kure e beĝene raka-kure, ema babatiso beĝene ĝabia, Barau na ĝeri rakava bene tuĝamaĝi-fitoĝari ĝana. ⁵ Tarimarima mabarari Iudea vanuĝari na e Ierusalem na ĝeiaĝoto-goi Ioane ĝenai. Ĝeri rakava ĝekiraĝi-foforirito-goi vau, ebabatorito-goi Ioridana ĝarukanai.

⁶ Ioane ĝena dabuĝa tu kamela ĝwiri na ĝeveiato, ĝena gabaĝau tu nanigosi kefina, ĝana ĝaniĝani dagarari tu madudu e gode nanuri moĝo. ⁷ Eĝobatato-goi, ekirato, “Tarima ta au murigu na beiaĝomani, ĝia ĝena seĝuka na au ĝegu seĝuka tu evanĝiani. Au maki asi ilaila ĝia ĝena tamaka varona baruĝaiani. ⁸ Au na ĝomi tu nanu na ababatorito-goi, a ĝia na tu Iauka Veaĝa na bebabatorito-goi.”

Ioane na Iesu ebabatorito

Mataio 3:13-17; Luka 3:21-22

⁹ Mo negai Iesu tu Nasareta, Galilea vanuĝana ta, na eiaĝomato, benamo Ioane na Ioridana ĝarukanai ebabatorito. ¹⁰ Iesu nanu na eraka-raĝasito nuĝanai, guba eĝitaiato, evekeo-fakato, benamo Iauka Veaĝa pune kavana

emariĝoto ĝia ĝenai. ¹¹ Benamo garo ta guba na ekea-riĝoto, ekirato, “Ĝoi tu au Natugu, aura-vinimuni; ema ĝemu ai aiaku-rakavani maki.”

Satani na Iesu eribaĝaniato

Mataio 4:1-11; Luka 4:1-13

¹² Moĝa murinai Iauka Veaĝa na Iesu tano fakana ĝana etuĝu-iaĝoato. ¹³ Monai ĝaro e boĝi gabana vasivasi (40) etanuto, Satani na eriba ĝaniato-ĝoi. Ĝia tu boĝa bairi ĝesi ĝetanuto-ĝoi, aneru na ĝenariato-ĝoi.

Iesu ĝena ĝauvei esinaiato Galileai

Mataio 4:12-17; Luka 4:14-15

¹⁴ Ioane ĝediburaiato murinai, Iesu Galilea ĝana eiaĝoto, Barau Varina Namona ea ĝobata iaĝiato-ĝoi. ¹⁵ Eĝobatato, ekirato, “Barau ĝena ĝaro tu varau beraĝasi, ĝena Basileia bevotu, (ĝena veĝitaĝau seĝukana evaĝa-ruĝaiani maĝa)! Gemi rakava ĝerina ĝovetuĝamaĝi-kure, Vari Namona nuĝami na ĝovaĝa-moĝonia!”

Iesu na tarima vasivasi (4) ekearito, ĝia murinai beĝene raka

Mataio 4:18-22; Luka 5:1-11

¹⁶ Iesu Galilea kou rikina na eraka-iaĝoto-ĝoi nuĝanai, Simona ma tarina Anduru ĝesi eĝitarito, ĝeri reke kou ai ĝefuato, korana ĝia tu maina tarimari. ¹⁷ Benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Goiĝoma, murigu ai ĝoma raka, be au na tu tarimarima maina viniri bana vaĝa-ribami.” ¹⁸ Benamo maoromaoro ĝeri reke ĝeraga-kwanerito, Iesu murinai ĝerakato. ¹⁹ Asi ĝeraka-maĝato, benamo Iesu na Iakobo (o Iames) Sebedaio, tarina Ioane ĝesi eĝitarito, ĝasi ai ĝeri reke ĝwadareri ĝeturirito-ĝoi; ²⁰ ekearito, benamo ĝia na tamari Sebedaio ma ĝena ĝauvei tarimari ĝesi ĝasi ai ĝeraga-kwanerito, Iesu murinai ĝerakato.

Iauka rakavana na eboroĝiato tarimana

Luka 4:31-37

²¹ Ĝeraka-iaĝoto, Kaperanaumai ĝevotuto. Monai Sabadi ai Iesu Iuda tarimari ĝeri rubu ai eraka-toĝato, benamo evevaĝa-ribato. ²² Ĝia ĝena vevaĝa-riba guruĝari tarimarima na ĝeseĝaĝirito nai, ĝeĝaba-rakavato, korana tu ĝena guruĝa ma seĝukana, dia taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari ĝeri guruĝa kavana.

²³ Mo rubu ai tarima ta tu iauka rakavana na eboroĝiato tarimana. Ĝia ekeato, ekirato, ²⁴ “Iesu, Nasareta tarimamu o, kara ĝemai noveia otoni? Ĝoi tu ĝai vaĝa-rakavama uranai boiaĝoma? Au ribagu ĝoi tu deikara, ĝoi tu Barau ĝena Veaĝa Tarimamu!” ²⁵ Iesu na ekira-ĝoiato, “Gurumu! Ĝia ĝenana noraka-vaĝil!” ²⁶ Benamo iauka rakavana na mo tarima evaĝa-ĝoĝo-ĝoĝoato, benamo ma ĝabana ĝesi eraka-vaĝito. ²⁷ Tarimarima mabarari ĝeĝaba-rakava rakavato, benamo tauĝeri ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝekirato, “Mai tu kara? Vevaĝa-riba variĝuna? Ĝia tu ma seĝukana na iauka rakavari evaĝa-guruĝarini, ema garona maki ĝeseĝaĝiani!” ²⁸ Benamo Iesu varina asikauna eraga-rovorovoto Galilea vanuĝari mabarari ai.

Iesu na keve tarimari vovoka evaĝa-namorito

Mataio 8:14-15; Luka 4:38-39

²⁹ Rubu na ĝeraka-rosito murinai, Iakobo (o Iames) ema Ioane ĝesi ĝeiaĝoto, Simona ema Anduru ĝeri numai ĝea raĝekauto. ³⁰ Simona

gena tağama vavinena tu ekeveto, tauğanina eseğukato, be egenatağoto-ğoi, benamo Iesu ġekira-varaiato. ³¹ Iesu eiağoto ġenai, ġimanai eğabito, benamo evağa-tanu vaisiatio. Mo keve ekorito, benamo ġia eğuburito.

³² Lavilavi, ġaro eketoto murinai, tarimarima na keve tarimari e iauka rakavari na ġeboroğirito tarimari Iesu ġenai ġeğori-iağorito. ³³ Vanuğa tarimari mabarari numa ġoiranai ġevevogoto. ³⁴ Iesu na keve iraurau tarimari vovoka evağa-namorito e iauka rakavari ġutuma elai-vağirito. Iauka rakavari mururi ekourito asi beğene guruğa, korana ġia ribari Iesu.

Iesu Galilea vanuğari ai eğobatato

Luka 4:42-44

³⁵ Boğiboği rekenai, roğosi bene lağani nai, Iesu evarigisito, tano fakana ġana eiağoto, ea ġurigurito. ³⁶ Benamo Simona ma karona ġesi Iesu ġea vetauato, ³⁷ ġea doğariato nai, ġekiraiato, ġekirato, “Tarimarima na tu ġoi ġevetaumuni!” ³⁸ Iesu evağa-veseto, ekirato, “Vanuğa kavinağiri ġana siağo. Moğeri ai maki bana ġobata, au ġegu iağoma korana tu moğa.” ³⁹ Benamo ġia eiağoto Galilea vanuğari mabarari ġana. Rubu ai eğobatato-ğoi e iauka rakavari elai vağirito-ğoi.

Lepera tarimana Iesu na evağa-namoato

Mataio 8:1-4; Luka 5:12-16

⁴⁰ Lepera tarimana ta Iesu ġenai eiağoto, evetui-tarito, benamo enoğiato, ekirato, “Bema ġoi ourani nai, moğoni boiarevaguni, bovağa-namoguni riba.” ⁴¹ Iesu na evetuğaiato, ġimana etuğu-iağoato, eğabi-karaiato, benamo ekirato, “Aurani, be nonamo!” ⁴² Benamo vağa-sebo lepera na eraga-kwaneato, enamoto. ⁴³ Iesu na evağa-guruğa ġwağigiatto, ekirato, ⁴⁴ “Mai veiğa tarima ta asi bono kira-varaia. Noiağo, Rubu Veağa verena na bene ġitamu, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekirağiatto ilailanai bono vinia. Be tarimarima beğene riba, ġoi tu bonamo.”

⁴⁵ Senaği ġia tu eiağoto, mo veiğa varina efiuato. Moğesi nai Iesu tu vanuğa tai asi ma eraka-toğato, a tano fakari ai moğa etanuto-ğoi. Senağina tarimarima gabu iraurauri na Iesu tu roğo ġeiağo-viniato-ğoi.

2

Iesu na rakava etuğamaği-fitoğarito

¹ Ģaro kotari ġevanağito vau, Iesu Kaperanauma ġana eğenoğoitto. Tarimarima na varina ġeseğağiatto Iesu tu numai. ² Moğa lorinai tarimarima ġutuma ġeğaru-vegogoto, numa nuğana ġevağa-vonuato, eiağoto ġatama-boka korana maki asi faka ta. Monai vau Iesu na Vari Namona eğobata-vinirito, ³ nuğanai tarima vasivasi (4) na tauğanina tavi ta emaseto tarimana ta Iesu ġenai ġeğwa-iağoato. ⁴ Tarimarima ġutuma nai, asi ġeri dabara Iesu sevina ġana beğe raka-kavi iağoni. Naima ġia na Iesu eruğato iatana ġuduğuna ġeğiu-vağiatto vau, keve rakava tarimana ma gedana ġesi ġetuğurigoato Iesu ġoirana ġana. ⁵ Iesu na ġeri veğabidadama eğitaiato nai, ġia na keve rakava tarimana evağa-guruğaiato, ekirato, “Natugu, ġemu rakava batuğamaği-fitoğari.”

⁶ Taravatu ġevevağa-riba iağiatto-ğoi tarimari kotari monai tanutağori ai, nuğari ai maiğesi ġetuğamağito, ⁷ “Karase nai mai tarima moğesina ekirani? Ģia na Barau ekira-fitoğaiani. Dei na rakava betuğamaği-fitoğarini? Barau moğa ġereğana!” ⁸ Iesu ma ribana ġia kara ġetuğamağirito-ğoi

nai edanağirito, ekirato, “Karase nai maniğesi ġotuğamağini? ⁹ Aiğesina baguruğani tu merağa, keve rakava tarimana bavağa-guruğai, bakira, ‘Ġemu rakava batuğamağ-i-fitoğari’ banasi, ba bara kiraia, ‘Noruğa-vaisi, ġemu geda noğabia, be noraka’ barasi? ¹⁰ Au na navağa-ğitami, Tarimarima Natuna tu ma ġena maoro, rakava betuğa-mağ-i-fitoğarini mai tanobarai.” Ġia na keve rakava tarimana evağa-guruğaiato, ekirato, ¹¹ “Akiramuni, noruğa-vaisi, ġemu geda noğabia, be numa ġana noiağo!” ¹² Maoromaoro eruğa-vaisito, ġena geda eğabiato, tarimarima ġoirari ai eraka-rosito. Moğa lorinai mabarari ġeğaba-rakava rakavato, Barau ġevağa-rağeato, ġekirato, “Maiğesina kavana ta roğosi tara ġitaia.”

Iesu takesi gogo tarimari ġesi ġeğaniğani-vegogoto
Mataio 9:9-13; Luka 5:27-32

¹³ Iesu ma eiağoto kou rikinai. Tarimarima ġutuma ġia ġenai ġeiağoto, benamo ġia na evağa-ribarito. ¹⁴ Iesu eraka-iağoto-ğoi nuğanai, ġia na Alfeo natuna arana Levi takesi moniri ġeğabito-ğoi numanai tanutağo eğitaiato, benamo ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Benamo Levi evariğisito, Iesu murinai erakato.

¹⁵ Iesu Levi ġena numai eğani-ğanito-ğoi nai, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġutuma maki Iesu ma ġena mero ġesi ġeğaniğani-vegogoto, korana tarimarima vovoka ġia murinai ġerakato-ğoi. ¹⁶ Taravatu ġevevağariba iağiato-ğoi tarimari, Farisea ġeri doğoro tarimari, na Iesu ġeğitaiato, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġesi ġeğaniğani-vegogoto-ğoi, benamo ġia na Iesu ġena mero ġedanağirito, ġekirato, “Ġia tu karase nai takesi gogo e vei-rakava tarimari ġesi ġeğaniğani-vegogoni?” ¹⁷ Iesu eseğagito, benamo evağa-guruğarito, ekirato, “Namo tarimari na doketa asi beğe vetaurini, senağina keve tarimari na moğo. Au aiağomato maki dia vei-iobukaiobuka tarimari keakeari, senaği vei-rakava tarimari.”

Ġaniveağa
Mataio 9:14-17; Luka 5:33-39

¹⁸ Ġaro ta Ioane Babatiso ġena mero e Farisea tarimari ġeğani-veağato-ğoi nai, tarima kotari Iesu ġenai ġeiağoto, benamo ġedanağiato, ġekirato, “Kara dainai Ioane Babatiso ġena mero e Farisea tarimari ġeri mero tu ġeğani-veağani, senaği ġoi ġemu mero tu asiğ?”

¹⁹ Iesu na evağa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotuğamağini, veğarağo variğu tauna ġatana seviri ai etanuni nuğanai beğe ġani-veağani ba? Asiğina! Veğarağo variğu tauna ġatana seviri ai neganai, asi beğe ġani-veağani. ²⁰ Ġarona eiağomani veğarağo tauna ġatana ġerina beğe ġabi-veğitaiani, monai vau beğe ġani-veağani.

²¹ Tarima ta na dabuğa variğuna veseana dabuğa guinena ġesi asi bebani-vegogoani. Bema moğesina beveiani nai, dabuğa variğuna na guinena bedareani, ema vedarena maki bebaregoni. ²² Tarima ta na vine nanuna variğuna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moğesina beveiani nai, vine nanuna variğuna na nanigosi kefina guinena bevei-fakaiani. Vine nanuna e kefi beğe rakavani. Senaği vine nanuna variğuna nanigosi kefina variğunai besisiani tu namo.”

Iesu tu Sabadi Verena
Mataio 12:1-8; Luka 6:1-5

²³ Sabadi tai Iesu ma ġena mero ġesi widi vamokari na ġeraka-vanaġito-ġoi nai, ġena mero tu rakarakari ai widi ġebukito-ġoi. ²⁴ Farisea tarimari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Noġitari, ġia kara ġeveini! Maniġesi asi beġene vei Sabadi ai, taravatu.”

²⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Davida na kara eveiato guruġari ġoiaviato ba asiġina, ġia ma karona ġesi ġevitorito nai? ²⁶ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi eġabito, eġanito, karona maki evinirito. Mo beredi tu veaġa veġata, Rubu Veaġa vereri ġereġari moġo ġari. Mo veiġa tu Abiata Rubu Veaġa verena baregona ġena negai eġorato.”

²⁷ Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Barau na Sabadi eveiato tu tarimarima ġeri, dia tarimarima eveirito Sabadi ġena. ²⁸ Moġesi nai Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

3

Ġima boso tarimana

¹ Ġaro tai Iesu rubu ai ma eraka-toġato. Ġima boso tarimana ta tu monai. ² Tarima kotari maki monai, Iesu ġeġita-taġoato-ġoi, Sabadi ai mo tarima bevaġa-namoani ba, beġene ġita-kaua, be beġene vaġa-bade-iaġia ġetato-ġoi nai. ³ Iesu na ġima boso tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noruġa-vaisi, tarima mabarari goirari ai noma ruġa.” ⁴ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Aiġa tu maoro, Sabadi ai veiġa namori veiveiri namo ba veiġa rakavari sini veiri? Tana vevaġa-maġuri ba tana vaġivaġi?”

Senagi ġia asi ġeguruġato. ⁵ Iesu ma baruna e ma nuġa-metona ġesi eġita-ġeġeraġirito, korana tarimarima ġenuġa-bubuto nai. Benamo ġima boso tarimana ekiraiato, ekirato, “Ġimamu notuġu-roroġotoa.” Ġimana etuġu-roroġotoato, benamo enamoto. ⁶ Moġa murinai Farisea tarimari rubu na ġeraka-rosito, Heroda murinai ġerakato-ġoi tarimari ġesi ġeboioġa-vegogoto, Iesu kamasi beġe vaġiani dabarana ġevetauato.

Tarimarima ġutuma Galilea kouna rikinai

Luka 6:17-19

⁷ Iesu ma ġena mero ġesi ġeraka-veġitato, Galilea kouna ġana ġeiaġoto. Tarimarima ġutuma lelevaġi Galilea na ġia murina na ġeiaġoto, ema vovoka lelevaġi maki Iudea na, ⁸ Ierusalem na, Idumea na, Ioridana ġaruka mo reke na, Taia e Sidono rekeri na ġeiaġoto, korana Iesu murinai ġeseġaġiato nai. ⁹ Tarimarima ġutuma nai, Iesu na ġena mero ekirarito, ġesi misina ta beġene ġabi-torea, tarimarima ġutuma be beġe ruġaruġa-ġauani garina. ¹⁰ Iesu na keve tarimari ġutuma evaġa-namorito dainai, keve tarimari mabarari maki ġeġoto-iaġoto, Iesu ġenai beġene veġabi-kau ġana. ¹¹ Iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari na ġia ġeġitaġiato tu, ġoiranai ġeketo-tarito, ġekoġoto, ġekirato, “Ġoi tu Barau Natuna!”

¹² Iesu na evaġa-guruġa gwaġiġirito, asi beġene vaġa-foforia ġia tu deikara.

Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito

Mataio 10:1-4; Luka 6:12-16

¹³ Moġa murinai Iesu ġoro ġana evaraġeto, benamo eura-vinirito tauri ea kearito, benamo ġia ġenai ġeiaġoto. ¹⁴ Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito, arari apostolo evatorito, ġia beġene kavaia. Benamo

ma bene tuğuri, beğene ġobata, ¹⁵ ema seğuka beğene ġabi, iauka rakavari beğene lai-vağiri.

¹⁶ Eġabi-viriğirito tarimari tu maiğeri: Simona, arana varिğuna evatoato Petero; ¹⁷ Iakobo (o Iames), Sebedaiò natuna, ma tarina Ioane ġesi, arari varिğuna evatoato, Boanere, anina tu guba eguruani natuna; ¹⁸ Anduru; Filipo; Batolomeo; Mataio; Tomasi; Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; Tadeo; Simona, Selote tarimana; ¹⁹ ema Iudas Isakariota, ġia tu Iesu berevaiani tarimana.

Iesu ema Belsebul

Mataio 12:24-32; Luka 11:14-23; 12:10

²⁰ Iesu tu numai ma erağekauto. Tarimarima ġutuma lelevaği ma ġevogogo-ğenoğito nai, ġia ma ġena mero ġesi asi ġeri ġaniğani dabarana. ²¹ Iesu garagara na varina ġeseğağiato, benamo ġabiğoina ġeiağoto, korana tarimarima ġekirato, “Ġia tu bebabo!” ġetato nai.

²² Taravatu ġevevağa-riba iağiato-ğoi tarimari Ieruselema na ġemariğoto, ġekirato, “Belsebul, (mai tu Satani), iauka rakavari ġeri vere, na ġia eboroğiato nai, iauka rakavari elai-vağirini.”

²³ Benamo Iesu na ekea-iağoma-rito, barabore ai evağa-guruğarito, ekirato, “Satani na Satani kamasi belai-veğitaiani? ²⁴ Bema gavamani ta bevetavini, tauğena bevevaği-vinini nai, mo gavamani asi beruğani riba. ²⁵ Bema doğoro ta bevetavini, tauğena bevevaği-vinini, mo doğoro maki asi beruğani riba. ²⁶ Bema Satani bevetavini, tauğena bevevaği-vinini, ġia asi beruğani, senaği bekorini.

²⁷ Tarima ta na gwada tarimana ġena numai asi beraka-toğani riba, ġena farefari asi beverariani riba, senaği mo gwada tarimana bebarubaruguineani vau, ġena numa farefareri beverariani.

²⁸ Moğoni akiramini, tarimarima rakava beğe veini ema Barau beğe kirafitoğaiiani tarimari ġeri rakava mabarari Barau na betuğamaği-fitoğarini riba. ²⁹ Senaği tarima ta na Iauka Veağa bekira-fitoğaiiani tarimana, ġena rakava asi betuğamaği-fitoğaiiani, mo rakava tu betanu-vanaği vanağini.”

³⁰ Iesu moğesi ekirato, korana tarima kota ġekirato, “Ġia tu iauka rakavana ġia nuğanai” ġetato nai.

Iesu sinana ema tarina

Mataio 12:46-50; Luka 8:19-21

³¹ Benamo Iesu sinana ma tarina ġerağasito. Numa murikanai ġeruğatarito, ġevetuğuto, Iesu ġea kiraia, ġema vağa-guruğaiia ġana. ³² Ġia tu tarimarima ġutuma na ġetanu-ğeğerağiato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi sinamu e tarimu tu murikai, ġoi ġevetaumuni.” ³³ Iesu na evağaveserito, ekirato, “Au sinagu e au tarigu tu deiri?” ³⁴ Benamo ġetanu-ğeğerağiato tarimari eğitarito, ekirato, “Au sinagu e au tarigu tu maiğeri! ³⁵ Barau ġena ura ġeveirini tarimari tu au tarigu, e au tobagu, ema au sinagu.”

4

Barabore - Iarağa tarimana na widi ġueri efiurito

¹ Iesu ma ea vevağa-riba ġenoğito Galilea kouna rikina. Tarimarima ġutuma lelevaği na ma ġea vegogo-ğeğerağiato nai, ġasi ai ma erağekauto, benamo etanu-tarito. Ġasi kota ġelei-veğitato, a tarimarima tu kou rikina

na moĝo ĝevegogo-iaĝoto. ² Iesu na dagara vovoka evaĝa-ribarito barabore ai. Ĝia ĝena vevaĝa-riba nuĝanai ekirato,

³ “Ĝoseĝaĝi! Iaraĝa tarimana ta eiaĝoto, ĝena widi ĝueri benea fi-
uri ĝana. ⁴ Efiurito-ĝoi nai, kota tu dabarai ĝeketoto. Benamo manu
ĝeiaĝomato, ĝeĝanirito. ⁵ Kotari tu forefore gaburi ai ĝeketokauto tano
maĝiĝiri ai. Asikauna ĝetubu-raĝeto, korana tano iatanai moĝo. ⁶ Benamo
garo eraĝekauto nai, ĝia ĝemaĝuĝuto, korana lamuri asi ĝevariĝo-ĝitakauto
lorinai, asikauna ĝemaseto. ⁷ Kotari tu ĝauĝa ĝiniĝiniri nuĝari ai ĝeketoto.
Benamo ĝauĝa ĝiniĝiniri ĝetubu-baregote, varovaro dagarari ĝetubu-ĝaurito
e ĝetuturarito nai, asi ĝeĝwato. ⁸ Kotari tu tano namonai ĝeketoto, benamo
ĝetubu-ĝinikauto, ĝegara-baregote, ĝeĝwato kotari ĝwari tu gabana toitoi
(30), kotari tu gabana imaima ma gabanana (60), kotari tu sinau sebona
(100).”

⁹ Benamo Iesu ekirato, “Ma seĝana tarimana bene seĝaĝi!”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraĝirito

Mataio 13:10-17; Luka 8:9-10

¹⁰ Iesu ĝereĝana moĝo ĝaronai, ĝena mero gabanana ruarua (12) ma ĝia
murinai ĝerakato-ĝoi tarimari kotari tu ĝia sevinai ruĝa-ĝeĝeraĝi, benamo
mo barabore anina ĝevedanaĝi-iaĝiato. ¹¹ Iesu na evaĝa-guruĝarito, eki-
rato, “Barau ĝena Basileia guruĝari vekuretoĝari ĝomi ĝemi ai tu fofori,
senaĝi murika tarimari tu barabore ai avaĝa-guruĝarini, korana tu,

¹² ‘beĝene ĝिताи,
senaĝi anina asi beĝene ribaia,
beĝene seĝaĝia,
senaĝi asi beĝene tuĝamaĝi-maoroa,
beĝe vetuĝamaĝi-kureni Barau ĝenai,
benamo ĝeri rakava betuĝamaĝi-fitoĝarini ĝarina.’ ”

Widi ĝueri baraborena anina

Mataio 13:18-23; Luka 8:11-15

¹³ Benamo Iesu na ma evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Mai barabore anina asi
ĝoribaiani nai, barabore tari tu kamasi boĝo ribarini? ¹⁴ Iaraĝa tarimana na
Barau ĝena guruĝa efiuani. ¹⁵ Tarima kotari tu widi ĝueri dabarai ĝeketoni
kavana. Guruĝa ĝeseĝaĝini nai, Satani na eĝabivaĝi-ĝariĝaririni. ¹⁶ Tarima
kotari tu widi ĝueri forefore ai ĝeketoni kavana. Guruĝa ĝeseĝaĝini nai,
ma iakuri ĝesi ĝeĝabi-raĝeani. ¹⁷ Senaĝi guruĝa tarima nuĝari ai asi
ĝevetoreni nai, asi ĝetanu-maukani. Barau ĝena guruĝa dainai, nega
rakavari ĝeĝoitaĝoni, e ĝevanerini, o ĝevaĝa-midigu midigurini ĝarori ai ĝia
ĝenana ĝeraka-veĝitani. ¹⁸ Tarima kotari tu widi ĝueri ĝauĝa ĝiniĝiniri nuĝari
ai ĝefiurini kavana. Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiani, ¹⁹ senaĝi tanobara
dagarari tuĝamaĝiri na, tanobara farefareri ĝetuĝamaĝi-gogogogorini, ema
ĝeri ura dagarari kotari na Barau ĝena guruĝa ĝelautariani, naima Barau
ĝena guruĝa ĝia ĝeri ai asi ĝwagwari. ²⁰ Tarima kotari tu widi ĝueri
tano namonai ĝefiurini kavana. Guruĝa ĝeseĝaĝiani, ĝeĝabi-raĝeani, tauri
ĝevetoreni kotari tu gabana toitoi (30), kotari tu gabana imaima ma
gabanana (60), kotari tu sinau sebona (100).”

Lamefa betore-kauani

Luka 8:16-18

²¹ Iesu na ma evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Tarima ta lamefa begabuani nai, ḡuro na beḡoḡoi-tariani o fata gaburenai betoreani? Asigina, toretorena fatanai betore-kauani. ²² Vekuretoḡa dagarari mabarari beḡe fororini, ḡeseḡo-ḡaurito dagarari mabarari beḡe ḡabi-fakarini. ²³ Ma seḡana tarimana bene seḡaḡi!”

²⁴ Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Boḡo seḡaḡirini guruḡari boḡono tuḡamaḡi-ginikaui. Gemi seḡaḡi ilailari ai Barau na riba e tuḡamaḡi-faka bevinimini. Tuḡamaḡi-faka kotari ma betore-kaurini. ²⁵ Ma ḡena seḡaḡi tarimana tu tuḡamaḡi-faka beviniani, asi ḡena seḡaḡi tarimana, ḡena tuḡamaḡi-faka misina maki beḡabi-vaḡiani.”

Barabore - Widi ḡueri tauḡeri ḡetubuni

²⁶ Iesu ma ekirato, “Barau ḡena Basileia tu noḡa moḡo tarima ta, widi ḡueri tano ai efiurini kavana. ²⁷ Ġia tu boḡi ai egenani, laḡani ai evarigisini nuḡanai, mo widi ḡueri ḡetubuni, ḡegarani, senaḡina ḡia tu asi ribana kamasi ḡegarani. ²⁸ Tano tauḡena na tauna evaḡa-ḡoraiani. Guine tu gwabena etoreani, gabivau fekana, moḡa murinaḡi tauna etoreani feka nuḡanai. ²⁹ Tauna bekirini nai, bebasiani, korana basibasi ḡarona bevotu.”

Barabore - Mastadi ḡauna ḡutuna

Mataio 13:31-32; Luka 13:18-19

³⁰ Iesu evedanaḡito, ekirato, “Barau ḡena Basileia tu kara ḡesi bita vaḡa-ilailaiani? Kamara barabore na bevaḡa-foforiani? ³¹ Ġia tu mastadi ḡauna ḡutuna ta noḡa, tanobarai varovaro dagarari ḡueri mabarari fakari ai ḡia ḡereḡana misina korokoro, tano ai ḡevaroani. ³² Senaḡi tano ai ḡevaroani nai, egara-varaḡeni, varovaro dagarari mabarari fakari ai ḡia moḡo barego vedaurea. Ġia legana maki baregori ḡetubuni. Monai rovo manuri ḡia legana iauḡanai ḡenuḡini.”

³³ Moḡesina kavana baraboreri asisebo ai Iesu na Barau ḡena guruḡa eḡobata-vinirito-ḡoi, ḡia ḡeri riba e tuḡamaḡi-faka ilailari ai. ³⁴ Ġena ḡobatai barabore asi eraga-kwanerito-ḡoi, senaḡi ḡena mero moḡo ḡereḡari ai vau, guruḡa aniri mabarari evaḡa-foforirito-ḡoi.

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ḡoirito

Mataio 8:23-27; Luka 8:22-25

³⁵ Mo lavilavi ai Iesu na ḡena mero ekirarito, ekirato, “Siveḡasi-vanaḡi, kou mo rekena ḡana.” ³⁶ Benamo mo tarimarima ḡutuma ḡeraga-kwanerito, ḡena mero na ḡekavaiato Iesu etanu-taḡoto-ḡoi ḡasinai, benamo ḡeḡura-rakaiato. Gasi kotari maki ḡia ḡesi. ³⁷ Iavara asi keikeina ta eraḡasito e ureure barego maki ḡasi ai evebubu-ḡurato-ḡoi, ḡasi maki dori evonuto-ḡoi. ³⁸ Iesu tu ḡasi gabinai fila iatanai egenato-ḡoi. Ġena mero na ḡevaḡoato, ḡekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu o, ḡoi tu asi ogarini? Ġita tu mai taburuni!”

³⁹ Benamo Iesu evarigisito, iavara ekira-ḡoiato e ureure ekiraiato, “Nodoko, asi noḡareva.” Benamo iavara edokoto e emeḡomeḡo-tarito, asi eḡareva-ḡarevato. ⁴⁰ Iesu na ḡena mero ekirarito, ekirato, “Karase nai ḡogarini? Ġomi tu roḡo asi ḡemi veḡabidadama?”

⁴¹ Ġia ḡegari-rakava rakavato, benamo tauḡeri ḡevedanaḡi-vedanaḡito, ḡekirato, “Mai tu kamara tarima? Iavara e ureure na maki garona ḡeseḡaḡiani!”

5

Iesu na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana evaġa-namoato

¹ Kou tavi tai ġea vanaġito Gerasa (o Gadara) tarimari ġeri gabu ai. ² Iesu ġasi na eraka-riġoto-ġoi nai, iauka rakavana na eboroġiato tarimana ta gara gabuna na eiaġomato-ġoi Iesu ġenai. ³ Ġia tu gara kouġari ai etanuto-ġoi. Tarimarima ġia barutarinai ġeferauto, seini maki ġia ġenai asi gwaġiġi. ⁴ Nega ġutuma kwakuna e ġimana seini na ġebarurito-ġoi, senaġi seini edabu-ġuturito-ġoi, ema kwakunai auri dagarari maki elau-kirarito-ġoi. Ġia tu gwada rakava, tarima ta na maki asi bevaġa-maranaiani riba. ⁵ Boġi e laġani ai ġia tu garai e goro tuġuri ai ekoġoto-ġoi ema tauġena maki fore na everamato-ġoi.

⁶ Ġia na Iesu manaġai eġitaiato, eraga-iaġoto, ġoiranai eketo-tarito, ⁷ ekoġoto eduetto, ekirato, “Iesu o, Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ġegu ai noveia otoni? Barau aranai anogimuni, asi bono vaġa-midigu midigugu.” ⁸ Ġia moġesi ekirato, korana Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Iauka rakavamu, mani tarima ġenana noraka-vaġi!” ⁹ Benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, “Goi aramu tu deikara?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au aragu tu ‘Vetari Tarimari Ġutuma,’ korana ġai tu vovoka.” ¹⁰ Ġia na Iesu enoġi-ġiġiraġeato, mo gabu na asi bene lai-rosiri.

¹¹ Monai bai serina ġoro gabakanai ġedokadokato-ġoi. ¹² Moġesina nai iauka rakavari na Iesu ġenoġiato, ġekirato, “Notuġuma bai ġeri ai, ġia nuġari ai ġaraka-toġa.” ¹³ Iesu na etuġu-iaġorito. Benamo iauka rakavari mo tarima ġenana ġeraka-vaġito, bai nuġari ai ġeraka-toġato. Benamo lalaġa na ġekokosi-firiġoto, kou ai ġevebora-ġuġututo. Mo bai serina nuġanai bai mabarari 2,000 kavana.

¹⁴ Bai ġitaġauri tarimari ġeragato, mo vari ġea fiuato vanuġa barana nuġanai e vanuġa keiri ai. Tarimarima ġeraka-rosito, ġeiaġoto mo kara eġorato dagarana ġitaġitana. ¹⁵ Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġia na mo tarima iauka rakavari vovoka na ġeboroġiato tarimana ġeġitaiato, ma dabuġana e ġena tuġamaġi maki maoro etanu-taġoto-ġoi, benamo ġia mabarari ġegarito. ¹⁶ Mo veiġa ġeġorato, ġeġitarito tarimari na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana varina, ema bai variri, tarimarima ġekira-vararito. ¹⁷ Benamo ġia na Iesu ġenoġiato, ġeri tano na bene raka-veġita.

¹⁸ Iesu ġasi ai eraġekauto-ġoi nai, iauka rakavari ġenana ġeraka-vaġito tarimana na enoġiato, Iesu ġesi bene iaġo etato. ¹⁹ Senaġi Iesu na ekiraiato, ekirato, “Nogenoġoi numa ġana e ġemu numa tarimari ġeri ai. Benamo bonoa kira-varari, Barau na ġemu ai kara beveia ema ġena vevetuġaġwa ġemu ai beġora dagarana.” ²⁰ Benamo ġia eiaġoto Vanuġa Gabanana (10) tanori ai, ea vevari-fiuto, kara Iesu na ġia ġenai eveiato. Benamo tarimarima mabarari ġeġaba-rakavato.

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito

Mataio 9:18-26; Luka 8:40-56

²¹ Iesu ġasi na ma eġenoġoito kou tavi ta ġana maia. Mo kou rikinai tarimarima ġutuma lelevaġi na ma ġea ġaru-ġeġeraġiato. ²² Rubu ġitaġauna tarimana ta arana Iairo eiaġoto, Iesu eġitaiato nai, kwakuna koranai evtuitarito, ²³ ma nuġana mabarana ġesi enoġiato, ekirato, “Au natugu kekenina bekeve-rakava, dori emaseni. Mani ġemu veiġa, noiaġoma, ġimamu iatanai bono tore-kaua, be natugu bene namo!”

²⁴ Benamo Iesu ġia ġesi ġeiaġoto-ġoi nai, tarimarima ġutuma lelevaġi maki ġeġotokauto, ġia na ġeraka-vebibi vebibiato-ġoi.

²⁵ Monai vavine ta, ġena keve tu rara kevena, laġani gabanana ruarua (12) ekeve-iaġiato. ²⁶ Doketa vovoka na muramura ġeviniato-ġoi, senaġi asi enamoto-ġoi. Ġena moni mabarari evaġa-koririto, nenamo ġana, senaġi asi enamoto-ġoi, ġena keve moġo emeto-iaġoto-ġoi. ²⁷ Ġia na Iesu varina eseġaġiato naima eiagomato, tarimarima ġutuma nuġari na eraka-rokarokato mo Iesu murinai ea raġasito, benamo ġena dabuġai eveġabikauto. ²⁸ Korana tu ġia evetuġamaġito, “Ġena dabuġai moġo haveġabikauni nai banamoni.” ²⁹ Benamo rara kevena edokoto, tauġaninai emami-raġiato ġena keve varau ekorito.

³⁰ Mo negai Iesu eribato, ġia ġenana seġuka eraka-vaġito. Benamo tarimarima ġutuma nuġari na eruġa-kureto, evedanaġito, ekirato, “Deikara na au ġegu dabuġa beġabi-karaia?” ³¹ Ġena mero ġevaġa-veseto, ġekirato, “Nobeġeboġe, mai tarimarima tu ġutuma na ġebebesi-karamuni, kamasi tu ma ovedanaġini, okirani, ‘Deikara na beġabi-karagu?’” ³² Senaġi Iesu tu roġo eboġeboġeto-ġoi, eġabi-karaiato tarimana eġita-vetauato-ġoi. ³³ Mo vavine eriba-maoroto kara ġenai eġorato, benamo ma garina e ma ġoġo-ġoġona ġesi Iesu kwakuna koranai ea vetui-tarito, benamo kara eġorato mabarana ekiraġi-foforirito. ³⁴ Iesu na mo vavine evaġa-guruġaiato, ekirato, “Natugu, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu. Be, ma iakumu ġesi noiaġo, ġemu keve bekori-moġovaġi.”

³⁵ Iesu roġo eguruġato-ġoi nuġanai, rubu ġitaġauna tauna Iairo ġena numa na tarima kotari ġeiaġomato, Iairo ġekiraiato, ġekirato, “Natumu tu bemase. Vevaġa-riba tarimana asi novaġa-vekwaraġia.” ³⁶ Iesu na mo guruġa tu eseġaġi-ġuirraġiato moġo, benamo rubu ġitaġauna tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, “Asi bono gari, bono veġabidadama moġo.” ³⁷ Benamo Iesu na mabarari ekira-ġoirito, murina na asi beġene iaġo, senaġi Petero, e Iakobo (o Iames), ema tarina Ioane moġo ġia ġesi beġene iaġo. ³⁸ Iairo ġena numai ġeraġasito, benamo Iesu na tarimarima eġitarito, ġeguru-raġeto-ġoi e ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi. ³⁹ Benamo Iesu numai eraka-toġato, evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai ġoguru-raġeni e ġotaġini? Kekeni tu asi bemase, ġia tu egenani moġo.” ⁴⁰ Senaġina tarimarima na ġerikiriki-iaġiato. Benamo Iesu na etuġu-rosirito, bena kekeni tamana sinana e ġia ġekavaiato tarimari toitoi ġesi moġo kekeni ġevaġa-genaiato gabunai ġeraka-toġato. ⁴¹ Benamo Iesu na kekeni ġimanai eġabito, evaġa-guruġaiato, ekirato, “Talita kumi!” Mo guruġa anina tu “Kekeni, au na ġoi akiramuni, novariġisi!” ⁴² Benamo kekeni vaġa-sebo evarigisito, erakaorakaoto. Ġia ġena laġani tu gabanana ruarua (12). Mai veġa eġorato nai, tarimarima ġeġaba-rakava rakavato. ⁴³ Iesu na evaġa-guruġarito, mai veġa varina asigina ġinavaġi beġene kiraglia etato, ema ekirarito, mo kekeni beġene ġubua.

6

Iesu Nasareta tarimari na asi ġegubakauato

¹ Iesu na mo gabu eraga-kwaneato, benamo ġena vanuġa ġana eiagoto; ġia ġena mero maki murina na ġeiaġoto. ² Sabadi ġaronai Iesu tu rubu ai ma ea vevaġa-ribato, tarimarima ġutuma na ġeseġaġiato tu, ġeġaba-rakavato, ġekirato, “Mai tarima mai riba tu ainana eġabito? Ġena iaunega maki dei

na eviniato? Mai nuġa-farevaġi veġa boruri tu kamasi eveirini ġimana na? ³ Ġia tu kamuda tarimana, ene? Maria natuna; Iakobo (o Iames), e Iosefa, e Iudas, e Simona kakari, ema tobana maki seviraġi inġeri.” Benamo asi ma ġevaġa-moġoniato-ġoi.

⁴ Iesu na ekirato, ekirato, “Peroveta tarimana tu gabu mabarari ai beġe gubakauani, senaġi ġena vanuġa korikori, garagarana, ema ġena numa tarimari, na moġo asi beġe gubakauani.”

⁵ Monai ġia na seġuka veġari boruri asi eveito, a keve tarimari tu sebosebo moġo iatari ai ġimana etore-kauato, evaġa-namorito. ⁶ Iesu edaradara-rakavato, korana asi ġeri veġabidadama nai.

Iesu ġena mero gabanana ruarua (12) etuġurito

Mataio 10:5-15; Luka 9:1-6

Benamo Iesu na erakoto, eiaġoto vanuġa kotari ai ma ea vevaġa-ribato-ġoi. ⁷ Benamo Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo ruari ruari etuġurito, ema seġuka evinirito, iauka rakavari beġene lai-vaġiri ġana. ⁸ Iesu na evaġa-naġirito, ekirato, “Kara ta asi boġono ġabi-kaua ġemi iaġoiġo ai, togoi moġo. Dura, ġanġani dagarari e moni maki asi boġono ġwakau. ⁹ Tamaka boġono vei, senaġi sedi ruarua asi boġono vei.” ¹⁰ Ma evaġa-guruġarito, ekirato, “Noma tai boġo raġekauni nai, mo numai moġo boġono tanu, bene iaġo mo, vanuġa boġono raga-kwanea. ¹¹ Bema vanuġa tai asi beġe ġabi-raġemini e garomi asi beġe seġaġirini nai, boġono raga-kwanea, kwakumi kauri moġo boġono kwari-ketoketori ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana.”

¹² Benamo ġeiaġoto, ġea ġobatato, tarimarima ġeri rakava na beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure ġana. ¹³ Iauka rakavari vovoka tarimarima ġerina ġelai-vaġirito, keve tarimari ġutuma maki diġa na ġedaurito, ġevaġa-namorito.

Ioane Babatiso ġena mase

Mataio 14:1-12; Luka 3:19-20; 9:7-9

¹⁴ Heroda, Galilea verena, na mai veġa variri ea seġaġirito, korana Iesu arana gabu mabarana eraga-rovorovoto. Tarima kotari ġekirato, “Ioane Babatiso mase na ma bevariġisi-ġenoġoi. Moġa lorinai mai veġa baregori mabarari evaġa-foforirini.” ¹⁵ Ma kota ġekirato, “Mai tu Elia,” ma kota ġekirato, “Mai tu Peroveta tarimana ta, peroveta tarimari guineri kavana.” ¹⁶ Senaġi Heroda eseġaġito nai, ekirato, “Mai tu Ioane Babatiso, au na debana abasi-ġutuato tarimana, mase na ma bevariġisi-ġenoġoi!”

¹⁷ Korana Heroda tauġena evetuġuto, Ioane ġea ġabi-tariato, benamo dibura numai ġebarubaruato, ġebiri-ġauato. Mo veġa eveiato, korana tu etava-rariato vavinena Herodia, ġia kakana Filipino ġaraġona, bene vaġa-iaquia ġana. ¹⁸ Ioane na Heroda evaġa-guruġaiato-ġoi, ekirato, “Ġoi na kakamu ġaraġona boġaraġo-veraria tu asi maoro!” ¹⁹ Moġesina nai Herodia na Ioane ebaru-viniato, ġena ura bene vaġia, senaġina asi ġena dabara, ²⁰ korana Heroda na Ioane egari-viniato-ġoi e eġita-ġauato-ġoi. Heroda ribana Ioane tu vei-iobuka-iobuka ema veaġa tarimana. Ioane garona eseġaġiato nai, edaradarato-ġoi, senaġi eurato bene seġaġi-vinia.

²¹ Herodia ġena ġaro namona ta eraġasito. Heroda ġena ġora ġarona vetuġamaġi-iaġina verekona o betdei pati eveiato, ġena veguine-iaġi tarimari baregori, e vetari ġorikauri tarimari, ema Galilea vanuġari ai veguine-iaġi tarimari ekearito. ²² Herodia natuna ġuaitona ema raka-toġato,

benamo ebarato nai, Heroda ma ġena varivari tarimari mabarari ġesi evaġa-iakurito. Benamo Heroda na mo ġuiato ekiraiato, ekirato, “Ġoi kara oura-viniani dagarana nokiraġia, benamo bavinimuni.” ²³ Benamo ekiraiato, ekirato, “Kara bonoġiguni dagarana bavinimuni, ġegu Basileia tavina bonoġiguni maki bavinimuni.”

²⁴ Benamo eraka-rosito, sinana edanaġiato, ekirato, “Kara banasi?” Sinana na evaġa-veurato, ekirato, “Ioane Babatiso debana, bonosi!”

²⁵ Benamo mo ġuiato ma eraga-ġenoġoito, benamo vere barana Heroda enoġiato, ekirato, “Au aurani inimoġo Ioane Babatiso debana diġu ai novinigu.”

²⁶ Vere barana ma evetuġamaġi-ġenoġoito, senaġi asi eurato bene kira-sirivaġi, korana ġena varivari tarimari ġoirari ai ekiraġi-toreato bene.

²⁷ Maoromaoro vere barana Heroda na tarima debari ebasi-ġuturito-ġoi tarimana ta etuġato, Ioane debana bene ġwa-iaġomaia ġana. Benamo ġia eiaġoto, Ioane Babatiso dibura numanai debana ebasi-ġutuato. ²⁸ Benamo diġu ai eġwa-ġenoġoito, benamo mo ġuiato ema viniato. Ġia na sinana eviniato. ²⁹ Ioane ġena mero na mo vari ġeseġaġiato, benamo ġeiaġoto, tauġanina ġea ġabiato, benamo gara gabunai ġea ġuriato.

Iesu na tarima daġara imaima (5,000) eġuburito

Mataio 14:13-21; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-13

³⁰ Apostolo tarimari ma ġeġenoġoito Iesu ġenai, benamo kara ġeveito e ġevevaġa-riba iaġirito dagarari mabarari ġekira-varaiato. ³¹ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Gabu fakana ta ġana si-iaġosi, ġoa iaġaraġi kotuna.” Korana tarimarima vovoka ġeiaġomato-ġoi ema mainana ġeiaġoto-ġoi, be ġia maki asi ilaila beġene iaġaraġi o beġene ġaniġani. ³² Benamo mabarari ġasi tai ġeraġeto, gabu fakana ta ġana ġeiaġoto.

³³ Senaġi tarimarima ġutuma na ġeġitarito, ġeribato aiġana ġeiaġoni. Benamo vanuġa tata tarimarimari mabarari kwakuri na ġeraka-ragaraga-iaġoto, mo gabu ai ġea raġasi-guineto. ³⁴ Iesu ġasi na eraka-rigoto nai, tarimarima vovoka lelevaġi eġitarito, benamo evetuġarito, korana ġia tu noġa moġo mamoe asi ġitaġauri tarimana ta noġa. Benamo ġia na dagara vovoka evaġa-ribarito. ³⁵ Elavilavito-ġoi nai, Iesu ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Mai tu gabu fakana e ġaro maki mo evariġoni.

³⁶ Notuġu-rakari, vamoka vei tarimari ġeri tanu gaburi e vanuġa kavinaġiri ġana ġeiaġo, be ġari ġaniġani ġea voi.”

³⁷ Senaġi Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi na ġaniġani tari ġoviniri.” Benamo ġia na ġedanġiato, ġekirato, “Ġoi ourani tu ġaiġo, beredi silva moniri sinau ruarua (200) na ġavoiri, benamo ġama-ġuburi otoni?” (Mai tu tarima ta davana ġue imaima toitoi (8) nuġanai beġabini kavana). ³⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi ġemi ai beredi tu vira manġeri? Ġoiġo, ġoa ġitari.” Ġea ġitarito, benamo ġekirato, “Beredi imaima, maġani-kone ruarua maki.”

³⁹ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, tarimarima beġene vareri, doġoro doġoro ai ġauġa iatari ai beġene tanutanu-tari. ⁴⁰ Benamo doġoro loriri ai getanuto, tari sinau sebori (100), tari gabana imaimari (50). ⁴¹ Benamo Iesu na mo beredi imaima e maġani-kone ruarua eġabirito, eboge-raġeto, gubai eġitaiato, Barau evaġa-namoato vau, beredi etavikirakirarito, benamo ġena mero evinirito beġene vareri ġana. Maġani-kone ruarua maki moġesina edudu-ġutuġuturito. ⁴² Tarimarima mabarari

gēgani-maseto. ⁴³ Murinai vau Iesu gēna mero na beredi kwari e maḡani-kone kwari mabarari gēvaḡa-vegogo-rito, boseḡa gabanana ruarua (12) gēvaḡa-vonurito. ⁴⁴ Gēganiḡanito tauri mabarari tu 5,000.

Iesu nanu iatanai erakato

Mataio 14:22-33; Ioane 6:16-21

⁴⁵ Maoromaoro Iesu na gēna mero ḡasi ai evaḡa-raḡerito, benamo etuḡu-guinerito kou tavi tai Betesaida ḡana, ma ḡia tu mo tarimarima ḡutuma roḡo etuḡu-lauserito. ⁴⁶ Benamo etuḡu-lauserito murinai, ḡoro ḡana evaraḡeto ḡuriḡuri. ⁴⁷ Emukuna-mukunato-ḡoi nai, ḡasi tu kou nuḡanai, a Iesu tu ḡereḡana tano ai. ⁴⁸ Benamo gēna mero eḡitarito, ḡevekwarāḡi rakavato-ḡoi levai, korana iavara tu ḡoirari na eiaḡomato-ḡoi. Benamo Iesu ḡeri ai eraka-iaḡoto nanu iatana na, ḡasi bene raka-vanagia etato. Mo tu horaḡauna 3 ema 6 koloko vefakanai boḡiboḡi rekenai. ⁴⁹ Senaḡi gēna mero na ḡeḡitaiato, nanu iatanai erakato-ḡoi, ḡetuḡamaḡito, ḡekirato, “Murava ta!” ḡetato. Benamo ḡeḡaba-fouto, ⁵⁰ korana mabarari na ḡeḡitaiato e ḡegari-rakavato.

Senaḡina Iesu na eraga-vaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ḡokokore, mai tu au, asi ḡogari!” ⁵¹ Benamo ḡasi ai eraḡekauto, ema iavara maki edokoto. Gena mero ḡeḡaba-rakavato, ⁵² korana tu mo beredi evaḡa-ḡutumarito nuḡa-farevaḡi veigana anina roḡosi ḡere tuḡamaḡi-doḡaria, nuḡari roḡo bubu nai.

Iesu na keve tarimari evaḡa-namorito e evaḡa-maḡuririto Genesareta ai

Mataio 14:34-36

⁵³ Benamo ḡasi ai kou na ḡevanaḡito, Genesareta tanonai ḡeraḡasito. Ḡeri ḡasi monai ḡebaru-tariato. ⁵⁴ Benamo ḡasi na ḡeraka-vaḡito nai, maoromaoro tarimarima na ḡeḡita-leaiato, ḡeribato mo tu Iesu. ⁵⁵ Benamo mo tano mabarana ḡeraga-ḡauato, benamo ḡeri keve tarimari ma gedari ḡesi Iesu ainai ḡeseḡaḡiatio-ḡoi gaburi ḡana ḡeḡwa-iaḡorito-ḡoi. ⁵⁶ Iesu na eiaḡo-vinirito-ḡoi gaburi mabarari ai, vanuḡa barari ai, vanuḡa keiri ai, vamoka vei tarimari ḡeri tanu gaburi ai, ḡeri keve tarimari maketi gaburi ai ḡetorerito-ḡoi, benamo ḡenoḡiatio-ḡoi, ḡena dabuḡa rikinai moḡo maki beḡene veḡabikau. Ḡeveḡabikauto-ḡoi tarimari tu ḡenamato-ḡoi e ḡemaḡurito-ḡoi.

7

Namo e rakava

¹ Farisea tarimari e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiatio-ḡoi tarimari kota Ierusalem na ḡeiaḡomato, Iesu ḡevevegogo-ḡeḡeraḡiatio. ² Benamo gēna mero ḡeḡitarito, ḡeḡaniḡanito-ḡoi kota ḡimari ma “mirori” ḡesi, ḡimari asi ḡeḡuriḡirito ḡia seneri vereri ḡeri vevaḡa-naḡi ilailanai. ³ Boḡono riba, Farisea tarimari e Iuda tarimari mabarari tu asi roḡo beḡe ḡaniḡanini, senaḡi ḡimari roḡo beḡe ḡuriḡirini murinai vau beḡe ḡaniḡanini. Mai tu ḡia seneri vereri na ḡevaḡa-moḡoniato ema ḡevei-iaḡomaḡiatio-ḡoi veigana. ⁴ Maketi gaburi na beḡe iaḡomani maki asi roḡo beḡe ḡaniḡanini, senaḡi beḡe veḡuriḡi-guineni vau. Seneri ḡeri vevaḡa-naḡi vovoka kotari maki ḡekorana-iaḡirito-ḡoi, kapusi ḡurigi, guro, ketolo [e geda maki] ḡeḡuriḡirito-ḡoi.

⁵ Moḡesi nai Farisea tarimari e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiatio-ḡoi tarimari na Iesu ḡedanagiatu, ḡekirato, “Karase nai ḡemu mero na senera vereri ḡeri vevaḡa-naḡi asi ḡekorana-iaḡirini, ḡimari ma ‘mirori’ ḡesi ḡeḡaniḡanini?”

⁶ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Isaia na eperoveta-iaḡimito ḡofaḡofa tarimami tu moḡoni, maiḡesi etoreato,

'Mai besena tu
mururi koriri ai moĝo
au ĝegubakauguni ĝeri Barau,
senaĝina ĝia nuĝari tu manaĝa rakava.

⁷ Ĝetoma-rakariĝo vini-kavaguni,
ĝeri vevaĝa-riba tu tarimarima ĝeri vevaĝa-naĝi taravaturi,
a dia au ĝegu!

⁸ Ĝomi na Barau ĝena taravatu tu ĝoraga-kwanerini, benamo tarimarima ĝeri vevaĝa-naĝi ĝokorana-iaĝirini."

⁹ Iesu na ma ekirarito, "Moĝoni, ĝomi na Barau ĝena taravatu ĝotuĝamaĝi-fitoĝarini, tauĝemi ĝemi vevaĝa-naĝi boĝono korana-iaĝiri ĝana. ¹⁰ Mose ekirato, 'Tamami sinami boĝono gubakauri. Dei na tamana o sinana guruĝa rakavari eviniani tarimana tu boĝono vaĝi-masea.' ¹¹ Senaĝi ĝomi ĝokirani, tarima ta na tamana o sinana bevaĝa-guruĝaiani, bekirani, 'Au na ĝomi asi bavaĝa-kavamini, korana bara vinimi dagarana tu au na Koban aviniani nai.' Koban anina tu Barau ĝena. ¹² Moĝesi veigai ĝomi na tarima ĝokouani, tamana e sinana asi bene vaĝa-kavari ĝana. ¹³ Ĝomi na senemi ĝeri vevaĝa-naĝi ĝerina Barau ĝena guruĝa asi tauri ai moĝo ĝovaĝa-iaĝorini. Dagara vovoka moĝesi ĝoveirini."

Tarimarima ĝevaĝa-rakavarini dagarari

Mataio 15:10-20

¹⁴ Benamo Iesu na tarimarima ĝutuma ma ekea-vegogorito ĝenai, benamo ekirarito, ekirato, "Mabarami ĝoseĝaĝi ema boĝono riba-maoro.

¹⁵ Tarimarima murika na ĝeĝanirini, ĝevariĝoni tarima nuĝari ĝana, dagarari na tarima asi ĝevaĝa-rakavarini, senaĝi tarimarima nuĝari o loruri ĝuturi na ĝemaraĝeni dagarari na vau tarimarima ĝevaĝa-rakavarini. [¹⁶ Ma seĝana tarimana bene seĝaĝi!]"

¹⁷ Iesu na mai tarimarima ĝutuma eraga-kwanerito, numai eraĝekauto; benamo ĝena mero na mo barabore anina ĝevedanaĝi-iaĝiato. ¹⁸ Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, "Gomi maki asi ĝotuĝamaĝi-fakani? Asi ĝoribani, murika na ĝevariĝoni dagarari na tarimarima asi ĝevaĝa-rakavarini? ¹⁹ Korana mo tu dia loruna na ĝevariĝoni, senaĝina sinaĝena na ĝevariĝoni, be ĝeiaĝoni moĝo." Moĝa anina tu, ĝia na ĝaniĝani mabarari evaĝa-moĝonirito, asi ĝeri rakava.

²⁰ Benamo ma ekirato, "Kara tarimarima loruna na emaraĝeni, monana tarimarima evaĝa-rakavaiani, ²¹ korana tarima loruna na tuĝamaĝi rakavari, kima veigari, lema, vaĝivaĝi, ²² veĝura-vanaĝi, mata-ĝaniĝani, veigari rakavari mabarari, ĝofaĝofa, mata-boraĝa, mama, vevaĝa-bade, veiavi, vei-babobabo ĝeiaĝomani. ²³ Mabarari dagara rakavari, maiĝeri loruna na ĝemaraĝeni, tarima ĝevaĝa-rakavarini."

Vavine ta ĝena veĝabidadama

Mataio 15:21-28

²⁴ Iesu monana evariĝisito, Taia e Sidono tanori ĝana eiaĝoto. Benamo numa tai ea raĝekau-ĝairito, ĝia asi eurato tarima ta na bene ribaia ĝia tu monai, senaĝi asi ĝena vekuretoĝa dabarana. ²⁵ Vavine ta, natuna ĝuiatona iauka rakavana na eborogiatu, Iesu varina eseĝaĝiato nai, eiaĝoto, kwakuna koranai evetui-tarito. ²⁶ Mo vavine tu Grik vavinena, Siriafonesia ai emaĝurito. Benamo ĝia na Iesu enoĝiato, mo iauka rakavana natuna

gūiatona gēnana bene lai-vaġia. ²⁷ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Mero misiri roġo beġene gāni-mase guine, korana asi maoro, mero misiri ġari ganiġani bita ġabirini, kwaiva bita fiu-vinirini.”

²⁸ Vavine na ma evaġa-vešeato, ekirato, “Vereġauka, mani tu moġoni, senaġi kwaiva maki fata gaburenai mero misiri ġeġaniġanini momori tu ġeġanirini.”

²⁹ Benamo ġia na mo vavine ma evaġa-guruġaiato, ekirato, “Maniġesi bovaġa-veše dainai, noġenoġoi, iauka rakavana tu natumu gēnana beraka-vaġi.” ³⁰ Benamo mo vavine eġenoġoito gēna numa ġana nuġanai, natuna gūiatona ea doġariato, gēna gedai egena-taġoto-ġoi eġitaiato, iauka rakavana tu moġoni eraka-vaġito.

Iesu na seġa-bubu e muru-bubu tarimana evaġa-namoato

³¹ Benamo Iesu Taia tanona eraga-kwaneato, Sidono e Vanuġa Gabanana (10) tanori eraka-vanaġirito, Galilea kou ai eraġasito. ³² Benamo tarima kotari na seġa-bubu e asi eguruġa-ginikauto-ġoi tarimana ta ġeġabi-iaġoato, benamo ġenoġiato, ġimana iatanai bene tore-kaua. ³³ Benamo Iesu na tarimarima ġutuma nuġari na eġori-veġitaiato, didina seġana kouġanai eduġi-toġarito, ekanunuto, benamo meana eġabi-karaiato. ³⁴ Gubai eboġe-raġeto, eiaġa-raġeto ma ġabana ġesi, ekirato, “Efata!” anina tu “Noġwafaka!”

³⁵ Benamo seġana ġeġwa-fakarito, meana everuġato, eroroġototo, benamo eguruġa-ġitakauto. ³⁶ Iesu na ekirarito, tarima ta asi beġene kira-vaia, senaġi ekirarito-ġoi guruġari tu asi ġeseġaġiato-ġoi, ġia varina tu ġefiu-rovorovoato-ġoi. ³⁷ Tarimarima nuġari ġefarevaġi-rakavato, ġekirato, “Ġia na dagara mabarari evei-ġitakaurini, seġa-bubu tarimari evaġa-seġaġirini, muru-bubu tarimari evaġa-guruġarini.”

8

Iesu na tarimarima daġara vasivasi (4,000) eġuburito

¹ Mo negai tarimarima ġutuma lelevaġi ma ġevegogo-ġenoġoito. Ġia asi ġari ganiġani nai, Iesu na gēna mero ekea-kavirito sevina ġana, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, ² “Au na mai tarimarima avetuġarini, korana mai tu ġaro toitoi veġata au ġesi maiġeri, nuġanai tu asi ġari ganiġani. ³ Bema au na batuġu-ġenoġoirini ġeri vanuġa ġana ma vitori ġesi nai, dabarai beġe borimarini, korana kotari tu gabu manau na ġeiaġomato nai.” ⁴ Benamo gēna mero na ġevaġa-vešeato, ġekirato, “Kamara dabarai tarima ta na mai tarimarima beredi na beġuburini mai tano fakanai?” ⁵ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Gomi ġemi ai beredi tu vira?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Imaima ruarua (7).”

⁶ Iesu na vegogo tarimari evaġa-guruġarito, tano ai ġetanutanu-tari. Benamo beredi imaima ruarua (7) eġabirito, Barau evaġa-namoato, ebuki-ġuturito, gēna mero evinirito, mo tarimarima ġoirari ai beġene toretoretariri ġana. Benamo moġesi ġeveirito. ⁷ Ġia ġeri ai maki maġani-kone misiri kotari. Iesu na Barau ma evaġa-namoato, gēna mero ekirarito, moġeri maki ġevareri. ⁸ Benamo tarimarima ġeġani-maseto murinai, Iesu gēna mero na ganiġani kwari ġegogorito, boseġa mabarari imaima ruarua (7) ġevaġa-vonurito. ⁹ Tarimarima mabarari tu 4,000 kavana. Benamo Iesu na etuġu-rovorovorito, ¹⁰ ma ġia ema gēna mero ġesi ġasi ai ġeraġeto, Dalmanuta tanona ġana ġeiaġoto.

Farisea tarimari ġeri ura vetoġa ta guba na bene mariġo

Mataio 16:1-4

11 Farisea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġedanagi-ribaġaniato. Ġeri ura vetoġa ta guba na bene mariġo. 12 Iesu iaġana eġaniato ma nuġa metona ġesi, benamo ekirato, “Karase nai toma ġuru tarimari na vetoġa ġeġita-vetaurini? Moga ni akiramini, vetoġa ta asiġina ġinavaġi bavinimini!” 13 Benamo eraga-kwanerito, ġasi ai ma eraġeto, kou tavi ta ġana ea vanaġito.

Farisea tarimari e Heroda

Mataio 16:5-12

14 Iesu ġena mero ġevetuġa-rekwato, ġaniġani asi ġeġabikauto, beredi sebona moġo ġasi ai. 15 Benamo Iesu na esisiba-vinirito, ekirato, “Lorimi boġono vetore, Farisea tarimari e Heroda ġari farao evaġa-tubuani mura-murana garina.”

16 Benamo mo guruġa tauġeri fakari ai ġeverori-iaġiato, ġekirato, “Moġesina bekira, korana ġita tu asi ġara beredi nai.”

17 Iesu na eribarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai beredi ta sevimi ai asiġi guruġana ġoveini? Ġomi roġosi boġono riba, roġosi boġono tuġamaġi-faka? Nuġami maki roġo bubu? 18 Ma matami, senaġi asi ġoġitani? Ma seġami, senaġi asi ġoseġaġini? Asi ġovetuġamaġi-taġoni maki? 19 Au na beredi imaima abuki-ġutuġaturito tarimarima 5,000 ġari nai, beredi kwari ġogogorito tu, boseġa vira ġovaġa-vonurito?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Gabanana ruarua (12).”

20 “Au na beredi imaima ruarua (7) abuki-ġutuġaturito tarimarima 4,000 ġari nai, beredi kwari ġogogorito tu boseġa vira ġovaġa-vonurito?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Imaima ruarua (7).” 21 Benamo Iesu na ekirarito, “Ġomi roġosi boġono tuġamaġi-faka?”

Iesu na mata-bubu tauna matana evaġa-iaġaiato Betesaida ai

22 Ġia Betesaida ġana ġeiaġoto, benamo tarima kotari na mata-bubu tauna ta Iesu ġenai ġeġori-iaġoato, benamo ġenoġiato, bene ġabi-karaia.

23 Benamo Iesu na mata-bubu tauna ġimanai eġabito, eġori-rosiato vanuġa na, benamo matana ekanunuato, ma ġimana ġenai etore-kaurito, edanaġiato, “Dagara tari oġitarini ba?”

24 Mo tarima eboġe-vaisto, ekirato, “Oi, tarima tari aġitani, senaġina noġa moġo ġau noġa ġerakao-rakaoni.”

25 Benamo Iesu ġimana matanai ma etore-kaurito, benamo eboġeboġe-ginikauto, dagara mabarari eġita-ginikaurito. 26 Benamo Iesu na numa ġana etuġu-iaġoato, evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vanuġa nuġana na asi bono iaġo.”

Petero na Iesu tu Kerisona ekiraġito

Mataio 16:13-20; Luka 9:18-21

27 Iesu ma ġena mero ġesi Kaisarea Filipi tanona vanuġari ġana ġeiaġoto-ġoi nuġanai, dabarai Iesu na ġena mero edanaġirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ġetoni au tu dei?” 28 Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Kotari ġekirani tu Ioane Babatiso, ma kotari tu Elia, ma kotari tu peroveta tarimana ta.” 29 Iesu na edanaġirito, ekirato, “Senaġi ġomi tu kara ġotoni au tu dei?” Petero na

evaĝa-veŝeato, ekirato, “Ĝoi tu Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna).” ³⁰ Benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, tarima ta asi beĝene kira-varaia.

Iesu ĝena mase e variĝisi-ĝenoĝoi guruĝari
Mataio 16:21-28; Luka 9:22-27

³¹ Benamo Iesu na ĝena mero ma evaĝa-ribarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu midigu vovoka roĝo beĝanini. Iuda vereri, e Rubu Veaĝa vereri baregori, e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiani tarimari na beĝe ruĝaiani; ema beĝe vaĝi-maseani maki, senaĝina ĝaro toitoi murinai mase na ma bevariĝisi-ĝenoĝoini.” ³² Mai guruĝa ekiraĝi-foforiato, benamo Petero na eĝori-veĝitaiato, ekira-ĝoiato. ³³ Senaĝi Iesu eruĝa-kureto, ĝena mero eĝitarito, ĝia na Petero ekira-ĝoiato, ekirato, “Satani, noraka-veĝita, korana ĝemu tuĝamaĝi tu dia Barau ĝena, senaĝi tarimarima ĝeri moĝo.”

³⁴ Iesu na tarimarima ĝutuma ma ĝena mero ĝesi ekea-vegogorito, benamo evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauĝena bene veruĝa, ĝena satauro bene ĝwaia, au murigu ai bene raka. ³⁵ Korana deikara ĝena maĝuri moĝo lorina etoreani tarimana, ĝena maĝuri befitoĝaiani. A deikara au daigu ai e Vari Namona dainai ĝena maĝuri befitoĝaiani tarimana, ĝena maĝuri asi bevei-rekwarekwaiani. ³⁶ Bema tarima ta na tanobara mabarana uranai ĝena maĝuri befitoĝaiani, ĝena namo tu kara ĝia ĝenai? ³⁷ Korana tarima ta ĝena maĝuri efitoĝaiato nai tu, kara na vau ma bevoi-ĝenoĝoiani? ³⁸ Deikara na au bemaiake-viniguni ema ĝegu guruĝa bemaiake-viniani mai veĝuravanagi e vei-rakava tarimari ĝoirari ai, ĝia maki Tarimarima Natuna na bemaiake-viniani ĝena iaĝomai, ĝia Tamana mamana marevana e seĝuka baregona e ma ĝena aneru veaĝari ĝesi beĝe iaĝomani ĝaronai.”

9

¹ Benamo ekirarito, ekirato, “Moĝoni akiramini: Tarima kotari mai ĝeruĝa-taĝoni tu asi roĝo beĝe maseni, beiaĝoni mo, Barau ĝena Basileia ma seĝukana ĝesi beiaĝomani beĝe ĝitaiani.”

Iesu vetoĝana eirauto
Mataio 17:1-13; Luka 9:28-36

² Ĝaro imaima sebona (6) ĝevanaĝito murinai, Iesu na Petero, e Iakobo (o Iames), ema Ioane eĝabirito, benamo ĝoro baregona tai eĝori-raĝerito. Monai ĝia ĝereĝari moĝo nuĝanai Iesu ĝeĝitaiato, vetoĝana eirauto, ³ ema ĝena dabuĝa ekuro-ĝarogoroto, tanobarai tarima ta na asi ilaila moĝesina bevaĝa-kurokuroani. ⁴ Benamo ĝia ĝoirari ai Elia ma Mose ĝefoforito, Iesu ĝesi ĝeguruĝa uruĝato-ĝoi.

⁵ Benamo Petero na Iesu evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu o, namo vedaurea ĝita tu maiĝera, be fouta toitoi ĝaragari. Ta ĝoi ĝemu, ta Mose ĝena, ta Elia ĝena.” ⁶ Petero asi ribana kara bekiraĝiani, korana ĝia tu ĝegari-rakavato. ⁷ Benamo magube na ema iauka-taririto, ekumu-ĝaurito nuĝanai, ĝaro ta magube nuĝana na ekea-rosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, auri-viniani; ĝia boĝono seĝaĝi-vinia!” ⁸ Ĝia na mo gabu ĝeraga-ĝita-ĝeĝeraiato, senaĝi ta asi ĝeĝitaiato ĝia ĝesi, Iesu moĝo ĝereĝana.

⁹ Ĝoro na ĝemariĝoto-ĝoi nuĝanai, Iesu na evaĝa-guruĝarito, kara ĝegitaiato dagarana tarima ta asi beĝene kira-varaia, bene iaĝo mo, Tarimarima Natuna mase na ma bene varigiŝi-ĝenoĝoi. ¹⁰ Moĝa lorinai ĝena guruĝa fakari ai moĝo etanuto, senaĝi ĝia fakari ai ĝeverorito, mai mase na varigiŝi-ĝenoĝoi anina tu kara. ¹¹ Benamo ĝia na Iesu ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Karase nai taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiani tarimari ĝekirani, Elia tu beiaĝoma-guineni?”

¹² Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Moĝoni, Elia tu beiaĝoma-guineni, dagara mabarari bevaĝa-variĝurini. A Tarimarima Natuna guruĝana kamasi ĝetoreato midigu vovoka beĝanini e beĝe ĝita-fitoĝaiani? ¹³ Senaĝi akiramini, Elia tu varau eiaĝomato, ema ĝeri ura veĝari ĝia ĝenai varau ĝeveirito, ĝia guruĝana Buka Veaĝai ĝetore-guineato ilailanai.”

*Iesu na iauka rakavana na eborogiato merona evaĝa-namoato
Mataio 17:14-21; Luka 9:37-43*

¹⁴ Ĝena mero ĝeri ai ĝevotuto tu, tarimarima ĝutuma lelevaĝi na ĝeruĝa-ĝeĝeraĝirito, ĝeĝitarito, taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari maki ĝia ĝesi ĝeveĝare veĝareto-ĝoi. ¹⁵ Tarimarima na Iesu ĝegitaiato nai, nuĝari ĝefarevaĝito, benamo ĝenai ĝeraga-iaĝoto, ĝea vaĝa-namoato. ¹⁶ Iesu na edanaĝirito, ekirato, “Mai tarima ĝesi tu kara veĝare-veĝarena ĝoveini?”

¹⁷ Benamo tarima ta ĝutuma nuĝari na evaga-veseto, ekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, au natugu ĝoi ĝemu ai baĝori-iaĝomaia. Ĝia tu muru-bubu iaukana na eborogiato nai, asi eguruĝani. ¹⁸ Ma mai iauka na eĝabiani ĝarori ai, tano ekwaraĝi-iaĝiani. Bokana na kaburoburo ĝeraka-rosini, gadikana eveĝara-tarini, tauĝanina egwaĝiĝini. Moĝa lorinai ĝoi ĝemu mero banoĝiri, mai iauka rakavana ĝelai-vaĝia basi, senaĝi beĝe lai-kavaia.”

¹⁹ Benamo Iesu ekirato, “Asi veĝabidadama tarimami! Ĝaro vira au ĝomi sevimi ai bana tanu? Ĝaro vira bana vevaĝa-gwaĝiĝi vinimi? Ĝoĝori-iaĝomaia!” ²⁰ Benamo mo mero Iesu sevina ĝana ĝeĝori-iaĝoato. Iauka rakavana na Iesu eĝitaiato nai, vaĝa-sebo mero evaĝa-ĝoĝo-ĝoĝoato, tano ai eketoto, eĝena-vebiri vebiroto, bokana na kaburoburo ĝeraka-rosito.

²¹ Iesu na mero tamana edanaĝiato, ekirato, “Aitoma mai keve edoĝariato?” Tamana evaĝa-veseto, ekirato, “Mai tu keina na veĝata! ²² Nega vovoka iauka rakavana na karavai efu-kauani, ema nanu ai efu-reiani bene vaĝia ĝana. Bema dagara ta boveiani riba nai, mani ĝemu veĝa, boro vetuĝa-ĝwama, boro vaĝa-kavama.” ²³ Benamo Iesu ekirato, “Bema dagara ta boveiani riba otoni? Barau ĝenai eveĝabi-dadamani tarimana dagara mabarari beveirini riba.” ²⁴ Benamo mero tamana asikauna eĝaba-fouto, ekirato, “Au aveĝabidadamani, senaĝi ĝegu tuĝamaĝi iauvoiauvo noma borogia.”

²⁵ Iesu na tarimarima ĝutuma ĝeraga-vegogoto-ĝoi eĝitarito nai, ĝia na mo iauka rakavana ekira-ĝoiato, ekirato, “Muru-bubu e seĝa-bubu iaukana, akiramuni, noraka-vaĝi, ma nuĝanai asi ma bono raka-toĝa ĝenoĝoi!” ²⁶ Benamo iauka rakavana eĝaba-fouto, ĝia na mero evaĝa-ĝoĝoĝoĝo rakavaiaito, benamo eraka-vaĝito. Mero tu ĝitaĝitana noĝa emaseto, moĝa lorinai tarimarima ĝutuma ĝekirato, “Mai tu bemase.” ²⁷ Senaĝi Iesu na ĝimanai eĝabito, einu-vaisiato, benamo eruĝa-vaisito.

²⁸ Moġa murinai Iesu numai eraġekauto, ġena mero na vekuretoġai ġedanagiato, ġekirato, “Karase nai ġai na iauka rakavana asi ilaila baġa lai-vaġia?” ²⁹ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Iauka maiġesina lailairi tu kara ta asiġina, senaġina ġauġau [e ġaniveaġa] ġeregana moġo.”

Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġoiato

Mataio 17:22-23; Luka 9:43-45

³⁰ Mo gabu ġeraga-kwaneato, Galilea tanona na ġevanaġito. Iesu asi ġena ura tarima ta bene riba ġia tu ainai, ³¹ korana ġena mero evaġa-ribarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu beġe revaiani vau, tarimarima ġimari ai beġe toreani, benamo beġe vaġi-maseani, senaġi beġe vaġiani nai, ġaro toitoi murinai tu ma bevariġisi-ġenoġoini.”

³² Senaġi ġia tu asi ġeriba-maoroto Iesu tu kara ekiraġiato, senaġi asi ma ġedanagiato, korana ġegarito nai.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 18:1-5; Luka 9:46-48

³³ Kaperanaimai ġeraġasito, benamo Iesu na numa nuġanai vau edanaġirito, ekirato, “Gomi dabarai tu kara ġokiraġiani-ġoi?” ³⁴ Senaġi ġia tu asi ġevaġa-veseto, korana dabarai tu, deikara barego vedaurea ġekiraġiato-ġoi. ³⁵ Iesu etanu-tarito, ġena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo ekirarito, ekirato, “Dei bene ġuine etoni tarimana tu gabi taunai bene iaġo, ema tarimarima mabarari vetuġunaġiri bene iaġo-vini.” ³⁶ Benamo ġia na mero keina ta eġabiato, ġia fakari ai evaġa-ruġa-tariato, efani-vaiaiato, benamo ekirarito, ekirato, ³⁷ “Dei na mero keina maiġesina kavana beġabi-raġeani au aragu ai, ġia na tu au begabi-raġeguni. Bema tarima ta na au begabi-raġeguni tu, dia au ġereġagu moġo beġabi-raġeguni, senaġi etuġuguto Barauna maki beġabi-raġeani.”

Deikara na ġita asi bevaġa-rakavarani tarimana tu ġita ġesi

Luka 9:49-50

³⁸ Ioane na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, tarima ta ġaġitaiato, ġoi aramu ai iauka rakavari elai-vaġirito-ġoi, senaġi ġai na ġakira-ġoiato, korana ġia tu dia ġita ġesi taraka-vegogoni.”

³⁹ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi boġono kira-ġoia, korana tarima ta au aragu ai nuġa-farevaġi veiġa boruri eveirini tarimana tu, au murigu ai au asi ma bekira-rakavaguni. ⁴⁰ Korana deikara na ġita asi evaġa-rakavarani tarimana tu ġita ġesi. ⁴¹ Moġoni akiramini, tarima ta na nanu kapusina au aragu ai bevinimini, korana ġomi tu Keriso ġena tarima nai, ġia voina tu beġabiani veġata.”

Tarima ta na mero misina ġena veġabidadama asi bene vaġa-rakavaia

Mataio 18:6-9; Luka 17:1-2

⁴² “Bema tarima ta na au eġabidadama-viniguni mero misina ta ġena veġabidadama evaġa-rakavaiani, ġia tu bere namo fore baregona ta ġaigoni gere baru-kaua, davarai gere fiu-reia. ⁴³ Bema ġoi ġimamu na evaġa-rakavamuni nai, bono basi-ġutua. Ġimamu sebonai maġuri vanaġivanagi bono doġaria tu namo, a asi namo ġimamu ruarua karava eġara-vanaġi vanaġini asi ebuseni gabuna ġana boiaġoni. [⁴⁴ Monai ‘dimo na beġe ġani-vanaġi vanaġimini, ema karava asi ebuseni.>] ⁴⁵ Bema ġoi kwakumu na evaġa-rakavamuni nai, bono basi-ġutua. Kwakumu sebonai maġuri vanaġivanagi bono doġaria tu namo, a asi namo kwakumu ruarua karava

eğara-vanaği vanağini gabunai beğe fiu-kaumuni. [46 Monai ‘dimu na beğe ġani-vanaği vanağimini, ema karava asi ebuseni.’] 47 Bema ġoi matamu na evağa-rakavamuni nai, bono ġibo-vağia. Matamu sebonai Barau ġena Basileiai bono raka-toğa tu namo, a asi namo matamu ruarua karava eğara-vanaği vanağini gabunai beğe fiu-kaumuni. 48 Monai ‘dimu na beğe ġani-vanaği vanağimini, ema karava asi ebuseni.’

49 Mabarari karava na bedamenarini, beiarevarini.

50 Damena tu namo, senaği bema damena mamina bekorini nai, mamina kamasi ma bovağa-mamina ġenoğoiari? Nuğami ai damena bene tanu, e ġomi tata karomi ġesi maino nuğanai boğono tanu.”

10

Veğarağo ruğaruğana

1 Iesu mo gabu eraga-kwaneato, benamo Iudea tanona ġana eiağoto, Ioridana ġarukana tavi tai evanağito. Tarimarima ġutuma lelevaği ġia ġenai ma ġeiağoto, benamo eveito-ğoi kavana ma evağa-ribarito.

2 Benamo Farisea tarimari ma ġeiağoto, benamo ġea danaği-ğofakauato, ġekirato, “Tau ta ġarağona befitoğaiari nai, taravatu na beğabiani?” 3 Iesu na ma evağa-veserito, ekirato, “Mose ġena taravatu nuğanai kara etoni?”

4 Ģekirato, “Mose ġena taravatu tu maġesi ekirani, veğarağo ruğaruğana fefana betoreani vau, ġarağona betuğurakaiani.” 5 Iesu na ekirarito, ekirato, “Mose na mai taravatu etoreato, korana ġomi nuğami tu rogo bubu.

6 Senağina Barau na dagara mabarari eveirito nai, ġia na tarimarima maki eveirito tau e vavine. 7 Moğesina nai tau ta na tamana e sinana beraga-kwanerini, ġarağona ġesi beğe tanuni. 8 Benamo ġia tauri ruarua beğe sebonani, moğa lorinai ġia tu dia ruarua, senaği sebona moğo. 9 Moğesi nai dei Barau na evağa-sebonarito tu, tarima ta na asi ma bene tore-kirari.”

10 Ma ġeğenoğoiito numai, ġena mero na ma ġedanağiato mo guruğa anina tu kara. 11 Iesu na evağa-veserito, ekirato, “Deikara na ġarağona betuğurakaiani, vavine ta ma beğarağoani, ġia tu beveğura-vanağini. 12 Vavine maki moğesina, ġia ġarağona beraga-kwaneani, tau ta na ma beğarağoani, ġia maki beveğura-vanağini.”

Iesu na mero misiri evağa-namorito

Mataio 19:13-15; Luka 18:15-17

13 Tarima kotari na naturi ġeğwa-iağorito-ğoi Iesu ġenai bene ġabi-karari ġana, senaği ġena mero na ġekira-ğoirito. 14 Iesu na eğitarito nai tu ebaruto. Benamo ġena mero ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri ġeiağoma au ġegu ai, asi ġolai-ğoiri, korana Barau ġena Basileia tu maniğesina kavana tarimari ġeri. 15 Moğoni akiramini, dei na Barau ġena Basileia asi beğabi-rağeani mero misina na kavana, ġia Basileiai tu asi beraka-toğani.” 16 Benamo Iesu na mero misiri efağa-vaisirito, benamo ġimana iatari ai etore-kaurito, evağa-namorito.

Farefare vovoka tarimana

Mataio 19:16-30; Luka 18:18-30

17 Iesu monana ma evaisi-rağeto, benamo erakato nuğanai, tarima ta ġenai eraga-iağoto, benamo ġoiranai ea vetui-tarito, edanağiato, ekirato, “Vevağa-riba tarimamu namona, au tu kara haveini vau mağuri vanağivanaği bağabiani?” 18 Iesu na evağa-veseato, ekirato, “Goi tu karase

nai au namogu okiragīni? Tarima ta asi namo, Barau moĝo ĝereĝana. ¹⁹ Taravatu mabarari ma ribamu, ‘Asi bono vaĝivaĝi, asi bono veĝura-vanaĝi, asi bono lema, asi bono vevaĝa-daga ĝofaĝofa, asi bono ĝabikuretoga, tamamu sinamu bono gubakauri.’”

²⁰ Benamo mo tarima ekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, au tu keigu na beĝoma toma, mani taravatu mabarari akorana-iaĝirini.” ²¹ Iesu na eĝitaato ma veuravinina ĝesi ekirato, “Dagara sebona moĝo orabuni, noiaĝo, ĝemu farefare mabarari noa voivoi-iaĝiri, rabu tarimari bono viniri, benamo gubai tu ma ĝemu farefare; ma bono iaĝoma, murigu ai bonoma raka.” ²² Mo tarima na mai guruĝa eseĝaĝiato nai, ĝoirana evaĝa-gwaĝiĝiato, nuĝana ma metona ĝesi eraka-veĝitato, korana ĝia ĝena farefare tu ĝutuma lelevaĝi.

²³ Benamo Iesu na ĝena mero eĝita-ĝeĝeraĝirito, benamo evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Ĝeri farefare vovoka tarimari Barau ĝena Basileiai ĝeri rakatoĝa tu gwaĝiĝi rakava.” ²⁴ Benamo Iesu ĝena mero na mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, nuĝari ĝefarevaĝito, senaĝi Iesu na ma evaĝa-guruĝa ĝenoĝirito, ekirato, “Natuĝore, Barau ĝena Basileia rakatoĝana tu gwaĝiĝi rakava.” ²⁵ Kamela nila kadarena na bevanaĝini tu kotuna gwaĝiĝi, senaĝi ĝena farefare vovoka tarimana Barau ĝena Basileiai ĝena rakatoĝa tu gwaĝiĝi rakava.” ²⁶ Benamo ĝena mero nuĝari ĝefarevaĝi-rakavato, benamo ĝevaĝa-guruĝaiato, ĝekirato, “Be deikarari vau maĝuri beĝe ĝabiani?” ²⁷ Iesu na eĝitarito, benamo ekirato, “Tarimarima ĝeri ai tu asi ilaila, senaĝi Barau ĝenai tu ilaila, korana Barau ĝenai dagara mabarari tu ilaila.”

²⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Ĝoi ribamu, ĝai ĝema dagara mabarari tu ĝaraga-kwanerito, benamo ĝoi murimu ai ĝarakani.” ²⁹ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Moĝoni akiramini, tarima ta ĝena numa eraga-kwaneato, o tarikakana merori, tobana, sinana, tamana, natuna e ĝena tano au daigu ai ema Vari Namona dainai, ³⁰ ĝia mai maĝuri nuĝanai ĝena numa, tarikakana merori, tobana, sinana, natuna e tano sinau-sinau begoitaĝoni, ema midigumidigu maki; ema ĝaro beiaĝomani nai, maĝuri vanaĝivanaĝi bedoĝariani. ³¹ Senaĝi tarimarima ĝutuma toma ĝequineni tu beĝe gabini, gabi tarimari tu beĝe guineni.”

Iesu ĝena mase ma ekiraĝi-foforiato

Mataio 20:17-19; Luka 18:31-34

³² Iesu ma ĝena mero ĝesi Ierusalemata ĝana ĝevaraĝeto-ĝoi, dabara na ĝeraka-iaĝoto-ĝoi, Iesu tu ĝoirari ai erakato, benamo ĝia ĝeĝaba-rakavato, ema muriri na ĝerakato tarimari maki ĝegarito. Benamo Iesu na ĝena mero gabanana ruarua (12) ma eĝori-veĝitarito, benamo ĝenai kara beĝe ĝorani dagarari ekira-vararito, ³³ ekirato, “Ĝoseĝaĝi, ĝita tu Ierusalemata ĝana tavarageŝi. Monai Tarimarima Natuna tu Rubu Veaĝa vereri baregori e taravatu ĝevaĝa-riba iaĝiani tarimari ĝimari ai beĝe toreani. Ĝia na ĝena mase guruĝana beĝe vaĝa-moĝoniani, benamo irau bese (o Roma) tarimari ĝimari ai beĝe toreani. ³⁴ Ĝia na beĝe vaseva-vaseva iaĝiani, beĝe kanunuani, beĝe kwariani e beĝe vaĝi-maseani. Senaĝi ĝaro toitoti murinai ma bevariĝisi-ĝenoĝoini.”

Iakobo (o Iames) ma Ioane ĝeri noĝinoĝi

Mataio 20:20-28

³⁵ Benamo Sebedaiō natuna, Iakobo ma Ioane, Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġai ġaurani kara baġa noġimuni dagarana bono vinima.” ³⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Kara ġemi ai bana veia ġotoni?” ³⁷ Benamo ġia na ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Ġai ġaurani, ġai ta aroribamu rekenai, ma ta tu kaurimu rekenai baġana tanu ġoi ġemu Baſileia marevana nuġanai.”

³⁸ Senaġi Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi tu asi ribami kara ġonoġiani. Au na midigu bedina banuani ġomi maki boġo niuni riba? Au beġe babatisoguni babatisona ġomi na maki boġo ġabiani riba?” ³⁹ Ma ġevaġa-veseto, ġekirato, “Oi.” Iesu na ekirarito, ekirato, “Moġoni, au banuani bedinai ġomi maki boġo niuni, ema au beġe babatisoguni babatisona ġomi maki beġe babatisoni.” ⁴⁰ Senaġi aroribagu rekenai o kaurigu ai boġono tanu ġotoni tu, dia au na bavaġa-moġoniani, a mai tu Barau na eġabi-torerito tarimari ġeri.”

⁴¹ Mai guruġa mero gabanana (10) ġeseġaġiato nai, Iakobo e Ioane ġebaru-vinirito. ⁴² Benamo Iesu na mabarari ekea-vegogorito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi ribami, irau bese tarimari ġeri vere na tarimarima ġedori-naġinaġirini, ema ġeri veguine-iaġi tarimari baregori na tu ġeri maoro seġukari na ġelaunaġi-naġirini.” ⁴³ Senaġi ġomi fakami ai moġesina tu asi boġono vei. Bema ta ġomi fakami ai bene vere etoni nai tu, ġomi mabarami vetuġunaġimi bene iaġo-vini, ⁴⁴ ema dei bene guine etoni tarimana, ġia tu mabarari ġeri vetuġunaġi tarimanai bene iaġo. ⁴⁵ Korana Tarimarima Natuna eiaġomato tu, dia tarimarima na ġia vetuġunaġina beġene iaġo-vini ġana, senaġina ġia eiaġomato tu, tarimarima vetuġunaġiri bene iaġo-vini, ema ġena maġuri bene tore-taria, tarimarima ġutuma bene voi-ġenoġoiri e bene vaġa-maġuriri ġana.”

Iesu na mata-bubu tarimana Batimeo matana evaġa-namoato

Mataio 20:29-34; Luka 18:35-43

⁴⁶ Ieriko ai ġeraġasito, monana Iesu ma ġena mero e tarimarima ġutuma lelevaġi ġesi Ieriko ma ġeraga-kwaneato nuġanai, Batimeo, mata-bubu e noġivegame tarimana, Timeo natuna, dabara rikinai etanu-taġoto-ġoi.

⁴⁷ Ġia eseġaġito Iesu, Nasareta tarimana, tu ġia sevinai, benamo ekeafouto, ekirato, “Iesu o, Davida natuna, au novetuġa-ġwagu!” ⁴⁸ Tarimarima ġutuma na ġekira-ġoiato, asi bene guruġa ġetato, senaġi ġia ekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, “Davida Natuna o, au novetuġa-ġwagu!”

⁴⁹ Iesu eruġa-tarito, benamo ekirato, “Ġokeaia.” Benamo ġia na mata-bubu tarimana ġekeaġiato, ġekirato, “Asi bono gari, novariġisi, Iesu na ekeamuni bene.” ⁵⁰ Benamo ġena koudi efitoġaiato, eburi-vaſsito, Iesu sevina ġana eiaġoto. ⁵¹ Benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, “Kara ġemu naveia otoni?” Mata-bubu tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, matagu noma keo-fakaia.” ⁵² Benamo Iesu ekirato, “Noiaġo, ġemu veġabadama na bevaġa-namomu.” Benamo asikauna matana enamoto e eboġeboġe-ġinikauto, benamo Iesu murina na dabara na eraka-iaġoto.

11

Iesu ġena rakatoġa Ieruselema ai ġevonevone-raġe viniato
Ioane 12:12-19

1 Ġeraka-iaġoto-ġoi, Ieruselema ġekavinagiato-ġoi, ma Betefage e Betania ai ġeraġasito Olive Ġorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-ġuinerito, 2 ekirarito, ekirato, “Ġoiāġo, ġoira vanuġana ġana. Boġo raġasini nai, doniki natuna ta barutarinai boġo ġitaiani, iatanai tarima ta roġosi bene raġe. Boġono ruġaia, benamo boġono ġori-iaġomaia. 3 Bema tarima ta na bedanagiimini, bekirani, ‘Ġomi tu karase nai maniġesi ġoveiani?’ betoni nai, boġono kiraia, ‘Vereġauka na eura-viniani, vau ma betuġu-ġenoġoiani.’”

4 Benamo ġerakato, ġeiaġoto, doniki natuna ġea ġoitagiato numa ta ġoiranai barutari. Ġeruġaiato-ġoi nuġanai, 5 monai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari na ġedanagiirito, ġekirato, “Ġomi tu karase nai mani doniki natuna ġoruġaiani?” 6 Benamo ġevaġa-veserito Iesu na ekirarito kavana, vau ġetuġu-rakarito.

7-8 Benamo doniki natuna Iesu ġenai ġeġori-iaġoato, ġeri dabuġa barari doniki doġenai ġeiaiva-kaurito, benamo Iesu etanukauto. 8 Tarimarima ġutuma ġeri dabuġa barari dabarai ġeivarito. Kota tu ġau lauri boġai ġebasito, benamo dabarai ġetorerito. 9 Goirai e gabi ai ġerakato tarimari mabarari na ġevone-raġeato-ġoi, ġekirato, “Hosana, Vereġauka aranai eiaġomani tarimana sivaġa-namoa!

10 Davida ġita Tamara ġena Basileia eiaġomani, sivaġa-namoa!
Hosana guba tuġunai!”

11 Iesu Ieruselemai eraġasito nai, Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, daga mabarari eġita-vaġa-ġaurito. Senaġi elavilavito nai, ġia ma ġena mero gabanana ruarua (12) ġesi ġeraka-rosito, Betania ġana ma ġeġenoġoito.

Iesu na figi ġauna etovoġaiato

Mataio 21:18-19

12 Ma elaġanito, ġia na Betania ġeraga-kwaneato, ġeraka-iaġoto-ġoi nuġanai, Iesu evitoato. 13 Eboġeto, figi ġauna ma launa ta eġitaiato fakana kota manaġai, benamo eiaġoto, nea ġitai ma tauna ba asiġina. Monai ea raġasito tu, ġwana ta asi edoġariato, launa korina moġo, korana ġena ġwa ġarona roġo nai. 14 Benamo Iesu na figi ġauna ekiraiato, ekirato, “Ġoi ġwaġwamu tarima ta na asi ma beġaniani, toma beiaġoni vanaġivanaġi!” Mai guruġa ġena mero na ġeseġaġiato.

Iesu na Rubu Veaġa eiarevaiato

Mataio 21:12-17; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22

15 Ieruselemai ġevotuto, Iesu Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, benamo voivoi tarimari elai-rosirito. Moni ġesenisito-ġoi tarimari ġeri fata e pune ġevoivoi-iaġirito-ġoi tarimari ġeri diġoka eġuke-vebuburito. 16 Rubu Veaġa nuġana na ġeri farefare ġeġwa-iaġorito-ġoi tarimari maki ekira-ġoirito. 17 Benamo tarimarima evaġa-ribarito, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai tu maiġesi etoreato, Barau ekirato, ‘Au ġegu numa tu bese irauirau ġeri ġuriġuri numanai beġe kiragiiani,’ senaġi ġomi na tu lema tarimari ġeri gumu gabunai boġo vaġa-iaġoa.”

18 Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na ġeseġaġiato nai, Iesu beġene vaġia dabarana ġevetauato. Iesu garina ġeveito-ġoi, korana tarimarima mabarari na ġena vevaġa-riba

guruḡari ai ḡeḡaba-rakavato-ḡoi. ¹⁹ Elavilavito, benamo Iesu ma ḡena mero ḡesi vanuḡa barana ḡeraḡa-kwaneato.

Figi ḡauna emaseto

Mataio 21:20-22

²⁰ Boḡiboḡi ai dabara na ma ḡeraka-vanaḡito nuḡanai, mo figi ḡauna ḡeḡitaiato, emarai-ḡosito, ḡokana maki ḡemaseto. ²¹ Petero na etuḡamaḡi-taḡoato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, noḡitaia, ḡoi na mo figi ḡauna otovoḡaiato dagarana tu varau bemase.”

²² Benamo Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Barau boḡono ḡabidadama-vinia. ²³ Moḡoni akiramini, tarima ta na mai ḡoro bekiraiani, ‘Noveraḡa-raḡe, be davarai noa vefu-rei,’ benamo nuḡana asi ma bedaradarani, senaḡi bevaḡa-moḡoniani, kara bekiraḡiani dagarana bemoḡonini nai, mo veḡa tu beḡorani. ²⁴ Moḡa lorinai akiramini, kara boḡo noḡini ḡauḡau ai nai, boḡo vaḡa-moḡonia, boḡo doḡaria, benamo boḡo ḡabiani. ²⁵ Bema ḡoruḡa-tarini, benamo ḡoḡauḡauni nai, rakava boḡono tuḡamaḡi-fitoḡari, bema tarima ta ḡenai ma ḡemi nuḡa meto nai, benamo ḡomi Tamami gubai etanuni na maki ḡemi rakava betuḡamaḡi-fitoḡarini. [²⁶ Senaḡi bema ḡomi na tarima ḡeri rakava asi boḡo tuḡamaḡi-fitoḡarini nai, ḡomi Tamami gubai etanuni na maki ḡemi rakava asi betuḡamaḡi-fitoḡarini.]”

Iesu ḡena seḡuka korana ḡedanagaḡiato

Mataio 21:23-27; Luka 20:1-8

²⁷ Benamo ḡia Ierusalemai ma ḡeraḡasito. Monai Iesu Rubu Veaḡa nuḡanai erakato-ḡoi nuḡanai, Rubu Veaḡa vereri baregori, e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari, ema Iuda vereri ḡia ḡenai ḡeiaḡoto. ²⁸ Benamo ḡedanagaḡiato, ḡekirato, “Kamara maoro ai ḡoi na mai veḡa oveirini? Dei na maoro evinimuto?”

²⁹ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au na vedanaḡi sebona avinimini, boḡo vaḡa-veaseani nai, au na kamara maoro ai mai veḡa aveirini bakira-varamini. ³⁰ Ioane ḡena babatiso veḡana ta guba na eiaḡomato, ba tarimarima ḡerina?”

³¹ ḡia fakari ai ḡeverorito, ḡekirato, “Bema ḡita bita kirani, ‘Barau ḡenana’ bita toni nai, ḡia bekirani, ‘Karase nai Ioane asi ḡovaḡa-moḡoniato?’ betoni.

³² Senaḡi bema ḡita bita kirani, “Tarimarima ḡerina’ bita toni nai maki asi ilaila.” ḡia tu tarimarima gariri ḡegarito, korana ḡia ribari, Ioane tu peroveta tarimana korikori.

³³ Moḡa lorinai ḡia na Iesu ḡevaḡa-veaseato, ḡekirato, “ḡai asi ribama.” Benamo Iesu na ḡia maki ekirarito, ekirato, “Au na maki kamara maoro ai mai veḡa aveirini asi bakira-varamini.”

12

Barabore - Vine tavogaḡa ḡitaḡauna tarimari rakavari

¹ Iesu na barabore ai ma evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Tarima ta vine tavogaḡa evaroato, maḡuna eḡabiato, tano ai vine gigi-gigina gurina ekwaiato, tavogaḡa ḡitaḡauna numana maki evaḡa-ruḡaiato. Moḡa murinai tavogaḡa ḡitaḡauna tarimari ḡeri ai ḡena tavogaḡa eraga-kwaneato, benamo erakato gabu ta ḡana. ² Vine ḡwari (o grapes) ḡemaḡeto, benamo ḡia na ḡena vetuḡunaḡi tauna ta etuḡuato tavogaḡa narinarina tarimari ḡeri ai, vine ḡwari kota benea ḡabi ḡana. ³ Senaḡi ḡeḡabi-tariato, benamo

gēkwariato vau, g̃imana kori g̃etuḡu-g̃enoḡoiato. ⁴ Tavoḡa biaguna na g̃ena vetuḡunaḡi tauna ta ma etuḡuato, senaḡi g̃ia tu debana g̃ekodo-fakaiato e g̃evei-maiaka maiakaiato. ⁵ Benamo ta ma etuḡuato, senaḡi g̃evaḡi-maseato; ema vetuḡunaḡi tarimari g̃utuma etuḡurito, kota tu g̃ekwaririto, kota tu g̃evaḡirito. ⁶ Tarima sebona ta tu roḡo g̃ia sevina, g̃ia natuna korikori, g̃ena lalokau merona. Dokonai g̃ia etuḡuato, ekirato, ‘Natugu natuḡua, g̃ia na beḡene gubakaua.’ ⁷ Senaḡi tavoḡa g̃itaḡauna tarimari tauḡeri g̃eveguruḡa-vevinito, g̃ekirato, ‘Mani tu tavoḡa beḡaunaiani merona, be siḡabia, sivaḡia, benamo tavoḡa tu g̃ita g̃era.’ ⁸ Benamo g̃eḡabi-tariato, g̃evaḡiatio, vine tavoḡana murikanai g̃efiu-rosiatio.”

⁹ Iesu evedanaḡito, ekirato, “Tavoḡa biaguna na tu kara beveiani? G̃ia beiaḡomani, tavoḡa narinarina tarimari bevaḡi-g̃osirini, benamo vine tavoḡana tarima irauri tari ma bevinirini. ¹⁰ Gomi na mai toretore Buka Veḡai asi ḡoiaviani, iniḡesi ekirani,

‘Fore numari g̃eragarini tarimari na asi g̃eura-viniatio ma g̃efitoḡaiatio forena tu duḡu forenai eiaḡoto.

¹¹ Mai veḡa maiḡa tu Vereḡauka na eveiatio, matara na taḡitaiani, g̃itaḡitana irau veḡata.’ ”

¹² Benamo Iuda vereri na Iesu beḡene g̃abia dabarana g̃evetauato, korana g̃ia ribari, Iesu na mai barabore tu g̃ia ekiraḡirito-ḡoi nai. Senaḡi tarimarima g̃utuma g̃evegogo-taḡoto-ḡoi gariri g̃eveito naima g̃eraga-kwaneato, g̃erakato.

Kaisara, Roma ḡeri vere, g̃ena takesi moniri

Mataio 22:15-22; Luka 20:20-26

¹³ Gabivau Farisea tarimari e Heroda murinai g̃erakato-ḡoi tarimari kotari Iesu g̃enai g̃etuḡu-iaḡorito, g̃ena guruḡai beḡene vaḡa-vedaḡa-raḡea e beḡene g̃abia g̃ana. ¹⁴ Geiaḡomato, benamo Iesu g̃ema ribaḡaniatio, g̃ekirato, “Veḡaḡa-riba tarimamu, g̃ai ribama ḡoi tu moḡoni vei-iobukaiobuka tarimamu, tarimarima gariri asi oveini. Tarima ḡeri dagi maki asi otuḡamaḡirini, senaḡi ḡoi na moḡoni ai Barau g̃ena dabara oveḡaḡa-riba iaḡi-ḡitakuani. Novaḡa-ribama, Kaisara, Roma ḡeri vere, g̃enai takesi baḡana dava ba asiḡi? Baḡana vinia ba asi baḡana vinia?”

¹⁵ Senaḡi Iesu na ḡeri ḡofaḡofa eribaiatio nai, ekirarito, ekirato, “Karase nai au ḡoribaḡaniguni? Silva monina ta ḡoḡwa-iaḡomaia, nama g̃itaia.”

¹⁶ Benamo ta g̃eḡwa-iaḡomaiatio, Iesu na edanaḡirito, ekirato, “Mai tu dei laulauna e dei arana?” G̃ia g̃evaḡa-veseto, g̃ekirato, “Kaisara g̃ena.” ¹⁷ Iesu na ekirarito, “Kaisara g̃ena dagara Kaisara boḡono vinia, Barau g̃ena dagara Barau boḡono vinia.” Benamo g̃eḡaba-rakavato g̃ia g̃enai.

Variḡisi-g̃enoḡoi guruḡari

Mataio 22:23-33; Luka 20:27-40

¹⁸ Sadukea tarimari kota Iesu g̃enai g̃eiaḡoto. G̃ia ḡeri tuḡamaḡi tu, mase tarimari asi ma beḡe variḡisi-g̃enoḡoini. Benamo Iesu g̃edanaḡiatio, g̃ekirato, ¹⁹ “Veḡaḡa-riba tarimamu, Mose na taravatu g̃ai g̃ema maiḡesina etoreato, ‘Bema tau ta kakana bemaseni, vabuna bemase-kwaneani, ma asi naturi

nai, mo tau na kakana vabuna bene ġaraġoa, naturi beġene maġuri mase tauna ġena.’²⁰ Mero mabarari tu imaima ruarua (7). Mero guinena na eġaraġoato, ma emaseto asi natuna.²¹ Mero vaġa-ruaruana na vabuna ma eġaraġoato, senaġi ġia maki emaseto asi natuna. Mero vaġa-toitoina maki moġesina moġo.²² Moġa nuġanai ġia mabarari tu imaima ruarua (7), naturi ta asi ġevaġa-ġoraiato. Dokonai mo vavine maki emaseto.²³ Variġisi-ġenoġoi ġaronai mo vavine tu dei ġaraġona? Korana ġia tu tauri 7 na ġeġaraġoato.”

²⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi tu ġokerereni, korana Buka Veaġa anina ema Barau ġena seġuka asi ribami.²⁵ Mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini tarimari tu asi ma beġe veġaraġoni. Ġia tu aneru kavana gubai.²⁶ Mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini guruġari Mose ġena bukai asi ġoiaviani? Gau eġaraiato varina nuġanai Barau na Mose ekiraiato, ekirato, ‘Au tu Aberahamo ġena Barau, Isako ġena Barau, ema Iakobo ġena Barau.’²⁷ Ġia tu dia mase tarimari ġeri Barau, senaġi maġuri tarimari ġeri Barau. Ġomi tu ġokerere-rakava rakavani!”

Veuvavini tu taravatu mabarari evanaġirito

Mataio 22:34-40; Luka 10:25-28

²⁸ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta eiaġomato, ġeri guruġa-guruġa eseġaġiato, benamo eġitaiato, Iesu na evaġa-vese ginikaurito nai, edanaġiato, ekirato, “Taravatu mabarari nuġari ai aiġa tu barego vedaureana?”²⁹ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Barego vedaureana tu maiġa: ‘Isaraela tarimami o, ġoseġaġi, Vereġauka ġita ġera Barau tu Vereġauka sebona kwariġutu.³⁰ Vereġauka ġoi ġemu Barau bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma iaुकamu mabarana, ma ġemu tuġamaġi mabarana, ma kokoremu mabarana ġesi.’³¹ Vaġa-ruaruana tu maiġa: ‘Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana.’ Taravatu ta na mai taravatu ruarua asi bevanaġirini.”

³² Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ma evaġa-veseto, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġoi ġemu guruġa tu moġoni, Barau tu sebona moġo, asi ta maia.³³ Bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma ġemu tuġamaġi mabarana, ma gwadamu mabarana, ema sevimu ai etanuni tarimana maki bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana. Maiġa tu barego vedaurea, ginitaġo dagarari e houbou dagarari mabarari evanaġirito.”

³⁴ Benamo Iesu na mo tarima ġena vevaġa-vese eġitaiato ma iaunegana e ma tuġamaġi-fakana ġesi, benamo ekiraiato, ekirato, “Ġoi e Barau ġena Basileia fakami tu asi manaġa.”

Moġa murinai tarima ta na asi ma edanaġiato, korana ġegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ġena Vereġauka?

Mataio 22:41-46; Luka 20:41-44

³⁵ Iesu Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, ekirato, “Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ġetoni?³⁶ Davida Iauka Veaġa na riba e tuġamaġi-faka eviniato, benamo eguruġa-foforito, ekirato,

‘Barau na au ġeġu Vereġauka ekiraiato:

Au ġimagu aroribana rekenai

noma tanu,

bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.’

³⁷ Davida na Keriso tu ‘Veregāukana’ ekiraḡito; kamasi nai Keriso tu Davida natuna?”

*Taravatu gēvevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ḡeri ḡofaḡofa veḡari
Mataio 23:1-36; Luka 11:37-54; 20:45-47*

Tarimarima ḡutuma lelevaḡi Iesu ḡena guruḡa ma iakuri ḡesi ḡeseḡaḡiato.
³⁸ Ĝena vevaḡa-riba nuḡanai ekirato, “Taravatu gēvevaḡa-riba iaḡiani tari-
mari boḡono ḡita-ḡinikauri. Ĝia ḡeurani dabuḡa maukari beḡene riḡo,
maketi gaburi ai beḡene rakao-rakao, tarimarima na beḡene vaḡa-namori
urari ai. ³⁹ Rubu nuḡari ai e ḡanivegogo gaburi ai ḡeri ura sea namori ai
beḡene tanu. ⁴⁰ Ĝia na vabu ḡeri numa e farefare ḡevaḡa-koririni. Ĝeri
ḡauḡau tu mauka kenene, ḡeḡofaḡofani. Ĝia tu meto barego vedaurea beḡe
gabini.”

*Vabu ḡena boubou monina
Luka 21:1-4*

⁴¹ Iesu moni-tore mauḡana ḡoiranai etanu-tarito, benamo tarimarima
moni ḡeḡurato-ḡoi eḡitarito. Farefare e moni vovoka tarimari ḡutuma moni
barari ḡeḡurato-ḡoi. ⁴² Senaḡi asi-ḡena e asi-ḡana vabuna ta eiaḡomato, ḡena
moni misiri ruarua moḡo eḡura-riḡorito, mai tu noḡa moḡo toea sebona
kavana. ⁴³ Benamo Iesu na ḡena mero ekearito ḡia ḡenai, benamo ekirarito,
ekirato, “Moḡoni akiramini, mai vabu na beḡuraia monina na mabarari
ḡeri vini bevanagiri. ⁴⁴ Korana ḡia mabarari ḡeri moni vovoka ḡerina
koturi moḡo beḡe vini, senaḡi mai vabu tu asi ḡena-ḡana na nuḡanai ḡenai
kara ḡetanuni ḡena maḡuri ai bere vevaḡa-kava-iaḡiri dagarari mabarari
beḡurari.”

13

Iesu na vau beḡea ḡorani dagarari ekiraḡirito

¹ Iesu Rubu Veaḡa na eraka-rosito-ḡoi nai, ḡena mero ta na ekiraiato,
ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu, mai fore asikeikeiri noḡitari e mai numa
baregori ma marevari maki noḡitari.” ² Iesu na evaḡa-veseato, ekirato,
“Mai numa baregori oḡitarini? Mai fore ta fore ta iatanai asi beḡe tanuni,
mabarari beḡe vare-bubu-riḡorini.”

³ Iesu Olive Ĝorona tuḡunai etanu-taḡoto-ḡoi, Rubu Veaḡa Ierusalem
eḡita-iaḡoato-ḡoi nuḡanai, Petero, e Iakobo (o Iames), e Ioane, ema Anduru
na ḡedanagi-ḡairiato, ḡekirato, ⁴ “Nokira-varama, mai dagara tu aitoma
beḡe ḡorani, ema beḡe ḡorani nai, kamara vetoḡa na bevaḡa-foforiani,
maniḡeri mabarari beḡe ḡorani?”

⁵ Benamo Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Ĝomi lorimi boḡono vetore,
tarima ta na asi bene ḡofami. ⁶ Tarima vovoka au aragu ai beḡe iaḡomani,
beḡe kirani, ‘Tarimana tu au maiḡegu!’ Tarima ḡutuma beḡe ḡofarini.
⁷ Bema ḡomi na vetari o tuari gururi e tuari variri boḡo seḡaḡirini nai,
nuḡami asi beḡene raḡe. Maniḡeri dagara tu beḡe ḡorani, senaḡi dokona
tu asi roḡo. ⁸ Tanobara ta tanobara ta ḡesi beḡe vevaḡini, gavamani ta
gavamani ta ḡesi beḡe vetarini. Gabu ḡutuma nuḡari ai tano beḡe iagani,
doḡe maki beḡe ḡorani. Mai tu midigu moḡo besinaiani, noḡa moḡo mero
keina emaḡurini midiguna kavana.

⁹ Tauḡemi boḡono venari-ginikau, korana beḡe ḡabimini, Iuda ḡeri kanisoro tarimari ḡeri ai beḡe ḡori-iaḡomini e rubu nuḡari ai beḡe kwari-mini. Au ḡoḡabi-raḡeguni dainai, gavana e vere barari o kini ḡoirari ai roḡo boḡo ruḡani, au vaḡa-moḡonigu ai boḡono iaḡo. ¹⁰ Vari Namona tu tanobara mabarari nuḡari ai beḡe ḡobata-iaḡi guineani. ¹¹ Bema Kota tarimari ḡoirari ḡana beḡe ḡori-iaḡomini nai, kara toma boḡoa kiragirini guruḡari asi boḡono nuḡa-vekwarāḡi-iaḡiri. ḡarona beraḡasini vau, Barau na kara bevaḡa-ribamini guruḡari boḡono kiragiri, korana dia ḡomi boḡo guruḡani, senaḡi Iauka Veaḡa beguruḡani. ¹² Kakana na tarina berevaiani bene mase ḡana, tamana na natuna maki moḡesina beveiani. Naturi na tamari sinari beḡe seḡafore-vinirini ema beḡe vaḡirini. ¹³ Tarimarima mabarari na beḡe iau-rakavamini, korana au ḡoḡabi-raḡeguni nai. Senaḡina deikara bevevaḡa-gwaḡiḡini mo dokona tu bemaḡurini.”

Vevaḡa-gari dagarana befoforini

Mataio 24:15-28; Luka 21:20-24

¹⁴ “Bema ḡomi na dagara rakava vedaureana, vevaḡa-gari dagarana, boḡo ḡitaiani, asi bene ruḡa gabunai beruḡani.” Mai guruḡa beiaviani tarimana bene riba maoro anina tu kara. “Benamo deidei Iudeai ḡetanuni tarimari ḡoro ḡana beḡene raga-iaḡo. ¹⁵ Deikara numa tuḡunai etanu-taḡoni tu, asi ma bene raka-toḡa numa nuḡana ḡana ḡena farefare ḡabiḡabiri. ¹⁶ Deikara vamoka nuḡanai maki asi ma bene ḡenoḡoi ḡena koudi ḡabi-ḡabiri. ¹⁷ Mo negai vavine ma baniri e ḡabi-variḡu vavineri kika ma vetuḡari! ¹⁸ Boḡono ḡauḡau, mai dagara asi bene ḡora ḡura e nagure ḡarori ai! ¹⁹ Korana mo negai rakava e midigu barego beḡe raḡasini, Barau na tanobara eveiato beiaḡoma maitoma, rakava e midigu moḡesina asi ḡeḡorani. Ma maiḡa murinai moḡesina kavana ta asi ma beḡorani. ²⁰ Bema Vereḡauka na mo ḡaro rakavari asi bere vaḡa-kubiri, tarima ta asi bere maḡuri riba, senaḡi eḡabi-hidiriti tarimari dairi ai, ḡia na ḡarori evaḡa-kubirito.

²¹ Mo negai, bema tarima ta na bekiramini, ‘Goḡitaia, Keriso tu maiḡa!’ o ‘Goḡitaia, ḡia tu iomoḡa!’ betoni nai, asi boḡono vaḡa-moḡonia. ²² Korana tu Keriso ḡoḡaḡofari e peroveta tarimari ḡoḡaḡofari beḡe foforini, vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veiḡari beḡe veirini, Barau na eḡabi-viriḡirito tarimari beḡene ḡofa-veḡonuri ḡana. ²³ Moḡesi nai tauḡemi boḡono venari; dagara mabarari tu akiravara-guinemini, aoa roḡosi bene raḡasi nai.”

Tarimarima Natuna ḡena iaḡoma

Mataio 24:29-31; Luka 21:25-28

²⁴ “Senaḡi mo negai, rakava beḡe ḡorani murinai, ḡaro bemukunani e ḡue maki asi bemamani, ²⁵ visiḡu guba na beḡe ketoni e guba seḡukari beḡe iagaiagani. ²⁶ Benamo tarima na Tarimarima Natuna beḡe ḡitaiani, magube na beiaḡomani ma seḡuka barana e ma marevana ḡesi. ²⁷ Benamo ḡia na aneru betuḡurini, eḡabi-viriḡirito tarimari beḡe vaḡa-vegogorini tanobara mabarari na.”

Barabore - Vevaḡa-riba figi ḡauna ḡenana

Mataio 24:32-35; Luka 21:29-33

²⁸ “Figi ḡauna ḡenana mai barabore boḡono ribaia: Kabona ḡefori-raḡeni e launa ḡefafani nai, ḡoribani, ḡaro ḡena tora taimina tu bekavinaḡi ḡotoni. ²⁹ Moḡa ilailanai, ḡomi maki bema mai dagara beḡe ḡorani boḡo ḡitarini nai, boḡono riba, Tarimarima Natuna tu bekavinaḡi ḡatama bokai. ³⁰ Moḡoni

akiramini, mai ġuru asi bekorini, beiaġoni mo, mai dagara mabarari beġe ġorani. ³¹ Guba e tanobara beġe rekwa-rekwani, senaġi au ġegu guruġa tu asi beġe rekwa-rekwani, beġe tanu-vanaġi vanaġini.”

Ġaro ema hora tarima ta asi ribana

Mataio 24:36-44

³² “Senaġi mo ġaro ema aoa tu tarima ta asi ribana, e aneru gubai asi ribari, ema Natuna maki asi ribana, senaġi Tamana ġereġana moġo ma ribana. ³³ Lorimi boġono vetore, boġono venari-ginikau, korana asi ribami, aitommo mo aoa beragaŝini.

³⁴ Ġia tu maiġesina kavana, tarima ta eraka-ġerevaġito, ġena numa eraga-kwaneato, benamo ġena vetuġunagi tarimari maoro evinirito, tata ġeri ġauvei beġene vei. Ġatama-boka narinarina tarimana maki ekiraiato, bene riviġaua. ³⁵ Moġesi nai ġomi maki tataġa-taġo boġono tanu, korana numa biaguna beġenogoini aoana tu asi ribami, lavilavi ai, ba boġi nuġanai, ba kokoroku begoġini ai, ba boġiboġi ai. ³⁶ Irau mai moġo beragaŝini, benamo genami ai beġoitagominni ġesi. ³⁷ Au na kara ġomi akira-varamini guruġana tu tarimarima mabarari maki akira-vararini, akirani, “Tataġa-taġo boġono tanu e boġono venari-ginikau!” ”

14

Iesu beġene vaġia dabarana ġevetauato Ioane 11:45-53

¹ Ġaro ruarua moġo, benamo Pasova verekona o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito asi evaġirito verekona e asi etubuni faraona verekona beġe veiani nuġanai, Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na Iesu beġene ġabi-lemmaia, benamo beġene vaġi-masea dabarana ġevetauato-ġoi. ² Senaġi ġekirato, “Dia vereko nuġanai bene ġora, korana vereko beġe iaġoma tarimari ġia iatana na beġe burini garina.”

Vavine ta ġena veiġa namona

Mataio 26:6-13; Ioane 12:1-8

³ Iesu Betania ai Simona lepera tarimana ġena numai eġaniganito-ġoi nuġanai, vavine ta eraka-toġato, kavabu namona ta, alabasta forena na ġeveiato kavabuna, eġabi-kauato, nuġanai tu muramura ma bonana namona. Mo muramura tu ġauġa arana nad ġokana na ġeveito-ġoi dagarana, ma voina tu varaġe rakava. Mo vavine na mo kavabu bokana ebota-fakaiato, benamo muramura Iesu debanai ebubuato. ⁴ Ġia sevinai tarimari kota tu ma nuġa-metori ġesi ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, “Karase nai mai muramura bonana namona efitoġa-kavaiani? ⁵ Bere voivoi-iaġia, benamo silva moniri sinau toitoi (300) bere ġoitaġoa, (mai tu tarima ta davana laġani ta nuġanai kavana), benamo asi ġeri-ġari tarimari bere viniri.” Benamo ġia na mo vavine ġevaneato.

⁶ Senaġi Iesu ekirato, “Ġoraga-kwanea! Kara dainai ġomi na meto ġoviniani? Mai vavine na tu veiġa namona au ġegu ai beveia. ⁷ Asi ġeri-ġari tarimari tu ġomi ġesi boġo tanu-vanaġi vanaġini, be boġo urani nai, boġono vaġa-kavari. Senaġi au tu dia ġaro mabarari ġomi ġesi batanuni. ⁸ Mai vavine na tu kara bere veia dagarana beveia, ġia na au tauġanigu ai muramura bebubu-guinea gurigurigu ġana. ⁹ Moġoni akiramini, Vari Namona beġe ġobata-iaġiani tanobara mabarari nuġari ai, mai vavine na veia beveia veigana maki beġea kiragiani, ġia tuġamaġi-iaġina.”

Iudas na Iesu erevaiato

Mataio 26:14-16; Luka 22:3-6

¹⁰ Benamo Iudas Isakariota, gabanana ruarua (12) tarimana ta, Rubu Veaga vereri baregori ġeri ai eiaġoto, Iesu benea revaia ġia ġeri ai ġana.

¹¹ Benamo ġia na ġeseġaġito nai, ġeiaġu-rakavato, benamo ġekira-toreato, moni beġe viniani. Benamo Iudas na ġimari ai betore-kauani dabarana ma evetauato-ġoi.

Iesu ma ġena mero ġesi ġinitaġo mamoena ġeġaniato

Mataio 26:17-25; Luka 22:7-14; 22:21-23; Ioane 13:21-30

¹² Ġaro ġiniguinenai, asi etubuni faraona verekona veiveina e ġinitaġo mamoena vaġivaġina ġaronai, Iesu ġena mero ġevedanaġito, ġekirato, “Ġai tu ainai Pasova verekona baġana vei-torea, bono ġania?” ¹³ Benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġurito, ekirarito, ekirato, “Vanuġa baregonai boġono raka-toġa, benamo tarima ta nanu gwaġutuna befaġaiani boġo ġoitaġoani. Murina na boġono iaġo. ¹⁴ Benamo beraġekauni numanai numa biaguna boġono vaġa-guruġaia, boġono kira, “Vevaġa-riba tarimana ekirani: Au ġegu varivari daiġutuna tu aiġa, ġegu mero ġesi monai ġinitaġo mamoena baġana ġania?” ¹⁵ Benamo ġia na daiġutu baregona ta numa tuġunai bevaġa-ġitamini iarevatore. Monai boġono dabaraia ġita ġara.”

¹⁶ Benamo mero ġeiaġoto, vanuġa barana nuġanai ġeraka-toġato, Iesu na ekiraġirito ilailari ai ġedoġaririto. Monai vereko ġeveiato.

¹⁷ Elavilavito, Iesu ma ġena mero gabanana ruarua (12) ġesi ma ġeraġasito. ¹⁸ Ġeġaniġanito-ġoi nuġanai Iesu ekirato, “Moġoni akiramini, ġomi ta na au borevaguni, ta au ġesi ini taġaniġani-vegogoni tarimamu ta na.” ¹⁹ Ġia mabarari nuġari ma metori ġesi irau sebori irau sebori na ġedanaġiato, ġekirato, “Moġoni dia au, ene?”

²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Mai tu ġomi gabanana ruarua (12) fakami ai ta dei au ġesi diġu sebonai ġanaba-riġoni tarimana. ²¹ Tarimarima Natuna bemasenġi, Buka Veaġai ġetoreato ilailanai. Senaġi Tarimarima Natuna berevaiani tarimana vetuġana kekei, asi bere maġuri tu namo.”

Vereġauka ġena ġanivegogo veaġana

Mataio 26:26-30; Luka 22:15-20; 1 Korinto 11:23-25

²² Ġia ġeġaniġanito-ġoi nuġanai, Iesu na beredi eġabiato, Barau evaġa-namoato, etaviato, evinirito, benamo ekirato, “Ġoġabia, mai tu au tauġanigu.”

²³ Ġia na kapusi ma eġabiato, evaġa-namoato murinai evinirito, benamo mabarari na ġeniuato. ²⁴ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Mai tu au raragu, ġinitaġo Variguna evaġa-moġoniani, bebebubuni, tarimarima ġutuma vaġa-maġuriri. ²⁵ Moġoni akiramini, vine nanuna asi ma banu-ġenoġoiani, beiaġoni mo, Barau ġena Basileiai vau ma banu-ġenoġoiani.”

²⁶ Benamo mari ta ġemariato murinai, ġeraka-rosito, Olive Ġorona ġana ġeiaġoto.

Iesu na Petero ġena vekira-ġuniġau ekiraġi-toreato

Mataio 26:31-35; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38

²⁷ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi mabarami ġemi veġabidadama au ġegu ai boġo raga-kwaneani, korana Buka Veaġai maiġesi etoreato,

‘Au na mamoe ġitaġauri tarimana bavaġiani,

benamo mamoe mabarari
beġe raga-lausini.’

²⁸ Senaġi au mase na ma bavarigisi-ġenoġoini murinai, baraka-guineni Galilea ġana. Monai vau bitana vedoġari.”

²⁹ Petero ekirato, “Mabarari na ġeri veġabidadama ġoi ġemu ai beġe raga-kwaneani, senaġi au na tu asiġina.” ³⁰ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Moġoni akiramuni, toma boġi kokoroku vaġa-ruarua roġosi bene goġi nuġanai, ġoi na au vaġa-toittoi bokira-ġuniġauguni.” ³¹ Senaġi Petero eguruġa-ġiġiraġeto, ekirato, “Bema ġoi ġesi bita mase-vegogoni maki, au na ġoi tu asi veġata bakira-ġuniġaumuni.” Mabarari moġesi moġo ġekirato.

*Iesu eġauġauto Getesemane ai
Mataio 26:36-46; Luka 22:39-46*

³² Ġia gabu arana Getesemane ai ġea raġasito, benamo Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Mainai ġotanu, au tu naiaġo, naġuriġuri roġo.” ³³ Benamo Petero, e Iakobo (o Iames), ema Ioane moġo eġoririto, ġia ġesi ġeiaġoto. Moġa nuġanai Iesu tauġanina efarakaiato, eġarito, nuġana maki evekwaraġito-ġoi. ³⁴ Benamo ekirarito, ekirato, “Au nuġagu na meto asikei eġwaiani, dori evaġiguni; mainai ġotanu, boġono venari.” ³⁵ Iesu kota ma eraka-naġito, tano ai eketo-tarito, benamo Barau enoġiato, ekirato, bema ma dabara ta moġa neganai, mai aoa metona ġenana bene vanaġi. ³⁶ Ekirato, “Tama, Tamagai o, dagara mabarari ġoi ġemu ai veiveiri tu ilaila. Mai midigu bedina ġeguna noma ġabi-vaġia. Senaġi dia au ġegu ura, ġoi ġemu ura moġo.”

³⁷ Benamo eġenoġoito nuġanai tu, ġena mero genamaseri ai eġoitaġo-rito, benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Simona, ġoi tu ogenani? Aoa sebona ta kavana maki asi bovevaġa-gwaġigini? ³⁸ Boġono venari, boġono ġauġau, be veribaġani beiaġomani nai, asi boġono moira. Iauka tu moġoni eurani, senaġi tauġani tu emoirani.”

³⁹ Benamo ma eraka-veġitato, ea ġuriġurito, mo ġauġau guruġari guineri ma ea kiraġirito. ⁴⁰ Ma eġenoġoi-iaġomato nuġanai tu, genamaseri ai ma edoġaririto, korana matari tu gena na eġabi-rakavarito. Ġia asi ribari kamasi beġe vaġa-veseani.

⁴¹ Vaġa-toitoina ma eġenoġoito, benamo ekirarito, ekirato, “Ġomi tu roġo ġogenani e ġoiġaraġini? Bevaitovo! Aoana varau beraġasi! Ġoġitaia, Tarimarima Natuna tu beġe revaia, rakava tarimari ġimari ai beġe torea. ⁴² Ġovarigisi, be si-iaġosi! Ġoġitaia, au revarevaġu tarimana mai beraġasi!”

*Iesu tuari tarimari o soldia na ġeġabiato
Mataio 26:47-56; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12*

⁴³ Iesu roġo eguruġato-ġoi nuġanai, Iudas, mero gabanana ruarua (12) tauna ta, eraġasito. Tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ma ġeri vetari baġari e vevaġi kwariri. Ġia tu Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri na ġetuġurito. ⁴⁴ Reva tarimana na vetoġa ta ekiravara-torerito, ekirato, “Baveruani tarimana ta moġa. Boġono ġabi-taria, boġono ġori-iaġoa ġomi ġemi veġitaġau gaburenai.”

⁴⁵ Iudas eraġasito nai, maoromaoro eiaġoto Iesu ġenai, benamo ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu o!” benamo everauato. ⁴⁶ Benamo tuari tarimari na ġeġabi-tariato, ġedegodegoato.

⁴⁷ Senaĝi monai eruĝa-taĝoto-ĝoi tarimana ta, ĝena vetari baĝana einu-vaĝiato, edaveato, benamo Rubu Veaĝa verena baregona ĝena vetuĝunaĝi tarimana seĝana ebasi-vaĝiato. ⁴⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Au tu seĝafore doĝorona ta aĝori-kauani? Be ĝomi boĝo iaĝoma au ĝabiĝabigu tu, ma ĝemi vetari baĝari e vevaĝi kwariri ĝesi? ⁴⁹ Ĝaro mabarari ai au tu ĝomi sevimi ai Rubu Veaĝa nuĝanai avevaĝa-ribato-ĝoi, senaĝi asi ĝoĝabiguto. A mai tu Buka Veaĝai ĝetore-guineato guruĝana vaĝa-moĝonina ĝana.”

⁵⁰ Ĝena mero mabarari na ĝeraga-kwaneato, ĝeraka-rovorovoto.

⁵¹ Mero variĝuna ta tu kefina korina, senaĝi dabuĝa ta na moĝo tauĝanina eriĝo-ĝauato, Iesu murinai erakato. Ĝia maki ĝeĝabi-tariato, ⁵² senaĝi ĝena dabuĝa ĝimari ai eraga-kwaneato, kefina kori moĝo eraga-kwaraĝato.

Iesu kanisoro tarimari ĝoirari ai

Mataio 26:57-68; Luka 22:54-55; 22:63-71; Ioane 18:13-14; 18:19-24

⁵³ Ĝia na Iesu ĝeĝori-iaĝoato Rubu Veaĝa verena baregona ĝenai, ema Rubu Veaĝa vereri baregori, e Iuda vereri, ema taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari mabarari ĝeraka-vegogoto. ⁵⁴ Petero na Iesu eraka-ĝiuato, senaĝi ma fakana eiaĝoto mo, Rubu Veaĝa verena baregona ĝena numa maĝuna nuĝanai eraka-toĝato. Monai gadi tarimari fakari ai ea tanuto, benamo karava na etunuato-ĝoi.

⁵⁵ Rubu Veaĝa vereri baregori e Iuda ĝeri kanisoro tarimari mabarari na tu Iesu vaĝa-masena korana ta ĝevetauato, senaĝi ta tu asi ĝedoĝari-ato. ⁵⁶ Tarimarima ĝutuma ĝeri ĝoĝaĝofo guruĝari na ĝevaĝa-badeato-ĝoi, senaĝi ĝeri guruĝa tu asi ĝesebonato-ĝoi. ⁵⁷ Benamo tarima kota ĝeruĝa-vaisito, benamo mai ĝoĝaĝofo guruĝari ĝekiraĝirito, ĝekirato, ⁵⁸ “Ĝai tu ĝia ĝena guruĝa baĝa seĝaĝia, bekira, ‘Au na mai tarimarima ĝimari na ĝeragaĝato Rubu Veaĝana barovoani, ema ĝaro toitoi nuĝanai ta ma baragaĝiani dia ĝima veiveina rubuna.’ ” ⁵⁹ Senaĝi ĝia ĝeri vevaĝa-bade guruĝari maki asi sebona.

⁶⁰ Benamo Rubu Veaĝa verena baregona ĝoirari ai eruĝa-vaisito, benamo Iesu edanaĝiato, ekirato, “Ĝoi tu asi bovaĝa-veseni? Maĝeri na ĝoi ĝevarifu-iaĝimuni guruĝari tu kamas?” ⁶¹ Senaĝi Iesu asi eguruĝato, ma asi evaĝa-veserito. Benamo Rubu Veaĝa verena baregona na ma edanaĝi-ĝenoĝoĝato, ekirato, “Ĝoi tu Keriso, ĝevaĝa-namoani Barauna Natuna?”

⁶² Iesu na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Tarimana au maiĝegu! Ĝomi na Tarimarima Natuna roĝo boĝo ĝitaiani, Seĝuka Barauna ĝimana aroribanai betanuni, e guba maguberi iatari na beiaĝomani!”

⁶³ Benamo Rubu Veaĝa verena baregona na ĝena dabuĝa edareato, ekirato, “Karase vevaĝa-ĝita tarimari roĝo tavetaurini? ⁶⁴ Barau vaĝa-rakavana guruĝana boĝo seĝaĝia. Ĝomi kara ĝotoni?” Ĝia mabarari ĝekirato, “Bene mase moĝo.”

⁶⁵ Benamo kota na ĝekanunuato, matana ĝekumu-ĝauato, ĝefaisiato, ĝekiraĝato, ĝekirato, “Ĝoi tu peroveta tarimana, be nokiraĝia, deikara na bekwarimu?” Benamo gadi tarimari na ĝeĝabiato, ĝimari na ĝeforoato.

Petero na Iesu ekira-ĝuniĝauato

Mataio 26:69-75; Luka 22:56-62; Ioane 18:15-18; 18:25-27

⁶⁶ Petero roĝo numa maĝuna nuĝanai, Rubu Veaĝa verena baregona ĝena vetuĝunaĝi ĝuiatori ta eiaĝoto. ⁶⁷ Ĝia na Petero karava na etunuato-ĝoi eĝitaĝato, benamo eĝita-ĝinikauato, ekiraĝato, ekirato, “Ĝoi maki Iesu,

Nasareta tauna, ġesi orakaoto-ġoi, okavaiato-ġoi.”⁶⁸ Senaġi ġia evekira-ġuniġauto, ekirato, “Au asi ribagu ġoi kara okiraġiani,” benamo eraka-rosito maġu ġatama bokana ġana, benamo kokoroku egogito.

⁶⁹ Mo vetuġunaġi ġuiatona na ma eġitaiato, benamo monai ġeruġa-taġoto tarimari ekirarito, ekirato, “Tarimana ta tu maniġa.”⁷⁰ Petero ma evekira-ġuniġauto. Nega kotuna evanaġito nuġanai, ġia sevinai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari na ġekiraiato, ġekirato, “Moġoni, ġoi maki ġia ġesi ġorakaoto-ġoi tarimamu ta, korana ġoi tu Galilea taumu.”⁷¹ Benamo Petero na ekirarito, ekirato, “Asiġina ġinavaġi, akira-korikorimini, ġomi na ġokiraġiani tarimana au tu asi ribagu.”

⁷² Kokoroku vaġa-ruaruana ma egogito, benamo Petero na Iesu ġena guruġa etuġamaġi-doġariato, ekiraiato, “Kokoroku vaġa-ruaruana roġosi bene goġi nai, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni.” Benamo etaġi-rakava rakavato.

15

Iesu Pilato ġoiranai

¹ Boġiboġi iamoiamo, Rubu Veaġa vereri baregori, e Iuda vereri, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema kanisoro tarimari mabarari na ġevaġa-moġoniato. Benamo Iesu ġebarubaruato, ġeġori-iaġoato, Roma Gavana Pilato ġea viniato. ² Pilato na edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu Iuda tarimari ġeri vere o kini?” Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Oi, okiraġiani maniġa.” ³ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori na Iesu ġevaġa-badeato, guruġa ġutuma ġekiraġirito. ⁴ Pilato na ma edanaġi-ġenoġoato, ekirato, “Ġoi tu asi bovaġa-veseni? Noġitaia, ġoi iatamu ai tu meto ġutuma ġekiraġirini.”⁵ Senaġi Iesu asi eguruġato, benamo Pilato tu edaradarato.

Pilato na Iesu ġena mase ekiraġiato

Mataio 27:15-26; Luka 23:13-25; Ioane 18:38-19:16

⁶ Vanaġivanaġi Pasova verekona ġaronai tu Pilato na ġia ġeri dibura numanai etanuni, beġe kiraġiani tarimana ta, etuġu-rosiato-ġoi. ⁷ Mo laġani ai tarima ta arana Barabas, ġia tu dibura numai etanuto tarima kota ġesi, korana ġevevaġito nai, tarima ta ġevaġi-maseato. ⁸ Benamo ġutuma monai ġevegogoto tarimari Pilato ġenoġiato, eveini kavana ma bene vei ġana. ⁹ Pilato na edanaġirito, ekirato, “Ġomi ġourani au na Iuda tarimami ġemi vere natuġu-rosia ba?” ¹⁰ Ġia ribana, Rubu Veaġa vereri baregori ġeri mama dainai, Iesu ġia ġimanai ġetoreato.

¹¹ Senaġi Rubu Veaġa vereri baregori na tarimarima nuġari ġeġanirito, Pilato na Barabas bene tuġu-rosia. ¹² Benamo Pilato na ma edanaġirito, ekirato, “O mai Iuda tarimami ġemi vere ġotoni tu kamasi bana veia?”

¹³ Ġia ġefararato, ġekirato, “Novaġa-satauroa!” ¹⁴ Pilato na edanaġirito, ekirato, “Karase nai, kamara veiġa rakavana eveiato nai?” Senaġi mabarari ġefarara-gigitarito, ġekirato, “Novaġa-satauroa!” ¹⁵ Pilato ġena ura mo tarimarima ġutuma nuġari bene vaġa-namori ġana, ġia na Barabas etuġu-rosiato, senaġi Iesu tu ġekwariato murinai, evinirito beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaseva-vaseva iaġiato

Mataio 27:27-31; Ioane 19:2-3

16 Vetari tarimari na Iesu ġeġori-iaġoato gavana ġena numa nuġanai, benamo karori mabarari ġekea-vegogorito. 17 Benamo dabuġa kakakakana ġevaġa-veiato, debana dagarana ġau ma giniginina na ġevatoato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetore-kauato. 18 Benamo ġevaġa-namoato, ġekirato, “Iuda ġeri Kini o, ġaro namona!” 19 Benamo oro kwarina na debana ġekwari-ġenoġoi ġenoġiato-ġoi, ġekanunu-kanunuato, ġevetui-tari viniato, ġetoma-rakarigo ġofakau-viniato. 20 ġevaseva-vaseva iaġi-ġosiato murinai, dabuġa kakakakana ġekoki-vaġiato, ġena dabuġa korikorina ma ġevaġa-veiato. Benamo ġeġori-rosiato beġenea vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27

21 Kurene tarimana ta arana Simona, Alesanda e Rufo tamari, gunika vanuġana ta na eiaġomato-ġoi, vetari tarimari na ġelaunaġi-naġiato Iesu ġena satauro neġwaia.

22 Benamo Iesu ġeġori-iaġoato gabu ta arana Golgota ġana, anina tu “Deba Ġavana Gabuna.” 23 Benamo ġia na vine nanuna, midigu vaġa-keina muramurana arana muro ġesi ġebubu-vegogoato, ġeviniato, senaġi asi eniuato.

24 Benamo ġevaġa-satauroato; ġena dabuġa dainai laki ġerena ta ġeveiato, benamo ġevarerito fakari ai. 25 Boġibogġi ai horaġauna 9 koloko rekenai ġevaġa-satauroato. 26 Kara koranai ġevaġa-satauroato guruġana satauro iatanai maiġesi ġetoreato, “IUDA TARIMARI ĠERI VERE.” 27 Lema tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġevaġa-sataurorito, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai. [28 Monana Buka Veaġai ġetore-guineato guruġana evaġa-moġoniato, ekirato, “Ġia vei-rakava tarimari ġesi ġeiavi-vegogoato.”]

29 Ġeraka vanaġito-ġoi tarimari na guruġa rakavari Iesu ġeviniato-ġoi, debari ġekorakarito, ġekirato, “Aha, be ġoi okirato Rubu Veaġa borovoani, ġaro toitoi nuġanai ma bovaġa-ruġa ġenoġoi otato! 30 Satauro tuġana na noraka-riġo, tauġemu novevaġa-maġuri!”

31 Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na maki fakari ai maiġesi ġevaseva-vaseva iaġiato, ġekirato, “Ġia na tarima boruri evaġa-maġuririto, senaġi tauġena tu asi evevaġa-maġurini! 32 Keriso, Israela tarimari ġeri vere, satauro na inimoġo noraka-riġo ġai ġoiramai, be baġana vaġa-moġonimu!” Iesu ġesi ġevaġa-satauro vegogorito tarimari ruarua na maki ġeguruġa-rakava viniato.

Iesu ġena mase

Mataio 27:45-56; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30

33 Horaġauna 12 koloko ea ġabiato nai, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato; mukuna etanuto, eiaġoto mo, horaġauna 3 koloko.

34 Horaġauna 3 koloko rekenai Iesu eġabato, ekirato, “Eloi, eloi, lama sabaktani?” anina tu, “Au ġegu Barau, au ġegu Barau, kara dainai au boraga-kwanegu?” 35 Iesu sevinaġi ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari kota ġeseġaġito, benamo ġekirato, “Ġoseġaġi, Elia ekeaiani.” 36 Benamo tarima ta eragato, nanu erimaiani dagarana ta eġabiato, vine nanuna mamakina nuġanai efereiato, gobu lefai egwanu-kauato, benamo eduġi-raġeato Iesu na neniua ġana, ekirato, “Siġitaia, Elia beiaġomani, bema ġabi-riġoani ba?”

37 Benamo Iesu eġaba-fouto murinai emaseto.

³⁸ Benamo Rubu Veāga nuḡanai veāga lelevaḡi daiḡutuna kouḡauna dabuḡana o ketin evedare-kikimato, eruaruato, tuḡuna na mo gabigabina. ³⁹ Roma vetari verena Iesu ḡoiranai eruḡa-taḡoto-ḡoi, ḡena ḡaba eseḡaḡiato e kamasi emaseto eḡitaiato, benamo ekirato, “Moḡoni veḡata, mai tarima tu Barau Natuna!”

⁴⁰ Vavine kotari maki ḡemarereto-ḡoi, kotuna manaḡai ḡeruḡato, fakari ai tu Maria, Magadala vavinena; e Maria, mai tu Iakobo (o Iames) keina e Iosefa ḡesi sinari; ema Salome. ⁴¹ Galileai mai vavine tu Iesu murina na ḡerakato-ḡoi e ḡia vetuḡunaḡina ḡeiaḡo-vinito-ḡoi. Vavine vovoka ḡia ḡesi Ierusalemā ḡana ḡemaraḡeto vavineri maki monai.

Iesu ḡeguriato

Mataio 27:57-61; Luka 23:50-55; Ioane 19:38-42

⁴² Mo lavilavi ai vereko beḡe vei-toreani, Sabadi ḡarona roḡosi bere ḡabia nai. ⁴³ Iosefa, Arimatea vanuḡa tarimana, ḡematauraiato-ḡoi kanisoro fakari ai tarimana ta, Barau ḡena Basileia evaḡa-nogaiaato-ḡoi tarimana, Pilato ḡenai eiaḡoto, benamo enoḡi-ginikauato, Iesu tauḡanina bene ḡabia etato. ⁴⁴ Pilato eseḡaḡito Iesu tu varau emaseto nai, nuḡana efarevaḡito, benamo vetari verena ekeaiato, edanaḡiato, ekirato, “Moḡoni, Iesu tu bemase ba?” ⁴⁵ Benamo vetari verena na Iesu ḡena mase evaḡa-moḡoniato vau, Iesu tauḡanina Iosefa eviniato. ⁴⁶ Moḡa murinai Iosefa na dabuḡa kurokurona namona ta evoiato, benamo Iesu eḡabi-riḡoato, dabuḡa na ekumuato. Gara gabuna fore kouḡanai ea tore-toḡaiato murinai, fore baregona na ḡatama-boka ekure-ḡauato. ⁴⁷ Maria, Magadala vavinena, e Maria, Iosefa sinana, na etoreato gabuna ḡeḡita-kauato.

16

Iesu evariḡisi-ḡenoḡoito

Ioane 20:1-10

¹ Iuda tarimari ḡeri Sabadi ekorito murinai, Maria, Magadala vavinena, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema Salome muramura ma bonana namona ḡevoito, beḡene iaḡo, Iesu tauḡanina beḡene daua ḡana. ² Fura ḡarona giniguinena o Sandei ai, boḡiboḡi ḡaro eraḡekauto nai, gara ḡana ḡeiaḡoto. ³ Benamo tauḡeri moḡo ḡeverorito-ḡoi, ḡekirato, “Deikara na mo fore barana gara ḡekouḡau-iaḡiato tu, dei na toma ea kure-veḡitaiani?” ⁴ Senaḡi ḡeboḡe-iaḡoto nuḡanai, mo fore baregona tu irau ai vetore. ⁵ ḡia gara kouḡana nuḡanai ḡeraka-toḡato nai tu, mero variḡuna ta ḡeḡitaiato, aroriba rekenai etanuto, ḡena dabuḡa tu kurokuro e mauka kenene, benamo nuḡari ḡefarevaḡi-rakavato.

⁶ ḡia na ekirarito, ekirato, “Asi ḡogari, au ribagu ḡomi tu Iesu, Nasareta tauna, ḡevaḡa-satauroato tarimana ḡovetauani. ḡia tu bevariḡisi-ḡenoḡoi! ḡia mainai tu asiḡina, ḡetoreato gabuna ḡoma ḡitaia. ⁷ Be ḡoiaḡo, ḡena mero e Petero boḡonoa kira-varari, boḡono kira, ‘Iesu tu beguineni Galilea ḡana. Monai vau boḡoa ḡitaiani evaḡa-guruḡamito ilailanai.’”

⁸ Benamo mo vavine ḡeraka-rosito gara nuḡana na, korana nuḡari ḡefarevaḡito e tauḡaniri ḡeḡoḡo-ḡoḡorito-ḡoi nai. Tarima ta maki asi ḡevaḡa-guruḡaiato, korana ḡegarito nai.

Maria, Magadala vavinena, na Iesu eḡitaiato

Mataio 28:9-10; Ioane 20:11-18

[9] Fura ġarona giniguenai, boġi-boġi iamoiamonai, Iesu evariġisi-ġenoġoito, benamo Maria, Magadala vavinena, ġenai efori-guinetu. Ġia ġenana tu iauka rakavari imaima ruarua (7) elai-vaġirito. ¹⁰ Ġia eiaġoto, benamo Iesu murina na ġerakato-ġoi tarimari ġeri nuġaraġe e taġitaġi nuġanai ekira-vararito. ¹¹ Ġeseġaġiato Iesu tu maġuri, Maria na eġitaiato, senaġi ġena guruġa asi ġevaġa-moġoniato.

Dabarai tarima ruarua na Iesu ġeġitaiato

Luka 24:13-35

¹² Moġa murinai ġia tauri ruarua gabu ta ġana ġeraka-iaġoto-ġoi nuġanai, Iesu ġeri ai eforito, senaġi vetoġana tu eirauto. ¹³ Benamo tauri ruarua ġeġenoġoito, karori ġekira-vararito, senaġi ġeri guruġa asi ġevaġa-moġonirito.

Iesu ġena mero ġeri ai eforito e ġia na seġuka evinirito

Mataio 28:16-20; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23

¹⁴ Moġa murinai ġena mero gabanana sebona (11) ġeġaniġanito-ġoi nuġanai, ġeri ai eforito, evanerito, korana asi ġeri veġabidadama e ġeri nuġa-gwaġiġi dainai, korana mase na evariġisi-ġenoġoito murinai, ġeġitaiato tarimari ġeri guruġa asi ġevaġa-moġonirito. ¹⁵ Benamo ekirarito, ekirato, “Ġoiġo, tanobara mabarari ai Vari Namona tarimarima mabarari ġoirari ai boġono ġobata-iaġia. ¹⁶ Deikara na mai Vari Namona bevaġa-moġoniani ema babatiso beġabiani tarimana tu bemaġurini, senaġi asi bevaġa-moġoniani tarimana Barau na rakava voina beviniani. ¹⁷ Ġeveġabidadamani tarimari ġesi mai vetoġa beġe iaġo-sebonani: Iauka rakavari au aragu ai beġe lai-vaġirini. Garo variġuri iraurau ai beġe guruġani. ¹⁸ Mota rakavari beġe ġabi-vaisini, mase ġarikiri beġe niurini, senaġi asi beġe vaġa-rakavarini. Gimari keve tarimari iatari ai beġe tore-kaurini, benamo keve tarimari beġe namoni.”

Iesu tu Barau na eġabi-vaġeato guba ġana

Luka 24:50-53; Apostolo 1:9-11

¹⁹ Iesu Vereġauka na evaġa-guruġarito murinai, Barau na eġabi-vaisiato, guba ġana evaraġeto, benamo Barau aroribana rekenai etanu-tarito. ²⁰ Benamo Iesu ġena mero ġeraka-lausito, gabu mabarari ai ġea ġobatato. Vereġauka maki ġia ġesi ġeġauvei-vegogoto-ġoi, ema ġeri guruġa evaġa-moġonirito-ġoi nuġa-farevaġi veġa boruri ai.]

VARI NAMONA LUKA NA ETOREATO

Luka vega-foforina guruḡari

Luka tu doketa tarimana, ma ġia tu irau bese tarimana. Ġia tu dia mo Iesu ġena mero 12 vekaravari ai tarimana ta, senaġi ġia tu Paulo ġesi erakaorakaoto-ġoi tauna.

Luka na mai Vari Namona tu Teofilo ġena etoreato. Etoreato laġanina tu 60 beiaġo 65 fakanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai.

Luka ġena ura baregona Teofilo e Grik tarimari ema tarimarima mabarari maki beġene riba, Iesu tu Barau na evaġa-moġoniato, e tarima namo vedaureana, e tarimarima na Barau ġena vevaġa-maġuri beġene ġabia ġana uranai eruġa-boroġirito, benamo ġeri rakava eġwaiato, satauro ai emaseto, ema Iesu ġereġana ġenana moġo Barau ġena vevaġa-maġuri tarimarima na beġe ġabiani.

Luka ġena toretore tu maġesina eboioġaiato:

1. Iesu keina na beiaġo mo etarimato varina - karoa 1:1-4:13
2. Iesu ġena vetuġunaġi ġauveiri eveirito variri - karoa 4:14-21:38
3. Iesu ġena midigumidigu ema ġena mase variri - karoa 22-23
4. Iesu ġena variġisi-ġenoġoi, e ġena tarimarima ġeri ai efororito, ema guba vanuġana evaraġeto variri - karoa 24

Luka na Vari Namona etoreato Teofilo ġena

¹ Vere taumu Teofilo, ġoi atore-vinimuni. Tarimarima ġutuma Iesu na eveirito veġari ġita fakarai variri varau ġetorerito. ² Tovotovona na tarimarima na matari na ġeġitarito dagarari ema ġeġobata-iaġirito variri ilailari ġevaġa-ribarato. ³ Moġa lorinai au maki atuġamaġini, namona maġa, Vere o, karakara ġeġorato dagarari sigana toġana na bavetau-ġitakauri, benamo ġeġorato ilailari ai ama torerini ġoi ġemu. ⁴ Benamo vau bono riba, ġevaġa-ribamuto-ġoi guruḡari tu moġoni veġata.

Ioane Babatiso ġena ġora ġekiraġi-foforiato

⁵ Heroda, vere barana o kini, na Iudea tanona eġitaġauato-ġoi nuġanai, Rubu Veaġa verena ta etanuto-ġoi arana Sakaria, Abia ġena doġoro tarimana. Ġaraġona arana tu Elisabeta. Ġia maki Arona senena, Rubu Veaġa vereri doġorori vavinena. ⁶ Ġia tauri ruarua tu vei-iobukaiobuka tarimari Barau ġoiranai. Vereġauka ġena taravatu ema vevaġa-naġi mabarabarari ġekorana-iaġirito-ġoi ma nuġari mabarari ġesi. ⁷ Senaġi tauri ruarua asi naturi, korana Elisabeta tu gabani, ema ġia tauri ruarua tu varau ġeġaukato.

⁸ Garo ta Sakaria ġena vevaġa-veaġa ġauveiri eveirito Rubu Veaġi Barau ġoiranai, korana ġena doġoro ġeri nega dainai. ⁹ Benamo Rubu Veaġa vereri ġeri veġa ilailanai Sakaria ġeġabi-hidiato, muramura ma bonana namona bene gabu ġana. Moġa lorinai eraka-toġato Vereġauka ġena Rubu Veaġa nuġanai, ¹⁰ a tarimarima mabarari tu murikai ġeġurigurito-ġoi muramura egabuto-ġoi nuġanai.

¹¹ Benamo Vereġauka ġena aneru ta ġia ġenai efororito, muramura goġuna ma bonana fatana vevaġana aroriba rekenai eruġataġoto-ġoi. ¹² Sakaria na eġitaiato nai, nuġana efarevaġito ema egarito. ¹³ Senaġi aneru na ekiraiato, ekirato, "Sakaria, asi nogari, korana ġemu ġauġau Barau na beseġaġia. Ġaraġomu Elisabeta na natumu ta beġabiani, arana bono vatoa Ioane. ¹⁴ Goi

boiakuni, boverereni, tarimarima ġutuma maki ġia bemaġurini nai, beġe iakuni. ¹⁵ Korana Vereġauka ġoiranai ġia tu vere baregonai beiaġoni. Ġia tu vine nanuna asi bene niua ema niuniu dagarari gwaġġiri maki asiġina moġo. Ġia roġo sinana dianai, Iauka Veaġa na bevaġa-vonuani. ¹⁶ Ġia na Isaraela tarimari vovoka beġori-kurerini Vereġauka, ġeri Barau, ġenai. ¹⁷ Vereġauka ġoiranai berakani Elia peroveta tarimana ġena kokore ema ġena seġuka kavana. Tama e natu ġia na ma bevaġa-tanu vegogorini. Kira-sirivaġi tarimari maki bevaġa-tanu kurerini, vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni; benamo ġia na tarimarima beġabi-torerini Vereġauka ġena.”

¹⁸ Sakaria na aneru ekiraiato, ekirato, “Au tu kamasi baribaiani? Au tu ġauka, ġaraġogu maki beġauka.”

¹⁹ Aneru evaġa-veseto, ekirato, “Au tu Gabriela, Barau ġoiranai aruġani. Barau na au betuġuġu, bana vaġa-guruġamu ema mai vari namona bana kira-varamu. ²⁰ Senaġi au ġegu guruġa asi ovaġa-moġoniani nai, ġoi murumu bebubuni, asi boguruġani, beiaġoni mo, mai guruġa anina bea ġorani ġaronai. Akiraġirini dagarari ġeri nega korikori ai beġe ġorani.”

²¹ Mai veġa eġorato-ġoi nuġanai, tarimarima na ġenari-kavaiato nai, ġeverorito karase nai Sakaria Rubu Veaġa nuġanai ea kwaibo-rakavato. ²² Eraka-rosito nai, asi evaġa-guruġarito, benamo ġeribato, ġia tu emata-vanaġito, kara ta eġitaiato Rubu Veaġa nuġanai. Benamo ġia na vetoġai moġo evaġa-ribarito, asi eguruġato, korana muruna ebubuto nai.

²³ Sakaria ġena ġauvei ġarori Rubu Veaġi evaġa-koririto murinai, eġenoġoito ġena vanuġa ġana. ²⁴ Moġa murinai ġia ġaraġona Elisabeta varau ekuġato, benamo ġue imaima (5) etanu-vekuretoġato numai. ²⁵ Ekirato, “Vereġauka na bevetuġagu, maġesina au ġegu ai beveia. Ġegu maiaka tarimarima ġoirari ai beġabi-vaġia.”

Iesu ġena ġora aneru na ekiraġiato

²⁶ Elisabeta ma banina ġue imaima sebona (6) nuġanai, Barau na aneru ta arana Gabriela etuġuato vanuġa ta Galilea nuġanai arana Nasareta ġana. ²⁷ Ġuiato ta monai. Ġia tu ma kirakauna arana Iosefa, Davida ġena doġoro tarimana. Mo ġuiato arana tu Maria. ²⁸ Aneru ġia ġenai eiaġoto, ekirato, “Ġaro namona, Vereġauka tu ġoi ġesi ema ġena vevaġa-namo bara ġoi ġemu ai.”

²⁹ Maria na mai guruġa eseġaġiato nai, nuġana evekwaraġi-rakavato, etuġamaġito mai vevaġa-namo anina tu kara. ³⁰ Benamo aneru na ma ekiraiato, ekirato, “Maria, asi nogari, Barau na ġena namo e varevare-bara ġoi iatamu ai betorea. ³¹ Goi tu bokuġani ema mero ta boġabiani, arana bono vatoa Iesu. ³² Ġia arana bevaraġeni ema beġe kiraġiani Iaru-korokoro Barauna Natuna. Barau tuġutuġu na kini ai bevaġa-iaġoani, ġia senena Davida kavana. ³³ Ġia tu vere tuġutuġu ai beiaġoni, vere betanu-vanaġi vanaġini Iakobo besena ġeri, ġena Basileia asi bekorini.”

³⁴ Maria na aneru ekiraiato, ekirato, “Mai tu kamasi beġorani? Au tau ta ġesi tu roġosi baġana gena-vegogo.”

³⁵ Aneru na evaġa-veseato, ekirato, “Iauka Veaġa ġoi iatamu ai befororini, Barau ġena seġuka na beboroġimuni. Moġesina nai ġoi ġemuna bemaġurini merona veaġana tu Barau Natunai beġe kiraġiani. ³⁶ Bono riba, ġoi garagaramu Elisabeta, ġia varau beġauka, senaġi ma banina. Ribamu, tarimarima na ġekiraġiato-ġoi, ġia tu gabani vavinena ġetato-ġoi, senaġi

toma ġena ġue imaima sebona (6) maiġa. ³⁷ Korana Barau tu dagara mabarari veiveiri ma ribana.”

³⁸ Maria ekirato, “Au tu Vereġauka ġena vetuġunaġi vavinegu, be bokira kavana au ġegu ai bene ġora.” Benamo aneru na eraga-kwaneato, erakato.

Maria Elisabeta ġenai eiagoto

³⁹ Mo negai Maria evarigisito, Iudea ġorori vanuġana ta ġana eraga-iaġoto. ⁴⁰ Monai Sakaria ġena numai eraġekauto, Elisabeta evaġa-namoato.

⁴¹ Elisabeta na Maria ġena vevaġa-namo guruġana eseġaġiato nai, natuna tu diana nuġanai eġarevato, benamo Elisabeta Iauka Veaġa na evaġa-vonuato, mamina eġabiato. ⁴² Benamo eguruġa-baregote, ekirato, “Vavine vefakari ai Barau ġena vevaġa-namo ġoi iatamu ai tu barego vedaurea, ema boġabiani merona iatanai maki! ⁴³ Senaġi au ġegu namo tu kara Vereġauka sinana ġegu ai beiaġoma? ⁴⁴ Ġemu vevaġa-namo guruġana baseġaġia nai, natugu tu nuġagu ai eiakuni nai eġarevani. ⁴⁵ Ġoi overerani, korana oveġabi-dadamato, Vereġauka ġena guruġa bemoġonini otato nai.”

Maria ġena iaku marina

⁴⁶ Benamo Maria ekirato, “Au nuġagu na Vereġauka evaġa-raġeani.

⁴⁷ Au iaukagu na maki au vaġa-maġurigu Barauna eiaku-viniani,

⁴⁸ korana tu au,

ġena vetuġunaġi vavinena,

ġegu tanu lealeai roġo

etuġamaġi-taġoguni!

Mainana, beiaġoni mo,

guru mabarari beġe kirani,

Barau ġena vevaġa-namo tu

au iatagu ai beġe toni,

⁴⁹ korana tu veiġa baregori

Seġuka Barauna na au ġegu ai beveiri.

Ġia arana tu veaġa.

⁵⁰ Ġena vetuġaġwa tu

ġia ġegari-viniani tarimari

iatari ai betoreani,

guru ta beiaġoni ġuru ta

iatari ai betanuni.

⁵¹ Ġia ġimana eġabi-vaisirito seġukana na ġeveiavini tarimari elai-karovorito.

⁵² Ġia na vere baregori

ġeri tanutanu gaburi na

edori-firiġorito,

a tanu lealea tarimari

ġia na eġabi-vaisirito.

⁵³ Vito tarimari maki dagara namori ai evaġa-vonurito,

a farefare vovoka tarimari

ġia na ġimari kori

evaġa-ġenoġoirito.

⁵⁴ Ġena kiraġitore ġita tubura ġatara Isaraela tarimari ġesi asi etuġa-

rekwarito,

ema ġia eiagomato

ġena vetuġunaġi tarimari Isaraela bene vaġa-kavari ġana,

⁵⁵ senera ekiraġitore-vinirito ilailana.

Aberhamo ma besena ġesi roġo bevetuġa-ġwa vanaġi-vanaġirini, etato.”

⁵⁶ Maria monai tu Elisabeta ġesi ġetanuto ġue toitoi (3). Moġa murinai ġena vanuġa ġana ma eġenoġoi-iaġoto.

Ioane Babatiso emaġurito

⁵⁷ Elisabeta ġena ġabi ġarona varau eraġasito nai, mero ta eġabiato.

⁵⁸ Benamo sevinai ġetanuto tarimari ema garagarana na varina ġeseġaġiato nai, ġia ġesi ġeiaku-vegogoto, korana Vereġauka ġena namo e varevare-bara ġia ġenai eġorato nai.

⁵⁹ Ġaro vaġa-imaima toitoinei (8) mero tauġanina kefina beġene lama-vaġia ġana ġevegogoto. Mai ġaro sebonai maki arana beġene vatoa Sakaria, tamana beġene turaia ġetato. ⁶⁰ Senaġi sinana asi eurato nai ekirato, “Asiġina! Ġia arana tu Ioane.” ⁶¹ Ġia ġekirato, “Senaġi ġoi ġemu bese nuġanai mai ara tu asiġina!” ⁶² Benamo ġia na mero tamana ġimari ai moġo ġedanaġiato, mero arana tu deikara beġene si. ⁶³ Sakaria na toretore vetuġuna ta ekiraġiato, benamo maiġesi etoreato, “Ġia arana tu Ioane.” Benamo mabarari nuġari ġefarevaġito. ⁶⁴ Monai vau muruna evekeoto, meana maki eroroġototo, benamo eġuruġato, Barau evaġa-namoato.

⁶⁵ Moġa lorinai seviri ai ġetanuto tarimari mabarari ġeġaba-rakavato ema mo veġa varina Iudea ġoro vanuġari mabarari nuġari ai ġevari-fuato.

⁶⁶ Varina ġeseġaġiato tarimari mabarari na ġetuġamaġi-iaġiato, ġekirato, “Mai mero tu kamasi beveini?” Korana tu Vereġauka ġimana seġukana tu ġia iatanai.

Sakaria ġena mari

⁶⁷ Ioane tamana Sakaria Iauka Veaġa na evaġa-vonuato, benamo Barau ġena guruġa evaġa-foforiato, ekirato,

⁶⁸ “Vereġauka,
Isaraela tarimari ġeri Barau,
sivaġa-namoa,
korana tu ġia ġena bese
tarimari eiāġoma-vinirito
bene voi-ġenoġoiri ema
bene vaġa-maġuriri ġana.

⁶⁹ Vevaġa-maġuri tauna ma seġukana ġesi etuġuato ġita ġera,
ġia tu ġena vetuġunaġi tauna
Davida garakana.

⁷⁰ Mai kiraġitore tu
ġena peroveta tarimari veaġari na irau laġani ai ġekiraġi-foforiato:

⁷¹ Ġita tu ġia na ekira-ġaurato,
ġevetari-vinirani ema ġebaru-vinirani tarimari ġimari na ġia na bevaġa-
maġurirani etato.

⁷² Ekirato maki, ġita tubura ġatara bevetuġa-ġwarini,
ema ġena kiraġitore veaġana
asi betuġa-rekwaiani.

⁷³ Ġia na ġita senera Aberhamo ekiraġitore-viniato,

⁷⁴ benamo ekirato, ġevetari-vinirani tarimari ġimari na beġabi-maġurirani.
Benamo vetuġunaġina bisini iaġo-vini asi garira ġesi.

⁷⁵ Ġoiranai bisini raka ma veaġara e ma iobukaiobukara ġesi
ġera maġuri ġarori mabarari ai.

⁷⁶ Natugu o, ġoi tu Iaru-korokoro Barauna ġena peroveta tarimana beġe kiragimuni, korana tu boraka-guineni Vereġauka ġena dabara bono vaġa-maġataia ġana.

⁷⁷ Ġena bese tarimari bono vaġa-ribari, ġia na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ema bene vaġa-maġuriri.

⁷⁸ Korana ġita ġera Barau ġena vetuġaġwa tu barego ġita ġerai. Ġaro eraġekauni mamana kavana vevaġa-maġuri ġita iatarai betanuni.

⁷⁹ Benamo mukunai e mase gari nuġanai ġetanuni tarimari bevaġa-mamarini, ema maino dabaranai beġori-kaurini.”

⁸⁰ Ioane ebaregato ema iaukana egwadato. Tano fakanai etanuto-ġoi, eiaġomato mo, Israela tarimari ġeri ai eforrito ġarona.

2

Iesu ġena ġora

¹ Mo negai Kaisara Augusto, Roma ġeri vere, na ġena vevaġa-naġi etuġuato, tanobara tarimari mabarari arari beġene toreri, sensisi beġene ġabia. ² Mai tu sensisi giniguinena, Kwirinio na Siria evereato-ġoi neganai ġeġabiato. ³ Moġa lorinai tarimarima mabarari arari toretoreri uranai tata ġeri vanuġa korikori ġana ġeġenoġito.

⁴ Iosefa maki erakato. Nasareta, Galilea rekena vanuġa ta na, Betelehema ġana eiaġoto, Iudea rekena vanuġa ta, Davida ġena vanuġa. Mo ġana eiaġoto, korana ġia tu Davida ġena doġoro tarimana. ⁵ Monai arana beġene torea ġana, ġia kirakauna Maria ġia ġesi ġeiaġoto. Ġia tu ma banina. ⁶ Tauri ruarua monai ġetanuto-ġoi nuġanai, ġena ġabi ġarona varau evotuto. ⁷ Ġia eġabito, mero guinena eġabiato, dabuġai eseġoato, boromakau ġeri ġaniġani fatanai evaġa-genakauato, korana varivari tarimari ġeri numa asi faka ta dainai.

Mamoe narinari tarimari ma aneru ġesi

⁸ Mo tano monai mamoe ġenaririto-ġoi tarimari kota tu boġai ġetanuto-ġoi, boġi ai ġeri mamoe ġeġitaġaurito-ġoi. ⁹ Benamo Vereġauka ġena aneru ta ġia ġeri ai eforrito, Vereġauka mamana na emama-taririto; ġegari-rakavato, ¹⁰ senaġi aneru na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari! Vari Namona au na baġwa-iaġomaia ġomi ġemi, tarimarima mabarari vaġa-iakuri ema vaġa-verereri ġana. ¹¹ Maitoma Davida ġena vanuġai ġemi vevaġa-maġuri tarimana bemaġuri, Keriso Vereġauka! ¹² Vetoġana tu maiġa, mero raraka-raraka boġo doġariani boromakau ġeri ġaniġani fatanai genakau, dabuġa na beseġoa.”

¹³ Benamo asikauna guba aneruri ġutuma mai aneru sebona ġesi ġefofori-barato, Barau ġevaġa-namoato, ġekirato,

¹⁴ “Guba tuġuna vanigerenai Barau beġene vonevone-raġe vinia, ema tanobarai maino ġia na eiaunamo-vinirini tarimari na beġene ġabia!”

¹⁵ Aneru mabarari na ġeraga-kwanerito, guba ġana ġeġenoġoito murinai, mamoe ġitaġauri tarimari ġeguruġa-vegogoto, ġekirato, “Ġita tu Betelehema ġana si-iaġo, Vereġauka na bevaġa-ribara dagarana sia ġitaia.”

¹⁶ Benamo ġeraga-iaġoto, Maria e Iosefa ġedogaririto, mero keina maki boromakau ġeri ġaniġani fatanai genatagonai ġeġoitaġoato. ¹⁷ Mero ġeġitaiaito, benamo aneru na ġevaġa-ribarito mero varina ġekiraġi-foforiato. ¹⁸ Benamo ġeseġaġito tarimari mabarari mamoe ġitataġori tarimari ġeri guruġa na nuġari ġefarevaġito. ¹⁹ Maria na mo guruġa mabarari nuġanai etorerito ema etuġamaġirito-ġoi. ²⁰ Mamoe ġeġitaġauto-ġoi tarimari ġeġenoġoito, Barau ġevevato-iaġiato, ġevaġa-raġeato, korana ġeseġaġirito ema ġeġitarito dagarari tu moġoni, aneru na ġia evaġa-ribarito ilailana.

Iesu arana ġevatoato

²¹ Ġaro vaġa-imaime toitoinei (8), mero tauġanina kefina beġe lama-vaġiani ġaronai, ġia arana ġevatoato, Iesu. Sinana na roġosi bene ġoitaġoa nuġanai, aneru na ekiraġiato arana ġeviniato.

Iesu Rubu Veaġai ġea vaġa-foforiato

²² Mero eġorato ġaro gabana vasivasi (40) murinai, ġia ġeri veiareva ġarona eraġasito, Mose ġena taravatu ekirani ilailanai. Benamo Iosefa e Maria na Iesu Ierusalemata ġana ġeġwa-iaġoato, Vereġauka ġoiranai ġea vaġa-foforia ġana. ²³ Korana Vereġauka ġena taravatu ekirani, “Ġora guine merori mabarari tu veaġa Vereġauka ġena.” ²⁴ Vere-ġauka ġena taravatu ilailana varevare dagarana beġene vinia ġetato, pune ruarua o pune variġuri ruarua.

²⁵ Tau ta Ierusalemata etanuto-ġoi, arana tu Simeona. Ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana ema Barau ġena taravatu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana. Ġia na Isaraela ġeri vevaġa-maġuri enariato-ġoi ema Iauka Veaġa na evaġa-vonuato. ²⁶ Iauka Veaġa na maki evaġa-guruġaiaito, ekirato, ġia asi roġo bemaseni mo, Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), roġo beġitaiani. ²⁷ Iauka Veaġa na Rubu Veaġa nuġanai Simeona eġorito-ġaiaito vau, Iesu tamana ema sinana na ġeġwa-toġaiaito, taravatu ekirani veiġana beġene veia ġana. ²⁸ Benamo Simeona na mero eġabiato, efaniato, Barau evaġa-namoato, ekirato,

²⁹ “Vereġauka, ġemu vetuġunaġi tauna mai vau bono tuġu-fitoġagu, ma mainogu ġesi mai baiaġoni ġemu kiraġitore vaġa-ilailana.

³⁰ Varau ġemu vevaġa-maġuri matagu na bama ġitaia,

³¹ ġoi na ovei-toreato tarimarima mabarari ġoirari ai.

³² Mamana maġa, bese irauirau vaġa-mama-iaġiri, ma ġoi ġemu bese Isaraela vevato-iaġiri ġana.”

³³ Mero tamana e sinana na Simeona ġena guruġa ġeseġaġito nai, ġeġaba-rakavato. ³⁴ Benamo Simeona na tauri ruarua evaġa-namorito, Maria ekiraiato, ekirato, “Mai mero na Isaraela tarimari ġutuma vaġa-ketori ema ġutuma vaġa-vaisiraġeri ai beiaġoni. Ġia tu vetoġa ta Barau ġenana, tarimarima ġutuma na beġe kiraġi-fitoġaiani, ³⁵ moġesi tarimarima nuġari vekuretoġari dagarari mabarari beġea foforini. Goi, Maria, maki

midigumidigu asikei boĝoitagōni, noĝa moĝo lorumu kaia na beĝe gwanu-toĝaiani midiguna kavana.”

³⁶ Monai peroveta vavinena ta arana Ana. Ĝia tu Fanuela natuna, Asere ĝena doĝoro vavinena. Ĝia tu eveĝaragoto, laĝani imaima ruarua (7) ĝaraĝona ĝesi ĝetanuto, ³⁷ benamo evabuto, laĝani gabana imaima ma gabana toitoi vasivasi (84) etanuto, varau eĝaukato. Rubu Veaĝa asi eraga-kwaneato, laĝani e boĝi ai Barau etoma-rakariĝo viniato-ĝoi, eĝurigurito-ĝoi ema eĝaniveaĝato-ĝoi. ³⁸ Mo hora sebonai ĝia maki eraĝasito, benamo Barau evaĝa-namoato, Ierusalemata vaĝa-maĝurina ĝenariato-ĝoi tarimari ĝoirari ai mai mero varina ekiraĝiato.

Nasareta ĝana ma ĝeĝenoĝoito

³⁹ Iosefa ema Maria na Vereĝauka ĝena taravatu ekirani veigari mabarari ĝeveirito murinai, Galilea ĝana ĝeĝenoĝoito, ĝeri vanuĝa Nasareta ĝana. ⁴⁰ Mai mero ebareĝoto ma gwadana ĝesi; Barau ĝena iaunega na evonuvonu-raĝeto ema ĝena namo e varevare-bara tu ĝia iatanai.

Iesu Rubu Veaĝa nuĝanai

⁴¹ Laĝani mabarari nuĝari ai Iesu tamana ema sinana tu Ierusalemata ĝana ĝeiaĝoto-ĝoi, Pasova verekona dainai. (Moĝa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo, asi evaĝirito verekona). ⁴² Iesu ĝena laĝani gabanana ruarua (12) eĝabiato nai, ĝia maki tamana ema sinana ĝesi vereko urana ĝeiaĝoto, ĝeveito-ĝoi kavana. ⁴³ Vereko ekorito murinai, ĝeĝenoĝoito ĝeri vanuĝa ĝana, senaĝi ĝia asi ribari, Iesu tu Ierusalemata ĝeraga-kwaneato. ⁴⁴ Ĝia ĝeri tuĝamaĝi Iesu tu ĝia ĝesi. Ĝaro sebona ĝerakato murinai, garagarari ema ĝatari fakari ai ĝevetauato. ⁴⁵ Ĝevetauto nuĝanai asi ĝeĝoitaĝoato, moĝa lorinai ma ĝeĝenoĝoito Ierusalemata ĝana Iesu vetauvetauna. ⁴⁶ Ĝaro toitoi murinai ĝeĝoitaĝoato, Iesu tu Rubu Veaĝa nuĝanai Iuda tarimari ĝeri vevaĝa-riba tarimari ĝesi. Barau ĝena guruĝa ĝekiraĝirito-ĝoi eseĝaĝirito-ĝoi ema ĝia na maki edanaĝirito-ĝoi mai guruĝa aniri tu kara. ⁴⁷ Mabarari na Iesu ĝena vedanaĝi ema evaĝa-veseto guruĝari ĝeseĝaĝito nai, ĝeĝaba-rakavato. ⁴⁸ Iesu tamana ema sinana mainai ĝeĝoitaĝoato nai, nuĝari ĝefarevaĝi-rakavato, benamo sinana na ekiraiato, ekirato, “Natugu, karase nai ĝoi na ĝai maĝesi boveima? Ĝoi tamamu ema au tu ĝoi daimu ai dabarama maki beĝe doko, kamasi ta mai bovei baĝasi.”

⁴⁹ Iesu ekirato, “Karase nai au ĝovetauguni? Ĝomi asi ribami au tu Tamagu ĝena numai?” ⁵⁰ Senaĝi ĝia asi ribari, Iesu karase maĝesina evevaĝa-veseto.

⁵¹ Moĝa murinai Iesu tamana ma sinana ĝesi ĝeĝenoĝoito Nasareta ĝana. Ĝeri guruĝa mabarari eiaĝo-vinirito-ĝoi. Maĝeri dagara ĝeĝorato mabarari Maria na nuĝanai etorerito ema etuĝamaĝi taĝorito-ĝoi. ⁵² Iesu efutuato ma iaunegana ĝesi, Barau ema tarimarima na maki ĝeuravinato-ĝoi.

3

Ioane Babatiso eĝobato

Ioane 1:19-28

¹ Tiberio Kaisara, Roma ĝeri vere, evereto laĝani gabanana imaima (15) nuĝanai, Pontio Pilato tu Iudea ĝeri gavana, Heroda tu Galilea verena, tarina Filipino tu Iturea ma Trakoniti tanori ĝeri vere, Lisania tu Abilene verena. ² Anas ma Kaiafas tu Rubu Veaĝa vereri baregori. Mo negai

Barau na Ioane Sakaria evaġa-guruġaiato tano fakanai. ³ Benamo Ioane na Ioridana ġarukana tanona mabarana eraka-vaġa-ġauato, eġobataro-ġoi, tarimarima ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure, ema babatiso beġene ġabia, Barau na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ⁴ Isaia, peroveta tarimana, ġena bukai etoreato ilailanai, ekirato, “Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani, “Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia, ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoroa.

⁵ Douka gaburi mabarari

boġono vaġa-vonuri,

ġoro baregori e ġoro keiri mabarari boġono vaġa-faiarari.

Dabara ġeġeva-ġeġevari

boġono vaġa-maoromaorori,

ema dabara koufakoufari maki boġono vaġa-vonuri.

⁶ Benamo tarimarima mabarari na Barau ġena vevaġa-maġuri beġe ġitaiani! ”

⁷ Tarimarima ġutuma Ioane ġenai ġeiaġoto, bene babatisori ġana. Benamo Ioane na eġobatarito, ekirarito, “Gomi mota naturi, dei na bekirami, Barau ġena vevaġa-maoro ġenana bogo raga-maġurini? ⁸ Ġemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure, ema boġono raka-kure Barau ġenai, benamo ġemi maġuri ai ġwaġwa namori boġono buri. Asi boġono kira, ‘Aberahamo tu ġai tamama, (be Barau na beġabi-raġemani).’ Korana boġono riba, Barau tu ma seġukana Aberahamo natuna tu mai fore ġerina bevaġa-ġorarini! ⁹ Koko tu ġau korari ai varau beġe toreri. Benamo ġwaġwa namori asi beġe ġwani ġauri mabarari tu beġe basirini, karavai beġe fiu-raġerini.”

¹⁰ Vegogo tarimari na Ioane ġedanaġiatio, ġekirato, “Be, ġai tu kara baġana vei?” ¹¹ Ġia na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi deidei ġemi sedi ruarua nai, ta tu asi ġena sedi tarimana bono vinia, e ma ġana ġaniġani tarimana na maki moġesi bene vei.”

¹² Takesi gogo tarimari maki babatiso beġene ġabi ġana Ioane ġenai ġeiaġoto, ġedanaġiatio, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, ġai tu kamasi baġana vei?” ¹³ Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Taravatu ekirani lorinai moġo boġono gogo.”

¹⁴ Vetari tarimari o soldia na maki ġedanaġiatio, ġekirato, “Ġai maki kamasi baġana vei? Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Tarima ġeri moni asi boġono verariri ema asi boġono kira-rakavari. Gomi davami dainai maki asi boġono mugumugu.”

¹⁵ Tarimarima nuġari ai maiġesi ġetuġamaġito, “Mai tarima tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), banaġu,” ġetato. ¹⁶ Benamo Ioane na mabarari evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu nanu na ababatisomini, senaġi tarima ta beiaġomani, ġia ġena seġuka na au ġegu seġuka tu evanaġiani. Au tu asi ilaila ġia ġena tamaka varona baruġaiani. Ġia na Iauka Vevaġa ema karava na bebabatisomini. ¹⁷ Ġia ġimanai tu iareva-iareva dagarana, widi momona tu widi tauri ġenana bene iareva-ġitakauri ġana. Benamo widi tu ġena vaġa-vegogo numanai bevaġa-vegogorini, senaġi widi momona tu begabuani asi ebuseri karavanai.”

¹⁸ Ioane na mo guruġai ema guruġa ġutumai maki Barau ġena Vari Namona tarimarima eġobata-vinirito, ema enoġirito, ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure. ¹⁹ Ioane na maki Heroda, Galilea verena,

evaneato, korana tu ġia kakana Filipino ġaraġona eġaraġoato nai, ema veġa rakavari ġutuma eveirito nai. ²⁰ Heroda na mo rakava mabarari iatari ai ta ma etore-kauato, ġia na Ioane dibura numanai ma ekou-ġauato.

Ioane na Iesu ebabatisoato

Mataio 3:13-17; Mareko 1:9-11

²¹ Tarimarima mabarari Ioane na ebabatisorito-ġoi nai, Iesu maki ebabatisoato. Benamo Iesu eġauġauto-ġoi nuġanai, guba evekeo-fakato, ²² Iauka Veġa emariġoto ġia iatanai, vetoġana noġa pune kavana. Garo ta guba na ekea-riġoto, ekirato, “Ġoi tu au Natugu, aura-vinimuni; ema ġemu ai aiaku-rakavani maki.”

Iesu tubuna ġatana arari

Mataio 1:1-17

²³ Iesu na ġena ġauvei esinaiato nai, ġena laġani tu gabana toitoi (30) kavana. Tarimarima ġekirato-ġoi, ġia tu Iosefa natuna. Besena tu maiġeri: Iosefa tu Heli natuna, ²⁴ Heli tu Matat natuna, Matat tu Levi natuna. Levi tu Melki natuna. Melki tu Ianai natuna. Ianai tu Iosefa natuna. ²⁵ Iosefa tu Matatia natuna. Matatia tu Amosa natuna. Amosa tu Nahum natuna. Nahum tu Eseli natuna. Eseli tu Nagai natuna. ²⁶ Nagai tu Mahat natuna. Mahat tu Matatia natuna. Matatia tu Semein natuna. Semein tu Ioseka natuna. Ioseka tu Ioda natuna. ²⁷ Ioda tu Ioanan natuna. Ioanan tu Resa natuna. Resa tu Serubabele natuna. Serubabele tu Sealtiele natuna. Sealtiele tu Neri natuna. ²⁸ Neri tu Melki natuna. Melki tu Adi natuna. Adi tu Kosam natuna. Kosam tu Elmadam natuna. Elmadam tu Ere natuna. ²⁹ Ere tu Iosua natuna. Iosua tu Eliesere natuna. Eliesere tu Iorim natuna. Iorim tu Matat natuna. Matat tu Levi natuna. ³⁰ Levi tu Simeona natuna. Simeona tu Iuda natuna. Iuda tu Iosefa natuna. Iosefa tu Ionam natuna. Ionam tu Eliakim natuna. ³¹ Eliakim tu Melea natuna. Melea tu Mena natuna. Mena tu Matata natuna. Matata tu Natan natuna. Natan tu Davida natuna. ³² Davida tu Iese natuna. Iese tu Obed natuna. Obed tu Boas natuna. Boas tu Salmone natuna. Salmone tu Nasona natuna. ³³ Nasona tu Aminadab natuna. Aminadab tu Admin natuna. Admin tu Areni natuna. Areni tu Hesron natuna. Hesron tu Perese natuna. Perese tu Iuda natuna. ³⁴ Iuda tu Iakobo natuna. Iakobo tu Isako natuna. Isako tu Aberahamo natuna. Aberahamo tu Tera natuna. Tera tu Nahoro natuna. ³⁵ Nahoro tu Serug natuna. Serug tu Reu natuna. Reu tu Peleg natuna. Peleg tu Ebere natuna. Ebere tu Sela natuna. ³⁶ Sela tu Kainana natuna. Kainana tu Afasada natuna. Afasada tu Sem natuna. Sem tu Noa natuna. Noa tu Lameka natuna. ³⁷ Lameka tu Metusela natuna. Metusela tu Enoka natuna. Enoka tu Iared natuna. Iared tu Mahalalel natuna. Mahalalel tu Kainana natuna. ³⁸ Kainana tu Enos natuna. Enos tu Seta natuna. Seta tu Adamu natuna. Adamu tu Barau natuna.

4

Satani na Iesu eriba-ġaniato

¹ Iesu Ioridana ġarukanai Iauka Veġa na evaġa-vonuato vau, ea ġenoġoito, benamo Iauka na tano fakana ġana eġori-iaġoato. ² Monai ġaro e boġi gabana vasivasi (40) Diabolo na eribaġaniato-ġoi. Mo ġaro mabarari nuġari ai asi eġaniġanito-ġoi, moġa lorinai mo ġaro ġekorito murinai, ġia evito-rakavaiato.

³ Diabolo na ekiraiato, ekirato, “Bema ġoi Barau Natuna nai, mai fore nokiraia, be ġaniġani ai neiaġo.” ⁴ A Iesu na evaġa-veaseato, ekirato,

“Buka Veaḡa nuḡanai maiḡesi ekirani, ‘Tarimarima tu dia ḡaniḡani na moḡo bemaḡurini.’”

⁵ Benamo Diabolo na Iesu eḡori-raḡeato gabu ta tuḡunai, tanobara basileiari mabarari vaḡa-sebo evaḡa-ḡitaiato. ⁶ Benamo Diabolo ekirato, “Au na seḡuka bavinimuni, maiḡeri dagara mabarari boḡita-ḡaurini, aramu maki bebaregoni. Mai dagara mabarari tu au ḡegu, benamo aura-viniani tarimana baviniani. ⁷ Moḡa lorinai bema au botoma-rakarigo viniguni nai, maiḡeri dagara mabarari boḡabirini ḡoi ḡemu.”

⁸ Senaḡi Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Buka Veaḡai tu maiḡesi ḡetoreato, ‘Vereḡauka, ḡoi ḡemu Barau bono toma-rakarigo vinia, ḡia moḡo ḡereḡana vetuḡunaḡina bono iaḡo-vini!’”

⁹ Benamo Satani na Ieruselema ḡana eḡori-iaḡoato, Rubu Veaḡa tuḡunai evaḡa-ruḡakauato, ekiraiato, “Bema ḡoi Barau Natuna, mainana noburi-firigo, ¹⁰ korana Buka Veaḡa nuḡanai maiḡesi ekirani, ‘Barau na ḡena aneru bekirarini, ḡoi beḡe narimuni.’ ¹¹ Ekirani maki, ‘Aneru na ḡimari na beḡe ḡobemuni, beḡe ḡabi-vaisimuni, kwakumu fore ai asi boraraiani.’”

¹² Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Buka Veaḡa nuḡanai maki ekirani, ‘Vereḡauka ḡoi ḡemu Barau asi bono riba-ḡania.’”

¹³ Satani ḡena veribaḡani mabarari evaḡa-koririto, benamo eraga-kwaneato, eiaḡoto mo, ḡaro ta.

Iesu ḡena ḡauvei esinaiato Galileai

Mataio 4:12-17; Mareko 1:14-15

¹⁴ Iesu ma eḡenoḡito Galilea ḡana, Iauka Veaḡa seḡukana maki ḡia ḡesi. ḡia varina Galilea tano nuḡanai ḡefiu-rovorovoato. ¹⁵ Iesu tu ḡeri rubu nuḡari ai evevaḡa-ribato-ḡoi, mabarari na ḡevaḡa-raḡeato.

Nasareta tarimari na Iesu asi ḡeḡabi-raḡeato

Mataio 13:53-58; Mareko 6:1-6

¹⁶ Benamo Iesu Nasareta ḡana eiaḡoto. Mai tu ḡia ebaregotu vanuḡana. Vanagivanaḡi eveito-ḡoi kavana Sabadi ai ḡia rubu ai eraka-toḡato. Benamo Buka Veaḡa bene iavia ḡana evariḡisito nai, ¹⁷ Isaia peroveta tarimana ḡena buka rubu ḡitaḡauna tarimana na Iesu eviniato, benamo ḡia na ereralato, ḡena iavi-iavi gabuna eḡoitaḡoato, maiḡesi ekirani,

¹⁸ “Vereḡauka Iaukana tu
au ḡegu ai maiḡa,
korana ḡia na tu
au eborogiguto,
ema evirigiguto,

Vari Namona gara veḡubu tarimari bana ḡobata-viniri ḡana.

Etuguḡoto, dibura tarimari ḡeri ai Barau na dibura na varau eḡabi-vaḡirato
varina bana varifua ḡana,
ema mata-bubu tarimari
matari maki begene fafa.

Ḗevaḡa-rakavarini tarimari
bana vaḡa-maḡuriri,

¹⁹ ema Vereḡauka na tarimarima bevaḡa-maḡuririni laḡanina bana ḡobata-iaḡia.”

²⁰ Benamo Iesu na buka ma eiokuato, rubu ḡitaḡauna tarimana ma evini-ḡenoḡoiato, benamo etanu-tarito. Mabarari rubu nuḡanai tarimari na

gēgita-karakaraiato. ²¹ Benamo Iesu na eḡobata-vinirito, ekirato, “Mai boḡo seḡaḡia guruḡana tu toma ḡaro ai bemoḡoni.”

²² Benamo mabarari na ḡevaḡa-namoato e ḡeḡabato, korana guruḡa namori ekiraḡirito nai. Gekirato, “Mai tu Iosefa natuna ba?”

²³ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ribagu ḡomi na mai sisiba guruḡana au ḡegu ai boḡo kira-varaguni, boḡo kirani, ‘Doketa tarimamu, tauḡemu bono vevaḡa-maḡuri! Kaperanaumai oveirito veiḡari variri ḡama seḡaḡirito, be mainai ḡemu vanuḡa korikori ai maki bono vei.’” ²⁴ Moḡoni akiramini, peroveta tarimana tu ḡena vanuḡa korikori ai asi beḡe ḡabi-raḡeani. ²⁵ Maiḡa maki boḡono seḡaḡi: Moḡoni, Elia ḡena negai vabu ḡutuma Isaraelai ḡetanuto-ḡoi. Laḡani toitoi (3) ma ḡue imaima sebona (6) nuḡanai ḡura asi eraguto-ḡoi, tanobara mabarana doḡe na eḡabi-ḡuato. ²⁶ Senaḡi mo Isaraela vaburi ḡeri ai Barau na Elia asi etuḡu-iaḡoato. Irau gabu vanuḡana ta arana Sarefata, Sidono tanonai, vabu ta ḡenai etuḡu-iaḡoato. ²⁷ Elisa, peroveta tarimana, ḡena negai lepera tarimari ḡutuma Isaraelai ḡetanuto-ḡoi, senaḡi sebona ta asi evaḡa-namoato, Naman, Siria tarimana, moḡo ḡereḡana.

²⁸ Rubu ai ḡevegogoto tarimari mabarari mo guruḡa ḡeseḡaḡiato nai, ḡebaru-rakavato. ²⁹ Benamo ḡevariḡisito, Iesu vanuḡa na ḡeinu-rosiato, ḡeri vanuḡa ḡevaḡa-ruḡaiato ḡorona tavi ta reke lofa asikeina na beḡene fiu-riḡoa ḡetato. ³⁰ Senaḡi Iesu tu ḡia fakari na moḡo eraka-vaḡito, mo eiaḡoto.

Iesu na iauka rakavana elai-vaḡiato

Mareko 1:21-28

³¹ Iesu tu Kaperanauma, Galilea vanuḡana ta, ḡana evariḡoto. Benamo Sabadi ai evevaḡa-ribato. ³² Ḗia ḡena vevaḡa-riba guruḡari tarimarima na ḡeseḡaḡiato nai, ḡeḡaba-rakavato, korana ḡena guruḡa ma seḡukana.

³³ Rubu nuḡanai iauka rakavana na eboroḡiato tarimana ta etanu-taḡoto-ḡoi. Ḗia ekoḡo-gigitarito, ekirato, ³⁴ “Iesu, Nasareta taumu o, kara ḡemai noveia otoni? Ḗoi ḡai vaḡa-rakavama uranai boiaḡoma, ene? Au ribagu, ḡoi tu Barau ḡena Veaḡa Tarimamu.”

³⁵ Iesu na ekira-ḡoiato, ekirato, “Gurumu, ḡia ḡenana noraka-vaḡi!” Benamo mo iauka rakavana na tano eḡidara-iaḡiato tarimarima ḡoirari ai, ḡia ḡenana eraka-vaḡito, fau ta maki asi efoforito ḡia ḡenai.

³⁶ Benamo tarimarima mabarari nuḡari ḡefarevaḡi-rakavato, ḡeveguruḡa-vevinito, ḡekirato, “Mainai kamasi eguruḡani? Be, ma seḡukana e ma gwadana ḡesi iauka rakavari evaḡa-guruḡarini, benamo ḡeraka-vaḡini!”

³⁷ Benamo Iesu varina mo gabu mabaranai ḡefiu-rovorovoato.

Iesu na Simona ḡena taḡama evaḡa-namoato

Mataio 8:14-15; Mareko 1:29-31

³⁸ Iesu rubu eraga-kwaneato, benamo Simona ḡena numa ḡana eiaḡoto. Simona ḡena taḡama vavinena ekeveto, tauḡanina eseḡuka-rakavato; benamo Iesu ḡenoḡiato bene vaḡa-kavaia. ³⁹ Benamo Iesu eiaḡoto mo vavine sevinau eruḡato, keve ekira-ḡoiato, benamo keve ekorito. Vavine maoromaoro evariḡisito, benamo eḡuburito.

Keve tarimari ḡutuma Iesu na evaḡa-namorito

Mataio 8:16-17; Mareko 1:32-34

⁴⁰ Ĝaro ea keto-firiĝoto-ĝoi nai, tarimarima na keve iraurau tarimari mabarari Iesu ĝenai ĝeĝori-iaĝorito. Ĝia ĝimana tarima tata iatari ai etorekaurito evaĝa-namorito. ⁴¹ Iauka rakavari maki tarimarima ĝutuma ĝerina ĝeraka-vaĝito, benamo iauka rakavari ĝekoĝoto, ĝekirato, “Ĝoi tu Barau Natuna!” Senaĝi Iesu na evaĝa-guruĝarito asi beĝene guruĝa, korana ĝia ribari Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna).

Iesu rubu nuĝari ai eĝobatato-ĝoi

Mareko 1:35-39

⁴² Elaĝanito, Iesu evariĝisito, tano fakana ĝana eiagoto. Tarimarima na ĝea vetauato, ĝedoĝariato, ĝeĝabi-tariato asi ĝeri ura ĝia na bene raga-kwaneri ĝetato. ⁴³ Senaĝi Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Au tu vanuĝa irauri ai maki bana ĝobata, Barau ĝena Basileia varina namona bana fiua, Barau na etuĝuguto korana tu moĝa.”

⁴⁴ Benamo Iudea tanona ruburi nuĝari ai eĝobatato-ĝoi.

5

Iesu na ĝena mero ekearito

¹ Ĝaro ta Iesu tu Genesareta kouna rikinai eruĝa-taĝoto-ĝoi, tarimarima na ĝeraga-ĝeĝeragiato, Barau ĝena guruĝa beĝene seĝaĝia ĝana. ² Ĝia tu ĝasi ruarua eĝitarito, kou rikinai ĝeinu-raĝerito; maina tarimari na ĝeraga-kwanerito, ĝeri reke ĝeĝuriĝirito-ĝoi. ³ Benamo Iesu tu mo ĝasi tai eraĝeto, Simona ĝena ĝasi. Ĝia na Simona ekiraiato, kota negini-rosia nanu ĝana. Benamo ĝasi ai etanu-tarito, tarimarima ĝutuma evaĝa-ribarito.

⁴ Egruĝa-ĝosito vau, ĝia na Simona ekiraiato, ekirato, “Ĝemi ĝasi dodoku rekena ĝana ĝogini-rosia, be ĝemi reke boĝono toreri, maĝani-kone boĝono vaĝi ĝana.” ⁵ Simona evaĝa-veseto, ekirato, “Vevaĝa-riba taumu, ĝai tu baĝa vekwaragi-laĝani, maĝani-kone ta maki asi baĝa doĝaria, senaĝi ĝoi ĝemu guruĝa dainai reke atorerini.” ⁶ Benamo ĝetorerito, maĝani-kone asisebo ĝetoĝato, ĝeri reke maki dori ĝevedareto. ⁷ Moĝesi nai karori ĝasi tai ĝelau-iaverito, beĝene iaĝoma, be ĝia beĝenema vaĝa-kavari ĝetato. Geiaĝomato, ĝasi ruarua maĝani-kone na ĝevaĝa-vonurito, dori ĝeburuto-ĝoi.

⁸ Simona Petero na mo veĝa eĝorato dagarana eĝitaiato, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito vau ekiraiato, ekirato, “Vereĝauka, noraka-veĝita au ĝeguna, au tu vei-rakava tarimagu!” ⁹ Korana tu ĝia ma karona mabarana ĝesi nuĝari ĝefarevaĝi-rakavato, mo maĝani-kone asisebo ĝevaĝirito nai. ¹⁰ Simona ĝesi ĝemaina-vegogoto-ĝoi tarimari maki Iakobo (o Iames) e Ioane, Sebedaio natuna, ĝeĝaba-rakavato. Iesu na Simona ekiraiato, ekirato, “Asi nogari; maitoma bevesina beiagoni, ĝoi tu tarimarima bomaina-vinirini.” ¹¹ Benamo ĝasi ruarua tu kou rikinai ĝeinu-raĝerito, ĝeri dagarana mabarari ĝeraga-kwanerito, Iesu murinai ĝerakato.

Iesu na lepera tarimana evaĝa-namoato

Mataio 8:1-4; Mareko 1:40-45

¹² Ĝaro ta Iesu tu vanuĝa ta nuĝanai, tarima ta monai kefina mabarana lepera moĝo. Ĝia na Iesu eĝitaiato nai, ĝoiranai evetui-tarito, enoĝiato, ekirato, “Vereĝauka, bema ĝoi ourani nai, moĝoni boiarevaguni, bovaĝa-namoguni riba!” ¹³ Iesu ĝimana etuĝu-iaĝoato, eĝabi-karaiato, ekirato, “Aurani, be nonamo!” Benamo vaĝa-sebo lepera na eraga-kwaneato.

¹⁴ Iesu na evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Tarima ta asi bono kira-varaia.” Ma ekirato, “Noiaḡo, Rubu Veaḡa verena na bene ḡitamu, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekiraḡiatio ilailanai bono vinia, be tarimarima beḡene riba, ḡoi tu bonamo.”

¹⁵ Senaḡi Iesu varina tarimarima na ḡefiu-rovorovoato-ḡoi vau, tarimarima ḡutuma-bara ḡevegogoto-ḡoi, ḡia ḡena guruḡa seḡaḡi-seḡaḡiri e ḡeri keve vaḡa-namori uranai. ¹⁶ Senaḡi Iesu tu eraka-veḡitato-ḡoi tano fakana ḡana, ea ḡuriḡurito-ḡoi.

Iesu na rakava etuḡamaḡi-fitoḡarito

Mataio 9:1-8; Mareko 2:1-12

¹⁷ Garo tai Iesu evevaḡa-ribato-ḡoi nuḡanai, Farisea tarimari e taravatu vaḡa-riba-iaḡina tarimari Galilea e Iudea vanuḡari mabarari na, ema Ierusalemna na ḡeiaḡomato, ḡia sevinai ḡema tanu-tarito. Barau ḡena seḡuka Iesu ḡenai evaḡa-foforiato, keve tarimari bene vaḡa-namori ḡana. ¹⁸ Tarima kotari na tauḡanina tavi ta emaseto tarimana ta gedai genagenanai ḡeḡwa-iaḡoato. Numa nuḡanai beḡene raka-toḡa dabarana ḡevetauato, Iesu ḡoiranai beḡene tore-taria ḡetato. ¹⁹ Senaḡi tarimarima ḡutuma naima, rakatoḡa dabara ta asi ḡedoḡariato. Moḡa lorinai keve rakava tarimana ma gedana ḡesi ḡeḡwa-raḡeato numa tuḡunai, ḡuduḡu ḡeḡiu-fakaiato vau, ḡetuḡu-riḡoato tarimarima fakari ai Iesu ḡoiranai. ²⁰ Iesu na ḡeri veḡabidadama eḡitaiato, benamo keve rakava tarimana ekiraiato, ekirato, “Gata, ḡoi ḡemu rakava batuḡamaḡi-fitoḡari.”

²¹ Farisea tarimari e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiatio-ḡoi tarimari maḡesi ḡetuḡamaḡito, “Mai tu deikara, ḡia na Barau ekira-fitoḡaiani? Barau gereḡana na moḡo rakava etuḡamaḡi-fitoḡarini!”

²² Iesu ma ribana ḡia kara ḡetuḡamaḡirito-ḡoi, benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Karase nai nuḡami ai manḡesi ḡotuḡamaḡini? ²³ Aiḡesina baguruḡari tu meraḡa, ‘Gemu rakava batuḡamaḡi-fitoḡari’ banasi, ba bara kira, ‘Novariḡisi, be noraka’ barasi? ²⁴ Au na navaḡa-ḡitami, Tarimarima Natuna tu ma seḡukana rakava betuḡamaḡi-fitoḡarini tanobarai.” ḡia na keve rakava tarimana evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Novariḡisi, ḡemu geda noḡabia, be numa ḡana noiaḡo!”

²⁵ Benamo ḡia maoromaoro evariḡisito tarimarima ḡoirari ai, egena-iaḡirito dagarari eḡabirito, ḡena numa ḡana eiaḡoto, Barau evaḡa-raḡeato. ²⁶ Tarimarima mabarari nuḡari ḡefarevaḡito ema Barau ḡevaḡa-raḡeato. Gari na evaḡa-vonurito, benamo ḡekirato, “Veḡa boruri toma ḡaro ai bita ḡita!”

Iesu na takesi gogo tarimana arana Levi ekeaiato

Mataio 9:9-13; Mareko 2:13-17

²⁷ Moḡa murinai Iesu tu vanuḡa na eraka-rosito, benamo takesi gogo tarimana arana Levi takesi moniri ḡeḡabito-ḡoi numanai tanutaḡo eḡitaiato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” ²⁸ Benamo Levi evariḡisito, ḡena dagara mabarari eraga-kwanerito, Iesu murinai erakoto.

²⁹ Benamo Levi na ḡaniḡani baregona ḡena numai eveiatio Iesu ḡana. Varivari tarimari vefakari ai tarimarima ḡutuma takesi gogo tarimari ema tarima tari ḡia ḡesi ḡeḡaniḡanito. ³⁰ Farisea tarimari tari e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiatio-ḡoi tarimari, ḡia ḡeri doḡoro tarimari, ḡevanevaneto Iesu ḡena mero ḡeri ai, ḡekirato, “Karase nai ḡomi tu takesi gogo tarimari

e vei-rakava tarimari ġesi ġoġaniġanini ema ġoniuniu-vegogoni?” ³¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Namo tarimari tu doketa asi beġe vetaurini, senaġi keve tarimari moġo. ³² Au maki vei iobukaiobuka tarimari keakeari asi aiagomato, senaġi vei-rakava tarimari beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure ġana aiagomato.”

Ġaniveaġa

Mataio 9:14-17; Mareko 2:18-22

³³ Farisea tarimari na Iesu ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Ioane Babatiso ġena mero nega-ġutuma ġeġani-veaġani e ġeġuriġurini. Ġai ġema mero maki moġesi ġeveini, a ġoi ġemu mero tu ġeġaniġanini e ġeniuniuni moġo.”

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġotugamaġini veġaraġo variġu tarimana ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe ġani-veaġani ei? ³⁵ Ġarona eiaġomani, veġaraġo variġu tarimana ġia ġerina beġe ġabi-veġitaiani, monai vau beġe ġani-veaġani.”

³⁶ Iesu na ġeri barabore ta ma ekiraġiato, ekirato, “Tarima ta na dabuġa variġuna asi bedareani, dabuġa ġuina bani-iaġina. Bema moġesi beveini nai, dabuġa variġuna bedareani, ema dabuġa variġuna veseana dabuġa ġuina ġesi asi beġe ilailani. ³⁷ Tarima ta na vine nanuna variġuna nanigosi kefina ġuina nai asi besisiani. Bema moġesi beveini nai, vine nanuna variġuna na kefi ġuina beġani-fakaiani. Vine nanuna bebebubuni e kefina berakavani. ³⁸ Senaġi vine nanuna variġuna nanigosi kefina variġunai besisiani tu namo! ³⁹ Ema tarima ta na vine nanuna ġuina eniuan murinai vine nanuna variġuna asi beura-viniani, korana ġia bekirani, ‘Vine nanuna ġuina tu namo vedaurea.’”

6

Iesu tu Sabadi Verena

¹ Sabadi tai Iesu widi vamokari nuġari na eraka-iaġoto-ġoi, benamo ġena mero widi ġebukito, ġimari ai ġemuturito-ġoi, benamo tauri tu ġeġanirito-ġoi. ² Farisea tarimari kotari na ġedanaġirito, ġekirato, “Ġomi tu kara dainai ġaina taravatu asi ġokorana-iaġiani, Sabadi ai widi ġobukini?”

³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi Davida ma karona ġesi ġevitorito nai, Davida na veġa ta eveiato guruġana tu asi ġoiaviani? ⁴ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi eġabito, eġanito ema karona maki evinirito. Mo beredi tu veaġa, Rubu Veaġa vereri moġo ġari, taravatu.” ⁵ Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena.”

Ġima boso tarimana

Mataio 12:9-14; Mareko 3:1-6

⁶ Ma Sabadi tai Iesu rubu ai eraka-toġato, benamo evevaġa-ribato-ġoi. Monai tarima ta tu ġimana aroribana tu ebosoto. ⁷ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari e Farisea tarimari na tu ġia ġeġita-taġoato-ġoi, mai Sabadi ai bevevaġa-namoni ba asiġi, korana beġene samania ġana. ⁸ Senaġina Iesu na ġia kara ġetuġamaġiato-ġoi tu eribaiato, benamo mo tarima ġimana boso ekiraiato, ekirato, “Noruġa-vaisi, mainai noma ruġa.” Benamo eruġa-vaisito, ea ruġato. ⁹ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Nadanaġimi roġo, taravatu nuġanai aiġa tu namo, Sabadi ai veġa namori veiveiri namo ba veġa rakavari sini veiri? Tana vevaġa-maġuri ba

tana vaḡivaḡi?” ¹⁰ Eboḡe-ḡeḡeraḡito, mabarari eḡitarito, benamo mo tarima ekiraiato, ekirato, “Ḡimamu notuḡu-roroḡotoa.” Ḡimana etuḡu-roroḡotoato, benamo enamoto ḡimana reke ta kavana.

¹¹ Senaḡina ḡia tu ḡebaru-rakavato, benamo tauḡeri fakari ai moḡo ḡeguruḡa-vegogoto Iesu kamasi ta beḡene veia ḡana.

Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eḡabi-hidirito

Mataio 10:1-4; Mareko 3:13-19

¹² Mo ḡaro tai Iesu ḡoro ta tuḡuna ḡana evaraḡeto ḡuriguḡuri, benamo mo boḡi vinubana Barau ḡenai eḡauḡauto. ¹³ Elaḡanito, ḡena mero ekea-vegogorito, benamo gabanana ruarua (12) eḡabi-viriḡirito, arari evatorito, apostolo. ¹⁴ Simona, arana ta tu Petero, ma tarina Anduru; e Iakobo (o Iames), e Ioane, e Filipino, e Batolomeo, ¹⁵ e Mataio, e Tomasi; e Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; e Simona, Selote tarimana; ¹⁶ e Iudas, Iakobo (o Iames) natuna; ema Iudas Isakariota, Iesu berevaiani tarimana.

Iesu evevaḡa-ribato e keve evaḡa-namorito

Mataio 4:24-25; Mareko 3:7-12

¹⁷ Ḡia ḡesi ḡoro na ḡeseirigoto tano faiaranai, benamo Iesu ema ruḡa-tarito. Ḡia ḡenai riba ḡeḡabito-ḡoi tarimari ḡutuma ema tarimarima ḡutuma lelevaḡiri maki Iudea ema Ierusalem na ḡeiaḡomato, Taia konena na e Sidono konena na ḡeiaḡomato, ¹⁸ ḡia beḡene seḡaḡia uranai ema ḡeri keve bene vaḡa-namori ḡana. Iauka rakavari na ḡeboroḡirito tarimari maki evaḡa-namorito. ¹⁹ Benamo tarimarima mabarari ḡeurato-ḡoi Iesu beḡene ḡabi-karaia, korana tu seḡuka ḡia ḡenana eiḡomato-ḡoi, benamo tarimarima mabarari ḡeri keve ḡenamoto-ḡoi.

Deikara beḡene iaku e deikara ḡeri ai tu rakava

Mataio 5:1-12

²⁰ Iesu eboḡeboḡeto, benamo eboḡe-iaḡoto ḡena mero eḡitarito vau ekirato:

“Gara veḡubu tu ḡoiaku,
korana Barau ḡena Basileia tu ḡomi ḡemi.

²¹ Ḡomi deidei toma ḡevitomini tu boḡono iaku,
korana ḡomi roḡo boḡo ḡani-maseni bene.

Ḡomi deidei toma ḡotaḡi-taḡini tu boḡono iaku,
korana boḡo rikini bene.

²² Boḡono verere bema tarima na beḡe baru-vinimini, beḡe kira-fitogaḡami, beḡe rori-toremimi, ema arami beḡe vaḡa-rakavarini Tarimarima Natuna dainai. ²³ Moḡeri beḡe ḡorani ḡaronai boḡono iaku e boḡono buri-vaisi ma vereremi ḡesi, korana davami tu asikeikeina gubai. Korana ḡia seneri na maki peroveta tarimari moḡesi ḡeveirito.

²⁴ Senaḡina ḡomi ma ḡemi
farefare ḡutuma tarimami
vetuḡami kika,
korana vaḡa-iakumi farefareri tu varau ḡoḡabito bene.

²⁵ Toma ḡoḡani-maseni tarimami,
vetuḡami,
korana beḡea vitomini.
Toma ḡorikini tarimami,
vetuḡami kika,
korana nuḡami beḡea metoni

e boḡoa taḡini.

²⁶ Tarimarima na ḡekiraḡi-*varaḡe* *varaḡemini* tarimami, vetuḡami, korana seneri na maki peroveta tarimari ḡofaḡofari tu maniḡesi ḡevaḡa-raḡerito.”

Ḡevaḡa-rakavamini tarimari boḡono ura-viniri

Mataio 5:38-48

²⁷ “Senāḡina au ḡoseḡaḡiguni tarimami akiramini: Ḡebaru-vinimini tarimari boḡono ura-viniri, *ḡevaḡa-rakavamini* tarimari *veiḡa* namori boḡono *vei-viniri*. ²⁸ Ḡekira-rakavamini tarimari boḡono *vaḡa*-namori *ema* *veiḡa* rakavari ḡevei-vinimini tarimari ḡeri boḡono ḡuriguḡuri. ²⁹ Bema tarima ta na taḡomu tavi ta beforoani nai, taḡomu reke ta maki bono vinia. Tarima ta na ḡemu koudi begabiani nai, sedi maki asi bono ḡabi-taria, bene ḡabia. ³⁰ Ḡemu ai beḡe noḡinoḡini tarimari bono viniri *ema* *deikara* na ḡemu dagara ta beḡabi-rakaiani, ḡabiḡoina guruḡana asi bono *vei*. ³¹ Kara ourani tarimarima na ḡemu ai beḡene *veia* *veiḡana*, ḡia ḡeri ai maki mo *veiḡa* bono *veia*.

³² Bema ḡoura-vinirini tarimari tu ḡomi ḡeura-vinimini tarimari moḡo nai, ḡomi ḡemi namo tu kara? Rakava tarimari maki ḡeura-vinirini tarimari moḡo ḡeura-vinirini. ³³ O bema *veiḡa* namori ḡemi ai ḡeveini tarimari moḡo *veiḡa* namori ḡovei-vinirini, ḡomi ḡemi namo tu kara? Rakava tarimari maki mani *veiḡa* sebona ḡeveiani. ³⁴ O bema ma beḡe vini-ḡoimini tarimari moḡo ḡovinirini, ḡomi ḡemi namo tu kara? Rakava tarimari na maki tarima ḡevinirini, murinai tu mabarari ma beḡene *dava-ḡoiri* ḡetoni. ³⁵ Senāḡina ḡebaru-vinimini *ema* *ḡevaḡa-rakavamini* tarimari boḡono ura-viniri, *veiḡa* namori ḡeri ai boḡono *vei*, boḡono *viniri*, a tuḡu *vaḡa-voi* tuḡamaḡina asi boḡono *vei*. Benamo davami beḡene barego, *ema* *Iaru-korokoro* Barauna natunai boḡono iāḡo, korana tu ḡia na asi *ḡevaḡa-namoani* tarimari e *vei-rakava* tarimari *evaḡa-namorini*. ³⁶ Boḡono *vevetuḡa-ḡwa*, ḡomi Tamami *evevetuḡa-ḡwani* kavana.”

Nuḡami ai tarimarima asi boḡono vaḡa-rakavari

Mataio 7:1-5

³⁷ “Nuḡami ai tarimarima asi boḡono kira-kerereri. Moḡesi tu Barau na maki asi bekiraḡimini ḡomi tu kerere. Rakava voina tarimarima ḡeri ai asi boḡono *kiraḡi-kaua*, benamo Barau na rakava voina ḡemi ai asi bekiraḡi-kauani. Rakava boḡono tuḡamaḡi-*fitoḡaia*, be Barau na maki ḡemi rakava bene tuḡamaḡi-*fitoḡari*. ³⁸ Boḡono *vini*, be Barau na maki bene *vinimi*, ḡutumari bene *dori-rigori*, bene *kora-vegogori*, bene *vonu-fokafoka*, bene *ḡigigiḡi-seḡi*, bene *hubu-rigoa* ḡemi ai. Korana aiḡesi ḡomi ḡovinini, Barau na maki moḡesi bevinimini.”

³⁹ Iesu na barabore ta ma ekira-vararito, ekirato, “Mata-bubu tarimana na mata-bubu tarimana ta beḡori-kauani riba ba? Ba tauri ruarua koufai beḡea keto-ḡurani? ⁴⁰ Riba vetau merona na *evaḡa-ribaiani* tarimana asi bevanaḡiani, *senāḡina* ḡena sikuli *bevaḡa-koriani* vau, *evaḡa-ribaiani* tarimana ḡesi beḡe ilailani.

⁴¹ Kara dainai tarikakamu matanai libika oḡitaiani, *senāḡi* ḡoi matamu ai ḡau tubina tu asi *otuḡamaḡiani*. ⁴² Kamara dabarai ḡoi tarikakamu okiraiani, okirani, ‘Ḡata, au na roḡo matamu ai libika nakokia,’ *senāḡina* ḡoi taugemu matamu ai ḡau tubina tu asi oḡitaiani? Ḡofaḡofa tarimamu, *guine* tu ḡoi matamu ai ḡau tubina *nokoki-vaḡia* roḡo, benamo boboḡeboḡe-ginikauni vau, tarikakamu matanai libika bono kokia.”

*Gau ta ġwaġwana**Mataio 7:16-20; 12:33-35*

⁴³ “Gau namona beġwani ġwaġwana tu dia rakava, ema ġau rakavana beġwani ġwaġwana tu dia namo. ⁴⁴ Ġau mabarari tu ġwari ai bita ribani. Figi ġwari maki ġau ma giniginiri ġerina asi ġebokoni, ema vine ġwari (o grapes) ġauġa ġiniginiri ġeri ai asi ġebokoni. ⁴⁵ Tarima namona na dagara namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini. Tarima rakavana na dagara asi namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini. Korana tarima tu nuġana na kara eiaġomani murunai ekiraġirini.”

*Numa ġeragani tarimari ruarua**Mataio 7:24-27*

⁴⁶ “Karase nai au ġokiraġiguni, ġokirani, ‘Vereġauka, Vereġauka,’ nuġanai au aguruġani veiġari tu asi ġoveirini? ⁴⁷ Navaġa-ribami, deikara au ġegu ai eiaġomani, au ġegu guruġa ema seġaġini ma veiġari eveirini tu kamasi. ⁴⁸ Ġia tu tarima ta ġena numa eragaiato kavana. Guri ekwa-variġo kwareġaiato, ema fore iatanai evaġa-ruġaiato, benamo ġabata baregona eragato, mo numa edoriato, senaġi asi eketoto, korana fore iatanai eragaiato nai. ⁴⁹ A tarima ta au ġegu guruġa eseġaġirini, senaġi veiġari tu asi eveirini, ġia tu numa eragaiato nai, tano moirana iatanai moġo evaġa-ruġaiato, ġabata na mo numa edoriato nai, eketo-tarito, benamo eġwarovorovoato.”

7*Roma vetari verena ġena vetuġunaġi merona*

¹ Iesu na moġeri guruġa mabarari tarimarima ġoirari ai ekiraġi-ġosirito vau, Kaperanauma vanuġanai eraka-toġato. ² Monai Roma vetari verena ta etanuto-ġoi. Ġena vetuġunaġi merona, euravini-baregoato-ġoi merona, ekeve-rakavato, dori emaseto-ġoi. ³ Vetari verena na Iesu varina eseġaġiato, benamo Iuda tarima baregori kota etuġu-iaġorito, Iesu beġene noġia, bene iaġoma, ġena vetuġunaġi merona benema vaġa-namo. ⁴ Benamo Iesu ġenai ġeiaġoto, ma nuġari mabarari ġesi ġenoġiato, ġekirato, “Mai vetari verena tu tarima namona naima bono vaġa-kavaia. ⁵ Korana ġia na ġita besera eura-vinirini, ema ġai ġema rubu maki ġia na eragaiato.”

⁶ Iesu ġia ġesi ġeiaġoto. Numa ġeraka-kavinaġiato-ġoi nai, vetari verena na ġatana kota etuġu-iaġorito Iesu ġoirana ġana, benamo vetari verena ġena guruġa Iesu ġekira-varaiato, ġekirato, “Vereġauka, asi novekwaragi, au tu asi ilaila, ġoi ġegu numai boraġekauni. ⁷ Au maki asi ilaila, ġoi ġemu ai baiaġosini. Senaġi ġoi noguruġa moġo, benamo au ġegu vetuġunaġi merona benamoni. ⁸ Au maki tarima kota ġeri veġitaġau gabureri ai ema vetari tarimari o soldia tu au gaburegu ai. Au na ta bakiraiani, ‘Noraka!’ benamo berakani, ma ta bakiraiani, ‘Noiaġoma!’ benamo beiaġomani. Ema au ġegu vetuġunaġi merona bakiraiani, ‘Maġa noveia!’ benamo beveiani.”

⁹ Iesu na mai guruġa eseġaġiato nai, eġaba-rakavato, eruġa-kureto, ġia murinai ġerakato tarimari ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na ġomi akiramini, veġabadadama maiġesi kavana Isaraela nuġanai asi adoġariato.”

¹⁰ Benamo vetari verena na etuġurito tarimari ma ġeġenoġoito ġia ġena numa ġana. Keve merona ġedoġariato, ġena keve varau ekorito.

Iesu na vabu ta natuna mase na evaġa-maġuri-ġenoġiato

¹¹ Moġa murinai Iesu tu vanuġa ta ġana eiaġoto arana Nain. Ġena mero ema tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ġeiaġoto. ¹² Vanuġa nuġanai roġosi ġene raka-toġa nuġanai, mase ta vanuġa nuġana na ġeġwa-rosiato-ġoi. Vabu ta natuna merona ġora ġereġa emaseto. Vanuġa tarimari ġutuma na vabu ġekavaiato. ¹³ Iesu na mo vabu eġtaiato, benamo evetuġaiato, ekiraiato, ekirato, “Asi notaġi.” ¹⁴ Benamo Iesu eraka-kavi-iaġoto, mase mauġana eġabi-karaiato. Mauġa ġeġwaiato tarimari ġeruġa-tarito. Benamo Iesu ekirato, “Mero futua, akiramuni, novariġisi!” ¹⁵ Benamo etanu-vaisito, eguruġato. Moġa murinai Iesu na ġia sinana ma evini-ġenoġoiato.

¹⁶ Mabarari gari na evaġa-vonurito. Barau ġevavā-raġeato, ġekirato, “Peroveta tarimana barana ta ġita fakarai bema fofori!” ema, “Barau na ġena bese tarimari benema vaġa-kavari ġana beiaġoma!”

¹⁷ Benamo mai veiġa varina Iudea mabarana! ema Iudea sevina vanuġari mabarari ai ġefiu-rovorovoato.

Iesu ma Ioane Babatisto Mataio 11:2-19

¹⁸ Ioane ġena mero na mai dagara mabarari ġeġorato dagarari ġekira-varaiato. Benamo Ioane na ġena mero ruarua ekearito, ¹⁹ etuġurito Vereġauka ġenai, ġene danaġia, “Ioane na ekiraġiato, beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?”

²⁰ Tauri ruarua Iesu ġenai ġeraġasito, benamo ġekirato, “Ioane Babatisto na betuġuma, bekira, ‘Ġia na ekiraġiato beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?’ ”

²¹ Mo aoa ai Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-namorito, keve tarimari, midigu ġeġaniġo-ġoi tarimari, iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari. Mata-bubu tarimari ġutuma maki matari evaġa-iaġarito. ²² Benamo Iesu na tauri ruarua evaġa-veserito, ekirato, “Ġoġenoġoi, ġomi na boġo ġitari e boġo seġaġiri veiġari Ioane boġono kira-varaia: Mata-bubu tarimari ġeboġeboġeni, kwaku rakava tarimari ġerakani, lepera tarimari ġenamoni, seġa-bubu tarimari ġeseġaġini, mase tarimari ġevariġisi-ġenoġoini, ema asi ġeri-ġari tarimari ġeri ai Vari Namona eġobata-vinirini. ²³ Ġena veġabidama au ġegu ai asi beraga-kwaneani tarimana tu eiakuni!”

²⁴ Ioane ġena vetuġunaġi tarimari ġerakato vau, Iesu na ġevogogoto tarimari evaġa-guruġarito, Ioane varina ġeri ekiraġiato, ekirato, “Kara boġono ġitaia ġana tano fakana ġana ġoiġoto? Gobu iavara na ekwari-ġareva ġarevaiani ġitaġitana ġoiġoto? ²⁵ Kara boġono ġitaia ġana ġoiġoto? Dabuġa namona eveiani tarimana ġitaġitana ġoiġoto? Asiġina, dabuġa namori ġevairini tarimari ema ġaniġani namori ġeġanirini tarimari tu vere tarimari ġeri numai ġetanuni! ²⁶ Be, kara boġono ġitaia ġana ġoiġoto? Peroveta tarimana dainai? Aba! Akiramini, ġoġitaiato tarimana tu peroveta tarimari mabarari evanaġirini. ²⁷ Ioane varina Buka Veāġai maiġesi etoreato, Barau ekirato,

‘Au na ġegu vetuġunaġi tarimana tu batuġu-guineani, ġemu dabara ġoiramu ai vaġa-maġatana.’ ”

²⁸ Iesu na ekirato, “Akiramini, mai tanobarai beġe maġuri tarimari mabarari fakari ai ta na Ioane asi bevanaġiani. Senaġi Barau ġena Basileia nuġanai gabi tarimana na Ioane tu evanaġiani.”

²⁹ Tarimarima mabarari ema takesi gogo tarimari maki mai guruḡa geseḡaḡiatio nai, ḡia na Barau ḡena dabara ḡevaḡa-moḡoniatio, Ioane ḡena babatiso ḡeḡabiatio. ³⁰ Senaḡi Farisea tarimari e taravatu ḡevaḡa-riba iaḡiatio-ḡoi tarimari na Barau ḡena vevaḡa-maḡuri dabarana ḡia ḡeri ai ḡetuḡamaḡi-fitoḡaiatio. Ioane ḡena babatiso ḡia ḡeri ai asi ḡeḡabi-raḡeatio.

³¹ “Toma ḡuru tarimari tu deikarari ḡesi bana vaḡa-ilailari? ḡia tu kamasi? ³² ḡia tu noḡa mero keiri kavana, vanuḡa ḡatamanai ḡetanu-taḡoni, ḡeḡereni, tavi ta merori na tavi tai ḡekea-vinirini, ḡekirani, ‘Ḗai tu veḡaraḡo vererenai ḡita ḡalauto-ḡoi ḡomi ḡemi, senaḡi ḡomi tu asi ḡobarato-ḡoi! Ḗai tu mase mariri ḡaḡabito-ḡoi, senaḡi ḡomi tu asi ḡotaḡito-ḡoi!’

³³ Korana tu Ioane Babatiso eiaḡomato, eḡani-veaḡato ema vine nanuna asi eniuato. Benamo ḡomi ḡokirani, ‘Ḗia tu iauka rakavana na eboroḡiatio,’ ḡotoni. ³⁴ Tarimarima Natuna eiaḡomato, ḡia tu ḡaniḡani ta asi eruḡaiani. Benamo ḡomi ḡokirani, ‘Ḗia tu boḡeka tarimana ema vine nanuna eniu-ḡutumani tarimana, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ḡatari,’ ḡotoni. ³⁵ Senaḡi Barau ḡena iaunega ḡeḡabi-raḡeani tarimari na Barau ḡena iaunega ḡevaḡa-moḡoniani.”

Iesu tu Simona, Farisea tarimana, ḡena numai

³⁶ Farisea tarimana ta na Iesu enoḡiatio, beḡene ḡaniḡani-vegogo etato. Benamo Iesu eiaḡoto ḡena numa ḡana, ḡaniḡani gabunai etanu-tarito.

³⁷ Mo vanuḡai vavine ta etanuto-ḡoi, ḡia tu mata-boraḡa vavinena. Ḗia eseḡaḡito, Iesu tu Farisea tarimana ḡena numai eḡaniḡanito-ḡoi, benamo fore kavabuna namona, alabasta forena na ḡeveiatio kavabuna, nuḡanai tu muramura ma bonana namona eḡabi-kauato, ³⁸ eiaḡoto Iesu murinai eritoḡo-tarito, kwakuna koranai etaḡi-rakavato, benamo matana nanuna na Iesu kwakuna evaḡa-nufarito. Benamo ḡwina na ma edau-kaukaurito, kwakuna everauato, muramura ma bonana namona kwakunai ebuuato.

³⁹ Farisea tarimana na, mo veḡa eḡitaiatio nai, ḡia nuḡanai maiḡesi etuḡamaḡito, “Mai tau bema moḡoni peroveta tarimana nai tu, ḡia bere riba, ḡia eḡabi-karaiani vavinena tu deikara. Ḗia bere riba, mo vavine tu mata-boraḡa vavinena!”

⁴⁰ Benamo Iesu na ḡia evaḡa-guruḡaiatio, ekirato, “Simona, au tu ma ḡegu guruḡa ḡoi ḡemu ai.” Simona ekirato, “Vevaḡa-riba taumu, noguruḡa, be naseḡaḡi.”

⁴¹ Iesu ekirato, “Tarima ruarua na moni evinito-ḡoi tarimana ḡenai moni ḡeḡabi-toreto. Tarima ta na silva moniri sinau imaima (500) eḡabi-torerito, ma ta na tu silva moniri gabana imaima (50) eḡabi-torerito. ⁴² Senaḡi mai tarima ruarua na ḡeri ḡabitore vaḡa-ḡenoḡoina tu gwagiḡi rakava nai, moni evinito-ḡoi tarimana na ḡeri ḡabitore etuḡamaḡi-fitoḡaiatio moḡo. Dei na mo tarima euravini-baregoato?”

⁴³ Simona evaḡa-veseto, ekirato, “Au atuḡamaḡini tu, eḡabitore-baregoto tarimana.” Iesu ekirato, “Oi, ḡemu vaḡa-vese tu maoro.” ⁴⁴ Moḡa murinai Iesu etanu-kureto, vavine eḡoiraiatio vau, Simona ekiraiatio, ekirato, “Mai vavine oḡitaiiani? Au ḡoi ḡemu numai bama raḡekau nai, kwakugu ḡurigiḡi-ḡurigiḡina nanuna ta asi boḡwa-iaḡomaia, a mai vavine na tu matana gorana na au kwakugu beḡurigiḡia vau, ḡwina na bedau-kaukauri. ⁴⁵ Ḗoi na ḡita ḡera veḡabiraḡe veraunai au asi boḡabi-raḡegu, a mai vavine oḡitaiiani, roḡosi

bene doko au kwakugu roḡo everauani. ⁴⁶ Ğoi na debagu ai diḡa ta asi bobubua, a ġia tu au kwakugu muramura ma bonana namona na bevaḡa-fari vekoraḡiri. ⁴⁷ Moḡa lorinai au na ḡoi akiramuni, ḡena rakava ḡutuma, senaḡi Barau na varau betuḡamaḡi-fitoḡari. Moḡa lorinai ḡena veuravini tu barego. A ḡena rakava koturi moḡo etuḡamaḡi-fitoḡarito tarimana tu ḡena veuravini maki asi barego.”

⁴⁸ Benamo Iesu na mai vavine ekiraiato, ekirato, “Ġemu rakava varau bama tuḡamaḡi-fitoḡari.”

⁴⁹ Ġia ḡesi ḡeḡaniḡani-vegogoto tarimari ḡevedanaḡi-vedanaḡito, ḡekirato, “Mai tu kamara tarima, be ḡia na tarima ḡeri rakava maki etuḡamaḡi-fitoḡarini etoni?”

⁵⁰ Senaḡi Iesu na vavine ma evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Ġemu veḡabidadama na varau bevaḡa-maḡurimu. Maivau noiaḡo ma nuḡa namomu ḡesi.”

8

Vavine kota Iesu ḡesi ḡeiaḡoto

¹ Moḡa murinai Iesu na vanuḡa barari e vanuḡa keiri eiaḡo-vinirito-ḡoi, Barau ḡena Basileia Varina Namona eḡobata-iaḡiato-ḡoi. Ġena mero gabanana ruarua (12) ḡia ḡekavaiato. ² Vavine kota maki ḡia ḡesi ḡeiaḡoto. Iesu na iauka rakavari mo vavine ḡerina elai-vaḡirito ema ḡeri keve evaḡa-namorito. Ta tu Maria, arana ḡevatoato Magadala vanuḡana vavinena. Mai tu iauka rakavari imaima ruarua (7) ḡia ḡenana elai-vaḡirito vavinena. ³ Ma ta tu Ioana, Kusa ḡaraḡona. Kusa tu Heroda ḡena farefare eḡita-ḡaurito-ḡoi tarimana ta. Ta tu Susana ema vavine vovoka maki. Moḡeri vavine na Iesu ma ḡena mero ḡeri farefare na ḡevaḡa-kavarito.

Barabore - Iaraḡa tarimana widi ḡueri evaroto

Mataio 13:1-9; Mareko 4:1-9

⁴ Tarimarima ḡutuma bara ḡevegogoto, vanuḡa mabarari na Iesu ḡenai ḡeiaḡoto. Benamo ḡia na ḡeri barabore ta ekiraḡiato, ekirato,

⁵ “Iaraḡa tarimana vamoka ḡana eiaḡoto, ḡena widi ḡueri bene fiu-rovorovori ḡana. Efiurito-ḡoi nai, kota dabarai ḡeketoto. Benamo tarimarima na ḡefana-veḡonurito ema guba manuri na ḡeḡanirito. ⁶ Kotari tu fore tanonai ḡeketoto. Ḡetubuto, senaḡi asikauna ḡemaraito, korana tano tu asi nanuna nai. ⁷ Kotari tu ḡauḡa ḡiniḡiniri nuḡari ai ḡeketoto. Benamo ḡauḡa ḡiniḡiniri ḡesi ḡetubu-sebonato, senaḡi varovaro dagarari ḡetuturarito nai ḡemaseto. ⁸ Kotari tu tano namonai ḡeketoto. Benamo ḡetubu-ḡinikauto, ḡeḡwato, tata ḡwana sinau ta (100).” Benamo Iesu garona evaḡa-baregoato, ekirato, “Ma seḡana tarimana bene seḡaḡi.”

Kara dainai Iesu na barabore ekiraḡirito

Mataio 13:10-17; Mareko 4:10-12

⁹ Ġena mero na Iesu ḡedanaḡiato mo barabore anina tu kara. ¹⁰ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Barau ḡena Basileia guruḡari vekuretoḡari ḡemi ai evaḡa-foforirini, senaḡi mabarari tu barabore ai avaḡa-guruḡarini, beḡene ḡita, senaḡi anina asi beḡene ribaia, beḡene seḡaḡi, senaḡi asi beḡene tuḡamaḡi-fakaia.”

Widi ḡueri baraborena anina

Mataio 13:18-23; Mareko 4:13-20

¹¹ Mai barabore anina tu maïga: Widi ġueri tu Barau ġena guruġa.
¹² Dabarai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani. Senaġi Satani eiagomani, Barau ġena guruġa ġia nuġari na eġabi-vaġirini, Vari Namona beġe vaġa-moġoniani e beġe maġurini garina.
¹³ Tano ma forenai widi ġueri ġeketoto tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani e ma iakuri ġesi ġeġabi-raġeani. Senaġi ġia tu noġa tarima asi lamuri kavana. Nega-kotuna moġo Barau ġena guruġa ġekorana-iaġiani, senaġi veribaġani beraġasini nai, beġe ketoni. ¹⁴ Ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, senaġi ġetuġamaġi-ġutumani, tanobara farefareri ġetuġamaġi-gogo gogorini ema tanobara ġena maġuri iakuri na Vari Namona elau-tariani. Moġa lorinai ġwaġwa namori asi ġeġorani. ¹⁵ Senaġi tano namonai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, ma nuġari namori e ma manauri ġesi ġeġabi-raġeani, ġeġabi-tariani mo, ġwaġwa namori ġeġorani.

Lamefa toretorena gabuna

Mareko 4:21-25

¹⁶ “Tarima ta lamefa begabuani nai tu, dia ġuro na beġoġoi-tariani o fata gaburenai betoreani. Asiġina, ġia tu lamefa toretorena fatanai betorekauani. Benamo tarima beġe raġekauni nai, mabarari na mama beġene ġitaia ġana.

¹⁷ Vekuretoġa dagarari mabarari beġe foforini, veġuni guruġari beġe ribani e beġe kiraġi-foforirini.

¹⁸ Moġa lorinai ġoseġaġirini guruġari loriri boġono toreri. Korana ma ġena seġaġi tarimana Barau na riba e tuġamaġi-faka beviniani, asi ġena seġaġi tarimana, ġia etuġa-maġini ma ġena tuġamaġi-faka, senaġi ġena tuġamaġi-faka aiġesi misina maki beġabi-vaġiani.”

Iesu sinana ema tarina merori

Mataio 12:46-50; Mareko 3:31-35

¹⁹ Iesu sinana ema tarina merori ġia ġenai ġeiaġoto, senaġi tarimarima ġutuma nai, asi ġeri dabara Iesu ġenai beġe raka-kavini. ²⁰ Tarima ta na Iesu ekira-varaiato, ekirato, “Ġoi sinamu ema tarimu tu murikai ġeruġa-taġoni, ġoi ġevetaumuni.” ²¹ Benamo Iesu na mabarari ekirarito, “Barau ġena guruġa ġeseġaġirini e ġeveirini tarimari tu au sinagu ema au tarigu.”

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ġoirito

Mataio 8:23-27; Mareko 4:35-41

²² Ġaro ta Iesu ma ġena mero ġesi ġasi ai ġeraġekauto, benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Siveġasi-vanaġi, kou mo rekena ġana.” Benamo ġeiaġoto. ²³ Ġeiaġoto-ġoi nuġanai, Iesu eġena-maseto. Benamo iavara asikei kou ai eraġasito, benamo ureure ġasi nuġanai ġevebubu-ġurato nai, ġasi dori eburuto. ²⁴ Benamo ġena mero Iesu ġenai ġeiaġoto, ġevaġoato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu o, vevaġa-riba taumu o, ġita tu mai taburuni!” Iesu evarġisito, iavara e ureure ekira-ġoirito, benamo ġedokoto, ġemeġomeġo-tarito. ²⁵ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi ġemi veġabidadama tu ainai?” Ġia ġegarito e ġeġaba-rakavato nai, tauġeri mo ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Mai tarima tu dei? Ġia na iavara e ureure evaġa-guruġarito nai, garona ġeseġaġiani!”

*Iesu na iauka rakavari na ġeborogġiatio tarimana evaġa-namoato
Mataio 8:28-34; Mareko 5:1-20*

²⁶ Monana Iesu ma ġena mero ġeiaġoto, Gerasa (o Gadara) tarimari ġeri gabu ai ġeraġasito, Galilea tavi ta kefonai. ²⁷ Iesu ġasi na erakarigoto nuġanai, iauka rakavari na ġeborogġiatio tarimana ta eiaġomato Iesu ġenai. Ġia tu mo vanuġa tarimana. Kai-veġata asi dabuġana etanuto-ġoi, dia numai, senaġi gara gabuna fore kouġari ai. ²⁸ Ġia na Iesu eġitaiato nai, ekoġo-fouto, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito, ekirato, "Iesu o, ġoi Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ġegu ai noveia otoni? Anoġimuni, asi bono vaġa-midigu midigugul!" ²⁹ Ġia moġesi ekirato, korana Iesu na iauka rakavana evaġa-guruġaiato, mo tarima ġenana neraka-vaġi. Nega ġutuma iauka rakavana na eġabiato-ġoi, kwakuna e ġimana seini na ġebarurito-ġoi, senaġi seini edabu-ġuturito-ġoi, benamo iauka rakavana na tano fakana ġana eġwa-iaġoato-ġoi.

³⁰ Iesu na edanaġiatio, ekirato, "Ġoi aramu tu deikara?" Ġia na evaġa-veveato, ekirato, "Au aragu tu 'Ġutuma,'" korana iauka rakavari vovoka na ġeborogġiatio nai. ³¹ Benamo iauka rakavari na Iesu ġenoġiatio-ġoi, guri varigo kwareġana ġana asi bene tuġu-iaġori. (Mo tu iauka rakavari ġeri dibura gabuna).

³² Monai bai serina tu ġoro gabakanai ġedokadokato-ġoi. Moġa lorinai iauka rakavari na Iesu ġenoġiatio, bai nuġari ai ġeraka-toġa, ġetato. Benamo Iesu na ekirarito, "Be, ġoiiaġo!" ³³ Benamo iauka rakavari mo tarima ġenana ġeraka-vaġito, bai ġeri ai ġeraka-toġato. Benamo moġeri bai ġeġwa-bubu-lausiatio, lalaġa na ġekokosi-firigoto, kou ai ġevebora-maseto.

³⁴ Bai ġitaġauri tarimari na kara eġorato dagarana ġeġitaiato, benamo ġeragato, mo vari ġea fiuato vanuġa baranai e vanuġa keiri ai. ³⁵ Tarimarima ġegoto-iaġoto, kara eġorato dagarana ġea ġitaia ġana. Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġia na mo tarima, iauka rakavari vovoka ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana, ġedoġariatio, Iesu kwakuna koranai etanu-taġoto-ġoi ma dabuġana e ġena tuġamaġi maki maoro. Benamo ġia mabarari ġegarito.

³⁶ Mo veġa ġeġitaiato tarimari na iauka rakavari na ġeborogġiatio tarimana kamasini enamoto varina tarimarima ġekira-vararito. ³⁷ Benamo Gerasa tano tarimari mabarari na Iesu ġenoġiatio, neraga-kwaneri ġetato, korana ġegari-rakavato nai. Moġa lorinai Iesu ġasi ai eraġekauto, ma eġenoġoito.

³⁸ Iauka rakavari ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana na enoġiatio, Iesu ġesi bene iaġo etato. Senaġi Iesu na etuġu-ġenoġoio, ekirato, ³⁹ "Noġenoġoi ġemu numa ġana. Barau na ġoi ġemu ai beveia veġana tarimarima bono kira-varari." Benamo ġia eiaġoto, ġena vanuġa tarimari mabarari Iesu ġena veġa ġia ġenai ġeġorato eġobata-iaġirito.

*Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito
Mataio 9:18-26; Mareko 5:21-43*

⁴⁰ Iesu kou mo reke na ma eġenoġoito nai, tarimarima ġutuma na ġeġabi-raġeato ma iakuri ġesi, korana mabarari na Iesu ġevaġa-nogaġiatio-ġoi.

⁴¹ Benamo tau ta arana Iairo, rubu ġitaġauna tarimana, Iesu ġenai eiaġoto, kwakuna koranai evetui-tarito, enoġiatio, ġena numa ġana ġeiaġo etato, ⁴² korana ġia natuna kekenina, ġora ġereġa, dori emaseto-ġoi nai. Ġena laġani tu gabanana ruarua (12).

Iesu eiaġoto-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma na ġeraka-vebibbi vebibiatio-ġoi. ⁴³ Moġa nuġanai vavine ta, ġena keve tu rara kevena; laġani gabanana

ruarua (12) ekeve-iaġiato. Ġia na ġena farefare e moni mabarari evaġa-koririto doketa ġeri ai ġena keve beġene vaġa-namoa ġana. Senaġi ta na asi evaġa-namoato. ⁴⁴ Tarimarima ġutuma muriri ai vau evebibi-toġato, ma tavi ta na ea raka-rosito mo, Iesu sevinaġi ea raġasito. Iesu ġena dabuġa dudunai eveġabikauto. Benamo vaġa-sebo ġena rara kevena ekorito. ⁴⁵ Iesu evedanaġito, ekirato, “Dei na au beġabi-karagu?” Mabarari ġevekira-ġuniġauto, ġekirato, “Au tu asiġi.” Benamo Petero ekirato, “Vevaġa-riba taumu, tarimarima oġitarini, ġekou-ġeġeraġimuni ema ġeraka-vebebesi vebebesini.” ⁴⁶ Senaġi Iesu ekirato, “Ta na au beġabi-karagu, korana au ribagu, seġuka au ġeguna varau beraka-vaġi.” ⁴⁷ Mai vavine varau eribato, ġia asi ġena vekuretoġa dabarana, benamo ma ġoġo-ġoġona ġesi eiaġoto, Iesu kwakuna koranaġi evetui-tarito, Iesu kara dainai eġabi-karaġato ema ġena keve vaġa-sebo ekorito varina ekiraġi-foforirito tarimarima ġoirari ai. ⁴⁸ Benamo Iesu na ekiraġato, ekirato, “Natugu, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu. Be, ma nuġa namomu ġesi noiaġo.”

⁴⁹ Iesu roġo mo eguruġato-ġoi nuġanai, tarima ta rubu ġitaġauna tauna Iairo ġena numa na eiaġomato, ekirato, “Natumu varau bemase. Vevaġa-riba tauna asi novaġa-vekwaraġia.” ⁵⁰ Iesu na mo guruġa eseġaġiato nai, Iairo ekiraġato, ekirato, “Asi bono gari, bono veġabidadama moġo, benamo ġia tu bemagurini.” ⁵¹ Iairo ġena numai eragaġito, benamo Iesu na tarimarima ekirarito, numai asi beġene raġekau, Petero, e Iakobo (o Iames), e Ioane, ema kekeni tamana ma sinana moġo. ⁵² Mabarari tu ġetaġito-ġoi ema ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi nuġanai, Iesu ekirato, “Asi ġotaġi, kekeni tu asi bemase, ġia tu egenani moġo.” ⁵³ Tarimarima na ġerikiriki-iaġiato, korana ġia ribari, kekeni tu emaseto. ⁵⁴ Senaġi Iesu na kekeni ġimanai eġabito, evaġa-guruġaġiato, ekeato, “Natugu o, novariġisi!” ⁵⁵ Benamo iaukana eġenoġoito, ma emagurito, vaga-sebo evariġisito. Iesu na ekirarito, kekeni beġene ġubua. ⁵⁶ Ġia tamana sinana ġeġaba-rakavato, senaġi Iesu na evaġa-naġirito, mai veġa varina tarima ta asi beġene kira-varaia.

9

Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) etuġurito

¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ekea-vegogorito, seġuka evinirito, iauka rakavari mabarari beġene lai-vaġiri, ema keve tarimari beġene vaġa-namori ġana. ² Benamo etuġurito, Barau ġena Basileia varina beġene ġobata-iaġia, ema keve tarimari beġene vaġa-namori. ³ Evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġemi iaġoiaġo ai kara ta asi boġono ġabi-kaua, toġoi, dura, ġaniġani dagarari, moni, ema sedi ruarua maki asi boġono ġabi. ⁴ Beġe ġabi-raġemini numanaġi boġono tanu, bene iaġo mo, vanuġa boġono raga-kwanea. ⁵ Bema vanuġa tai asi beġe ġabi-raġemini nai, mo vanuġa boġono raga-kwanea, kwakumi kauri boġono kwari-ketoketori, ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana.”

⁶ Iesu ġena mero ġerakato, vanuġa tata ġana ġeiaġoto, Vari Namona ġeġobata-iaġiato-ġoi ema keve tarimari ġevaġa-namorito-ġoi gabu mabarari ai.

*Heroda ġena daradara
Mataio 14:1-2; Mareko 6:14-16*

7 Heroda, Galilea tanona verena, Iesu varina eseḡaḡiato, benamo edaradara-rakavato, korana tarima kota ḡekirato, Ioane Babatiso tu mase na ma evariḡisi-ḡenoḡoito. 8 Ma kota ḡekirato, Elia efoforito. Ma kota ḡekirato, peroveta tarimana guinena ta evariḡisi-ḡenoḡoito, ḡetato. 9 Senaḡi Heroda ekirato, “Ioane debana tu au na abasi-ḡutuato. Be, mai varina aseḡaḡiani tarimana tu dei?” Heroda eurato Iesu bene ḡitaia.

Iesu na tarimarima daḡara imaima (5,000) eḡuburito

Mataio 14:13-21; Mareko 6:30-44; Ioane 6:1-13

10 Iesu ḡena apostolo ma ḡeḡenoḡoito, karakara ḡeveirito veiḡari variri Iesu ḡekira-varaiato. Benamo Iesu na eḡori-ḡerevaḡirito, vanuḡa ta arana Betesaida ḡana eḡori-iaḡorito. 11 Senaḡi tarimarima na ḡeseḡaḡirito nai, Iesu murina na ḡerakato. Benamo Iesu na eḡabi-raḡerito, Barau ḡena Basileia varina egobata-vinirito ema keve tarimari evaḡa-namorito. 12 Garo evariḡoto-ḡoi nuḡanai, ḡena mero gabanana ruarua (12) Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ḡekirato, “Mai tarimarima notuḡuri, be kavinaḡi vanuḡari ai ema vamoka vei tarimari ḡeri tanu gaburi ai, ḡari ḡaniḡani e gena-gaburi ḡea vetau, korana mai tu tano fakana nai.” 13 Senaḡi Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Gomi na ḡaniḡani ḡoviniri.” Gia na ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, “Gai ḡemai beredi tu imaima (5) ema maḡani-kone ruarua (2) moḡo. ḡoi ourani ḡai baḡana iaḡo, ḡaniḡani baḡana voini mai tarimarima ḡutuma ḡari?” 14 Korana tau mabarari tu 5,000 kavana.

Iesu na ḡena mero ekirarito, ekirato, “Tarimarima ḡovareri doḡoro ta gabana imaima (50), doḡoro ta gabana imaima (50), benamo ḡene tanutanu-tari.” 15 Iesu ekirato lorinaḡi ḡeveiato, tarimarima mabarari ḡevaḡa-tanutanu-taririto. 16 Moḡa murinaḡi Iesu na beredi imaima e maḡani-kone ruarua eḡabirito, gubai egaga-raḡeto, Barau evaḡa-namoato vau, ebuki-ḡutuḡurito ema ekini-misimisirito, benamo ḡena mero evinirito beḡene vareri. 17 Tarimarima na ḡeḡanirito nai, mabarari ḡeḡani-maseto. Gabivau Iesu ḡena mero na ḡaniḡani kwari ḡevaḡa-vegogorito, boseḡa gabanana ruarua (12) ḡevaḡa-vonurito.

Petero na Iesu tu Kerisona ekiraḡito

Mataio 16:13-19; Mareko 8:27-29

18 Garo ta Iesu ḡereḡana eḡuriḡurito, ḡena mero maki ḡia ḡesi. Benamo Iesu na edanaḡirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ḡetoni au tu dei?” 19 Gia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Kota ḡekirani ḡoi tu Ioane Babatiso, ma kota tu Elia, ma kota tu peroveta tarimana guinena ta evariḡisi-ḡenoḡoito.” 20 Iesu na ekirarito, ekirato, “Senaḡi ḡomi tu kara ḡotoni au tu dei?” Petero na evaḡa-veseato, ekirato, “ḡoi tu Barau ḡena Keriso, ḡia na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna.”

Iesu ḡena mase ema variḡisi-ḡenoḡoi ekiraḡirito

Mataio 16:20-28; Mareko 8:30-9:1

21 Iesu na elaunaḡirito, ḡia varina tarima ta asi beḡene kira-varaia. 22 Gia ma ekirato, “Tarimarima Natuna midigu vovoka roḡo beḡanini. Iuda vereri, e Rubu Veḡa vereri baregori, e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiani tarimari na beḡe ruḡaiani; ema beḡe vaḡi-maseani maki, senaḡina ḡaro vaḡa-toitoinai vau mase na ma bevariḡisi-ḡenoḡoini.”

Maḡuri guruḡari o Iesu murinaḡi raka

Mataio 10:33; 10:39; Ioane 12:25

²³ Iesu na ġia mabarari evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauġena bene vekira-fitoga, ġena satauro bene ġwaia ġaro mabarari ai, au murigu ai bene raka. ²⁴ Korana deikara ġena maġuri moġo lorina etoreani tarimana, ġena maġuri befitoġaiani. A deikara au daigu ai ġena maġuri befitoġaiani tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwaiani. ²⁵ Bema tarima ta na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġaiani, a ġia tauġena ġena maġuri bevaġa-rakavaiani, ġena namo tu kara ġia ġenai? ²⁶ Bema tarima ta na au ema ġegu guruġa maiakari na bemaiaakaiani nai tu, Tarimarima Natuna na maki ġia bemaiaa-viniani ġena iaġomai, ma mamana marevana e seġuka baregona ġesi, Tamana ma aneru veaġari ġesi beġe iaġomani ġaronai. ²⁷ Moġoni akiramini, mainai ġeruġa-taġoni tarimari kota asi roġo beġe maseni, Barau ġena Basileia beġe ġitaiani.”

Iesu vetoġana eirauto

Mataio 17:1-13; Mareko 9:2-13

²⁸ Mai guruġa ekiraġi-ġosiatu murinai, ġaro imaima toitoi (8) kavana ġevanaġito vau, Iesu na Petero, e Ioane, ema Iakobo (o Iames) eġabirito, ġoro ta ġana ġevaraġeto bene ġuriġuri ġana. ²⁹ Eġauġauto-ġoi nuġanai, ġia ġoirana vetoġana eirauto, ema ġena dabuġa ekuro-ġaroġaroto. ³⁰ Benamo tarima ruarua ġefoforito, Mose ma Elia, Iesu ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi. ³¹ Tauri ruarua ma marevari e mamari ġesi ġefoforito, Iesu ġesi ġeguruġato, Ierusalemaj bemaseni ġetato, Barau ġena ura ilailanai. ³² Petero ma karonna ġegenamaseto, senaġi ma ġetataġato nai, Iesu ma marevana e mamana ġesi ġegitaiaito, ema ġia ġesi ġeruġa-taġoto tarimari maki ġegita-rito. ³³ Tauri ruarua Iesu ġeraga-kwaneana ġana nuġanai, Petero na Iesu ekiraiaito, ekirato, “Vevaġa-riba taumu, namo vedaurea ġita tu maiġera, be mainai fouta toitoi ġaragari. Ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ta Elia ġena.” Ġia asi ribana kara ekiraġiato.

³⁴ Ġia roġo eguruġato-ġoi nai, magube na ema iauka-taririto. Magube na eġabi-ġaurito nai, ġia ġegarito. ³⁵ Ġaro ta magube nuġana na ekea-rosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, aġabi-hidiato tarimana, ġia boġono seġaġi-vinia!”

³⁶ Mo ġaro ekorito nai, Iesu ġereġana ġegitaiaito. Mai veiġa ġegitarito dagarari, tarima ta asi ġekira-varaiaito mo negai.

Iesu na iauka rakavana na eboroġiato merona evaġa-namoato

Mataio 17:14-21; Mareko 9:14-29

³⁷ Ġaro ta ekorito murinai, ġia tu ġoro na ġeraka-variġoto-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma lelevaġi ġesi ġeraka-veġoitaġoto. ³⁸ Benamo tau ta ġutuma nuġari na ekea-fouto, ekirato, “Vevaġa-riba taumu o, anoġimuni, au natugu merona noma ġitaia. Mai tu au natugu sebona, ġora ġereġa. ³⁹ Nega tari ai ġia tu iauka rakavana na eġabiani, benamo ekoġo-founi; tauġanina maki evaġa-ġoġo-ġoġoani, benamo bokana na kaburoburo ġeraka-rosini. Maiġesina evaġi-mase vanaġi-vanaġiani. ⁴⁰ Ġoi ġemu mero banoġiri, ġelai-vaġia basi, senaġi ġia asi beġe ilaila.”

⁴¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asi veġabidadama ema kira-sirivaġi ġuruna o! Ġaro vira au tu sevimi ai bana tanu? Ġaro vira bana vevaġa-gwaġiġi-vinimi?” Benamo Iesu na mo tau ekiraiato, ekirato, “Natumu noġori-iaġomaia.” ⁴² Mero eiaġomato-ġoi nai, iauka rakavana na tano ekwaraġi-iaġiato, tauganina evaġaġoġo-ġoġoato. Senaġi Iesu na iauka rakavana ekira-ġoiato, mero evaġa-namoato, benamo tamana ma evini-ġenoġoiato. ⁴³ Tarima mabarari ġeġaba-rakavato, korana Barau ġena seġuka ġeġitaiato nai.

Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġoiato

Mataio 17:22-23; Mareko 9:30-32

Tarimarima roġo Iesu ġena veiġa ġeġaba-iaġiato-ġoi nai, Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, ⁴⁴ “Au na guruġa ta ġemi nakiraġia, be goseġaġi ema asi boġono tuġa-rekwaia. Tarimarima Natuna tu beġe revaiani vau tarimarima ġimari ai beġe toreani.” ⁴⁵ Senaġi ġena mero na asi ġetuġamaġi-doġariato, Iesu tu kara ekiraġiato. Mo guruġa anina tu ġia ġeri ai vekuretoġa, asi beġene ribaia ġana, ema Iesu maki asi ġedanaġiato, korana ġegarito nai.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 18:1-5; Mareko 9:33-37

⁴⁶ Iesu ġena mero fakari ai vevane eġorato, korana tu ġekirato, dei tu barego vedaurea ġia fakari ai. ⁴⁷ Iesu varau eribato kara ġetuġamaġiato, moġa lorinai mero keina ta eġabiato, ġia sevina evaġa-ruġa-tariato vau, ⁴⁸ ekirarito, ekirato, “Dei na mai mero beġabi-raġeani au aragu ai, ġia na au beġabi-raġeġuni. Bema tarima ta na au beġabi-raġeġuni, etuġuguto Barauna maki beġabi-raġeani. Korana deikara ġomi na ġokira-fitoġaiani tarimana ġomi fakami ai, ġia tu barego vedaurea.”

Iesu aranai nuġa-farevaġi veiġa boruri eveirito tarimana

Mareko 9:38-40

⁴⁹ Ioane na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu, tarima ta ġaġitaiato, ġoi aramu ai iauka rakavari elai-vaġirito-ġoi, senaġi ġai na ġakira-ġoiato, korana ġia tu dia ġita ġesi taġauveini nai.”

⁵⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi boġono kira-ġoia, korana deikara na ġomi asi evaġa-rakavamini tarimana tu ġomi evaġa-kavamini.”

Samaria tarimari kotari na Iesu asi ġeġabi-raġeato

⁵¹ Iesu guba ġana bevarageni ġarona ekaviniaġiato-ġoi nai, Ierusalem bene iaġo-vinia, etato. ⁵² Benamo Iesu na vetuġunaġi tarimari etuġu-guinerito, Samaria vanuġana tai ġeraġasito, Iesu ġena totoġa gabuna ġea vetauato. ⁵³ Senaġi vanuġa tarimari na Iesu asi ġeġabi-raġeato, korana tu Ierusalem eiaġo-viniato-ġoi nai. ⁵⁴ Iesu ġena mero Iakobo (o Iames) e Ioane mo veiġa ġeġitaiato, benamo ġekirato, “Vereġauka, ġoi ourani karava guba na baġana kiragġia, bene mariġo, bene vaġa-rakavari?”

⁵⁵ Iesu eruġa-kureto, tauri ruarua ekira-ġoirito. ⁵⁶ Benamo ġia ma ġerakato, vanuġa ta ġana ġeiaġoto.

Iesu murinai beġene raka ġetato tarimari

Mataio 8:19-22

⁵⁷ Ġia dabara na ġeiaġoto-ġoi nai, tarima ta na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġemu iaġoiaġo gaburi mabarari ai bana kavamu.” ⁵⁸ Iesu na

ekiraiato, ekirato, “Boğa kwaivari ma ġeri kouġa, ema manu ma ġeri nuġi, senaġi Tarimarima Natuna tu asi ġena gena-gabuna.”

⁵⁹ Iesu na tarima ta ma evaġa-guruġaiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” Senaġi mo tarima evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, asi roġo, naġenoġoi, be tamagu roġo naguria.” ⁶⁰ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Mani tu noiaġuiri, mase tarimari (o Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari) na ġeri mase tauġeri na beġene guriri. Senaġi ġoi tu noiaġo, Barau ġena Basileia varina noa vari-fiua.”

⁶¹ Tarima ta na ma ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, murimu ai naraka, senaġi naiaġo roġo, ġegu numa tarimari ġesi ġaveġabi-tuġu.” ⁶² Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Tarima ta efokafokani nai, murina ġana ma eboġe-ġenoġoini, ġia tu asi ilaila Barau ġena Basileia beġabiani.”

10

Iesu na tarima gabana imaima ema gabana ruarua ma ruarua (72) etuġurito

¹ Moġa murinai Vereġauka na tarima 72 eġabi-virigirito, benamo ruari ruari etuġu-guinerito, ġia beiaġoni vanuġari e gaburi mabarari ġana. ² Evaġa-guruġarito, ekirato, “Kwakwa ġaniġaniri tu ġutuma lelevaġi, senaġi kwakwa tarimari tu viravira moġo. Moġa lorinai kwakwa Vereġaukana ġonoġia, be kwakwa tarimari tari ma bene tuġu-iaġori, ġaniġani beġenea kwari. ³ Goiaġo, au na mamoe kavana atuġumini, boġa kwaivari rakavari fakari ai. ⁴ Moni fufuseri, dura e tamaka asi boġono ġabikau; dabarai tarima ta asi boġono vaġa-guruġaia. ⁵ Bema numa tai boġo raġekauni nai, boġono kira, ‘Maino mai numai bene tanu.’ ⁶ Bema maino eura-viniani tarimana monai etanuni nai, ġemi maino guruġana ġia iatanai bene tanu. Bema asiġina nai, maino tu ġemi ai ma bene ġenoġoi. ⁷ Karakara beġe vinimini boġono ġaniri e boġono niuri, korana eġauveini tarimana davana bene ġabia ġana. Numa ta na ma numa ta ġana asi boġono iaġo, senaġi mo numa sebonai moġo boġono tanu.

⁸ Bema vanuġa tai boġo raġasini, beġe ġabi-raġemini, karakara ġoirami ai beġe tore-rosirini dagarari boġono ġaniri. ⁹ Mo vanuġai keve tarimari boġono vaġa-namori e tarimarima boġono vaġa-guruġari, boġono kira, ‘Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani), tu sevimi ai maġa.’ ¹⁰ Senaġi bema vanuġai boġo raġasini, benamo asi beġe ġabi-raġemini nai, ġatamanai boġono raka-rosi, boġono kira, ¹¹ ‘Ġemi vanuġa gagauri kwakumai beġe kafakau dagarari maki mai ġakora-vaġirini ġemi kira-sirivaġi vaġa-foforiri ġana. Senaġi boġono riba, Barau ġena Basileia tu bekavi-naġi.’ ¹² Au na akiramini, Kota baregona ġaronai mai vanuġa na meto beġwaiiani tu, Sodoma ġena meto maki bevanagiiani.”

Asi veġabidadama vanuġari

Mataio 11:20-24

¹³ “Korasini o, ġoi ema Betesaida, vetuġami kika! Korana nuġa-farevaġi veġari ġemi ai ġefoforito-ġoi tu, Taia e Sidono nuġari ai beġere fofori, benamo ġia tu irau laġani ai ġere vetuġamaġi-kure, fuse rakavari ai e tauġaniri ma gurumari ai ġeri vetuġamaġi-kure ġere vaġa-foforia. ¹⁴ Barau na tarimarima bekota-vinirini ġarona baregonai, ġomi na boġo doġariani metona tu Taia e Sidono ġeri meto bevanagiiani. ¹⁵ Goi maki, Kaperanauma

o, ġoi ourani guba ġana bono varaġe otoni? Asiġina, ġoi tu mase gabuna ġana boiaġoni!”

¹⁶ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Dei na ġomi beseġaġi-vinimini, au maki beseġaġi-viniguni; dei na asi beġabi-raġemini, au maki asi beġabi-raġeguni; ema dei na asi beġabi-raġeguni, etuġuguto Barauna maki asi beġabi-raġeani.”

Iesu na etuġurito tarimari 72 ġeġenoġoito

¹⁷ Ġena mero 72 ma ġeġenoġoito ma iakuri ġesi, ġekirato, “Vereġauka o, iauka rakavari ġoi aramu ai ġavaġa-guruġarito, benamo ġaroma ġeseġaġirito-ġoi.” ¹⁸ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Satani aġitaato, kiriku ekimoreani kavana guba na eketo-firiġoto. ¹⁹ Boġono riba, au na seġuka varau avinimito, mota ema kavikavi boġono fana-tariri, ema Satani ġena seġuka maki boġono vaġa-farakaia ġana; dagara ta na asi bevaġa-rakavamini. ²⁰ Senaġina, dia boġono iaku korana iauka rakavari ġomi ġemi seġuka nuġanai, asiġina, a ġomi tu boġono verere korana arami gubai etorerito nai.”

Iesu eiakuni

Mataio 11:25-27; 13:16-17

²¹ Mo tanu-vegogo nuġanai Iauka Veaġa na Iesu tu iaku na evaġa-vonuato, benamo ekirato, “Tamagu o, avaġa-namomuni, guba ema tanobara Verena! Korana ġoi na ma iaunegari e riba tarimari ġeri ai okure-toġarini dagarari tu, asi ġeri riba tarimari ġeri ai ovaġa-foforirini. Aba, Tamagu, mai tu ġoi ġemu veuravini korana evaġa-foforiani. ²² Dagara mabarari Tamagu na evinigitu. Tarima ta asi ribana ġia Natuna, Tamana moġo ġereġana, ema ta asi ribana ġia Tamana, senaġi Natuna ġereġana moġo, ema Natuna na eura-vinirini tarimari ġeri ai vau evaġa-foforirini.”

²³ Benamo Iesu eboġe-kureto ġena mero ġeri ai, veġuni ai evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi tu boġono iaku, korana tu mai ġoġitarini dagarari dairi ai. ²⁴ Au na akiramini, peroveta tarimari e tanobara vereri bareġori o kini vovoka ġeurato, mai ġoġitarini dagarari beġere ġitari, senaġi asi ġeġitarito, ema ġoseġaġirini dagarari beġere seġaġiri, senaġi asi ġeseġaġirito.”

Barabore - Samaria tarimana namona

²⁵ Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta evariġisito, benamo Iesu eribaġaniato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu, au tu kara baveini vau, maġuri vanaġivanagi badoġariani?” ²⁶ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Taravatu tu kara etoni? Ġoi na tu kamas iaviyani?” ²⁷ Ġia evaġa-veseto, ekirato, “‘Vereġauka ġoi ġemu Barau bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma kokoremu mabarana, e ma tuġamaġimu mabarana’; ema ‘Sevimu tarimana maki bono ura-vinia ġoi taugemu oveura-vinini kavana.’”

²⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Bovaġa-vese maoro, maniġesi bono vei, be bono maġuri.”

²⁹ Senaġi taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana tu ma veiavina ġesi Iesu ma edanaġi-veribaġaniato, ekirato, “Au sevigu tarimana tu dei?”

³⁰ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Tau ta Ierusalem na Ieriko evariġo-viniato-ġoi nuġanai, lema tarimari na dabarai ġeguru-viniato, ġena dabuġa ġekokirito, ġevaġa-vevaġiato, dori moġo ġevaġi-maseato, benamo monai

đeraga-kwaneato. ³¹ Moġa Rubu Veaġa verena ta mo dabara na evarigoto-
 ġoi nai, mo tau edoġariato, senaġi eraka-ġevi-raġiato moġo. ³² Levi
 doġorona tarimana ta, (Rubu Veaġai vetuġunaġi tauna), maki moġesi, mo
 tau ea doġariato nai, maki eraka-ġevi-raġiato moġo. ³³ Senaġina Samaria
 tarimana ta ġena iaġoiago ai mo tau ea doġariato, eġitaiato nai, vetuġaiato.
³⁴ Sevina ġana eiaġoto, diġa e vine nanuna manuġanai ebubuto, ekumu-
 ato, benamo ġena doniki ai evaġa-tanu-kauato, vinitaġo numana ġana
 eġori-iaġoato, monai enariato. ³⁵ Boġiboġi evarigisito nai, silva moniri
 ruarua numa ġitaġauna tarimana eviniato, ekirato, 'Mai tau bono narigau-
 ġitakaua. Bema moni asi beilailani nai, ġegu ġenoġoi ai vau ġemu moni
 davana bavinimuni.' "

³⁶ Iesu evedanaġito, ekirato, "Ġoi tu kara otoni? Mai tarima toitoi
 fakari ai deikara sevina tarimana tu mo lema tarimari na ġevaġa-vevaġiato
 tauna ġenai bita kiraġiani?" ³⁷ Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana
 evaġa-veseto, ekirato, "Evetuġaiato tarimana." Benamo Iesu na ekiraiato,
 "Noiaġo, ġoi maki moġesi bono vei."

Mareta e Maria

³⁸ Iesu ma ġena mero ġesi ġeri iaġoiago ai vanuġa tai ġea votuto. Monai
 vavine ta arana Mareta ġena numai eġabi-raġeato. ³⁹ Ġia tu ma tarina
 arana Maria, benamo Maria tu eiaġoto, Vereġauka kwakuna koranai etanu-
 tarito, ġena guruġa eseġaġirito-ġoi. ⁴⁰ Mareta tu veġabiraġe dagarari
 eveito-ġoi, evekwaragito-ġoi. Benamo eiaġomato, ekirato, "Vereġauka,
 ġoi tu otuġamaġini ba? Tarigu na beraga-kwanegu, au ġereġagu moġo
 avekwaragini. Nokiraia, be nema vaġa-kavagu!"

⁴¹ Vereġauka na evaġa-veseato, ekirato, "Mareta! Mareta! Dagara
 ġutumari na nuġamu ġevaġa-veġonuani e ġevaġa-vekwaraġiani, ⁴² senaġi
 dagara sebona moġo ġerevaġi. Maria na tu namona beġabi-virigia, ta na
 ġia ġenana asi ma beġabi-vaġiani."

11

Iesu na ġena mero ġurigiuri evaġa-ribarito

¹ Ġaro tai Iesu tu gabu tai eġauġauto. Ekorito nai, ġena mero ta na evaġa-
 guruġaiato, ekirato, "Vereġauka o, ġurigiuri novaġa-ribama Ioane na ġena
 mero evaġa-ribarito ilailanai." ² Iesu na ekirarito, ekirato, "Ġoġurigiurini nai,
 boġono kira:

'Ġai Tamama o,
 ġoi aramu baġana vaġa-veaġaia;
 ġemu Basileia bene iaġoma.

³ Ġaro tata ġai ġema-ġama bonoma vinima.

⁴ Ġema rakava notuġamaġi-fitoġari,

korana ġai maki ġevaġa-rakavamani tarimari ġeri rakava ġatuġamaġi-
 fitoġarini.

Ema veribaġani ai asi bono ġori-kauma.' "

⁵ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Bema ġomi ta boġi nuġanai
 ġatana ġenai bere iaġo, bere nogia, bere kira, 'Ġatagu o, ġaniġani dagarari
 kota naġabi-toreri roġo, ⁶ korana au ġatagu ta tu ġena iaġoiago ai ġegu
 ai beiaġoma, senaġi au tu asi ġegu ġaniġani ġia baġubuani.' ⁷ Benamo

mo tarima na numa nuġana na bere vaġa-vesea, bere kira, ‘Asi novaġa-vekwaraġigu. Gatama-boka varau babiria, ema au tu natugu ġesi ġagenani. Au tu asi bavariġisini, dagara ta asi bavini-muni.’⁸ Akiramini, enabe ġia ġatana, senaġi asi bevariġisini, ġaniġani asi beviniani, senaġi ġena noġinoġi ġenoġi-ġenoġi dainai bevariġisini, eura-vinirini dagarari beviniani.

⁹ Moġa lorinai, au na ġomi akiramini, noġinoġi ai Barau na bevinimini, vetauvetau ai boġo doġarini, sekeseke o fidifidi ai ġemi ġatama-boka bekeoani. ¹⁰ Korana benoġi-noġini tarimana tu beġabini, bevetauni tarimana bedoġarini, ema beseke-sekeni tarimana Barau na ġena ġatama boka bekeoani.

¹¹ Gomi tama fakami ai deikara bema natumu merona maġani-kone benoġini nai, ġoi na tu mota boviniani? ¹² O ġatoi benoġini nai, kavikavi boviniani? ¹³ Boġono tuġamaġi, ġomi tu rakava tarimami, senaġi dagara namori natumi viniviniri ma ribami, moġa lorinai ġomi Tamami gubai etanuni, ġia na Iauka Veġa ġenoġi-viniani tarimari bevinirini veġatana!”

Iesu e Belsebul

Mataio 12:22-30; Mareko 3:20-27

¹⁴ Iesu na iauka rakavana, muru-bubu iaukana, elai-vaġiato, benamo mo muru-bubu tarimana eguruġato. Tarimarima ġutuma na ġevaġa-raġeato, ¹⁵ senaġi tarima kota ġekirato, “Mai tu Belsebul, iauka rakavari ġeri vere, ġena seġukai iauka rakavari elai-vaġirini.”

¹⁶ Tarima kotari na Iesu ġedanagi-veribaġaniato, vetoġa ta guba na bene viniri ġetato. ¹⁷ Senaġi Iesu na ġia ġeri tuġamaġi eribarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Gavamani ta beveġabi-kirani, ġia tu berakavani, ema doġoro ta beveġabi-kirani, ġia tu beketoni. ¹⁸ Moġa lorinai Satani tu tauġena moġo bebevare-kirani, ġena basileia tu kamasi beruġani? Maiġesi akiraġiani, korana tu ġomi ġokirani, au tu Belsebul ġena seġukai iauka rakavari alai-vaġirini. ¹⁹ Bema au iauka rakavari Belsebul ġena seġukai alai-vaġirini nai, ġomi murimi ai ġerakani tarimari na iauka rakavari aiġesi ġelai-vaġirini? Ġia na ġevaġa-moġoniani ġomi ġemi guruġa tu asi anina. ²⁰ Senaġi bema au iauka rakavari Barau ġena seġukai alai-vaġirini nai, boġono riba, Barau ġena Basileia, ġena veġitaġau seġukana, tu ġomi ġemi ai varau beragasi.

²¹ Kokore tarimana ma ġena vaġivaġi dagarari ġesi ġena numa beġita-ġauani nai, ġena farefare tu roġo beġe tanu-ġinikauni. ²² Senaġina kokore vedaurea tarimana ta ma beiagomani, mai tarima bevaġa-vevaġiani, benamo bevaġa-darereani, ġia ġena vaġivaġi dagarari, veġabidadama dagarari, beverariani, benamo ġena farefare mabarari bevare-rovorovorini.

²³ Deikara dia au ġatagu tu, au ġegu inai tarimana, ema deikara au ġesi asi etore-vegogoni tu eveiari-lausilausini.”

Iauka rakavana ma eġenoġoito

Mataio 12:43-45

²⁴ “Iauka rakavana ta tarima ta ġenana eraka-rosito, benamo gabu kaukauri na eraka-vanaġito, iaġana bene ġania etato, senaġi iaġaraġi gabuna ta asi edoġariato. Benamo ġia tauġena ekirato, ‘Nagenoġoi, araga-kwaneato numana ġana.’ ²⁵ Eġenoġoi-iaġoto, numa edoġariato. Numana tu veiareva ema ġitaġitana namo vedaurea. ²⁶ Benamo ġia na iauka rakava kwaikwairi imaima ruarua (7) ma eġori-iaġorito, mabarari ġeraka-toġato,

monai ġetanuto. Moġa lorinai mo tarima tu tovotovonai ġena rakava tu kota misina, senaġi dokonai ġena rakava tu barego vedaurea.”

Verere moġonina

²⁷ Mo guruġa ekiraġiato-ġoi nai, vavine ta tarimarima ġutuma fakari na eguruġa-vaisito, ekirato, “Ġoi evaġa-maġurimuto e evini-rurumuto vavinenana tu namo!”

²⁸ Senaġi Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Iniġesi nokira, Barau ġena ġuruġa ġeseġaġiani ema ġekorana-iaġiani tarimari neġi namo!”

Seġuka vetoġana ġevetauato

Mataio 12:38-42; Mareko 8:12

²⁹ Tarimarima ġutuma na Iesu ġeruġa-ġeġeraġiato, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Toma ġuru tu ġuru rakavana! Seġuka vetoġana ġevetauani, senaġi vetoġa ta asi beġe doġariani, Iona, peroveta tarimana, vetoġana moġo. ³⁰ Korana Iona tu vetoġa ta Nineva tarimari ġeri ai, moġa ilailanai Tarimarima Natuna tu vetoġai beiaġoni mai ġuru tarimari ġeri ai.

³¹ Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, Seba vavine baregona o Kwin beruġa-vaisini, mai ġuru tarimari besamanirini, korana ġia tu ġena tanobara manaġana na eiaġomato, Solomona ġena iaunega guruġari bene seġaġiri ġana. Senaġi ġoġitaia, tarima ta na Solomona evanaġiani tu maigħa.

³² Barau ġena Kota baregona ġaronai, Nineva tarimari beġe ruġa-vaisini, toma ġuru tarimari beġe samanirini, korana Iona ġena ġobata ġeseġaġiato neganai, ġia ġeri rakava ġerina ġevetuġamaġi-kureto. Senaġi tarima ta na Iona evanaġiani tu maigħa.”

Tauġani mamana

Mataio 5:15; 6:22-23

³³ “Tarima ta na lamefa begabuani nai, asi bekure-toġaiani, diġu na asi beġoġoi-tariani, senaġi lamefa tore-torena gabuna korikorinai betoreani, beġe raka-toġani tarimari na mama beġene ġitaia ġana. ³⁴ Ġoi matamu tu ġoi tauġanimu ġena lamefa kavana. Bema ġoi matamu namo nai, tauġanimu mabarana bemamani. Senaġi ġoi matamu rakava nai, tauġanimu mabarana bemukunani. ³⁵ Moġa lorinai, lorimu bono vettore, mama ġoi nuġamu ai bemukunani garina. ³⁶ Bema ġoi tauġanimu mabarana mama na bevonuvonu-raġeni, mukuna kota maki asi betanuni, ġia tu mama dikadika, lamefa emore-rovorovoni, ġoi evaġa-mamamuni kavana.”

Iesu na Farisea tarimari ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari evanerito

Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 20:45-47

³⁷ Iesu eguruġa-ġosito nai, Farisea tarimana ta na ekeaiato, ġia ġesi beġene ġaniġani-vegogo; benamo ġena numa ġana eiaġoto, ġaniġani gabunai etanu-tarito. ³⁸ Mo Farisea tarimana na eġitaiato nai, nuġana efarevaġi-rakavato, korana Iesu tu asi eveġuriġito, (ġia seneri vereri ġeri vevaġa-naġi ilailanai), senaġi eġani-ġanito moġo. ³⁹ Benamo Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġomi Farisea tarimami na ġemi kapusi ema disi muriri rekeri moġo ġoġuriġi-ginikaurini, senaġi nuġami tu verariverari ema vei-taġuitaġui na ġevonu-fokafokato. ⁴⁰ Ġomi tu babo! Ġomi asi ġoribani, murika rekena eveiatio Barauna na nuġana rekena maki ġia na eveiatio?

⁴¹ Senaġi kapusi ema disi nuġari dagarari tu asi ġeri-ġari tarimari boġono viniri vau, dagara mabarari ġemi ai beġe veiarevani.

⁴² Farisea tarimami, vetuḡami kika! Korana ḡomi na Barau ḡovarevareviniani dagarari misimisiri, ḡemi sivoḡa, kodukarava ema ḡanigani ḡailauri maki karava ḡabanana (10) ḡoveirini, karava sebona boubou dagaranai ḡovaḡa-iaḡoani, senaḡina vei-iobukaibuka ema Barau uravinina maḡurina tu ḡoleaiani. Gomi na tu maiḡeri veḡa baregori ḡoro veiri ema mo veḡa keiri maki asi boḡoro iaḡuiri.

⁴³ Farisea tarimami, vetuḡami kika! Korana ḡemi ura rubu ai tu tanutanu namori ai boḡono tanu, ema ḡemi ura maki maketi gaburi ai beḡene vaḡa-namomi. ⁴⁴ Vetuḡami kika! Gomi tu asi ḡita vetoḡari gara gaburi kavana, tarimarima iatari na ḡeraka-vanaḡini nai ḡemirorini, ḡia asi ḡeribani mo tu gabu rakavana.”

⁴⁵ Taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimana ta na Iesu evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Vevaḡa-riba taumu o, maiḡesi okirani nai, ḡai maki okira-fitoḡamani!”

⁴⁶ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Gomi taravatu ḡovevaḡa-riba iaḡiani tarimami maki vetuḡami kika! Gomi na maruna metori tarimarima ḡovaḡa-faḡarini, senaḡi ḡimami didina ta maki ḡeri marunai asi ḡoveḡabikauni, asi ḡovaḡa-kavarini. ⁴⁷ Vetuḡami kika! Gomi tubumi ḡatami na peroveta tarimari ḡevaḡi-maserito, ema ḡomi na tu ḡeri gara gaburi namori ḡoveirini. ⁴⁸ Moḡesi ḡomi tauḡemi tubumi ḡatami ḡeri veḡa ḡokiraḡi-foforirini ema ḡovaḡa-moḡonirini; moḡoni veḡata, tubumi ḡatami na peroveta tarimari ḡevaḡi-maserito, ema ḡomi na ḡeri gara gaburi ḡoveirini. ⁴⁹ Moḡa lorinai Barau ḡena launega ekirani, ‘Au na peroveta tarimari ema apostolo tarimari batuḡu-iaḡorini ḡeri ai, benamo tari tu beḡe vaḡi-maserini, ma tari tu beḡe lai-lautilusirini.’ ⁵⁰ Moḡesi nai, peroveta tarimari mabarari ḡevaḡi-maserito, Barau na tanobara eveiato veḡata beiaḡoma mo maitoma, metona tu toma ḡuru tarimari na beḡe ḡabiani. ⁵¹ Abela ḡevaḡi-maseato, monana eiaḡomato mo Sakaria, ḡia tu fata veaḡana ema Barau ḡena numa veaḡana fakari ai ḡevaḡi-maseato. Aba, au na akiramini, mabarari metori tu toma ḡuru tarimari na beḡe ḡabiani!”

⁵² Taravatu ḡovevaḡa-riba iaḡiani tarimami, vetuḡami kika! Riba numana keo-fakana ḡatama-boka kina tu ḡomi na ḡoḡabiato. Gomi ḡereḡami asi boḡo raka-toḡani, ema ḡeraka-toḡa ḡetoni tarimari ḡeri dabara ḡomi na ḡokourini!”

⁵³ Iesu mo gabu na eraka-rosito, benamo taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari ema Farisea tarimari na ḡekira-fitoḡaiato, ema dagara vovoka ḡevedanaḡi-viniato, ⁵⁴ ḡeribaḡaniato, ḡeri ura tu dagara ta bene kiraḡi-kererea, be beḡene samania ḡana.

12

ḡeḡofaḡofani tarimari boḡono nariri

¹ Mo faka nuḡanai tarimarima ḡutuma lelevaḡi varau ḡevegogoto, asi-iaḡo asi-fana, benamo Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡa ḡuinerito, ekirato, “Boḡono venari-ginikau Farisea tarimari ḡeri farao evaḡa-tubuani muramurana ḡeri ḡerina, korana mani tu ḡia ḡeri ḡofaḡofa veḡiana bene. ² Vekouḡau dagarari mabarari beḡea fororini, vekuretoḡa guruḡari mabarari beḡea ribani. ³ Moḡa lorinai kara dagara mukunai ḡokiraḡiato, mamai beḡea seḡaḡiani, kara dagara koutoḡai seḡai ḡoguruḡa-ḡurato dagarana, beḡea

kiraḡi-foforiani numa tuḡuna na, tarimarima mabarari na beḡene seḡaḡia ḡana.”

Barau bitana gari-vinia

Mataio 10:28-31

⁴ “Ḡatagu mabarami, akiramini, tauḡani beḡe vaḡiani, ma murinai kara ta ma asi beḡe veiani tarimari gariri asi boḡono vei. ⁵ Senaḡi navaḡa-ribami, deikara garina boḡono vei: Barau boḡono gari-vinia. Tauḡani bevaḡiani murinai ma ḡena seḡuka, ḡomi ma befiu-guramini, karava eḡara-vanaḡi vanaḡini gabunai. Aba, au na akiramini, ḡia moḡo boḡono gari-vinia!

⁶ Bisini imaima (5) maki fene ruarua na moḡo ḡevoirini, ene? Senaḡina Barau na tu sebona ta maki asi etuḡa-rekwaiani. ⁷ Moḡoni veḡatana, ḡomi tu debami ḡuri maki mabarari Barau na eiavi-ginikaurito. Be asi boḡono gari; ḡomi voimi tu varaḡe lelevaḡi, bisini ḡutuma voiri maki ḡovanaḡirito!”

Iesu bekiraḡi-foforiani ema bekira-ḡuniḡauani

Mataio 10:32-33; 12:32; 10:19-20

⁸ “Au na akiramini, deikara na au tarimarima ḡoirari ai bekiraḡi-foforiguni, ḡia maki Tarimarima Natuna na Barau ḡena aneru ḡoirari ai bekiraḡi-foforiani. ⁹ Senaḡina au deikara na tarimarima ḡoirari ai beruḡaguni e bekira-ḡuniḡauuni, ḡia maki Barau ḡena aneru ḡoirari ai baruḡaiani e bakira-ḡuniḡauani.

¹⁰ Tarimarima Natuna deikara na bekira-rakavaiani, Barau na ḡia ḡena rakava betuḡamaḡi-fitoḡaiani, senaḡina deikara na Iauka Veaḡa bekira-rakavaiani, ḡia ḡena rakava tu asi betuḡamaḡi-fitoḡaiani.

¹¹ Iuda tarimari ḡeri rubu ai beḡe vaḡa-kotamini, ema vanuḡa vereri e Kota baregori ḡeseḡaḡini tarimari ḡoirari ḡana beḡe ḡori-iaḡomini nai, nuḡami asi beḡene vekwaraḡi, aiḡesi toma boḡo guruḡani o kara toma boḡo kiraḡirini. ¹² Korana Iauka Veaḡa na mo ḡaro ai kara boḡo kiraḡirini guruḡari bevaḡa-ribamini.”

Barabore - Farefare vovoka tarimana

¹³ Tarimarima ḡutuma nuḡana na tarima ta na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vevaḡa-riba tarimamu o, au kakagu nokiraia, ḡai tamama na eraga-kwanerito farefareri nevareri, be au tavi ta nevinigu.” ¹⁴ Iesu na evaḡa-vevoto, ekirato, “Ḡoi tau o, au tu deikara na ḡomi taumi ruarua ḡemi farefare-tore viriḡi-viriḡina ḡana etoreguto?” ¹⁵ Benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Boḡono boḡeboḡe! Lorimi boḡono vetore, farefare vovoka mataḡaniḡaniri boḡo veini garina; korana tarimarima ḡeri maḡuri korikori tu dia ḡeri farefare vovoka na ḡevaḡa-ḡorarini.”

¹⁶ Benamo mai barabore ekiraḡiato, ekirato, “Farefare vovoka tarimana ta ḡena tano na ḡaniḡani namori evaḡa-ḡorarito. ¹⁷ Ḡia etuḡa-maḡito, ekirato, ‘Kamasi toma haveini? Mai ḡaniḡani mabarari tu ainai bana vaḡa-vegogori?’ ¹⁸ Benamo ekirato, ‘Au tu maiḡesi navei. Ḡaniḡani atorerini numari ḡuineri narovori, benamo numa baregori naragari. Mainai vau au ḡegu ḡaniḡani e farefare mabarari monai bana vaḡa-vegogori. ¹⁹ Benamo au tauḡegu bana vekira, ‘Ḡoi ḡemu dagara namori tu ḡutuma gorogoro bovaḡa-vegogori laḡani vovoka ḡana. Be, noiaḡaraḡi, noḡaniḡani, noniuniu e noverere.’ ²⁰ Senaḡina Barau na ekiraiato, ekirato, ‘Kamuto, ḡoi tu babo! Toma boḡi ḡoi ḡemu maḡuri aḡabi-vaḡiani ḡemuna, benamo mai ḡemu farefare bovaḡa-vegogorini tu deikara na beḡabirini?’”

²¹ Maiġesina mo deidei tauġeri moġo ġeri farefare ġevaġa-vegogoni tari-mari tu asi ġeri farefare Barau ġoiranai.”

Asi bono tuġamaġi-vekwaraġi

Mataio 6:25-34

²² Benamo Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Moġa lorinai, akiramini, ġemi maġuri asi boġono tuġamaġiri, kara boġo ġanini; o tauġanimi kara na boġo dabuġarini. ²³ Maġuri tu dagara baregona, a ġaniġani tu dagara keina, ema tauġani tu dagara baregona, a dabuġa tu dagara keina. ²⁴ Gaio ġotuġamaġiri, asi ġevarovaroni ema asi ġekwa-kwani; asi ġeri ġaniġani-tore numari, senaġina Barau na eġuburini! Ġomi tu dagara baregomi, a manu tu kei! ²⁵ Ġomi deikara otuġamaġi-vekwaraġini nai, ġemu maġuri kota maia bovaġa-maukaiani? ²⁶ Mai dagara misina asi boveiani riba, karase nai tu dagara tari maia urari ai ovetuġamaġini?

²⁷ Boġa veraverari ġoġitari aiġesi ġegarani. Asi ġeġauveini ema dabuġa asi ġeturini. Senaġina akiramini, Kini Solomona ġena vedabuġa marevana maki ġevanaġiani. ²⁸ Bema Barau na tanobara ġauġari moġesi edabuġarini, ġia toma tu ġegarani, ma boinani tu karavai beġe fiu-raġerini, Barau na ġomi tu bevaġa-dabuġa ginikau-raġemini. Ġomi veġabadadama misimisi tarimami! ²⁹ Moġa lorinai asi boġono boġe vetau-vetau, kara toma ġoġanini e kara toma ġoniuni; ema asi boġono tuġamaġi-vekwaraġi maki. ³⁰ Korana Barau asi ribari tarimari mabarari tu maniġeri dagara ġevetaurini, a ġomi Tamami tu ma ribana maniġeri dagara tu ġoura-vinirini. ³¹ Senaġina Barau ġena Basileia boġono vetaua, benamo maniġeri dagara mabarari bevinimini.”

Farefare boġono vaġa-vegogo gubai

Mataio 6:19-21

³² “Seri misina, asi boġono gari, korana Tamami ġena ura tu ma nuġa namona ġesi ġena Basileia bene vinimi. ³³ Ġemi farefare ġovoivoi-iaġiri, ma moni asi-ġeri e asi-ġari tarimari ġoviniri. Asi beġe rakavani moni fufuseri ġoġabiri, ġemi farefare gubai ġovaġa-vegogori, monai tu asi beġe korini, monai lema tarimari asi beġe raka-kavini ema faro na maki asi beġe vaġa-rakavarini. ³⁴ Korana tu ġomi ġemi farefare ainai, ġomi nuġami maki monai.”

Vetuġunaġi tarimari namori

Mataio 24:42-51

³⁵ “Ġauvei ġana boġono vedabuġa-tore ema ġemi lamefa beġene ġara-taġo. ³⁶ Vetuġunaġi tarimari na ġeri vere numai ġenari-taġoani kavana boġono tanu. Vevaġa-veġaraġo verekona na ma beġenoġoini, ġatama-bokai befidifidini nai, ġena ġatama beġene raga-keoa ġana. ³⁷ Vetuġunaġi tarimari roġo tataġa ġeri vere beġenoġoini tu namo. Moġoni akiramini, ġena rami beriġoani, ġaniġani gabunai bevaġa-tanurini, benamo ġaniġani bevinirini. ³⁸ Mo vetuġunaġi tarimari roġo naritaġo ġeri vere beġenoġoini tu namo, kamasi boġi nuġanai o boġiboġi rekenai beiaġomani.

³⁹ Senaġi boġono riba, bema numa tarimana ma ribana, kamara horai lema tarimana beiaġomani tu, numa benariani, be lema tarimana maki lema bevedaureani. ⁴⁰ Moġa lorinai ġomi maki boġono venari-taġo, korana Tarimarima Natuna tu asi ġotuġamaġiani aoanai beiaġomani.”

⁴¹ Benamo Petero na edanaġiato, ekirato, “Vereġauka, mai barabore tu ġai ġemai moġo okiraġiani, ba tarimarima mabarari ġeri ai maki?”

42 Veregauka evaḡa-veseto, ekirato, “Deikara tu mo farefare nari tarimari na guruḡa eseḡaḡini ema veigā roroḡotori eveini, ḡena vere na eḡabi-virigiato, numa ema vetuḡunaḡi tarimari bene ḡitaḡauri, ema ḡanigani maki nega korikori ai bene viniri? 43 Mo vetuḡunaḡi tarimana, ḡena vere na ekiraiato ilailani eḡauveini, bema-ḡoitaḡoani tu namo. 44 Moḡoni akiramini, ḡia tu ḡena vere ḡena farefare mabarari ḡitaḡauri tarimani bevaḡa-iaḡoani. 45 Senaḡina bema vetuḡunaḡi tarimana bekirani, ‘Au ḡegu vere ḡena ḡenoḡoi tu bekwaibo rakava,’ benamo vetuḡunaḡi tauri ema vavineri bekwaririni, ma beḡanini e beniu-babobaboni. 46 Vetuḡunaḡi tarimana ḡena vere ḡena ḡenoḡoi ḡaroni tu asi etuḡamaḡiani ḡaronai, ma asi eribaiani aonani beraḡasini. ḡena vere na bea basi-ḡutuḡutuani, ma asi evaḡa-moḡonini tarimari ḡesi bea toreani.

47 Mo vetuḡunaḡi tarimana ḡena vere ḡena ura tu ma ribana, senaḡi asi eḡabi-kavini ema ḡena vere ḡena ura asi eveiani tu, ribi baregona korikori beḡabiani. 48 A vetuḡunaḡi tarimana asi ribana ḡena vere ḡena ura, ma bea ḡauvei-kavani, voina tu ribi, senaḡi asi vovoka beḡabini. Gutumari eviniato tarimana ḡenana tu ḡutumari ma beura-viniani; vovoka lelevaḡiri eviniato tarimana ḡenana tu vovoka lelevaḡiri ma bevetau-viniani.”

*Dia maino, senaḡi vetavi
Mataio 10:34-36*

49 “Au tu karava aḡabi-iaḡomaiato tanobara ḡana, ema ḡegu ura bere ḡarakau ḡuine tu namo! 50 Senaḡi au tu babatiso ta baḡabiani, ema au tu anuḡa-vekwaragini, beiaḡoni mo, bavaḡa-koriani! 51 Ḳomi ḡotuḡamaḡini, au tu maino tanobara ḡana aḡabi-iaḡomaiato? Asigi, senaḡi akiramini, vetavi-kirakira urana na aiaḡomato. 52 Toma beiaḡoni mo ḡoira laḡaniri ai, bese tai imaima tu beḡe vetavi-kirani, toitoi beḡe veḡitani ruarua ḡerina, ema ruarua beḡe veḡitani toitoi ḡerina. 53 Tamana natuna tauna ḡenana beveḡitani, natuna tauna tamana ḡenana beveḡitani; sinana natuna vavinena ḡenana beveḡitani, ma natuna vavinena sinana ḡenana beveḡitani; taḡama vavine barana taḡama vavine keina ḡenana beveḡitani, ma taḡama vavine keina taḡama vavine barana ḡenana beveḡitani.”

*Aoa beraḡasini vetogana
Mataio 16:1-4*

54 Iesu na tarimarima ḡutuma evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Bema ḡaro eketoni rekenai magube dubadubari ḡeraḡekauni ḡoḡitarini nai tu, ḡokirani, ‘Ḳura beraguni,’ benamo eraguni. 55 Ma gabina rekena (o south) na iavara eiaḡomani nai ḡokirani, ‘Ḳaro beseḡukani,’ benamo ḡaro eseḡukani. 56 Gofaḡofa tarimami! Tanobara e guba vetoḡari kiraḡi-kiraḡiri tu ma ribami; kamasi nai mai toma ḡaro vetogana tu asi ribami?”

57 Karase nai tauḡemi na asi ḡotuḡamaḡi-fakaiani kara tu maoro? 58 Esamanimuto tarimana ḡesi roḡo ḡoiaḡoni Kota ḡana nuḡanai boḡono maino. Bema asigina nai, Kota eseḡaḡini tarimana ḡimanai bea tore-kaumuni, ma Kota eseḡaḡini tarimana na folisi ḡimanai bea tore-kaumuni, benamo folisi na dibura numanai bea fiu-toḡamuni. 59 Akiramuni, asi boraka-vagini, beiaḡoni mo, moni mabarana boa vaḡa-voi-ḡosiani.”

13

Ĝemi rakava ĝerina boĝono vetuĝamaĝi-kure e boĝono raka-kure boĝo maseni ĝesi

¹ Mo negai tarima kota Iesu ĝenai ĝeiaĝoto, benamo Iesu ĝekira-varaiato, Galilea tarimari Pilato na evaĝirito, ĝeri ginitaĝo dagarari Barau ĝeviniato-ĝoi nuĝanai; ĝia rarari tu ginitaĝo dagarari rarari ĝesi ebubu-sebonarito. ² Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Ĝomi ĝotuĝa-maĝini, mo Galilea tarimari moĝesi ĝevaĝirito-ĝoi nai, monana ĝevaĝa-moĝoniato, ĝeri rakava tu Galilea tarimari mabarari ĝeri rakava evanaĝirito? ³ Asiĝina! Au na akiramini, bema ĝemi rakava ĝerina asi boĝo vetuĝamaĝi-kureni, ĝomi mabarami moĝesi boĝo maseni ĝia ĝemaseto kavana. ⁴ A mo tarima gabanana imaima toitoi (18) Siloam kounai numa baregona eketoto ĝia iatari ai nai, evaĝirito tu kamasi? Ĝomi ĝotuĝamaĝini, mo tarima ĝeri rakava tu Ierusalemata tarimari mabarari ĝeri rakava evanaĝirito? ⁵ Asiĝina! Au na akiramini, bema ĝemi rakava ĝerina asi boĝo vetuĝamaĝi-kureni, ĝomi mabarami maki boĝo maseni ĝia ĝemaseto kavana.”

Barabore - Figi ĝauna asi ĝwana

⁶ Iesu na mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta ĝena vine tavogana nuĝanai figi ĝauna evaroato. Benamo eiaĝoto, figi ĝauna ĝwagwana ea vetuato, senaĝina ĝwana ta asi edoĝariato. ⁷ Moĝa lorinai ĝena vamoka narinarina tarimana evaĝa-guruĝaiato, ekirato, ‘Noĝitaia, laĝani toitoi beĝe iaĝo, au mai ĝau ĝitaĝitana aiagomani, senaĝina ĝwana ta asi adoĝariani. Nobasi-laua, korana asi tauna bene! Mai tano eĝauvei-iaĝi-taĝuiani.’ ⁸ Senaĝi vamoka ĝitaĝauna tarimana evaĝa-veseto, ekirato, ‘Vereĝauka, noraga-kwane, mai laĝani sebona moĝo bene tanu. Au na bakwa-ĝeĝeraĝiani ema tano namori ma babubuni. ⁹ Benamo ĝwagwana namori beĝe burini laĝani ĝoirai tu namo, bema asiĝi nai, vau bono basia.’ ”

Iesu na Sabadi ai asi erakato vavinena evaĝa-namoato

¹⁰ Sabadi tai Iesu tu evaĝa-ribatoĝoi rubu ta nuĝanai. ¹¹ Vavine ta monai iauka rakavana na eborogiato, evei-kevekeveato laĝani gabanana imaima toitoi (18). Ĝia doĝena eĝeĝevato, asi eruĝa-vaisito-ĝoi. ¹² Iesu na eĝitaiato, benamo ekea-iaĝomaiato, ekiraiato, “Vavine o, ĝoi tu mani keve manina na varau bofaka.” ¹³ Benamo Iesu ĝimana mo vavine iatanai eveĝabikauto nai, vava-sebo moĝo doĝena eroroĝototo, Barau evaĝa-raĝeato.

¹⁴ Rubu ĝitaĝauna tarimana ebaruto, korana Iesu na Sabadi ai evevaĝa-namato nai. Moĝa lorinai ĝia na tarimarima evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Ĝaro imaima sebona tarimarima ĝeri ĝauvei ĝarori. Mo ĝaro ai vevaĝa-namo uranai boĝono iaĝoma, senaĝi Sabadi ai asi boĝono iaĝoma.”

¹⁵ Vereĝauka na evaĝa-veseato, ekirato, “Ĝofaĝofa tarimami! Sabadi ai ĝemi boromakau o doniki asi ĝoruĝarini, ĝeri numa na asi ĝoĝori-sirini nanu niu? ¹⁶ A mai vavine, Aberahamo besena vavinena, Satani na laĝani gabanana imaima toitoi (18) ebarubaruato, au na Sabadi ai barubaru ĝenana asi baruĝaiani ba?” ¹⁷ Moĝesi ekirato nai, ĝebaru-viniato-ĝoi tarimari ĝemaiakarito, senaĝi tarimarima mabarari na Iesu ĝena veĝa boruri ĝeĝitarito nai, ĝeiatu-rakavato.

*Barabore - Mastadi ĝauna ĝutuna
Mataio 13:31-32; Mareko 4:30-32*

¹⁸ Benamo Iesu na edanağirito, ekirato, “Barau ġena Basileia tu aġesi? Kara ġenai bavaġa-ilailaiani? ¹⁹ Ġia tu mastadi ġauna ġutuna kavana. Tarima ta na eġabiato, ġena vamokai evaroato. Mastadi ġauna ġutuna egarato, ġau ai eiaġoto, benamo guba manuri leganaġi ġesikokauto.”

Farao evaġa-tubuani muramurana

Mataio 13:33

²⁰ Iesu na ma edanağirito, ekirato, “Barau ġena Basileia tu kara ġesi bavaġa-ilailaiani? ²¹ Ġia tu maiġesi, vavine ta na farao evaġa-tubuani muramurana kotuna ta moġo eġabiato, benamo farao fuseri toitoi ġesi egiroato, eiaġoto mo, muramura na mabarana evaġa-tubu baregoato.”

Barau ġena Basileia rakatoġana

Mataio 7:13-14; 7:21-23

²² Iesu Ierusalemata dabaranai eiaġoto-ġoi nai, vanuġa baregori ema keiri nuġari ai evevaġa-ribato-ġoi. ²³ Tarima ta na edanağiato, ekirato, “Vereġauka, tarima viravira moġo beġe maġurini ba?” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, ²⁴ “Boġono vebibi-toġa, ġatama-boka kibobona boġono raka-toġa ġana, korana au na akiramini, tarimarima ġutuma ġeraka-toġa ġetoni, senaġi asi beġe raka-toġani. ²⁵ Numa tarimana bevariġisini, ġatama-boka bekouani murinai, ġomi tu murikai boġo ruġa-taġoni, ġatama-bokai boġo fidifidini, boġo kirani, ‘Vereġauka, ġai ġema ġatama-boka nokeoa!’ senaġi ġia bekirani, ‘Au asi ribaġu ġomi ainana boġo iaġoma!’ ²⁶ Benamo ġomi boġo kirani, ‘Ġai tu ġoi ġesi taġaniġanito-ġoi ema taniuniu-vegogoto-ġoi; ema ġoi tu ġai ġema vanuġa ġatamanai ovevaġa-ribato-ġoi!’ ²⁷ Senaġina ġia ma bekirani, ‘Au asi ribaġu ġomi ainana ġoiaġomani. Au ġeguna ġoraka-veġita vei-rakava tarimami!’ ²⁸ Benamo Aberahamo, Isako, Iakobo, ema peroveta tarimari mabarari boġo ġitarini Barau ġena Basileia nuġanai, senaġi ġomi tu murikai beġe dori-rosimini; mo ġaro ai boġo taġini, gadikami beġe veġara-tarini. ²⁹ Tarimarima ġaro eraġekauni ema ġaro evariġoni, e debana (o north) ema gabina (o south) rekena na beġe iaġomani, beġe tanutarini vereko ai Barau ġena Basileia nuġanai. ³⁰ Boġono riba, toma ġegabini tarimari tu beġe guineni, a ġeguineni tarimari tu beġe gabini.”

Iesu Ierusalemata taġina eveito

Mataio 23:37-39

³¹ Mo negai Farisea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto, ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Mai gabu noraga-kwanea, gabu ta ġana noiaġo, korana Heroda eurani ġoi bene vaġimu etoni.” ³² Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġoiaġo, mo boġa kwaivana ġoa kiraia, ‘Au tu iauka rakavari alai-vaġirini ema tarimarima avaġa-namorini toma, boinani, ema ġaro vaġa-toitoinai ġegu ġauvei bavaġa-kori ginikauani.’ ³³ Senaġi toma, boinani, ilaġani ġegu iaġoiaġo ai roġo baiaġoni, korana peroveta tarimana tu irau gabu ai asi bemaseni, senaġi Ierusalemata moġo!”

³⁴ Ierusalemata, Ierusalemata o, ġoi na peroveta tarimari ovaġirini ema Barau na etuġu-iaġosirini tarimari fore na otaki-maserini. Nega ġutuma aurato, natumi bana gana-ġeġeraġiri, kokoroku vavinena na natuna egoru-taririni kavana, senaġi ġomi tu asi ġourato! ³⁵ Moġa lorinai ġemi vanuġa e Rubu Veaġa korina betanuni. Au na akiramini, ġomi roġo au asi boġo ġitaquni, beiaġoni mo, ġaro ta beraġasini, monai vau boġo kirani, ‘Barau aranai eiaġomani tauna sivaġa-namoa.’”

14

Iesu na Sabadi ai keve tarimana evaġa-namoato

¹ Sabadi tai Iesu (ġekeaġato nai) eiaġoto, Farisea ġeri veġorikau tarimana ta ġena numai beġene ġaniġani ġana, benamo tarimarima na ġena veġġa ġeġita-ginikaurito-ġoi. ² Monai tarima ta ġia tauġanina eroro-roroto, Iesu ġoiranai etanu-taġoto. ³ Benamo Iesu na taravatu ġevevaġa-riba iaġġiatio-ġoi tarimari e Farisea tarimari edanaġirito, ekirato, “Sabadi ai keve vaġa-namo tu maoro ba asiġina?” ⁴ Senaġi ġia asi ġeguruġato, ta na maki asi evaġa-veveato. Benamo Iesu na mo keve tarimana eġabiato, evaġa-namoato murinai etuġuato. ⁵ Benamo ekirarito, ekirato, “Gomi deikara natumu o ġemu boromakau nanu gurina nuġanai bere keto-ġura nai, ġoi na Sabadi ai boro inu-raġea ba asiġina?” ⁶ Senaġi ġia na Iesu asi ġevaġa-veveato.

Barabore - Veġaraġo verekona

⁷ Iesu na varivari tarimari eġitarito, tanutanu namori moġo ġeġaunarito, benamo ġeri barabore ta ekiraġġiatio, ekirato, ⁸ “Bema tarima ta na bekea-muni, veġaraġo verekona raka-vegogonai, gabu namonai asi bono tanutari, korana irau vereko ġorikauna tauna na tarima barana ta bekeaiani ġesi. ⁹ Benamo ekeamito tarimana beiaġomani, bekiramuni, ‘Noveġita, mai vere ġena tanutanu novaġa-fakaia.’ Ġoi tu bemaikamuni, benamo botanuriġoni. ¹⁰ Bema ġoi ġekeamuni nai, tanutanu tanonai bono tanu. Benamo vereko ġorikauna tarimana beiaġomani nai, bekirani, ‘Ġata, tuġuna ġana novaraġe.’ Benamo ġoi tu beġe vaġa-raġemuni vereko tarimari mabarari na. ¹¹ Korana tu tauġena eveġabi-vaġisini tarimana tu, Barau na betore-riġoani, a tauġena evetore-riġoni tarimana tu, beġabi-vaġisiani.”

¹² Iesu na vereko ġorikauna tarimana ekiraiato, ekirato, “Bema ġoi ġaniġani o vereko ta bodabaraiani nai, ġatamu, tarikakamu, garagaramu o sevimu ai ġetanuni taġa tarimari asi bono keari, korana ġia na ġoi ma beġe keamuni, ġoina keakau beġe vaġa-voiani. ¹³ Senaġi bema vereko ta bodabaraiani nai, gara veġubu, tauġaniri rakava, kwaku rakava, mata-bubu tarimari bono keari, ¹⁴ benamo ġoi tu Barau ġena vevaġa-namo boġoitaġoani. Mogoni, ġia na asi beġe vaġa-voimuni, senaġi veġġa iobuka-iobuka tarimari mase na ma beġe varġġisi-ġenoġoini ġaronai vau, voimu boa ġoitaġoani.”

Barabore - Vereko barana

Mataio 22:1-10

¹⁵ Iesu ġesi ġeġaniġani-vegogoto tarimana ta na mo guruġa eseġaġġiatio nai, ekiraiato, ekirato, “Barau ġena Basileiai vereko bea ġaniġani tarimana tu beiakuni.” ¹⁶ Iesu na evaġa-veveato, ekirato, “Tarima ta na vereko barana ta edabaraġiatio, benamo tarimarima ġutuma ekearito. ¹⁷ Ġani-vereko ġaronai ġena vetuġunaġi tarimana ta etuġuato, ekearito tarimari nea kirari, ‘Ġoiġoma, dagara mabarari beġe rovina-toreri.’ ¹⁸ Senaġi ġia mabarari ġekira-sirivaġito. Ta ekirato, ‘Au tu tano ta bavoia, be aurani bana ġitaia nai, asi bono baru.’ ¹⁹ Ta ma ekirato, ‘Au tu boromakau gabanana (10) bavoiri nai, aiaġoni fokafokai atovo-naġirini, be asi bono baru.’ ²⁰ Ta ma ekirato, ‘Au tu inivau mo baveġaraġo nai, asi baiaġosini.’

²¹ Vetuġunaġi tarimana eġenoġoito, ġena vere ekira-varaiato. Benamo numa tarimana ma baruna ġesi ġena vetuġunaġi tarimana ekiraiato, ekirato, ‘Noraga-iaġo vanuġai, gara veġubu, tauġaniri rakava, mata-bubu

ema kwaku rakava tarimari bono ġori-iaġomari.’ ²² Benamo vetuġunaġi tarimana eġenoġoito, ekirato, ‘Vere o, mani ġemu ura ġauveina tu varau haveia, senaġi numa roġosi bene vonu.’ ²³ Benamo vere na vetuġunaġi tarimana ma ekiraiato, ekirato, ‘Noiaġo dabara barai ema vamoka dabarari ai, tarimarima bono kirari, beġene iaġoma, be auna numa benema vonu. ²⁴ Au na akiramini, akearito tarimari ta na ġegu vereko ġaniġanina misina ta asi bevaġa-mamiani.’ ”

Barabore - Iesu ġena mero tu vevaġa-gwaġiġi tarimari
Mataio 10:37-38

²⁵ Tarimarima ġutuma-bara Iesu ġesi ġeiaġoto-ġoi, benamo eruġa-kureto, ekirarito, ekirato, ²⁶ “Bema tarima ta eurani, au ġegu ai bene iaġoma etoni, senaġi ġia tamana ema sinana, ġaraġona ema natuna, kakana tarina ema tauġena ġena maġuri maki veuraviniri asi betuġamaġi-fitoġaiani nai, ġia tu dia au ġegu mero. ²⁷ Deikara tauġena ġena satauro asi beġwaiani, benamo au murigu na asi berakani, ġia tu dia au ġegu mero.

²⁸ Bema ġomi ta eurani numa ta bene ragaia etoni nai, betanu-tari guineni, numa voina beribaiani, moni beilailani ba asiġina, ene? ²⁹ Irau ġauvei besinaiani, benamo asi bevaġa-koriani, mabarari na beġe ġitaiani tarimari na beġe rikiriki-iaġiani, ³⁰ beġe kirani, ‘Mai tarima na esinaiato, senaġi asi evaġa-koriato.’

³¹ O kamara vanuġa verena, irau vanuġa verena ta bene vetari-vinia etoni, benamo asi betanu-tari guineni, sisiba asi bevetauni, ġena vetari tarimari mabarari 10,000, ema reke ta vere ġena 20,000, ġia ġeiaġoma-viniani nai, bevaġa-darereani ba? ³² Bema ġia asi ilaila nai, ġia aranai ġena tarima tari betuġu-iaġorini, mo doġoro barana roġo fakari manaġa nuġanai, maino beġene ġabia dabarana beġea veiani. ³³ Moġa ilailanai deikara ġena dagara mabarari asi beiaġuirini tu asi au ġegu mero.”

Barabore - Damena
Mataio 5:13; Mareko 9:50

³⁴ “Damena tu namo, senaġi bema damena mamina berekwa-rekwani nai, kamara dabarai mamina ma beġenoġoini? ³⁵ Ġia tu asi ilaila tano vaġa-namona ema asi namo varovaro dagarari ġesi vaġa-garari ġana; moġa lorinai tarima na beġe fitoġaiani. Ma seġana tarimana bene seġaġi!”

15

Barabore - Rekwarkwa mamoena
Mataio 18:12-14

¹ Takesi gogo tarimari ema vei-rakava tarimari ġutuma Iesu ġenai ġeiaġoto, ġena guruġa beġene seġaġiri ġana. ² Farisea tarimari ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġemugumuguto, ġekirato, “Mai tarima tu rakava tarimari eġabi-raġerini ema ġia ġesi ġeġaniġani-vegogoni!”

³ Benamo Iesu na mai barabore ġeri ekiraġiato, ekirato, ⁴ “Bema ġomi ta ma ġena mamoe sinau ta (100), benamo sebona berekwa-rekwani nai, ġia tu kara beveini? Ġia na 99 tano fakanai beraga-kwanerini, edobito mamoena bevetauni mo beġoitaġoani. ⁵ Bedoġariani nai, ġabanai befaġa-gabagabaiani ma iakuna ġesi, ⁶ benamo numa ġana beiaġoni. Beraġasini nai, ġatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana ġegu mamoe, edobito dagarana, ma badoġaria.’ ⁷ Au na akiramini, moġa ilailanai rakava tarimana ta ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kureni nai,

gubai iaku ema verere tu barego lelevaḡi, a vei-iobukaiobuka tarimari 99 ḡeri vei-iobukaiobuka dairi ai asi beḡe vetuḡamaḡi-kureni maki be-
vanaḡirini.”

Barabore - Rekwerekwa monina

8 “Bema vavine ta ḡena silva moniri mabarana gabanana (10), benamo sebona bevei-rekwa-rekwani nai, ḡia tu kara beveini? Ḗia na lamefa begabuani, numa bedaroani, mo moni sebona bevetau-ḡitakauani mo bea ḡoitaḡoani. 9 Bedoḡariani nai, ḡia na ḡatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, ‘Sima iaku-vegogo, korana tu ḡegu silva monina, erekwa-rekwato dagarana, varau badoḡaria.’ 10 Au na akiramini, rakava tarimana ta ḡena rakava ḡerina evetuḡamaḡi-kureni nai, Barau ḡena aneru moḡesi beḡe iakuni.”

Barabore - Rekwerekwa merona

11 Iesu ma ekirato, “Tarima ta natuna ruarua. 12 Tau muriseina na tamana ekiraiato, ekirato, ‘Tama, ḡitana farefare novareri, be au debagu farefareri tu novinigu.’ Benamo farefare mabarari natuna ruarua fakari ai evarerito. 13 Ḗaro asi vovoka ḡeiaḡoto nuḡanai, tau muriseina ḡena farefare evaḡa-vegogoto, benamo tano manaḡa ḡana erakato. Monai ḡena farefare ea ḡere-iaḡirito. 14 Ḗena farefare mabarari evaḡa-koririto murinai, mo tano ai doḡe barego eḡorato. Ḗia varau asi-ḡena, asi-ḡana. 15 Benamo eiaḡoto, mo tanobara tarimana ta ḡenai ḡauvei ea vetauto, benamo ḡia na etuḡuato ḡena tano ai bai bene ḡitaḡauri ḡana. 16 Ḗia evito-rakavaiato nai, bai ḡari ḡaniḡani bene ḡaniri etato, senaḡi mo ḡaniḡani maki ta na asi eviniato. 17 Benamo ea vetuḡamaḡi-kureto, ekirato, ‘Tamagu ḡena ḡauvei tarimari tu vovoka, ema ḡari ḡaniḡani maki ḡutuma, senaḡi au tu mainai vitona evaḡiguni. 18 Nagenoḡoi, tamagu ḡenai naiḡo, benamo bana kiraia: Tama, Barau ḡoiranai ema ḡoi ḡoiramu ai avei-rakavato. 19 Au tu asi ilaila ḡoi natumu ai ma bono kiraḡigu; senaḡi anoḡimuni, ḡemu vetuḡunaḡi tarimanai bono vaḡa-iaḡogu, banasi.’ 20 Benamo evarigisito, tamana ḡenai eiaḡoto.

Gabu manaḡa na roḡo eiaḡomato-ḡoi nai, tamana na varau eḡita-
doḡariato, benamo evetuḡa-rakavaiato, benamo eraga-iaḡoto, ea faḡa-
maḡuriato, everauato. 21 Benamo natuna na ekiraiato, ekirato, ‘Tama, au tu Barau ḡoiranai ema ḡoi ḡoiramu ai ma ḡegu vei-rakava. Au tu asi ilaila ḡoi natumu ai bono kiraḡigu.’ 22 Senaḡi tamana na ḡena vetuḡunaḡi tarimari evaḡa-guruḡarito, ekirato, ‘Ḗoraga-vei! Dabuḡa namo vedaureana ta ḡoḡwa-iaḡomaia, ḡoma vaḡa-rigoo. Rini ta didinai ḡoma dori-toḡaia, ema tamaka maki kwakunai ḡoma toreri. 23 Ema boromakau natuna ma monana ḡoḡwa-iaḡomaia, ḡovaḡia, benamo bisini ḡania e bisini verere-vegogo. 24 Korana natugu maḡa emaseto, senaḡi ma bemaḡuri-ḡenoḡoi; erekwa-rekwato, senaḡi ma bama doḡaria!’ Benamo ḡia ḡeverere-vegogoto.

25 Natuna tau guinena tu vamokai. Vamoka na eḡenoḡoito, numa eiaḡo-
viniato-ḡoi nai, mari e bara gururi eseḡaḡirito. 26 Benamo vetuḡunaḡi tarimana ta ekeaiato, mo guru korana evedanaḡi-iaḡiato. 27 Vetuḡunaḡi tarimana na evaḡa-veaseato, ekirato, ‘Ḗoi tarimu beḡenoḡoi, tamamu na ma namona e ma maḡurina ḡesi bema doḡaria lorinai, ḡia na vetuḡunaḡi tarimari bevaḡa-guruḡari, boromakau natuna ma monana ḡesi beḡe vaḡia.’

28 Tau guinena ebaru-rakavato, numai asi eraka-toḡato, benamo tamana eraka-rosito, enoḡiato neraka-toḡa ḡana. 29 Senaḡi ḡia na tamana evaḡa-veaseato, ekirato, ‘Noḡitaia, au tu laḡani ḡutuma ḡoi rekemu ai atanuni,

vetuḡunaḡimu aiaḡo-vinini, ḡemu ura mabarana akorana-iaḡirini, ḡemu vevaḡa-naḡi ta asi afitoḡaiato, senaḡi ḡoi na nanigosi natuna ta maki asi oviniguni au ma ḡatagu ḡesi vaḡa-iaku-iaḡima ḡana. ³⁰ A mai natumu mata-boraḡa vavineri ḡeri ai ḡemu farefare mabarari bea vaḡa-koriri; bea ḡenoḡoi nai tu, ḡoi na tu boromakau natuna mona mase bovaḡia ḡia ḡana!³¹ Tamana evaḡa-veseto, ekirato, 'Natugu, ḡoi tu au sevigu ai otanu-vanaḡi vanaḡini, au ḡegu dagara mabarari tu ḡoi ḡemu. ³² A toma ḡita si-iaku, bisini verere, korana tarimu emaseto, senaḡi bemaḡuri; erekwa-rekwato, senaḡi ma bitama doḡaria.'

16

Vetuḡunaḡi tarimana ḡena tuḡamaḡi-iobuka

¹ Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, "Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ḡoi. Benamo tarima kotari na farefare vovoka tarimana ḡekira-varaiato, ḡia ḡena farefare ḡitaḡauna tarimana na ḡena farefare eḡere-iaḡirini. ² Moga lorinai taḡa tarimana na ekea-toḡaiato, benamo ekirato, 'Ḗoi varimu baseḡaḡia moḡoni ba? Au ḡegu ḡauvei oḡwa-raḡaiato nai, novevarifu-iaḡia, korana initoma ḡoi tu dia au ḡegu farefare narinarina tarimana.' ³ Benamo mo farefare ḡitaḡauna tarimana etuḡamaḡito, ekirato, 'Au ḡegu baregona na toma evaḡa-dokoguni ḡegu ḡauvei na. Kara haveini? Au tu asi gwadagu baiaraḡani ema noḡinoḡi au ḡegu ai tu maiaka dagarana.' ⁴ Etuḡamaḡito-ḡoi nugana, ekirato, 'Mai bama riba kara haveiani! Benamo bevaḡa-dokoguni nai, ḡatagu namori ḡutuma na beḡe ḡabi-raḡeguni ḡeri numai.'

⁵ Moḡa lorinai ḡena baregona ḡenai ḡeḡabi-toreto tarimari mabarari ekea-vegogorito. Benamo ta edanaḡiato, ekirato, 'Ḗoi ḡemu ḡabitore tu vira?' ⁶ Evaḡa-veseto, ekirato, 'Olive diḡana kavaburi sinau imaima toitoi (800).' Benamo farefare ḡitaḡauna tarimana na ekiraiato, 'Ḗemu ḡabitore fefana maiḡa, noraga-tanutari, benamo sinau vasivasi (400) notorea.' ⁷ Benamo ta ma edanaḡiato, ekirato, 'Ḗoi ḡemu ḡabitore tu vira?' Ḗia ekirato, 'Widi fuseri mabarari 1,000.' Benamo farefare ḡitaḡauna tarimana na ekiraiato, 'Ḗemu ḡabitore fefana maiḡa, noḡabia, benamo sinau imaima toitoi (800) notorea.'

⁸ Dokonai mo farefare narinarina tarimana rakavana ḡena baregona na evaḡa-raḡeato, korana ḡena tuḡamaḡi-iobuka dainai. Korana tanobara tarimari tu ḡeiaunega-lelevaḡito ḡeri tanu-vegogo ai, a mamai ḡetanuni tarimari tu asiḡina.

⁹ Au na akiramini, mai tanobara farefareri e moniri rakavari ḡerina tarimarima tu ḡomi ḡatami ai boḡono vaḡa-iaḡori, korana ḡemi moni bea korini nai, ḡomi tu beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini numari ai beḡene ḡabi-raḡemi gubai.

¹⁰ Deikara dagara misina ḡauvei-iaḡina ma ribana nai, dagara baregona maki ḡauvei-iaḡina ma ribana; ema deikara dagara keinai beḡofaḡofani nai, dagara baregonai maki beḡofaḡofani. ¹¹ Bema ḡomi tanobara farefareri e moniri ḡauvei-iaḡiri asi ribami nai, Barau na kamasi farefare korikoriri gubai bevinimini boḡo ḡauvei-iaḡirini? ¹² Ema bema ḡomi tarima ta ḡena farefare asi boḡo ḡitaḡau-ginikaurini nai, Barau na ḡomi ḡemi farefare maki asi bevinimini?

¹³ Vetuḡunaḡi tarimana na baregona ruarua vetuḡunaḡiri asi beiaḡo-vinirini riba. Korana ḡia na ta tu asi beura-viniani, a ta tu beura-viniani; ta

bevaḡa-moḡoniani, a ta tu beḡofaḡofa-iaḡiani. Ġomi maki Barau ema moni nega sebonai vetuḡunaḡiri asi boḡo iaḡo-vinirini, asiḡina-ḡinavaḡi.”

Iesu ḡena guruḡa kota

¹⁴ Farisea tarimari tu moni ḡeuravini-baregorito-ḡoi. Iesu ḡena guruḡa mabarana ḡeseḡaḡiato nai, ḡerikiriki-iaḡiato. ¹⁵ Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Gomi tu tarimarima ḡoirari ai ḡovekiraḡini, senaḡi Barau tu nuḡami ribana. Tarimarima na ḡevaḡa-raḡerini dagarari Barau na tu asi eura-vinirini, etuḡamaḡi-fitoḡarini.

¹⁶ Mose ḡena taravatu ema peroveta tarimari ḡeri guruḡa ḡetanuto-ḡoi eiaḡomato mo, Ioane Babatiso ḡena negai. Monana Barau ḡena Basileia varina ḡeḡobata-iaḡiani nai, tarimarima mabarari ḡevebibi-toḡani beḡene raka-toḡa ḡana. ¹⁷ Guba ema tanobara beḡe rekwa-rekwani tu ma dabarana, senaḡi taravatu ḡena toutou ta maki asi berekwa-rekwani.

¹⁸ Tau ta na ḡaraḡona belaiiani, benamo vavine ta ma beḡaraḡoani nai, ḡia mo tu veḡura-vanaḡi veḡiana beveiani; ma tarima boruna ta na mo tau na elaiato vavinena moḡa ma beḡaraḡoani nai, ḡia maki beveḡura-vanaḡini.”

Farefare e moni vovoka tarimana ema Lasaro

¹⁹ “Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ḡoi. Ġia tu dabuḡa namori moḡo eveito-ḡoi e ḡaro mabarari ai everereto-ḡoi ema ḡaniḡani namona moḡo eḡanito-ḡoi. ²⁰ Ġena numa ḡatama bokanai tarima ta asi-ḡena ema asi-ḡana arana Lasaro eḡena-taḡoto-ḡoi. Ġia tu kefina mabarana lakufodo. ²¹ Eura-baregato-ḡoi taḡa tarimana ḡana ḡaniḡani momori bene ḡani. Kwaiva maki ḡeiaḡoto, ḡia manuḡana ḡeiamuserito-ḡoi.

²² Asi ḡena-ḡana tarimana emaseto, benamo aneru na Aberahamo sevina ḡana ḡeḡwa-iaḡoato. Farefare vovoka tarimana ma emaseto, benamo ḡeguriato. ²³ Mase gabunai (o Hades) midigu eḡanito-ḡoi nai, eboḡe-raḡeto, manaḡai Aberahamo eḡitaiato, ema Lasaro maki ḡia ḡesi. ²⁴ Benamo ekeato, ekirato, ‘Aberahamo, tamagu o, novetuḡagu, mani Lasaro notuḡua, ḡimana didina nanu ai nea duḡi-reia, be meagu moḡo nama vaḡa-ḡavea, korana tu au mai karava morenai midigu vovoka aḡanini.’

²⁵ Senaḡi Aberahamo ekirato, ‘Natugu o, notuḡamaḡia, ḡoi omaḡurito-ḡoi ḡarori ai dagara namori oḡabito-ḡoi, a Lasaro tu dagara rakavari eḡabito-ḡoi. Senaḡi toma ḡia tu everereni, a ḡoi tu midigu oḡanini. ²⁶ Gita fakarai maki koufa bara ta etanuni, moḡa lorinai maina na tarima ta maniḡana asi beiaḡosini, ema manina na maki ta maiḡana asi beiaḡomani.’

²⁷ Benamo farefare vovoka tarimana ekirato, ‘Tamagu o, anoḡimuni, Lasaro notuḡua tamagu ḡena numa ḡana. ²⁸ Au tarigu merori tu imaima. Ġia na bene vaḡa-guruḡari, mai midigu ḡani gabuna ḡana beḡe iaḡomani garina.’ ²⁹ Senaḡi Aberahamo ekirato, ‘Mose ema peroveta tarimari tu ḡia ḡesi, be garori neḡi beḡene seḡaḡiri.’ ³⁰ Taḡa tarimana ekirato, ‘Asiḡi, tamagu! Senaḡi bema emaseto tarimana ta beiaḡoni nai, ḡia tu ḡeri rakava ḡerina beḡe vetuḡamaḡi-kureni.’

³¹ Aberahamo ekirato, ‘Bema Mose ḡena taravatu ema peroveta tarimari ḡeri ḡuruḡa asi beḡe seḡaḡirini nai, mase na tarima ta bere varigiḡi-ḡenoḡoi maki asi ḡere seḡaḡi-vinia.’”

¹ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Tarimarima vaġa-ketori dagarari roġo beġe ġorani, senaġi bevaġa-ġorarini tarimana tu vetuġana kekei. ² Ġia tu bere namo fore baregona ta ġaigoni ġere baru-kaua, benamo davarai ġere fiu-reia, korana mai misimisiri ta rakavai beġofa-toġaiani garina.

³ Moġesi nai lorimi boġono vetore! Bema ġoi tarikakamu veġa rakavari eveini nai, bono kira-ġoia, ema ġena rakava ġerina bevetuġamaġi-kureni nai, ġena rakava bono tuġamaġi-fitoġari. ⁴ Bema ġia na ġaro ta vaġa-imaima ruarua (7) bevaġa-rakavamuni, ema vaġa-imaima ruarua (7) beġenoġoini ġemu ai, bekirani, ‘Bavetuġamaġi-kure,’ betoni nai, ġoi na ġena rakava bono tuġamaġi-fitoġari.”

Veġabidadama

⁵ Iesu ġena apostolo na Vereġauka ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Ġema veġabidadama novaġa-baregori!” ⁶ Vereġauka na evaġa-veserito, ekirato, “Bema ġomi ġemi veġabidadama tu mastadi ġauna ġutuna ġena barego kavana, misina korokoro mogo, senaġi ġomi na mai ġau baregona o malberi ġauna boġo kiraiani, ‘Noveraġa-vaġi, be davarai noa vevaro!’ boġo toni, benamo garomi tu beseġaġiani.”

Vetuġunaġi tarimana ġena ġauvei

⁷ “Bema ġomi ta ġemu vetuġunaġi tarimana tano befokani o mamoe beġita-ġaurini murinai, ġauvei gabuna na numa ġana beiaġomani nai, ġoi na bokiraiani, ‘Noraka-ġariġari, be noma ġaniġani,’ botoni ba? ⁸ Asiġina, senaġi ġoi bokirani, ‘Ġagu ġaniġani novei, ema bono vedabuġa, be bonoma nari-ġaugu; au bana ġaniġani ema bana niuniu-ġosi murinai vau, ġoi ma bono ġaniġani ema bono niuniu.’ ⁹ Ba vetuġunaġi tarimana ġena seġaġi ai dainai bevaġa-namoani? Asiġina. ¹⁰ Ġomi maki moġesi; bema Barau na bekiramini ġauveiri mabarari boġo veirini nai, boġo kirani, ‘Ġita vetuġunaġi tarimara ġera ġauvei.’”

Iesu na lepera tarimari gabanana (10) evaġa-namorito

¹¹ Iesu Ierusalemia eiaġo-viniato-ġoi nai, Samaria ema Galilea tanori vefakari na eraka-vanaġito. ¹² Vanuġa tai eraka-toġato, benamo lepera tarimari gabanana (10) ġesi ġevedoġarito. Roġo managaġi ġeruġa-tarito, ¹³ ġia ġekeato, ġekirato, “Iesu! Ġema Vereġauka! Novetuġama!”

¹⁴ Iesu na eġitarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Rubu Veaġa vereri ġeri ai ġoiaġo, be beġenea ġitami.” Benamo ġeiaġoto-ġoi nuġani, tauganiġi ġeveiarevato, ġenamoto. ¹⁵ Tarima sebna moġo ġia fakari ai kefina eġitaġo enamoto, benamo eġenoġoi-iaġoto, Barau evonevone-raġe viniato. ¹⁶ Benamo Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, evaġa-namoato. Ġia tu Samaria tarimana. ¹⁷ Iesu ekirato, “Tarima mabarari tu gabanana (10) beġe namo. Imaima vasivasi (9) tu aiġeri? ¹⁸ Kara dainai mai irau gabu tarimana ġereġana moġo beġenoġoi-iaġoma, Barau bema vaġa-raġe?” ¹⁹ Benamo Iesu na ekiraġato, ekirato, “Novariġisi, noiaġo, ġemu veġabi-dadama na bevaġa-maġurimu.”

Barau ġena Basileia beiaġomani guruġari

Mataio 24:23-28; 24:37-41

²⁰ Farisea tarimari kota na Iesu ġedanagaġato, Barau ġena Basileia tu aitoma beiaġomani. Ġia na evaġa-veserito, ekirato, “Barau ġena Basileia

beiaḡomani tu asi boḡo ḡitaiani dagarana. ²¹ Tarima ta asi bekirani, 'Noḡitaia, inigā!' o 'Iomogā!'; korana Barau ḡena Basilea tu ḡomi fakami ai maniḡa."

²² Benamo ḡia na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, ekirato, "Ḡaro ta be-
raḡasini nai, ḡomi ḡemi ura baregona tu Tarimarima Natuna ḡena ḡaro
sebona ta moḡo boḡono ḡitaia, senaḡi asi boḡo ḡitaiani. ²³ Kotari na beḡe
kiramini, "Tarimana iomogā!" o "Tarimana maigā!" beḡe toni. Senaḡi asi
boḡono iaḡo, murinai asi boḡono raka. ²⁴ Korana kiriku eragani nai, morena
gubai reketa-reketa ḡana eiāḡoni kavana, Tarimarima Natuna ḡena ḡaro
nuḡanai maki moḡesi beveini. ²⁵ Senaḡi ḡia midigumidigu vovoka roḡo
beḡani-guineni, ema toma ḡuru tarimari na roḡo beḡe kira-fitoḡaiani.

²⁶ Tarimarima Natuna beiaḡomani ḡaronai tu Noa ḡena negai kavana.
²⁷ Tarimarima mabarari ḡeḡaniḡanito-ḡoi, ḡeniuniuto-ḡoi, tau e vavine
ḡeveḡaraḡoto-ḡoi, eiāḡomato mo, Noa ḡena lagatōi ai eraka-toḡato ḡaronai,
benamo ḡutuḡutu na mabarari eḡutu-maserito. ²⁸ Lota ḡena negai maki
moḡesi moḡo. Ḡeḡaniḡanito-ḡoi, ḡeniuniuto-ḡoi, ḡevoivoito-ḡoi, ḡevaro-
varoto-ḡoi, numa ḡeragato-ḡoi. ²⁹ Senaḡi Lota Sodoma eraga-kwaneato
ḡaronai, karava ma salfa o fore seḡukari ḡesi guba na ḡeketo-firiḡoto,
mabarari evaḡi-masemaserito. ³⁰ Tarimarima Natuna befororini nai, maki
moḡesina beḡorani.

³¹ Mo ḡaro ai, bema tarima ta tu numa tuḡunai etanu-taḡoni, numai asi ma
bene raka-toḡa ḡena farefare bene ḡabiri. Ema bema tarima ta tu vamokai
nai, ḡia ḡena numa ḡana asi ma bene ḡenoḡoi ḡena farefare ḡabiḡabiri.
³² Lota ḡaraḡona boḡono tuḡamaḡia! ³³ Deikara tauḡena moḡo ḡena maḡuri
lorina etoreani tarimana, ḡena maḡuri beleaiani; a ḡena maḡuri eleaiani
tarimana na maḡuri bedoḡariani.

³⁴ Akiramini, mo boḡi ai tarima ruarua geda sebonai beḡe genani nuḡanai,
ta tu Barau na beḡabi-vaḡiani, (korana beḡabi-raḡeani nai), a ta tu betanuni,
(korana bekira-fitoḡaiani nai). ³⁵ Vavine ruarua widi giro dagarana beḡe
giro-vegogoani nai, ta tu beḡabi-vaḡiani, a ta tu betanuni. [³⁶ Tarima ruarua
vamokai beḡe ḡauveini nai, ta tu beḡabi-vaḡiani, a ta tu betanuni.]"

³⁷ Iesu ḡena mero na ḡedanaḡiato, ḡekirato, "Vereḡauka o, ainai
beḡorani?" Iesu evaḡa-veseto, ekirato, "Mase tauḡanina etanuni gabunai,
gaio maki monai beḡe vegogoni, (be ḡia na beḡe vaḡa-foforiani)."

18

Barabore - Vabu ema Kota eseḡaḡini tarimana

¹ Benamo Iesu na ḡena mero ḡeri barabore ta ekiraḡiato. Mo barabore
na bene vaḡa-ribari, be vanaḡivanāḡi beḡene ḡauḡau ema asi beḡene
moiramaira ḡana. ² Maiḡesi ekirato, "Vanuḡa tai Kota eseḡaḡini tarimana
ta etanuto-ḡoi. Ḡia tu Barau garina asi eveito-ḡoi, ema tarimarima maki
asi egubakaurito-ḡoi. ³ Mo vanuḡa vabuna ta mai Kota eseḡaḡini tarimana
ḡenai eiāḡo-ḡenoḡoi ḡenoḡoito-ḡoi, ḡena maoro evevaḡa-doḡe-gani viniato-
ḡoi ema ekirato-ḡoi, 'Novaḡa-kavagu, be ḡevaḡa-rakavaguni tarimari davari
noviniri!' ⁴ Nega emanāḡato nuḡanai, Kota eseḡaḡini tarimana na vabu ḡena
ura veigana asi eveiato. Senaḡi ḡaro ta ḡia tauḡena evetuḡamaḡito, ekirato,
'Au tu Barau garina asi aveini ema tarimarima maki asi agubakaurini,
⁵ senaḡi dagara sebona tu, mai vabu na au evaḡa-doḡe-ganiguni nai, ḡena

ura veiġana naveia, korana vanaġivanaġi beiaġomani, benamo au bevaġa-doge-gani iaġoguni ġesi.”

⁶ Vereġauka ma ekirato, “Mo Kota eseġaġini tarimana kara etato, ġoseġaġia. ⁷ Be kamasi? Barau na evirigirito tarimari, ġia ġenai boġi ema laġani mabarari ai ġetaġitaġini ema ġenoġinoġi-viniani tarimari, vevaġa-maoro nuġanai tu asi bevaġa-kavarini? Nevaġa-kavari ġana nai tu bekwaiboni? ⁸ Au na akiramini, ġeri maoro ai ġia na bevaġa-kava ġariġaririni. Senaġi Tarimarima Natuna ma beiaġomani nai, ġia veġabidadama tanobarai bedoġariani ba asiġina?”

Farisea tarimana ema takesi gogo tarimana

⁹ Tarima kotari ġeri tuġamaġi ġia tu vei-iobukaiobuka, a tarimarima mabarari tu vei-rakava tarimari. Iesu na mai tarima ġeri barabore ekiraġiato, ekirato, ¹⁰ “Tarima ruarua Rubu Veaġa ġana ġeiaġoto, ġea ġuriġurito; ta tu Farisea tarimana, a ta tu takesi gogo tarimana. ¹¹ Farisea tarimana ġereġana reke tai eruġato, benamo eġauġauto, ekirato, ‘Barau o, avaġa-namomuni, korana au tu dia tarima mabarari kavana, be seġafore tarimari, vei ġeġeva-ġeġeva tarimari, veġura-vanaġi tarimari. Avaġa-namomuni, korana au tu dia iomo takesi gogo tarimana kavana. ¹² Fura o wiki ta nuġanai au tu ġaro ruarua aġani-veaġani, ema adoġarini dagarari karava gabanana (10) aveirini, benamo karava sebona tu ġoi avinimuni.’

¹³ Senaġi takesi gogo tarimana tu manaġai eruġato, asi eboġe-raġeto gubai, kobana ebotaiaito, ekirato, ‘Barau o, au tu rakava tarimagu, noma vetuġagu!’

¹⁴ Au na akiramini, takesi gogo tarimana tu Barau na evaġa-moġoniato, ma vei-iobukaiobukana ġesi vanuġa ġana eġenoġoito, a Farisea tarimana tu asiġina. Korana tauġena moġo eveġabi-varaġeni tarimana tu, Barau na bevaġa-varigoani, a tauġena evevaġa-varigoani tarimana tu, bevaġa-varaġeani.”

Iesu na mero misiri evaġa-namorito

Mataio 19:13-15; Mareko 10:13-16

¹⁵ Tarima kotari mero misimisiri Iesu ġenai ġeġwa-iaġorito, ġimana iatari ai bene toreri ġana. Ġena mero na ġeġitarito, benamo ġekira-ġoirito. ¹⁶ Senaġi Iesu na mero misiri ekea-iaġomarito, ġena mero ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri au ġegu ai ġeiaġoma, asi ġolairi, korana maniġesina kavana tu Barau ġena Basileia tarimari. ¹⁷ Moġoni au na ġomi akiramini, dei na Barau ġena Basileia asi begabi-raġeani mero misina kavana, Basileia asi beraka-toġani.”

Farefare vovoka tarimana

Mataio 19:16-30; Mareko 10:17-31

¹⁸ Iuda tarimari ġeri vere tauna ta na Iesu edanaġiato, ekirato, “Vevaġa-riba taumu namona, au kara haveini vau, maġuri vanaġivanaġi badoġariani?” ¹⁹ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Ġoi karase nai au namogu okiraġini? Tarima ta asi namo, Barau moġo ġereġana. ²⁰ Taravatu ma ribamu, ‘Asi bono veġura-vanaġi, asi bono vaġivaġi, asi bono lema, asi bono vevaġa-daġa ġofaġofa, tamamu sinamu bono gubakauri.’” ²¹ Mo tarima ekirato, “Au keigu na beiaġoma toma mani taravatu mabarari akorana-iaġirini.” ²² Iesu na mo guruġa eseġaġiato, benamo ekiraiato, “Ġoi tu dagara sebonai moġo orabuni. Gemu farefare mabarari novoivoi-iaġiri,

moniri tu asi-ġeri ema asi-ġari tarimari bono viniri, benamo gubai ġoi ġemu farefare bodoġaririni. Moġesi boveini vau, au murigu ai bonoma raka.”
²³ Mo guruġa eseġaġiato nai, nuġana emeto-rakavato, korana ġia tu farefare ġutuma tarimana.

²⁴ Iesu na eġitaiato, benamo ekiraiato, ekirato, “Farefare vovoka tarimari Barau ġena Basileia ġeri rakatoġa tu gwaġiġi rakava! ²⁵ Kamela nila kadarena na ġena rakatoġa tu kotuna gwaġiġi, a farefare vovoka tarimana Barau ġena Basileia rakatoġana ġia ġenai tu gwaġiġi rakava.” ²⁶ Tarimarima na mai guruġa ġeseġaġiato, benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Be, deikarari vau maġuri beġe doġariani?” ²⁷ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Tarimarima na asi beġe veirini riba dagarari tu Barau na beveirini riba.”

²⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Ġoi ribamu, ġai tu ġema dagara mabarari ġaraga-kwanerito, murimu ai ġarakani.” ²⁹ Iesu na ekirarito, “Moġoni akiramini, tarima ta ġena numa eraga-kwaneato, o ġaragona, kakana, tarina, tamana, sinana, natuna Barau ġena Basileia uranai, ³⁰ ġia na mai maġuri nuġanai dagara ġutuma beġoitaġoni, ema mo negai vau maġuri vanaġivanagi bedoġariani.”

Iesu na ġena mase ma ekiraġi-foforiato

Mataio 20:17-19; Mareko 10:32-34

³¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) eġori-veġitarito, benamo ekirarito, ekirato, “Ġoseġaġi! Ġita tu Ierusalemna ġana tavarageini. Monai peroveta tauri na Tarimarima Natuna varina ġetore-guineto guruġari aniri mabarari beġe moġonini. ³² Irau bese (o Roma) tarimari ġimari ai beġe toreani. Ġia na beġe vaseva vaseva-iaġiani, beġe rikiriki-iaġiani e beġe kanunu-kanunuani. ³³ Beġe botaiani e beġe vaġi-maseani, senaġi ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenoġoini.”

³⁴ Iesu ġena mero mo guruġa tauna asi ġeġoitaġoato. Guruġa anina ġia ġeri ai tu vekuretoġa. Ġia asi ribari Iesu na kara ekiraġiato.

Iesu na mata-bubu tauna evaġa-namoato

Mataio 20:29-34; Mareko 10:46-52

³⁵ Iesu tu Ieriko ekavinaġiato nai, mata-bubu tauna ta dabara rikinai etanu-taġoto-ġoi, enoġinoġito-ġoi. ³⁶ Tarimarima ġutuma dabarai ġerakavanaġito eseġaġito, benamo evedanaġito, “Mai guru anina tu kara?” ³⁷ Ġekirato, “Iesu, Nasareta tauna, eraka-vanaġini.” ³⁸ Benamo ekea-fouto, ekirato, “Iesu o, Davida natuna, au novetuġagu!” ³⁹ Ġoirai ġerakato tarimari na ġekira-ġoiato, senaġi ġia ekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, “Davida Natuna o, au novetuġagu!”

⁴⁰ Iesu eruġa-tarito, benamo ekirato, “Ġoġori-iaġomaia!” Ġia eiaġomato, benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, ⁴¹ “Kara ourani ġemu ai naveia otoni?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka o, matagu noma vaġa-iaġaia.” ⁴² Iesu ekirato, “Be, matamu nenamo, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu.” ⁴³ Vaġa-sebo matana enamoto, eboġeboġe-ginikauto, Iesu murinari erakato, Barau evaġa-raġeato. Mo veġa ġeġitaiato tarimari mabarari na maki Barau ġevaġa-raġeato.

1 Iesu Ieriko ai eraĝasito, benamo vanuĝa nuĝana na eraka-iaĝoto-ĝoi. 2 Monai tu takesi gogo tarimari ĝeri vere ta arana Sagaio; ĝia tu moni ema farefare vovoka tarimana. 3 Ĝia ĝena ura tu Iesu neĝita-vetoĝaia ĝia tu dei, senaĝi tarimarima ĝutuma ema ĝia tu tau kubina nai, neĝitaia ĝana egerakavato. 4 Moĝa lorinai eraga-guine-iaĝoto, sikamoa ĝauna tai eraĝeto, Iesu monana beraka-vanaĝini nai, bene ĝitaia ĝana.

5 Iesu mo gabu ai eraĝasito, eboĝe-raĝeto, eĝitaiato, benamo ekiraiato, "Sagaio, norakariĝo-ragaraga, korana au toma tu ĝoi ĝemu numai batanuni bene." 6 Benamo Sagaio eraga-rakariĝoto, ma iakuna ĝesi Iesu eĝori-iaĝoato ĝena numa ĝana. 7 Ĝeĝitaiato tarimari mabarari ĝemugumuguto, ĝekirato, "Mai tau tu rakava tarimana, ĝena numai ea tanuni."

8 Sagaio eruĝa-vaisito, Vereĝauka evaĝa-guruĝaiaato, ekirato, "Vereĝauka, noseĝaĝi! Gegu farefare reke-ta tu gara veĝubu tarimari bavinirini, ema ĝena farefare aĝabi-kavaiaato tarimana tu, nega vaĝa-vasivasi bavinigenoĝoiani." 9 Iesu na ekiraiato, ekirato, "Toma vevaĝa-maĝuri tu mai numai bema raĝasi, korana mai tarima maki Aberahamo natuna. 10 Korana Tarimarima Natuna tu rekwarekwa tarimari vetauvetauri ema bene vaĝa-maĝuriri ĝana eiaĝomato."

*Barabore - Vetuĝunaĝi tarimari moni ĝenarito
Mataio 25:14-30*

11 Mabarari ĝeseĝaĝito-ĝoi nuĝanai, Iesu na ĝeri barabore ta ekiraĝiato. Korana ĝia tu Ierusalemata ekavi-naĝiato nai, ĝia matorbu ĝekirato, Barau ĝena Basilea tu mo negai befororini. 12 Benamo ĝia ekirato, "Dagi baregona tarimana ta gabu manaĝana ĝana eiaĝoto, kini o vere dagina bene ĝabia vau, ma bene ĝenoĝi ĝana. 13 Rogosi here raka nai, ĝena vetuĝunaĝi tarimari gabanana (10) ekea-iaĝomarito, golo moniri ĝia tata sebori-sebori evinirito, benamo ekirarito, ekirato, 'Au murigu ai boĝono ĝauvei-iaĝiri, be moni boruri tari ma boĝono doĝari.'

14 Senaĝi ĝena tanobara tarimari na asi ĝeura-viniato-ĝoi nai, murina na guruĝa ĝetuĝoto, ĝekirato, 'Ĝai asi ĝaurani mai tarima ĝai ĝema vere ai bene iaĝo.' 15 Senaĝi mo tarima na kini dagina ĝeviniato murinai, eĝenoĝo-iaĝomato. Benamo ĝena vetuĝunaĝi tarimari ekea-iaĝomarito, beĝene vaĝa-ribaia, moni boruri vira ĝia tata ĝedoĝarito.

16 Tarima giniguinena eiaĝomato, benamo ekirato, 'Vereĝauka, golo monina sebona oviniguto nuĝanai, au na tu moni gabanana (10) ma adoĝaririto.'

17 Ĝia na evaĝa-namoato, ekirato, 'Ĝoi tu vetuĝunaĝi taumu namona! Dagara misiri oĝauvei-iaĝi ginikaurini nai, au na vanuĝa mabarari gabanana (10) avinimuni, ĝoi na boĝita-ĝaurini.' 18 Vaĝa-ruaruana eiaĝomato, benamo ekirato, 'Vereĝauka, sebona oviniguto nuĝanai, au na moni imaima ma adoĝaririto.' 19 Ĝena vere na ekiraiato, 'Ĝoi tu vanuĝa imaima boĝita-ĝaurini.'

20 Vetuĝunaĝi tarimana ta ma eiaĝomato, benamo ekirato, 'Vereĝauka o, ĝoi ĝemu moni sebona tu iniĝa, au na muko ai akumuato, akure-toĝaiaato. 21 Au tu ĝoi ĝarimu aveito, korana ĝoi tu asi vegubakau taumu. Tarima ĝeri dagara oĝabirini, ema dia ĝoi na ovarorito dagarari obasirini e okwarini.'

22 Ĝena vere na ekiraiato, 'Ĝoi tu vetuĝunaĝi tarimana rakavana! Tauĝemu ĝemu guruĝa na bavevaĝa-maoro vinimuni. Ĝoi ribamu au tu asi vegubakau taugu, dia au ĝegu dagarari aĝabirini, ema dia avaroto dagarari abasirini.'

²³ Be, karase nai ġegu moni tu banikai asi otoreato? Benamo au bara ġenoġoi nai tu, ma torekauna o interestina ġesi bara doġaria.'

²⁴ Benamo monai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari ekirarito, ekirato, 'Mani moni sebona ġenai manija ġoġabia, moni gabanana (10) tarimana ġovinia.'

²⁵ Senaġi ġia na ġekiraiato, 'Vereġauka, ġia ġena moni tu varau 10 beġabia.'

²⁶ Ġia evaġa-veseto, ekirato, 'Au na akiramini, ma ġena-ġana tarimana tu ġutumari ma baviniani, a asi ġena-ġana tarimana tu, ġenai misina maki baġabi-vaġiani.

²⁷ Senaġi au ġebaru-viniguni tarimari, asi ġeurato au ġia bana guine-iaġiri ġetato tarimari, ġoġori-iaġomari, au ġoiragu ai ġoma vaġi-maseri!' ”

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Ioane 12:12-19

²⁸ Eguruġa-ġosito vau, Iesu eraka-guineto, Ieruselema ġana evaraġeto.

²⁹ Betefage e Betania ekavinajirito-ġoi nai, Olive Ġorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-guinerito, ekirarito, ekirato, ³⁰ "Ġoira vanuġana ġana ġoiago. Boġo raġasini nai, doniki natuna ta barutari boġo ġitaiani, iatanai tarima ta roġosi bene raġe. Boġono ruġaia, benamo boġono ġori-iaġomaia. ³¹ Bema tarima ta na bedanaġimini, bekirani, 'Karase nai ġoruġaiani?' betoni nai, ġomi boġono kira, 'Vereġauka na eura-viniani.' ”

³² Benamo tauri ruarua ġeiago, Iesu na ekira-vararito ilailanai ġedoġariato. ³³ Doniki natuna ġeruġaiato-ġoi nuġanai, doniki biaguri na ġedanaġirito, "Gomi tu karase mani doniki ġoruġaiani?" ³⁴ Gevaġa-veseto, ġekirato, "Vereġauka na eura-viniani."

³⁵ Benamo Iesu ġenai ġeġori-iaġoato. Ġeri dabuġa barari doniki doġenai ġeiavarito vau, Iesu ġevaġa-tanu-kauato. ³⁶ Iesu eiaġoto-ġoi nai, tarimarima ġeri dabuġa barari dabarai ġeiavarito.

³⁷ Ieruselema varau ekavinajiato, Olive Ġorona na evarigoto-ġoi, benamo Iesu ġena mero ġutuma lelevaġi ġeiakuto, Barau ġevonevone-raġe viniato, korana nuġa-farevaġi veġari ġeġitarito nai. ³⁸ Ġekirato, "Ġera Vere baregona,

Vereġauka aranai eiaġomani Kinina, sivaġa-namoa!

Maino gubai bene barego ema vevaġa-raġe tu guba tuġunai!"

³⁹ Benamo Farisea tarimari kota na tarimarima ġutuma nuġari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, "Vevaġa-riba taumu, ġoi ġemu mero nokira-ġoiri!"

⁴⁰ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Au na akiramini, bema ġia asi beġe koġoni nai, mai fore beġe koġoni."

Iesu Ieruselema taġina eveito

⁴¹ Iesu vanuġa barana Ieruselema ġana eraka-kavinaġito, eġitaiato, benamo taġina eveito, ⁴² ekirato, "Toma ġaro ai ġemu maino korana boro ribaia bere namo! Senaġi toma, ġoi na asi oġitaiani. ⁴³ Ġarona beraġasini nai, ġebaru-vinimuni tarimari na tano beġe ragaiani, beġe kobe-ġeġeraġimuni, asi ġemu rakarosi dabarana. ⁴⁴ Benamo ġoi ema nuġamu ai ġetanuni tarimari beġe fuki-bubu-riġomini tano ai; fore maki ta iatanai asi beġe iaġuiani, korana Barau ġena vevaġa-kava emarigoto asi oribaiani nai."

Iesu na Rubu Veġa eiarevaiato

Mataio 21:12-17; Mareko 11:15-19; Ioane 2:13-22

⁴⁵ Iesu Rubu Veāga nuḡanai eraka-toḡato, voivoi tarimari elai-rosirito, ⁴⁶ ekirarito, ekirato, “Buka Veāga nuḡanai tu maiḡesi ekirani, ‘Gegu numa tu ḡuriḡuri numana beḡe kiraḡiani,’ senaḡi ḡomi na tu lema tarimari ḡeri gumu gabunai bogo vaḡa-iaḡoa.”

⁴⁷ Iesu tu ḡaro mabarari ai Rubu Veāga nuḡanai evevaḡa-ribato-ḡoi. Rubu Veāga vereri baregori, e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari, ema Iuda vereri na ḡia beḡene vaḡia dabarana ḡevetauato-ḡoi. ⁴⁸ Senaḡi asi ḡeri dabara, korana tu tarimarima mabarari ḡeurato-ḡoi, Iesu ḡena guruḡa ta maki asi beḡene vei-ketoa.

20

Jerusalem vereri na Iesu ḡena seḡuka korana ḡevedanaḡi-iaḡiato

¹ ḡaro tai Iesu tu Rubu Veāga nuḡanai evevaḡa-ribato-ḡoi, Vari Namona tarimarima eḡobata-vinirito-ḡoi. Benamo Rubu Veāga vereri baregori, e taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi tarimari, ema Iuda vereri Iesu ḡenai ḡeiaḡoto, ² ḡedanāḡiato, ḡekirato, “Kamara seḡukai ḡoi na mai dagara oveirini? Dei na mai seḡuka evinimuto?”

³ Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, “Au na maki vedanaḡi ta avinimini. ḡokira-varagu, ⁴ Ioane ḡena babatiso veḡana tu Barau ḡenana eiaḡomato, ba tarimarima ḡerina?”

⁵ ḡia fakari ai ḡeverorito, ḡekirato, “Bema ḡita bita kirani, ‘Barau ḡenana,’ bita toni nai, ḡia bekirani, ‘Karase nai Ioane asi ḡovaḡa-moḡoniato?’ betoni. ⁶ Senaḡi bema ḡita bita kirani, ‘Tarimarima ḡerina,’ bita toni nai, tarimarima mabarari na fore na beḡe taki-maserani, korana ḡia ḡekirani, Ioane tu peroveta tarimana, ḡetoni.” ⁷ Iesu ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, “ḡai asi ribama,” ḡetato.

⁸ Benamo Iesu na ḡia maki ekirarito, ekirato, “Au na maki kamara seḡukai mai dagara aveirini asi bakira-varamini.”

Barabore - Tavoga ḡitaḡauna tarimari rakavari

Mataio 21:33-46; Mareko 12:1-12

⁹ Benamo Iesu na tarimarima mai barabore ekira-vararito, ekirato, “Tarima ta vine tavoga evaroaato vau, tavoga ḡitaḡauna tarimari ḡeri ai eraga-kwaneato. Benamo erakato gabu ta ḡana. Monai ḡaro ḡutuma ea tanuto. ¹⁰ Vine ḡwari (o grapes) ḡemaḡeto, benamo ḡia na ḡena vetuḡunaḡi tauna ta etuḡuato tavoga narinarina tarimari ḡeri ai, vine ḡwari kota benea ḡabi ḡana. Senaḡi tavoga ḡitaḡauna tarimari na ḡekwariato vau, ḡimana kori ḡetuḡu-ḡenoḡiato. ¹¹ Benamo vetuḡunaḡi tauna ta ma etuḡuato, senaḡi ḡia maki ḡevaḡa-vevaḡiato, ḡevei-maiaka maiakaiato, ḡimana kori ḡetuḡu-ḡenoḡiato. ¹² Vetuḡunaḡi tauna vaḡa-toitoina maki etuḡuato, senaḡi ḡevaḡa-vevaḡi rakavaiato, kefina maki ma fauri vau ḡelai-rosiato. ¹³ Benamo tavoga biaguna ekirato, ‘Au tu kara ma baveini? Au natugu, auravini-baregoani merona, na-tuḡua, atuḡamaḡini ḡia beḡe gubakauani!’ ¹⁴ Senaḡi tavoga narinarina tarimari na ḡegitaato nai, tauḡeri ḡevoguruḡa-vevinito, ḡekirato, ‘Mani tu tavoga biaguna natuna, be sivaḡia, benamo tavoga tu ḡita ḡera.’ ¹⁵ Benamo tavoga murikanai ḡeinu-rosiato, ḡevaḡi-maseato.

Iesu evedanaḡito, ekirato, “Tavoga biaguna tu kara beveiani ḡia ḡeri ai? ¹⁶ ḡia beiaḡomani, tavoga ḡitaḡauna tarimari bevaḡi-ḡosirini, benamo

tavoġa tu tarima irauri ma bevinirini.” Tarimarima na mai guruġa ġeseġaġiato nai, ġekirato, “Asiġi, maiġesi asi bene vetore!”

¹⁷ Iesu na eġitarito, benamo edanaġirito, ekirato, “Be, mai guruġa Buka Veġa nuġana! anina tu kara? Maiġesi ekirato,

‘Fore numari ġeragarini tarimari na asi ġeura-viniato ma ġefitoġaiato forena tu duġu forenai eiaġoto.’

¹⁸ Deikara mo fore iatanai beketokauni tarimana beġwa-kirakiraiani; ema mai fore tarima ta iatanai beketokauni nai, belau-fatafataiani.”

Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri

Mataio 22:15-22; Mareko 12:13-17

¹⁹ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari e Rubu Veġa vereri baregori na Iesu inimoġo beġene ġabia dabarana ġevetauato-ġoi, korana ġia ribari, Iesu na mai barabore tu ġia iatari ai ekiraġirito-ġoi nai. Senaġi tarimarima ġutuma vegogo-taġo naima ġegarito. ²⁰ Moġa lorinai ġeġita-taġoato moġo. Gabivau ġofaġofa tarimari ġetuġurito, ġia na beġene danaġia noġa vei-iobukaiobuka tarimari kavana; beġene danaġia, bema Iesu ġena guruġa beiaġo-irauni nai, Iesu beġene ġabia, Roma gavanana ġimana seġukanai beġene torea. ²¹ Mo ġofaġofa tarimari na Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu o, ġai ribama, ġemu guruġa e ġemu vevaġa-riba tu maoromaoro. Tarimarima ġeri dagi asi otuġamaġirini, senaġi ġoi na Barau ġena dabara ovevaġa-riba-iaġi ġitakauani ma moġonimu ġesi.

²² Nokirama, Kaisara, Roma ġeri vere, takesi moniri bitana vinia tu namo ba asiġi?” ²³ Iesu na ġeri ġofaġofa varau eġitaiato, benamo ekirarito, ekirato, ²⁴ “Silva monina ta ġovaġa-ġitagu! Mai tu dei iouiouna e dei arana?”

Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mai tu Kaisara laulauna e arana,” ġetato.

²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, “Kaisara ġena, Kaisara boġono vinia, Barau ġena, Barau boġono vinia.”

²⁶ Iesu ġena guruġa tarimarima ġoirari ai tu maoro nai, asi ġeri dabara ġia beġe ġofa-darereani, senaġi ġena vevaġa-vese na nuġari ġefarevaġito, asi ma ġeguruġato.

Variġisi-ġenoġoi guruġari

Mataio 22:23-33; Mareko 12:18-27

²⁷ Sadukea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto. Ġeri tuġamaġi tu, mase tarimari asi ma beġe variġisi-ġenoġoini. Iesu ġedanaġiato, ġekirato, ²⁸ “Vevaġa-riba taumu o, Mose na taravatu ġai ġema maiġesi etoreato, ‘Bema tau ta kakana bemaseni, ma vabuna tu roġo maġuri, senaġi asi naturi nai tu, mo tau na kakana vabuna bene ġaraġoa. Korana tu ġia na naturi tari beġene vaġa-maġuriri mo mase tauna ġena.’ ²⁹ Tarikaka tau moġo korina mabarari tu imaima ruarua (7). Tau ġuineni na vavine ta eġaraġoato, ma emaseto, natuna ta asi evaġa-ġoraiato. ³⁰ Tau vaġa-ruaruana na vabu ma eġaraġoato, ³¹ tau vaġa-toitoina maki moġesina moġo. Moġa nuġanaġi ġia mabarari tu imaima ruarua (7), senaġi mabarari ġemaseto, naturi ta asi ġevaġa-ġoraiato. ³² Dokonai mo vavine maki emaseto. ³³ Variġisi-ġenoġoi ġaronai mo vavine tu dei ġaraġona, korana ġia tu tau imaima ruarua (7) na ġeġaraġoato nai?”

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Mai tanobarai tau e vavine ġeveġaraġoni, ³⁵ senaġi roġo beiaġomani Basileianai, vei-iobukaiobuka

tarimari beġe varigisi-ġenoġoini. Ġia tu asi beġe veġaraġoni. ³⁶ Ġia asi beġe maseni maki, senaġi aneru kavana beġe tanuni. Barau natunai beġe iaġoni, korana ġia tu varigisi-ġenoġoi tarimari. ³⁷ Mose na evaġa-moġoniato, mase na ma beġe varigisi-ġenoġoini. Ġau eġaraiato-ġoi varina nuġanai, Mose na Vereġauka tu 'Aberahamo ġena Barau, Isako ġena Barau, Iakobo ġena Barau' ekiraġiato. ³⁸ Moġoni, ġia tu maġuri tarimari ġeri Barau, dia mase tarimari ġeri Barau. Korana Barau ġenai tu, tarimarima mabarari tu maġuri."

³⁹ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari kota ġekirato, "Vevaġa-riba taumu o, vevaġa-vese namona tu maniġa." ⁴⁰ Benamo moġa murina na asi ma ġedanagi-ġenoġoiato, ġegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ġena Vereġauka?

Mataio 22:41-46; Mareko 12:35-37

⁴¹ Iesu na ekirarito, ekirato, "Ġia tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ġetoni? ⁴² Davida tu Salamo nuġanai ekirato, 'Barau na ġegu Vereġauka ekiraiato:

Au ġimaġu aroribana rekenai bono tanu,

⁴³ bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.'

⁴⁴ Davida na Keriso tu 'Vereġauka' etato. Kamasi nai Keriso tu Davida natuna?"

Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri ġofaġofa

Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 11:37-54

⁴⁵ Tarimarima mabarari goirari ai Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, ⁴⁶ "Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari ġerina lorimi boġono vetore. Ġia ġeurani dabuġa maukari beġene riġo, maketi gaburi ai beġene rakaorakao, tarimarima na beġene vaġa-namori urari ai. Rubu nuġari ai ema ġanivegogo gaburi ai ġeri ura tanutanu namori ai beġene tanu. ⁴⁷ Ġia na vabu ġeri numa ma fafare ġevaġa-koririni. Ġeri ġauġau tu mauka kenene, senaġi ġeġofaġofani. Moġesi ġeveini tarimari meto barego vedaurea beġe ġabini."

21

Vabu ġena boubou monina

¹ Iesu eboġe-vaisito nai, moni vovoka tarimari ġeri boubou moni mauġai ġeġurato-ġoi eġitarito. ² Asi-ġena ema asi-ġana vabuna ta eiagomato, eġitaiato, ġena moni misiri ruarua moġo eġura-riġorito, (mai tu noġa moġo toea sebona kavana). ³ Benamo Iesu ekirato, "Moġoni, au na akiramini, mai vabu na beġuraia monina tu mabarari ġeri vini bevanagi. ⁴ Korana mabarari ġeri moni vovoka ġerina koturi moġo beġe vini, senaġi mai vabu tu ġena moni misina ġenana moġo, ġena maġuri ai bere vevaġa-kava-iaġiri dagarari mabarari beġurari."

Iesu na vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito

Mataio 24:1-14; Mareko 13:1-13

⁵ Iesu ġena mero kota na Rubu Veaġa ġeguruġa-iaġiato, ġitaġitana ma marevana, ma ġena fore namori ġesi ema Barau ġevarevare-viniato varevare dagarari namori na ġevaġa-veraiato, ġetato. Senaġi Iesu ekirato, ⁶ "Ġarona beraġasini, mainai ġoġitarini dagarari mabarari tarima tari na beġe vare bubu-riġorini, fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni."

7 Benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, aitoma beġorani? Ema beġorani nai, kamara vetoġa na bevaġa-moġoniani?”⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Gomi lorimi boġono vetore, beġe ġofamini ġesi. Korana tu tarimarima ġutuma au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, ‘Tarimana tu au maiġegu!’ ema, ‘Ġarona beraġasi!’ beġe toni. Senaġi ġia muriri ai asi boġono raka.⁹ Bema ġomi na vetari o tuari gururi e gururaġe boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Mai dagara beġe ġora-guineni, senaġi dokona asi roġo beraġasini.”

¹⁰ Iesu ma ekirato, “Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe vetarini.¹¹ Gabu ġutuma nuġari ai tano beġe iagaiaġani, doġe beġe ġorani, ema tarimarima ġutuma keve beġe doġarini ta ġenana bevanaġini ta ġenai. Vevaġa-gari vetoġari baregori guba na beġe foforini.

¹² Senaġi mo dagara roġosi beġene ġora nai, ġia na ġomi beġe ġabimini, beġe vaġa-midigumini. Rubu ai beġe vaġa-kotamini, dibura numari ai beġe tore-togamini. Kini e gavana ġoirari ai beġe ġori-iaġomini, korana au ġoġabi-raġeguni nai.¹³ Mai tu ġomi ġemi nega namona au vaġa-moġonigu ai boġo iaġoni.¹⁴ Boġono vetuġamaġi, ġemi vevaġa-vese guruġari asi boġono tuġamaġi-guine guineri,¹⁵ korana tu au na guruġa e iaunega bavinimini, beġe baru-vinimini tarimari na beġe kira-ġoimini, senaġi asi beġe kokoreni.

¹⁶ Tamami, sinami, kakami, tarimi, garagarami, e ġatami na tarimarima ġimari ai beġe revamini. Gomi kota maki beġe vaġi-masemini.¹⁷ Tarimarima mabarari na beġe iau-rakavamini, korana au ġoġabi-raġeguni nai.¹⁸ Senaġi debami ġuiri sebna maki asi berekwa-rekwani.¹⁹ Boġo vevaġa-gwaġiġini nai tu, boġo maġurini.”

Ieruselema beġe vaġa-rakavaiani

Mataio 24:15-21; Mareko 13:14-19

²⁰ “Vetari o tuari doġorori na Ieruselema beġe tanu-ġeġeraġiani boġo ġitaiani, benamo boġo ribani, Ieruselema dori ġevaġa-rakavaiani.²¹ Mo negai Iudeai ġetanuni tarimari tu ġoro ġana beġene raga-iaġo. Vanuġa barana Ieruselema nuġanai ġetanuni tarimari tu, vanuġa beġene raga-kwanea, ema gunikai ġetanuni tarimari tu vanuġa barana nuġanai asi beġene raka-toga.²² Korana mo negai tu Barau na tarimarima ġeri rakava voiri bevinirini Buka Veaġai ġetore-guineato vaġa-moġoniri.²³ Vavine ma baniri e ġabi-varuġu vavineri kika ma vetuġari! Midigu barego mai tano ai beġe raġasini, ema Barau na ġena bese tarimari bevaġa-maoro vinirini.²⁴ Tarima kota tu vetari baġari na beġe vaġi-maserini, kota tu beġe ġabi-maġuririni, tanobara mabarari ġana beġe ġori-iaġorini, beġea diburarini; ema irau bese tarimari na Ieruselema beġe fana-tariani, beiaġoni mo, ġeri ġaro bea korini.”

Tarimarima Natuna ġena iaġoma

Mataio 24:29-31; Mareko 13:24-27

²⁵ “Ġaro, ġue, ema visuġu nuġari ai vetoġa beġe ġorani. Tanobara beseri davara ema ureure gururi ai beġe gari-rakavani.²⁶ Tarimarima beġe keto-founi gari dainai, ġeri tuġamaġi maki roġo beġe korini mo beġe ġorani dagarari dairi ai; korana tu guba seġukari beġe iagaiaġani.²⁷ Mo negai Tarimarima Natuna beġe ġitaiani, magube nuġana na beiaġomani ma seġukana e ma mamana baregona ġesi.²⁸ Mo dagara beġe ġorani

nai, boĝono varigĝisi, boĝono boĝe-vaisi, korana vaĝa-maĝurimi tu varau bekavinaĝi.”

Barabore - Vevaĝa-riba figi ĝauna ĝenana
Mataio 24:32-35; Mareko 13:28-31

²⁹ Iesu na ĝeri barabore ta ekiraĝiato, ekirato, “Figi ĝauna ema ĝau mabarari ĝogitari. ³⁰ Lauri variguri ĝefafani ĝogitarini, ĝomi ĝoribani, ĝaro ĝena tora taimina varau bekavinaĝi. ³¹ Moĝa ilailanai, ĝomi maki bema boĝo ĝitarini, mai dagara beĝe ĝorani nai, boĝo ribani, Barau ĝena Basileia tu bekavinaĝi.

³² Moĝoni akiramini, mai ĝuru asi bekorini, beiaĝoni mo, mai dagara mabarari beĝe ĝorani. ³³ Guba e tanobara beĝe rekwa-rekwani, senaĝi au ĝegu guruĝa tu asi beĝe rekwarekwani, beĝe tanu-vanaĝi vanaĝini.”

Boĝono venari

³⁴ “Lorimi boĝono vetore, ĝanigani e niuniu ĝutuma, ema tanobara ĝena tuĝamaĝi dagarari na ĝomi nuĝami beĝe vaĝa-metorini ĝesi. Benamo mo ĝaro na nuĝami bevaĝa-farevaĝirini. ³⁵ Korana mo ĝaro tu tanobarai ĝetanuni tarimari mabarari ĝeri ai beragaĝsini. ³⁶ Moĝa lorinai boĝono venari, boĝono ĝauĝau ĝaro mabarari ai, beĝe ĝorani dagarari mabarari ĝerina boĝono raga-maĝuri ĝana, korana Tarimarima Natuna ĝoiranai roĝo boĝo ruĝani.”

³⁷ Ĝaro mabarari ai Iesu tu Rubu Veaĝai evevaĝa-ribato-ĝoi, a lavilavi ai tu eraka-rosito-ĝoi, Olive Ĝorona tuĝunai ea genato-ĝoi. ³⁸ Bogiboĝi iamoiamonai tarimarima mabarari Rubu Veaĝai ĝevevogoto-ĝoi ĝia ĝena guruĝa beĝene seĝaĝia ĝana.

22

Iesu beĝene vaĝia dabarana ĝevetauato

¹ Asi etubuni faraona verekona arana Pasova varau ekavi-naĝito. (Mo tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo, asi evaĝirito verekona).
² Rubu Veaĝa vereri baregori ema taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari na Iesu beĝene ĝabia, benamo beĝene vaĝi-ĝairia dabarana ĝevetauato, korana tarimarima gariri ĝeveito.

Iudas na Iesu erevaiato

Mataio 26:14-16; Mareko 14:10-11

³ Mo negai Satani na Iudas Isakariota, tarima ta gabanana ruarua (12) fakari ai, eborogĝiato. ⁴ Benamo Iudas eiaĝoto Rubu Veaĝa vereri baregori ema Rubu Veaĝa narinarina tarimari ĝeri vere ĝeri ai, Iesu tu ĝia ĝimari ai kamasi bene tore-kaua dabarana ĝeboioĝa-vegogoato. ⁵ Ĝia ĝeiakurakavato, ĝekira-toreato, moni beĝe viniani, ĝetato. ⁶ Iudas na eĝabiraĝeato, benamo Iesu ĝia ĝimari ai vekuretoĝai betore-kauani dabarana evetauato-ĝoi.

Ginitaĝo mamoeni ĝerovina-toreato

Mataio 26:17-25; Mareko 14:12-21

⁷ Ginitaĝo mamoeni beĝe vaĝirini ĝarona varau eraĝasito. ⁸ Benamo Iesu na Petero ma Ioane etuĝurito, ekirato, “Ĝoiĝo, Pasova verekona boĝono dabaraia, bitana ĝania.” ⁹ Ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Ĝai tu ainai baĝana dabara-torea?” ¹⁰ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Vanuĝa baregonai boĝo raka-toĝani nai, tarima ta nanu gwaĝutuna befaĝaiani boĝo

gōitaḡoani. Murina na boḡono iaḡo, ḡia beraḡekauni numanai boḡono raḡekau. ¹¹ Benamo numa tarimana boḡono vaḡa-guruḡaia, boḡono kira, “Vevaḡa-riba tauna ekirani, ‘Varivari daiḡutuna tu aiḡa, au ema ḡegu mero ḡesi monai ginitaḡo mamoea baḡana ḡania?’ ¹² Benamo ḡia na daiḡutu baregona ta numa tuḡunai bevaḡa-ḡitamini, ḡeiareva-toreato. Monai boḡono dabara-torea.” ¹³ Benamo ḡeiaḡoto, Iesu na ekiraḡirito kavana ḡedoḡaririto. Monai vereko ḡedabaraiaato.

Ḡani-vegogo veaḡana

Mataio 16:26-30; Mareko 14:22-26; 1 Korinto 11:23-25

¹⁴ Ginitaḡo mamoea beḡe ḡaniani aoana eraḡasito. Iesu tu ḡena apostolo tarimari ḡesi ḡaniḡani gabunai ḡetanu-tarito. ¹⁵ Benamo Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Au ḡegu ura baregona mai ginitaḡo mamoea ḡomi ḡesi bitana ḡani-vegogo-guinea vau, midigu bana ḡani. ¹⁶ Korana tu akiramini, ginitaḡo mamoea asi ma baḡaniani, beiaḡoni mo, ginitaḡo anina korikorina bea foforini Barau ḡena Basileia nuḡanai.”

¹⁷ Benamo Iesu na kapusi ta eḡabiato, evaḡa-namoato, ekirato, “Maiḡa tu ḡoḡabia, mabarami boḡono niua. ¹⁸ Korana tu akiramini, vine nanuna asi ma banu-ḡenoḡoiani, beiaḡoni mo, Barau ḡena Basileia beiaḡomani vau.”

¹⁹ Benamo Iesu na heredi eḡabiato, evaḡa-namoato, ebuki-ḡutuato, evinirito, ekirato, “Mai tu au tauḡanigu, ḡomi avinimini; maiḡa boḡono veia, au vetuḡamaḡi-iaḡigu ḡana.”

²⁰ Ḡeḡani-ḡosito vau, kapusi ma eḡabiato, ekirato, “Mai kapusi tu Ginitaḡo Variḡuna, au raragu na bevaḡa-moḡoniani, bevebubuni ḡomi vaḡa-maḡurimi ḡana. ²¹ Senaḡi au berevaguni tarimana tu mainai au ḡesi taḡani-vegogoni! ²² Moḡoni, Tarimarima Natuna bemaseni, Barau na ekiraḡi-guineato ilailanai, senaḡi berevaiiani tarimana vetuḡana kekei!” ²³ Benamo tauḡeri ḡevedanaḡi-vedanaḡito, ḡia deikara na moḡesi beveiani.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 20:25-28; Mareko 10:42-45

²⁴ Benamo Iesu ḡena mero tauḡeri ḡeveḡare-veḡareto, deikara ḡia fakari ai barego lelevaḡi. ²⁵ Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Irau bese tarimari ḡeri vere na tarimarima ḡedori-naḡinaḡirini, ema veguine-iaḡi tarimari baregori na ḡeri maoro seḡukari na ḡelaunaḡi-naḡirini, ema tarimarima na beḡene vevato-iaḡiri ḡetoni. ²⁶ Senaḡi ḡomi tu dia moḡesina. Gomi fakami ai tau guinena tu tau muriseinai bene iaḡo, ema vere tauna tu vetuḡunaḡi taunai bene iaḡo. ²⁷ Dei tu barego, ḡaniḡani gabunai etanu-taḡoni tarimana ba vetuḡunaḡi tarimana? Ḡaniḡani gabunai etanu-taḡoni tarimana, ene? Senaḡi au tu ḡomi fakami ai vetuḡunaḡi tarimana noḡa.

²⁸ Gomi tu au ḡeribaḡaniguto-ḡoi nai, ḡotanu-gwaḡigito-ḡoi tarimami. ²⁹ Moḡa lorinai au Tamagu na maoro eviniguto, Basileia ta au ḡegu ekiraḡiato ilailanai, au maki Basileia ta ḡomi ḡemi akiraḡiani. ³⁰ Benamo ḡomi maki au ḡegu Basileiai bita ḡaniḡani-vegogoni e bita niuniu-vegogoni, ema ḡomi teronai o vere seari ai boḡo tanuni, Isaraela beseri gabanana ruarua (12) boḡo vaḡa-maoro vinirini.”

Iesu na Petero ḡena vekira-ḡuniḡau ekiraḡi-toreato

Mataio 26:31-35; Mareko 14:27-31; Ioane 13:36-38

³¹ “Simona, Simona o, noseḡaḡi! Au na akiramini, Barau na Satani maoro eviniato, ḡomi bene ribaḡaniami, namo e rakava bene tore-kirari ḡana,

noĝa iaraĝa tarimana na widi ema momo etore-kirarini kavana. ³² Senaĝi au na ĝemu varau aĝurigurito, ĝemu veĝabidadama asi bene keto ĝana. Benamo na bovetugamaĝi-ĝenoĝoini au ĝegu ai nai, tarikakamu bono vaĝa-kokoreri.”

³³ Petero evaĝa-veseto, ekirato, “Vereĝauka, au tu ĝoi ĝesi dibura numai beĝe torerani ema bita mase-vegogoni!” ³⁴ Iesu ekirato, “Petero, au na akiramuni, toma kokoroku asi begoĝini, beiaĝoni mo, ĝoi na au vaĝa-toitoi bokira-ĝuniĝauguni, bokirani, ‘Au tu asi ribagu ĝia,’ botoni.”

Nega rakavana

³⁵ Iesu na ĝena mero evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Au na ĝomi atuĝumito nai, asi ĝemi fufuse, dura, o tamaka. Gomi dagara tai ĝorabuto ba? Gia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Asiĝina!”

³⁶ Iesu na ma evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Senaĝi toma ĝomi deikara ma ĝena fufuse ema dura, bene ĝabiri; ema deikara asi ĝena vetari baĝana, ĝena koudi bene voivoi-iaĝia, benamo ta ma bene voia. ³⁷ Korana au na akiramini, Buka Veaĝa nuĝanai ekirani, ‘Seĝafore tarimari ĝesi beĝe iavi-vegogoani.’ Mo guruĝa au ĝegu ai bemoĝonini.” ³⁸ Iesu ĝena mero ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Noĝitaia, Vereĝauka, vetari baĝari ruarua maiĝeri.” Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Benamo!”

Iesu eĝurigurito Getesemane ai

Mataio 26:36-46; Mareko 14:32-42

³⁹ Benamo Iesu tu vanuĝa barana eraga-kwaneato, Olive Ĝorona ĝana eiaĝoto eveito-ĝoi kavana. Ĝena mero ĝia murinai ĝerakato. ⁴⁰ Monai ĝeraĝasito, benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Boĝono ĝauĝau, be veribaĝani ai asi boĝono moira.” ⁴¹ Benamo ĝereĝana eraka-ĝerevaĝito, fore tafiurini ĝea keto-tarini ĝena manaĝa ilailanai, benamo evetui-tarito, eĝurigurito. ⁴² Ekirato, “Tamagu o, bema nuĝamu ilaila nai, mai midigu bedina au ĝeguna noma ĝabi-vaĝia; senaĝi dia au ĝegu ura, ĝoi ĝemu ura moĝo.”

[⁴³ Benamo aneru ta guba na emariĝoto, Iesu kokore eviniato. ⁴⁴ Midigu barana na ĝia nuĝana evaĝa-vonuato, benamo eĝauĝauto ma nuĝana mabarana ĝesi, eiaĝoto mo, seĝurina tano ai eriĝoto rara kabudona noĝa.]

⁴⁵ Eĝauĝau-ĝosito vau, evariĝisito, ĝena mero ĝeri ai eĝenoĝoi-iaĝoto, genari ai eĝoitaĝorito, dabarari ĝedokoto nai. ⁴⁶ Benamo ĝia na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Karase nai ĝomi ĝogenani? Ĝovarigiisi, ĝogurigiuri, be veribaĝani ai asi boĝono moira.”

Iesu tuari tarimari na ĝeĝabi-tariato

Mataio 26:47-56; Mareko 14:43-50; Ioane 18:3-11

⁴⁷ Iesu roĝo mo eguruĝato-ĝoi nuĝanai, tarimarima ĝutuma ĝeraĝasito, Iudas, mero ta gabanana ruarua (12) fakari ai, ĝia na eĝori-kaurito. Iesu eiaĝo-viniato bene veraua ĝana. ⁴⁸ Senaĝi Iesu na ekiraiato, ekirato, “Iudas o, Tarimarima Natuna verau na borevaiani ba?”

⁴⁹ Iesu sevinai ĝeruĝa-taĝoto merori na ĝeĝitaiaato kara beĝorani, benamo ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Vetari baĝana na baĝana basiri ba?” ⁵⁰ Benamo ĝia ta na Rubu Veaĝa verena baregona ĝena vetuĝunaĝi tarimana vetari baĝana na eiaĝo-viniato, benamo seĝana aroribana ebasi-vaĝiato. ⁵¹ Senaĝi Iesu ekirato, “Benamo, ĝovaĝa-dokoa!” Mo tarima seĝana eĝabi-karaiato, evaĝa-namoato.

⁵² Benamo Iesu ġabigābina ġeiaġomato tarimari, Rubu Veāġa vereri baregori e Rubu Veāġa ġitaġauna tarimari ġeri baregona ema Iuda vereri ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi boġo iaġoma ma ġemi vetari baġari e ma ġemi fato ġesi, noġa moġo seġafore tarimana ta ġabigābina ġoro iaġoma kavana?” ⁵³ Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai Rubu Veāġa nuġanai, senaġi asi ġoġabi-tariġuto. Mai tu ġomi ġemi nega, mukuna (o Satani) ġena seġuka negana.”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:57-58; 26:69-75; Mareko 14:53-54; 14:66-72; Ioane 18:12-18; 18:25-27

⁵⁴ Benamo ġia na Iesu ġeġabi-tariato, Rubu Veāġa verena baregona ġena numa ġana ġeġori-iaġoato. Petero maki ġia murinai erakato, senaġi ma fakana. ⁵⁵ Numa maġuna nuġanai tarima kota na karava ġevaġa-ġaraiato, benamo ġetanu-ġeġeraġiato. Petero maki ġia seviri ai etanutarito. ⁵⁶ Benamo vetuġunaġi ġuiatona ta na karava mamanai eġitaiato, eġita-karakaraiato, ekirarito, ekirato, “Mai tarima maki Iesu ekavaiato-ġoi!” ⁵⁷ Senaġi ġia evekira-ġuniġauto, ekirato, “Ġoi vavine, au tu asi ribaġu ġia!”

⁵⁸ Nega kotuna evanaġito nuġanai, tarima ta na Petero eġitaiato, ekiraiato, “Ġoi maki ġia karori ta!” Senaġi Petero evaġa-veseto, ekirato, “Ġoi tau, au tu asiġi!” ⁵⁹ Aoa ta evanaġito vau, tarima ta ma eguruġato ma nuġana mabarana ġesi, ekirato, “Moġoni, ġia maki Iesu ġesi tarimana ta, korana ġia maki Galilea tauna!” ⁶⁰ Senaġi Petero evaġa-veseto, ekirato, “Ġoi tau, au asi ribaġu ġoi kara okiraġiani!” Ġia roġo mo eguruġato-ġoi nuġanai, kokoroku eġoġito.

⁶¹ Benamo Vereġauka eruġa-kureto, ġia na Petero eġitaiato nai, Vereġauka ġena guruġa etuġamaġi-doġariato, ekiraiato, “Toma kokoroku asi beġoġini, beiaġoni mo, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni.” ⁶² Benamo Petero eraka-rosito, etaġi-rakava rakavato.

Iesu ġevaseva-vaseva iaġiato

Mataio 26:67-68; Mareko 14:65

⁶³ Iesu ġenariġauato tarimari na ġevaseva vaseva-iaġiato e ġekwariato. ⁶⁴ Matana ġekumu-ġauato, ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu peroveta tarimana, be nokiraġia, dei na bekwarimu?” ⁶⁵ Guruġa rakavari ġutuma ġia ġeviniato.

Iesu kanisoro tarimari ġoirari ai

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Ioane 18:19-24

⁶⁶ Elaġanito, Iuda vereri, e Rubu Veāġa vereri baregori, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeraka-vegogoto. Iesu ġeġori-iaġoato Iuda kanisoro tarimari ġoirari ai. ⁶⁷ Benamo ġekiraiato, ġekirato, “Nokiravarama, ġoi tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), ba?” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Bema au na bakiramini, ġomi na asi boġo vaġa-moġoniguni, ⁶⁸ ema bema vedanaġi ta baviniġini, asi boġo vaġa-veseguni. ⁶⁹ Senaġi toma beiaġoni mo ġoira laġaniri ai, Tarimarima Natuna tu Seġuka Barauna ġimana aroribanai betanu-taġoni.”

⁷⁰ Benamo mabarari ġekirato, “Be, ġoi tu Barau Natuna otoni?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi na ġokiraġiani maniġa.” ⁷¹ Ġia ġekirato, “Karase vevaġa-moġoni tarimari tari roġo tavetaurini? Ġia tauġena muruna na bekiraġia bita seġaġia.”

23

Iesu Pilato ġoiranai
Mareko 15:1-5; Ioane 18:28-38

¹ Benamo vegogo tarimari mabarari ġevariġisito, Iesu ġeġori-iaġoato gavana Pilato ġenai. ² Monai ġeġofaġofa-iaġiato, ġekirato, “Mai tarima maġa baġa doġaria, ġai ġema bese tarimari eġorikau-kerererini, ekirani, Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri asi beġene vinia etoni, ema taugena evekiragiini, ġia tu Keriso, Barau na ekiragi-toreato verena o kinina.”

³ Benamo Pilato na edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu Iuda tarimari ġeri vere ba?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Oi, okiragiini maniga.” ⁴ Benamo Pilato na Rubu Veaġa vereri baregori e tarimarima ġutuma ekirarito, ekirato, “Kerere ta asi badoġaria mai tarima ġenai.” ⁵ Senaġi mo tarimarima roġo ġeġġiraġeto, ġekirato, “Ġia ġena vevaga-riba guruġari na Iudea tarimari mabarari nuġari evei-veġonurini. Galileai esinaġiato mo beiaġoma mai gabu ai.”

Iesu Heroda ġoiranai

⁶ Mo guruġa eseġaġiato nai, Pilato evedanaġito, ekirato, “Mai tarima tu Galilea tarimana ba?” ⁷ Benamo Pilato eribato, Iesu tu Heroda ġena seġuka gaburenai nai, Iesu Heroda ġenai ġetuġu-iaġoato. Ġia maki Ierusalemaj mo ġaro ai. ⁸ Heroda eiaku-rakavato Iesu eġitaġiato nai, korana Heroda na Iesu varina eseġaġiato, ema kai-veġata evaġa-nogato Iesu bene ġitaġia gana. Ġia eurato Iesu na nuġa-farevaġi veġari kota bene veiri bene ġitari. ⁹ Moġa lorinai vedanaġi ġutuma Iesu edanaġiato, senaġi ġia asi evaġa-veseto. ¹⁰ Rubu Veaġa vereri baregori ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari monai ġeruġa-taġoto-ġoi, Iesu ġeġofaġofa-iaġi lelevaġiato-ġoi. ¹¹ Heroda ema ġena vetari tarimari o soldia na Iesu ġerikiriki-iaġiato-ġoi, ġevei-veġare veġareato, ema dabuġa namona ta ġevaġa-dabuġa-iaġiato, benamo ma ġetuġu-ġenoġoġiato Pilato ġenai. ¹² Pilato ema Heroda ġevebaru-vevinito-ġoi, senaġi mo ġaro ai ġeveġata-ġenoġoġito.

Iesu vaġa-ruaruana Pilato ġoiranai
Mataio 27:15-26; Mareko 15:6-15; Ioane 18:38-19:16

¹³ Pilato na Rubu Veaġa vereri baregori, e Iuda vereri, ema tarimarima mabarari ekea-vegogorito, ¹⁴ ekirarito, ekirato, “Ġomi na mai tarima boġo ġori-iaġomaia au ġegu ai, ġokirani, ġia na tarimarima eġorikau-kerererini ġotoni. Toma au na ġomi ġoirami ai ġemi guruġa bavetauri, senaġi kerere ta asi badoġaria. ¹⁵ Heroda maki kerere ta asi edoġariato ġia ġenai nai, ma betuġu-ġenoġoi iaġomaia ġita ġerai. Ġomi na ġoġitaiani, ġia tu rakava ta asi eveġato bene mase ġana. ¹⁶ Moġa lorinai au na mai akwariani vau baruġaiani.” [¹⁷ Vanaġivanaġi eveini kavana Pilato na Pasova verekona ġaronai dibura numai etanuni tarimana ta beruġaiani.]

¹⁸ Senaġi tarimarima mabarari ġekoġo-vegogoto, ġekirato, “Bono vaġia! Barabas noruġaia, novinima!” ¹⁹ Barabas tu dibura numai ġekou-ġauato, korana vanuġa barana nuġanai ġevevaġito ema tarima ta ġevaġi-maseato nai.

²⁰ Pilato enuġa-vekwaragiato Iesu bene ruġaia, moġa lorinai tarimarima ma evaġa-guruġa ġenoġoġirito, ²¹ senaġi ġia ma ġekoġo-ġenoġoi ġenoġoġito-ġoi, ġekirato, “Novaġa-satauroa, novaġa-satauroa!”

²² Nega vaġa-toitoina evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai, kamara rakava mai tarima na eveiato? Au na rakava ta asi aġoitaġoani eveiato bene mase ġana. Moġa lorinai au na mai akwariani vau baruġaiani.”

²³ Senaġi ġia ġekoġoto ma nuġari mabarari ġesi, ġekirato, novaġa-satauroa; benamo dokonai ġia ġeri ura ekwalimuto. ²⁴ Benamo Pilato na ġia ġeri ura eġabi-raġeato. ²⁵ Mo vevaġi ema vaġivaġi dainai dibura numanai etanuto tarimana, eruġa-fitoġaiato ġeri noginoġi ilailanai, a Iesu tu evinirito ġeri ura veġġana beġene veia.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Ioane 19:17-27

²⁶ Vetari tarimari na Iesu ġeġori-rosiato, benamo ġeġori-iaġoato-ġoi nai, tarima ta ġesi ġevedoġarito, Simona, Kurene tarimana, ġia tu gunika na ema raka-rosito vanuġa barana ġana eiaġoto-ġoi nai, tuari tarimari na ġeġabi-tariato, satauro ġia faġġanai ġetore-kauato. Ġia na satauro efaġaiato, benamo Iesu murina na eiaġoto-ġoi.

²⁷ Tarimarima ġutuma tu Iesu murinai ġerakato. Ġia vefakari ai tari tu vavine, ġia tu Iesu taġina ġeveito-ġoi ema ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi. ²⁸ Benamo Iesu eruġa-kureto, evaġa-guruġarito, ekirato, “Ierusalem vavinemi! Au taġigu asi ġotaġi, senaġi tauġemi taġimi ema natumi taġiri ġovei. ²⁹ Korana ġaro rakavari beġe iaġomani, tarimarima maiġesi beġe kirani, ‘Sinaġe gabani vavineri ema ratari asi ġerururini vavineri beġene iaku!’ ³⁰ Benamo ġoro baregori beġe vaġa-guruġarini, beġe kirani, ‘Ġai iatamai ġoketokau!’ ema ġoro keiri beġe kirarini, ‘Ġai ġolautarima!’ ³¹ Bema au, ġau maġurigu, na maiġesi beġe veġguni nai tu, ġomi, ġau matuġumi, kamasi beġe veimini?”

³² Seġafore tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġeġori-rosirito ġia ġesi beġene vaġa-sataurori ġana. ³³ Gabu ta arana “Deba Ġavana” ai ġeraġasito. Monai seġafore tarimari ġesi ġevaġa-satauroato, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai. ³⁴ Iesu ekirato, “Tamagu o, ġeri rakava bono tuġamaġi-fitoġari, korana kara ġeveiani ġia asi ribari.” Benamo laki ġerena ta ġeveiato vau, ġena dabuġa ġevarerito.

³⁵ Tarimarima ġeruġa-tarito, ġe-marereto-ġoi, ema Iuda tarima baregori na ġerikiriki-iaġiato-ġoi, ġekirato, “Ġia na tarima tari evaġa-maġuririto, a ġia tauġena tu asi bevevaġa-maġurini bema ġia Keriso, Barau na eġabi-viriġiato vevaġa-maġuri tauna.” ³⁶ Vetari tarimari na maki ġevaseva-vaseva-iaġiato, ġia ġenai ġeiaġoto, vine nanuna mamakina ġeduġi-viniato, ³⁷ benamo ġekirato, “Bema ġoi Iuda tarimari ġeri vere otoni, ġoi tauġemu novevaġa-maġuri.” ³⁸ Toretore ta maki ġia iatanai ġetoreato, ekirato: “MAI TU IUDA TARIMARI ĠERI VERE.”

³⁹ Seġafore tarimana ta, ġia ġesi ġevaġa-satauro vegogoato tarimana, na evaneato, ekirato, “Ġoi tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna)? Ġoi tauġemu novevaġa-maġuri, ġai maki novaġa-maġurima!” ⁴⁰ Ġia karona na ekira-ġoiato, ekirato, “Ġoi Barau garina asi oararini? Ġoi maki bomaseni ġia ilailanai. ⁴¹ Dagara sebona, ġita taura ruarua tamaseni ġera rakava voiri dainai, senaġi mai tarima tu asi ġena vei-rakava.” ⁴² Benamo ġia na Iesu enoġiato, ekirato, “Iesu, ġemu Basileia boġabiani nai, au maki bono tuġamaġigu.” ⁴³ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Moġoni akiramuni, toma ġaro ai ġoi tu au ġesi paradaiso ai.”

*Iesu ġena mase**Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Ioane 19:28-30*

⁴⁴ Ġarogota, horaġauna 12 koloko varau eġabiato, ġaro ġena seġuka eko-rito, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato, eiaġoto mo, horaġauna 3 koloko. ⁴⁵ Benamo Rubu Veaġa nuġanai veaġa lelevaġi daiġutuna kouġauna dabuġana o ketin evedare-kikimato.

⁴⁶ Iesu ekoġoto, ekirato, “Tamagu o, iaukagu tu ġoi ġimamu ai atoreani!” Eguruġa-ġosito vau emaseto.

⁴⁷ Vetari verena na mo veiġa eġitaiato, benamo Barau evaġa-raġeato, ekirato, “Moġoni veġata, mai tarima tu vei-iobukaiobuka tarimana!”

⁴⁸ Marere tarimari ġutuma na mo veiġa eġorato dagarana ġeġitaiato, benamo kobari ġeiafarito. ġevetuġamaġi-rakavato, ġeri numa ġana ġeġenoġoito.

⁴⁹ Senaġi Iesu ġeribaiato tarimari mabarari, Galilea na ġia murina na ġeiaġomato vavineri maki, manaġai ġeruġato, ġeġorato dagarari ġeġitarito.

*Iesu ġeguriato**Mataio 27:57-61; Mareko 15:42-47; Ioane 19:38-42*

⁵⁰⁻⁵¹ Tarima ta arana Iosefa etanuto-ġoi Iudea vanuġana Arimatea nuġanai. Ġia tu varina namo tarimana ta, Barau ġena Basileia evaġa-nogaiato-ġoi. Ġia maki Iuda kanisoro tarimana, senaġi ġevekira-toreto veiġana asi eġabi-raġeato. ⁵² Benamo Pilato ġenai eiaġoto, Iesu tauġanina bene ġabi-riġoa etato. ⁵³ Moġa murinai Iesu tauġanina eġabi-riġoato, dabuġa kurokurona namona na ekumuato, gara gabuna fore ġebasiato kouġanai etore-toġaiato. Mo gara tu variguġana, nuġanai mase ta roġosi beġere torea. ⁵⁴ Mo veiġa tu Fraidei lavilavi ai egorato, Sabadi ġana ġevetoreato-ġoi ġarona, Sabadi dori eraġasito nai.

⁵⁵ Galilea na Iesu ġesi ġeiaġomato vavineri, Iosefa murina na ġeiaġoto, gara kouġana ema Iesu tauġanina aiġesi etore-toġaiato ġeġitaiato.

⁵⁶ Benamo ġeġenoġoito Ierusalemata sitina ġana, muramura ma bonari ema daudau muramurari ġeġabi-torerito.

Sabadi ai ġeiaġaraġito taravatu ekirani lorinai.

24*Iesu evariġisi-ġenoġoito**Ioane 20:1-10*

¹ Fura ġarona giniguenai o Sandei ai, vavine tu boġiboġi iamoiamonai gara ġana ġeiaġoto, muramura bonari namori ġerovina-torerito dagarari ġeġwa-iaġorito. ² Gara kouġana forena tu kure-veġita, irau ai vetore ġeġitaiato. ³ Gara kouġana na ġeraka-toġato, senaġi Iesu Vereġauka tauġanina tu asi ġedoġariato. ⁴ Ġia roġo mo ġedaradarato-ġoi nuġanai, tau ruarua ġia seviri ai ġeruġa-tarito, ġeri dabuġa tu kuro-ġarogorori.

⁵ Vavine tu ġegari-rakavato, tano ai ġetutuġu-tarito, benamo mo tarima na ġevaġa-guruġarito, ġekirato, “Karase nai maġuri tarimana mase gabunai ġovetauani? ⁶ Ġia tu dia mainai; mase na ma bevariġisi-ġenoġoi. Galileai etanuto-ġoi nai, evaġa-guruġamito guruġana boġono tuġamaġia, ⁷ ekirato, “Tarimarima Natuna tu rakava tarimari ġeri ai beġe revaiani, beġe vaġa-satauroani, ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenoġoini.”

⁸ Benamo vavine na mo guruġa ġetuġamaġi-doġariato. ⁹ Gara ġeraga-kwaneato, ġeġenoġoito, mo dagara eġorato dagarana varina mabarana Iesu ġena mero gabanana sebna (11) ma karori ġesi ġekira-vararito. ¹⁰ Vavineri

tu maiġeri: Maria, Magadala vavinena, e Ioana, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema karori tari maki. Ġia na mai vari Iesu ġena apostolo tarimari ġeri ġekiraġito. ¹¹ Senaġi vavine ġeri guruġa asi ġevaġa-moġonirito, korana apostolo ġetugamaġito, ġia noġa ġeguruġa-babobaboto-ġoi. ¹² Senaġi Petero tu evarigisito, eraga-iaġoto, gara kouġanai ea boġe-toġato, senaġi Iesu ġekumuato dabuġari moġo eġitarito. Benamo numa ġana eġenoġoi-iaġoto nuġanai, ġeġorato dagarari etuġamaġirito nai, eġaba-rakavato.

Iesu Emausa dabaranai eforito

Mareko 16:12-13

¹³ Mo ġaro sebonai Iesu ġena mero ruarua tu Emausa vanuġana ġana ġeiaġoto; mo gabu ġena manaġa Ierusalemna na tu 11 kilomita kavana. ¹⁴ Ġerakato-ġoi nuġanai, ġeġorato dagarari ġeguruġa-guruġa iaġirito-ġoi. ¹⁵ Ġeri raka guruġa-guruġai Iesu maki eraka-kavi-iaġoto, ġia ġesi ġeraka-iaġoto-ġoi. ¹⁶ Senaġi tauri ruarua asi ġeribato ġia tu dei.

¹⁷ Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ġomi tu kara mai dabarai ġoraka-guruġa guruġa-iaġiani?” Benamo tauri ruarua ġeruġa-tarito, ġeboġe-vetuġato. ¹⁸ Benamo ġia ta, arana Kleopa, na evaġa-veseato, ekirato, “Ierusalemna ġana ġeiaġomato tarimari fakari ai betaġu ġoi moġo ġereġamu mainai beġe ġora dagarari asi ribamu?” ¹⁹ Iesu evedanaġito, ekirato, “Kamara dagara?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Iesu, Nasareta tarimana, ġenai ġeġorato dagarari. Ġia tu peroveta tarimana, Barau ġoiranai e tarimarima mabarari ġoirari ai ġena veiġa ema ġena guruġa maki ma seġkari. ²⁰ Ġita ġera Rubu Veaġa vereri baregori ema ġera veġorikau tarimari na ġerevaiato bene mase ġana, ġevaġa-satauroato. ²¹ Senaġi ġai ġatuġamaġito, ġia na Isaraela tarimari bevaġa-maġuririni.

Mai dagara eġorato beiaġoma toma tu varau ġaro toittoi beġe iaġo. ²² Moġa iatanai, ġema vavine tari na ġai nuġama beġe vaġa-farevaġiri. Ġia tu boġiboġi iamoiamonai gara ġana beġe iaġo. ²³ Senaġi tauġanina asi beġe doġaria. Benamo beġe ġenoġoi-iaġoma, beġe kira tu, aneru beġe ġitari, mo aneru na beġe kirari, ‘Ġia tu varau bemaġuri-ġenoġoi,’ beġesi. ²⁴ Ġai karoma tari maki gara ġana beġe iaġo, vavine na beġe kiraġia kavana beġe doġaria, senaġi Iesu asi beġe ġitaia.”

²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi tu babo, peroveta tarimari ġeri guruġa vaġa-moġoniri ai maki kwaibo rakava! ²⁶ Keriso tu moġesi bene midigu-midigu murinai vau, mareva namonai bene raka-toġa, ene?” ²⁷ Benamo ġia varina Mose e peroveta tarimari ġeri bukai ema Buka Veaġa mabarana maki ġetorerito guruġari aniri evaġa-ribarito.

²⁸ Ġeiaġo-viniato-ġoi vanuġana Emausa ġekavinaġiato, benamo ġia tu bene raka-vanaġi etato. ²⁹ Senaġi ġekira-ġoiato, ġekirato, “Ġai ġesi notanu, korana belavilavi ema ġaro maki mai emukunani bene.” Benamo ġia ġesi ġeraka-toġato, ġetanuto. ³⁰ Ġaniġani gabunai ġetanu-taġoto-ġoi nai, Iesu na beredi eġabiato, evaġa-namoato, edudu-ġutuato, tauri ruarua evinirito. ³¹ Benamo matari ġevekeoto, ġeribato mo tu ġia. Senaġi ġia tu ġoirari ai erekwa-rekwato.

³² Benamo tauri ruarua ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, “Dabarai evaġa-guruġarani-ġoi nai, ema Buka Veaġai ġetorerito guruġari aniri ġera ekiraġi-maġatarini-ġoi nai, ġita nuġara tu ġeseġuseġuni-ġoi, noġa moġo karava na ġeġararini-ġoi, ene?”

³³ Benamo maoromaoro ġevarigisito, Ierusalemā ġana ma ġeġenoġoi-iaġoto, Iesu ġena mero gabanana sebona (11) ma karori ġesi vegogo-taġori ai ġedogaaririto. ³⁴ Ġia na tauri ruarua ġevaġa-guruġarito, ġekirato, “Moġoni veġata, Vereġauka tu bevarigisi-ġenoġoi ema Simona ġenai maki efoforito.” ³⁵ Benamo tauri ruarua na dabarai eġorato dagarana ema kamasi Iesu na beredi edudu-ġutuato vauro, Iesu ġia na ġeġita-leaiato ġeri ġekiraġito.

Iesu tu ġena mero ġeri ai efoforito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Ioane 20:19-23

³⁶ Mo tarima ruarua roġo ġeguruġato-ġoi nuġanai, Vereġauka ġia fakari ai eruġa-rosito, benamo ekirarito, ekirato, “Maino ġemi ai bene tanu.” ³⁷ Ġia tu nuġari maki ġefarevaġi-rakavato ema ġegarito, ġia matoru ġekirato, murava ta ġeġitaiato. ³⁸ Senaġi ġia ekirato, “Karase nai nuġami beġe vekwaraġi-rakava? Kara dainai godaradarani? ³⁹ Ġimagu ema kwakugu ġoma ġitari, benamo boġono riba mai tu au. Ġoma ġabi-karagu, benamo boġono riba, korana murava tu asi viriġona ema asi turiġana, ġoġitaguni au tu ma viriġogu e ma turiġagu.” ⁴⁰ Moġesi ekirato, benamo ġimana ema kwakuna evaġa-ġitarito. ⁴¹ Senaġi ġia tu roġo ġedaradarato-ġoi ġeri iaku ema ġeri nuġa-farevaġi dainai; benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, “Ġaniġani tari maniġeri ba?” ⁴² Ġia na maġani-kone gabugabuna ta ġevinaiato. ⁴³ Benamo Iesu na eġabiato, ġoirari ai eġaniato.

⁴⁴ Benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu roġo ġomi ġesi tatanu-vegogoto-ġoi nai, akiramito-ġoi: Mose ġena taravatu e peroveta tarimari ġeri guruġa ema Salamo ai au varigu ġetorerito guruġari mabarari beġe moġonini.” ⁴⁵ Benamo Iesu na nuġari ekeorito, Buka Veġa guruġari aniri beġene tuġamaġi-fakari ġana. ⁴⁶ Ma ekirarito, ekirato, “Maġesi ġetoreato: Keriso tu moġesi roġo bemidigu-midiguni, ema ġaro vaġa-toitoinali mase na ma bevarigisi-ġenoġoini. ⁴⁷ Ema ġia aranai vetuġamaġi-kure ema rakava tuġamaġi-fitoġari beġene ġobata-iaġi-rovorovori tanobara mabarari ai, Ierusalemā na bene vematama. ⁴⁸ Mai dagara vaġa-moġoniri tarimami tu ġomi. ⁴⁹ Au tauġegu na tu Tamagu na ekiraġi-toreato Iaukana batuġuani, iatami ai befoforini. Gomi tu Ierusalemāi boġono tanu, bene iaġo mo, guba na bemaġiġoni seġukana boġo ġabiani.”

Iesu Barau na eġabi-varaġeato guba ġana

Mareko 16:19-20; Apostolo 1:9-12

⁵⁰ Moġa murinai Iesu na Ierusalemā na eġori-rosirito, ġeiaġoto mo, Betania ġana, benamo ġimana eġabi-vaisirito, evaġa-namorito. ⁵¹ Evaġa-namorito-ġoi nuġanai, Iesu tu ġia ġerina eveġitato, Barau na eġabi-varaġeato guba ġana. ⁵² Ġia na ġetoma-rakariġo viniato murinai, ma iakuri e ma verereri ġesi Ierusalemā ġana ma ġeġenoġoi-iaġoto. ⁵³ Benamo Rubu Veġai getanuto-ġoi, Barau ġevaġa-raġeato-ġoi.

VARI NAMONA IOANE NA ETOREATO

Ioane vaġa-foforina guruġari

Ioane tu Iesu ġena apostolo tarimari gabanana ruarua (12) nuġari ai tarimana ta. Ġia tamana tu Sebedaio, ma ġia tu kone ai maina tarimari.

Ioane ġena mai Vari Namona tu laġani 85 beiaġo 95 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Ġia na mai Vari Namona tu tanobara tarimari mabarari, ġemaġuri-ġenogoito ema asi ġemaġuri-ġenogoito, ġeri etoreato.

Ġia ġena ura baregona tanobara tarimari mabarari bene vaġa-ribari, Iesu Nasareta tarimana tu moġoni Barau Natuna, e Iesu tu moġoni Barau na tanobara ġana etuġu-mariġoato, tanobara tarimari ġia ġenana maġuri beġene ġabia uranai, ema Barau vetoġana korikorina tu ġia ġenana ema vevaġa-foforiato tarimarima ġeri ai. Siri baregona Ioane ġena Vari Namona bukana nuġanai tu karoa 20:31, “Maġeri guruġa atorerito, korana tu ġomi na Iesu boġono vaġa-moġonia, ġia tu moġoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ġomi na ġia boġo vava-moġoniani nai tu, ġia aranai maġuri vanaġivanagi boġo ġabiani.”

Ioane ġena toretore tu maġesina eboioġaiato:

1. Barau Natuna - karoa 1:1-18
2. Barau ġena vetuġunaġi Iuda tarimari fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 1:19-12:50
3. Barau ġena vetuġunaġi Iesu tauġena ġena mero fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 13-17
4. Barau vetuġunaġina ema iaġo-vinito tanobara vaġa-maġurina ġana - karoa 18-21

Maġuri guruġana

¹ Tovotovonai veġata Guruġa etanuto-ġoi. Mo Guruġa tu Barau ġesi ġetanuto-ġoi, ema mo Guruġa tu Barau. ² Ġia tu tovotovona na veġata Barau ġesi ġetanuto-ġoi. ³ Dagara mabarari tu Barau na ġia ġenana eveirito. Ma Barau na dagara sebona kwariġutu ta maki dabara borunai ta maki asi eveiato, asiġina ġinavaġi. ⁴ Maġuri tu ġia nuġanai etanuni; mo maġuri tu tarimarima ġeri mama. ⁵ Mama tu mukuna nuġanai emamani, senaġi mukuna na asi etuġamaġi-fakaiato e asi eġita-leaiato.

⁶ Barau na tarima ta etuġuato, arana tu Ioane. ⁷ Ġia tu guruġa moġonina kiraġi-kiraġina ema mama vaġa-foforina ġana eiaġomato. Be ġia ġenana tarimarima mabarari na vari beġene seġaġia e beġene vava-moġonia ġana. ⁸ Ġia tauġena tu dia mo mama, senaġi ġia eiaġomato tu, mama benema kiraġia ġana. ⁹ Mo mama tu mama korikorina, tanobara ġana eiaġomato, tarimarima mabarari mama benema viniri ġana.

¹⁰ Guruġa tu tanobarai etanuto-ġoi, ema mo guruġa ġenana Barau na tanobara eveiato, senaġi tanobara na tu asi eribiaiato. ¹¹ Ġia tu ġena tanobara ġana eiaġomato, senaġi ġena tarimarima na asi ġeġabi-raġeato. ¹² A tarimarima kotari na ġeġabi-raġeato e ġevaġa-moġoniatu nai, ġia na maoro evinirito, Barau natunai beġene iaġo. ¹³ Ġia Barau natunai ġeiaġoto tu dia tauġanina ġenana. Mo tu dia sina tama rarari na o tauġani ġena urai o sina tama ġeri urai. Asiġi, tarimarima tu Barau tauġena ġereġana na moġo ġia natunai evaġa-iaġorini.

14 Mo Guruḡa tu tarimarima tauḡaninai eiaḡoto, benamo ḡai fakamai ema tanuto. Ġia marevana e seḡukana baregona ḡaḡitaiato. Moḡa tu Barau na Natuna sebona kwarīḡutu eviniato marevana e seḡukana. Varevare-bara ema guruḡa e maḡuri moḡonina na evonuvonu-raḡeto.

15 Ioane na ḡia guruḡana ekiraḡi-foforiato, ekeato, ekirato, “Au na akiraḡiatio tarimana tu maiḡa, akirato, ‘Au murigu na beiaḡomani tarimana na au evanaḡiguto. Korana tu au maki roḡosi roḡo bana maḡuri nuḡanai veḡata, ḡia tu etanuto-ḡoi.’”

16 Ġia tu varevare-bara na evonuvonu-raḡeto. Mo ḡena varevare-bara lorinai ḡita mabarara vevaḡa-namo iatai-iatai maki evinirani. 17 Korana Barau na Mose ḡenana taravatu evinirato, a varevare-bara ema guruḡa e maḡuri moḡonina tu Iesu Keriso na eḡwa-iaḡomarito. 18 Tovotovona na veḡata beiaḡoma maitoma tarima ta na Barau asi eḡitaiato. Natuna ḡora ḡereḡa, Tamana sevinai etanuni tarimana, ḡia na Barau ema vaḡa-foforiato.

Ioane Babatiso ḡena guruḡa-fofori

Mataio 3:1-12; Mareko 1:7-8; Luka 3:15-17

19 Ioane ḡena guruḡa-fofori tu maiḡa. Iuda tarimari na Rubu Veaḡa vereri e Levi doḡorona tarimari, (mai tu Rubu Veaḡai vetuḡunaḡi tarimari), kotari Ieruselema na Ioane ḡenai ḡetuḡu-iaḡorito, beḡene danaḡia ḡana, beḡene kira, “Ġia tu deikara?” 20 Benamo Ioane asi evekira-ḡuniḡauto, senaḡi ḡoirari ai eguruḡa-foforito, ekirato, “Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraḡi-toreato vevaḡa-maḡuri tauna).” 21 Ma ḡedanāḡiatio, ḡekirato, “Ba ḡoi tu deikara? Ġoi tu Elia ba?” Ġia ekirato, “Au tu dia Elia.” Ma ḡekirato, “Ġai na peroveta tarimana ḡanariani tarimana tu ḡoi ba?” Ġia evaḡa-veseto, ekirato, “Asiḡina!” 22 Benamo ḡia na ma ḡedanāḡi-ḡenoḡoiatio, ḡekirato, “Ba ḡoi tu deikara? Ġemu vevaḡa-vese novini-ginikauma, be beḡe tuḡuma tarimari ḡeri ai baḡana iaḡo, baḡana vaḡa-ribari. Ġoi tauḡemu varimu tu aiḡesi?” 23 Benamo Ioane tauḡena evevari-fiuto, ekirato, “Au tu garo ta tano fakanai ekea-koḡokoḡoni, ekirani, ‘Vereḡauka ḡena dabara boḡono iarevatorea.’” Isaia peroveta tarimana na ekiraḡi-guineato ilailana.

24 Mo vetuḡu ḡeiaḡo-viniato tarimari tu Farisea tarimari. 25 Benamo Ioane ḡedanāḡiatio, ḡekirato, “Bema ḡoi tu dia Keriso, e dia Elia, e dia mo peroveta tarimana, karase nai ḡoi tu ovevaḡa-babatisoni?” 26 Ioane evaḡa-veseto, ekirato, “Au tu nanu na moḡo ababatisoni, senaḡina tarima ta tu ḡomi fakami ai eruḡa-taḡoni, ma ḡomi tu asi ribami ḡia. 27 Ġia tu au murigu na eiaḡomani, ema au tu asi ilaila, ḡia ḡena tamaka varori baruḡarini.” 28 Mai dagara mabarari tu Betania, Ioridana ḡarukana mo rekenai, ḡeḡorato, Ioane ebatisoto-ḡoi gabunai.

Barau ḡena ḡinitaḡo mamoena

29 Ma elaḡanito nuḡanai, Ioane na Iesu eḡitaiato, ḡia ḡenai eiaḡomato-ḡoi, benamo ekirato, “Goḡoḡe, mani tu Barau ḡena Mamoe Natuna, ḡia na tanobara ḡena rakava beḡabi-vaḡiani. 30 Au na tu ḡia akiraḡiatio, akirato, ‘Au murigu na eiaḡomani tarimana na evanaḡiguto, korana tu au roḡosi roḡo bara maḡuri nuḡanai veḡata, ḡia tu etanuto-ḡoi.’ 31 Tovo-tovonai au tu asi ribagu ḡia, senaḡi au aiaḡomato nanu na ababatisoni, korana tu Isaraela tarimari na Iesu beḡene ribaia ḡana.”

32 Benamo Ioane ma eguruḡa-foforito, ekirato, “Iauka aḡitaiato, guba na emariḡoto pune noḡa, ḡia iatanai etanukauto. 33 Tovotovonai au tu asi

ribagu ġia, senaġi Barau na etuġuguto, bana iaġoma tu, tarimarima nanu na bana babatisori ġana. Ġia na evaġa-guruġaguto, ekirato, ‘Goi na tarima ta boġitaiani, Iauka bemaṛiġoni, iatanai betanu-kauni. Mo tau tu tarimarima Iauka Veaġa na bebabatisorini.’”³⁴ Ioane ekirato, “Au na aġitaiato naima akiraġi-foforiani, ġia tu Barau Natuna.”

Iesu ġena mero ġiniguineri

³⁵ Ma elaġanito nai tu, Ioane e ġena mero ruarua ġesi monai ma ġeruġa-taġoto-ġoi. ³⁶ Ġeruġa-taġoto-ġoi nuġanai tu, Iesu eraka-vanaġito, eġitaiato, benamo ekirato, “Ġoboġe, Barauna Mamoe Natuna, (ġena ġini-taġo mamoen), ġoġitaia.” ³⁷ Ma Ioane ġena mero ruarua na mo guruġa ġeseġaġiato, benamo Iesu murina na ġeiaġoto. ³⁸ Iesu eruġa-kureto, ma murinai ġerakakauto tarimari ruarua eġitarito, benamo edanaġirito, ekirato, “Ġomi tu kara ġourani?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Rabi, ġoi tu ainai otanuni?” Rabi anina tu vevaġa-riba tarimana. ³⁹ Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Goiaġoma, ġoma ġitaia.” Benamo ġia ġesi ġeiaġoto, ma ġena tanu gabuna ġea ġitaiato, mo ġaro vinubana tu ġia ġesi ġebukato. Mo tu horaġauna 4 koloko lavilavi rekenai.

⁴⁰ Ioane ġena guruġa ġeseġaġiato, benamo Iesu murinai ġerakato tarimana ta tu Anduru, Simona Petero tarina. ⁴¹ Anduru na Iesu eraga-kwaneato. Asikauna kakana Simona edoġariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Ġai na Mesia baġa doġaria.” Mesia anina tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tarimana). ⁴² Benamo ġia na Simona Iesu ġenai eġori-iaġoato. Iesu na eġitaiato, benamo ekirato, “Goi aramu tu Simona, Ioane natuna, senaġi ġoi toma aramu beġe kiraġiani tu Kefas beġe toni.” Mai ara “Kefas” ema “Petero” aniri tu sebona, garo ai anina tu “Fore”.

Iesu na Filipino e Natanaela ekearito

⁴³ Ma elaġanito nai tu, Iesu tu Galilea tanona ġana neiaġo etato. Ġia na Filipino edoġariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Murigu ai noma raka.” ⁴⁴ Filipino tu Betesaida tarimana, Anduru e Petero ġesi vanuġa sebona. ⁴⁵ Filipino na Natanaela edoġariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Mose ġena taravatu ai ema peroveta tarimari ġeri bukai varina ġetoreato tarimana tu baġa doġaria; ġia tu Iesu, Nasareta tarimana, Iosefa natuna.” ⁴⁶ Natanaela evedanaġito, ekirato, “Nasareta na dagara namona ta beiaġomani?” Filipino ekirato, “Noiaġoma, noma ġitaia.”

⁴⁷ Iesu na Natanaela eġitaiato, eiaġomato-ġoi, benamo ġia ekiraġiato, ekirato, “Ġoboġe, mani tarima tu Isaraela tarimana korikorina, ġia ġenai ġofaġofa ta tu asi etanuni.” ⁴⁸ Natanaela na edanaġiato, ekirato, “Kamasi boribagu?” Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Filipo tu vau bekeamu. Au na ġoi tu baġita-guinemu figi ġauna gaburenai roġo otanuto-ġoi nai.” ⁴⁹ Benamo Natanaela na evaġa-veseato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġoi tu Barau Natuna; ġoi tu Isaraela Verena.” ⁵⁰ Iesu na ma evaġa-veseato, ekirato, “Goi na au ovaġa-moġoniguni, korana au na bakira-varamu, ġoi tu figi ġauna gaburenai baġita-guinemu, nene? Veġa tari vau boġitarini, mai veġa maiġa maki beġe vanagiini.” ⁵¹ Benamo ma ekirarito, ekirato, “Moġoni veġata, au na ġomi akiramini, guba bevekeo-fakani boġo ġitaiati, ema Barau ġena aneru beġe varaġeni e beġe mariġoni boġo ġitarini Tarimarima Natuna ġenai.”

2

Veġaraġo verekona Kana vanuġanai

¹ Ġaro ruarua ġekorito murinai, Kana vanuġana nuġanai veġaraġo verekona ta ġeveiato. Kana vanuġana tu Galilea tanona nuġanai. Mo veġaraġo verekona nuġanai tu Iesu sinana maki monai. ² Ema Iesu ma ġena mero ġesi maki ġeura-maġirito, be mo veġaraġo verekona nuġanai ġerakatoġato. ³ Vine nanuna o wain ekorito, benamo Iesu sinana na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġia tu asi ġari vine nanuna.” ⁴ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Vavine, karase nai au oma kira-varaguni? Mani tu gomi ġemi ġauvei. Au ġegu ġaro tu roġosi bene votu. ⁵ Benamo sinana na vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, “Kara bekira-varamini veiġana boġono veia.”

⁶ Monai tu fore gwaġuturi imaima sebona (6) vaġa-ruġa, Iuda tari-mari ġeri veiareva veiġari ġari ġeġauvei-iaġirito-ġoi. Mo fore gwaġuturi tata nuġari tauri galon gabana ruarua (20) o gabana toitoi (30) kavari.

⁷ Iesu na vetuġunaġi tarimari ekirarito, ekirato, “Mani gwaġutu nanu na ġovaġa-vonuri!” Benamo ġevaġa-vonu fokafokarito. ⁸ Moġa murinai ma ekirarito, ekirato, “Kota ġoġutu-vaġia, ġoġwa-iaġoa vereko ġorikauna tarimana ġenai.” Ġeġutu-vaġito, benamo ġeġwa-iaġoato, ⁹ vereko ġorikauna tarimana na mo nanu, vine nanunai evaġa-iaġoato moġa, eniu-tovoato. Ġia tu asi ribana mo vine nanuna tu ainana eiaġomato; a nanu ġesisiato merori ġereġari moġo ma ribari. Benamo vereko ġorikauna tarimana na veġaraġo variġu tauna ekea-iaġomaiato, benamo evaġa-guruġaiato, ekirato, ¹⁰ “Tarimarima mabarari na vine nanuna namo vedaureana tu ġetore-rosi guineani, benamo vereko tarimari ġeniu-maseni murinai vau, vine nanuna kota namo raġina ma ġetore-rosiani. Senaġina ġoi na tu vine nanuna namo vedaureana tu boġabi-taria mo maitoma.”

¹¹ Mai tu Iesu ġena vetoġa boruna giniguenena evaġa-foforiato Kana vanuġanai, Galilea tanona nuġanai. Monana ġia marevana e seġukana baregona evaġa-foforiato, ema ġena mero na ġevaġa-moġoniatu.

¹² Moġa murinai Iesu ma sinana e tarina merori, ema ġena mero ġesi ġevariġoto Kaperanauma ġana. Ma monai ġaro viravira ta ġetanuto.

*Iesu na Rubu Veaġa eiarevaiato**Mataio 21:12-13; Mareko 11:15-17; Luka 19:45-46*

¹³ Iuda tarimari ġeri Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġoirai ekavinaġito naima, Iesu tu Ierusalemna ġana evaraġeto. ¹⁴ Rubu Veaġa nuġanai tarimarima na boromakau, e mamoe, ema pune ġevoivoi-iaġirito-ġoi, ema tarima kotari teibolo ai ġetanuto ma moni ġesisisito-ġoi edoġaririto. ¹⁵ Benamo varo kwarina ta evatoato. Monana Rubu Veaġa na mamoe e boromakau mabarari ema lailai-rosirito. Moni ġesisisirito-ġoi tarimari ġeri fata eġuke-vebuburito, ġeri moni ebubulauslausirito. ¹⁶ Benamo pune ġevoito-ġoi tarimari ekira-ġoirito, ekirato, “Maġeri dagara mainana ġoġabi-rosiri! Au Tamagu ġena numa tu voivoi numanai asi ġovaġa-iaġoa!” ¹⁷ Benamo ġena mero na Buka Veaġai eve-toreto guruġana ġetuġamaġi-doġariato, ekirani, “Ġoi ġemu numa uravinina nuġagu ai tu karava noġa eġarani.”

¹⁸ Moġa murinai Iuda tarimari na ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Maġesi oveini anina tu kara? Kamara vetoġa na bevaġa-foforimuni ġai ġemai, ġoi tu ma ġemu maoro maġeri boveirini?” ¹⁹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mai

Rubu Veāga ġorovoa, benamo ġaro toitoi nuġanai au na ma bana vaġa-ruġa-vaisi ġenoġoia.”²⁰ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Mai Rubu Veāga tu laġani gabana vasivasi ma imaima sebona (46) nuġari ai ġeragaiato. A ġoi na tu ġaro toitoi nuġanai ma boraga-ġenoġoiani otoni?”

²¹ Senaġi Iesu na tu ġia tauġanina Rubu Veāgai evaġa-ilailaiato. ²² Iesu mase na evaisi-raġeto murinal, ġena mero na mo guruġa ġetugamaġidoġariato, benamo ġia na Buka Veāga ema Iesu na evaġa-ribarito guruġari ġevaġa-moġonirito.

Iesu ribana tarimarima ġeri veġa

²³ Iesu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġarori ai Ierusalemaj etanuto-ġoi nai, tarima vovoka na ġevaġa-moġoniato, korana tu vetoġa boruri ġutuma eveirito ġeġitarito nai. ²⁴ Senaġi Iesu na ġia asi evaġa-moġonirito, korana tarimarima mabarari ġia tu ma ribana ġinikau. ²⁵ Ema tarima ta tu asi ilaila ġia tarimarima ġeri maġuri dabarari bekira-varaiani, korana tarimarima mabarari nuġari tu ġia ma ribana.

3

Iesu e Nikodemo

¹ Farisea tarimana ta etanuto-ġoi arana Nikodemo; ġia tu Iuda tarimari ġeri veġorikau tauna ta. ² Nega ta boġi ai Iesu ġenai eiaġoto, benamo ekirato, “Rabi, ġai ribama, ġoi tu vevaġa-riba tarimamu, Barau ġenana oiaġomato, korana tu vetoġa boruri oveirini maiġeri tu Barau na asi evaġa-kavaiani tarimana na tu asiġina ġinavaġi beveirini riba.”

³ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Moġoni veġata akiramuni, asi beġora-ġenoġoini tarimana na Barau ġena Basileia tu asiġina ġinavaġi beġitaiani.”

⁴ Benamo Nikodemo na edanaġiato, ekirato, “Tarima baregona ta tu kamasi ma beġora-ġenoġoini? Sinana nuġanai ma beraka-toġani, benamo ma beġora-ġenoġoini?”

⁵ Iesu ma evaġa-veseto, ekirato, “Au na akira-korikorimuni, tarima ta Barau ġena Basileia nuġanai asi berakatoga-kavani, senaġina nanu ġenana beġorani ema Iauka ġenana maki beġorani tarimana vau beraka-toġani.

⁶ Tarimarima tauġanina ġenana eġorani tu tauġani, ma Barau Iaukana ġenana eġorani tu iauka. ⁷ Goi nuġamu asi bene farevaġi maiġesi akiramuni nai, korana au bakira, ‘Gomi mabarami boġono ġora-ġenoġoi.’ ⁸ Iavara etoġani tu, eurani gaburi ġana eġau-iaġoni. Guruna tu ġoseġaġiani, senaġi ainana eiaġomani, ma aiġana eiaġoni tu asi ġoribaiani. Barau Iaukana ġenana ġeġorani tarimari mabarari maki moġesina, asi ġoribani kamasi ġeġorani.”

⁹ Nikodemo ma evedanaġito, ekirato, “Mai dagara tu kamasi beġe ġorani?”

¹⁰ Iesu ma evaġa-veseto, ekirato, “Goi tu Isaraela ġeri vevaġa-riba tarimamu, senaġi maiġeri dagara ġoi tu asi ribamu? ¹¹ Au na akira-korikorimuni, ġai tu ribama dagarari ġaguruġa-iaġirini, ema ġaġitarito dagarari ġakiraġi-foforirini, senaġina ġema guruġa tu asi ġoġabi-raġerini. ¹² Au na gomi ġemi tu tanobara dagarari akiraġirini, senaġi asi ġovaġa-moġoniguni, a guba dagarari bakira-varamini nai tu, kamasi boġo vaġa-moġoniguni? ¹³ Tarima ta guba ġana asiġina ġinavaġi evarageo, senaġina guba na emariġoto tarimana ġereġana moġo, mo tu Tarimarima Natuna. ¹⁴ Mose na tano fakanai mota eġabi-vaisiato ilailanai, Tarimarima

Natuna maki moġesi beġe ġabi-vaisiani. ¹⁵ Monana vau ġia ġenai beġe veġabidadamani tarimari mabarari na maġuri vanaġivanagi beġe ġabiani.

¹⁶ Korana Barau na tanobara euravini-baregoato nai, Natuna ġora ġereġa evinirato, be ġia beġe ġabidadama-viniani tarimari mabarari tu asi beġe maseni, a maġuri vanaġivanagi beġe ġabiani. ¹⁷ Korana Barau na Natuna etuġu-mariġoato tanobara ġana tu, dia tanobara bene vaġa-kotaia ġana, senaġi tanobara ġia bakunai bene maġuri ġana. ¹⁸ Ġia ġenai eveġabidadamani tarimana tu meto asi beviniani, senaġi asi eveġabidadamani tarimana tu varau meto eġwa-taġoani, korana ġia na tu Barau Natuna ġora ġereġa asi eġabidadama-viniani nai. ¹⁹ Mo meto korana tu maiġesi: Mama tu tanobarai varau ema foforito, senaġi tarimarima na mukuna ġeuravini-baregoato, korana ġeri veiġa tu rakava nai. ²⁰ Veiġa rakavari ġeveni tarimari mabarari na tu mama ġeruġaiani, mama asi ġeiaġo-viniani. Ġia tu ġegarini, korana ġeri veiġa rakavari beġe foforini ma-mai garina. ²¹ Senaġi deikara dabara moġonina ekorana-iaġiani tarimana na mama eiaġo-viniani, benamo tarimarima na beġe ġita-ginikauani, ġena veiġa namori eveirito tu Barau ġenana eveirito.

Iesu ema Ioane

²² Moġa murinai Iesu ma ġena mero ġesi Iudea tanona rekena ġana ġeiaġoto. Monai Iesu tu ġena mero ġesi ġetanuto-ġoi e ebatisoto-ġoi.

²³ Ioane maki Aenon ai, Salim rekenai, ebatisoto-ġoi, korana nanu tu barego monai. Tarimarima mo ġana ġeiaġoto-ġoi, ea babatisorito-ġoi. ²⁴ Mo tu Ioane dibura numanai roġosi ġere kou-gaua nuġanai.

²⁵ Moġa ġaronai Ioane ġena mero Iuda tarimana ta ġesi ġeveġare-veġareto. Ġia ġeri guruġa tu, kamara veġuriġi veiġanai tu tarimarima benamo-vedaureani. ²⁶ Ioane ġena mero Ioane ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, Ioridana ġarukana mo rekenai ġoi ġesi ġotanuto-ġoi e ġoi na oguruġa-iaġiato tarimana tu ebatisoni, ema tarimarima vovoka ġia ġenai ġeiaġoni.”

²⁷ Ioane evaġa-veseto, ekirato, “Tarima ta na dagara ta asi beġoitaġo-kavaiani, senaġi Barau na guba na bevini-riġoani vau beġoitaġoni. ²⁸ Ġomi taugemi na ġoseġaġiguto, be ma ribami au akirato, ‘Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), senaġi au tu etuġu-guineguto ġia ġoirana ġana.’ ²⁹ Beveġaraġoni ġuiatona tu beġaraġoani futuana na beġaraġoani. A beveġaraġoni futuana ġatana tu eruġa-taġoni moġo, (mai tu au, Ioane), ema ġatana eseġaġi-ġauni, ma ġatana beveġaraġoni futuana garona beseġaġiani nai tu, beiakuni. Moġesi naima au tu iaku na bama vonuvonu-raġe. ³⁰ Ġia tu bene barego, a au tu bana kei.”

Iesu tu guba na eiaġomato

³¹ “Tuġuna na emariġoto tarimana tu dagara mabarari iatari ai; tano na eiaġomato tarimana tu tanobara tarimana ema tanobara guruġari moġo bekiraġini. Guba na eiaġomato tarimana dagara mabarari iatari ai. ³² Ġia tu monai eġitato e eseġaġito dagarari ekiraġi-foforirini, senaġi tarima ta na ġena guruġa asi eġabi-raġeani. ³³ Deikara na ġia ġena guruġa eġabi-raġeani tarimana na evaġa-moġoni korikoriani, Barau tu moġoni veġata. ³⁴ Korana tu Barau na etuġuato tarimana na Barau ġena guruġa bekiraġiani, korana tu Barau na ġena lauka Vevaġa eviniato ema evaġa-vonuvonu-raġeani. ³⁵ Tamana na Natuna eura-viniani, ema dagara mabarari ġia ġimanai etore-kaurito. ³⁶ Deikara na Natuna evaġa-moġoniani tarimana na

mağuri vanağivanaği beğabiani. A Natuna asi evağa-moğoniani tarimana na mağuri asi beğabiani, senaği Barau ġena baru tu ġia iatanai betanuni.”

4

Iesu ema Samaria vavinena

¹ Farisea tarimari tu varau ġeseğagito, Iesu na tarima vovoka eğabirito, ġena mero ai evağa-iağorito e ebabatorito, ma Ioane na tu asi vovoka eğabirito. ² Senağina Iesu tauğena na ta tu asi ebabatorito; mo tu ġena mero moğo ġebabatorito-ğoi. ³ Iesu eribato ġia varina Farisea tarimari na eseğagiato, benamo Iudea eiağuiato, Galilea ġana ma eğenoğoi-iağoto. ⁴ Galilea ġana tu Samaria tanona na eraka-vanağito.

⁵ Samaria vanuğana tai erağasito. Mo vanuğa arana tu Sika. Mo vanuğa tu Iakobo na natuna Iosefa eviniato tanona sevinai. ⁶ Iakobo ġena nanu gurina maki monai. Iesu tu eraka-iağomato, be egaugau-rağeto, benamo mo nanu gurina sevinai etanu-tarito. Mo tu horağaua 12 koloko nuğanai ġaroğotai.

⁷ Etanu-tağoto-ğoi nuğanai, Samaria vavinena ta nanu ġutu eiağoto, benamo Iesu na enoğiato, ekirato, “Nanu kota noma vinigu, be nama niu.” ⁸ Ģena mero tu vanuğa ġana, ġaniğani voi ġeiağoto. ⁹ Samaria vavinena evağa-veseto, ekirato, “Goi tu Iuda taumu, ma au tu Samaria vavinegu, karase nai au ġegu ai nanu onoğini?” Moğesi ekirato, korana Iuda tarimari tu Samaria tarimari ġesi asi ġevegara-garato-ğoi. ¹⁰ Benamo Iesu na evağa-veseato, ekirato, “Bema Barau ġena varevare dagarana boro riba, ema boro riba maki, nanu kota ġemu ai enoğiani tarimana tu deikara nai tu, ġia boro noğia, benamo ġia na mağuri nanuna bere vinimu.” ¹¹ Vavine ekirato, “Vereğauka, ġoi tu asi ġemu tuğurigo dagarana e guri maki varigo. Mani mağuri nanuna tu ainana boğabiani? ¹² Goi tu varage lelevaği, ma ġai senema Iakobo tu kei, ei? Mai nanu gurina tu ġia na evinimato, ema ġia tauğena na eniuato-ğoi, natuna mabarari na ema ġena boromakau e mamoe seriri na maki ġeniuato-ğoi.” ¹³ Iesu na ma evağa-veseato, ekirato, “Mai nanu beğe niuani tarimari mabarari bokari ma beğe koke-ğenoğoini. ¹⁴ A au na baviniyani nanuna beniuani tarimana tu, bokana asi ma bekoğe-ğenoğoini. Korana au na baviniyani nanuna tu ġia nuğanai nanu gurinai beiağoni, bevoneğoi-voneğoini ema mağuri vanağivanaği beviniani.” ¹⁵ Mo vavine na enoğiato, ekirato, “Vereğauka, mani nanu novinigu, be bokagu asi ma bene koke-ğenoğoi, ema maigana nanu-ğutu asi ma bana iağoma.”

¹⁶ Benamo Iesu na evağa-guruğaiato, ekirato, “Noiağo, ġarağomu noa keaia, benamo taumi ruarua boğono iağoma.” ¹⁷ Mo vavine evağa-veseto, ekirato, “Au tu asi ġarağogu.” Iesu ekirato, “Mani tu moğoni okirani, ‘Au tu asi ġarağogu’ otoni tuna. ¹⁸ Ģemu guruğa tu moğoni, korana ġoi tu vağaimaima veğata oveğarağoto, ema mani oğabiato tarimana maniğa tu dia ġoi ġarağomu. ¹⁹ Mo vavine ekirato, “Vereğauka, au toma bama riba, ġoi tu peroveta tarimamu. ²⁰ Ģai tubuma ġatama na tu mai ġoro ai Barau ġetomarakarigi viniato-ğoi, a ġomi Iuda tarimami ġokirani, toma-rakarigo gabuna tu Ierusalem ai moğa, be tarimarima tu monai beğene toma-rakarigo.”

²¹ Iesu ekirato, “Vavine, ġegu guruğa bono vağa-moğonia, ġaro ta eiağomani, mai ġoro ai e Ierusalem ai maki Tamara asi boğo toma-rakarigo viniani. ²² Ģomi Samaria tarimami na ġotoma-rakarigo viniani Barauna tu asi ribami; a ġai na ġatoma-rakarigo viniani Barauna tu ribama, korana

vevaġa-maġuri tu ġai Iuda tarimama ġemana eiaġomani. ²³ Senaġi ġarona eiaġomani ema varau beraġasi maiġa, toma-rakarigo tarimari moġoniri na Tamara Barau tu iaukai e moġoni ai beġe toma-rakarigo viniani. Korana Tamara na tu moġesi beġe toma-rakarigo viniani tarimari evetaurini. ²⁴ Barau tu Iauka, ma beġe toma-rakarigo viniani tarimari na tu iaukai ema moġoni ai beġene toma-rakarigo vinia.” ²⁵ Mo vavine na ekiraiato, ekirato, “Au ribagu, Mesia, ġekiraġiani Keriso ġetoni, tu beiaġomani. Ġia beiaġomani ġaronai, ġia na dagara mabarari bekiragi-foforirini.” ²⁶ Benamo Iesu na evaġa-veſeato, ekirato, “Tarimana tu au maiġegu, ġoi avaġa-guruġamuni.”

Iesu ġena mero ġeġenoġoito

²⁷ Iesu moġesi eguruġato-ġoi nuġanai, ġena mero ġeraġasito. Ġia mabarari nuġari ġefarevaġito, korana Iesu tu vavine ta ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi, senaġi tarima ta asi ekirato, “Ġoi tu kara ourani?” O “Karase nai mai vavine ġesi ġoguruġa-guruġani?” ²⁸ Benamo mo vavine na ġena nanu gwaġutuna eraga-kwaneato, eġenoġoi-iaġoto vanuġa ġana, benamo vanuġa tarimari ea kirarito. ²⁹ Ekirato, “Goiaġoma, tarima ta ġoma ġitaia. Ġia na au ġegu veġa aveirito dagarari mabarabarari bekiragi-fofori fororiri. Betaġu ġia tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), banaġu?” ³⁰ Benamo tarimarima na vanuġa ġeiaġuiato, ma Iesu ġenai ġeiaġoto.

³¹ Mo faka nuġanai ġena mero na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, noġaniġani.” ³² Senaġi ġia evaġa-veſeto, ekirato, “Au tu ma ġagu ġaniġani, ġomi asi ribami ġaniġanina.” ³³ Moġesina naima ġena mero tauġeri ġevedanaġito, ġekirato, “Tarima ta na ġana ġaniġani beġwa-iaġoma ba?” ³⁴ Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ġagu ġaniġani tu etuġuguto Barauna ġena ura bana veia, ema eviniguto ġauveina bana vaġa-koria.

³⁵ Ġomi ma ġemi sisiba guruġana, ġokirani, ‘Ġue vasivasi murinai vau kwakwa ġarona beiaġomani.’ A au na akiramini, matami ġokeori, benamo vamoka ġoġita-ginikauri, tauri tu varau beġe gwaġiġi, kwakwa ġarona tu beraġasi. ³⁶ Kwakwa tarimana ġena ġauvei voina tu begabiani, ema vamoka ġaniġanina bevaġa-vegogoani tu, maġuri vanaġivanagi ġana. Tauna moġa, varovarona tarimana e kwakwa tarimana beġe iaku-vegogoni. ³⁷ Korana moġesi bevetoreni nai tu, iniġesina ġekiraġiani guruġana tu moġoni, ‘Tarima ta na tu evaroani, ma ta na tu ekwaiani.’ ³⁸ Au na ġomi atuġumito tu, asi ġovaro-vekwaraġito dagarari kwakwari. Varovarori vekwaraġiri tu tarima tauri ġevewaraġito, a ġomi na tu ġia ġeri vekwaraġi dagarari kwakwari boġo raka-toġa.”

Samaria tarimari ġutuma na Iesu ġevaġa-moġoniato

³⁹ Benamo Samaria tarimari vovoka mo vanuġa nuġanai Iesu ġevaġa-moġoniato, korana tu mo vavine ġena vearifiu guruġana ġenana naima, ġia ekirato, “Au ġegu veġa rakavari aveirito dagarari mabarabarari bekiragi-fofori fororiri.” ⁴⁰ Moġesina naima Samaria tarimari Iesu ġenai ġeiaġomato nai tu, ġenogiato, ġia ġesi roġo beġene tanu. Moġa lorinai Iesu mo vanuġai ġaro ruarua ma etanuto. ⁴¹ Ma tarimarima vovoka na Iesu ġevaġa-moġoniato, korana ġena vearifiu guruġari na. ⁴² Benamo ġia na mo vavine ġekiraiato, ġekirato, “Ġai na maitoma Iesu ġavaġa-moġoniani, dia ġoi ġemu guruġa lorinai, senaġi ġai tauġema na ġia baġa seġaġia, ma baġama riba-ginikau, ġia tu moġoni Keriso, tanobara Vaġa-maġurina Tarimana.”

Vere ta natuna merona Iesu na keve na evaḡa-maḡuriato

⁴³ Iesu monai ḡaro ruarua etanuto murinai, Galilea ḡana ma eiaḡoto. ⁴⁴ Iesu tauḡena na ekiraḡi-foforiato, ekirato, “Peroveta tarimana tu ḡena vanuḡa korikorina tarimari na asi beḡe gubakauani.” ⁴⁵ Benamo Galileai ea votuto nai tu, Galilea tarimari na ḡegabi-raḡeato. Iesu ḡegabi-raḡeato korana Ierusalemiai Pasova verekona nuḡanai tu ḡia maki monai, be Iesu na kara eveirito dagarari mabarari tu, matari na ḡeḡitarito.

⁴⁶ Benamo Iesu ma eḡenoḡoito Galilea vanuḡana ta arana Kana ḡana. Kana tu Iesu na nanu wain ai evaḡa-iaḡoato vanuḡana. Monai kini ḡena vere ta Kaperanaumai etanuto-ḡoi, ma ḡia natuna merona tu ekeve-rakavato. ⁴⁷ Mo vere eseḡaḡito, Iesu tu Iudea na eiaḡomato Galilea ḡana, benamo eiaḡoto ḡia ḡenai, benamo enoḡiato, Kaperanauma ḡana nevariḡo, be ḡia natuna merona nea vaḡa-maḡuria, korana ḡia natuna merona tu dori emaseto-ḡoi.

⁴⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ḡomi tu vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veḡari asi boḡo ḡitarini tu, asi boḡo vaḡa-moḡoniguni.” ⁴⁹ Mo vere ekirato, “Vereḡauka, si-iaḡo, natugu bemaseni ḡesi.” ⁵⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Noiaḡo, natumu merona tu bemaḡuri bene.” Mo tarima na Iesu ḡena guruḡa evaḡa-moḡoniato, benamo eiaḡoto.

⁵¹ Dabara na eḡenoḡoi-iaḡoto-ḡoi nuḡanai, ḡena vetuḡunaḡi tarimari ḡesi ḡevedoḡarito, benamo ḡekira-varaiato, ḡekirato, “Ḡoi natumu merona tu bemaḡuri.” ⁵² Benamo ḡia na edanaḡirito, kamara horai natuna merona enamoto. Ḡia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Ḡoraḡani horaḡauna 1 koloko lavilavi rekenai ḡia mo keve na eraga-kwaneato.” ⁵³ Benamo tamana eriba-maoroto, mo aoa korikorinai enamoto, Iesu na ḡia evaḡa-guruḡaiato, ekirato, “Ḡoi natumu tu bemaḡuri.” Benamo ḡia e ḡena numa tarimari mabarari ḡesi Iesu ḡevaḡa-moḡoniato. ⁵⁴ Mai tu vetoḡa boruna vaḡa-ruaruana Iesu na eveiato, Iudea na Galilea ḡana eiaḡoto murinai.

5

Kou ai Iesu na tarima ta evaḡa-namoato

¹ Mai veḡa murinai Iesu tu Ierusalemia ḡana ma evaraḡeto, korana Iuda tarimari tu ḡeri vereko ta ḡeveiato-ḡoi.

² Ierusalemiai kou ta tu ḡatama-boka baregona arana Mamoe Ḡatama-bokana sevina. Mo kou arana Heberu garo ai tu Betesda, ma ḡia sevina tu iaḡaraḡi foutari imaima (5). ³ Ḡaro mabarari ai kevekeve tarimari vovoka monai ḡegenataḡoto-ḡoi, mata-bubu, kwaku rakava, ema tauḡaniri ḡemaseto tarimari, [nanu ḡena ḡareva-ḡareva ḡevaḡa-nogaiaḡoto-ḡoi. ⁴ Korana aneru ta guba na emariḡoto-ḡoi, mo nanu evaḡa-ḡareva ḡarevaiato-ḡoi. Mo nanu eḡarevato-ḡoi nuḡanai, eturu-ferei guineto-ḡoi tarimana tu ḡena keve enamoto-ḡoi.]

⁵ Monai tarima ta egena-taḡoto-ḡoi, ḡena keve laḡaniri tu gabana toitoi ma imaima toitoi (38). ⁶ Iesu na monai genataḡonai eḡitaiato, ma eribato, ḡia tu ḡaro vovoka veḡata ekeve-iaḡiato. Benamo Iesu na edanaḡiato, ekirato, “Ḡoi ourani nonamo ba?”

⁷ Keve tarimana na evaḡa-veseato, ekirato, “Vereḡauka, nanu eḡareva-ḡarevani nai, au kou ai tu asi tau raga tore-reigu tarimana ta. Mainana tauḡegu kou aiaḡo-viniani nai tu, ta eraka-rei-guineni. ⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Novariḡisi, ḡemu geda noḡabi-vaisia, be noraka.” ⁹ Benamo mo

tarima ġena keve asikau enamoto, ma ġena geda eġabi-vaishiato, benamo eruġa-vaishiato, erakato.

Mo veiġa tu Sabadi ai eġorato. ¹⁰ Moġa lorinai Iuda tarimari na mo keve na enamoto tarimana ġekiraiato, ġekirato, “Toma tu Sabadi, ġemu geda asi bono ġwa-rakao rakaoa, taravatu.” ¹¹ Ġia na evaġa-veserito, ekirato, “Au bevaġa-namogu tarimana na bekiragu, bekira, ‘Ġemu geda noġabi-vaishiato, be noraka,’ besi.” ¹² Benamo ġia na ġedanagiato, ġekirato, “Mo tu kamara tarima na bekiramu, ‘Ġemu geda noġabi-vaishiato, be noraka,’ besi?” ¹³ Senaġi mo Iesu na evaġa-namoato tarimana tu asi ribana, dei na evaġa-namoato, korana Iesu tu eraka-veġitato, tarima ġutuma mo gabu ai vekaravari na.

¹⁴ Gabivau Iesu na mo tarima Rubu Veaġa nuġanai edoġariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Noseġaġi, maitoma ġoi tu bonamo. Veiaġa rakavana ta asi ma bono vei-ġenoġoia, rakava barego vedaureana ta na beġabimuni ġesi.” ¹⁵ Benamo mo tarima erakato, eiagoto, Iuda tarimari ea kira-vararito, ġia tu Iesu na evaġa-namoato.

¹⁶ Monana vau Iuda tarimari na Iesu ġevaġa-rakavaiato-ġoi, korana Sabadi ai mo vevaġa-maġuri veiaġana eveiato nai. ¹⁷ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au Tamagu tu vanaġivanaġi eġauveini naima, au maki aġauveini.” ¹⁸ Moġesi ma ekirato nai, Iuda tarimari ġeri ura tu dabara ta veġata beġene ġoitagoa, be Iesu tu beġene vaġi-masea ġetato. Dia mo Sabadi asi ekorana-iaġiato moġo dainai, senaġina ekirato, Barau tu ġia Tamana ma etato. Korana mo dabaraġi ġia tu Barau ġesi ilaila etato.

Barau Natuna ġena seġuka

¹⁹ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Moġoni, au na akira-korikorimini, Natuna ġereġana na kara ta asi beveiani, senaġi Tamana ġena veiaġa beġitarini veiaġari moġo ġia na beveirini. Tamana kara eveini dagarari mabarabarari Natuna na maki beveirini. ²⁰ Korana tu Tamana na Natuna eura-viniani, ema ġia na eveirini dagarari mabarari maki evaġa-ġitaiani. Oba, dagara barego lelevaġiri maki ġenai bevaġa-foforiani, maġeri dagara maki beġe vanaġirini, ġomi nuġami beġene farevaġi ġana. ²¹ Vaġa-ilailana Tamana na mase tarimari evaġa-vaishiato-raġerini, benamo maġuri evinirini kavana, Natuna na maki ġena ura tarimari maġuri evinirini. ²² Tamana na tu tarima ta asi evaġa-kotaiani, korana vevaġa-kota seġukana mabarana tu Natuna eviniato. ²³ Moġa tauna tu, tarimarima mabarari na Natuna beġene gubakaua, Tamana ġeguba-kauani kavana. Natuna asi egubakauani tarimana na tu Tamana maki asi egubakauani, korana Tamana na tu Natuna etuġuato.

²⁴ Moġoni au na akiramini, au ġegu guruġa eseġaġiani ema etuġuguto Barauna evaġa-moġoniani tarimana na maġuri vanaġivanaġi varau beġabia. Ġia tu Barau ġena Kota nuġanai asi beraka-toġani. Asiġina. Mase varau beraga-kwaneana, maġuri nuġanai varau beraka-toga.

²⁵ Moġoni akiramini, ġarona roġo beiaġomani, ma varau bevotu, mase tarimari na Barau Natuna ġarona beġe seġaġiani, ma beġe seġaġiani tarimari tu beġe maġurini. ²⁶ Korana tu Tamana tauġena ġenai maġuri etanuni ilailanai, Natuna maki moġesi eviniato, maġuri ġenai etanuni. ²⁷ Ema ġia Natuna maoro eviniato, bene vevaġa-kota ġana, korana ġia tu Tarimarima Natuna. ²⁸ Nuġami asi beġene farevaġi! Ġarona mani eiagomani, mase tarimari mabarari roġo gara nuġari ai na Barau Natuna ġarona beġe seġaġiani. ²⁹ Benamo beġema raka-rosini: Vei-namo tarimari

beĝe vaisi-raĝeni, maĝuri beĝene ĝabia ĝana, a vei-rakava tarimari beĝe vaisi-raĝeni, rakava voina metona beĝene ĝabia ĝana.”

Iesu beĝe kiraĝi-foforiani

³⁰ “Au tu ĝereĝagu na dagara ta asi haveiani riba. Avevaĝa-kotani maki Barau na ekiraguni aseĝaĝirini ilailari ai aveirini, moĝa lorinai ĝegu vevaĝa-kota tu roroĝoto, korana dia au tauĝegu ĝegu ura ta akorana-iaĝiani, senaĝi au etuĝuguto Barauna ĝena ura moĝo aveiani.

³¹ Bema au tauĝegu moĝo bara vekiraĝi-fofori nai tu, au ĝegu guruĝa tu asi tau vaĝa-moĝonina. ³² Senaĝi tarima ta na maki au evaĝa-moĝoniguni, ma au ribagu, ĝia na au ekiraĝi-foforiguni guruĝana tu moĝoni.

³³ Ĝomi na tarima kotari ĝotuĝu-iaĝorito Ioane ĝenai, benamo ĝia na guruĝa moĝonina ekiraĝiato. ³⁴ Au vaĝa-moĝonigu guruĝari tu dia tarimarima ĝerina eiaĝomani, a Ioane bakiraĝia korana tu, ĝomi maĝuri boĝono doĝaria uranai. ³⁵ Ioane tu noĝa moĝo lamefa eĝarato-ĝoi ema emore-taĝoto-ĝoi, benamo ĝomi mo faka kotunai ĝemi ura tu, ĝia ĝena mamai boĝono iakutanu moĝo ĝotato-ĝoi.

³⁶ Senaĝi au ĝevaĝa-moĝoniguni veĝari na, Ioane na evaĝa-moĝoniguni guruĝari, moĝeri tu ĝevanaĝirini. Korana tu Tamagu na eviniguto ĝauveina maitoma aveiani, mainana au evaĝa-moĝoniguni, au tu Tamagu na etuĝuguto. ³⁷ Au tu Tamagu na etuĝuguto, ma ĝia tauĝena na maki au ekiraĝi-foforiguto. Gomi na ĝia garona tu roĝosi ĝoro seĝaĝia, ema vetoĝana maki roĝosi ĝoro ĝitaia. ³⁸ Ema ĝena guruĝa ĝomi nuĝami ai tu asi etanuni, korana ĝia na etuĝuato tarimana tu asi ĝovaĝa-moĝoniani.

³⁹ Gomi na Buka Veaĝa guruĝari ĝovetau-ginikaurini, korana ĝomi ĝotuĝamaĝini tu, moĝeri guruĝa nuĝari ai maĝuri vanaĝivanaĝi boĝo doĝariani. Moĝeri guruĝa na tu au ĝekiraĝiguni. ⁴⁰ Senaĝina ĝomi maĝuri ĝabigabina uranai au ĝegu ai iaĝoma tu asi ĝourani.

⁴¹ Au tu tarimarima ĝerina vevaĝa-raĝe tu asi avetauani. ⁴² Senaĝi ĝomi aiĝesi, au tu ma ribagu. Au ma ribagu ĝomi nuĝami o lorumi ĝuturi ai Barau uravinina tu asi etanuni. ⁴³ Au aiaĝomato tu Tamagu aranai, ma asi ĝoĝabi-raĝeguni. Senaĝi tarima boruna ma beiaĝomani tauĝena aranai nai tu, boĝo ĝabi-raĝeani. ⁴⁴ Gomi tu tauĝemi fakami ai moĝo ĝovevaĝa-raĝeni tu ĝoĝabi-raĝerini. Senaĝi mo vevaĝa-raĝe tu Barau ĝereĝana na moĝo beveiani. Ma Barau ĝenana eiaĝomani mo vevaĝa-raĝe, ĝomi na tu asi ĝourani boĝono ĝabia. Bema ĝomi maniĝesi tauĝemi fakami ai moĝo ĝovevaĝa-raĝeni nai tu, kamasi au boĝo vaĝa-moĝoniguni?

⁴⁵ Asi boĝono tuĝamaĝi, au na Tamagu ĝoiranai bavaĝa-daĝamini, asiĝina. Vaĝa-daĝa tarimana tu ĝoĝabi-raĝeani tarimana, Mose, ĝia na ĝomi bevaĝa-daĝamini. ⁴⁶ Bema ĝomi na Mose moĝoni boĝoro vaĝa-moĝonia nai tu, au maki boĝoro vaĝa-moĝonigu, korana ĝia na tu au varigu etoreato. ⁴⁷ Senaĝina bema ĝia na etoreato guruĝana asi boĝo vaĝa-moĝoniani nai, au ĝegu guruĝa tu kamasi boĝo vaĝa-moĝoniani?”

6

Iesu na daĝara imaima (5,000) eĝuburito

Luka 9:10-17

¹ Moĝa murinai Iesu Galilea kouna na evanaĝi-iaĝoto tavi ta reke ĝana. Mo kou arana ta tu Tiberia. ² Benamo tarimarima vovoka tabutabu ĝia murina na ĝeiaĝoto, korana vetoĝa boruri eveito keve tarimari ĝeri ai

gēgitarito nai. ³ Moġa murinai Iesu ġoro ġana evaraġeto, benamo monai ġena mero ġesi ġetanu-tarito. ⁴ Iuda tarimari ġeri vereko arana Pasova ekavinagito-ġoi ġoirai. (Mai tu Iuda tarimari mase aneruna na evanagiritto moġo, asi evaġirito, verekona).

⁵ Iesu eboġe-vaisto, tarimarima asisebo ġia ġenai ġeiaġomato-ġoi, benamo ġia na Filipino ekiraiato, ekirato, “Ġita ġaniġani tu ainai toma tavoini, maiġeri tarimarima mabarari taġubu-iaġirini?” ⁶ Iesu moġesi ekirato, korana Filipino nuġana bene ribaia ġana. A ġia tu ma ribana kara beveiani.

⁷ Filipino na evaġa-veiseato, ekirato, “Silva moniri sinau ruarua (200) na ġaniġani dagarari bita voini, senaġi asi beġe ilailani, mai tu koturi koturi moġo maki asi veġata mabarari beġe ġanini.” (Silva moniri sinau ruarua (200) tu tarima ta davana ġue imaima toitoi (8) nuġanai begabini kavana).

⁸ Ġena mero ta arana Anduru, Simona Petero tarina, ġia na ma evaġa-veiseato, ekirato, ⁹ “Mero misina ta maiġa, ġia tu ma ġana beredi imaima (5) e maġani-kone ruarua (2). Senaġi asi beġe ilailani mai tarimarima mabarari ġeri ai tu-na.”

¹⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimarima ġokirari, ġetanutunu-tari.” Mo gabu moġa ġauġana tu vovoka. Benamo tarimarima mabarari ġetanutunu-tarito. Tau ġereġari moġo mabarari tu 5,000 kavana. ¹¹ Benamo Iesu na mo beredi eġabirito, Barau evaġa-namoato, benamo ġetanutunu-tarito tarimari mabarari ġevini-vaġa-ġaurito. Maġani-kone maki moġesi eveirito, mabarari ġeġabito ġeri ura ilailari ai. ¹² Ġia mabarari ġeġani-maseto, benamo Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Beredi kwari mabarari ġovaġa-vegogori, misina ta maki asi bene rekwa-rekwa.” ¹³ Benamo mo beredi ġeġanirito kwakwari moġeri mabarari ġevaġa-vegogorito, boseġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito.

¹⁴ Tarimarima na Iesu na mai vetoġa boruna eveiato ġeġitaiato nai, ġekirato, “Moġoni, mai tu peroveta tarimana tanobara ġana beiaġomani ġetato tarimana.” ¹⁵ Iesu eribato, tarimarima tu beġe iaġomani, ġia beġema ġabi-tariani ġeri kini ai beġene vaġa-iaġoa ġana. Moġesina naima ġereġana ġoro ġana ma eiaġo-ġenoġito.

Iesu nanu iatanai erakato

Mataio 14:22-33; Mareko 6:45-52

¹⁶ Elaviboġi-iaġoto nai, Iesu ġena mero kou ġana ġevarigoto. ¹⁷ Monai ġasi tai ġeraġeto, benamo kou na ġevanaġito, Kaperanauma ġana ġeiaġoto. Mo tu varau eboġito, ma Iesu tu roġosi bere rakakau ġia ġeri ai. ¹⁸ A iavara baregona tu eragato-ġoi, be mo kou ureurena maki ebaregato. ¹⁹ Iesu ġena mero kilomita imaima (5) o imaima sebona (6) kavana ġasi ġelevaiato nuġanai, ġia na Iesu ġeġitaiato, nanu iatana na eraka-iaġomato-ġoi, ġasi eiaġoma-viniato-ġoi, benamo ġia tu ġegarito. ²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Asi ġogari, mai tu au.” ²¹ Benamo ġia ġeġabi-raġeato, ġasi ai eraġekauto, ma asikauna tu ġeiaġo-viniato-ġoi gabunai ġevotuto.

Tarimarima na Iesu ġevetauato

²² Elaġanito boġiboġinai, tarimarima vovoka Iesu ġena mero ġasi ai ġeraġeto gabunai ġeruġa-taġoto-ġoi. Ġia ġeribato, tovtovonai monai ġasi tu sebona moġo mo kou rikinai. Ema ma ribari maki, Iesu tu ġena mero ġesi mo ġasi ai asi eraġeto, ġena mero tu ġereġari moġo ġeraġeto ema ġevanaġi-iaġoto. ²³ Ġasi kotari Tiberia na ma ġeiaġomato, kou rikinai ġema darokauto. Ġia ġedarokauto gabuna moġa tu, Vereġauka na beredi Barau

evaġa-namoato murinai, tarimarima evinirito, ġeġanirito gabuna sevina. ²⁴ Mo tarimarima ġeriba-maoroto, Iesu ma ġena mero ġesi monai tu asiġina, benamo mo ġasi ai ma ġeraġekauto, Kaperanauma ġana ġevanaġi-iaġoto, Iesu ġea vetuato.

Iesu tu maġuri ġaniġanina

²⁵ Tarimarima na Iesu kou tavi ta kefonai ġedoġariato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġoi tu aitoma mainai boma votu?”

²⁶ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na moġoni akiramini, ġomi na au ġovetauguni korana tu mo beredi ġoġanito, benamo ġoġani-maseto, a dia mo vetoġa boruri ġoġitarito nai, ġovetauguni. ²⁷ Ma beġe rakavani ġaniġaniri ġauveiri asi boġono vei, senaġi ġaniġani roġo betanu-iaġoni, beiaġoni mo, maġuri vanaġivanagi, ġauveina boġono vei. Mo ġaniġani tu Tarimarima Natuna na bevinimini, korana Tamana Barau na ġia ġenai vetoġa ta eveiato, mo tu ġia evaġa-moġoniato vetoġana.”

²⁸ Benamo ġedanagiato, ġekirato, “Ġai Barau ġena ura ġauveiri ġaveini baġa toni tu kara baġana veia?” ²⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Barau ġena ġauvei ġomi na boġono veia etoni ġauveina tu maġa moġo: Etuġuato tarimana boġono vaġa-moġonia.” ³⁰ Ġia na ma ġedanagiato, ġekirato, “Ġoi na ġai ġema tu kamara vetoġa boruna boveiani baġa ġitaiani, benamo ġoi baġa vaġa-moġonimuni? Ġoi na kara boveiani? ³¹ Ġai senema na tu mana ġeġaniato tano fakana, Buka Veaġa nuġanai ekirani kavana, maġesi ekirani, ‘Ġia na beredi guba na evini-rigoġo ġeġanito.’ ”

³² Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Moġoni veġata akiramini, dia Mose na mo beredi guba na evinimito. Asiġi. Au Tamagu na tu moġoni beredi korikorina guba na evinimini. ³³ Korana Barau ġena beredi tu guba na emariġoto tarimana. Ġia na tanobarai ġetanuni tarimari maġuri evinirini.” ³⁴ Benamo ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Vereġauka, mani beredi ġaro mabarari ai bono vinima.”

³⁵ Iesu na ekirarito, ekirato, “Maġuri beredina tu au maġeġu. Au ġegu ai beiaġomani tarimana tu asi ma bebitoani, ema au bevaġa-moġoniguni tarimana tu, bokana asi ma bekokeni. ³⁶ Senaġi au na ġomi tu varau akiramito, ġoġitaquni, senaġi asi ġovaġa-moġoniguni. ³⁷ Tamagu na au eviniguto tarimari mabarari tu, au ġegu ai beġe iaġomani, ema deikara au ġegu ai beġe iaġomani tarimari, au na asi balai-ġenoġoirini. ³⁸ Korana au guba na amariġoto tu, dia au ġegu ura bana veia ġana, senaġina au etuġuguto Barauna ġena ura bana veia ġana. ³⁹ Ema au etuġuguto Barauna ġena ura tu, au eviniguto tarimari mabarari ta asi bana vei-rekwa rekwaia, a mabarabarari mase na ma bana vaġa-varigiġi ġenoġoiri ġaro magonai. ⁴⁰ Korana au Tamagu ġena ura tu, Natuna beġe ġitaiani ema beġe vaġa-moġoniani tarimari mabarari na maġuri vanaġivanaġi beġe ġabiani, ma ġaro dokonai ma bavaġa-varigiġi ġenoġoirini.”

⁴¹ Benamo Iuda tarimari ġemugu-muguto, korana ġia ekirato, “Au tu guba na amariġoto beredina.” ⁴² Benamo ġekirato, “Mai tarima tu Iesu, Iosefa natuna, nene? Ġia tamana e sinana tu ġita ribara. Ma kamara dabarai ġia tu ekirani, ‘Au tu guba na amariġoto?’ ”

⁴³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi tauġemi fakami ai mugumugu ġovaġa-dokoa. ⁴⁴ Au ġegu ai ta asi beiaġoma-kavani, senaġina Tamagu, au etuġuguto Barauna, ġia na deikara au ġegu ai beinu-kaviani tarimana moġo. Ema au ġegu ai beiaġomani tarimana tu, au na ġaro dokonai mase

na bavaĝa-variĝisi ĝenoĝoiani. ⁴⁵ Peroveta tarimari na maĝesi ĝetoreato, ‘Ĝia mabarari Barau na bevaĝa-ribarini.’ Tamagu ĝeseĝaĝi-viniani ema ĝenana riba ĝeĝabini tarimari mabarari tu, au ĝegu ai beĝe iaĝomani. ⁴⁶ Au tu asi akirani, tarima ta na Tamagu eĝitaiato atoni, senaĝi Barau ĝenana eiaĝomato tarimana ĝereĝana na moĝo Tamagu eĝitaiato. ⁴⁷ Moĝoni akiramini, au evaĝa-moĝoniguni tarimana na maĝuri vanaĝivanaĝi beĝabiani. ⁴⁸ Maĝuri beredina tu na maĝegu. ⁴⁹ Ĝomi senemi na tano fakanaĝi mana ĝeĝanito-ĝoi, senaĝi ma ĝemaseto. ⁵⁰ A guba na emariĝoni beredina tu maĝea, ĝia beĝaniani tarimana tu asi bemaseni. ⁵¹ Au tu maĝuri beredina guba na amarigoto. Tarima ta na mai beredi beĝaniani, ĝia tu bemaĝuri-vanaĝi vanaĝini. Mai beredi au na baviniani tu au viriĝogu. Au viriĝogu bavini-fitoĝaiani korana tu, tanobarai ĝetanuni tarimari na maĝuri beĝene ĝabia ĝana.”

⁵² Mainana Iuda tarimari tauĝeri fakari ai veĝare-veĝare baregona eĝorato, ĝia ĝekirato, “Mai tarima na tu kamara dabarai ĝia viriĝona bevinirani bita ĝaniani?”

⁵³ Iesu na ekirarito, ekirato, “Moĝoni akiramini, bema ĝomi na Tarimarima Natuna viriĝona asi boĝo ĝaniani ema rarana asi boĝo niuani nai, ĝomi nuĝami ai maĝuri asi betanuni. ⁵⁴ Deikara na au viriĝogu beĝaniani ema raragu beniuani tarimana tu, maĝuri vanaĝivanaĝi beĝabiani, ema au na ĝaro dokonai mase na bavaĝa-variĝisi ĝenoĝoiani. ⁵⁵ Korana au viriĝogu tu ĝaniĝani korikorina, ema au raragu maki niuniu dagarana korikorina. ⁵⁶ Deikara au viriĝogu beĝaniani e raragu beniuani tarimana tu, au nuĝagu ai betanuni, ema au maki ĝia nuĝani batanuni. ⁵⁷ Tamagu maĝurini na etuĝuguto ema au tu ĝia koranaĝi amaĝurini. Moĝa ilailanaĝi au viriĝogu beĝaniani tarimana maki bemaĝurini, korana au amaĝurini. ⁵⁸ Au tu guba na emariĝoto beredina maĝegu. Ĝomi senemi tu mana ĝeĝanito ma ĝemaseto. Senaĝi mai beredi beĝaniani tarimana tu bemaĝuri-vanaĝi vanaĝini.” ⁵⁹ Iesu na maĝeri guruĝa Iuda tarimari rubu ai ekiraĝirito, Kaperanaumai evevaĝa-ribato-ĝoi nuĝanaĝi.

Maĝuri vanaĝivanaĝi guruĝari

⁶⁰ Iesu ĝena mero ĝutuma na mai guruĝa ĝeseĝaĝiati nai tu, ĝekirato, “Mai vevaĝa-riba guruĝana tu gwaĝiĝi rakava, dei na beĝabi-raĝeani.”

⁶¹ Iesu ribana ĝena mero na mo guruĝa ĝemugumugu-iaĝiato-ĝoi, benamo ekirarito, ekirato, “Mai guruĝa na bevaĝa-daĝa-raĝemi? ⁶² Bema ĝomi na Tarimarima Natuna boĝo ĝitaiani, beĝenoĝoi-varaĝeni, etanu-iaĝiato gabuna ĝana tu kamasi? ⁶³ Barau Iaukana na maĝuri evinirani; tauĝani na asi bevaĝa-kavarani. Au na avaĝa-guruĝamini guruĝari tu Iauka, ema ĝia nuĝari ai tu maĝuri etanuni. ⁶⁴ Senaĝi ĝomi kotari na tu asi ĝovaĝa-moĝoniguni.” Iesu ribana tovotovona na veĝata, deikara ta na tu asi evaĝa-moĝoniato-ĝoi ema deikara na maki ĝia berevaiani. ⁶⁵ Ma ekirato, “Moĝesina naima au na akiramito, ta au ĝegu ai asi beiaĝoma-kavani, senaĝi Tamagu na bevaĝa-moĝoniani tarimana vau beiaĝomani.”

⁶⁶ Mo guruĝa ĝeseĝaĝiati, monana Iesu ĝena mero ĝutuma ĝia ĝenana ĝeraka-veĝitato, ema ĝia ĝesi asi ma ĝerakao-vegogoto-ĝoi. ⁶⁷ Benamo Iesu na ĝena mero gabanana ruarua (12) edanaĝirito, ekirato, “Ĝomi maki ĝourani boĝono raka-veĝita ba?”

⁶⁸ Simona Petero na evaĝa-veĝeato, ekirato, “Vereĝauka, ĝai tu deikara ĝenai ma baĝa iaĝoni? Maĝuri vanaĝivanaĝi guruĝari tu ĝoi ĝemu ai.

69 Ġai na ġavaġa-moġonimuni ema ġariba-korikorini, ġoi tu Barau ġena Veaġa Tarimana.”

70 Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au na ġomi gabanana ruarua (12) aġabi-
virigimito nene? Senaġi sebomu ta tu bodiablo.” 71 Ġia na tu Iudas, Simona
Isakariota natuna, ekiraġiato. Iudas maki mo mero gabanana ruarua (12)
fakari merona ta, senaġi ġia na Iesu vau berevaiani.

7

Iesu ma tarina merori ġesi

1 Moġa murinai Iesu tu Galileai erakaoto-ġoi. Ġia asi eurato, Iudea ġana bene iaġo, korana Iuda tarimari monai ġeri ura tu, ġia beġene vaġia. 2 Iuda tarimari ġeri Fouta Verekona ġarona ekavinagito. (Mai fouta verekona ġeveiato-ġoi nai tu, fouta ġeragato-ġoi, benamo nuġari ai ġetanuto-ġoi, korana seneri tano fakanai fouta nuġari ai ġetanuto-ġoi, moġa beġene tuġamaġi-iaġia ġana). 3 Benamo Iesu tarina merori na ġekiraiato, ġekirato, “Mai gabu noraga-kwanea, Iudea ġana bono iaġo, benamo oveirini dagarari ġemu mero na beġene ġitari. 4 Korana deikara taugena bene vevaġa-fofori etoni tarimana, beġene ribaia uranai tu, kara ta asi bevei-vekuretoġaiani. Ma ġoi tu maiġeri veġa oveirini, be tanobara mabarari ai novevaġa-fofori!”

5 Korana Iesu tarina mabarari na maki ġia tu asi ġevaġa-moġoniato-ġoi.

6 Moġa lorinai Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ġegu ġaro tu roġosi bene raġasi. A ġomi ġemi ai ġaro mabarari tu loriri ai moġo. 7 Tanobara na ġomi tu asi ebaru-vinimini, senaġi au tu ebaru-viniguni, korana au tu veġa rakavari eveirini dagarari akiraġi-foforirini. 8 Ġomi boġono iaġo mo vereko ġana. A au tu asi baiaġoni, korana au ġegu ġaro korikori tu roġosi roġo bene raġasi.”

9 Iesu moġesi ekirato, benamo Galileai etanuto.

Iesu Ierusalemata ai

10 Iesu tarina merori ġeiaġoto mo vereko ġana, muriri ai Iesu maki ma eiaġoto. Senaġi asi eraka-foforito, a vekuretoġai eiaġoto. 11 Mo vereko gabuna Iuda tarimari na tu mo vereko nuġanai ġevetauato-ġoi, ġevedanaġi-vedanaġito-ġoi, ġekirato-ġoi, “Ġia tu ainai?” 12 Mo ġutuma-bara nuġanai Iesu kiraġi-ġairiġairina tu ebarego-rakavato. Tarima kotari ġekirato-ġoi, “Ġia tu tarima namona” ġetato. Ma kotari tu ġekirato-ġoi, “Asiġi, ġia na tarimarima eġorikau-darere darererini.” 13 Senaġi tarima ta na asi eguruġa-iaġi foforiato, korana ġia mabarari Iuda vereri gariri ġeveito-ġoi.

14 Vereko ġarori kotari ġekorito, kotari roġo moġeri nuġanai vau, Iesu Rubu Veaġai eraka-toġato, benamo evevaġa-ribato. 15 Benamo Iuda tarimari ġeġaba-vedaureato, ġekirato, “Mai tarima vevaġa-riba guruġari tu kamasi eribato, ġia vevaġa-riba gabuna ta ġana riba-vetau tu asi eiaġoto.”

16 Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Kara au avevaġa-riba iaġini tu dia au ġegu vevaġa-riba, senaġi au etuġuguto Barauna ġenana ġeiaġomani. 17 Bema tarima ta eurani Barau ġena ura bene veiri etoni tarimana na, au ġegu vevaġa-riba guruġari beribarini. Beribani, au ġegu vevaġa-riba guruġari Barau ġenana ġeiaġomani, o au tauġegu ġeguna moġo. 18 Tarima ta deikara ġena ura guruġari ekiraġini tu, taugena arana vaġa-raġena dabarana evetauani. Senaġi au etuġuguto Barauna vaġa-raġena dabarana eveiani tarimana ġenai tu, guruġa moġonina etanuni, a ġia ġenai ġofaġofa ta tu asi etanuni. 19 Mose na ġomi taravatu tu evinimito, ene? Senaġi ġomi ta na

mo taravatu tu asi ġokorana-iaġiani. Ma karase nai ġomi na au tu ġovagġigu ġotoni?”

²⁰ Mo tarimarima ġutuma ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġoi tu iauka rakavana ta na eborogġimuto. Deikara na nevaġġimu otoni?” ²¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na mainai Ierusalemaj veġġa boruna sebona aveiato nai, ġomi mabarabarami nuġami ġefarevaġġini. ²² Mose na mero tauġaniri kefi-lamavaġġi veġġana evinimito, moġa lorinai ġomi na mero keiri Sabadi ai maki kefi-ri ġolama-vaġġirini. Mo kefi-lamavaġġi veġġana tu dia Mose na esinaiato, senaġġi ġomi senemi na ġesinaiato. ²³ Bema mero tauġaniri kefi-ri Sabadi ai ġolama-vaġġirini Mose ġena taravatu boġo vanaġġiani ġesi, kara dainai au tu ġobaru-vinġuni, Sabadi ai tarima ta bavaġa-namo ġinikaua nai, ei? ²⁴ Ġomi na dagara tu murikari vetoġari ai asi boġono ġita-viriġiri, senaġġi dagara mabarari veġġa roroġotori ai boġono ġita-viriġiri.”

Mai tarima tu Keriso ba?

²⁵ Benamo Ierusalemata tarimari kotari ġekirato, “Mai beġene vaġġia ġetoni tarimana tu maiġa. ²⁶ Ġoġitaia, ġia tu ma guguraġġina ġesi eguruġani, ma ta na ġenai guruġa ta asi ekiraġġiani. Ba betaġu kanisoro tarimari beġe riba, Keriso korikorina tu maiġa. ²⁷ Senaġġi Keriso, (Barau na ekiraġġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), beiaġġomani nai, ta asi beribani ġia tu ainana beiaġġomani. A mai tarima ainana eiaġġomato ġita tu mabarara ma ribara.”

²⁸ Iesu roġo Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, eguruġa-bareġoto, ekirato, “Moġoni, ġomi ma ribami au tu deikara e ainana eiaġġomato. Senaġġi au tu dia tauġegu ġegu urai moġo eiaġġomato. Au etuġuguto Barauna tu moġoni. Ma ġomi tu asi ribami ġia. ²⁹ Senaġġi au ġia tu ma ribaġu, korana au tu ġia ġenana eiaġġomato e ġia na etuġuguto.”

³⁰ Benamo ġeġabi-taria ġetato, senaġġi tarima ta ġimana ġia ġenai asi evenabakauto, korana ġena ġaro korikori tu roġosi bere votu bene. ³¹ Senaġġi tarimarima vovoka mai ġutuma nuġanai ġia ġevaġa-moġoniato, ġekirato, “Keriso beiaġġomani nai, vetoġa boruri veiveiri ai mai tarima bevanaġġiani ba?”

Nariġau tarimari ġetuġurito Iesu beġene ġabia ġana

³² Farisea tarimari ġeseġaġito, tarimarima ġutuma na mo guruġa Iesu ġenai ġekiraġġi-ġairiġairito-ġoi. Moġa ġaramanai Farisea tarimari e Rubu Veaġa vereri bareġori na Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari kota ġetuġurito, Iesu beġene ġabia ġana. ³³ Iesu ekirato, “Au tu ġaro viravira moġo ġomi ġesi bita tanuni, moġa murinai ma baraka-veġġitani, etuġuguto Barauna ġenai baiaġġoni. ³⁴ Ġomi na boġo vetauguni, senaġġi asi boġo doġariguni; ema au batanuni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġġoni riba.”

³⁵ Benamo Iuda tarimari tauġeri ġevedanaġġito, ġekirato, “Ġia tu aġana beiaġġoni, be ġita na asi bita doġariani riba etoni? Betaġu ġia tu beiaġġoni irau bese tarimari ġeri tanobara ġana, Iuda tarimari ġutuma maki ġia fakari ai ġetanuni gaburi, monai irau bese tarimari bea vaġa-ribarini. ³⁶ Mai tu kamara guruġa ġia na ekiraġġiani, ekirani, ‘Boġo vetauguni, senaġġi asi boġo doġariguni,’ ema, ‘Au batanuni gabuna ġana ġomi tu asi boġo iaġġoni riba?’”

Maġuri eviniani nanuna

³⁷ Vereko magona ġarona, mo tu ġaro bareġo lelevaġina, Iesu eruġa-vaġisito, benamo eguruġa-fouto, ekirato, “Deikara nanu na bokana bekokeni tu, au ġegu ai bene iaġġoma, nanu benema niu. ³⁸ Buka Veaġa nuġanai

ekirani ilailanai, ekirani, ‘Au bevaġa-moġoniguni tarimana nuġana na tu maġuri nanuna beġaru-rosini.’”³⁹ Iesu na Iauka moġesi ekiraġiato-ġoi, kamara tarima Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari na vau beġe ġabiani. Mo ġaro ai Iauka Veaġa tu Barau na roġosi bere viniri, korana Iesu na Barau ġena mareva baregona maki roġosi bere ġabia nai.

Tarimarima tauġeri ġevetavito

⁴⁰ Tarima kota mo ġutuma nuġari ai mo guruġa ġeseġaġiato, benamo ġekirato, “Moġoni, ġita na peroveta tarimana tanariani tarimana tu maġeġa.”⁴¹ Tarima kotari ġekirato, “Mai tu Keriso.” Senaġi kotari ġekirato, “Asiġi, Keriso tu Galilea na asi beiaġomani. ⁴² Buka Veaġa nuġanai ekirani, Keriso tu Davida besena na beiaġomani, ema Betelehemai, Davida etanuto-ġoi vanuġanai, bemaġurini.”⁴³ Moġesina naima tarima tauġeri fakari ai moġo ġevetore-kirato, korana Iesu ġaramanai. ⁴⁴ Tarima kota ġeurato beġene ġabia, senaġina ta ġimana ġia ġenai asi evenabakauto.

Iuda vereri na Iesu asi ġevaġa-moġoniato

⁴⁵ Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġeġenoġoito, benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Farisea tarimari na ġedanaġirito, ġekirato, “Karase nai ġia tu asi boġo ġori-iaġomaia?”⁴⁶ Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mai tarima eguruġani kavana, ta roġosi bene guruġa.”⁴⁷ Benamo Farisea tarimari na ġekirarito, ġekirato, “Be, ġomi maki ġia na beġofami? ⁴⁸ Veġorikau tarimana ta o Farisea tarimana ta na ġia evaġa-moġoniani ba? Asiġina! ⁴⁹ A mai tarimarima na ġevaġa-moġoniani, ġia tu Mose ġena taravatu asi ribari tarimari. Barau na ġeri rakava voini bevinirini.”

⁵⁰ Farisea tarimana ta monai arana Nikodemo. Ġia tu boġi ta eiaġoto Iesu ea ġitaiato tarimana. Ġia na ekirarito, ekirato, ⁵¹ “Ġita ġera taravatu ekirani, tarima tu ġena guruġa ġeseġaġi-guineani roġo, moġa murinai vau ġena rakava voina metona beġe viniani.”⁵² Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġoi maki Galilea tarimamu ba? Buka Veaġa nuġana bono vetaua, monana boribani, peroveta tarimana ta Galilea na tu asi beiaġomani.”

[⁵³ Benamo tarimarima mabarari ġeri numa ġana ġeiaġoto.

8

Veġura-vanaġi vavinena

¹ Senaġi Iesu tu Olive Ġorona ġana eiaġoto. ² Ma elaġanito boġiboġi iamoiamo tu ġia ma eġenoġoito Rubu Veaġa ġana. Monai tarimarima mabarari ġeiaġomato ġenai, ġetanu-ġeġeraġiato, benamo etanu-tarito, evaġa-ribarito. ³ Benamo taravatu ġevevaġa-riba iaġirito-ġoi tarimari e Farisea tarimari na vavine ta Iesu ġenai ġeġori-iaġoato. Mo vavine tu eveġura-vanaġito-ġoi nuġanai ġedoġariato, benamo ġeġori-iaġoato mo, Iesu ġesi ġetanu-taġoto-ġoi tarimari mabarari goirari ai ġea vaġa-ritoġoato. ⁴ Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, mai vavine tu eveġura-vanaġini-ġoi nuġanai beġe ġoitaġoa. ⁵ Ma Mose ġena taravatu ekirani, moġesi beġe veini vavineri tu, fore na baġana taki-maseri. Goi tu kara mani otoni?” ⁶ Moġesi ġekirato tu, Iesu ġeriba-ġaniato, beġene vaġa-daġaia ġana. Senaġi Iesu etutuġu-tarito, tano ai didina ta na etoretoreto. ⁷ Ġia na roġo Iesu ġedanaġiato-ġoi nai, eruġa-vaisito, benamo ekirarito, ekirato, “Deikara ġomi fakami ai roġosi roġo bene vei-rakava nai tu, ġia na fore bene ġabia,

mai vavine bene ġidara-guinea.”⁸ Benamo Iesu ma etoġa-tarito, tano ai ma etoretoreto.⁹ Ġia na mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġia tata nuġari ai ġeribato ma ġeri vei-rakava, benamo irau sebori-sebori ġerakaraka-veġitato; tau ġaukari ġeraka-guineto murinai vau guru-gabi ma ġerakato. Iesu ġereġana moġo etanuto, monai roġo eruġa-taġoto-ġoi vavinena ġesi.

¹⁰ Ġia eruġa-vaisito nai tu, tarima ta asi eġitaato, mo vavine moġo, benamo edanaġiato, ekirato, “Ġoi beġe vaġa-daġamu tarimari tu aiġeri? Ta na ġemu rakava voina metona asi bevinimu?”¹¹ Mo vavine evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, sebona ta maki asiġina.” Benamo Iesu ekirato, “Au na maki ġemu rakava voina metona asi bavinimuni. Noiaġo, senaġi asi ma bono vei-rakava ġenoġoi.”]

Iesu tanobara mamana

¹² Benamo Iesu na tarimarima ma eġobata-vinirito, ekirato, “Au tu tanobara mamana. Deikara au murigu ai berakani tarimana tu, mukunai asi berakani, senaġi maġuri mamana beġabiani.”

¹³ Farisea tarimari na ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu tauġemu ovekiragiini; be ġoi ġemu vekiraġi tu asi moġoni.”¹⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Asiġi, au tauġegu avekiragiini, senaġina au na kara akiraġiani tu moġoni. Korana au ribaġu ainana aiāġomato ema aiġana ma baiāġoni. A ġomi tu asi ribami au ainana aiāġomato ema aiġana ma aiāġoni.”¹⁵ Gomi tu tarimarima ġeri vevaġa-maoro dabaranai ġovevaġa-maoroni. Au na ta tu asi avaġa-maoroani.¹⁶ Senaġi bema au havevaġa-maoroni nai, ġegu vevaġa-maoro tu moġoni. Korana au tu dia ġereġagu moġo avevaġa-maoroni, senaġina Tamagu, au etuġuguto Barauna, au ġesi baġa vevaġa-maoroni.¹⁷ Ġomi ġemi taravatu ai maki maiġesi ekirani, tarima ruarua na guruġa sebona moġo ġekiraġiani nai tu moġoni.¹⁸ Au tu tauġegu avekiragiini; ema Tamagu, etuġuguto Barauna, na maki au ekiraġiguni.¹⁹ Benamo ġia na ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi tamamu tu ainai?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi tu asi ribami au, ma Tamagu maki asi ribami. Bema au bogoro ribaġu tu, Tamagu maki ġoro ribaia.”

²⁰ Iesu na mai ġena guruġa tu Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi, moni ġevaġa-vegogoto-ġoi mauġana gabunai. Tarima ta asi evenabakauto ġenai, korana ġia ġena ġaro roġosi bere votu.

Au baiāġoni gabuna ġana ġomi tu asi boġo iaġoni riba

²¹ Iesu na ma evaġa-guruġa ġenoġoirito, ekirato, “Au tu araka-veġitani. Ma ġomi na boġo vetauguni, senaġi ġemi vei-rakava nuġanai boġo maseni. Au baiāġoni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġoni riba.”²² Benamo Iuda tarimari ġekirato, “Ġia bekira, ġia beiaġoni gabuna ġana ġita tu asi bita iaġoni. Moġa tauna ġia tu tauġena bevevaġini ba?”²³ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Gomi tu mai tanobara maiġa mainana eveimito, senaġi au tu tuġuna na amariġoto. Ġomi tu mai tanobara tarimari, senaġi au tu dia mai tanobara tarimagu.²⁴ Moġa lorinai au na ġomi bakirami, ġemi rakavai boġo maseni. Korana bema au, Keriso, asi boġo vaġa-moġoniguni nai tu, ġemi rakavai boġo maseni.”

²⁵ Benamo ġia na ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi tu deikara?” Iesu na ma evaġa-veserito, ekirato, “Tovotovonai veġata ġemi akiraġito-ġoi kavana.²⁶ Guruġa vovoka bara kiraġiri ema bara vevaġa-maoro vinimi, korana ġemi veiġa lorinai. Senaġina sebona moġo, au etuġuguto Barauna tu moġoni, ma ġia ġenana aseġaġito guruġari tanobarai ġetanuni tarimari akira-vararini.”

27 Ġia tu asi ġetuġamaġi-fakato Iesu na mo tu Tamana ekiraġiato-ġoi.
 28 Benamo ma ekirarito, ekirato, “Gomi na Tarimarima Natuna ġau ġesi boġo ġabi-vaisiani murinai vau, boġo ribani au tu Keriso. Benamo boġo ribani, au ġereġagu na kara ta ġegu urai moġo asi aveiani, senaġi Tamagu na au kara evaġa-ribaguni guruġari moġo, au na ġomi akira-varamini. 29 Ema au etuġuguto Barauna tu au ġesi, au asi eraga-kwaneguni; korana au na vanaġi-vanaġi tu ġia na eiaku-iaġirini veiġari moġo aveirini.” 30 Tarima vovoka na Iesu ġevaġa-moġoniatu, maġeri guruġa ekiraġirito-ġoi nai.

Aberahamo natuna

31 Benamo Iesu na mo Iuda tarimari, ġia ġevaġa-moġoniatu tarimari, ekirarito, ekirato, “Bema ġomi na au ġegu vevaġa-riba guruġari boġo korana-iaġirini nai, ġomi tu moġoni au ġegu mero korikori. 32 Benamo guruġa moġonina boġo ribaiiani, ma mo guruġa moġonina na beruġa-vaġimini, dagara ta na asi ma bebarubarumini.”

33 Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu Aberahamo garakana ema ġai tu tarima ta ġena tuġu-rakaorakao tarimanai tu asi ġaiagoto. Ma ġoi kamasi nai tu okirani, ‘Guruġa moġonina na beruġa-vaġimini?’”

34 Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, “Akira-korikorimini, deikara rakava eveini, ġia tu vei-rakava ġena tuġu-rakaorakao tarimana. 35 Tuġu-rakaorakao tarimana tu numai asi betanu-vanaġi vanaġini, senaġi numa tarimana natuna tu numai betanu-vanaġi vanaġini. 36 Moġa lorinai bema Barau Natuna na beruġa-vaġimini nai, ġomi tu boġo raka-vaġi korikorini, dagara ta na asi ma bebarubarumini.

37 Au ribagu ġomi tu Aberahamo garakana, senaġi ġomi ġourani, au tu boġono vaġigu, korana ġomi na ġegu vevaġa-riba guruġari tu, asiġina ġinavaġi moġo ġoġabi-raġerini. 38 Au na tu kara Tamagu ġenai aġitarito dagarari ġomi akira-varamini, a ġomi tu tamami ġenana ġoseġaġito dagarari ġomi na ġoveirini.”

39 Ġia na Iesu ma ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai tamama tu Aberahamo.” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Bema ġomi moġoni Aberahamo natuna nai, ġia na eveirito veiġari ġomi na maki ġoro veiri. 40 Au tu Barau ġenana aseġaġirito guruġari moġoniri mabarari ġomi akira-varamini, senaġi ġomi ġourani tu, au ġovaġigu ġotoni. Aberahamo moġesi asi eveito. 41 Gomi tu tauġemi tamami, (Diabolo), na kara eveini veiġana ġoveiani.” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu dia kuġa-gara tarimama. Ġai Tamama tu Barau moġo ġereġana.”

Diabolo natuna

42 Iesu na ekirarito, ekirato, “Bema Barau moġoni ġomi Tamami nai tu, au ġoro ura-vingu. Korana au tu Barau sevina na aiaġomato. Au ġegu urai asi aiaġomato, senaġi ġia na etuġuguto. 43 Karase nai au na kara akiraġiani guruġana asi ġotuġa-maġi-fakani? Korana au ġegu guruġa tu asi ilaila boġo seġaġirini. 44 Gomi tu tamami Diabolo ġena tarimarima, be ġomi ġourani tu tamami na euravini-rakavarini veiġari boġono veiri. Tovotovona na veġata ġia tu vevaġi-deba tarimana ema guruġa moġonina tu asi ekorana-iaġiani, korana ġia nuġanai guruġa moġonina ta tu asi etanuni. Ġia eġofaġofani, moġa tu ġia ġena maġuri korikori. Korana ġia tu ġofaġofa tarimana, ema ġofaġofa mabarari tamari. 45 Senaġi au na ġomi tu guruġa moġonina akira-varamini, nuġanai ġomi na au tu asi ġovaġa-moġoniguni. 46 Ġomi ta na au ġegu ai vei-rakava ta bodoġaria ba? A bema au na guruġa moġonina

akiraĝiani nai, kara dainai au tu asi ĝovaĝa-moĝoniguni, ei? ⁴⁷ Barau natuna na Barau ĝena guruĝa beseĝaĝiani. A ĝomi tu dia Barau natuna, moĝa lorinai asi ĝoseĝaĝini.”

Iesu ema Aberahamo

⁴⁸ Benamo Iuda tarimari na Iesu ĝekiraiato, ĝekirato, “Ĝai tu moĝoni ĝamaoroni. Ĝoi tu Samaria tarimamu ema iauka rakavana na beboroĝimu.”

⁴⁹ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Au tu iauka rakavana na asi beboroĝigu. Au tu Tamagu agubakauani, senaĝi ĝomi na au tu asi ĝogubakauuni. ⁵⁰ Au tauĝegu aragu vaĝa-raĝena dabarana asi avetauani; senaĝi tarima ta na evetauani, ma ĝia tu Kota eseĝaĝini tarimana. ⁵¹ Moĝoni veĝata, akiramini, au ĝegu guruĝa bekorana-iaĝirini tarimana tu asi bemaseni.”

⁵² Iuda tarimari ĝekirato, “Ĝai toma baĝa riba-ginikau, ĝoi tu iauka rakavana na eboroĝimuto. Aberahamo emaseto, peroveta tarimari maki ĝemaseto, a ĝoi okirani, deikara na ĝoi ĝemu guruĝa bekorana-iaĝirini tarimana tu asi bemaseni. ⁵³ Ĝai tamama Aberahamo emaseto. Ĝoi na ĝia, tamama Aberahamo, ovanagiato, ei? Ĝia emaseto ema peroveta tarimari maki ĝemase-ĝosito. Ĝoi otuĝamaĝini, ĝoi tu deikara?”

⁵⁴ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Bema au tauĝegu bara vevaĝa-raĝe, ĝegu vevaĝa-raĝe tu asi tauna. Senaĝina au tu Tamagu na evaĝa-raĝeguni. Ma ĝia tu ĝomi na ĝokiraĝiani, ĝokirani, ĝomi ĝemi Barau ĝotoni. ⁵⁵ Ĝomi tu asi ribami ĝia, senaĝi au tu ma ribagu ĝia. Bema au bara kira, au asi ribagu ĝia, au tu ĝofaĝofa tarimagu ĝomi kavana, senaĝi au ma ribagu ĝia ema ĝena guruĝa akorana-iaĝirini. ⁵⁶ Ĝomi tamami Aberahamo etuĝa-maĝito, au ĝegu iaĝona ĝarona beĝitaiani etato, benamo eiakuto. Eĝitaiato, benamo iauna enamoto.”

⁵⁷ Iuda tarimari na Iesu ĝekiraiato, ĝekirato, “Ĝoi ĝemu maĝuri laĝaniri tu gabana inaima (50) maki roĝosi bene doĝaria, ma kamasi tu Aberahamo oĝitaiato otoni?” ⁵⁸ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Moĝoni akiramini, Aberahamo roĝosi roĝo bere ĝora veĝata, au tu atanuto-ĝoi.” ⁵⁹ Benamo fore ĝeĝabito, ĝetakia ĝetato, senaĝi Iesu egumuto, benamo vekaravari na Rubu Veaĝa na eraka-rosito.

9

Iesu na mata-bubu tarimana evaĝa-namoato

¹ Iesu eraka-vanaĝito-ĝoi nuĝanai, tarima ta eĝitaiato. Mo tarima tu mata-bubu emaĝurito. ² Ĝena mero na Iesu ĝedanagiato, ĝekirato, “Vevaĝa-riba tarimamu, deikara evei-rakavato, benamo mai tarima matana bubu emaĝurito? Ĝia ba tamana sinana?” ³ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Dia ĝia ĝena rakava o dia tamana sinana ĝeri rakava dainai, senaĝi maĝesi evetoreto korana tu, Barau ĝena seĝuka ĝia ĝenana bene fofori ĝana. ⁴ Au etuĝuguto Barauna ĝena ĝauvei tu laĝani nuĝanai bisini veiri. Boĝi mani eiaĝomani, ma ta asi beĝauveini riba. ⁵ Au roĝo tanobarai atanuni nuĝanai, au tu tanobara mamana.”

⁶ Mai guruĝa ekiraĝiato murinai, Iesu tano ai ekanunuto. Kanununa na nigo emogiato, benamo mo nigo na mata-bubu tarimana matana eianaiato. ⁷ Ma ekiraiato, ekirato, “Noiaĝo, ĝoiramu Siloam kounai noa ĝurigiĝa.” Siloam anina tu “Barau na etuĝuato tarimana.” Benamo eiaĝoto, ĝoirana ea ĝurigiĝato, ma eĝenoĝoito nai, matana tu varau eiaĝaiato.

⁸ Ĝia sevina tarimari e vanaĝi-vanaĝi enoĝinoĝito-ĝoi gabunai ĝeĝitaiato-ĝoi tarimari ĝevedanaĝito, ĝekirato, “Mai tarima tu noĝinoĝi gabunai etanutaĝoto-ĝoi tarimana ene?” ⁹ Kota ĝekirato, “Tarimana tu maniĝa.” Senaĝi kota ĝekirato, “Asiĝina, mani tu tarima boruna ta, senaĝina ĝitaĝitana moĝo ĝia kavana.” Benamo ĝia tauĝena ekirato, “Tarimana tu au maiĝegu.” ¹⁰ Tarimarima ĝekirato, “Be ĝoi matamu tu kamasi boiaĝaia?” ¹¹ Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Mo tarima arana Iesu, ĝia na nigo bemoĝea, ma au matagu ai beianaia, benamo bekiragu, ‘Siloam kounai noa ĝurigiĝia.’ Baiaĝo, baĝurigiĝia, benamo matagu baiaĝaia.” ¹² Ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Tarimana tu aiĝa?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Au asi ribagu.”

Farisea tarimari na mo enamoto tarimana ĝevedanaĝi-iaĝiato

¹³ Benamo matana enamoto tarimana Farisea tarimari ĝeri ai ĝeĝori-iaĝoato. ¹⁴ Mo ĝaro Iesu na nigo emoĝeato, ma mata-bubu tarimana matana evaĝa-namoato tu Sabadi ĝarona. ¹⁵ Moĝa lorinai Farisea tarimari na ma ĝedanaĝi-ĝenoĝoato, kamasi matana eiaĝaiaito. Ĝia na ekirarito, ekirato, “Mo tarima na matagu nigo na eianaiato, benamo ĝoiragu aĝurigiato, ma toma tu aboĝeboĝeni.” ¹⁶ Farisea tarimari kotari ĝekirato, “Mai tarima tu dia Barau ĝenana eiaĝomato, korana ĝia na Sabadi asi ekorana-iaĝiani.” Ma kotari ĝekirato, “Vei-rakava tarimari na moĝesina veiĝari tu kamasi beĝe veirini?” Monana ĝia tauĝeri fakari ai ĝevetavi-kirato.

¹⁷ Benamo Farisea tarimari na mo tarima ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Ĝoi okirani ĝia na matamu bevaĝa-iaĝaia otoni? Ĝoi na ĝia tu kamasi oĝitairani?” Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Ĝia tu peroveta tarimana.” ¹⁸ Iuda tarimari na mai tarima ĝena guruĝa asi ĝevaĝa-moĝoniato, korana ekirato, “Tovotovonai au matagu tu bubu, a mai vau aboĝeboĝe-ginikauni.” Moĝa lorinai tamana e sinana ĝekea-iaĝomarito. ¹⁹ Benamo ĝia na ĝedanaĝirito, ĝekirato, “Mai tu ĝomi natumi ba? Ma moĝoni ĝia tu mata-bubu emaĝurito ĝotoni? Ma kamasi nai tu vau mai ma eboĝe-boĝeni?” ²⁰ Benamo tamana e sinana ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Ĝai ribama, ĝia tu ĝai natuma, ema ĝai ribama maki, ĝia tu mata-bubu emaĝurito. ²¹ Senaĝi ĝai tu asi ribama, maitoma tu kamara dabarai eboĝeboĝeni. Ĝai maki asi ribama, dei na matana bevaĝa-namoa. Ĝodanaĝia, ĝia tu mero barego, be tauĝena bevaĝa-veseni.” ²² Tamana e sinana moĝesi ĝekirato, korana Iuda tarimari gariri ĝeveito nai. Korana Iuda tarimari na ĝevaĝa-moĝoniato, tarima ta na Iesu bekiraĝiani Keriso betoni tarimana tu, rubu na beĝe tore-veĝitairani. ²³ Moĝesi naima tamana e sinana ĝekirato, “Ĝia mero barego, be ĝodanaĝia,” ĝetato.

²⁴ Matana enamoto tarimana ma ĝekea-ĝenoĝoato, benamo ĝekiraiato, ĝekirato, “Barau novaĝa-raĝea, be noguruĝa-korikori. Ĝai ribama, ĝoi matamu bevaĝa-namoa tarimana tu vei-rakava tarimana.” ²⁵ Matana enamoto tarimana evaĝa-veseto, ekirato, “Au asi ribagu, ĝia tu vei-rakava tarimana ba asiĝi. Dagara sebona moĝo ma ribagu: Au matagu tu bubu, senaĝi toma tu aboĝeboĝeni.”

²⁶ Ĝia na ĝekiraiato, ĝekirato, “Mo tarima tu kara eveiato ĝoi ĝemu ai? Ĝoi matamu bubu na tu kamasi evaĝa-fafaiato?” ²⁷ Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, “Au na ĝomi tu varau bakira-varami, senaĝi ĝomi asi ĝoseĝaĝini. Karase nai ĝourani ma ĝoseĝaĝi-ĝenoĝoi ĝotoni? Ĝomi maki ĝia ĝena mero ai boĝono iaĝo ĝotoni ba?”

²⁸ Benamo ġia na ġeguruġa-gwaġiġi viniato, ġekirato, “Ġoi neġi ġia ġena mero, ġai tu Mose ġena mero. ²⁹ Ġai ribama Barau na Mose evaġa-guruġaiato. A mani tarima, ġai asi ribama ġia tu ainana eiaġomato!” ³⁰ Matana enamoto tarimana evaġa-veseto, ekirato, “Ia, ġomi tu kamasi ma ġoguruġani, ma ġokirani ġomi tu asi ribami ġia tu ainana eiaġomato ġotoni? Senaġina ġoġitaia, ġia na tu au matagu bevaġa-namoa. ³¹ Ġita ma ribara, Barau na vei-rakava tarimari tu asi eseġaġi-vinirini, a deikara na ġia ġekorana-iaġiani e ġena ura veiġari ġeveirini tarimari, ġia na tu eseġaġi-vinirini. ³² Tanobara evesinato na veġata tarima ta roġosi tara seġaġi, tarima ta mata-bubu eġorato tarimana matana evaġa-iaġaiato. ³³ Bema mai tarima Barau ġenana asi bere iaġoma, ġia na dagara ta asi bere veia riba.” ³⁴ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġoi tu omaġurito veġata na rakava tarimamu, ma kamasi tu ġai novaġa-ribama otoni?” Benamo rubu nuġana na ġelai-rosiato.

Farisea tarimari ġeri mata-bubu

³⁵ Iesu eseġaġito, matana enamoto tarimana tu ġelai-rosiato, benamo tarimana edoġariato nai tu, ekiraiato, ekirato, “Tarimarima Natuna ovaġa-moġoniani ba, ei?” ³⁶ Mo tarima evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, ġia tu dei? Nokira-varagu, be bana vaġa-moġonia.” ³⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Tarimana tu varau oġitaiani maiġa, ġoi initoma ġia ġesi ġoguruġa-guruġani.” ³⁸ Benamo matana enamoto tarimana ekirato, “Vereġauka, avaġa-moġonimuni.” Benamo evetui-tarito, Iesu etoma-rakarigo viniato.

³⁹ Iesu ekirato, “Au tu vevaġa-kota uranai mai tanobara ġana aiaġomato, mata-bubu tarimari beġene boġeboġe ġana, ema ġeboġeboġeni tarimari matari beġene bubu ġana.” ⁴⁰ Farisea tarimari kota monai ġia ġesi, mai guruġa ġeseġaġiato, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi okirani, ġai tu mata-bubu otoni?” ⁴¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Bema ġomi mata-bubu nai tu, ġomi asi ġemi rakava ġoro tanu, senaġi ġomi ġokirani ‘Ġai matama tu iaġataġo’ ġotoni, naima ġomi ġemi rakava tu roġo iatami ai.”

10

Mamoe narinariri tarimana

¹ Iesu ekirato, “Moġoni, au na ġomi akira-korikorimini, mamoe maġuna ġatama bokana na asi beraka-toġani, senaġi dabara ta na befaġa-seġini tarimana tu lema e verari-verari tarimana. ² A mamoe ġitaġauri tarimana tu ġatama-boka na beraka-toġani. ³ Ġatama-boka narinarina tarimana na ġena ġatama-boka bekeoani, benamo mamoe na ġia garona ġeseġaġiani. Ġia na ġena mamoe arari evatorini, benamo eġori-rosirini. ⁴ Ġena mamoe mabarari eġori-rosirini, benamo ġia ġoirari ai erakani, ma ġena mamoe ġia murinai ġerakakauni, korana mamoe ma ribari ġia garona. ⁵ A tarima boruna ta murina na tu asi beġe iaġoni, asiġina ġinavaġi; tarima boruna ġenana tu beġe raga-kwareġani, korana ġia garona mamoe tu asi ribari.” ⁶ Iesu na mo barabore ekira-vararito, senaġi ġia tu asi ġetuġamaġi-fakato.

Iesu tu mamoe ġitaġauri tarimana namona

⁷ Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, “Au na moġoni akiramini. Au tu mamoe ġeri ġatama-boka. ⁸ Ġeiaġoma-guineto tarimari mabarari tu lema e verari-verari tarimari. A mamoe na garori asi ġeseġaġirito. ⁹ Au tu ġatama-boka. Deikara au ġeguna beraka-toġani tarimana tu bemaġurini.

Beraka-toġani, beraka-rosini, ema ġaniġani beġoitaġoni. ¹⁰ Lema tarimana tu asi beiaġoma-kavani. Senaġi ġia tu lema beiaġomani, vaġivaġi beiaġomani, vevaġa-rakava kwaikwai beiaġomani. A au aiaġomato tu, maġuri beġene ġabia, ema maġuri na beġene vonuvonu-raġe ġana.

¹¹ Au tu mamoe ġitaġauri tarimagu namona. Mamoe narinariri tarimana namona tu ġena maġuri etore-tariani mamoe urari ai. ¹² Ġauvei tarimana ġevoiani vau mamoe eġitaġauni tarimana, ġia tu dia mamoe ġitaġauri tarimana korikori, ema ġia tu dia mamoe biagunari. Moġa lorinai boġa kwaivana rakavana eiaġomani beġitaiani nai, mamoe beiaġuirini ma beraga-kwareġani. Benamo boġa kwaivana rakavana na beġabi-taririni, benamo bevaġa-ġuri lausirini. ¹³ Ma voina tarimana eraga-kwareġani, korana ġia tu vetuġnaġi tarimana ma voina, ema mamoe maki asi etuġamaġi-kaurini.

¹⁴ Au tu mamoe narinariri tarimagu namona. Ġegu mamoe ribagu e ġegu mamoe maki ma ribari au. ¹⁵ Vaġa-ilailana Tamagu ribana au e au maki ribagu Tamagu kavana. Ema ġegu maġuri maki atore-tariani ġia urari ai. ¹⁶ Au ma ġegu mamoe irauri kotari ġetanuni. Senaġi ġia mai seri nuġanai tu asi tauri roġo. Au na ġia maki baġori-iaġomarini. Ġia na au garogu beġe seġaġiani, ema ġia maki mai seri sebonai beġe iaġoni e ġitaġauri tarimana maki sebona. ¹⁷ Tamagu na eura-viniguni, korana ġegu maġuri tu atore-tariani, ema ma baġabi-ġenoġoiani. ¹⁸ Tarima ta na au ġegu maġuri asi beġabi-vaġiani au ġeguna. Au tauġegu ġegu urai atore-tariani. Au tu ma ġegu seġuka batore-tariani, ema ma ġegu seġuka baġabi-ġenoġoiani. Moġa tu au Tamagu na ekiraguto bana veia.”

¹⁹ Mai guruġa ġaramanai Iuda tarimari tauġeri vekaravari ai moġo ma ġevevarekira-ġenoġoito. ²⁰ Tarima vovoka ġekirato, “Ġia tu iauka rakavana na beboroġia, be bebabo. Karase nai ġia ġoseġaġi-viniani?” ²¹ Senaġi tarima kotari ġekirato, “Tarima ta iauka rakavana na beboroġiani nai tu, maiġesi asi beguruġani. Iauka rakavana na mata-bubu tarimari matari tu kamasi bevaġa-fafarini?”

Iuda tarimari na Iesu ġebaru-viniato

²² Monai Rubu Veaġa Vaġa-veaġana Verekona Ierusalemaj ġarona eġabiato. Mo tu faraka ġueri nuġanai. ²³ Ma Iesu tu Rubu Veaġaj Solomona ġena touraġe na eraka-iaġoto-ġoi. ²⁴ Benamo Iuda tarimari na ġeruġa-ġeġeraġiato, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Ġai tu roġo ġadaradarani. Aitoma vau bokira-varamani, ġoi tu deikara? Bema ġoi moġoni Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), nai tu, ġemai novekiraġi-fofori ginikau.”

²⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na tu varau akiramito, senaġina asi ġovaġa-moġoniguni. Au Tamagu aranai aveirini veġari na tu au ġevaġa-foforiguni. ²⁶ Senaġi ġomi na asi ġovaġa-moġoniguni, korana ġomi tu dia au ġegu mamoe. ²⁷ Au ġegu mamoe na tu au garogu ġeseġaġiani. Ema au ribagu ġia, ema ġia tu au murigu ai ġerakani. ²⁸ Benamo au na maġuri vanaġivanaġi avinirini, ema ġia tu asiġina ġinavaġi beġe maseni; ema ta na au ġeguna asi beġabi-ġerevaġirini. ²⁹ Ġia tu au Tamagu na au evinigitu, e au Tamagu tu iaru-korokoro, ta na asi bevanaġiani. Ema ta na maki asi ilaila ġia ġena veġitaġau seġukana ġenana beġabi-ġerevaġirini. ³⁰ Au ema au Tamagu tu sebona moġo.”

³¹ Benamo Iuda tarimari fore ma ġeġabito, ġetakia ġetato. ³² Iesu na ekirarito, ekirato, “Veiġa namori vovoka ġomi ġoirami ai aveirito. Mo veiġa mabarari tu au Tamagu na eviniguto bana veiri etato. Moġeri veiġa mabarari fakari ai tu, kamara veiġa ġaramanai ġourani au ġotakigu ġotoni?”

³³ Iuda tarimari ġekirato, “Veiġa namona ta ġaramanai ġoi tu asi ġatakimuni, senaġi ġoi na Barau okira-fitogaiani nai. Ġoi tu tarimarima moġo, senaġi tauġemu Barau ai ovevaġa-iaġoni.”

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi ġemi taravatu nuġanai guruġa ta tu maiġesi ekirani, ‘Au akirato, ġomi tu barau.’” ³⁵ Ġita ma ribara, kara Buka Veaġai ekiraġiani guruġana tu etanu-vanaġi vanaġini. Barau na mo tarimarima ekiraġirito ‘barau’, ma Barau na ġena guruġa evinirito tarimari tu ġia. ³⁶ A au tu Tamagu na eġabi-iriġiguto, ema etuġuguto tanobara ġana; ma kamasi nai tu ġokiraġuni, ġokirani, au na Barau akira-fitogaiani, korana au akirani, ‘Au tu Barau Natuna’ atoni ei? ³⁷ Bema au Tamagu ġena veiġa asi aveirini nai, asi boġono vaġa-moġonigu. ³⁸ Senaġi ġena veiġa aveirini nai, mo veiġa boġono vaġa-moġoniri, bema au asi boġono vaġa-moġonigu ġotoni tu. Boġono riba ema boġono vaġa-moġonia, Tamagu tu au nuġagu ai etanuni, ema au maki Tamagu nuġanai atanuni.”

³⁹ Mo guruġa ġaramanai ġeurato, Iesu ma ġeġabi-taria ġetato, senaġina ġimari na moġo ma eveġabi-vaġito, erakato. ⁴⁰ Benamo monana Iesu ma eġenoġoito. Eraka-iaġoto, Ioridana ġarukana eraka-vanaġito, eiaġoto reke ta kefo, ġuinenai Ioane ehabatisoto-ġoi gabuna ġana; monai ea tanuto. ⁴¹ Tarima vovoka ġia ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, “Ioane na vetoġa boruna ta asi eveiato, senaġi mai tarima guruġana ekiraġirito guruġari mabarari tu moġoni veġata.” ⁴² Monai tarima vovoka Iesu ġevaġa-moġoniato.

11

Lasaro ġena mase

¹ Betania tarimana ta arana Lasaro ekevento. Betania tu Maria ma tobana ġuiatona Marena ġeri vanuġa. ² Mai Maria maiġa mainana Vereġauka muramura bonana namo vedaureana na edioroato, ema Vereġauka kwakuna maki ġuina na edau-kaukauato ġuiatona. Lasaro tu Maria tobana futuana.

³ Benamo mai ġuiato ruarua na Iesu ġena guruġa ġetuġuto, ġekirato, “Vereġauka, ġoi na oura-viniani tarimana tu bekeve.” ⁴ Iesu na mo vari eseġaġiato nai tu, ekirato, “Mani keve na tu asi bevei-maseani. Mani tu Barau ġena seġuka e mareva baregona bene fofori ġana. Ema maniġa ġenana Barau Natuna beġene vaġa-raġea.”

⁵ Iesu na Marena ma tarina ġuiatona Maria ema Lasaro tu eura-vinirito-ġoi. ⁶ Senaġi Lasaro ġena keve varina eseġaġiato tu, ġaro ruarua roġo ma etanuto, mo etanuto-ġoi gabunai. ⁷ Mo ġaro ruarua muriri ai ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġita tu ma siġenoġoi-iaġo Iudea ġana.”

⁸ Gena mero na ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ini ġoraġani Iuda tarimari na tu fore na ġetakimu ġetato, a toma tu siġenoġoi-iaġo ma otoni.” ⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġaro ta nuġanai horaġauna mabarana tu 12 ene? Bema tarima ta laġani mamanai erakani nai tu, asi bevefutu-naġini, korana ġia tu mai tanobara laġani mamanai eboġeboġeni.

¹⁰ Senaġi mukunai erakani tarimana tu evekaġe-kaġekauni, korana ġia nuġanai mama tu asi etanuni.”

¹¹ Iesu maiġesi evaġa-guruġa-ġosirito murinai, ma ekirarito, ekirato, “Ġita ġatara Lasaro tu egenani, senaġi au tu aiaġoni, gena na navaġo-tataġaia ġana.” ¹² Benamo ġena mero ġekirato, “Vereġauka, bema egenani nai tu, vau ma benamoni.” ¹³ Senaġina Iesu na mo tu emaseto ekiragiato-ġoi. A ġena mero mataboru ġekirato-ġoi tu, eiaġaraġini nai egena-maseto ekiragiiani, ġetato-ġoi. ¹⁴ Benamo Iesu na ekiravara-ġinikaurito, ekirato, “Lasaro tu bemase. ¹⁵ Senaġi ġomi ġemi namo atuġamaġiani nai aiakuni, mo ġaro ai au ġia ġesi tu asiġi, korana maiġa ġenana au boġo vaġa-moġoniguni. Be si-iaġo ġenai.”

¹⁶ Benamo Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa ġetato-ġoi, na Iesu ġena mero kotari ekirarito, ekirato, “Ġita maki ġia ġesi si-iaġo, be ġia ġesi bisini mase-sebona.”

Iesu tu maġuri korana

¹⁷ Iesu ma eraġasito nai eribato, Lasaro tauġanina tu ġaro vasivasi (4) guri ai varau begena. ¹⁸ Betania e Ierusalemata vefakari tu kilomita toitoi (3) kavana. ¹⁹ Ema Iudea tarimari vovoka Mareta e Maria ġeri ai ġeiaġoto, tauri beġene vaġa-gwaġiġiri ġana, korana tobari emaseto bene.

²⁰ Mareta eseġaġito, Iesu tu eiaġomato-ġoi nai, eraga-raka toreġau-iaġoto Iesu ġesi ġea vedoġarito. A Maria tu numai etanu-gwaġiġito. ²¹ Benamo Mareta na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, ġoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase. ²² Senaġi au ribagu, inította maki kara dagara Barau bonoġiani tu, Barau na bevinimuni.”

²³ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Goi tobam tu bevariġisi-ġenoġoini.” ²⁴ Mareta na Iesu evaġa-veseato, ekirato, “Au ribagu, ġaro magonai variġisi-ġenoġoi ġaronai ġia tu ma bevariġisi-ġenoġoini.” ²⁵ Iesu na Maria ekiraiato, ekirato, “Au tu variġisi-ġenoġoi ema maġuri. Au bevaġa-moġoniguni tarimana tu bemaseni, senaġina roġo maġuri betanuni. ²⁶ Ema deikara maġuri etanuni nuġanai, au evaġa-moġoniguni tu asiġina ġinavaġi bemaseni. Mai guruġa ovaġa-moġoniani ba?”

²⁷ Mareta na ekiraiato, ekirato, “Oi Vereġauka, au na avaġa-moġoni korikorimuni, ġoi tu moġoni Keriso, Barau Natuna, tanobara ġana boiaġomani tarimamu.”

Iesu etaġito

²⁸ Mareta moġesi ekirato murinai eġenoġoi-iaġoto, benamo tarina Maria vekuretoġai ea kea-ġairiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimana tu beiaġoma ema ġoi ekeamuni.” ²⁹ Maria na mo guruġa eseġaġiato nai, asikauna evariġisito, benamo Iesu ġenai eiaġoto. ³⁰ Mo horai Iesu tu vanuġai roġosi roġo bere raka-toġa, ġia roġo Mareta na mo edoġariato gabunai roġo. ³¹ Iuda tarimari, Maria ġetanu-dukukuato-ġoi tarimari, na Maria ġeġitaato, eraga-variġisito ma eraka-rosito nai tu, murina na ġerakato. Ġia mataboru ġekirato, Maria tu gara ġana eiaġoni, mase tarimana nea taġi-vinia ġana.

³² Maria eiaġoto, Iesu sevinai eraġasito, ma Iesu eġitaato nai tu, kwakuna koranai evetui-tarito, benamo evaġa-guruġaato, ekirato, “Vereġauka, ġoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase.”

³³ Iesu na Maria eġitaato etaġito-ġoi, ema mo Iuda tarimari, ġia ġesi ġeiaġomato tarimari, maki ġetaġito-ġoi nai tu, ġia nuġana maki tuġamaġina eġabi-rakavaato, dori etaġito. ³⁴ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato,

“Ainai ġotoreato?” Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Vereġauka, noiaġoma, be noma ġitaia.” ³⁵ Iesu etaġito. ³⁶ Benamo Iuda tarimari ġekirato, “Ġoġitaia, Lasaro tu euravini-rakavaiani.” ³⁷ Senaġi Iuda tarimari kotari ġekirato, “Mai tarima na mata-bubu tarimana matana evaġa-iaġaiato, be Lasaro maki asi veġata bere vaġa-masea, ene?”

Iesu na Lasaro mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato

³⁸ Monana Iesu nuġana ma evaġa-vekwaraġi lelevaġiato, benamo gara gabuna ġana eiaġoto. Mo gara forena kouġana tu fore ta na ġetabeġauato. ³⁹ Iesu ekirato, “Fore ġoġabi-veġitaia.” Ma Mareta, mo mase tarimana tobana, na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, ġia emaseto ġaronna na beiaġoma toma tu ġaro vaġa-vasivasina (4), be bonana tu rakava kwaikwai banaġu.” ⁴⁰ Iesu na Mareta ekiraiato, ekirato, “Au na ġoi tu bakiramu, bema bovaġa-moġoniguni nai, Barau marevana baregona boġitaiani basi, ene?” ⁴¹ Benamo mase tarimana ġetoreato gabuna na fore ġeġabi-veġitaiato. Moġa murinai Iesu eboġe-vaisito, benamo ekirato, “Tamagu o, au na ġoi atanikumuni, korana ġoi na varau boseġaġigu. ⁴² Au ribagu, ġoi na vanagivanagħi oseġaġiguni. Senaġi maġesi akirani korana tu mai tarimarima ġeruġa-taġoni maġeri urari ai. Be ġia na beġene vaġa-moġonia, au tu ġoi na otuġuguto.”

⁴³ Moġesi eguruġato murinai ekea-fararato, ekirato, “Lasaro, noma rakarosi!” ⁴⁴ Benamo mo emaseto tarimana mase dabuġari na ġimana kwakuna viriviri-tari e ġoirana ekumu-iaġiato dabuġana ġesi ema raka-roto. Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġoruġaia, be neraka.”

Iesu vaġivaġina dabarana ġevetauato

Mataio 26:1-5; Mareko 14:1-2; Luka 22:1-2

⁴⁵ Benamo mo Iuda tarimari vovoka, Maria ġenai ġeiaġoto moġeri, Iesu na mo veġa eveirito ġeġitarito nai, vovoka tu Iesu ġevaġa-moġoniato. ⁴⁶ Senaġi kotari tu ġeġenoġoi-iaġoto Farisea tarimari ġeri ai, benamo Iesu na kara eveirito dagarari ġea kira-vararito. ⁴⁷ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Farisea tarimari na kanisoro tarimari ġekea-vegogorito, benamo ġekirato, “Ġita tu kara toma taveiani? Mai tarima na vetoġa boruri vovoka eveirini. ⁴⁸ Bema ġia maġesi ġita na bita ġita-ġuiragħiani moġo nai tu, tarimarima mabarari na ġia beġe vaġa-moġoniani. Benamo Roma tarimari beġe iaġomani, ġita ġera gabu (o Rubu Veaġa) ema ġera tanobara ġita ġerana beġema ġabi-vaġiani.”

⁴⁹ Benamo ġia fakari ai tarima ta arana Kaiafas, ġia mo laġani ai tu Rubu Veaġa verena baregona, ġia na ekirarito, ekirato, “Ġomi dagara ta tu asi ribami! ⁵⁰ Ġomi asi ġotuġamaġi-fakani, namona tu tarima sebona moġo tarimarima mabarari urari ai bene mase, a mai tanobara mabarana beġe vaġa-rakava ġosiġosiani tu asi namo.” ⁵¹ Ġia moġesi ekirato tu, dia ġia tauġena nuġana siga moġo eguruġato; senaġi ġia mo laġani ai tu Rubu Veaġa verena baregona, moġa lorinai ġia mo tu eperovetato, Iesu tu bene mase Iuda tarimari mabarari urari ai. ⁵² Ema Iesu tu dia Iuda tarimari moġo urari ai bemaseni. Senaġi Barau natuna gabu iraurau ai ġetanu-lautilusini tarimari mabarari bene ġabi-vegogori, doġoro sebonai bene vaġa-iaġori ġana.

⁵³ Moġa lorinai mo ġaro na evesinato eiaġoto tu, Iuda tarimari baregori na Iesu kamasi beġe vaġi-maseani dabarana ġevetauato. ⁵⁴ Moġesina naima

Iuda tarimari ġoirari ai Iesu asi eraka-foforito-ġoi. Mo gabu na eraka-veġitato, eiaġoto tano fakana asi tarimarimana gabuna sevinai, vanuġa ta arana Efraim ġana. Gena mero ġesi monai ġea tanuto-ġoi.

⁵⁵ Iuda tarimari ġeri Pasova verekona tu ekavinaġito. (Moġa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito verekona). Ma Iuda tarimari vovoka mo tanobarai ġetanuto Ierusalemaj ġema raka-vegogoto. Ġia ġema raka-vegogoto tauna korikori, Barau ġoiranai beġene veiareva vauro, Pasova verekona bene vesina. ⁵⁶ Ġia na Iesu ġeġita-vetauato-ġoi, ma Rubu Veaġa nuġanai ġeruġa-vegogoto nai tu, tauġeri fakari ai moġo ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Ġomi tu kamasi mani ġotuġamaġini? Mai vereko ai toma ema ġoirarefoni ba?” ⁵⁷ Rubu Veaġa vereri baregori ema Farisea tarimari na vevaġa-naġi guruġana tu vauro Iuda tarimari ġevinirito, ġekirarito, bema ta beġeġaġini Iesu tu ainai, ġia tu maoromaoro bene iaġo, Iuda vereri benea kira-varari, be beġene ġabia.

12

Maria na Iesu ediġaiato Betania ai

¹ Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona tu ġaro imaima sebona (6) roġo ġoirai nuġanai, Iesu Betania ġana eiaġoto. Lasaro tu Betaniai etanuto-ġoi, ema monai emaseto, ma Iesu na mase na evaġa-varigisiato. ² Monai Iesu ġabiraġena ġaniġanina ġeveiato. Mareta na ġari ġaniġani edabaraiato, ma Lasaro maki monai ġaniġani gabunai ġetanu-vegogoto tarimari ġesi ġetanu-vegogoto, ġeġaniġanito. ³ Benamo Maria na muramura bonana namo vedaureana lita kwana kavana eġabiato, benamo Iesu kwakuna fanafanana ediġa-iaġiato, ema ġuina na Iesu kwakuna fanafanana ma edau-kaukauato. Ma numa mabarana tu mo muramura bonana na evaiato. Mo muramura tu ġauġa arana nad ġokana na ġeveito-ġoi, ema voina tu varaġe rakava. ⁴ Senaġi Iesu ġena mero ta arana Iudas Isakariota, mai tu Iesu vau ma bea revaiani tarimana, ekirato, ⁵ “Karase mai muramura mabarana tu silva moniri sinau toitoi (300) ai asi bevoivoi-iaġia? (Mai tu tarima ta davana laġani ta nuġanai kavana). Bere voivoi-iaġia, be voina monina bere ġabia tu, asi ġeri-ġari tarimari bere viniri.” ⁶ Ġia moġesina eguruġato tu, dia asi ġeri-ġari tarimari evetuġa-ġwarito-ġoi lorinai, senaġi korana ġia tu lema tarimana naima. Ġia na tu moni fusena eġwa-rakao rakaoato-ġoi, ma mo fuse ai moni elemarito-ġoi, benamo ġena ura dagarari evoi-iaġirito-ġoi.

⁷ Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ġoraga-kwaneana, mai vavinena tu kara bere veia dagarana beveia, ġia na au tauġanigu muramura na bedau-guinea, gurigurigu ġana. ⁸ Asi ġeri-ġari tarimari tu vanaġivanāġi ġomi ġesi boġo tanuni, a au tu vanaġivanāġi ġomi ġesi asi batanuni.”

Rubu Veaġa vereri baregori na Lasaro beġene vaġia ġetato

⁹ Iuda tarimari vovoka tabutabu ġeseġaġito Iesu tu Betania ai. Benamo moġana ġeiaġoto, dia Iesu moġo uranai, senaġi Lasaro maki beġene ġitaia ġana. Lasaro tu mase na Iesu na evaġa-varigisi ġenoġoġato. ¹⁰ Moġesi naima Rubu Veaġa vereri baregori tu ġeboioġato, Lasaro maki beġene vaġi-masea ġetato. ¹¹ Korana tu ġia dainai Iuda tarimari vovoka ġia ġerina ġeraka-veġitato, benamo Iesu ġevaġa-moġoniato.

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Luka 19:28-40

¹² Ma elagħanito nai, vereko uranai ġeiaġomato tarimari vovoka ġeseġaġito, Iesu tu Ierusalemata ġana varau eraka-iaġomato-ġoi. ¹³ Galamo lauri noġa dagarari ġeġabito, benamo Iesu ġenai ġeiaġoto, ġeġabato, ġekirato,

“Hosana!

Isaraela ġeri Kini sivaġa-namoa,

Vereġauka aranai eiaġomani

tarimana sivaġa-namoa!”

¹⁴ Ma Iesu na doniki natuna ta edoġariato, benamo iatanai etanukauto, Buka Veaġa nuġanai ekirani ilailanai,

¹⁵ “Siona natuna,

(Ierusalemata tarimami), asi ġogari,

ġoboġe, ġemi Vere eiaġomani,

ġia tu doniki natuna iatanai betanukau.”

¹⁶ Mo ġaro ai ġena mero na maiġeri tu asi ġetuġamaġi-fakarito. Senaġi Barau na Iesu evaġa-raġeato e mareva baregona eviniato murinai vau, ġia ġeriba-maoroto, maiġeri mabarari ġetorerito tu, ġia ġekiraġiato. Ema ġeribato, mo veiġa mabarari tu ġia ġenai ġeveirito.

¹⁷ Iesu na Lasaro gara forena kouġana na ekea-rosiato, ema mase na evaġa-variġisiato ġaronai, tarimarima tu ġutuma-bara ġia ġesi. Benamo moġeri tarima na mo veiġa ġeġitaġato varina tu roġo ġevari-fuato-ġoi.

¹⁸ Tarima ġutuma ġeiaġoto Iesu ġesi vedoġari, korana ġeseġaġito, Iesu na mo vetoġa boruna eveġato dainai. ¹⁹ Moġesina nai Farisea tarimari tauġeri fakari ai ġevedare-mutukato, ġekirato, “Goġitaiani, ġomi tu asi ġokokoreni. Goboġe, mai tanobara tarimana mabarana tu ġia murinai ġerakani.”

Grik tarimari kotari na Iesu ġevetauato

²⁰ Vereko ġaronai toma-rakariġo uranai Ierusalemata ġana ġevaraġeto tarimari fakari ai tu, Grik o Helene tarimari kotari maki ġerakakauto. ²¹ Ġia ġeiaġoto Filipo ġenai, benamo ġekiraġiato, ġekirato, “Verebara, ġai ġaurani tu Iesu ġaġitaġa ġatoni.” Filipo tu Galilea tanonai vanuġa arana Betesaida tarimana.

²² Filipo eiaġoto Anduru ea kiraiato, benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu ġekiraġiato. ²³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġarona varau bema-raġasi, Tarimarima Natuna mareva baregona beġabiani.

²⁴ Moġoni korikori akiramini, widi ġuena tano nuġanai beketo-ġurani ema bemaseni vau, vovokari ġia ġenana beġe ġorani. A widi ġuena tano ai asi beketoni ema asi maki bemaseni nai, ġereġana moġo betanuni. ²⁵ Ġena maġuri eura-

viniani tarimana na maġuri vanaġivanuġi tu asi beġabiani, beleaiani. A mai tanobarai ġena maġuri etuġamaġi-fitoġaiani tarimana na, ġena maġuri tu etore-taġoani maġuri vanaġivanuġi ġana. ²⁶ Au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana tu au murigu na bene raka; be au ainai, au vetuġunaġigu eiaġo-

vinini tarimana maki monai au ġesi. Au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana tu, au Tamagu na ġia maki bevaġa-namoani.”

Iesu ġena mase eguruġa-iaġiato

²⁷ “Maitoma au nuġaġu tu evekwaragi, e ġegu tuġamaġi bebarego. Be kara batoni? Nakira, ‘Tama, mai hora na noma vaġa-maġurigu’ nasi? Asiġina, au ġegu iaġoma tauna korikori aoanai tu mai bama raġasi maiġea.

²⁸ Tamagu, ġoi aramu novaġa-raġea.” Benamo garo ta guba na emariġoto, ekirato, “Au na aragu tu varau bavaġa-raġea, ema mai maki ma bavaġa-raġe ġenoġoiani.”

²⁹ Tarima ġutuma monai ruġa-vegogo na mo garo ġeseġaġiato, benamo ġekirato, “Guba begurua.” Ma kotari ġekirato, “Aneru ta na bevaġa-guruġaia.” ³⁰ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Mani garo tu dia au uragu ai nai beiaġoma, senaġi ġomi urami ai nai beiaġoma. ³¹ Maitoma tu tanobarai Barau na vevaġa-maoro eveiani. Maitoma Barau na mai tanobara verena, Satani, evaġa-darereani. ³² Benamo au tano iatana na beġe ġabi-vaisiguni, monana tarimarima mabarari au ġegu ai bainu-kavirini.” ³³ Ġia maiġesi eguruġato tu, ġia ġena mase ai tu aiġesi bemaseni moġa ekiraġi-rosiato.

³⁴ Tarimarima ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai taravatu guruġari na ġaseġaġito, Keriso tu betanu-vanaġi vanaġini, ma ġoi kamasi nai tu okirani, Tarimarima Natuna tu beġe ġabi-vaisiani? Tarimarima Natuna tu deikara ei?” ³⁵ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Mama ġomi ġesi tu asi betanumaukani. Mama roġo ġomi ġesi nuġanai, mamai ġoraka, mukuna na beġabimini garina. Mukuna nuġanai erakani tarimana tu asi ribana, ġia tu aiġana eiaġoni. ³⁶ Mama roġo ġomi ġesi nuġanai, mama boġono vaġa-moġonia, be mama natunai boġono iaġo.”

Maiġeri guruġa ekiraġi-ġosirito murinai eraga-kwanerito, benamo eiaġoto, asi beġe ġoitaġoani gabunai etanuto-ġoi.

Iuda tarimari na Iesu roġo asi ġevaġa-moġoniato-ġoi

³⁷ Iesu na Iuda tarimari ġoirari ai vetoġa boruri vovoka eveirito, senaġi roġo mo asi ġevaġa-moġoniato-ġoi. ³⁸ Monana peroveta tarimana arana Isaia ġena guruġa emoġonito, Isaia maiġesi ekirato, “Vereġauka, deikara na ġai ġema guruġa bevaġa-moġonirini? Deikara ġenai Vereġauka ġena seġuka beforini?”

³⁹ Ġia na Iesu asi ġevaġa-moġoniato anina tu, Isaia gabu tai ġena toretore ai ma ekirato,

⁴⁰ “Barau na matari evaġa-tufarito, ema nuġari evei-mukunarito, korana matari na asi beġene boġeboġe, ema nuġari ai asi beġene tuġamaġi-faka ġana. Au ġegu ai beġe ġenoġoini, benamo bavaġa-namorini garina.”

⁴¹ Isaia moġesi ekirato, korana ġia na Iesu marevana e seġukana baregona eġita-guineato nai, benamo ġia eguruġa-iaġiato.

⁴² Iuda ġorikauna vereri vovoka na maki Iesu ġevaġa-moġoniato, senaġi Farisea tarimari gariri ġeveito-ġoi, be Iesu asi ġekiraġi-foforiato-ġoi. Korana bema beġe kiraġi-foforiani nai tu, Farisea tarimari na rubu na beġe tuġu-vaġirini garina. ⁴³ Korana mo Iuda vereri ġeri ura baregona tu, tarimarima na beġene vaġa-raġeri, a Barau na bene vaġa-raġeri tuġamaġina tu asi ġeveiato-ġoi.

Iesu ġena guruġa na tarimarima bekota-vinirini

⁴⁴ Iesu efararato, ekirato, “Au bevaġa-moġoniguni tarimana tu dia au evaġa-moġoniguni, senaġi au etuġuguto Barauna evaġa-moġoniani. ⁴⁵ Ema au eġitaġuni tarimana na tu au etuġuguto Barauna eġitaiani. ⁴⁶ Au tu mama, mai tanobara ġana aiaġomato, be au bevaġa-moġoniguni tarimana tu mukuna nuġanai asi betanuni. ⁴⁷ Ma bema tarima ta na au ġegu guruġa

eseḡaḡiani, senaḡi asi evaḡa-moḡoniani, au na mo tarima tu asi bakota-viniani. Korana au tu dia tanobara kota-vinina ḡana aiaḡomato. Asigina. Au tu tanobara vaḡa-maḡurina ḡana aiaḡomato. ⁴⁸ Au eruḡaguni ema au ḡegu guruḡa asi eḡabi-raḡerini tarimana, kota-vinina tarimana ta etanuni. Au na akiraḡirito guruḡari, moḡeri guruḡa na ḡia beḡea kota-viniani mo ḡaro magonai. ⁴⁹ Korana au tu dia tauḡegu ḡegu maoro ai aguruḡani. Senaḡi Tamagu, au etuḡuguto Barauna, na evaḡa-naḡiguto au na kara guruḡana bana kiraḡia ema kamasi bana kiraḡia. ⁵⁰ Au ribagu, Tamagu ḡena guruḡa na tarimarima maḡuri vanaḡivanaḡi beḡe ḡabini. Moḡa lorinau au na kara akiraḡirini guruḡari tu, kara dagara Tamagu na ekiraḡuni bana kiraḡiri etoni guruḡari moḡo.”

13

Iesu na ḡena mero kwakuri eḡuriḡirito

¹ Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo verekona tu dori eḡabiato-ḡoi, benamo Iesu eribato, mai tanobara beiaḡuiani ma Tamana ḡenai bevaraḡeni ḡarona tu varau beraḡasi. Mai tanobarai ḡena tarimarima ḡetanuto euravini-rakavarito, ma ḡena veuravini ḡeri ai tu asi edokoto, eiagoto mo magona.

² Iesu ma ḡena mero ḡesi lavilavi ḡaniḡanina ḡeḡaniato-ḡoi nuḡanai, Diabolo na Iudas Isakariota, Simona natuna, nuḡana eḡaniato, Iesu bene revaia ḡana. ³ Iesu ribana, Tamana na dagara mabarari tu ḡia ḡena seḡuka gaburenai etorerito. Ema ribana maki, ḡia tu Barau ḡenana eiagomato, ema ma beḡenogoini Barau ḡenai; ⁴ benamo ḡaniḡani gabuna na evariḡisito, ḡena koudi ekoki-vaḡiato, benamo tauḡela eriḡoato. ⁵ Benamo naḡu ai nanu ebubuto, benamo ḡena mero kwakuri eḡuriḡirito, ma eriḡoato tauḡelana na tu edau-kaukaurito.

⁶ Kwakuri eḡuriḡi-iaḡomato mo, Simona Petero ḡenai eraḡasito, benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Vereḡauka, ḡoi tu au kwakugu noḡuriḡia otoni?” ⁷ Iesu na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Maitoma au na kara aveiani veigana tu asi otuḡamaḡi-fakaiani, senaḡi gabivau boribani.” ⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, “Asiḡi, au kwakugu ḡoi na tu asiḡina ḡinavaḡi boḡuriḡiani.” Iesu na evaḡa-veḡeato, ekirato, “Bema au na ḡoi kwakumu asi baḡuriḡiani nai, ḡoi tu dia au ḡegu mero.” ⁹ Simona Petero ekirato, “Vereḡauka, dia kwakugu moḡo, senaḡi ḡimagu ema debagu maki.” ¹⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Efouni tarimana tauḡanina mabarana tu veiareva, be ḡia tu kwakuna moḡo beḡuriḡiani. ḡomi mabarami tu veiareva, senaḡi sebona ta moḡo asi veiareva.” ¹¹ Iesu ma ribana deikara na ḡia berevaiani; moḡesina nai ekirato, “Dia mabarami veiareva.”

¹² Kwakuri eḡuriḡi-ḡosito murinau, ḡena dabuḡa baregona ma eveiato, ema eiagoto ḡena tanutanu gabunai ea tanu-tarito, benamo ekirarito, ekirato, “Au na ḡomi ḡemi ai kara baveia veigana tauna korikori boḡo tuḡamaḡi-fakaia ba? ¹³ Gomi na au ḡokiraḡiguni, ḡokirani ‘Vevaḡa-riba Tarimana’ ema ‘Vereḡauka’, mo tu moḡoni ḡokiraḡiguni, korana au tu moḡoni Vevaḡa-riba Tarimagu ema Vereḡauka. ¹⁴ Bema au ḡomi ḡemi Vereḡauka ema Vevaḡa-riba tarimagu na ḡomi kwakumi baḡuriḡiri nai, ḡomi maki tauḡemi fakami ai moḡo karomi tari kwakuri boḡono ḡuriḡiri. ¹⁵ Korana au na bavaḡa-ḡitami, be au na kara ḡomi ḡemi ai baveia veigana, ḡomi na maki boḡono veia. ¹⁶ Au na ḡomi moḡoni akiramini, ḡauvei merona na ḡena vere asi bevanaḡiani, e

vetuḡunaḡi merona na betuḡua tarimana asi bevanaḡiani. ¹⁷ Toma maiḡeri dagara mabarari ḡomi na boḡo ribari, bema boḡo veirini nai tu boḡo iakuni.

Iesu ḡena mase ekiraḡi-foforiato

¹⁸ Au na ḡomi mabarami asi akiraḡimini, au na aḡabi-virigirito tarimari tu au ribagu. Senaḡi mai tu Buka Veaḡa nuḡanai ḡetorerito guruḡari beḡene moḡoni ḡana: ‘Deikara au ḡesi beredi baḡa ḡani-vegogoani tarimana tu, kwakuna gwadirina begabi-vaisiani au ḡegu ai.’ (Moḡa anina tu, Iesu ma bekira-fitoḡaiani, benamo vaḡi-masena dabarana beveiani). ¹⁹ Toma au na ḡoirai beḡe ḡorani dagarari akira-varamini, be beḡe ḡorani nai tu boḡono riba-maoro, (Barau na etuḡuato) Tarimana tu Au. ²⁰ Moḡoni akiramini, au na atuḡuani tarimana eḡabi-raḡeani tarimana na tu au eḡabi-raḡeguni. Ma au eḡabi-raḡeguni tarimana na au etuḡuguto tarimana, Barau, eḡabi-raḡeani.”

Iesu Iudas Isakariota na berevaiani ekiraḡiato

Mataio 26:20-25; Mareko 14:17-21; Luka 22:21-23

²¹ Iesu na maiḡeri guruḡa ekiraḡirito murinai, nuḡana evekwaragi-baregote, benamo eguruḡa-foforito, ekirato, “Akira-korikorimini, ḡomi ta na tu au borevaguni.” ²² Benamo ḡena mero ḡeveḡita-veḡitato, asi ribari deikara ekiraḡiato. ²³ ḡena mero vekaravari ai Iesu na eura-viniato-ḡoi merona tu ḡia ḡenai evetabekauto. ²⁴ Ma Simona Petero na vetoḡai moḡo Ioane evaḡa-guruḡaiato, eurato, Iesu nedanaḡia deikara ekiraḡiani. ²⁵ Benamo (Iesu na eura-viniato-ḡoi merona) Iesu ḡenai ma evetabekauto, benamo edanaḡiato ekirato, “Vereḡauka, mo tu deikara, ei?” ²⁶ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Au na beredi bafereiani, benamo ḡia baviniani tarimana tu moḡea.” Benamo Iesu na beredi efereiato, ma Simona natuna, Iudas Isakariota, eviniato.

²⁷ Iudas na mo beredi eḡabiato, benamo Satani nuḡanai eraka-ḡurato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Kara ourani noveia tu novei-ḡarimoḡia.” ²⁸ Senaḡi mo ḡeḡaniḡani-vegogoto tarimari tu sebona ta maki asi eribato, karase nai Iesu na moḡesi ekiraiato. ²⁹ Moḡa nuḡanai Iudas tu moni mauḡa-mauḡana eḡita-ḡuato-ḡoi. Moḡesina naima ḡia kotari ḡetuḡamaḡito, Iesu na tu bekiraia, vereko ai karakara ḡeura-vinirini dagarari nea voiri, o asi ḡeri-ḡari tarimari dagara tari nea viniri ḡetato. ³⁰ Iudas na mo beredi eḡabi-raḡeato murinai tu, asikauna mo numa na eraka-rosito. Mo tu varau ebogito.

Iesu Petero na bekira-ḡuniḡauani ekiraḡiato

³¹ Iudas eraka-rosito murinai, Iesu ekirato, “Maitoma Tarimarima Natuna beḡe vaḡa-raḡeani, ema Barau maki Natuna ḡenana beḡe vaḡa-raḡeani. ³² Bema Barau na Iesu bakunai vevaḡa-raḡe e mareva baregona beḡabiani nai tu, Barau tauḡena na maki tauḡena ḡena mareva baregona Tarimarima Natuna beviniani. Ma Barau na asikauna beviniani. ³³ Natugu, au ḡomi ḡesi tu asi bita tanu-maukani. Benamo ḡomi na au ma boḡo ḡita-vetauguni. Au na Iuda tarimari avaga-guruḡarito ilailanai, ḡomi maki mo guruḡa sebona avinimini: Au aiaḡoni gabuna ḡana, ḡomi tu asi boḡo iaḡoni riba. ³⁴ Taravatu guruḡana variguna avinimini. Tarikakami ḡesi boḡono veuravini. Au na ḡomi aura-vinimini ilailanai, ḡomi maki tarikakami ḡesi boḡono veuravini. ³⁵ Bema ḡomi tarikakami ḡesi boḡo veura-vinini nai, tarimarima mabarari beḡe ribani, ḡomi tu au ḡegu mero.”

³⁶ Simona Petero na Iesu edanaĝiato, ekirato, “Vereĝauka, ĝoi tu aiĝana oiaĝoni?” Iesu evaĝa-veseto, ekirato, “Au aiĝana aiaĝoni gabuna ĝana, maitoma au murigu na tu asi boĝo iaĝomani, senaĝi gabivau boĝo iaĝomani murigu na.” ³⁷ Petero na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereĝauka, kara dainai toma au ĝoi murimu na tu asi baiaĝosini riba? Au tu ĝoi uramu ai ĝegu maĝuri batore-tariani, bamaseni.”

³⁸ Iesu na Petero evaĝa-veseato, ekirato, “Ĝoi ĝemu maĝuri tu au uragu ai botore-tariani otoni? Ākira-korikorimuni, kokoroku roĝosi roĝo bene goĝi nuĝanai, ĝoi na au tu vaĝa-toitoi bokira-ĝuniĝauguni.”

14

Iesu tu dabara

¹ “Nuĝami asi beĝene raĝe, ema asi boĝono tuĝamaĝi-ĝutuma. Barau boĝono vaĝa-moĝonia, ema au maki boĝono vaĝa-moĝonigu. ² Au Tamagu ĝena numai daigutu tu asisebo; bema asigi nai tu, mai guruĝa ĝomi asi bara kira-varami: Au aiaĝoni tu, ĝomi ĝemi gabu ta arovina-toreani. ³ Benamo aiaĝoni, ĝomi ĝemi gabu barovina-toreani. Barovinatore-ĝosiani vau, ma baĝenoĝoi-iaĝomani, benamo ĝomi baĝori-iaĝomini au ĝesi bita tanuni. Be au ainai batanuni gabunai, ĝomi maki monai au ĝesi bita tanuni. ⁴ Au baiaĝoni gabuna dabarana tu ĝomi ma ribami.”

⁵ Tomasi na ekiraiato, ekirato, “Vereĝauka, ĝai tu asi ribama ĝoi aiĝana oiaĝoni, ma dabara tu kamasi baĝa ribaiani?” ⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Dabara tu au, e moĝonina maki au, ema maĝuri maki au. Tarima ta Tamagu ĝenai dabara boruna na ta asi beiaĝoni. Asiĝina ĝinavaĝi. Au ĝeguna moĝo. ⁷ Bema moĝoni au ĝomi na ĝoribaguto tu, au Tamagu maki ĝoro ribaia. Ma toma vau ĝoribaiani ema varau boĝo ĝitaia.”

⁸ Filipo na Iesu ekiraiato, ekirato, “Vereĝauka, Tamara novaĝa-ribama, be nuĝama beĝene genatari.” ⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Filipo, au ĝoi ĝesi tu kai-veĝata atanuto, ma ĝoi na au tu roĝosi roĝo boro ribagu? Au eĝitaguni tarimana na Tamagu eĝitaiani. Ma ĝoi tu kamasi nai okirani, “Tamara novaĝa-ribama otoni?” ¹⁰ Ĝoi na asi ovaĝa-moĝoniani, au tu Tamagu nuĝanai, ma Tamagu tu au nuĝagu ai, ei? Au na ĝomi avaga-guruĝamini guruĝari tu dia au tauĝegu ĝegu maoro ai avaga-guruĝamini. Asiĝina. Mai tu Tamagu, ĝia tu nuĝagu ai etanuni, ĝia na ĝena ĝauvei eveirini. ¹¹ Au akirani, au tu Tamagu nuĝanai atanuni ema Tamagu tu au nuĝagu ai etanuni atoni nai tu boĝono vaĝa-moĝonigu. Bema asiĝina nai, mai veiĝa aveirini ĝoĝitarini nai boĝono vaĝa-moĝonigu.

¹² Moĝoni akiramini, au evaĝa-moĝoniguni tarimana tu, au na aveirini veiĝari, ĝia na maki beveirini. Ema ĝia na tu veiĝa barego lelevaĝiri beveirini, au na aveirini veiĝari tu bevanagirini. Korana au tu Tamagu ĝenai ma aiaĝoni. ¹³ Ema au aragu ai karakara boĝo noĝirini tu, au na baveirini. Monana Tamagu beĝe vaĝa-raĝeani Natuna bakunai. ¹⁴ Au aragu ai kara boĝo noĝi-raĝerini dagarari mabarari tu, veiĝari au na baveirini.”

Iesu na Iauka Veaĝa ekiraĝi-toreato

¹⁵ “Bema ĝomi na au ĝoura-viniguni nai tu, au ĝegu taravatu guruĝari boĝo korana-iaĝirini. ¹⁶ Benamo au na Tamagu banogiani, bena ĝia na vevaĝa-kava tarimana ta ma bevinimini. Mo vevaĝa-kava tarimana tu ĝomi ĝesi betanu-vanaĝi vanagini. ¹⁷ Ĝia tu guruĝa moĝonina evaĝa-foforiani Iaukana. Ĝia tu tanobara maĝurinaĝi ĝetanuni tarimari na asi beĝe ĝabi-raĝeani riba,

korana asi ġeġitaiani ema asi ġeribaiani. Senaġi ġia ġomi tu ma ribami, korana ġia tu ġomi ġesi ġotanuni ema ġomi nuġami ai betanuni.

¹⁸ Au na ġomi ġereġami gara noġa asi baiaġuimini. Au ma baġenoġoi-iaġomani ġomi ġemi ai. ¹⁹ Tanobara tarimari na asi ma beġe ġitaguni ġarona tu asi manaġa, senaġi ġomi na tu boġo ġitaguni. Ġomi tu au amaġuri-tagoni bakunai, be boġo maġuri-tagoni. ²⁰ Mo ġaro ai ġomi boġo ribani, au tu Tamagu nuġanai atanuni, ema ġomi au nuġagu ai ġotanuni, ema au ġomi nuġami ai atanuni. ²¹ Au ġegu taravatu guruġari eġabi-raġerini ema ekorana-iaġirini tarimana na tu au eura-viniguni. Ema au eura-viniguni tarimana tu au Tamagu na maki beura-viniani. Au na maki baura-viniani ema au tauġegu ġia ġenai havevaġa-foforini.”

²² Iudas, dia Iudas Isakariota, na ekiraiato, ekirato, “Vereġauka, kamasi nai ġoi tauġemu ġai ġemai tu bovevaġa-foforini, senaġi tanobara ġenai tu asiġina?” ²³ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Au eura-viniguni tarimana na au ġegu vevaġa-riba bekorana-iaġiani. Benamo au Tamagu na mo tarima beura-viniani. Benamo tauma ruarua baġa iaġoni ġia ġenai, bena ġia ġesi baġa tanu-vanaġi vanagini. ²⁴ Au asi eura-viniguni tarimana tu, au ġegu guruġa asi ekorana-iaġirini. Mai guruġa ġoseġaġirini tu dia au ġegu, senaġi Tamagu ġena; au tu ġia na etuġuguto.

²⁵ Ġomi ġesi roġo atanuni nuġanai, maġeri guruġa ġomi akira-varamini. ²⁶ A ġomi vaġa-kavami tarimana tu Iauka Veaġa. Ġia tu au aragu ai Tamagu na betuġu-iaġomaiiani. Ġia na dagara mabarari bevaġa-ribamini, ema au na kara akiraġirito dagarari, ġemi tuġamaġi ai ma bevaġa-fofori ġenoġoirini. ²⁷ Maino ġomi ġesi mai aiaġuiani. Mai tu au ġegu maino ġomi avinimini. Ema mai maino au na ġomi avinimini tu, dia tanobara tarimari na ġomi ġevinimini kavana avinimini. Nuġami asi beġene raġe e asi boġono tuġamaġi-ġutuma ema asi boġono gari. ²⁸ Au baguruġa boġo seġaġia, au bakira, ‘Au tu araka-ġerevaġini, senaġi ma baġenoġoi-iaġomani ġomi ġemi ai.’ Bema au boġoro ura-vinigu nai tu, Tamagu ġenai aiaġoni, be ġoro iaku, korana au Tamagu tu iaru-korokoro, au iata-raġegu ai. ²⁹ Mai veġa tu roġosi roġo bere ġora nuġanai akira-varamini. Be mai veġa befoforini nai, boġono vaġa-moġonigu. ³⁰ Au ġomi ġesi asi bita guruġa-guruġa maukani, korana mai tanobara eġori-kauani verena, Satani, tu dori eraġasini. Ġia tu asi kokorena, be au ġegu ai kara ta asi beveiani. ³¹ Senaġi mai tanobara tarimari beġene riba, au na Tamagu aura-viniani. Ema au tu Tamagu na ekiraġiato ilailanai aveini.

Be ġovariġisi, mai gabu na siraka-veġita.”

15

Vine ema legana

¹ “Au tu vine ġauna korikori, ma au Tamagu tu vine tavoġana ġauvei-iaġina tarimana. ² Vine legari au ġegu ai kafakau dagarari, asi ġeġwani legari tu, ġia na ebasi-vaġirini; ma lega mabarari ma ġwari tu, ġia na eiarevarini, beġene ġwa-vovoka uranai. ³ Ġomi tu varau boġo iareva-ġosi. Mo guruġa avinimito moġeri na beġe iarevami. ⁴ Au ġegu ai boġono kafakau, be au maki ġomi ġemi ai kafakau-taġo bana tanu. A vine legana ta ġereġana moġo nai tu asi beġwani, senaġi vine ġauna ġenai bekaġakau-tagoni vau beġwani. Ġomi maki moġesi, bema au ġesi asi boġo sebonani nai, ġwaġwami ta asi bevetoreni.

⁵ Au tu vine, a ġomi tu lega. Au ġegu ai bekafakauni, au ġia ġenai bakafakauni kavana, tarimana tu ġwaġwana asisebo bevetoreni. Bema au boġo iaġuiguni nai, dagara ta asi boġo veiani. ⁶ Au ġegu ai asi ekafakauni tarimana tu, vine ġauna legana noġa beġe ġabiani, ma beġe fitoġaiani, benamo bea kaukauni. Mo ġau legari kakorori tu ġeġabi-vegogorini, benamo karavai ġefiu-raġerini, benamo ġegaburini. ⁷ Bema ġomi au ġegu ai boġo kafakauni o au ġesi boġo sebonani, ma au ġegu guruġa ġomi ġemi ai betanuni nai tu, kara ġoura-vinirini dagarari boġo noġini tu, ġemi noġinoġi dagarari boġo ġoitaġorini. ⁸ Bema ġwaġwami asisebo asisebo beġe vetoreni nai tu, tarimarima na au Tamagu ġevaġa-raġeani, ema ġomi maki au ġegu mero korikori ai boġo iaġoni.

⁹ Tamagu na au eura-viniguni ilailanai, au na ġomi maki aura-vinimini. Vanaġivanagi au ġegu veuravini nuġanai boġono tanu. ¹⁰ Bema au ġegu taravatu guruġari boġo korana-iaġirini nai, ġomi tu au ġegu veuravini nuġanai boġo tanuni, ilailana au Tamagu ġena taravatu guruġari akorana-iaġirini, benamo ġia ġena veuravini nuġanai atanuni kavana. ¹¹ Au na maġeri guruġa ġomi bavinimi anina tu, au ġegu iaku ġomi nuġami ai bene tanu, be ġomi maki nuġami iaku na beġene vonuvonu-raġe. ¹² Au ġegu taravatu guruġana tu maġa, tauġemi fakami ai karomi ġesi boġono veuravini, au na ġomi aura-vinimini kavana. ¹³ Ma ġena veuravini barego lelevaġina tarimana tu, karona urari ai ġena maġuri gwaina asi eġabiani, etore-tariani. Ma ġena veuravini barego tarimana korikori tu moġa, ma boruna ta tu asiġina maia. ¹⁴ Bema au na kara akiramini veiġari boġo veirini nai, ġomi tu au ġatagu. ¹⁵ Au na ġomi tu vetuġunaġi-iaġovini tarimami asi ma bakiraġimini, korana vetuġunaġi-iaġovini tarimana na ġena vere na kara eveiani, ġia tu asi ribana. A ġomi tu ġata batoni, korana au Tamagu ġenana kara aseġaġirito dagarari mabarari tu, ġomi varau avaġa-ribamito. ¹⁶ Gomi na au asi ġoġabi-virigiguto, senaġi au na ġomi aġabi-hidimito, ema avaġa-ruġamito boġono iaġo, ġwaġwami boġono vaġa-ġorari, ma moġeri tu namo moġo beġene tanu-vanaġi vanaġi. Moġesina tu karakara ġoura-vinirini dagarari au aragu ai Tamagu boġo noġiani tu, Tamagu na bevinimini. ¹⁷ Au ġegu taravatu guruġana ġomi avinimini tu maġa, karomi ġesi boġono veuravini.”

Tanobara tarimari na Iesu ġena mero ġeiau-rakava vinirito

¹⁸ “Bema tanobara tarimari na beġe iau-rakava vinimini nai, boġono riba, au tu ġeiau-rakava vini-guineguto. ¹⁹ Bema ġomi tanobara ġena tarimarima roġo ġoro tanu tu, tanobara tarimari na beġere ura-vinimi, korana ġomi tu ġia ġeri tarimarima bene. Senaġi ġomi tu dia tanobara ġena tarimarima. Asiġina. Gomi tu varau aġabi-virigimito, ma tanobara maġurina nuġana na aġabi-vaġimito. Moġa lorinaġi tanobara tarimari na ġeiau-rakavamini. ²⁰ Akiramito guruġana boġono tuġamaġi-taġoa: ‘Vetuġunaġi merona na etuġu-naġiani tarimana asi bevanaġiani.’ Bema au ġevaġa-midigu midiguguto, ġomi maki beġe vaġa-midigu midigumini. Bema au ġegu guruġa ġekorana-iaġirito, ġomi ġemi guruġa maki beġe korana-iaġirini. ²¹ Ġia na maġeri veiġa asi namori mabarari ġomi ġemi ai beġe veirini tauna korikori tu, ġomi na au aragu ġokorana-iaġiani nai; korana au etuġuguto Barauna ġia tu asi ribari. ²² Bere au asi bara iaġoma, ma asi bara guruġa-viniri, ġia tu asi ġeri rakava. Senaġi ġia maitoma ġeri rakava na tu asi ġeri raga-maġuri dabarana. ²³ Au eiau-rakavaguni tarimana na au Tamagu

maki eiaiu-rakavaiani. ²⁴ Bere au na nuġa-farevaġi veigari, tarima tari na roġosi roġo beġene veiri dagarari, ġia vefakari ai asi bara veiri, ġia tu asi ġeri vei-rakava. Senaġi maitoma ġia na moġeri nuġa-farevaġi veigari tu beġe ġitari, ma nuġanai ġia na au ma Tamagu ġesi tauma ruarua tu ġeiau-rakavamani. ²⁵ Senaġi maigeri veigā ġeġorani korana tu, taravatu nuġanai ġetoreato guruġana bene moġoni ġana. Mo guruġa tu iniġesi ekirani: 'Au tu ġeiau-rakava-kavaguto moġo, asi korana tai.'

²⁶ Vevaġa-kava Iaukana tu beiaġomani. Ġia tu guruġa moġoniri kiraġi-kiraġiri Iaukana, Tamagu ġenana beiaġomani. Au na ġomi ġemi ai batuguani, Tamagu sevinai batanuni nai tu. Ġia na au bema kiraġi-foforiguni. ²⁷ Gomi na maki au roġo boġono kiraġi-foforigu, korana ġomi tu au ġesi tatanuni tovotovona na veġata bene."

16

¹ "Au na maigeri guruġa akira-varamini, korana asi aurani ġemi veġabidadama na boġono raka-veġita. ² Iuda tarimari ġeri rubu na beġe tore-veġitamini. Aba, ġarona manī eiaġomani, tau ta na bevaġi-masemini nai tu, ġia mataboru bekirani, ġia tu Barau vetuġunaġina eiaġo-viniani. ³ Maigeri veigā ġomi ġemi ai beġe veirini korana tu ġia na au Tamagu asi ġeribaiato, ema au maki asi ġeribaguto. ⁴ Senaġi au na maigeri guruġa tu nakiravara-guinemi. Be ġoirai vau tarimarima na veigari ġemi ai beġe veirini nai, maigeri guruġa bakira-varami boġono tuġamaġiri.

Iauka Vevaġa ġena ġauvei

Tovotovonai au tu roġo ġomi ġesi tatanuto-ġoi naima, maigeri guruġa ġemi asi akiraġirito. ⁵ Senaġi toma tu etuġu-mariġoguto Barauna ġenai ma aġenoġoi-iaġoni, ma ta na tu asi odanaġiguni, 'Goi tu aiġana oiaġoni?' asi otoni. ⁶ Ġomi tu maigeri guruġa bakira-varami nai, nuġami ġevewkaraġini e ġetaġitaġini. ⁷ Senaġi moġoni akiramini, mai tu ġomi ġemi namo uranai ġomi vekaravami na araka-ġerevaġini, arakani. Korana tu bema au asi barakani nai, vevaġa-kava Iaukana ġemi ai asi beiaġomani. Senaġi bema au baiaġoni nai tu, ġemi ai batugu-iaġomaiani. ⁸ Ma ġia beiaġomani nai, mai tanobara tarimari ġeri vei-rakava ma Barau ġena vei-jobukaiobuka ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini aniri bevaġa-fofori ginikaurini. ⁹ Ġeri vei-rakava tauna korikori tu, au asi ġevaġa-moġoniguni. ¹⁰ Barau ġena vei-jobukaiobuka tauna korikori tu maigā, au tu Tamagu ġenai aiāġoni, be asi ma boġo ġita-ġenoġoiguni. ¹¹ Ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini anina tu maigā, mai tanobara verena tu varau ekota-viniato.

¹² Dagara vovoka roġo aurani nakira-varami, senaġi mabarari maitoma tu asi ilaila bogo tuġamaġi-fakarini e asi bogo ġabi-raġerini. ¹³ Senaġi guruġa moġoni Iaukana beiaġomani, ġia na vau ġomi beġori-kaumini, benamo guruġa moġoniri bogo ribarini. Korana ġia tu dia tauġena ġena tuġamaġi guruġari bekiraġirini. Asiġina. Ġia tu au ġeguna beseġaġini guruġari moġo bekiraġirini. Ema gabivau beġe ġorani dagarari bekiravara-guinemini. ¹⁴ Ġia na au bevaġa-raġeguni, korana au ġeguna beġabirini guruġari ġomi bekira-varamini. ¹⁵ Au Tamagu ġena dagara mabarari tu au ġegu. Moġesi naima au bakira, 'Ġia na au ġeguna beġabirini guruġari ġomi bekira-varamini.'

"Ġemi nuġa-midigumidigu tu iaku verere ai beġe iaġoni"

16 “Ĝaro asi manaĝa nuĝanai, ĝomi na au asi ma boĝo ĝitaguni, ma ĝaro asi manaĝa murinai tu, ma boĝo ĝitaguni. [Korana au tu Tamagu ĝenai aiagوني.]” 17 Benamo ĝena mero kotari tauĝeri vefakari ai moĝo ĝeguruĝa-guruĝato, ĝekirato, “Mai ĝia na tu kara ekiraĝiani, ekirani, ‘Ĝaro asi manaĝa nuĝanai au asi ma boĝo ĝitaguni, ma ĝaro asi manaĝa murinai tu ma boĝo ĝitaguni,’ e ma ekirani, ‘Korana au tu Tamagu ĝenai aiagوني?’ ” 18 Moĝesina naima ĝekirato, “Mai ĝia na tu kara ekiraĝiani, ekirani, ‘Ĝaro asi manaĝa’ etoni? Ĝita asi taribani ĝia na tu kara ekiraĝiani!”

19 Iesu eribato, ĝena mero ĝeri ura tu ĝedanaĝia ĝetato-ĝoi, naima ĝia na evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Ĝomi tu tauĝemi ĝereĝami au na kara bakiraĝia vedare-mutukana ĝoveini ei? Au bakira, ‘Ĝaro asi manaĝa nuĝanai asi ma boĝo ĝitaguni, ma ĝaro asi manaĝa murinai tu ma boĝo ĝitaguni,’ basi anina ĝovetauani? 20 Moĝoni akiramini, ĝomi tu boĝo taĝini e boĝo taĝi-vanoro vanoroni, senaĝi tanobara tarimari tu beĝe iakuni, beĝe verereni. Ĝomi tu boĝo nuĝa-midigu midiguni, senaĝi ĝemi nuĝa-midigumidigu tu iaku verere ai beĝe iaĝoni. 21 Vavine ta mero nevaĝa-maĝuria ĝana tu, emidigumidiguni, korana ĝena ĝabi aoana eraĝasini. Senaĝi mero emaĝurini nai, ĝenai mo midigumidigu tu etuĝa-rekwaiani, korana mero ta tanobarai varau bevaĝa-maĝuria iakunai. 22 Ĝomi maki moĝesina: Toma tu ĝonuĝa-midigu midiguni, senaĝi au na ma baĝita-ĝenoĝoimini, be ma boĝo iakuni. Ma tarima ta na ĝomi ĝemi mo iaku tu asi ilaila ĝemina ma beĝabi-veĝitaiani.

23 Ma mo ĝaro ai ĝomi na au dagara ta asi ma boĝo noĝiguni. Moĝoni akiramini, au aragu ai karakara boĝo noĝirini dagarari mabarari, au Tamagu na bevinimini. 24 Beiaĝoma mo inıtoma, ĝomi na au aragu ai dagara ta roĝosi roĝo boĝoro noĝia. Au aragu ai boĝono noĝi-raĝe, be boĝono doĝari; benamo nuĝami iaku na beĝene vonuvonu-raĝe.”

Iesu na tanobara ĝena seĝuka evaĝa-ketoato

25 “Maĝeri guruĝa au na ĝomi ĝemi tu barabore ai akiraĝirini, senaĝi ĝaro ĝoirai tu barabore ai asi ma bavaĝa-guruĝamini. Ĝoirai vau au Tamagu varina tu ĝemi bakiraĝi-fofori ĝinikauani. 26 Mo ĝaro beaĝasini nai, ĝomi tu au aragu ai boĝo noĝinoĝini. A au tu asi akirani, au na ĝomi urami ai Tamagu banoĝiani; 27 korana Tamagu tauĝena na ĝomi eura-vinimini. Ĝomi eura-vinimini, korana ĝomi na au ĝoura-viniguni, ema ĝovaĝa-moĝoniguni, au tu Barau ĝenana aiagomato. 28 Au tu Tamagu sevina na mai tanobara ĝana amariĝoto. Ma toma tu mai tanobara aiaguiani, Tamagu ĝenai ma aĝenoĝoi-iaĝoni.”

29 Ĝena mero na ĝevaĝa-guruĝaiato, ĝekirato, “Oĝitaiani, toma ĝoi tu oguruĝa-fofori ĝinikauni, asi oguruĝa-baraboreni. 30 Toma ĝai ĝama riba-korikorini, ĝoi tu dagara mabarari ma ribamu. Tarima ta na nedanaĝimu betoni vedanaĝina maki, ĝoi na tu boriba-guineani. Moĝa lorinai ĝavaĝa-moĝonimuni, ĝoi tu moĝoni Barau ĝenana oiagomato.”

31 Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Mai vau ĝovaĝa-moĝoniguni, ei? 32 Moĝoni, ĝarona mani eiagomani, varau beaĝasi, ĝomi tu boĝo raga-rovorovoni, tata ĝemi ura ragana boveini, benamo au tu ĝereĝagu boĝo iaĝui-momoraguiuni. Senaĝi au tu dia ĝereĝagu, korana Tamagu tu au sevigu ai. 33 Au aurani, au ĝegu ai boĝono kafakau, be au ĝegu ai maino boĝono ĝabi uranai, au na maĝeri guruĝa ĝomi bakira-varami. Mai tanobarai ĝotanuni nai, midigumidigu boĝo ĝoitaĝoani. Senaĝi boĝono kokore! Au na tanobara ĝena seĝuka avaĝa-ketoato.”

17

Iesu ġena ġuriġuri

¹ Iesu moġesi eguruġa-ġosito murinai, egaga-raġeto, guba eġitaiato, benamo ekirato, “Tamagu, horana tu maiġa. Natumu marevana baregona novaġa-foforia, be Natumu na ġoi marevamu baregona maki bene vaġa-foforia. ² Korana ġoi na maoro ġia oviniato, tarimarima mabarari ġia ġena veġitaġau gaburenai beġene tanu. Be ġoi na ġia oviniato tarimari mabarari maġuri vanaġivanagi bene viniri. ³ Maġuri vanaġivanagi tu maiġa: Maġuri vanaġivanagi beġe ġabiani tarimari mabarari beġene riba, Barau moġonimu tu ġoi sebomu kwariġutu moġo, ema Iesu Keriso beġene ribaia. Iesu Keriso tu ġoi na otuġuato tanobara ġana. ⁴ Au na ġoi tanobarai bavaġa-raġemu. Ġoi na oviniguto bana veia otato ġauveina varau bavaġa-koria. ⁵ Tama, tanobara roġosi bere vesina ema au maki roġo ġoi ġesi atanuto-ġoi nuġanai, au ġegu ai tu mareva baregona etanuto-ġoi. Toma aurani, mo mareva ġoi taugemu ġoiramu ai ġegu ai novaġa-foforia.”

Iesu ġena mero ġeri eġauġauto

⁶ “Tanobara maġurina nuġana na oġabi-vaġirito, benamo oviniguto tarimari ġeri ai ġoi tu avaġa-foforimuto. Moġeri tu ġoi ġemu tarimarima, ġoi na au oviniguto. Ma ġia na ġoi ġemu guruġa ġekorana-iaġiato. ⁷ Toma ġia beġe riba, ġoi na oviniguto dagarari mabarari tu ġoi ġemuna moġo ġeiaġomato. ⁸ Korana ġoi na oviniguto guruġari mabarari akira-vararito. Ġia na mo guruġa mabarari ġeġabi-raġerito, ma ġeriba-maoroto, au tu ġoi sevimu na aiġomato. Ema ġevaġa-moġoniani, au ġoi na otuġu-iaġomaguto.

⁹ Au tu ġia ġeri aġuriġurini. Au tu dia mai tanobara maġurinai ġetanuni tarimari ġeri aġauġauni. Senaġi au oviniguto tarimari ġeri aġauġauni, korana ġia tu ġoi ġemu tarimarima. ¹⁰ Au ġegu tarimarima mabarari tu ġoi ġemu tarimarima. Ema ġoi ġemu tarimarima mabarari tu au ġegu tarimarima. Ema ġia ġerina au aragu evarageini, korana au ġegu mareva baregona ġevaġa-foforiani. ¹¹ Au tu ġoi ġemu ai aiġosini, mai tanobarai asi batanu-rovaġini. Senaġi ġia tu tanobarai roġo beġe tanuni. Tamagu Veaġamu, ġoi na au oviniguto tarimari ġoi aramu seġukana na bono ġitaġauri. Be ġia mabarari beġene sebona, ġita taura ruarua kavana. ¹² Au tanobarai roġo ġia ġesi atanuto-ġoi nuġanai, ġoi aramu seġukana na ġia anariġaurito-ġoi. Ġoi na au oviniguto tarimari tu aġitaġau-ginikaurito, be ta asi erekwarekwato; bene rekwarekwa tauna moġo, moġoni erekwarekwato, Buka Veaġai ġetoreato guruġana vaġa-moġonina ġana.

¹³ Senaġi toma au tu ġoi ġemu ai aiġosini. Au tu roġo tanobarai maiġegu nuġanai, maiġeri guruġa bakiraġiri, au ġegu iaku e verere na ġia nuġari bene vaġa-vonuvonu raġeri ġana. ¹⁴ Ġoi ġemu guruġa au na ġia varau avinirito. Ma tanobara maġurinai ġetanuni tarimari na ġeiau-rakavarini, korana ġia toma tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu. ¹⁵ Au tu dia ġia mai tanobara na bono ġabi-vaġiri ġuriġurina aveini. Senaġi anoġimuni, bono nariġauri, be Tarima Rakavana, Satani, na asi bene ġabiri atoni. ¹⁶ Ġia tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu. ¹⁷ Ġoi ġemu guruġa moġonina na novaġa-veaġari; ġoi ġemu guruġa tu moġoni. ¹⁸ Ġoi na tanobara maġurinai ġetanuni tarimari fakari ai au otuġu-toġaguto ilailanai, au na ġia maki tanobara maġurinai roġo ġetanuni tarimari vekaravari ai batuġu-toġari. ¹⁹ Ġia urari ai au taugegu avevaġa-veaġani, be ġia maki beġene veaġa-korikori.”

Iesu eḡurigūrito veḡabidadama tarimari mabarari ḡeri

²⁰ “Au tu dia ḡia ḡena mero ḡereḡari ḡeri moḡo aḡauḡauni. Asiḡi. Au tu ḡia na vari beḡea fiuani nai, au beḡe vaḡa-moḡoniguni tarimari mabarari maki ḡeri aḡurigūriti. ²¹ Be ḡia mabarari sebonai beḡene iaḡo, Tama, ḡoi au nuḡagu ai otanuni ema au ḡoi nuḡamu ai atanuni ilailana. Moḡesi kavana au aurani, ḡia maki beḡene sebona moḡo, ma ḡita nuḡarai beḡene tanu, be tanobara maḡurinai roḡo ḡetanuni tarimari beḡene riba, au tu ḡoi na otuḡu-mariḡogoto. ²² ḡoi na au mareva baregona oviniguto dagarana ḡia avinirito, ḡia sebonai beḡene iaḡo uranai, be ḡita taura ruarua sebona kavana, ḡia maki beḡene sebona. ²³ Au ḡia nuḡari ai, ma ḡoi au nuḡagu ai, be ḡia maki beḡene sebona-kwariguto korikori. Benamo monana tanobara maḡurinai roḡo ḡetanuni tarimari beḡene riba, au tu ḡoi na otuḡu-iaḡomaguto, ema beḡene riba maki, ḡoi na ḡia oura-vinirini au oura-viniguni kavana.

²⁴ Tama, au ḡegu ura baregona tu, au ainai batanuni, au oviniguto tarimari maki au ḡesi, be monai baḡana tanu, be au mareva baregona oviniguto marevana beḡene ḡitaia. Mo mareva oviniguto, korana au ḡoi na tu tanobara roḡosi roḡo boro veia nuḡanai veḡata oura-viniguto. ²⁵ Tamagu o, ḡoi tu vei-iobukaibuka Baraumu, tanobara maḡurinai ḡetanuni tarimari na ḡoi asi ḡeribamoto. A au na tu ḡoi aribamoto, ema au ḡegu mero maḡeri tu beḡe riba, au tu ḡoi na otuḡu-mariḡogoto. ²⁶ ḡoi aramu ḡia akira-vararito, e roḡo bakiraḡi-foforiani. Korana monana au oura-viniguni veuravinina ḡia nuḡari ai betanuni, ema au maki ḡia nuḡari ai batanuni.”

18

Iesu tuari tarimari na ḡeḡabiato

¹ Iesu na mo ḡauḡau ekiraḡi-ḡosiato murinai, ḡena mero ḡesi ḡerakato. ḡeiaḡoto, Kidron ḡarukana na ḡeraka-vanaḡito, reke ta ḡana. Monai tu vamoka ta, ma ḡena mero ḡesi mo vamoka nuḡana na ḡeraka-toḡato.

² Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki mo gabu tu ma ribana, korana Iesu ma ḡena mero ḡesi monai ḡaro vovoka ḡetanu-vegogoto-ḡoi. ³ Moḡesina naima Iudas na Roma vetari tarimari e Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari tari eḡoririto. Mo Rubu Veaḡa ḡitaḡauna tarimari tu Rubu Veaḡa vereri baregori e Farisea tarimari na ḡetuḡurito. Benamo mo vamoka ḡana ḡeiaḡoto, ma tosiri, ma lamefari, ema ma ḡeri vetari farefareri. ⁴ Iesu tu ribana guine, ḡia ḡenai kara beḡe ḡorani dagarari mabarari, naima eiaḡoto seviri ḡana, benamo edanaḡirito, ekirato, “Ḗomi na tu deikara ḡovetauani?”

⁵ Ḗia ḡevaḡa-veseto, ḡekirato, “Iesu, Nasareta tarimana.” Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au.” Ma Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki ḡia ḡesi monai ruḡataḡo. ⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au,” etato nai, ḡia mabarari ḡeruḡa-ḡenoḡoito, benamo tano ai ḡeketo-tarito. ⁷ Iesu na ma edanaḡi-ḡenoḡoirito, ekirato, “Ḗomi na tu deikara ḡovetauani?” Benamo ḡia ḡekirato, “Iesu, Nasareta Tarimana.” ⁸ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “Au na bakirami, tarimana tu au. Bema ḡomi tu au moḡo ḡovetauguni nai, maḡeri tarima ḡotuḡuri, ḡeraka.” ⁹ Moḡesi ekirato, korana ḡia ḡena guruḡa tovotovonai ekiraḡiato guruḡana bene moḡoni ḡana, ekirato, “Au oviniguto tarimari tu sebona ta maki asi avei-rekwa-rekwaiato.”

¹⁰ Ma nuḡanai Simona Petero ḡimanai tu vetari baḡana ta. Mo vetari baḡana einu-vaḡiato, edaveato, benamo Rubu Veaḡa verena baregona ḡena vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimana seḡana aroribana ebasi-vaḡiato. Mo vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimana arana tu Malko. ¹¹ Benamo Iesu na Petero

ekiraiato, ekirato, “Goi na mani vetari baġana faosinai noġura-toġaia! Au Tamagu na bevinigu midigumidigu bedina tu asi bana niua, ei?”

Iesu Anas ġenai ġeġori-iaġoato

¹² Benamo vetari tarimari ma ġorikauri tarimana ema Iuda tarimari ġeri Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari na Iesu ġeġabiato, benamo ġebarubaruato, ¹³ benamo Anas ġenai ġeġori-iaġo guineato, korana Anas tu Kaiafas ġena taġama. Kaiafas na Anas natuna vavinena eġaraġoato. Kaiafas tu Rubu Veaġa verena baregona mo laġani ai. ¹⁴ Kaiafas na Iuda tarimari esisibavirito, ekirato, “Namona tu tarima sebona ta moġo tarimarima mabarari urari ai bene mase.”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:69-70; Mareko 14:66-68; Luka 22:55-57

¹⁵ Simona Petero e Iesu ġena mero ta na tu Iesu ġeraka-ġiuato. Rubu Veaġa verena baregona tu ma ribana, mo Iesu ġena mero moġa. Moġesi nai ġia maki Iesu ġesi evaġa-rakatoġa sebonaiato, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa maġuna nuġanai Kota gabunai. ¹⁶ Senaġi Petero tu ġatama-boka murikanai moġo eruġato. Ma mo Iesu ġena mero, Rubu Veaġa verena baregona na eribaiato merona, ma eġenoġoito, benamo ġatama-boka eġitaġauato ġuiatona ea vaġa-guruġaiato, ma Petero eġori-toġaiato. ¹⁷ Benamo ġatama-boka eġita-ġauato ġuiatona na Petero ekiraiato, ekirato, “Goi maki mai tarima ġena mero ta, ene?” Petero evaġa-veseto, ekirato, “Asiġina, au tu asiġi.” ¹⁸ Mo gabu faraka na eġabiato, be vetuġunaġi-iaġovini tarimari ema Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari na tu karava ta ġetutuato. Benamo mo karava ġeruġa-ġeġeraġiato, ġevetunuto-ġoi. Petero maki ġia seviri ai eruġato ma evetunuto-ġoi.

Rubu Veaġa verena baregona na Iesu edanaġiato

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Luka 22:66-71

¹⁹ Mo horai tu Rubu Veaġa verena baregona na Iesu edanaġiato, Iesu ġena mero e ġena vevaġa-riba evedanaġi-iaġirito. ²⁰ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Au tu tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai aguruġa-foforito. Au tu vanaġivanaġi Iuda tarimari ġeri rubu ai ema Rubu Veaġa nuġari ai avevaġa-ribato-ġoi, ma Iuda tarimari ġema-raka-vegogoni gaburi ai, au asi aguruġa-vekuretoġato. ²¹ Kara dainai au odanaġiguni? Mo au aguruġato ġeseġaġiguto tarimari noa danaġiri, ġia ma ribari au na kara akiravara-vinirito.”

²² Iesu moġesi eguruġato nai, Rubu Veaġa ġitaġauna tarimana ta ġia sevinaġi eruġa-taġoto-ġoi, monana Iesu ġoirana eforo-bubuġauato. Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Goi mai Rubu Veaġa verena baregona tu maniġesi ovaġa-guruġaiani?” ²³ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Bema au na guruġa rakavana ta bakiraġia nai, nokiraġia, kamara guruġa rakavana! Senaġi bema au tu baguruġa-korikori, kara dainai boforogu.”

²⁴ Benamo Anas na Iesu roġo varo na barubaru Rubu Veaġa verena baregona Kaiafas ġenai etuġu-iaġoato.

Petero na Iesu ma ekira-ġuniġauo ġenoġoito

Mataio 26:71-75; Mareko 14:69-72; Luka 22:58-62

²⁵ Simona Petero tu roġo ruġataġo karavai evetunuto-ġoi. Benamo karava sevinaġi ġeruġa-vegogoto tarimari na ġedanaġiato, ġekirato, “Goi maki ġia

gena mero ta, ene?” Petero evekira-ḡuniḡauto, ekirato, “Asiḡina, au tu asiḡi.”

²⁶ Rubu Veaḡa verena baregona gena vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimana ta tu mo Petero na seḡana ebasi-vaḡiato tarimana garagarana ta, ḡia ekirato, “Au atuḡamaḡini tu, ḡoi maki ḡia ḡesi mo vamoka nuḡanai aḡitamuto banaḡu, ene?” ²⁷ Petero na evekira-ḡuniḡau ḡenoḡoito, ma nuḡanai asikauna tu kokoroku egoḡito.

Iesu Pilato ḡoiranai

Mataio 27:1-2 ema 27:11-14; Mareko 15:1-5; Luka 23:1-5

²⁸ Benamo Iuda tarimari na Iesu Kaiafas sevina na ḡeḡori-iaḡoato Roma ḡeri gavana ḡena numa barana ḡana. Mo tu varau ekini-mama mamatoḡoi. Ma Iuda tarimari tu asi ḡeurato, Roma ḡeri gavana ḡena numai beḡene raka-toḡa, korana ḡekirato, veiareva, asi rakavari, beḡene tanu. ḡia ḡeri ura tu Pasova o mase aneruna na Isaraela tarimari evanaḡirito moḡo asi evaḡirito verekona beḡene ḡania veḡata. ²⁹ Benamo Pilato ḡeri ai erakarosito, benamo ekirato, “Mai tarima boḡo ḡabi-iaḡomaia gena kerere korana tu kara?” ³⁰ ḡia na ḡevaḡa-veseato, ḡekirato, “Bema ḡia veḡa rakavari asi bere vei nai tu, ḡoi ḡemu ai asi baḡara ḡabi-iaḡomaia.” ³¹ Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, “ḡoḡabia, ma ḡoḡori-iaḡoa, benamo ḡemi taravatu ekirani ilailanai ḡoa vaḡa-kotaia.” Moḡesi naima Iuda tarimari na Pilato ḡekiraiato, ḡekirato, “ḡai gema taravatu na tu maoro asi evinimani, tarima ta baḡana vaḡi-masea.” ³² Maiḡa eḡorato anina tu, Iesu na ḡia aiḡesina bemaseni ekiraḡiato gurugana bene moḡoni ḡana.

³³ Benamo Pilato numa barana ḡana ma erakatoḡa-ḡenoḡoito, bena Iesu ekeaiato, ma edanaḡiato, “ḡoi tu Iuda tarimari ḡeri vere ba?” ³⁴ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “ḡoi manḡesi au okiraḡini tu tauḡemu nuḡamu siga moḡo oguruḡani ba tarima tari na beḡe kira-varamu gurugana.” ³⁵ Pilato evaḡa-veseto, ekirato, “Be, au tu Iuda tarimagu, ei? ḡoi tu ḡemu tanobara tarimari na ema Rubu Veaḡa vereri na beḡe ḡabi-iaḡomamu, au beḡema vinigu. ḡoi tu kara kererena oveiato?” ³⁶ Iesu na evaḡa-veseato, ekirato, “Au ḡegu Basileia tu dia mai tanobara dagarana. Bere au ḡegu Basileia mai tanobara nuḡanai bere vetore e bere ruḡa nai tu, au ḡegu vetuḡunaḡi-iaḡovini tarimari ḡere variḡisi, Iuda tarimari ḡesi ḡere vevaḡi, ma tarima ta maki asi bere ilaila, Iuda tarimari ḡimari ai bere toregu. Senaḡi au ḡegu Basileia tu dia mai tanobara nuḡanai eruḡani.” ³⁷ Pilato na moḡesina naima Iesu edanaḡiato, ekirato, “Be ḡoi tu vere ba?” Iesu evaḡa-veseto, ekirato, “ḡoi okirani au vere otoni tu moḡoni oguruḡani. Au tanobarai ama maḡurito tauna korikor, guruḡa moḡonina bana vaḡa-foforia ḡana. Guruḡa moḡonina ḡetanuni tarimari mabarari na au garogu tu ḡeseḡaḡiani.” ³⁸ Pilato ekirato, “Guruḡa moḡonina tu kara?”

Iesu bene mase gurugana

Mataio 27:15-31; Mareko 15:6-20; Luka 23:13-25

Moḡesi eguruḡato murinai, ma eraka-rosito Iuda tarimari ḡeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Au na mai tarima ḡenai rakava ta tu asi badoḡaria. ³⁹ Senaḡi ḡomi ḡemi veḡa ta tu iniḡesi, Pasova verekona ḡaronai, dibura tarimana ta bana tuḡu-vaḡia. Be ḡomi ḡourani tu, ḡemi luda tarimari ḡeri vere natuḡu-vaḡia, ba?” ⁴⁰ Benamo ḡia mabarari ḡekoḡoto, ḡekirato, “Asiḡina! ḡia tu asiḡi! Senaḡi Barabas.” A Barabas tu elemato-ḡoi e evevaḡito-ḡoi naima ḡediburaiato.

19

¹ Moġesi naima Pilato na Iesu eġabiato, vetari tarimari o soldia evinirito, benamo ġekwariato. ² Ema soldia na varovaro ma giniri dagarana ġebito-ġeġeraġiato, korona noġa ġeveiatio, benamo Iesu debanai ġetore-kauato. Ema dabuġa maukana kakakakana na ġevaġa-dabuġaiato. ³ Benamo ġoirana ġana ġeraka-kavito, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Iuda tarimari ġeri Vere, ġaro namona!” Benamo ġoirana ma ġeforoato.

⁴ Pilato ma eraka-rosito Iuda tarimari ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Goġitaia, au na ġia ġomi ġoirami ai ama ġori-rosiani anina tu nama vaġa-ribami, au na ġia ġenai rakava ta tu asi badoġaria.” ⁵ Benamo Iesu ema raka-rosito, debana tu ma koronana, ġau ma giniginina ġevatoato dagarana, ema dabuġa kakakakana maki roġo etoġi-taġoato-ġoi. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Goġitaia, tarimana tu maiġa.”

⁶ Moġesi Rubu Veaġa vereri baregori ma ġeri vetuġunaġi-iaġovini tauri na ġeġitaio nai, ġefararato, ġekirato, “Govaġa-satauroa! Govaġa-satauroa!” Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, “Gomi tauġemi na goġabi-iaġoa, ma ġoa vaġa-satauroa, korana au na ġia ġenai kerere ta asi badoġaria.” ⁷ Ma Iuda tarimari na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai tu ma ġema taravatu, ma ġai ġema taravatu ekirani, ġia tu bene mase veġata, korana ġia tu tauġena moġo Barau Natunai bevevaġa-iaġo.”

⁸ Pilato na mo guruġa eseġaġiatio nai, egari-rakava rakavato. ⁹ Benamo numa baregonai ma eraka-toġato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu ainana oiaġomato, ei?” Senaġi Iesu na asi evaġa-veseato. ¹⁰ Benamo Pilato na ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu asi ourani au vaġa-vesegu ei? Ġoi asi ribamu au tu ma ġegu seġuka ġoi bavaġa-satauromuni, e ma ġegu seġuka ġoi batuġu-vaġimuni?” ¹¹ Iesu evaġa-veseto ekirato, “Bere Barau na guba na ġoi seġuka asi bere vinimu nai tu, toma au ġoi ġemu seġuka ġaburenai asi bara ritoġo. Moġa lorinai, au eġabiguto ma ġoi ġimamu ai etoreguto tarimana, ġena rakava tu barego lelevaġi”. ¹² Pilato na mo guruġa eseġaġiatio, benamo dabara evetauto-ġoi, ġena ura Iesu bene tuġu-vaġia. Senaġi Iuda tarimari roġo ġekoġoto-ġoi, ġekirato-ġoi, “Bema ġoi na mai tarima botuġu-vaġiani nai, ġoi tu dia Kaisara ġatana. Kamara tarima tauġena evekiragini vere etoni, ġia na tu Kaisara, Roma ġeri vere, ekira-fitoġaiani.”

¹³ Pilato na mo guruġa eseġaġiatio, benamo Iesu ema ġori-rosiatio, benamo eiaġoto, Kota eseġaġini tarimana ġena sea ai ea tanukauto. Mo gabu tu “Fore Touraġena” ġetato-ġoi. Ma Heberu garonai tu “Gabata.” ¹⁴ Mo ġaro tu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġana rovinatore ġarona, ma horaġauna 12 koloko tu varau eġabiato. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ġoboġe, ġemi vere iomaġa!” ¹⁵ Senaġi ġia tu ġefararato, ġekirato, “Goġabi-veġitaia! Goġabi-veġitaia! Goa vaġa-satauroa!” Pilato na ma edanaġirito, ekirato, “Gomi ġemi vere tu navaġa-satauroa, ei?” Rubu Veaġa vereri baregori ġevaġa-veseto, ġekirato, “Kaisara ġereġana moġo ġai ġema vere, ma vere boruna ta tu asiġina.” ¹⁶ Benamo Pilato na Iesu ġia ġimari ai etore-kauato beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Luka 23:26-43

Benamo vetari tarimari o soldia na Iesu ġeġabiato, ġeġori-iaġoato. ¹⁷ Ma Iesu na ġena satauro efaġa-vaisiatio, eraka-rosito, eiaġoto gabu arana “Deba

Ġavana Gabuna” ġana. Heberu garonai mo gabu arana tu “Golgota”. ¹⁸ Mo gabu ai ġia na Iesu ġevaġa-satauroato tarima ruarua ġesi; ta tavi tai, ta tavi tai, ma Iesu tu nuġanai. ¹⁹ Ma Pilato na guruġa tari ġau lefalefa tai etorerito, benamo satauro tuġunai ġeikoko-kafakauato. Etorerito guruġari tu maiġeri, “IESU, NASARETA TAUNA, IUDA TARIMARI ĠERI VERE.” ²⁰ Mo guruġa tu Heberu garo ai, e Roma garo ai, ema Grik garo ai etorerito. Iesu ġevaġa-satauroato gabuna tu vanuġa baregona sevinai, be Iuda tarimari vovoka na mo guruġa debana ġeivatiato. ²¹ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori na Pilato ġekiraiato, ġekirato, “ ‘Iuda tarimari ġeri Vere’ tu asi notorea, senaġi iniġesi notorea, ‘Ġia ekirato, au tu Iuda tarimari ġeri Vere.’ ”

²² Ma Pilato na evaġa-veserito, ekirato, “Kara au na batorea guruġana tu batorea veġata.”

²³ Vetari tarimari na Iesu ġevaġa-satauroato murinai, ġena dabuġa ġeġabirito, ma karava vasivasi ġeveirito, benamo vetari tarimari na ġeri sebori sebori ġeġabito, ma vei-gabigabi dabuġana tu ġeiaġuiato. Korana vei-gabigabi dabuġana tu dabuġa sebana na moġo ġeturiato. A ġia tu dia dabuġa vesavesari vovoka ġeturi-kavikavito vau ġeveiato dabuġana.

²⁴ Moġesina naima tauġeri fakari ai ġeguruġa-vegogoto, ġekirato, “Asi sidarea, senaġi laki ġerena ta siveia, bewinini tarimana na mo dabuġa bene ġabia uranai.” Mai veiġa ġeveiato tauna korikori tu, Buka Veaġai ġetorerito guruġari beġene moġoni ġana, maiġesi ekirani, “Au ġegu dabuġa ġia fakari ai ġekaravarito, ema au ġegu dabuġa uranai laki ġerena ta ġeveiato.” Moġesi naima vetari tarimari na maiġeri veiġa ġeveirito.

²⁵ Iesu ġena satauro koranai tu vavine vasivasi (4) ġeruġa-taġoto-ġoi: Iesu sinana, e Iesu sinana tarina vavinena, e Maria, Klopa ġaraġona, ema Maria, Magadala vanuġana vavinena. ²⁶ Iesu na sinana e Iesu na eura-viniato-ġoi merona monai ruġataġo eġitarito, benamo Iesu na sinana ekiraiato, ekirato, “Natumu merona maniġa.” ²⁷ Ema ġena mero ekiraiato, ekirato, “Sinamu maniġa.” Mo ġaro na evesinato, Iesu ġena mai mero na Iesu sinana ġena numa ġana eġori-iaġoato, benamo enariato-ġoi.

Iesu ġena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Luka 23:44-49

²⁸ Moġa murinai Iesu eribato, ġena ġauvei mabarari tu varau bevaġa-koriri. Ma Buka Veaġai ġetoreato guruġana bene moġoni uranai ekirato, “Au bokagu bekoke.” ²⁹ A gwaġutu ta nuġanai tu vine nanuna mamakina monai toretaġo. Nanu erimaiani dagarana mo vine nanuna mamakinai ġeduġi-fereiato. Ma vine nanuna mamakina na evonuto, benamo isopo legana dudunai ġetore-kauato, benamo ġeduġi-varaġeato, Iesu bokanai ġetore-kauato. ³⁰ Iesu na mo vine nanuna mamakina eniuato, benamo ekirato, “Bema-kori.” Ma debana eġero-rigoto, benamo tauġanina na ġia iaukana eraka-vaġito, emaseto.

Soldia ta na Iesu sebina egwanuato

³¹ Mo ġaro moġa tu rovinatore ġarona, korana bebogini ma belaġanini tu Sabadi veaġana baregona ta mo Paſova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġarori nuġari ai. Moġa lorinai Iuda tarimari asi ġeurato, mo Sabadi veaġana baregonai mase tarimari tauġaniri satauro tuġunai beġene tanu. Moġesi naima Pilato ġenogiato, Iesu ema mo tarima ruarua kwakuri beġene kwari-koruri, benamo satauro tuġuna na beġene

ġabi-riġori. ³² Moġa lorinai vetari tarimari ġeiaiġomato, benamo ġevaġa-satauro debaiato tarimana kwakuna ġekwari-koruato, ma tarima vaġaruaruana Iesu ġesi ġevaġa-satauroato moġa maki moġesi ġeveiato. ³³ Senaġi Iesu ġenai ġeiaiġomato nai, Iesu tu varau emaseto ġeġitaiato, be kwakuna asi ġekwari-koruato. ³⁴ A vetari tarimana ta na moġo Iesu sebina garaġota na egwanuato. Benamo asikauna mo egwanuato gabuna na rara e nanu ġevebubu-rosito.

³⁵ Maġa eġitaiato tarimana na evari-fiuato, ma ġia ġena vevarifiu tu moġoni. Ġia ma ribana, ġia tu eguruġa-korikorini, ma ġia na ekiraġi-foforiani anina tu, ġomi na maki boġono vaġa-moġonia ġana. ³⁶ Maġeri veġa ġeveirito korana tu, Buka Veaġai ġetorerito guruġari beġene moġoni, ekirani, “Ġia tu turiġana sebona ta maki asi beġe lau-koruani.” ³⁷ Ma Buka Veaġai etoreato guruġana ta tu maġesi ekirani, “Sebina ġegwanuato tarimana ġenai ma beġe boġe-raġeni.”

Iesu ġeguriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15; 42-47; Luka 23:50-56

³⁸ Maġa murinai Iosefa, Arimatea tarimana, na Pilato enoġiato, Iesu tauġanina bene ġabia ġana. Pilato na maoro eviniato, benamo eiaġoto, Iesu tauġanina ea ġabiato. Iosefa tu Iesu ġena mero ta, senaġi Iuda tarimari gariri eveito-ġoi, be eraka-vekuretoġato-ġoi, ġena veġabidadama asi evaġa-foforito-ġoi. ³⁹ Nikodemo, tovtovonai Iesu ġenai boġi eiaġoto tarimana, maki eiaġoto. Ġia na tu muro e aloe ġegiro-sebonarito muramurana kilogram gabana toitoi (30) maki eġabi-kauato. (Mo vedau muramurana bonana tu namo vedaurea). ⁴⁰ Benamo Iesu tauġanina ġeġabiato, ma tauri ruarua na dabuġa kurokurona namona mamuramurana daġarana na ġekumuato, Iuda seneri na mase tarimari ġeveirito-ġoi ilailanai.

⁴¹ Iesu ġevaġa-satauroato gabuna tu ma vamokana. Mo vamoka nuġanai tu gara kouġana ta fore na ġeveiato, ma nuġanai tarima ta tu roġosi beġere tore-toġaia. ⁴² Mo ġaro moġa tu Iuda tarimari ġeri rovinatore ġarona, ema mo gara kouġana maki kavinaġi, be Iesu ġeġabiato, monai ġea tore-toġaia.

20

Gara kouġana tu korina

Luka 24:1-12

¹ Sabadi ġarona murinai, Sandei boġiboġi iamoiamo, roġo mukunamukunai, Maria, Magadala vavinena, gara ġana eiaġoto. Benamo eboġeto, gara ġatama bokana ġetabe-ġauato forena tu ġeġabi-veġitaiato, be irau ai vetore eġitaiato. ² Benamo eraga-ġenoġoi-iaġomato, Simona Petero e Iesu ġena mero ta, Iesu na eura-viniato-ġoi merona, ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Vereġauka tu gara na beġe ġabi-rakaia, ma ġita asi ribara ainai beġe torea.”

³ Benamo Petero ema Iesu ġena mo mero ta moġa ġeraka-rosito, benamo gara ġana ġeiaiġoto. ⁴ Ma tauri ruarua ġeraga-vegogo-iaġoto, senaġi Iesu ġena mo mero ta na Petero eraga-kwaneato, ma gara forenai ea raġasi-guineto. ⁵ Etoġa-tarito, benamo eboġe-toġato, Iesu ġekumuato mo dabuġa kurokurona eġitaiato monai toretari. Ġia tu eboġe-toġato moġo, asi eraka-toġato. ⁶ Benamo Simona Petero eraġasito, benamo eraka-toġato gara kouġana nuġanai, ma Iesu ġekumuato dabuġa kurokurona eġitaiato monai toretari, ⁷ ema Iesu debana mabarana ġebaru-ġauato mukona eġitaiato,

Iesu tauḡanina ḡekumu-ḡauato mo dabuḡa kurokurona ḡesi tu asi tore-sebona. Senaḡi mo muko tu ḡereḡana iokuioku, be irau ai. ⁸ Benamo Iesu ḡena mo mero ema raḡasi-ḡuineto, moḡa maki eraka-toḡato. Moḡeri dagara eḡitarito, benamo evaḡa-moḡoniato. ⁹ Korana ḡia na Buka Veaḡai evetoreto guruḡana tu roḡosi roḡo beḡene riba-korikoria, guruḡana tu maiḡa: Iesu tu mase na ma bevariḡisi-ḡenogoini. ¹⁰ Benamo Iesu ḡena mero ruarua ma ḡeḡenogoi to ḡeri numa ḡana.

Iesu tu Maria, Magadala vavinena, ḡenai eforito

¹¹ Senaḡi Maria tu gara kouḡana murikanai eruḡato vau etaḡito-ḡoi. Ma etaḡito-ḡoi nuḡanai etoḡa-tarito, benamo eboge-toḡato fore kouḡana nuḡana ḡana. ¹² Benamo aneru ruarua eḡitarito, dabuḡa kurokuro ḡetogito, Iesu ḡevaḡa-ḡenaiato gabunai tanutaḡo. Ta tu debakanai etanuto, ma ta tu gabikanai etanuto. ¹³ Benamo mo aneru ruarua na ḡekiraiato, ḡekirato, “Vavine, ḡoi tu karase nai otaḡini?” Maria na evaḡa-veserito, ekirato, “Korana au ḡegu Vereḡauka tu beḡe ḡabi-rakaia, ma au asi ribagu ainai ma beḡe torea.”

¹⁴ Maiḡesi eguruḡa-ḡosito murinai, eboge-ḡeḡeraḡito tu, Iesu monai ruḡataḡo eḡitaiato. Senaḡi Maria tu asi eriba-maoroto, mo tu Iesu eruḡa-taḡoto-ḡoi. ¹⁵ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Vavine, ḡoi tu kara dainai otaḡini?” ḡoi tu deikara ovetauani?” Maria etuḡamaḡito, Iesu tu mo vamokai eḡaukarani tarimana, be ekiraiato, ekirato, “Verebara, bema ḡoi na boḡabi-rakaia nai tu, ainai botorea gabuna nokira-varagu, be naḡabia.” ¹⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Maria!” Maria eruḡa-kureto, benamo ekiraiato Heberu garo ai, ekirato, “Raboni!” Mai guruḡa tauna tu, “Vevaḡa-riba Tauna.” ¹⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au asi noḡabi-tarigu, korana au tu Tamagu ḡenai roḡosi roḡo bara varaḡe. Senaḡi noiḡo au tarikakagu ḡeri ai, benamo bono kirari, ‘Au tu au Tamagu e ḡomi Tamami, ema au ḡegu Barau e ḡomi ḡemi Barau ḡenai avaraḡeni.’” ¹⁸ Maria, Magadala vavinena, Iesu ḡena mero ḡeri ai eiaḡoto, benamo ekirarito, ekirato, “Au na Vereḡauka tu baḡitaia.” Benamo Vereḡauka na evaḡa-guruḡaiato guruḡari mabarari maki ma ekiravararito.

Iesu ḡena mero ḡeri ai eforito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Luka 24:36-49

¹⁹ Mo Sandei boḡi ai, mo tu ḡaro giniguinena fura ta nuḡanai, Iesu ḡena mero tu numa tai ḡevegogoto. ḡia tu Iuda tarimari gariri ai, be ḡeri numa ḡatama bokana tu ḡebiri-ḡauato. Ma Iesu eiaḡomato, ḡia fakari ai eruḡa-tarito, benamo ekirato, “Asi ḡogari, nuḡami ai maino netanu.” ²⁰ Moḡesi eguruḡa-ḡosito murinai, ḡimana ḡeikokorito e sebina ḡegwanuato moḡeri evaḡa-gitarito. Vereḡauka ḡeḡitaiato nai, ḡeiaku-rakavato. ²¹ Benamo Iesu na ḡia ma ekirato, “Asi ḡogari, nuḡami ai maino netanu! Tamagu na au etuḡuguto kavana, au na maki ḡomi atuḡumini.” ²² Moḡesina evaḡa-guruḡa ḡosirito murinai, iaḡana efururu-iaḡoato ḡeri ai, benamo ekirarito, ekirato, “Iauka Veaḡa ḡoḡabia. ²³ ḡomi na ḡena rakava boḡo tuḡamaḡi-fitoḡaiani tarimana, ḡena rakava tu Barau na maki betuḡamaḡi-fitoḡaiani. A ḡena rakava asi boḡo tuḡamaḡi-fitoḡaiani tarimana tu, ḡena rakava Barau na maki asi betuḡamaḡi-fitoḡaiani.”

Iesu Tomasi ḡenai eforito

²⁴ Senaġi Tomasi tu Iesu ġena mero ġeri ai eiaġoto ġaronai ġia tu asiġina. Tomasi arana ta tu Didimo o Kafa, ema ġia maki Iesu ġena mero ta mo mero gabanana ruarua (12) nuġanai. ²⁵ Moġesina nai Iesu ġena mero na ġekira-varaiato, ġekirato, “Vereġauka tu ġai na baġa ġitaia.” A Tomasi tu ekirato, “Au tu ġimana ġeikororito gaburi baġitarini, ema didigu ikoko ġeraka-toġato gaburi na baduġi-toġaiani, e sebina ġegwanuato, monana didigu baduġi-toġaiani vau, bavaġa-moġoniani.”

²⁶ Ġaro imaima toitoi (8) ġekorito murinai, Iesu ġena mero tu numa nuġanai maia, ma mo ġaro ai tu Tomasi maki ġia ġesi. Mo numa ġatama bokana tu biribiri, senaġi Iesu tu eiaġomato, fakari ai eruġa-tarito, benamo ekirato, “Asi ġogari, nuġami ai maino netanu.” ²⁷ Benamo Tomasi ekiraiato ekirato, “Tomasi, ġimagu noġitari, didimu mai ikoko gaburi ai noma duġi-toġaia. E ġimamu notuġu-iaġomaia, be didimu au sebigu ġegwanuato mainai noma duġi-toġaia. Ġemu daradara novaġa-dokoa, ma novaġa-moġonigu.”

²⁸ Benamo Tomasi na Iesu evaġa-veaseato, ekirato, “Au ġegu Vereġauka ema ġegu Barau.” ²⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Tomasi, ġoi tu ovaġa-moġoniguni, korana boġitagu nai. A asi ġeġitaguni, senaġi ġevaġa-moġoniguni tarimari tu beġene iaku.”

Mai buka Ioane na etoreato anina tu kara

³⁰ Iesu na vetoġa boruri ġutuma ġena mero ġoirari ai eveirito. Senaġi moġeri mai bukaġi tu asi atorerito. ³¹ A maiġeri atorerito korana tu, ġomi na Iesu boġono vaġa-moġonia, ġia tu moġoni Ġeriso, Barau Natuna. Ma bema ġomi na ġia boġo vaġa-moġoniani nai, ġia aranaġi maġuri vanaġivanuġi boġo ġabiani.

Iesu mero imaima ruarua (7) ġeri ai eforito

21

¹ Moġa murinai Tiberia kouna rikinaġi Iesu ġena mero ġeri ai ma eforito. Monai tu maiġesi eforito: ² Simona Petero; Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa; Natanaela, Kana vanuġa tarimana, Kana tu Galilea tanonai; Sebedaio natuna ruarua; ema Iesu ġena mero ruarua; mabarari monai ġetanu-vegogoto-ġoi. ³ Benamo Simona Petero na ekirarito, ekirato, “Au tu kou ġana maina aiaġoni.” Ma mo kotari ġekirato, “Ġai maki ġoi ġesi taiġoni.” Benamo tauri imaima ruarua (7) ġeraka-rosito, ġeiaġoto, ġasi ai ġea raġekauto, benamo ġea mainato. Senaġi mo boġi barabara nuġanai tu maġani-kone ta maki asi ġeġoitaġoato.

⁴ Boġiboġi iamoiamo Iesu tu kou rikinaġi eruġa-taġoto-ġoi; senaġi ġena mo mero tu asi ġeriba-maoroto, mo tu Iesu eruġa-taġoto-ġoi. ⁵ Benamo Iesu na ekirarito ekirato, “Natugu, ġomi ġemi ai maġani-kone tari maniġeri, ba?” Ġia na ġevaġa-veaseato, ġekirato, “Asiġina.” ⁶ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, “Reke ġasi aroribana rekena na ġofiu-riġoa, maninaġi tu maġani-kone tari boġo ġoitaġoni.” Reke ġefiu-riġoato, benamo ma ġeinu-raġea ġetato nai tu ġeinu-kavaiato meto fanifani, korana tu maġani-kone vovoka tabutabu ġevaġa-togarito bene.

⁷ Iesu ġena mero ta tu Iesu na eura-viniato-ġoi merona. Mai mero na Petero ekiraiato, ekirato, “Vereġauka tu iomoġa.” Simona Petero na mo guruġa eseġaġiato, “Vereġauka tu iomoġa” nai, asikauna ġena dabuġa eraga-veiato, benamo kou ai ebaba-reito. Mo dabuġa tu, eġauveito-ġoi be ekokiato. ⁸ Senaġi Iesu ġena mero kota tu mo bouti na vau ġeleva-iaġoto.

Mo reke ma maġani-konena maki ġeinukau-iaġo sebonaiato. Korana ġia na mo reke ġefiu-riġoato gabuna ema fenu fakari tu asi manaġa, mita sinau sebona (100) kavana moġo.

⁹ Fenu ai ġea darokauto nai, ġeboġeto tu karava vaġa-ġara ġeġitaiato, e maġani-kone karava torekau ġeġitarito, ema beredi tari maki monai toretaġo. ¹⁰ Ma Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġomi na reke ai boġo vaġa-toġari maġani-koneri tari ġoġabi-iaġomari.” ¹¹ Simona Petero ġasi ai eraġekauto, benamo reke fenu ai einu-raġeato. Mo reke tu maġani-kone baregori na evonuto, mo maġani-kone baregori tu mabarari sinau sebona gabana imaima ma toitoi (153), ġutuma lelevaġi, senaġi reke tu asi evedareto.

¹² Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġoiġoma, ġoma ġaniġani.” Iesu ġena mo mero moġeri ta na Iesu tu iniġesi asi ma ġedanagiato, “Ġoi tu dei, ei?” Korana ġia ribari, mo tu Vereġauka. ¹³ Iesu eiaġomato, beredi eġabiato, benamo evinirito, ma maġani-kone maki moġesi eveirito.

¹⁴ Mai tu nega vaġa-toitoina ġena mero ġeri ai efororito, Barau na mase na evaga-variġisi ġenoġoiato murinai.

Iesu na Petero elaunaġiato

¹⁵ Ġeġaniġani-ġosito murinai, Iesu na Petero ekiraiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, ġoi na au oura-viniguni veuravinina na maġeri ġeri veuravini au ġegu ai ġetoreani maki evanaġiani, ei?” Petero ekirato, “Oi Vereġauka, ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au ġegu mamoe naturi bono ġuburi.”

¹⁶ Iesu na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, au oura-viniguni, ei?” Petero evaġa-veseto, ekirato, “Oi Vereġauka, ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu ekirato, “Au ġegu mamoe bono nari-ġinikaurei.”

¹⁷ Iesu na Petero vaġa-toitoina ma edanaġiato, ekirato, “Simona, Ioane natuna, ġoi na au oura-viniguni, ei?” Petero enuġa-metoto, korana Iesu na mo tu vaġa-toitoina edanaġiato, “Ġoi au tu oura-viniguni, ei?” Petero ekirato, “Vereġauka, ġoi tu dagara mabarari ma ribamu, e ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni.” Iesu ekirato, “Au ġegu mamoe bono ġuburi.”

¹⁸ Akira-korikorimuni, ġoi variġumu ai tu, tauġemu na gabakamu gabaġau na obaruato-ġoi, benamo oura-vinirito-ġoi gaburi ġana oiaġoto-ġoi. Senaġi ġoi boġaukani nai tu, ġimamu botuġu-roroġotoani, benamo tarima ta na ġimamu bebaruani, benamo beġori-kaumuni, ma asi oura-viniani gabuna ġana beġori-iaġomuni.” ¹⁹ Iesu na mai guruġa ekiraġiato tu, Petero be-maseni dabarana ema ġena mase na kamasi Barau bevaġa-raġe baregoani, etore-rosiato. Benamo Petero ekiraiato, ekirato, “Au murigu ai noma raka.”

Iesu ma ġena mero ta

²⁰ Petero eruġa-kureto tu, Iesu na eura-viniato-ġoi merona eġitaiato, muriri na eraka-iaġoto-ġoi. Mai mero tu, mo Iesu ġeġaniġani-vegogoto lav-ilavinai Iesu ġenai evetabekauto, benamo edanaġiato, ekirato, “Vereġauka, ġoi berevamuni tarimana tu dei, ei?” ²¹ Petero na mo mero (o Ioane) eġitaiato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Senaġi Vereġauka, ġia maġurina tu aiġesi ei?” ²² Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Bema au baurani, ġia tu maġuri bene tanu mo, au ma baġenoġoini, ġoi tu asi ġemu ġauvei ta maniġa ovedanaġi-iaġiani. Ġoi tu au murigu ai noma raka.” ²³ Mai guruġa

dainai, tarikaka veḡabidadama nuḡanai fakari guruḡa leileiri ḡekiraḡirito-ḡoi, ḡekirato, “Iesu ḡena mai mero maiḡa tu asi bemaseni.” Senaḡi Iesu tu asi ekirato, mo mero tu asi bemaseni. Iesu maiḡesi moḡo ekirato, “Bema au baurani, ḡia tu maḡuri bene tanu mo, au ma baḡenoḡoini, ḡoi tu asi ḡemu ḡauvei ta maniḡa ovedanaḡi-iaḡiani.”

²⁴ Mo Iesu ḡena mero dagarana tu maiḡa, maiḡeri guruḡa evari-fiurini ema etorerini maiḡa. Ġita ribara, ḡia ḡena vevarifiu guruḡari tu moḡoni.

²⁵ Iesu na dagara tu vovoka eveirito. Bere mabarari ḡere toreri nai tu, au atuḡamaḡini, mai tanobara ḡabuna mabarana tu bere kei, asi veḡata bere ilaila, moḡeri buka mabarari ḡetore-vegogori ḡana uranaḡi tu-na.

APOSTOLO ĠERI VEIĠA E ĠAUVEI

Apostolo ġeri ġauvei e veiġa vaġa-foforiri gुरुगरी

Mai apostolo ġeri ġauvei e veiġa bukana anina baregona tu Iauka Veaġa Barau ġenana emariġoto ema apostolo ġerina ema ġauveito variri.

Mai buka maki Luka na Teofilo ġena ma etoreato. Etoreato laġanina tu laġani 63 beiaġo 68 fakari ai ta kavana, mo tu Iesu emaseto murinai.

Guruġa baregori Luka na Teofilo mai fefai evaġa-ribaiato tu maiġeri: 1) Kamasi ekalesia doġorori ġevesinato; 2) ma kamasi tanobara mabarana ekalesia doġorori na evaiato; 3) kamasi Keriso guba na Iauka Veaġa ġenana mai tanobarai ġena ekalesia doġorona eragaiani; 4) ekalesia mabarari Iauka Veaġa na bene vaġa-vonuri, korana ġia ġenana vauro ġia ġeri vetuġunaġi ġauveina bevaġa-tubuani e bevaġa-taunaiani, ema bevaġa-kokoreani ema bevaġa-seġukaiani (Apostolo 1:8; Sekaraia 4:6).

Luka ġena toretore tu maiġesina eboiġaiato:

1. Petero ġena ġauvei Iuda tarimari fakari ai - karoa 1-12
2. Paulo ġena ġauvei irau bese tarimari fakari ai - karoa 13-28

¹ Teofilo, ġoi atore-vinimuni. Ġegu toretore giniguinena nuġanai, Iesu ġena ġauvei e ġena vevaġa-riba gुरुगरी mabarari atore-foforirito, ġena ġauvei esinaiato veġata, ² eiaġoto mo, Barau na guba ġana eġabi-varaġeato. Roġosi roġo bere ġabi-varaġea nuġanai, Iauka Veaġa ġenana eġabi-virigirito apostolori evaġa-ribarito. ³ Ġena midigumidigu e mase murinai ġia mai apostolo ġeri ai efororito ema vetoġa moġoniri vovokari ai ġia tauġena evevaġa-moġonito ġia tu maġuri etanuni. Ġia tu ġaro gabana vasivasi (40) nuġanai apostolo ġeri ai dabara vovokai efororito-ġoi, ġeġitaiato-ġoi, ema Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa), varina ġeri ekiraġiato-ġoi. ⁴ Ma Iesu ġesi ġeraka-vegogoto nai, Iesu na ekirarito, ekirato, “Ierusalem asi boġono iaġuia, senaġi au na akira-varamito varevarena roġo boġono vaġa-nogaia, mo tu au Tamagu na ekiraġi-toreato varevarena. ⁵ Korana Ioane tu moġoni nanu na ebabatisoto-ġoi, senaġina ġomi tu ġaro viravira beġe korini murinai tu, Iauka Veaġa na bebabatisomini.”

Barau na Iesu guba ġana eġabi-varaġeato

⁶ Apostolo Iesu ġesi ġevegogoto nai, Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Vereġauka, ġoi na toma mai negai Isaraela tarimama, Roma ġeri veġitaġau na bovaġa-maġurimani, benamo Isaraela ġema veġitaġau o basileia ma bovini-ġenoġoimani ba?” ⁷ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mani tu au Tamagu ġereġana ġena seġukai ġarori e negari etorerito, ġomi na tu asi boġo ribarini. ⁸ Senaġi ġomi tu Iauka Veaġa iatami ai beraka-riġoni, benamo seġuka boġo ġabiani, ema au kiraġi-foforigu tarimami ai boġo iaġoni, Ierusalem ai, Iudea ai e Samaria gaburi mabarari ai, beiaġoni mo, tanobara gaburi mabarari ai.”

⁹ Eguruġa-ġosito murinai, matari ġutuġuturi ai Barau na guba ġana eġabi-varaġeato. Ġeġita-ġauato mo, magube na ekou-ġauato, benamo asi ma ġeġitaiato. ¹⁰ Apostolo na Iesu guba ġana evaraġeto-ġoi roġo ġeġita-raġeato-ġoi nuġanai, tau ruarua dabuġa kurokurori na ġevedabuġato, asikauna ġia seviri ai ġema ruġa-tarito. ¹¹ Benamo ġekirato, “Galilea tarimami, karase maninai boġo ruġa vau guba ġoġita-taġoani? Mai

Iesu, ġomi ġemina guba ġana beġabi-varaġea tarimana, tu ma beġenoġoi-iaġomani. Ġia tu guba ġana bevaraġe boġo ġitaia kavana, guba na ma bemarkiġoni.”

Apostolo tu Ierusalem a i ġevogoto

¹² Benamo apostolo Olive Ġorona na Ierusalem a i ġana ma ġeġenoġoi-iaġoto. Mo gabu ruarua fakari tu kilomita sebona kavana. ¹³ Ierusalem a i ġeraġasito, benamo ġetanuto-ġoi numana tuġuna daiġutuna ġana ġeraġekauto. Mo daiġutu a i apostolo ġevogoto, arari tu Petero; Ioane; Iakobo (o Iames) e Anduru; Filippo e Tomasi; Batolomeo; Mataio; Iakobo Alfeo; Simona, Selote tauna; ema Iudas, Iakobo natuna. ¹⁴ Ġia mabarari ma nuġari sebona ġesi ġeġuriġuri-vegogoto-ġoi, vavine tari maki e Maria, Iesu sinana, ema Iesu tarina doġoro.

Iudas gabuna eġabiato tauna

¹⁵ Moġeri ġaro a i Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari mabarari tu sinau sebona ma gabana ruarua (120) ġevogoto-ġoi. Ġia fakari na Petero eruġa-vaisto, benamo ekirato. ¹⁶ “Tarikakagu mabarari, toretore veaġana tu bema moġoni, mo tu Iauka Veaġa Davida muruna na kai-veġata ekirato, Iudas na Iesu ġabitarina tarimari beġori-kaurini guruġana. ¹⁷ Iudas tu ġai karoma ta, ema ġia maki apostolo ġauveina tarimana, ġai kavana.”

¹⁸ Ġena vei-rakava voina monina na tano ta evoiato. Monai ġia eketoto, benamo emaseto, ma nuġana eġwa-fakaiato, benamo sinagena evebuburosito. ¹⁹ Ierusalem a i tarimari mabarari na varina ġeseġaġiato, benamo mo tano arana ġeri ġaro a i ġekiraġiato “Akeledama” anina tu “Rara Tanona.” ²⁰ Korana Salamo bukanai varau ġetoreato, ekirani,

‘Ġena numa bene karovo,
tarima ta asi bene tanu.’

Ma guruġa ta Salamo nuġanai ekirani,

‘Ġena veġitataġo ġauveina maki
ta na bene ġabia.’

²¹ Moġa lorinai namona tu tau ta siġabi-viriġia. Mo tau tu ġita ġesi vanaġivanai tarakao-vegogoto-ġoi, Iesu Vereġauka ġita fakarai tarakatoġato-ġoi e taraka-rosito-ġoi nai, ²² ema Ioane na tarima ebabatorito negana na, beiaġoma mo, Iesu ġai ġemana guba ġana eġabi-varaġeato ġarona tarimana ta. Korana tu ġia maki ġai ġesi Iesu ġena varigiġi-ġenoġoi bene kiraġi-foforia.

²³ Moġa lorinai ġia na tau ruarua ġeġabirito, Iosefa, arana tu Barasaba ġetato-ġoi, arana ta maki Iusto; ema Matias. ²⁴ Benamo ġeġauġauto, ġekirato, “Vereġauka o, tarimarima mabarari nuġari ġoi na tu oribarini, moġa lorinai novaġa-ġitama, dei tu ġoi na boġabi-hidia, ²⁵ apostolo ġauveina bene veia Iudas gabunai; a Iudas tu eiaġoto ġena gabu korikorina ġana.”

²⁶ Benamo fore ġerena ġeveiato nuġanai, fore tu Matias aranai eketoto, benamo Matias apostolo gabanana sebona (11) ġesi ġeiavi-sebonaiato.

2

Iauka Veaġa eraka-riġoto

¹ Pentekoste ġaronai, Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari mabarari gabu sebonai ġevogoto. Pentekoste anina tu gabana imaima (50), mo tu Pasova verekona ġarona na beiaġoma mo, mai ġaro maiġa. ² Benamo asikauna

iavara baregona ta guruna noĝa guba na emariĝoto, ĝetanu-vegogoto numana nuĝana mabarana evaĝa-vonuato. ³ Benamo noĝa moĝo karava meari kavana ĝemariĝoto-ĝoi ĝegitarito. Mo karava meari ĝemariĝoto, benamo ĝia tata tubuari ai ĝemoreto. ⁴ Benamo ĝia mabarari lauka Veaĝa na evaĝa-vonurito, benamo garo irauirauri ai ĝeguruĝato, lauka Veaĝa na evinirito ilailanai.

⁵ Moĝa ĝaronai tu Iuda tarimari, Barau garina ĝeveito-ĝoi tarimari, tu tanobara gaburi mabarari na ĝeiaĝomato, benamo Ierusalemaj ĝetanuto-ĝoi. ⁶ Mo guru ĝeseĝaĝiato nai, tarimarima ĝutuma ĝeĝaru-vegogoto. Nuĝari ĝefarevaĝito, korana ĝia tata na Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi tarimari ĝeseĝaĝirito tu mo ĝeraka-vegogoto tarimari ĝeri garo ai ĝeguruĝato-ĝoi. ⁷ Ĝia ĝeĝaba-rakavato e ĝedaradarato, ĝekirato, “Mai ĝeguruĝani tarimari tu Galilea tarimari, ene?” ⁸ Kamara dabarai tu ĝita tata ĝera garo ai ĝeguruĝani taseĝaĝirini? ⁹ Ĝita tari tu Patia tarimara, tari tu Media tarimara e Elam tarimara. Tari tu Mesopotamia, Iudea e Kapadokia na, ema tari tu Ponto na e Asia na, ¹⁰ Frigia e Pamfilia na, Aigupito e Kurene sevina Libia tanori na, ema tari tu Roma na taiaĝomato, ¹¹ Iuda tarimara, e irau bese tarimari Iuda ĝera toma-rakariĝo ĝeĝabi-raĝeato tarimari; ema ĝita tari tu Krete e Arabia tarimara. Senaĝi ĝita mabarara na taseĝaĝirini ĝita tata ĝera garo ai Barau na veiĝa baregori boruri eveirito-ĝoi ĝekiraĝi-foforirini.” ¹² Mabarari ma nuĝa-farevaĝiri e ma daradarari ĝesi tauĝeri ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝekirato, “Mai veiĝa anina tu kara?” ¹³ Senaĝina tarima tari na tu ĝevasevaseva-iaĝirito, ĝekirato, “Maiĝeri tarima tu beĝe niu-rakava.”

Petero ĝena vevarifu

¹⁴ Benamo Petero ma apostolo gabanana sebona (11) ĝesi ĝeruĝa-vaisito, ma garona evaĝa-baregoato, benamo vegogo tarimari eĝobata-vinirito, ekirato, “Iuda tarimami e Ierusalemaj ĝotanuni tarimami mabarami, boĝono seĝaĝi-ginikau, mai veiĝa tauna ĝemi nakiraĝi-maĝataia. ¹⁵ Maiĝeri tarima tu asi beĝe niu-rakava, ĝomi ĝotuĝamaĝini kavana. Mai tu roĝo boĝibogĝi horaĝauna 9 koloko. ¹⁶ Senaĝi maitoma tu Ioel, peroveta tarimana, na ekiraĝi-guineato kavana efoforini, ekirato,

¹⁷ ‘Barau ekirani:

Ĝaro dokori ai au Iaukaĝu babubu-rigoani tarimarima mabarari iatari ai. Benamo natumi merori e ĝuiatori beĝe perovetani, ĝemi maraĝa variĝu beĝe mata-vanaĝini, ema ĝemi tau ĝaukari beĝe nuvini.

¹⁸ Oi, moĝeri ĝaro ai au ĝegu vetuĝunaĝi tauri e vavineri iatari ai au Iaukaĝu babubu-rigoani, benamo beĝe perovetani.

¹⁹ Benamo nuĝa-farevaĝi veigari guba tuĝunai bavaĝa-foforirini, ema vetoĝa dagarari tanobarai; rara, e karava, ema goĝu barukari.

²⁰ Ĝaro ma bevettore-kureni bemukunani, e ĝue tu bekakakakani, rara kavanai beiaĝoni, Vereĝauka ĝena iaĝoma ĝarona baregona e irau vedaureana bekavinaĝini nai.

²¹ Benamo deikara Vereĝauka aranai ekea-raĝeni tarimana tu maĝuri beĝabiani.’

²² Isaraela tarimami, mai guruĝa boĝono seĝaĝiri: Iesu, Nasareta tarimana, Barau na eviniato ĝauveina tu ĝomi ĝemi ai evaĝa-fofori ginikauato.

Ĝia ĝenana Barau ĝena seĝuka veiĝari e nuĝa-farevaĝi veiĝari ema vetoĝa tari eveirito ĝomi vefakami ai, be ĝomi tu ma ribami. ²³ Barau ĝena urai e ribai varau eboioĝa-guineato ilailanai, Iesu ĝomi ĝimami ai etorekauato, benamo rakava tarimari na ĝevaĝa-kavamito, benamo Iesu satauro ai ĝoikoko-kauato nai ĝovaĝi-maseato. ²⁴ Senaĝina Barau na ĝia mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato, ema mase midiguna na eĝabi-vaĝiato, korana mase na ĝia tu asi ilaila beĝabi-tariani riba. ²⁵ Davida na ĝia ekiraĝiato, ekirato,

‘Vereĝauka tu ĝaro mabarari ai ĝoiragu ai aĝitaiani.

Ĝia tu au aroribagu ai,
be dagara ta na asi bevaĝa-ĝarevaguni.

²⁶ Moĝa lorinai nuĝagu iaku na bevonu,
ema ĝegu guruĝa tu iaku na beĝe vonu.

Mase garina maki asi aveini,

²⁷ korana au tu mase tarimari ĝeri gabu ai asi boraga-kwaneguni,
ema ĝemu Tarima Veaĝana tu asi beboragani.

²⁸ Maĝuri dabarari tu varau ovaĝa-ribaguto;

goi sevimu ai batanuni,

benamo iaku na bovaĝa-vonuguni.’

²⁹ Tarikakagu mabarami, initoma au tu nuĝagu ma kokorena ĝesi baki-rani, ĝita senera baregona Davida tu emaseto ema ĝeguriato, maitoma ĝia gurina tu ĝita ĝesi maiĝea. ³⁰ Senaĝi ĝia tu peroveta tarimana, ema ma ribana Barau na tu varau ekiraĝi-toreato, ekirato: Davida besena ta tu ĝia ĝena teronai betanukauni veĝata. ³¹ Davida na eriba-guineato, Barau na kara ĝoirai beveiani eĝitaiao. Benamo Keriso ĝena variĝisi-ĝenoĝoi guruĝana ekiraĝiato, ekirato, ‘Ĝia tu mase tarimari ĝeri gabu ai asi eragakwaneato, ema tauĝanina asi beboragani.’ ³² Barau na mai Iesu, mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato, ĝai mabarama ribama. ³³ Barau na eĝabi-vaĝiato, ĝimana aroribanai etoreato, benamo Barau na ekiraĝi-toreato, Iauka Veaĝa na Tamana ĝenana eĝabiato. Benamo ĝia na mo Iauka Veaĝa toma bebubu-riĝoa, ĝomi na ĝoĝitaiani ema ĝoseĝaĝiani. ³⁴ Korana Davida guba ĝana tu asi evaraĝeto, senaĝi ekirato,

‘Barau na au ĝegu Vereĝauka ekiraiao, ekirato:

Au aroribagu ai noma-tanu,

³⁵ bene iaĝo mo, ĝevetari-vinimuni tarimari bana tore-rigori,
kwakumu vaĝa-ruĝa tarina dagaranai bana vaĝa-iaĝori.’

³⁶ Moĝa lorinai Isaraela tarimari mabarari tu beĝene riba-ginikau, mai Iesu, ĝomi na ĝovaĝa-satauroato tu, Barau na Vereĝauka e Keriso ai evaĝa-iaĝoato.”

Tarimarima ĝutuma ĝevetuĝamaĝi-kureto ma ĝeraka-kureto

³⁷ Mai guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, nuĝari ĝeraĝeto, benamo Petero e mo apostolo tari ĝedanaĝirito, ĝekirato, “Tarikaka, ĝai tu kamasi toma ĝaveini?”

³⁸ Petero na ekirarito, ekirato, “Ĝomi tata ĝemi rakava ĝerina boĝono vetuĝamaĝi-kure ma boĝono raka-kure, ema Iesu Keriso aranai babatiso boĝono ĝabia, be ĝemi rakava bene tuĝamaĝi-fitoĝari; ema ĝena varevare, Iauka Veaĝa, boĝono ĝabia. ³⁹ Korana Barau ĝena kiraĝitore eveiato tu ĝomi ĝemi e ĝomi natumi ĝeri, ema manaĝai ĝetanuni tarimari ĝeri. Aba, Vereĝauka ĝera Barau na ekiraĝi-toreato Iauka Veaĝana tu bekearini tarimari mabarari bevinirini.”

⁴⁰ Petero na guruḡa ḡutuma ekiraḡirito, esisiba-vinirito e elau-naḡirito, ekirato, “Mai bese tarimari rakavari ḡerina tauḡemi boḡono raga-maḡuri.”
⁴¹ Tarima ḡutuma na ḡena guruḡa ḡeḡabi-raḡeato, benamo babatiso ḡeḡabiato. Mo ḡaro sebonai tarimarima mabarana daḡara toitoi (3,000) kavana ḡia ḡeri doḡoro nuḡanai ḡebere-toḡato. ⁴² Benamo vanaḡivanaḡi apostolo tarimari ḡerina riba ḡeḡabito-ḡoi, ḡevegogoto-ḡoi e ḡevevaḡa-kavato-ḡoi, heredi ḡetavi-kirato-ḡoi o anibou ḡeḡanito-ḡoi e ḡeḡauḡau-vegogoto-ḡoi.

Iesu ḡevaḡa-moḡoniato-ḡoi tarimari ḡeri maḡuri

⁴³ Apostolo ḡerina Barau na nuḡa-farevaḡi veiḡari e vetoḡa boruri ḡutuma eveirito-ḡoi, ema tarimarima mabarari ḡeḡari-rakavato. ⁴⁴ Iesu ḡevaḡa-moḡoniato tarimari mabarari ḡetanu-vegogoto-ḡoi ema ḡeri-ḡari ḡevevarevare-vevinito-ḡoi. ⁴⁵ Geri farefare e tano ḡeivoivoi-iaḡirito-ḡoi, benamo moniri tu ḡia mabarari vefakari ai ḡevarerito-ḡoi, tata ḡena rabu ilailanai. ⁴⁶ Garo vanaḡivanaḡi mabarari Rubu Veḡai ḡevegogoto-ḡoi. Geri numai anibou ḡeḡanito-ḡoi e ḡeḡaniḡani-vegogoto-ḡoi ma iakuri e ma mainori ḡesi. ⁴⁷ Barau ḡevaḡa-raḡeato-ḡoi, ema tarimarima mabarari ḡeri veiau-namo ḡeverere-iaḡiato-ḡoi. Benamo ḡaro mabarari ai Vereḡauka na evaḡa-maḡuririto-ḡoi tarimari ḡia ḡesi etore-vegogorito-ḡoi.

3

Kwaku rakava tarimana enamoto

¹ ḡaro ta lavilavi horaḡauna 3 koloko ai ḡauḡau horanai, Petero e Ioane Rubu Veḡa ḡana ḡeiaḡoto. ² Monai tarima ta tu emaḡurito kwakuna rakava ḡeḡoitaḡoato. Garo mabarari ai ḡeḡwa-iaḡoato-ḡoi, Rubu Veḡa ḡatama bokana arana “Namo Vedaurea” koranai ḡevaḡa-tanutariato-ḡoi, benamo Rubu Veḡai ḡeraka-toḡato-ḡoi tarimari ḡeri ai moni enoḡito-ḡoi. ³ ḡia na Petero e Ioane ḡeraka-toḡa ḡana nuḡanai eḡitarito, benamo kara ta ḡevinia uranai enoḡirito. ⁴ Tauri ruarua na ḡeḡita-karakaraiato, benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “ḡai noḡitama!” ⁵ Mo guruḡa eseḡaḡiato lorinai, tauri ruarua eḡitarito, ḡia matoru ekirato tu, kara ta beḡe viniani. ⁶ Senaḡi Petero na ekiraiato, ekirato, “Au tu asi ḡegu moni, senaḡina ḡegu ai kara etanuni dagarana avinimuni. Iesu Keriso, Nasareta tauna, arana akiramuni, novariḡisi, noraka!” ⁷ Benamo Petero na kwaku rakava tarimana ḡimana aroribanai eḡabito, evaḡa-ruḡa-vaishiato. Asikauna ḡia kwakuna ema kwakuna komukomuri ḡetubutubu-kauto. ⁸ ḡia eburi-vaishito, eruḡa-tarito, eraka-iaḡoto. Benamo Petero ema Ioane ḡesi Rubu Veḡanai ḡeraka-toḡato, erakato e eburi-vaishito, Barau evaḡa-raḡeato. ⁹ Tarimarima mabarari na ḡeḡitaiato, erakato e Barau evaḡa-raḡeato-ḡoi, ¹⁰ ema ḡeḡita-leaiato, ḡia tu “Namo Vedaurea” ḡatama-boka koranai etanuto-ḡoi vau enoḡinoḡito-ḡoi tarimana nai, ḡia mabarari nuḡari ḡefarevaḡito e ḡeḡaba-rakavato, mo veiḡa ḡia ḡenai eḡorato nai.

Petero ḡena ḡobata Rubu Veḡai

¹¹ Mo tau roḡo Petero e Ioane ḡeri ai eveḡabikau-taḡoto-ḡoi, touraḡe baregona arana “Solomona ḡena Touraḡe” ai, tarimarima mabarari ḡeḡaba-rakavato, benamo ḡeraga-iaḡoto ḡeri ai. ¹² Petero na mo tarimarima eḡitarito, benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Israela tarimami, karase

nai mai dagara tu ġoġaba-iaġiani? Karase nai ġai ġoġita-karakaramani? Ġomi ġotuġamaġini mai tu tauġema ġema seġukai e Barau korana-iaġinai naima, mai tarima baġa vaġa-rakaia ġotoni? ¹³ Aberahamo, Isako, Iakobo ġeri Barau, ġita senera mabarari ġeri Barau, na ġena vetuġunaġi tarimana Iesu evaġa-raġeato, senaġi ġomi na Roma tarimari ġoviniato beġene vaġia ġana, ma Pilato ġena ura bene tuġu-vaġia asi beġene vaġia etato nai, ġomi tu asi ġourato. ¹⁴ Ġia tu Veaġa e Vei-Iobukaiobuka tarimana, senaġi ġomi na tu asi ġoura-viniato, ema Pilato ġonogiato, vaġivaġi tarimana tu bene tuġu-rosia ġotato. ¹⁵ Maġuri eġwa-iaġomaiato tarimana tu ġomi na ġovaġi-maseato. Senaġi Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato. Ġai maġa tu ribama e ġakiraġi-foforiani. ¹⁶ Ġai ġema veġabidadama Iesu aranai nai, mai tarima ġomi na ġoġitaiani e ribami bevaġa-namoa. Mai tu Iesu aranai ema veġabi-dadama ġia ġenana eiaġomani na, mai tarima bevaġa-namo korikorja, ġomi mabarami na ġoġitaiani maġa.

¹⁷ Tarikakagu mabarami, au toma aribani, kara ġemi veġorikau tarimari ġesi ġoveiato tu asi ribami dainai. ¹⁸ Senaġina Barau na guinenai ġena peroveta tarimari mabarari mururi na ekirato, ġia ġena Keriso tu midġu roġo beġanini etato. Mo guruġa tu ġomi ġemina ema moġonito. ¹⁹ Moġa lorinai ġovetuġamaġi-kure ma ġoraka-kure Barau ġenai, be ġia na ġemi rakava bene ġabi-vaġiri. ²⁰ Bema moġesi boġo veini nai, Iauka ġena kokore Vereġauka ġenana beiaġomani, ema ġia na Iesu Keriso betuġu-iaġomaiiani. Ġia tu Barau na ġomi ġemi eġabitore-guineato. ²¹ Ġia tu gubai roġo betanuni, beiaġoni mo, Barau na dagara mabarari bevaġa-variġu ġenoġoirini. Ġia na ġena peroveta tarimari veaġari mururi na kai-veġata ekiraġiato ilailana. ²² Korana Mose ekirato, 'Vereġauka ġemi Barau na ġomi ġemi tarimarima fakari na ġemi peroveta tarimana ta bevaġa-ruġaiani au kavana. Ġia na bevaġa-guruġamini guruġari mabarari tu boġono seġaġiri. ²³ Tarima ta na ġia ġena guruġa asi besaġaġi-viniani tarimana tu, Barau na ġena tarimarima fakari na beġabi-vaġiani, benamo bevaġi-maseani.'

²⁴ Moġoni, peroveta tarimari mabarari Samuela na beiaġoma mo toma, ema ġia murina na ġeiaġomato peroveta tarimari maki ġutuma varau ġeguruġato, maġeri ġaro ġekiraġirito. ²⁵ Ġomi tu peroveta tarimari naturi, ema Barau ġena kiraġitore ġomi senemi ġeri eveiato maki ġomi ġemi. Barau na Aberahamo evaġa-guruġaiato nai, ekirato, 'Ġoi natumu ġenana tanobara beseri mabarari namo beġe ġabiani.' ²⁶ Moġa lorinai Barau na ġena vetuġunaġi tarimana Iesu evaġa-ruġaiato, benamo ġemi ai etuġu-iaġosi guineato, ġomi bene vaġa-namomi ġana. Mo namo anina tu, ġomi tata ġemi rakava ġerina beġori-kuremini.

4

Petero e Ioane ġeġabi-taririto

¹ Petero e Ioane na tarima-rima roġo ġevaġa-guruġarito-ġoi nuġanai, Rubu Veaġa vereri, e Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġeri vere, ema Sadukea tarimari ġeraġasito. ² Ġia tu ġebaruto, korana mai apostolo ruarua na tu tarimarima ġevaġa-ribarito-ġoi e ġeri ġeġobatato-ġoi nai tu ġekirato-ġoi, Iesu tu mase na evariġisi-ġenoġoito; moġa lorinai mase tarimari maki beġe variġisi-ġenoġoini. ³ Benamo tauri ruarua ġeġabi-taririto, benamo dibura numai ġebiri-ġaurito; monai beġene gena mo boġiboġi, korana tu ġaro maki ekofuto. ⁴ Senaġi Petero e Ioane ġeri ġobata tarima vovoka

na geseḡaḡiatio, benamo tarima ḡutuma na ḡevaḡa-moḡoniatio, benamo tau numerana eiagoto mabarana tu daḡara imaima (5,000) kavana.

⁵ Elaganito nai tu, Iuda vereri, e vanuḡa tarima baregori, ema taravatu ḡevevaḡa-riba iaḡiatio-ḡoi tarimari Ierusalemai ḡevevogoto. ⁶ Anas, Rubu Veaḡa verena baregona, e Kaiafas, e Ioane, e Alesanda, ema Rubu Veaḡa verena baregona ḡena hese maki monai. ⁷ Benamo tauri ruarua ḡeḡori-iaḡorito, benamo ḡoirari ai ḡea vaḡa-ritoḡorito vau ḡedanagiritito, ḡekirato, “Kamara seḡukai o deikara aranai mai veḡa ḡoveiatio?”

⁸ Benamo Petero, Iauka Veaḡa na evonuto, evaḡa-veseto, ekirato, “Is-araela veremi e veḡitaḡau tarimami! ⁹ Bema ḡai toma boḡo kea-iaḡomama tu, ḡourani ḡai na ḡakira-varami, mai kwaku rakava tarimana ḡenai veḡa namona baḡa veia ema kamara dabarai ḡia be-namo nai tu, ¹⁰ ḡomi mabarami e Isaraela nuḡanai tarimarima mabarami tu boḡono riba, Iesu Keriso, Nasareta tarimana, ḡomi na ḡovaḡa-satauroato, ma Barau na mase na evaḡa-variḡisi ḡenoḡiatio tarimana, aranai mai tarima benamo-ḡosiḡosi, ḡomi ḡoirami ai eruḡa-taḡoni. ¹¹ Mo Iesu tu, ‘ḡomi, numa raga tarimami, na ḡoruḡaiatio forena, ḡia tu duḡu barana forenai eiagoto.’

¹² Vevaḡa-maḡuri tu ḡia ḡereḡana ḡenana bita doḡarini; tanobara mabarana nuḡanai Barau na ara ta tu asi evinirato, ḡita bene vaḡa-maḡurira ḡana.”

¹³ Kanisoro tarimari na Petero e Ioane ḡeḡitarito, asi ḡegarito-ḡoi ema ḡeribarito maki, ḡia tu vevaḡa-riba gabuna ta ḡana asi ḡeiaḡoto, ma tauri ruarua asi iaunegari. Moḡa ḡeḡitaatio nai, ḡeḡabato e nuḡari ḡevekeoto, benamo ḡeribato, ḡia tu Iesu ḡesi ḡerakao-vekakoto-ḡoi tarimari. ¹⁴ Ema mo tarima ḡeḡitaatio namo-ḡosiḡosi Petero e Ioane ḡesi ḡeruḡa-taḡoto-ḡoi, benamo asi ḡeri guruḡa dabarana. ¹⁵ Moḡa lorinai ḡekirarito, mo vegogo gabuna na ḡeraka-veḡita. Benamo ḡeraka-rosito murika ḡana, benamo ḡia ḡereḡari moḡo ḡevedanaḡi-vevinito, ḡekirato, ¹⁶ “Maḡeri tarima ruarua tu kamasi toma taveirini? Ierusalemai ḡetanuni tarimari mabarari ma ribari, ḡia tu nuḡa-farevaḡi veḡana ta beḡe veia, ema ḡita na asi bita kira-ḡuniḡauani riba. ¹⁷ Senaḡi tarimarima na beḡe vari-fiuani garinai, maḡeri tarima tu tana vaḡa-gariri e tana kira-ḡoiri, Iesu aranai tarima ta asi ma beḡene vaḡa-guruḡa ḡenoḡoia.” ¹⁸ Benamo ma ḡekea-toḡarito, benamo ḡekirarito, Iesu aranai asiḡina ḡinavaḡi ma beḡene ḡobata e beḡene vevaḡa-riba.

¹⁹ Senaḡi Petero e Ioane na ḡevaḡa-veserito, ḡekirato, “Ḗomi tauḡemi ḡotuḡamaḡi-viriḡia, aiḡa tu roroḡoto Barau ḡoiranai? Ḗomi na kara ḡokiraḡiani baḡana veia, ba Barau na ekiraḡiani veḡana baḡana veia? ²⁰ Korana ḡaḡitarito e ḡaseḡaḡirito dagarari tu ḡai na asi ilaila baḡa kira-ḡuniḡaurini e muruma maki moḡeri kiraḡi-kiraḡiri ai asi baḡa kourini riba.”

²¹ Ma ḡevaḡa-guruḡa gwagaḡirito murinai, ḡetuḡu-rosirito. Vaḡa-rakavari dabarana ta asi ḡedoḡaratio, korana tarima mabarari na Barau ḡevaḡa-raḡeato-ḡoi, mo nuḡa-farevaḡi veḡana lorinai. ²² Korana mo nuḡa-farevaḡi veḡana na enamoto tarimana ḡena maḡuri laḡaniri tu gabana vasivasi (40) maki evanaḡiatio.

Ekalesia ḡeḡurirurito

²³ Petero e Ioane ḡetuḡu-vagiḡirito murinai, karori ḡeri ai ḡeḡenoḡoi-iaḡoto. Ma Rubu Veaḡa vereri baregori e Iuda vereri na kara ḡekiravara-vinirito dagarari mabarari karori ḡeri ḡekiraḡirito. ²⁴ Benamo karori na moḡeri guruḡa

geseğagiritto nai, ġia mabarari Barau ġeğuriğuri-vini vegogoato, ġekirato, “Vereğauka o, guba, tanobara, dağaru-bara, ema nuğari ai ġetanuni dagarari mabarari ġoi na oveirito. ²⁵ Iauka Veağa ġenana, ġai senema Davida, ġoi ġemu vetuğunaği tarimana, muruna na oguruğato nai ekirato, ‘Kara dainai irau bese tarimari tu ġebaru-rakava rakavani?’

Ema karase nai tarimarima na tu asi beğe ġauveini bioiğari ġeveirini?

²⁶ Tanobara vereri ġeverovinato, ema veğitağau tarimari baregori ġeğaru-vegogoto, Vereğauka ma ġena Keriso ġesi beğene vetari-viniri ġana.’

²⁷ Moğoni veğata, Heroda e Pontio Pilato, irau bese tarimari e Isaraela tarimari ġesi mai vanuğa baregonai ġevevogoto, ġoi ġemu vetuğunaği tarimana veağana Iesu, ġia tu ġoi na oviriğiato e Keriso ai ovağa-iağoato, ġana bioiğa ġetogato. ²⁸ ġia na ġeveirito dagarari tu kara ġoi na ġemu seğukai e urai oboiğa-guinerito beğene vetore otato dagarari moğo. ²⁹ Moğa lorinai, Vereğauka o, ġeri vevağa-gari veiğari noğitari, ema ġai ġoi ġemu vetuğunaği tarimama kokore novinima, be ġemu vari bağana kiraiğa ma kokorema ġesi. ³⁰ ġimamu notuğu-rosia, be keve tarimari boro vağa-namori, ema vetoğa boruri e nuğa-farevaği veiğari bono veiri, Iesu, ġoi ġemu vetuğunaği tarimana veağana aranai.”

³¹ ġeğauğau-ğosito murinai, ġevevogoto numana eğareva-ğarevato. Benamo ġia mabarari Iauka Veağa na ġevonuto, benamo Barau ġena vari ġekirağiato ma kokoreri ġesi.

Ekalesia guinena ġena mağuri

³² Iesu ġevağa-moğoniato-ğoi tarimari mabarari ġeri tuğamaği e nuğari tu sebonai moğo. Ta ġena farefare ġia ġereğana ġena asi etato-ğoi, senaği ġeri dagara mabarari ġia tata ġevevarevare-vevinito-ğoi. ³³ Seğuka barego ġesi apostolo tarimari na Iesu Vereğauka ġena varigiği-ğenoğoi ġevari-fuatoğoi, ema Barau ġena namo e varevare-bara ġia mabarari iatari ai ebuburiğoato. ³⁴ ġia fakari ai ta maki asi erabuto-ğoi. Korana ma ġeri tano o numa tarimari na, moğeri numa e tano ġevoivoi-iağiritto-ğoi, benamo davari moniri tu ġeğwa-iağorito-ğoi, ³⁵ Apostolo ġoirari ai ġetore-taririto-ğoi. Benamo mabarari ġevini-ilailarito-ğoi, tata ġena rabu ilailanai.

³⁶ Iosefa tu apostolo na arana ġevatoato Banabas, anina tu “Velunaği Tarimana”. ġia tu Levi doğorona, Saipras motumotunai emağurito.

³⁷ ġia ġena tano evoiato, benamo voina monina tu eğwa-iağoato, apostolo kwakuri koranai ea tore-tariato.

5

Anania e Safira

¹ A tau ta etanuto-ğoi arana Anania, ġarağona arana tu Safira. Anania na ġeri tano ta ea voivoi-iağiato, ġarağona na maki eğabi-rağeato. ² Senağina mo tano monina kwana tu eğabi-tariato, ma kwana reke ta moğo eğwa-iağoato apostolo ġoirari ai ea tore-tariato. Mo veiğa eveiato ġarağona tu ma ribana. ³ Benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Anania, karase nai Satani na beborğimu, benamo Iauka Veağa boğofaia, tano monina kwana tu ġoi ġemu boğabi-taria? ⁴ Rogosi boro voia nai tu, tano tu ġoi ġemu, ene? Ma beğe voia murinai maki moni tu ġoi ġemu. Kara botuğamağia nai, mai veiğa bono veia bosì? ġoi na tu dia tarimarima boğofari, senaği Barau

boğofaia.” ⁵ Anania na mo guruğa eseğāgiato nai, eketo-tarito, emaseto. Benamo mo veığa eğorato varina ġeseğāgiato tarimari mabarari ġegarirakavato. ⁶ Benamo tarima varıguri ġevarıġisito, Anania tauganina dabuğa na ġeseğoato, ġeğwa-rosiato, benamo ġea guriato.

⁷ Hora toitoi kavana murinai, ġarağona ema raka-toğato, senaġi ġia kara eğorato tu asi ribana. ⁸ Petero na edanaġiato, ekirato, “Nokira-varagu, gomi taumi ruarua na tano monina boğo ġabia tu maiğa moğob?” ġia evağaveseto, ekirato, “Oi, voina tu maniğa moğob.” ⁹ Benamo Petero na ekiraiato, ekirato, “Karase nai ġoi ma ġarağomu ġesi nuğami ġovağa-sebonarito, Vereğauka Iaukana ġoğofaiato? Noboğe, ġoi ġarağomu beğe guria tarimari tu ġatama-bokai ġeruğa-tağoni, ġia na ġoi maki ma ġeğwa-rosimuni.” ¹⁰ Mo horai moğob ġia Petero kwakuna koranai eketo-tarito, emaseto. Benamo mo tarima varıguri ġeraka-toğato, ma ġeğitaiato mase, benamo tauganina ġeğwa-rosiato, ġarağona sevina ġea guriato. ¹¹ Ekalesia mabarana e varina ġeseğāgiato tarimari mabarari gari baregona na eğabirito.

Vetoğa e veığa boruri

¹² Vetoğa e veığa boruri ġutuma apostolo na tarimarima ġoirari ai ġeveirito-ğoi. Ma Iesu ġevağa-moğoniato-ğoi tarimari mabarari tu “Solomona Gena Tourağe” ai ġevegogoto-ğoi. ¹³ Asi veğabidadama tarimari na ġevağa-rağerito-ğoi, senaġi ġegarito-ğoi, be ġia ġesi asi ġea vegogoto-ğoi. ¹⁴ Senaġi tau e vavine tu ġutuma lelevaġi na Vereğauka ġevağamoğoniato-ğoi. Mo ġevağa-moğonito-ğoi tauri e vavineri tu mabarari apostolo ġeri doğoro ai ġerakaraka-toğato. ¹⁵ Apostolo na ġeveirito-ğoi veıgari tarimarima na ġeribarito, benamo keve tarimari ġeğwa-rosirito dabara ġana, benamo genagena fatari ai e gedai ġetorerito, Petero bene raka-vanaġi nai, iouiouna na bene iauka-tariri ġana. ¹⁶ Ema tarimarima ġutuma-bara Ierusalemasevina vanuğari na keve tarimari e iauka rakavari na ġeboroğirito tarimari ġeğwa-iağorito, benamo mabarari ġenamoto.

Apostolo tarimari ġevağa-midıgu midıgurito

¹⁷ Benamo Rubu Veğa verena baregona ma karona Sadukea doğorona ġesi, apostolo tarimari ġeri ai ġemama-rakavato. ¹⁸ ġia na apostolo tarimari ġeğabi-taririto, benamo dibura numai ġebiri-ğaurito. ¹⁹ Senaġi mo boği Vereğauka ġena aneru na dibura numa ġatama bokana erovoato, benamo apostolo eğori-rosirito, benamo evağa-guruğarito, ekirato, ²⁰ “ġoiağob, Rubu Veğana boğono ruğa, benamo mai mağuri varıguna mabarana tarimarima ġeri boğono kirağia.” ²¹ Boğiboği iamo-iamonai Rubu Veğai ġeraka-toğato, aneru na ġevağa-guruğarito ilillanai tarimarima ġevağa-ribarito.

Rubu Veğa verena baregona ma karona ġesi ġeğasito, benamo kanisoro tarimari e Isaraela vereri mabarari ġekea-vegogorito, benamo dibura numa ġana ġevetuğu-iağoto, apostolo tarimari urari na. ²² Senaġi vetuğunaġi tauri dibura numai ġea rağasito nai tu, apostolo tarimari asi ġedoğaririto. Benamo ġeğenoğito, ġea kira-vararito, ġekirato, ²³ “Dibura numana ġatama bokana tu biribiri, ema ġitağau tarimari maki ruğatağob; senaġi ġatama-boka bağa rovo-fakaia nai tu, apostolo ta tu asi bağa goitağoa.”

²⁴ Rubu Veğa ġitatağona tarimana baregona e Rubu Veğa vereri baregori na mo guruğa ġeseğāgiato nai tu, ġeiauvoiauvo-rakavato, asi ribari mo veığa anina tu kara. ²⁵ Gedaradarato-ğoi nuğana tu, tarima ta eraka-toğato,

benamo ekirarito, ekirato, “Gosegāgi! Dibura numai ġobiri-ġaurito tarimari tu Rubu Veāgai ġeruġa-taġoni, ma tarimarima ġevaġa-ribarini.” ²⁶ Benamo Rubu Veāga ġitaġauna tarimana baregona ma ġena mero ġesi apostolo tarimari ġea ġori-ġenoġoirito. Asi ġevei-guguraġirito, korana tarimarima na fore na beġe ġidararini garina.

²⁷ Ġegori-toġarito, kanisoro ġoiranai ġevaġa-ruġarito, benamo Rubu Veāga verena baregona na edanaġirito, ekirato, ²⁸ “Ġai na guruġa gwaġiġina ġavinimito, mai tarima aranai asi boġono vevaġa-riba, senaġi ġoġitaia, ġomi na kara boġo veia! Ġomi ġemi vevaġa-riba boġo vaġa-rega rovorovoa, benamo Ierusalemā mabarana varau beġaua, ema ġomi ġourani ġia ġena mase tu ġai baġana daġa.”

²⁹ Petero e apostolo kotari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu Barau ġena ura baġa korana-iaġiani, dia tarimarima ġeri ura. ³⁰ Iesu tu ġomi na satauro tuġunai ġoikoko-kauato nai, ġovaġi-maseato, senaġi ġita tamara ġeri Barau na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato. ³¹ Barau na eġabi-vaisiato, ġia aroribanai evaġa-ruġaiato, Vegitaġau Verena e Vevaġa-maġuri Tarimanai evaġa-iaġoato. Isaraela tarimari bene vaġa-vetuġamaġi-kureri, ema ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ³² Ġai tu mai dagara kiraġi-foforiri tarimama. Iauka Veāga na maki maġeri dagara ekiraġi-foforirini. Mo Iauka Veāga tu Barau na ġia ġeseġaġi-viniani tarimari mabarari evinirito.”

³³ Kanisoro tarimari na mai guruġa ġeseġaġiato nai tu ġebaru-rakavato, ma ġeri ura mo apostolo tarimari tu ġevaġi-maseri moġo. ³⁴ Senaġi ġia fakari ai Farisea tarimana arana Gamaliel, taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi, ema tarimarima mabarari na ġegubakauato-ġoi tarimana, kanisoro nuġari na ruġa-vaisito. Benamo ekirato, moġeri apostolo tarimari ġeġori-rosiri roġo. ³⁵ Benamo ġia na kanisoro vegogona ekiraġiato, ekirato, “Isaraela tarimami, maġeri tarima kamasī ġoveiri ġotoni ġenai boġono tuġamaġi-ginikau. ³⁶ Ġaro kotari varau beġe iaġo, Teuda eruġa-vaisito, evekiraġito, ġia tu tarima baregona ta, benamo tarima sinau vasivasi (400) kavana ġia ġesi ġekauto. Senaġi ġia ġevaġi-maseato nai tu, ġena tarimarima mabarari ġeraga-rovorovoto; mo doġoro toma tu asiġina maia. ³⁷ Moġa murinai tu Iudas, Galilea tauna, tarimarima arari toretoreri o sensisi ġabigabina ġarori ai efororito, ġia maki ġutuma-bara eġori-kaurito, senaġina ġia maki ġevaġiato nai, ġena tarimarima tu ġeraga-rovorovoto. ³⁸ Moġa lorinai inītoma veigānai, au na akiramini, mai tarima ġoraga-kwaneri, ema ġeri ai kara ta asi boġono veia. Korana bema ġeri boioġa e ġauvei maġeri tarimarima ġerina eiāġomani nai tu berekwa-rekwani. ³⁹ Senaġi bema mai tu Barau ġenana eiāġomani nai tu, ġomi na maġeri tarima tu asi ilaila boġo kourini bene. Asi namo Barau boġo vetari-viniani!”

Kanisoro na Gamaliel ġeseġaġi-viniato. ⁴⁰ Benamo apostolo ma ġekea-toġarito, ġekwaririto, benamo ġekirarito, Iesu aranai asiġina ġinavaġi ma beġene vevaġa-riba ġenoġoi; benamo ġetuġu-rakarito. ⁴¹ Apostolo na kanisoro vegogona ġeraga-kwaneato ma iakuri ġesi, korana Barau na eġabi-hidirito, ġia tu ilaila Iesu aranai maiaka beġe ġabiani bene. ⁴² Benamo ġaro vanaġivanaġi ai Rubu Veāgai e tarimarima ġeri numa nuġari ai Vari Namona ġevevaġa-ribato-ġoi e ġeġobata-iaġiato-ġoi, ġekirato-ġoi, Iesu tu Keriso.

6

¹ Moġeri ġaro ai Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari tu ġeġutuma-iaġoto-ġoi. Ma Iuda tarimari, Grik garo ai ġeguruġato-ġoi tarimari, e Heberu garo ai ġeguruġato-ġoi tarimari fakari ai veġareveġare eġorato. Grik garo ai ġeguruġato-ġoi tarimari ġekirato, ġia ġeri vabu tu ġaro tata ġaniġani ġevareto-ġoi nai tu ġevaġa-raburito-ġoi. ² Moġa lorinai apostolo ġabana ruarua (12) na Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari mabarari ġekea-veġogorito, benamo ġekirato, “Ġai na ġaniġani varevarena uranai, Barau ġena guruġa asi baġa vari-fiuani tu asi maoro. ³ Moġa lorinai, tarikakagu mabarami, ġomi vefakami ai tau imaima ruarua (7) ġoġabi-viriġiri, variri namo tarimari, Iauka Veaġa na e iaunega na ġevonuto tarimari; benamo mai ġauvei ġia baġana vini-vanaġiri. ⁴ A ġai tauġema ġema taimi mabaranai tu ġauġau e ġobatai baġana torea.”

⁵ Apostolo tarimari ġeri boioġa ġia mabarari na ġeiau-iaġiato. Benamo ġia na mai tau maġeri ġeġabirito: Stefano, veġabidadama na e Iauka Veaġa na evonuto tarimana; e Filippo; Prokoro; Nikanoro; Timon; Pamena; e Nikolas, Antioka tarimana senaġi Iuda tarimari ġeri toma-rakariġo ekorana-iaġiato-ġoi. ⁶ Ġia na mai tau maġeri apostolo ġoirari ai ġevaġa-ruġarito, benamo apostolo na ġia iatari ai ġeġuriġurito ema apostolo ġimari ġia iatari ai ġetore-kaurito.

⁷ Benamo Barau ġena guruġa eraga-rovorovoto. Ema Iesu korana-iaġina tarimari Ierusalemāi ġevovoka-ġarimoġito, ema Rubu Veaġa vereri ġutuma gorogoro na maki Barau ġena guruġa ġeġabi-raġeato, benamo ġeveġabidadamato.

Stefano ġeġabi-tariato

⁸ Stefano tu Barau ġena varevare-bara e seġuka na evonuto tarimana, ġia na nuġa-farevaġi veġari boruri baregori tarimarima ġoirari ai eveirito-ġoi. ⁹ Senaġi vekira-fitoġa barego evariġisito. Iuda tarimari ġeri rubu doġorona ta ġekiraġirito-ġoi “Ruġavaġi tarimari”. Ġia ema Iuda tarimari, Kurene e Alesandria na ema Kilikia e Asia tanobara na ġeiauġomato tarimari, Stefano ġesi ġeveġare-veġareto. ¹⁰ Senaġi Stefano ġena guruġa tu asi ġelautariato-ġoi, korana ġia tu Iauka Veaġa na eviniato-ġoi iauneganai eguruġato-ġoi. ¹¹ Benamo ġia na tarima kotari nuġari ġeġanirito beġene kira, “Ġai na Stefano ġaseġaġiato, ġia na Mose e Barau ekira-fitoġarito.” ¹² Mo dabarai ġia na tarimarima, e Iuda vereri, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġekira-vaisivaisirito. Ġia Stefano ġenai ġeiauġoto, ġea ġabitariato, benamo Iuda ġeri kanisoro ġoirana ġana ġeġori-iaġoato. ¹³ Monai beġene ġofaġofa ġana vevaġa-bade tarimari kotari ġeġori-toġarito, benamo ġekirato, “Mai tarima na tu ġaro mabarari ai ġita ġera Rubu Veaġana e Mose ġena taravatu ekira-fitoġarini. ¹⁴ Ġai na ġaseġaġiato, ekirato, 'Iesu, Nasareta tarimana, na mai Rubu Veaġana bevaġa-rakavaiani, ema Mose na evinirato veġari mabarari bevaġa-iraurini.’”

¹⁵ Kanisoro ai ġevogogo-taġiato-ġoi tarimari mabarari na Stefano ġeġita-karakaraiato, ema ġoirana ġeġitaato tu noġa moġo aneru ta ġoirana.

7

Stefano ġena ġobata

¹ Benamo Rubu Veaġa verena baregona na Stefano edanaġiato, ekirato, “Maġeri guruġa tu moġoni ba?” ² Stefano na evaġa-veserito, ekirato,

“Tarikakagu e tamagu mabarami, au ġoseġaġigu! Ġita senera Aberahamo Haran vanuġanai roġosi roġo berea tanu nai, mareva barego Barauna ġia ġenai eforrito Mesopotamia ai, ³ benamo ġia ekiraiato, ekirato, ‘Ġemu bese e tanobara noiaġuia, benamo au na bavaġa-ġitamuni tanobarana ġana bono iaġo.’ ⁴ Benamo ġia na Kaldea tanobarana eraga-kwaneato, benamo Haran ai ea vanuġato. Ma tamana emaseto murinai, Barau na etuġu-iaġomaiato inította ġotanu-iaġiani tanobarana ġana. ⁵ A Barau na Aberahamo tu ġena tano misina kota maki asi eviniato. Kwaku vaġa-ruġatarina gabuna ilailanai misina kota maki asi eviniato. Senaġi Barau eguruġa-toreto ġia na tano ta beviniani, ġia e ġia murina na beġe ġorani tarimari na tano ta beġe ġaunaiani ġia ġeri. Mo ġaro ai Aberahamo tu asi natuna. ⁶ Barau na ma evaġa-guruġaiato, ekirato, ‘Ġoi ġemuna beġe ġorani beseri tu tano boruna tai beġe tanuni. Ma laġani sinau vasivasi (400) mo gabu tarimari ġeri vetuġunaġi tarimari ai beġe vaġa-iaġorini e beġe vaġa-midigu midigurini.’ ⁷ Barau ma ekirato, ‘Isaraela tarimari na vetuġunaġiri ġeiaġo-vinini beseri tu au na havevaġa-maoro vinirini, moġa murinai ġia tu mo tano na beġe raka-rosini, mai gabu ai au beġema toma-rakariġo viniguni.’ ⁸ Benamo Barau na Aberahamo kefi-lamavaġi veiġana eviniato, mo tu ġia ġena kiraġitore vetoġana. Benamo Aberahamo na Isako evaġa-ġoraiato, ma ġaro vaġa-imaima toitoina (8) murinai taunana kefina elama-vaġiato. Moġa murinai Isako na Iakobo evaġa-ġoraiato, ma Iakobo na ġera doġoro ġedebanini tarimari gabanana ruarua (12) evaġa-ġorarito.

⁹ Doġoro debari tarimari Iosefa ġenai ġemamato, benamo Aigupito tarimari ġeri ai ġeivoivoi-iaġiato. Senaġina Barau tu Iosefa ġesi, ¹⁰ ema ġena dabara doko mabarari ġerina evaġa-maġuriato. Barau na Iosefa iaunega eviniato, ema Pharao, Aigupito verena, nuġana evaġa-namoato Iosefa ġenai, benamo Pharao na eura-viniato ema seġuka eviniato, Aigupito tanona ema ġia ġena numa tarimari e farefareri bene ġita-ġauri.

¹¹ Benamo Aigupito tanona mabarana ema Kanana tanona mabaranai doġe ġeġorato, monana vito e nanu mase baregona evaġa-ġoraiato, benamo ġita senera tu asi ġeri ġaniġani doġari dabarana. ¹² Senaġina Iakobo eseġaġito Aigupito tu ma widina, benamo ġia na ġita senera etuġu-iaġorito, mo tu ġia ġeri iaġoiaġo giniguinena. ¹³ Ma ġeri iaġoiaġo vaġa-ruaruanai Iosefa taunana kakana e tarina ekira-vararito ġia tu deikara, benamo Pharao na Iosefa ġena bese eribaiao. ¹⁴ Moġa murinai Iosefa evetuġato, tamana Iakobo ma ġena bese ġeri ai Aigupito ġana beġene iaġoma ġana. Iakobo besena Kananai tu mabarana gabana imaima ma gabana ruarua imaima (75). ¹⁵ Benamo Iakobo Aigupito ġana evarigoto, monai ġia e ġita senera ġemaseto. ¹⁶ Ġia taunani tu Sekem ġana ġeġwa-ġenoġoi iaġorito, benamo monai ġea guririto. Mo gara gabuna tu Aberahamo na Hamora naturi ġerina moni na evoiato.

¹⁷ Barau na ġena kiraġitore Aberahamo ġenai bevaġa-moġoniani ġarona ekavinaġito-ġoi nai tu, ġita ġera tarimarima Aigupito ai ġeġutuma-gorogoroto. ¹⁸ Ma moġa murinai tu vere ta na Aigupito eġita-ġauato. Mo vere moġa tu asi ribana Iosefa. ¹⁹ Ġia na ġita senera eġofarito-ġoi e evaġa-midigu midigurito-ġoi, ema ekirarito-ġoi, naturi raraka-rarakari ġeri numa na beġene tore-rosiri, beġene mase ġana. ²⁰ Mo negai Mose emaġurito. Ma Mose eġorato nai, marevana tu namo vedaurea. Ma ġia tu ġue toitoi tamana ġena numai ġenariato, ²¹ benamo numa na ġetore-rosiato nai tu, Pharao natuna ġuiatona na eġabiato, benamo natunai evaġa-iaġoato. ²² Mose tu

Aigupito ġeri riba e iaunega mabarana ġevaġa-ribaiato, ema ġena guruġa e veġa ma seġukari tarimanai eiaġoto.

²³ Ma ġena maġuri laġanina gabana vasivasi (40) eġabiato, benamo karona Isaraela tarimari nea raka-ġitari etato. ²⁴ Ġia na Aigupito tarimana ta eġitaiato, Isaraela tarimana ekwariato-ġoi, benamo ġia eiaġoto gogobana eragato, benamo mo Aigupito tarimana evaġi-maseato. ²⁵ Mose mataboru ekirato tu ġena tarimarima beġe tuġamaġi-fakani, ġia ġenana Barau na Isaraela tarimari bevaġa-maġuririni, senaġi moġa Isaraela tarimari na tu asi ġeriba-maoroato. ²⁶ Ma elaġanito nai, ġia na Isaraela tarimari ruarua eġitarito ġevevaġito-ġoi, benamo nevaġa-mainori ġana ekirarito, ekirato, 'Ġomi tau ruarua, ġoseġaġi, ġomi tu tarikaka moġo ruarua, ma kara dainai tu taumi ruarua ġovevaġini?' ²⁷ Senaġi vevaġi ekoraiato tarimana na Mose edori-veġitaiato, benamo ekirato, 'Ġoi tu deikara na ġai ġema vere ema toto-iobukaiobuka tarimanai evaġa-iaġomuto?' ²⁸ Ġoi ourani tu ġoraġani Aigupito tarimana ovaġi-maseato kavana au novaġi-masegu otoni?' ²⁹ Mose na mo guruġa eseġaġiato, benamo eraga-kwareġato, Midian ġana egarirakato. Monai etanuto-ġoi nuġanai natuna ruarua ġemaġurito.

³⁰ Laġani gabana vasivasi (40) ġekorito murinai, aneru ta tano fakanai Sinai Gorona sevinai Mose ġenai efororito. Mo aneru tu ġau ruguruguna ġenai karava morenai eiaġoto, benamo Mose ġenai efororito. ³¹ Mose na moġa eġitaiato nai, eġabato; benamo nea ġita-ġinikaua ġana eraka-kavinaġi iaġoto-ġoi nuġanai, Vereġauka garona eseġaġiato, maiġesi ekirato, ³² 'Au tu ġoi senemu Aberahamo, Isako, e Iakobo ġeri Barau.' Mose egarirakavato, benamo asi eurato ma bene boġe-iaġo ġenoġoi. ³³ Barau na evaġa-guruġaiato, ekirato, 'Ġemu tamaka kwakumu na novei-vaġiri, korana mani oruġa-taġoni gabuna tu tano veaġana. ³⁴ Moġoni, au ġegu tarimarima Aigupito ai ġevaġa-midigu midigurini tu baġitari ema ġeri midigumidigu ġabana guruna baseġaġiri nai, au bamariġo tu navaġa-maġuriri ġana. Toma noiaġoma, au na ġoi tu Aigupito ġana atuġu-ġenoġoimuni.'

³⁵ Mai Mose tu Isaraela tarimari na ġeruġaiato tarimana. Maiġesi ġekirato, 'Ġoi tu deikara na ġai ġema vere e toto-iobukaiobuka tarimanai evaġa-iaġomuto?' Mai tarima sebona moġo tu Barau na etuġuato bene vere e bene vevaġa-maġuri. Ema ġia na maki ġau rugurugunai karava moreri ai efororito aneruna ġenana evaġa-kavaiato. ³⁶ Ġia na Isaraela tarimari Aigupito na eġori-rosirito nai, nuġa-farevaġi veġari e vetoġa boruri eveirito-ġoi, Aigupito nuġanai e Davara Kakakakanai ema tanobara fakanai laġani gabana vasivasi (40). ³⁷ Mai Mose sebona na Isaraela tarimari ekirarito, ekirato, 'Barau na ġemi peroveta tarimana ta betuġuani, au etuġuto kavana. Mo peroveta tu ġomi ġemi tarimarima ta.' ³⁸ Ġia tu Isaraela tarimari ġeri vegogo nuġanai tano fakanai ġita senera ema Sinai Ġoronai evaġa-guruġaiato aneruna ġesi monai. Ġia na Barau ġena maġuri guruġana Barau ġenana eġabiato, ġita ma bene vaġa-ribara ġana.

³⁹ Senaġina ġita senera asi ġeurato ġena guruġa beġene ġabi-raġea, ema ġia ġekira-fitoġaiato ema nuġari ai ġeri ura tu Aigupito ġana ma ġeġenoġoi. ⁴⁰ Ġia na Arona ġekiraiato, ġekirato, 'Ġita ġera barau tari noveiri, ġita ġoirarai beġene raka ġana. Korana mai Mose ġita Aigupito na eġori-sirirato tarimana tu ġita asi ribara kamasu ta bevei bene.' ⁴¹ Mo ġaro ai ġia na boromakau natuna kavana kwaivakukuna ġeveiato. Benamo mo kwaivakuku ġoiranai ġinitaġo dagarari ġea toreto ema ġeġani-verekoto.

Tauġeri ġimari na ġeveiato dagarana ġeverere-viniato. ⁴² Benamo Barau eraka-veġitato, ma Isaraela tarimari evini-iaġorito, guba visiguri beġene toma-rakarigo viniri ġana. Mo tu peroveta tarimari ġeri bukai ġetoreato ilailanai, ekirani,

‘Isaraela tarimami! Laġani gabana vasivasi (40) tano fakanai ġovaġirito-ġoi mamoeiri, boromakauri, e ginitaġo dagarari tu dia au ġegu.

⁴³ Mo tu kwaivakuku barauna Molok ġena farai rubuna, ema ġemi barau Refan ġena visigū iouiouna ġoġwaiato-ġoi; moġeri kwaivakuku tu ġomi na ġoveirito, boġono toma-rakarigo viniri ġana.

Moġa lorinai au na ġomi batuġu-rakamini Babulona mo rekena ġana.’

⁴⁴ Ġita senera tanobara fakanai ġetanuto-ġoi nai tu, farai rubuna maki ġia ġesi. Mo farai rubuna Barau na ġena guruġa moġoniri evaġa-foforirito-ġoi. Mo farai rubuna ġeragaġato tu Barau na Mose ekira-varaiato lorinai, ema Mose na farai rubuna vetoġana eġitaiato ilailanai moġo ġeveiato.

⁴⁵ Moġa murinai ġita senera na mo farai rubuna tamari ġerina ġeġabiato, benamo Iosefa ġena veġorikau neganai ġeġwakau-iaġoato irau bese tarimari tu ġita senera ġoirari ai Barau na ġeri tano na elai-veġitarito. Mo farai rubuna monai etanuto mo, Davida ġena nega. ⁴⁶ Davida na Barau ġena vevaġa-namo eġabiato, ema enoġinoġito, monai Iakobo ġena Barau ġena tanu numana bene ragaia etato. ⁴⁷ Senaġina Solomona na vau ġena numa eragaġato.

⁴⁸ Senaġi Iaru-korokoro Barauna tu tarimarima ġimari na ġeragarini numari ai tu asi etanuni, peroveta tarimana ekirani kavana,

⁴⁹ Vereġauka ekirani,

“Guba tu au ġegu terona,
ema tanobara tu au kwakugu vaġa-ruġatarina gabuna.
Be, au ġegu numa tu kamasi-kamasi na boġo ragaiani?
Au ġegu iaġaraġi gabuna tu aiġa?

⁵⁰ Maiġeri dagara mabarari
au ġimagu na asi aveirito, ei?” ’

⁵¹ Stefano ma eguruġato, ekirato, “Kira-ġuirraġi tarimami! Ġomi nuġami e seġami tu Barau asi ġeura-viniani tarimari kavari. Ġomi tu senemi ġeveito-ġoi kavari ġoveini, vanaġivanaġi Iauka Veaġa ġolai-veġitaiani! ⁵² Kamara peroveta tu ġomi senemi na asi ġevaġa-midigu midiguato? Ġia na tu Veiobukaiobuka Tarimana ġena iaġoma ġekiraġi-fofori guineato tarimari tu ġevaġi-maserito. Ma toma ġomi na tu Iesu boġo revaia e boġo vaġi-debaia. ⁵³ Barau ġena taravatu aneru na ġeġwa-mariġoato tu ġomi na ġoġabiato, senaġina asi ġokorana-iaġiato.”

Stefano forena ġeġidara-maseato

⁵⁴ Ġia na mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġebaru-rakavato, gadikari maki ġeġara-taririto Stefano ġenai. ⁵⁵ Senaġi Stefano tu Iauka Veaġa na evaġa-vonuato, egaga-raġeto guba ġana, benamo gubai Barau marevana baregona eġitaiato, ema Iesu eġitaiato Barau aroribanai ruġataġo. ⁵⁶ Benamo ekirato, “Goboġe! Guba bevekeo-faka aġitaiani, ema Tarimarima Natuna tu Barau aroribanai eruga-taġoni!”

⁵⁷ Mo guruġa ġeseġaġiato nai tu, ġimari na seġari ġekou-ġaurito vau ġefararato. Benamo mabarari vaġa-sebo ġia ġeraga-viniato, ⁵⁸ ġeġabiato, benamo siti murina ġana ġeinu-rosiato, benamo fore na ġeġidaraiato. Ma

vaġa-moġoni tarimari ġeri dabuġa tu futua ta arana Saulo, ġia kwakuna koranai ġetorerito. ⁵⁹ Ġeġidaraiato-ġoi nuġanai, Stefano eġuriġurito, ekirato, “Iesu Vereġauka o, au iaukagu noġabi-raġea.” ⁶⁰ Evetui-tarito, benamo ma taġina ġesi ekea-raġeto, ekirato, “Vereġauka o, ġeri veiġa rakavana maġa voina asi bono viniri.” Moġesi eguruġato, benamo emaseto.

8

¹ Saulo na Stefano vaġimasena tu eġabi-raġeato.

Ekalesia vaġa-midigumidiguna e lai-lausilausina evesinato

Mo ġaro ai Ierusalemna nuġanai ekalesia vaġa-midigumidiguna e lausilausina baregona evesinato. Veġabidadama tarimari mabarari ġeragarovorovoto, Iudea e Samaria tanori mabarari ġana ġeiaġoto, senaġi apostolo tarimari ġereġari moġo ġeraga-kwanerito. ² Barau korana-iaġina tarimari kotari na Stefano taġina ġevei-rakavato e ma taġiri ġesi ġekeuato, benamo ġea guriato. ³ Senaġina Saulo na tu ekalesia nevaġa-rakava korikoriat etato. Numa tata nuġari ai eraka-toġato-ġoi, benamo veġabidadama tauri e vavineri einu-rosirito-ġoi, ma eġabi-iaġorito-ġoi dibura numai ea biriġaurito.

Filipo Samaria ai eġobatato

⁴ Ġevaġa-karovorito tarimari tu ġeiaġoto gaburi ai Barau ġena guruġa ġea ġobata-iaġiato. ⁵ Filipino tu Samaria vanuġana baregona ġana eiaġoto, monai Keriso varina ea fiuato. ⁶ Ġutuma na Filipino ġena guruġa ġeseġaġiato ema nuġa-farevaġi veġari eveirito ġeġitarito nai, ġia mabarari na ġeseġaġi-vini magomagoato. ⁷ Iauka rakavari tarimarima ġutuma ġerina ma ġabari ġesi ġeraka-vaġito, ema tauġaniri tavi tari ġemaseto tarimari e kwaku rakava tarimari ġutuma ġenamoto. ⁸ Moġa lorinai mo Samaria vanuġana nuġanai iaku baregona eġorato.

⁹ Mo vanuġai tarima ta etanuto-ġoi arana tu Simona. Guinenai ġena meġameġa e ġora veġari na Samaria tarimari evaġa-ġaba rakavarito-ġoi. Tauġena evekiragito-ġoi, ġia tu varaġe rakava, ¹⁰ ema tarimarima mabarari mo vanuġa nuġanai misina na beiaġo mo baregona na ġeseġaġi-viniato-ġoi, ema ġekirato-ġoi, “Mai tarima tu mo Barau ġenana eiaġomato seġukana ġekiragiani ‘Seġuka Baregona.’” ¹¹ Ġia ġeseġaġi-viniato, korana ġaro barego vedaurea ġia ġena meġameġa veġari na evaġa-ġabarito. ¹² Senaġi Filipino na Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiiani maġa), Varina Namona e Iesu Keriso arana varina eġobata-vinirito nai, tau e vavine na ġevaġa-moġoniat, benamo ehabatisorito. ¹³ Simona na maki evaġa-moġoniat, benamo babatiso eġabiato. Moġa murinai Simona na Filipino ekaferi-kaferiat, ma Filipino na seġuka veġari baregori e vetoġa boruri eveirito-ġoi nai, eġaba-rakavato.

¹⁴ Apostolo tarimari Ierusalemaj ġetanuto-ġoi ġeseġaġito, Samaria tarimari na tu varau Barau ġena guruġa ġeġabi-raġeato, benamo Petero e Ioane ġetuġu-iaġorito Samaria ġana. ¹⁵ Tauri ruarua ġeraġasito nai tu, veġabidadama tarimari iatari ai ġeġauġauto, Iauka Veaġa beġene ġabia ġana. ¹⁶ Korana Iauka Veaġa ġia ta iatari ai tu roġosi roġo bere raka-riġo. Ġia tu Iesu Vereġauka aranai moġo babatiso ġeġabiato. ¹⁷ Petero e Ioane ġimari ġia iatari ai ġeveġabikauto, benamo ġia na Iauka Veaġa ġeġabiato.

18 Simona na apostolo tarimari eġitarito, ġimari ġetore-kaurito vau Iauka Veaġa ġeġabiato, benamo ġia na moni Petero e Ioane eduġi-vinirito, ekirato, 19 “Au maki mani seġuka ġovinigu, be ġimagu ta iatanai bana tore-kaua nai, Iauka Veaġa bene ġabia.”

20 Senaġi Petero na ekiraiato, ekirato, “Ġoi ma ġemu moni ġesi karava gabuna ġana ġoiago, korana otuġamaġini Barau ġena varevare tu moni na bovioani! 21 Mai ġauvei ai ġoi tu asi ġemu gabu, korana nuġamu tu asi roroġoto Barau ġoiranai. 22 Mai ġemu ura rakavana ġenana novetuġamaġi-kure, benamo Vereġauka nonoġia, betaġu ġia na maniġesi tuġamaġi ġeġevana oġabiani nuġamu ai maniġa betuġamaġi-fitoġaiani. 23 Korana aġitamuni, ġoi tu nuġa-ġirimagiřima na ovonuto, ema rakava na ebaru-bubuġaumuto.” 24 Benamo Simona na Petero evaġa-veseato, ekirato, “Mani ġemi veiġa, au iatagu ai Vereġauka nonoġia, be mani bokiraġiri dagarari ta au ġegu ai asi bene ġora.”

25 Petero e Ioane na Vereġauka ġena guruġa ġekiraġi-foforiato e ġevari-fuato murinai, Ieruselema ġana ġeġenoġoito. Ġeri ġenoġoi ai Samaria vanuġari vovokari Vari Namona ġeġobata-iaġiato.

Filipo e Itiopia tarimana baregona

26 Vereġauka ġena aneru ta na Filipo evaġa-guruġaiato, ekirato, “No-varigiři, gabina (o south) rekena ġana noiaġo, bono iaġo mo, Ieruselema na Gasa ġana ġeiaġoni dabarana ġana. Mo tu tano fakana dabarana, tarima ta asi etanuni.” 27 Benamo evarigiřisito, eiago to. Eiago to-ġoi nuġanai, Itiopia tarimana ta, dagi baregona tarimana, tu ġena vanuġa ġana eġenoġoito-ġoi. Ġia tu Itiopia ġitaġauna vavinena baregona ġena farefare eġitaġaurito-ġoi tarimana baregona. Ġia tu eunuko, (seuri ġefararito tarimana). Ġia Ieruselema ġana eiago to tu, Barau benea toma-rakariġo vinia ġana. 28 Ġena ġenoġoi ai kariota iatanai etanukauto vau, Isaia peroveta tarimana ġena buka eiavi-iaġoato-ġoi. 29 Benamo Iauka Veaġa na Filipo evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noiaġo, mo kariota sevinai bonoa raka.” 30 Benamo Filipo kariota sevina ġana eraga-iaġoto, benamo mo tarima eseġaġiato, Isaia peroveta tarimana ġena buka eiaviato-ġoi. Benamo ekirato, “Mani guruġa oiaviani anina ma ribamu ba?” 31 Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au tu kamasi baribani. Mai tu tarima ta na bekira-varaguni vau bariba-maoroni.” Benamo Filipo ekiraiato, ekirato, “Kariotai noma raġekau, be sevigu ai noma tanu.”

32 Ġia na buka nuġanai eiaviato-ġoi toretorena tu maiġa, “Ġia tu mamoe kavana ġeġori-iaġoato, beġene vaġi-masea ġana; ema ġia tu mamoe natuna kavana ġuiri ġefakosi-vaġirini nai tu, mururi asi ġekeorini,

moġesina kavana ġia maki muruna asi ekeoato.

33 Ġetore-riġoato e ġena Kota dabarana ġekouato.

Ġena bese tarimari tu

dei na bekiraġirini?

Korana ġena maġuri tanobarai tu bema kori.”

34 Eunuko tauna na Filipo enoġiato, ekirato, “Nokira-varagu, mai peroveta tarimana na tu deikara moġesi ekiraġiato? Ġia tauġena evekiraġito ba ta ekiraġiato?” 35 Benamo Filipo na mo toretore ġenana ġena guruġa esinaiato, ema Iesu Varina Namona evaġa-ribaiato.

³⁶ Mo dabara na ġeiaġoto nuġanai, nanu gabuna tai ġeraġasito. Benamo mo eunuko tauna na Filipo ekiraiato, ekirato, “Noboġe, nanu tu maiġa, kara na au babatisogu elau-ġaواني?” [³⁷ Benamo Filipo ekirato, “Bema nuġamu mabarana ġesi ovaġa-moġoniani nai tu ba-babatisomuni.” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Oi, nuġagu mabarana ġesi avaġa-moġoniani Iesu Keriso tu Barau Natuna.”]

³⁸ Benamo ġena draiva ekiraiato, kariota nevaġa-ruġataria, benamo kariota eruġa-tarito. Filipo e eunuko tauri ruarua nanu ai ġeraka-riġoto, benamo Filipo na eunuko tarimana ebabatisoato. ³⁹ Tauri ruarua nanu na ġeraġekauto-ġoi nai, Vereġauka Iaukana na Filipo tu eġabi-veġitaiato. Eunuko tarimana na asi ma eġitaiato, senaġi ġena iaġoiġo dabara na eiaġoto-ġoi roġo ma iakuna ġesi. ⁴⁰ Filipo tu Asoto ai ma ea foforito. Monai vanuġa mabarari ġari eiaġoto, Vari Namona ea ġobata-iaġiato-ġoi, eiaġoto mo Kaisarea ai eraġasito.

9

Saulo evetuġamaġi-kureto

¹ Saulo roġo Vereġauka ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari vaġa-rakavari e vaġi-maseri gुरुगारी evei-gwadato-ġoi ma baruna ġesi. Benamo eiaġoto Rubu Veaġa verena baregona ġenai, ² enoġiato, vevaġa-riba fefana bene torea, Damaseko ai Iuda tarimari ġeri rubu bene viniri ġana. Be, Iesu ġekorana-iaġiani tauri e vavineri monai bene doġariri nai tu bene barubaruri, benamo Ierusalemata ġana bene ġori-ġenoġoi iaġomari.

³ Benamo Saulo na Ierusalemata eiaġuiato ma Damaseko ġana eiaġoto. Damaseko vanuġa ekaviniaġiato nuġanai, asikauna mama ta guba na emoreto, ġia enanagi-tariato. ⁴ Benamo ġia tano ai eketo-tarito, ma garo ta eseġaġiato, ekirato, “Saulo, Saulo! Kara dainai na ovaġa-midigu midiguguni e olaiguni?” ⁵ Ġia evedanaġito, ekirato, “Vereġauka, ġoi tu deikara ei?”

Mo garo evaġa-veseto, ekirato, “Au tu Iesu, ġoi na au ovaġa-rakavaguni tarimagu. ⁶ Senaġi novariġisi, vanuġa baregonai noa raka-toġa, monai vau tarima ta na bekiramuni kara ma bono vei.”

⁷ Ġia ġekavaiato tarimari mabarari ġeruġa-tarito, asi ġeguruġato, korana garo tu ġeseġaġiato, a tarimana tu asi ġeġitaiato. ⁸ Saulo tano na evariġisito, matana eiaġiato nai tu, dagara ta asi eġitaiato. Benamo karona na ġimnani ġeġabito, Damaseko ġana ġeġori-iaġoato. ⁹ Ġaro toitoi veġata matana ebubuto asi eboġeboġeto, ema asi eġaniġanito e nanu o dagara ta asi eniuato.

¹⁰ Damaseko ai Iesu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana ta arana Anania, mata-vanaġi ai Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Anania!” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Ou! Vereġauka, au maiġegu.” ¹¹ Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Novariġisi, be dabara ta arana Roroġoto Dabarana na noiaġo. Bono iaġo Iudas ġena numa nuġanai, Taso tarimana ta arana Saulo bono vedanaġi-iaġia, korana ġia tu monai moġa eġuri-ġurini. ¹² Ġia na mata-vanaġi ai tarima ta arana Anania beġitaiata, beraka-toġa, ġimana ġia iatanai betore-kauri, matana bene fafa ġana.”

¹³ Anania evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, tarima ġutuma na ġegu ġekiraġito, mai tau na Ierusalematai ġoi ġemu tarimarima veaġari tu veġa rakava kwaikwairi evei-vinirini. ¹⁴ Ema Damaseko ġana beiaġoma tu Rubu Veaġa vereri baregori na maoro ġeviniato, ġoi aramu ġevaġa-raġeani

tarimari mabarari bene barubaruri e dibura numai bene toreri ġana.”
 15 Senaġina Vereġauka na ekiraiato, ekirato, “Noiaġo, korana mai tau tu au na varau aġabi-viriġiato, bese irauirau tarimari e tanobara vereri baregori ema Isaraela tarimari goirari ai au aragu bene kiragiġa ġana. 16 Ema au na bavaġa-ġitaiani, ġia au aragu bakunai tu midigumidigu vovoka roġo begabini.”

17 Benamo Anania eiaġoto, numai eraka-toġato, ema ġimana Saulo iatanai etore-kauato. Benamo ekirato, “Saulo tarikakagu, Vereġauka Iesu, ġia tu maiġana oiaġomato-ġoi nai dabara tumanai ġemu ai eforito tarimana. Ġia na betuġugu, korana matamu ma bene fafa ema Iauka Veaġa na ġoi bene vaġa-vonumu ġana.” 18 Asikauna dagara ta maġani-kone ġunari noġa matana na eketo-vaġito, benamo ma eboġeboġe-ġenoġoito. Moġa murinai evaisi-raġeto, benamo babatise eġabiato. 19 Eġaniġanito murinai, tauna ma ekokore-ġenoġoito.

Saulo Damaseko ai eġobatato

Ma Saulo Damaseko ai tu ġaro kotari roġo ma etanuto, Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġesi. 20 Ġia asikauna rubu ġana eiaġoto, Iesu ea ġobata-iaġiato, ekirato, “Iesu tu Barau Natuna.” 21 Saulo ġeseġaġiato tarimari mabarari nuġari ġefarevaġito, benamo ġekirato, “Mai tarima tu Iesu arana ġekiraġiani tarimari Ierusalemaj evaġirini tarimana ene? Ema maiġana beiaġoma tu mai veġa sebona uranai bene ġabiri, be Rubu Veaġa vereri ġeri ai bene ġori-ġenoġoi-iaġori ġana ene?”

22 Senaġi Saulo ġena ġobata seġukana tu ebareġoto-ġoi. Ġena guruġai Iesu evaġa-moġoniato-ġoi, moġoni Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna). Mo guruġa Iuda tarimari Damaseko ai ġetanuto-ġoi tarimari tu asi ġeri vaġa-vese dabarana.

23 Ġaro ġutumma ġekorito murinai, Iuda tarimari ġevegogoto, Saulo vaġi-masena dabarana ġeboioġaiato; 24 senaġi kara ġeboioġaiato dagarana tu tarima tari na Saulo ġekira-varaiato, be eribaiato. Boġi-laġani vanuġa barana ġatama bokari ġeġita-ġaurito-ġoi, ġia beġene vaġia uranai. 25 Senaġi boġi ta Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari na ġeġabiato, boseġai ġeġuraiato, benamo vanuġa maġuna murikana na ġetuġu-riġoato.

Saulo Ierusalemaj ai

26 Saulo Ierusalemaj ea votuto nai tu, ġena ura Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġesi beġene tanu-vegogo, senaġi ġia mabarari na ġegari-viniato, korana asi ġevaġa-moġoniato-ġoi, ġia tu moġoni korikori Iesu ġena mero. 27 Senaġi Banabas na ea ġoriato, apostolo tarimari ġeri ai eġori-iaġoato. Ġia na vau ġeri ekiraġito, Saulo na Vereġauka dabaraj kamasj eġitaato, ema Vereġauka na eguruġa-viniato. Ema ekira-vararito, kamasj Saulo tu Damaseko ai ma kokorena ġesi, asi eġarito, Iesu aranaj eġobatato nai. 28 Moġa lorinaj Saulo ġia ġesi ġetanuto-ġoi ema Ierusalemaj mabarana eġobatato-ġoi Vereġauka aranaj ma kokorena ġesi. 29 Grik ġaro ai eġuruġato-ġoi Iuda tarimari ġesi ġeġuruġato-ġoi e ġeveġare veġareto-ġoi, senaġi ġia na tu beġene vaġi-masea dabarana ġevetauto-ġoi. 30 Tarikaka na mai boioġa ġeribaiato nai tu, Saulo Kaisarea ġana ġeġori-variġoato, ma monana Taso ġana ġetuġu-rakaiato.

³¹ Moġa lorinai ekalesia mabarana Iudea, Galilea, e Samaria tanori ai maino eġorato. Ekalesia ġena kokore ebaregato e Vereġauka garina ġeveito-ġoi ema Iauka Veaġa na evaġa-kavarito.

Petero Lida e Iopa ai

³² Petero gabu mabarari ġari eiagoto, nuġanai tu Lida ġana maki evarigoto, Barau ġena tarimarima veaġari rakaġitari. ³³ Monai tarima ta arana Aenea edoġariato. Ġia kwakuna tu mase ema laġani imaima toitoi (8) veġata ġena genagena bedina na asi evarigisito. ³⁴ Benamo Petero na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Aenea, Iesu Keriso na evaġa-namomuni. Novarigisi, ġemu genagena noikua.” Asikauna Aenea evarigisito. ³⁵ Monai ġetanuto-ġoi Lida e Saron tarimari mabarari na ġeġitaiato, benamo Vereġauka ġenai ġeraka-kureto.

³⁶ Iopai Iesu ekorana-iaġiato-ġoi vavinena ta arana Tabita etanuto-ġoi. Grik garo ai arana tu Doreka, anina tu “deer”. Ġia tu veġa namori ġutuma eveito-ġoi, ema asi ġeri-ġari tarimari evaġa-kavarito-ġoi. ³⁷ Mo negai ġia tu ekevento, benamo emaseto. Tauġanina ġeguriato, benamo numa tuġunai daiġutu tai ġea toreato. ³⁸ Iopa e Lida fakari tu asi manaġa. Be Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari Iopai ġeseġaġito Petero tu Lidai nai, tarima ruarua ġetuġu-iaġorito ġia ġenai, beġene noġia, beġene kira, “Ġai ġesi si-iaġo, asi nokwaibo!” ³⁹ Moġa lorinai Petero evarigisito, benamo ġia ġesi ġeiaġoto. Eraġasito nai tu, tuġuna daiġutuna ġana ġegori-varaġeato. Monai vabu mabarari na ġeruġa-ġegeraġiato, benamo kouidi e dabuġa kotari, Doreka na maġurinai eturirito-ġoi dagarari, ġia ġevaġa-ġita-iaġiato ma taġiri ġesi. ⁴⁰ Petero na ġia mabarari daiġutu na etuġu-rosirito, benamo evetutarito, eġuri-ġurito. Moġa murinai eboġe-tarito, mase vavinena eġitaiato, benamo ekirato, “Tabita, novarigisi!” Tabita na matana eiaggarito, ma Petero eġitaiato, benamo etanu-vaisito. ⁴¹ Petero na ġimanai eġabito, evaġa-ruġa-vaisiato. Benamo veġabidadama tarimari e vabu ekea-toġarito. Ġia ġema raka-toġato nuġanai, Tabita tu maġuri eruġa-taġoto-ġoi. Benamo Petero na ġeri ai etuġu-iaġoato. ⁴² Mai veġa varina Iopa mabarana eraga-rovorovoto, benamo tarima ġutuma na Vereġauka ġevaġa-moġoniato. ⁴³ Petero ġaro vovoka Iopai etanuto, boromakau kefirri eġauvei-iaġirito-ġoi tarimana arana Simona ġesi.

10

Petero e Korenelio

¹ Tarima ta arana Korenelio, ġia tu Kaisarea vanuġanai etanuto-ġoi. Ma ġia tu Roma ġeri vetari tarimari sinau sebona (100) eġorikaurito-ġoi tarimana. Ġia na vetari doġorona arana ġekiraġiato-ġoi tu “Itali ġeri Vetari Doġorona” eġita-ġaurito-ġoi. ² Ġia e ġena numa tarimari mabarari ġesi tu Barau ġekorana-iaġiato-ġoi ema Barau garina ġeveito-ġoi. Ġia na asi ġeri-ġari Iuda tarimari evaġa-kava baregorito-ġoi, ema vanaġivanagi eġauġauto-ġoi Barau ġenai. ³ Lavilavi ta, horaġauna 3 koloko rekenai ġia emata-vanaġito, Barau ġena aneru ta eġita-korikoriatto, ema raka-toġato, benamo ġia evaġa-guruġaiato, ekirato, “Korenelio!” ⁴ Benamo ma garina ġesi Korenelio na mo aneru eġita-karakaraiato, benamo ekirato, “Vereġauka, kara?”

Aneru na evaġa-veŕeato, ekirato, “Ġemu ġuriġuri e ġemu vevaġa-kava asi ġeri-ġari tarimari ġeri ai tu Barau na eġabi-raġerito, ema ġia na etuġamaġirini. ⁵ Toma, tau kotari Iopa ġana notuġu-iaġori, be tau ta arana Simona, ġia arana ta tu Petero, beġenea ġoria. ⁶ Ġia tu Simona, boromakau kefir e ġauvei-iaġirini tarimana ġesi etanuni; ġena numa tu kone rikinaġi.”

⁷ Mo evaġa-guruġaiato aneruna na eraga-kwaneato, benamo Korenelio na ġena vetunaġi tarimari ruarua ema ġena vetari tarimana ta ekeai-aġomarito. Ġena vetari tarimana moġa tu Barau ekorana-iaġiato-ġoi tarimana e ġia tu vanaġivanaġi Korenelio sevinai ġia vetuġunaġina ġeiaiġo-viniato-ġoi tarimana ta. ⁸ Kara eġorato dagarari mabarari Korenelio na ekira-vararito, benamo Iopa ġana etuġu-iaġorito.

Petero ġena mata-vanaġi

⁹ Ma elaġanito, ġia tu dabara na roġo ġeiaiġoto-ġoi, Iopa ġekavi-naġiato, ġarogotai Petero tu numa tuġunai eraġekauto, nea ġuriġuri ġana. ¹⁰ Ġia varau evitoato, benamo ġena ura tu neġaniġani. Ma ġaniġani tu roġo ġerovinarito-ġoi nuġanai, ġia emata-vanaġito. ¹¹ Ġia na guba evekeoto eġitaiato, ema dagara ta dabuġa baregona kavana, daigunina vasivasi emariġoto-ġoi ġia ġenai, noga moġo ġetugu-marigoato-ġoi tanobara ġana. ¹² Ġia emariġoto-ġoi nuġanai tu maġuri dagarari iraurau mabarari, kwakuri vasivasi ġerakani dagarari, e ġedarani dagarari, ema guba na ġerovoni manuri. ¹³ Benamo ġaro ta na ekiraiato, ekirato “Petero, novariġisi, be novaġiri, noġaniri!” ¹⁴ Senaġi Petero evaġa-veseto, ekirato, “Vereġauka, asiġina ġinavaġi! Rakava e asi veiareva dagarari ta au na roġosi roġo bara ġania.” ¹⁵ Mo ġaro na ma evaġa-guruġa ġenoġoiato ekirato, “Barau na eiarevarito dagarari ta rakavana asi bono kiragi.” ¹⁶ Vaga-toitoi moġesi eġorato, benamo mo dabuġa asikauna tu guba ġana ma eġabi-vaġeato.

¹⁷ Petero na mo ġena mata-vanaġi ai eġitarito dagarari anina roġo etuġamaġi-vetaurito-ġoi nuġanai, Korenelio ġena vetuġunaġi tarimari tu ġevotuto, ma ġeribato Simona ġena numa tu ainai. Benamo ġeiaiġoto mo numa ġatama bokana korana ġoiranai ġea ritoġo-tarito. ¹⁸ Benamo ġekeato e ġevedanaġito, ġekirato, “Simona, arana ta ġekiraġiani Petero, tu mainai etanuni ba?” ¹⁹ Petero na tu roġo mo mata-vanaġi anina etuġamaġi-vetaurato-ġoi nuġanai, Iauka Veaġa na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noseġaġi, ġoi tu tarima toitoi na ġevetaumuni. ²⁰ Be novariġisi, noraka-riġo, ġia ġesi boġono iaġo. Asi bono ġoiagi, korana au na atuġurito bene.”

²¹ Petero eraka-riġoto mo tarima ġeri ai, benamo ekirato, “Ġovetauani tauna tu au maiġegu. Kara dainai boġo iaġoma?” ²² Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai tu vetari tarimari sinau sebona (100) eġori-kaurini tarimana arana Korenelio na betuġuma. Ġia tu vei-iobukaiobuka e Barau garina eveini tarimana, ema Iuda tarimari mabarari na maki ġegubakau-baregoani. Ġia tu Barau ġena aneru ta na ekiraiato, ġoi bene keakau, ġena numa ġana bono iaġo, ema ġoi na kara bokiraġirini bene seġaġiri.” ²³ Benamo Petero na mo tarima eġabi-raġerito ġena numai, monai ġegenato.

Petero tu Korenelio ġena numa ġana eiaġoto

Boġiboġi ai ġevariġisito, benamo Petero ġia ġesi ġeiaiġoto, ema tarikaka kotari Iopa na maki ġia ġesi ġeiaiġo-sebonato. ²⁴ Ġia ġeiaiġoto, dabara tumanai ġea genato, ma elaġanito vau Kaisareai ġevotuto. Korenelio

na tu ġia enari-taġorito-ġoi, garagarana e ġatana maki ekea-vegogorito ġena numai. ²⁵ Petero eraka-toġato nuġanai, Korenelio na edoġariato, benamo kwakuna koranai evetui-tarito ma etutuġutari-viniato. ²⁶ Senaġi Petero na evaġa-ruġa-vaisiato, ekirato, “Novarigiġi, au maki tarimarima moġo.” ²⁷ Numa nuġanai ġeraka-toġato-ġoi nai, Petero na Korenelio evaġa-guruġaiato-ġoi. Ma numa nuġanai tu tarimarima ġutuma vegogotaġo edoġaririto. ²⁸ Benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi tauġemi maki ma ribami ginikau, ġai ġema taravatu ekirani, Iuda tarimana ta irau bese tarimana ta ġesi asi bene tanu-vegogo o asi bene raka-ġitaia maki, taravatu. Senaġi Barau na bevaġa-ġitagu, au na tarima ta asi bana kiragiġia ġia tu rakava o asi veiareva. ²⁹ Moġa lorinai boġo keakaugu nai, baiaġoma moġo, asi bakira-sirivaġi. Be nadanaġimi, au tu kara dainai boġo keakaugu?”

³⁰ Korenelio ekirato, “Ġaro vasivasi varau beġe iaġo, au tu ġegu numai aġauġauto-ġoi horaġauna 3 koloko lavilavi rekenai, maitoma horaġauna kavana. Benamo asikauna dabuġa kurokuro lelevaġina na evedabuġato tarimana ta ġoiragu ai eruġa-tarito, ³¹ benamo ekirato, ‘Korenelio! Barau na ġemu ġauġau beseġaġia e vevaġa-kava veiġari asi ġeri-ġari tarimari ġeri ai etuġa-maġirito. ³² Iopa ġana novetuġu-iaġo, Simona, ġia arana ġekiragiġiani Petero ġetoni, beġenea kiraia, be bene iaġoma. Ġia tu Simona, boromakau kefirri eġauvei-iaġirini tarimana ġena numai etanuni kone rikinai.’ ³³ Moġa lorinai asikauna vetuġumu araga-veito, ema bovei-nauġa, veiġa namo taumu, korana boiaġoma bene. Toma ġai mabarama tu Barau ġoiranai maiġema, ma Vereġauka na bevaġa-naġimu guruġari mabarari baġana seġaġiri ġana.”

Petero ġena ġobata

³⁴ Benamo Petero ġena guruġa esinaiato, ekirato, “Au toma bama riba-maoro, Barau na tarimarima mabarari tu eġabiraġe-ilailarini. ³⁵ Bese mabarari nuġari ai tu deikara na ġia garina eveini, ema veiġa iobukari eveini tarimana moġo ġia na eġabi-raġeani. ³⁶ Barau na Isaraela tarimari ġeri ai etuġu-iaġomalato varina tu maiġa, mo tu maino varina Iesu Keriso ġenana maino varina namona efiuato-ġoi. Iesu Keriso tu tarima mabarari ġeri Vereġauka. ³⁷ Ġomi ma ribami Iudea nuġanai kara eġorato, Galilea na evesinato. Mo tu Ioane na babatise eġobata-iaġiato murinai. ³⁸ Iesu, Nasareta tarimana varina, ġomi ma ribami, kamas i Barau na Iauka Veaġa e seġuka ġia iatanai ebubu-riġoato. Ġia tu gabu mabarari ġari eiaġoto, veiġa namori eveirito-ġoi, ema Diabolo ġena seġuka na eġabirito tarimari mabarari evaġa-maġuririto-ġoi, korana Barau tu ġia ġesi. ³⁹ Ġai tu ġia na Iuda e Ierusalemata tanori ai eveirito-ġoi dagarari mabarari ġavaġa-moġonirini tarimama. Ġia tu satauro ai ġeikoko-kauato nai ġevaġa-maseato. ⁴⁰ Senaġina Barau na ġaro vaġa-toitoinai (3) evaġa-varigiġi ġenoġoiato ema evaġa-foforiato beġene ġitaia ġana. ⁴¹ Ġia tu tarimarima mabarari na asi ġeġitaiato, senaġi ġevaġa-moġoniani tarimari, mo tu Barau na eviriġi-quinerito tarimari na moġo ġeġitaiato. Ma moġeri tarimari tu ġai maiġema. Ġia evarigiġi-ġenoġoito murinai, ġai tu ġia ġesi ġaġaniġani-vegogoto e ġaniuniu-vegogoto. ⁴² Ġia na evaġa-naġimato, tarimarima ġeri baġana ġobata e baġana kiragiġi-foforia, ġia tu Barau na eġabi-hidiato, maġuri tarimari e mase tarimari ġeri vevaġa-maoro tarimanai evaġa-iaġoato. ⁴³ Peroveta tarimari mabarari na ġia ġekiragiġi-foforiato-ġoi, ġekirato-ġoi, ġia

beĝe vaĝa-moĝoniani tarimari mabarari tu ĝia arana seĝukanai Barau na ĝeri rakava betuĝamaĝi-fitoĝarini.”

Irau bese tarimari Iauka Veaĝa ĝeĝabiato

⁴⁴ Petero roĝo eguruĝato-ĝoi nuĝanai, Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiato-ĝoi tarimari mabarari iatari ai Iauka Veaĝa eraka-riĝoto. ⁴⁵ Iuda tarimari Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi ema Petero ĝesi Iopa na ĝeiaĝomato tarimari tu ĝeĝaba-rakavato, korana Barau na Iauka Veaĝa irau bese tarimari maki evinirito iatari ai ebubu-riĝoato. ⁴⁶ Korana ĝeseĝaĝirito garo irauri ai ĝeguruĝato-ĝoi, ema Barau ĝevaĝa-raĝeato. Benamo Petero ekirato, ⁴⁷ mai tarimarima na tu Iauka Veaĝa varau beĝe ĝabia, ĝita na taĝabiato kavana. Be, nanu nuĝanai babatiso beĝene ĝabia ĝana tu deikara na bekira-ĝoiani? ⁴⁸ Moĝa lorinai ĝia na ekirarito, Iesu Keriso aranai beĝene babatisori. Benamo ĝia na Petero ĝenoĝiato, ĝaro kotari ĝia ĝesi roĝo ma beĝene tanu.

11

Petero ĝena guruĝa-fofori Ierusalemia ai

¹ Apostolo e tarikaka Iudea tanonai mabarari ĝeseĝaĝito, irau bese tarimari na maki Barau ĝena guruĝa varau ĝeĝabi-raĝeato. ² Benamo Petero Ierusalemia ĝana evaraĝeto nai tu, Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi tarimari, senaĝi tauganiri kefiru tu ĝelama-vaĝirito, moĝeri na ĝeĝau-fitoĝaiato, ³ ĝekirato. “Ĝoi tu kefiru asi ĝelama-vaĝirini irau bese tarimari ĝeri numai oa raka-toĝato, ema ĝia ĝesi oa ĝaniĝani-vegogoto!”

⁴ Benamo Petero na vari mabarana ĝeri ekiraĝito, kamasi evesinato mo magona. Ekirato, ⁵ “Au tu Iopa vanuĝana baregonai aĝuriguĝirito-ĝoi, nuĝanai amata-vanaĝito. Aboĝeto, dagara ta dabuĝa baregona kavana, daigunina tu vasivasi (4), guba na emariĝoto-ĝoi, noĝa moĝo ĝetuĝu-mariĝoato-ĝoi, ĝoiragu ai ema vetore-tarito. ⁶ Aboĝe-ĝurato nai tu, maĝuri dagarari iraurau, tanobarai kwakuri vasivasi na ĝerakani bureĝari, e boĝai ĝetanuni bureĝari, e ĝedarani dagarari, ema guba na ĝerovoni manuri aĝitarito. ⁷ Benamo garo ta aseĝaĝiato, ekirato, ‘Petero, novariĝisi, be novaĝiri e noĝaniri!’ ⁸ Senaĝi au akirato, ‘Vereĝauka, asiĝina ĝinavaĝi, rakava e asi veiareva dagarari ta au murugu na roĝosi beĝere raka-toĝa.’ ⁹ Mo garo guba na ma eguruĝa-ĝenoĝoito, ekirato, ‘Barau na eiarevarito dagarari tu rakavari asi bono kiraĝiri.’ ¹⁰ Vaĝa-toitoina moĝesi eĝorato, benamo dagara mabarari guba ĝana ma eĝabi-varaĝerito.

¹¹ Mo horaĝauna sebonai tarima toitoi au atanuto-ĝoi numanai ĝeraĝasito. Ĝia tu Kaisarea na ĝetuĝurito au ĝegu ai. ¹² Benamo Iauka Veaĝa na ekiraguto, ĝia ĝesi bana iaĝo, asi bana ĝoiagi. Mai tarikaka imaima sebona (6) maki au ĝesi Kaisarea ĝana ĝaiagiato, ema mabarama Korenelio ĝena numai ĝaraka-toĝato. ¹³ Ĝia na ĝema ekiraĝiato, kamasi aneru ta, ĝia ĝena numai efororito eĝitaiato, ema ekiraiato, ekirato, ‘Iopa ĝana novetuĝu-iaĝo, Simona, ĝia arana ta tu Petero, beĝenea kiraia, bene iaĝoma. ¹⁴ Ĝia na guruĝa tari ĝemu bekiraĝirini, benamo mo guruĝa ĝerina Barau na ĝoi ema ĝemu numa tarimari mabarari bevaĝa-maĝurimini.’ ¹⁵ Au na guruĝa vau asinaiato nuĝanai, Iauka Veaĝa emariĝoto ĝia iatari ai, Pentekoste ĝaronai ĝita iatarai emariĝoto kavana. ¹⁶ Benamo Vereĝauka na kara ekiraĝiato dagarana atuĝamaĝi-doĝariato, ekirato, ‘Ioane tu nanu na ebabatisoto-ĝoi, senaĝina ĝomi tu Iauka Veaĝa na bebabatisomini.’ ¹⁷ Bema

Barau na mo varevare sebona moĝo, ĝita Vereĝauka Iesu Keriso tavaĝa-moĝoniato nai evinirato varevarena, irau bese tarimari maki evinirito nai tu, au tu deikara, be au na Barau bakira-ĝoiani?”

18 Ĝia na mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝeri guruĝa barubaru ĝevaĝa-magoato, benamo Barau ĝevaĝa-raĝeato, ĝekirato, “O kato, irau bese tarimari maki Barau na vetuĝamaĝi-kure dabarana bevaĝa-ĝitari, maĝuri beĝene ĝabia ĝana.”

Ekalesia evesinato Antioka ai

19 Stefano emaseto nai, ekalesia vaĝa-midigumidiguna e lai-lausilausina eĝorato, benamo veĝabidadama tarimari ĝevaĝa-raĝa rovorovorito. Ĝia kotari ĝeiaĝoto mo Foenikia, Saipras e Antioka ai ĝea raĝasito. Monai Iuda tarimari ĝeri ai moĝo Iesu varina ĝeĝobata-iaĝiato-ĝoi. 20 Senaĝi veĝabidadama tarimari kotari, Saipras e Kurene tarimari tu Antioka ĝana ĝeiaĝoto, Grik tarimari ĝeri ai maki vari ĝea fiuato, Iesu Vereĝauka Varina Namona ĝeĝobata-iaĝiato-ĝoi. 21 Vereĝauka seĝukana tu ĝia ĝesi, be tarimarima ĝutuma-bara Vereĝauka ĝevaĝa-moĝoniato ema ĝevetuĝamaĝi-kureto.

22 Ieruselema ekalesiari na mai vari ĝeseĝaĝiato, benamo ĝia na Banabas Antioka ĝana ĝetuĝu-iaĝoato. 23 Ĝia Antiokai eraĝasito, benamo Barau ĝena varevare-bara tarimarima ĝeri ai eĝitaiato nai, eiaku-rakavato. Ma mabarari elaunaĝirito, moĝoni ai Vereĝauka beĝene korana-iaĝia ma nuĝari mabarari ĝesi. 24 Banabas tu tarima namona, Iauka Veaĝa e veĝabidadama na evonuto. Ema tarimarima ĝutuma-bara Vereĝauka ĝena tarimarimai ĝeiaĝoto.

25 Benamo Banabas Taso ĝana eiaĝoto, Saulo vetau-vetauna. 26 Edoĝariato, benamo Antioka ĝana eĝori-iaĝoato. Monai mo laĝani sebona, tauri ruarua ekalesia ĝesi ĝevegogoto-ĝoi e tarimarima ĝutuma-bara ĝevaĝa-ribarito-ĝoi. Iesu ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari tu Antioka vanuĝanai vau ĝekiraĝirito “Christian”.

27 Mo ĝaro ai peroveta tarimari kotari Ieruselema na Antioka ĝana ĝevariĝoto. 28 Ta ĝia fakari ai arana tu Agabo. Agabo evariĝisito, Iauka na evaĝa-ribaiato ilailanai tanobara mabaranai doĝe baregona beĝorani varina efu-guineato. Mo doĝe baregona tu Klaudio ĝena veĝitaĝau ĝarori ai eĝorato. 29 Iesu ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari na ĝeura-iaĝiato, ĝia tata ĝeri doĝari ilailari ai tarikakari Iudeai ĝeri ai ĝeri varevare dagarari kotari beĝene tuĝu-iaĝo, beĝene vaĝa-kavari ĝana. 30 Mo veiĝa tu ĝeveiato, Banabas e Saulo ĝeri ai ĝeri moni ĝetuĝukauto, rubu ĝitataĝona tarimari beĝene viniri ĝana.

12

Ekalesia vaĝa-midigumidiguna e lai-lausilausina ebaregato-ĝoi

1 Moĝeri ĝaro ai Kini Heroda na ekalesia tarimari kotari eĝabi-taririto, bene vaĝa-midigu midiguri ĝana. 2 Iakobo (o Iames), Ioane kakana, tu baĝa na debana ebasi-ĝutuato. 3 Heroda na Iuda tarimari eĝitarito, mo veiĝa ĝeiacu-iaĝiato nai tu, Petero maki ma ea ĝabi-tariato. Mo tu asi etubuni faraona verekona ĝarori ai eĝorato. 4 Petero eĝabi-tariato, benamo dibura numai etoreato. Monai vetari tarimari gabanana imaima sebona (16) etorerito, vasiri vasiri ai evaĝa-ruĝarito vauro, Petero ĝeĝita-ĝuato.

Heroda ġena ura tu Pasova murinai vauro, tarimarima ġoirari ai bene ġoriorosia ema bene vaġa-kotaia. ⁵ Moġa lorinai Petero tu dibura numai ġeġita-ġauato-ġoi, a ekalesia tu Barau ġenai ġeġauġau-kokore kokoreto-ġoi Petero ġena.

Aneru na Petero evaġa-maġuriato

⁶ Boġi, ma belaġanini tu Heroda na tarimarima ġoirari ai Petero beġoriorosiani, Petero tu seini na ġebarubaruato, benamo vetari tarimari ruarua vekaravari ai egenato, ema ġatama-boka ġitaġauna vetari tarimari na maki ġatama-boka ġenari-taġoato-ġoi. ⁷ Benamo Vereġauka ġena aneru ta eforito, Petero sevinai eruġa-tarito, ema mama ta dibura numa nuġanai enanagi-tariato. Mo aneru na Petero ġabana ebota-karaiato, benamo evaġo-tataġaiato, ma ekiraiato, ekirato, “Ragavei, novarigisi!” Benamo seini Petero ġimana na ġeketo-vaġito. ⁸ Benamo aneru na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Ġemu gabaġau nobaru-taria, ema ġemu tamaka noveiri.” Benamo Petero na eveirito. Aneru ma ekirato, “Ġemu koudi na noveseġo, be au murigu na noiaġoma.” ⁹ Petero ġia murinai erakato mo, dibura numa na eraka-rosito. Senaġi ġia tu asi ribana, mo aneru na kara eveiato-ġoi tu moġoni. Ġia matoru ekirato tu, emata-vanaġini etato-ġoi. ¹⁰ Ġatama-boka ġitaġauna tarimari ġeruġato gabuna ta ġeraka-vanaġiato, ma vaġa-ruaruana ma ġeraka-vanaġiato, ġeiaġoto mo, auri ġatama-bokanai ġea raġasito. Moġa tu vanuġa barana rakarosina ġatama-bokana. Mo ġatama-boka tu tauġena moġo ġia ġeri evekeoto, benamo ġeraka-rosito. Dabara na ġeraka-varigoto-ġoi nuġanai, asikauna aneru na Petero eraga-kwaneato.

¹¹ Monai vau Petero eribato ġia ġenai kara eġorato, benamo ekirato, “Au toma moġoni bama riba, Vereġauka na ġena aneru betuġua tu, Heroda ġimana na, ema luda tarimari na au ġegu ai kara ta beġene veia ġetato-ġoi ġenana bema vaġa-maġurigu.

¹² Mo veiġa etuġamaġi-fakaiato, benamo Maria ġena numa ġana eiaġoto. Maria tu Ioane Mareko sinana. Monai numa nuġanai tu tarimarima ġutuma ġevegogoto, ġeġauġauto-ġoi. ¹³ Petero numa murikana ġatama bokanai esekeseketo, benamo vetuġunaġi ġuiatona ta arana Roda eiaġoto, nea ġitaia ġana. ¹⁴ Senaġi ġia na Petero garona eseġaġi-leaiato, benamo iaku na evaġa-vonuato, benamo ġatama-boka tu asi ekeo-fakaiato, a ġia tu eraga-ġenoġoito, ea kirarito, Petero tu murikai eruġa-taġoni. ¹⁵ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu bebabomu ba!” Senaġi ġia eġigiraġeto-ġoi, ekirato, “Moġoni, Petero tu murikai eruġa-taġoni.” Benamo ġekirato, “Mani tu ġia ġena aneru!”

¹⁶ Senaġina Petero tu roġo esekeseke-ġigiraġeto-ġoi. Benamo ġeiaġoto, ġatama-boka ġea keo-fakaiato nai tu, Petero ġeġitaiato, ġeġaba-rakavato. ¹⁷ Petero ġimana na ekira-ġoirito asi beġene guruġa, benamo Vereġauka na kamasi dibura numa na eġori-rosiato ġeri ekiraġito. Ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Iakobo (o Iames) e tarikaka mabarari ġeri mai vari boġono kiraġia.” Benamo ġia tu erakato, gabu ta ġana ma eiaġoto.

¹⁸ Boġiboġi, vetari tarimari fakari ai tu daradara baregona eġorato; ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Petero tu kamasi bevei?” ¹⁹ Heroda na gabu mabarana evetau-ginikauato, senaġi Petero asi eġoitato. Benamo Petero ġeġita-ġauato tarimari evaġa-kotarito murinai, ġena vetari tarimari o soldia ekirarito beġene vaġi-maseri. Moġa murinai Heroda na Iudea eraga-kwaneato, ma Kaisareai ġaro tari ea tanuto.

Heroda emaseto

²⁰ Heroda tu Taia e Sidono tarimari ebaruvini-rakavarito; moĝa lorinai Taia e Sidono tarimari ĝeveĝabi-vegogoto, ma Heroda ĝea ĝitaiato. Senaĝi guine, Blasto, Heroda ĝena ĝena-daĝutuna ĝitataĝona tarimana ĝesi roĝo ĝeveĝatato, ĝevaĝa-maranaiato, ema ĝia rekeri ai roĝo ekauto. Moĝa murinai vauro ĝeiaĝoto, Heroda ĝenai maino ĝea noĝiato, korana ĝia ĝeri tanobara ĝaniĝanina tu Heroda ĝena tanobarai ĝeĝabito-ĝoi.

²¹ Benamo ekiraĝi-toreato ĝaronai, Heroda na ĝena vere dabuĝana eveiato, benamo ĝena teronai ea tanukauto vau, tarimarima eguruĝa-vinirito. ²² Benamo tarimarima ĝeĝabato, ĝekirato, “Mai tu barau ta ĝarona, dia tarimarima ĝarona.” ²³ Mo horai Vereĝauka ĝena aneru ta na Heroda ekwariato, korana ĝia na mo guruĝa eseĝaĝiato nai, Barau tu asi evaĝa-raĝeato. Ĝia tu ĝuioguoio na ĝeĝaniato, emaseto.

²⁴ Senaĝi Barau ĝena guruĝa tu ebaregote e eraga-rovorovoto.

²⁵ Banabas e Saulo tu ĝeri ĝauvei ĝevaĝa-koriato, benamo Ierusalemna na ĝeĝenoĝoito; Ioane Mareko maki ĝeĝori-kauato.

13

Banabas e Saulo ĝeĝabi-viriĝirito e ĝetuĝurito

¹ Antioka ekalesiana nuĝanai tu peroveta e vevaĝa-riba tarimari kotari. Arari tu Banabas; Simeona, arana ta tu Niga; Lukio, Kurene tarimana; Manaen, ĝia tu Gavana Heroda ĝesi ĝevaĝa-baregorito; e Saulo. ² Ĝia na Vereĝauka ĝetoma-rakarigo viniato-ĝoi e ĝeĝani-veaĝato-ĝoi nuĝanai, Iauka Veaĝa na ekirarito, ekirato, “Banabas e Saulo tu au ĝegu boĝono ĝabi-ĝerevaĝiri, korana au na bakeari, ĝegu ĝauvei ta beĝene veia ĝana.” ³ Benamo ĝia ĝeĝani-veaĝato e ĝeĝurigo murinai, ĝimari ĝia iatari ai ĝetore-kaurito, benamo ĝetuĝu-rakarito.

Saipras ai

⁴ Iauka Veaĝa na Banabas e Saulo etuĝurito, benamo tauri ruarua kone vanuĝana Seleukia ĝana ĝevariĝoto. Seleukia na tauri ruarua bouti ai ĝeraĝeto, benamo Saipras motumotu ĝana ĝevanaĝito. ⁵ Banabas ma Saulo Salami ai ĝevotuto nai, Barau ĝena guruĝa Iuda tarimari ĝeri rubu tari ai ĝea ĝobata-iaĝiato. Ioane Mareko maki ĝia ĝesi, ĝia tauri ruarua evaĝa-kavarito-ĝoi.

⁶ Tauri ruarua na Saipras motumotu mabarana ĝeraka-vanaĝiato, ĝeiaĝoto Pafu vanuĝanai ĝea raĝasito. Monai Iuda ĝeri ĝora e peroveta ĝofaĝofa tarimana ta arana Bar-Iesu ĝea doĝariato. ⁷ Ma Bar-Iesu tu motumotu verena, ma iaunega rakavarakava tarimana arana Seregio Paulo ĝatana. Mo vere na Banabas e Saulo ekea-iaĝorito ĝia ĝoirana ĝana, korana ĝena ura tu Barau ĝena guruĝa bene seĝaĝia. ⁸ Senaĝi mo ĝora tarimana Elima, (Bar-Iesu arana ta tu Elima), na ĝeri guruĝa ekira-fitoĝarito, ĝena ura vere na Iesu asi bene vaĝa-moĝonia. ⁹ Benamo Saulo, arana ta tu Paulo, Iauka Veaĝa na evaĝa-vonuato, benamo Elima eĝita-karakaraiato. ¹⁰ Benamo ekirato, “Ĝoi tu Diabolo natuna, ema veia iobukaiobukari mabarari tu ĝoi na ovetari-vinirini! Ĝoi tu ĝofaĝofa e rakava mabarari na ovonuto. Vereĝauka ĝena veia iobukaiobukari ĝofaĝofai bono vava-iaĝori uranai ovededegwani. Mo veia tu aitoma vau bovaĝa-dokoani? ¹¹ Noseĝaĝi! Toma Vereĝauka ĝena seĝuka ĝoi ĝemu ai beforonini, matamu bebubuni, ma laĝani mamana asi boĝitaiani, beiaĝoni mo, ĝaro ta.”

Asikauna Elima tu mukuna na matana eḡabi-ḡauato, benamo eraka-ḡeḡeraḡi ḡeḡeraḡito, ḡena ura ta na ḡimanai bene ḡabi, ma bene ḡori-kaua. ¹² Mo vere na kara eḡorato dagarana eḡitaiato nai, Vereḡauka evaḡa-moḡoniato. Ema eḡaba-rakavato Vereḡauka ḡena vevaḡa-riba gurutari ai.

Antioka vanuḡana Pisidia ai

¹³ Paulo ma karonā ḡesi Pafō ḡeraga-kwaneato, bouti na Pega ḡana ḡeiaḡoto. Pega tu Pamfilia nuḡanai. Pegai benamo Ioane Mareko na Paulo e Banabas eraga-kwanerito, ḡia tu Ierusalemā ḡana ma eḡenoḡoi-iaḡoto. ¹⁴ Pega na kwakuri na Antioka ḡana ḡeiaḡoto. Antioka tu Pisidia tanonai. Sabadi ai tu Iuda tarimari ḡeri rubu ai ḡeraka-toḡato, bona ḡetanutarito. ¹⁵ Mose ḡena taravatu e peroveta tarimari ḡeri toretore ḡeiavirito murinai, rubu ḡitaḡauna tarimari na noḡinoḡi ḡetuḡu-iaḡoato ḡia tauri ruarua ḡeri ai, ḡekirato, “Tarikaka, bema ma ḡemi vevaḡa-gwaḡiḡi gurutari mai tarimarima ḡeri ai nai tu, ḡai gaurani, ḡeri ḡokiraḡi.”

¹⁶ Paulo evariḡisito, ḡimana na eiave-taririto, benamo ekirato, “Isaraela taumi e irau bese tarimari fakari ai Barau garina ḡoveini tarimami, ḡoseḡaḡi! ¹⁷ Mai Isaraela tarimari ḡeri Barau na ḡai senema eḡabi-viriḡirito, ema ḡia na evaḡa-ḡutumarito, Aigupito tanonai ḡetanuto-ḡoi nai. Ma Barau ḡena seḡuka baregona na Aigupito tanona na eḡori-rosirito, ¹⁸ ema laḡani gabana vasivasi (40) kavana tano fakanai ḡia ḡeri ai evevaḡa-gwaḡiḡito.

¹⁹ ḡia na Kanana tanonai bese imaima ruarua (7) tarimarimari evaḡa-mou-taririto. Ma ḡeri tano tu eḡabiato, Isaraela tarimari evinirito e ḡeri tanobarai evaḡa-iaḡoato. ²⁰ Mo dagara mabarari tu laḡani sinau vasivasi ma gabana imaima (450) kavana nuḡanai ḡeḡorato. Moḡa murinai ḡia na vevaḡa-roroḡoto tarimari evinirito, eiaḡoto mo peroveta tarimana Samuela ḡena veḡitaḡau laḡanina. ²¹ Ma ḡeri vere o kini ta beḡene ḡabia noḡinoḡina ḡeveito nai, Barau na Saulo evinirito. ḡia tu Kisa natuna, mo tu Beniamina ḡena doḡoro tarimana. Saulo na laḡani gabana vasivasi (40) eḡita-ḡaurito.

²² Saulo kini dagina na eḡabi-vaḡiatio murinai, Barau na Davida eḡabiato, Isaraela ḡeri kini ai evaḡa-iaḡoato. Barau na Davida tu maḡesina ekiraḡi-foforiato, ekirato, ‘Au na Davida, Iese natuna, badoḡaria, ḡia tu au nuḡagu na euravini-rakavaiani tarimana. ḡia na au ḡegu ura veḡari mabarari beveirini.’ ²³ Barau na ḡena gurutare ilailanai, Davida besena na, Isaraela tarimari ḡeri vevaḡa-maḡuri tarimana etuḡu-mariḡoato. Mo vevaḡa-maḡuri tarimana tu Iesu.

²⁴ Iesu roḡosi roḡo bere ḡauvei nuḡanai, Ioane na Isaraela tarimari mabarari eḡobata-vinirito, ekirarito, ḡeri rakava ḡerina beḡene vetuḡamaḡi-kure, benamo babatiso beḡene ḡabia. ²⁵ Ioane na ḡena ḡauvei dori evaḡa-koriatō nuḡanai, tarimarima ekirarito, ekirato, ‘Ḗomi ḡotuḡa-maḡini au tu dei? Au tu dia ḡomi na ḡovaḡa-nogaiani tarimana. Senaḡi ḡoboḡe! Ḗia tu au murigu na mani eiaḡomani, ma au tu asi ilaila ḡia kwakuna tamakari bakoki-vaḡirini.’

²⁶ Tarikakagu, Aberahamo besena, ema ḡomi irau bese fakari ai Barau garina ḡoveini tarimami: Mai vevaḡa-maḡuri gurutari tu ḡita ḡera etuḡu-iaḡomaio. ²⁷ Ierusalemā tarimari ma ḡeri vere ḡesi Iesu asi ḡeḡita-leaiato, ema Iesu, peroveta tarimari ḡeri gurutari Sabadi mabarari ai ḡeiavirito-ḡoi, tu asi ḡetuḡamaḡi-fakarito. Moḡesina naima ḡia na Iesu vaḡi-masena gurutari ḡekiraḡito nai, peroveta tarimari ḡeri gurutari ḡevaḡa-moḡonirito.

²⁸ Oba, vaḡi-masena korana ta tu asi ḡedoḡariato, senaḡina Pilato ḡenoḡiato,

bene vaġi-masea ġetato. ²⁹ Buka Veaġai ġia ġekiraġiato guruġari mabarari ġeveirito murinai, satauro tuġuna na ġeġabi-rigoato, benamo fore ġekwaiato kouġana garanai ġea toreato. ³⁰ Senaġi Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato, ³¹ ġia ġesi Galilea na Ierusalemna ġana ġeiaġoto-ġoi tarimari na ġaro vovoka ġegitaiato. Ma ġia toma tu Isaraela tarimari ġeri ai Iesu ġekiraġi-foforiani.

³² Ema Barau na ġita senera kara ekiraġitore-vinirito Varina Namona ġomi ġakira-varamini. ³³ Mo kiraġitore tu Barau na ġita, ġia tuburi, ġera evaġa-moġoniato, mo tu ġia na Iesu mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato nai. Salamo vaġa-ruaruanai etoreato ilallana, ekirani,

‘Ġoi tu au Natugu;

toma au tu ġoi Tamamu ai baiaġo.’

³⁴ Barau na moġoni mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato e asi ma beġenoġoini gara ġana, benamo beborāġani. Barau na tu maġesi ekiraġiato, ekirato,

‘Davida ġena akiraġi-torerito,

vevaġa-namo veaġari e moġoniri tu ġomi bavinimini.’

³⁵ Ema Salamo ta nuġanai ma ekirani,

‘Ġoi ġemu tarima veaġana tu

asi beborāġani,

korana tu asi bene ġora otato.’

³⁶ Davida ġena ġuru ai Barau ġena vetuġunaġi eiaġo-vinito-ġoi nai emaseto, benamo senena seviri ai ġeguriato, ma tauġanina tu eborāġato.

³⁷ Senaġi Iesu, Barau na mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato tarimana, tu tauġanina asi eborāġato. ³⁸ Moġa lorinai, tarikakagu mabarami, au aurani boġono riba, ġai tu Iesu bakunai rakava tuġamaġi-fitoġari varina ġomi ġemi ġavari-fuani. ³⁹ Mose ġena taravatu na ġomi ġemi rakava tu asi beruġa-vaġirini riba, a Iesu na ġia ġevaġa-moġoniani tarimari mabarari ġeri rakava tu eruġa-vaġirini, vei-iobukaiobuka tarimari ai evaġa-iaġorini. ⁴⁰ Rorimi boġono vetore, be peroveta tarimari na ġekiraġirito dagarari, ġemi ai asi beġene ġora; ġekirato,

⁴¹ ‘Ġomi veġabi-varaġevaraġe tarimami ġobogēboġe! Nuġami ġefarevaġi, benamo ġomase! Korana ġemi maġuri ġarori ai au na veġa ta haveiani, enabe ta na ġemi bekiraġi-ginikauani, senaġi asi boġo vaġa-moġoniani!’ ”

⁴² Paulo e Banabas rubu na ġeraka-rigoto-ġoi nuġanai, tarimarima na ġenoġirito, ġoira Sabadi ai ma beġene ġenoġoi, be mo guruġa kotari ma ġeri beġene kiraġi. ⁴³ Tarimarima vegogo na ġeġwa-lausiato murinai, Iuda tarimari ġutuma, ema irau bese tarimari, Barau ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari, ġutuma maki Paulo e Banabas muriri na ġeiaġoto. Tauri ruarua na ġevaġa-guruġarito e ġelaunaġirito, Barau ġena varevare-bara nuġanai beġene ruġa-gwaġiġi.

⁴⁴ Sabadi vaġa-ruaruanai, dori moġo mo vanuġa baregona tarimari mabarari na Vereġauka ġena guruġa seġaġi-seġaġina ġeraka-vegogoto.

⁴⁵ Iuda tarimari na mo ġutuma ġeġitarito nai, ġemama-rakavato; benamo

Paulo na kara ekiraḡirito-ḡoi guruḡari, ḡia na ḡekira-fitoḡarito e ḡevei-veḡare veḡareato. ⁴⁶ Senaḡi Paulo e Banabas tu ma kokoreri ḡesi ḡevaḡa-veserito, ḡekirato, “Barau ḡena ura lorinaḡi tu ḡia ḡena guruḡa ḡai na ḡomi baḡana kiravara-guinemi. Senaḡi ḡomi na asi ḡoḡabi-raḡeani, monana tu ḡomi tauḡemi na ḡovaḡa-moḡoniani, ḡomi tu asi ilaila maḡuri vanaḡivanaḡi boḡo ḡabiani. Moḡa lorinaḡi, ḡai na ḡomi ḡaraḡa-kwanemini, ma irau bese tarimari ḡeri ai ḡaiaḡoni. ⁴⁷ Korana Vereḡauka na tu maiḡesi evaḡa-naḡimato, ekirato,

‘Au na ḡomi atoremuto tu,
irau bese tarimari ḡeri mamai
boḡono iaḡo,

be vevaḡa-maḡuri boḡono ḡabi-rosia tanobarai ḡetanuni tarimari mabarari ḡeri ai.’”

⁴⁸ Irabu bese tarimari na mo guruḡa ḡeseḡaḡiato nai, ḡeakuto e Vereḡauka ḡena guruḡa ḡevaḡa-raḡeato; ema Barau na eḡabi-virigirito maḡuri vanaḡivanaḡi beḡe ḡabiani tarimari mabarari ḡeveḡabidadamato. ⁴⁹ Vereḡauka ḡena guruḡa mo gabu mabarana nuḡanai eraga-rovorovoto. ⁵⁰ Senaḡi Iuda tarimari na irau bese vavineri, dagi baregori ḡeḡabi-taḡorito-ḡoi ma Barau ḡekorana-iaḡiato-ḡoi vavineri, e vanuḡa baregonai veḡitaḡau tauri, nuḡari ḡeḡanirito. Benamo ḡia na vevaḡa-midigumidigu ḡevaḡa-ḡoraḡiato Paulo e Banabas ḡeri ai, ema ḡeri gabu na ḡelai-rosirito. ⁵¹ Tauri ruarua na kwakuri kauri ḡekwari-ketoketorito, ḡia ḡeri kira-sirivaḡi vaḡa-moḡoniri ḡana, benamo Ikonian ḡana ḡeiaḡoto. ⁵² Iesu ḡekorana-iaḡiato-ḡoi tarimari Antiokai tu iaku e Iauka Veḡa na ḡevonuvonu-raḡeto.

14

Ikonian

¹ Ikonian Paulo e Banabas tauri ruarua Iuda tarimari ḡeri rubu ai ḡeveito-ḡoi kavana ḡeraka-toḡato, benamo ḡeḡobatato. ḡeri ḡobata na Iuda e Grik tarimari ḡutuma lelevaḡi ḡeveḡabidadamato. ² Senaḡi Iuda tarimari asi ḡeurato Iesu beḡene vaḡa-moḡonia, tarima kotari na irau bese tarimari ḡelaunaḡi-naḡirito, benamo tarikaka veḡabidadama nuḡanai tarimari ḡeiau-rakava vinirito. ³ Paulo e Banabas monai ḡetanu-maukato. Ma kokoreri ḡesi Vereḡauka ḡena varevare-bara guruḡana ḡekiraḡiato-ḡoi. Vereḡauka na ḡeri guruḡa evaḡa-moḡonirito tu seḡuka evinirito, vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veḡari ḡeveito. ⁴ Senaḡi mo vanuḡa baregona tarimari tu ḡevevarekirato, reke-ta Iuda tarimari ḡesi ḡekauto, reke-ta tu apostolo tarimari ḡesi. ⁵ Benamo irabu bese tarimari e Iuda tarimari ma ḡeri veḡuine-iaḡi tauri ḡesi ḡeverori-vegogoto, ḡeurato apostolo beḡene vaḡa-midigu midiguri e fore na beḡene ḡidara-maseri. ⁶ Senaḡi Paulo e Banabas na mo boioḡa ḡeribaiato, benamo Likaonia tanonai vanuḡa baregori ruarua Listera e Derebe, ema seviri tanori ḡana ḡegari-iaḡoto e seviri vanuḡari tari ḡari. ⁷ Monai Vari Namona ḡeḡobata-iaḡiato-ḡoi.

Listera e Derebe ai

⁸ Listerai tarima ta etanuto-ḡoi; ḡia tu kwakuna rakava emaḡurito, be asi erakato-ḡoi. ⁹ Mo tarima tu eseḡaḡi-taḡoto-ḡoi Paulo eḡobatato-ḡoi nuḡanai. Paulo na eḡita-karakaraḡiato, benamo eribato ḡia tu ḡena veḡabidadama na bevaḡa-namoani riba, ¹⁰ benamo eguruḡa-fararato, ekirato, “Novariḡisi, noruḡa-tari. Benamo eburi-vaisito, erakato.

11 Tarimarima ġutuma na kara Paulo na eveiato ġeġitaiato nai, ġeri Likaonia garonai ġekoġoto, ġekirato, “Barau tu tarimarimai beġe iaġo, beġe raka-riġo ġita ġerai!” 12 Ġia na Banabas arana tu Dios ġetato, ema Paulo arana tu Hemes ġetato, korana Paulo tu eguruġa-vovokato-ġoi. 13 Dios ġena Rubu Veaġa verena ġena rubu tu vanuġa barana murikanai. Ġia na boromakau e veravera vanuġa maġuna ġatama bokana ġana eġwa-iaġorito, korana tarimarima ġutuma ġesi ġeurato, apostolo ġeri ai ġinitaġo veġġari beġene vei ġana.

14 Senaġina apostolo ruarua Banabas e Paulo na ġeseġaġirito, kara ġeveia ġetato nai, ġeri dabuġa ġedarerito, benamo ġutuma nuġari ai ġeraga-ġabaġaba-toġato. 15 Ġekirato, “Karase ġomi tau tu maġesi ġoveini? Ġai maki tarimarima moġo ġomi kavana! Ġai na tu Vari Namona ġomi ġemi ai ġaġabi-iaġomaiani, ġomi ġakiramini, mai asi tauri dagarari boġono raga-kwaneri, benamo Barau maġurina ġenai boġono raka-ġenoġoi ġatoni. Ġia na guba, tanobara, daġaru-bara, e ġetanu-iaġirini dagarari mabarari eveirito. 16 Guinenai ġia na bese mabarari etao-fitoġarito, tauġeri ġeri ura dabarari ai beġene raka ġana. 17 Senaġi dagara namori eveirini ġerina, ġia tauġena vanaġivanaġi evevaġa-moġonini: Ġia na ġura guba na evinimini e varovaro dagarari ġeri ġaro korikoriri ai evinimini. Ġia na ġaniġani asisebo evinimini e nuġami iaku na evaġa-vonurini.” 18 Moġesi ġevaġa-guruġarito, senaġina mo tarimarima ġutuma-bara tu ġia tauri ruarua ġeri ai ġinitaġo ġauveina ġeveia roġo ġetato-ġoi, kiraġoiri tu tauri ruarua ġeri ai tu egwagiġito.

19 A Iuda tarimari kotari Antioka e Ikonja na ġeiaġomato, ma moġeri tarimari ġia rekeri ai ġeġabi-vanaġirito. Benamo Paulo fore na ġeġidaraiato ma ġeinu-rosiato vanuġa murina ġana. Ġia ġetugamaġito tu varau emaseto. 20 Senaġi Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari na ġeruġa-ġeġeraġiato nai tu eruġa-vaisto, benamo vanuġa barana ġana ma erakatoġa-ġenoġoito. Boġiboġi tu Banabas ġesi Derebe ġana ġeiaġoto.

Siria Antiokana ġana ġeġenoġoito

21 Paulo e Banabas na Derebe ai Vari Namona ġeġobata-iaġiato, benamo tarimarima ġutuma Iesu korana-iaġina tarimari ai ġeġabi-toġarito. Benamo ma ġeġenoġoi-iaġoto Listera, e Ikonja, ema Pisidia Antiokana ġana. 22 Ġia na Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġevaġa-kokorerito e ġelaunaġirito, ġeri veġabidadama beġene ġabi-gigitariri. Ema ġekirato, “Ġita tu midigumidigu vovoka bita ġabirini vau Barau ġena Basileiai bita raka-toġani.” 23 Tauri ruarua na rubu tatai veġorikau tarimari ġevaġa-ruġarito. Ma tauri ruarua ġeġani-veaġato e ġeġauġauto murinai, Vereġauka ġimanai ġetore-kaurito. Mo tu ġia na ġeġabidadama-viniato-ġoi Vereġaukana ġenai.

24 Pisidia tanona na ġeraka-vanaġito murinai tu, Pamfilja tanonai ġeraġasito. 25 Pega vanuġanai Vereġauka ġena guruġa ġeġobata-iaġiato murinai tu, Atalia vanuġana ġana ġeiaġoto. 26 Atalia na tu bouti na ġeġenoġoi-iaġoto Antioka ġana. Monai tu, ġeri evanelia iaġoiaġona roġosi roġo beġene sinaia nai, tarikaka na Barau ġena namo e varevare-bara nuġanai ġetore-kaurito, mai ġauvei beġene veia ġana. Ġauveina tu toma beġe vaġa-koria.

27 Antiokai ġeraġasito nai tu, ekalesia tarimari ġevaġa-veġoġorito, benamo Barau na ġia ġerina kara eveirito dagarari mabarari, e kamasi ġia na irau bese tarimari ġeri veġabidadama ġatama bokana ekeoato variri, ġeri

ekiraĝito. ²⁸ Monai Iesu ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari ĝesi tauri ruarua ĝetanu-maukato.

15

Ekalesia vegogona baregona Ierusalemaj

¹ Tau kotari Iudea na Antioka ĝana ĝevariĝoto, benamo tarikaka veĝabidadama nuĝanai tarimari ĝevaĝa-ribarito, ĝekirato, “Ĝomi tu vevaĝa-maĝuri asi ilaila boĝo ĝabiani riba, bema mero tauĝaniri kefi-lamavaĝi veiĝana Mose ĝena taravatu ai ekiraĝiani dagarana asi boĝo korana-iaĝiani nai.” ² Mo guruĝa ĝaramanai, Paulo e Banabas ĝia ĝesi veĝare-veĝare baregona ĝeveiato. Moĝa lorinai Paulo e Banabas ema Antioka ekalesia tarimari kotari ĝevirigirito, Ierusalemaj ĝana beĝene varage, be apostolo e ekalesia ĝeĝori-kauato-ĝoi tarimari ĝeri ai mo guruĝa beĝenea vedanaĝiaĝia.

³ Ĝia tu rubu na ĝetuĝu-iaĝorito. Ma Foenikia e Samaria tanori nuĝari na ĝeraka-vanaĝito nai tu, monai tarikaka ĝeri ĝekiraĝito, kamasi irau bese tarimari Barau ĝenai ĝevetuĝamaĝi-kureto. Tarikaka mabarari na mo vari ĝeseĝaĝiato nai, mabarari ĝeikaku-rakavato. ⁴ Ierusalemaj ĝeraĝasito nai, ekalesia tarimari, e apostolo tauri, ema ekalesia ĝeĝita-taĝoato-ĝoi tarimari na ĝeĝabi-raĝerito. Benamo Barau na ĝia ĝerina kara eveito dagarari mabarari ĝeri ĝekiraĝito. ⁵ Senaĝi Farisea doĝoro na Iesu ĝeĝabidadama-viniato-ĝoi tarimari kotari ĝeruĝa-vaisito, benamo ĝekirato, “Irau bese tarimari maki tauĝaniri kefiru beĝene lama-vaĝiri, ema boĝono kirari, Mose ĝena taravatu beĝene korana-iaĝia.”

⁶ Benamo apostolo e ekalesia ĝeĝita-taĝoato-ĝoi tarimari ĝetanu-vegogoto, ma mo vedanaĝi ĝetuĝa-maĝiato. ⁷ Ĝeguruĝa-iaĝi maukaiato murinai, Petero evariĝisito, benamo ekirato, “Tarikakagu mabarami, ĝomi ma ribami, kai-veĝata ĝomi vefakami ai Barau na au eĝabi-hidiguto, irau bese tarimari ĝeri Vari Namona bana kiraĝia, be ĝia maki beĝene seĝaĝi e beĝene veĝabidadama. ⁸ Ema tarimarima nuĝari eribarini Barauna na irau bese tarimari Iauka Veaĝa evinirito, ĝita evinirato kavana. Mo veĝa ĝenana evaĝa-ĝitarani, ĝia maki eĝabi-raĝerito. ⁹ Ĝita e ĝia fakarai vaĝa-iraura vetoĝana ta tu asi eveiato, korana tu ĝeri veĝabidadama lorinai, Barau na nuĝari eiarevarito. ¹⁰ Ma toma tu kara dainai Barau ĝotovo-naĝiani, Iesu ĝekorana-iaĝiani tarimari iatari ai meto ĝotorerini. Mo tu ĝita tauĝera na e ĝita senera na maki mo maruna ĝwaĝwana asi ĝeilailato dagarana. ¹¹ Asiĝina! Ĝita taribani, ĝita tu Iesu Vereĝauka ĝena namo e varevare-bara lorinai, Barau na evaĝa-maĝurirani, ĝia maki moĝesina.”

¹² Petero moĝesi ekirato nai, vegogo tarimari mabarari asi ĝeguruĝato. Benamo Banabas e Paulo ĝeseĝaĝi-vinirito, Barau ĝia ĝerina vetoĝa boruri e nuĝa-farevaĝi veĝari, Grik tarimari fakari ai eveirito dagarari, mabarari ĝekiraĝirito.

¹³ Ĝia ĝeguruĝa-ĝosito vau, Iakobo (o Iames) eguruĝato, ekirato, “Tarikakagu mabarami, ĝoseĝaĝigu! ¹⁴ Simona na inivau bekiraĝi-ginikaua, kamasi tovtovonai Barau na irau bese tarimari etuĝamaĝirito, benamo ĝia fakari na bese ta eĝabi-virigiato, ĝia arana beĝene ĝabia ĝana. ¹⁵ Mai tu peroveta tarimari guruĝa ĝesi beĝe ilaila-ginikau, korana maĝesi ĝetoreato,

¹⁶ Vereĝauka ekirani:

Maiĝa murinai au ma baĝenoĝoi-iaĝomani,

benamo Davida ġena numa,
eġwa-kafuato dagarana,
ma baraga-ġenogoianni.
Ġefuki-rovorovoato dagarana,
au na ma baraga-ġenogoianni,
ema bavaġa-ruġavaisi-ġenogoianni.

¹⁷ Korana tu tarimarima kotari maki mabarari na,
ema au aragu ġeġabi-rakaoani tarimari irau bese tarimari mabarari na,
au, Vereġauka, beġene vetaugu ġana.

¹⁸ Vereġauka na maiġeri dagara mabarari bevaġa-ġorarinii.
Ma irau laġani ai veġata maiġeri veġa evaġa-foforirito.'

¹⁹ Moġa lorinai au atuġamaġini, irau bese tarimari ġevetuġamaġi-kureni Barau ġenai nai tu, ġeri ai asi bitana vaġa-gwaġiġia. ²⁰ Senaġi fefa ta bitana torea, bitana kirari, kwaivakuku ġevarevare-vinirini ġaniġaniri tu asi beġene ġaniri, korana mo tu ġofaġofa barauri ġevinirini dagarari; mata-boraġa veġari asi beġene veiri, ema ġaiġori na ġebito-maserini bureġari asi beġene ġaniri e rara asi beġene ġani. ²¹ Korana Mose ġena taravatu tu kai-veġata vanuġa baregori mabarari ai ġeġobata-iaġirini ema Sabadi ġarori mabarari ai Iuda tarimari ġeri rubu ai ġeiavirini."

Irau bese veġabidadama tarimari ġeri fefa

²² Benamo apostolo e ekalesia ġeġori-kauato-ġoi tarimari ema ekalesia mabarari ġeurato, ġia fakari na tau kotari beġene ġabi-viriġiri, benamo Paulo e Banabas ġesi Antioka ġana beġene tuġu-iaġori. Ġia na Iudas, arana ta tu Barasaba ġetato-ġoi, e Silas ġeġabi-viriġirito. Ġia tu tarikaka na ġegubakau-baregorito-ġoi tarimari. ²³ Mai fefa tu ġia ġesi ġetuġu-iaġoato:

"Ġai ġomi tarikakami veġabidadama nuġanai, apostolo tarimama e ekalesia ġeġita-taġoani tarimama na ġema vevaġa-namo ġatuġu-iaġosiani, ġomi tarikaka veġabidadama nuġanai irau bese tarimami, Antioka ai, Siria ai, e Kilikia ai ġotanuni tarimami mabarami ġemi ai. ²⁴ Ġai baġama seġaġi, mainana tau kotari ġeiāġosito, benamo ġeri guruġa na ġemi tuġamaġi ġevaġa-veġonurito e ġevaġa-daradaramito. Korana tu ġekiramito, tauġanimi kefirii boġono lama-vaġiri ema taravatu boġono korana-iaġia. Senaġi mani tu dia ġai ġemana ġeġabito guruġari. ²⁵ Moġa lorinai, ġema vegogo ai ġai mabarama na ġavaġa-moġoniato, tau kotari baġana ġabi-hidiri, be baġana tuġu-iaġosiri, ġema tuġamaġikau tarimari Banabas e Paulo ġesi beġene iaġosi. ²⁶ Ġia tu ġeri maġuri gwairi asi ġeġabirito, ġetore-taririto, ġera Vereġauka Iesu Keriso arana dainai. ²⁷ Moġa lorinai, Iudas e Silas baġa tuġuri, kara baġa toreri dagarari ġia tauġeri mururi na guruġai ġomi ġemi ai beġene vaġa-moġoniri ġana. ²⁸ Iauka Veaġa e ġai ġakirato, namona tu ġomi iatami ai meto ta asi baġana tore-kaua. Senaġina maiġesi veġari moġo boġono korana-iaġiri: ²⁹ Ġofaġofa barauri o kwaivakuku ġevinirini ġaniġaniri asi boġono ġani; rara asi boġono ġani; ġaiġori na ġebito-maserini bureġari asi boġono ġaniri; e mata-boraġa veġari asi boġono veiri. Mo dagara ġerina boġo raka-veġitani nai, ġomi tu boġo iaġo-ġinikauni. Boġono gena."

³⁰ Ġevirigirito tarimari ġetuġurito, benamo Antioka ġana ġevarigoto. Monai veġabidadama tarimari mabarari ġevaġa-vegogorito vau, ġeri fefa ġevinirito. ³¹ Ġia na mo fefa ġeiaviato nai, ġeiku-rakavato, korana vevaġa-kava guruġana ġeseġaġiato nai. ³² Iudas e Silas, ġia tauġeri tu peroveta

tarimari. Ĝia tauri ruarua na tarikaka ĝeri guruĝa ĝutuma ĝekiraĝirito, ĝelaunaĝirito e ĝevaĝa-gwaĝigirito. ³³ Ĝaro kotari monai ĝetanuto murinai, ma mainori ĝesi tarikaka na ĝetuĝu-ĝenoĝirito, ĝetuĝurito tarimari ĝeri ai. [³⁴ Senaĝi Silas tu eurato Antiokai roĝo bene tanu.] ³⁵ Paulo e Banabas tu Antiokai ĝetanu-maukato, ma tarima ĝutuma ĝesi Vereĝauka ĝena guruĝa ĝevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi, e ĝeĝobata-iaĝiato-ĝoi.

Paulo e Banabas ĝeveraĝa-kwaneto

³⁶ Ĝaro kotari ĝevanaĝito murinai, Paulo na Banabas evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Taura ruarua ma siĝenoĝoi-iaĝo, Vereĝauka ĝena guruĝa taĝobata-iaĝiato-ĝoi vanuĝari mabarari ĝari, tarikakara bitana ĝitari, ĝeri veĝabidadama maĝurina tu aiĝesina.” ³⁷ Banabas ĝena ura tu Ioane Mareko maki neĝori-kaua, be ĝia ĝesi beĝene iaĝo. ³⁸ Senaĝi Paulo asi ĝena ura ĝia beĝene ĝori-kaua, korana ĝia na Pamfilia ai tu eraga-kwanerito, ema ĝia ĝesi asi ĝeĝauveito mo ĝeri ĝauvei magona. ³⁹ Moĝa ĝaramanai ĝia tauri ruarua veĝareveĝare baregona ĝeveiatio. Benamo tauri ruarua ĝeveraĝa-kwaneto. Banabas na Mareko eĝoriatio, bouti ai ĝeraĝeto, benamo Saipras ĝana ĝeiaĝoto. ⁴⁰ A Paulo na tu Silas eĝabi-viriĝiatio. Tarikaka na Vereĝauka ĝena varevare-bara vevaĝa-namona ĝevinirito murinai ĝerakato. ⁴¹ Siria e Kilikia tanori na ĝeraka-vanaĝito, benamo ekalesia doĝorori monai ĝevaĝa-gwaĝigirito-ĝoi.

16

Timoteo tu Paulo e Silas ĝesi ĝeiaĝoto

¹ Paulo monana evanaĝi-iaĝoto Derebe ai ea votuto, ma monana tu iaĝoto Listera ai ea raĝasito. Listerai tu Iesu ekorana-iaĝiato-ĝoi tarimana ta etanuto-ĝoi, arana tu Timoteo. Timoteo sinana tu Iuda vavinena, ĝia maki eveĝabi-dadamato-ĝoi vavinena, senaĝi tamana tu Grik tarimana. ² Tarikaka mabarari Listerai e Ikoniai na Timoteo tu tarima namonai ĝekiraĝiato-ĝoi. ³ Paulo eurato Timoteo tu bene ĝori-kaua, be ĝia ĝesi beĝene iaĝo, moĝa lorinai, ĝia tauĝanina kefina elama-vaĝiatio. Moĝesi ĝeveiatio, korana monai ĝetanuto-ĝoi Iuda tarimari mabarari ribari, Timoteo tamana tu Grik tarimana.

⁴ Vanuĝa loriri na ĝevanaĝi-iaĝoto-ĝoi nai tu, Ierusalemaj ĝetanuni apostolori e ekalesia ĝorikauri tarimari na ĝevaĝa-moĝonirito guruĝari veĝabidadama tarimari ĝeri ĝekiraĝito-ĝoi, ĝia na beĝene korana-iaĝiri ĝana. ⁵ Benamo ekalesia tarimari ĝeri veĝabidadama ĝevaĝa-kokorerito, e ĝaro mabarari ai ekalesia ĝeĝutumato-ĝoi.

Troas ai - Paulo ĝena mata-vanaĝi

⁶ Paulo ma karona ĝesi Frigia e Galatia tanori nuĝari na ĝeraka-vanaĝito moĝo, korana Iauka Veaĝa na ekira-ĝoirito, Asia tanori ai Barau ĝena guruĝa asi beĝene vari-fiua. ⁷ Misia tano vetoĝanai ĝeraĝasito, benamo Bitinia tanonai ĝeraka-toĝa ĝetato, senaĝi Iesu Iaukana asi eurato ĝia mo ĝana beĝene iaĝo. ⁸ Moĝa lorinai Misia na ĝevanaĝito, Troas vanuĝanai ĝea votuto. ⁹ Mo boĝi Paulo emata-vanaĝito. Ĝia na Makedonia tarimana ta ruĝataĝo eĝitaiato, ĝia enoĝiato-ĝoi, ekirato, “Makedonia ĝana noiaĝoma, noma vaĝa-kavama.” ¹⁰ Paulo na mo mata-vanaĝi eĝitaiato murinai, ĝaraga-ĝabikavito, Makedonia ĝana baĝana iaĝo ĝana. Korana ĝaribato, mo

tu Barau na ekeamato, mo tarimarima ġeri ai Vari Namona baġana fiua ġana.

Filipi ai - Lidia ġena vetuġamaġi-kure

¹¹ Moġa lorinai Troas ai bouti ai ġaraġeto, benamo maoromaoro Samotrake motumotu ġana ġaiagoto. Monai ġagenato, elaġanito vau Neapoli ġana ġaiagoto. ¹² Monana gunika ġana ġaiagoto mo, Filipi ai ġaraġasito. Filipi tu Makedonia tanonai vanuġa baregona eruġa-ġuineto vanuġana, e Roma ġeri gabu. Monai ġaro kotari ġatanuto. ¹³ Sabadi ai, vanuġa maġuna ġatama bokana na ġaraka-rosito, ġaruka rekena ġana ġaiagoto, ġai ġatuġamaġito, Iuda tarimari ġeri ġauġau gabuna ta tu monai. Ġai ġatanu-tarito, benamo mo ġaruka rikinai ġevegogoto vavineri ġavaġa-guruġarito. ¹⁴ Monai eseġaġimato-ġoi vavinena ta arana Lidia, Taiatira vavinena. Ġia tu voiri barego dabuġari evoivoi-iaġirito-ġoi. Ġia tu Barau etoma-rakarigo viniato-ġoi vavinena. Ġia Vereġauka na nuġana ekeoato, benamo Paulo na kara ekiraġiato-ġoi eseġaġiato ma eġabi-raġeato. ¹⁵ Ġia ma ġena numa tarimari ġesi babatiso ġeġabiato murinai, ġia na enoġimato, ekirato, “Bema ġovetuġamaġini au tu Vereġauka ġenai moġoni aveġabidadamani nai tu, si-iaġo, be au ġegu numai bitana tanu.” Benamo ġia na nuġama eġanirito, benamo ġia ġesi ġaiagoto.

Filipi dibura numanai

¹⁶ Ġaro ta ġauġau gabuna ġana ġaiagoto-ġoi nuġanai, vetuġunaġi ġuiatona ta na edoġarimato. Ġia tu iauka rakavana ta na eboroġiato, ma ġoirai kara beġe ġorani dagarari ekiraġi-foforirito-ġoi. Ġoirai beġe ġorani dagarari ekiraġi-foforirito-ġoi nai tu, ġitaġauna tarimari ġeri moni ġutuma evaġa-ġorarito-ġoi. ¹⁷ Mo ġuiato na Paulo e ġai mabarama murima na eiaġomato, ekoġoto-ġoi, maiġesi ekirato-ġoi, “Maġeri tarima tu Iaru-korokoro Barauna ġena vetuġunaġi tarimari! Vevaġa-maġuri kamasi boġo ġabiani dabarana varina ġefuani.” ¹⁸ Ġaro vovoka moġesi eveito-ġoi, eiaġoto mo, Paulo ebaruto, benamo eruġa-kureto, mo iauka rakavana ekiraiato, ekirato, “Iesu Keriso aranai au na akiramuni, mani kekeni ġenana noraka-vaġi!” Benamo mo horai moġo iauka rakavana mo ġuiato ġenana eraka-vaġito.

¹⁹ Mo ġuiato ġitaġauna tarimari ġeribato, ġia ġeri moni doġari dabarana ekorito, benamo ġia na Paulo e Silas ġeġabi-taririto, taravatu tauri ġeri ai maketi gabuna ġana ġeinu-iaġorito. ²⁰ Kota ġeseġaġini tarimari ġoirari ai ġevaġa-ruġarito vau ġekirato, “Mai tu Iuda tarimari. Ġia na ġita ġera vanuġa baregonai rakava ġevaġa-ġoraiani. ²¹ Ema ġia na ġevevaġa-riba iaġirini veġari ġita ġera taravatu na tu asi eġabi-raġerini. Ġita tu Roma tarimara, ġia ġeri veġa tu asi bita ġabi-raġerini e asi bita veirini riba.”

²² Tarimarima ġutuma-bara ġia ġesi ġekauto, Paulo e Silas ġeguru-vinirito. Benamo Kota ġeseġaġini tarimari na Paulo e Silas ġeri dabuġa ġedarerito, benamo mo ġutuma-bara ġekirarito, beġene kwariri. ²³ Ġekwari-biruġa biruġarito murinai, dibura numai ġefiu-toġarito, ema dibura numa ġitaġauna tarimana ġekiraiato, bene ġitaġau-ginikauri. ²⁴ Ġia na mo vevaġa-naġi guruġana eseġaġiato, benamo dibura numana nuġana buroburonai efiu-toġarito. Kwakuri tu ġau duduri baregori ma metori vekaravari ai ebaru-taririto.

²⁵ Boġi nuġanai Paulo e Silas tu ġeġurigurito-ġoi e Barau vaġa-raġena mariri ġeġabirito-ġoi, ma dibura numa tarimari kotari na tu ġeseġaġi-taġorito-ġoi. ²⁶ Asikauna tano-iaga baregona eraġasito, dibura numana korana duġuri maki eġareva-ġareva vinubato. Vaġa-sebo ġatama-boka mabarari ġevekeoto, e dibura tarimari ġebarurito seiniri mabarari ġeketoketo-vaġito. ²⁷ Dibura numana ġitaġauna tarimana etataġato, mo ġatama-boka mabarari eġitarito tu vekeo. Ġena tuġamaġi dibura tarimari mabarari tu ġeraga-lemato etato, benamo ġena vetari baġana einu-vaġiato, ma tauġena nevevaġi-mase etato. ²⁸ Senaġi Paulo na eġaba-viniato, ekirato, “Tauġemu asi novevaġa-rakava! Ġai mabarama tu maigema!” ²⁹ Dibura numa ġitaġauna tarimana kere keari eveito, eraga-toġato, benamo ma ġoġo-ġoġona ġesi Paulo e Silas kwakuri korari ai ea keto-tarito. ³⁰ Benamo monana eġori-rosirito ma edanaġirito, ekirato, “Vere tarimami, au tu kamasi haveini vau maġuri badoġariani?”

³¹ Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Iesu Vereġauka bono ġabadadama-vinia, benamo maġuri boġabiani, ġoi e ġemu numa tarimari mabarari.” ³² Benamo ġia na Vereġauka ġena guruġa, ġia ma ġena numa tarimari mabarari ġesi, ġeri ġekiraġito. ³³ Mo boġi horanai moġo, dibura numa ġitaġauna tarimana na tauri ruarua eġori-iaġorito, manuġari ea ġurigiirito, ema ġia ma ġena numa tarimari mabarari ġesi mo boġi sebonai ġebabatorito. ³⁴ Moġa murinai ġia na Paulo e Silas ġena numa nuġanai eġori-toġarito, benamo ġaniġani evinirito, ġeganito. Ma ġia ma ġena numa tarimari ġesi tu iaku na ġevonuto, korana ġia toma tu Barau ġenai ġeveġabadamani.

³⁵ Boġibogġi, Kota ġeseġaġini tarimari na vetuġunaġi-iaġovini tarimari ġetuġurito, ġekirato, “Mani dibura numai tarimari ruarua ġoa tuġu-vaġiri.” ³⁶ Benamo dibura numa ġitaġauna tauna na Paulo ekira-varaiato, ekirato, “Kota ġeseġaġini tarimari na guruġa beġe tuġua, ġoi e Silas tu baġana tuġu-rosimi beġesi. Moġa lorinai ġoraka-rosi ma mainomi ġesi.” ³⁷ Senaġi Paulo na vetuġunaġi-iaġovini tarimari ekirarito, ekirato, “Ġai tu Roma tarimama, senaġi ġia na tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai ġai ġekwari-kavamato moġo, a ġema rakava tu asi ġevetauto, senaġi dibura numai ġefiu-toġamato. Ma initoma tu vekuretoġai ma ġetuġu-rosima ġetoni? Asiġina ġinavaġi! Ġia tauġeri maigana beġene iaġoma, benamo ġai beġenema ġori-rosima.”

³⁸ Benamo vetuġunaġi-iaġovini tarimari na mo guruġa Kota ġeseġaġini tarimari ġekira-vararito. Ġia ġeseġaġito Paulo e Silas tu Roma tarimari ai ġeiaġoto nai tu ġegarito. ³⁹ Benamo ġeiaġoto, Paulo e Silas ġenogirito, ġeri rakava beġene tuġamaġi-fitogari. Benamo ġia tauri ruarua dibura numa na ġetuġu-rosirito, e ġenogirito, mo vanuġa barana beġene raga-kwaneana. ⁴⁰ Paulo e Silas na dibura numana ġeraga-kwaneato, Lidia ġena numa ġana ġeiaġoto. Monai tarikaka ġesi ġevedoġarito, benamo vevaġa-gwaġiġi guruġari na ġevaġa-kokorerito, benamo ġerakato.

17

Tesalonika ai

¹ Paulo e Silas na Amfipoli e Apolonia ġeraka-vanaġiato, ġeiaġoto mo Tesalonikai ġeraġasito. Iuda tarimari ġeri rubu ta tu monai. ² Paulo tu eveito-ġoi kavana rubu ai eraka-toġato. Ema Sabadi ġarori toitoi nuġari

ai, ġia tu tarimarima ġesi Buka Veaġa guruġari ġeguruġa-guruġa-iaġirito. ³ Ġia ġeri ekiraġi-ginikauto-ġoi, e evaġa-moġoniato-ġoi, Keriso tu bemidigu-midiguni e mase na ma bevarigisi-ġenoġoini. Ema ekirato, “Mai Iesu, varina gomi ġemi afuani tarimana, tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).” ⁴ Iuda tarimari kotari na mo guruġa ġevaġa-moġoniato, benamo Paulo e Silas ġesi ġesebonato. Ema Barau ġetoma-rakarigo viniato-ġoi Grik tarimari ġutuma lelevaġi e vanuġai ġeri dagi barego vavineri ġutuma maki ġia ġesi ġesebonato.

⁵ Senaġi Iuda tarimari tu ġemamato, benamo voivoi gabunai seġafore lelevaġi tarimari kotari ġeġabi-vegogorito, seġafore dogorona ta ġesinaiato. Benamo ġia na gururaġe e vevaġi baregona vanuġa barana nuġanai ġeveiato. Ma Iason ġena numa ġeraġeato, Paulo e Silas beġene doġariri, be tarimarima ġoirari ai beġene ġori-rosiri ġana. ⁶ Senaġi asi ġedoġaririto, benamo Iason e tarikaka kotari ġeinu-iaġorito, vanuġa ġitaġauna tauri ġoirari ġana, ma koġori ġesi ġekirato, “Tanobara mabarari ai mai tarima na rakava ġevaġa-ġoraiani, ma toma tu mai ġana beġe iaġoma, ⁷ benamo Iason na ġena numai eġita-ġaurini. Ġia na Kaisara ġena taravatu ġekiraġi-fitoġaiani, korana tu ġekirani, vere barana ta ma ġetoni. Ġekirani, mo vere arana tu Iesu.” ⁸ Vanuġa tarimari e ġitataġona tarimari na mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġeri daradara ebaregato. ⁹ Benamo ġia na Iason ma karona ġesi ġevaġa-fainirito moġo, benamo ġetuġu-rakarito.

Berea ai

¹⁰ Eboġito nai tu asikauna tarikaka na Paulo e Silas Berea ġana ġeraga-tuġu-rakarito. Bereai ġea raġasito nai tu ġeiaġoto, Iuda tarimari ġeri rubu ġana. ¹¹ Bereai tarimarima tu tarima namori, dia Tesalonika tarimari kavari. Ġia na Barau ġena guruġa ġeseġaġiato-ġoi nai, ġeura-iaġi baregoato-ġoi. Ema ġaro mabarari ai Buka Veaġa nuġanai kara Paulo na ekiraġiato-ġoi ġevetauato-ġoi. Korana tu ġeurato-ġoi beġene riba, Paulo na kara ekiraġiato-ġoi guruġari tu moġoni ba, beġene vaġa-moġoniri ġana. ¹² Iuda tarimari ġutuma Iesu Keriso ġevaġa-moġoniato; ema Grik vavineri barego-baregori kotari na e Grik tauri ġutuma maki Iesu Keriso ġevaġa-moġoniato.

¹³ Senaġi Iuda tarimari Tesalonikai ġeseġaġito, Paulo tu Bereai Barau ġena guruġa eġobata-iaġiato-ġoi. Benamo ġeiaġoto, vanuġa tarimari nuġari ġea ġanirito e ġekira-vaisi vaisirito. ¹⁴ Benamo Paulo tu asikauna tarikaka na kone ġana ġetuġu-rakaiato; a Silas ema Timoteo tu Bereai ġetanuto. ¹⁵ Paulo ġekava-iaġoato tauri na ġeġori-iaġoato mo Atena. Monana ma ġeġenoġoito Berea ġana. Ġia ġeġenoġoito nai tu, Paulo ġena keakau guruġana ta maki ġeġwaiato, ekirato, Silas e Timoteo ġia ġenai beġene iaġo-ġarimoġi etato.

Atena ai

¹⁶ Atenai, Paulo na Silas e Timoteo evaġa-nogarito-ġoi nuġanai, mo vanuġa baregona eġitaiao tu kwaivakuku na ġevaġa-vonuato. Benamo ġia nuġana emeto-rakavato. ¹⁷ Moġa lorinai eiaġoto Iuda tarimari ġeri rubu ġana, Iuda tarimari e irau bese tarimari Barau ġetoma-rakarigo viniato-ġoi tarimari ġesi ġeguruġa-guruġato. Ema ġaro mabarari ai maketi ai ġeraka-refoto-ġoi tarimari evaġa-gurugarito-ġoi. ¹⁸ Vevaġa-riba tauri irauri, ġeri orea ġekiraġirito-ġoi tu Epikurea ema Stoiki, na Paulo ġeġoitaġoato, benamo ġevaġa-veġare veġareato. Ġia kotari ġevedanaġito, ġekirato, “Mai muru-babo tu kara ekiraġiani?” Ma kotari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġia mai tu

noĝa moĝo barau irauri ekiraĝirini.” Ĝia moĝesi ĝekirato, korana Paulo tu Iesu e ĝena variĝisi-ĝenoĝoi varina eĝobata-iaĝiato-ĝoi. ¹⁹ Benamo ĝia na Paulo ĝeĝabiato, Areopago ĝorona ĝana ĝeĝori-iaĝoato, kanisoro ĝevegogoto-ĝoi gabuna ĝana. Benamo monai ĝekiraiato, ĝekirato, “Ĝai ĝaurani tu ĝariba, mai vevaĝa-riba variĝuna oveiani tu kara okiraĝiani? ²⁰ Ĝoi na guruĝa tari okiraĝirini tu ĝai na asi ĝaseĝaĝirini dagarari, naima ĝai ĝaurani tu aniri baĝana ribari.” ²¹ Korana Atena tarimari mabarari e irau gabu tarimari monai ĝetanuni tu, ĝauvei ta asi ĝeveiato-ĝoi, senaĝi ĝia ĝeri veĝa sebona tu ĝaro mabarari ai mo guruĝa variĝuri moĝo ĝekiraĝi-tagorito-ĝoi e ĝeseĝaĝi-tagorito-ĝoi.

²² Benamo Paulo tu Areopago vegogona nuĝana na eruĝa-vaisito, benamo ekirato, “Atena tarimami! Au na ĝomi aĝitamini, ĝomi tu ĝemi barau ĝeri ai ĝovetuĝamaĝikau-barego korikorini. ²³ Korana ĝemi vanuĝai arakaorakaoni e ĝemi toma-rakariĝo gaburi aĝitarito nai tu, au na fata veaĝana ta aĝitaiato, iatanai tu mai guruĝa ĝetoreato, ‘ASI RIBAMA BARAUNA ĜENA.’ Moĝa lorinai mo asi ribami Barauna, ĝomi na ĝotoma-rakariĝo viniani tu, toma au na akira-varamini.

²⁴ Tanobara e tanobara nuĝanai ĝetanuni dagarari mabarari eveirito Barauna tu guba e tanobara verena. Ĝia tu tarimarima ĝimari na ĝeragarito rubu veaĝari ai tu asi etanuni. ²⁵ Ĝia tu dagara tai asi erabuto, be tarimarima ĝimari na ĝia ĝena tu asi beĝe veiani riba. Ĝia tauĝena na tarimarima mabarari maĝuri evinirini, iaĝari ema dagara mabarari evinirini. ²⁶ Tarima sebona ĝenana ĝia na tarimarima beseri mabarari evaĝa-ĝorarito, ema tanobara mabarana beĝene tanu-iaĝia etato. Ĝia tauĝena na ĝeri maĝuri laĝaniri ema ĝeri tanu gaburi korikori eboioĝa-guinerito. ²⁷ Barau na moĝesi eveiato, korana ĝia beĝene ĝita-vetaua ĝana; ema beĝene vetau-kokore kokorea, benamo beĝene doĝaria. Oba, Barau e ĝita tata vefakara tu asi manaĝa. ²⁸ ‘Korana ĝita tu, ĝia koranai tamaĝurini, taĝareva-ĝarevani e roĝo tamaĝuri-taĝoni.’ Ĝemi mari ĝegarani e ĝesisiba-iaĝirini tauri na ĝekiraĝiato kavana, ĝekirato, ‘Ĝita maki ĝia natuna.’

²⁹ Ĝita tu Barau natuna lorinai, asi bitana tuĝamaĝi, Barau tu golo, silva, o fore, tarimarima ĝena boioĝai ema ribai ekororito dagarari kavana. ³⁰ Guinenai tarimarima tu asi ĝeri ribamaoro nai, Barau na moĝeri tu eĝita-ragakwanerito. Senaĝi toma tu, ĝia na tarimarima mabarari gabu mabarari ai ekirarini, beĝene vetuĝamaĝi-kure. ³¹ Korana ĝia na ĝaro ta ekiraĝi-toreato, mo ĝaro ai ĝena ĝabiviriĝi tarimana na tanobarai vevaĝa-maoro beveiani ma iobukaiobukana ĝesi. Barau na mo tau evaĝa-moĝoniato tarimarima mabarari ĝoirari ai, vetoĝana tu mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato.”

³² Mase na variĝisi-ĝenoĝoina guruĝana ĝeseĝaĝito nai, kotari na tu Paulo ĝerikiriki-iaĝiato. Ma kotari tu ĝekirato, “Ĝai ĝaurani tu, mo vari ĝema ma nokiraĝi-ĝenoĝoia.” ³³ Benamo Paulo na mo vegogo eragakwaneato. ³⁴ Senaĝi tau lakouna tu ĝia ĝesi ĝerakakauto e Barau ĝenai ĝeveĝabidadamato. Ĝia fakari ai tu Dionisio, ĝia tu Areopago ĝoro ai ĝevegogoto-ĝoi tarimana ta, e vavine ta arana Damari, ema farima kotari maki.

1 Moġa murinai Paulo na Atena eraga-kwaneato, Korinto ġana eiaġoto. 2 Monai ġia na Iuda tarimana arana Akwila eġoitaġoato. Akwila tu Ponto ai emagurito. Ġia tu ġaraġona Priskila ġesi Itali na vau ġeraġasito. Ġia Itali na ġeiaġomato, korana tu Klaudio na Iuda tarimari mabarari ekirarito, Roma beġene raga-kwanea. Paulo eiaġoto ġia ġeri ai, ea ġitarito. 3 Ġia maki Akwila ma ġaraġona ġesi kavana farai numari eturito-ġoi. Moġa lorinai Paulo monai tu ġia tauri ruarua ġesi etanuto-ġoi ema ġeġauvei-vegogoto-ġoi. 4 Sabadi mabarari ai tu Iuda tarimari ġeri rubu ai eġobatato-ġoi, Iuda e Grik tarimari nuġari negabiri uranai.

Silas e Timoteo ġeraġasito

5 Silas e Timoteo Makedonia na ġeraġasito nai, Paulo tu Barau ġena guruġa eġobata-iaġiato-ġoi ġaro mabaranai, Iuda tarimari ġeri ai ekiraġi-foforiato-ġoi, Iesu tu moġoni Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna). 6 Senaġi Iuda tarimari na Paulo ġena guruġa ġevaġa-ġenoġoiato, e guruġa asi namori ġenai ġekira-veġare veġareato nai, Paulo na ġena dabuġa ekorakoraiato ġia ġoirari ai vauro evaġa-guruġa gwaġiġi-vinirito, ekirato, “Ġomi rarami verebana tu taugemi iatami ai! Au ġegu ai vereba ta asiġina. Toma au tu aiaġoni irau bese tarimari ġeri ai.”

7 Benamo mo rubu na eraka-rosito, eiaġoto, irau bese tarimana arana Titio Iusto ġena numa ġana. Titio tu Barau etoma-rakarigo viniato-ġoi tarimana, ma ġena numa tu rubu sebinai moġo. 8 Krispo, rubu ġorikauna tarimana e ġena numa tarimari mabarari ġesi tu Vereġauka ġeġabidadama-viniato-ġoi. Ema Korinto tarimari ġutuma na maki vari ġeseġaġiato, benamo ġevaġa-moġoniato ema babatiso ġeġabito.

9 Boġi tai Vereġauka na Paulo mata-vanaġi ai evaġa-guruġaiato, ekirato, “Asi bono gari, murumu asi bene kafu, bono guruġa! 10 Korana au tu ġoi ġesi bene; ta na asi beiaġo-vinimuni e asi bevaġa-rakavamuni riba, korana au ġegu tarimarima tu ġutuma mai vanuġa baregonai.” 11 Moġa lorinai Paulo monai etanuto laġani ta e ġue imaima sebna (6); Barau ġena guruġa tarimarima evaġa-riba iaġirito-ġoi.

12 Galio tu Akaia tanona ġeri gavana ġauveina eveito-ġoi nuġanai, Iuda tarimari ġeġaru-vegogoto, Paulo ġeġabi-tariato, Kota gabuna ġana ġeġori-iaġoato. 13 Gekirato, “Mai tarima na tarimarima nuġari eġanirini, ma taravatu na asi ekiraġiani maġurinai Barau beġene toma-rakarigo vinia etoni.” 14 Paulo neguruġa etato nuġanai, Galio na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, “Ġomi Iuda tarimani, bema veġa rakavana tai o kerere baregona tai boġoro samani nai tu, bara seġaġi-vinimi riba. 15 Senaġi mani veġareveġare tu vevaġa-riba, e ara, ema taugemi ġemi taravatu veġareveġareri, naima taugemi na boġono vei-roroġotori. Au na maniġesina dagarari Kotai tu asi baseġaġirini!” 16 Benamo ġia na Kota gabuna na elai-rosirito. 17 Ġia mabarari na rubu ġorikauna tarimana, Sostene, ġeġabi-tariato, Kota gabuna ġoiranai benamo ġekwari-korukoruato. Ma Galio tu eġitarito senaġi eboġe-guiraiġito moġo.

Paulo Antioka ġana eġenoġoito

18 Paulo Korinto ai tarikaka veġabidadama nuġanai tarimari ġesi tu ġaro kota vovoka roġo ma ġetanuto. Moġa murinai eraga-kwanerito, benamo Priskila e Akwila ġesi bouti ta Siria ġana ġeiaġoto. Kenkrea na roġosi beġere raka nuġanai, ġia tu debana ġeraroato, korana ġena kiraġitore gwaġiġina ta

Barau ġenai eveiato nai. ¹⁹ Efeso ai ġeraġasito, benamo Paulo na Priskila e Akwila monai eraga-kwanerito. Ġia tu Iuda tarimari ġeri rubu ai eraka-toġato benamo Iuda tarimari ġesi ġea guruġa-guruġato. ²⁰ Ġia na ġenoġiato, monai Iuda tarimari ġesi roġo bene tanu, senaġi ġeri noginoġi asi eġabiraġeato. ²¹ Senaġi ġena rakai tu iniġesi evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema Barau beurani nai, ġomi ġemi ai ma baġenoġoi-iaġomani.” Benamo bouti ai ea raġekauto, ma Efeso eraga-kwaneato.

²² Kaisareai eraġasito nai, kwakuna na Ierusalemna ġana evaraġeto, ekalesia ġesi ġea veġoitaġoto vauro, Antioka ġana evarigo-iaġoto. ²³ Ġaro kotari monai etanuto murinai, Galatia e Frigia tanori ġana eiaġoto, Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari mabarari gabu tatai ġetanuto-ġoi tarimari ea vaġa-kokorerito.

²⁴ Mo horai Iuda tarimana ta arana Apolos, Alesandria ai emagurito tarimana, Efeso ġana eiaġoto. Ġia ġena riba tu varaġe lelevaġi, guruġai namo vedaurea e Buka Veaġa maki eriba-ginikau-raġeato. ²⁵ Ġia tu Vereġauka ġena dabara ġevaġa-ribaiato, benamo nuġana mabarana ġesi Iesu varina efiuato, e evaġa-riba-iaġi ginikauato. Dagara sebona, ġia tu Ioane ġena babatiso moġo eribaiato. ²⁶ Rubu nuġanai eġobatato-ġoi ma kokorena ġesi. Monai Priskila e Akwila na ġeseġaġiato, benamo ġeġorikauato, ġia ġetanuni numana ġana ġeġori-iaġoato, monai vauro Barau ġena dabara moġonina ġevaġa-riba ginikauato. ²⁷ Benamo Apolos eurato, Akaia ġana bene iaġo. Moġa lorinai tarikaka Efeso ai ġetanuni na ġevaġa-kavaiato, e fefa ta ġetoreato Akaia Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġeri, ġenoġirito, Apolos eiaġoni nai beġene ġabi-raġea. Apolos ea raġasito nai tu, Barau ġena varevare-bara ġenana Barau ġevaġa-moġoniato tarimari tu vevaġa-kava barego Apolos ġenana ġedoġariato. ²⁸ Korana ġena guruġa kokoreri ġerina Iuda tarimari evaġa-ketorito tarimarima ġutuma ġoirari ai, Apolos na Buka Veaġa na ġeri evaġa-moġoniato-ġoi Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġitoreato vevaġa-maġuri tauna).

19

Paulo Efeso ai

¹ Apolos tu Korinto ai etanuto-ġoi nai, Paulo gunika rekena na eiaġoto mo Efeso ai ea raġasito. Monai Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari tari edoġaririto, ² benamo edanaġirito, ekirato, “Iesu ġenai ġoveġabidadamato nai, Iauka Veaġa ġoġabiato ba?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Asiġina, ġai tu Iauka Veaġa maki etanuni guruġana ta tu roġosi maki baġana seġaġia.” ³ Benamo Paulo na ma edanaġirito, ekirato, “Be ġomi na tu kamara babatiso ġoġabiato?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ioane ġena babatiso.”

⁴ Benamo Paulo ekirato, “Ioane tu rakava ġerina ġevetuġamaġi-kureto tarimari ebabatisorito, ema Isaraela tarimari ekirarito, ġia murina na beiġomani tarimana beġene ġabidadama-vinia, mo tu Iesu.” ⁵ Mo guruġa ġeseġaiato nai, Vereġauka Iesu aranai babatiso ġeġabiato. ⁶ Paulo ġimana ġia iatari ai etore-kaurito nai tu, Iauka Veaġa emariġoto ġia iatari ai. Benamo garo irauirau ai ġeguruġato, e Barau na ġia ġeri ai evaġa-foforirito guruġari ġevari-fiurito. ⁷ Tauri mabarari tu gabanana ruarua (12) kavana.

⁸ Paulo monai ġue toitoi etanuto. Ma vanagivanaġi rubu ai eraka-toġato-ġoi, Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa),

eġobata-iaġiato-ġoi ma kokorena ġesi, ema tarimarima ġesi ġeguruġa-iaġiato-ġoi e nuġari eġanirito-ġoi. ⁹ Senaġi tari nuġari tu bubu, be asi ġeseġaġi-viniato, ema tarimarima ġutuma ġoirari ai Vereġauka ġena dabara iatanai guruġa tu rakavari ġekiraġito. Moġa lorinaġi Paulo na eraga-kwanerito, Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari moġo eġori-kaurito, benamo ġaro mabarari ai Tirano ġena vevaġa-riba numanai evaġa-ribarito-ġoi. ¹⁰ Laġani ruarua moġesina eveito, moġesina naima Asia tanonai ġetanuto-ġoi Iuda tarimari e Grik tarimari mabarari na Barau ġena guruġa ġeseġaġiato.

Skeva natuna

¹¹ Barau na Paulo ġenana veġa boruri irauri eveirito. ¹² Ġia na eġauvei-iaġirito-ġoi mukori e eriġorito-ġoi dabuġari keve tarimari ġeri ai ġeġabi-iaġorito-ġoi nai tu, ġeri keve ġenamoto-ġoi, e iauka rakavari ġia ġerina ġeraka-vaġito-ġoi.

¹³ Iuda tarimari kotari monai ġerakaoto-ġoi ma iauka rakavari ġelai-vaġirito-ġoi tauri na maki Vereġauka Iesu arana ġevatoato iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari iatari ai. Iauka rakavari ġekirarito, ġekirato-ġoi, “Paulo na eġobata-iaġiani tarimana Iesu aranai akiramini, ġoraka-vaġi.”

¹⁴ Skeva, Iuda ġeri Rubu Veaġa verena baregona ta, natuna merori imaima ruarua (7) tu moġesina ġeveito-ġoi. ¹⁵ Benamo ġaro ta iauka rakavana na ekirarito, ekirato, “Iesu tu au ribagu, ema Paulo maki ma ribagu, a ġomi tu deikara?” ¹⁶ Benamo iauka rakavana na eboroġiato tarimana na tauri imaima ruarua (7) na eguru-vinirito, ebota-korukorurito. Evaġa-vevaġi rakavarito, be mo numa na ġema raga-rosito tu kefiru kori e ma rarari.

¹⁷ Efeso ai ġetanuto-ġoi tarimari, Iuda e Grik tarimari mabarari, na mo vari ġeseġaġiato nai, ġegari-rakava rakavato, ema Iesu Vereġauka arana ġevaġa-raġe baregoato. ¹⁸ Iesu ġevaġa-moġoniatu tarimari vovoka ġeiaġomato, benamo ġutuma ġoirari ai ġeri veġa rakavari ġekiraġi-foforirito. ¹⁹ Meġameġa tarimari ġutuma ġeri meġa bukari ġeġw-vegogorito, benamo tarimarima mabarari ġoirari ai ġegaburito. Mo buka voiri ġevaġa-vegogorito tu silva moniri 50,000. ²⁰ Mai veġa seġukari ġeġorato ġerina Vereġauka ġena guruġa eraga-rovorovoto, e ebaregoto ma seġukana ġesi.

Efeso ai gururaġe baregona eġorato

²¹ Moġeri muriri ai Paulo nuġanai etuġamaġito, Makedonia e Akaia tanori na bene vanaġi-iaġo Ieruselema ġana. Ekirato, “Mo ġana bana iaġo murinaġi, Roma maki bana ġitaia.” ²² Benamo Timoteo e Erasto, ġia ġevaġa-kavaiato-ġoi tarimari ruarua, Makedonia ġana etuġu-iaġorito, a ġia tu Asia tanonai kota roġo etanu-maukato.

²³ Mo ġaro sebonai Efeso ai gururaġe baregona eġorato, korana Vereġauka ġena Dabara dainai. ²⁴ Monai silva eġauvei-iaġirito-ġoi tarimana ta arana Demetrio, ġia na barau vavinena arana Diana ġena rubu baregona ġitaġitana ilailanaġi rubu misimisiri silva na eveirito-ġoi. Monana ġena ġauvei tarimari moni boruri barego vedaurea ġedoġarito. ²⁵ Benamo Demetrio na ġia mabarari, e ġia ġeri ġauvei kavana tarimari ekea-vegogorito, ma ekirarito, ekirato, “Tau, ġomi tau mabarami ribami ġita ġera moni tu mai ġauvei na eiaġomani. ²⁶ Toma ġomi tauġemi na ġoġitaiani e ġoseġaġiani, mai tarima Paulo na kara eveiani. Ġia ekirani, tarimarima

ġimari na ġeveirini barauri tu dia barau, ema ġia na tarimarima ġutuma-bara nuġari eġanirini, e eġori-veġitarini, dia Efeso ai moġo, senaġi Asia tanona mabaranaġi maki. ²⁷ Mai tu dia ġita ġera ġauvei namona arana moġo evaġa-rakavaiani, senaġi barau vavinena baregona, Diana, ġena rubu maki asi aninai beġe vaġa-iaġoani, e Diana iaru-korokorona asi ma beġe vevato-iaġiani; aba, mai barau vavinena tu Asia tarimari mabarari e tanobara mabarana na ġetoma-rakarigo viniani.”

²⁸ Mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġebaru-rakava rakavato, e ġekoġoto, ġekirato, “Efeso barauna Diana tu iaru-korokoro!” ²⁹ Benamo mo guru baregona eraġeto na mo vanuġa barana mabarana tu iauvoiauvo e daradara na eġauato. Ma Paulo ġesi ġerakao-vegogoto-ġoi Makedonia tarimari ruarua, Gaius e Aristako, tu ġeġabi-taririto, benamo marere gabuna ġana ġeġori-ragaraga-iaġorito. ³⁰ Paulo ġena ura tu tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai bene raka-rosi, senaġi Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari asi ġeurato, ma ġeruġa-ġauato. ³¹ Asia vereri kotari Paulo ġatana. Ġia na maki ġena guruġa ġetuġuto, ġenoġiato, marere gabunai asi bene forori.

³² Mo vegogo nuġanaġi daradara asikeikeina eġorato, korana tarimarima mabarari irau ġabaġabana keakeana ġeiaġoto. ġeġabato-ġoi e ġekeato-ġoi nai, tari tu guruġa ta ġekiraġiato-ġoi, ma kotari tu guruġa boruri tari ġekiraġirito-ġoi, korana tarima ġutuma tu asi ribari kara dainai ġea ġaru-vegogoto. ³³ Iuda tarimari na Alesanda mo ġutuma-bara nuġana na ġetuġurosiato, tarimarima ġoirari ai ea ruġato, Iuda tarimari iatari ai bene guruġa ġana. Benamo Alesanda ġimana na tarimarima elau-taririto asi beġene gururaġe ġana. ³⁴ Senaġi ġeġita-leaiato, ġia tu Iuda tarimana nai, mabarari vaġa-sebo mai guruġa sebna moġo ġekoġo-iaġi ġenoġoi-ġenoġoiato-ġoi, ġekirato-ġoi, “Efeso barauna, Diana, tu iaru-korokoro!”

³⁵ Vanuġa ġena toretore tauna o klak mo tarimarima ġutuma evaġa-maġorito, benamo ekirato, “Efeso tarimami, tarimarima mabarari ma ribari, Efeso tu Diana barau vavinena baregona ġena rubu ġitaġauna vanuġana, e guba na fore veaġana Diana ilailanai dagarana eketo-friġoto ġitaġauna vanuġana maki. ³⁶ Tarima ta na maġeri dagara asi bekira-ġuniġaurini riba. Moġa lorinai asi ġoguru-raġe, asi ġovei-taġuitaġui. ³⁷ Mai tarimarima na rubu dagarana ta tu asi beġe lemaia, e ġera barau vavinena ġenai maki guruġa rakavana ta asi beġe kiraġi, senaġi ġomi na maġana boġo ġori-iaġoma-kavari. ³⁸ Bema Demetrio ma ġena ġauvei tauri ġesi ma ġeri baru tarima ta ġenai nai tu, ġita tu ma ġera gavana, ġera Kota ġarori tu vekeo. Monai vauro beġene vei-roroġotori. ³⁹ Bema ġourani dagara ta ma boġono kiraġia nai tu, taravatu na evaġa-moġoniato vegogonai vauro beġene guruġa-iaġia. ⁴⁰ Toma kara beġora korana beġe danagirani nai, ġita tu bita kerereni. Korana mai gururaġe baregona bita veia tu asi tauna ta, e ġera ġaru-vegogo kava anina tu asi bita kiraġiani riba.” ⁴¹ Egruġa-ġosito murinai, ġevevogoto tarimari etuġu-rovorovorito.

20

Paulo tu Makedonia e Grik ġana eiaġoto

¹ Mo daradara nuġanaġi ġekoġoto-ġoi, ġeġabato-ġoi, moġa emeġomeġo-tarito murinai, Paulo na Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ekea-vegogorito; benamo elaunaġirito murinai, eġabi-tuġurito. Benamo ġia

tu ma erakato Makedonia ġana. ² Mo gabu nuġari na eraka-vanaġito-ġoi nai, guruġa ġutuma ekiraġito, tarimarima evaġa-kokorerito-ġoi. Monana eiaġoto mo, Grik ai evotuto. ³ Monai ġue toitoi etanuto. Bouti na Siria gana bene iago ġana eġabi-kavito-ġoi nuġanai tu eseġaġito, Iuda tarimari na tu ġia beġene vaġia boioġana ġetogaġito-ġoi. Moġa lorinai Makedonia na dabaraġi bene ġenoġoi-vanaġi etato. ⁴ Tarima kotari na ġia ġekavaġito, tarimari tu maiġeri: Sopata Piro, Berea tarimana; Aristako e Sekundo, Tesalonika tauri; Gaius, Derebe tarimana; Tikiko e Trofimo, Asia tauri; e Timoteo. Moġeri na ġekavaġito, Asia ġana ġeiaġoto. ⁵ Ġia tu ġeraka-guineto, Troas ai vau ġai ġea vaġa-nogamato. ⁶ Senaġi ġai tu Asi Etubuni Faraona Verekoni ekorito murinai vau, Filipi ġaraga-kwaneato. Ġaro imaima (5) ġekorito vau, ġia ġeri ai Troas ai ġavotuto, ġavedoġarito. Monai tu ġaro imaima ruarua (7) ġatanuto.

Paulo ġena iaġoiaġo magona Troas ai

⁷ Fura sebona ġena ġaro giniguenai o Sandei ai ġaraka-vegogoto anibou baġana ġani ġana. Benamo Paulo na mo lavilavi tu tarimarima eġobata-vinirito, eiaġoto mo, boġi nuġana, korana belaġanini ġia tu berakani nai. ⁸ Mo numa tuġuna daiġutunai ġai ġavegogoto, moġa lamefa na tu asisebo ġevaġa-ġararito. ⁹ Mero futuana ta arana Eutiko tu windoa nuġanai etanuto. Paulo ġena guruġa emauka-iaġoto-ġoi nuġanai, Eutiko matana tu egenagenato-ġoi mo ea ġena-vetuġa-rekwato. Benamo mo numa tuġuna na stori vaġa-toitoina (o third story) na ea keto-firiġoto mo tano ai. Ġea ġabi-vaisiato nai tu mase. ¹⁰ Senaġi Paulo eraka-riġoto, Eutiko iatanai evefiukauto, eregoato, benamo ekirato, “Nuġami asi ġeraġe, ġia tu maġuri!” ¹¹ Moġa murinai numa tuġuna ġana ma evaraġeto, ma farao ebuki-ġutuato, ġeġanito. Ġena guruġa ma esiriġuato, eiaġoto mo elaġanito, benamo erakato. ¹² Vegogo tarimari na mo futua ġeġorġato, benamo ma verereri ġesi ġerakato.

Paulo Troas na eiaġoto mo Mileto

¹³ Ġai tu bouti na Aso ġana ġaiaġo-guineto, a Paulo tu monai vau ma baġa ġura-kauani. Paulo na tu moġesina ekiramato, korana ġia tu kwakuna na beraka-vanaġini etato. ¹⁴ Aso ai ema doġarimato, benamo ġaġura-kauato, Mitilene ġana ġaiaġoto. ¹⁵ Monana bouti na ma ġaiaġoto mo elaġanito vau, Kioso iata-raġenai ġadarokauto. Mo ġaro murinai tu Samo ai ma ġavotuto, ma ġaro ta ma evanaġiato vau, Mileto ai ġaraġasito. ¹⁶ Paulo eurato, Efeso tu beġene raga-vanaġia, Asia tanonai ġaro kotari beġe vaġa-koririni garina, korana ġia nuġana eġariġarito-ġoi. Ġena ura bema ma dabarana nai tu, Ierusalem ai beġene votu vau, Pentekoste ġarona bene raġasi, mo tu Pasova ġaro gabana imaima (50) murinai.

Paulo ġena veġabituġu guruġari Efeso ekalesiana ġorikauna tauri ġeri ai

¹⁷ Paulo tu Mileto vanuġana na Efeso ekalesia ġorikauna tauri ġeri guruġa etuġu-iaġoto, ekirarito, beġene iaġoma, ġia ġesi beġenema vedoġari. ¹⁸ Ġia ġema votuto nai, evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi ma ribami au ġaro mabarari ai ġomi ġesi fatanuto-ġoi nai, aiġesina atanuto, ġaro tovotovona na Asia tanonai ama raġasito veġata. ¹⁹ Ġaro vovoka Iuda tarimari ġeurato-ġoi au beġene kougu, veġa rakavari ġutuma au ġegu ai ġevirito-ġoi. Senaġi nuġagu ma maranana ġesi moġo e ma taġigu ġesi Vereġauka vetuġunaġina aiaġo-vinito-ġoi. ²⁰ Ġomi ribami, vaġa-kava-iaġimi guruġari

mabarari avaġa-ribamito, ta asi akure-toġaiato, ġemi numai e ġutuma ġoirari ai avevaġa-ribato-ġoi nai. ²¹ Iuda tarimari e Grik tarimari ġoirari ai aguruġa-foforito-ġoi, ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure, Barau ġenai beġene ġenogoi, ema ġera Vereġauka Iesu Keriso beġene ġabadadama-vinia. ²² Au toma tu Ierusalemata ġana aiaġoni, korana Iauka Veaġa na evaġa-naġiguni nai, ma asi ribagu monai tu kara ġegu ai beġorani. ²³ Dagara sebna mogo au ribagu tu Iauka Veaġa na vanuġa baregori mabarari ai evaġa-ribaguni, au ġoiragu ai tu dibura numa e midigumidigu evaġa-noga taġoguni. ²⁴ Senaġi au ġegu ai, au ġegu maġuri tu asi atuġamaġi-baregoani, kara ġana atoni, ġegu ura sebna tu ġegu raga-iruiru mogo bana vaġa-ġuġuru, ema mo ġauvei Vereġauka Iesu na eviniguto, bana veia etato ġauveina, bana vaġa-koria. Mo ġauvei tu: Barau ġena varevare-bara Varina Namona kana kiraġi-foforia.

²⁵ Au tu ġomi mabarami fakami ai arakao-rakaoto, Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa), ġemi aġobata-iaġiato. A toma au ribagu, ta na asi ma boġita-ġenoġoiguni. ²⁶ Moġa lorinai toma ġaro ġomi ġoirami ai au aguruġa-foforini, bema ġomi ta Barau ġenana berakarekwarekwani nai, verebana tu dia au ġegu ai. ²⁷ Korana Barau ġena ura mabarana avaġa-ribamito, misina ta maki asi akira-ġuniġauato. ²⁸ Tauġemi lorimi boġono vetore, ema mamoe serina lorina boġono toreri. Mani mamoe serina tu Iauka Veaġa na evinimito boġono ġitaġauri ġana. Barau ġena ekalesia boġono ġita-ġaua e boġono ġori-kaua. Mani tu ġia Natuna rarana na evoiato. ²⁹ Au ribagu, au barakani murigu ai tu boġa kwaivari rakavari ġomi fakami ai beġe raka-toġani, benamo mani mamoe serina beġe vaġa-rakavaiani. ³⁰ Ġomi tauġemi fakami na maki tau kotari beġe varigisini, benamo ġofaġofa guruġari beġe kiraġini, Iesu ġekorana-iaġiani tarimari ġia na beġene ġori-ġerevaġiri ġana. ³¹ Moġa lorinai lorimi boġono vetore! Boġono vetuġamaġi-taġo, au na tu laġani toitoi veġata matagu ma taġina ġesi, ġomi asisiba-vini boġimito-ġoi e asisiba-vini laġanimito-ġoi.

³² Toma Barau ġimanai e ġena varevare-bara guruġana nuġanai atoremuni, ġia na tu bevaġa-ruġa-iobukamini ilaila, ema voimi bevinimini evaġa-veaġarito tarimari mabarari ġesi. ³³ Au na ta ġena silva, o golo, o dabuġa urana asi aveito. ³⁴ Ġomi tauġemi ma ribami, au ġegu rabu e karogu ġeri rabu dagarari mabarari tu, mai ġimagu ruarua ġeri ġauvei ġerina aġabito-ġoi. ³⁵ Dagara mabarari nuġari ai au na avaġa-ġita iaġimito-ġoi, au moġesi ġauvei kokorekokore ġerina vauro moira-moira tarimari bitana vaġa-kavari. Iesu Vereġauka ġena guruġa boġono tuġamaġi-taġoa, ekirato, 'Varevare iakuna tu barego, a ġevinirani nai taġoitaġoni iakuna tu kei.'

³⁶ Paulo eguruġa-ġosito vau, ġia ġesi ġevetui-tarito, benamo mabarari ġesi ġeġurigurito. ³⁷ Ġia mabarari ġetaġi-rakavato, ġevefaġato, ma ġeverauato. ³⁸ Ġia nuġari ġevewaraġi-rakavato tu maiġesina evaġa-guruġarito nai, ekirato, ġia na ġoirana asi ma beġe ġita-ġenoġoiani. Benamo bouti ġana ġeġori-iaġoato.

21

Paulo Ierusalemata ġana eiaġoto

¹ Ġia ġesi ġaveġabi-tuġuto, benamo ġarakato. Davara na ġaiaġoto, maoromaoro mo Koso ai ġavotuto; ma elāġanito vau Rodes ġana ġaiaġoto, monana ma ġaiaġoto Patara. ² Foenikia ġana beiaġoni boutina monai

ġadoġariato, ma ġaraġeto, benamo ġaragato. ³ Ġaboġe-iaġoto Sairpas ġaġitaiato, benamo ġabina (o south) rekena na ġavanagito, ġaiagoto mo Siria ai ġaraġasito. Taia vafuna na vau ġaraka-rigoto, korana mo bouti farefarena tu monai beġe tore-rigorini nai. ⁴ Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari kotari monai ġadoġaririto, ġia ġesi fura o wiki sebna ġatanuto. Iauka seġukana ġenana ġia na Paulo ġekiraiato, Ierusalemna ġana asi bene iaġo. ⁵ Senaġi ġema raka ġarona eġabiato, benamo ġarakato. Ġia mabarari ma ġaraġori e ma naturi ġesi vanuġa baregona na ġeġori-rosimato kone ai. Benamo ġai mabarama ġavetuitui-tarito, ġaġurigurito. ⁶ Ġia tata ġesi ġaveġabi-tuġuto, benamo ġai tu bouti baregonai ġaraġeto, a ġia tu monana ġeġenoġito ġeri numa ġari.

⁷ Taia na ġaiagoto Tolemais. Ġema davara iaġoiaġona dokona moġa. Monai tarikaka tari ġesi ġavedoġarito, ma ġavaġa-namorito, ġia ġesi ġaro sebna ġatanuto. ⁸ Elaġanito, benamo kwakuma na ġarakato, ġaiagoto, Kaisarea ai ġaraġasito. Monai evanelia tarimana arana Filipo ġena numa ġana ġaiagoto, ġia ġesi ġatanuto. Ġia tu Ierusalemni tarima imaima ruarua (7) ġeġabi-viriġirito tarimana ta. ⁹ Ġia natuna ġuiatori vasivasi tu Barau na peroveta varevarena evinirito.

¹⁰ Ġaro vovoka monai ġatanuto murinai, peroveta tarimana ta arana Agabo, Iudea na ema raġasito. ¹¹ Ġia tu ġai ġemai eiaġomato, ma Paulo ġena gabaġau eġabi-vaisiato, benamo ġia tauġena kwakuna e ġimana ebarubarurito, benamo ekirato, "Iauka Veaġa tu maiġesi ekirani, 'Mai gabaġau tarimana tu Iuda tarimari na Ierusalemni maiġesina beġe barubaruani, benamo irau bese tarimari ġimari ai beġe tore-kauani.' "

¹² Mai guruġa ġaseġaġiato nai, ġai ema monai tarima kotari ġesi Paulo ġanogiato, Ierusalemna ġana asi bene iaġo. ¹³ Senaġi ġia evaġa-veseto, ekirato, "Kara taġina ġoveini e au nuġagu ġovaġa-moiraini? Au tu rovinatore, dia Ierusalemni beġe barubaruguni moġo, senaġi Vereġauka Iesu arana bakunai bamasenai maki." ¹⁴ Ġai tu asi ilaila ġia nuġana baġa ġaniani nai, ma ġia noġinoġina ġavaġa-dokoato, benamo ġakirato, "Vereġauka ġena ura moġo bene vetore."

¹⁵ Ġaro kotari ġekorito murinai, ġema farefare ġaġabi-kavirito, benamo Ierusalemna ġana ġaiagoto. ¹⁶ Kaisarea ai ġetanuto-ġoi Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari kotari maki ġai ġesi ġaiagoto. Ġia na ġeġori-iaġomato, Nason, Sairpas tarimana, ġena numa ġana. Nason tu kai-veġata na Iesu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana.

Paulo na Iakobo (o Iames) eraka-ġitaiato

¹⁷ Ierusalemni ġaraġasito nai tu, tarikaka na ma iakuri ġesi ġeġabi-raġemato. ¹⁸ Elaġanito, benamo Paulo tu ġai ġesi ġaiagoto Iakobo ġitaġitana; ma rubu ġorikauna tarimari mabarari tu monai vegogotaġo. ¹⁹ Paulo na evaġa-namorito murinai, ġia ġena ġauvei ġenana Barau na irau bese tarimari kamasi eveirito-ġoi variri mabarari ġeri ekiraġito.

²⁰ Ġia na ġeseġaġiato nai, mabarari na Barau ġevaġa-raġeato. Benamo ġia na Paulo ġekiraiato, ġekirato, "Tarikakama, oġitaini Iuda tarimari viratausen varau Iesu ġeġabidadama-viniani, ema taravatu maki ġekorana-iaġi gigitariani. ²¹ Ġoi varimtu tu ġia ġekira-vararito. Ġekirarito, ġoi na irau tano ai ġetanuni Iuda tarimari mabarari ovaġa-ribarini, okirani, Mose ġena taravatu beġene raga-kwaneana, naturi merori tauġaniri kefirni asi beġene lama-vaġiri, ema Iuda seneri ġeri veġa asi beġene korana-iaġiri. ²² Be, ġai

tu kamasi toma ġaveini? Ġoi boma raġasi varina tu beġe seġaġiani veġata. ²³ Moġa lorinai kara baġa kiravara-vinimuni veġana bono veia. Tauri vasivasi (4) maiġeri, ġia tu kiragitore gwagġigina ta ġeveiato Barau ġenai. ²⁴ Ġia ġesi boġono iaġo, e ġoi maki ġia ġesi boġono veiareva, ema beġe ġwa-iaġoni dagarari voiri bono vei, be ġia debari beġe rarorini. Maiġesi boveini vau, tarimarima mabarari beġe ribani, ġoi iatamu ai ġekiraġirito-ġoi guruġari mabarari tu asi moġoni, a ġoi tauġemu maki Mose ġena taravatu ilailanai otanuni. ²⁵ Irau bese ġeveġabidadamani tarimari tu ġeri fefa varau ġatuġuto, ġakirarito, kwaivakuku ġevinirito ġaniġaniri tu asi beġene ġaniri, rara e ġaiġori na ġebora-maserini bureġari viriġori tu asi beġene ġani, ema asi beġene mata-boraġa.”

²⁶ Benamo Paulo na mo tarima vasivasi evaġa-ġabirito, benamo elagānito nai, mabarari veiareva ġauveina ġea veiato. Moġa murinai Rubu Veaġai eraka-toġato, ma aitoma veiareva bemagoni ġarona, ema aitoma varevare dagarari ġia tata arari ai betoreni ekiraġi-foforirito.

Iuda tarimari na Paulo Rubu Veaġai ġeġabi-tariato

²⁷ Ġeri veiareva ġauveina tu ġaro imaima ruarua (7); dori ġekorito nuġanai, Iuda tarimari kotari Asia tanona na ġeiaġomato, ġia na Paulo Rubu Veaġai ġeġaiato. Ġia na tarimarima mabarari nuġari ġeġanirito, benamo Paulo ġeġabi-tariato, ²⁸ ġekoġoto, ġekirato, “Isaraela taumi, ġai ġovaġa-kavama! Mai tarima maiġa tu gabu mabarari ġari eiaġoni, tarimarima mabarari evaġa-ribarini; Isaraela tarimari, e Mose ġena taravatu, ema mai Rubu Veaġa asi beġene korana-iaġia etoni. Toma maki, ġia na Grik tarimari mai Rubu Veaġa nuġanai beġori-toġari, mai gabu veaġana bevaġa-rakavaia.” ²⁹ Moġesina ġekirato, korana ġia na Efeso tarimana arana Trofimo, Paulo ġesi mo vanuġa baregonai ġeġitarito, ema ġetuġamaġito, ġia tu Paulo na Rubu Veaġai eġori-toġaiato. ³⁰ Vanuġa mabarana iauvoiauvo e daradara na eġabiato, ema tarimarima mabarari monai ġema ġaru-vegogoto, benamo Paulo ġeġabi-tariato, Rubu Veaġa na ġeinu-rosiato. Asikauna Rubu Veaġa ġatama-bokari ġebiririto.

³¹ Ġia na Paulo ġevaġi-masea ġetato-ġoi nuġanai, tarima ta eraga-varaġeto, Roma vetari verena baregona ea kira-varaiato, Ierusalem mabarana tu gururaġe baregona ġeveiani. ³² Ġia tu asikauna ġena vetari ġitaġauna tarimari e vetari tarimari eġoririto, benamo ġeraga-rigoto mo ġutuma-bara ġeri ai. Tarimarima na vetari verena baregona ma ġena vetari tauri o soldia ġesi ġeġitarito nai, ġia na Paulo kwarikwarina ġevaġa-dokoato. ³³ Benamo vetari verena baregona Paulo ġenai eiaġoto, eġabiato, ġena mero ekirarito, seini ruarua na beġene baru-taria. Benamo evedanaġito, ekirato, “Mai tu kamara tau, e ġia tu kara beveia?” ³⁴ Mo ġutuma-bara nuġanai tari ġefararato-ġoi; guruġa ta ġekiraġiato-ġoi, ma kotari na tu guruġa ta, be vetari verena baregona na maki guruġa roroġotona ta asi eġabiato. Moġa lorinai ġena mero ekirarito, Paulo tu vetari tarimari ġeri gabu ġana beġene ġori-iaġoa. ³⁵ Raġekau ai ġeġori-votuato nai tu, vetari tarimari na ġefaġa-vaishiato, ġeġwa-raġeato, korana mo tarimarima mabarari tu ġeniara-lelevaġito nai. ³⁶ Mo tarimarima mabarari ġia murina na ġeraka-iaġoto tu, ġefararato-ġoi, ġekirato, “Ġovaġi-masea!”

Paulo tauġena evelauġau-tovoto

³⁷ Dori moġo vetari tarimari ġeri numai ġeġori-toġaiato nuġanai, Paulo na vetari verena baregona evaġa-guruġaiato, ekirato, “Bavaġa-guruġamuni

lorinai ba?” Ĝia na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Ĝoi Grik ĝeri garo ma ribamu? ³⁸ Be ĝoi tu dia mo Aigupito tarimana, ĝaro kotari varau beĝe iaĝo, ĝia na gavamani vevagi-vinina esinaiato, ema vaĝideba tarimari daĝara vasivasi (4,000), ma ĝeri vevagi farefareri ĝesi, tano fakana ĝana egori-iaĝorito tarimamu?” ³⁹ Paulo na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Au tu Iuda tarimagu, amaĝurito vanuĝana baregona arana tu Taso, ma arana vanuĝana, ĝia Kilikia tanonai. Anogiimuni, mani ĝemu veĝa, mai tarimarima navaĝa-guruĝari.” ⁴⁰ Vetari verena baregona na maoro eviniato, benamo Paulo raĝekau ai eruĝato, ĝimana na tarimarima elau-taririto. Gururaĝe emagoto, benamo Paulo na Heberu garo ai evaĝa-guruĝarito.

22

¹ “Tarikakagu e tamagu mabarami, ĝoirami ai navekiragi-faka, be boĝono seĝagi.” ² Ĝia ĝeseĝagiato, Heberu garo ai evaĝa-guruĝarito nai, asi gurugururi ai ĝeiaĝoto, mabarari ĝeseĝagi-magomagoto; benamo Paulo ekirato:

³ “Au tu Iuda tarimagu, Taso vanuĝanai Kilikia tanona nuĝanai amaĝurito, senagi mai Ierusalemna vanuĝa baranai abaregote. Gamaliel ĝena vevaga-riba nuĝanai atanuto-ĝoi, ĝia na ĝita senera ĝeri taravatu veĝari gwaĝigiri evaĝa-ribaguto-ĝoi, ema Barau ĝena ĝauvei aveiato-ĝoi ma kokoregu ĝesi, toma ĝomi na ĝokokore-iaĝiani ilailanai. ⁴ Au na mai dabara ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari tu avaga-midigu midigurito-ĝoi mo ĝea maseto-ĝoi. Tau e vavine aĝabirito-ĝoi, dibura numari ai abubu-toĝarito-ĝoi. ⁵ Rubu Veaga verena baregona e kanisoro tarimari mabarari na maki beĝe vava-moĝoniguni, au tu moĝoni akirani. Au tu ĝia na maki fefa ĝeviniguto, tarikaka Iuda tarimari Damaseko ai ĝeri bana viniri ĝana. Benamo au mo ĝana aiaĝoto, mai tarimarima bana ĝabiri, seini na bana barubaruri ma Ierusalemna ĝana bana ĝori-iaĝori, ĝeri rakava voiri beĝene ĝabiri ĝana.”

Paulo ĝena vetuĝamaĝi-kure ekiraĝiato

⁶ “Au roĝo dabara na aiaĝoto-ĝoi, ma Damaseko akavinaĝiato, ĝaro tu tubuagu ai mama baregona ta guba na emariĝoto, asikauna ema nanagitariguto. ⁷ Au tano ai aketo-tarito, ema garo ta aseĝagiato, au evaĝa-guruĝaguto, ekirato, ‘Saulo! Saulo! Karase nai au ovaĝa-rakavaguni?’ ⁸ Benamo au avedanagiato, akirato, ‘Vereĝauka, ĝoi tu deikara?’ Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, ‘Au tu Iesu, Nasareta tarimagu, ĝoi na ovaĝa-rakavaguni tarimagu.’ ⁹ Au karogu maki na mama ĝeĝitaiato, benamo ĝegarito, senagi au eguruĝa-viniguto garona tu asi ĝeseĝagiato.

¹⁰ Benamo avedanagiato, akirato, ‘Vereĝauka, au tu kara toma aveiani?’ Vereĝauka evaĝa-veseto, ekirato, ‘Novariĝisi, Damaseko ai noa raka-toĝa, monai vau ta na bevaĝa-ribamuni, ĝoi tu kara boveini.’ ¹¹ Mo mama baregona na matagu evei-bubuato, benamo karogu na ĝimagu ai ĝeĝabito, Damaseko ĝana ĝeĝori-iaĝogoto.

¹² Monai tau ta arana Anania, ĝia tu Barau garina eveito-ĝoi e taravatu ekorana-iaĝiato-ĝoi tarimana, ema Iuda tarimari mabarari Damaseko ai ĝetanuto-ĝoi na ĝegubakau-baregoato-ĝoi. ¹³ Ĝia eiaĝomato sevigu ai ema ruĝa-tarito, benamo ekirato, ‘Saulo tarikakagu, matamu ma nefafa.’ Asikauna moĝo matagu ĝefafato, ĝia aĝitaiato. ¹⁴ Moĝa murinai Anania na ekiraguto, ekirato, ‘Ĝita senera ĝeri Barau na varau beĝabi-viriĝimu, ĝia ĝena ura kara bono veia, bono ribaia. Ema vei iobukaiobuka tarimana bono

gitaia, e ġia tauġena muruna na beguruġani garona bono seġaġia. ¹⁵ Korana ġoi tu ġia bovaġa-moġoniani tarimamu, kara bogita e boseġaġi maiġeri, tarima mabarari bokira-vararini. ¹⁶ Kara ma ovaġa-nogaiani? Novariġisi, babatiso noġabia. Ġia arana nokea-raġea, benamo ġemu rakava neġuriġi-vāġiri.’ ”

Paulo ġena kea irau bese tarimari bene ġobata-viniri ġana

¹⁷ “Monana Ieruselema ġana aġenoġoito, benamo Rubu Veaġai aġurigurito-ġoi nuġanai, amata-vanaġito. ¹⁸ Monai au na Vereġauka aġitaiato, au evaġa-guruġaguto, ekirato, ‘Noraga-vei, Ieruselema noragakwane-garimogia, korana mainai au varigu bokiraġiani, senaġi mai tarimarima na asi beġe vaġa-moġonimuni.’ ¹⁹ Au na avaġa-veaseato, akirato, ‘Vereġauka, ġia tu ma ribari ginikau, au rubu mabarari ġana aiaġoto-ġoi, ġevaġa-moġonimuni tarimari aġabirito-ġoi, dibura numanai abiri-ġaurito-ġoi e akwaririto-ġoi. ²⁰ Ema ġoi evaġa-moġonimuto-ġoi tarimana Stefano rarana ġevaġa-riġoato ġaronai au tu monai, ġevaġi-maseato avaġa-moġoniato, ema ġevaġiato-ġoi tarimari ġeri dabuġa anaririto.’ ²¹ Senaġi Vereġauka na ekiraguto, ekirato, ‘Noiaġo, korana au na batuġumuni, irau bese tarimari gabu manaġai ġetanuni tarimari ġeri ai.’ ”

²² Tarimarima na Paulo ġeseġaġi-taġoato-ġoi, eiaġoto mo, ġia moġesi eguruġato. Benamo ġefararato, ġekirato, “Goġabi-fitoġaia! Govaġi-masea! Ġia tu asi ġena namo ta emaguri-taġoni mai tanobarai.” ²³ Geġabato-ġoi, ġeri dabuġa ġeivave-ivaverito-ġoi, e forara ġefu-vaisito-ġoi. ²⁴ Roma ġeri vetari verena baregona na ġena mero ekirarito, Paulo beġene ġori-iaġoa, vetari tarimari ġeri tanu gabuna ġana. Ema ekirarito beġene kwaria, e beġene danaġia kara ġaramanai ġia moġesi ġeġabaġaba-viniani, bene kira-varari. ²⁵ Senaġi ġebarubaruato-ġoi beġene kwaria ġana nuġanai Paulo na vetari ġitaġauna tarimana ekiraiato, ekirato, “Mai moġoni taravatu nuġanai ekiraġiani, ġoi na Roma tarimana bokwari-ġuinea; a ġia na kara beveileiaia Kota na tu roġosi bere kira-varaia, senaġi?”

²⁶ Mo vetari ġitaġauna tarimana na mo guruġa eseġagiato, benamo eraga-iaġoto vetari verena baregona ġenai, ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu kara toma oveiani? Mo tarima tu Roma tarimana!” ²⁷ Moġa lorinai vetari verena baregona eiaġoto Paulo ġenai, benamo ea danaġiato, ekirato, “Nokiravaragu, ġoi tu Roma tarimamu ba?” Paulo evaġa-veseto, ekirato, “Oi.” ²⁸ Benamo vetari verena baregona ekirato, “Au Roma tarimagu ai aiaġoto tu moni baregona gavamani avinirito.” Paulo evaġa-veseto, ekirato, “Senaġi au tu Roma beseri ġerina aġorato Roma tarimagu.” ²⁹ Asikauna Paulo beġe danaġiani tarimari ġeruġa-ġenoġoito, ema vetari verena baregona maki egarito, korana eriba-maoroto, Paulo tu Roma tarimana, ġia na ebarubaruato ġekwaria ġana.

Paulo kanisoro ġoiranai

³⁰ Ma elaġanito, vetari verena baregona ġena ura bene riba-maoro, kara dainai Iuda tarimari na Paulo ġevaġa-daġaiato. Moġa lorinai ġia na Paulo ġebaruato varori ġeruġarito, benamo Rubu Veaġa vereri baregori e kanisoro mabarana ekirarito beġene vegogo. Benamo ġia na Paulo eġori-iaġoato, ġia ġoirari ai ea vaġa-ruġaiato.

Paulo Iuda ġeri kanisoro tarimari ġoirari ai

23

1 Paulo na kanisoro tarimari eġita-karakararito, benamo ekirato, “Tarikakagu mabarami! Au tu ma nuġa iobukaiobukagu ġesi Barau ġoiranai atanuni, beiaġoma mo inította.” 2 Paulo moġesina eguruġato nai tu, Rubu Veaġa verena baregona Anania na Paulo sevinai ġeruġa-taġoto-ġoi tauri ekirarito, Paulo bokana beġene foro-ġaua. 3 Benamo Paulo na ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu Barau na beforomuni, ġoi kobe ġevaġa-kurokuroato kavana, rakava asi beġene ġitaia ġana, ġofaġofa tarimamu! Ġoi maninai botanu tu taravatu ilailanai au okota-viniguni, senaġi ġoi tauġemu na taravatu boleaia, tarima bokirari, au ġeforogu bosil!” 4 Paulo sevinai tauri na ġekiraiato, ġekirato, “Ġoi tu Barau ġena Rubu Veaġa verena baregona ġenai guruġa rakavari okiraġini!” 5 Paulo evaġa-veseto, ekirato, “Tarikakagu, au tu asi bariba-maoro ġia tu Rubu Veaġa verena baregona. Korana ribagu Buka Veaġai tu ekirani, ‘Ġomi ġemi vere tu asi boġono guruġa-rakava vinia.’”

6 Paulo na ġia tari eġitarito tu Sadukea tarimari, ma kotari tu Farisea tarimari, benamo kanisoro ġoiranai ekoġoto, ekirato, “Tari-kakagu, Isaraela tarimami, au tu Farisea tarimagu, Farisea tarimana natuna. Au tu vevaġa-kota gabunai maiġegu, korana au ġegu tuġamaġikau, mase tarimari tu ma beġe variġisi-ġenoġoini!”

7 Moġesi ekirato, benamo Farisea tarimari ema Sadukea tarimari ġeveġare-veġareto, ema ġeri vegogo maki evetavi-kirato. 8 Korana Sadukea tarimari ġekirani, tarimarima mase na tu asi ma beġe variġisi-ġenoġoini, ema aneru e iauka tu asi ġetanuni; a Farisea tarimari na moġeri mabarari tu ġevaġa-moġonirini. 9 Moġesina naima fararafarara guruna ebaregote-ġoi, nuġanai taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi Farisea tarimari ġeruġa-vaisito, ma kokoreri ġesi ġeguruġato, ġekirato, “Mai tarima ġenai rakava ta tu asi bita dogaria! Bema ġia tu iauka na o aneru ta na moġoni bevaġa-guruġaia nai tu, Barau asi sivaġa-vevaġia!” 10 Veġareveġare eseġuka-ġaraġarato nai, vetari ġitaġauna tarimana baregona egarito, Paulo beġe inu-vedare vedareani garina. Moġa lorinai ġena vetari tauri ekirarito, beġene rakariġo-iaġo, Paulo beġene ġabi-veġitaia Iuda tarimari fakari na, benamo vetari tauri ġeri numa ġana beġene ġori-iaġo.

11 Ma elaanito boġinai, Vereġauka Paulo sevinai ema ruġa-tarito, benamo ekirato, “Ġoi na mai Ierusalemaj au okiraġi-foforiguto ilailanai, Romaj maki moġesi bonoa kiraġi-foforigu.”

Paulo vaġivaġina boioġana ġetogato

12 Ma elaanito boġiboginai, Iuda tarimari kotari ġevevogoto, ma boioġa ta ġetogaġato. Ġia na kiraġitore guruġana gwaġiġina ġekiraġiato, ġekirato kara ta asi beġe ġaniani e asi beġe niuani, beiaġoni mo, Paulo beġe vaġiani. 13 Mo boioġa ġetoga-vegogoto tauri mabarari tu gabana vasivasi (40) maki evanaġiato. 14 Benamo ġeiaġoto Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda vereri ġeri ai, ma ġea kirato, ġekirato “Ġai tu kiraġitore guruġana gwaġiġina baġa kiraġia, asi baġa ġaniganini, beiaġoni mo, Paulo baġa vaġi-maseani. 15 Maitoma ġoi ma kanisoro ġesi noġinoġi guruġana ġotuġu-iaġo, Roma ġeri vetari verena baregona ġenai, be Paulo ġomi ġemi ai bene tuġu-mariġo, boġono ġofa-ġaua, boġono kira, ġomi na Paulo ġoura-viniani, korana ġia ġenana guruġa iobukana boġono ġabia ġana. Senaġi ġai tu baġa vaġa-noga-ġaġoni, mainai roġosi berema raġasi, a ġai na tu baġa vaġi-maseani.”

16 Senaĝi Paulo tobana natuna merona na mo boioĝa eseĝaĝi-kauato, benamo eiaĝoto, vetari tauri ĝeri numai eraka-toĝato, ma Paulo ekiravariai. 17 Benamo Paulo na vetari ĝorikauna tarimana ta ekeaiato, benamo ekiraiato, ekirato, “Mai mero variĝuna vetari verena baregona ĝenai noĝori-iaĝoa. Korana ĝia na ĝena guruĝa ta beĝwa-iaĝomaia, bene kira-varaia.” 18 Ma vetari ĝorikauna tarimana na eĝori-iaĝoato vetari verena baregona ĝenai, ekirato, “Dibura numanai tarimana, Paulo na bekeagu e benoĝigu, mai mero variĝuna ĝoi ĝemu ai bana ĝori-iaĝomaia, korana ĝia na ĝemu guruĝa ta beĝwa-iaĝomaia, bene kira-varamu ĝana.”

19 Vetari verena baregona na ĝimanai eĝabito, eĝori-ĝerevaĝiato vauro, edanaĝiato, ekirato, “Kara ourani ĝegu nokiraĝia?” 20 Ĝia ekirato, “Iuda tarimari na guruĝa ta beĝe vaĝa-moĝonia, boinani beĝene vei-ĝofakau, benamo ĝoi beĝene noĝimu, be Paulo bono tuĝu-variĝoa kanisoro ĝoirana ĝana. Ĝeri veĝofaĝau guruĝana ĝoi beĝene kiram tu, ĝia ĝeri ura Paulo varina korikori kotari ma beĝene ĝabi. 21 Senaĝi asi bono seĝaĝi-viniri, korana tau mabarari gabana vasivasi (40) bevanaĝia tu beĝe gumuni, ĝia beĝe vaĝa-nogaiani. Ĝia tu kiraĝitore guruĝana gwaĝiĝina ĝekiraĝiato, asi beĝe ĝaniĝanini e dagara ta asi beĝe niuani, beiaĝoni mo, Paulo beĝe vaĝi-maseani. Mo veĝa beĝene veia ĝana, ĝia toma tu beĝe veikavi, ĝoi ĝemu vaĝa-vese moĝo ĝevaĝa-noga taĝoani.” 22 Vetari verena baregona na ekiraiato, ekirato, “Au ĝegu bokiraĝi guruĝana maiĝa, tarima ta asi ma bonoa kira-varaia.” Benamo ĝia na mero variĝuna etuĝu-rakaiato.

Paulo Gavana Feliki ĝenai etuĝu-iaĝoato

23 Benamo vetari verena baregona na ĝena vetari ĝorikauna tauri ruarua ma ekearito, benamo ekirarito, ekirato, “Vetari tauri sinau ruarua (200), e hosi ai raĝe tarimari gabana imaima ma gabana ruarua (70), ema auri fiu tauri sinau ruarua (200) boĝono ĝabi-toreri, toma boĝi horaĝauna 9 koloko Kaisarea ĝana boĝono iaĝo ĝana. 24 Paulo bene raĝe hosiri tari maki boĝono rovina-toreri, be Gavana Feliki ĝenai maguri boĝono ĝori-iaĝoa ĝana.” 25 Benamo vetari verena baregona na fefa ta maĝesina etoreato:

26 “Au Klaudia Lisia na ĝoi Feliki, gavana tarimamu namo vedaureamu, atore-vinimuni: Avaĝa-namomuni! 27 Iuda tarimari na mai tau ĝeĝabiato, ma dori moĝo ĝevaĝi-maseato. Senaĝi au aribato, ĝia tu Roma tarimana naima ĝegu vetari tauri ĝesi ĝaiĝoto, ĝavaĝa-maĝuriato. 28 Au aurato tu bana riba, kara koranai ĝevaĝa-daĝaiato-ĝoi, moĝa lorinai aĝori-variĝoato, ĝeri kanisoro ĝoirana ĝana. 29 Au na adoĝariato tu ĝia ĝeri taravatu ĝaramanai ĝevaĝa-daĝaiani, senaĝi ĝia beĝene vaĝi-masea o dibura numanai beĝene torea korana ta tu asi adoĝariato. 30 Iuda tauri na beĝene vaĝi-masea ĝana, boioĝana ĝetogato varina ĝegu ĝekiraĝito nai, atuĝamaĝito, ĝoi ĝemu ai bana tuĝu-iaĝosia. Ĝia ĝevaĝa-daĝaiani tarimari maki akirarito, ĝoi ĝoiramu ai ĝeri vevaĝa-daĝa guruĝari beĝene kiraĝiri.”

31 Vetari tauri na ĝekirarito veĝana ĝeveiato. Mo boĝi, ĝia na Paulo ĝeĝabi-iaĝoato mo Antipatri. 32 Elaĝanito vau, vetari tauri kwakuri na ĝerakani tauri ĝeri tanu gabana ĝana ĝeĝenoĝoito. Hosi tauri moĝo Paulo ĝesi ĝeĝoito. 33 Kaisareai ĝea raĝasito, benamo fefa ĝeĝabiato, gavana ĝeviniato, ema Paulo maki ĝevini-vanaĝiato. 34 Gavana na fefa eiaviato, benamo Paulo edanaĝiato, ĝia tu kamara gabu tarimana. Ĝia eribato Paulo tu Kilikia tarimana nai, 35 ekirato, “Ĝevaĝa-daĝamuni tarimari beĝema raĝasini vauro, kara ovei-leaiato guruĝana au na baseĝaĝimuni.” Benamo

gavana ekirato, Paulo beĝene ĝabi-iaĝoa, Kota numanai beĝenea ĝita-ĝaŭa. Mo Kota numana tu Heroda na maĝurinai eragaiato.

24

Iuda tarimari na Paulo ĝevaĝa-daĝaiato

¹ Ĝaro imaima ĝekorito murinai, Rubu Veaĝa verena baregona, Anania, Kaisarea ĝana evariĝoto, Iuda vereri kotari e taravatu ma ribana tarimana ta arana Teretulo ĝesi. Mabarari ĝevariĝoto, Gavana Feliki ĝoiranai vauro Paulo ĝevaĝa-daĝaiato guruĝana ĝea kiraĝiato. ² Paulo ekea-toĝaiato, benamo Teretulo na Paulo ĝevaĝa-daĝaiato guruĝana ĝoiranai ekiraĝirito, ekirato, “Namo vedaurea veremu Feliki! Ĝoi ĝemu veĝitaĝau gaburenai tu maino ai baĝa tanu-mauka kenene, e ĝema bese bene namo ĝana, dagara namori vovoka bovaĝa-variĝu ĝenoĝoiri. ³ Mai tu gabu mabarari ai e ĝaro mabarari ai ĝai na ĝaĝabi-raĝeani, moĝa lorinai ĝoi tu ĝavaĝa-namo baregomuni. ⁴ Au asi aurani, ĝoi ĝemu taimi bana vaĝa-kori-kavaia, senaĝi anoĝimuni, novetuĝa-ĝwama, asi bono baru, be ĝema guruĝa kubina tu noseĝaĝia. ⁵ Ĝai na mai tau ĝadoĝariato tu, rakava vaĝa-ĝorana tarimana, ĝia na gururaĝe barego evaĝa-ĝorarini, Iuda tarimari tano mabarari ai ĝetanuni fakari ai. Ĝia tu Nasareta doĝorona ĝeri veĝorikau tarimana ta. ⁶ Ĝia na tu Rubu Veaĝa maki nevaĝa-rakavaia etato, senaĝi ĝai na ĝaĝabitariato, [ĝema taravatu ilailanai baĝana vaĝa-kotaia ĝatato. ⁷ Senaĝi vetari verena baregona, Lisia, ema raka-toĝato, benamo ma ĝaramana ĝesi Paulo ĝai ĝimama na ema ĝabi-veĝitaiato. ⁸ Benamo Lisia ĝena guruĝa ilailanai, ĝia vaĝa-daĝana tarimari tu ĝoi ĝoiramu ĝana beĝe iaĝoma.] Ĝoi taŝemu na ĝia bodanagi-ginikauani vauro, ĝia ĝavaĝa-daĝaiani dagarari mabarari tauĝena na bekira-varamuni.” ⁹ Iuda tarimari maki ĝia ĝesi ĝekauto, ĝekirato mai bekiraĝiri dagarari mabarari tu moĝoni.

Paulo ĝena vetoreĝau guruĝana Feliki ĝoiranai

¹⁰ Gavana na Paulo vetoĝa ta evei-viniato Paulo ma bene guruĝa ĝana, benamo Paulo eguruĝato, ekirato, “Au ribagu, laĝani ĝutuma varau beĝe iaĝo, ĝoi tu mai bese tarimari ĝeri Kota ĝitaĝauna ĝauveina oveiani. Moĝa lorinai au tu ma iakugu ĝesi ĝegu vetoreĝau guruĝana ĝoi ĝoiramu ai akiraĝiani. ¹¹ Ĝoi taŝemu na maki asikauna boraga-doĝarini, ĝaro gabanana ruarua (12) maki roĝosi bene vanaĝia nuĝanai, au tu Ierusalemna ĝana toma-rakariĝo avaraĝeto. ¹² Ma mai au ĝevaĝa-daĝaguni tarimari na ta ĝesi Rubu Veaĝai ĝaveĝare-veĝareto-ĝoi nuĝanai asi ĝedoĝariguto, ema asi ĝedoĝariguto tarimarima avaaĝa-vegogorito rubu nuĝanai o gabu tai vanuĝa baregona nuĝanai. ¹³ Ema mai ĝevaĝa-daĝaguni dagarari maki ĝoi ĝoiramu ai asi beĝe vaĝa-moĝonirini riba. ¹⁴ A mai tu moĝoni akirani, au na tu ĝai senema ĝeri Barau atoma-rakariĝo viniani e mo Dabara Variguna akorana-iaĝiani, ma mai dabara ĝia tauĝeri na tu dabara ĝofaĝofana ĝetoni. Mose ĝena taravatu ema peroveta tarimari na ĝetorerito guruĝari mabarari tu avaaĝa-moĝonirini. ¹⁵ Au ĝegu tuĝamaĝikau Barau ĝenai e mai tau ĝeri tuĝamaĝikau tu sebona moĝo, moĝa tu maĝesi: Vei-iobukaiobuka tarimari e vei-rakava tarimari mabarari mase na ma beĝe variĝisi-ĝenoĝoini. ¹⁶ Moĝa lorinai au tu vanaĝivanaĝi nuĝagu bene iobukaiobuka vededegwana aveini Barau ĝoiranai e tarimarima ĝoirari ai.

¹⁷ Laḡani kota vovoka varau ḡeiaḡoto, au na Ierusalemā araga-kwaneato. Moḡa murinai au ma baḡenoḡoi-iaḡo ḡegu tarimarima ḡeri ai, asi ḡerigari tarimari ḡeri moni baḡabi-iaḡo e varevare dagarari Barau bana vinia ḡana. ¹⁸ Ma au tu taravatu na ekiraḡiani ilailanai veiareva veiḡana avaḡakoriatu nuḡanai, Asia tanona na ḡeiaḡomato Iuda tauri kotari na Rubu Veaḡa nuḡanai ḡedoḡariguto. Moḡa nuḡanai au sevigu ai tu ḡutuma-barana ta asiḡi, e ta ḡesi maki asi aveḡare-veḡareto-ḡoi. ¹⁹ Moḡeri Iuda tarimari Asia tanona na ḡeiaḡomato beḡere iaḡoma, be ḡoi ḡoiramu ai au beḡerema vaḡa-daḡagu, beḡere kira-varamu, au na tu kamara rakava aveiato. ²⁰ A mai tarima maḡeri na ḡekiraḡi-foforia, au kanisoro ḡoiranai aruḡato ḡaronai, au ḡegu ai tu kamara rakava ḡedoḡariato. ²¹ Senaḡi dagara sebona moḡo tu, ḡia ḡoirari ai aruḡato, afararato, akirato, ‘Mase tarimari ma beḡe varigiḡi-ḡenoḡoini atoni naima, ḡomi na au toma ḡovaḡa-kotaḡu ḡotoni.’”

²² Mo Dabara, (mai tu Iesu Keriso ḡabidadama-vinina dabarana), Feliki tu ma eriba-ginikauato. ḡia na Kota ma etuḡu-naḡiato, ekirato, “Vetari verena baregona, Lisia, beraḡasini vau, au na ḡomi ḡemi guruḡa havei-roḡotoani.” ²³ Benamo ḡia na vetari ḡitaḡauna tarimana ekiraiato, Paulo dibura numanai beḡene ḡita-ḡaua, senaḡi ḡitaḡauna asi beḡene vei-gwaḡiḡi. Gatana kotari na ḡevaḡa-kavaia beḡe toni nai tu beḡene ḡabi-raḡeri.

Paulo Feliki e Drusila ḡoirari ai

²⁴ ḡaro kotari ḡeiaḡoto muriri ai, Feliki ma ḡaraḡona Drusila ḡesi ḡeraḡasito. Drusila tu Iuda vavinena. Feliki na Paulo vetuḡuna eveito, benamo Paulo eiaḡomato, Iesu Keriso ḡabidadama-vinina guruḡari ekiraḡirito eseḡaḡiato. ²⁵ Senaḡi Paulo ḡena sisibai tu vei-iobukaiobuka e vevaḡa-gwaḡiḡi ema Barau ḡena Kota baregona beiaḡomani guruḡari ekiraḡirito nai, Feliki egarito, benamo ekirato, “Benamo, toma tu noraka roḡo, ḡaro namona tai vauro ma bana kea-iaḡomamu.” ²⁶ Feliki ḡena tuḡamaḡi ta maki, Paulo na moni kota bene vinia. Moḡa lorinai ma ekea-ḡenoḡoi ḡenoḡoiato-ḡoi, ḡia ḡesi beḡene guruḡa-guruḡa ḡana.

²⁷ Laḡani ruarua murinai, Porokio Festo na Feliki ḡena gavana ḡauveina gabuna eḡabiato. Senaḡi Iuda tarimari na beḡene ura-vinia ḡana, Paulo tu dibura numanai eraga-kwaneato.

25

Paulo Festo ḡoiranai

¹ Festo beveḡitaḡauni tanonai eraḡasito, ma ḡaro toitoi ḡekorito murinai, Kaisarea na Ierusalemā ḡana evaraḡeto. ² Monai Rubu Veaḡa vereri baregori e Iuda ḡitaḡauna tauri na Paulo ḡevaḡa-daḡaiato guruḡari ḡea kiragirito, ma Festo ḡenoḡiato, ³ ḡia bene vaḡa-kavari, be Paulo Ierusalemā ḡana bene tuḡu-iaḡoa. Korana Paulo dabara tumanai beḡene gana-torea ma beḡene vaḡi-masea boioḡana tu varau ḡetogaiaito-ḡoi. ⁴ A Festo evaḡaveseto, ekirato, “Paulo tu Kaisareai moḡea, dibura numanai ḡeḡita-ḡauani, ma au tu mo ḡana dori ma aḡenoḡoi-iaḡoni. ⁵ Be ḡemi veḡitaḡau tarimari neḡi au ḡesi Kaisarea ḡana baḡana iaḡo, be monai kara evei-leaiato beḡene kirāḡia, bema ḡia na rakava ta eveiato nai tu.”

⁶ Festo ḡaro imaima toitoi (8) o gabanana (10) ḡia ḡesi monai ḡetanuto vauro, Kaisarea ḡana ma evariḡoto. Elaḡanito vau Kota gabunai ea tanutarito, benamo evetuḡuto, Paulo ḡoirana ḡana beḡene ḡori-iaḡomaia ḡana.

7 Paulo ema raḡasito nai tu, Ierusalemā na ḡeaiḡomato Iuda tarimari na ḡeruḡa-ḡeḡeraḡiato, benamo ḡevaḡa-daḡaiato guruḡari gwaḡiḡiri ḡutuma ḡekiraḡirito, senaḡina ḡeri guruḡa tu asi vaḡa-moḡoniri gaburi. 8 Benamo Paulo ma evaḡa-veseto, ekirato, “Iuda tarimari ḡeri taravatu, e Rubu Veaḡa, ema Roma verena vaḡa-rakavari ḡana, veiaḡa rakavana ta asi aveiato.”

9 Senaḡi Festo na Iuda tarimari bene vaḡa-iaḡuri ḡana Paulo edanaḡiato, ekirato, “ḡoi ourani Ierusalemā ḡana bono varaḡe, be mai ḡevaḡa-daḡamuni guruḡari tu monai vau bana seḡaḡiri ba?” 10 Paulo evaḡa-veseto, ekirato, “Au tu Kaisara, Roma ḡeri vere, ḡena Kota gabuna ḡoiranai aruḡani, be mainai Kota na vevaḡa-iobuka veiaḡana au ḡegu ai bene veia. Au na Iuda tarimari vaḡa-rakavari veiaḡana ta tu asi aveiato, ḡoi tauḡemu maki ribamu ginikau. 11 Bema taravatu asi akorana-iaḡiato o mase veiaḡana rakavana ta aveiato, voina tu bana mase neganai, au tu asi akira-sirivaḡini bana mase ḡana tu-na. Senaḡi bema mai Iuda tarimari ḡeri vevaḡa-daḡa guruḡari au iatagu ai ḡekiraḡirini tu asi moḡoni nai, tarima ta asi ḡena seḡuka au bevini-vanaḡiguni ḡia ḡeri ai. Au aurani tu Kaisara na bene seḡaḡigu!”

12 Benamo Festo ma ḡena kanisoro ḡesi ḡeguruḡa-guruḡato murinai, Paulo evaḡa-veseato, ekirato, “Kaisara ḡenai bonoḡinoḡi lorinai, Kaisara ḡenai boiaḡoni!”

Paulo Agripa e Berenike ḡoirari ai

13 ḡaro kotari ḡevanaḡito murinai, vere Agripa e tobana Berenike, Festo rakaḡitana e beḡene vaḡa-namoa ḡana, Kaisarea ai ḡeraḡasito. 14 Monai ḡaro kota vovoka ḡetanuto murinai, Festo na Paulo guruḡana vere ḡena ekiraḡi-ginikauto, ekirato, “Tarima ta tu mainai maiaḡa. ḡia tu Feliki na dibura numai eraga-kwaneato. 15 Au Ierusalemā ḡana aiaḡoto nai tu, Iuda ḡeri Rubu Veaḡa vereri baregori e Iuda vereri na Paulo ḡevaḡa-daḡaiato guruḡari ḡegu ai ḡeḡwa-iaḡorito, e au ḡenogiguto, ḡekirato, ḡia ḡenai vevaḡa-iobuka veiaḡana bana veia. 16 Senaḡi au na avaga-veserito, akirato, ‘ḡita Roma tarimara ḡera maḡuri nuḡanai ḡevaḡa-daḡaiani tarimana tu asi roḡo bita vaḡi-mase guineani. ḡia tu ḡevaḡa-daḡaiani tauri ḡesi beḡe raka-vegogoni, ema ḡevaḡa-daḡaiani tarimari ḡoirari ai ḡevaḡa-daḡaiani guruḡari bevaḡa-vese guinerini roḡo.’ 17 Moḡa lorinai ḡia ema au mainai ḡaraḡasito nai tu, au tu asi ma avaga-nogato. Senaḡi elaganito nai, Kota gabunai atanutarito, benamo akirato, Paulo ḡeḡori-iaḡomaia atato. 18 Vevaḡa-daḡa tauri ḡeruḡa-vaisito nai, au mataboro atuḡamaḡito tu, veiaḡa rakavari vevaḡa-daḡari beḡe veini atato, senaḡi asiḡina. 19 ḡia ḡeri guruḡa mabarari tu, tauḡeri ḡeri toma-rakarigo dabarari veḡare-veḡareri kotari, ema tarima ta arana Iesu guruḡana moḡo. Iesu tu emaseto, senaḡi Paulo ekirani, ḡia tu maḡuri. 20 Mo dagara dabarari vetauvetauri au ḡegu ai tu egwaḡiḡito. Moḡa lorinai au na Paulo adanaḡiato, eurai Ierusalemā ḡana bene iaḡo ba, monai vau ḡia ḡevaḡa-daḡaiani guruḡari bana vaḡa-iobuka iobukari. 21 Senaḡi Paulo enoḡinoḡito, dibura numanai moḡo beḡene ḡita-ḡaua, bene iaḡo mo, Kaisara na vauro bene seḡaḡia. Moḡa lorinai akirarito, dibura numanai beḡene ḡita-ḡaua, bene iaḡo mo, Kaisara ḡenai bana tuḡu-iaḡoa.”

22 Benamo Agripa na Festo ekiraiato, ekirato, “Au aurani mai tarima tauḡegu na bana seḡaḡia.” Festo evaḡa-veseto, ekirato, “Boinani vau boseḡaḡiani.”

23 Elaḡanito, benamo Agripa e Berenike tu ḡeveḡabi-raḡeto, dabuḡa marevari maki barego lelevaḡiri ḡeveirito, benamo ma marevari ḡesi Kota

numanai ġema raka-toġato, vetari ġorikauna tarimari baregori e vanuġa barana tarima baregori ġesi. Festo eguruġato, benamo Paulo ġema ġoritoġaiato. ²⁴ Benamo Festo ekirato, “Kini Agripa e ġai ġesi boġoma fofori tarimami mabarami! Mai tau maiġa ġoġitaiani. Ġia tu Iuda tarimari Ierusalemaj e mainai Kaisareaj maiġeri na ġevaġa-daġaiato guruġana au ġegu ai ġeġwa-iaġoato. Ġia ġekoġoto, ġekirato, ġia tu asi ma bene maġuri-iaġo. ²⁵ Senaġi ġia ġenaj veiġa ta asi adoġariato bene mase ġana. Ma ġia tauġena, Kaisara aranaj enoġinoġito. Moġa lorinaj, ġia tu Kaisara ġenaj bana tuġu-iaġoa atato. ²⁶ Senaġi au tu asi ariba-ġinikauni, ġita ġera vere barana ġenaj fefa tu kamasi batoreani. Moġa lorinaj ġomi ġoirami ġana baġori-iaġomaia, e namo barana tu, ġoi ġoiramu ġana, Kini Agripa. Be mainaj sidanaġi-ġinikaua, be mai vetauvetauna kara bitana doġaria guruġana tu Kaisara ġena bana tore-iaġoa. ²⁷ Korana au atuġamaġini tu asi roroġoto, mai dibura tarimana au na batuġu-iaġoani, a vaġa-daġana guruġana tauna korikori tu asi batuġu-kauani.”

26

Paulo tauġena vetoreġau guruġari ekiraġirito Agripa ġoiranaj

¹ Agripa na Paulo ekirajato, ekirato, “Maoro avinimuni, tauġemu nove-varifju.” Benamo Paulo ġimana eġabi-vaisiato, benamo ġena vetoreġau guruġari esinajato, ekirato: ² “Kini Agripa! Au tu aiakuni, korana Iuda tarimari na ġevaġa-daġaġuni dagarari mabarari tu, toma ġoi ġoiramu ai avaġa-veserini. ³ Korana tu Iuda seneri na veġata ġeri veiġa e veġareveġare mabarari ġoi tu ma ribamu ġinikau. Moġa lorinaj anoġimuni, bono vevaġa-gwaġiġi, be ġegu guruġa bono seġaġiri.

⁴ Au aiġesi atanuto, misigu na veġata eiaġomato mo toma, ġegu tanobaraj e Ierusalemaj, Iuda tarimari mabarari tu ma ribari. ⁵ Au tu tovotovona na veġata ġeribaguto, ġeguruġa-fofori bema ġeurani nai tu. Ġegu maġuri evesinato na veġata au tu Farisea doġorona tarimagu. Toma-rakarigo korana-iaġina ġevaġa-gwaġiġiani doġorona. ⁶ Ma toma au Kota gabunaj bama ruġa, korana tu Barau na ġai senema ekira-torerito guruġana atuġamaġi-kauani nai. ⁷ Ġai ġema doġoro gabanana ruarua (12) na mo guruġa-tore ġevaġa-moġoniani, ma ġenari-taġoani bemoġonini naima, ġia na Barau ġetoma-rakarigoani boġi-laġani ma kokoreri ġesi. Vere o, au tu mo tuġamaġikau ġaramanaj Iuda tarimari na ġevaġa-daġaġuni. ⁸ Karase nai ġomi Iuda tarimami tari tu ġokirani, Barau na mase tarimana tu asi ilaila ma bevaġa-variġisiani?

⁹ Au maki atuġamaġito, dagara ġutuma gorogoro bana veiri, Iesu Nasareta tarimana arana bana lau-ġaua ġana. ¹⁰ Ierusalemaj au tu moġesi aveito-ġoi. Rubu Veaġa vereri baregori na seġuka ġeviniguto, benamo Barau ġena tarimarima veaġari ġutuma dibura numanaj atorero-ġoi, ema beġene vaġi-maseri ġetato-ġoi nai tu, au maki beġene mase guruġana avaġa-moġoniato-ġoi. ¹¹ Ġaro vovoka Iuda tarimari ġeri rubu tatai araka-toġato-ġoi, benamo akwari-korukorurito-ġoi, ema Iesu beġene kiraġi-rakavaia ġana avaġa-urario-ġoi. Au na abaruvini-rakava rakavarito-ġoi, naima vanuġa baregori boruri ġari maki aiagoto-ġoi, bana vaġa-midigu midiguri e bana lai-lausilausiri ġana.”

Paulo evetuġamaġi-kureto varina

12 “Mo veiga uranai Rubu Veaga vereri baregori na maoro geviniguto ema getuguguto, Damaseko gana aiagoto. 13 Benamo, Verebara, au tu dabara na rogo aiagoto-goi, a garo tu tubuamai, benamo garo mamana maki evanagiato mamana, guba na emarigoto, agitaiato, ma au gesi gaiagoto tarimari e au enanagi-tarimato. 14 Gai mabarama tano ai gaketotarito. Benamo au na garo fa asegaigato, Heberu garo ai au evaga-guruaguto, ekirato, ‘Saulo, Saulo! Karase nai au ovaaga-rakavaguni. Mani goi na tu gau masikona matana ofudiani, naima gemu ai tu gwaigigi ema tau gemu ovevaga-rakavani.’ 15 Benamo au akirato, ‘Veregauka, goi tu deikara?’ Veregauka evaga-veseto, ekirato, ‘Au tu Iesu, goi na ovaaga-rakavaguni tarimagu. 16 Senagi novarigisi, ema noruga-tari. Au goi gemu ai bafofori korana tu navaaga-ruغامu, be au gegu vetugunagi tarimamu ai bono iaگو gana. Ema toma kara bogita dagarari e goirai kara bavaaga-gitamuni dagarari maki tarima tari geri bonoa kiragi-foforiri gana. 17 Au na Isaraela tarimari e irau bese tarimari gerina bavaaga-magurimuni. Goi tu au na atugumuni, 18 matari bono vaga-fafari, ema mukuna na bono gori-kureri, be mamai begene ruغا, ema Satani gena seگka na bono gabi-vagiri, be Barau rekenai begene ruغا. Benamo Barau na geri rakava bene tugamaagi-fitogari ema Barau na eگabi-virigirito ma evaga-veagarito tarimari gesi gabu begene gauna, korana au gegu ai gevegabidadamani nai.’

Paulo na gena gauvei ekiragiani

19 Moغا lorinai, Kini Agripa, au tu mo mata-vanagi guba na ema foroforo dagarana genai tu asi akira-sirivagito. 20 Guine tu Damaseko ai e Ierusalem ai agobatato, moغا murinai Iudea tanona mabarana e irau bese fakari ai maki. Au agobatato-goi nai tu, akirarito-goi, geri rakava gerina begene vetugamaagi-kure, Barau genai begene iaگو. Benamo geri vetugamaagi-kure tu geri veiga na begene vaga-mogoniri. 21 Mo tu moغا garamanai Iuda tarimari na Rubu Veaga nuغانai gegabi-tariguto, gevaagi-masegu getato. 22 Senagi mo garo na beiaگoma mo maitoma, au tu Barau na evaga-kavaguni. Moغا lorinai mai bama ruغا-tari, tarima mabarari misina na beiaگو baregona goirari ai ama guruغا-foforini. Au na kara boruna ta tu asi akiragiani, senagina peroveta tarimari na e Mose na kara gekiragiato begorani dagarana moگو. 23 Dagarana maiga, Keriso tu bene midigumidigu, ma tau giniginena mase na ma bene varigisi-genogoi, benamo Barau gena mama varina Iuda tarimari e irau bese tarimari geri ai bene vari-fua.”

24 Paulo moگesi evetoregauto nuغانai tu, Festo na efarara-viniato, ekirato, “Paulo, goi tu bobabo! Gemu riba baregona na evaga-babomuni.”

25 Paulo evaga-veseto, ekirato, “Verebara Festo, au tu asi bababo. Au na kara akiragirini guruغari tu mogoni e maгata. 26 Kini Agripa! Au tu ma kokoregu ema asi garigu gesi goi bavaaga-guruغامuni, korana mai dagara maigeri mabarari goi tu ma ribamu. Au ribagu, mai bakiragiri dagarari mabarari goi gemu ai ta tu asi bevekure-toغا, korana maigeri dagara tu vekuretoغا gabunai ta asi egorato. 27 Kini Agripa, goi na mai peroveta tarimari geri guruغا ovaaga-mogonirini ba? Au ribagu goi na ovaaga-mogonirini.”

28 Agripa na Paulo ekiraiato, ekirato, “Mai horaغاuna kotunai, dori moگو nuغagu bovaغا-moirai, benamo dori moگو Keriso bavaغا-mogonia.”

29 Paulo evaga-veseto, ekirato, “Horaغاuna kubinai ba maukanai, senagi au

na Barau anogiani, goi e initoma au gesegeagi-taogoguni tarimami mabarami au kavana bogoro vei, senagina mai gebarubaruguto kavana mo go asigi.”

³⁰ Paulo mo gesina eguru ga-gosito, benamo kini, e gavana, e Berenike, ema gia gesi getanuto tarimari mabarari gevarigisito. ³¹ Geraka-rosito murika gana, benamo geguru ga-guru gato nai tu gekirato, “Mai tau tu vei ga rakavana ta voina tu bere mase o dibura numai bere tanu vei ana ta tu asi eveiato.” ³² Benamo Agripa na Festo ekiraiato, ekirato, “Bema asi bere kira, Kaisara na gena guru ga benea se ga gia asi beresi nai, mai tau tu tara ru ga-va gia.”

27

Paulo Roma gana eia goto

¹ Itali gana bagana ia go guru gana emogonito nai tu, Paulo e dibura tarimari kotari tu vetari gitagauna tarimana arana Iulio gimana getorerito. Gia tu Kaisara gena vetari dogorona nugana. ² Gai tu Adramitio boutina tai garageto. Mo bouti tu Asia tanona koneri gari beia goni boutina. Benamo mo bouti na gadauto. Makedonia tarimana ta arana Aristako maki gai gesi gaia goto. Gia tu Tesalonika na eia gomo.

³ Ma elaganito vau Sidono ai garagasito. Iulio na Paulo evetu ga-gwaiato, benamo maoro eviniato, karona geri ai bene ia go, be gena ura dagarari be gene vinia. ⁴ Mo gabu garaga-kwaneato nai, Saipras motumotu ravaravana rekena na gaia goto, korana iavara tu goirama na eia gomo goi. ⁵ Kilikia e Pamfilia iatari na garaga-vana gito, gaia goto, Mira ai gadarokauto. Mira tu Likia tanonai. ⁶ Monai vetari gitagauna tarimana na Alesandria boutina, Itali gana beia goni boutina, edogariato, benamo monai eva ga-ra ge vana gimo.

⁷ Garo vovoka tu gama tu gama mo go gadau-ia goto goi, e ma vekwara gima gesi Kenido sevinai garagasito. Monai iavara na eraga-gaumato lorina, Krete motumotu ravaravana rekena na gaia goto. Mo tu Salmone duduna reke ta kefona na. ⁸ Ma vekwara gima gesi fenu rikiri na gaia goto mo, gabu ta arana Darokau Gaburi Namori ai garagasito. Mo gabu e Lasea vanu gana vefakari tu asi mana ga.

⁹⁻¹⁰ Garo vovoka monai varau gekorito, e bouti na monana rei-ia go tu gwagi gi e ma garina, korana ganivea ga garona maki varau ekorito. Mo ga lorina Paulo na ekira-tore ga urito, ekirato, “Tau mabarami, au aribani gita gera ia go ia go tu berakavani. Gera farefare mabarari be ge rekwarekwani ema bouti maki berakava-mogova gini. Dia maigeri dagara mo go, senagi gita gera maguri maki bita fitogarini.” ¹¹ Senagi vetari gitagauna tarimana na tu bouti taritarina tarimana baregona e bouti tarimana garori ese ga girito, a Paulo gena guru ga tu asi e gabi-ra geato. ¹² Mo darokau gabuna faraka e iavara gueri ai tu asi namo. Mo ga lorina gutuma na tu geurato ba gana dau-tovo, be Foeniki ai vau faraka e iavara gueri ba gana gabiri. Foeniki tu Krete ai darokau gabuna ta. Reke ta tu iavara gere (o south-west) egoiraiani, o reke ta tu buibara (o north-west) egoiraiani.

Iavara na davara eva ga-rakava iato

¹³ Iavara gere evesinato, tu gama mo go e gauto goi nai, gia getu ga-ma gito tu geri garo namona be ge dogaria. Mo ga lorina dogo geinu-ra geato, benamo Krete fenu rikiri na mo go gedau-ia goto. ¹⁴ Asikauna tu iavara baregona arana koiviru, motumotu iatara gena na emari goto. ¹⁵ Bouti

ai ema kwari-kauato, benamo ġai tu asi ġema daunaġi dabarana. Ġoira ġana iaġo uradikana asi ġaveito, senaġi iavara ġena urai moġo ġadauto. ¹⁶ Motumotu misina arana Kauda gabigabina rekenai ġadau-toġato vau, ravaravana na ġadau-iaġoto. Monai vauro bouti misina ġobina ġatorea ġatato, vaġa-maġurina uranai ġavekwarraġi-rakavato. ¹⁷ Ġia na bouti misina ġeinu-raġeato bouti tuġuna ġana, benamo bouti ġesi ġebaru-kafaiato bene ġabi-taria ġana. Ema ġegarito, be bouti faraina maki ġeinu-riġoato, benamo ġareito moġo. Ġia ġeri gari korana tu iavara na bouti beġwa-iaġoani mo Sirtis ai Afrika rekenai davara sefana mirina tai bea tanukauni garina. ¹⁸ Mo iavara baregona ema ureure baregori ġesebonato nai, bouti maki dori moġo ġevei-buruato-go. Moġa lorinai elaganito nai tu, bouti ai ġeġurarito farefareri mabarari davara ġebubu-reirito, bouti bene meraġa ġana. ¹⁹ Ġaro vaġa-toitoinai tauġeri ġimari na bouti farefarena ma ġefiu-riġorito. ²⁰ Ġaro ġutuma varau ġeiaġoto, ma ġaro e visiġu asi ġefoforito, ema iavara maki ebarego-sirivaġito. Benamo ġema tuġamaġikau mabarari ġekorito, korana ġatuġamaġito, ġai tu asi ġema maġuri dabarana.

²¹ Ġaro ġutuma asi ġeġaniġanito murinai, Paulo ġoirari ai eruġato, benamo ekirato, “Ġomi tau, ġomi tu au garogu ġoro seġaġia, be Krete na asi tara dau-rosi; be mai farefare maġesi asi tara bubu-fitoga. ²² Senaġi toma au na alaunaġimini, akirani, boġono kokore! Korana tu ta asi bomaseni. Senaġi bouti ġereġana moġo moġoni berakava-moġovaġini. ²³ Au tu Barau ġena tarima ta ema au tu ġia vetuġunaġina aiāġo-vinini. Ġoraġani boġi, ġia ġena aneru ta seviru ai ema ruġa-tarito, ²⁴ benamo ekirato, ‘Paulo, asi bono gari. Ġoi tu Kaisara ġoiranai roġo boa ruġani, ema Barau ġena namo ġoi ġemu ai ġenana, ġoi ġesi boġo iaġoma tarimari mabarari maġuri beġe doġariani.’ ²⁵ Moġa lorinai, ġomi tau, au na akiramini, boġono kokore. Korana au na Barau tu avaġa-moġoniani, kara aneru na bekira-varagu tu bekiraġiri ilailanai beġe ġorani. ²⁶ Senaġi ġita tu iavara na motumotu tai bea kwari-kaurani.”

²⁷ Boġi vaġa-gabanana vasivasi (14) ġai tu Adria Davaranai iavara na ekwari-rakao rakaomato-go. Boġi nuġanai bouti ġwaragana tauri ġevemami-raġito, ġai tu tano varau ġakavinaġiato. ²⁸ Moġa lorinai varo dudunai dagara metona ta ġebaru-kauato, benamo davara ġefiu-reiato. Moġa nuġanai ġeribato, davara ġena varigo tu 37 mita kavana. Asi luana ma ġeġitaato, monai davara ġena varigo tu 27 mita moġo. ²⁹ Bouti fore ġeri ai beverarakauni garinai, bouti murina rekenai dogo vasivasi ġefiu-reirito. Benamo ġeġauġauto bene raga-laġani ġana. ³⁰ Bouti ġwaragana tauri ġeri ura tu beġene raga-lema. Moġesina naima ġia na bouti misina dobu ai ġetore-reiato, ġevei-ġofakauto bouti ġoiranai dogo kotari moġeri ġeiaġoto, ġea tore-rigori ġetato. ³¹ Senaġi Paulo na vetari ġitaġauna tarimana e vetari tauri ekirarito, ekirato, “Bema bouti ġwaragana tauri bouti ai asi beġe tanuni nai tu, ġomi maki asi boġo maġurini.” ³² Moġa lorinai vetari tauri na bouti misina varori ġekari-ġuturito, benamo ġevaġa-rei kwereġiato.

³³ Dori elaganito-go nai, Paulo na ġia mabarari enoġirito, ġaniġani kota beġene ġani. Ġia ekirato, “Ġomi tu ġaro gabanana vasivasi (14) boġo vaġa-noga-iaġia, kara ta roġosi ġoro ġania. ³⁴ Moġa lorinai boġono kokore e maġuri tuġamaġinai anoġimini, ġaniġani kota ġoga. Korana ġomi debami ġuiri tu sebona ta maki asi berekwa-rekwani bene. ³⁵ Moġesi ekirato

murinai, ġia na beredi ta eġabiato, benamo ġia mabarari ġoirari ai Barau evaġa-namoato, ma edudu-ġutuato, benamo eġaniato. ³⁶ Ġia mabarari maki nuġari ġevaġa-gwaġiġirito, benamo ġeġaniġanito. ³⁷ Bouti nuġanai ġai mabarama tu 276. ³⁸ Ġia mabarari ġeġani-maseto, benamo bouti bene meraġa uranai, widi tu davarai ġefiu-reirito.

Geta o ureure na bouti ebota-kirakiraiato

³⁹ Elagānito nai, bouti ġwaragana tauri na tanobara vetogana tu asi ġeġita-ginikauato. Senaġi ġaruka tanobara na davara ġana eraka-rosini, ma fenuna koutogana ġesi moġo ġeġita-iaġoato. Benamo ġetuġamaġito, bema ma dabara nai tu, monai bouti beġere vaġa-raga-raġea ġetato. ⁴⁰ Benamo dogo varori ġekari-ġuturito, davarai ġeraga-kwanerito. Mo hora sebonai leva o bara ġebaru-taririto varori maki ġeruġarito. Benamo ġoira rekenai farai ġediato, iavara na ġoira fenuna ġana bene kwari-iaġori uranai. ⁴¹ Senaġi bouti tu semure ġenai everarato, benamo etanukauto. Bouti ġoirana tu evedaġi-nunuto, a murina rekena tu ureure na ebota-kirakiraiato, e evezuki-rovorovoto. ⁴² Vetari tauri ġeboioġato, dibura tarimari tu beġene vaġi-maseri, korana beġe nau-rakani, benamo beġe raga-lemani garina. ⁴³ Senaġi vetari ġitaġauna tarimana ġena ura tu Paulo bene vaġa-maġuria, moġa lorinai ġia na ekira-ġoirito, mo veġa asi beġene veia. Benamo ma nau ribari tauri ekirarito, davarai ġeburi-rei, benamo beġene nau-guinea-iaġo fenu ġana. ⁴⁴ A tarima mabarari tu ġau tubiri o bouti taviri tari beġene ġabiri vau, ġia muriri na beġene rei-iaġo. Mo dabarai mabarari tanobara ġea dogarato, ta asi erekwa-rekwato.

28

Malta motumotunai

¹ Ta davarai kamasi ta asi eveito, mabarama namo moġo kone ai ġaraġekauto. Benamo monai vauro ġaribato, mo motumotu arana tu Malta. ² Mo motumotu tarimari na ġai ġemai tu veġa namo vedaureana ġeveiato. Korana mo ġura e nagure nuġanai ġema karava bara ta ġegasiato ġai bene tunu-seġuseġuma ġana. ³ Paulo eiaġoto lako degona ta ea ġabiato, benamo karavai ema tore-raġeato. Mota ta mo lako degonai karava gugurana na eġabiato, benamo ema nene-rosito, ma Paulo ġimanai ekafukauto. ⁴ Mo motumotu tauri na mo mota Paulo ġimanai ġerokautago ġeġitaiato, benamo tauġeri ġevemugu-vinito, ġekirato, “Asi ġofaġofa, mai tarima tu vevaġideba tarimana. Korana davara na tu benau-maġuri, senaġina godio vavinena Dike tu asi veġata eurani ġia bene maġuri.” ⁵ Senaġi Paulo na mo mota tu karavai ekora-fiuraġeato, ma Paulo tu rakava ta asi eġoitaġoato. ⁶ Tarima ġetuġamaġito, Paulo tauġanina tu toma egoba-vaissi-raġeni, ba toma eketotarini, benamo emaseni. Ġevaġa-noga manaġato, senaġi Paulo ġenai kara rakavana ta tu asi eġorato. Benamo ġia ma ġevetuġamaġi-kureto, benamo ġekirato, “Ġia maki barau ta!”

⁷ Mo gabu e motumotu tauna baregona arana Publio. Ġia ġena gabu tu asi manaġa. Ġia na eġabi-raġemato, e ġaro toitoi veġata ġia ġena varivari tarimamai evaġa-iaġomato. ⁸ Publio tamana tu keve e efurito-ġoi, be genagenai egena-taġoto-ġoi. Paulo ġenai eraka-toġato, ma eġurigiurito, ema ġimana iatanai etore-kaurito, benamo ġena keve enamoto. ⁹ Mo veġa eġorato, benamo mo motumotu ai keve tarimari mabarari Paulo ġenai ġeiaġoto, benamo ġia na ġeri keve ġerina evaġa-namorito. ¹⁰ Ġeri varevare

dagarari vovoka ġevinimato. Ma ġadaw ġana bakunai tu ġema iaġoiāgo ai baġa ura-vinirini dagarari ma ġevinimato.

Romai ġaraġasito

¹¹ Ġue toitoi murinai Alesandria boutina tai ġaraġeto. Mo bouti ai tu barau arana Dios natuna kafa merori ruarua vetoġari o fikisari ġeberarito. Mo bouti maki faraka e iavara ġueri tu mo motumotu ai edoġaririto. ¹² Ġaraġato mo Sirakuse ai ġaraġasito. Monai ġaro toitoi ġatanuto. ¹³ Monana ġadaw-ġeġeraġi-iaġoto mo Regio. Ġaro ta evanaġiato murinai, gabina iavarana etoġato, ma ġaro vaġa-ruaruanai vauro Puteoli ai ġaraġasito. ¹⁴ Monai tarikaka kotari ġadoġaririto. Ma ġaro imaima ruarua (7) tu ġia na monai ġeġabi-tarimato. Monana vau ġaraka-iaġoto Romai ġaraġasito. ¹⁵ Monai tarikaka kotari varima ġeseġaġiato, benamo ġai ġemai ġeiaġomato mo, vanuġa keiri arari Apia-Foru e Taven-Toi ġana. Paulo na eġitarito, benamo Barau evaġa-namoato, e tauna egwaġiġito.

Roma nuġanai

¹⁶ Romai ġaraġasito nai, Paulo tu maoro ġeviniato, ġereġana bene tanu. Senaġi vetari tauna ta na moġo bene ġita-ġaua. ¹⁷ Ġaro toitoi ġevanaġirito murinai, Paulo na Iuda ġedebaiato-ġoi tauri ekea-vegogorito. Ġema raka-vegogoto, benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Tarikakagu, au na ġera tarima ta asi avaġa-rakavaiato, ema senera ġeri veiġa maki asi avaġa-rakavarito. Senaġi au tu Ierusalemaj ġeġabiguto dibura tarimana ta noġa, benamo Roma ġeri gavamani ġimari ai ġetore-kauguto. ¹⁸ Ġia na ġedanaġiguto, ma ġegu guruġa ġeseġaġiato nuġanai tu ġeriba-maoroto, au tu asi ġegu vei-rakava ema beġene vaġi-masegu korana ta maki asi ġedoġariato. Moġa lorinai ġeurato beġene tuġu-vaġigu. ¹⁹ Senaġi Iuda tarimari na mo ura tu asi ġeġabi-raġeato. Moġa lorinai au tu asi ġegu dabara ta, naima anoġi-noġito Kaisara na ġegu guruġa bene seġaġia. Dia au tu ġegu tarimarima navevaġa-maoro-viniri ġana atato. Asiġi. ²⁰ Moġa lorinai bakea-iaġomami, au ġesi sima guruġaguruġa ġana. Korana Isaraela ġena tuġamaġiku lorinai au maiġesi ġebarubaruguto.”

²¹ Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġoi guruġamu fefana ta Iudea na asi ġadoġariato. Tarikakara monana ġeiaġomato tauri na maki varimu rakavana ta asi ġekiraġiato, be asi ġaseġaġiato. ²² Senaġi ġai ġaurani tu ġoi ġemu tuġamaġi guruġana baġana seġaġia. Korana gabu mabarari ai tarimarima na ġoi na mai doġoro tu ġerori-toreani.”

²³ Moġa lorinai ġia na ġaro ta ġeġabi-virigiatto. Mo ġaro ai tarima-rima ġutuma-bara Paulo ġena tanu gabuna ġana ġeiaġoto. Boġiboġi na veġata evesinato eiaġoto mo lavilavi, Paulo na Barau ġena Basileia eġobata-iaġiato. Ema Mose ġena taravatu na e peroveta tauri ġeri buka na Iesu varina ġia ġeri ekiraġi-ġinikauto, Iesu beġene vaġa-moġonia uranai. ²⁴ Tarima kotari na tu ġena guruġa ġeġabi-raġeato, a kotari na tu asi ġevaġa-moġoniato.

²⁵ Ġia nuġari tu dia sebona, moġa lorinai ġeraka-rovorovoto. Senaġi roġosi roġo beġene raka nuġanai, Paulo na guruġa ta ekiraġiato, maiġesi ekirato, “Iauka Veaġa peroveta tarimana Isaia ġenana ġomi senemi tu guruġa moġonina ekira-vararito. ²⁶ Korana iniġesi ekirato,

‘Noiaġo maiġeri tarima ġeri ai,
benamo bono kira:
Seġaġi tu boġo seġaġini,
senajasi boġo riba-maoroni.

Ĝita tu boĝo ĝitani,
senaĝi asi boĝo ĝita-fakani.

²⁷ Korana maĝeri tarima
nuĝari tu mukuna,
seĝari tu vekodobegau,
ema matari maki bubu.
Irau matari na beĝe ĝitani
e seĝari na beĝe seĝaĝini
e beĝe tuĝamaĝi-fakani,
benamo beĝe vetuĝamaĝi-kureni
ema bavaĝa-namorini garina.

(Barau tu moĝesi ekirani).’

²⁸ Moĝa lorinai au auranĝi ĝomi boĝono riba, Barau ĝena vevaĝa-maĝuri
varina tu irau bese tarimari ĝeri ai etuĝu-iaĝoato, be ĝia na beĝe seĝaĝiani!”

[²⁹ Paulo moĝesi eguruĝato murinai, Iuda tarimari ĝerakato, ma tauĝeri
fakari ai moĝo veĝareveĝare baregona ta ĝeveiato.]

³⁰ Laĝani ruarua tauĝena na edavaiato-ĝoi numanai etanuto. Ma
ĝia ĝenai ĝeiaĝomato-ĝoi tarimari mabarari eĝabi-raĝerito-ĝoi. ³¹ Barau
ĝena Basileia, (ĝena veĝitaĝau seĝukana evaĝa-ruĝaiani maiĝa), guruĝana
eĝobata-iaĝi vinirito-ĝoi, ema Vereĝauka Iesu Keriso varina evaĝa-ribarito-
ĝoi ma kokorena ĝesi. Ma tarima ta na tu asi ma ekiraĝoiato-ĝoi.

PAULO ĜENA TORETORE ROMA EKALESIARI ĜERI

Roma vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa Roma ekalesiari ĝeri tu laĝani 56 ema 57 fakari nuĝari ta etoreato, mo tu Korinto ekalesiari vaĝa-toitoina na evarivaririto nuĝanai etore-vinirito; mai tu Iesu emaseto murinai etoreato.

Paulo ĝena ura baregona Roma ĝana bene iaĝo, senaĝi Ierusalemna ĝana eiaĝoto roĝo (Apostolo 19:21). Monai Iuda tarimari tari na ĝeĝabi-tariato, ma ĝevaĝia ĝetato. Senaĝina Barau na enari-ĝaŭato, ma Roma ĝana bene iaĝo dabarana ekeoato. Moĝa lorinai Paulo tu Roma ĝana eiaĝoto laĝani 59 nuĝanai kavana.

Paulo Roma ĝana tu roĝosi bere iaĝo nuĝanai, mai fefa etore-vinirito. Paulo ĝena ura baregona tu, Barau ĝena Vari Namona ĝeri bene vaĝa-fofori ginikaua, ema Roma ekalesiari bene vaĝa-kokoreri ĝana (Roma 1:1 ema 11).

Roma bukana nuĝanai siri baregori tu karoa 1:16-17.

Mai fefa nuĝanai Paulo na Roma ekalesiari ĝeri dagara tari ekiraĝi-ginikaurito tu maĝeri: 1) Iuda tarimari ema irau bese tarimari tu Keriso ĝena Vari Namona ĝenana vauro Barau ĝoiranai vei-iobukaiobuka tarimari beĝe ruĝa-tarini, a dia taravatu ĝenana. 2) Tanobara tarimari mabarari, Iuda tarimari ema irau bese tarimari, tu vei-rakava nuĝanai ĝetanuni (karoa 1-3). 3) Karoa 3-8 nuĝanai tu vevaĝa-roroĝoto varina e vevaĝa-veaĝa varina, ema Barau marevana mamana baregona befoforini varina. 4) Karoa 9-11 tu ĝabiviriĝi varina; Barau na Iuda tarimari asi beĝabi-raĝeri, Keriso asi ĝevaĝa-moĝoniani nai; ema Iuda tarimari Barau na ma beĝabiraĝe-ĝenogoirini, korana Keriso ĝenai ma beĝe veĝabidadamani. 5) Karoa 12-16 tu ekalesia doĝorona kamasī beĝene tanu Barau ĝoiranai.

Paulo na apostolo ĝauveina eveiato, korana Barau na ekeaiato nai

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝena vetuĝunaĝi taugu; ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Au tu ekeaguto, ĝena apostolo tarimagu ai aiagoto, ema evirigiĝuto, Barau ĝena Vari Namona bana vari-fiua ĝana. ² Mai Vari Namona tu guinenai Barau na peroveta tarimari mururi na ekiraĝi-toreato, benamo Buka Veaĝa nuĝanai ĝetoreato. ³ Mai tu Barau Natuna, ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso, varina. Ĝia tu tanobarai ema maĝurito, ema Kini Davida garakana. ⁴ Ĝia mase ĝenana evarigiĝi-ĝenoĝoito, monana lauka Veaĝa na ma seĝukana ĝesi ĝita ĝerai evaĝa-foforiato ĝia tu Barau tuĝutuĝu Natuna. ⁵ Iesu ĝenana ema ĝia arana bakunai, ĝai varevare-bara e apostolo dagina ĝaĝabiato, bese irauirau tarimari baĝana vetauri, Barau beĝene vaĝa-moĝonia e beĝene seĝaĝi-vinia. ⁶ Ma ĝomi maki, Roma nuĝanai ĝotanuni tarimami, ĝia ĝesi Barau na ekeke-sebonamito, Iesu Keriso ĝena tarimarimai boĝono iaĝo ĝana.

⁷ Gomi Roma nuĝanai ĝotanuni tarimami mabarami, Barau na eura-vinimini e ekeamito, ĝena vevaĝa tarimari ai ĝoiagoto, ĝomi avaaĝa-namomini: Barau ĝita Tamara ema ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo ĝena ura baregona Romai bene varivari

⁸ Ĝegu guruĝa giniguinena, au ĝegu Barau atanikiu-viniani Iesu Keriso aranai ĝomi mabarami iatami ai, korana ĝemi veĝabidadama variri tanobara

mabarana nuḡanai ḡekiraḡi-foforirini. ⁹ Natuna Varina Namona aḡobata-iaḡiani, ma iaukagu mabarana ḡesi vetuḡunaḡina aiaḡo-vinini Barauna ḡoiranai, ḡomi tu ḡegu ḡuriguḡi mabarari nuḡari ai asi atuḡa-rekwamini. ¹⁰ Ema maki ḡegu ḡuriguḡi nuḡari ai anoḡinoḡi-bukani, akirani, bema initoma Barau eurani nai, ḡegu dabara ta bene vei-rorogotoa, be ḡemi ai bana iaḡosi. ¹¹ Korana au ḡegu ura baregona tu bara ḡitami, be lauka Veaḡa varevareri kotari ma bara vinimi, boḡono kokore ḡana. ¹² Mo tu ḡomi e au tara velaunaḡi-vevini ḡera veḡabidadama nuḡanai.

¹³ Tarikakagu mabarami, boḡono riba-maoro, nega ḡutuma aurato ḡomi ḡemi ai bana iaḡosi atato, senaḡi ḡegu iaḡosi lairi tu ḡevetoutou-kauni beiaḡoma mo toma. ḡegu ura, irau bese tari na ḡegu ḡauvei ḡenana vevaḡa-kava ḡeḡoitaḡoato ema Iesu Keriso ḡena doḡoro tarimari ai ḡeiaḡoto kavana, ḡomi maki fakami ai bana vevaḡa-kava. ¹⁴ Barau na ḡauvei eviniguto, Griḡ tarimari e asi Griḡ tarimari, iaunega tarimari e vei-babobabo tarimari bana vaḡa-kavari ḡana. ¹⁵ Moḡa lorinai au ḡegu ura baregona tu, mai Vari Namona ḡomi Romai ḡotanuni tarimami mabarami ḡemi ai maki bana ḡobata-iaḡia.

Vari Namona tu ma ḡena seḡuka

¹⁶ Barau ḡena Vari Namona maiakana asi aveini, korana mai Vari Namona nuḡanai Barau seḡukana eḡauveini, ḡia ḡevaḡa-moḡoniani tarimari vaḡa-maḡuriri ḡana: Iuda tarimari ḡeri ai guine, gabi ai vau bese iraurau tarimari. ¹⁷ Korana Vari Namona nuḡanai tu Barau na tarimarima kamasi vei-iobukaiobuka tarimari bekiraḡirini efororini. Vei-iobukaiobuka tu veḡabidadama nuḡanai moḡo korana na beiaḡo mo magona, Buka Veaḡai ekirani kavana: “Barau beḡabidadama-viniani tarimana tu Barau na vei-iobukaiobuka tarimanai bekiraḡiani, benamo bemaḡurini.”

Barau ḡena baru tarimarima ḡeri ai

¹⁸ Barau ḡena baru guba na efororini, korana tarimarima na Barau asi ḡekorana-iaḡiani e veiḡa iobukaiobukari asi ḡeveirini. Ma ḡeri veiḡa rakavari ḡerina guruḡa moḡonina ḡelaulau-ḡauani. ¹⁹ Barau beḡe ribaiani maḡuriri mabarari ḡia ḡeri ai tu fofori, Barau tauḡena na evaḡa-fofori ginikaurito. ²⁰ Barau asi taḡitaiani, senaḡi guba e tanobara eveirito, monana beiaḡoma mo toma, Barau vetoḡana vekuretoḡana tu taḡita-ginikaurini. ḡia tu moḡoni Barau tuḡutuḡu ema ḡena tanu-vanaḡivanaḡi seḡukana tu ḡimana ḡauveiri dagarari na maki ḡevaḡa-foforiani, be taribaiani. Moḡa lorinai tarimarima tu asi ḡena vetoreḡau laina.

²¹ Oba, ḡia moḡoni ma ribari Barau, be ḡere vaḡa-raḡea, senaḡi asi ḡevaḡa-raḡeani ema asi maki ḡetanikiu-viniani. A ḡeri tuḡamaḡi tu vei-taḡuitaḡui na moḡo ḡevaḡa-vonurini. Moḡa lorinai ḡeri tuḡamaḡi babobabori na nuḡari ḡevaḡa-mukunarini. ²² ḡia tauḡeri ḡekirani, ḡia tu ma iaunegari ḡetoni, senaḡi ḡia tu ḡebaboto. ²³ Be maḡuri vanaḡivanaḡi Barauna beḡere vaḡa-raḡea, senaḡi ḡima vevei dagarari vaḡa-ilailana ma beḡe maseni tarimari iouiouri o laulauri, e boḡa bairi, manu, ema tano ai ḡedarani dagarari iouiouri ḡevaḡa-moḡonirini.

²⁴ Moḡa lorinai Barau na veiḡa mirori beḡene vei ḡana etao-fitoḡarito, be beḡene mata-boraḡa nuḡari ai ḡeverere-iaḡirini ilailanai, e tauḡeri fakari ai vevaḡa-maiaka veiḡari iraurauri na tauḡaniri beḡene vaḡa-rakavari. ²⁵ ḡia na Barau ḡena guruḡa moḡoniri gaburi ai tu ḡofaḡofa veiḡari ḡeveirini, ema

Barau na eveirito dagarari ġetoma-rakarigo vinirini e vetuġunaġiri ġeiaġo-vinini, a moġeri eveirito Barauna tu asiġi. Ġia moġo ġereġana sivevato-iaġia, asi dokona, asi magona. Amen.

²⁶ Tarimarima moġesi ġeveito nai, Barau na etao-fitoġarito, maiaka veigari beġene uravini-lelevaġiri ġana. Ġeri vavine maki veġaraġo maġuriri roroġotori ġeiaġuirini, ma karori ġesi ġevekima-vevinini. ²⁷ Tauri maki ġia kavana, vavine ġesi kima maġuriri korikori tu ġeiaġuirini, ma tau karori ġemata-ġaniġani-iaġirini. Mo tu tau tauġeri karori ġesi moġo boru ġeravani. Maġeri veigra rakavari voiri metori tu ġia tauġeri na ġeġabirini.

²⁸ Ma iatanai, ġia tu asi ġeurato, Barau beġene riba-ġinikaua e tuġamaġi-faka ġia nuġari iaġasiri ai beġene tanu, naima etao-fitoġarito ġeri tuġamaġi babobabori ġeri ai, be asi beġere veiri veigari beġene veiri ġana. ²⁹ Ġia tu rakava mabarari na ġevonuvonu-raġeto, veigra rakavari, mata-ġaniġani, tuġamaġi barubaru, mama, vaġideba, veġareveġare, veribaġani e tarimarima vaġa-ketori veigari, veroritore, ³⁰ guruġa vemuriġoi, Barau ġeiau-rakavaiani, seġafore rakavarakava, kira-sirivaġi, e veiavi; vekiraġi-varaġevaraġe, rakava vei dabarari variġuri ġevaġa-reforini, sina-tama ġarori asi ġeseġaġirini; ³¹ asi ġetuġamaġi-fakani, asi tuġamaġi-kauri tarimari, veuravini asi ribari tarimari, vevetuġaġwa asi ribari tarimari. ³² Oba, ġia tu ma ribari, Barau ġena veġausina o sisiba tu ekirani, vei rakava tarimari tu beġe maseni. Senaġi ġia na tu ġeveirini, ma dia ġia na moġo ġeveini, senaġi tarimarima kotari na ġeveirini maki ġeiau-namorini e ġeġabi-raġerini.

2

Barau ġena vevaġa-maoro

¹ A ġoi tarima tari ovaġa-maororini ma kerereri ai orangani tarimamu, ġoi tu asi ġemu vekira-ġuniġau laina. Ġoi na tarima ta ovaġa-maoroani, ma ġena veigra rakavari okiraġirini nai tu, ġoi tauġemu moġo ovevaġa-metoni e ovevaġa-kotani. Korana tu tarima ta ġena veigra rakavari okiraġirini veigari tu, ġoi tauġemu na maki oveirini. ² Ġita tu ribara, Barau na moġesi veigra rakavari ġeveirini tarimari bevaġa-maoro vinirini, ma meto bevinirini tu roroġoto. ³ Kamasu ġotuġamaġini, ġomi, tarimarima kika moġo, na tarimarima kotari ġovevaġa-maoro vinirini, ma nuġanai tu ġomi tauġemi na maki mo veigra rakavari tu ġoveirini. Ġomi ġotuġamaġini Barau ġena vevaġa-maoro ġenana tu boġo raga-maġurini? ⁴ Ba Barau ġena namo baregona, e nuġana eġabi-tariani, e vevaġa-gwaġiġi iatari ai tu asi tauri ġotoni? Ba asi ġoribani Barau ġena namo baregona anina tu, ġomi boġono vetuġamaġi-kure ma boġono raka-kure ġana? ⁵ Senaġina ġomi nuġami tu ġovaġa-gwaġiġirini, ma asi ġovetuġamaġi-kureni. Maġesi ġoveini tu tauġemi iatami ai ġemi meto iatai-iatai ġolabulabu-kaurini. Ma Barau ġena Kota baranai ġena vevaġa-maoro roroġotona beveiani mo ġaro ai vau ġena baru bevaġa-foforiani, benamo ġemi veigra metori boġo ġabirini. ⁶ Barau na “tata karakara ġoveito ilailari ai tauri ma bevinimini.” ⁷ Tarima kotari tu ġobiri ġevetoreni veigra namori ġeveini, Barau marevana, e ġabiraġena, ema asi bedokoni maġurina ġevetauani. Barau na ġia tu maġuri vanagiġanaġi bevinirini. ⁸ A tarima kotari tu tauġeri ġeri namo moġo ġevetaurini, ema guruġa e maġuri moġonina tu ġeruġarini, ma rakava veigari ġekorana-iaġirini. Ġia tu Barau na beiau-rakavarini ma baruna ġesi. ⁹ Beġe vei-rakavani tarimari mabarari tu rakava metona baregona ema midigumidigu baregona beġe

gabiani. Mo tu Iuda tarimarima ġeri ai beġe ġora-guineni, ma murinai tu irau bese tarimari ġeri ai maki beġe ġorani. ¹⁰ Senaġi veiġa namori beġe veini tarimari mabarari ġeri tu, Barau na mareva baregona e vemataurai barana ema maino bevinirini: Iuda tarimari ġeri ai guine, ma murinai tu irau bese tarimari ġeri ai maki. ¹¹ Korana Barau na tarimarima mabarari maġuri sebonai moġo eġabi-raġerini, ġeri veiġa loriri ai voiri evinirini.

Barau na Iuda tarimari e irau bese tarimari bevevaġa-maoro vinirini

¹² Irau bese tarimari tu Mose ġena taravatu asi ribari, nuġanai ġevei-rakavani, moġeri mabarari beġe mase-buġani, (Barau na bekota-vinirini), taravatu murikanai enabe asi ribari; ema Iuda tarimari tu taravatu ma ribari, senaġina ġevei-rakavani tarimari mabarari tu taravatu na bevaga-maoro vinirini. ¹³ Korana taravatu ġeseġaġiani moġo tarimari, Barau ġoiranai tu dia vei-iobukaiobuka tarimari, senaġi taravatu ġekorana-iaġiani tarimari vau, Barau na ekiraġirini vei-iobukaiobuka tarimari.

¹⁴ Oba, irau bese tarimari tu asi ġeri taravatu, senaġi ġeri maġuri nuġari ai taravatu na ekiraġirini veigari tu ġeveirini. Moġeri mabarari tu ġeri taravatu ai ġeiaġoni, a ġia tu asi ġeri taravatu senaġi. ¹⁵ Ġia ġeri veiġa na evaġa-foforiani, Barau ġena taravatu na eura-vinirini veigari tu ġia loruri ġuturi ai etorerito. Maġa tu nuġari iaġasiri na maki evaġa-moġonirini, korana tu ġaro tari ai ġeri tuġamaġi na evaġa-daġa-raġerini, ma ġaro tari ai tu gogobari eragani. ¹⁶ Au na Vari Namona aġobata-iaġiani tu, Barau na tarimarima ġena veiġa e tuġamaġi vekuretoġari Iesu Keriso ġenana bevevaġa-maoro vinirini ġaronai vau beġe foforini.

Iuda tarimari e taravatu

¹⁷ A ġoi Iuda tarimamu tu kamasi otuġamaġini? Oba, ġoi tu ovekiragini Iuda tarimamu. Ma ġoi tu taravatu ġenai ovetabekauni, e oveiavini, okirani, ġoi tu Barau ġena bese tarimamu. ¹⁸ Ma okirani, Barau tu ma ribamu e ġena ura veiġa namo vedaureari e rakavari oġita-learini, korana taravatu na evaġa-ribamuni nai. ¹⁹ Ġoi okirani, moġoni ġoi na mata-bubu tarimari boġori-kaurini, ema ġoi tu mukunai ġetanuni tarimari ġeri kere mamana; ²⁰ ema vei-babobabo tarimari kira-rogori tarimamu, e mero keikeiri ġeri vevaġa-riba tarimamu, korana tu taravatu nuġanai iaunega ema guruġa moġoniri ġetanuni dagarari tu ma ribamu. ²¹ Ġoi na karomu tu ovaġa-ribarini, a ġoi tauġemu tu asi ovevaġa-ribani. Tarimarima oġobata-vinirini nai tu okirani, "Asi boġono lema," otoni, a ġoi tu olemani. ²² Tarimarima asi beġene veġura-vanaġi otorini, ma ġoi tu oveġura-vanaġini. Kwaivakuku oiau-rakava-vinirini, senaġi ġeri rubu nuġari farefareri tu olemarini. ²³ Taravatu ovaġa-raġe lelevaġirini nuġanai tu, Barau ġoi na tu asi ogubakauani, ġena taravatu tu oseġafore-vinirini. ²⁴ Buka Veaġai tu inġesi ekirani, "Barau arana irau bese tarimari na vekaravari ai ġekira-fitoġaiani, korana tu ġomi ġemi kira-sirivaġi lorinal."

²⁵ Mero tauġani kefiru lamavaġi veigana tu ma tauna, bema taravatu bokorana-iaġirini nai. Senaġi bema taravatu okira-sirivaġi vinirini nai, ġemu kefi-lamavaġi veigana tu asi taunai beiaġoni, ema ġoi tu kefina asi ġelama-vaġiato tarimana kavanai. ²⁶ Irau bese tarimari tu kefiru asi ġelama-vaġito. Senaġi bema taravatu maġuriri korikorri ġeveini nai tu, Barau ġoiranai ġia tu kefiru ġelama-vaġirito tarimari kavana, ene? ²⁷ Oba, taravatu bukana tu ġemu ai, ema kefiru tu ġelama-vaġiato. Senaġina bema ġoi na taravatu okira-sirivaġiani nai tu, taravatu ekorana-iaġiani

tarimana, mai tu irau bese tarimana, Kota seanai betanuni, benamo ġoi bevaġa-kotamuni. Aba, tauġani rekenai tu kefina asi ġelama-vaġiato, senaġi. ²⁸ Bema tarima ta tu arana korina moġo Iuda tarimana ema kefi-lamavaġi maki murika ema tauġani kefina vetoġana korina moġo nai tu, ġia tu dia Iuda tarimana korikori. ²⁹ Asiġina ġinavaġi. Iuda tarimana o Barau ġena bese tarimana korikorina tu deikara nuġana iaġasina na ema ġena tuġamaġi na evaġa-foforiani, ġia tu Iuda tarimana. Ema kefi-lamavaġi veigana maki tarimarima loruna ġutunai bene fofori. Ġia tu dia taravatu guruġari ġetorerito moġeri korana-iaġiri ai beġorani. Asiġina. Ġia tu Barau Iaukana na tarimarima nuġana iaġasinai beveiani dagarana. Mo tarima moġa tu dia tarimarima na bevaġa-raġeani, senaġi Barau na bevaġa-raġeani.

3

¹ Iuda tarimari na irau bese tarimari ġevanaġirito? Mero tauġaniri kefirri ġelama-vaġirini ġenana tu kara namona ġedoġarito? ² Aba, dagara namori ġutuma ġedoġarito! Tovotovonai tu Barau na ġia muruna guruġari korikori evaġa-ġauna-iaġirito.

³ Ma bema Iuda tarimari kotari Barau ġenana ġeraka-veġitato, asi ġeri veġabidadama nai tu aiġesi? Moġoni, Iuda tarimari kotari tu asi ġeri veġabidadama; senaġi ġia asi ġeri veġabidadama lorinai, Barau ġena kiraġitore maki asi taunai beiaġoni ba? ⁴ Asiġina ġinavaġi! Barau tu moġoni veġata, ġena kiraġitore asi eketoni, ma tarimarima tu ġeġofaġofani. Buka Veaġai ekirani kavana, “Barau, ġoi boguruġani nai tu, beġe vaġa-moġonimuni, ema Kotai beġe ġofaġofa-iaġimuni nai maki bovaġa-darererini.”

⁵ Tarima kotari na ġeri vefafaugau guruġari beġe kiraġirini, beġe kirani: Bema ġita ġera veġa asi roroġotori na tu Barau ġena vei-iobukaiobuka etore-fofori ginikauani nai, ġita tu kara bita toni? Bita kirani, Barau na ġena baru veġari ġita iatarai ema-torerini nai tu maoro ba? ⁶ Asiġina, Barau ma ġena maoro. Bema Barau tu asi roroġoto nai tu, ġia na tanobara mabarana tu kamasi bevevaġa-maoro viniani? ⁷ Tarima ta ma bevafau-ġauni, bekirani, “Bema au ġegu ġofaġofa na Barau ġena guruġa moġoniri evaġa-fofori ginikaurini ema ġia marevana evaġa-baregoani nai tu, kara dainai au tu roġo mo evaġa-daġaguni rakava tarimagu etoni?” ⁸ Mo guruġa tu babo, noġa moġo ini guruġa kavana, “Rakava sivei, be namo bene fofori.” Tarima kotari na ġai ġevaġa-rakavamani, ġeġofaġofa-iaġimani, ġekirani, ġai tu maiġesi ġakirani ġetoni. Maiġesi ġai ġeġofaġofa-iaġimani tarimari Barau na voini metona bevinirini tu asi vetoukauna, korana ġeri ġofaġofa lorinai.

Tarima ta asi iobukaiobuka

⁹ Benamo kara ma bita toni? Ġita Iuda tarimara moġo namo, a irau bese tarimari tu asiġi? Asiġina ġinavaġi! Varau bita kiraġia, Iuda tarimari e irau bese tarimari vekaravari ai ta tu asi ġena rakava asi bita toni. ¹⁰ Buka Veaġai tu maiġesi ġetoreato:

“Tarima ta asi iobukaiobuka,
sebona kwarikwari ta maki asiġina;

¹¹ tarima ta asi etuġamaġi-roroġotoni,
ta na maki Barau asi evetauani.

¹² Mabarari ġeraka-doġe-muriġito,
ġia mabarari veġa iobukaiobukana tu asi ġeveiani,

mabarari asi ġevei-roroġotoni,
ta veiġa namo asi ribana,
sebna kwarikwari ta maki asiġi.

¹³ Ġia godokari mase guriri kouġari kavana;
meari na ġofaġofa rakavari ġekiraġirini.

Geri guruġa na mase ġevaġa-ġorarani,
noġa moġo mota foisiniri
ġia bibiġari ai ġetanuni.

¹⁴ Mururi ai tu vevane e vekira-barubaru na ġevonu-fokafokato.

¹⁵ Ġia tu ġeġarimoġi-rakavani vevaġi ema vevaġideba veiġari ai;

¹⁶ ġeri iaġoiāġo gaburi ai tu vei-rovorovo e rakava ġeiaġuini.

¹⁷ Maino maġuriri tu asi ribari.

¹⁸ Asi ġeri vegubakau ta Barau ġenai.”

¹⁹ Ġita ribara, maġeri taravatu guruġari na kara dagara ġekiraġiani tu, mo deikara taravatu gaburenai ġetanuni tarimari ekirarini. Moġa tauna tu, taravatu gaburenai ġetanuni tarimari ema tarimarima mabarari maki mururi na kara ta asi beġene kiraġia, ema mai tanobarai tarimarima mabarari Barau ġoiranai beġene ruġa-tari ma ġeri vei-rakava. ²⁰ Moġa lorinai taravatu korana-iaġina maġurinai tarima ta asiġina ġinavaġi Barau ġoiranai Barau na bekiraġi-foforiani, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana. Asiġina, taravatu ġenana ġita na vei-rakava taribaiani.

Vei-iobukaiobuka tu veġabidadama ġenana eiāġomani

²¹ Senaġi inította kamara dabarai Barau na tarimarima ekiraġirini vei-iobukaiobuka tarimari etoni dabarana tu bema fofori-ginikau. Mo tu dia taravatu korana-iaġina maġurinai. Asiġina. Mai tu Mose ġena taravatu na ema peroveta tarimari ġeri guruġa-fofori ai ġekiraġiāto dabarana na. ²² Mai vei-iobukaiobuka Barau ġenana eiāġomani tu Iesu Keriso beġe ġabidadama-viniani tarimari mabarari na beġe ġabiani. Ta tu asi irau. ²³ Korana tarimarima mabarara tu rakava tarimara moġo, be mabarara Barau marevana namona ġenana taveġitato. ²⁴ Senaġi Barau ġena varevarebara nuġanai asi ġera kerere etorani, korana Keriso Iesu ġenana ġera rakava ġerina evaġa-maġurirato. ²⁵ Barau na Iesu tu ginitaġo varevarenai evaġa-iaġoato, korana tarimarima ġia ġenana bene ġabi-raġeri ġana. Moġa maġurina tu iniġesi: Deikara ġia raranai beveġabi-dadamani tu, Barau na ġena rakava betuġamaġi-fitoġarini. Barau na mo maġuri eveiāto anina tu, ġia ġena iobukaiobuka bene vaġa-foforia ġana. Guinenai rakava ġeveito-ġoi nai tu, eġita-dagaseġirito-ġoi, rakava voiri asi eveito-ġoi. ²⁶ Ma maitoma Iesu tu ginitaġo varevarenai evaġa-iaġoato korana ġena vei-iobukaiobuka bene vevaġa-ġita-iaġiri inította ġana, be ġia ġena iobukaiobuka bene fofori, e ġia na Iesu Keriso ġeġabidadama-viniani tarimari maorori bene kiraġiri.

²⁷ Be ġita tu kara bita veiavi-iaġiani? Vekokoroku tu asi ġena gabu ta. Kara dainai? Taravatu takorana-iaġiani nai? Asiġi, maġuri tu veġabidadama maġurinai moġo bita doġariani. ²⁸ Korana bitana riba-maoro, tarimarima tu veġabidadama lorinai Barau na eġabi-raġerani, a dia taravatu bita korana-iaġiani nai.

²⁹ Be Barau tu Iuda tarimari moġo ġeri? Ġia tu dia irau bese tarimari maki ġeri Barau? Aba, ġia tu irau bese tarimari maki ġeri Barau, ³⁰ korana Barau tu sebna moġo. Ġia na tauġaniri kefirri ġelama-vaġito tarimari veġabidadamai maorori bekiraġini, ema kefirri asi ġelama-vaġirito tarimari

maki maorori bekiraġini mo veġabidadama sebona na. ³¹ Moġa nuġanai veġabidadama na taravatu seġukana tavaġiani? Asiġina ġinavaġi! Senaġi taravatu tavaġa-ruġa gigitariani.

4

Aberahamo ġena veġabidadama

¹ Ġita tu kara ma bita kiraġiani, senera Aberahamo na mai maġuri maġa ema ġoitaġoato iatanai? ² Bere moġoni, Aberahamo ġena ġauvei e veġa bakunai Barau goiranai vei-iobukaiobuka tarimanai bere iaġo tu, tauġena bere vekiraġi, ġia tu kwalimu-koru na bere vekiraġi. Senaġi ġia Barau goiranai tu asi ġena vekokoroku gabuna ta. ³ Buka Veaġa nuġanai tu kara etoni? Buka Veaġa nuġanai tu ekirani, “Aberahamo na Barau ġena guruġa evaġa-moġoniato nai, Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato.” ⁴ Tarima ta eġauveini, benamo voina beġabiani. Ġia mo eġauveini nai, voina eġabiani moġa tu, ġevarevare-viniani dagarana asi bita toni. Asiġina ġinavaġi. Mo tu ġia ġena ġauvei voina veġata. ⁵ Senaġi tarima ta, ġia tu ġauvei o veġa ta asi eveiani, senaġi ġia tu Barau, rakava tarimari vei-iobukaiobuka tarimari ai evaġa-iaġorini Barauna, ġenai eveġabidadamani. Mai tarima maġa tu ġena veġabidadama lorinai, Barau na ekiraġiani, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana etoni. ⁶ Davida na maki mo guruġa sebona ekiraġiato. Maiġesi tarimari tu ekirarito, beġe iakuni etato. Mo tu ġauvei o veġa tari asi ġevairini, senaġi Barau, rakava tarimari asi ġeri vei-rakava etorini Barauna, na ġia tu ekirarini, vei-iobukaiobuka tarimari etorini. Davida ekirato,

⁷ “Ġeri kira-sirivaġi etuġamaġi-fitoġarini,

e ġeri rakava eġabi-vaġirito tarimari tu beġe iakuni.

⁸ Vereġauka na ġena rakava iatanai asi ma beia-veini tarimana tu beiakuni.”

⁹ Vevaġa-namo ema iaku maiġesiri tu tauġaniri kefirri ġelama-vaġirito tauri moġo ġeri, ba tauġaniri kefirri asi ġelama-vaġirito tauri maki ġeri? Varau bita kira, Aberahamo tu ġena veġabidadama lorinai, Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato. ¹⁰ Aitoma ġia vei-iobukaiobuka tarimanai eiaġoto? Tauġanina kefirri ġelama-vaġiato murinai, ba tauġanina kefirri roġosi roġo beġene lama-vaġia nuġanai. Ġia tu dia tauġanina kefirri ġelama-vaġiato murinai vauro Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato. Asiġina. Ġia tu tauġanina kefirri roġosi roġo beġene lama-vaġia nuġanai, vei-iobukaiobuka tarimanai eiaġoto. ¹¹ Ġia tauġanina kefirri tu gabi vauro ġelama-vaġiato. Mo tauġanina vauro ma ġelama-vaġiato moġa tu, ġia tauġanina roġosi roġo beġere lama-vaġia nuġanai vei-iobukaiobuka tarimanai eiaġoto, moġa vetoġana moġo ma evaġa-moġoniato. Monana Aberahamo tu Barau ġevaġa-moġoniani tarimari tamari ai eiaġoto, enabe tauġaniri kefirri asi ġelama-vaġirito senaġi. Korana Barau ġevaġa-moġoniani tarimari tu, Barau na eġabi-raġerini vei-iobukaiobuka tarimari. ¹² Ema ġia tu tauġaniri kefirri ġelama-vaġirito tarimari maki tamari. Au na dia tauġaniri kefirri ġelama-vaġi-kavarito tarimari akiraġirini. Asiġina. Senaġi tamara Aberahamo tauġanina kefirri roġosi beġere lama-vaġia nuġanai, Barau eġabidadama-viniato kavana, ġia na maki Barau moġesina ġeġabidadama-viniani tarimari akiraġirini.

Taravatu e veġabidadama

¹³ Barau na Aberahamo ekira-toreato, ekirato, ġia ma garakana ġesi na mai tanobara beġe ġaunaiani. Mai kiragiġore guruġana Barau na ekiraġiatio tu, dia Aberahamo na taravatu ekorana-iaġiatio nai, senaġi Barau eġabidadama-viniatio nai, benamo vei-iobukaiobuka tarimananai eiaġoto. ¹⁴ Bema taravatu ġekorana-iaġiani tarimari na tanobara beġere ġaunaia nai, veġabidadama tu asi ġena namo ta, ema kiragiġore guruġana maki guruġa korina moġo. ¹⁵ Aba, taravatu na tu Barau ġena baru baregona evaġa-ġoraiani. Senaġi bema taravatu asiġina tu, tarima ta na taravatu ta asi beleaiani.

¹⁶ Moġa lorinai, guruġatore tu veġabidadama ġenana eiaġomani, be Barau ġena namo e varevare-bara nuġanai guruġatore tauri moġoniri Aberahamo ma garakana ġesi ġeri ai beġe ġorani. A dia taravatu gaburenai ġetanuni tarimari moġo ġeri ai, senaġi Aberahamo ġena veġabidadama nuġanai ġetanuni tauri maki ġeri. Aberahamo tu ġita mabarara tamara. ¹⁷ Buka Veaġai evetoreto kavana: “Au na ġoi tu tanobara ġutuma tamari ai avaġa-iaġomuto.” Mai Aberahamo na evaġa-moġoniatio Barauna ġoiranai Aberahamo tu ġita tamara. Mai Barau na mase tarimari ma evaġa-maġuri ġenoġoirini ema tanobarai asi ġeġorato dagarari evaġa-ġorarini.

¹⁸ Aberahamo ġena tuġamaġikau noġa asi vaġa-tubukauna dagarana ta, senaġi Barau ġena guruġai evetuġa-maġi-kauto, ma evaġa-moġoniatio lorinai, tanobara ġutuma tamari ai eiaġoto. Barau na ekira-toreatio ilailanai: “Ġoi garakamu tu beġe vovokani visigu kavana.” ¹⁹ Aberahamo mo negai ġena laġani tu dori sinau sebona (100), ma tauġanina maki emoirato, ma mase tauġaniri ilailari ai varau eiaġoto, e Sara maki asi ilaila ġia mero ta beġabiani riba. Ġia na maiġeri tu eġitarito, senaġi maiġeri na ġia ġena veġabidadama asi veġata ġevaġa-moiraiatio. ²⁰ Moġa nuġanai ġia asi etuġamaġi-iauvoiauvoto, asi edaradarato, ema asi eġaveva-ġarevato maki Barau ġena guruġatore iatanai. A ġia tu ġena veġabidadama moġo evaġa-gwaġiġiatio, benamo Barau moġo evaġa-raġeato. ²¹ Korana ġia tu nuġana mabarana ġesi eribato, Barau ma seġukana, kara ekiraġi-toreatio dagarana tu bevaġa-ġoraiani. ²² Moġesina naima Barau na ekiraiatio, “Ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana,” etato.

²³ Mai guruġa maiġeri, “Ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana,” tu dia Aberahamo ġereġana ġena moġo ekiraġiatio, ²⁴ senaġi ġita ġerai maki ekiraġiatio. Ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso mase na evaġa-variġisi ġenoġoiatio Barauna tavaġa-moġoniani tarimara maki Barau na bekirarani, vei-iobukaiobuka tarimara, betoni. ²⁵ Barau na Iesu etuġu-iaġomaiatio, tanobarai emaseto, ġita ġera rakava benema voi-vaġiri ġana. Ma ġita Barau na vei-iobukaiobuka tarimari bene kiragiġira ġana uranai, mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiatio.

5

Barau na ġita vei-iobukaiobuka tarimara etato

¹ Moġa lorinai ġita tu ġera veġabidadama lorinai, Barau ekirato, ġita tu vei-iobukaiobuka tarimara etato, ma ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana Barau ġesi maino taġabiatu. ² Ġita tu Iesu Keriso bakunai veġabidadama ġenana Barau ġena namo e varevare-bara nuġanai bita bere-toġa, benamo nuġanai taruġa-taġoni. Ema taiakuni, korana tavetuġamaġikau, Barau na vau ġia marevana baregona bevinirani. ³ Dia moġa moġo, senaġi ġera midigumidigu ai maki bitana verere, korana ma ribara, midigumidigu

na vevaġa-gwaġiġi evaġa-ġoraiani ⁴ Vevaġa-gwaġiġi na veribaġani bita vaġa-darererini, ma veribaġani bita vaġa-darererini tu, Barau marevana baregona bita tuġamaġi-kauani. ⁵ Mai tuġamaġikau na tu asi bevaġa-dabara doktorani, korana tu Barau na Iauka Veaġa evinirato, maġa ġenana ġita lorura ġuturi ai Barau na ġena vEURAVINI ebubu-ġuraiato.

⁶ Ġoseġaġi, ġita tu roġo asi kokorera nuġanai, Barau na eġabi-toreato ġaronai varau Keriso emaseto, ġita, Barau tatuġamaġi-fitoġaiani tarimara, bene voi-ġenoġoira ġana. ⁷ Tarima namona uranai ta bemaseni ba? Gwaġiġi! Senaġi tarima namo vedaureana uranai tu, betagħ tu bevetuġamaġi-kwalimuni, benamo bemaseni riba. ⁸ Senaġi toma mainai tu Barau ġena vEURAVINI ema vaġa-foforiani: Ġita roġo rakava tarimara nuġanai, Iesu tu varau emaseto ġita dairai.

⁹ Ribara, Iesu rarana na bema iarevara, benamo asi ġera rakava besi. Moġa lorinai ġia bakunai, Barau ġena baru baregona bevaġa-foforiani ġaronai bevaġa-maġurirani. ¹⁰ Ġita roġo Barau tavetari-viniato-ġoi nuġanai, Barau Natuna ġena mase na Barau ġesi ma evaġa-vegata ġenoġoirato. Toma ġita tu Barau ġatanai ma taiāġo-ġenoġoito, moġa lorinai Iesu emaġuri-ġenoġoito ġenana, vevaġa-maġuri maki bita ġoitaġoani. ¹¹ Dia moġa moġo, senaġi ġera Vereġauka Iesu Keriso bakunai Barau ġenai bitana verere, korana Iesu Keriso ġenana ġita Barau ġesi maino bitama ġabia ema bitama vegata.

Adamu tu mase evaġa-ġoraiato, Keriso na tu maġuri evaġa-ġoraiato

¹² Ġita ribara, tarima sebona evei-rakavato, benamo ġia ġenana rakava tanobarai ema bere-toġato. Ma rakava na mase eġabi-iaġomaiato. Moġesina naima mase na tarimarima mabarari eguguvirito, korana tarimarima mabarari ġevei-rakavato. ¹³ Moġa anina tu, vei-rakava tanobarai tu eġora-guineto, a Mose ġenana taravatu tu gabi vauro eiaġomato. Senaġi bema taravatu asiġina nai, Barau na vei-rakava, o sikira taravatu ġedaġa-seġiani rakavana, tarima ta ġenai asi bekiraġiani. ¹⁴ Senaġi ribara, Adamu ġena nega na beiaġoma mo Mose ġena negai, tarimarima tu mase ġena seġuka gaburenai ġetanuto-ġoi. Oba, Barau ġena vevaġa-naġi guruġana ta tu asi ġekira-sirivaġi viniato Adamu na eveiatio kavana, senaġina ġia mabarari maki mase ġena seġuka gaburenai ġetanuto-ġoi.

Adamu na ġoirai vau beiaġomani tarimana moġo ema vaġa-foforiato. (Mo tu Keriso). ¹⁵ Senaġi mai varevare dagarana asi voina maġa tu irau, dia mo Adamu ġena vei-rakava ġesi ilaila. Mai tarima sebona ġena vei-rakava dainai, tarima gutuma ġemaseto. Senaġi Barau ġena namo e varevare-bara ema varevare dagarana mo vei-rakava ġena seġuka evanaġiato: Barau ġena mai namo baregona ema varevare dagarana tu tarima sebona, Iesu Keriso, ġenana eiaġomato, ma tarimarima ġutuma ġeri ai evebubu-riġoto. ¹⁶ Barau ġena varevare dagarana tu irau, dia mo tarima sebona, Adamu, ġena vei-rakava kavana: Vei-rakava sebona moġo eġorato ġenana, Barau na tarimarima e tanobara mabarana ekota-viniato, ma rakava voina metona baregona iatarai etoreato. Senaġi Barau ġena varevare dagarana rakava vovoka muriri na ema bere-rosito, monana tarimarima tu vei-iobukaiobuka tarimari ai evaġa-iaġorito. ¹⁷ Moġoni, mo tarima sebona na mo vei-rakava eveiatio, monana tanobara mabarana mase ġena seġuka gaburenai etanuni. Mase tu mai vei-rakava eveiatio tarimana ġenana eiaġomato tanobara ġana. Senaġina tarima sebona, Iesu Keriso, ġia na eveiatio dagarana na mo vei-rakava eveiatio tarimana ġena veġa seġukana

na evanaĝiato. Tarimarima mabarari, Barau ĝena namo ma varevare-bara barego lelevaĝina ema vei-iobukaiobuka varevarena beĝe ĝabiani tarimari tu, Iesu Keriso ĝenana maĝuri beĝe ĝabiani, benamo kini kavana beĝe vereni.

¹⁸ Mo Adamu ĝena vei-rakava sebona dainai, Barau ekirato, tarimarima mabarari tu vei-rakava tarimari ema rakava voina beĝe ĝabiani etato. A Keriso ĝena veĝa iobukaiobukana sebona ĝenana, tarimarima mabarari vei-iobukaiobuka tarimari ai beĝe iaĝoni ma maĝuri beĝe ĝabiani riba. ¹⁹ Ema tau sebona ĝena kira-sirivagi na tarimarima vovoka vei-rakava tarimari ai ĝeiaĝoto. Moĝa ilailana, tau sebona ĝena seĝaĝi na tarima ĝutuma iobukaiobuka tarimari ai bevaga-iaĝorini.

²⁰ Betaĝu taravatu etore-kauato tu rakava bene barego ĝana. (O sikira, taravatu ĝenana tarimarima ĝeri rakava mabarari beĝene fofori-ginikau). Senaĝi vei-rakava ebaregoni gabunai tu, Barau ĝena namo e varevare-bara maki ebarego-lelevaĝini. ²¹ Guinena tarimarima tu vei-rakava ĝena veĝitaĝau seĝukana gaburenai ĝetanuto, monana mase eĝorato. Moĝesina kavana, Barau ĝena namo e varevare-bara na tu vei-iobukaiobuka evaĝa-foforiani, ma maĝuri vanaĝivanagi ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝenana eĝabi-iaĝomaiani ĝita ĝerai.

6

Rakava ĝenai tamaseto, Keriso ĝena maĝuri nuĝanai ĝita tu maĝuri

¹ Be kara bita toni? Ba sikira, rakava veĝari sivei-ĝenoĝoi ĝenoĝoiri, be Barau na ĝena namo e varevare-bara ĝerai bene vaĝa-fofori barego-lelevaĝiri? ² Asigina ĝinavaĝi! Ĝita veĝabidadama tarimara tu varau tamaseto rakava ĝenai, (mai tu rakava maĝurina ĝenana taveĝitato); ma kamara dabarai tu rakava maĝurina nuĝanai roĝo ma bita tanuni? ³ Ĝita babatiso taĝabiato anina tu maĝa: Ĝita na mo babatiso taĝabiato tu Keriso Iesu ĝena maĝuri nuĝanai tabere-toĝato, ma mo babatiso taĝabiato nuĝanai, ĝita tu ĝia ĝesi tamase-sebonato. Ba ĝomi maĝa tu asi ribami? ⁴ Babatiso taĝabiato anina tu, ĝita maki Keriso ĝesi tamase-vegogoto, ma Barau na Keriso ĝesi eguri-sebonarato. Benamo Tamara marevana ema seĝukana baregona na Keriso mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato kavana, ĝita maki maĝuri variĝu gerageranai bitana tanu.

⁵ Bema ĝita Keriso ĝesi tasebonato, benamo ĝia emaseto kavana ĝita maki tamaseto nai, moĝoni, ĝia Barau na mase na evaĝa-maĝuri ĝenoĝoiato kavana, ĝita maki moĝesi Barau na bevaga-maĝuri ĝenoĝoirani veĝata.

⁶ Korana ĝita ribara, ĝita ĝerai tarima guinena moĝa tu Keriso ĝesi vaĝa-sebo satauro ai ĝeraĝeto. Mo veĝa eĝorato tauna tu, rakava eveito-ĝoi tauĝanina ma ĝena ura rakavari ĝita ĝerana bene koki-fitoĝa moĝovaĝia, be ĝita veĝa rakavari ĝeri tuĝu-rakaorakao tarimarai asi ma bitana iaĝo ĝana. ⁷ Korana mase tarimana na veĝa rakavana ta asigina ĝinavaĝi ma bevei-ĝenoĝoiani.

⁸ Bema ĝita Keriso ĝesi tamase-vegogoto nai, moĝoni veĝata taribani, Keriso ĝesi maki bita tanu-vegogoni. ⁹ Korana ma ribara, Keriso mase na tu varau evariĝisi-ĝenoĝoito, be asi ma bemase-ĝenoĝoini; mase asi seĝukana ĝia ĝenai. ¹⁰ Keriso mo emaseto nai tu, rakava ĝena seĝuka evaĝa-keto-moĝovaĝiato. A toma mai maĝuri ĝia na etanu-iaĝiani maĝa tu, Barau ĝena moĝo etanuni. ¹¹ Mo dabara sebonai ĝomi maki tauĝemi iniĝesi boĝono

vekiraġi: Ġomi tu veiġa rakavari ġeri ai tu varau ġomaseto, ma Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai ġomi tu maġuri ġotanuni Barau ġena.

¹² Moġa lorinai rakava na mani ma berakavani tauġanina maniġa ġenana ġomi asiġina ġinavaġi bene ġori-kaumi. Korana bema mani ma berakavani tauġanina maniġa rakava na beġori-kauani nai, ġomi tu ġia ġena ura rakavari boġo korana-iaġirini. ¹³ Tauġanimi legana ta rakava asi boġono vinia, be veiġa rakavari veiveiri farefarenai asi bene vaġa-iaġoa. A ġomi tu mase na ma evaġa-maġuri ġenoġoimito lorinai, tauġanimi mabarari Barau boġono vinia. Tauġanimi legari mabarari maki Barau boġono vinia, veiġa maorori beġene vei ġana. ¹⁴ Be rakava na ġomi asi ma bene ġori-kaumi, korana ġomi tu dia taravatu ġena seġuka gaburenai ġotanuni. Asiġina. Ġomi tu Barau ġena namo ema varevare-bara nuġanai ġotanuni.

Ve-iobukaiobuka ġena vetuġunaġi tarimara

¹⁵ Be kara maia? Veiġa rakavari roġo bitana vei, korana ġita tu dia taravatu gaburenai tatanuni, ne Barau ġena namo e varevare-bara nuġanai tatanuni, be bisini vei-rakava ba? Asiġina ġinavaġi! ¹⁶ Ġomi asi ribami, bema taugemu tarima ta ġena tuġu-rakaorakao tarimamu ai ovevaġa-iaġoni, garona bono seġaġia otoni nai, ġoi tu mo tarima ġena tuġu-rakaorakao tarimamu ai varau oiaġoni. Mo tu rakava ġena vetuġunaġi tarimamu ai boiaġoni, benamo dokonai tu boa maseni. O Barau ġena guruġa bokorana-iaġiani, benamo vei-iobukaiobuka tarimamu ai boiaġoni. ¹⁷ Barau sitanikiu-vinia, korana ġomi tovtovonai tu rakava ġena tuġu-rakaorakao tarimami, senaġi toma tu Barau ġena guruġa moġonina ma nuġami mabarari ġesi ġokorana-iaġiani, ġevaġa-ribamito-ġoi ilailanai. ¹⁸ Benamo Barau na rakava ġenana eruġa-vaġimito, ma vei-iobukaiobuka ġena vetuġunaġi tarimami ai ġoiġoto.

¹⁹ Au na mai maġuri maġeri tu tuġu-rakaorakao tarimari ġeri maġuri ai ama kiraġirini boġono tuġamaġi-fakari ġana, korana ġomi tauġani rekenai tu roġo asi kokoremi. Ġomi ġuinenai mani tauġanimi legari maniġeri tu veiġa mirori ema veiġa rakava kwaikwairi ġeri tuġu-rakao-rakao dagarari ai ġovaġa-iaġorito. A inította mani tauġanimi taviri maniġeri tu ġuinenai rakava ġenai ġoveirito ilailanai, vei-iobukaiobuka ġena vetuġunaġi dagarari ai boġono vaġa-iaġori, be beġene veaġa-tanu. ²⁰ Ġomi rakava ġena tuġu-rakaorakao tarimami ai roġo ġotanuto-ġoi neganai, vei-iobukaiobuka tu asi ġena gabu ta ġomi ġemi maġuri nuġanai. ²¹ Ġomi mo veiġa ġoveirito moġeri ġerina tu kara namona ġoġoitaġoato, ei? Moġeri veiġa toma ġotuġamaġi-ġenoġoirini nai, ġemaiakamini. Moġeri veiġa magonai tu mase boġo ġoitaġoani.

²² Senaġi ġomi toma tu rakava nuġana na eġabi-vaġimito, ma Barau ġena tuġu-rakaorakao tarimami ai ġoiġoto. Barau ġena tuġu-rakaorakao tarimami ai boġo iaġoni, monana namo bogo doġariani dagarana na tu veaġa-bara tarimami ai boġo iaġoni. Benamo monana ġomi maġuri vanaġivanaġi boġo ġabiani. ²³ Korana rakava voina tu mase, a Barau ġena varevare ġera Vereġauka Keriso Iesu ġenana bita ġabiani dagarana tu maġuri vanaġivanaġi.

7

Ġita tu dia taravatu ġena seġuka gaburenai tatanuni

¹ Tarikaka-ġore, ġomi tu moġoni asi ġoriba-maoroni? Ġomi tu taravatu ma ribami tarimami au na avaga-guruġamini. Ribami, tarima roġo maġuri etanuni nai, ġia tu taravatu ġena seġuka gaburenai etanuni, a emaseni nai, taravatu tu asi ġena seġuka ġia ġenai. ² Vaġa-ilailana, veġaraġo vavinena, bema ġaraġona roġo maġuri etanuni nai, ġia tu veġaraġo taravatuna gaburenai roġo betanuni. A ġaraġona bemaseni murinai, mo veġaraġo taravatuna moġa, seġukana gaburenai asi ma betanuni, befakani. ³ Bema ġia ġaraġona roġo maġuri nuġanai, ma bere veġaraġo-sirivagi nai, ġia tu veġura-vanaġi vavinena bitara kiraġia. Senaġi bema ġaraġona bere mase, ġia veġaraġo taravatuna ġena seġuka na tu bere raka-vaġi lorinai, asi bere veġura-vanaġi. Aba, tau fakana ta ma bere ġaraġoa maki, mo tu asi bere veġura-vanaġi.

⁴ Tarikakagu, ġomi maki moġesina, Keriso tauġanina emaseto, monai tu ġomi maki taravatu ġenai ġomaseto, (mai tu, ġomi tu dia taravatu ġena seġuka gaburenai ġotanuni). Mo veġa eġorato anina tu, ġomi Keriso ġena tarimarimai boġono iaġo ġana. Gomi Keriso ġena tarimarimai ġoiaġoto korana tu, ġita mabarara ġwaġwara namori beġene vetore Barau ġenai ġana. Mai Keriso maiġa tu Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato tarimana.

⁵ Ġita na tauġanira ġeri ura veġari roġo takorana-iaġirito-ġoi neganai tu, taravatu na ura rakavari evaġa-bere rosirito-ġoi. Moġeri ura rakavari ġita tauġanirai ġeġauveito-ġoi lorinai, ġita na mase beġe vaġa-ġorarini veġari taveirito-ġoi. ⁶ Senaġi ġita toma taravatu ġenana eġabi-vaġirato, korana mo ebaru-barurato-ġoi dagarana ġenai varau tamaseto. Be ġita toma tu Iauka Veaġa ġena dabara variġunai Barau vetuġunaġina bita iaġo-vinini, a dia Buka Veaġai ġetorerito taravaturi koranaiaġi-giġitariri dabaranai.

Taravatu ġenana tu kara namona bita ġabiani?

⁷ Ini tu kara ma bita toni? Taravatu tu rakava dagarana bita toni ba? Asiġina ġinavaġi! Moġoni, au vei-rakava tu asi bara ribaia, senaġi taravatu ġenana, naima aribaiato. Ilailana, au asi bara riba, tarima tari ġeri farefare mata-ġaniġaniri tu rakava veġana, bere taravatu iniġesi asi bere kira, "Tarima tari ġeri farefare mata-ġaniġaniri asi bono vei." ⁸ Senaġi vei-rakava na Barau ġena mo taravatu guruġana ġenai dabara ta eġita-doġariato, benamo mo dabara na eġauveito, benamo au nuġagu ai tarima tari ġeri farefare mata-ġaniġaniri tuġamaġiri e veġari irairauri ema vaġa-berebere rosirito. Korana bema taravatu asiġina nai, vei-rakava tu mase au ġegu ai, be asi ġena seġuka ta, (korana ġena seġuka nuġagu ai eġauveini moġa asi ribagu bene). ⁹ Taravatu roġosi roġo bara ribaia neganai, au tu maġuri atanuto-ġoi. Senaġi taravatu eiāġomato neganai, vei-rakava au ġegu ai eguru-variġisito, emaġurito. ¹⁰ Benamo au tu amaseto, korana vei-rakava ġegu ai maġuri bene. Monana au ama ribato, maġuri bere ġabi-iaġomaia taravatuna na tu mase moġo eġwa-iaġomaia. ¹¹ Korana vei-rakava na taravatu guruġana ġenai dabara ta eġita-doġariato, benamo mo dabara na eġauveito, benamo au eġofa-darereguto. Be vei-rakava na au tu taravatu ġenana evaġi-maseguto. ¹² Moġa lorinai taravatu tu veaġa, taravatu guruġari maki veaġa, maoro ema namo.

¹³ Be, au tu mo dagara namona na ema vaġi-maseguto? Asiġina! Au tu vei-rakava na evaġi-maseguto. Mo dagara namona eiāġomato anina tu, vei-rakava vetoġana korikori nema vaġa-bererosia, be bitana riba, vei-rakava tu rakava kwaikwai. Senaġi vei-rakava tu mo dagara namona ġenana

eḡauveito, benamo au evaḡa-maseguto. Be Barau ḡena taravatu guruḡana evaḡa-foforiani, vei-rakava tu dagara rakava kwaikwaina.

Rakava na ḡera maḡuri eguine-iaḡirini

14 Gita ribara, taravatu tu Barau Iaukana ḡenana eiaḡomato dagarana, a au tu tarimarima moḡo, tauḡani ai atanuni. Ma au tu vei-rakava na evoiguto, benamo ḡena tuḡu-rakaorakao tarimagu ai evaḡa-iaḡoguto. 15 Au na kara aveiani tu asi maki atuḡamaḡi-fakaiani. Korana mo veḡa, aurani bana veiri veḡata atoni veḡari, tu asi aveirini, senaḡi asi aura-vinirini veḡari tu aveirini. 16 Bema asi aura-vinirini veḡari aveirini nai, taravatu tu ama vaḡa-moḡoniani, ḡia tu moḡoni namo. 17 Mo veḡa nuḡanai, mo tu dia au tauḡegu nuḡagu sigai mo vei-rakava aveiani. Asigina! Mo tu mo vei-rakava au ḡegu ai etanuni monana eveiani. 18 Au ma ribagu, au ḡegu ai mai tauḡanina ma ḡena veḡa e ura rakavari nuḡanai namo ta asigina-ḡinavaḡi etanuni. Moḡoni, aura-baregoni namo veḡari bana veiri atoni, senaḡi ḡauvei-iaḡiri ḡegu ai tu asi ilaila. 19 Gegu ura tu veḡa namori bana veiri veḡata atoni, senaḡi asi akokoreni, veḡa rakavari moḡo aveirini. Moḡoni, asi veḡata aurani veḡa rakavari bana veiri, senaḡina roḡo aveirini. 20 Moḡa lorinai, bema au na kara aveiani tu asi veḡata aurani bana veia atoni veḡana aveiani nai, mo tu dia au tauḡegu nuḡagu sigai aveiani. Asigina! Mo tu vei-rakava au nuḡagu ai etanuni, monana eveiani.

21 Be au ḡegu maḡuri ai dagara ta noḡa moḡo taravatu ta kavana na eguine-iaḡiguni, maḡesi eḡauveini ama ḡoitaḡoani: Au namo veḡari navei atoni nai, rakava tu moḡa nuḡagu ai eḡauveini. 22 Au iaukagu ai Barau ḡena taravatu tu aiaku-iaḡiani. 23 Senaḡi au na taravatu o seḡuka ta maia ama ḡitaiani au tauḡanigu legari tari nuḡari ai ḡeḡauveini, au ḡegu tuḡamaḡi na evaḡa-moḡoniani taravatuna ḡevetari-viniani. Mai taravatu ta tu vei-rakava ḡena taravatu o seḡuka, ḡia au tauḡanigu legari ai eḡauveini, ma au eḡabiguni, benamo vei-rakava ḡena dibura tarimanai evaḡa-iaḡoguni. 24 Au tu moḡoni rakava kwaikwai tarimagu! Deikara na au bevaḡa-maḡuriguni mai mase tauḡanina nuḡana na? 25 Barau sitanikiua, korana ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡenana evaḡa-maḡuriguto.

Moḡa lorinai au tauḡegu ḡegu tuḡamaḡi na tu Barau ḡena taravatu vetuḡunaḡina aveini, senaḡi tauḡanigu na tu vei-rakava ḡena taravatu o seḡuka vetuḡunaḡina aiḡo-vinini.

8

Barau Iaukana nuḡanai bitana maḡuri

1 Tauna moḡa, inītoma Keriso Iesu ḡena maḡuri nuḡanai ḡetanuni tarimari tu, Barau na vei-rakava tarimari asi bekiraḡirini ema asi bekota-vinirini. 2 Korana au tu Keriso Iesu ḡena maḡuri nuḡanai maḡuri Iaukana ḡena taravatu seḡukana na vei-rakava ema mase ḡeri taravatu seḡukari na varau eruḡa-vaḡiguto. 3 Taravatu tu tauḡani, ma ḡena ura rakavari tauḡanina, na varau evaḡa-moiraiato, be asi ḡena seḡukai eiaḡoto, asi ilaila bevaḡa-kavarani. Moḡa lorinai taravatu na asi ilaila beveiani ḡauveina tu Barau na eveiato. Mo tu Barau tauḡena na Natuna korikori vei-rakava tarimari ilailari ai etuḡu-iaḡomaiato, rakava benema vaḡa-darerea ḡana. Benamo Keriso ḡenana Barau na vei-rakava ḡena seḡuka tauḡani ḡenai ekiraḡi-fitoḡaiato, kerere ma evaḡi-maseato. 4 Barau na mo veḡa eveiato anina tu, taravatu na vei-iobukaiobuka veḡana, eura-viniani veḡana, ḡita ḡerai

beġene fofori-ginikau ġana. Korana toma tu tauġani ġena urai asi tarakani, ne Iauka Veaġa ġena urai tarakani.

⁵ Tauġani ġena ura lorinai ġetanuni tarimari tu, tauġani na eura-vinirini dagarari moġo ġetuġamaġi-taġorini; a Iauka Veaġa ġena ura loriri ai ġetanuni tarimari tu, Iauka Veaġa na eura-vinirini dagarari moġo ġetuġamaġi-taġorini. ⁶ Tarima ta tauġani ġena ura na eġori-kauani tarimana ġena tuġamaġi tu mase evaġa-ġoraiani; a Iauka Veaġa ġena ura na eġori-kauani tarimana ġenai maġuri e maino etanuni. ⁷ Tauġani dagarari etuġamaġirini tarimana ġena tuġamaġi na tu Barau evetari-viniani. Korana ġia ġena mo tuġamaġi na tu Barau ġena taravatu asi ekorana-iaġiani, ema asiġina-ġinavaġi maki bea korana-iaġiani riba. ⁸ Moġesina naima tauġani ġena urai ġerakani tarimari na, Barau tu asiġina-ġinavaġi beġe vaġa-iakuani.

⁹ Senaġi ġomi tu dia tauġanimi ġeri ura na ġeġori-kaumini tarimami. Gomi tu Iauka Veaġa na ġemi maġuri eġori-kaurini, korana Barau Iaukana tu ġomi nuġami ai etanuni. Boġono riba, deikara ġenai Keriso Iaukana asi etanuni, ġia tu dia Keriso ġena tarima. ¹⁰ Bema Keriso ġomi tata nuġami ai etanuni nai tu, enabe tauġanimi beġe maseni vei-rakava dainai, senaġina iaukani tu maġuri ġetanuni, korana vei-iobukaiobuka tarimami ai varau ġoiġoto bene. ¹¹ Iesu tu Barau Iaukana na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato. Ma bema Barau Iaukana ġomi nuġami ai etanuni nai, mani Iauka ġenana Barau na mani ma berakavani tauġanina, ġomi ġemi ai maniġa, maki maġuri beviniani.

¹² Moġa lorinai, tarikaka-ġore, ġita ġera ġauvei toma tu dia tauġani rekenai bitana tanu, ma tauġani ġena rakava veivari ma bitana vei-tanu. ¹³ Korana bema tauġani ġena vei-rakava maġurinai boġo tanuni nai, boġo maseni; senaġi Iauka Veaġa ġena ura dabaranai boġo tanuni nai, tauġani ġena veivari rakavari boġo vaġi-maserini, benamo ġomi tu boġo maġurini.

¹⁴ Barau Iaukana na eġori-kaurini tarimari tu Barau natuna. ¹⁵ Korana ġomi na Iauka Veaġa ġoġabiato, maninana tu dia tuġu-rakaorakao tarimami ai ma bevaġa-iaġomini, be ma boġo garini maia. Asiġina. Mani tu venatuvanavaġi Iaukana ġoġabiato. Ġita tu ġia ġenana tataġi-ġaba-raġeni, takirani, "Tama, Tamagai o," taton. ¹⁶ Iauka Veaġa tauġena ġita iaukara ġesi ġeguruġa-vegogoni, ġekirani, ġita tu Barau natuna. ¹⁷ Bema ġita Barau natuna nai, ġita maki ma bakura, be Barau na ekiraġi-torerito dagarari bita ġaunarini. Mai tu Keriso na varau eġaunarito dagarari Keriso ġesi bita ġauna-sebonarini. Mo tu dabara sebonai moġo: Keriso emidigu-midiguto moġesi bita midigu-midiguni nai, ġia na marevana baregona eġabiato moġa, ġita na maki bita ġabiani.

Barau marevana baregona ġoirai bita ġabiani

¹⁸ Ġoirai Barau marevana baregona ġita ġerai bea foforini, monana, au atuġamaġini, initema mai tamidigumidiguni maivari tu bea vanaġirini. ¹⁹ Barau ġimana veivari dagarari mabarari ġevenari-taġoni ma vetuġamaġikauri ġesi, Barau na ġia natuna bevaġa-foforirini ema ġena mareva ma mamana baregona bevinirini ġarona ġetanu-vaġa-nogaiani. ²⁰ Korana tu Barau ġimana veivari dagarari mabarari tu benamo asi ġeri namo tai ġeiġoto. Mai tu dia ġia tauġeri ġeurato asi ġeri namo ai beġene iaġo ġetato nai. Asiġina. Mai tu Barau tauġena ġena urai moġesina eveirito. Senaġina ġoirai dagara namona ġeri ai bevaġa-ġoraiani, moġa ma ġenari-taġoani. ²¹ Korana Barau na eveirito dagarari mabarari mase ema boraġa ġena dibura nuġanai ġetanuni roġo. Senaġi ġaro ta maivari dagara mabarari Barau na mo mase ema boraġa ġena dibura na bea ġabi-veivari,

benamo Barau natuna ġeri gabu fakanai, ma mareva baregona gabunai, ma betorerini.

²² Ġita ma ribara, Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari tu, vavine ġeġabi ġana nuġari ġemidiguni kavana, ġia midigu ġeġanini. Mabarari ġeloduni, ġeġabani, beiaġoma mo toma. ²³ Senaġi mai tu dia ġia moġo ġeloduni, ġeġabani. Asigi. Ġita Iauka Veaġa ġwaġwana guinena taġabiato maigera maki nuġarai taloduni, taġabani, Barau na bene natu-vanaġira ġarona tanari-taġoani nuġanai. Mo tu ġita tauġanira bevaġa-maġuririni negana tanari-taġoani. ²⁴ Ġita tu mai tuġamaġikau bakunai Barau na ġita evaġa-maġurirato. Senaġi tatuġamaġi-kauani dagarana taġita-ġoitaġoani nai, asi ma bita tuġamaġi-kauani. Moġa lorinai kamara deikara na varau eġoitaġoato dagarana roġo etuġamaġi-kauani, ei? ²⁵ A bema roġosi roġo bitara ġabia dagarana tatuġamaġi-kauani nai tu, ma vevaġa-gwaġigira ġesi bita nari vaġa-noga taġoani.

²⁶ Moġa nuġanai, Iauka Veaġa na maki ġita ġera moira gaburi ai evaġa-kavarani. Ma ġita asi ribara kara bita ġauġau-iaġirini, senaġi Iauka Veaġa tauġena ġita iatarai eġauġauni. Ġia eġurigurini nai tu, etaġi-ġabarageni. Mo etaġi-ġabarageni guruġari tu tarimarima na asi ilaila beġe kiraġirini guruġari. ²⁷ Barau ma ribana ġinikau ġita nuġara iaġasiri ai kara ġetanuni, ma Iauka Veaġa ġena tuġamaġi maki ġia tu ma ribana. Korana Iauka Veaġa tu Barau ġena ura loriri ai ġena doġoro tarimari veaġari iatari ai eġurigurini.

²⁸ Ġita ribara, deikara Barau ġeura-viniani tarimari na ġeri ai karakara ġeġorani dagarari mabarari ġerina namo beġe ġoitaġorini. Korana moġeri tarima tu ġia na ġena ura lorinai ekearito, maġuri beġene ġabia ġana. ²⁹ Barau na deideiri eriba-guinerito ġia ġeura-viniani tarimari tu ġia na evirigirito, ġia Natuna ilailanai bene vaġa-iaġori ġana. Korana mo dabarai ġia Natuna tu maġuri guine meronai beiaġoni tarikaka ġutuma vefakari ai. ³⁰ Mo eġabi-hidirito tarimari tu ġia na ekearito tarimari; ma mo ekearito tarimari tu ġia na vei-iobuka-iobuka tarimari ai ekiraġirito; ma mai vei-maoromaoro tarimari ai ekiraġirito tarimari tu, ġia marevana baregona evinirito.

Barau ġena veuravini tu barego vedaurea

³¹ Be Barau na maigeri veiaġa eveirito iatari ai ġita tu kara bita kiraġiani? Bema Barau ġita ġesi, ġita evaġa-kavarani nai, dei na ġita beiaġoma-vinirani? Ta asiġina, korana ³² Natuna korikori maki gwaina asi eġabiato, senaġi etao-fitoġaiato ġita bitana maġuri ġana. Ma kamara dabarai tu Iesu Keriso ġesi dagara mabarari asi bevaġevare-vini sebonarani? ³³ Be, Barau na evirigirito tarimari tu deikara na bevaġa-dagaġirini Barau ġoiranai? Ta asiġina, korana Barau tauġena na maorori ekiraġirini! ³⁴ Ma deikara na rakava voina metona bevinirini, ei? Ta asiġina, korana Keriso Iesu tu emaseto, benamo Barau na ma evaġa-maġuri ġenoġoato. Ġia toma tu Barau ġimana aroribanai etanu-taġoni, ma ġita iatarai eġurigurini. ³⁵ Ġita tu deikara na Keriso ġena veuravini nuġana na beġabi-ġerevaġirani? Meto ġerai ġeraġasini moġerina ba? Maġuri gwaġigiri ġerai ġeraġasini moġerina ba? Gevaġa-midigu midigurani e ġelai-rovo-rovorani moġerina ba? Vito nanu mase taġoitaġorini moġerina ba? Asi kefiru dabuġari tatanuni moġerina ba? Vevaġa-gari dagarari taġoirarini moġerina ba? Vetari baġari na beġe vaġirani monana, ei? Asiġina veġata! ³⁶ Buka Veaġai ekirani kavana,

“Ġai tu ġoi daimu ai vanaġivanaġi ġevaġi-masema veġata ġetoni.

Ġai tu beġene vaġi-maseri ġetoni mamokeri kavana ġeveimani.”

³⁷ Senaġi euravini-baregorani Kerisona ġenana maġeri meto mabarari nuġari ai takokoreni veġata, be tavaġa-darererini. ³⁸ Korana au ama riba-maroni, ġita tu dagara ta na asi ilaila veġata Barau ġena veuravini ġenana beġabi-ġerevaġirani: Mase o maġuri, aneru o iauka rakavari, initoma taġitarini dagarari na o ġoirai vau mani beġe ġorani dagarari na, o seġuka kotari, ³⁹ guba tuġunai dagara ta o tanobara gaburenai mase gabuna dagarana fa, o Barau ġimana veiveiri dagarana ta na asiġina-ġinavaġi Barau ġena veuravini na beġabi-veġitarani, mo veuravini tu Barau na ġita evinirato, korana ġita tu ġera Vereġauka Keriso Iesu nuġanai tatanuni.

9

Isaraela, Barau na eġabi-hidiato besena

¹ Au tu Keriso ġena maġuri nuġanai atanuni, naima asi aġofaġofani, guruġa moġoniri akiraġirini, Iauka Veaġa na au nuġagu ai evaġa-fofori ginikauani, ma au nuġagu iaġasina na evaġa-moġoniani. ² Au tu nuġagu taġitaġi asikei, ma ġegu nuġa-vekwaraġi Isaraela tarimari iatari ai maki asi ekorini. ³ Ġegu ura baregona tu maġa moġo: Bere namo, au tarikakagu ema ġegu doġoro korikoriri maġuri beġene ġabia uranai tu, Barau na au moġo iatagu ai rakava meto lelevaġina bere tore-kaua, ema Keriso ġenana bere tore-fitoġagu, be rekwarkwa tarimagu ai bara iaġo, a ġia tu au gabugu ai maġuri beġere ġabia. ⁴ Mai tu Isaraela tarimari akiraġirini. Ġia tu Barau na enatu-vanaġirito e Barau na marevana e mamana baregona evaġa-fofori vinirito; ema ġena kiraġitore guruġari baregori evinirito, taravatu maki evinirito; e Barau beġene toma-rakarigoa maġuriri ekira-vararito, ema guruġa-tore tu ġia ġeri ai eveirito. ⁵ Aberahamo, Isako, Iakobo tu ġia seseri doġori, ema tauġani rekenai bita ġitaiani nai, Keriso tu ġia ġeri bese tauna. Keriso tu Barau, ma dagara mabarari debari tu ġia. Ġia tu vanaġivanaġi bitana vaġa-raġea. Amen.

⁶ Au asi akirani, Barau ġena guruġa (Isaraela tarimari ġeri ai) tu benamo asi tauri ai beġe iaġo atoni. Asiġina. Au akirani tu, (Barau ġena guruġa tu Isaraela besena mabarana ġeri senaġi) dia Isaraela besena mabarana tu Isaraela tarimari korikori. ⁷ Ema maġesi maki asi bakirani: Ġia tu Aberahamo besena, be ġia mabarari Aberahamo natuna batoni. Asiġina. Korana Barau ekirato tu, “Ġoi besemu tu Isako ġenana moġo vau beġea maġurini.” ⁸ Moġa anina tu: Tauġani rekenai ġemaġurini tarimari tu dia Barau natuna. Asiġina. Ġia tu Barau ġena kiraġitore maġuriri korikoriri ai ġemaġurini tarimari moġo tu Aberahamo besena. ⁹ Korana Barau ġena kiraġitore guruġana tu iniġesi ekirani, “Au na baġabi-torea ġaronai ma baġenoġoi-iaġomani, benamo Sara na natumi merona ta beġabiani.”

¹⁰ Dia moġa moġo, senaġi boġono ġitaia, Rebeka natuna kafa ruarua maki tamari tu sebona moġo, mo tu ġita tamara Isako. ¹¹⁻¹² Senaġi kafa roġosi beġere maġuri e veġa namona ta o rakavana ta maki roġosi beġere vei-karaia nuġanai, Barau na Rebeka ekiraiato, ekirato, “Tau-guinena na tau-muriseina ġena vetuġunaġi beiaġo-vinini.” Tovotovonai veġata Barau moġesina eguruġato, korana ġia ġena boioġa ilailanai eġabi-hidiato merona tu gabunai betanuni veġata. Tarima Barau na tu dia ġeri ġauvei e veġa namori bakuri ai ekearini, senaġi Barau tauġena ġena ribai moġo ekearini.

¹³ Buka Veāgai etoreato kavana, ekirani, “Iakobo tu au na aura-viniani, senaġi Esau tu aiau-rakavaiani.”

¹⁴ Be kara bita toni? Sikira, Barau tu dia vei-iobukaiobuka Barauna sisi? Asiġina ġinavaġi veġata. ¹⁵ Korana Barau na Mose tu ekiraiato, ekirato, “Au na deikara bavetuġa-ġwaiani tarimana, ġia tu bavetuġa-ġwaiani, ema au na matari vetuġari bagwani tarimari tu, bavaġa-kavarini korana bavetuġa-ġwari kekei.” ¹⁶ Moġa lorinai, dagara baregona tu dia tarimarima ġeri ura o vekwaraġi, senaġi Barau ġena vevetuġaġwa. ¹⁷ Korana Buka Veāgai ekirani, Barau na Pharao, Aigupito ġeri vere, tu maġesina ekiraiato, ekirato, “Au na ġoi kini ai atoremuto korana tu maġa, ġoi ġemu kira-sirivaġi ai au ġegu seġuka bana vaġa-rakariosia, be au aragu tanobara mabaranaġi beġene kiragi-foforia.” ¹⁸ Moġesina naima bema Barau eurani tarima ta nevetuġa-ġwaiia etoni nai tu, evetuġa-ġwaiani, ma eurani ta nuġana nevaġa-ġwaġiġi foroforoa etoni nai, nuġana evaġa-ġwaġiġi foroforoani, benamo Barau ekira-sirivaġi viniani.

¹⁹ Ma ta na au bokiraguni, bokirani, “O kara dainai ġita Barau na tu roġo evaġa-dagaranġi, ekiraranġi, ġita tu vei-rakava tarimara veġata etoni, ei? Be deikara tu ma kokorena Barau na neveia veġata betoni veġana ġia na bekira-ġoiiani, ei? ²⁰ Ġoi tauġemu novetuġamaġi, ġoi tu deikara, be Barau garona ġoi na ogareani? Be, ġimana na ġeveiato dagarana ta na eveiato tarimana bekiraiani, ‘Ġoi tu kara dainai au maġesina oveiguto,’ betoni ba?” ²¹ Ribara, ġuro eveini tarimana tu ma ġena maoro veġata, mo tano tavi baregona sebona eġabiani, monana ġuro ruarua beveirini. Ġuro ta tu namo vedaurea beveiani, mo tu vereko baregona ġana, ma ġuro ta tu beveikavaiani moġo, vanaġivanāġi daridari ġana. Mai ġuro vei tarimana maġa tu moġoni ma ġena maoro ba asiġina mo veġa beveiani nai tu, ei?

²² Barau maki moġoni moġesina eveito. Ġia eurato, ġia ġena baru baregona nevaġa-foforia, ema ġena seġuka nevaġa-bererosia, be tarimarima na beġene ribaia etato. Senaġi ebaruvini-rakava rakavarito ma bene vaġi-ġosiġosiri etato tarimari ġeri ai, nuġana eġabi-tariato e evevaġa-ġwaġiġito.

²³ Barau na mo veġa eveiato korana tu ġia eurato, ġia marevana barego lelevaġina moġa beġene ribaia etato. Ġita tu ġia na evetuġa-ġwarato, ema ġita tu Barau na tovotovonai veġata erovina-torerato, ġia marevana baregona bitana ġabia ġana. ²⁴ Ġita tu ġia na ekearato tarimara. Barau na tu dia Iuda tarimama moġo ekeamato, asiġina, irau bese tarimami maki ekeamito. ²⁵ Hosea nuġanai eguruġato kavana, ekirato,

“Ġia tu dia au ġegu tarimarima,

senāġi ‘au ġegu tarimarimai’ bakiraġirini,

ema asi aura-vinirini doġorona bakiraġirini, bakirani, ‘ġegu uravini doġorona’ batoni,

²⁶ ema,

‘Ġomi tu dia au ġegu tarimarima’ atato gabunai,

mo gabu sebonai ġia bakiraġirini, ‘Maġuri Barauna natuna doġorori.’”

²⁷ Isaia na Isaraela tarimari ekiraġirini nai tu ekirato, “Mo tu moġoni, Isaraela tarimari asisebo kone-mirina noġa moġo, senaġi tarima viravira moġo beġe maġurini. ²⁸ Korana tu Vereġauka na tanobara tarimari ġeri rakava voiri tu beraga-vini-vaġirini, asi bekwaiboni.” ²⁹ Mai tu Isaia tovotovonai eguruġato kavana, “Bere seġuka rakava-rakava Vereġaukana na ġita besera tari asi bere goru-tariri nai, ġita tu Sodoma e Gomora kavari bitara vei.”

Isaraela tarimari asi ġeri veġabidadama

³⁰ Be ġita tu kara ma bita toni? Iniġesina sikira: Irau bese tarimari tu vei-iobukaiobuka tarimari ai beġene iaġo vekwaragħina tu asi ġeveito (Isaraela tarimari kavana), senaġi ġeri veġabidadama Iesu Keriso ġenai ġetoreani ġenana, vei-iobukaiobuka tarimari ai ġeiaġoto. ³¹ A Isaraela tarimari na tu taravatu ġekorana-iaġi ġinikauato Barau na vei-iobukaiobuka tarimari bene kiraġiri ġana nuġanai tu, vei-iobukaiobuka tarimari ai asi ġeiaġoto.

³² Kara dainai? Korana ġia tu dia veġabidadama ġenana vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ġetato. Asiġina. Ġia ġekirato tu, ġeri ġauvei e veiġa ġerina vauro vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ġetato. Moġa lorinai Keriso tu ġia ġeri vedaġaraġe forenai eiaġoto, benamo ġeketo-tarito.

³³ Buka Veaġai etoreato ekirani kavana,

“Ġogitaia, au na Sionai

(o Ierusalem) fore ta atoreato,
tarima bene vaġa-vedaġa-raġeri ġana,

ema mo fore barana atoreato,

bene vei-ketori uranai.

Senaġi ġia bevaġa-moġoniani tarimana tu, asiġina-ġinavaġi moġo bemaiaakiani.”

10

¹ Tarikakagu mabarami, au nuġagu ġena ura baregona korikori, ma ġegu noġinoġi Barau ġenai aveiani tu, Isaraela tarimari Barau na bene vaġa-maġuriri. ² Korana au na maki ġia avaġa-moġonirini, ġia na Barau ġena ura veiġari beġene korana-iaġi ġinikauri veġata, senaġi dagara sebna tu, Barau uravinina maġurina korikori ġia tu asi ribari. ³ Korana Barau ġenana vei-iobukaiobuka eiaġomani, moġa ġia tu asi ribari, be ġia tauġeri na ġeri vei-iobukaiobuka veiġari boruri ma ġevaġa-ruġarini. Moġesina naima Barau na tarimarima etore-roroġotorini lairi korikori ġia na tu asi ġeġabi-raġerini.

⁴ Taravatu tu eiaġomato mo Keriso ġenai ema magoto. Toma tu Keriso beġe vaġa-moġoniani tarimari mabarari tu vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni.

⁵ Mose na taravatu korana-iaġina ġenana vau Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni lairi ekirarito nai, maġesina ekirato, “Mai taravatu maġeri beġe korana-iaġirini tarimari tu mai taravatu ġenana maġuri beġe ġabiani.”

⁶ Senaġi veġabidadama ġenana vei-iobukaiobuka taġoitaġoani guruġana Buka Veaġai tu maġesina ekirani, “Nuġamu ai asi bono kira, ‘Guba ġana deikara bevaraġeni?’” Be Keriso guba na bene ġori-mariġoa ġana.

⁷ “Ema asi bono kira maki, ‘Deikara tano gaburena ġana bevariġoni?’” Be Keriso mase na bene ġori-maraġea ġana. ⁸ A mai guruġa korana korikori tu maġesi ekirani, “Guruġa tu ġoi sevisevimu ai maniġa; ġoi murumu ai ma ġoi lorumu ġutunai etanuni.”

Ġai na veġabi-dadama guruġana ġomi ġemi ai tu maġa ġakiraġiani. ⁹ Mo tu bema murumu na boguruġa-foforini, bokirani, “Iesu tu Vereġauka,” botoni, ma lorumu ġutuna bovaġa-moġoniani, ġia tu Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato nai, Barau na bevaġa-maġurimuni.

¹⁰ Korana loruna ġutuna na evaġa-moġoniani tarimana tu, Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimanai eiaġoni; ema muruna na eguruġa-iaġi foroforini tu, maġuri edoġariani. ¹¹ Korana Buka Veaġai maġesina ekirani, “Ġia evaġa-moġoniani tarimana tu asi bemaiaakiani.”

¹² Anina tu, Iuda tarimari e irau bese tarimari fakari ai

vetoĝa boruna ta asi betanuni, korana tu ĝita mabarara ĝera Vereĝauka tu sebona kwarigutu, Barau ĝereĝana moĝo, ma ĝia ĝenai ĝekea-raĝeni tarimarimari mabarari tu ĝena vevaĝa-namo barego vedaureana evinirini. ¹³ Korana, “Barau arana beĝe vatoani tarimari mabarari tu Barau na bevaĝa-maĝuririni.”

¹⁴ Senaĝina, kamara dabarai Barau asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari ĝia ĝenai beĝe kea-raĝeni? Ema kamara lai ai Barau varina asi ĝeseĝaĝiato tauri na ĝia beĝe vaĝa-moĝoniani? Ema kamara dabarai ĝia varina beĝe seĝaĝiani, bema ta na asi beĝobata-vinirini nai? ¹⁵ E deikara na beĝobata-vinirini, bema Barau na ta asi betuĝuani nai? Buka Veaĝai ekirani kavana, “Vari Namona eĝwa-iaĝomaiani tarimana kwakuna tu namo vedaureana veĝata, (korana namo baregona evaĝa-foforiani).”

¹⁶ Senaĝi dia tarimarima mabarari na Vari Namona ĝeĝabi-raĝeani, nai Isaia maĝesi ekirani, “Vereĝauka, deikara na ĝaina guruĝa evaĝa-moĝoniani?” ¹⁷ Ĝita ribara, veĝabidadama tu Vari Namona ĝeĝobata-iaĝiani taseĝaĝiani, monana eiaĝomani; ema taseĝaĝiani varina tu Keriso ĝena guruĝa. ¹⁸ Senaĝi Isaraela tarimari tu kamasi? Barau ĝena guruĝa moĝoni ĝia na asi ĝeseĝaĝiato? Asiĝina, ĝeseĝaĝiato. Korana Buka Veaĝai ekirani, “Tarima kotari na tanobara mabaranai ĝea vari-fuato, ema ĝeri guruĝa maki tanobara dokona-dokona ĝea ĝoitaĝoato.”

¹⁹ Avedanaĝini: Isaraela tarimari na mo guruĝa tauna asi ĝedoĝariato? Asiĝina, ĝia ma ribari. Korana Mose varau maĝesi ekirato, “Au na ĝomi tu asi arana besena ta ĝerina ĝomi bavaĝa-maiakamini. Ema au na ĝomi tu asi ĝetuĝamaĝi-fakani besena ĝenana bavaĝa-barumini.”

²⁰ Ema Isaia maki asi eguruĝa-ĝarito, ekirato, “Au tu asi ĝevetauguto tarimari na ĝeĝoitaĝoguto, ema asi ĝevedanaĝi-vetauguto tarimari ĝeri ai avevaĝa-foforito.”

²¹ Senaĝi Isaraela tarimari tu ekirarito, ekirato, “Boĝiboĝi na eiaĝoni mo ea lavini, au ĝimaĝu tu seĝafore ema kira-sirivaĝi tarimari ĝeri ai atuĝu-rosiani.”

11

Isaraela besena lakouna Barau na evetuĝarito

¹ Moĝa lorinai ma avedanaĝini: Barau na ĝena Isaraela tarimari tu eruĝa-doĝe-murigirito ba? Asiĝina ĝinavaĝi! Au maki Isaraela tarimagu, Aberahamo besena, Beniamina ĝena doĝoro taugu. ² Barau na ĝena tarimarima, tovtovona na veĝata eĝabi-hidirito tarimari, kamasi beruĝa-doĝe-murigirini? Gomi Buka Veaĝai Elia varina ĝetoreato tu moĝoni veĝata asi ribami? Ĝia Isaraela tarimari na beĝe vaĝi-maseani ĝetato nai, Barau ĝenai eĝauĝauto, maĝesi ekirato: ³ Vereĝauka, ĝemu peroveta tarimari tu beĝe vaĝi-ĝosiri, ma ĝoi ĝevarevare-vinimuni dagarari ĝetore-kaurini e ĝegaburini fata veaĝari maki beĝe rovari. Mai tu au moĝo ĝereĝagu roĝo maĝegu nuĝanai, au maki ĝevaĝi-masegu getoni. ⁴ Ma Barau na ĝia tu kamasi evaĝa-veseato, ei? Barau ekirato, “Au ĝegu tarimarima mabarari daĝara imaima ruarua (7,000) atore-ĝerevaĝirito, roĝo maĝuri manĝeri. Ĝia na ĝofaĝofa barauna Bal asi ĝetoma-rakariĝo viniato.” ⁵ Maitoma maki, Barau na ĝena namo e varevare-barai Isaraela tarimari lakouna eĝabi-virigirito. ⁶ Bema ĝena vevetuĝaĝwa e varevare-barai eveĝabi-hidito nai, dia kara ta ĝeveiato bakunai eĝabi-virigirito. Korana bema ĝeri ĝauvei ta dainai

Barau na bere ġabi-hidiri nai, ġena ġabihidi veiġana tu dia ġena vevetuġaġwa e varevare-bara dainai, vevetuġaġwa maki asi anina.

⁷ Be kara bita kiragiani? Isaraela tarimari na beġene ġabia ġana ġevetau-gwadagwadaiato dagarana tu ġia na asi ġeġabiato, senaġi Barau na eġabi-hidirito tarimari kotari na moġo ġeġabiato. A mabarari na tu Barau ġena keakea asi ġeseġaġi-viniato. ⁸ Buka Veaġai ekirani kavana, “Barau na ġia nuġari e ġeri tuġamaġi tu evei-veġonurito, be tovotovona na veġata mo inította ġia tu asi ġeboġe-fakani, ema garo maki asi ġeseġaġini.”

⁹ Davida ġena guruġa maki maiġesi ekirani, “Bere namo ġari ġaniġani fatana maki ġeri konagi e ġeri ganai bene iaġo, e ġeri vekakenaġi dagananai bene iaġo, ema ġeri vei-rakava voina ġabiġabina gabunai bene iaġo.

¹⁰ Bere namo matari bene vei-mukunari, be asi beġene boġeboġe, ma doġeri beġene ġeġeva, be beġene raka-dorudoru vanaġivanaġi.”

Barau na boġa oliveri legari vamoka oliveri legari ġeri ai ekafa-kaurito

¹¹ Ma avedanaġini, Isaraela tarimari ġevəkakenaġito nai tu, beġene keto-moġovaġi ġana ba? Asiġina, dia moġesina! Senaġi ġeri kira-sirivaġi dainai, vevaġa-maġuri tu irau bese tarimari ġeri ai evototo, korana Isaraela tarimari beġene launaġiri, Barau ġena vevaġa-maġuri beġene vetaua ġana.

¹² Situġamaġia, Isaraela ġeri kira-sirivaġi na vevaġa-namo barego tanobarai ema raka-toġato, ema iauka maġuriri ai ġerabu-iaġirini gaburi ai irau bese tarimari ġeri ai namo-bara ema foforini, a Isaraela tarimari mabarari beġe ġenogoini Barau ġenai nai tu, Barau ġena vevaġa-namo tu ma barego lelevaġina bebubu-riġoini.

¹³ Mai tu ġomi irau bese tarimami, avavaġa-guruġamini, korana au tu ġomi irau bese tarimami ġemi apostolo taugu. Au ġegu iaku tu barego mai ġauvei aveiani nai. ¹⁴ Korana au aurani ġegu tarimarima korikori bana vaġa-vetuġamaġi daradarari, be kotari na maġuri beġene doġariri. ¹⁵ Korana Iuda tarimari Barau na eruġarito nai tu, tanobara boruri tarimari eġabi-kavirito, a Barau na Isaraela tarimari ma beġabi-raġerini tu, kamasi beġea vetoreni? Namu baregona beġorani! Mo tu mase na maġuri-ġenogoi bevaġa-ġoraiani kavana.

¹⁶ Bema ġebaki-guineani beredina Barau ġeviniani nai tu, mo beredi mabarana tu ġia ġena, ema bema ġau ġokana Barau ġeviniani nai, legana maki ġia ġena. ¹⁷ Isaraela tu noġa moġo olive ġauna namona ta. Barau na mo olive legana tari etau-korurito, ma ġomi, boġa olivena legari, eġabimito, mo etau-korurito moġeri gaburi ai evava-kafakafa-kaumito, benamo toma tu mo olive namona ġokana na ġaniġani namori ġevaraġeni, moġeri ġoġanirini. ¹⁸ Moġa lorinai asi boġono veiavi ġia vekaravari ai. Bema boġo veiavini nai, boġono riba: Dia ġomi na ġau ġokana ġovaġa-kavaiiani, asiġina, ġau ġokana na ġomi evava-kavamini.

¹⁹ Betaġu boġo kirani, “Olive legari tu etau-korurito, au ġia gaburi ai bene vava-kafakaugu ġana.” ²⁰ Oba, mani tu moġoni. Senaġi ġia tu asi ġeri veġabidadama naima etau-korurito, ma ġomi tu ġemi veġabidadama lorinai, ġia gaburi ai ġoruġani. Moġesina naima asi boġono vetuġamaġi-varaġe varaġe, senaġi boġono gari moġo. ²¹ Korana bema Barau na olive

legana korikoriri maki gwairi asi eḡabirito senaḡi etau-korurito nai, ḡomi maki gwaimi asi beḡabirini.

²² Moḡeri na Barau ḡena veiau-namo veigana namona ma ḡena veiau-rakava veigana metona boḡono ḡitaia. Barau ḡabadadamanai ḡeketoni tarimari tu eiau-rakavarini, ma ḡeri ai veiga metona eveirini. Senaḡi ḡomi tu eiau-namomini. Barau na roḡo beiau-namo-iaḡomini, bema ḡia ḡena veiau-namo nuḡanai moḡo boḡo tanu-iaḡoni nai. Asigina nai tu, ḡomi maki bebasi-ḡutumini. ²³ Iuda tarimari maki, bema Barau asi ḡevaḡa-moḡoniani veigari beḡe iaḡuirini, benamo Barau beḡe vaḡa-moḡoniani nai tu, Barau na ma bekafakau-ḡenoḡoirini. Korana Barau na ma bekafakau-ḡenoḡoirini riba. ²⁴ Gomi tu boḡa olivena ḡauna legana, a dia varovaro olivena, senaḡi eḡabimito, ma vamoka olivena ḡaunai ekafa-kaumito. Bema ḡomi boḡa olivena legari moḡesina eveimito nai, vamoka olivena legana etau-koruato, moḡea maki etau-koruato olivena ḡaunai ma bekafa-kauani riba.

Isaraela tarimari mabarari Barau na bevaḡa-maḡuririni

²⁵ Tarikakagu mabarami, au aurani mai guruḡa vekuretoḡana maiḡa boḡono ribaia, korana taugemi boḡo vekiraḡi-varaḡe varageni garina: Isaraela tarimari nuḡari tu moḡesi gwaḡiḡi moḡo asi beḡe tanu-iaḡoni. Asigina. Gia nuḡari e ḡeri tuḡamaḡi moḡesi beḡe tanu-iaḡoni, beiaḡoni mo, irau bese tarimari mabarari, (Barau na eḡabi-hidirito tarimari), beḡema bere-toḡani Barau ḡena maḡuri nuḡanai. ²⁶ Moḡa murinai vau Isaraela besena mabarari Barau na bevaḡa-maḡuririni. Buka Veaḡai etoreato ilailanai, ekirato, “Siona (o Ierusalem) na vevaḡa-maḡuri tauna beiaḡomani, ḡia na Iakobo besena ḡenana Barau asi ḡetoma-rakarigoani maḡurina betore-veḡitaiani.

²⁷ Benamo au na ḡia ḡeri rakava baḡabi-veḡitaiani nai, au na ḡia ḡeri ai mai kiraḡitore gwaḡiḡina baveiani.”

²⁸ Iuda tarimari ḡutuma na Vari Namona ḡekira-fitoḡaiani nai, Barau ḡena vetari tarimari ai ḡeiaḡoto. Senaḡi moḡesi ḡeveito dainai, ḡemi maḡuri dabarana evekeoto. A ḡia tu Barau na eḡabi-hidirito besena lorinai, seneri (Aberahamo, Isako, Iakobo) bakuri ai Barau na eura-vinirini. ²⁹ Korana Barau ḡena varevare ema ḡena keakea tarimarima ḡeri ai tu beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini, asi ma beḡe vekoki-fitoḡani dagarari. ³⁰ Vaḡa-ilailana ḡomi tovotovonai tu Barau ḡokira-sirivaḡi viniato-ḡoi, senaḡi toma tu Barau ḡena vevetuḡaḡwa boḡo ḡoitaḡoa. Ḳomi tu Isaraela tarimari ḡeri kira-sirivaḡi dainai, Barau ḡena vevetuḡaḡwa boḡo ḡabia. ³¹ Isaraela maki toma tu ḡekira-sirivaḡini, korana Barau na ḡomi evetuḡa-ḡwamini dainai, ḡia maki ma bene vetuḡa-ḡwari ḡana. ³² Korana Barau na tarimarima mabarari kira-sirivaḡi maḡurinai etore-toḡarito, korana ḡia ḡena vevetuḡaḡwa ḡia mabarari na beḡene ḡabia.

Barau bitana vaḡa-raḡea

³³ Barau ḡena iaunega ema riba tu barego, ma barego lelevaḡi veḡata! Gia ḡena vevaḡa-maoro dabarana maki vetau-kavana beḡorani! Gena dabara maki deikara na betuḡamaḡi-doḡariani? ³⁴ Buka Veaḡa ekirani kavana, “Vereḡauka ḡena tuḡamaḡi tu dei na beribaiani? O deikara na ḡia besisiba-viniani?

³⁵ Dei na Barau evini-farefareato, be Barau na ḡia ma bevini vaḡa-voiani?”

³⁶ Korana dagara mabarari korari tu ġia, ema ġia ġenana ġeġorato e ġefoforito, ema ġia ġena moġo. Ġia moġo bitana vaġa-raġea mo vanaġivanaġi. Amen.

12

Tauġanimu Barau ġena

¹ Tarikakagu mabarami, Barau ġena vevetuġaġwa tu barego aġitaiani ġita iatarai. Tauna moġa au na ġomi alaunaġimini, akirani, tauġanimi mabarari varevare dagarari maġuriri e veaġari ai boġono vaġa-iaġori, ema Barau na beiaġu-iaġi-baregorini tauġaniri Barau boġono vini-raġea, ġinitaġo varevereri kavana. Moġesina boġo veini tu, Barau boġo toma-rakariġo vini-korikoriani. ² Mai tanobara ġena maġuri ema veiġa irauirauri asi boġono ġabi-raġeri ema asi boġono veiri. A ġomi tu ġemi tuġamaġi boġono vaġa-variguri, be ġemi maġuri beġene vekurevo. Monana vau Barau ġena ura korikori boġo riba-ġinikaurini. Boġo ribani maki, aiġa tu namo vedaurea, Barau na eiaku-iaġiani dagarana.

³ Barau na ġena namo e varevare-bara lorinai ekeaguto, ġena apostolo ġauveina eviniguto nai, au na ġomi mabarami avaġa-guruġamini: Tauġemi asi boġono vetuġamaġi, ġomi ġemi riba ema veiġa tu varaġe lelevaġi. Asiġina. Namona tu boġono vetuġa-maġi-ġinikau, Barau na vegabidadama aiġa baregona evinimito, moġa ilailanai moġo boġono tuġamaġi e guruġa.

⁴ Vaġa-ilailana ġita tauġanira tu sebona moġo, a legana tu ġutuma gorogoro, ma mai tauġanira legari ġeri ġauvei tu dia sebona. ⁵ Ġita ekalesia maki moġesi, ġita asisebo, senaġi Keriso ġena maġuri nuġanai ġita tu tauġani sebonaġi taaġoto. Ma ġita tata tu karora tata ġeri, (dia mabarara tata ġera-ura ġera-urai bita rakani).

⁶ Barau ġena namo ema varevare-barai evinirato ilailanai, varevare dagarari irauirau ġerai ġetanuni. Bema ta peroveta varevarena o seġukana eviniato nai, bene peroveta ġena veġabidadama ilailanai. ⁷ Bema ekalesia vetuġunaġi iaġoviniri eviniato nai, bene vaġa-kavari. Bema vevaġa-riba varevarena eviniato nai, bene vevaġa-riba. ⁸ Bema kotari ġeri veġabidadama vaġa-kokoreri varevarena eviniato nai, bene vaġa-kokoreri; bema rabu tarimari vaġa-kavari varevarena eviniato nai, bene vini-ġinikauri; bema tarimarima ġorikauri varevarena eviniato nai, ma nuġana mabarana ġesi bene veġorikau; bema tarimarima vetuġaġwari varevarena eviniato nai, bene vetuġaġwari e bene vaġa-kavari ma iakuna ġesi.

Veuravini

⁹ Nuġami mabarari ema ma moġoniri ġesi boġono veuravini. Rakava veiġari asi boġono ura-viniri, a veiġa namori boġono ġabi-gigitariri. ¹⁰ Vetarikaka veuravinina boġono korana-iaġi gwadaia, karomi tata ġesi boġono vegubakau, a dia tata tauġemi arami boġono tore-varaġe varaġeri. ¹¹ Boġono ġauvei-kokore kokore, asi beġene ġubulefimi; lauka Veaġa na nuġami bene vaġa-variġisiri, Vereġauka vetuġunaġina boġono iaġo-vini. ¹² Ġotuġamaġi-kauani dagarana bakunai boġono iaku; meto ġoġoitaġorini nuġari ai boġono vevaġa-gwaġiġi; ġauġau asi boġono vaġa-moiraira. ¹³ Barau ġena tarimarima ġeri rabu ma vetau-vetau gaburi ai boġono vaġa-kavari. Tarimarima boruri ġemi ai beġe iaġosini nai, boġono ġabi-raġeri, ema boġono nari-ġinikauri.

14 Ġevaġa-rakavamini tarimari boġono vaġa-namori, iatari ai boġono ġauġau, asi boġono vaġa-rakavari, asi boġono tovoġari. 15 Ġeverereni tarimari ġesi boġono verere-vegogo, ma ġemidigu-midiguni tarimari ġesi maki boġono midigu-midigu sebona. 16 Karomi ġesi nuġa sebonai boġono tanu, asi boġono vekokoroku, ne ma nuġami mabarari ġesi gaburemi tarimari ġesi boġono vetore-sebona. Tauġemi asi boġono vetore-varaġe varaġe, asi boġono kira, ġomi moġo ma iaunegami.

17 Veiġa rakavari evei-vinimini tarimana ġena veiġa rakavari voina tu veiġa rakavari na asi ma boġono vaġa-voia. Boġono ġauvei-ġitaġita, be tarimarima mabarari ġoirari ai veiġa iobukaiobukari moġo boġono veiri. 18 Maino tanutanuna tu ġomi mabarami ġimami ai moġo manieġa, be ma dabarana nai tu, tarimarima mabarari ġesi maino ai boġono tanu. 19 Garagaragu namomi, ġevaġa-rakavamini tarimari ġeri vei-rakava voina asi boġono vei-viniri, a Barau faka boġono vinia, be ġena baru vauro iatari ai bene vaġa-foforia. Korana Buka Veaġai tu maiġesina ekirani, "Vereġauka ekirani, 'Au na vauro bavaġa-voirini.'" 20 Senaġi, "Bema ebaru-vinimuni tarimana evitoani nai, bono ġubua; bema bokana ekokeni nai, nanu bono vinia bene niu. Maiġesina boveini nai tu, karava memeġari ġia debanai bolabu-kaurini," bemaiakaiani. 21 Rakava na ġoi asi bene vaġa-dareremu, ne ġoi na rakava veiġa namori na bono vaġa-darereri.

13

Taravatu tauri garori bitana seġaġiri

1 Tarimarima mabarari gavamani ġeri veġorikau maorona gaburenai beġene tanu ema beġene seġaġi-viniri. Korana gavamani boruna ta tu asi etanuni, senaġi Barau na evaġa-ruġarito ema maoro baregona evinirito gavamaniri moġo ġetanuni. 2 Moġesina naima gavamani ġeri guruġa eġarerini ma ekira-fitoġarini tarimana na tu Barau na evaġa-ruġarini tarimari eġarerini ma ekira-fitoġarini. Ma mo veiġa beveiani tarimana tu tauġena moġo vei-rakava tarimanai evevaġa-iaġoni, ma evevaġa-metoni.

3 Veġitaġau o gavamani tarimari na vei-iobukaiobuka tarimari tu asi ġevaġa-garirini, ne ġia tu veiġa ġeleaiani tarimari ġevaġa-garirini. Bema ġomi ġourani, boġono tanu-rekoreko moġo, gavamani tarimari gariri asi boġono vei ġotoni nai, veiġa iobukaiobukari moġo boġono vei. Moġesi boġo veirini tu, ġia na bevaġa-raġemini. 4 Gavamani tarimari tu Barau ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini, ġomi namo boġono ġoitago ġana ġeġauveini. Senaġi bema ġomi na veiġa boġo leaiani nai tu, boġono gari korana ma ribami, gavamani ġimanai tu vevaġa-maoro baġana eġabi-taġoani. Barau na asi evini-kavaiato, senaġi ġia vetuġunaġina eiaġo-vinini, kerere tarimari ġeri rakava voina bene viniri ġana. 5 Moġa lorinai gavamani ġeri veġitaġau gaburenai bitana tanu ema garori bitana seġaġiri. Dia kerere voina beġe vinirani moġo gariri ai, senaġi nuġarai maki taribani, veiġa namori bitana veiri.

6 Ġomi tu moġesina naima ġotakesini. Gavamani takesi ġoviniani, korana gavamani tu Barau ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari. Ġia ġeri taimi mabarana tu veġitaġau ġauveina ġeveiani. 7 Ma ġemi ġabitore nai, voina boġono vei. Bema takesi roġosi boġono vini nai, boġono vini, ma moni kotari roġosi boġono vini nai, boġono vini; vegubakau nai, boġono vegubakau; vemataurai nai, boġono vemataurai.

Boġono veuravini, korana ġaro bevotu

⁸ Karomi ta ġenai ġemi ġabitore ta asi bene tanu, senaġi ġabitore sebona moġo bene tanu tu maiġa: Karomi boġono uravini-vanaġi vanaġiri. Korana karona eura-viniani tarimana na Barau ġena taravatu mabarana ekorana-iaġiani veigana eveiani. ⁹ Mai taravatu maiġeri: Asi bono veġura-vanaġi; asi bono vevaġi-deba; asi bono lema; tarima tari ġeri dagara mata-ġaniġaniri asi bono vei; ma taravatu kotari maki, moġeri mabarari tu mai taravatu sebona na eġabi-vegogoani: “Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana.” ¹⁰ Veuravini na sevina tarimana asi evaġa-rakavaiani. Moġa lorinai dagara barego vedaureana Barau ġena taravatu nuġanai tu veuravini, korana taveura-vinini nai, taravatu mabarana takorana-iaġiani.

¹¹ Mai veigā boġono veia, korana mai nega vetoġana tu ma ribami. Nega varau beraġasi, be ġotataġa gena na. Korana ġita vaġa-maġurira ġarona tu varau bekavinaġi-rakava, dia mo guinenai, Keriso taġabi-raġeato ġarona gabunai kavana. ¹² Boġi tu dori ekorini, ġaro tu ġena raġe bakunai. Moġa lorinai mukuna veigari sitore-tariri, ma mama dabuġari sirigo-kauri, vetari tarimari na vetari dabuġari ġerigo-kaurini kavana. ¹³ Veigā namori moġo sivei, laġani erakani tarimana kavana. A asi sivereko-lauvaġi lauvaġi e niuniu moġo asi sivaġa-kokorea, kima mata-ġaniġaniri asi sivei e asi simataboraġa, asi sivevaġi-vevaġi ema asi simama. ¹⁴ Senaġi ġita tu Vereġauka Iesu Keriso moġo sirigoa, dabuġa tariġo-kaurini ilailanai. Ma tauġani ġena ura veigari rakavari veiveiri tuġamaġiri tu asi siġabi-raġeri.

14

Moiramoira ema kokore

¹ Veġabidadamai emoiramoirani tarimana boġono ġabi-raġea, enabe ġena tuġamaġi tari ġomi ġemi tuġamaġi ġesi asi ilaila, senaġi asi boġono vaġa-veġareveġarea e asi boġono ġau-fitogaia. ² Tarima ta ġena veġabidadama kokore nai, eġani-taġuitaġuini, ma ta tu ġena veġabidadama moira lorinai, ġaniġani koriri, asi bureġari, moġo eġanini. ³ Eġani-taġuitaġuini tarimana na vamoka ġaniġaniri moġo eġanini tarimana asi bene kira-fitogaia, ema vamoka ġaniġaniri moġo eġanini tarimana na maki dagara mabarari eġani-taġuitaġuirini tarimana asi bene vaġa-rakavaia, korana ġia tu Barau na varau eġabi-raġeato. ⁴ Goi tu dei, be tarima ta ġena vetuġunaġi tauna bono vevaġa-maoro vinia? Ġia ġena veġabidadamai eruġa-gigitarini o eketoni moġa tu ġena baregona na vauro bekiraġiani. Senaġi ġia tu beruġa-gigitarini, korana Vereġauka na kokore beviniani bene.

⁵ Tarima ta na tu ġaro tari evaġa-veaġa baregorini, ma ta na tu ġaro mabarari ilaila moġo etoni. Namona tu, ġia tata nuġari e ġeri tuġamaġi ai beġene riba ġeri tuġamaġi tu maoro. ⁶ Tarima ta na ġaro ta eġabi-hidiani, benamo ekirani, mai tu ġaro veaġana etoni nai, mo tarima na mo veigā tu Vereġauka ġenai eveiani. Eġani-taġuitaġuini tarimana maki Vereġauka etuġamaġiani vauro eġaniganini, korana ġia na Barau etanikiu-viniani. Ema asi ebureġani tarimana maki Vereġauka etuġamaġiani vauro eġani-ġanini. Ġia maki Barau etanikiuani. ⁷ Korana ġita tamaġurini nuġanai dia tauġera ġera maġuri moġo, ma bita maseni maki dia ġita tauġera ġereġara ġera bita maseni moġo. Asiġina ġinavaġi. ⁸ Maġuri tatanuni nai, Vereġauka ġena tamaġurini, ema bita maseni maki, Vereġauka ġena moġo bita maseni. Moġa lorinai, tamaġurini o bita maseni, ġita tu Vereġauka ġena veġata. ⁹ Keriso emaseto ma emaġuri-ġenoġoito korana tu, mase tarimari ema ġemaġurini tarimari ġeri Vere ai bene iaġo ġana. ¹⁰ Moġa lorinai karase ġoi tarikakamu

ovevaġa-maoro viniani? Ma kara dainai tarikakamu okira-fitoġaiani? Bono tuġamaġi, ġita mabarabarara tu Barau ġena vevaġa-maoro seana ġoiranai bita ruġa-tarini, vevaġa-maoro bita ġabini. ¹¹ Isaiā na etoreato kavana, ekirani,

“Vereġauka ekirani,

‘Moġoni veġata, amaġuri-taġoni dainai, tui mabarabarari au ġoiragu ai beġe vetuitui-tarini, mea mabarabarari na Barau beġe kiraġi-foforiani.’ ”

¹² Moġesi naima ġita tata ġera maġuri Barau ġoiranai bita kiraġi-fofori foforirini.

Tarikakamu ġena veġabidadama asi bono vaġa-rakavaia

¹³ Moġa lorinai karora ġesi tauġera asi bitana vevaġa-maoro vevini. A namona ġita tu ġera tuġamaġi sivaġa-maorori, be tarikakara ġoirari asi sifatafata-ġauri, ġeri veġabidadama na beġe ketoni garina. ¹⁴ Iesu Vereġauka nuġanai amaġurini nai, ma nuġagu mabarana ġesi ariba-maoroni, ġaniġani dagarana ta tu asi rakava o ma mirona Barau ġoiranai. Senaġi bema tarima ta na ġaniġani dagarana ta etuġamaġi-rakavaiani nai, mo ġaniġani dagarana tu ġia ġereġana ġenai moġo moġoni rakava o ma mirona. ¹⁵ Bema tarikakamu asi eiakuni, ġoi na ġoiranai kara oġaniani eġitaiani nai, bono riba, mo tu dia veuravini veġana ġoi na oveiani. Ġemu ġaniġani na tarikakamu ġena maġuri asi bono vaġa-rakavaia. Keriso tu ġia maki uranai emaseto. ¹⁶ Moġa lorinai ġemi veġa ġobiri boġono toreri, tarimarima maoro asi boġono viniri, ġemi veġabidadama namori rakavari beġene kiraġiri. ¹⁷ Korana dagara baregona tu Barau ġena Basileia, a dia ġaniġani o niuniu dagarari, senaġina vei-iobukaiobuka, maino, ema iaku-verere lauka Veaġa ġena maġuri nuġanai. ¹⁸ Deikara maġeri veġa nuġari ai Keriso vetuġunaġina beiaġo-vinini tarimana tu, Barau na beiaġu-iaġiani, ema tarimarima na maki beġe vaġa-moġoniani.

¹⁹ Moġa lorinai mabarara sikokore, maino vaġa-ġorana ema ġera veġabidadama vaġa-tubuna ġauveiri siveiri. ²⁰ Ġaniġani ġaramari ai Barau ġena ġauvei asi boġono vaġa-rakavaia. Moġoni, ġaniġani mabarari tu namo ema veiareva Barau ġoiranai, senaġi bema ġoi na ġaniġani ta oġaniani nai, tarima ta nuġana ovaġa-metoani, benamo ġena veġabidadama na beketoni, moġa neġi asi namo. ²¹ Moġa lorinai namona tu, asi bono bureġa, e vine nanuna asi bono niu, ema tarikakamu vaġa-daġaraġena veġana ta tu asi bono veia. Korana tarikakamu ta bovaġa-daġaraġeani, benamo bevei-rakavani garina.

²² Kara dagara ovaġa-moġoniani, maniġa tu ġoi ema Barau fakami ai moġo bene tanu. (Senaġi tarikaka tari asi bono launaġiri, ġoi na kara ovaġa-moġoniani dagarana beġene ġabi-raġea, korana) nuġanai kara eġabi-raġeani dagarana na nuġana asi evaġa-asi evaġa-meto ġenoġoiani tarimana tu beiakuni. ²³ Bema tarima ta tu mo kara eġabi-raġeani dagarana ma daradarana ġesi beġaniani nai, ġia tu tauġena bevevaġa-metoni, korana ġia tu asi veġabidadamana ġesi eġaniani. Ema asi veġabidadama ġenana ġeiaġomani dagarari mabarari tu vei-rakava dagarari moġo.

15

Keriso ġena maġuri bitana tovotovoa

¹ Ġita ma kokorera tarimara na moira tarimari ġeri keto ai bisini vaġa-kavari, a dia tauġera ġereġara moġo lorira bitana toreri. ² Ġita tata karora loriri bisini toreri, be namo beġene ġabia, ema ġeri veġabidadama bitana vaġa-tuburi. ³ Korana Keriso maki tauġena lorina asi etoreato, senaġi Buka Veaġai etoreato ilailanai, ekirani, “Vanevane guruġari metori ġoi, Barau, iatamu ai ġekiraġirito tu, au iatagu ai beġema ketokau.” ⁴ Guinena guruġa mabarari Barau ġena Bukai ġetorerito moġeri tu, ġita beġene vaġa-riiba-iaġira ġana ġetorerito. Korana ġita mo ġetorerito guruġari ġerina vevaġa-gwaġiġi ema vevaġa-naġi bisini ġabia, benamo ġoirarai Barau ġena Basileia moġa bisini tuġamaġi-kaua. ⁵ Vevaġa-gwaġiġi ema velaunaġi tu Barau evinini. Ġia na ġomi vekaravami ai nuġa-sebona bene vaġa-ġoraia Keriso Iesu ġototovotovani nuġanai. ⁶ Be nuġa-sebonai ema ġaro sebonai ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana Barau boġono vevato-iaġia.

⁷ Tata karomi ġesi boġono veiau-namo ema boġono veġabi-raġe, Keriso na eiau-namomito ema eġabi-raġemito kavana. Moġesina boġo veini tu, Barau boġo vaġa-raġe ġitakauani. ⁸ Boġono tuġamaġi: Keriso tu Iuda tarimari ġeri vetuġunaġi taunai eiaġoto, Barau ġena vetuġamaġikau vaġa-moġonina, ema Barau ġena kiraġitore guruġari, senera (Aberahamo, Isako, ema Iakobo) eguruġa-tore vinirito guruġari vaġa-taunari ġana. ⁹ Ema irau bese tarimari na maki Barau beġene vaġa-raġea ġena vevetuġaġwa bakunai. Buka Veaġa etoreato ilailanai, “Moġa lorinai irau bese tarimari vekaravari ai au na ġoi bavaġa-raġemuni; ġurिġuri mariri baġabini, ġoi aramu bavaġa-namoani.”

¹⁰ Ma ekirani,

“Irau bese tarimami o, ġia ġena bese tarimari ġesi ġoiaku-vegogo.”

¹¹ Ma ekirani,

“Gomi irau bese tarimami, Vereġauka ġovaġa-raġea, ema ġomi tarimarima mabarabarami, mari ai ġia ġovaġa-raġea.”

¹² Ema Isaia ma ekirani,

“Iese natuna ta betubu-vaisini, ġena bese tarimana ta bevaisi-raġeni, tanobara mabarana beġita-ġauani; irau bese tarimari ġia ġenai beġe vetuġamaġikauni.”

¹³ Vetuġamaġikau tu Barau ġenana eiaġomani. Ġia na iaku verere ema maino na bene vaġa-vonuvonu raġemi ġenai goveġabidadamani nuġanai. Be monana Iauka Veaġa ġena seġuka na ġemi vetuġamaġikau bene vaġa-barego lelevaġia.

Paulo, irau bese tarimari ġeri haroro tauna

¹⁴ Tarikakagu mabarami, au bama riba-maoro, ġomi maniġemi tu namo na ġovonuvonu-raġeto, ġoriba-ginikauto, ema karomi tata ġesi boġo vevaġa-riiba-vevinini maki ilaila. ¹⁵ Senaġi guruġa matari tari ġomi batore-vinimi nai, kota bakiraġi-metori, mo tu ġomi noġa ma bakiravara-ġenoġoimi maia. Moġesi aveini, korana Barau na ġena namo e varevare-bara dabaranai mai ġauvei eviniguto. ¹⁶ Ekeaguto, Keriso Iesu ġena vetuġunaġi tarimanai bana iaġo, ma irau bese tarimari vekaravari ai Rubu Veaġa vereri ġeri ġauvei bana veia, Barau ġena Vari Namona bana ġobata-iaġia. Benamo monana

irau bese tarimari maki Barau na beḡabi-raḡerini varevare dagarari ai beḡene iaḡo. Ema Iauka Veaḡa na bene vaḡa-veaḡari.

¹⁷ Moḡa lorinai Keriso Iesu ḡena maḡuri nuḡanai aveiavini, Barau ḡena vetuḡunaḡi aiḡo-vinini nuḡanai. ¹⁸ Kara boruna ta guruḡana au asi baveini, senaḡi kara au na akiraḡiato ema aveiato ḡerina, kara Keriso na au ḡeguna eveiato, benamo irau bese tarimari na Barau ḡema-seḡaḡi-viniato, moḡa moḡo bakiraḡiani. ¹⁹ Ġegu ḡobata ema ḡauvei tu Iauka Veaḡa ḡena seḡuka na vetoḡa boruri ema nuḡa-farevaḡi veigari na evaḡa-foforirito-ḡoi. Moḡesina nai Ierusalem na aḡeḡeraḡito, aiḡoto mo Iliriko tanona, Keriso ḡena Vari Namona mabarana akiraḡi-fofori ginikauato. ²⁰ Au ḡegu ura baregona vanaḡivanaḡi tu, Keriso roḡosi roḡo beḡere ribaia gaburi ḡana bana iaḡo, Vari Namona bana ḡobata-iaḡia. Korana asi aurato, tarima ta na ḡauvei evaḡa-ruḡaiato gabunai ma bana ḡauvei-iaḡo. ²¹ Senaḡi ḡegu ura tu, Buka Veaḡai etoreato kavana bana vei, ekirani, “Ġia varina asi ḡekira-vararito tarimari na beḡene ḡitaia, ema varina asi ḡeseḡaḡiato tarimari na beḡene ribaia.”

²² Moḡesi nai nega ḡutuma naiḡosi atoni, senaḡi ama vedaḡa-raḡeni.

Paulo na Roma benea ḡitaia boiḡana etogato

²³ Senaḡi toma mainai au tu asi ḡegu ḡauvei gabuna ta maia, ema laḡani ḡutuma varau beḡe iaḡo nuḡari ai, au ḡegu ura baregona tu banasi raka-ḡitami, ²⁴ nai atuḡamaḡini, Spein ḡana baiḡoni nai tu, basi ḡitamini roḡo. Maninana bavanaḡini nai, atuḡamaḡini, basi raka-ḡitamini, ma ḡomi ḡesi bita tanu-kotunani roḡo. Moḡa murinai aurani, ḡomi na boḡono vaḡa-kavagu ḡegu iaḡoiḡo bana iaḡo-vinia ḡana. ²⁵ Initoma tu roḡo Ierusalem ḡana aiḡoni, Barau ḡena tarimarima veaḡari navaḡa-kavari ḡana. ²⁶ Korana Makedonia ema Akai tanori ai tu nuḡari ma verereri ḡesi Ierusalem ai ḡeri-ḡari tarimari Barau ḡena tarimarima veaḡari vekaravari ai ḡetanuni moḡeri ḡeri moni ḡevaḡa-vegogoto. ²⁷ Ġia tu ma iakuri ḡesi ḡeri moni ḡevaḡa-vegogoto, ma mo tu Iuda tarimari ḡeri ḡabitore ḡia ḡeri ai ḡevaḡa-voiani. Korana bema irau bese tarimari Iuda tarimari ḡeri namo iauka rekenai dagarari ḡeḡabirini nai tu, ḡia tauḡaniri rekenai farefarena maki Iuda tarimari ḡesi beḡe vare-barabararini. Korana ma ḡeri ḡabitore Iuda tarimari ḡeri ai dainai. ²⁸ Be mai ḡauvei maḡa bavaḡa-koriani, ema bana riba-maoro mai moni tarimari korikori na beḡene ḡoitaḡoa murinai vau, Spein ḡana baiḡoni, ema ḡomi maki basi raka-ḡitamini ḡegu iaḡoiḡo nuḡanai. ²⁹ Au ma ribagu ḡomi ḡemi ai baiḡosini nai, Keriso ḡena vevaḡa-namo barego lelevaḡina baḡabi-iaḡosiani ḡomi ḡemi ai.

³⁰ Tarikaka-ḡore, ḡera Vereḡauka Iesu Keriso aranai ema Iauka Veaḡa ḡena veuravini, ḡita iatarai etoreani veuravinina, bakunai, au ḡomi alaunaḡimini: Au ḡegu vekwaraḡi ai boḡono vaḡa-kavagu, iatagu ai Barau ḡenai boḡono ḡauḡau. ³¹ Boḡono ḡuriguḡuri, be Barau na Iudea nuḡanai Keriso asi ḡevaḡa-moḡoniani tarimari ḡimari na bene vaḡa-maḡurigu, ema mo varevare dagarana Ierusalem ai Barau ḡena tarimarima veaḡari na beḡene ḡabi-raḡea ma iakuri ḡesi. ³² Be Barau ḡena ura ilailanai ḡomi ḡemi ai ma iakugu ḡesi bana iaḡosi, ema mabarara bisini vevaḡa-kokore. ³³ Maino Barauna ḡomi mabarami sevimi ai bene tanu. Amen.

¹ Avağa-ribamini, ġita tobara Foibe tu beiaġosini. Ġia tu ekalesia ġena vetuġunaġi vavinena ta Kenkrea rubuna nuġanai. ² Anoġimini, Vereġauka aranai boġono ġabi-raġea, ekalesia o veaġa tarimari ġoġabi-raġerini dabarari korikoriri ai. Ema ma ġena ura dagarari ġomi ġemi ai nai, boġono vinia. Korana ġia ġena vevaġa-kava maki barego lelevaġi tarimarima ġutuma ġeri ai. Au maki evaġa-kava barego-lelevaġiguto.

³ Priskila ema Akwila au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Ġia tauri ruarua tu au ġesi ġauvei sebona moġo ġaveiani Keriso Iesu ġena ġauvei nuġanai. ⁴ Ġia tauri ruarua tu au uragu ai be dori ġevaġi-maserito. Au ema tanobara irauirau ai ġetanuni ekalesiari ġema iaku tu asikei ġia tauri ruarua ġeri ai. ⁵ Ġia ġeri numai ġeraka-vegogoni ekalesiana maki boġono vaġa-namori.

Au ġatagu namona Epeneto au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu Keriso murinai eraka-ġuineto Asia tanobarana nuġanai.

⁶ Maria au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu ġomi urami ai evekwaraġi-baregato.

⁷ Au garagaragu Androniko ema Iunia au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Ġia tu au ġesi dibura numai ġatanu-vegogoto. Apostolo mabarari vekaravari ai ġia tauri ruarua tu ġerevaġi, ema ġia tu Keriso ġena maġuri nuġanai ġeberetoġa-ġuineto, muriri ai vau au ama bere-toġato.

⁸ Ampliato au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġia tu au ġatagu korikori.

⁹ Urebano au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu ġita ġesi taġauvei-vegogoni tarimana Keriso ġena maġuri nuġanai. Au ġatagu namona Stakis au ġegu vevaġa-namo boġono vinia.

¹⁰ Apele au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu moġoni veġata Keriso ġena maġuri nuġanai eruġa-gwaġiġini.

Aristobulo ġena numa tarimari mabarari ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹¹ Au garagaragu Herodion ġegu vevaġa-namo boġono vinia.

Narakiso ġena numa tarimari deidei Vereġauka ġena doġoro tarimari ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹² Trifena ema Trifosa au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Maniġeri vavine Vereġauka ġena ġeġauvei-vekwaraġini.

Au tobagu namona Peresi ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Mani vavine maki Vereġauka ġena eġauvei-vekwaraġini.

¹³ Rufo ma sinana ġesi au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Rufo tu Vereġauka na eġabi-virigiato ġena vetuġunaġi taunai bene iaġo, ma sinana tu au sinagu ai eiaġoto.

¹⁴ Asinikrito, Flegon, Hemes, Patroba, Hemas ema tarikaka tari ġia ġesi ġetanuni maniġeri ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹⁵ Filologo, Iulia, Nereus ma tobana, e Olimpasi, ema Barau ġena tarima veaġari ġia ġesi ġetanuni mabarari ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹⁶ Karomi tata vetarikaka verauna na boġono vaġa-namori

Keriso ġena ekalesia mabarabarari na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu.

Velaunaġi tari

¹⁷ Tarikakagu mabarami, alau-naġimini, boġono boġe-ġotoġoto, vetavikakira veiġari ġeveirini tarimari ema ġomi ġemi veġabidadama ġefatafata-ġaurini, dia ġomi na ġoġabirito vevaġa-ribari na. Maniġeri tarima seviri ġana asi boġono raka-kavi. ¹⁸ Korana maniġeri tarima tu dia ġita ġera

Vereġauka Keriso ġena vetuġunaġi ġeiaiġo-viniani, a ġia tauġaniri ġeri ura veiġari ġeveirini. Ġia tu ġeri guruġa meriġa-meriġari na ema ġeri guruġa ginikau-ginikau na asi iaunegari tarimari ġeri tuġamaġi ġeġofa-darererini.

¹⁹ Tarimarima ġutuma na ġomi ġemi seġaġi varina varau ġeseġaġiato. Moġa lorinai au ġegu verere asikei ġomi ġemi ai. Senaġi au aurani, veiġa namori boġono riba-ginikauri, ma veiġa rakavari asiġina ġinavaġi boġono veiri.

²⁰ Maino Barauna na nega kotuna moġo benamo Satani ġomi kwakumi fanafana na ġaburenai befana-fatafataiani.

Ġita ġera Vereġauka Iesu ġena namo ema varevare-bara ġomi iatami ai bene tanu.

²¹ Timoteo, au ġauvei karogu, ema au garagaragu Lukio, Iason ema Sosipata na ġemi vevaġa-namo guruġari beġe tuġu.

²² Au, Teretio, Paulo ġena guruġa mai fefai batorea taugu, na maki Vereġauka aranai ġegu vevaġa-namo atuġu-iaġosiani.

²³ Gaius na ġemi vevaġa-namo guruġari betuġu. Au tu ġia na ġena numai enariguni, ema ekalesia tarimari mabarari tu mainai ġeraka-vegogoni.

Erasto, mai siti ġena moni eġita-ġauani tarimana, ema ġita tarikakara Kwatas na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu.

[²⁴ Ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena namo ema varevare-bara ġomi iatami ai bene tanu.]

Barau vaġa-raġena guruġari

²⁵ Barau sivaġa-namoa, korana ġia na ġomi ġemi veġabidadama bevaġa-kokore-iaġirini au ġegu Vari Namona, Iesu Keriso aġobata-iaġiani varina, ġenana. Mai vari tu ġuineri laġaniri na veġata vekuretoġa etanuto-ġoi dagarana bema fofori. ²⁶ Maitoma moġeri tu tanu-vanaġivanaġi Barauna ġena guruġa ilailanai peroveta tauri ġeri toretore na ġema vaġa-foforirini, ma tama ribarini. Mai veiġa ema vetoreto anina tu, tanobara mabarari na ġia beġene vaġa-moġonia ema beġene seġaġi-vinia ġana. ²⁷ Iaunega Barauna sebona kwarikwari sivaġa-raġea Iesu Keriso bakunai. Ġia marevana baregona bene tanu vanaġivanaġi. Amen.

PAULO ĜENA TORETORE GINIGUINENA KORINTO EKALESIARI ĜERI

1 Korinto vaĝa-foforina guruĝari

Korinto ekalesiana doĝorona tu Paulo ĝenana eĝorato (Apostolo 18). Ma mai fefa giniguinena Paulo na etoreato korana tu, Korinto ekalesiari fakari ai tu meto kota ĝeĝorato-ĝoi. Ma ĝia na Paulo ĝetore-viniato, ĝedanaĝiato, kamasi beĝene vei ĝetato. Moĝesi naima Paulo na mai fefai ĝeri vedanaĝi evaĝa-veseato (7:1; 8:1; 12:1; 16:1), ema mo deideiri ĝevei-rakavataĝoi moĝeri evaĝa-guruĝa-gwĝiĝirito ema ekalesia maĝurina korikorina tu aiĝesina ekira-vararito.

Paulo na mai fefa tu Efeso vanuĝa na etore-vinirito, mo tu Efeso ekalesiari vaĝa-toitoina evarivaririto taiminai. Mai fefa tu laĝani 53 ma 55 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefai siri baregori tu karoa 1:30-31. Ma ĝena vevaĝa-riba guruĝari baregori ekiraĝirito tu maiĝeri: 1) Ekalesia doĝorona korikori vetoĝana boĝitaiani, ĝia tu Iesu Keriso ĝena vere o veĝitaĝau gaburenai ĝetanuni. 2) Barau ĝena ekalesia doĝorona korikori tu dia tarima o tanobara ĝena iaunegai ekalesia doĝorona beĝe ĝori-kauani, senaĝi Barau ĝena iaunegai ema seĝukai. 3) Ekalesia doĝorona korikori tu Barau na eboioĝaiato dabaranai moĝo beĝe tanuni. 4) Ekalesia doĝorona korikori tu Barau ĝena guruĝa beĝe korana-iaĝiani, ema Barau ĝena veuravini ai moĝo beĝe tanuni. Paulo na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Ekalesia nuĝanai vevare-kirakira eĝorato - karoa 1-4
2. Veĝa rakavari ekalesia nuĝanai - karoa 5-7
3. Kwaivakuku ĝevinirini bureĝari - karoa 8-10
4. Tomaraka-rigo dabarana - karoa 11
5. Iauka Veaĝa ĝena varevare - karoa 12-14
6. Varigisi-ĝenogoi - karoa 15
7. Guruĝa dokona - karoa 16

¹ Au Paulo, Barau ĝena urai ekeaguto, Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu ai bana iaĝo, ema ĝita tarikakara Sostene ĝesi tauma ruarua ĝemana mai fefa eiaĝosini, ² Barau ĝena ekalesia tarimami Korinto nuĝanai ĝotanuni ĝemi. Gomi tu Barau ĝena tarimarima, be Keriso Iesu nuĝanai varau evaĝa-veaĝamito, ma ĝomi Barau na ekeamito tu boĝono veaĝa uranai. Tarimarima mabarari gabu mabarari ai ĝetanuni ĝera Vereĝauka Iesu Keriso aranai ĝeĝauĝauni tarimari maki, Barau na ĝomi ĝesi ekea-sebonamito, boĝono veaĝa uranai. Iesu Vereĝauka tu ĝia e ĝita mabarara ĝera Vereĝauka.

³ Ĝita Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo na Barau etanikiu-viniato

⁴ Au na ĝegu Barau vanaĝivanuĝi atanikiu-viniani ĝomi iatami ai, kora na ĝia ĝena varevare-bara ĝomi Keriso Iesu nuĝanai ĝotanuni tarimami evinimito nai. ⁵ Iesu Keriso ĝesi gosebonani nai, Barau na ĝomi dagara mabarari ai varau bevaĝa-taĝami, guruĝa kiraĝikiraĝi iaunegari mabarana ema tuĝamaĝi-faka mabarana maki evinimito. ⁶ Keriso varina maki ĝomi nuĝami ai tu varau emoĝonito e ĝemi veĝabidadamai ĝoruĝa-gwaĝiĝini.

7 Moġesina naima ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma roġo ġovaġa-noga-taġoani nuġanai tu, Iauka Veaġa ġena varevare tai tu asi ġorabuni. 8 E Barau na ġomi bevaġa-ruġa gwaġġimimi beiaġoni mo magona. Be ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena vevaġa-kota ġaronai ġomi tu asi ġemi vei-rakava bene doġarimi. 9 Barau tu ma ġena vetuġamaġikau. Ġia na ġomi ekeamito, ġia Natuna Iesu Keriso ġita ġera Vereġauka ġesi boġono sebna moġo ġana.

Ekalesia nuġanai vevare-kirakira eġorato

10 Tarikakagu mabarami, au na ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso aranai anoġimimi, aurani mabarabarami tu dagara sebna moġo boġono kiraġia, be tauġemi fakami ai asi boġono vevare-kirakira. Ġomi mabarami ġemi tuġamaġi ema ura sebna moġo boġono tanu. 11 Korana tarikakagu, ġomi varimi tu Kloe ġena numa tarimari na ġema-kiravaraguto, ġekirato, ġomi tu tauġemi moġo ġoveġare-veġareni fakami ai. 12 Au na akiraġiani gabuna tu iniġa. Ta tu okirani, “Au tu Paulo murinai arakani.” Ta tu okirani, “Au tu Apolos murinai arakani.” Ma ta ma okirani, “Au tu Kefas, (mai tu Petero), murinai arakani.” Ma ta maki ma okirani, “Au tu Keriso murinai arakani.” 13 Keriso tu bevevare-kirakira, be doġoro gutumai beiaġo ba? Mo tu Paulo ġomi urami ai ġevaġa-satauroato ba? O Paulo aranai ġomi ġebabatisomito? 14 Au na Barau atanikiu-viniani, korana au na ġomi ta asi ababatisomito, a Krispo ema Gaius moġo ababatisorito. 15 Asi namo ġomi ta bokirani, “Ġai tu Paulo na ebabatisomato nai ġena mero ai ġaiġoto,” botoni. 16 Moġoni, Stefanas ma ġena numa tarimari ġesi maki au na ababatisorito. Ma asi aribani, au na tarima kotari maki ma ababatisorito ba asiġina.

17 Au Keriso na etuġuguto tu, dia bana babatiso ġana, senaġi Vari Namona bana ġobata-iaġia ġana. Ma dia iaunega lelevaġi tarimari ġeri guruġa maġurinai bana ġobata-iaġia, korana Keriso ġena satauro asi seġukanai beiaġoni garina.

Satauro Varina

18 Moġoni, satauro varina mase dabaranai ġerakani tarimari na tu asi ġevaġa-moġoniani, ġekirani tu vari babona ġetoni. Senaġi maġuri dabaranai tarakani tarimara ġerai tu Barau ġena seġuka satauro varina nuġanai efoforini. 19 Buka Veaġa nuġanai Barau tu maiġesi ekirani, “Au na iaunega lelevaġi tarimari ġeri iaunega tu asi tauri ai bavaġa-iaġorini, ema ġeriba-vanaġito tarimari ġeri riba lelevaġina bavaġa-rakavarini.” 20 Be iaunega lelevaġi tarimari tu ainai? Vevaġa-riba e toretore tarimari tu ainai? Ribavanaġi tarimari guruġa ġevaġa-vevaġirini tauri tu ainai? Barau na evaġa-foforiato, mai tanobara ġena iaunega tu babo veġata.

21 Moġoni, Barau ġena iaunega tu fofori, korana Barau na guba ema tanobara eveirito mabarari na ġena iaunega tu ġevaġa-foforiani, senaġina tarimarima tauġeri ġeri iaunega na Barau asi ġeribaiao. Moġesina nai Barau ekirato, namona tu, satauro varina, tarimarima na ġekira-baboani varina, ġevaġa-moġoniani tarimari Barau na bene vaġa-maġuriri. 22 Iuda tarimari ġeri ura baregona tu vetoġa boruri beġene ġita, a Grik tarimari tu iaunega ġeġita-vetauni. 23 Senaġi ġai na tu Keriso, ġevaġa-satauroato tarimana, ġaġobata-iaġiani, ġia tu vevaġa-maġuri tauna. Ma mai vari Iuda tarimari ġeri ai tu guruġa rakavana e Grik tarimari ġeri ai tu vari babona. 24 Senaġi Barau na ekearito tarimari, Iuda tarimari e Grik tarimari, ġita mabarara ġerai Keriso tu Barau ġena seġuka ema Barau ġena iaunega.

²⁵ Barau ġena veiġa tarimarima na ġekira-babobaborini, moġeri veiġa na tarima ġeri iaunega evanaġirini. Ema Barau ġena veiġa tarimarima na moira-moirai ġekiraġirini, moġeri na tarima ġeri kokore evanaġirini.

²⁶ Tarikakagu mabarami, ġovetuġamaġi-ġenoġoi, ġomi tu aiġesi tarimami Barau na ekeamito. Gomi tanobara iaunegana ġesi bita vaġa-vetovomini nai, ġomi viravira moġo na iaunegami, e ġomi viravira moġo ġoseġukato, ema ġomi viravira moġo ġemi bese tu vere. ²⁷ Senaġi Barau na tu mai tanobarai babo tarimari eviriġirito, benamo ġia ġerina mai tanobara ġena iaunega tarimari evaġa-maiakarito. Ema Barau na mai tanobarai moira tarimari eviriġirito, benamo ġia ġerina tanobarai kwalimu tarimari evaġa-maiakarito. ²⁸ Ema Barau na mai tanobarai tarima tari, asi ġeivirini, ġeġita-fitoġarini e ġekirani, namo ta asi beġe vaġa-ġoraiani ġetoni tarimari, eviriġirito, benamo ġia ġerina tanobarai ġevaġa-raġerini tarimari asi tauri ai evaġa-iaġorito. ²⁹ Mo veiġa eveiato korana tu, tarima ta ġia ġoiranai asi bene vetore-varaġevaraġe ġana. ³⁰ Gomi ġemi maġuri tu Barau na Keriso Iesu ġesi evaġa-sebonaiato. Keriso Iesu tu Barau na eġabiato ġita ġera iaunegai evaġa-iaġoato. Keriso ġenana ġita tu Barau ġena vei-iobukaiobuka tarimara e Barau ġena veaġa tarimara, ema Barau na rakava nuġana na evoi-vaġirato, ma rakava toma tu asi seġukana ġita ġerai. ³¹ Moġa lorinai Buka Veaġai ekirani ilailana bitana tanu, ekirani, "Tarima ta eurani bene veiavi nai tu, Vereġauka na kara ġita iatarai eveiato veiavina moġo bene veiavi-iaġia."

2

¹ Tarikakagu mabarami, au ġomi ġemi ai aiāġosito, Barau ġena guruġa vekuretoġana ġemi aġobata-iaġiato tu, dia guruġa gwaġiġiri ai e ġegu iaunegai ġomi avaġa-guruġamito. ² Au ġomi ġesi roġo tatanuto-ġoi nai, au ġegu ura baregona aveiato tu, dagara ta tu asi bana kiraġia, senaġi Iesu Keriso moġo, o sikira, Iesu Keriso, ġevaġa-satauroato tarimana moġo bana ġobata-iaġia. ³ Au ġomi ġesi tatanuto-ġoi tu asi kokoregu, ma garigu ġesi, ema tauġanigu maki eġoġo-ġoġoato-ġoi. ⁴ Ema au ġegu guruġa e ġobata maki dia tarimarima ġeri iaunega guruġari na, senaġi au ġegu guruġa ema ġobata tu Iauka Veaġa seġukana avaġa-foforiato-ġoi. ⁵ Moġesi naima ġomi ġemi veġabidadama tu tarimarima ġeri iaunegai asi boġono vaġa-ruġari, senaġi Barau ġena seġukai boġono vaġa-ruġari.

Iauka ġenana eiaġomani iaunegana

⁶ Moġoni, Iauka rekenai ġefakirato tarimari tu, guruġa iaunegari avinirini. A maiġeri guruġa iaunegari tu dia mai tanobara ġena iaunegai o mai tanobara ġorikauri tarimari ġeri iaunegai; ġia ġeri iaunega tu mai ekorini. ⁷ Au na akiraġiani iaunegana tu Barau ġena iaunega vekuretoġana. Tarimarima ġerina tu ekure-toġaiato, senaġi ġia na mai tanobara roġosi roġo bere veia nuġanai, eġabi-toreato, ġita na mareva baregona bitana ġabia uranai. ⁸ Mai iaunega vekuretoġana tanobara ġeġori-kauani tarimari na ta maki asi ġeribaiato. Korana bema beġere ribaia nai tu, mareva baregona Vereġaukana tu asi ġere vaġa-satauroa. ⁹ Senaġi Buka Veaġai ekirani ilailanai, "Ta matana na asi eġitaiato, ta seġana na asi eseġaġiato, ta ġena tuġamaġi asi etuġamaġi-fakaiato, moġa tu Barau na erovina-toreato,

gia beĝe ura-viniani tarimari ĝeri.”

¹⁰ Mai tu vekuretoĝa dagarari, senaĝi Barau na ĝita ĝerai tu evaĝa-foforirito ĝia Iaukana ĝenana. Iauka tu dagara mabarari eragaĝirini, Barau ĝenai dagara dobu-masemaseri maki eragaĝirini. ¹¹ Vaga-ilailana tarima ta na tarima boruna ĝena tuĝamaĝi asi eribaiani. Asiĝina. Mo tarima tauĝena Iaukana na vau ĝia nuĝanai tuĝamaĝi vekuretoĝari eribarini. Barau maki moĝesina, tarima ta na ĝia ĝena tuĝamaĝi asi eribaiani, senaĝi Barau Iaukana na moĝo eribaiani. ¹² Ĝita na tu dia mai tanobara Iaukana taĝabiato. Asiĝina. Ĝita tu Barau na etuĝuato Iaukana taĝabiato, Barau na varevare evini-kavarato, dagarari bitana riba-maorori ĝana.

¹³ Maĝeri dagara tu dia tarimarima ĝeri iaunegai ĝevaĝa-ribamani guruĝari loriri ai ĝakiraĝirini. Senaĝi mai tu Iauka Veaĝa na evaĝa-ribamani guruĝari ilailari ai ĝaguruĝani. Iauka rekenai dagarari o guruĝari tu Iauka Veaĝa na evaĝa-ribamani ilailanai ĝakiraĝirini. ¹⁴ Tanobara tarimana na Barau Iaukana ĝenana dagara ta tu asi bedoĝariani, korana ĝia tanobara tarimana ĝenai mo tu babo dagarari, ema asi maki beribarini, korana moĝeri dagara mo tu Iauka Veaĝa nuĝanai ĝetanuni tarimari na vau beĝe ribarini. ¹⁵ Iauka Veaĝa ĝia nuĝanai etanuni tarimana na, dagara mabarari beĝita-ginikaurini e betuĝamaĝi-fakarini, senaĝi ĝia tauĝena tu ta na asi beĝita-ginikauani e asi beriba-maoroani. ¹⁶ Korana Buka Veaĝa nuĝanai maĝesi ekirani,

“Deikara na Vereĝauka nuĝana eribaiani?

Deikara na ĝia besisiba-viniani?

A Keriso ĝena tuĝamaĝi tu ĝita ĝerai etanuni.”

3

Barau ĝena vetuĝunaĝi tarimari

¹ Tarikakagu mabarami, au na ĝomi avaĝa-guruĝamito-ĝoi tu dia Iauka Veaĝa na eguine-iaĝirini tarimari kavana. Senaĝi au na ĝomi tu tanobara maĝurinaĝi ĝetanuni tarimari kavana avaĝa-guruĝamito-ĝoi. Mo negai ĝomi Keriso ĝena veiĝa e maĝuri nuĝanai tu roĝo raraka-raraka. ² Moĝesi naima au na ĝomi tu lata gorari ai aĝubumito, a dia ĝaniĝani gwaĝiĝiri ai. Korana mo negai ĝomi Iauka ĝaniĝaniri gwaĝiĝiri ĝaniĝaniri ĝana tu roĝosi roĝo boĝoro barego-ginikau. Aba, initoma maki ĝomi tu roĝosi roĝo boĝoro barego-ginikau, roĝo raraka-raraka Iaukai; ³ korana ĝomi tu roĝo tauĝanimi ĝeri ura rakavari na ĝeguine-iaĝimini. Ĝomi fakami ai mama e vevane tu roĝo ĝetanuni, mainana moĝo evaĝa-moĝoniani ĝomi tu mai tanobara tarimari ĝeri maĝuri ai roĝo ĝotanuni. ⁴ Ĝomi tu roĝo tanobara maĝurinaĝi ĝotanuni, korana ĝomi ta okirani, “Au tu Paulo ĝena,” ma ta tu ma okirani, “Au tu Apolos ĝena.”

⁵ Be Apolos tu dei? Ema Paulo tu dei? Ĝia tauri ruarua tu vetuĝunaĝi tarimari koriri moĝo, ĝia ĝerina ĝomi Iesu ĝovaĝa-moĝoniato. Ĝai tauma ruarua tu Vereĝauka na ĝauvei tata evinimato. ⁶ Au tu avaroto, a Apolos na tu nanu na edairiato, senaĝi Barau na tu evaĝa-garaĝiato. ⁷ Moĝesi naima evaroto tarimana e nanu na edairirito tarimana tauri ruarua tu asi arari, senaĝi Barau ĝereĝana moĝo, korana ĝia na dagara evaĝa-gararini. ⁸ Evaroni tarimana ema nanu na edairini tarimana tu ilaila moĝo. Ĝia tata ĝeri ĝauvei ilailari ai Barau na voiri bevinirini. ⁹ Ĝai tu Barau ĝesi ĝaĝauvei-sebonani tarimama, a ĝomi tu Barau ĝena vamoka; ĝomi maki Barau ĝena numa.

Barau ġena ġauvei tu numa raġaragana kavana

¹⁰ Barau na ġena namo e varevare-bara eviniguto ilailanai, au tu numa raga tarimagu namonai aiaġoto. Numa vaġa-ruġavaisina duġuna forena aragaiato (o kwakuri аваġa-ruġa ginikaurito), ma ta na tu iatanai numa eragaiani. Senaġi numa beġe ragaiani tarimari tata tu beġene venari, kamasi numa beġe ragaiani tu. ¹¹ Barau na Iesu Keriso tu numa vaġa-ruġavaisina duġuna forenai evaġa-iaġoato. Ma ta na numa vaġa-ruġavaisina duġuna boruna ta tu asi ma beragaiani veġata. ¹² Tarima tari na mai numa vaġa-ruġavaisina duġuna forena (o numa kwakuri) iatanai tu golo, silva o galasi foreri beġe ġauvei-iaġirini numa beġe ragani nai, a tarima tari na ġau, reġi o biri beġe ġauvei-iaġirini. ¹³ Ġia tata ġeri ġauvei vetoġari tu Vereġauka ġena Kota baregona ġaronai vau bevaġa-foforirini. Korana mo ġauvei tu karava na bevaġa-foforini ema karava na tarima tata ġeri ġauvei betovonaġirini, moġeri ġauvei tu namori ba rakavari. ¹⁴ Bema tarima ta na mo numa vaġa-ruġavaisina duġuna forenai eragaiato numana tu karava na asi beġaraiani nai, ġia tu voina namona beġabiani. ¹⁵ Bema ġena numa karava na beġaraiani tarimana tu, ġena ġauvei mabarari tu beġe rekwa-rekwani, ġia ġereġana moġo bemaġurini. Senaġi ġia tu noġa moġo karava na beraga-maġurini.

Ġomi tu Barau ġena Rubu Veaġa

¹⁶ Ġomi asi ribami, ġomi tu Barau ġena Rubu Veaġa ema Barau Iaukana tu ġomi nuġami ai etanuni, ei? ¹⁷ Bema tarima ta na Barau ġena Rubu Veaġa bevaġa-rakavaiani nai, ġia maki Barau na bevaġa-rakava kwaikwaiani, korana Barau ġena Rubu tu veaġa, ema ġomi tu ġia ġena Rubu Veaġa.

Tarimarima asi boġono vaġa-veiaviri

¹⁸ Tarima ta ġena tuġamaġi na asi bene ġofaia. Bema tarima ta ġomi fakami ai etuġamaġini, ġia tu ma iaunegana mai tanobarai, ġia tu babo tarimanai bene iaġo, be bene iaunega. ¹⁹ Korana mai tanobara iaunegana Barau ġoiranai tu iaunega babona. Buka Veaġai ekirani kavana, ekirani, "Barau na iaunega tarimari tauġeri ġeri iaunega rakavari nuġari ai eġabitarririni." ²⁰ Ema Buka Veaġai maki ma ekirani, "Vereġauka ribana, iaunega tarimari ġeri tuġamaġi tu asi tauri, koriri moġo."

²¹ Moġesi naima, tarima ta na tarimarima tu asi bene vaġa-veiaviri. Korana dagara mabarari tu ġomi ġemi. ²² Paulo e Apolos ema Petero; mai tanobara mabarana tu ġomi ġemi, maġuri e mase, maitoma ġefoforini dagarari ema ġoirai vau beġe iaġomani dagarari; mabarari tu ġomi ġemi. ²³ A ġomi tu Keriso ġena, ema Keriso tu Barau ġena.

Vereġauka tauġena na ġena vetuġunaġi tarimari ġeri maġuri evetau-ginikaurini

4

¹ Moġesi naima ġomi na ġai boġono tuġamaġima, ġai tu Keriso ġena vetuġunaġi-iaġovinina tarimama, ema Barau ġena vekuretoġa dagarari ġitaġauri tarimama. ² Farefare ġeviniani bene ġita-ġauri ġetoni tarimana ġena biaguna ġena ura baregona, ġia tu ma vetuġa-maġikauna ġesi farefare bene nariri. ³ Au tu kamasi gotoni? Au tu asi atuġamaġini, ġomi na au boġo vetau-ginikauguni o tarimarima ġeri Kota maġurinai beġe vetau-ginikauguni ba asiġina. Au tu tauġegu maki asi avevaġa-maoroni. ⁴ Au

tauḡegu avetuḡamaḡini, ḡegu rakava ta asi atuḡamaḡi-doḡariani. Senaḡi asi akirani, au tu asi ḡegu vei-rakava. Vereḡauka na moḡo au eḡita-ginikauguni. ⁵ Moḡesina naima Vereḡauka roḡosi bene iaḡoma e ḡena vevaḡa-kota ḡarona roḡosi bene ḡabia nuḡanai, maitoma tu tarima ta asi boḡono vetau-vinia. Vereḡauka na mukuna furufuru ai vekuretoḡa dagarari mabarari mamai betore-rosirini, ema tarimarima ḡeri tuḡamaḡi loruri ḡutunai ḡetanu-vekuretoḡani maki bevaḡa-foforirini. Mo ḡaro ai Barau na tata bevaḡa-raḡerini ḡeri veiga loriri ai.

⁶ Tarikakagu mabarami, maiḡeri guruḡa au tauḡegu ema Apolos ḡema bavaḡa-vetovori, korana tu ḡomi namo boḡono doḡari urana. Be, ḡai ḡemana maiḡa boḡono ribaia, “Buka Veaḡai ḡetoreato guruḡana asi boḡono vanaḡia.” Monana tarima sebona ta moḡo asi boḡo vaḡa-veiviani e ta asi boḡo kira-fitoḡaiiani. ⁷ A ḡoi tu deikara na tarima baregomu ai etoremuto tarimarima mabarari fakari ai? Goi ḡemu dagara mabarari tu dia Barau na evinimuto? Bema ḡoi na Barau ḡenana odoḡaririto nai tu, kara dainai ovekokorokuni, noḡa dia Barau ḡenana oḡoitaḡoato dagarana oveini?

⁸ Ḗomi tu ḡoura-vinirini dagarari na varau boḡo vonuvonu-raḡe. Ḗomi tu varau boḡo taḡa-ḡosi. Gai tu ḡomi na boḡo vanaḡima, korana ḡomi tu varau boḡo kini, be ḡoveḡitaḡauni. (Gomi tu noḡa moḡo Keriso varau bere iaḡoma-ḡenoḡoi kavana goveini). Au ḡegu ura barana sebona, ḡomi tu moḡoni boḡoro kini, be ḡai maki ḡomi ḡesi bitara kini-sebona. (Korana boḡono riba, Keriso ma beḡenoḡoi-iaḡomani nai, ḡai maki ḡomi ḡesi bita kinini).

⁹ Senaḡi au atuḡamaḡini tu maiḡesi: Barau na ḡai apostolo tu gabi tarimamai etoremato, mai tanobarai asi beḡene ḡita-leama e asi beḡene iavima gabunai etoremato. Gai tu noḡa tarima kotari, Kota na evaḡa-moḡonirini beḡene vaḡi-maseri etoni, benamo ḡeḡabirini, ḡutuma-bara ḡoirari ai ḡevaḡa-ruḡa-rosirini, beḡene ḡitari vau beḡene vaḡiri ḡetoni kavana. Ḗai maki Barau na mai tanobara mabarana nuḡanai etore-rosimato, aneru e tarimarima ḡoirari ai. ¹⁰ Ḗai tu babo Keriso ḡaramanai bene, a Keriso nuḡanai ḡomi tu iaunega. Ḗai tu asi kokorema, a ḡomi tu ma kokoremi. Ḗomi tu ḡeguba-kaumini, a ḡai tu asi ḡegubakaumani. ¹¹ Ḗai ḡatanu-iaḡomani mo toma tu ḡavito-maseni e ḡananu-maseni; dabuḡa rakavari na ḡavedabuḡani; ḡekwarimani; ema asi ḡema tanutaḡo numari. ¹² Ḗai tu tauḡema ḡimama na ḡaḡauveini. Tarima na ḡekira-fitoḡamani nai, ḡai na tu ḡavaḡa-namorini; ḡevaḡa-midigu midigumani e ḡelai-lausilausimani, senaḡi ḡaruḡa-gwaḡiḡini moḡo, voiri asi ḡaveirini. ¹³ Gai arama tu ḡevaḡa-rakavarini, a ḡai na tu ḡavaḡa-guruḡa ginikaurini. Ḗai tu tanobara ḡena momo ai ḡaiaḡoto, e tanobara na eruḡamani asi eḡabi-raḡemani beiḡoma mo toma.

¹⁴ Au na maiḡeri mabarari atorerini tu, dia ḡomi navaḡa-maiakami ḡana, senaḡi ḡomi tu au natugu, aura-vinimimi tarimami, naima akiravaratoreḡaumini. ¹⁵ Aba, Keriso nuḡanai ḡevaḡa-ribamini e ḡeḡori-kaumini tarimari tu betaḡu 10,000, senaḡi tama tu asi vovoka ḡomi fakami ai, sebona moḡo. Korana Vari Namona ḡenana au tu ḡomi tamami ai aiaḡoto Keriso Iesu nuḡanai. ¹⁶ Moḡesi naima au na ḡomi alaunaḡimini, au boḡono tovotovogu. ¹⁷ Moḡa lorinai maki au na Timoteo ḡomi ḡemi ai atuḡa-iaḡosiatu. Gia Vereḡauka nuḡanai tu au natugu e avuravini-rakavaiani, ema ḡia tu Vereḡauka ḡena ḡauvei evei-ḡitakauani ma vetuḡamaḡikauna ḡesi. Ḗia na au Keriso Iesu nuḡanai aiḡesi atanuni maḡurina ma bekira-varamini, gabu e rubu mabarari ai avevaḡa-riba iaḡirini ilailari ai.

18 Ğomi tari tu ğovekokorokuni, noĝa moĝo au ğomi ğemi ai tu asi baiaĝosini noĝa ğoveini. Gomi ğarimi aveini ğotoni. 19 Senaĝi bema Vereĝauka ğena ura nai tu, ğemi ai baiaĝosi-ĝarimoĝini. Benamo au baiaĝosini vauro, maniĝeri tarima ğeri vekokoroku ğuruĝari ema ğeri seĝuka basi ribarini. 20 Korana ainai Barau na ğena Basileia o veĝitaĝau evaĝa-ruĝaiani, monai tu dia ğuruĝa korina ğesi moĝo efororini. Asiĝi. Barau ğena veĝitaĝau tu ma seĝukana ğesi efororini. 21 Ğomi na tu aiĝa ğoura-viniani? Au ğomi ğemi ai tu ma kwarigu ğesi bana iaĝosi, ba veuravini ai ema manau ai, ei?

5

Veiĝa rakavari Korinto ai

1 Ma aseĝaĝini, ĝekirani, ğomi fakami ai mata-boraĝa maĝurina eĝorani. Mai mata-boraĝa maĝurina ğomi fakami ai eĝorani tu Barau asi ribari beseri fakari ai maki asi eĝorani veiĝana. Au ĝekiraguni, tau ta na sinana raĝetaĝona eĝabiani, benamo ĝaraĝonai evaĝa-iaĝoani, eĝena-viniani. 2 Ma nuĝanai ğomi tu ğovekokorokuni. Gomi tu nuĝami taĝi na beĝere vonu, be moĝesi eveini tarimana tu ğomi fakami na boĝoro tuĝu-veĝitaia. 3 Aba, au tauĝanigu ğomi vekaravami ai tu asiĝina, senaĝi iaukai au tu ğomi vekaravami ai maniĝegu. Be mai veiĝa eveiani tarimana tu au na varau bavaĝa-maoroa, au tauĝani ai ğomi ğesi maninai mani ĝegu bara vaĝa-maoroa ilailanai. 4 Ğomi ĝera Vereĝauka Iesu Keriso aranai ĝoraka-vegogoni, ema au iaukagu maki ğomi vekaravami ai nuĝanai, ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ğena seĝukai, 5 ğomi na maniĝesi eveini tarimana tu Satani boĝono vinia, tauĝanina bene vaĝa-rakavaia uranai bene. Moĝesina boĝono veia, be Iesu Vereĝauka ğena ĝenoĝoi ĝaronai ĝia iaukana tu bene maĝuri.

6 Ğomi ğoveiavini tu asi namo. Gomi asi ribami farao evaĝa-tubuani muramurana misina na farao mabarana evaĝa-tubuani? 7 Moĝesina naima farao evaĝa-tubuani muramurana ĝinena mabarana ĝemina boĝono tore-veĝitaia, be ğomi tu beredi variĝuna asi farao evaĝa-tubuani muramurana beredinai boĝono iaĝo. Au ribagu, ğomi tu moĝoni beredi variĝuna, dia farao evaĝa-tubuani muramurana ğesi ĝevei-sebonamito beredina. Korana Keriso tu moĝoni ĝita ĝera mamoe natuna ginitaĝo ĝana. Ĝia tu ĝita urarai ginitaĝo ĝana ĝevaĝiato. 8 Moĝa lorinai Rubu Veaĝa verekona bitana ĝabi-gwaĝiĝia, senaĝi dia farao evaĝa-tubuani muramurana ĝinena ğesi. Mai veiĝa tari ilailana tarima vaĝa-rakavari tuĝamaĝiri e veiĝa rakavari tu farao evaĝa-tubuani muramurana kavana, be maiĝeri maki bitana tore-veĝitari Rubu Veaĝa verekona bita ĝabi-gwaĝiĝiani nai. Ĝita na Rubu Veaĝa verekona bita ĝabi-gwaĝiĝiani nai tu, dia farao evaĝa-tubuani muramurana ğesi ĝevei-sebonaiani beredina ğesi. Moĝa tauna tu, ma moĝonira ğesi ema moĝoni ai bitana ĝabia.

9 Fefa tai au na ğomi atore-vinimito nuĝanai akiramito, mata-boraĝa tarimari ğesi tu asi boĝono vekako. 10 Moĝesi atore-vinimito nai, au na tu dia ekalesia murikanai ĝetanuni tarimari akiraĝirito, au iniĝesi tu asi akirato, ĝekima-rakaoni, o ĝemata-ĝaniĝanini, o ĝofaĝofa veiĝari ai ĝeverarini, o kwaivakuku ĝetoma-rakarigo vinirini tarimari ĝerina tu boĝono rakaveĝita-moĝovaĝi. Korana bema maiĝeri tarima ĝerina ĝoveĝita-moĝovaĝi boĝo toni nai tu, mai tanobara boĝo iaguiani. 11 Senaĝi toma au na atore-vinimini tu, akirani, deikara ekirani, ĝia tu tarikaka veĝabidadama nuĝanai, senaĝi ĝia tu ekimani o emata-ĝaniĝanini, o babarau etoma-rakarigo vinirini, o

tarimarima ġeri maġuri ekiraġi-rakava rakavarini, o niuniu tarimana, o ġofaġofa veiġari eveirini tarimana ġesi asi boġono vekako. Maġesi tarimari ġesi tu asi maki boġono ġani-vegogo.

¹²⁻¹³ Au tu asi ġegu ġauvei ta ekalesia murikanai ġetanuni tarimari au na bavaġa-maororini. Barau na vau bekota-vinirini. Senaġi ġomi tu ma ġemi maoro ekalesia nuġanai ġetanuni tarimari boġo vaġa-maororini. Buka Veaġa ekirani ilailanai, “Vei-rakava tarimana ġomi fakami na boġono toreviġitaia!”

6

Vekotavini ekalesia karomi ġesi

¹ Bema ġomi ta ekalesia karomu ta ġesi ġoveġare-veġareni nai, kara dainai tu Barau asi ġekorana-iaġiani Kota seġaġi tarimari ġeri ai oa samaniani, ġia beġene vevaġa-maoro ġana, a Barau ġena tarimarima veaġari ġeri ai mo meto tu asi ġoġabi-iaġoani vei-maorona, ei? ² Ġomi asi ribami, tanobara maġurinai ġetanuni tarimari tu Barau ġena tarimarima na beġe vaġa-maororini? Karase nai ġomi na mai dagara misiri tu asi ilaila tauġemi na ġemi vegogo ai boġo vaġa-maororini? ³ Ġomi asi ribami, ġita na tu aneru bita kota-vinirini? Bema moġesi bita veini nai tu, atugaġaġini, mai vanaġivanaġi tatanu-iaġiani maġurina dagarari maki bita vetau-ġinikaurini riba. ⁴ Ġoġitaiani, bema mai vanaġivanaġi tatanu-iaġiani maġurina dagarari ġita na bita vetau-ġinikaurini, karase nai tu Barau asi ġekorana-iaġiani Kota tarimari ġeri ai ġoiaġoni, ġemi beġene vevaġa-maoro ġotoni. ⁵ Maġesi akirani tu ġomi beġene maiakami ġana. Moġoni korikori, ġomi fakami ai iaunega tarimana sebona ta maki asigina ġinavaġi moġo, be ġia na tarikakana vekaravari ai mani meto misina asi bevaġa-maoroani, ei? ⁶ A ġomi tu ekalesia karona ta na karona ta eġori-kotaiani, ma tauri ruarua tu ġeiaġoni, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġoirari ai ġea ruġa-tarini, ġekota ġana.

⁷ Moġoni, ġomi tauġemi moġo vekaravami ai ġoveġori-kotani tauna korikori tu, ġomi ġemi vegabidadama maġurina na tu moġoni bogo ketokorikori. Karase nai tarikakami tari na ġevaġa-rakavamini nai tu, asi moġo ġoġabi-raġerini? Kara dainai ġofaġofai ġemi farefare ġeverarimi ġetoni nai tu, asi moġo ġoġabi-raġerini, ei? ⁸ A ġomi tu tarikakami ġesi tauġemi moġo ġofaġofai ġoveverarini e ġovevaġa-rakavani.

⁹ Ġomi asi ribami, veiġa iobukaiobukari asi ġeveini tarimari na Barau ġena Basileia tu asi beġe ġaunaiani. Tauġemi nuġami na asi beġene ġofami. Korana tu ġekimani tarimari, kwaivakuku ġetoma-rakarigorini tarimari, veġura-vanaġi tarimari, tau tu tau karori ġesi ġekimani, ema ġeġigiraġeni tauġeri karori ġesi maiaka veiġari beġene vei ġetoni tarimari, ¹⁰ ġelemani tarimari, ġemata-ġaniġanini tarimari, niuniu tarimari, ġofaġofa veiġari ai ġeverarini tarimari, ema tarimarima ġeri maġuri ġekiraġi-rakava rakavarini tarimari na Barau ġena Basileia tu asi beġe ġaunaiani. ¹¹ Ma ġomi kotari guinenai tu moġesi ġoveito-ġoi tarimami. Senaġi ġomi tu ġita ġera Barau Iaukana na Iesu Vereġauka aranai varau eġuriġimito, evaġa-veaġamito, ema asi ġemi vei-rakava etato.

Ġita tauġanira tu Iauka Veaġa ġena tanu numana

¹² Ta bekirani, “Dagara mabarari au ġegu ai tu asi taravatu,” betoni. Ġomaoroni, senaġi dia mo dagara mabarari ġerina ġomi namo boġo doġarini.

Dagara mabarari au ġegu ai tu asi taravatu, senaġi asi namo au dagara ta na beġori-kauguni, benamo ġena tuġu-rakaorakao tarimanai baiaġoni. ¹³ Ma ta bekirani, “Ganiġani tu sinaġe ai bene tanu ġana e sinaġe tu ġaniġani ġana.” Mai tu moġoni! Senaġi ġaniġani e sinaġe tu Barau na tauri ruarua bevaġa-rakavarini. Ġita tauganira Barau na eveiato tu dia tarimarima na bitana kima-iaġia ġana. Asigina. Barau na taugani tu Vereġauka ġena eveiato, ma Vereġauka maki taugani ġena Vere. ¹⁴ Barau na Vereġauka mase na evaġa-varigisi ġenoġoiato, ema ġita maki mase na bevaġa-varigisi ġenoġoirani, Barau taugena ġena seġuka na.

¹⁵ Ġomi asi ribami, tata tauganimi tu Keriso tauganina koturikoturi, ei? Ma Keriso tauganina koturikoturi moġeri tu naġabiri, be mata-boraġa tarimari tauganiri ai navaġa-iaġori? Asigina ġinavaġi! ¹⁶ Ba ġomi tu asi ribami, mata-boraġa vavinena ġesi evekafani tarimana tu mo mata-boraġa vavinena ġesi sebonai ġeiaġoni? Korana Buka Veaġa nuġanai Barau ekirato, “Mo tarima ruarua tu taugani sebonai moġo beġe iaġoni.” ¹⁷ Senaġi Vereġauka ġenai befafakauni tarimana tu Vereġauka ġesi iauka sebonai beġe iaġoni. ¹⁸ Mata-boraġa maġurina ġenana boġono raka-veġita. Veġa rakava mabarari tarimarima na ġeveirini tu taugani murikana moġo rakavana, senaġi ekimani tarimana tu taugena tauganina nuġanai evei-rakava viniani. ¹⁹ Ba ġomi tu asi ribami, ġomi tauganimi tu Iauka Veaġa ġena Rubu Veaġa, ma Iauka Veaġa tu ġomi tauganimi nuġanai etanuni, ei? Mani Iauka Veaġa tu Barau na evinimito, moġa lorinai ġomi tu dia taugemi ġemi, senaġi ġomi tu Barau ġena. ²⁰ Ġomi tu Barau na voimi varau eveirito, evoi-ġenoġoimito, be tauganimi tu Barau ġena. Moġa lorinai tauganimi na Barau boġono vaġa-raġea.

7

Veġaraġo guruġari

¹ Maitoma tu ġemi fefai au ġotore-viniguto guruġari ma navaġa-voiri. Tau ta asi eveġaraġoni tu namo. ² Senaġi kima veġana eġorani lorinai, namona tu tau tata taugeri ġaraġori sebori sebori beġene ġaraġo, e vavine tata maki taugeri ġaraġori sebori sebori beġene ġaraġo. ³ Tau tauganina tu ġaraġona ġena, be tauganina ġaraġona ġenai asi bene koua, a ġaraġona ġena ura bene veiri. Vavine maki moġesi, tauganina tu ġaraġona ġena, be tauganina ġaraġona ġenai tu asi bene kou-ġaua, a ġaraġona ġena ura bene veiri. ⁴ Veġaraġo vavinena tu asi ġena maoro ġia taugena tauganina ġenai, a ġaraġona tauna moġo ma ġena maoro ġia tauganina ġenai. Veġaraġo tauna maki moġesina, ġia tu asi ġena maoro ġia taugena tauganina ġenai, a ġaraġona vavinena moġo ma ġena maoro ġia tauganina ġenai. ⁵ Ġoveġaraġoto tarimami tu ġaraġomi ġeri ai tauganimi asi boġono kouri. Senaġi taumi ruarua nuġa sebonai boġo kirani, ġoġaniveaġa e ġoġaugau boġo toni, moġa uranai vauro mo negai boġono tanu-faka. Senaġi moġa bekorini murinai tu, ma boġono ġena-vegogo maia. Moġesi boġono vei, be Satani na asi ġovevaġa-gwaġiġi-iaġiani gabunai asi bene riba-ġanimi. ⁶ Maġesi aguruġani tu, ġomi navaġa-kavami ġana moġo, dia taravatu atoreani, akirani, boġono veia veġata atoni. ⁷ Korana au ġegu ura baregona ġomi tau mabarami tu au kavana boġoro vei, asi boġoro veġaraġo. Senaġi Barau na tau tata varevare eviniato, tau ta ġena varevare tu bene veġaraġo, ma ta ġena tu asi bene veġaraġo.

⁸ Au na asi ġaraġori tarimari ema ġaraġori ġemaseto tarimari tu akirarini: Ġia tu gora, asi beġene veġaraġo, beġene tanu moġo au kavana. ⁹ Senaġi

bema ġia asi ilaila beġe vevaġa-gwaġiġini nai tu, benamo beġene veġaraġo. Korana beġe veġaraġoni tu namo, a asi namo kima veiġari nuġari ai karava noġa beġene ġara.

¹⁰ A Veġaraġo tarimami tu mai taravatu avinimimi. Senaġi mai tu asi au ġegu taravatu. Asiġina. Mai tu Iesu Vereġauka ġena taravatu ġomi ġemi: Veġaraġo vavinena na ġaraġona asiġina ġinavaġi bene dobi-kwaneana.

¹¹ Senaġi irau ġaraġona bedobi-kwaneani nai tu, bene tanu-gora moġo, a asiġina tu, ġaraġona ġesi ma beġene veġaraġo-ġenoġoi. Ema veġaraġo tauna na maki ġaraġona asiġina ġinavaġi bene dobi-kwaneana.

¹² Tarima kotari ġeri ai tu nakira, -mai tu au moġo ġegu guruġa dia Vereġauka ġena guruġa, -bema veġabidadama nuġanai tarikaka ta ġaraġona vavinena tu Iesu asi evaġa-moġoniani vavinena, senaġi ġena ura ġaraġona tauna ġesi beġene tanu-vegogo nai, mo tau na ġaraġona vavinena asi bene dobi-kwaneana. ¹³ Ema bema vavine ta ġaraġona na Iesu tu asi evaġa-moġoniani, senaġi eurani ġaraġona vavinena ġesi beġene tanu-vegogo, mo vavine na ġaraġona asi bene dobi-kwaneana. ¹⁴ Korana Iesu asi evaġa-moġoniani tauna tu ġaraġona vavinena ġenana moġo veiareva etanuni, ema Iesu asi evaġa-moġoniani vavinena tu ġaraġona tauna ġenana moġo veiareva etanuni. Bema asiġina nai tu, toma ġomi natumi Barau ġoiranai tu asi veiareva, senaġi ġia toma tu veaġa. ¹⁵ Senaġi bema Iesu asi evaġa-moġoniani tauna o vavinena ġaraġona ġenana bedobini nai tu, namo bene dobi, bene raka. Mo Iesu evaġa-moġoniani tauna o vavinena mai dabarai tu befakani, meto ta asi beġwaiani. Barau na ġomi ekeamito maino ai boġono tanu. ¹⁶ Ġoi veġabidadama vavinemu tu kamasi ġoi oribani, ġoi na ġaraġomu vei-rakava nuġana na bovaġa-maġuriani? O ġoi veġabidadama taumu tu kamasi ġoi oribani, ġoi na ġaraġomu vei-rakava nuġana na bovaġa-maġuriani?

Barau na ekeamito ilailanai boġono tanu

¹⁷ Ġomi tata Iesu Vereġauka na evinimito ilailari ai ema Barau na tata ekeamito ilailari ai moġo boġono tanu. Au na tu mai taravatau misina ekalesia mabarari avaġa-ribarini. ¹⁸ Bema tau ta tauganina kefina ġelamavaġiato murinai vau, Barau na ekeaiato nai tu, kefina asi ma bene inuġaua, benamo ġelamaiato fauna bene kure-toġaia. Ema bema tau tauganina kefina roġosi beġene lama-vaġia nuġanai, Barau na ekeaiani nai tu, kefina asi beġene lama-vaġia maia. ¹⁹ Korana tu kefi-lamavaġi tu asi anina ta, ema kefi asi lamavaġi maki asi anina ta. Dagara baregona tu Barau ġena taravatau guruġari boġabi-gigitaririni.

²⁰ Tarimarima mabarari aiġesina ġetanuto-ġoi nuġanai, Barau na ekearito, moġesi moġo beġene tanu. ²¹ Ġoi Barau na ekeamuto neganai, ġoi tu tuġu-rakaorakao tarimamu asi voimu otanuto-ġoi, ei? Asi ġena rakava, namo moġo. Moġa tuġamaġi vekwaraġina asi bono vei, senaġi mani tuġu-rakaorakao maġurina beġe tuġu-vaġimuni nai tu, bono ġabi-raġea. ²² Korana tarima ta roġo tuġu-rakaorakao tarimana nuġanai, Barau na ekeaiato Vereġauka ġesi beġene sebona, ġia tu varau fakai etanuni, korana ġia tu Vereġauka ġena tarima. Aba, taugani ai ġia tu roġo tuġu-rakaorakao tarimana senaġi. Moġa ilailanai, asi tuġu-rakaorakao tarimana o fakai etanuni tarimana Barau na ekeaiani tu Vereġauka ġena tuġu-rakaorakao tarimana. ²³ Ġomi tu Barau na voimi varau eveito, evoi-ġenoġoimito. Be tarimarima ġeri tuġu-rakaorakao tarimami ai asi boġono iaġo.

²⁴ Tarikakagu mabarami, ġita tata aiġesi tatanuto-ġoi nuġanai, Barau na ekearato, bena moġesi moġo Barau ġesi bitana tanu.

Sisiba guruġari gora ema vabu ġeri ai

²⁵ Ma roġosi beġene veġaraġo ġuiatori e futuari ġeri taravatu ta Vereġauka na au tu asi eviniguto. Senaġi au ġegu tuġamaġi ai aġitaiani guruġana nakiraġia, korana au tu Vereġauka ġena vevetuġaġwai moġo etoreguto, guruġa moġoniri moġo bana kiraġiri ġana. ²⁶ Mai nega rakavari maiġeri meto baregori ġeġorani dainai, au atuġamaġini, tau tu toma ġotanuni kavana moġo boġono tanu-iaġo. ²⁷ Ġoi oveġaraġoto taumu tu, ġaraġomu dobi-kwanena tuġamaġina asi bono vei. A asi ġaraġomu meromu tu, ġuiato asi bono vetau, ta noġaraġoa uranai. ²⁸ Senaġi bema ġoi boa veġaraġoni maki namo, ġoi na vei-rakava ta asi boveiani. Ma ġuiato beveġaraġoni maki namo, ġia na vei-rakava ta asi beveiani. Senaġi beġe veġaraġoni tarimari tu ġeri maġuri nuġanai meto vovoka beġe doġaririni. Ma au na tu mo meto ġerina navaġa-maġurimi atoni.

²⁹ Tarikakagu mabarami, au na kara akiraġiani tauna tu iniġa: Nega tu bekubi-rakava. Be, maitoma na besinaia beiaġoni tu, veġaraġo tauri tu asi ġaraġori noġa beġene tanu. ³⁰ Ema ġetaġini tarimari noġa moġo asi ġetaġini tarimari kavana beġene tanu, e ġeverereni tarimari noġa moġo asi ġeverereni tarimari, e farefare ġevoini tarimari tu farefare ta asi ġeġaunaiani tarimari noġa moġo, ³¹ ema tarima na mai tanobara dagarari ġeġauvei-iaġirini nai, moġeri dagara tu asi beġene ġabiri dagara baregori ġia ġeri maġuri nuġari ai. Korana mai tanobara vetogana korikori tu varau ekori-aġoni.

³² Au asi aurani, mai tanobara dagarari na ġemi tuġamaġi beġene vaġa-vonuri. Asi eveġaraġoto tarimana tu Vereġauka ġena dagara etuġamaġi-ġutumarini, aiġesi Vereġauka iauna bevaġa-namoani etoni. ³³ Veġaraġo tauna tu mai tanobara dagarari etuġamaġi-ġutumarini, aiġesi ġaraġona iauna bevaġa-iakuani etoni. ³⁴ Moġesina naima ġia tu egabi-dagaġani, tavi ta tavi ta na ġeinuani. Veġaraġo vavinena ema asi kota maki ekima-karato ġuiatona tu ma ġeri irau. Asi ġaraġona vavinena tu Vereġauka ġena dagara betuġamaġi-ġutumarini. Ġia ġena ura tu tauġanina ema iaukana beġene veaġa Vereġauka ġena. Senaġi veġaraġo vavinena tu tanobara dagarari betuġamaġi-ġutumarini, aiġesi ġaraġona iauna bevaġa-iakuani etoni.

³⁵ Mai tu ġomi bana vaġa-kavami ġana maiġeri akiraġirini, dia ġomi akirakira-ġaumini. Senaġi mai tu au ġegu ura ġomi boġono tanu-ġinikau moġo, e kara ta na asi bene kokuu-ġaumi Vereġauka vetuġunaġina boġo iaġo-vinini nai.

³⁶ Bema tau ta etuġamaġini, kirakauna ġuiatona, asi kota maki ekima-karato ġuiatona, ġenai ġena veiġa tu asi roroġoto, ema ġena ura kirakauna ġenai ebarego-lelevaġini, ma eġitaiani asi ilaila bevevaġa-gwaġiġini nai tu, tauri ruarua beġene veġaraġo ġena ura lorinai. Mo tu vei-rakava asi beveini. ³⁷ Senaġi bema tarima ta nuġana evaġa-gwaġiġiani, ma dagara ta na nuġana asi maki evaġa-ġariġariani, e tauġena tauġanina ġena ura etuġamaġi-fitogaiani, e tauġena nuġanai ekirato kirakauna, asi kota maki ekimato ġuiatona, tu asi beġaraġoani, tarimana maki namo. Ġia na maki veiġa namona beveiani. ³⁸ Moġesina naima tarima ta na kirakauna, asi kota maki ekima-karato ġuiatona, beġaraġoani tu, veiġa namona beveiani; senaġi kirakauna asi beġaraġoani tarimana na tu, veiġa namo lelevaġina beveiani.

³⁹ Veğaraḡo vavinena ḡaraḡona roḡo maḡuri etanuni nai, ḡia tu veḡaraḡo taravatuna na eḡabiani, be ḡaraḡona ḡesi moḡo beḡene tanu-vanaḡi vanaḡi. ḡia tu ḡaraḡona bemaseni, monai vauro ḡia befakani. Be ḡia beurani, tau ta ḡesi ma ḡeveḡaraḡo betoni nai, beḡene veḡaraḡo asi taravatuna. Senaḡi Vereḡauka evaḡa-moḡoniani tauna moḡo bene ḡaraḡoa. ⁴⁰ Senaḡi au ḡegu tuḡamaḡi ai aḡitaiani, ḡia moḡesi gora moḡo betanuni asi ḡaraḡona nai tu beiaiku-lelevaḡini. Ema au aribani, au na maki Barau Iaukana aḡabiato.

8

Kwaivakuku ḡevarevare-vinirini bureḡari bitana ḡaniri ba asiḡina?

¹ Mai tu kwaivakuku ḡevarevare-vinirini bureḡari guruḡari ma aveini. ḡomi kotari ḡokirani, “ḡita mabarara tu ma ḡera riba.” Oba, mai tu moḡoni. Senaḡi ḡita ḡera riba na tu vekokoroku evaḡa-ḡoraiani, a veuravini na tu tarimarima evaḡa-kokoreani. ² Bema tarima ta etuḡamaḡini, ḡia na dagara ta eribaiato, mai tarima na kara bere ribaia dagarana korikorina tu roḡosi roḡo bere ribaia. ³ Senaḡi Barau eura-viniani tarimana tu, Barau ma ribana ḡia.

⁴ Moḡa lorinai kwaivakuku ḡevarevare-vinirini bureḡari ḡeri ai, au ḡegu guruḡa tu maḡa: ḡita ribara, mai tanobara nuḡanaḡi kwaivakuku tu asi dagara ta e asi aniri. Ema Barau tu sebona kwarigutu moḡo, ma ta tu asiḡina maia. ⁵ Aba, mai ḡekira-baraurini dagarari ḡetanuni gubai o mai tanobarai, korana initoma maḡeri barau e vere tu asisebo, ⁶ senaḡi ḡita ḡerai tu, Tamara Barau tu sebona kwarigutu moḡo, dagara mabarari tu ḡia na evaḡa-ḡorarito, ema ḡita maki ḡia ḡena tatanuni. Ema Vereḡauka Iesu Keriso maki sebona kwarigutu moḡo, ḡia ḡenana dagara mabarari ḡeḡorato, ema ḡita maki ḡia na maḡuri evinirani nai, tamaguri-tanuni.

⁷ Senaḡi tarimarima mabarari maḡa tu asi ḡeribaiani. Korana tarima kotari tu kwaivakuku ḡemarana-iaḡirito, be maitoma maki bureḡa ḡeḡanirini nai, ḡia tu roḡo ḡetuḡa-maḡini, mo bureḡa tu kwaivakuku ḡevarevare-vinirito bureḡari. Moḡa lorinai moḡesi bureḡari ḡeḡanirini nai, ḡenuḡa-vekwaraḡini, ḡetuḡamaḡini, veḡa rakavana ḡeveiani.

⁸ ḡita dia ḡaniḡani na Barau sevina ḡana beḡabi-kavirani. Bema asi bita ḡaniani nai tu, Barau ḡoiranaḡi rakava kwaikwai tarimara? Asiḡina! O bema bita ḡaniani nai tu, Barau ḡoiranaḡi tarimarima namora? Asiḡina! ⁹ Senaḡi boḡono ḡita-ginikaua, mo veḡa ḡomi na maki boḡo veiani riba, maninana ḡeri veḡabidadama moiramaira tarimari boḡo vaḡa-vedaḡa-raḡerini. ¹⁰ Korana bema nuḡa moira tarimana na ḡoi ma ḡemu riba mai gabu ai beḡitamuni, kwaivakuku rubunai oḡaniḡanini nai, ḡia tu bolaunaḡiani noḡa, be beiaḡoni, kwaivakuku ḡevarevare-vinirito bureḡari bea ḡanirini. ¹¹ Benamo mo veḡabidadama moiramaira tarimana, mo tu ḡoi tarikakamu veḡabidadama nuḡanaḡi, ema Keriso tu ḡia maki uranaḡi emasero, senaḡi ḡoi ḡemu riba dainai mo tarima tu berekwa-rekwani. ¹² Moḡesina naima, mai maḡuri ai tarikakamu bovei-rakava viniani, benamo ḡia nuḡa moira moḡa bovaḡa-rakavaiani nai, ḡoi tu Keriso bovei-rakava viniani. ¹³ Moḡa lorinai, bema au na kwaivakuku ḡevarevare-vinirini bureḡana ta baḡaniani nuḡanaḡi, au tarikakagu ta rakava beveini tu, au bureḡa asi ma baḡani-ḡenoḡoini. Moḡesi aveini anina tu, tarikakagu ta bavaḡa-vedaḡa-raḡeani, benamo rakava beveini ḡesi.

9

Apostolo tarimari ġeri ġauvei voina ema ġeri maoro

¹ Au tu fakai atanuni tarimagu, dagara ta na asi ebarubaruguni. Au tu apostolo, ema ġita ġera Vereġauka Iesu maki aġitaiato. Gomi tu au ġegu ġauvei Vereġauka nuġanai ġwaġwari. ² Bema tarima boruri goirari ai au tu dia apostolo tarimagu, moġa tu asi kara ta, korana ġomi ma ribami, au tu apostolo. Ema ġomi mani ġemi tu vetoġa ta, au ġegu apostolo ġauveina vaġa-moġonina ġana, korana Vereġauka ġoġabi-raġeato nai.

³ Au ġeriba-korikorigu ġetoni, ġedanagiġuni nai, au na tu maiġesi avaġa-veserini: ⁴ Ba ġai apostolo tu asi ġema maoro, ġama ġaniġani e niuniu dagarari baġa doġarini, ei? ⁵ Ba ġai apostolo tu asi ġema maoro, ekalesia vavineri baġa ġaraġorini, benamo baġa ġori-rakao rakaorini ġema iaġoiaġo ai, apostolo kotari, e Vereġauka tarina merori, e Kefas, (mai tu Petero), ġeveini kavana, ei? ⁶ Ba mai tu au ema Banabas moġo tauma ruarua tauġema ġema ġauvei ġenana ġema-ġama baġana ġoitaġo? ⁷ Kamara vetari tarimana tu tauġena ġena kokore ai eveġubuto-ġoi vetari ġauveina eveiato-ġoi nuġanai tu, ei? Ma deikara na vine tavoġana tu veiato moġo, ma vine ġeġwato nai tu, ġwaġwari asi eġanirito, ei? Ma dei tu mamoe serina enarito moġo, a ġia ġerina lata tu asi eġabito, eniuto, ei?

⁸ Gomi ġotuġamaġini, mai tu tarimarima moġo ġeri tuġamaġi ġuruġari aki-raġirini, a Barau ġena taravatu maiġesi tu asi ekirani ġotoni, ei? ⁹ Mose ġena taravatu nuġanai tu inigesi ekirani, “Boromakau muruna dagara ta na asi bono kou-ġaua, widi momori nekokiri uranai efanafana-taririni neganai.” Ġomi ġotuġamaġini, Barau na boromakau tu etuġamaġi-baregorini naima moġesi eguruġato? Asiġina! ¹⁰ Barau na mai tu ġita etuġamaġirato nai maiġesi eguruġato. Moġoni, Barau na mai ġuruġa tu ġita urarai ekiraġiato. Korana Barau eurato tu, tano efokaiiani tarimana e widi tauri ekwari-vaġirini tarimana, tauri ruarua ġeġauvei-iaġiani dagarana ġenana eiaġomani ġaniganina ġia maki beġene ġani. ¹¹ Gomi fakami ai iauka dagarari namori ġavaroto. Ma ġomi ġemina, ġai tauġanima vaġa-kavari ġana, farefare tu asi veġata baġana ġabi, ei? ¹² Bema ġomi na apostolo kotari ġovaġa-kavarini tauġanina vaġa-kavari farefareri e moniri ai, au atuġamaġini, ġai ma ġema maoro ġomi ġemi na farefare e moni barego lelevaġi baġara doġari.

Senagi ġai mo maoro moġa tu asi ġaġauvei-iaġiato. A ġai tu ġavitomaseto e ġananomaseto moġo, korana asi ġaurato, Keriso varina namona bene raga-rovorovo dabarana baġana kookou-ġaua. ¹³ Ġomi asi ribami, Rubu Veaġai veaġa dagarari ġeġauvei-iaġirini tarimari tu Rubu Veaġa na ġari ġaniġani ġeġabirini? Ema fata veaġanai ġeġauveini tarimari tu, fata veaġanai varevare dagarari ġeġauvei-iaġirini kwari ġari ġeġabirini. ¹⁴ Moġa ilailanai, Vereġauka na taravatu etoreato, ekirato, deikara Vari Namona beġe ġobata-iaġiani tarimari tu, Vari Namona ġevari-fiuani voina beġene ġabia veġata.

¹⁵ Senagi au Vereġauka na mai maoro eviniguto, maġa tu asi aġauvei-iaġiani. Ema au na maiġeri ġuruġa atore-vinimini tu akirani, maiġeri veġa au ġegu ai boġono veiri atoni? Asiġina! Initoma maki au tu maiġesi moġo bana tanu mo bana mase tu namo vedaurea, ġegu ġauvei voina ġomi ġemi ai asiġina ġinavaġi bana vetau. Maiġesi atanuni tu aiakuni e avekokorokuni, ma asi aurani au ġegu vekokoroku tu ġuruġa koriri moġo benesi. ¹⁶ A Vari Namona baġobata-iaġiani nai, au tu asi havekokorokuni, korana Vereġauka ekirato, bana vari-fiua veġata etato. Bema Vari Namona asi bavari-fiuani

nai, au tu vetuḡagu kekei, asi ḡegu namo ta moḡo. ¹⁷ Bema au nuḡagu siga moḡo baurani, mai ḡauvei naveia veḡata batoni nai tu, ma voigu. Senaḡi bema dia au ḡegu urai aveiani, moḡa anina tu, Barau na eviniguto ḡauveina, naima aḡauvei-iaḡiani. ¹⁸ Be, moḡesina nai, au voigu tu kara baḡabiani? Maḡa moḡo: Mo tu Vari Namona avari-fuani nai tu, bavarifu-kavaiani asi voina. Au tu ma ḡegu maoro ḡegu-ḡagu bana ḡabia, senaḡi ḡegu maoro tu asi aḡauvei-iaḡiani.

Paulo tu tarimarima mabarari ḡeri vetuḡunaḡi tarimanai eiaḡoto

¹⁹ Aba, au fakai atanuni tarimagu, dia tarima ta ḡena tuḡu-rakaorakao tarimagu, senaḡi au tauḡegu moḡo tarima mabarari ḡeri vetuḡunaḡi tarimagu ai avevaḡa-iaḡoto. Korana mai maḡuri ai tu tarima ḡutuma baḡabi-iaḡomarini Keriso ḡenai. ²⁰ Iuda tarimari ḡesi ḡatanuni tu, Iuda tarimagu ai aiḡoni, korana Iuda tarimari bana ḡabi-iaḡori Keriso ḡenai uranai. Au tauḡegu tu dia Mose ḡena taravatu gaburenai atanuni, senaḡi taravatu gaburenai ḡetanuni tarimari ḡesi ḡatanuni tu, au maki taravatu gaburenai atanuni, korana taravatu gaburenai ḡetanuni tarimari bana ḡabi-iaḡori Keriso ḡenai uranai. ²¹ A asi ḡeri taravatu tarimari ḡesi ḡatanuni tu, ḡia kavana dia taravatu gaburenai atanuni. Moḡa anina tu, au Barau ḡena taravatu ḡenana aveḡitato? Asiḡina! Au monai tu Keriso ḡena taravatau gaburenai atanuni. Moḡesi aveini korana tu, asi ḡeri taravatu tarimari Keriso ḡenai bana ḡabi-iaḡori uranai. ²² Veḡabidadamai moiramaira tarimari ḡesi ḡatanuni tu, veḡabidadamai moiramaira tarimari Keriso ḡenai bana ḡori-iaḡori uranai. Au tu tarimarima mabarari ḡeri maḡuri irauirauri atovotovorini, bena ḡia ḡesi ḡatanu-sebona sebonani. Korana aurani, dabara irauirauri mabarari bana ḡauvei-iaḡiri, be moḡeri na tarima kotari bana vaḡa-maḡuriri. ²³ Au maḡesi aveini tu, Vari Namona bene raga-rororovo ḡana. Korana aurani, Vari Namona ḡena namo ḡomi ḡesi bana ḡabi-vegogoa ḡana.

Raga-iruiru ai bono kokore

²⁴ Ḣomi asi ribami, raga-iruiru ai tu raga-iruiru ai beḡe ruḡani tarimari mabarari beḡe raga-vaḡa-seboni, senaḡi tarima sebona na moḡo kokore voina beḡabiani? Gomi maki moḡesi boḡono raga-gwada, be kokore voina boḡono ḡabia. ²⁵ Ḣere nuḡanai ḡeraka-toḡani tarimari mabarari tu tauḡeri ḡerovina-ḡinikauni tereinini ai. Ḣia moḡesina ḡeveini tu, dia betanu-vanaḡi vanaḡini koronana beḡene ḡabia uranai. Senaḡi ḡita betanu-vanaḡi vanaḡini koronana bitana ḡabia uranai taraga-iruiruni. ²⁶ Moḡesi naima, au tu eraga-taḡuitaḡuini tarimana kavana asi aragani. Senaḡi au tu voigu bana ḡabia uranai araga-gwadani. Ema au vefaisi ai evefaisi-ḡinikauni tarimana kavana aveini, ḡegu faisai iavara korinai moḡo asi etubuni. ²⁷ Asiḡina, au tauḡanigu tu afaisiani, au ḡegu tuḡu-rakaorakao dagananai avaḡa-iaḡoani, ḡena ura rakavari asi aveini. Korana asi namo, tarima kotari aḡobata-vinirini, senaḡi au tauḡegu na voigu ḡoirai asi baḡabiani.

10

Isaraela ḡerina bisini matakani

¹ Tarikakagu mabarami, au aurani, ḡita tubura ḡeri ai kara eḡorato moḡa asi boḡono tuḡarekwaia. Ḣita tubura tu, Barau na magube etuḡuato dabara bene kira-varari ḡana, moḡa gaburenai ḡerakato, ema ḡia tu Davara

Kakakakana nuġana na ġeraka-vanaġito. ² Ġia mabarari tu magube ai ema daġaru-bara nuġana Barau na ebabatorito, ma Mose ġena tarimarimai ġeiaġoto. ³ Ġia mabarari iauka ġaniġanina sebona ġeġaniato. ⁴ Ema mabarari iauka nanuna sebona ġeniuato. Korana ġia tu iauka forena, ġia muriri na erakoto forena, ġenanu nanu ġeniuto. Mo fore moġa tu Keriso. ⁵ Senaġi Barau nuġana tu asi eiakoto ġutuma ġeri ai, moġesi nai tano fakanai tauganiri ġemase-fitari fitarito.

⁶ Maiġeri dagara ġeġorato tu, ġita matara vaġa-kaniri ġana. Be ġita na moġeri bisini ġitari, benamo ġita dagara rakavari asi bitana mata-ġaniġani iaġiri, ġia ġemata-ġaniġanito kavana. ⁷ Ema kwaivakuku asi bisini toma-rakarigo viniri, ġia kotari ġeveito kavana. Buka Veaġai ekirani kavana, “Tarimarima ġetanu-tarito, ma ġeġani-verekoto, moġa murinai tu ġevariġisito, ġeġereto e ġebarato, (mata-boraġai ġedau-togaġo).” ⁸ Ema ġita maki asi bisini kima e mataboraġa-taġuitaġui, korana ġia kotari tano fakanai ġekimato e ġemata-boraġato nai tu, tarimarima mabarari 23,000 veġata ġemaseto. ⁹ Vereġauka ġita na asi bisini tovo-naġia, korana ġia kotari na ġetovo-naġiato tarimari tu, mota na ġekafurito, benamo ġemaseto. ¹⁰ Asi bisini guruġa-vehuriġo, korana ġia kotari ġeguruġa-vehuriġoito nai tu, mase aneruna na evaġi-mase maserito.

¹¹ Maiġeri veġa ġeġorato anina tu, ġita na bisini ġitari, benamo matara beġene kani urana, ġita maitoma tatanuni tarimara ġerai. Korana ini horai mai tanobara tu magonai varau beraġasi. ¹² Moġesi naima, bema ġomi ġotuġamaġini, ġemi veġabidadamai ġoruġa-gigitarini ġotoni nai tu, lorimi boġono vetore, boġo ketoni ġesi. ¹³ Mani veribaġani ġoġoitaġorini tu, dia veribaġani boruri. Asiġi. Mani tu tarima tata ġeri ai vanaġivanaga eġorani dagarari. Barau tu vetuġamaġikau Barauna, be beġitamuni, asi bovaġa-darereani veribaġanina tu ġemu ai asi bevaġa-foforiani. A ġoi veribaġani boraka-ġoitaġoni nai, Barau na tu ġemu raga-maġuri dabarana ta maki borete-rosiani, korana mo veribaġani nuġana bono ruġa-gwaġiġi ġana.

Barau e iauka rakavari asi boġono korana-iaġi sebonari

¹⁴ Moġa lorina, tarikakagu, kwaivakuku toma-rakarigo viniri ġerina boġono veġita-moġovaġi. ¹⁵ Au na tu iaunega tarimami avaga-guruġamini, be taugemi na au kara akiraġirini maiġeri boġono tuġamaġi-ginikauri. ¹⁶ Anibou taġaniani neganai, vevaġa-namo kapusina taġabiani, ma Barau tavaġa-namoani, benamo taniuani. Mo tu Keriso rarana mabarara na taniu-sebonaiani, Keriso rarana ġesi ġia ema ġita tasebonani, ene? Ema beredi tatavi-kiraiani nai maki, mabarara Keriso tauganina taġani-vegogoani, Keriso tauganina ġesi ġia ema ġita tasebonani, ene? ¹⁷ Ġita tu vovoka, senaġi mabarara beredi sebonai ema taugani sebonai taiaġoni. Tauna korikori, ġita tu mo beredi sebona moġo taġani-vegogoani.

¹⁸ Isaraela tarimari situġamaġi-iaġori. Ginitaġo dagarari fata veaġana ġeġaburito-ġoi, kwari ġeganirito-ġoi tu, mo fata veaġana ġesi sebonai ġeiaġoto-ġoi. ¹⁹ Au na mai guruġa akiraġirini tauri tu kara? Au akirani, kwaivakuku ġevarevare-vinirini dagarari tu ma aniri atoni ba? O kwaivakuku tu dagara korikorina atoni ba? ²⁰ Asiġi. Au tu inġesi akirani: Barau asi ribari beseri ginitaġo dagarari ġevinini tu, iauka rakavari ġevarevare-vinirini, a dia Barau ġevarevare-viniani. Moġesi nai au tu asi auran, ġomi iauka rakavari ġesi sebonai boġono iaġo. ²¹ Ġomi asiġina ġinavaġi Barau ġena kapusi e iauka rakavari ġeri kapusi boġo ġabi-vegogorini, benamo Barau ġena kapusi ai boġo niuni ema iauka rakavari

geri kapusi ai maki boĝo niuni. Asiĝina. Ĝomi asiĝina ĝinavaĝi Barau ĝena teibolo boĝo ĝaniĝanini e vaĝa-sebo iauka rakavari ĝeri teibolo maki boĝo ĝaniĝanini. ²² Ĝita tu maiĝesi sivei, be Barau sivaĝa-uraia tatoni, ei? Be ĝita ĝera kokore tu Barau ĝena kokore evanaĝiato ba?

Vanaĝivanaĝi Barau bisini vaĝa-raĝea

²³ Dagara mabarari tu asi taravaturi, senaĝi dia dagara mabarari ĝerina namo bita doĝarini. Dagara mabarari tu asi taravaturi, senaĝi dia dagara mabarari ĝerina vevaĝa-kava bita doĝarini. ²⁴ Tarima ta tauĝena ĝereĝana ĝena namo moĝo asi bene vetaua, senaĝi tarima tari ĝeri namo beĝene ĝabia uranai bene ĝauvei e bene tanu.

²⁵ Bureĝa ĝeovoi-iaĝirini gabunai bureĝa ĝetorerini, moĝeri tu boĝono ĝaniri, mo tu asi taravaturi. Asi boĝono vedanaĝi-rakaorakao, nuĝami boĝo tore-metorini garina. ²⁶ Korana, Buka Veaĝai ekirani kavana, “Tanobara tu Barau ĝena, ema tanobara nuĝanai ĝetanuni dagarari mabarari maki Barau ĝena.”

²⁷ Bema Iesu asi evaĝa-moĝoniani tarimana na ta beĝori-iaĝomuni ĝena numai ĝaniĝani, benamo ĝoi bourani noiaĝo botoni nai, kara ĝoiramu ai etore-taririni tu bono ĝaniri moĝo. Asi bono vedanaĝi, nuĝamu botore-metoani garina. ²⁸ Senaĝi bema tarima ta na bekiramuni, bekirani, “Mai tu kwaivakuku ĝevarevare-viniato bureĝana,” betoni, moĝa vauro asi bono ĝania. Korana mo bekira-varamu tarimana uranai e nuĝana bevekvaraĝini garina. ²⁹ Au na nuĝa mainai akiraĝirini tu, dia ĝoi nuĝamu akiraĝiani, senaĝi mo bekira-varamuni tarimana nuĝana akiraĝiani.

Betaĝu ta ekirani: Kara dainai au, maĝuri fakanai e namonai atanuni tarimagu, tarima ta na nuĝanai au bekota-viniguni. ³⁰ Bema au na Barau atanikiu-viniani vau aĝaniĝanini, kara dainai Barau batanikiuani ĝaniĝanina aĝaniani nai tu, guruĝa rakavari ĝegu ai ekiraĝini?

³¹ Moĝesi naima, ĝoĝaniĝanini o ĝoniuni o kara ĝoveiani nai, dagara mabarari ai Barau boĝono vaĝa-raĝea. ³² Tarima ta asi boĝono vaĝa-vedaĝa-raĝea. Iuda tarimana o irau bese tarimana o Barau ĝena ekalesia asi boĝono vaĝa-daĝa-raĝeri, beĝe ketoni garina. ³³ Au maki avededegwani, tarimarima mabarari nuĝari navaĝa-namori ĝana. A dia au tauĝegu ĝegu namo avetauani, senaĝi tarima vovoka ĝeri namo avetaurini, Barau na bene vaĝa-maĝuriri ĝana.

11

¹ Au ĝegu maĝuri boĝono tovtotova, korana au Keriso ĝena maĝuri atovotovoani bene.

Deba kumuĝauna veiĝana

² Au na ĝomi tu avaĝa-raĝemini, korana dagara mabarari ai au ĝotuĝamaĝiguni, ema vevaĝa-riba guruĝari aĝabirito, ĝemi avaĝa-riba-iaĝirito, moĝeri ĝokorana-iaĝirini. ³ Senaĝi au aurani toma ĝomi boĝono riba, tau mabarari ĝeri deba tu Keriso, ema vavine ĝeri deba tu tau; ema Keriso ĝena deba tu Barau. ⁴ A tau mabarari debari beĝe kumu-ĝaurini vauro, beĝe ĝauĝauni o beĝe perovetani nai tu, ĝeri deba tauna Keriso asi beĝe gubakauani. ⁵ Ema vavine mabarari debari asi kumuĝau beĝe ĝauĝauni o beĝe perovetani nai tu, ĝeri deba, (mo tu ĝia ĝaraĝori), asi beĝe mataurairini. Korana moĝa tu noĝa debari ĝerarorini kavana. ⁶ Bema

vavine ta debana asi ekumu-ġauani nai tu, debana ġwina beġene fakosi-vaġiri, (mata-boraġa vavineri kavana). Ma bema vavine ta ġwina fakosi-vaġina o raro-vaġina bemaiaikaiani nai tu, debana bene kumu-ġaua.

⁷ A tau tu debana asi bene kumu-ġaua, korana ġia tu Barau ġitaġitana kavana, ema ġia na tu Barau marevana baregona evaġa-foforiani. A vavine tu tau marevana. ⁸ Korana dia tau o Adamu tu vavine ġenana eiaġomato, senaġi vavine o Eva tu tau ġenana eiaġomato. ⁹ Ema Barau na tau eveiato tu dia vavine ġena, senaġi vavine ġia tu tau ġena eveiato. ¹⁰ Moġesi naima vavine na debari beġene kumu-ġauri, korana mo vetoġa na ġia bevaġa-foforiani, ġia tu ma ġeri maoro Barau ġena ġauvei beġe veiani, ema aneru na beġene ġita-vetoġari ġana. ¹¹ Senaġi Vereġauka ġena maġuri dabaranai tau tu dia ġereġari moġo ġetanuni, ma vavine maki dia ġereġari moġo ġetanuni. Asiġina. Vavine tu tau ġesi beġe sebonani, ma tau tu vavine ġesi beġe sebonani. ¹² Korana tu vavine tau ġenana eiaġomato kavana, tau maki vavine ġerina ġeġorani. Senaġi dagara mabarari tu Barau ġenana ġeiaġomani.

¹³ Gomi tauġemi na ġotuġamaġi-ġinikaua. Vavine ta debana asi kumu-ġauna neganai, Barau ġenai beġurिgurini tu namo ba? ¹⁴ Mai tanobara mabarana nuġanai tau e vavine vetoġara marevari na evaġa-foforiani, tau ta ġwina bevaġa-gara maukaiani tu maiaka veiġana beveiani tauġena ġenai. ¹⁵ Senaġi bema vavine ġwina bevaġa-gara maukaiani nai, mo tu ġia marevana bevaġa-baregoani. Korana Barau na vavine ġwina eviniato tu debana bene kumu-ġaua ġana. ¹⁶ Bema tarima ta beuranai, mai guruġa negarea betoni nai, au tu asi ġegu guruġa ta maia. Senaġi ġegu guruġa sebona tu maiaġa: Ġai ġemai ema Barau ġena ekalesia mabarabarari nuġari ai veia boruna ta tu asiġina maia.

Vereġauka ġena anibou

¹⁷ Mai tu veia tari ġomi na boġono korana-iaġiri veiaġari ma nakiravarami. Senaġi au na ġomi tu asi avaġa-raġemini, ġomi ġemi raka-vegogo nuġari ai tu vevaġa-rakava tu barego ġoveiani, a namo ta tu asi ġovaġa-ġoraiani. ¹⁸ Tovotovonai tu iniġesi nakiramai. Au aseġaġini, ġomi ġemi ekalesia raka-vegogori nuġari ai tu dia nuġa sebonai ġoġabini, a ġomi tu ġovevare-kirakirani, benamo tauġemi ġoveġare-veġareni. Au na mai guruġa maiaġa tu kota avaġa-moġoniani. ¹⁹ Aba, ġomi vefakami ai vevare-kirakira tu bene vetore veġata, be Barau na deidei evaġa-moġonimito tarimami tu boġono fofori.

²⁰ Gomi ġoraka-vegogoni nai tu, dia Vereġauka ġena lavi ġaniganina dokona o anibou ġoġani-vegogoani. Asiġina. ²¹ Gomi ġoġaniganini nai, dei eguineni, dei egabini ġotoni, ġoveraga-veragaiani, a karomi asi ġovaġa-nogarini. Ta tu vito etanuni, ma ta tu eniu-babobaboni. ²² Gomi tu asi ġemi numa, be ġemi numai asi boġo ġanini e boġo niuni ġotoni, ei? Ma Barau ġena rubu tu dagara misina ġotoni, ġoġita-ġuiragiiani, ema asi ġeri-ġari tarimari ġovaġa-maiakarini, ei? Au ġomi ġemi ai tu kara nakiraġia, navaġa-raġemi ba? Asiġina ġinavaġi, au na ġomi tu asi bavaġa-raġemini.

²³ Ġomi mai avinimini guruġana maiaġa tu Vereġauka ġenana aġabiato guruġana: Iesu Vereġauka ġerevaiato boġinai beredi eġabi-vaiaiato, ²⁴ benamo Barau evaġa-namoato murinai, etavi-kiraiato, benamo ekirato, “Ġoġabia, ġoġania, mai tu au tauġanigu, ġomi urami ai ġinitaġo dagananai eiaġoto. Mai veia boġono veia-ġoi, au tuġamaġi-iaġigu ġana.” ²⁵ Mo lavi ġaniganina

o anibou murinai, Iesu na beredi eveiato ilailanai kapusi ma eġabi-vaisiatio, benamo ekirato, “Mai kapusi tu Barau ġena Ginitaġo Variġuna, au raragu na bevaġa-moġoniani. Mai kapusi ai boġo niuani nai, au tuġamaġi-iaġiġu ġana boġono niu.”

²⁶ Korana mai beredi boġo ġaniani e mai kapusi ai vine nanuna boġo niuani nai tu, vanaġivanāġi Vereġauka ġena mase boġo vari-fiuani mo, ġia ma beġenoġoini. ²⁷ Moġesina naima deikara na Vereġauka asi begubakauani vau, mai beredi beġaniani e Vereġauka ġena kapusi ai beniuni nai, mo tarima na Vereġauka tauġanina ema Vereġauka rarana ġenai vei-rakava beveini. ²⁸ Tarima ta ġia nuġana bene ragaġi-guinea vauro, mo beredi bene ġania, ema mo kapusi vine nanuna bene niua. ²⁹ Korana deikara na Vereġauka asi begubakauani vau beġanini ema beniuni nai, mo beredi beġaniani e mo kapusi ai vine nanuna beniuni nuġanai tu, ġia tauġena moġo bevekota-vinini e rakava metona ġenai betore-kauani. Korana ġia na Iesu tauġanina tu asi etuġamaġi-doġariani. ³⁰ Moġesi naima ġomi fakami ai ġutuma tu tauġanimi ġemoirani e gokeveni, kotari maki varau ġemaseto. ³¹ A bema ġita tauġera nuġara bita vetau-guinerini nai tu, Barau na ġita asi bekota-vinirani. ³² Senaġi Vereġauka na ġita ġera kerere bekiraġirini nai tu, ġia na bevaġa-matakanirani. Vereġauka ġita moġesina beveirani tarimara tu, tanobara maġurinaġi ġetanuni tarimari ġesi asi bene vaġa-rakava sebonara ġana.

³³ Moġesi naima, tarikakagu, anibou uranai boġo raka-vegogoni nai, asi boġono veiġari-veiġari, karomi tari maki boġono vaġa-nogari. ³⁴ Bema ta bevitooani nai tu, ġena numai bene ġaniġani. Asi namo ġemi raka-vegogo na tu ġomi kota-vinimi dabarana maki bevaġa-ġoraiani. Guruġa kotari tu roġo bana iaġosi vauro, ma bana kira-varami.

12

Iauka Veaġa ġena varevare

¹ Tarikakagu mabarami, toma tu aurani, Iauka Veaġa na ġomi tata evinimini varevareri nakira-varami. Korana au aurani maġeri varevare ġomi na boġono ribari. ² Ġomi ma ribami, Barau roġosi roġo boġoro ribaia neganai, dagara kotari na asi ġeguruġani babarauri ġeri ai ġeġori-iaġomito-ġoi e ġeġori-taġuitaġumito-ġoi. ³ Moġesi naima avāġa-ribamini, Barau Iaukana na eġori-kauani tarimana tu asi bekirani, “Iesu iatanai rakava barana bene tanu.” Ema tarima ta maki maġesi asi bekira-kavani, “Iesu tu Vereġauka,” senaġi Iauka Veaġa na beboroġiani tarimana tu moġa.

⁴ Iauka ġena varevare tu irauirauri, senaġi Iauka sebona moġo ġenana ġeiaġomani. ⁵ Vetuġunaġi-iaġovini dabarari tu irauirau, senaġi Vereġauka tu sebona moġo ġenana ġeiaġomani. ⁶ Ġauvei veiveiri seġukari maki irauirau, senaġi Barau tu sebona na moġo ġena tarimarima mabarari nuġari ai evaġa-ġorarini. ⁷ Iauka Veaġa tu tarima tata ġeri ai efoforini, korana ekalesia mabarana vevaġa-kava beġene doġari uranai. ⁸ Tarima ta tu Iauka Veaġa na guruġa iaunegari eviniani, ma tarima ta tu mo Iauka Veaġa sebona na Barau ġena guruġa tauna korikori evaġa-ribaiani. ⁹ Ma mo Iauka Veaġa sebona na tarima ta tu veġabidada eviniani, ma mo Iauka sebona na tarima ta tu keve tarimari vaġa-namori varevarena o seġukana eviniani. ¹⁰ Ma tarima ta tu nuġa-farevaġi veiġari boruri bene veiri varevarena o seġukana eviniani, ma tarima ta tu bene peroveta ġana

seŋuka eviniani, ma tarima ta tu Barau Iaukana o iauka rakavari boruri bene ribari varevarena o ribana eviniani, ma tarima ta tu garo irauirauri ai bene guruŋa varevarena o ribana eviniani, ema tarima ta tu garo irauirauri ai beŋe guruŋani nai, guruŋa aniri bene vaŋa-vanaŋiri varevarena o ribana eviniani. ¹¹ Maŋeri mabarari tu Iauka Veaŋa sebona kwarigutu moŋo ŋena ŋauvei. Ema mai Iauka Veaŋa na ŋena ura ilailanai varevare tarima tata evinirini.

Tauŋani tu sebona, ma legana ŋutuma gorogoro

¹² Tarima tauŋanina tu sebona moŋo, senaŋi legana tu ŋutuma gorogoro; ma mo tauŋani legana tu asisebo, senaŋi ŋia mabarari na tu tauŋani sebona kwarigutu ai moŋo ŋeiaŋoto. Keriso maki moŋesina. ¹³ Gita kotari tu Iuda tarimara e tari tu irau bese tarimara, kotari tu tuŋu-rakaorakao tarimara e tari tu fakai tatanuni tarimara, senaŋi ŋita mabarara tu Iauka Veaŋa sebona na ehabatorato, benamo tauŋani sebonai taiaŋoto. Ema Barau na ŋita mabarara ŋerai Iauka Veaŋa sebona evinirato, ŋia na bene vaŋa-vonura ŋana.

¹⁴ Tauŋani maki dia legana sebona na moŋo eveiato, senaŋi lega ŋutuma gorogoro na. ¹⁵ Bema kwaku bere kira, “Au tu dia ŋima, be au tu dia tauŋani legana ta.” Asigina, ŋia tu roŋo tauŋani legana ta veŋata. ¹⁶ Ma seŋa ma bere kira, “Au tu dia mata, be au tu dia tauŋani legana ta.” Asigina, ŋia tu tauŋani legana ta veŋata. ¹⁷ Bema tauŋani mabarana tu bere mata moŋo nai tu, kamasi vau bere seŋaŋi. Ma bema tauŋani mabarana bere seŋa moŋo nai, dagara bonari tu kamasi vau bere noŋori. ¹⁸ Senaŋi Barau na lega tata tauŋani ai etorerito. Barau na ŋena ura gaburi tatai etorerito. ¹⁹ Bema tavi sebona moŋo tauŋani ai bere iaŋo nai tu, tauŋani mabarana tu kamasi? ²⁰ Senaŋi tauŋani moŋesina tu asigina. Tauŋani legana tu ŋutuma, senaŋi tauŋani tu sebona moŋo.

²¹ Moŋesi naima mata na ŋima maŋesi asi bekiraiani, “Au na ŋoi asi aura-vinimuni,” o deba na kwaku asi bekiraiani, “Au na ŋoi asi aura-vinimuni.” ²² Ma tavi ta reke ai bita ŋitaiani tu, mo tauŋani legari tari taŋitarini asi kokoreri taton, senaŋi bema moŋeri lega asigina nai tu, tauŋani asi bere ŋauvei-ginikau. ²³ Ema tauŋani legari tari tatuŋamaŋi-keirini, takirani, moŋeri lega gubakauri tu kei taton, senaŋi moŋeri ŋeri ai ŋita ŋera vegubakau tu barego tatoreani. Ma tauŋani legari kotari ŋitaŋitari tu asi marevari, senaŋi moŋeri ŋita na tu nuŋara mabarari ŋesi tanari-ginikaurini. ²⁴ Ma tauŋani legari kotari ma marevari dagarari tu asi tatuŋamaŋi-baregorini. Senaŋi Barau na tu tauŋani legari irauirauri mabarari etore-sebonarito, benamo ŋia na asi ŋegubakaurini legari tu vegubakau barego iatari ai etore-kauato. ²⁵ Barau na moŋesi eveiato korana tauŋani legari kotari moŋo asi bisini vaŋa-namori ŋana. Senaŋi tauŋani legari mabarari bisini ŋitaŋau-ilailari ŋana. ²⁶ Bema lega sebona ta bemidigu-midiguni nai, lega mabarari ŋia ŋesi beŋe midigumidigu sebonani. Ema lega ta beŋe matauraiyani nai tu, lega mabarari mo lega ŋesi beŋe iaku-vegogoni.

²⁷ Ūomi tata manigemi tu Keriso tauŋanina legari tata ŋia tauŋanina nuŋanai. Ma ŋomi mabarami tu Keriso tauŋanina sebonai goiaŋoto. ²⁸ Benamo ekalesia nuŋanai Barau na mabarari ŋeri ŋauvei tata evinirito. Eto-re-ŋuinerito tarimari tu apostolo tarimari, ŋia muriri ai vaŋa-ruaruana tu peroveta tarimari etorerito, ma ŋia muriri ai vaŋa-toitoina tu vevaŋa-riba tarimari etorerito. Ma muriri ai tu nuŋa-farevaŋi veigari beŋene vei tarimari, ma muriri ai tu keve tarimari beŋene vaŋa-namori

varevarena o seğukana ġeğabiato tarimari, e beğene vevağā-kava tarimari, e ġauvei tari beğene ġori-kauri tarimari, ema garo irauirau ai beğene guruğā tarimari. ²⁹ Tarimarima mabarari tu apostolo tarimari moğo ba? Tarimarima mabarari tu peroveta tarimari moğo ba? Tarimarima mabarari tu vevağā-riba tarimari moğo ba? Tarimarima mabarari tu nuğā-farevaği veğari ġeveirini tarimari moğo ba? ³⁰ Tarimarima mabarari keve tarimari ġevağā-namorini varevarena o seğukana ġeğabiato tarimari ba? Tarimarima mabarari garo irauirau ai ġeguruğani ba? Tarimarima mabarari garo irauirau ai ġeguruğani guruğari tauri ġekiraği-foforirini tarimari ba? ³¹ Varevare bareğona korikori boğono ura-dikadika-iağia.

Veuravini

Maitoma dabara namo vedaureana au na ġomi ġemi avağā-foforiani.

13

¹ Bema au tarimarima ġeri garo irauirauri ai bara guruğā ema aneru garori ai maki bara guruğā, senaği au asi ġegu veuravini, au ġegu guruğā tu auri ġekwariani o funu ruarua ġevağā-vesekerini gururi ġerağeni kavana. ² Bema peroveta varevarena o seğukana ġegu ai bere tanu, ema riba mabarari e vekuretoğā dagarari mabarari bara ribari. Ema ġegu veğabidadama barego bere tanu, be ġoro baregori maki bara vağā-verağā-rağeri, ma gabu boruri ai ma beğerea ruğā. Senaği au asi ġegu veuravini nai, au tu asi ġegu namo ta. ³ Ema ġegu farefare mabarari asi ġerigari tarimari bara viniri, e tauğanigu tarimarima ġimari ai bara tore-kaua, benamo beğere gabua, senaği au asi ġegu veuravini nai, au na dagara namona ta asi bara doğaria.

⁴ Ma ġena veuravini tarimana tu evevağā-gwağigini. Veuravini tu vevetuğāğwa e vevağā-kava na evonuto. Veuravini nuğanai mama asi etanuni. Veuravini nuğanai veiavi e vekiraği-varağevarağe asi etanuni. ⁵ Veuravini na tarimarima vağā-rakavari veğari asi eveirini, tauğena ġena namo moğo asi evetauani, asi ebaru-ğariğarini, ta ġena rakava asi etuğamağitağorini. ⁶ Vei-rakava asi eiaku-iağirini, senaği Barau ġena guruğā ema mağuri moğoniri moğo eiaku-iağirini. ⁷ Veuravini tu ma manauna ġesi dagara mabarari nuğari ai eruğā-tarini, dagara mabarari nuğari ai Barau tu bevağā-moğoniani, ema ġena vetuğamağikau maki Barau ġenai roğo betoreani, meto mabarari ai bekokoreni.

⁸ Veuravini tu asi veğata ekorini, beruğā-tağo vanaği-vanağini. Peroveta guruğari mabarari neği beğea korini, garo irauirau mabarari maki beğea magoni, riba mabarari beğea korini. ⁹ Korana ġita ġera riba tu koturi moğo e ġera peroveta maki koturi koturi moğo. ¹⁰ Senaği mo dagara namo vedaureana beiağomani nai, mo kotuna moğo namo taribarito dagarari tu beğe rekwa-rekwani. ¹¹ Au roğo mero misigu ai tu, mero misiri ġeri guruğā na aiago-to-ğoi, mero misiri ġeri tuğamaği na aiago-to-ğoi, ema mero misiri ġeri tuğamaği na atuğamağito-ğoi. Senaği au ama tau-doğadoğato nai tu, mero misimisiri ġeri tuğamaği mabarari atore-veğitarito. ¹² Toma Barau ġena dagara tu veğia ai noğā tağita-vaguna vagunarini. A Barau ġoirana ema ġita ġoirara bita veğita-veğita karakarani, monai vauro Barau ġena dagara vetoğari korikoriri bita ġita-ginikaurini. Toma au na tu koturi moğo aribarini. Senaği mo ġaro ai vau bariba-ginikaurini, au Barau na eriba-ginikauguto kavana. ¹³ Mai dagara toitoi tu beğe tanu-vanaği vanağini:

Veġabidadama, vetuġamaġikau, ema veuravini. Senaġi mai dagara toitoi vekaravari ai tu veuravini moġo barego lelevaġi.

14

Iauka Veaġa ġena varevare dagarari tari ġauvei-iaġiri

¹ Veuravini maġurina boġono vetau-guinea! Ema Iauka Veaġa ġena varevare boġono uravini barego-iaġiri; a Iauka Veaġa ġena peroveta varevarena o seġukana tu boġono uravini barego-lelevaġia. ² Korana garo boruri ai eguruġani tarimana tu dia tarimarima evaġa-guruġaiani, senaġi ġia tu Barau moġo evaġa-guruġaiani. Moġoni, tarimarima na ġia kara bekiraġiani tu asi beġe tuġamaġi-doġariani, korana ġia tu Barau Iaukana na vekuretoġa dagarari ekiraġirini. ³ A eperovetani tarimana tu tarimarima evaġa-guruġarini. Ma ġia ġena peroveta guruġari na tu tarimarima evaġa-kokorerini, elaunaġirini, ema tarimarima nuġari evaġa-gwaġiġirini. ⁴ Garo boruri ai eguruġani tarimana tu tauġena ġena veġabidadama moġo evaġa-tubuani, a eperovetani tarimana na tu ekalesia mabarari ġeri veġabidadama evaġa-kokorerini.

⁵ Au ġegu ura tu ġomi mabarami garo boruri ai boġono guruġa. Senaġi au aura-baregoni ġomi tu Barau ġenana ġeiaġomani guruġari boġono peroveta-iaġiri. Korana Barau ġenana ġeiaġomani guruġari eperoveta-iaġirini tarimana na garo irauri ai eguruġani tarimana evanaġiani; senaġi garo irauri ai beguruġani tarimana beguruġani guruġari ma beġe vaġa-vanaġirini e beġe kiraġi-fakarini tu lorinai. Korana beġe vaġa-vanaġirini e beġe kiraġi-foforirini nai tu, ekalesia ġeri veġabidadamai kokore beġe ġabini.

⁶ Tarikakagu mabarami, bema au baiaġosini ġomi ġemi ai ġaronai tu, garo boruri ai basi vaġa-guruġamini, senaġi guruġa tauri tu asi bakiraġi-foforirini; monana au ġeguna namo ta boġo ġabiani ba? Asiġina! Moġoni, Barau na au evaġa-ribaguni guruġari ġomi ġemi ai bakiraġi-foforirini o riba havinimini, o baperovetani, o Barau ġena guruġa ġemi ai havevaġa-riba iaġiani, monai vauro au ġeguna namo boġo ġoitagani. ⁷ Miusiki vaġa-ġereri dagarari boġono tuġamaġiri, ilailana ivirikou o hap (gita kavana). Bema gururi asi beġe raġe-ginikauni nai tu, kamasi tarima na kamara mari ġeġere-iaġiani bita seġaġi-leaiani? Ġia tu mo ivirikou o hap gururi beġe raġe-ginikauni vauro, kamara mari ġeġere-iaġiani bita ribaiani. ⁸ Ema bema vetari kibina asi beġe fururu-ginikauni nai tu, ta na tuari uranai asi berovina-toreni. ⁹ Ġomi maki moġesina kavana, bema garo boruri ai boġo guruġani nai, tarimarima tu kamara dabarai ġomi na kara ġokiraġiani beġe tuġamaġi-doġariani? Ġomi ġemi guruġa mo tu tano korinai boġo kiraġirini noġa iavara boġo vaġa-guruġaiani. ¹⁰ Mai tanobarai garo iraurirau tu asisebo, ma ġia mabarari ma tauri moġo. ¹¹ Senaġi bema garo ta anina asi ribagu, moġa tauna tu, au tu dia mo garo borunai eguruġani tarimana ġena vanuġa tarimagu, ema ġia maki moġesina, ġia tu dia au ġegu vanuġa tarimana. ¹² Ġomi ġemi ai maki moġesina. Ġomi tu Iauka Veaġa ġena varevare ġouravini-barego iaġirini; ma toma tu ekalesia ġeri veġabidadama vaġa-kokorena varevarena ġabigabina uranai boġono kokore, be mo varevare ai tu boġono tubu.

¹³ Moġesi naima, garo boruri ai eguruġani tarimana tu, ġauġau ai Barau bene noġia, be kara bekiraġirini guruġari maki bene vaġa-vanaġiri e bene kiraġi-foforiri. ¹⁴ Korana bema au garo boruri ai aguruġani tu, au iaukagu moġo eġurigurini, a au ġegu tuġamaġi ai tu asi atuġamaġi-doġarini au tu kara

akiraġirini. ¹⁵ Be kara toma aveiani? Au tu iaukagu ġenana bana ġauġau, ema batuġamaġi-fakaiani garonai maki bana ġuriġuri. Au iaukagu ġenana bana mari, ema batuġamaġi-fakaiani garonai maki bana mari. ¹⁶ Bema ġoi iaukamu na Barau mari ai ovaġa-raġeani nai tu, kamara dabarai mo garo asi ribana tarimana “Amen” betoni, ġoi Barau ovaġa-namoani nuġanai, ei? Ġia tu “Amen” asi bekiraġiani, korana ġia asi beribani ġoi kara okiraġiani. ¹⁷ Moġoni, ġoi na Barau tu otanikiu-ginikauani, senaġi mo sevimu tarimari ġeri veġabidadama tu asi ovaġa-kokorerini. ¹⁸ Au na Barau atanikiuani, korana au garo boruri ai tu aguruġa-iakuni, ġomi mabarami avanaġimini. ¹⁹ Senaġi ekalesia ġuriġuri ġeraka-vegogoni nai, namona tu beġe tuġamaġi-fakaiani garonai guruġa imaima moġo bana kiraġiri, tarimarima tari bana vaġa-ribari. Moġesina tu namo, a garo boruri ai guruġa 10,000 bakiraġirini tu asi ġena namo ta.

²⁰ Tarikakagu mabarami, mero misimisiri ġeri tuġamaġi kavana asi boġono tuġamaġi. A vei-rakava ġeri reke ai tu mero raraka-rarakari ilailari ai boġono iaġo. Senaġi tuġamaġi-fakai tu tau-doġadoġa kavana boġono vei.

²¹ Buka Veaġa nuġanai tu maiġesi etoreato,

“Vereġauka ekirani,

“Tarima garori boruri na
ema gabu boru tarimari mururi na
au na maiġeri tarima bavaġa-guruġarini.

Senaġi moġesi maki asi veġata beġe seġaġi-viniguni.”

²² Moġesi naima garo boruri ai ġeguruġani tu, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari moġo ġeri ai tu vetoġa ta, a dia Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri vetoġa. Senaġi Barau ġena guruġa ġeperoveta-iaġirini tu, Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari moġo ġeri, a dia Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri. (Mai tu, garo boruri ai ġeguruġani tu, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari na vevaġa-kava ta asi beġe ġoitagoani. Senaġi Barau ġena guruġa ġeperoveta-iaġirini tu, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari na vevaġa-kava beġe ġoitagoani).

²³ Bema ekalesia mabarami gabu sebonai ġoraka-vegogoni, benamo mabarabarami garo boruri boġo guruġani, ma nuġanai tu ġomi fakami ai asi ribana tarimana ta o Iesu asi evaġa-moġoniani tarimana ta bema raka-toġani nai, bekirani, “Ġomi tu debami beġe rakava, boġo babo!” betoni.

²⁴ Senaġi bema mabarami boġo perovetani nuġanai, ġomi fakami ai Keriso asi evaġa-moġoniani tarimana ta o asi etuġamaġi-fakani tarimana ta bema raka-toġani nai tu, ġomi mabarami na Barau ġena guruġa ġeperoveta-iaġiani guruġari na mai tarima loruna begwanuani, benamo beribani, ġia tu vei-rakava tarimana, ema mabarami na boġo ġita-viriġiani. ²⁵ Mo tarima ġena tuġamaġi vekuretoġari mabarari boġo kiraġi-foforirini, benamo bevetu-tarini, Barau betoma-rakariġo viniani, bekirani, “Moġoni, Barau tu ġomi ġesi etanuni.”

Toma-rakariġo veġari roroġotori

²⁶ Moġesina naima, tarikakagu, ġuriġuri boġo raka-vegogoni nai, ġomi mabarami tata ma ġemi ġauvei. Tari tu mari beġe ġabini, tari tu beġe vevaġa-ribani, tari tu garo boruri ai beġe guruġani, tari tu Barau ġena guruġa beġe vaġa-foforirini tarimari, tari garo boruri ai beġe guruġani guruġari beġe vaġa-vanaġirini e beġe kiraġi-foforirini. Dagara mabarari tu ekalesia ġeri veġabidadama vaġa-tubuna ġana moġo boġono veiri. ²⁷ Bema

tarima ta garo boruri ai eguruḡani nai, tarima ruarua o toitoi ma beḡene guruḡa. Namona tu tarima toitoi na beḡene guruḡa-karua, senaḡi tauri toitoi vaḡa-sebo asi beḡene guruḡa. Ta bene guruḡa-ḡosi murinai vauro ta ma bene guruḡa, ma ta maia. Benamo garo boruri ai beḡe guruḡa-ḡosini murinai tu, ekalesia ta na moḡesi guruḡa bene vaḡa-vanaḡiri, bene kiraḡi-foforiri. ²⁸ Senaḡi bema vaḡa-vanaḡi tarimana ta asigina nai tu, mo garo boruri ai eguruḡani tarimana tu rubu nuḡanai asi bene guruḡa. Gereḡana tauḡena vau bene guruḡa-vevini, ema Barau bene vaḡa-guruḡaia. ²⁹ Barau ḡena guruḡa ḡeperoveta-iaḡirini tarimari ruarua o toitoi beḡene peroveta, ma kotari na tu moḡeri guruḡa beḡene vetau-ginikauri. ³⁰ Bema Barau ḡena guruḡai etanu-tarini tarimana ḡenai efororini, bene kiraḡi-foforia ḡana nai, eguruḡa-guineni tarimana ḡena guruḡa tu bene vaḡa-maḡoa. ³¹ Namona tu ḡomi sebomi sebomi boḡono peroveta, be kara ḡokiraḡiani mabarari beḡene riba ema mabarari beḡene launaḡiri. ³² Barau ḡenana peroveta guruḡari edoḡaririni tarimana tu, moḡeri guruḡa ḡena urai vau bekiraḡirini. ³³ Barau tu dia vei-veḡonu veḡonu evaḡa-ḡoraiani Barauna, senaḡi ḡia na tu maino evaḡa-ḡoraiani Barauna.

Ekalesia doḡorori mabarari ḡeveini kavana, ³⁴ ḡomi ḡemi vavine maki ekalesia vegogori ai asi beḡene guruḡa, korana ḡia tu asi ḡeri maoro ḡia beḡe guruḡani. Senaḡi ḡia tu Mose ḡena taravatu na ekiraḡiani ilailanai beḡene tanu tau gabureri ai. ³⁵ Bema dagara tari ḡeribari beḡe toni nai tu, ḡaraḡori numai vauro beḡenea danaḡiri. Korana vavine ekalesia vegogori ai beḡe guruḡani tu ma maiakana. ³⁶ Ḳomi na mai guruḡa asi ḡoḡabi-raḡeani? Barau ḡena guruḡa tu ḡomi ḡemina erefoto ba? Ba Barau ḡena guruḡa na tu ḡomi moḡo ema ḡoitaḡomito, ei?

³⁷ Bema tarima ta tauḡena evetuḡamaḡini ḡia tu peroveta ema ḡia tu Iauka Veaḡa na evonuvonu-raḡeto etoni tarimana tu, ḡomi mai atorevinimini guruḡari bene ḡabi-raḡeri, bene kira, mai tu moḡoni Vereḡauka ḡena taravatu guruḡari. ³⁸ Bema tarima ta maiḡeri guruḡa betuḡamaḡi-fitoḡarini, Barau na ḡia maki betuḡamaḡi-fitoḡaiani.

³⁹ Moḡesi naima, tarikakagu, peroveta uradikadikana tu boḡono vei, ma garo boruri ai guruḡa-iaḡiri ai tu asi boḡono vekiraḡoi. ⁴⁰ Senaḡi dagara mabarari boḡono ḡauvei-iaḡi ginikauri, ema dabara korikoriri ai boḡono veiri.

15

Iesu ḡena variḡisi-ḡenoḡoi

¹ Tarikakagu mabarami, au aurani, mo Vari Namona, ḡomi ḡemi aḡobata-iaḡiato moḡa, ḡemi tuḡamaḡi ai ma navaḡa-variḡu ḡenoḡoia. Mai Vari Namona ḡomi na tu ḡoḡabi-raḡeato, ema ḡomi tu mai Vari Namonai ḡoruḡa-gwaḡiḡini. ² Bema au na mo aḡobata-vinimito guruḡana moḡa roḡo boḡo ḡabi-gwaḡiḡiani nai, ḡomi tu mo Vari Namona ḡenana Barau na bevaḡa-maḡurimini. A bema asigina nai tu, ḡomi na ḡovaḡa-moḡoni-kavaiato.

³ Vereḡauka ḡenana au na kara adoḡariato guruḡana tu, ḡomi ma akira-varamito. Mo guruḡa moḡa tu guruḡa giniguinenana e guruḡa baregona. Mo guruḡa tu Buka Veaḡai ḡetoreato guruḡana ilailanai, ekirani: Keriso ḡita ḡera rakava bene ḡabi-vaḡiri uranai emaseto; ⁴ ma ḡeguriato, ma ḡaro vaḡa-toitoinai mase na ma evariḡisi-ḡenoḡoito, Buka Veaḡai ḡetoreato ilailanai. ⁵ Benamo Petero ḡenai evevaḡa-foforito, ma murinai tu ḡena mero gabanana ruarua (12) ḡeri ai maki. ⁶ Moḡa murinai tu veḡabi-dadama

nuḡanai tarikaka mabarari sinau imaima (500) ḡevevogoto nuḡanai ḡeri ai eforito; tari varau ḡemaseto, a ḡutuma tu roḡo maḡuri. ⁷ Ma murinai tu Iakobo (o Iames) ḡenai eforito, ma murinai tu apostolo mabarari ḡeri ai maki.

⁸ Ma magona korikorinai tu, au, noḡa moḡo amaḡuri-rakavato tarimagu, ḡegu ai ema forito. ⁹ Korana au tu apostolo mabarari ḡeri dokona korikori tarimagu, ma au tu asi ḡegu namo ta moḡo, tarimarima na au apostolo tarimagu ai beḡe kiraḡiguni. Korana au na Barau ḡena ekalesia avaḡa-midigu midigurito-ḡoi, e alai-lausilausirito-ḡoi. ¹⁰ Senaḡi Barau ḡena namo e varevare-barai, au tu mai ḡegu apostolo tarimagu ai ama iaḡoto. Ema Barau ḡena namo e varevare-barai au ḡegu ai tu asi etore-kavaiato. Moḡoni, au na ḡauvei tu barego lelevaḡi aveiato, a apostolo kotari tu asiḡina. Senaḡi mo tu dia au tauḡegu ḡegu kokore ai moḡeri ḡauvei aveirito. Asiḡina. Mo tu Barau ḡena namo e varevare-barai kokore eviniguto, benamo mo ḡauvei aveirito. ¹¹ Moḡesina naima au aḡobatato o apostolo tari ḡeḡobatato, asi ḡena irau ta, korana vari tu sebona moḡo ḡaḡobata-iaḡiato, ma ḡomi na maki mo vari sebona, moḡa moḡo ḡovaḡa-moḡoniato.

ḡita ḡera variḡisi-ḡenoḡoi

¹² Senaḡi bema Keriso ḡaḡobata-iaḡiani nai, ḡakirani, Keriso tu Barau na mase na ma evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato ḡatoni, kamasi nai ḡomi fakami ai ḡomi kotari tu ḡokirani, mase tarimari tu asi ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini? ¹³ Bema mase na variḡisi-ḡenoḡoi tu asiḡi, moḡa tauna tu, Keriso mase na tu asi ma evariḡisi-ḡenoḡoiato. ¹⁴ Ema bema Keriso mase na asi evariḡisi-ḡenoḡoiato, moḡa anina, ḡai ḡema ḡobata tu asi tauri, ema ḡomi ḡemi veḡabidadama maki asi tauri. ¹⁵ Moḡesi tu ḡai beḡere ribama, Barau na asi eveiato dagarana ḡai na tu ḡakiraḡi-moḡoni moḡoni-kavaiani, ḡaḡofaḡofani. Korana ḡai na Barau varina ḡafiuani, ḡakirani, Barau na Keriso mase na ma evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato ḡatoni nuḡanai, Barau na Keriso mase na tu asi evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato. Ma guruḡa moḡonina tu, mase tarimari mase na tu asi ma ḡevariḡisi-ḡenoḡoini. ¹⁶ Aba, bema mase tarimari mase na asi ma ḡevariḡisi-ḡenoḡoini, moḡa anina tu Barau na Keriso tu mase na asi ma evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato. ¹⁷ Ema bema Barau na Keriso mase na tu asi ma evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato, ḡomi ḡemi veḡabidadama tu asi aniri e ḡomi tu roḡo rakava nuḡanai ḡotanuni. ¹⁸ Ema mo deikara Keriso ḡevaḡa-moḡoniato tarimari ḡemaseto tu, rakava voina beḡe ḡabiani. ¹⁹ Ma bema mai tamaḡuritaḡoni maḡurina ḡena namo moḡo uranai Keriso ḡenai tavetuḡamaḡikauni nai tu, tarimarima mabarabarari vefakari ai ḡita kika vetuḡara tu barego lelevaḡi.

²⁰ Senaḡi Keriso tu moḡoni mase na evariḡisi-ḡenoḡoiato, ema ḡia tu ḡemaseto tarimari mabarari fakari ai ḡia tu evariḡisi-ḡenoḡoi guineto, ilailana ḡau ḡwaḡwari ḡeḡora-guineni kavana. ²¹ Mase tu tarima sebona, Adamu, ḡenana evesinato. Moḡa ilailanai variḡisi-ḡenoḡoi maki tarima sebona, Keriso, ḡenana evesinani. ²² Vaḡa-ilailana, tarimarima mabarabarari tu Adamu ḡenana ḡeiaḡomani, moḡa lorinai beḡe maseni veḡata; senaḡi Iesu Keriso ḡesi beḡe sebonani neganai, Barau na ma bevaḡa-maḡuri ḡenoḡoirini. ²³ Senaḡi ḡita mabarara tata ḡera ḡaro korikori loriri ai bita variḡisi-ḡenoḡoini: Giniguine tu Keriso, ḡia tu evariḡisi-ḡenoḡoi guineto. Ma ḡia ma beiaḡomani ḡaronai tu, ḡia ḡena tarimarima mabarari ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini. ²⁴ Maḡa murinai Keriso na Barau ḡevetari-viniani

iaukari ġeri veġitaġau e maoro ema seġuka mabarari asi ġeri kokore ai bevaġa-iaġorini e bevaġa-rakavarini, benamo Barau ġena Basileia o veġitaġau seġukana Tamana Barau ġimanai betore-kauani. Benamo tanobara dokona beiaġomani. ²⁵ Korana Keriso tu roġo bevereni, ġena veġitaġau tu betanuni roġo, beiaġoni mo, ġia ġevetari-viniani iaukari e tarimari mabarari ġia kwakuna fanafana gaburenai befana-taririni. ²⁶ Keriso na evetari-viniani dagarana ta, magona korikori ai vauro bevaġa-keto-moġovaġiani, tu mase. ²⁷ Korana Buka Veaġai tu iniġesi ekirani, “Barau na dagara mabarari ġia kwakuna gaburenai etorerito, mai tu ġena veġitaġau gaburenai etorerito.” Senaġi ekirato, “dagara mabarari ġia kwakuna gaburenai etorerito,” etato nai, Barau tu asi eiavi-kauato, korana tu Barau na dagara mabarari Keriso kwakuna gaburenai etore-toġarito. ²⁸ Dagara mabarari Keriso ġena veġitaġau gaburenai Barau na betorerini, moġa murinai tu Barau Natuna tauġena maia Barau ġena veġitaġau gaburenai bevetore-toġani. Moġo tauna tu, Barau na dagara mabarabarari bedebbarini.

²⁹ Bema varigisi-ġenoġoi asigina, mai tarima kotari ġemase-guineto tarimari urari ai babatiseo ġeġabini tu kamasi beġe veini, ei? Ġia tu kara dainai ġemase-guineto tarimari urari ai babatiseo ġeġabini? Betaġu ġia na varigisi-ġenoġoi ġevaġa-moġoniani nai, mo veġa ġeveiani. ³⁰ Ema ġai maki, kara dainai tu hora mabarari ai dori moġo ġevaġi-masemani senaġi roġo ġaġiġirageni, bema varigisi-ġenoġoi asigina nai tu? ³¹ Tarikakagu mabarami, moġoni, ġaro vanaġivanagi au ġegu mase ġekiraġiani. Senaġi maġa maki moġoni, ġomi na Iesu ġoġabi-raġeato nai, ġera Vereġauka Keriso Iesu ġoirani au tu averere-baregoni. ³² Bema au vaġa-ilailana mai tarimarima ġeri tuġamaġi babobabori noġa moġo Efeso ai boġa bairi rakavari kavana bara vaġa-vevaġiri, au tu kara dagara namona ġegu ai bere ġora? Bema varigisi-ġenoġoi asigina nai, au tu moġesi asi bara vei, asigina ġinavaġi. Bema Barau na mase na asi ma bevaġa-varigisi ġenoġoirani nai tu, maġesi tara kira, “Siganiġani ema siniunju, korana boinani tu bita maseni bene.”

³³ Tarima ta na asi bene ġofami! “Tarima rakavari bita kakorini nai tu, ġera maġuri namori beġe rakava-kwaikwaini.” ³⁴ Ġotataġa, veġa iobukaiobukari ġoveiri, vei-rakava ġovaġa-dokoa. Korana ġomi kotari Barau tu asi ribami roġo. Mai tu ġomi beġene maiakami ġana aguruġani.

Varigisi-ġenoġoi tauġanina tu irauna

³⁵ Senaġi kotari tu beġe vedanaġini, beġe kirani, “Mase tarimari tu kamasi ma beġe varigisi-ġenoġoini? Ma beġe varigisini nai, tauġaniri tu aigisina?” ³⁶ Babo! Ġoi na kara tano ai ovaroani tu, asi roġo etubuni mo, ovaroani dagarana bemaseni vau. ³⁷ Widi o dagara ta novaroa otoni nai tu, dia tauġani oġabiani, benamo ovaroani. Asigina, ġoi na mo widi o kara novaroa otoni dagarana tu ġutuna ġuena oġabiani, ma ovaroani. ³⁸ Ma Barau tauġena na ġena ura ilailanai mo widi o kara ġovaroani, moġeri tata tauġaniri korikori evinirini. ³⁹ Tauġani mabarari viriġori tu irairau. Tarimarima viriġori irau, kwakuri vasivasi ġemaġurini dagarari vaġa-ilailana bai, boromakau, mamoe, e kotari viriġori irau, maġani-kone viriġori irau ema manu maki viriġori irau. ⁴⁰ Guba dagarari tauġaniri tu ta, ma tanobara ġetanuni tarimari e dagarari maki irau. Guba tauġanina marevana ta ema mai tanobara tauġanina marevana maki ta. ⁴¹ Ġaro marevana ta ema ġue marevana ta, ema visiġu marevari maki irauri. Visiġu tata maki marevari irairau.

⁴² Mase na varigisi-ġenoġoi maki moġesi. Beġe guriani tauġanina tu beboragani, a Barau na ma bevaġa-varigisi ġenoġoiani tauġanina tu asi ma beboraga-ġenoġoini. ⁴³ Beġe guriani tauġanina tu vetoġana asi namo, ema tarimarima na asi beġe urani ġitaġitana, a Barau na ma bevaġa-varigisi ġenoġoiani tauġanina tu ma marevana. Beġe guriani nai tu, moiramoiira asi kokorena, a Barau na mo tauġanina ma bevaġa-varigisi ġenoġoiani nai tu, ma seġukana. ⁴⁴ Geguriani nai tu, tanobara tauġanina, a Barau na evaġa-varigisi ġenoġoiani nai tu, iauka tauġanina. Tanobara tauġanina tu ta etanuni, moġa lorinai iauka tauġanina maki ta etanuni. ⁴⁵ Buka Veaġa nuġanai ekirani, “Tarima guinena, Adamu, Barau na eveiato tu maġuri tarimanai evaġa-iaġoato.” A Adamu magona, Keriso, tu maġuri bevinini Iaukanai evaġa-iaġoato. ⁴⁶ Tanobara tauġanina tu eguineto, a dia iauka tauġanina. Tanobara tauġanina murina na vauro, iauka tauġanina eiaġomato. ⁴⁷ Tarima guinena, Adamu, tu tanobara ġenana eiaġomato, Barau na tano kauna na eveiato, a tarima vaġa-ruaruana tu Keriso, guba na emariġoto tarimana. ⁴⁸ Barau na tano kauna na eveirito tarimari tauġaniri tu Adamu tauġanina kavana, mo tu ma tano kauna na eveiato tarimana tauġanina kavana, ema guba tauġanina beġe ġabiani tarimari maki Keriso tauġanina kavana, mo tu guba na eiaġomato tarimana tauġanina kavana. ⁴⁹ Initoma ġita tu Barau na mo tano kauna na eveiato tarimana vetoġana kavana. A gabi vau mai guba na eiaġomato tarimana vetoġana ilailanai bita iaġoni.

⁵⁰ Tarikakagu mabarami, au na kara akiraġiani tauna tu maiġa, tarimarima, mai tanobarai ġetanuni kavana, ma tauġaniri, ma viriġori, ema ma rarari tu, Barau ġena Basileia nuġanai asi beġe raka-toġani. Ema ma beboragani dagarana tu tanu-vanaġi vanaġi Basileiana nuġanai asi betanuni riba. ⁵¹ Goseġaġi, vekuretoġa guruġana ta akira-varamini: Ġita mabarara tu asi bita maseni, senaġi ġita mabarabarara tauġanira tu Barau na bekurevorini. ⁵² Mo tu asikauna moġo beġorani, noġa matara iaġataġo nunaġa ta vaġa-kafurina mo ma taraga-keorini kavana, asi kwaibona. Kibi dokona guruna beraġeni, benamo ġemaseto tarimari ma beġe varigisi-ġenoġoini, benamo tauġani asi ma beġe rakava-ġenoġoini. Ma ġita roġosi bitana mase tarimara maki tauġanira beġe vekurevoni, mo tu tauġani variguri bita ġabirini. ⁵³ Korana mai ma beboragani tauġanina tu bene vekurevo, benamo asi ma beboragani tauġanina bene vetore-fofori, ema mai ma bemaseni tauġanina tu bene vekurevo, benamo asi bemaseni tauġanina ma bene vetore-rosi. ⁵⁴ Aba, mai ma beboragani tauġanina tu bene vekurevo, benamo asi ma beboragani tauġanina bene vetore-rosi, ema mai ma bemaseni tauġanina tu bene vekurevo, ma asi ma bemaseni tauġanina ma bene vetore-rosi. Mai dabarai Buka Veaġi evetoreto guruġana bemoġonini,

“Mase tu Barau ġena kokore na varau evaġa-darereato.

⁵⁵ Mase o, ġoi ġemu kokore tu aiġea?

Mase o, ġoi na tarimarima ogwanurini garaġotana tu ainai?”

⁵⁶ Mase egwanurini garaġotana tu vei-rakava ema vei-rakava ġena seġuka tu taravatu ġenana eiaġomani. ⁵⁷ Senaġi Barau tatanikiuani, korana ġia na ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana kokore evinirani.

⁵⁸ Moġa lorinai, tarikakagu, au na aura-vinimini tarimami, ġemi veġabidadamai boġono ruġa-gigitari, tarima ta o dagara ta na asi bene vei-ġareva ġarevami, vanaġivanaġi Vereġauka ġena ġauvei boġono veia ma

kokoremi ġesi. Korana boġono riba, ġomi ġemi ġauvei Vereġauka nuġanai tu asi ġovei-taġuiani, senaġi ma voimi.

16

Ierusalemekalesia tarimari vaġa-kavari ġana moni vaġa-vegogo

¹ Maitoma tu Ierusalemekalesia tarimari vaġa-kavari uranai moni boġono vaġa-vegogo guruġari akiraġini. Mai guruġa tu Galatia ekalesia mabarari akirarito, beġene veia atato guruġana, ġomi akiravaramini. Au aurani tu ġomi maki mai veġa boġono veia. ² Fura ġarona giniguenai o Sandei vanaġivanagi ġomi tata tu ġemi doġari ilailari ai moni ta boġono tore-toġaia. Moġeri moni tu boġono tore-vegogo vegogori, be au baiaġosini ġaronai tu, moni mabarana bene rovinatore, asi ma bisini vaġa-vegogo. ³ Ema au basi votuni nai tu, ġomi na boġo vaġa-moġonirini tarimari bavinirini, benamo Ierusalemekalesia ġana beġe ġabi-iaġorini. Beġe iaġoni nai tu, au na guruġa-fofori fefana ta maki batoreani, be beġe ġwa-kauani. ⁴ Bema baġitaiani au tauġegu baiaġoni tu namo nai tu, au ġesi baġa iaġoni.

Paulo ġena ura Korinto ġana bene iaġo

⁵ Au baiaġosini basi-ġitamini, Makedonia tanona na nuġana na barakavanagi nai, korana au tu Makedonia tanona nuġana na barakavanagi bene. (Makedonia ekalesiari bana raka-ġitari, senaġi monai asi batanuni, barakavanagi mogo). ⁶ A au baiaġosini nai tu, atuġamaġini, ġomi ġesi kota roġo bita tanuni banaġu. Betaġu faraka e iavara ġueri maki maninai bita ġabiani ġomi ġesi. Bere namo, ġegu iaġoiaġo ai baura-vinirini dagarari tu ġomi na boġono vaġa-kavagu. ⁷ Au tu asi aurani taimi misina mogo ġomi ġesi bana tanu, benamo ma bana iaġuimi maia. Au ġegu tuġamaġi ai tu aurani, ġomi ġesi bitana tanu-mauka, senaġi mo tu bema Barau na maoro beviniguni vauro. ⁸ A au tu Efeso ai batanuni mo Pentekoste ġarona, ⁹ korana Barau ġena ġauvei bana veia dabarana tu varau bekeoa, be toma ġegu ġauvei tu barego lelevaġi. Senaġi tarimarima vovoka na maki ġekouguni, ġauvei asi bana veia ġetoni.

¹⁰ Bema Timoteo beiaġosini nai tu, boġono nari-ginikaua, be ġomi ġesi betanuni nai, asi bene tanu-garigari. Ġia maki au kavana Vereġauka ġena ġauvei eveiani. ¹¹ Moġa lorinai tarima ta na asi bene ġita-ġuiragi. Senaġi boġono vaġa-kavaia e maino ai boġono tuġua, au ġegu ai ma bene ġenoġoiaġoma. Korana au tu tarikaka kotari ġesi ġia ġanariani.

¹² Ma tarikakara Apolos tu au na alaunaġiato, tarikakara tari ġesi be ġomi ġemi ai bene iaġosi atato. Senaġi ekirato, maitoma tu asi ilaila beiaġosini, a ġaro namona tai vauro beiaġosini.

Guruġa dokona

¹³ Tauġemi boġono venari-ginikau, ġemi veġabidadamai boġono ruġa-gwaġiġi, nuġami beġene gwaġiġi, boġono kokore. ¹⁴ Dagara mabarari boġo veirini nai tu, veuravini ai mogo boġono veiri.

¹⁵ Tarikakagu mabarami, ġomi Stefanus ġena numa tarimari mabarari tu ma ribami. Ġomi ma ribami, ġia na Iesu Keriso ġeġabi-raġeato nai tu, ta maki roġosi roġo bere ekalesia Akaija nuġanai. Ma ġia tu veaġa o ekalesia tarimari ġeri ġauvei ai ġevekiraġikauto, ġevaġa-kavarito. Moġa lorinai anoġimini, ¹⁶ ġomi maki moġesi tarimari garori boġono seġaġi-viniri, ema ġai ġesi ġeġauveini e ġevekwaġini tarimari mabarari maki.

¹⁷ Aiakuni, korana Stefanas e Fotunato ema Akaiko au ġegu ai ġeiaġomato nai. Asi ilaila baiaġosini, ġomi ġesi bita tanuni nuġanai, mai tauri toitoi na ġomi gabumi ġeġabirito, moġesi nai au nuġagu egena-tarito. ¹⁸ Ema ġia na au nuġagu ġevaġa-iaku ġenoġoiato, ema ġomi maki nuġami ġevaġa-iaku ġenoġoirito. Moġesi naima ġia tu boġono ġabi-raġeri.

¹⁹ Asia ruburi na ġomi ġemi vevaġa-namo ġetuġuni. Akwila e Priskila na ema ekalesia ġia ġeri numai ġetanuni mabarari na nuġari mabarari ġesi ġevaġa-namomini Vereġauka aranai. ²⁰ Tarikaka mabarari na ġevaġa-namomini. Ġomi maki karomi tata vetarikaka verauna na boġono vaġa-namori.

²¹ Au Paulo ġimagu na mai vevaġa-namo guruġari atorerini.

²² Bema tarima ta na Vereġauka asi eura-viniani tu, ġia iatanai rakava baregona bene tanu mo vanaġivanaġi. Ġera Vereġauka o, noiaġoma.

²³ Ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena namo e varevare-bara ġomi ġemi ai bene tanu. ²⁴ Au ġegu veuravini ġomi ġesi bene tanu. Keriso Iesu ġenana ġita tu doġoro sebona tarimara.

PAULO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA KORINTO EKALESIARI ĜERI

2 Korinto vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa vaĝa-ruaruana tu vevaĝa-gwaĝiĝi fefana Paulo na etoreato. Paulo na mai fefa tu Makedonia na Korinto ekalesiari etore-vinirito. Mai fefa tu laĝani 55 ema 57 fakari ai etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 1:3-4 ema 5:18.

Paulo na mai fefa etoreato korana tari tu maĝeri: 1) Ĝofaĝofa tarimari na ĝia ĝena apostolo ĝauveina ĝevaĝa-rakavaia ĝetato-ĝoi moĝeri guruĝari eveito. 2) Ierusalemaj Barau ĝena tarima veaĝari ĝetanuni moĝeri ĝeri moni tari beĝene tore-vegogo etato (9:1-5). 3) Mo ĝena fefa giniguinena monai mo vei-rakava tarimana ma beĝene ĝabi-raĝea e beĝene ura-vinia etato (2:5-11). Paulo na mai fefa tu maĝesina eboioĝaiato:

1. Ma veĝabi-sebona ĝenoĝoi guruĝari - karoa 1-7

2. Ieruselema ekalesiari varevare viniri guruĝari - karoa 8-9

3. Korinto nuĝanai apostolo tarimari ĝofaĝofari na Paulo ĝena apostolo ĝauveina ĝekira-rakavaiato nai, Paulo tauĝena evekiriĝi-maĝatato guruĝari - karoa 10-13

¹ Au Paulo, Barau ĝena ura lorinai Keriso Iesu ĝena apostolo ai evaĝa-iaĝoguto, ema ĝita tarikakara veĝabidadama nuĝanai Timoteo ĝesi ĝemana mai fefa eiaĝosini.

Ĝomi Barau ĝena ekalesia Korinto nuĝanai, ema veaĝa tarimami mabarabarami, Akaia tanona mabarana nuĝanai ĝotanuni tarimami, ĝemi atore-vinimimi.

² Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo na Barau etanikiuato

³ Barau sivaĝa-namoa, ĝia tu ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana. Ĝia tu vevetugaĝwa Tamana e vevaĝa-kava Barauna korikori. ⁴ Barau na ĝai ĝema midigumidigu e dabara doko nuĝari ai evaĝa-kavamani. Moĝesi naima ĝai na maki tarima kotari ĝeri meto ai baĝa vaĝa-kavarini riba, Barau na ĝai evaĝa-kavamani ilailanai. ⁵ Mogoni, Keriso na eĝabiato midiguna ĝai ĝemai tu barego-lelevaĝi; ma ĝai ĝema vevaĝa-kava Keriso ĝenana maki barego lelevaĝi. ⁶ Gai baĝa midigu-midiguni tu ĝomi vevaĝa-kava ema vevaĝa-maĝuri boĝono ĝabia ĝana. Gai Barau na evaĝa-kavamani tu ĝomi vevaĝa-kava boĝono ĝabi ĝana. Ma mai vevaĝa-kava boĝo ĝabiani mainana ĝomi nuĝami bevaĝa-gwaĝiĝirini, benamo ĝai ĝamidigu-midiguni kavana midigumidiguri boĝo ĝabirini nai tu, boĝo kokoreni. ⁷ Gai ĝema vetuĝamaĝikau ĝomi ĝemi ai tu barego ĝatoreani, korana tu ĝaribani, ĝomi tu ĝai ĝesi tamidigumidigu-sebonani, ema vevaĝa-kava maki ĝai ĝesi taĝabi-sebonaiani.

⁸ Tarikaka mabarami, ĝai Asia tanonai aiĝesi meto ĝaĝoitaĝoto maki ĝaurani baĝana vaĝa-ribami. Ĝai Asia ai tu meto barego lelevaĝi ĝadoĝariato, ĝema gwada e riba mabarari maki ĝekorito, be ĝema tuĝamaĝi tu benamo, asi baĝa maĝurini, baĝa maseni. ⁹ Mogoni, ĝai ĝema vemamiraĝi

tu, ǵai beǵene vaǵi-masema dabarana tu varau ǵevaǵa-moǵoniatu. Senaǵi asiǵina. Gai ǵemai moǵeri veiǵa ǵeǵorato tauna tu, ǵai tauǵema ǵema kokore ai asi baǵana veǵabidadama, senaǵi mase na maki evaǵa-vaisi-raǵerini Barauna ǵenai moǵo baǵana veǵabidadama. ¹⁰ Ǵia na mase nuǵari na evaǵa-maǵurimato, ma roǵo ma bevaǵa-maǵurimani. Ǵai ǵema vetuǵamaǵikau tu Barau ǵenai ǵatore-kauani, ǵoirai maki ǵia na ma bene vaǵa-maǵurima ǵana. ¹¹ Mo tu ǵomi na maki ǵauǵau ai roǵo boǵo vaǵa-kavamani nai. Benamo Barau na tarimarima vovoka ǵemi ǵauǵau dainai, ǵai bevaǵa-kavamani. Mo vevaǵa-kava tarimarima vovoka na beǵe ǵitaiani, benamo ǵai na mo namo ǵadoǵariani bakunai, mabarari na Barau beǵe tanikiuani.

Paulo ǵena boioǵa ekefoato

¹² Ǵai ǵema vekokoroku anina tu maigā: Ǵai nuǵamai ǵamamiraǵiani, ǵai ǵema maǵuri e veiǵa mai tanobarai, o sikira, ǵema veǵaragara ǵomi ǵesi tu dabara veaǵanai ema moǵoninai. Maiǵeri veiǵa veaǵari ema moǵoniri tu Barau ǵena varevare-bara ǵenana ǵeiaǵomani, a dia tanobara tarimari ǵeri iauneganai ǵeveirito-ǵoi. ¹³ Ǵai na ǵomi fefa ǵatore-vinimini tu dia fefa gwaǵiǵiri ǵatore-vinimini. Asiǵina. Gai ǵema fefai kara ǵakiraǵirini guruǵari tu ǵomi na boǵo iavirini ema fefa tauri maki boǵo tuǵamaǵidoǵaririni fefari moǵo. ¹⁴ Moǵoni, kotuna varau ǵotuǵamaǵi-doǵarimato. Ema atuǵa-maǵini, gabi vau boǵo tuǵamaǵi-doǵari korikorimani. Benamo Iesu Vereǵauka beǵenoǵini ǵaronai, ǵomi na ǵai boǵo vaǵa-raǵemani, ǵai na ǵomi baǵa vaǵa-raǵemini kavana.

¹⁵ Au ariba-maoroto, ǵai boǵo riba-ginikaumani ema ǵemai boǵo tuǵamaǵikauni naima, au na boioǵa aveiato tu banasi rakaǵita-guinemi, be vaǵa-ruarua ǵomi bana vaǵa-kavami. ¹⁶ Au ǵegu boioǵa guinena tu Makedonia ǵana baiaǵoni nai, banasi raka-ǵitami ema Makedonia na ma baǵenoǵoini nuǵanai maki, ma banasi raka-ǵitami atato. Ma manina na vau Iudea ǵana baiaǵoni nai, au ǵegu iaǵoiǵo ai beǵene vaǵa-kavaǵu farefareri tari boǵono vinigu vauro boǵono tuǵugu. ¹⁷ Ǵomi ǵotuǵa-maǵini, au tu dia nuǵaǵu mabarana ǵesi maiǵesi aboioǵato ei? Ba ǵomi ǵotuǵamaǵini, au tu mai tanobara maǵurinai roǵo ǵetanuni tarimari ǵeri veiǵa na aiǵoni, be murugu na tu, “Oi, oi” atato, a nuǵaǵu gabigabaini tu “Asiǵina, asi baiaǵoni,” atato. ¹⁸ Barau guruǵa moǵoninai moǵo etanuni kavana, ǵai maki moǵesina; ǵomi ǵemi ai vari ǵaǵobata-iaǵiani nai, dia murumai tu “Oi” ǵatoni, ma nuǵamai tu “Asiǵi” ǵatoni. ¹⁹ Korana Barau Natuna, Iesu Keriso, ǵomi fakami ai au, e Silas, ema Timoteo, na ǵaǵobata-iaǵiato-ǵoi tu dia muruma na moǵo ǵakirato-ǵoi, “Iesu varina tu Oi, moǵoni,” ma nuǵama gabigabiri na tu “Asiǵi, ǵofaǵofa” ǵatato-ǵoi. Asiǵina. Ǵia ǵena maǵuri nuǵanai tu “Oi, moǵoni” moǵo etanuni vanaǵivanai. ²⁰ Barau ǵena kiraǵitore mabarari eveirito tu “Oi moǵoni” moǵo, Keriso ǵena maǵuri nuǵanai ǵemoǵonito. Moǵesi nai ǵai na Keriso ǵenana Barau ǵavaǵa-raǵebaregoani, ǵakirani, “Oi, mo tu moǵoni” ǵatoni. ²¹ Ǵomi ema ǵai tu Barau tauǵena na evaǵa-kokorerani e evaǵa-ruǵa gwaǵiǵirani Keriso ǵena maǵuri nuǵanai. Ǵia na eǵabirato, evaǵa-veaǵarato, ²² ema evaǵa-moǵonirato, ǵita tu ǵia ǵena tarimarima, ǵena vetoǵa o maka maki ǵita ǵerai etoreato, ema ǵita lorura gutunai ǵia laukana etore-toǵaiato, mo Iauka ǵenana ǵita evaǵariba ginikaurato, ǵia ǵena vevaǵa-namo mabarana maki vauro bita ǵabiani veǵata.

²³ Barau ma ribana mai kara akiraġirini tu mabarari moġoni, e au nuġagu o lorugu ġutuna maki ġia ma ribana; au mo Korinto ġana asi aiagosito tauna korikori tu maigā: Au asi aurato, ġomi ġemi vei-rakava banasi kiraġi-fofori foforiri, benamo monana ġomi nuġami bana vaġa-metori. ²⁴ Au tu dia ġomi ġemi vere, be ġomi ġemi mani veġabidadama nuġanai tu ġai na kara baġa kiraġirini veigari moġo boġono veiri. Asiġina. Mai tu ġomi ema ġai tagauvei-sebonani, ġomi boġono iaku tuġamaġinai. Korana ġomi mani tu tauġemi ġemi veġabidadamai lorinai ġoruġa-gitarini.

2

¹ Moġesi naima nuġagu aroriato akirato, asi ma banasi raka-ġitami, korana bavaġa-guruġa gwaġiġimini, benamo nuġami beġe metoni garina. ² Korana bema au ġegu guruġa na ġomi nuġami beġere vaġa-metori nai, au tu dei na ma beġere vaġa-iakugu? Korana au boġoro vaġa-iakugu tarimami tu varau nuġami bavaġa-metori. ³ Moġesi naima au na mo fefa gwaġiġina moġa atore-vinimito. Au asi aurato, au bana iaġosi tu, boġo vaġa-iakuguni tarimami na au boġono vaġa-nuġa midigumidigu, korana au ma ribagu au aiakuni gabunai tu ġomi maki au ġesi, be taiaku-sebonani. ⁴ Moġoni, au nuġagu tu ma metona ġesi ema ġegu vetuġamaġi maki ebarego-rakavato e ataġito maki, mo fefa ġomi ġemi atoreato-ġoi nai. Mo fefa gwaġiġina atore-vinimito tu dia ġomi nuġami bana vaġa-metori ġana. Asiġina. Au na mo fefa moġesina atore-vinimito anina tu, au aurato ġomi boġono riba, au na ġomi tu auravini-rakavamini.

Vei-rakava tarimana ġena rakava boġono tuġamaġi-fitoġaia

⁵ Bema ġomi ta na nuġa-midigumidigu evaġa-ġoraiani nai, au mo gabu ai tu asi ġegu nuġameto. Aba, gabu tari tu asi aiaku-iaġirito, senaġi ġomi mabarami tu nuġameto barego evinimito, o sikira, ġomi ġutuma, korana au asi aurani, ġomi ġemi ai mo veigā guruġana bana kiraġi-meto lelevaġia. ⁶ Ġomi ġutuma na mani tarima na mo veigā eveiato voina metona baregona ġoviniamo, ma mo tu ġenai ilaila be benamo, meto asi ma boġono vini-lelevaġia. ⁷ Ma toma tu ġena rakava boġono tuġamaġi-fitoġaia ema boġono launaġia kekei. Asi namo tuġamaġi midigumidiguna na mai tarima bevaġa-ketoani ġena veġabidadama ġenana. ⁸ Moġesina naima, au na ġomi anoġimini, mai tarima boġono kiravara-ginikaua, ġia tu moġoni ġoura-viniani. ⁹ Au na mo fefai atore-vinimito korana aurato, ġomi bana riba-ginikaumi, moġoni au na avaġa-ribamito dagarari mabarari ġokorana-iaġi korikoririni ba? ¹⁰ Bema ġomi na tarima ta ġena rakava ġotuġamaġi-fitoġaiani tu, au na mo tarima ġena vei-rakava maki atuġamaġi-fitoġaiani. Ma bema rakava ta au na atuġamaġiato, mo rakava tu Keriso ġoiranai au na varau atuġamaġi-fitoġaiao ġomi ġemi namo uranai. ¹¹ Moġesi aveito anina tu, Satani na ġita beġofarani, benamo mo meto misina bevaġa-barego lelevaġiani garina. Korana Satani eġauveini dabarari ġita tu ma ribara.

Paulo ġena ura baregona Tito bene doġaria

¹² Troas vanuġana ġana aiagoto, Keriso Varina Namona bana vari-fiuva ġana. Au Troas vanuġanai araġasito, benamo ariba-maoroto, Vereġauka na mo vanuġai Vari Namona bana fiua ġatama-bokana tu ġegu ekeoato. ¹³ Senaġi au nuġagu ai maino tu asi aġabiato-ġoi, nuġagu evekwaragito-ġoi, korana au tarigu Tito Troas ai tu asi adoġariato. Moġesi naima Troas tarimari aġabi-tuġurito moġo, benamo Makedonia ġana ma aiagoto.

Keriso ekokoreto lorinai ġita takokoreni

¹⁴ Barau atanikiu-viniani, korana vanaġivanaġi ġia na ġena seġuka kokorenai Iesu Keriso ġena maġuri nuġanai ġai eġori-kaumani. Benamo ġai ġemana Keriso varina tu noġamo muramura bonana namona na tanobara mabarana ġeġabiani, benamo ġeribaiani. ¹⁵ Moġoni, Barau ġoiranai ġai tu Keriso varina bonana namona, Barau na rakava ġenana evaġa-maġuririto tarimari fakari na ema vei-rakava tarimari mase dabaranai ġerakani tarimari fakari ai. ¹⁶ Mase dabaranai ġerakani tarimari ġeri, ġai tu mase boragari bonari, mase bevaġa-ġoraiani dagarana. A Barau na evaġa-maġuririto tarimari ġeri ai, ġai tu maġuri muramurana bonana namona, maġuri evaġa-ġoraiani dagarana. Senaġi dei na mai ġauvei baregona beveiani riba? ¹⁷ Ġai dia tarima tari kavana, be Barau ġena guruġa ġeġobata-iaġiani tu moni beġene doġari ġana; a ġai tu dia Barau ġena guruġa ġaġobata-iaġiani tu moni na beġene voima ġana. Asigina. Ġai tu Barau na etuġumato, mai ġauvei baġana veia etato. Ġai tu Keriso ġesi ġasebonato, ma Barau ġoiranai ġai tu nuġama maoro e moġoni ai Barau ġena guruġa ġakiraġiani.

3

Taravatu e Iauka

¹ Ġai mai guruġa ġakiraġirini tu, ġai tauġema moġo ma ġavevaġa-raġe ġenoġoini, ġakirani, “Ġai tu moġoni vei-iobukaiobuka tarimama korikori,” ġatoni ba? Ba tarima kotari ġeveini kavana ġaurani tarimarima na ġema vevaġa-moġoni fefana ta ġomi ġemi beġene torea, beġene kira, “Ġai tu tarima namoma, be boġono ġabi-raġema.” O ġomi na ġai boġono ġabi-raġema uranai ġema vevaġa-moġoni fefana ta boġono torea ġatoni? ² Ġomi maniġemi tu ġai ġema fefa, ġai vaġa-moġonima fefami, ġai lorumai Keriso na eberarito, ma tarimarima mabarari na ġeribamini ema ġeivimini. ³ Ġomi ġemi maġuri na evaġa-fofori ginikauani, ġomi tu Keriso ġena fefa, ġai ġema ġauvei ġenana eberamini o etoremmini, (ma tarimarima na ġeiviani). Ġomi tu Keriso ġena fefa, dia bairo na eberamito fefami, senaġi maġuri vanaġivanaġi Barauna Iaukana na eberamito fefami. Ma ġomi Keriso na tu dia fore lefalefari iatari ai ebera-kaumito, senaġi ġomi tu tarimarima loruri ai ebera-toġaiato.

⁴ Ġai na maġeri guruġa ġakiraġirini, korana ġai tu Keriso ġenana ma ġema tuġamaġikau Barau ġenai. (Korana ġia na evaġa-kavamani ġena ġauvei veiveinai). ⁵ Aba, ġai tauġema ġereġama na maġeri veiġa tu asi ilaila baġa veirini. Moġesi naima ġai na dagara ta ġavaġa-ġoraġato tu asi ġatoni. Asigina. Ġai tu Barau na ġereġana na moġo kokore ema riba ġai evinimani nai mai ġauvei ġaveirini. ⁶ Barau na kokore ema riba evinimani nai, ġia ġena kiraġitore o ginitaġo variġuna ġavarifuani. Mo tu dia taravatu bukanai ġeterorito dagarari ġavari-fiurini, asigina, ġai tu Iauka Veaġa na tarimarima ġeri maġuri ai kara eveiani ġavari-fiurini. Korana taravatu bukanai etorerito vevaġa-naġiri na tu tarima ġevaġi-maserini, bema asi ġekorana-iaġiani nai; senaġi Barau Iaukana na tu tarimarima maġuri evinirini.

Barau ġena ginitaġo variġuna marevana baregona

⁷ Ġoseġaġi, Mose na Barau ġena taravatu tu Isaraela tarimari evaġa-ribarito-ġoi, moġeri na tu mase maki ġevaġa-ġoraġato-ġoi. Mo taravatu moġeri tu Barau na fore iatanai eberarito, ma marevari mamari tu barego

rakava. Moġeri taravatu Barau na fore ai eberarito dagarari Mose na eġabi-iaġomarito-ġoi nai, Mose tu ġoirana maki emamato-ġoi, be Isaraela tarimari Mose ġoiranai maki asi ġeboġekau-maukato-ġoi, korana mo mareva mamana na matari efai-fitoġarito-ġoi nai. Senaġina mo taravatu mamari marevana baregona moġa tu asikauna ma erekwarekwato-ġoi. ⁸ Bema taravatu mamana marevana baregona tu moġesi neganai, Barau Iaukana ġena ġauvei mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi. ⁹ Bema mase maki evaġa-ġoraiani ġauveina mamana marevana tu barego, vei-iobukaiobuka evaġa-ġoraiani ġauveina mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi. ¹⁰ Toma taravatu mamana marevana baregona moġa tu asi marevana, korana Barau Iaukana mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi. ¹¹ Ma bema Mose na mo asi betanu-maukani taravatuna moġa eġabi-iaġomaiato, mamana marevana tu barego nai tu, betanu-vanaġi vanaġini dabarana mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi vegata.

¹² Ġai tu mai dabara variġuna o ginitaġo variġuna ġenai ġavetuġa-maġikauni, naima asi ġagarini, ma kokorema ġesi ġakiraġiani. ¹³ Ġai tu dia Mose kavana, be ġoirama ġakou-ġaurini. Mose tu ġoira kouġau dabuġana na ġoirana ekou-ġauato, korana Isaraela tarimari na ġia ġoirana na mo mama marevana erekwa-rekwato-ġoi moġa asi beġene ġeġitaia ġana. ¹⁴ Senaġi Isaraela tarimari nuġari e ġeri tuġamaġi Barau na evaġa-mukunarito. Korana tu mo ġaro na beiaġoma mo maitoma, mo kouġau dabuġana ġia nuġari e ġeri tuġamaġi evaġa-mukunarito dabuġana tu roġo etanuni, be ginitaġo guinena bukana ġeiviani nai, asi ġetuġamaġi-doġariani. Mo ġia nuġari ema ġeri tuġamaġi ekou-ġaurini dabuġana tu Keriso ġesi beġe sebonani vauro bevekeo-fakani. ¹⁵ Toma maki Mose ġena taravatu guruġari ġeivirini nai, ġia nuġari tu kouġau dabuġana na ekou-ġauani. ¹⁶ Senaġi tarima ta betuġamaġi-kureni, benamo Vereġauka ġenai ma beiaġoni tarimana ġenana mo kouġau dabuġana tu bekoki-fitoġaiani. ¹⁷ Ma mai Vereġauka tu Iauka Veaġa ekiraġiani. Be Vereġauka Iaukana ainai eġauveini ġabuna, ġeġabi-raġeani tarimari tu dagara ta na asi ebarubarurini. Asigina, ġia tu fakai ġetanuni. ¹⁸ Ma ġita ġoirara tu kouġau dabuġana na asi kouġau, be Vereġauka mamana e marevana baregona ġita ġerana veġiana noġa efoforini, tarimarima na ġeġitaiani. Vereġauka tu Iauka Veaġa, ma ġia ġenai mo mama e marevana baregona eiaġomani. Monana esenisirani Vereġauka kavanai taiaġoni, ema ġia mamana e marevana barego lelevaġina ġita maki evini-vanaġi vanaġirani.

4

Iauka farefarena gwaġutu nuġanai

¹ Barau ġena vevetuġaġwai moġo mai ġauvei ġai evinimato. Moġa lorinai ġai tu asi ġatuġamaġi-moirani mai ġauvei veiveinai. ² Ġai tu maiaka veiġari vekuretoġari, tarimarima na asi ġeġita-learini veiġari, tu ġaiġuirito. Ema ġai tu asi ġaġofaġofani e Barau ġena guruġa anina maki ġai na tu asi ġakefoani. Asigina. Ġai na Barau ġena vari moġonina tu tauna korikori moġo ġakiraġi-fofori ġinikauani. Monana tarimarima beġene riba, ġai tu ma moġonima ġesi Barau ġena ġauvei ġaveiani ġia ġoiranai.

³ Senaġi bema ġai na mai Vari Namona ġavari-fiuani maġa vekuretoġa nai tu, mai vari maġa tu mase koufanai ġerakani tarimari moġo ġeri ai

vekuretoĝa. ⁴ Maiĝeri tarima, Keriso asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari, tu mai tanobara barauna arana Satani na ĝeri tuĝamaĝi evei-mukunarito, naima mai Vari Namona mamana emamani tu asi ĝegitaiani. Mai Vari Namona mamana maiĝa tu Keriso mamana marevana baregona emamani. Ma mai Keriso maiĝa tu Barau vetogana korikori. ⁵ Ĝai tu dia ĝai tauĝema varima ĝafiurini. Asiĝina. Ĝai na tu Iesu Keriso ĝaĝobata-iaĝiani, ĝakirani, Keriso tu Vereĝauka korikori. Ma ĝai tu ĝomi ĝemi vetuĝunaĝi tarimamai ĝavevaĝa-iaĝoni Iesu ĝagubakauani lorinai. ⁶ Korana Barau tovtovonai ekirato, “Mukuna furufuru nuĝana na nemama-rovorovo,” etato. Ma mo Barau sebona na ĝai nuĝamai ema vaĝa-mama rovorovoato korana tu, Barau mamana baregona Iesu Keriso ĝoiranai emamato moĝa bene vaĝa-foforia, benamo baĝana ribaia e baĝana tuĝamaĝi-fakaia ĝana.

⁷ Senaĝi mai farefare namo vedaureana tu ĝai tauĝanima nuĝanai maiĝea, mai tauĝanima tu noĝa tano na ĝeveirini gwaĝuturi, ma beĝe korini, monana tarimarima mabarari na beĝene ĝitaia, ma beĝene riba maki, mai seĝuka barego lelevaĝina ĝai ĝemai maiĝa tu Barau ĝenana eiaĝomani, ma dia ĝai ĝemana. ⁸ Ĝai tu reketa-reketa na ĝeĝaru-ĝeĝeraĝimani, ĝevaĝa-midigu midigumani e meto maki barego ĝevinimani, senaĝi ĝema kokore tu asi ekorini. Ĝaro kotari tu ĝadaradarani, asi ribama kara ma baĝa veiani, korana maĝuri tu gwaĝiĝi, senaĝi ĝema tuĝamaĝikau Barau ĝenai tu asi emoirani veĝata. ⁹ Tarimarima na asi ĝeura-vinimani, ĝevaĝa-midigumidigu baregomani, senaĝi Barau tu ĝai sevisevimai moĝo etanuni, asi eiaĝuimani; semo na ĝekwari-ketomani, senaĝi asi ĝamaseni. ¹⁰ Iesu emaseto, mo mase moĝa tu vanaĝivanaĝi ĝai tauĝanimai ĝaĝwarakao-rakaoani. Ĝaribani, ĝai maki, Iesu ĝevaĝi-maseato kavana, beĝe vaĝi-masemani. Moĝesi eĝorani korana tu, Iesu ĝena maĝuri maki vanaĝivanaĝi ĝai tauĝanima na bene forori, be tarimarima na beĝene ĝitaia. ¹¹ Ĝai roĝo maĝuri ĝatanuni apostoloma tu, vanaĝivanaĝi beĝene vaĝi-masema ĝetoni, Iesu varina ĝakiraĝiani ĝaramanai. Mai veiĝa eĝorani tauna korikori tu, Iesu ĝena maĝuri, (mo tu Iesu emaĝuri-ĝenoĝoito mo maĝuri moĝa), seĝukana ĝai tauĝanima na bene forori, be tarimarima na beĝene ĝitaia ĝana. ¹² Moĝesi naima mase ĝena ĝauvei tu ĝai (apostolo) ĝemai eveiani, senaĝi maĝuri tu ĝomi ĝemi maĝuri nuĝanai eĝauveini.

¹³ Buka Veaĝai ekirani, “Au na Barau avavaĝa-moĝoniato, moĝesina naima aguruĝato.” Ĝai maki mo veĝabidadama sebona moĝa nuĝanai naima ĝakirani, Barau ĝavaĝa-moĝoniani nai ĝaguruĝani. ¹⁴ Korana ĝai ribama, Iesu Vereĝauka mase na evaĝa-varigisi ĝenoĝoiato Barauna na ĝai maki ma bevaĝa-varigisi ĝenoĝoimani Iesu kavana, benamo ĝai ema ĝomi, mabarara beĝabi-iaĝomarani ĝia ĝoiranai bea vaĝa-ruĝa-tarirani. ¹⁵ Ĝai na midigu-midigu e meto ĝaĝabirini tu, ĝomi na namona boĝono doĝaria ĝana, ema monana tarimarima ĝutuma gorogoro na Barau ĝena namo ema varevare-bara beĝene doĝaria. Benamo mai Barau ĝena namo ema varevare-bara dainai, tarimarima ĝutuma na Barau beĝene tanikiu-vini-baregoa e ĝia marevana e mamana baregona beĝene vaĝa-raĝea.

Veĝabidadamai moĝo bitana tanu

¹⁶ Moĝa lorinai ĝai tu asi kota maki ĝatuĝamaĝi-moirani. Aba, tauĝanima tu eĝaukani, bemoira-iaĝoni, senaĝi iaukama tu ĝaro loriri ai evaĝa-varigurini. ¹⁷ Ema maiĝeri midigumidigu e meto misiri asikauna na beĝe raga-korini dagarari voiri beĝe fororini tu barego lelevaĝi. Barau na maiĝeri voiri tu marevana barego lelevaĝina, betanu-vanaĝi vanaĝini

dagarana, bevinimani. ¹⁸ Moġesi naima ġai matama na tu dia toma ġeġorani matara na taġitarini dagarari ġaġita-karakararini. Asiġina. Ġai matama na tu, toma matara na asi taġitarini dagarari, ġaġita-karakararini. Korana toma matara na taġitarini dagarari tu asikauna ma beġe korini, senaġi kara toma asi taġitaiani dagarana tu betanu-vanaġi vanaġini, asi bekorini dagarana.

5

Guba tauġanina e mai tanobarai tatanuni tauġanina

¹ Ġai ribama, mai tanobarai ġatanu-iaġiani foutana o tauġanina berakavani mase ai nai, gubai asi ġima veiveina numana ta Barau ġenana baġa ġabiani, tanu-vanaġivanagi numana. ² Mai tanobara tauġani numanai ġatanuni tu ġataġitaġini ġaġabaġabani, korana midigumidigu e meto barego ġaġoitagōni dainai. Be ġai ġema ura baregona tu, Barau na guba na beiaġōmani tauġanina na nevaġa-dabuġama. ³ Korana guba tauġanina na bedabuġa-ġaumani tarimarima kavana nai, ġai tu dia iauka moġo baġa rakao-rakaoni ġia ġoiranai gubai, senaġi ġai iaukama tu kouġau initoma kavana. ⁴ Korana ġai roġo mai tanobara tauġanina numanai ġatanuni tu, ġaġabaġabani e meto barego ġevinimani. Maġa tauna tu, asi ġaurani mai tanobara tauġanina maġa ġakoki-vaġia o ġamase ġatoni. Asiġina. Ġai ġema ura tu Barau na guba tauġanina numana variguna na bene vaġa-dabuġa-ġauma, be maġuri tauġanina na ma beġe maseni tauġanima moġo gabuna bere borōġia ġatoni. ⁵ Barau tauġena na ġita tu mai maġuri variguna maġa bitana ġabia ġana erovina-torerato. Moġesi naima ġia na Iauka Veaġa tu evini-guinerato. Barau na mai Iauka Veaġa evini-guinerato anina tu, ġita bitana riba-ginikau, tauġani variguri maki bevinirani.

⁶ Moġesi naima vanaġivanagi ġai nuġama tu gwaġigi, asi ġatuġamaġi-iauvoiauvoni. Ma ġai ribama, mai tanobara tauġanina numanai roġo ġatanuni nai tu, ġai Vereġauka ġesi vanuġa korikori gubai tu asi ġatanu-vegogoni. ⁷ Ġai veġabidadamai moġo ġatanuni, dia matama na ġaġitarini dagarari na ġeġori-kaumani. ⁸ Au mo bakira kavana, ġai tu asi ġagarani, ma tuġamaġikauma ġesi ġaurani, mai tauġani ġenana baġana veġita, benamo Vereġauka ġesi baġana tanu, Vereġauka etanuni vanuġanai. ⁹ Moġesi naima ġai ġema ura barego sebna moġo ġoiramai ġatoreani tu, ġia iauna moġo baġana vaġa-namo. Mo tu mai tanobara tauġanina nuġanai baġa tanuni, o mai tanobara tauġanina numana na baġa raka-vaġini, benamo Vereġauka ġesi gubai baġa tanuni, ġai ġema ura tu, ġia iauna moġo baġana vaġa-namo. ¹⁰ Korana ġita mabarara Keriso ġena Kota seana ġoiranai tu bita ruġa-rosini veġata. Monai ġita mabarara tata mai tanobara tauġaninai tatanuni nai, veġa namori o rakavari taveirini, maġeri voiri ilailari bita ġabirini.

Keriso na Barau ġatanai evaġa-iaġorato

¹¹ Ġai ma ribama, Vereġauka tu ma garina, korana tu ġoiranai bita ruġa-tarini. Moġesi naima ġai na tarimarima ġasisiba-vinirini, beġene tuġamaġi-vekefo ġana. Ġai nuġama e ġema tuġamaġi kamasi tu Barau ma ribana ginikau, ema au atuġamaġini, ġomi maki ġai nuġami ai ġoribamani. ¹² Maġesi ġaġuruġani tu, dia ġai tauġema ġomi ġoirami ai ġakirani, ġai tu moġoni vei-iobukaibuka tarimama korikori. Asiġina. Maġeri guruġa ġakira-varamini tauna korikori tu, ġai boġono veiavi-iaġima, be tanobara iaunegari e ribari ġevekokoroku-iaġirini tarimari boġono vaġa-veseri ġana. Maniġeri tarimarima tu matari na ġeġitarini dagarari ġevekokoroku-iaġirini,

a tarimarima nuğari ai ġetanuni dagarari tu asi ġeġitarini. ¹³ Bema ġai tu ġababo-rakaoni ġotoni nai, mo tu Barau ġena ġauvei ġaveiani dainai; o bema ġema tuġamaġi maoro nai, mo tu ġomi namo boġono ġabia ġana.

¹⁴ Ġai tu Keriso ġena veuravini na elaunaġi-naġimani, ema ġai moġoni ġariba-ġinikauni, Keriso tu tarimarima mabarara ġera vei-rakava dainai emaseto. Moġesi naima, tarimarima mabarara maki ġia ġena mase ai tamase-vegogoto. ¹⁵ Keriso tu ġita tarimarima mabarara ġera vei-rakava lorinai emaseto naima, ġita inította tamaġuri-tanuni tarimara mabarara tu, dia ġita tata tauġera ġera ura loriri ai moġo bitana tanu. Asigina. Ġita mabarara tu Keriso ġenai moġo bisini tanu, korana tu ġia ġita urarai emaseto, ma Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġiato.

¹⁶ Moġesina naima ġai na maitoma tarimarima tu dia tauġanina rekenai ġena maġuri ġaġitaiani. Aba, tovtovonai tu Keriso maki tauġanina rekenai ġatuġamaġiato-ġoi, senaġi toma moġesi tu asi ġatuġamaġiani. ¹⁷ Moġesi naima bema tarima ta Keriso ġena maġuri nuġanai etanuni, mo tarima tu tarimarima variġu geragerana. Mo maġuri guinena etanu-iaġiato-ġoi moġa tu ekorito, ġia tu maġuri variġu geragerana eġabiato, ma mai maġuri variġunai etanuni. ¹⁸ Maiġeri dagara mabarari tu Barau na ġita ġera evinirani. Barau tavetari-viniato-ġoi, senaġi Keriso ġena mase ġenana ġia na ma eġabiraġe-ġenoġoirani. Ema ġai maki Barau na mai ġauvei evinimato, mo tu tarimarima baġana kira-varari, Barau na maino ġabiġabina dabarana tu varau eveiato, be ġia ema Barau maino beġe ġabiani riba. ¹⁹ Mai guruġa anina tu: Barau na Keriso tanobara ġana etuġu-iaġomaiato, benamo ema maseto. Keriso ġena mase ġenana Barau tu tanobara tarimari mabarari ġesi maino ġeġabiato: Tarimarima ġeri rakava asi ma etuġamaġi-taġorini, senaġi etuġamaġi-fitoġarini. Barau na mai ġauvei ġai evinimato, maino guruġana maiġa baġana ġobata-iaġia.

²⁰ Moġesi naima ġai tu Keriso ġaruġa-boroġiani mai tanobarai. Ma Keriso ġena vari ġavari-fiunai nai tu, noġa Barau tauġena ġai ġemana tarimarima eura-maġirini, ġia ġesi maino beġene ġabia. Ġai na Keriso aranai ġomi ġanoġimini, “Barau ġesi maino boġono ġabia.” ²¹ Korana Keriso tu enabe asi ġena rakava, senaġi ġita ġera vei-rakava lorinai, Barau na ġia noġa moġo vei-rakava tarimanai evaġa-iaġoato. Barau na mo veiġa eveiato korana tu, Keriso ġesi bita sebonani ġenana, ġita mabarabarara tu vei-iobuka-iobuka tarimari ai bitana iaġo ġana Barau ġoiranai.

6

¹ Ġai tu Barau ġesi ġaġauvei-vegogoni, moġesina naima ġalaunaġimini, Barau ġena namo e varevare baregona ġoġabi-raġeato maniġa tu boġono ġabi-ġigitaria, asi boġono vaġa-rakavaia. ² Korana Barau tu maiġesi ekirani ġena bukai,

“Au na baiau-namomini ma baġabi-raġemini ġarona beġabiani nai tu, ġemi noġinoġi baġabi-raġerini, ema vevaġa-maġuri ġaronai tu, au na bavaġa-kavamini.”

Au na avaġa-guruġamini, maitoma ġarona tu Barau na tarimarima beiau-namorini ema beġabi-raġerini. Ma maitoma ġarona tu Barau na tarimarima bevaġa-maġuririni ġarona!

³ Ġai tu asi ġaurani, tarima ta na ġai ġema ġauvei nuġanai kerere ta bene ġoitaġoa ma beġene vaġa-daġama, moġa lorinai ġai na tarima ta

vaġa-vedaġa-raġena veiġana ta asi ġaveiani. ⁴ Moġesi naima ġema veiġa e guruġa mabarari ai ġavevaġa-foforini, ġai tu moġoni Barau ġena vetuġunaġi-iaġovinina tarimama. Meto nuġari ai ġavevaġa-gwaġiġini; tarimarima na ġevaġa-midigu midigumani; ġema ġauvei nuġanai maġuri gwaġiġiri ġadoġaririni; tarimarima na ġevaġa-dabara dokomani; ⁵ ġekwarimani, ġediburamani, ġutuma-bara na ġeġaru-ġeġeraġimani ġefarara-farara vinimani; ġauvei ai ġavekwarraġi-rakavani, asi ġagenani, asi ġaġaniġanini. ⁶ Ġema maġuri e veiġa tarimarima e Barau ġoirari ai ġenamo-vedaureani; Barau ġena maġuri e ġena vari ġaribaiani; maġuri metori ġaġoitaġorini, senaġi ġatuġamaġi-gwaġiġini; ġevaġa-rakavamani tarimari asi ġabaru-vinirini, senaġi ġaiaa-namorini; lauka Veaġa na evaġa-kavamani dabara mabarari ai, ma nuġama mabarari ġesi tarimarima ġaura-vinirini. ⁷ Barau ġena guruġa moġonina moġo ġaġobata-iaġiani Barau ġena seġukai; vei-iobukaiobuka farefareri tu ġimama aroribamai ema ġimama kaurimai ġerina ġavetarini.

⁸ Ġai tu ġaruġa-gwaġiġini, tarimarima na ġevaġa-raġemani o ġevaġa-rakavamani nuġari ai, varima ġevaġa-rakavarini o ġevaġa-namorini nuġari ai; ġekiramani, ġai na tarimarima ġaġofa-taġui-taġuirini ġetoni, senaġi ġai tu guruġa moġoniri moġo ġakiraġirini. ⁹ Ġekirani, ġia tu asi ribari ġai ġetoni, senaġi ġai tu ġeġita-leamani, ġia ma ribari ġinikau ġai tu dei. Ġevaġimani, be ġamaseni, senaġi roġo ma ġamaġurini. Ġebotamani, senaġi asi ġamaseni. ¹⁰ Ġevaġa-nuġa midigu-midigumani, senaġi vanaġivanuġi ġaiakuni ġaverereni. Asi ġema asi ġama, senaġi tarimarima vovoka ġavaġa-taġarini. Dagara ta asi ġaġwa-tanuani, senaġi Barau na ġena tarimarima evinirito dagarari mabarari tu ġai ġema.

¹¹ Korinto tarimami, ġai ġomi ġemi ai tu ġaguruġa-fiu-iaġoni moġo, asi ġagarini, ema nuġama maki ġakeorini, ġaura-vinimini nai. ¹² Ġai na ġomi tu ġaura-vinimini, senaġi ġomi na neġi ġai asi ġoura-vinimani. ¹³ Au na ġomi tu natugu kavana avaġa-guruġamini: Ġomi nuġami asi boġono kouri, nuġami boġono keori, be ġai na ġomi ġaura-vinimini kavana, ġomi na maki ġai moġesi boġono ura-vinima.

Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġesi asi boġono vekako

¹⁴ Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġesi asiġina ġinavaġi boġono veġata e asi boġono vekako. Korana kamara dabarai vei-iobukaiobuka e vei-rakava veiġari beġe veġatani ema beġe sebonani, ei? Asi ilaila! Ema kamara dabarai mama ema mukuna furufuru beġe veġatani ema beġe sebonani, ei? Asi ilaila! ¹⁵ Keriso ema Satani tu kamara dabarai beġe nuġa-sebonani, ei? Ema veġabidadama tarimana ema asi eveġabidadamani tarimana tu kamara dabarai ġia tauri ruarua ġeri tuġamaġi beġe sebonani? ¹⁶ O Barau ġena Rubu Veaġa e babarau ġeri rubu tu kamara dabarai Rubu Veaġa sebonai moġo beġe iaġoni, ma Barau sebona moġo beġe tomarakariġoani? Ġita mabarara tu Barau ġena Rubu Veaġa. Ma Barau ekirato, "Au tu ġia nuġari ai batanuni, ma ġia vekaravari ai barakaorakaoni. Au tu ġia ġeri Barau ai baiaġoni, ma ġia tu au ġegu tarimari ai beġe iaġoni."

¹⁷ Moġa lorinaġi Vereġauka ma ekirato, "Vei-rakava tarimari vekaravari na ġoma-rakarosi,

ma ġia seviri na ġoraka-veġita.
Asi iareva dagarari asi boġono ġabi-karari,
moġesi tu baġabi-raġemini.”

¹⁸ Iaru-korokoro Vereġaukana tu maiġesi ekirani,
“Au tu ġomi Tamami ai baiaġoni,
ma ġomi tu au natugu taumi
ema vavinemi ai bavaġa-iaġomini.”

7

¹ Ġatagu mabarami, ġoseġaġi, Barau na mai guruġatore maiġeri tu ġita ġera ekiraġirito. Moġa lorinaġi tauġanira ema iaukara ġevaġa-rakavarini dagarari mabarari ġita ġerana si-iareva-fitoġari. Be Barau ġenai ma vegubakaura ġesi tatanuni nuġanai, ġera maġuri tu namo ema veaġa korikori.

Paulo ġena iaku tu asikei, korana Korinto tarimari ġevetuġamaġi-kureto

² Nuġami ai ġai ġema faka kota boġono veia. Ġai tu tarima ta ġenai veiġa rakavana ta asi ġaveiato. Ġai na tarima ta ġena maġuri asi ġavaġa-rakavaiato. Ġai na tarima ta ġofaġofa dabaranai ġena dagara ta asi ġaġabiato. ³ Au maiġesi akirani tu, dia ġomi ġemi ai meto atore-kauani. Asiġina. Au varau baguruġa-guine, ġomi tu ġai loruma ġuturi ai ġotanuni, ġauravini-rakavamini. Be ġomi ġesi bita tanuni o bita maseni, ġai ġema veuravini ġomi ġemi ai tu asi bedokoni, roġo betanuni. ⁴ Au ġegu tuġamaġiku tu barego lelevaġi etanuni ġomi ġemi ai, korana ġemi veġabidadamai ġoruġa-gwaġiġini. Moġesi naima au na ġomi avaġa-veiavimini tarimarima ġoirari ai, ma au maki ġolaunaġi-baregoguni. Meto baregori ġaġoitaġorini mabarari nuġari ai maki, au ġegu iaku tu roġo etanuni, asi kota edokoni o ekeini.

⁵ Makedonia tanobaranaġi ġaraka-toġato nai, ġai tauġanima tu asi kota maki ġeiaġaragiġo meto e midigumidigu ġerina. Gabu mabarari ġana ġaiaġoto-ġoi tu, meto e midigumidigu ġaġoitaġoto-ġoi, tarimarima na ġevaġa-veġare veġaremato-ġoi e ġekoumato-ġoi. Ema nuġama ġeraġeto-ġoi.

⁶ Senaġina Barau na tu meto e midigumidigu na nuġari ġevaġa-moirarini tarimari evaġa-kavarini. Ġia na nuġama evaġa-gwaġiġirito, Tito etuġu-iaġomaġiato nai. ⁷ Ma ġai tu dia ġia eiaġomato nai moġo, nuġama ġegwaġiġito. Senaġi ġomi na aiġesi ġovaġa-kavaġiato moġeri variri ġema ema kiraġito, moġeri na maki ġelaunaġi-baregomato. Evaġa-ribaguto, ġomi ġemi ura baregona au boġonoasi ġitaġu. Ema ġemi nuġa-midigumidigu e au ġoura-
viniguni e ġourani au gogobagu boġono raga, ema au ġegu guruġa ġokorana-iaġirini variri mabarari ema kiraġirito. Moġa lorinaġi au ġegu iaku ebarego-lelevaġito.

⁸ Ribagu, au na fefa atore-iaġoato, monana evaġa-nuġa midigumidigumito, senaġi au tu asi adaradarato. Aba, tovtovonai tu adaradarato, korana ariba-maoroto, au na fefa na nuġami evaġa-meteorito, senaġi mo tu ġemi nuġameto tu asi etanu-maukato. ⁹ Ma inītoma au tu averereni, dia ġomi nuġami avaġa-meteorito nai, senaġi mo ġemi nuġa-midigumidigu ġenana ġovetuġamaġi-kureto, benamo Barau ġenai ġoġenogoi. Ġai na ġomi ġemi ai rakava metona ta asi ġaveiato, senaġi Barau ġena ura veġata ġomi boġono nuġa-midigumidigu, korana ġemi veiġa ġekereto nai. ¹⁰ Barau ġenana eiaġomani nuġa-midigumidiguna tu asi tuġamaġi vevaġa-ġwana. Korana tu mo nuġa-midigumidigu ema vetuġamaġina tu vetuġamaġi-kure evaġa-ġoraiani. Mai dabarai vetuġamaġi-kure eġorani vau Barau na tarimarima

evaġa-maġuririni. A mai tanobara maġurina ġenana eiaġomani nuġa-midigumidigu e vetuġamaġina na tu mase evaġa-ġoraiani. ¹¹ Mai Barau ġenana eiaġomani nuġa-midigumidigu e vetuġamaġina na kara ġomi ġemi ai bevaġa-ġorari ġotuġamaġi-ginikaua. Maniġa ġenana ġomi toma ġemi tuġamaġi beġe maoro, ma ġoura-rakavani veiġa namori moġo fakami ai boġono veiri. Ema ġemi ura baregona tauġemi boġono veiareva-faka meto tari ġerina. Ma mo kerere eveito tarimana ġenai asi ġoiakuto, ma au garigu ġoveito, ma ġemi ura baregona ġemi ai ma bana iaġosi, ma ġemi ura baregona maki mo kerere eveito tarimana ġena maġuri bene maoro veġata, ma ġemi ura ġia tu ġena veiġa rakavana voina metona bene ġabia veġata. Ġomi na maiġeri veiġa mabarari ġoveirini ġerina ġovevaġa-moġonini, ġomi tu mo veiġa rakavana ġenana boġo veġabi-vaġi, ma asi ġemi kerere ta.

¹² Au na mo fefa ġomi ġemi atoreato-ġoi nuġanai tu, dia mo kerere eveito tarimana ġena maġuri totomaorona tuġamaġina aveito-ġoi, o mai tarima na nuġari evaġa-meteorito tarimari atuġamaġirito-ġoi. Asiġina. Au na mo fefa atore-iaġosiatu anina tu, Barau ġoiranai ġomi tauġemi boġono riba-maoro, ġomi na ġai tu moġoni nuġami mabarari ġesi ġai ġoġabi-raġemani e ġoġubakaumani. ¹³ Ġai tu ġomi ġemi veiġa mai bakiraġiri veiġari na ġelaunaġi-bareġomani.

Senaiġi mo ġomi veiġa na ġelaunaġimato, ma kokore bareġo ġaġabiato-ġoi, moġa iakunai tu ma ġaiaku-rakavato maia, korana Tito ekirato, maninai ġomi na ġia tu ġoġabiraġe-ginikauato, ema nuġana egenagenatarito. ¹⁴ Au na ġomi ġia ġoiranai tu avaġa-veiavimito, ma tauġemi ġemi veiġa na ġovevaġa-foforito ġoiranai, be eġitamito, moġesi naima aiakuni, korana asi ġovaġa-maiakaguto. Ema mo ġemi veiġa na ġovevaġa-foforito, ġai na Tito ġoiranai ġomi ġavaġa-veiavimito gurugari tu moġoni veġata, asi ġofaġofa. ¹⁵ Ma Tito na ġomi ġemi seġaġi etuġamaġirini, ema ġomi na ġia ma nuġa-raġemi e nuġa-ġoġoġoġomi ġesi ġoġabi-raġeato, moġeri ma etuġamaġi-iaġosirini nai, ġia ġena veuravini ġomi ġemi ai tu ebareġo-lelevaġini moġo. ¹⁶ Au tu averereni, korana moġoni ama ribani asi adaradarani, ġomi na tu veiġa namori ema iobukaiobukari moġo ġoveirini bene.

8

Ekalesia na moni ġevaġa-veġogorito Ierusalemata ekalesiari ġeri

¹ Tarikaka mabarami, maitoma ġai ġema ura tu, Barau ġena namo e varevare-bara Makedonia ai ekalesia doġorori iatari ai etoreato boġono ribaia. ² Ġia ġeri ai tu meto e midigumidigu bareġo eraġasito, senaiġi ġia nuġari tu iaku e verere na ġevonuvonu-raġeto. Ġia tu moġoni oġoġami, asi ġeri-ġari, senaiġi ġia ġeri varevare tu bareġo rakava ġeveiato. ³ Au na ġomi ġemi ai akiraġi-fofori korikoriani, ġia ġeri ġoitaġo tu kei, a ġeri vini tu bareġo-rakava tarikakari tari vaġa-kavari ai; ma ġia ġeri ai doġari-doġariri maki gwaġiġi, a farefareri e moniri maki benamo ġevini-fitoġarito moġo. Ma mo veiġa tauġeri ġeri urai moġo ġeveiato. ⁴ Ġia tauġeri na ġeri-ġari na ġai ġenoġi-ginikaumato, ġeurato, ġia maki ġai beġene ruġa-karoma, be mai ġauvei mainai tarima veaġari beġene vaġa-kavari. ⁵ Ġai ġema tuġamaġi, ġia ġeri varevare monina tu misina moġo beġe vinini. Senaiġi ġia ġeri vini ġaġitaiato tu bareġo vedaurea, ġai na kara tovtovonai ġatuġamaġiato, moġa maki ġevanaġiato. Ġia tovtovonai tu tauġeri roġo Vereġauka ġenai

gēvevinito, ma moġa murinai tu Barau ġena ura ġekorana-iaġiato, be ġai ġemai maki tauġeri gēvevinito.

⁶ Moġesina naima ġai na Tito ġanoġiato, ġakirato, ġomi ġemi veuravini varevarena moniri egogorito kwari, moġeri tu tauġena na bene gogovaġiri. Korana tovotovonai maninai moni-gogo ġauveina tu ġia na esinaiato.

⁷ Gomi Korinto ekalesiana dagara mabarari ai ġomi tu moġoni ġoiaruto: Ġemi veġabidadama e ġemi guruġai, ġemi riba iauka maġurinai, ġemi ura barego lelevaġina Barau ġena ġauvei nuġanai boġono vevaġa-kava, ema ġemi veuravini ġai ġemai tu barego lelevaġi. Ġai ġema velaunaġi ġomi ġemi ai tu, mai veuravini varevareri vini maki boġono vaġa-baregoa.

⁸ Mai veuravini varevareri boġono vini atoni maġa tu, dia akirani, boġono veia veġata atoni. Senaġi maġesi akiramini tauna tu maġa: Tarikaka kotari tu ġeiaġo-ġinikauni karori tari vaġa-kavari ai. Moġesi naima au na ġomi atovo-naġimini, ġomi ġemi veuravini tarikaka tari ġeri ai tu aiġesina naribaia atoni. ⁹ Ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena namo e varevare-bara ġomi tu ma ribami. Ġia tu taġa verena, senaġi ġomi urami ai asi ġena farefare tarimanai ema vevaġa-iaġoto. Iesu asi ġena farefare ai ema iaġoto anina tu, ġomi farefare vovoka tarimami ai boġono iaġo ġana.

¹⁰ Gemi vini au na maki ġomi na boġono doġaria ġana, au ġegu vevaġa-gwada guruġana tu maġa: Ġoraġani laġaninai ġomi na tu dia moni vaġa-vegogo moġo ġosinaiato, senaġi ġomi tu ġourato, mai veġa maki boġono veia veġata. ¹¹ Moġesi naima ġosinaiato ġauveina boġono vaġa-kori ġinikaua. Moġesina tu mai boġono veia veġata ġotato ġauveina tu bogo vaġa-kori ġinikauani, monana bevaġa-moġoni korikoriani. Boġo vinini nai tu, ġemi ai kara maniġeri ilailari ai moġo boġono vini. ¹² Bema nuġami mabarari ġesi ġemi ai kara ġetanuni maniġeri ilailari ai boġo vinini dagarari tu, Barau na beiaku-iaġirini e beġabi-raġerini. A ġemi ai asi ġetanuni dagarari asi boġo vinini, moġeri Barau na tu asi benuġameto-iaġirini, ema ġomi maki asi bebaru-vinimini. ¹³ Ġai asi ġaurani, tari ġovaġa-kavari uranai, ġomi tauġemi iatami ai meto baregona boġono tore-kaua, asi ġemi-ġami ai boġono vevaġa-iaġo. Asigina. Ġai ġaurani tu, ġomi ema ġovaġa-kavarini tarimari boġono ilaila moni e farefare rekenai gatoni. ¹⁴ Mai taimi ai tu ġomi na ġia ġeri ura dagarari boġo vinirini, korana ġomi ġemi-ġami tu vovoka tabutabu. Be ġomi na ġia ġeri rabu ai ġovinirini kavana, ġomi ġemi rabu ai maki ma beġe vinimini. Mo dabarati ta asi berabuni. ¹⁵ Buka Veaġai ekirani kavana, “Ġutuma egogo-vegogot tarimana ġana tu dia eġutuma-lelevaġito, ma kotuna moġo egogo-vegogoato tarimana ġana tu dia misina korokoro, senaġi taunai.”

Paulo na Tito Korinto ġana etuġuato

¹⁶ Au na Barau atanikiu-viniani, korana tu au ġegu nuġa-vekwaraġi ġomi ġemi ai etanuni, mai nuġa-vekwaraġi sebona maġa tu Barau na Tito nuġanai maki etoreato. ¹⁷ Korana ġia tu dia ġai na ġanoġiato dainai moġo easi raka-ġitamini. Asigina. Ġia tauġena maki nuġana mabarabarana eura-rakavani veġata bene iaġosi, ġomi bene raka-ġitami. ¹⁸ Ġai tarikakama ta maki Tito ġesi ġatuġu-iaġosiani. Mai tarikaka maġa tu ekalesia doġorori mabarari na ġavaġa-raġeani, korana ġia na Vari Namona eġobata-iaġiani ma nuġana mabarana ġesi. ¹⁹ Ema mai tarikaka maġa tu ekalesia doġorori mabarari na ġeġabi-viriġiato, ġai bene kavama mai varevare moniri baġa ġwa-iaġorini nai ġetato. Mai ġauvei ġaveiani korana tu, tarimarima

mabarari na Veregāuka begene vaḡa-raḡe baregoa ḡana, ema ḡai ḡaurani tarimarima baḡana vaḡa-kavari ḡatoni maḡurina baḡana vaḡa-foforia ḡana. ²⁰ Gai asi ḡaurani, tarima na ḡai begene rori-torema ma begene vaḡa-rakavama. Moḡesina naima mai veuravini ai ḡevinito monina maḡa tu dabara namonai ḡaḡauvei-iaḡiani. ²¹ Korana ḡai ḡema ura baregona tu, veḡa roroḡotona baḡana veia, dia Barau ḡoirani moḡo, senaḡi tarimarima maki ḡoirari ai.

²² Ma ḡita tarikakara ta maki ḡia ḡesi ḡatuḡu-iaḡosiani, ḡia bekavarini. Mai tarikaka maḡa tu ḡai na ḡaḡitaiani, ḡia tu moḡoni eura-baregoni, Barau vetuḡunaḡina bene iaḡo-vini etoni. Ema ḡia tu moḡoni ma ḡena vetuḡamaḡikau ḡomi ḡemi ai maki. ²³ Tito maniḡa maki apostolo au kavana, ma ḡai tauma ruarua tu ḡomi vekaravami ai ḡaḡauvei-vegogoni. A mani ḡita tarikakara ruarua maniḡeri tu ekalesia doḡorori tata arari ai beḡe iaḡosi, ma ḡia tauri ruarua tu ḡeri ḡauvei ema veḡai Keriso ḡevaḡa-raḡe baregoani. ²⁴ Moḡesina naima, ḡemi veuravini vetoḡana korikori ema ḡai na ḡomi ḡavaḡa-raḡemini tauna korikori, ḡia ḡoirari ai boḡono vaḡa-fofori korikoria, be ekalesia doḡorori mabarari na begene ḡitaia ema begene vaḡa-moḡonimi.

9

¹ Au na aḡitaiani tu, asi korana ta moḡo ḡomi na Barau ḡena tarima veaḡari moni ḡovarevare-vinirini guruḡari au na ma bakiraḡirini. ² Korana ḡomi ḡemi ura boḡono vaḡa-kavari veḡata ḡotato moḡa tu ribagu, be moḡa tu Makedonia tarimari ḡoirari ai maki ḡomi aveiavi-iaḡimito. Au na ḡia avaḡa-guruḡarito, akirato, ḡomi Akai ai ḡotanuni tarimami tu, ḡoraḡani laḡanina na veḡata beiaḡoma mo toma ḡorovina-toreto boḡono vini ḡana. Ma ḡomi na tarimarima boḡono vaḡa-kavari nuḡa-vekwaragaḡina ḡoveini guruḡana mani ḡeseḡaḡiato, benamo Makedonia tarimari kotari maki ḡeura-dikadikato, ḡia maki begene vevaḡa-kava veḡata ḡetato. ³ A au na mai tarikakara maḡeri atuḡu-iaḡosirini tauna korikori tu, begene riba, ḡai na ḡavaḡa-veiavimini guruḡari tu dia guruḡa koriri moḡo. Be au aurani, ḡomi ḡemi varevare moniri tu boḡono gogo-toreri vauro boḡono venari-taḡo, au na ḡia akira-vararito ilailanai. ⁴ Asi namo Makedonia tarimari kotari au ḡesi beḡe rakakauni, benamo ḡomi beḡe ḡitamini tu, dia ḡai na ḡaveiavi-iaḡimini gabunai beḡe ḡoitaḡomini, ḡomi ḡemi varevare moniri tu asi gogotore. Ḗomi tu asi bakiraḡimi, senaḡi ḡai tu beḡe maiaka-korukorumani, korana ḡai ḡomi ḡemi ai tu ḡatuḡamaḡi-dadamaḡi-baregoni nai. ⁵ Moḡesina naima au batuḡamaḡi, mai tarikakara maḡeri namona tu nanoḡiri, be begene iaḡosiguine; be ḡomi ḡemi veuravini varevarena moniri, mo ḡokiraḡi-torerito moniri tu begene kirami, ma boḡono tore-vegogo guineri vauro, ḡai boḡono nari-taḡoma. Benamo ḡai baḡana votu nai, ḡemi veuravini varevarena moniri tu toretaḡo. Monana bevaḡa-foforiani ḡomi ma ḡemi veuravini ḡesi ḡia ḡeri ḡovinini, a dia nuḡami asi iaḡuri ḡesi ḡovarevareni.

Vovoka bevaroni tarimana

⁶ Mai guruḡa akiraḡiani maḡa tu boḡono tuḡamaḡi-taḡoa: Ḗaniḡani ḡueri asi vovoka bevaroni tarimana tu, kwakwai maki ḡaniḡani asi vovoka bedoḡarini. A ḡaniḡani ḡueri ḡutuma gorogoro bevaroni tarimana tu, kwakwai maki ḡaniḡani ḡutuma lelevaḡi bedoḡarini. ⁷ Tarima ta nuḡani evaḡa-moḡoniani ilailanai bene vini. A dia nuḡana ma daradarana ḡesi bene vini, o dia tarimarima ḡekirani begene tore veḡata ḡetoni naima begene vini. Korana nuḡana faka ema ma iaḡuna ḡesi evinini tarimana tu

Barau na eura-viniani. ⁸ Ma Barau ġena namo e varevare-bara lelevaġina ġomi iatami ai betorerini. Benamo monana ġaro mabarari ai ġemi ura dagarari mabarabarari boġo ġoitaġorini, ema dia ġoura-vinirini dagarari moġo, senaġi dagara kotari maki. Ema monana ġauvei namori maki barego lelevaġi boġo veirini. ⁹ Buka Veagaj ekirani kavana,

“Barau na ġena varevare tu asi-ġeri e asi-ġari tarimari barego lelevaġi evinirini, ġena vei-iobukaiobuka tu betanu-vanaġi vanaġini.”

¹⁰ Barau na ġaniġani ġueri vamoka vei tarimari evinirini beġene varori ġana, ema tarimarima ġaniġani evinirini beġene ġaniri ġana. Mai Barau sebona mainana ġemi ġaniġani ġueri ġovarorito moġeri bevaġa-vovoka tabutaburini, ema ġemi veiġa namori ġwaġwari beġe ġutuma-gorogoroni.

¹¹ Ma dabara mabarari ai ġomi bevaġa-taġamini, ma monana nuġami sebonai e ma veuravinimi ġesi varevare mabarari boġo vinini. Benamo ġai ġemana boġo tuġurini varevareri tarimarima na beġe ġoitaġorini nai, mabarari na Barau ma beġe tanikiu-viniani. ¹² Korana mai ġauvei ġomi na ġoveiani maiġa tu, dia Barau ġena tarimarima veaġari na ġeura-vinirini dagarari moġo ġovinirini, senaġi mai ġomi ġemi varevare bakuri ai, tarimarima vovoka na Barau ġetanikiu-vini baregoani. ¹³ Korana mai tarimarima ġovaġa-kavarini ġauveiri, mainana ġomi ġemi veiġa namori bevaġa-fofori ġinikaurini. Ma tarimarima beġe ribani, ġomi na Vari Namona tu dia murumi korina na moġo ġokiraġiani, senaġi ġokorana-iaġiani maki. Ema ġomi ġemi farefare e moni maki ma veuravinimi ġesi ġia e tarimarima mabarari ġesi ġovare-barabararini beġe ġitarini. Maiġeri veiġa namori loriri ai tarimarima na Barau beġe vonevone-raġeani. ¹⁴ Benamo ġia na ġomi beġe tuġamaġi-baregomini, ma iatami ai beġe ġauġauni. Moġesi beġe veini anina tu, Barau ġena namo e varevare barego lelevaġina ġomi iatami ai etanuni dainai. ¹⁵ Barau sitanikiu-vinia, korana ġia ġena varevare barego lelevaġina ġita evinirato bene.

10

Paulo na ġena ġauvei ġevaġa-rakavaia ġetato tarimari guruġari eveito

¹ Maitoma au Paulo tauġegu na nuġagu ma manauna e maranana ġesi ġomi anoġimini. Mai nuġa manau e marana tu Keriso ġenana ġeiaġomani dagarari. Ġomi fakami ai tarima kotari na tu maiġesina ġeġofaġofa-iaġiguni, ġekirani, au ġomi ġoirami ai tu manau e agarini, a ġomi sevimi na araka-ġerevaġini, irau ai atanuni, ġomi tu guruġa ġwaġiġiri e metori atorevinimini, ġetoni. ² Au na ġomi anoġimini, mani ġofaġofa guruġari asi boġono ġabi-raġeri, be ġomi asi bana vaġa-guruġa ġwaġiġimi au baiaġosini nai. Korana au baiaġosini nai tu, au atuġamaġini, ġai ġeġofaġofa-iaġigimani tarimari tu basi vaġa-guruġa ġwaġiġi-vinirini. Maiġeri tarima na ġai ġeġofaġofa-iaġigimani tu ġekirani, ġai tu roġo tanobara maġurinai ġatanuni tarimari ġeri veiġai ġiaġoni. ³ Oba, ġai tu moġoni roġo tanobarai ġatanuni, senaġi ġai tu dia mai tanobara tarimari ġevetarini kavana ġevetarini. ⁴ Ġai ġema vetari farefareri tu dia tarimarima ġimari na ġeveirini dagarari. Asiġina. Ġai ġema vetari farefareri tu kokore e seġuka baregori, Barau ġenana ġeiaġomani dagarari. Maiġeri na ġavetari-vinirini seġukari ema iaunegari baġa vaġa-rakavarini riba. ⁵ Ma maiġeri vetari farefareri na Barau ema

ġena riba ġekoukou-ġaurini veġare-veġareri e veiġari mabarari ġavaġa-rakavarini. Ema tarimarima ġeri tuġamaġi irauirauri mabarari ġakirafitoġarini. Ma tarimarima ġakirarini, ġeri tuġamaġi tu Keriso moġo beġene korana-iaġia. ⁶ Ma ġomi mabarami na Keriso moġoni boġo korana-iaġi korikoriani, moġa murinai vauro ġai na mani ġeseġafore-foreni tarimari ġeri rakava voiri metori baġa vinirini riba.

⁷ Ġomi tarimarima tu tauġanina vetoġana ġereġana moġo ġoġitaiani. Bema tarima ta tauġena evekiragini, ġia tu moġoni Keriso ġena tarima korikori nai tu, bene riba, ġai maki Keriso ġena tarimarima ġia kavana. ⁸ Au tu Vereġauka na maoro e seġuka eviniguto, ġomi ġemi maġuri e veġabidadama bana vaġa-ruġa gwagiġiri ġana, a dia bana vaġa-rakavari ġana. Ma au mai ġauvei aveiani nuġanai, havekokorokuni tu asi bemaiakaguni. ⁹ Au tu asi aurani ġomi inigesi bogono tuġamaġi, au na ġomi tu vevaga-gari fefari moġo atore-vinimini. ¹⁰ Au moġesi akirani, korana tarima kotari ġekirani, "Paulo na fefa etorerini nai, guruġa tu baregori e ma seġukari etorerini, senaġi ġia tauġena ema foforini ġita ġerai, ġia ġitaġitana tu asi garina e ġena guruġa maki asi guguraġiri, ema asi mamiraġiri maki." ¹¹ Maniġesina ġeguruġani tarimari tu beġene riba-maoro, ġai irau gabu na fefa kamasi ġatore-iaġosini vetoġari ema mami-raġiri aiġesi, ġai baġasi foforini tauġanima korikoriri ai, ġema veiġa o ġauvei seġukari ema guruġari maki moġesi moġo ilaila, fefai ġomami-raġirini kavana.

¹² Ġai mani tauġeri moġo ġevevaġa-raġeni tarimari ġesi tu asi baġa vevaġa-vetovoni, ema ġai ġema ġauvei maki ġia na kara ġeveiani ġauveina ġesi asi ilaila ġauvei sebonai baġa kiragiani. Asiġina ġinavaġi. Maniġeri tarima tu tauġeri moġo ma ġevevaġa-vetovoni, karori tari ġeri riba e veiġa ġesi. Ema ġia tu tauġeri moġo ta evariġisini, tauġena ġena veiġa karona ta ġenai evaġa-ilailaiani. Ġia maniġesi ġeveini tauna korikori, ġia tu moġoni asi iaunegari. ¹³ Senaġi ġai tu Barau na evinimato maorori e gaburi makari, moġeri nuġari ai moġo baġa vekokoroku-iaġirini. Ma ġomi mani ġotanuni tanona maki Barau na ġai evinimato tanona makana nuġanai. ¹⁴ Barau na ġai maoro evinimato, ġomi mani ġotanuni tanona maninai, Vari Namona baġa vari-fiuani e baġa vevaġa-riba-iaġiani. Moġesi naima maninai ġaġauveini vekokorokuna ġaveini tu ġamaoroni, korana ġai tu ġomi ġemi ai ġasi-raġasito. Moġa lorinai ġomi mani ġotanuni maniġa tu, ġai ġema ġauvei tanona nuġanai, korana tu ġai na Keriso ġena Vari Namona maninai ġasi-ġwa-raġasiato. ¹⁵ Ġai tu Barau na evinimato tanori e maorori asi ġavanaġirini. Ema ġai tu dia tarima boruri na ġauvei ġeveiato vekokorokuri ġaveirini. Asiġina. Ġomi tu Keriso Varina Namona tu ġai na ġavaġa-ribamito. Ma ġai ġema tuġamaġi baregona tu, ġomi ġemi veġabidadama bebarego-iaġoni, benamo ġai ġema ġauvei ġomi vekaravami ai maki bebarego-lelevaġini. ¹⁶ Moġa murinana tu mani gabu maninana, tanobara kotari ġana ma baġa iaġoni, monai Vari Namona ma baġa ġobata-iaġiani. Korana ġai tu asi ġaurani, tarima tari na varau ġeġauvei-iaġirito gaburi, ġai na baġana vekokoroku-iaġiri.

¹⁷ Buka Veġa ekirani, "Bema tarima ta eurani bene vekokoroku nai tu, Vereġauka moġo bene veiavi-iaġia." ¹⁸ Korana dia tauġeri ġevkiraġi-varaġe varaġeni tarimari Barau na evaġa-moġoniani. Asiġina. Vereġauka na evaġa-raġeani tarimana moġo, Barau na evaġa-moġoniani.

Paulo ema apostolo ġofaġofari

¹ Au ġegu ura sebna tu, au ġegu guruġa babori kota roġo boġoro seġaġiri e boġoro ġabi-raġeri. Mani ġemi veiġa ġoġabi-raġegu. ² Au ġegu ura barego vedaureana ġomi tu Keriso nuġanai moġo boġono tanu, ma Barau ġena ura baregona ġomi ġemi ai maki moġesi. Au tu moġa dainai ġomi ġemi ai amamani, mai tu Barau na eġabi-raġeani mamana. Au na ġomi tu tau sebna moġo ġana akira-kaumito, mo tu Keriso. Moġesi naima au na ġomi anari-ginikaumini. Korana au ġegu ura tu, Keriso ema ekalesia ġeri veġaraġo ġaronai, ġomi tu noġa ġuiato ta futua ta ġesi asi ekima-karato ġuiatona kavana, namo vedaurea e vinuba, ġaraġori Keriso ġoirana ġana bana tuġu-kavimi. ³ Senaġi au tu agarini, korana mota na ġena ġofaġofa iaunegari na Eva eġofaiato, benamo Barau ġena guruġa asi ekorana-iaġiato kavana, boġo veini garina. Ġomi maki ġofaġofa guruġari na ġemi tuġamaġi beġe vei-veġonurini, benamo Keriso ġokorana-iaġi korikoriani maġurina na boġo raka-veġitani. ⁴ Au na ġomi agari-vinimini anina tu maigā, bema tarima ta eiagosini, benamo ġomi ġemi ai Keriso boruna ta eġobata-iaġiani, dia ġai na ġaġobata-iaġiato Kerisona; o iauka boruna ta ma ġoġabia ġetomini, dia ġai na ġomi iatami ai ġimama ġatore-kaurito, benamo ġoġoitaġoato Iauka Veaġana; o Vari Namona boruna ġemi ġeġobata-iaġiani, dia ġai ġemana ġoseġaġiato ma ġoġabi-raġeato Vari Namona neganai, ġomi na moġeri tarima tu ġoseġaġirini, ma ġeri guruġai ġoġabi-raġerini moġo.

⁵ Senaġi au atuġamaġini, mani ġevkiraġini apostolo irauri veġata barego lelevaġiri ġetoni tarimari na, au tu asi ġevanaġiguto. ⁶ Aba, au guruġa-ġitaġita dabarana tu asi aribaiato, senaġi riba au ġegu ai tu etanuni. Ma maigā tu dabara mabarari nuġari ai ġemi ai ġavaġa-fofori ginikaurito.

⁷ Ġomi ma ribami, au na ġomi ġemi ai Barau ġena Vari Namona aġobata-iaġiato tu asi voina, be mo ġauvei voina ġomi na tu asi ġoviniguto. Ma mo maġuri aveiato tu, au tauġegu avetore-variaġoto, ġomi bana toġre-varaġemi uranai. Ma ġomi ġotuġamaġini, mo veiġa au na aveiato tu avei-rakavato, ei? ⁸ Ġomi Vari Namona avaġa-ribamito-ġoi ġauveina voina tu, ekalesia doġorori tari na ġeviniguto-ġoi, noġa moġo alemarito-ġoi. ⁹ Ma au ġomi ġesi tatanuto-ġoi nuġanai, dagara kotari aurato-ġoi nai, au na ġomi tu asi avaġa-doġe ganiganimito-ġoi. Korana tu tarikaka tari, Makedonia na ġeiaġomato tarimari, ġia na aura-vinirini dagarari ġema-viniguto. Au tu ġomi vaġa-doġe-ganiganimi maġurina ta asi aveiato. Moġesi moġo bavei-iaġoni, asi bavaġa-doġe ganiganimini. ¹⁰ Keriso ġena guruġa moġonina tu aribaiato, ma nuġagu ai etanuni. Moġesi naima au baveiavini nai tu, mai Akaia tanona nuġanai etanuni tarimana ta asi bekira-ġoiguni riba. ¹¹ Au na mai veiġa aveiani tu, ġomi asi aura-vinimini nai ba? Moġoni, Barau ma ribana au na ġomi tu auravini-baregomini.

¹² Ma ġomi na au moni e farefare na asi boġono vaġa-kavagu atoni veiġana tu, roġo bavei-iaġoani-ġoi. Mai veiġa aveiani korana tu, mani apostolo ġofaġofari manigēri beġene fofori-ginikau ġana. Mai tu noġa ġia kwakuri ai ġeruġa-taġoni tanona gaburena akwaiani, beġene fana-kafua, benamo beġene keto-ġura, ma monana ġomi boġono riba-korikori, ġia tu moġoni dia ġai ġesi ġauvei sebna ġaveiani. Korana ġia na kara ġeveiani tu ġeveiavi-iaġiani, ġeri ura ġomi na boġono vaġa-moġoniri, boġono kira, ġia tu moġoni ġai ġesi ġauvei sebna moġo ġaveiani boġonosni ġana. ¹³ Manigēri tarima tu apostolo ġofaġofari, ġauvei ġofaġofari ġeveirini. Ġia manigēri tu tauġeri moġo ġevkiraġini, Keriso ġena apostolo ġetoni, senaġi mani tu ġeġofaġofani,

gia tu dia Keriso gena apostolo korikoriri. ¹⁴ Mani veiga maninana au nuḡagu tu asi efarevagini, korana Satani tauḡena maki vetoḡana ekefoani, noḡa Barau gena mama aneruna noḡa moḡo eveini, benamo tarimarima eḡofarini. ¹⁵ Moḡesina naima Satani gena vetuḡunaḡi ḡeiaḡo-vinini tarimari maki tauḡeri moḡo tarimarima goirari ai beḡe vekiraḡini, ḡia tu Barau gena vetuḡunaḡi tarimari. Ḗia tu Barau na vau ḡeri veiga voiri bevinirini.

Paulo na gena apostolo ḡauveina ḡaramanai midigumidigu barego eḡabiato-ḡoi

¹⁶ Mo guruḡa ma akiraḡi-ḡoiani. Tarima ta asi bene kira au tu babo. Senaḡi bema ḡomi na au boḡo kira-baboguni nai tu, babo tarimari ḡoḡabi-raḡerini e ḡoseḡaḡi-vinirini kavana, au maki boḡono ḡabi-raḡegu e boḡono seḡaḡi-vinigu, be au maki kota bana vekokoroku. ¹⁷ Mai kara akiraḡiani tu, dia Vereḡauka na maoro eviniguni nai, maiḡesi gena guruḡa na aiaḡoni. Asigina. Mai tu naveiavi uranai, babo tarimari ḡeri veiga na aiaḡoni. ¹⁸ Korana tarima ḡutuma tu tanobara maḡurinai ḡetanuni tarimari ḡeri vekokoroku na ḡeiaḡoni. Moḡesi naima au maki haveiavini. ¹⁹ Gomi na mani babo tarimari ḡeri vevaḡa-riba ḡoḡabi-raḡerini e ḡoseḡaḡirini, korana ḡomi tauḡemi moḡo ḡoveḡita-tarini, benamo ḡokirani, “Gomi tu moḡoni ma iaunegami,” ḡotoni. ²⁰ Moḡoni, ḡomi tu tarima ta ḡomi ḡemi ai eiaḡosini, benamo gena tuḡu-rakaorakao tarimami ai evaḡa-iaḡomini, o ḡemi-ḡami everari-verari vaḡirini, o kara eura-vinirini dagarari tu gomi ḡemina eḡabini moḡo, e tauḡena moḡo evetore-varaḡe varaḡeni, ema ḡoirami eforo-bubuḡaurini, mo tu gena veiga na e guruḡa na, tarimana tu ḡoḡabi-raḡeani ema ḡoseḡaḡiani maki. ²¹ Au tu nakira emaiakaguni, korana ḡai nuḡama tu asi ḡwaḡiḡi, be maiḡeri veiga ḡomi ḡemi ai tu asi ḡaveirito-ḡoi.

Bema tarima ta ḡia na eveirito veigari eveiavi-iaḡiani nai tu, au maki au na aveirito veigari havekokoroku-iaḡiani riba. Au maiḡesi aguruḡani tu, babo ḡeri guruḡa na aiaḡoni. ²² Ḗia tu Heberu tarimari ḡetoni, ei? Au maki Heberu tarimagu. Ḗia Isaraela besena ḡetoni, ei? Au maki Isaraela besena. Ḗia Aberahamo tubuna ḡatana ḡetoni, ei? Au maki Aberahamo tubuna ḡatana. ²³ Ḗia Keriso gena vetuḡunaḡi ḡeiaḡo-vinini tarimari ḡetoni, ei? Au na Keriso vetuḡunaḡina tu nuḡagu e tauḡanigu mabarabarana gesi Keriso vetuḡunaḡina iaḡo-viniani. Au tu abonni, maiḡeri guruḡa akiraḡirini, senaḡi ḡomi na roḡo golaunaḡi-naḡiguni naima maiḡesi aguruḡani. Au tu avekwaragaḡi-lelevaḡito, a ḡia tu asigi; ḡaro vovoka ḡediburaguto, ḡekwari-rakava rakavaguto, ema ḡaro ḡutuma dori amaseto-ḡoi. ²⁴ Iuda tarimari na vaḡa-40 ḡevekwari-iaḡiani varona na tauḡanigu ai vaḡa-39 veḡata ḡekwariato. ²⁵ Vaḡa-toitoi oro kwarina na ḡeribiguto, vaḡa-sebona fore na ḡetakiguto, vaḡa-toitoi davara nuḡanai au araḡeto boutina eḡwa-kirakiraio, be dori amaseto, ma ḡaro ta tu davaraḡi boḡi vinubana ta e ḡaro vinubana ta arei-iaḡiato tuba ta iatanai. ²⁶ Au tu gabu sebonai moḡo asi atanuni, vanaḡivanaḡi gabu boruri na arakanagaḡi-rakanagaḡini, Keriso Varina Namona avari-fuani. Ḗaro tari ai tu ḡarukai dori areini, ma ḡaro tari ai tu seḡafore tarimari na vefakari ai araka-ḡurani, ma ḡaro tari ai tu ḡegu tanobara tarimari korikori na dori ḡevaḡiguni e ḡevaḡa-rakavaguni, ḡaro tari irau bese tarimari na dori ḡevaḡiguni; ma ḡaro tari vanuḡa barari ai meto barego araka-ḡoitaḡorini, ma ḡaro tari tu tano fakana nuḡanai meto barego aḡoitaḡoni, ma ḡaro tari tu davara nuḡari ai

dori amaseni; ma ġaro tari tu ġevetarikaka-ġofaġofani tarimari na ġevaġa-rakavagu ġetoni. ²⁷ Ġauvei metori aveini e avekwaragi-rakavani, boġi ġutuma asi agenani; avito-maseni, ananu-maseni; ġaro vovoka tu ġanigani aruġarini, korana aġani-veaġani bene, ma ġaro tari asi ġegu dabuġa, kefigu kori moġo, be enagureguni. ²⁸ Ma maiġeri dagara ġutuma ma bakiraġirini riba; senaġi iniġa moġo nakiraġia: Ġaro vanaġivanaġi rubu mabarari gabu tatai ġetanuni anuġa-vekwaragi iaġi-baregorini. ²⁹ Ekalesia ta Iauka rekenai emoirani nai tu, au maki ġia ġesi amoira-sebonani. Ma ekalesia ta tarima ta na eġori-veġonuani, benamo rakava eveini nai, au tu abaru-rakavani.

³⁰ Bema au asi ġegu dabara ta, ma navekokoroku batoni nai, au tu ġegu moira ġevaġa-ġorarini gaburi moġeri moġo bavaġa-veiavirini. ³¹ Ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana Barau ma ribana au tu asi aġofaġofani. Barau bitana vaġa-raġea mo vanaġivanaġi. ³² Damaseko ai atanuto-ġoi nai tu, Kini Areta ġena gavana na vetari tarimari ekirarito, vanuġa barana maġuna mabarana beġene nari-ġaua, au beġene ġabi-tarigu ġana. ³³ Senaġi au tu tarikaka tari na boseġa baregonai ġevaġa-tanu-ġuraguto, benamo vanuġa maġuna windoana na varoseina ġetuġu-riġoguto, benamo mo gavana ġimana na araga-maġurito.

12

Paulo ġena mata-vanaġi

¹ Vekokoroku ai tu kara namona ta asi badoġariani, senaġi baveiavini roġo. Mata-vanaġi ai Vereġauka na evaġa-foforirito dagarari aġitarito ema aseġaġirito guruġari roġo nakiraġiri. ² Au tarima ta Keriso nuġanai ma ribagu; ġia tu Barau na eġabi-varaġeato guba vaġa-toitoina ġana. Mo veiġa eġorato negana na beiaġoma mo initoma tu laġani gabanana vasivasi (14). Mo tau guba vaġa-toitoina ġana tu iaukana roġo tauġanina nuġanai, o iaukana tauġanina na eveġitato, ma iaukana ġereġana moġo eġabi-varaġeato, moġa tu au asi ribagu, a Barau ġereġana moġo ma ribana. ³ Mo tarima au tu ma ribagu. A mo tarima tu iaukana roġo tauġanina nuġanai o iaukana tauġanina na eraka-veġitato vau mo maġuri eġorato, moġa au tu asi ribagu, senaġi Barau ġereġana moġa ma ribana. ⁴ Mai tarima akiraġiani maġa tu, paradaiso ġana eġabi-varaġeato. Benamo monai dagara tari ġita na asi ilaila bita kiraġi-fofori ginikaurini, ema dagara ta ġesi maki asi bita vaġa-vetovorini dagarari, Vereġauka na ekiraġirito, eseġaġirito. Moġeri dagara tu tarima ta na asi ilaila bekiraġi-foforirini dagarari. ⁵ Au na tu moġesina tarimana ġereġana moġo bavaġa-veiaviani. A au tauġegu tu asi bavekokorokuni, au tu ġegu moiramoirra gaburi moġeri baveiavi-iaġirini, (korana tu moġeri dairi ai tarima na asi ġevaġa-raġeguni). ⁶ Au navekokoroku barasi maki, au tu dia babo ġeri veiġa na bara iaġo, korana au tu guruġa moġoniri moġo bara kiraġiri bene. Senaġi au tu asi veġata aurani moġeri bana kiraġi-rosiri, korana asi ġegu ura moġeri dairi ai, au tarimarima na beġene tuġamaġi-varaġe varaġegu. A au aurani tu, kara aveiani maġa, tarimarima na beġene ġitaia vauro beġene riba-maoro, au tu tarima kamasigu.

⁷ Au tu Vereġauka na dagara iaru-korokorori evaġa-foforirito, benamo aġitarito e aseġaġirito, senaġi moġeri bakuri ai au tauġegu bavekiraġi-varaġe varaġeni garinai tu, Barau na midigumidigu ta au tauġanigu ai etore-toġaiato. Moġa tu noġa gini masikona ta au viriġogu nuġanai etanuni. Mo gini masikona moġa tu iauka rakavana ta. Ġia tu Satani ġena vetuġunaġi

eiaḡo-vinini iaukana, au bene vaḡa-midigu midigugu, benamo au asi bana vekiraḡi-vaḡaḡe vaḡaḡe ḡana au ḡegu ai etanuni. ⁸ Vereḡauka tu vaḡa-toitoina veḡata anoḡiato, mai Satani ḡena vetuḡunaḡi-iaḡovinini iaukana au ḡeguna bene koki-vaḡia ḡana. ⁹ Senaḡina Vereḡauka na maiḡesina ekiraguto, “Au ḡegu namo e varevare-barana ḡereḡana moḡo dagara baregona ḡoi na oura-viniani, korana au ḡegu seḡuka tu moiramoiḡa tarimana ḡenana vauro efofori-korikorini.” Moḡesina naima au na tu ḡegu moiramoiḡa gaburi moḡeri moḡo haveiavi-iaḡirini, Keriso ḡena seḡuka au ḡegu ai bene tanu ḡana. ¹⁰ Moḡesi naima Keriso bakunai ḡegu ḡauvei nuḡanai amoiramoirani, o tarima na guruḡa e veḡa rakavari ḡegu ai ḡeveirini, o avekwarāḡini nai, o ḡevaḡa-midigu midiguguni nai, o ḡegu dabara doko ḡarori ai, au tu aiakuni averereni moḡo, korana amoirani negari ai tu, kokore barego vedaureana ma aḡoitāḡoni.

Paulo ḡena ura sebona tu Korinto ekalesiana doḡorona bene vaḡa-kavaia

¹¹ Au tu tauḡegu babo ai havevaḡa-iaḡo, maiḡesi aguruḡani, senaḡi mai dia au tauḡegu nuḡagu siga moḡo maiḡesi aveini, au ḡomi na ḡotuḡunaḡinaḡiguni naima, babo ai avevaḡa-iaḡoni. Au tu ḡomi na namogu boḡoro kiraḡi, senaḡi ḡomi na au tu ḡokure-toḡaguni. Aba, au tu moḡoni asi aragu, senaḡi mani ḡemi “apostolo iarū-korokorori” na au tu asi beḡe vanaḡiguni. ¹² Apostolo korikoriri vetoḡari tu vevaḡa-gwaḡiḡi ai, vetoḡa boruri ai, nuḡa-farevaḡi veḡari ai, ema seḡuka veḡari boruri ai ḡevaḡa-foforirito ḡomi ḡoirami ai, be ḡoḡitarito manḡeri. ¹³ Ḗomi tu kamara veḡai au na ḡomi asi atuḡamaḡikau-baregomini, ekalesia doḡorori kotari atuḡamaḡikau-baregorini kavana, ei? Asi veḡaḡa tai. Asiḡina. Au na ḡomi tu moḡoni, ḡomi ḡesi tatanuto-ḡoi, monai moḡo asi aurato-ḡoi, au uragu ai boḡono vekwarāḡi. Benamo moḡa moḡo. Ma bema mai veḡa maiḡa ḡomi na ḡoḡitaiani asi namo nai tu, benamo anoḡimini, ḡegu mai vei-rakava boḡono tuḡamaḡi-fitōḡaia.

¹⁴ Au toma tu havei-kavi, naiḡosi atoni. Mai ma baiāḡosini maiḡa tu ḡomi rakaḡitami avaḡa-toitoini maiḡa. Mai ma baiāḡosini mainai maki, asi ma bavaḡa-vekwarāḡimini, korana au tu dia ḡomi ḡemi farefare e moni urari na baiāḡosini, asiḡina, au tu ḡomi moḡo urami na baiāḡosini. Au na ḡomi maiḡesina aveimini tauna korikori tu maiḡa, dia natu na tama sina ḡeri farefare e moni etore-ḡerevaḡirini. Asiḡina. Tama sina na natu ḡeri farefare e moni ḡetore-ḡerevaḡirini. ¹⁵ Moḡesina naima au baiāḡosini nai, ma iakugu ḡesi, kara ḡegu ai maiḡeri mabarari ḡomi bavinimini, ema au maki nuḡagu mabarana ḡesi bavinimini, ḡomi bana vaḡa-kavami ḡana. Bema au na ḡomi tu auravini-baregomini, karase nai ḡomi na au tu asi ḡouravini-baregoguni?

¹⁶ Kotari na maki ḡevaḡa-moḡoniguni, au ḡomi tu asi avaḡa-vekwariḡimito-ḡoi, senaḡi maiḡesi ma ḡekiraḡuni. Au tu iaunega rakavarakava, be au na ḡomi ḡemi ai moni tu ḡofaḡofa dabarari tari na aḡabirito-ḡoi ḡetoni. ¹⁷ Be mo tarima tari ḡomi ḡemi ai atuḡu-iaḡosirito, moḡeri tu akirarito, ḡomi ḡemi ai au ḡegu moni maki beḡene gogo atato ba? ¹⁸ Au na Tito anoḡiato, ḡomi beneasi raka-ḡitami atato nai tu, gita tarikakara ta maki atuḡuato, be Tito ekavaiato, ḡeiaḡosito. Ma Tito eiaḡosito nai tu, ḡomi ḡemi moni easi ḡofaḡofa-iaḡirito, ei? Tito ema au tu iauka sebona nuḡanai moḡo ḡaḡauveini, ema dabara sebona na moḡo ḡaraka-iaḡoni.

¹⁹ Ba ḡomi vanaḡivanaḡi ḡotuḡa-maḡini, ḡai tu bakuma ḡabiḡauri guruḡari ḡomi ḡemi ai ḡakiraḡini ḡotoni, ei? Moḡoni, ḡai tu Keriso nuḡanai ema ḡai

kara ġakiraġirini tu Barau ġoiranai ġaguruġani. Au na aura-vinimini tari-mami, ġoseġaġi, ġai na mai kara ġaveirini dagarari mabarari maiġeri tu ġomi boġono kokore uranai ġaveirini. ²⁰ Au tu agarini, korana au basi-raġasini nai, ġomi tu dia au na aura-vinirini veiġari ġovei-tanurini basi-ġoitaġomini, benamo ġomi na ġoura-viniani veiġana au ġegu ai asi boġo doġariani garina. Au agarini, ġomi tu roġo ġovevaneni, ġomamani, ġovebaru-vini rakava-rakavani, ġomata-ġaniġanini, karomi guruġa asi namori ġovinirini, ġoveroritoreni, ġoveiavini, nuġami e ġemi tuġamaġi dia gabu sebonai, senaġi irauirau. ²¹ Ma au agarini, au basi-votuni nai tu, au ġegu Barau na au bevaġa-maiakaguni ġomi ġoirami ai, benamo matagu gorari beġe riġoni, korana ġevei-rakavato tarimari tu asi ġevetuġamaġi-kureto veiġa rakavari ġerina, kima maġurina na ema mata-boraġa veiġari na. Maiġeri veiġa ġerina ġia ġevemiro-fatafatani.

13

Vekira-toreġau magona

¹ Mai tu vaġa-toitoina au ġomi ġemi ai mai aiaġosini. Ma Buka Veaġai ekirani kavana, “Tarima ruarua o toitoina na beġe vaġa-moġonirini guruġari tu moġoni korikori.” ² Au vaġa-ruaruana ġomi asi-raka-ġitamito nai tu, ġevei-rakavani tarimari e tarima kotari maki au na akira-toreġaurito, au na kara baveiani au baiaġosini nai. Ma maitoma tu au manaġai roġo mai-ġegu nuġanai, ma avaġa-guruġamito kavana ma akira-toreġaurini. Bema au ma baiaġosi-ġenoġoini nai, deikara roġo rakava veiġari evei-tanuni tarimana tu, gwaina asi basi-ġabiani, ġena vei-rakava voina metona baviniani. ³ Korana ġomi ġemi ura tu boġono vaġa-moġonia veġata, Keriso tu moġoni au ġeguna eguruġani ba asiġina. ġoseġaġi, Keriso ġomi ġemi ai tu asi emoirani, asiġi. ġia kara ġomi fakami ai neveia betoni seġukana tu barego lelevaġi. ⁴ Aba, Keriso, mo tu tauġanina ġena moiramoira lorinai, satauro tuġunai ġeikoko-kauato, benamo emaseto, senaġi ġia ininitoma tu Barau ġena seġukai emaġuritani. Iesu Keriso nuġanai ġai maki tauġani ai tu moiramoira Iesu kavana, senaġi Barau ġena seġukai ġamaġuri-tanuni Keriso ġesi. Ema ġomi ġemi ai ġai na kara baġa veiani tu mai Barau ġena seġukai.

⁵ ġomi tauġemi nuġami ema ġemi maġuri boġono ragaġi-ġinikauri, ġomi tu moġoni ġoveġabidadamani ba asiġina. ġomi tauġemi ġemi maġuri na ema ġemi veiġa na boġono vevaġa-fofori korikori! Ba ġomi tauġemi tu asi ġoriba-maoroni, Keriso Iesu tu ġomi nuġami ai etanuni ba? Bema moġoni tauġemi ġovetovo-naġini, benamo ġoribani, Keriso tu dia ġomi nuġami ai, monai vauro ġomi tu moġoni asi ġoveġabi-dadama-korikorini. ⁶ Au moġoni aribani, ġomi tauġemi na ġai boġo riba-maoromani, ġai tu moġoni Keriso vetuġunaġina ġaiaġo-vinini, a dia Barau na asi evaġa-moġonimato tarimama. ⁷ Ma ġai ġema ġauġau ai Barau ġanoġiani, ġakirani, ġomi bene vaġa-kavami, be veiġa rakavana ta asi boġono veia. ġai tu dia ġaġurigiurini, ġakirani, tarimarima na ġai vetovo-naġi ai ġakokoreto, moġa beġene ġitaia ġatoni. Asiġina. Au ġegu ura ġomi tu vei-iobuka-iobuka tarimami ai boġono iaġo. A tarima-rima beġe kirani, ġai tu ġaketoto beġe toni, moġa ġai na tu asi ġatuġa-maġiani. ⁸ Korana tu ġai na guruġa moġonina kouġauna veiġana ta tu asi ilaila baġa veiani, a ġai na tu guruġa moġonina moġo baġa vaġa-foforiani. ⁹ ġai ġamoirani nuġanai, ġomi ġokokoreni tu, ġai ġema iaku ebaregoni. Ema ġai ġema ġauġau baregona ġaveiani tu, ġomi boġono kokore-korikori ġemi

veġabidadamai. ¹⁰ Moġesina naima mai fefai maiġeri guruġa atore-vinimini, au mainai roġo maiġegu nuġanai. Korana au asi aurani, au banasi-raġasi nai tu, ġomi bana vaġa-guruġa gwaġiġimi. Korana Vereġauka na au mai maoro baregona eviniguto tu, ġomi ġemi veġabidadama bana vaġa-kokoreri, a dia bana vaġa-rakavari ġana.

Veġabituġu dokona

¹¹ Tarikakagu, ġegu guruġa magona tu maiġa, boġono gena. Tuġamaġi barana ġoirami ai boġono torea tu, boġono namo-vedaurea, ġegu guruġa mabarari boġono korana-iaġiri. Nuġami beġene gwaġiġi, mabarabarami tuġamaġi sebona moġo boġono ġabia, maino ai boġono tanu, ema veuravini e maino Barauna ġomi sevisevimi ai bene tanu.

¹² Karomi tata vetarikaka verauna na boġono vaġa-namori.

¹³ Veaġa o ekalesia tarimari mabarari na ġeri vevaġa-namo ġemi ai ġetuġu-iaġosiani.

¹⁴ Vereġauka Iesu Keriso ġena namo e varevare-bara ema Barau ġena veuravini ema Iauka Veaġa ġena vekako namona, ġomi mabara-barami iatami ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE GALATIA EKALESIARI ĜERI

Galatia vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu betaĝu Antioka, Efeso o Makedonia ai etanuto-ĝoi nuĝanai etoreato. Mai tu laĝani 48 ema 58 fakari ai ta etoreato. Mo tu Iesu maki emaseto murinai vau. Ĝia ĝena guruĝa baregori mai fefa nuĝanai tu karao 2:19-21; 3:2-3; 3:11; 5:1 ekiragiŝito.

Paulo na mai fefa etoreato korana tu Iuda tarimari tari ĝe-ekalesiato moĝeri na Galatia ekalesiari vevaĝa-riba kerereri ĝevinirito-ĝoi naima. Ĝia ĝekirato-ĝoi, tarimarima tu Mose ĝena taravatu guruĝari beĝe korana-iaĝirini vauro vevaĝa-maĝuri korikori beĝe ĝoitagoani. Moĝesi naima evaĝa-guruĝa gwaĝigirito, ekirarito, maĝuri ema vei-iobukaiobuka tu veĝabidadama ĝeregana ĝenana moĝo Barau ĝena namo ema varevare-bara nuĝanai bita ĝabiani, a dia ĝera ĝauvei e veĝa ĝerina. Ema ekirarito, ĝita tu Keriso ĝena mase na taravatu ĝena seĝuka na eruĝa-vaĝirato, ema ĝita tu lauka Veaĝa varau taĝabiatu, be lauka na bene ĝori-kaura.

Paulo na ĝena fefa tu maiĝesi eboioĝaiato:

1. Paulo tauĝena na Vari Namona guruĝana ekiragiato - karao 1-2
2. Vevaĝa-maĝuri tu taravatu ĝenana ba Barau ĝena namo e varevare-bara ĝenana eiagomani - karao 3-4
3. Veĝa rakavari ĝerina bitana raka-faka ba roĝo bitana veiri - karao 5-6

¹ Au Paulo, apostolo tarimagu na mai fefa tu ĝomi Galatia nuĝanai ekalesia doĝoromi ĝemi atore-iaĝosiani. Au tu dia tarimarima ĝeri urai mai ĝauvei aveiani, e dia tarima ta na etuĝuguto, mai apostolo ĝauveina bana veia etato. Asiĝina. Au tu Iesu Keriso ema Tamara Barau na etuĝuguto nai, mai apostolo ĝauveina aveiani. Iesu Keriso tu Barau na mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato. ² Ĝegu vevaĝa-namo tu tarikakara mabarari au ĝesi mainai ĝatanuni ĝesi, ĝomi Galatia nuĝanai ekalesia doĝoromi ĝemi ĝatuĝu-iaĝosiani.

³ Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina namo e varevare-bara ema maino ĝomi ĝemi ai bene tanu. ⁴ Iesu Keriso na ĝita ĝera Barau ema Tamara ĝena ura ekorana-iaĝirito, ĝia tauĝena ĝena maĝuri ĝita ĝera rakava dainai etore-tariato. Mo veĝa eveiato anina tu, ĝita toma mai tanobarai etanuni rakavana ĝenana bene vaĝa-maĝurira uranai. ⁵ Tamara Barau arana bitana vaĝa-raĝea vanaĝivanaĝi! Amen.

Vari Namona tu sebona kwarigutu moĝo

⁶ Ĝomi na mani maĝuri boĝo veia nai, au tu badaradara-rakava moĝo. Korana ĝomi tu Keriso ĝena namo e varevare-bara lorinai, Barau na ekeamito, ĝena tarimarimai boĝono iaĝo ĝana. Ma nuĝanai ĝomi tu asikauna ĝia ĝenana ma boĝo ragaraka-veĝita, benamo vari boruna ta ma boĝo ĝabi-raĝea. ⁷ Mani vau boĝo ĝabi-raĝea maniĝa tu dia Vari Namona. Asiĝina ĝinavaĝi moĝo. Ĝomi mani tu moĝoni, tarima kotari na ĝeĝofa-veĝonumini. Ĝia ĝeurani tu, Keriso Varina Namona beĝene vei-veĝonua veĝata ĝetoni. ⁸ Senaĝi ĝai na ĝomi tu Keriso Varina Namona moĝo ĝemi ĝaĝobata-iaĝiato, ma vari boruna ta tu asiĝina. Bema ĝai o guba aneruna ta vari boruna ta ĝemi ma baĝa ĝobata-iaĝiani nai, dei moĝesina beveini tarimana tu, rakava baregona ĝenai betanu-vanaĝi vanaĝini. ⁹ Mai guruĝa tu bita kiraĝia, senaĝi

au na mai akiraġi-ġenoġoiani. Bema tarima ta na ġemi ai “Vari Namona” easi-ġobata iaġiani, senaġi ġia na eġobata-iaġiani varina tu mo ġoġabi-raġeato varina moġa ġesi asi ilaila nai tu, mo tarima ġenai rakava metona baregona bene tanu-vanaġi vanagi.

¹⁰ Au maigesina aguruġani tu, tarimarima na beġene ġabi-raġegu ġana, ba Barau na bene ġabi-raġegu? Ba mai tarimarima iauri navaġa-namori ġana aguruġani? Bema tarimarima iauri initoma maki roġo navaġa-namori barasi, au toma Keriso ġena vetuġunaġi ai tu asi bara iaġo.

Paulo apostolo tarimanai eiaġoto varina

¹¹ Tarikakagu mabarami, au na ġomi avaġa-guruġa korikorimini. Mo Vari Namona na ġomi ġemi ai aġobata-iaġiato, moġa tu dia tarima ta ġenana erefo-taġuito moġo varina. ¹² Mai Vari Namona maigā, au na tu dia tarima ta ġenana aġabiato, ema dia tarima ta na evaġa-ribaguto. Asigina ġinavaġi. Mai Vari Namona maigā tu Iesu Keriso tauġena na ġegu ai evaġa-foforiato vau aribaiato.

¹³ Au guinenai Iuda ġeri doġoro nuġanai atanuto-ġoi nai, kara aveirito-ġoi variri tu ġoseġaġirito, be ġomi ma ribami. Barau ġena ekalesia doġorona aiġesi avaġa-midigu midigurito-ġoi e alai-lausilausirito-ġoi bana vaġa-rakavari veġata atato-ġoi variri tu ma ribami. ¹⁴ Au na Iuda seneri ġeri maġuri mabarabarari akorana-iaġi ġinikauro-ġoi. Ma au na mai maġuri aveiato-ġoi nuġanai tu, Iuda tarimari au ġuru karogu tauri mabarari au na agvine-iaġirito-ġoi.

¹⁵ Senaġi au tu roġo sinagu legana nuġanai, Barau na eġabi-viriġiguto, ema ġena namo e varevare-bara lorinai ekeaguto, ġia ġena ġauvei bana veia etato. Benamo Barau na eura-viniato ġaronai, ¹⁶ Natuna au ġegu ai evaġa-foforiato. Keriso au ġegu ai, Barau na evaġa-foforiato, anina tu, ġia eurato, au na Natuna Varina Namona irau bese tarimari ġeri ai bana ġobata-iaġia ġana. Barau na Natuna ġegu ai evaġa-foforiato nai tu, tarima ta ġenai asi ma avedanaġito. ¹⁷ Ierusalemā ġana ġeapostolo-guineto tarimari ġeri ai vedanaġi maki asi avaraġeto. A au mo veigā aġoitaġoato murinai tu, maoromaoro Arabia ġana aiaġoto. Ma monana ma aġenoġoi-iaġoto Damaseko ġana. ¹⁸ Monai, laġani toitoi (3) ġevanaġito murinai vau, Ierusalemā ġana avaraġeto, Petero ġesi baġana guruġa-ġuruġa uranai. Petero ġesi Ierusalemāi ġaro gabanana imaima (15) ġatanuto. ¹⁹ Au mo negai apostolo boruna ta tu asi aġitaiato. Au tu Vereġauka tarina Iakobo (o Iames) moġo aġitaiato. ²⁰ Barau ġoiranai au na ġomi mai tu guruġa moġoniri atore-vinimini, asi aġofaġofani.

²¹ Ierusalemā araga-kwaneato tu, Siria ema Kilikia tanori ġana aiaġoto. ²² Keriso ġena tarimarima, Iudea tanonai ġetanuni ekalesiari, au ġitaġitagu ġia tu asi ribari. ²³ Senaġi ġia na au tu varigu korina moġo maigesi eragato ġeseġaġiato-ġoi, ġekirato-ġoi, “Ġita guinenai evaġa-midigu midigurato-ġoi e elai-lausilausirato-ġoi tarimana, toma tu nevaġa-rakavaia etato-ġoi veġabidadamana ma eġobata-iaġiani.” ²⁴ Benamo Barau na kara au ġegu ai eveiato, moġa ġeseġaġiato nai tu, Barau ġevaġa-raġeato.

2

Apostolo tarimari na Paulo ġena ġauvei ġevaġa-moġoniatu

¹ Laġani gabanana vasivasi (14) ġekorito murinai vau, Banabas ġesi Ierusalemā ġana ma ġaġenoġoi-iaġoto. Tito maki au na aġori-kauato,

be ġia maki ġaiagōto. ² Au tu Barau na ġegu ai evaġa-foforiato, naima aiagōto Ierusalemā ġana. Ma monai Vari Namona, irau bese tarimari ġeri aġobataiato-ġoi varina, Ierusalemā ekalesia ġeri akiraġiato. Ma mo Vari Namona tu veġorikau tarimari baregori ġereġari ġeri ai maki akiraġiato, ġia na ġegu ġauvei beġene vaġa-moġonia ġana; korana agarito, akirato, asi namo au ġegu ġauvei guinena moġa, o mai ġauvei variguna aveirini maiġa asi tauri ai beġe iaġoni gariri. ³ Tito tu Grik tarimana, ma au Ierusalemā neganai, ġia tu au ġesi, senaġi ġia tauġanina kefina beġene lama-vaġia ġigiraġena tu asi ġeveito. ⁴ Senaġi ekalesia o tarikaka ġofaġofari tari ġai fakamai ġerakatoġa-ġairito, ġeurato tu, Tito tauġanina kefina beġene lama-vaġia veġata ġetato. Ġia ġai fakamai ġema-rakatoġa-ġairito, korana ġeurato, ġai Keriso Iesu ġesi ġasebonato nai, ġai ġema maġuri namona e fakana maiġa, beġene ġita-lemāia uranai. Korana ġia ġeri ura tu, Iuda ġeri sene taravaturi na ġai ma beġene barubaruma maia. ⁵ Senaġi hora misina nuġanai ta maki ġia garori tu asiġina ġinavaġi veġata ġaseġaġirito. Ġai moġesina ġaveito tauna korikori tu, Vari Namona guruġana moġonina ġomi rekemi ai bene tanu-vesiriġu uranai.

⁶ Veġorikau tarimari baregori tu ma arari, a asi arari au ġegu ai, ġia tu ilaila moġo. Barau na tarimarima tu dia tauġanina murikana vetoġana eġitaiani. Maniġeri veġorikau tarimari na guruġa ta auna vari iatanai tu asi ġetore-kauato. ⁷ Senaġi ġeġitaguto, Barau na au ġauvei eviniguto tu, mero tauġaniri kefiri asi ġelama-vaġirito tarimari ġeri, mo tu irau bese tarimari ġeri, Vari Namona bana ġobata-iaġia etato, ilailana Petero mero tauġaniri kefiri ġelama-vaġirito tarimari ġeri ai, mo tu Iuda tarimari ġeri ai, Vari Namona bene ġobata-iaġia etato kavana. ⁸ Korana Barau Iuda tarimari ġeri apostolo tarimana Petero ġena ġauvei nuġanai eġauveito-ġoi kavana tu, au irau bese tarimari ġeri apostolo tarimagu ġegu ġauvei nuġanai maki eġauveini. ⁹ Iakobo (o Iames), Petero ema Ioane tu rubu duġana tarimari monai. Ġia na au ġegu ai Barau ġena namo e varevare-bara ġeġita-leaiato, benamo ġimari aroribari na au e Banabas ġeġabi-rukumato. Moġa anina tu, ġia ma nuġari mabarari ġesi ġekirato, Banabas ema au tu irau bese tarimari ġeri ai, ma ġia tu Iuda tarimari ġeri ai beġe iaġoni. ¹⁰ Guruġa sebona moġo ġai ġevinimato tu ġekirato, asi ġeri-ġari tarimari baġana tuġamaġiri e baġana vaġa-kavari ġetato. Senaġi mai veiġa tu au tauġegu na maki bana veia veġata atoni veiġana.

Paulo na Petero ekira-feiato, korana veiġa ġofaġofana eveiato nai

¹¹ Petero Antioka ġana eiagōmato neganai tu, au na ġoirana ġutu-ġutunai akira-matana matanaiaato, korana ġia na veiġa eleaiato nai. ¹² Tovotovonai Iakobo na etuġurito tarimari Petero ġenai roġosi roġo beġere laġasi neganai, Petero tu irau bese tarimari ġesi ġeġaniġani vegogoto-ġoi. Senaġi Iakobo na etuġurito Iuda tarimari ġevotuto nai, ġia tu irau bese tarimari fakari na ma eraka-veġitato. Petero irau bese tarimari fakari na eraka-veġitato, korana mero tauġaniri ġelama-vaġirini veiġana ġekorana-iaġiani tarimari, Iuda tarimari, gariri eveito nai. ¹³ Iuda tarimari kotari maki Petero ġesi ġesebonato, be Petero ġena mo veiġa ġofaġofana ġeveiato. Ma Banabas maki ġia ġeri mai ġofaġofa maġurina na, be ġia maki ġeġofa-darereato. ¹⁴ Senaġi au ġegu ġitaġitai ġia tu Vari Namona maġurina korikorinai tu asi ġerakato-ġoi naima ġia mabarabarari matari ġutuġuturi ai au na Petero akira-matana matanaiaato, akirato, “Ġoi tu Iuda tarimamu, senaġi Iuda

tarimari ġeri sene maġurinai tu asi otanuni, a ġoi tu irau bese tarimari ġeri tanu-maġurinai otanuni. Ma kara dainai tu irau bese tarimari ovaġa-naġirini, Iuda tarimari seneri ġeri taravatu lorinai beġene tanu otoni, ei?"

Iesu bevaġa-moġoniani tarimana na moġo, Barau na vei-iobukaiobuka tarimanai bekiragiani

¹⁵ Aba, ġita Iuda tarimara tu Iuda korikoriri ġerina taġorato. Ġita tu dia irau bese tarimari ġerina taġorato. Irau bese tarimari tu vei-rakava tarimari. ¹⁶ Ma ġita Iuda tarimara tu ribara, Barau na tarimarima tu dia taravatu na ekiraġirini veigari ġekorana-iaġi ginikaurini nai, ekirarini, asi ġeri vei-rakava etorini. Asiġina. Ġia tu Keriso ġenai ġeveġabidadamani naima ekirarini, asi ġeri vei-rakava etoni. Ġita maki moġesi. Keriso Iesu tavaġa-moġoniato naima Barau ekirato, asi ġera rakava etato. Dia taravatu na ekiraġirini veigari takorana-iaġi ginikaurini dainai. Asiġina. Keriso ġenai taveġabi-dadamato nai. Korana tu taravatu ekorana-iaġi ginikauani tarimana ta Barau na tu asiġina ġinavaġi beġabi-raġeani. Asiġina moġo. ¹⁷ Bema ġita Iuda tarimara tavekwaragani, taurani, Keriso ġesi bitana sebona, be Barau na bene ġabi-raġera tatonai nai tu, ġita tauġera tavevaġa-foforini, ġita tu vei-rakava tarimara. Moġa anina tu, Keriso eiagomato vei-rakava benema vaġa-baregoa ba? Asiġina ġinavaġi! ¹⁸ Bema au na mo taravatu, asi tauri ai avaġa-iaġorito dagarari, ma navaġa-ruġa ġenoġoiri atoni nai, au tu moġoni vei-rakava tarimagu, taravatu asi akorana-iaġiani. ¹⁹ Korana taravatu akorana-iaġirito-ġoi maġurinai au tu varau amaseto, be taravatu au na asi ma bakorana-iaġi ġenoġoi. Taravatu akorana-iaġiato-ġoi maġurinai au tu amaseto anina tu, Barau ġena moġo bana tanu uranai. ²⁰ Au tu Keriso ġesi ġesatauro-sebonaguto; dagara sebona tu, roġo maġuri atanuni, senaġi mai tu dia au tauġegu ġegu maġuri. Asiġina. Mai tu Keriso au nuġagu ai maġuri etanuni. Au mai tauġani nuġanai mai maġuri atanu-iaġiani maiġa tu, Barau Natuna ġenai aveġabidadamani lorinai atanuni. Mai Barau Natuna na au eura-viniguto, ma au maġuri bana ġabia ġana, tauġena ġena maġuri evini-fitoġaiato. ²¹ Au na Barau ġena namo e varevare-bara tu asi atore-veġitaiani. Asiġina ġinavaġi. Korana bema tarima ta na taravatu bekorana-iaġiani nai, vei-iobukaiobuka tarimanai beiaġoni neganai, Keriso tu bere mase-kava, asi ġena namo ta.

3

Taravatu tana korana-iaġia, ba veġabidadamai moġo bisini tanu

¹ Ġomi Galatia tarimami babomi! Iesu Keriso satauro ai ġeikoko-kauato varina tu au ġegu ġobatai, be matami ġutuġutunai akiraġi-fofori ginikauato. Ma ġomi mai tu kamara ġora tarimana na ġemi tuġamaġi bemeġa-veġonuri maia, ei? ² Au aurani, mai dagara sebona ġomi na ġokira-varagu: Ġomi na Iauka Veaġa tu taravatu ġokorana-iaġi ginikauato nai ġoġabiato, ba Keriso Varina Namona ġoseġaġiato, benamo ġovaġa-moġoniato nai ġoġabiato? ³ Ġomi tu moġoni boġo babo-korikori, ei? Ġomi maġuri variguna dabaranai raka tu Iauka Veaġa ġena seġukai ġosinaiato, maitoma ġomi ġourani, magona tauġemi ġemi kokore ai boġono ġoitaġoa ġotoni? ⁴ Be, ġomi mo meto ma midigumidigu tu ġoġoitaġo-kavarito, asi ġeri namo ta? Senaġi mo meto ma midigumidigu, au ribagu tu, asi ġoġwa-kavarito. ⁵ Ma nadanaġimi atoni, Barau na ġomi Iauka Veaġa evinimini e fakami ai nuġa-farevaġi veigari

boruri eveirini, korana ġomi na taravatu ġokorana-iaġi ginikauani nai ba? Ba Keriso Varina Namona ġoseġaġiani, benamo ġovaga-moġoniani dainai?

⁶ Ġotuġamaġi-ġenoġoi, Aberahamo ġotuġamaġia: “Ġia tu Barau na eki-raġi-toreato guruġana evaġa-moġoniato naima, Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana, etato.” ⁷ Moġesina naima boġono riba, Barau ġeġabidadama-viniani tarimari ġereġari moġo Aberahamo natuna. ⁸ Buka Veaġai etore-guineato guruġana na ekiraġiani, ekirani, ġoirai Barau na irau bese tarimari tu ġeri veġabidadama ġerina vau bekirarini, asi ġeri rakava betoni. Moġesina naima, Aberahamo ġenai Vari Namona tu ekiraġi-fofori guineato, ekirato, “Tanobara mabarabarari beseri tu, ġoi ġemuna vau vevaġa-namo beġe doġariani.” ⁹ Aberahamo na Barau eġabidadama-viniato, benamo Barau ġenana vevaġa-namo eġoitaġoato. Moġa ilailanai Barau ġenai ġeveġabi-dadamani tarimari mabarabarari tu, Barau ġena vevaġa-namo beġe ġabiani.

¹⁰ Taravatu ġekorana-iaġi ginikauani vau, Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ġetoni tarimari mabarari iatari ai tu rakava metona lelevaġina etanuni. Korana Buka Veaġai tu maġesina ekirani, “Taravatu bukanai ġetorerito guruġari asi ġekorana-iaġi vanaġi-vanaġirini tarimari iatari ai tu rakava metona lelevaġina betanuni.” ¹¹ Buka Veaġa na bevaġa-fofori ginikaua, taravatu bekorana-iaġiani tarimana Barau ġoiranai tu dia vei-iobukaiobuka tarimana. Korana “Barau beġabidadama-viniani tarimana tu vei-iobukaiobuka tarimanai beiaġoni, be bemaġurini.” ¹² Taravatu tu irau veġata, ġia tu dia veġabidadama ġenana eiaġomani. Korana Buka Veaġa ekirani, “Taravatu ekorana-iaġi ginikauani tarimana tu taravatu ġenana moġo maġuri beġabiani.”

¹³ Senaġi ġita tu taravatu ġena rakava metona lelevaġina ġenana Keriso na varau evoi-vaġirato. Ġita tu ġia tauġena na eruġa-boroġirato, benamo mo rakava meto lelevaġina tu ġia na eġabiato. Korana Buka Veaġai etoreato, ekirani, “Ġau ai ġetou-kaurini, ġemaseni tarimari mabarabarari iatari ai tu Barau na rakava meto lelevaġina etore-kauani.” ¹⁴ Keriso na ġita taravatu ġena rakava meto lelevaġina ġenana evoi-vaġirato, tauna korikori tu, Barau na Aberahamo vevaġa-namo eviniato, mo vevaġa-namo moġa tu irau bese tarimari na maki Iesu Keriso ġenana beġene ġabia uranai. Korana mo dabarai tu, Barau na ekiraġi-toreato Iaukana tu Iesu Keriso beġe vavaġa-moġoniani tarimari mabarari na maki beġe ġabiani.

Barau ġena taravatu na Barau ġena guruġatore guinena asi ilaila bekoki fitoġaiani

¹⁵ Tarikakagu mabarami, tarimarima ġera tanu-maġurinai guruġa vavaġa-ilailana ta nakiraġia. Vavaġa-ilailana tarimarima ġera kiraġitore guruġana emoġonini, benamo tavaġa-ruġaiani nai tu, mo guruġatore moġa tarima ta na asi ma bekira-fitoġaiani o iatanai guruġa boruna ta asi ma betore-kauani. ¹⁶ Barau na mo guruġatore guruġari tu Aberahamo ema Aberahamo besena sebona moġo ġeri ai ekiraġirito. Buka Veaġai etoreato guruġana tu dia maġesi ekirani, “Ġoi besemu ġutumari ġeri,” korana moġesi bere kira tu tarimarima ġutama bere kiraġiri; senaġi ġia tu ekirani, “Ġoi besemu sebona ġenai.” Mai tu tarima sebona kwariġutu moġo ekiraġiani, mo tu Keriso ġereġana moġo ekiraġiani. ¹⁷ Au na kara akiraġiani tu iniaġa: Barau ġena guruġatore guruġana Aberahamo tu evini-guineato; ma laġani sinau vasivasi ma gabana toitoi (430) evanaġiato murinai vau, Barau na

taravatu evaḡa-ruḡaiato. Ma vau ema ruḡato taravatuna na Barau ḡena guruḡatore guinena moḡa tu asiḡina ḡinavaḡi bekoki-fitoḡaiani, benamo Barau ḡena guruḡatore moḡa tu asi taunai bevaḡa-iaḡoani. Asiḡina ḡinavaḡi veḡata. ¹⁸ Bema Barau na evinirato dagarana tu taravatu bita korana-iaḡi ginikauani vau bita ḡabiani nai tu, mo bita doḡariani dagarana moḡa tu, ribara, dia ekiraḡi-toreato maḡurini bita doḡariani. Senaḡi Barau tu ḡena namo e varevare-barai eguruḡa-toreto, ma Aberahamo eviniato.

¹⁹ Bema moḡesi nai tu, kara dainai taravatu eiaḡomato? Taravatu eiaḡomato anina tu, tarimarima na Barau ḡekira-sirivaḡiato-ḡoi maḡurina, moḡa tu taravatu na bene vaḡa-fofori ginikaua. Ma Barau na mai taravatu tu dia betanu-vanaḡi vanaḡini etato. Asiḡina. Mai taravatu tu betanu-iaḡoni mo, Aberahamo natuna bemaḡurini vau bea magoni. Korana Barau ḡena mo guruḡatore tu ḡia ḡenai eveiato. Mai taravatu tu Barau na aneru ta eviniato. Benamo mo aneru na tu Barau ma tarimarima vefakari ai eruḡato tarimana eviniato. Ma mo vefakari ai eruḡato tarimana na tu, ḡita ḡerai ekiraḡi-foforiato, bitana korana-iaḡia ḡana. ²⁰ Bema tarima sebona moḡo eḡauveini nai tu, vefakai eruḡani tarimana tu asi ḡena ḡauvei. Ma Barau mainai tu ḡereḡana moḡo, e ḡereḡana moḡo eguruḡa-toreto.

Taravatu anina tu kara?

²¹ Be, moḡa tauna tu, taravatu na Barau ḡena guruḡatore guruḡana ekira-fitoḡaiani? Asiḡina ḡinavaḡi. Korana bere Barau na tarimarima taravatu ta bere viniri, benamo mo taravatu ḡenana tarima maḡuri beḡere doḡaria nai tu, moḡoni, ḡita tu taravatu korana-iaḡi-ginikauna ḡenana, vei-iobukaiobuka tarimarai bitara iaḡo. ²² Senaḡi Buka Veaḡai etoreato guruḡana na ekiraḡi-foforiani, ekirani, “Mai tanobara mabarabarana tu vei-rakava ḡena seḡuka gaburenai etanuni.” Moḡa lorina kara Barau na ekiraḡi-toreato dagarana, moḡa tu Iesu Keriso ḡenai bita veḡabidadamani vau bita doḡariani. Moḡa tauna tu, Keriso bevaḡa-moḡoniani tarimana tu Barau na ekiraḡi-toreato varevarena beviniani.

²³ Iesu ḡenai veḡabidadama maḡa roḡosi roḡo bere fofori nuḡanai, tovtovonai ḡita tu taravatu ḡena seḡuka gaburenai tatanuto-ḡoi, taravatu na ebiri-ḡaurato mo, Iesu ḡenai veḡabidadama Barau na ma ema vaḡa-foforiato. ²⁴ Be, taravatu na tu ḡita eguine-iaḡirato mo, Keriso eiaḡomato, benamo ekorito. Moḡa anina, ḡita tu Iesu ḡenai bita veḡabidadamani vau, Barau bekirani, ḡita tu asi ḡera rakava betoni. ²⁵ Initoma tu veḡabidadama ḡena nega beraḡasi, naima taravatu na ḡita tu asi ma beḡori-kaurani.

Veḡabidadamai Barau natunai bita iaḡoni

²⁶ Gomi mabarabarami tu Barau natuna, korana tu Keriso Iesu ḡenai goveḡabidadamani bene. ²⁷ Gomi babatiso ḡoḡabiato tarimami mabarami, Keriso ḡesi ḡosebonato, be Keriso nuḡanai ḡotanuni. ²⁸ Gomi mabarami fakami ai ta tu asi ḡemu irau ta. Goi tu Iuda tarimamu o irau bese tarimamu, tuḡu-rakaorakao tarimamu o fakai otanuni tarimamu, vavine o tau, senaḡi ḡomi mabarami tu sebona moḡo. Keriso Iesu ḡesi ḡosebonato nai, ḡomi mabarami tu sebona kwarigutu moḡo. ²⁹ Bema ḡomi Keriso ḡena tarimarima nai, ḡomi tu Aberahamo besena, ema Barau na ekiraḡi-toreato dagarana maki boḡo ḡabiani.

4

Vetuḡunaḡi tauna tu irau, ma natuna korikoriri maki irau

¹ Au tu inḡesi akirani: Mero misina ta, bema ḡia roḡo mero kei neganai, tamana na eviniato dagarari mabarabarari asi roḡo beḡaunarini. Aba, mo dagara mabarabarari tu ḡia ḡena fafare, senaḡi ḡia tu roḡo mero kei, naima ḡia na asi roḡo beḡaunarini. A ḡia tu tuḡu-rakaorakao tarimana kavana roḡo betanuni. ² Mo mero misina benariani tarimari, ema mo ḡena dagara beḡe ḡita-ḡaurini tarimari ḡeri veḡitaḡau gaburenai roḡo betanuni, beiaḡoni mo, tamana na ekiraḡi-toreato ḡarona bea ḡabiani. ³ ḡita maki moḡesina, roḡo mero misira e kekenira misira negari ai tu, taravatu iraurau e tanobara barauri ḡeri tuḡu-rakaorakao merora e kekenirai tiaiḡoto. ⁴ Senaḡi Barau na eviriḡiato ḡarona evotuto nai, Barau na Natuna etuḡu-iaḡomaiato, vavine ta ḡenana ema maḡurito. Barau Natuna etuḡu-iaḡomaiato maiḡa tu, taravatu ḡena seḡuka gaburenai ema maḡurito. ⁵ ḡia taravatu ḡena seḡuka gaburenai ema maḡurito korana tu, taravatu ḡena seḡuka gaburenai tatanuni tarimarimara benema voi-ḡenoḡoira, benamo Barau natunai bisini iaḡo ḡana.

⁶ ḡomi tu moḡoni Barau natuna. Moḡesi naima Barau na Natuna Iaukana etuḡu-mariḡoato, ḡita tata lorurai o nuḡarai eraka-toḡato, ma etanuni. Mo Iauka moḡa ḡita lorura ḡuturi na ekea-rosini, ekirani, “Tamagai, Tamagai!” etoni. ⁷ Moḡesi naima ḡomi toma tu dia taravatu ḡena tuḡu-rakaorakao tarimami. Asiḡina. ḡomi toma tu Barau natuna. ḡomi tu moḡoni Barau natuna lorinai, Barau na natuna bevinirini dagarari mabarabarari tu ḡomi na maki boḡo ḡabirini.

Paulo na Galatia tarimari etuḡamaḡi-baregorito

⁸ Guinenai ḡomi na Barau roḡosi roḡo boḡoro ribaia neganai, ḡomi tu ḡofaḡofa barauri ḡotoma-rakarigo vinirito-ḡoi, (ḡia tu ḡima veiveiri dagarari moḡo), ḡia ḡeri tuḡu-rakaorakao tarimari ai ḡoiḡoto. ⁹ Senaḡi toma tu, Barau boḡoma ribaia, ba nakira, Barau na ḡomi bema ribami. Ma kamasi nai tu taravatu moiramoirari, asi tauri dagarari ma ḡokorana-iaḡi ḡenogoiri ḡotoni? ḡomi ḡourani tu, maniḡeri taravatu na ma beḡene barubaru-tarimi ḡotoni, ei? ¹⁰ ḡomi tu ḡaro e ḡue, vereko ḡarori e laḡani tari ḡotuḡamaḡi-baregorini e ḡokorana-iaḡi baregorini. ¹¹ Au ḡomi ḡemi veiḡa aḡitarini tu, mai ama tuḡamaḡi-garini. Akirani, au ḡomi ḡemi ai tu, betaḡu avekwaragi-kavato banaḡu atoni.

¹² Tarikakagu mabarami, anoḡimini, au kavana boḡono vei, korana au maki taravatu aiaḡuiato nai, ḡomi kavana aveito bene. ḡomi na au ḡegu ai veiḡa rakavana ta tu asi ḡoveiato. ¹³ ḡomi maki ma ribami, au tovotovonai ḡomi Vari Namona au na aḡobata-vinimito tu, mo keve ta na eḡabiguto, benamo maninai tatanuto-ḡoi nai. ¹⁴ Aba, au ḡegu ai mo keve moḡa tu, ḡomi ḡemi ai vetovonaḡi baregona ta, senaḡi asi ḡoḡita-fitoḡaguto, e asi ḡoragakwane-moḡovaḡiguto. A ḡomi na au tu Barau ḡena aneru ta boḡoro ḡabi-raḡea ilailanai ḡoḡabi-raḡeguto. Ma au tu noḡa moḡo Keriso Iesu taḡanina korikorina noḡa ḡoveiguto. ¹⁵ ḡomi ḡemi iaku e verere maki barego. A toma tu kamasi, mo iaku e verere tu aiḡeri, ei? Mai tu moḡoni aguruḡani, mo negai bema boḡoro ura, matami ḡoḡibo-vaḡiri, benamo au ḡovinigu boḡoro si nai tu, ḡoro ḡibo-vaḡiri, benamo boḡoro vinigu. ¹⁶ Toma tu

kamasi? Guruḡa moḡoniri akira-varamini nuḡanai tu, ḡemi vetari tarimanai ma boḡo vaḡa-iaḡogu?

¹⁷ Maniḡeri ḡofaḡofa tarimari na ḡomi ḡemi ai ura tu barego lelevaḡina ḡetoreani, senaḡi ḡia ḡeri tuḡamaḡi e ura tu asi roroḡoto. ḡia ḡeri ura baregona ḡeveiani tu, ḡomi ḡai ḡemana moḡo boḡono raka-veḡita, benamo ḡia ḡeri ai beḡene ḡabi-vanaḡimi ḡetoni. Ma ḡia na beḡene ḡabi-vanaḡimi, be ḡia boḡono ura-viniri ḡetoni. ¹⁸ Vanaḡivanaḡi tarimarima namo beḡene ḡabia uranai, bita uravini-baregorini tu namo vedaurea. Ma namo bene ḡora ḡana, tarimarima bouravini-baregorini maḡurina tu, dia au ḡoiragu ai moḡo boḡono veia. Asigina. ¹⁹ Natugu, ḡomi tu au na atuḡamaḡi-kaumini. Au tu ḡomi urami ai, be noḡa vavine ma baniri na mero ḡeruḡu-vaḡirini ḡetoni nai, midigu ḡeḡabirini kavana, au midigu aḡanini. Mai midigumidigu tu baḡabi-iaḡoani mo, Keriso vetoḡana korikori ḡomi ḡemi ai bevetoreni. ²⁰ Initoma au ḡegu ura barana tu, ḡomi sevimi ai barasi ruḡa-tari, be garogu bara kefoa, bara vaḡa-kava ginikaumi. Korana au ḡomi ḡemi ai tu mai ama daradarani, asi aribani, kamasi bavaḡa-kavamini.

Hagar ma Sara

²¹ ḡomi taravatu gaburenai tanu ura-dikana ḡoveini tarimami na ḡokira-varagu. ḡomi taravatu na kara ekiraḡiani guruḡana tu ḡoseḡaḡi-ginikauani ba? ²² Buka Veaḡa tu maiḡesi etoreato: Aberhamo natuna tu ruarua, ta tuḡu-rakaorakao vavinena ḡenana emaḡurito, ma ta tu vavine fakana, dia tuḡu-rakaorakao vavinena, ḡenana. ²³ Tuḡu-rakaorakao vavinena ḡenana emaḡurito merona tu, Aberhamo e Hagar ḡegenavogoto, monana egorato. Senaḡi vavine fakana ḡenana emaḡurito merona tu, Barau ḡena guruḡatore lorinai emaḡurito. ²⁴ Mai vetoḡa maiḡeri tu guruḡa vaḡailailari veḡari moḡo. Mai vavine ruarua maiḡeri tu, Barau ḡena kiraḡitore ruarua ḡevaḡa-foforirini. Hagar tu Barau ḡena kiraḡitore ta Sinai Gorona na eiaḡomato dagarana ekiraḡiani, ma ḡia na eruḡa-vaḡirito tarimari tu tuḡu-rakaorakao tarimari. ²⁵ Mai guruḡa “Hagar” tu Arabia tarimari na Sinai Goronai ḡekiraḡiani. Ema Hagar maki toma etanuni Ierusalemna vetoḡana kavana. Korana mai Ierusalemna sitina e Ierusalemna tarimari tu tuḡu-rakaorakao tarimari. ²⁶ Senaḡi gubai etanuni Ierusalemna tu faka. Ma ḡia tu ḡita sinara. ²⁷ Buka Veaḡai tu maiḡesina ekirani, “Vavine gabanimu, mero asi oḡabini vavinemu, e mero ḡabi midiguna asi ribamu vavinemu, noiaku e noverere!

Korana tu ḡaraḡona na eiaḡuiato vavinena natuna tu ḡutuma gorogoro, ma ḡaraḡona na asi eiaḡuiato vavinena natuna tu asi vovoka.”

²⁸ Tarikakagu mabarami, ḡomi tu Isako kavana. Barau ḡena guruḡatore lorinai, Barau natunai goiaḡoto. ²⁹ Mo negai Aberhamo e Hagar ḡegenavogoto nai, egorato merona na Iauka Veaḡa ḡena segukai emaḡurito merona evaḡa-midigu midiguato, moḡesi kavana maitoma maki mo veḡa sebona eḡorani. ³⁰ Senaḡi Buka Veaḡai etoreato guruḡana tu kara etoni? ḡia tu ekirani, “Mani tuḡu-rakaorakao vavinena ma natuna ḡesi tu ḡomi sevimi na boḡono lai-veḡitari. Korana vavine fakana natuna ḡena farefare mani tuḡu-rakaorakao vavinena natuna ḡesi tu asi veḡata beḡe ḡauna-vegogoani.”

³¹ Ma, tarikakagu, ḡita tu dia tuḡu-rakaorakao vavinena natuna. Asigina. ḡita tu vavine fakana natuna.

5

Taravatu irauirauri ġeri tuġu-rakaorakao tarimari ai asi ma boġono iaġo

1 Ġita tu bitana faka uranai, Keriso na taravatu misimisiri ġerina eruġa-vaġirato. Be boġono ruġa-ġigitari. Ma tauġemi mani Iuda tarimari ġeri taravatu misimisiri e vereko irauirauri ġeri tuġu-rakaorakao tarimami ai asi ma boġono vevaġa-iaġo.

2 Ġoseġaġi! Au Paulo na akiramini, bema ġomi tauġanimi kefirri beġe lama-vaġirini nai tu, Keriso na ġita bene ruġa-vaġira ġana, kara eveiato, moġa tu asi ġena seġuka ġomi ġemi ai. 3 Ema mani deidei tauġaniri kefirri beġe lama-vaġirini tarimami tu navaġa-guruġami, ġoseġaġi. Ġomi tu taravatu mabarari misikose boġono korana-iaġi ġinikauri veġata. 4 Bema ġomi ġokirani, taravatu boġono korana-iaġi ġinikaua, be Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimami ai boġono iaġo ġotoni tu, tauġemi moġo Keriso ġenana ġoveġabi-ġerevaġini. Ema ġomi tu Barau ġena namo e varevare-bara ġenana ġoveġitani. 5 Iauka Veaġa ġena seġukai Barau ġenai taveġabidadamani, ema tavaġa-nogani, Barau na vei-iobukaiobuka tarimara benesi ġana. 6 Keriso Iesu ġesi esebonato tarimana tu tauġanina kefina ġelama-vaġiato ba asi ġelama-vaġiato tu asi ġeri irau ta; mai veiġa ruarua ġerina namo ta asi beġorani. Dagara baregona korikori tu veġabidadama, mo veġabidadama na veuravini evaġa-foforiani.

7 Ġomi tu raga-iruiru ai ġoraga-ġinikauto-ġoi. Ma kamara deikara na ġoirami easi-kouġauato, benamo toma tu guruġa moġonina asi ma ġokorana-iaġiani? 8 Mani vevaġa-ura veiġana maniġa tu dia ġomi ekeamito Barauna ġenana eiaġomani. 9 Boġono riba, farao evaġa-tuburini muramura kotuna na farao evaġa-tubu baregoani. 10 Barau ġenai ġegu tuġamaġi tu atorekau-ġwaġiġiani, korana ribagu, ġia na bevaġa-kavamini, benamo iaunega boruna ta asi ma boġo ġabi-raġeani. Mani ġomi evaġa-tuġamaġi daradaramini tarimana maniġa tu, ġena veiġa voina metona bedoġariani veġata.

11 Tarikakagu mabarami, bema au na mero tauġaniri kefirri lamavaġi veiġana inította roġo aġobata-iaġiani nai, au karase nai tu roġo ġevaġa-midigu midiguguni? Bema au na mero tauġaniri kefirri lamavaġi veiġana roġo bara ġobata-iaġia nai tu, Keriso ġevaġa-satauroato varina aġobata-iaġiani, mainana tarimarima nuġari tu asi bere vaġa-metori. 12 Ġomi ġemi tuġamaġi ġevei-veġonu veġonurini tarimari maniġeri, namona tu tauġeri na seuri beġene farari.

13 Moġoni, tarikakagu, ġomi Barau na ekeamito tu, taravatu irauirau korana-iaġiri ġerina boġono raka-faka ġana. Ma ġomi tata tu dia taravatu gaburenai ġotanuni, senaġi fakai ġotanuni. Mani fakai ġotanuni dainai tu, tauġani ġena ura rakavari boġono korana-iaġiri ba? Asiġina ġinavaġi! Ġomi tu ma veuravinimi ġesi karomi ġesi boġono vevaġa-kava, e karomi ġeri vetuġunaġi boġono iaġo-vini. 14 Taravatu mabarabarari tu taravatu guruġana sebonai moġo Barau na evaġa-iaġoato, ekirato, “Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini ilailanai.” 15 Bema ġomi tauġemi karomi tata ġesi moġo boġo vekira-ġarama ġaramani e boġo vevaneni nai tu, boġono venari, korana karomi ġesi tauġemi moġo boġo vevaġa-rakavani, benamo veġabidadama na boġo ketoni garina.

Tauġani ġena veiġa e Iauka ġena veiġa

¹⁶ Au tu iniġesina akirani: Iauka Veaġa na ġemi maġuri bene guine-iaġiri, be tauġani ġena ura rakavari asi boġono korana-iaġiri. ¹⁷ Ġita ribara, tauġani na euravini-baregorini veġari, Iauka na tu asi eura-vinirini, ema Iauka na euravini-baregorini veġari, tauġani na tu asi eura-vinirini. Ġia tauri ruarua tu ġevevaġini. Moġesina naima, ġoi na veġa namori bono veiri otoni veġari tu asi oveirini. ¹⁸ A bema ġoi Iauka na eġori-kaumuni nai, ġoi tu dia taravatu gaburenai otanuni.

¹⁹ Tauġani na euravini-iaġirini veġari tu maġeri: Mata-boraġa veġari, veġa mirori, kima veġari, ²⁰ kwaivakuku toma-rakarigo, ġora e meġameġa, vebaruvini, vevane, mama, niaraniara, arana beġene vaġa-raġea etoni veġari, veġareveġare, vevare-kirakira veġari, ²¹ dagara mata-kifakifari o mata-ġaniġani, niuniu ema ġoreġore, ma veġa irauirau maġesi kavari. Guinenai akira-toreġaumito kavana, toma maki akira-toreġaumini, maġesi veġari beġe veini tarimari tu, asiġina ġinavaġi Barau ġena Basileia nuġanai beġea raka-toġani.

²² Senaġi Iauka ġwaġwana tu maġeri: Veuravini, iaku, maino, vevaġa-gwaġiġi, veiau-namo, nuġa-namo, vetuġamaġikau, ²³ nuġa-ġavemuko o manau, ema nuġa-gwaġiġi. Maġeri veġa tu taravatu na asi ekourini, asi taravaturi. ²⁴ Keriso Iesu ġena tarimarima korikori vetoġana tu maġesi: Ġia tu tauġani na eġabiraġe-baregorini dagarari e euravini-iaġirini dagarari mabarabarari eikoko-kaurito satauro tuġunai Keriso ġesi.

²⁵ Bema ġita Iauka Veaġa na ġera maġuri eguine-iaġirini nai tu, Iauka Veaġa ġena dabarai maki bisini raka. ²⁶ Ġita tauġera asi sivekiraġi-varaġevaraġe, e karora nuġari asi sivei-barubaruri, ema karora tata ġeri ai dagara tari moġeri asi simata-ġaniġani-iaġiri.

6

Ekalesia karomi ġesi boġono vevaġa-kava

¹ Tarikakagu mabarami, bema fakami ai tarima ta na veġa eleaiani ġoġitaiani nai tu, Iauka Veaġa na ġemu maġuri eguine-iaġiani tarimamu na nuġamu ma manauna ġesi bono vaġa-kavaia, ġena maġuri bono toto-iobukaia maia. Senaġi ġoi tauġemu maki bono venari. Asi namo Satani na ġoi maki beriba-ġanimuni ġesi. ² Karomi tata ġesi boġono vevaġa-kava, ġemi meto boġono ġwa-barabarari, korana moġesi boġo veini tu, Keriso ġena taravatu boġo korana-iaġi ġitakauani. ³ Bema tarima ta tauġena bevetuġamaġini, ġia tu tarima korikori betoni, a nuġanai ġia tu asi ġeiviani tarimana. Ġia tu tauġena kekei moġo eveġofaġofa-iaġini kekei. ⁴ Tarimarima mabarari tu tata ġeri veġa e maġuri beġene vetau-ġinikauri. Benamo moġa murinai vauro tata ġia tauġena ġena maġuri namona iakuna bene vei. A dia ġia ġena maġuri namona tarima ta ġena maġuri ġesi bene vaġa-vetovoa. ⁵ Korana tu tarima tata ġereġana na ġena maruna metona bene ġwaia.

⁶ Tarima ta deikara riba eġabini Barau ġena guruġai tarimana tu, ġia ġenai kara etanuni dagarari kota ġena vevaġa-riba tarimana bene varevare-vinia.

⁷ Tuġamaġi kerereri na asi beġene ġabimi. Barau tu asi boġo ġofaiani. Tarimarima tu kara ġuena evaroani, benamo moġa ġwaġwana ġereġana moġo eġabiani. ⁸ Tauġani ġena ura rakavari ekorana-iaġirini tarimana tu, tauġani ġena ura rakavari ġerina maġuri rakava kwaikwaina e mase bedoġaririni. A Iauka Veaġa ġena veġa namori ekorana-iaġirini tarimana tu, Iauka Veaġa ġena veġa namori ġerina maġuri vanagivanaġi beġabiani.

⁹ Moġesina naima veġa namori veiveiri ai asi bitana gau. Korana veġa

namori veiveiri asi bita vaḡa-ketoani nai tu, kwakwa negana korikorinai tu ḡaniḡani bita kwa-dogʻarini. ¹⁰ Moḡa lorinai ḡita ḡera mai nega namonai tu tarimarima mabarabarari ḡeri ai veiḡa namori bisini veiri. Ma mai veiḡa namori tu Keriso ḡenai ḡeveḡabidadamani besena mabarabarari ḡeri ai tu bisini veiri veḡata.

Dia kefi lamavaḡi ḡenana maḡuri boḡoitaḡoani

¹¹ Mai fefa tu au tauḡegu na batorea ḡomi ḡemi. Ḡoḡitaiani, mai guruḡa-matari baregori atorerini mai fefai. ¹² Goseḡaḡi, ḡomi tauḡanimi kefiri beḡene lama-vaḡiri guruḡari ḡevei-gwadarini tarimari, manigeri tu tauḡani murika na dagarari koriri ḡevekokoroku-iaḡirini tarimari. Mani tarimarima manigeri tu Keriso ḡena satauro dainai beḡe vaḡa-midigu midigurini garinai manigeri beḡe. ¹³ Tauḡaniri kefiri ḡelama-vaḡirini tarimari na taravatu tu asi ḡekorana-iaḡiani. A ḡia tu ḡeura-baregoni, ḡomi tauḡanimi kefiri beḡene lama-vaḡiri ḡetoni. Ḡia ḡeura-dikani tauna korikori tu, ḡomi tauḡanimi kefiri beḡe lama-vaḡirini nai, beḡene veiavi ḡana. ¹⁴ Au dagara ta vekokorokuna tu asiḡina ḡinavaḡi haveini, a au tu ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena satauro moḡo havekokoroku-iaḡiani. Korana mai satauro ḡenana tanobara dagarari au ḡegu ai tu ḡemaseto satauro tuḡunai, ema au maki tanobara dagarari ḡeri ai tu amaseto satauro tuḡunai. ¹⁵ Mero tauḡaniri kefiri ḡelama-vaḡirini nai, namo ta asi beḡorani, ema mero tauḡaniri kefiri asi beḡe lama-vaḡirini nai, maki namo ta asi beḡorani. Korana dagara baregona sebona Barau ḡenai tu, Barau na tarima variḡu geragerarai evaḡa-iaḡorani. ¹⁶ Mai maḡuri maḡa beḡe tuḡamaḡiani e beḡe korana-iaḡiani tarimari tu Barau ḡena tarimarima o Isaraela tarimari korikori; ḡia iatari ai maino e vevetuḡaḡwa bene tanu.

¹⁷ Maitoma beiaḡoni, tarima ta na au meto asi ma bene vinigu, korana Iesu ḡebaru-viniani tarimari na ḡekwariguto, be ḡegu giri tauḡanigu ai aḡwarakaorini, moḡeri na ḡevaḡa-foforinai, au tu Iesu Vereḡauka ḡena vetuḡunaḡi tarimana korikorina.

¹⁸ Tarikakagu mabarami, ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena namo ma varevare-bara ḡomi mabarami iaukama ḡesi bene tanu. Amen.

PAULO ĜENA TORETORE EFESO EKALESARI ĜERI

Efeso vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu Romai dibura numanai etanuto-ĝoi nuĝanai etoreato (Apostolo 28). Mai fefa tu betaĝu laĝani 60 o 61 ai etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai. Mai fefa anina baregona tu, “Ekalesia doĝorona tu Keriso Tauĝanina,” ema mai fefa ĝeĝori-kauani siriri tu karoa 4:1-4.

Paulo na mai fefa etoreato ĝena ura baregona tu, Efeso ema Asia Keina (o Asia Minor) mabarana nuĝanai maki Iesu Keriso ĝevaĝa-moĝoniani tarimari, 1) ĝeri veuravini ema veĝabidadama Keriso ĝenai ma beĝene tore-sirivaĝia ĝana; 2) bene launaĝiri, tarima guinena ma ĝena maĝuri rakavari ĝesi beĝene koki-fitoĝaia, ma tarima variĝu geragerana beĝene tore-kaua; 3) bene vaĝa-ribari, Keriso tauĝanina nuĝanai Iuda tarimari ema irau bese tarimari tu sebona moĝo, asi ĝeri irau ta; 4) Keriso ema ekalesia doĝorona nuĝari ai kara vekuretoĝana etanuni bene vaĝa-foforia ĝana.

Paulo na mai fefa tu maĝesina eboioĝaiato:

1. Ĝita ĝera farefare ĝena barego Keriso ĝena maĝuri nuĝanai - karoa 1-3
2. Ĝita Keriso ĝena maĝuri nuĝanai tu aiĝesina bitana tanu - karoa 4-6

¹ Au Paulo, Barau ĝena ura lorinai Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu ai aiaĝoto. Mai fefa tu Efeso ai Barau ĝena veaĝa tarimami, Keriso Iesu ĝenai ma ĝemi vetuĝamaĝikau tarimami, atore-vinimini. ² Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara e maino ĝemi ai bene tanu.

Keriso ĝena maĝuri nuĝanai Barau na namo iauka rekenai evinirani dagarari

³ Barau, ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana, sivaĝa-raĝea, korana Keriso ĝesi tasebonato maĝurina nuĝanai, ĝia na iauka rekenai gubai ĝetanuni dagarari namori moĝeri mabarari ĝita evinirato. ⁴ Tanobara roĝosi rogo bere veia ĝaronai veĝata, Keriso na vevaĝa-maĝuri ĝauveina beveiani bakunai, Barau na ĝita ĝia ĝena eĝabi-virigirato. Ĝita eĝabi-hidirato tu, ĝia ĝoiranai bitana veaĝa e asi ĝera vei-rakava ta bitana tanu ĝana. Barau ĝena veuravini lorinai, ⁵ ĝia na mai maĝuri eboioĝa-guineato, ekirato, ĝita tu Keriso ĝenana ĝia natunai bevaĝa-iaĝorani. Mai tu ĝia tauĝena ĝena nuĝa-namo ai ĝena ura eveiato veĝana. ⁶ Barau ĝena namo e varevare baregona marevana namo vedaureana sivaĝa-raĝea. Korana mai namo e varevare-bara maĝa tu Barau na ĝita evini-kavarato moĝo, euravini-baregoani merona, Iesu Keriso, ĝena maĝuri nuĝanai.

⁷ Ĝita tu, Keriso emaseto nai, rarana na evoi-ĝenoĝorato, e ĝera rakava maki etuĝamaĝi-fitoĝarito. Mai tu Barau ĝena namo e varevare-bara namo vedaureana veĝana, ⁸ ĝita ĝerai barego lelevaĝi evaĝa-foforiato, ema iaunega e tuĝamaĝi-faka evinirato. ⁹ Barau ĝena ura Keriso ĝenana beveiani veĝana tu vekuretoĝa, senaĝi tauĝena ĝena nuĝa-namo ai ĝita evaĝa-ribarato. ¹⁰ Mai Barau ĝena ura o boioĝa maĝa tu ekiraĝi-toreato ĝarona beĝabiani vauro bevaĝa-foforiani. Mo tu gubai ĝetanuni dagarari e tanobarai ĝetanuni dagarari mabarari Keriso kwakuna koranai beĝabi-vegogorini. Benamo Keriso na moĝeri dagara mabarari beguine-iaĝirini.

11 Ġita tu Keriso bakunai Barau na ġena eġabi-viriġirato, tauġena na tovotovonai veġata eboioġaiato ilailanai. Ma dagara mabarari maki ġia tauġena na eura-iaġirni dabarari ai eġauvei-iaġirini. 12 Moġa lorinai ġai Iuda tarimama, deiri Keriso ġavaġa-moġoniato ma ġenai ġavetuġa-maġikau-quineto tarimama na Barau marevana baregona baġana vaġa-raġea.

13 Ma ġomi irau bese tarimami na maki mai guruġa moġonina tu ġovaġa-moġoniato, mo tu Barau na ġomi bevaġa-maġurimini Varina Namona guruġana. Ġomi mai guruġa ġoseġaġiatio nai tu, ġovaġa-moġoniato, benamo Keriso ġenai ġovetuġamaġikauto. Moġesina naima Barau na ġomi maki ġia ġena tarimarimai evaġa-iaġomito. Barau na ġomi eġabi-raġemito vetoġana ġemi ai eveiatio tu, Iauka Veaġa, ekiraġi-toreato Iaukana, evinimito. 14 Ġita na Iauka Veaġa tu varau taġbiatio, moġesi naima ribara, Barau na ġena tarimarima ġeri ekiraġi-toreato dagarana tu ġita na maki bita ġabiani. Initoma tu roġo tavenarini, beiaġoni mo, Barau na ġena tarimarima beġabi-iaġorini ġia sevina ġana. Barau marevana baregona sivaġa-raġea.

Paulo ġena ġauġau

15 Moġesina naima, au tu Iesu Vereġauka ġoġabadadama-viniani e Barau ġena tarimarima veaġari ġoura-vinirini varina ama seġaġiatio ġarona na veġata, 16 Barau tanikiu-vinina ġomi bakumi ai tu asi avaġa-magoani, e iatami ai aġauġauni. 17 Akirani, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena Barau na iaunega ema vevaġa-fofori Iaukana bene vinimi, be Barau boġono riba-ginikaua. Barau tu Tamara, ma ġia marevana ma mamana tu iaru-korokoro. 18 Ma Barau anoġiani, akirani, ġemi tuġamaġi mama bene vinimi, ġena vevaġa-namo irau vedaureana, voina baregona dagarana boġono ġabia uranai ekeamito ġotuġamaġikauani, moġa tu boġono riba-ginikaua. Be Barau ġena tarimarima veaġari na dagara namo vedaureari beġe ġabirini, moġeri tu boġono ribari. 19 Ema Barau tavaġa-moġoniani tarimara nuġarai Barau ġena seġuka iaru-korokorona eġauveini maġa maki boġono ribaia. Barau ġena mai seġuka maġa ġena ġauvei kokorena tu barego lelevaġi. 20 Ġia na tu mai seġuka kokorena Keriso ġenai evaġa-foforiatio nai, Keriso mase na evaġa-varigisi ġenoġiatio, e gubai ġia ġimana aroribanai evaġa-tanuato. 21 Keriso tu monai tuġunai etanuni e evereni. Ġia tu iauka rakavari mabarari, ġevēiġaġauni iaukari, e ġeri maoro barego lelevaġi iaukari, e ma ġeri seġuka iaukari, ma seġuka lelevaġi aneruri, ema ara ġekiraġirini arari mabarari iata-raġeri ai evereni. Mai tu dia mai tatanuni neganai moġo, asiġina, mai tu ġoirai vau mani eiaġomani neganai maki ġia tu bevereni veġata. 22 Barau na dagara mabarari Keriso kwakuna fanafanana gaburenai etorerito, e Barau na ġia tu ekalesia mabarana bene debaia etato. 23 Ekalesia tu Keriso tauġanina. Ma mai tauġanina maġa tu Keriso tauġena ġena maġuri na evaġa-vonu-raġeato, ema dagara mabarari maki gabu mabarari ai evaġa-vonurito.

2

Barau na Keriso ġesi ma bevaġa-maġurirani

1 Guinenai ġomi iaukami tu mase ġotanuto-ġoi, korana ġemi kira-sirivaġi e veġa rakavari ai bene. 2 Mo negai ġomi na mai tanobara ġena veġa rakavari ġoveirito-ġoi, ema iauka rakavari eġita-ġaurini iaukana ġokorana-iaġiatio-ġoi. Mai veġitaġau iaukana maġa ġena basileia o veġitaġau seġukana tu barego lelevaġi guba e tanobara fakari ai. Ma ġia toma tu Barau

asi ġeseġaġi-viniani tarimari nuġari ai etanuni e eġauveini. ³ Guinenai ġita mabarara maki ġia kavana taveito-ġoi, tauġani ġena veiġa rakavari tavaġa-moġonirito-ġoi. Tauġanira e nuġara ġeri ura e tuġamaġi rakavari takorana-iaġirito-ġoi. Moga lorinai ġita maki tarimarima kotari kavari Barau ġena baru baregona tu ġita iatarai etanuto-ġoi.

⁴⁻⁵ Moġoni, ġita iaukara tu mase ġera kira-sirivaġi lorinai, senaġi vevetuġaġwa-bara Barauna ġena veuravini barego vedaurea lorinai, Keriso ġesi ma evaġa-maġuri ġenoġoi-sebonarato. Boġono riba, ġita tu Barau ġena namo e varevare-bara moġo bakunai evaġa-maġurirato. ⁶ Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai, ġita tu Barau na Keriso ġesi mase na evaġa-varigisi sebonarato, ma Keriso ġesi ġena vere seanai evaġa-tanu sebonarato ġuba vanuġanai. ⁷ Moġesi eveito korana tu, ġoirai ġia ġena veiau-namo vetoġana, ġena namo e varevare-bara barego lelevaġina ġerana bene vaġa-foforia uranai. Mai Barau ġena veiau-namo vetoġana, ġena namo e varevare-bara na efororito maiġa tu, Keriso Iesu ġesi tasebonato nuġanai, ġita ġerai evaġa-foforiato.

⁸ Gomi tu ġemi veġabidadama ġenana Barau na ġena namo e varevare-barai evaġa-maġurimito. Gomi tu dia tauġemi ġemi kokore na ġovevaġa-maġurito. Asiġina, mai tu Barau ġena varevare ġita evinirato. ⁹ E dia ġomi ġemi ġauvei dairi ai voimi ġoġabiato dagarana, be moġa veiavina tarima ta asi bene vei. ¹⁰ Ġita tu Barau ġimana veiveina tarimara. Barau na Keriso Iesu ġenana tarima varigurai evaġa-iaġorato, ġauvei e veiġa namori bisini veiri ġana. Mai ġauvei e veiġa namori tu Barau na varau erovina-torerito, ġita na bisini veiri ġana.

Keriso na bese ruarua evaġa-sebonarito

¹¹ Ġomi boġono tuġamaġi, guinenai ġomi irau bese tarimami Iuda tarimari na ġekiraġimito-ġoi “kefimi asi lamavaġi tarimami”. Iuda tarimari tauġaniri kefiru tu lamavaġi. Ġia na mai mero tauġaniri kefiru lamavaġi veiġana tu tauġeri ġimari na ġeveiani veiġana. ¹² Boġono tuġamaġi, ġomi mo negai Keriso ġesi tu ma fakami, e Isaraela besena nuġanai maki ġomi tu vanuġa boru tarimami nai asi ġeġabi-raġemito, ema Barau ġena kiraġitore eveirito nuġanai, eguruġa-toreto dagarari maki ġomi na tu asi boġo doġaririni. Ema ġomi mai tanobara nuġanai tu asi ġemi Barau ema dagara namona ta ġoirai asi ġotuġamaġi-kauani. ¹³ Ġomi guinenai tu manaġa rakava, senaġi toma Keriso Iesu ġesi ġosebonato nai, ġoma kavinaġito Barau ġenai. Gomi Keriso rarana na ema ġabi-kavinaġimito.

¹⁴ Korana Keriso tauġena tu ġita ġera maino evaġa-ġoraiani tarimana. Ġia na ġita bese ruarua bese sebonai moġo evaġa-iaġorato. Korana ġai Iuda besena ema ġomi irau bese tarimami vekaravari ġita evare-kirarani kobena tu Keriso tauġanina satauro ai emaseto nai evare-kiraiato, benamo evaġa-rakava-ġosiġosiato. ¹⁵ Ġia na Mose ġena taravatu nuġanai velaunaġi guruġari ġetanuni dagarari mabarari maki erovorito. Keriso na mo veiġa eveiato anina tu, ġia ġena ura ġita bese ruarua ġerana ġia tauġena ġesi bene vaġa-sebonara, tarima variguna sebona moġo bene veia ġana; ema ġita fakarai maki maino bene vaġa-ġoraia ġana. ¹⁶ Ġia satauro ai emaseto korana tu, mai bese ruarua tauġani sebonai moġo bene vaġa-sebonari, benamo Barau ġenai ma bene ġabi-ġenoġoiri ġana. Ema ġia fakari ai ġeri veiau-rakava maki, satauro ai emaseto nai, evaġa-koririto.

¹⁷ Keriso eiaĝomato tu, maino varina ema ĝobata-iaĝiato. Mai maino varina ĝomi irau bese, Barau ĝesi fakami manaĝa tarimami ĝemi, e Iuda tauri, Barau ĝesi fakari kavinaĝi tarimari ĝeri, ema vari-fluato. ¹⁸ Ĝita mabarara, irau bese tarimami e Iuda tarimama, tu Keriso ĝenana Iauka sebona nuĝanai moĝo Tamara ĝenai bita iaĝoni.

¹⁹ Tauna moĝa, ĝomi toma tu dia tanukau e vanuĝa boru tarimami. Asiĝina, toma ĝomi tu Barau ĝena tarimari ĝesi vanuĝa sebona e Barau ĝena numa tarimami. ²⁰ Ĝomi tu numa, fore iatanai ĝeraĝarini kavana. Barau na ĝomi tu apostolo tarimari e peroveta tarimari iatari ai eraga-kaumito, ma Keriso Iesu tu ĝemi numa daigunina o duĝuna forena baregona. ²¹ Keriso ĝena maĝuri nuĝanai mo numa ĝauna mabarana evaĝa-tubu-tubukau ĝinikauato, ma ebaregoni Rubu Veaĝai eiaĝoni Vereĝauka ĝena maĝuri nuĝanai. ²² Keriso ĝesi ĝosebonato nai, ĝomi maki Barau na tarimarima tari ĝesi eĝabi-vegogomini, benamo Barau ĝena tanu numanai ĝoiaĝoni Iauka nuĝanai.

3

Paulo ĝena ekalesia ĝauveina irau bese tarimari fakari ai

¹ Tauna moĝa, au Paulo na Vari Namona ĝomi irau bese tarimami ĝemi aĝobata-iaĝiani ĝaramanai, dibura numai atanuni maiĝegu. Au tu Keriso Iesu ĝena dibura tarimanai iaĝoto, ma ĝomi iatami ai Barau ĝenai aĝurigurini. ² Au atuĝamaĝini, ĝomi tu varau ĝoseĝaĝito, au Barau na ĝena namo lorinai mai ĝauvei eviniguto, Vari Namona, varevare-bara varina, ĝomi irau bese tarimami ĝemi bana ĝobata-iaĝia ĝana. ³ Mai vari vekuretoĝana, (mai tu ĝomi irau bese tarimami maki Barau ĝena tarimarimai ĝoiaĝoto varina), Barau na au ĝegu ai evaĝa-foforiato. Mai vari maiĝea tu kotuna varau batorea ini fefa nuĝanai. ⁴ Mai fefa maiĝa boĝo iaviani nai tu, boĝo riba-maoroni, au Keriso varina vekure-toĝana tu ma ribagu. ⁵ Barau na mai vari vekuretoĝana maiĝa guinenai ĝetanu-iaĝomato-ĝoi tarimari tu asi evaĝa-ribarito. Senaĝi toma tu Barau na Iauka Veaĝa ĝenana ĝena apostolo veaĝari e peroveta tarimari veaĝari ĝeri ai ema vaĝa-foforiato.

⁶ Mai vari vekuretoĝana Barau na ema vaĝa-foforiato varina tu maiĝa: Irau bese tarimari maki Vari Namona ĝenana Iuda tarimari ĝesi bese sebonai e taugani sebonai moĝo beĝe iaĝoni. Benamo mabarabarari na Barau na ekiraĝi-toreato dagarana Keriso Iesu ĝenana beĝe ĝabiani. ⁷ Barau ĝena namo e varevare-bara lorinai, mai Vari Namona maiĝa bana varifu-rakao rakaoa etato. Barau ĝena mai namo e varevare-bara varevarena tu ĝia ĝena seĝuka eĝauveini ĝenana au eviniguto. ⁸ Aba, au tu Barau ĝena tarimarima mabarari ĝeri dokodokona tarimagu, senaĝi Barau na ĝena namo lorinai mai ĝauvei eviniguto, irau bese tarimari ĝoirari ai Vari Namona bana ĝobata-iaĝia etato. Mai Vari Namona maiĝa tu Keriso ĝenai maĝuri e dagara namo vedaureari tarimarima taugera na asi bita ĝoitaĝorini dagarari ekiraĝirini. ⁹ Ema tarimarima mabarari ĝeri ai bana kiraĝi-fofori ginikau, Barau ĝena ura e boioĝa tu, irau bese tarimari maki ĝeri vevaĝa-maĝuri taunai bene iaĝo. Mai bologo o tuĝamaĝi maiĝa tu tanobara evesinato monana veĝata dagara mabarari eveiriĝo Barauna ĝenai vekuretoĝa etanuni. ¹⁰ Barau ĝena tuĝamaĝi tu, maitoma vauro ekalesia ĝenana ĝia ĝena iaunega e tuĝamaĝi irauirauri, ĝeveĝitaĝauni iaukari e ĝeri maoro barego lelevaĝi iaukari ĝeri ai bene vaĝa-foforiri etato.

Mai iauka maigeri tu guba fakanai ġetanuni iaukari. ¹¹ Mai tu Barau ġenai vanaġivanagi etanuni boioġana. Barau na mai ġena boioġa maigā tu ġita ġera Vereġauka Keriso Iesu ġenana vauro ema vaġa-foforiato. ¹² Ġita tu Keriso ġena maġuri nuġanai tatanuni, ema ġia ġenai taveġabidadamani lorinai, Barau sevina ġana tu asi garina ġesi e nuġara gwaġiġi bita raka-kavini. ¹³ Moġa lorinai au ġegu ura baregona tu asi boġono tugamaġi-moiramoira, au amidigu-midiguni nai. Au midigu-midigu aġoitaġoni tu, ġomi namo boġono ġoitaġo ġana.

Paulo Efeso ekalesiari ġeri eġauġauto

¹⁴ Au na moġeri mabarari Tamara na eveirito dagarari atuġamaġirini nai, ġoiranai avetui-tarinai ma aġuri-ġurini. ¹⁵ Ġia tu bese sebona tarimari gubai e tanobarai ġetanuni Tamari. Ma ġia na mai bese sebona arana eturaiato. ¹⁶ Barau mamana marevana tu irau veġata ma barego lelevaġi naima, au na anoġiani, akirani: Ġia ġena mama marevana asikeikeina na ġia tauġena Iaukana ġenana seġuka bene vinimi, be nuġami e iaukami bene vaġa-kokoreri. ¹⁷ Korana mo dabarai tu Keriso maki ġemi veġabidadama lorinai, be ġomi nuġami ai betanuni. Ema Barau anoġiani, ġomi maki ġau ġokana e lamuna tano nuġana ġana ġevarigoni, benamo ġevelamulamu-tarinai nai, ġau tano iatanai eruġa-gwaġiġini ilailanai, ġomi maki moġesina nuġami veuravini na bene vaġa-vonuri, be veuravini ai boġono ruġa-gigitari. ¹⁸ Be Barau ġena tarimarima veaġari mabarari ġesi Keriso ġena veuravini barego lelevaġina, rababana, e maukana, e varaġena, ema dodokuna boġono ribaia, ¹⁹ ema boġono riba, mai Keriso ġena veuravini tu riba mabarari maki evanaġirini. Mai veuravini boġono ribaia, be Barau tauġena ema ġena maġuri mabarana na ġomi bene vaġa-vonuvonu-raġemi.

²⁰ Barau ġena seġuka ġita ġerai eġauveini tu, dagara barego lelevaġiri eveirini; ġita na ġia tanoġiani dagarari ema ġita na tatuġamaġirini dagarari mabarari maki evanaġirini. ²¹ Moġa lorinai ġita ekalesia nuġanai tari-mara e Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai tarimarimara ġuruna ġuruna na mabarabarara na Barau moġo bitana vaġa-raġea vanaġivanagi. Mai tu guruġa moġonina. Amen!

4

Ekalesia mabarara tu Keriso nuġanai tauġani sebona

¹ Au Paulo tu dibura numai atanuni, korana Vereġauka vetuġunaġina aiaġo-viniani nai. Au na ġomi alaunaġimini, Barau na ekeamito maġurinai moġo boġono tanu, boġono tanu-namonamo moġo. ² Karomi vekaravari ai ġomi tu boġono vetore-varigō, ema manau ai boġono tanu, boġono vevaġa-gwaġiġi. Ma karomi tari na veiġa ġelearini nai tu, veuravini ai nuġami boġono vaġa-gwaġiġiri karomi ġeri ai, be karomi tata ġesi asi boġono vebaru-vini, a boġono veiau-namo moġo. ³ Ġita tu Iauka Veaġa na eġabi-vegogorato, be tasebonato, ma maino varona na ebaru-vegogorato, be maino ai tatanuni. Moġa lorinai mai tasebonato ma maino ai tatanuni maġurina maigā tu boġono kokore, be boġono ġabi-gigitaria.

⁴ Ġita mabarara tu tauġani sebona moġo, ema Iauka maki sebona moġo ġerai etanuni. Ma Barau na ġomi ekeamito maki dagara sebona moġo uranai ekeamito, ma ġita toma tu mo dagara sebona moġo tatuġamaġi-kauani, (mo tu maġuri vanaġivanagi). ⁵ Vereġauka sebona etanuni, veġabidadama sebona etanuni, babatiso veiġana sebona moġo etanuni.

⁶ Barau maki sebona etanuni, ma ġia tu ġita mabarabarara Tamara; e ġia tu

barego ma tarimarima mabarara iata-raġerai etanuni, eġita-ġaurani, ema tarimarima mabarara fakarai eġauveini, ma tarimarima mabarara nuġarai etanuni.

⁷ Ma ġita tata tu Keriso na varevare evinirato, ġia ġena namo e varevare-bara ilailari ai bene vinira etato kavana. ⁸ Moġesina naima Buka Veaġai Keriso varina maiġesi ekirani,

“Ġia guba ġana ma evaraġeto nai tu, dibura tarimari ebarubarurito, benamo ġia murinai evaġa-rakarito, ma eġori-kaurito, benamo tarimarima varevare evinirito.”

⁹ Mai guruġa, “Ġia ma evaraġeto,” anina tu kara? Mai guruġa, “Ġia ma evaraġeto,” na ġita evaġa-ribarani, Keriso tu dia evaraġeto moġo. Asigina. Ġia tovotovonai tu tanobara gabigabina ġana roġo evarigoto. ¹⁰ Mo evarigoto tarimana moġa, ġereġana guba mabarari tu evanaġirito, ġia tu tuġuna vanigerena ġana evaraġeto. Ġia moġesi evaraġeto anina tu, guba e tanobara mabarana ġia na tauġena Iaukana na bene vaġa-vonua ġana.

¹¹ Ma ġia tauġena na kotari tu apostolo ġauveina evinirito, (mai tu ekalesia vaġa-ruġana ġauveina), tari tu peroveta ġauveina evinirito, tari tu evanelia ġauveina evinirito, tari tu ekalesia nari ġauveina e Barau ġena guruġa vaġa-riba-iaġina ġauveina evinirito. ¹² Moġeri ġauvei evinirito tauna korikori tu, Barau ġena tarimarima veaġari bene rovina-toreri, ġena ġauvei beġene veiri, e Keriso tauġanina beġene vaġa-tubu ginikaua, ¹³ bene iaġo mo, ġita ġera veġabidadama ema ġera riba Barau Natuna ġenai beġea baregoni e bita sebona-korikorini, benamo bita barego-ginikauni, ema Keriso ġena veiġa e maġuri mabarana maki ġita na bita ġabiani.

¹⁴ Benamo mo dabarai ġita tu dia mero raraka-rarakari kavari, be vevaġa-riba iraurauri na e tarimarima ġeri iaunega ġofaġofari na ema tuġamaġi rakavari na asi beġene ġofa-iaġora e ġofa-iaġomara; noġa moġo ġasi iavara ema ureure na ekwari-iaġoani ekwari-iaġomaiani kavana.

¹⁵ Senaġi ġita tu veuravini ai guruġa moġoniri bitana kiraġi, be Keriso ġena maġuri nuġanai dagara mabarari ai tu bitana barego. Keriso tu ġita edebarani. ¹⁶ Keriso tu tauġani debana, ma tauġani mabarana tu ġia ġena seġukai legana tata ġia na etorerito gaburi ai ġeġauveini. Ma ġia ġena seġukai komukomuri evaġa-tubukau gwaġiġirini varovarori na turigā komukomuri evaġa-tubutubu-kaurini, ema evaġa-tubutubukau gigitaririni. Benamo monana tauġani legana iraurau tauġani nuġanai tata ġena ġauvei ġeveiani, benamo tauġani ebaregoni, ema ma veuravinina ġesi tauġena etubu-baregoni.

Barau ġena doġoro tarimari ġeri tanu dabarana

¹⁷ Tauna moġa, au aurani, mai guruġa ta nakira-varami Vereġauka arani. Au ġegu ura baregona, ġomi tu roġo mukunai ġetanuni tarimari ġeri tanu maġurinai tu asi ma boġono tanu-ġenoġoi. Korana ġia ġeri tuġamaġi tu asi aniri dagarari ġeri ai ġetorerini. ¹⁸ Ġia ġeri tuġamaġi tu mukuna furufuru, be asi ġeri tuġamaġi-faka dabarari. Barau ġena maġuri ai maki ġia tu murikanai ġetanuni, korana ġia tu asi ribari ġeri nuġa-bubu ai bene. ¹⁹ Ġia tu veiġa namori mamiraġiri ema veiġa rakavari mamiraġiri maki asigina ġinavaġi ġemami-raġirini. Ġia tu tauġeri ġevevini-ftoġato rakava ġena, veitaġuitaġui dabarari ai ġerakani e mata-boraġa veiaġari ġeuravini-baregorini.

²⁰ Senaġi ġomi na Keriso ġena maġuri tu dia moġesina ġoribaiaato. ²¹ Ġomi na ġia varina tu moġoni ġoseġaġiato, ema Iesu ġena maġuri nuġanai guruġa

moĝonina Iesu ĝenai etanuni tu ĝevaĝa-riba-iaĝimito. ²² Ĝevaĝa-ribamito tarimari ĝekirato: Ĝemi maĝuri guineri boĝono koki-fitoĝari, dabuĝa guineri ĝokoki-fitoĝarini kavana. Mo tu tarima ĝuinenana ĝekiraĝiatio. Ĝia tu dagara tari na ĝeĝofaiani, ma moĝeri mata-ĝaniganiri ai be erakava-kwaikwaini. Ĝia tu boĝono koki-fitoĝaia. ²³ Be ĝemi tuĝamaĝi mabarana ma bene veiareva-ĝenoĝoi. ²⁴ Ema tarima variĝuna ma boĝono riĝo-kaua, dabuĝa variĝuna ĝoriĝo-kauani kavana. Mai tarima variĝuna tu Barau ilailana iobukaioibuka e veaĝa eveiatio.

²⁵ Moĝa lorinai ĝomi tata na veiaĝa ĝofaĝofari ĝemina boĝono tore-veĝitari, benamo sevimi tarimari ĝesi guruĝa moĝoniri moĝo boĝono kiraĝi. Moĝesi boĝono vei, korana ĝita mabarara tu tauĝani sebona legana tata. ²⁶ Boĝo baruni, senaĝi vei-rakava tu asi boĝono vei; e ĝemi baru asi bene iaĝo mo, ĝaro benea keto-firiĝo. ²⁷ Diabolo faka ta asi boĝono vinia. ²⁸ Elemani tarimana asi ma bene lema-ĝenoĝoi, a bene iaĝo, benea ĝauvei. Ĝia tauĝena ĝimana na ĝauvei namori bene veiri, be bene ĝoitaĝori dagarari kotari tu asi ĝeri-ĝari tarimari bene vaĝa-kava-iaĝiri. ²⁹ Bokami na guruĝa rakavari asi beĝene raka-roŝi. Senaĝi vevaĝa-kokore guruĝari moĝo boĝono kiraĝi, moira tarimari vaĝa-kavari ĝana, be beĝe seĝaĝirini nai, kokore beĝene ĝabi. ³⁰ Ema Barau ĝena Iauka Veaĝa asi boĝono vaĝa-nuĝa-metoea. Korana Iauka Veaĝa tu Barau ĝena vetoĝa o maka ĝomi ĝemi ai etanuni. Moĝa anina ĝomi tu ĝia ĝena. Mani maka ĝomi ĝemi ai tu betanuni, beiaĝoni mo, Barau na ĝomi bevaĝa-maĝuri korikorimini ĝarona. ³¹ Nuĝa ĝirimaĝirima, baru e baru-rakavarakava, vevane ema vevaĝi, e tarima vaĝa-rakavari tuĝamaĝiri, ema guruĝa rakavari mabarari boĝono tore-veĝitari ĝemina. ³² Karomi ĝesi boĝono veiau-namo ema boĝono veveura-vini. Tata karomi ĝeri ai veiaĝa rakavari ĝoveirini moĝeri boĝono tuĝamaĝi-fitoĝari, Keriso ĝena maĝuri nuĝanai Barau na ĝemi rakava etuĝamaĝi-fitoĝarito kavana.

5

Mamai boĝono tanu

¹ Ĝomi tu Barau natuna, euravini-baregomini, moĝa lorinai ĝia boĝono tovotovoaa. ² Veuravini ai boĝono tanu Keriso kavana. Ĝita eura-vinirato lorinai, tauĝena tauĝanina e ĝena maĝuri etore-tariato ĝita urarai. Ĝia na tauĝanina tu vevareve dagarana bonana namo vedaureana dagaranai evaĝa-iaĝoato, ema Barau ĝena ĝinitaĝo mamoenai evaĝa-iaĝoato.

³ Ĝomi tu Barau ĝena tarima vevaĝami ai ĝoiaĝoto lorinai, kima ema mata-boraĝa guruĝari, veiaĝa mirori guruĝari, e mata-ĝaniganini guruĝari ĝomi fakami ai asi boĝono kiraĝiri. ⁴ Guruĝa mirori, guruĝa babori, ema vaseva rakavari maki asi boĝono kiraĝiri, korana maĝeri tu asi namo, senaĝi ĝomi tu Barau moĝo boĝono tanikiu-vinia. ⁵ Korana dagara sebona boĝono riba: Ekimani tarimana, e veiaĝa mirori eveini tarimana, e emata-ĝaniganini tarimana tu Keriso ema Barau ĝeri Basileiaj ĝia tu asi voina e asi ĝena gabu. Mata-ĝaniganini veiaĝana tu noĝa moĝo kwaivakuku toma-rakariĝo-vinina veiaĝana kavana.

⁶ Tarimarima ĝeri ĝofaĝofa guruĝari na asi bene ĝofami, korana Barau ĝena baru-baregona tu manigeri veiaĝa ĝaramari ai ĝesegaforeni tarimari iatari ai bema vaĝa-foforiani. ⁷ Moĝa lorinai moĝesi ĝeveini tarimari ĝesi asi boĝono vekako. ⁸ Ĝomi ĝuinenai maki mukuna furufuru tarimari, senaĝi toma ĝomi Vereĝauka ĝena maĝuri nuĝanai tu mama tarimari. Ĝomi tu

mama natuna, be mama mağurinaŋi boğono tanu ema boğono raka. ⁹ Mama gwağwana tu veiga e tuğamaği namori, veiga iobukaiobukari, ema guruğa e mağuri moğoniri nuğari ai etanuni. ¹⁰ Vereğauka na kamara mağuri ema veiga euravini-baregorini boğono vetauri, be boğono ribari. ¹¹ Mukuna veigari ema gəuveiri tu asi gwağwari namori, be asi boğono veiri ema asi boğono gəuvei-iağiri. A ğomi na moğeri veiga e gəuvei tu boğono vağafoforiri, mo tu vei-rakava veigari. ¹² Korana mai seğafore tarimari na kara gevei-vekuretoğarini, moğeri tu bokirağirini ai moğo bemaiaakamuni. ¹³ Senaği mama na tu moğeri dagara mabarari evağafofori ginikaurini, be mamai tu vetoğari korikori geğoforini, ¹⁴ korana mama na vauro dagara vetoğari korikori evağafoforirini. Moğesi naima gera guruğa ta ekirani, “Roğo ogenani tarimamu notatağa!
Mase na novariğisi!
Be Keriso na bene mama-tarimu.”

¹⁵ Moğa lorinai, ğemi veiga loriri boğono toreri, babo tarimari kavari asi boğono vei, senaği iaunega tarimari boğono tovtovori. ¹⁶ Gemi taimi mabarana boğono gəuvei-iaği ginikauri, a ta asi boğono fitoğa-kavaia, korana toma tu nega rakava-kwaikwaina. ¹⁷ Tauna moğa, asi boğono veibabobabo, senaği Vereğauka ğena ura tu kara, moğeri boğono tuğamağifakari, be boğono ribari. ¹⁸ Wain asi boğono niu-lelevaği, bevağa-babomini ğesi. Mo veiga na ğemi mağuri bevağa-rakavaiani. A ğomi tu Iauka Veaga na neği bene vağa-vonuvonu-rağemi. ¹⁹ Karomi Salamo ai e Barau vağa-rağena mariri ai ema Iauka Veaga na evinimini mariri ai boğono vağa-guruğari. Boğono mari ema nuğami mabarari ma iakumi ğesi Vereğauka boğono vağarağea. ²⁰ Vanağivanaği gera Vereğauka Iesu Keriso aranai Tamara Barau boğono tanikiu-vinia dagara mabarari dairi ai.

²¹ Karomi gabureri ai boğono tanu, moğesi boğo veini tu Keriso boğo gubakauani.

Veğarağo vavineri ema tauri

²² Veğarağo vavinemi, Vereğauka ğena veğitağau gaburenai ğotanuni kavana, ğarağomi ğeri veğitağau gaburenai boğono tanu. ²³ Korana tau tu ğarağona vavinena ğena deba tarimana, Keriso ekalesia ğena deba tarimana kavana. Keriso tu ekalesia ğena vevağa-mağuri tarimana. Ekalesia tu Keriso tauğanina. ²⁴ Vağa-ilailana ekalesia Keriso ğena veğitağau gaburenai etanuni kavana, vavine maki ğarağori tauri ğeri veğitağau gabureri ai beğene tanu dagara mabarari ai.

²⁵ Tau, ğarağomi vavineri boğono ura-viniri, Keriso na ekalesia eura-viniato ilailanai, benamo ğia uranai Keriso tauğena ğena mağuri etoretariato. ²⁶ Keriso moğesina eveito tu, ekalesia bene vağa-veağai, ğena tarimarimai beğene iağo ğana. Ğia na ğena guruğa na e nanu na eğurigiato, evağa-veağaiato. ²⁷ Benamo Keriso tauğena ğoirana ekalesia marevana baregona na benema vağa-ruğa-taria ğana. Benamo ekalesia ğia ğoiranai bene ruğa tu, ğenai miro misina ta maki asigina, kefi ğemakuku-makukuni kavari maki asigina, ema rakava misina ta maki asigina ğinavaği. Senaği ekalesia Keriso ğoiranai tu veaga ema vağa-dağana kererena misina ta maki asigina ğinavaği bene ruğa-tari. ²⁸ Mai dabara sebonai tau na ğarağori vavineri beğene ura-viniri. Beğene ura-viniri tauğeri tauğaniri geura-vinirini ilailanai. Ğarağona vavinena eura-viniani tarimana tu ğia tauğena maki eveura-vinini. ²⁹ Korana tau ta na ğia tauğena tauğanina

vaġa-rakavana tu asi eurani, senaġi eġubuanu e eġitaġau-ginikauani, Keriso na ġena ekalesia eveiani kavana. ³⁰ Korana ġita tu ġia tauġanina legana. ³¹ (Tau e vavine tu tauġanina sebona, Buka Veaġai ekirani kavana, ekirani), “Moġesi naima tau na tamana e sinana beraga-kwanerini, benamo ġaraġona vavinena ġenai bema-kafakauni, benamo tauri ruarua tauġani sebonai beġe iaġoni.” ³² Mai guruġa ema maġuri maġa tu vekure-toġa, ma anina tu barego lelevaġi. Au na Keriso ema ekalesia ġeri veġaraġo akiraġirini. ³³ Senaġi ma nakira: Gomi tata na maki ġaraġomi vavineri boġono ura-viniri, tauġemi tauġanimi ġoura-vinirini kavana. Vavine na maki ġaraġomi tauri boġono gubakauri.

6

Natu e tama sina

¹ Natu, tamam i sinami garori boġono seġaġiri Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġotanuni nai, korana mo tu veġa maorona. ² “Tamamu e sinamu bono gubakauri,” korana mai tu taravatu giniguinena ma kiraġi-torena ġesi dagarana: ³ “Be ġemu tanu maġurina bene namo ema mai tanobarai ġemu tanu-maġuriri beġene mauka.”

⁴ Ma tama na maki, natumi asi boġono vaġa-baruri, senaġi Vereġauka ġena vevaġa-riba guruġari ema sisiba guruġari boġono viniri. Be moġeri guruġa e veġa beġene korana-iaġiri ġeri tanu ġarori mabarari ai.

Tuġu-rakaorakao merori e ġeri baregori

⁵ Tuġu-rakaorakao meromi, ma vegubakaumi e ma garimi ġesi mai tanobarai ġeġita-ġaumini tarimari garori boġono seġaġiri. Gomi ġeġita-ġaumini tarimari manġeri tu ma nuġami mabarari ġesi boġono seġaġi-viniri, Keriso nuġami mabarari ġesi boġoro seġaġi-vinia ilailanai boġono seġaġi-viniri. ⁶ Tarima tari tu ġeġita-ġaurini tarimari iauri ġevaġa-namori ġana tu ġoirari ai ġeġauvei-ginikauni, senaġi ġeġita-ġaurini tarimari ġeraka-dogemuriġini tu asi ġeġauvei-kokoreni. Ġia ġeri veġa na asi boġono iaġo. Gomi tu Keriso ġena vetuġunaġi tarimami lorinai, ma nuġami mabarari ġesi Barau ġena ura boġono veia. ⁷ Nuġami mabarari ma namori ġesi vetuġunaġi boġono iaġo-vini, Vereġauka ġenai boġoro veia kavana, a dia tarimarima ġeri. ⁸ Korana ribami, Vereġauka na ġemi ġauvei namori ġoveirini voiri tata bevinimini. Enabe ġomi tu tuġu-rakaorakao tarimami o fakai e maġuri namonai ġotanuni tarimami, voimi tata bevinimini veġata.

⁹ Gomi veġitaġau tarimami maki, ġemi tuġu-rakaorakao merori ġeri ai veġa namori boġono vei. Veġa metori e vaġa-gariri veġari ġeri ai asi boġono vei, korana ġomi ma ribami, ġia ema ġomi eġita-ġaumini Verena baregona tu gubai etanuni. Ema ma ribami maki, ġia na tarimarima ġeri vetoġai tu asi eġabi-raġerini, ġia ġenai tarimarima tu mabarari ilaila moġo.

Vetari dabuġari

¹⁰ Ġegu guruġa magona tu maġa: Boġono kokore Vereġauka ġena maġuri nuġanai, ema Vereġauka ġena seġuka na bene vaġa-kokoremi. ¹¹ Barau ġena vetari dabuġari mabarari boġono veiri, be Diabolo ġena iaunega boioġari ġofaġofari eveirini nai, boġono kokore, be boġono tore-ġauri. ¹² Korana ġita tu dia tarimarima ġesi tavetarini. Asiġina. Ġita tu ġeveġitaġauni iaukari baregori, e ġeri maoro barego iaukari, e mai tanobarai mukuna ġeġita-ġauni iaukari, ema iauka rakavari asisebo guba gaburi ai ġetanuni iaukari ġesi tavevaġini. ¹³ Moġa lorinai Barau ġena vetari dabuġari mabarari na

govedabuğa, be ġaro rakava kwaikwaina bene iağoma nai, ġomi tu boğono ruğa-gigitari, ema ġauvei mabarari boğo vei-ğosirini murinai, ġomi tu roğo boğono ritoğo-gwağiği.

¹⁴ Be, boğono ruğa-gigitari, ma maiğesi boğono vedabuğa: Gabakami ai guruğa moğonina boğono toua, gabağau gabakami ai ġotouani kavana. Vei-iobukaiobuka tu koba kouğauna ġana, funu dabuğa kavana kobami ai boğono kafa-kauri. ¹⁵ Ema kwakumi ai tu maino varina namona boğono fiua veiğana boğono veia, tamaka ġoveirini kavana. ¹⁶ Moğeri muriri ai tu veğabidadama ġesina boğono ġabi-vaisia, monana Diabolo ġena veiğa rakavari na bedibamini dibari ma karava-karavari ġesi boğo kourini e boğo lau-busebuserini riba. ¹⁷ Ema vevağa-mağuri boğono ġabia, ġemi kwaragau ai boğono vağa-iağoa. Ema Barau ġena guruğa boğono ġabi-vaisia vetari bağana kavana, Barau ġena guruğa tu Iauka Veağa ġena vetari bağana.

¹⁸ Iauka Veağa ġena seğuka nuğanai boğono ġauğau-vanaği vanaği. Ģemi ġauğau ai tu ġauğau dabarari irauirauri ai boğono ġurigiuri ema ġemi ura dagarari mabarari noğinoğiri boğono vei. Tauğemi lorimi maki boğono vetore e rakava boğono vağa-darereri, ema Barau ġena tarima veağari mabarari iatari ai boğono ġauğau-vanağivanagi. ¹⁹ Au maki iatagu ai boğono ġurigiuri. Be naguruğa ġana, bokagu bana keoa tu, Iauka Veağa na guruğa bene vinigu, be mai Vari Namona vekuretoğana tu asi garigu ġesi tarimarima bana kira-varari. ²⁰ Au tu mai Vari Namona maiğa bana fiua ġana tarimagu. Ma au tu mai Vari Namona uranai dibura numai ma seinigu atanuni. Boğono ġauğau, be Barau na bana kirağia etoni ilailanai, asi garigu ġesi bana kiraği-foforia.

Guruğa magona

²¹ Tikiko tu ġita tarikakara namona ta ema ġia tu ma ġena vetuğamağikau Vereğauka ġena mağuri nuğanai. Dagara mabarari, au aiğesina atanuni e kara aveini variri mabarari tu boğono ribari ġana, be Tikiko na vauro beasi kira-varamini. ²² Au na ġia tu moğesina naima atuğu-iağosiani. Bene iağosi, be ġai ġema tanu mağurina mainai tu aiğesina boğonoasi ribari, ema beneasi vağa-gwağiğimi.

²³ Maino tarikaka mabarami ġesi bene tanu. Tamara Barau ema Vereğauka Iesu Keriso ġerina eiağomani veuravinina ma veğabidadamana ġesi maki tarikaka mabarari ġesi bene tanu. ²⁴ Barau ġena namo e varevarebara tu, ġera Vereğauka Iesu Keriso asi ekorini veuravinina na ġeuravini-vanaği vanağiani tarimari mabarari iatari ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE FILIPI EKALESIARI ĜERI

Filipi vaĝa-foforina guruĝari

Ekalesia doĝorona Filipi ai tu Paulo ema Silas ĝerina eĝorato, mo tu Paulo ĝena evelnia varivarina vaĝa-ruaruana eveiato taiminai (Apostolo 16).

Paulo na mai feŝa tu Romai ediburato-ĝoi nuĝanai etoreato. Mai feŝa tu laĝani 60 beiaĝo 61 fakanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai buka anina baregona tu "Iaku ema verere", ema ĝena siri baregona tu karoa 4:4. Mai feŝa nuĝanai "iaku" tu ĝutuma boiavi-ĝoitaĝorini: 1:4-6; 1:14-18; 1:25-26; 2:2; 2:14-16; 2:17-18; 2:25-29; 3:1-3; 4:4; 4:10-12; ema veĝabidadama, veuravini, nuĝa-sebona ema vetore-varigo o vevaĝa-manau bogo ĝitaiani tu iaku ĝenana etubu-raĝeni.

Mai feŝa etoreato tu, 1) ekalesia doĝorona bene tanikiuri, ĝevarevareviniato lorinai, ema bene vaĝa-ribari bevarivaririni; 2) bene launaĝiri, Keriso ĝena tuĝamaĝi beĝene tovotovo, ĝeri tuĝamaĝi sebonai moĝo beĝene torea; 3) bene launaĝiri, taimi namori ai o rakavari ai beĝene iaku moĝo ema ĝeri vetarikaka Iesu Keriso ĝesi tu bene tanu asi bene iaĝaiaga.

Paulo na mai feŝa tu maĝesina eboioĝaiato:

1. Keriso tu ĝita ĝera maĝuri - karoa 1
2. Keriso tu ĝita ĝera tuĝamaĝi ai bene tanu - karoa 2
3. Keriso ĝenai matara bene tubukau - karoa 3
4. Keriso tu ĝita ĝera kokore korana - karoa 4

¹ Au Paulo ema Timoteo, Keriso Iesu ĝena vetuĝunaĝi tauma, na ĝomi Filipi ai Barau ĝena tarimarima veaĝari ma ĝemi ekalesia guine-iaĝina tarimari ema vevaĝa-kava tarimari ĝesi atore-vininini. Ĝomi tu Keriso Iesu ĝesi varau ĝosebonato. ² Barau ĝita Tamara ema ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Paulo na Barau evaĝa-namoato

³ Ĝomi atuĝamaĝimini negari mabarari ai, ĝegu Barau atanikiu-vininiani. ⁴ Ĝegu ĝauĝau ai vanaĝivanagi ĝomi mabarami iatami ai aĝuriĝurini ma iakugu ĝesi, ⁵ korana ĝemi vevaĝa-kava dabarari namori na ĝovaĝa-kavaguto Vari Namona varifiunai, Vari Namona ĝoĝabi-raĝeato ĝarona na beiaĝoma mo initoma. ⁶ Ma ribagu maoro, Barau na mai ĝauvei namona, nuĝami ai evaĝa-foforiato ĝauveina tu, bevesiriguni, beiaĝoni mo, Keriso Iesu ĝena ĝenoĝoi ĝaronai vau bevaĝa-kori ginikauani.

⁷ Ĝomi mabarami ĝegu vemamiraĝi na evaĝa-moĝoniani, ĝomi tu au nuĝagu ai roĝo ĝotanuni. Aba, dibura numai atanuni nuĝanai, o Kota ĝeseĝagini tarimari ĝoirari ai Vari Namona akiraĝi-foforiani e gogobana aragani nuĝanai maki, ĝomi tu au nuĝagu ai veĝata. Korana ĝomi mabarami maki Barau na ĝena varevare-bara evinimito, au eviniguto kavana. ⁸ Barau ma ribana vedaurea, au ĝomi akiramini, au ĝegu veuravini ĝomi mabarami ĝemi ai tu barego vedaurea, Keriso Iesu na euravini-baregomini kavana.

⁹ Barau anoĝiani, ĝemi ai veuravini bene tubu-barego vedaurea, ma riba ema iaunega bene vinimi, be Barau ĝena ura boĝono riba-ginikaŝiri. ¹⁰ Monana vauro bogo ribani, dagara namori tu aigeri na ĝemi tanu beĝe vaĝa-namorini rakava mabarari ĝerina, benamo Iesu Keriso ma beĝenoĝoi-iaĝomani ĝaronai, ĝomi tu asi vetoukaumi e asi ĝemi kerere ta maki. ¹¹ Ema

veġa namori e iobukaiobukari mabarari, Iesu Keriso ġenana ġeġaġomani dagarari, ġomi ġemi ai beġe tanuni, Barau vevato-iaġina e vaġa-raġena ġana.

Paulo tu dibura numai etanuni, senaġi Vari Namona ebaregoni

¹² Tarikakagu, ġegu ura boġono riba, au beġe diburagu o kara beġe ġora ġegu ai dagarari na Vari Namona ġena tubu tu asi beġe vaġa-rakavaia. Asigina. Moġeri na tu Vari Namona ġena tubu beġe vaġa-baregoa. ¹³ Mai maġuri ġenana Kaisara, Roma ġeri vere, ġena numa ġeġita-ġauani tauri ema tarimarima mabarari maki beġe riba, au tu Iesu Keriso ġena vetuġunaġi aiaġo-vinini ġaramanai, dibura numai atanuni. ¹⁴ Ma ġegu tanu dibura numai ġenana maki au tarikakagu ġutuma ġeri veġabidadama Vereġauka ġenai beġe gwaġiġi naima, Barau ġena guruġa ma kokoreri ġesi ġeġobata-iaġiani.

¹⁵ Moġoni, tarima kotari na ġegu ġauvei namo dainai, ġemama-viniguni. Ġeri ura tu au ġevaġa-rakavagu ġetoni, naima Keriso ġeġobata-iaġiani. Senaġi kotari na tu nuġa-namo ai ġeġobata-iaġiani. ¹⁶ Maiġeri tu vEURAVINI ġenana ġeġobatani, korana ribari, au diburai atanuni tu, Vari Namona gogobana bana raga ġana Kota tarimari ġoirari ai. ¹⁷ A tarima kotari na Keriso ġeġobata-iaġiani tu dia nuġa-namo ai, senaġi tauġeri arari beġene vaġa-raġeri ġana. Ġeri tuġamaġi tu, au dibura numanai roġo atanuni nuġanai, ġegu meto ġevaġa-baregoa ġetoni. ¹⁸ Bevaitovo, au ġegu iaku tu ebaregoni. Korana nuġa-namo ai Keriso ġeġobata-iaġiani ba asigina, senaġi dagara baregona tu Keriso varina bene fiu-rovorovo dabara mabarari ai. Ma ġegu iaku maki bebarego-iaġoni moġo. ¹⁹ Korana ġemi ġauġau ai Barau ġonoġiani ema Iesu Keriso Iaukana na evaġa-kavaguni. Moġa lorinai au ribagu, au tu maġuri badoġariani. ²⁰ Ġegu ura baregona ema dabaragu mabarana ġesi akirani, au tu asigina ġinavaġi bana moira ġegu ġauvei nuġanai. Moġesi nai inította dibura numai vanagivanagġi akokoreni kavana bana kokore, be au taugu mabarana ġesi Iesu Keriso arana ma bana vaġa-raġea ġegu maġuri ġenana o ġegu mase ġenana.

²¹ Be au ġegu ai maġuri tu kara? Iesu Keriso moġo! Moġa lorinai mase au ġegu ai tu dagara namona. ²² Betaġu bema roġo bamaġuri-taġoni nai, ribagu Keriso ġena ġauvei roġo baveiani, senaġi asi aribani, aiġa bara ġabia, mase ba maġuri? ²³ Au tu dagara ruarua auravini-baregorini: Ġegu ura mai maġuri bara raga-kwaneana, be Keriso sevinaġi bara tanu tu dagara namo vedaureana moġo; ²⁴ senaġi namona tu ġomi bana vaġa-kavami ġana, be mai tauġani nuġanai roġo bana tanu. ²⁵ Au tu ribagu, au roġo maġuri batanuni. Ġomi ġesi roġo bita tanuni, korana ġemi veġabidadama vaġa-tuburi ema ġemi iaku vaġa-baregori ġana. ²⁶ Au ma baiaġosini neganai, ġomi tu boġo iakuni au ġegu ai, ema Keriso Iesu boġo vaġa-raġeani.

Ġemi tanu

²⁷ Dagara sebona tu Keriso ġena Vari Namona na ekiraġiani ilailanai boġono tanu. Baiaġosini ġitaġitami ba manaġa na moġo varimi baseġaġini, baribani, ġomi tu nuġa-namo ai ġoritoġo-gigitarini ema nuġa sebonai Vari Namona ġovesesġaġi-vevini-iaġiani ma kokoremi ġesi. ²⁸ Ġebaru-vinimini tarimari na asigina ġinavaġi beġene vaġa-garimi. Monana ġeri ai vetoġa beveiani, ġia tu Barau na bevaġa-rakava kwaikwairini, a ġomi tu Barau na bevaġa-maġurimini. ²⁹ Ġomi tu dia Keriso ġena vevarevare-bara e namo lorinai Keriso ġovaġa-moġoniani tarimami ai ġoiaġoto moġo, senaġi ġomi tu Keriso ġena midigumidigu ai maki boġono midigu ġana ġia aranai. ³⁰ Ġomi

maki inītoma au ġesi bisini vetari-vegogo. Mai vetari tu vetari guinena ġoġitaiato-ġoi vetarina inī roġo ma ġoseġaġiani vetarina roġo avetari-iaġiani.

2

Keriso ġena vevaġa-manau ema iaru-korokoro

¹ Ġemi maġuri Keriso nuġanai monana evaġa-kokoremīni ba? Ema ġena veuravini na ġemi tuġamaġi evaġa-gwaġiġirini ba? Ġomi na Iauka Veaġa ġatami ai ġovaġa-iaġoato ma ġotanū-vegogoni ba? Ma ġemi vevetuġaġwa ema vevaġa-kava ġatami tata ġeri ai ġoveirini ba? ² Moġa lorinai anoġimīni, boġono vaġa-iaku korikorīgu, ġemi tuġamaġi vegogo ai, veuravini sebonai ema nuġami e iaukami maki sebonai boġono tanu. ³ Dagara ta asi boġono veia vevaġa-raġe tuġamaġina maġurina ema veiavi maġuriri ai, senaġi ġomi tauġemi boġono vevaġa-variġo tata fakami ai, a karomi boġono ġabi-ġesitaġori. ⁴ Karomi ġeri namo maki boġono vetau, a dia ġomi tauġemi ġereġami ġemi namo moġo.

⁵ Ġemi veiġai Keriso Iesu kavana boġono vei, ġena tuġamaġi boġono ġabia:

⁶ Ġia tu dagara mabarari ai

Barau ġesi ilaila,

senāġi asi etuġamaġito,

mo maġuri moġa bene ġabi-taria.

⁷ Ġia tu tauġena evekirāġi-fitoġato,

benamo vetuġunaġi merona kavanai eiaġoto.

Ġia maki tarimarima kavana eġorato,

benamo ġita fakarai ema tanuto.

⁸ Ġia tu eveġwa-variġoto ema Barau eseġaġi-viniato-ġoi mo ġena mase,

aba, satauro ai emaseto noġa moġo vei-rakava tarimana ta kavana.

⁹ Moġa lorinai Barau na eġabi-vaīsiato guba tuġunai,

ma ara namo vedaureana eviniato.

Mo ara tu ara ta ġesi asi ilaila.

¹⁰ Iesu arana bakunai guba aneruri,

e tanobarai ġetanuni tarimari,

ema tanobara gaburenai o mase gabunai ġetanuni tarimari mabarari beġene vetuitui-tari ġia ġoiranai.

¹¹ Ema mea mabarari na Iesu Keriso beġene kirāġia “Vereġauka”,

Barau ġita Tamara vevato-iaġina ġana.

Bitana mama-rovorovo tanobara ġena mama

¹² Au ġatagu mabarami, vanaġivanaġi au ġoseġaġi-viniquito-ġoi ġera ġauvei vegogo ai kavana murīgu ai maki boġono seġaġi-vinīgu veġata. Boġono ġauvei ma garimi ema ma ġoġo-ġoġomi ġesi, maġuri boġono doġaria uranai. ¹³ Korana Barau tu ġomi nuġami ai eġauveini, ġomi elaunaġimīni e kokore evinimīni, ġena ura boġono veiri ġana.

¹⁴ Ġauvei mabarari asi mugumugumi ema asi vanevanemi ġesi boġono ġauvei-iaġiri. ¹⁵ Be ġomi tu Barau natuna asi vetoukaumi ema namo vedaureami ai boġono iaġo, mai tanobara rakava kwaikwai ema ġevei-rakava-moġovaġini tarimari fakari ai; be boġono mama-rovorovo, noġa moġo viṣiġu boġi ai ġemamani kavana. ¹⁶ Mo tu bema maġuri guruġana boġo korana-iaġiani e boġo vari-fiuanai nai. Moġa boġo veianai nai, au tu ma ġegu maoro bavekokorokuni ġomi ġemi ai Keriso ma beġenoġoi-iaġomanai ġaronai.

Korana mo ġaro ai au tu baribani, au ġegu vekwaragi ema ġauvei ai tu asi avekwaragi-kavato.

¹⁷ Bere au bara mase, ma raruġu bere vebubu-rovorovo, noġa moġo ġomi ġemi veġabidadama varevarena Barau ġoviniani kavana. Irau moġesi nai, au tu aiakuni, ema ġegu verere maki ġomi ġesi tavei-sebonaiani. ¹⁸ Mai dabara sebonai ġomi maki boġono verere, be mabarara bitana verere-vegogo.

Timoteo batuġu-iaġosiani

¹⁹ Bema Iesu Vereġauka ġena ura nai tu, atuġamaġini, Timoteo tu batuġu-iaġosiani; be ġomi varimi banama seġaġia nai, au nuġagu benema ġenatari. ²⁰ Timoteo ġereġana na moġo au ġegu vemamiraġi eribaiani, ema ġomi ġobimi vetuġamaġina evei-baregoni. ²¹ Tarimarima mabarari tu tauġeri ġeri maġuri moġo loriri ġetorerini, a Iesu Keriso ġena ġauvei tu asi ġevetauani. ²² Ġomi tu ribami ginikau, ġia vetoġana ema ġena vetuġamaġikau, kamasi ġia e au, noġa tama ma natuna ġeġauvei-vegogoni kavana, Vari Namona ġaġobata-iaġiani. ²³ Moġa lorinai bana tuġu-iaġosi-ġarimoġia, maġuri mainai kamasi bevetoreni ġegu ai bana riba vau. ²⁴ A ġegu vetuġamaġikau Vereġauka ġenai atoreani, au maki vau mani ma baiiaġosini ġemi ai.

Epafrodito ġena iaġosi

²⁵ Ġegu tuġamaġi ai akirani, namona tu tarikakara Epafrodito ma bana tuġu-ġenoġoi-iaġosia. Ġia maki au ġesi ġaġauveito e Keriso ġena vetari ai ġavetari-vegogoto tauna. Ġomi maki vetuġunaġimi eveito, au ġegu ai ġotuġuato nai, ġemi varevare dagarari na bene vaġa-kavagu ġana. ²⁶ Ġia maki eura-baregoni ġomi bene ġitami. Ema enuġa-vekwaragi ġemi ai, korana ġena keve varina ġoseġaġiato nai. ²⁷ Moġoni veġata, ġia tu ekeve-rakavato, dori emaseto, senaġi Barau ġena vevetuġaġwa ġia iatanai, ema dia ġia iatanai moġo, senaġi au iatagu ai maki, korana ġegu nuġa-meto bebaregoni ġarina. ²⁸ Moġa lorinai ġegu ura baregona bana ragatuġu-iaġosia ġemi ai, be boġono ġitaia ma boġono iaku, benamo au ġegu nuġa-vekwaragi bene meraġa kekei. ²⁹ Boġono ġabi-raġea ma iakumi ġesi ġera Vereġauka aranai, ema ġemi vegubakau marevana bene fofori tarima maġesiri ġeri ai. ³⁰ Korana ġena maġuri ġaramana asi eveito, ema dori emaseto, korana Keriso Varina Namona ġaramanai. Vetoġa maġesina ġegu vevaġa-kava ġomi na ġoro vinigu kavana tu ġia na au ema vaġa-kavaguto.

3

Keriso evaġa-moġoniani tauna tu vei-iobukaiobuka tarimana

¹ Tarikakagu mabarami, ġegu guruġa magona nuġanai maġesi nakira: Boġono iaku, korana Vereġauka ġesi ġokaro-vekafani nai. Asi bargauni, guruġa guineri batuġu-ġenoġoi ġenoġoini, korana ġomi ġobimi toretoreri ġana.

² Lorimi boġono vetore ekalesia vaġa-rakavana tauri gariri. Ġia tu kwaiva rakavari kavana, ġeri tuġamaġi tu ġita mabarara tauġanira kefiru bitana lama-vaġiri ġetoni, Isaraela besena ġeveini kavana. ³ Senaġi tauġani kefiru lamavaġi veġana korikorina tu ġita na taġabiato, a ġia tu asiġi: Ġita tu lauka Veaġa ġena seġukai Barau tatutuġu-tari viniani, ema Keriso Iesu ġenai tavetuġa-maġikauni, ema ġera veġabidadama tu dia tauġani ai vetoġa ġeveini moġeri ai tatoreani.

4 Bere tauḡani ḡena vetoḡa ema ḡera veḡa dagara baregori nai, ḡegu veḡabidadama tu tauḡani ḡena vetoḡa dagarari ema ḡegu veḡa ḡeri ai bara torea riba. Bema ta ḡena veḡabidadama tauḡanina ḡena vetoḡa dagarari ema ḡena veḡa ḡeri ai bene torea etoni nai, au tu ma ḡegu maoro moḡeri dagarari bara veḡabidadama. 5 Amaḡurito, ḡaro vaḡa-imaima toitoinei (8) tauḡanigu kefina ḡelama-vagiato. Au tu Isaraela tarimagu, Beniamina ḡena doḡoro tarimagu, Heberu rarari tarimagu korikori. Iuda tarimari ḡeri taravatu akorana-iaḡi ginikauato-ḡoi, korana au tu Farisea tarimagu. 6 Barau ḡena taravatu bana korana-iaḡi ginikaua ḡaramanai tu, ekalesia doḡorona avaḡa-midigu midigurito. Ema Iuda ḡeri taravatu mabarabarari akorana-iaḡi ginikau ginikaurito-ḡoi, asi ḡegu vei-rakava ta.

7 Moḡeri dagara mabarari guinenai tu atuḡamaḡi-baregorito-ḡoi; senaḡi initoma Keriso ama ribaiato nai, mo dagara guineri mabarari aḡitarini tu asi ḡeri namo ta maki. 8 Moḡoni veḡata, dagara mabarari tu asi tauri dagarari, senaḡi dagara baregona sebona moḡo tu Keriso Iesu, ḡegu Vereḡauka, bana riba-ginikaua. Oba, dagara mabarari momo ai ḡeiaḡoto au ḡegu ai, Keriso moḡo bana ḡabi-gigitaria ḡana uranai. 9 ḡegu ura ḡia ḡesi bana sebona-korikori, korana ribagu, taravatu ekorana-iaḡi gini-kauani tarimana Barau ḡoiranai ḡia tu dia vei-iobukaiobuka tarimana, senaḡi Keriso evaḡa-moḡoniani tarimana moḡo; korana Barau na vei-iobukaiobuka tarimarai bekiraḡirani dabarana sebona tu veḡabidadama ḡenana moḡo. 10 ḡegu ura baregona tu Keriso bana riba-ginikaua, ema mase na evaḡa-vaisi-raḡeato seḡukana bana ḡabia; ema emidiguto midiguna maki bana mami-tovoa, ma ḡia ḡena mase kavanai au maki bana mase. 11 Mainana vau atuḡamaḡini, au maki mase na bavaisiraḡe-ḡenoḡoini.

12 Au asi akirani, moḡeri mabarari varau aḡabirito, o varau anamo-vedaureato, asiḡina. Senaḡi au tu avekwarāḡi-rakavani, auna bana ḡabia ḡana, korana Keriso Iesu ḡena kwalimu ai au maki eḡabiguto ḡia ḡena. 13 Moḡoni, tarikakagu, asi akirani varau akwalimuto atoni, asiḡina. Dagara sebona moḡo tu, maḡuri guineri atuḡarekwarito, ma ḡoiragu dagarana bana ḡoitaḡoa kokorena moḡo avetauani. 14 Initoma tu araga-maoromaoroni, kiragitore makana aiaḡo-viniani, mo kwalimu voina bana ḡabia uranai, dagarana tu Barau ḡena maḡuri gubai. Korana Barau na Keriso Iesu ḡenana ekeaguto, mo maḡuri bana ḡabia ḡana.

15 ḡita ḡera veḡabidadamai taruḡa-gwaḡiḡito taura tu maḡesi bisini tuḡamaḡi-vegogo. A ḡomi betaḡu dagara tari ai ḡemi tuḡamaḡi tu irau nai, Barau na vau tuḡamaḡi-faka bene vinimi. 16 Dagara sebona, iauka maḡuriri namori ḡita na varau taḡabirito moḡeri bitana ḡabi-gigitariri.

17 Tarikakagu mabamari, au boḡono tovtovogou. Veḡa namo ḡeveini tarimari boḡono marereri e boḡono tovtovori maki, vevaḡa-ḡita namori avaḡa-ḡitamini kavana. 18 Korana varau avaḡa-guruḡa ḡenoḡoi-ḡenoḡoimito-ḡoi, senaḡi ini tu ma avaḡa-guruḡamini ma taḡigu ḡesi: Ḡutuma ḡekirani, Keriso murinai ḡerakani ḡetoni, senaḡi ḡeḡofaḡofani, Iesu Keriso ḡena satauro ḡevetari-viniani. 19 Ḡia varau rakava gabuna ḡana ḡeiaḡoni, korana ḡeri barau tu ḡia tauḡaniri na ḡeiau-iaḡirini dagarari. Ḡeri veḡa rakavari, ḡere maiaka-iaḡiri veḡari, ḡeveiavi-iaḡirini. Ema mai tanobara dagarari moḡo ḡetuḡamaḡi-gigitarini. 20 A ḡita tu Guba Basileia tarimara. Moḡa lorinai ḡera vevaḡa-maḡuri tauna, ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ma iakura ḡesi tanariani, guba tuḡuna na beiaḡomani. 21 Ḡia na ḡita mai tauḡanira moiramoirari maḡeri bekurevorini, benamo ḡia tauḡanina namo

vedaureana kavanai beġe iaġoni. Korana ġia seġukana na dagara mabarari ġia ġena veġitaġau gaburenai beġe tanuni.

4

Sisiba guruġari tari

¹ Tauna moġa, tarikakagu, Vereġauka ġena maġuri nuġanai boġono ruġa-ġwaġiġi. Au na auravini-baregomini ema bana ġitami veġata atoni, korana ġomi tu au ġegu verere korana e ġegu kwalimu vetoġana.

² Euodia ema Sintike, anoġimini, nuġami beġene sebona, korana ġomi tu Vereġauka ġena doġoro vavinemi. ³ Goi maki, Sisigo, au karogu namona, anoġimuni, mani vavine kika bono vaġa-kavari, ġia maki au ġesi ġaġauvei-vegogoto-ġoi Vari Namona fiufiunai, e Klement ema ġita karora tari maki. Ġia arari tu Barau ġena maġuri vanaġivanai bukanai varau etorerito.

⁴ Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġaro mabarari ai boġono iaku. Ma nakira: Boġono iaku. ⁵ Ġemi manau e nuġa-marana boġono vevaġa-ġita-iaġiri tarimarima ġeri ai. Korana Vereġauka ġena iaġoma bekvinaġi-rakava. ⁶ Dagara ta tuġamaġi-vekwaraġina asi boġono vei, senaġi vanaġivanai ġemi rabu dagarari ġauġau ai Barau boġono noġia ma tanikumi ġesi. ⁷ Benamo Barau na ġena maino, ġita mabarara ġera riba e tuġamaġi-faka evanaġiato mainona, bevinimini, ma mo maino na ġomi lorumi ema ġemi tuġamaġi mabarari benari-ġinikaurini, Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai ġotanuni dainai.

⁸ Tarikakagu mabarami, ġegu toretore magona rekenai nakira, vanaġivanai veġa maġesi kavari boġono tuġamaġi-iaġiri: Maġuri moġoniri, dagara marevana irau veġata, vei-iobukaiobuka, veġa namo vedaureari, veuravini veġari, ema vegubakau maġuriri. Dagara namori ema tarimarima na ġevaġa-raġerini veġari mabarari boġono tuġamaġi-iaġiri. ⁹ Ġegu ġobata na ġoribarito guruġari ema ġegu veġa na ġodoġaririto veġari mabarari ġemi maġuri ai boġono ġauvei-iaġiri e boġono korana-iaġiri. Benamo maino evinirani Barauna ġomi ġemi ai bene tanu.

Filipi tarimari ġeri vevaġa-kava

¹⁰ Ġegu iaku tu asikei ema Vereġauka avaġa-namoani nuġagu mabarana ġesi, korana ġemi vevaġa-kava varevarena ma boġo tuġu-iaġomaia nai. Au ribagu, asi ġotuġarekwaguni, ġemi ura vanaġivanai boġono vaġa-kavagu, senaġi gabu manaġai atanuni nai, asi ġemi dabara ta au vaġa-kavagu. ¹¹ Au tu dia dagara tai akubini naima maġesi aguruġani. Asiġina. Au tu ġegu-ġagu vovoka o asiġina, senaġi badukuani ilaila. ¹² Au tu akubini vetoġana ma ribagu, ema ġegu-ġagu ġevovokani vetoġana maki ma ribagu, be taimi tai gabu tai maġeri maġuri baraga-ġoitaġorini nai, aiġesina badukurini tu ribagu. Mai riba vekuretoġana tu varau aribaiato. Moġesina nai au tu beġe ġubu-maseguni o bevitoguni, ġegu-ġagu vovoka o bakubini au ġegu ai tu ilaila moġo. ¹³ Maġuri aiġesina ġegu ai evetoreni, senaġina asi ġegu daradara, korana Keriso na ġena seġuka eviniguni nai.

¹⁴ Senaġi aiakuni, korana ġemi vevaġa-kava barego mai ġegu meto nuġanai bama doġaria. ¹⁵ Ġomi Filipi tarimami tu ribami: Makedonia aiaguato, tovtotonai Vari Namona aġobata-iaġiato-ġoi nai, ekalesia doġorona ta na asi evaġa-kavaguto-ġoi ġeri moni e farefare na, ġomi moġo ġereġami. ¹⁶ Ġomi na vevaġa-kava dagarari vovoka ġotuġu-tuġukauto-ġoi au Tesalonika vanuġanai atanuto-ġoi nuġanai. ¹⁷ Au asi atuġamaġini, au

ġomi ġemina vevaġa-kava dagarari bana doġari, senaġi ġegu ura baregona tu, ġomi ġemi ai ġemi vini auna bene barego bana ġitaia.

¹⁸ Au ġegu ai ġomi ġemi varevare dagarari ġotuġu-iaġomarito tu mabarari maiġeri, be ġegu-ġagu tu vovoka ema ilaila. Ribagu, aura-vinirini dagarari mabarari maiġeri Epafrodito na eġwa-iaġomarito ġegu ai. Ġemi varevare dagarari bonari irau veġata Barau na eġabi-raġerini ġinitaġo varevareri, Barau ġevaġa-iakuani dagarari. ¹⁹ Ġegu Barau na ġena farefare namori ema vovoka tabutaburi Keriso Iesu ġenana bevarevare-vini ġinikaumini ġemi rabu ġarori ai. ²⁰ Tamara Barau bitana vaġa-raġea vanaġivanagi, Amen.

Vevaġa-namo guruġari

²¹ Iesu Keriso ġena tarimarima mabarari ġeri vevaġa-namo ġeguna eiaġosini. Ġita tarikakara au ġesi ġatanuni na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu. ²² Barau ġena veaġa tarimari mabarari ġerina vevaġa-namo beġe tuġu ġemi, ema Kaisara, Roma ġeri vere, ġena numma tarimari na maki ġemi vevaġa-namo baregona beġe tuġua.

²³ Vereġauka Iesu Keriso ġena namo ema varevare-bara ġomi tata iatami ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE KOLOSE EKALESIARI GERI

Kolose vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu Romai ediburato-ĝoi nuĝanai etoreato. Mai fefa tu laĝani 60 beiaĝo 61 nuĝanai etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa siri baregori tu karoa 2:9-10.

Paulo na mai fefa etoreato korana tu tarima tari na Kolose ai ekalesia doĝorori ĝeri veĝabidadama ĝevei-veĝonuato-ĝoi nai. Moĝesi naima Paulo na mai fefa etoreato tu Kolose ekalesiari evaĝa-guruĝa-toreĝaurito ema maĝeri evaĝa-ribarito, 1) tarimarima ĝeri iaunega ema vevaĝa-riba ĝofaĝofari tu aiĝeri ema Keriso ĝena maĝuri korikorina tu aiĝa; 2) Keriso tu moĝoni ekalesia doĝorona debana veĝata; 3) tarima guinena ma ĝena maĝuri rakavari ĝesi beĝene koki-fitogaia, ma tarima variĝuna beĝene torekaua; 4) tarimarima ĝeri taravatu veĝari ema ĝeri ura asi beĝene ĝabi-raĝeri e asi beĝene korana-iaĝiri.

Paulo na mai fefa tu maĝesina eboioĝaiato:

1. Deba, Keriso, ĝena mareva baregona - karoa 1:1-2:5

2. Tauĝani, ekalesia doĝorona, aiĝesina bene tanu ema bene ĝauvei - karoa 2:6-4:18

¹ Au Paulo, Barau ĝena ura lorinai Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu ai evaĝa-iaĝoguto, ema ĝita tarikakara veĝabidadama nuĝanai Timoteo ĝesi, ĝemana mai fefa eiagōsini, ² ĝomi tarikakama Kolose nuĝanai ĝotanuni ĝemi. Keriso ĝena maĝuri nuĝanai ĝita tu tarikaka. Gomi tu Barau ĝena tarima veaĝami ema ma ĝemi vetuĝamaĝikau maki. Ĝita Tamara Barau ĝena varevare-bara ema maino ĝomi ĝemi ai bene tanu.

Kolose tarimari na Keriso ĝeĝabidadama-vini korikoriatu

³ Ĝai vanaĝivanagi ĝomi iatami ai ĝaĝauĝauni nai, ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana, Barau, tu ĝatanikiu-viniani. ⁴⁻⁶ Korana tu, ĝai tauma ruarua na ĝomi varimi tu maĝesi ĝaseĝaĝiato: Ĝomi na tovtovonai Vari Namona ĝenana eiagōmato guruĝana, guruĝa moĝonina, ĝoseĝaĝiato nai tu, dagara namona Barau na gubai etore-taĝoani ĝemi, moĝa varina tu ĝovaĝa-moĝoni korikoriatu. Ma ĝomi na tu moĝesina naima Keriso Iesu ĝoĝabidadama-vini korikoriani, ema Barau ĝena veaĝa o ekalesia tarimari mabarari maki ĝoura-vinirini. Mani Vari Namona ĝomi ĝemi ai eraĝasito, maniĝa tu tanobara mabaranaĝi ĝevarifu-rakao rakaoani, ma ĝwana namori maki ĝeĝorani, e tarimarima maki ĝutuma lelevaĝi na maki ĝeĝabi-raĝeani. Mai Vari Namona ĝwaĝwana namona evetoreni tanobara mabaranaĝi, ilailana ĝomi na mani Vari Namona ĝoseĝaĝiato e Barau ĝena namo e varevare-bara korikorina ĝoribaĝiato ĝarona na veĝata ĝomi fakami ai evesinato, ma eiagōmani, maniĝa kavana evetoreni. ⁷ Ĝomi tu Epafraŝ na mai Vari Namona easi vaĝa-ribamito. Ĝia tu ĝai karoma namona, ema ĝai ĝesi Keriso ĝena vetuĝunaĝi ĝaiaĝo-vinirini tarimana ta. Epafraŝ tu Keriso ĝena ĝauvei tarimana namona, ma ĝena vetuĝamaĝikau, ma ĝomi maki evaĝa-kava ĝinikaumini. ⁸ Ĝomi ĝemi veuravini lauka Veaĝa na evinimini, maniĝa maki Epafraŝ na ema kira-varamato.

Paulo ĝena ĝauĝau Kolose ekalesia tarimari iatari ai

⁹ Moġesi naima ġai tu ġomi varimi ġaseġaġiatio ġarona na beiaġoma mo toma, ġomi iatami ai ġema ġurigiuri asi ġavaġa-ketoani. Vanagivanagi Barau ġanogiani, ġakirani, ġia ġena ura mabarana bene vaġa-riba ġitakaumi, ema Iauka Veaġa ġenana eiaġomani iaunegana e tuġamaġi-fakana maki mabarana boġono ġabia. ¹⁰ Ġai maiġesina ġaġauġauni anina tu, Vereġauka na eura-viniani maġurinai boġono tanu ġana, ema ġemi veiġa e maġuri mabarabarari ai maki ġia boġono vaġa-vererea ġana. Aba, ġemi veiġa namori mabarari ġwaġwari beġene fofori, ema Barau maki boġono riba-ġinikaua. ¹¹ E ġema ġurigiuri tu, Barau ġena seġuka iaru-korokorona na seġuka bene vinimi, be boġono kokore-koru. Korana mo kokore na tu meto ġoġoitaġorini maiġeri nuġari ai boġo ruġa-ġwaġiġini e boġo vevaġa-ġwaġiġini. E ma iakumi ġesi ¹² Tamara Barau boġo tanikiu-viniani. Korana ġomi tu varau eġabi-raġemito, be ġia ġena tarima veaġari na ġena Basileia ma mamana baregona nuġanai kara beġe ġaunarini dagarari ġomi na maki boġo ġaunarini. ¹³ Ġita mabarara Barau na tu mukuna ġena seġuka barana nuġana na evaġa-maġurirato, ma Natuna ġena veġitaġau seġukana nuġanai etore-toġarato. Mo Natuna tu Barau na euravini-baregoani. ¹⁴ Ġita tu Barau Natuna na evoi-ġenoġoirato, ma Barau na ġia bakunai ġera rakava etuġamaġi-fitoġarito.

Keriso ġena ġauvei

¹⁵ Barau tu asi taġitaiani, senaġi Barau vetoġana korikorina tu Natuna ġenana efororito. Ma mai Barau Natuna maġa tu Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari fakari ai ġia tu guine, emaġuri-guineto merona kavana. ¹⁶ Korana Keriso ġenana Barau na gubai ġetanuni dagarari mabarari ema tanobarai ġetanuni dagarari mabarari eveirito. Taġitarini dagarari ema asi taġitarini dagarari eveirito. Seġuka lelevaġi iaukari mabarari, e seġuka lelevaġi aneruri, e veġorikau iaukari, ema ġeri seġuka e maoro barego lelevaġi iaukari eveirito. Dagara mabarabarari tu Barau na Keriso ġenana eveirito, ma Keriso ġena moġo eveirito. ¹⁷ Keriso tu maiġeri dagara mabarari roġosi beġere ġora nuġanai veġata etanuto-ġoi. Ma dagara mabarari maki ġia ġena seġuka na eġabi-taġorini. ¹⁸ Ekalesia doġorona debana tu Keriso, ema ekalesia doġorona tu ġia tauġanina. Ekalesia ġena maġuri korikori tu ġia ġenana eiaġomato, ema ġia tu mero guinena, mase tarimari mabarari fakari na Barau na mase seġukana na evaġa-maġuriato. Korana dagara mabarari ġia ġena veġitaġau gaburenai beġene tanu ġana. ¹⁹ Korana Barau ġena ura baregona, Keriso ġenai ġia ġena maġuri e mareva mabarana bene tanu. ²⁰ Ma Barau ġena ura dagarari mabarari Keriso ġenana ġia ġenai ma bene ġabi-ġenoġoiri etato, mai tu tanobarai ġetanuni dagarari mabarari ema gubai ġetanuni dagarari mabarari. Moġesina naima Keriso rarana satauro ai eriġoto, benamo Barau na maino eveiato dagara mabarari ġesi.

²¹ Ġomi guinenai Barau ġesi fakami tu manaġa rakava, e ġemi tuġamaġi ai maki Barau tu ġovetari-viniato-ġoi, korana ġomi tu veġa rakavari ġoveirito-ġoi. ²² Senaġi toma tu Keriso tauġanina korikori ġevaġi-maseato, monana ġomi ġia ġenai ma eġabi-ġenoġoimito. Barau na Keriso ġena mase ġenana vau tauġena ġenai eġabi-kavamito, korana tu eurato, ġia ġoiranai tu veaġa tarimari bene vaġa-ruġa-tarimi, e asi ġemi kerere misina ta maki, e varima ta na maki asi bene vaġa-daġami. ²³ Senaġi ġomi tu ġemi veġabidadamai boġono kokore e boġono ruġa-gigitari, ema Vari Namona ġoseġaġiatio nai, ġemi tuġamaġikau ġovaġa-ruġaiato, monana ta na asi bene ġori-ġerevaġimi.

Ĝomi na tu mai Vari Namona maigā ĝoseĝaĝiato. Ma tanobarai ĝetanuni tarimarimari mabarari ĝeri maki mai Vari Namona maigā ĝevari-fuato. Au Paulo maki mai Vari Namona vetuĝunaĝina aiāĝo-viniani e aĝobata-iaĝiani.

Paulo ĝena ĝauvei ekalesia urari ai

²⁴ Maitoma au tu aiakuni, korana au tu ĝomi urami ai amidigu-midiguto. Ekalesia tu Keriso tauĝanina, ma Keriso tu mai tauĝanina maigā uranai emidigu-midiguto. Ma au toma mai tauĝanigu ai mai midigumidigu aĝwaiani tu, Keriso ĝena ekalesia navaĝa-kavaia uranai. Au tauĝanigu ai midigumidigu roĝo aĝwaiani, korana tu Keriso ĝena ekalesia uranai mo midigumidigu Keriso na eĝwaiato moĝa tu roĝosi roĝo bene kori nai. ²⁵ Au tu Barau na evaĝa-ruĝaguto, ekalesia ĝena vetuĝunaĝi bana iaĝo-vini etato. Barau na mai ĝauvei eviniguto tu, ĝomi ĝemi ai Barau ĝena guruĝa mabarana bana vaĝa-fofori korikoria ĝana. ²⁶ Guinena na veĝata ema ĝuru mabarari ĝerina veĝata mai maĝuri vekuretoĝana maigā tu vekuretoĝa, beiaĝoma mo, Barau ĝena tarimarima veaĝari ĝeri ai vauro bema vaĝa-foforia. ²⁷ Irau bese tarimari vekaravari ai, Barau eurato, ĝena tarimarima veaĝari ĝeri ai mai maĝuri vekuretoĝana marevana barego lelevaĝina bene vaĝa-foforia etato. Mai maĝuri vekuretoĝana marevana barego lelevaĝina bene vaĝa-foforia etato maĝurina tu maigēa: Keriso ĝomi nuĝami ai etanuni. Ĝita na mareva baregona tatuĝamaĝi-dadamaĝiani marevana tu maigā. ²⁸ Ĝai na tu mai Keriso maigā ĝaĝobata-iaĝiani. Ema iaunega irairauri ĝerina tarimarima mabarabarari ĝakira-toreĝaurini e ĝavaĝa-ribarini, korana ĝaurani, tarimarima mabarari Keriso ĝena maĝuri nuĝanai tu beĝene namo-vedaurea vauro, Barau ĝenai baĝana ĝori-iaĝori. ²⁹ Moĝa uranai avekwarāĝi-rakavani. Keriso ĝena kokore au nuĝagu ai eĝauveini seĝukana tu barego lelevaĝi. Moĝesina naima au tu Keriso ĝena kokore ai mai ĝauvei aveiani.

2

¹ Au aurani, ĝomi tu boĝono riba, au tu avekwarāĝi-rakavani, ĝomi Kolose ekalesiami, e Laodikea ekalesiari, ema au ĝoiragu roĝosi roĝo beĝene ĝitaia ekalesiari vovoka, mabarabarami navaĝa-kavami uranai. ² Au ĝegu ura baregona sebona tu, ĝia nuĝari beĝene gwaĝiĝi, ema mabarari veuravini sebonai moĝo beĝene iaĝo. Korana tu moĝesi beĝe veini vauro beĝe tuĝamaĝi-faka ginikauni, benamo Barau ĝena vekuretoĝa dagarana beĝe ribaiani. Barau ĝena vei-vekuretoĝa dagarana tu Keriso. ³ Iaunega ema riba vonu-fokafokana mabarana tu Keriso ĝenai vekuretoĝa ĝetanuni. ⁴ Maĝeri guruĝa akira-varamini korana tu, irau tarima ta na nuĝa-ĝani guruĝari namori na beĝofa-veĝonumini garina. ⁵ Au tu moĝoni tauĝanigu ĝomi fakami ai tu asiĝina. Senaĝi iauka rekenai au tu ĝomi sevimi ai, be ĝauvei ĝovei-ginikaurini ema Keriso ĝenai ĝemi veĝabidadama tu roĝo barego aĝitaiani, moĝa lorinai averere-rakavani.

Keriso ĝesi bisini sebona, be maĝuri bisini ĝabia

⁶ Keriso Iesu tu ĝomi na ĝoĝabi-raĝeato, benamo ĝemi Vereĝaukai ĝovaĝa-iaĝoato. Moĝa lorinai ĝomi tu ĝia ĝena maĝuri nuĝanai moĝo boĝono raka e boĝono tanu. ⁷ Ĝomi ĝemi maĝuri tu ĝau ĝokana tano nuĝana ĝana evariĝo-korikorini kavana, Keriso ĝenai beĝene variĝo. E numa fore iatanai ĝeragaiani kavana, Keriso iatanai ĝemi maĝuri boĝono vaĝa-ruĝakauri e

boĝono ragari. Ema ĝevaĝa-ribamito ilailanai ĝemi veĝabidadama beĝene kokore-korikori, ma vanaĝivanaĝi Barau tu boĝono tanikiu-vinia.

⁸ Lorimi boĝono vetore, asi namo tarima ta na tarimarima ĝeri iaunega ĝofaĝofari koriri na ĝomi nuĝami beĝanirini, benamo beĝori-dareremini garina. Mai tarimarima ĝeri iaunega ĝofaĝofari tu tarimarima na ĝevaĝa-ruĝarini maĝuriri e veĝari ĝeri ai; senaĝina moĝeri tuĝamaĝi veĝonuri tu tanobara barauri ĝerina ĝeiaĝomani, a dia Keriso ĝenana ĝeiaĝomani.

⁹ Korana Barau ĝena maĝuri e veĝa mabarari tu Keriso tauĝanina nuĝanai ĝetanuni.

¹⁰ Ma Keriso nuĝanai mai maĝuri ĝomi na ĝoĝabiato. Keriso tu veĝorikau iaukari e aneruri mabarari ema ĝeri maoro barego lelevaĝi iaukari mabarari fakari ai ĝeri Vere.

¹¹ Ĝomi Keriso ĝesi ĝosebonato nai tu, tauĝanimi kefiru ĝelama-vaĝirito, senaĝi mai tu dia tarimarima ĝimari na ĝeveiani veĝana akiraĝiani. Asiĝina. Mai tu Keriso ĝena kefi-lamavaĝi veĝana. Moĝa tauna tu, tauĝani ĝena veĝa rakavari ĝomi ĝemi na ĝokoki-fitoĝarito.

¹² Korana babatiso ĝoĝabiato neganai, ĝomi tu noĝa Keriso ĝesi ĝeguri-sebonamito; ema Barau na Keriso ĝesi evaĝa-vaisiraĝe ĝenoĝoimito, korana Barau ĝena ĝauvei seĝukana ĝovaĝa-moĝoniato nai. Mo seĝuka na Barau na Keriso mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoioato.

¹³ Guinenai ĝomi iaukami tu mase, korana ĝemi kira-sirivaĝi e vei-rakava bene, ema tauĝani ĝena veĝa rakavari maki ĝomi tauĝanimi ĝerina roĝosi beĝere lama-fitoĝari. Senaĝi toma ĝomi iaukami tu Keriso ĝesi Barau na evaĝa-maĝuri ĝenoĝoirito. Gita ĝera rakava mabarari tu Barau na etuĝamaĝi-fitoĝarito.

¹⁴ Taravatu guruĝari ema taravatu asi takorana-iaĝiato voiri metori ĝita iatarai ĝetanuni, moĝeri tu mabarari Barau na asi tauri ai evaĝa-iaĝorito, be ekoki-fitoĝarito. Barau na mo taravatu moĝeri ĝeri seĝuka tu eĝabi-vaĝiato, benamo Keriso ĝena satauro ai eikoko-kauato.

¹⁵ Ema Barau na veĝorikau iaukari rakavari e ĝeri maoro barego lelevaĝi iaukari, ĝeri kokore mabarari asi tauri ai evaĝa-iaĝorito e evaĝa-rakavarito. Keriso ĝena satauro seĝukana na iauka rakavari Barau na evaĝa-ketorito, ma tarimarima ĝoirari ĝutuĝuturi ai evaĝa-maiakarito, ma muriri ai evaĝa-rakarito.

¹⁶ Moĝesina naima ĝaniĝani e niuniu dagarari taravaturo irauirauri ĝaramari ai tarima ta na asi bene ĝau-fitoĝami. Ema tarima ta na Barau tuĝamaĝi-iaĝina verekona, o ĝue variĝuna verekona, o Sabadi ĝarona ĝaramanai maki asi bene ĝau-fitoĝami.

¹⁷ Mai dagara maĝeri tu ĝoirai vau beĝea ĝorani dagarari laulauri moĝo. A maĝuri korikorina tu Keriso ĝenana bita ĝabiani.

¹⁸ Bema tarima ta ĝoĝitaiani, tauĝena manau tarimanai evevaĝa-iaĝo ĝofa-kauni e aneru etoma-rakarigo-vinirini, ema nuvi o mata-vanaĝi ai asi eĝitarini dagarari eguruĝa-iaĝirini nai tu, garona asi boĝono seĝaĝia. Gia mani ĝena tuĝamaĝi maniĝa tu eveĝonu-fatafatato. Maniĝesina tarimarima na tu ĝomi moĝo beĝe ĝofa-dareremini, benamo voimi namona asi boĝo ĝabiani.

¹⁹ Keriso tu deba; ma mani tarima tu deba ĝenana ĝeraka-veĝitato, be deba ĝenai ĝia tu asi ĝetubukauni. Mai deba na tauĝani mabarana ĝaniĝani eviniani, ema tauĝani nuĝanai turiga evaĝa-tubukau gigitaririni, ema tauĝani mabarana evaĝa-tubu vegogoani, Barau ĝena ura lorinai.

²⁰ Ĝomi tu Keriso ĝesi ĝomase-sebonato, be ĝomi na taravatu irauirau e tanobara barauri tu asi ma boĝo korana-iaĝirini. Ma kara dainai tu mai tanobara maĝurinai ĝotanuni tarimari noĝa maĝeri taravatu ma ĝokorana-iaĝirini, ei?

²¹ Gokirani, "Asi ĝoĝabi-karaia; asi ĝomami-tovoa; ĝimami na

asi gōgābi-tovoa,” gōtoni. ²² Senaġi mani dagara maniġeri tu boġono ġaniri e boġono ġauvei-iaġiri ġana. A maniġeri taravatu ema vevaġa-riba tu tarimarima ġerina moġo ġeiaġomani dagarari. ²³ Moġoni, maniġeri taravatu na tu ġita ġerai Barau toma-rakarigona tuġamaġina bevaġa-ġoraiani, e manau veigana ġerai bevaġa-ġoraiani, tauġani vaġa-midigu-midiguna bevaġa-ġoraiani. Moġesi naima tarima kotari ġetugamaġini, maiġeri taravatu tu iaunega tarimari ġerina ġeiaġomani. Senaġi maiġeri taravatu na tu ġita asi bevaġa-kavarani, ma tauġani ġena ura rakavari asi bevaġa-ketorini.

3

Keriso ġesi tasebonani nai tu, maġuri variġuna taġabiani

¹ Gomi tu Barau na Keriso ġesi evaġa-maġuri ġenoġoimito, naima gubai ġetanuni dagarari boġono vetau-baregori, e nuġami maki monai boġono foreri. Keriso tu monai Barau ġimana aroribana rekenai etanu-taġoni teronai. ² Vanaġivanāġi ġemi tuġamaġi ai tu gubai ġetanuni dagarari boġono tuġamaġi-taġori, a tanobara dagarari tu asi boġono tuġamaġiri. ³ Korana ġomi tu varau ġomaseto tanobara maġurina ġenai, ma ġemi maġuri korikori tu vekuretoġai etanuni Keriso ġesi, Barau ġenai. ⁴ Keriso tu ġomi ġemi maġuri korikorina. Ġia ma befoforini ġaronai, ġomi maki Keriso ġesi boġo fofori-sebonani, ema ġena mareva ma mamana baregona boġo ġabiani.

⁵ Moġa lorinai tauġanina ġena veigā e maġuri rakavari ġemi ai roġo ġetanuni, maniġeri mabarari boġono vaġi-maseri. Tauġanina ġena veigā e maġuri rakavari tu maiġeri: Mata-boraġa veigari, veigā mirori, kima veigari, matabara e veigā rakavari uravini-baregori maġurina, ema mata-ġaniġani maġuriri. Mata-ġaniġani maġurina tu babarau toma-rakarigori veigana. Maiġeri mabarari ġerina boġono raka-veigita. ⁶ Korana mai veigā maiġeri ġaramari ai Barau ġena baru o Kota baregona seġafore tarimari ġeri ai bema vaġa-foforiani. ⁷ Guinenai ġomi maki tanobara ġena veigā e maġuri rakavari nuġari ai ġotanuto-ġoi nai tu, moġeri veigā rakavari ġomi na maki ġoveirito-ġoi.

⁸ Senaġi toma mai veigā maiġeri ġomi ġemina tu boġono tore-veġitari: Tuġamaġi-baru, baru rakavarakava, tarima vaġa-rakavari tuġamaġiri e veigari, guruġa rakavari kiraġikiraġiri ema sivarai mirori kiraġikiraġiri.

⁹ Tauġemi fakami ai guruġa o veigā ġofaġofari ai ta na ta asi bene ġofaia. Korana ġomi na ġemi maġuri guinena ma ġena veigā rakavari ġesi tu dabuġa rakavana ġokoki-fitoġaiani kavana ġokoki-fitoġarito, ¹⁰ ma tarima variġu geragerana ġoriġo-kauato, dabuġa variġu geragerana ġoriġo-kauani ilailanai. Ma ġia maġi tu Barau na vanaġivanaġi evaġa-variġu ġenoġoiani, eveiato Barauna vetoġana korikori bene ġabia e bene riba-ginikaua ġana.

¹¹ Mai maġuri variġuna taġabiato mainai tarima ta asi irau. Be inġesi asi bisini kira, ġai tu Iuda tarimama, a ġia tu irau bese tarimari; ġai tu mero tauġaniri kefiri ġalama-vaġini doġorona, a ġia tu mero tauġaniri kefiri asi ġelama-vaġini doġorona; asi bisini kira maki, ġia tu asi ġesikulito tarimari e maġuri mamana roġosi roġo beġene ġitaia tarimari; ġai tu asi tuġu-rakaorakao tarimama, a ġia tu tuġu-rakaorakao tarimari. Asiġina, maiġesi asi bitana guruġa. Korana Keriso ġereġana moġo barego ema ġita mabarara nuġarai etanuni.

¹² Gomi tu Barau na varau eġabi-variġimito tarimami, e ġena veaġa tarimami, ema Barau na euravini-rakavamini tarimami. Moġa lorinai vevetuġaġwa, veiau-namo, manau, marana, ema vevaġa-gwaġiġi maġuriri

na boĝono vedabuĝa. ¹³ Meto o maĝuri gwaĝigiri tari ĝoĝoitaĝorini karomi tari ĝerina nai tu, boĝono vevaĝa-gwaĝigi karomi ĝeri ai. Bema tarima ta ĝomi fakami ai karona ta na evaĝa-veĝare veĝareani nai tu, mo rakava moĝa bene tuĝamaĝi-fitoĝaia, Keriso na ĝomi ĝemi vei-rakava etuĝamaĝi-fitoĝarito kavana. ¹⁴ Maĝeri mabarari iatari ai tu veuravini na boĝono vedabuĝa. Korana tu mai maĝuri namori mabarari tu veuravini na vauro ebaru-sebona ginikaurini, benamo ĝeĝauvei-ĝitakauni. ¹⁵ Keriso ĝena maino na nuĝami bene ĝori-kauri. Korana Barau na ĝomi ekea-vegogomito anina tu, taugani sebonai boĝono iaĝo, benamo maino ai moĝo boĝono tanu. Ema Barau boĝono tanikiu-vinia. ¹⁶ Keriso ĝena guruĝa tauri korikori e ĝeri seĝuka ĝomi nuĝami ai tu beĝene vonuvonu-raĝe. Monana karomi tata ĝesi Keriso ĝena guruĝa iaunega korikorina na boĝono vevaĝa-riba e boĝono vekira-toreĝau. Ma nuĝami ai Barau ĝotanikiu-viniani nai tu, Salamo boĝono mari, e Barau vaĝa-raĝena mariri boĝono mariri, ema lauka Veaĝa na evinimini mariri boĝono mariri. ¹⁷ Kamara ĝauvei boĝo veiani nai, guruĝai boĝo veiani o veiĝai boĝo veiani, mabara-barari Iesu Vereĝauka aranai moĝo boĝono veiri. Ma ĝia ĝenana Tamara Barau boĝono tanikiu-vinia.

Ekalesia tarimana ma ĝaraĝona e natuna ema ĝena tuĝu-rakaorakao tarimari ĝesi ĝeri tanu maĝurina korikori

¹⁸ Veĝaraĝo vavinemi, ĝomi tu ĝaraĝomi ĝeri veĝitaĝau seĝukana gabure-nai boĝono tanu. Korana mai maĝuri maĝa Vereĝauka ĝoiranai tu maĝuri namona. ¹⁹ Veĝaraĝo taumi, ĝaraĝomi boĝono uravini-baregori, e ĝaraĝomi ĝeri ai nuĝami asi boĝono vei-ĝirimaĝirimari. ²⁰ Natu, dagara mabarari ai tamami e sinami tu garori boĝono seĝaĝi-viniri. Korana mai veĝa tu Vereĝauka iauna evaĝa-namoani. ²¹ Tama, natumi asi boĝono vaĝa-baruri, korana beĝe tuĝamaĝi-moirani, asi beĝe kokoreni garina.

²² Tuĝu-rakaorakao tarimami, mai tanobarai ĝeri vetuĝunaĝi ĝoiaĝo-vinini tarimari garori boĝono seĝaĝiri. Ĝia tu dagara mabarari ai garori boĝono seĝaĝiri. Dia ĝia ĝoirari ai moĝo, tarima iauri beĝene vaĝa-namori ĝetoni nai ĝevei-ĝofakauni tarimari kavari. Asiĝina. Ĝomi tu Vereĝauka gubakauna maĝurinaĝi nuĝami ma raĝeri ĝesi ma nuĝami mabarari ĝesi boĝono seĝaĝi-viniri. ²³ Ma kamara ĝauvei boĝo veiani nai, boĝono veia nuĝami mabarari ĝesi. Ĝauvei tu asi tarimarima ĝeri ĝauvei ĝoveiani noĝa boĝono veia. Asiĝina. Ĝomi na tu Vereĝauka ĝena ĝauvei ĝoveiani maĝurinaĝi boĝono veia. ²⁴ Ĝomi tu ma ribami, Vereĝauka na vau voimi bevinimini, korana ĝomi na tu Keriso Vereĝauka ĝena vetuĝunaĝi ĝoiaĝo-viniani. ²⁵ A tarima ta na veĝa beleaiani nai, mo veĝa beleaiani voina tu beĝabiani veĝata. Korana Vereĝauka ĝoiranai tarima mabarari tu ilaila moĝo, dia ta tu egubakauani, ma ta tu asi egubakauani.

4

¹ Ĝomi vetuĝunaĝi veremi, mani ĝemi tuĝu-rakaorakao tarimari maniĝeri ĝeri-ĝari tu, ĝeura-vinirini ilailari ai boĝono viniri. Ĝia ma ĝeri maoro kara ĝomi ĝemina beĝere ĝoitaĝori dagarari tu boĝono viniri veĝata, ema veĝa namori e moĝoniri ĝeri ai boĝono veiri. Korana ĝomi maki boĝono riba, ĝomi eĝita-ĝauminĝi Verena maki etanuni gubai.

Vevaĝa-riba guruĝari kotari maia

² Ĝauĝau asi boĝono vaĝa-ketoa. Vanaĝivanaĝi boĝono ĝuriĝuri. Ĝemi ĝauĝau ai boĝono venari maki, e Barau boĝono tanikiu-vinia. ³ Ma ĝai ĝema

maki boĝono ĝuriguri, be Vari Namona baĝana vari-fiuā ĝana, Barau na ĝatama-boka gabu tari ai bene keori. Be mo ĝana baĝana iaĝo, ma Keriso varina vekuretoĝana monai baĝana vari-fiuā. Au tu mai Keriso varina vekuretoĝana maiĝa ĝaramanai seini na ĝebarubaruguto. ⁴Boĝono ĝauĝau, be au na mai vari vekuretoĝana maiĝa bana kiraĝi-fofori ĝitakaua, Barau ekirato bana kiraĝi-fofori ginikaua etato ilailanai.

⁵Keriso roĝosi beĝene ĝabi-dadama-vinia, roĝo murikai ĝetanuni tarimari ĝeri ai tu, veiĝa iaunegari e namori boĝono veiri. Ema ĝia vefakari ai boĝo raka-ĝurani negari ai, moĝeri mabarari tu asi boĝono vaĝa-rakavari, korana ĝia boĝo vaĝa-kavarini negana tu kubi moĝo bene. ⁶Vanaĝivanāĝi boĝo guruĝani nai, boĝono garo-namo. Ĝemi guruĝa maki ma damenari boĝono kiraĝiri e boĝono guruĝa-ĝitaĝita, be ĝemi guruĝa tarimarima na beĝene ura-viniri e ĝeseĝaĝi-namori moĝo beĝene si. Moĝesina boĝo veini nai, tarima sebori sebori aiĝesina boĝo vaĝa-veserini dabarari boĝo ribarini.

Veĝabituĝu guruĝari

⁷Au varigu mabarana tu tarikakara namona, Tikiko, na vauro beasi kira-varamini. Ĝia Keriso ĝena maĝuri nuĝanai tu ma vetuĝamaĝi-kauna ĝesi evevaĝa-kavani, ema ĝia tu au ĝesi Vereĝauka ĝena vetuĝu-naĝi ĝaiāĝo-viniani. ⁸Au na Tikiko ĝomi ĝemi ai atuĝu-iaĝosiani tauna korikori tu, ĝai mainai kamasī ĝatanuni maĝurina beneasi vaĝa-ribami ĝana. Ĝia na ĝai ĝema tanu maĝurina bene kira-varami, be ĝomi nuĝami bene vaĝa-gwaĝiĝiri uranai. ⁹Ĝia tu Onesimo ĝesi eiaĝosini. Onesimo tu ma ĝena vetuĝamaĝikau, ema ĝia tu ĝai tarikakama namona ta. Ĝia maki ĝomi ĝemi tarima ta. Ĝia tauri ruarua na mainai kara ĝeĝorani dagarari mabarabarari beĝeasi vaĝa-ribamini.

¹⁰Aristako na ĝena vevaĝa-namo ĝomi ĝemi ai etuĝu-iaĝosiani. Ĝia tu au ĝesi ĝadiburato, be dibura numai ĝatanuni mainai. Banabas tarikakana Mareko na maki ĝemi vevaĝa-namo betuĝu. Mareko ma Banabas tu tarikaka, senaĝi ĝia sinari e tamari tu irau, dia sebona. Mareko ĝomi ĝemi ai beiaĝosini nai, boĝono ĝabi-raĝea ĝana guruĝari tu varau asi-kira-varamito. ¹¹Ema Iesu, arana ta ĝekiraĝiani Iusto, na maki ĝemi vevaĝa-namo betuĝu. A Iuda tarimari fakari ai au ĝesi Barau ĝena Basileia ĝauveina ĝaveiani tarimari tu maĝeri moĝo. Ĝia na au ĝevaĝa-kava ginikauguni.

¹²Ĝomi karomi ta, Keriso Iesu ĝena vetuĝunaĝi eiaĝo-vinini tarimana, arana Epafras, na maki ĝemi vevaĝa-namo betuĝu. Ĝia tu vanaĝivanāĝi ĝomi urami ai evekwarāĝini ĝauĝau ai. Ĝia ĝena noĝinoĝi baregona Barau ĝenai eveiani tu, Barau na ĝomi ĝia ĝena urai bene vaĝa-ruĝatari korikorimi. Ema Barau ĝena ura ĝomi na nuĝami mabarari ĝesi boĝono vaĝa-moĝonia, ema boĝono korana-iaĝi ginikaua. ¹³Au aguruĝa-fofori korikorini, moĝoni, Epafras tu ĝomi manĝemi, e Laodikea tarimari, e Hierapoli tarimari mabarami urami ai moĝoni evekwarāĝi-rakavato. ¹⁴Ĝita ĝatarā namona Luka, doketa tarimana, ema Dema, tauri ruarua na ĝemi vevaĝa-namo beĝe tuĝu. Luka tu doketa tarimana.

¹⁵Au ĝegu vevaĝa-namo ĝita tarikakara Laodikea ai ĝetanuni tarimari boĝono viniri. E ĝegu vevaĝa-namo Nimfa boĝono vinia, e Nimfa na numai ekalesia doĝorona ĝeraka-vegogoni manĝeri maki boĝono viniri. ¹⁶Mai fefa ĝomi ĝemi ai boĝo iavi-ĝosiani murinai tu, boĝono tuĝu-iaĝoa, ma Laodikea ekalesiari ĝeri ma beĝenea iavi-foforia. Ma Laodikea ekalesiari atore-vinirito fefana maki ĝomi fakami ai boĝono iavi-foforia. ¹⁷Ma Arekipo

maiġesi boġono kiraia, boġono kira, “Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġauvei oġabiato maniġa tu bono ġauvei-iaġi ginikaua.”

¹⁸ Mai vevaġa-namo guruġari tu au Paulo tauġegu ġimagu na atorerini. Au boġono tuġamaġiġu, au tu roġo ma seinigu diburai. Barau ġena namo e varevare-bara ġomi iatami ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE GINIGUINENA TESALONIKA EKALESIARI ĜERI

1 Tesalonika vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa ĝena tuĝamaĝi baregona tu Iesu ĝena ĝenoĝoi-iaĝoma vaĝa-ruaruana. Korana tu Iesu ĝena iaĝoma vaĝa-ruaruana mai fefai tu ekiraĝi-ĝutumaiato.

Paulo na mai fefa tu Korinto na etore-iaĝoato, mo tu ĝena evanelia varivarina vaĝa-ruaruana nuĝanai (Apostolo 17:1-14). Mai fefa Paulo na tu laĝani 50 ema 51 nuĝanai ta etoreato, mo tu Keriso maki emaseto murinai vau.

Mai fefai siri baregori tu karao 4:15-18.

Paulo na mai fefa giniguinena etoreato korana eurato, Tesalonika ekalesiari 1) bene launaĝiri, Barau na ĝeri ai eveirito veĝari tarimarima ĝoirari ai beĝene vaĝa-foforiri; 2) bene vaĝa-ribari, Iesu ma beiaĝomani; 3) bene launaĝiri, Barau korana-iaĝina maĝurina korikorinai beĝene tanu.

Paulo na mai fefa tu maĝesi eboioĝaiato:

1. Ĝia aĝesi vevaĝa-maĝuri ĝeĝoitaĝoto - karao 1-3

2. Ĝia aĝesina beĝene tanu mo maĝuri variĝunai - karao 4-5

¹ Ĝai tauma toitoi, Paulo, Silas, e Timoteo, na Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝena ekalesia Tesalonika nuĝanai ĝatore-vinimini. Verevare-bara ema maino ĝemi ai bene tanu.

Tesalonika tarimari ĝeri maĝuri

² Ĝai tu ĝaro mabarari ai Barau ĝavaĝa-namoani ĝomi mabarami daimi ai, ema ĝema ĝurigiuri nuĝari ai ĝakiraĝimini. ³ Korana Barau, ĝita Tamara, ĝoiranai gavetuĝamaĝi-taĝoni, ĝomi ĝemi veĝabidadama kamasi ĝotovo-naĝirini, e ĝemi veuravini ai kamasi ĝoĝunaĝaveni, ema ĝemi vetuĝamaĝikau ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝenai kamasi ĝovaĝa-gwaĝiĝirini. ⁴ Tarikakama mabarami, ĝai ribama ĝomi tu Barau na eura-vinimini ema ĝia na eviriĝimito ĝia ĝena. ⁵ Korana Vari Namona ĝai na ĝavinimito tu dia guruĝai moĝo, senaĝi Iauka Veaĝa ma seĝukana e ma moĝonina ĝesi. Ĝomi maki ma ribami, ĝomi ĝemi namo uranai ĝai tu kamasi ĝatanuto ĝomi fakami ai.

⁶ Benamo ĝomi na maki ĝai ĝotovotovomato ema Vereĝauka ĝotovotovoato enabe ĝevaĝa-midigu midigumito, senaĝi Barau ĝena guruĝa ĝoĝabi-raĝeato ma vereremi ĝesi. Mo verere Iauka Veaĝa na evinimito. ⁷ Tauna moĝa ĝomi tu vevaĝa-ĝita namonai ĝoiaĝoto veĝabidadama tarimari mabarari Makedonia ema Akaia ĝeri. ⁸ Korana ĝomi ĝemina Vereĝauka ĝena guruĝa eraka-rosito tu dia Makedonia ema Akaia nuĝari ai moĝo, senaĝi ĝomi ĝemi veĝabidadama Barau ĝenai tu gabu mabaranai beĝe ribaia. Moĝa lorinai monai ĝai na guruĝa ta tu asi ma baĝa kiraĝiani. ⁹ Ĝia tauĝeri maki ĝevkiraĝito ĝai na ĝavarivarimito nai, ĝomi na ĝai kamasi ĝoĝabi-raĝemato, ema kamasi babarau ĝoiaĝuirito, Barau maĝurina ema moĝonina vetuĝunaĝina boĝono iaĝo-vini ĝana, ¹⁰ ema Natuna Iesu ĝonariani guba na ma beĝenoĝoi-iaĝomani. Ĝia tu Barau na mase na ma evaĝa-varigiĝi ĝenoĝoiato, ema ĝena baru bevaĝa-foforiani o tarimarima bevaĝa-kotarini ĝaronai, Iesu na bevaĝa-maĝurirani.

2

Paulo ġena ġauvei Tesalonika ai

¹ Tarikakama mabarami, ġomi tauġemi ma ribami, ġemi ai ġaiiāġosito nai, asi ġaġauvei-kavato. ² Ġomi ribami maki, ġai Tesalonika ġana roġosi roġo baġana iaġosi nai, Filipi ai ġevaġa-midigu midigumato e ġekira-fitoġamato. Moġoni, ġeiaġoma-vini baregomato, senaġina Barau na evaġa-kokoremato, ġena Vari Namona baġana kira-varami ġana. ³ Ġai ġema velaunaġi ġomi ġemi ai tu dia guruġa babobabo ai, dia tuġamaġi rakavari ai, e dia ta baġana ġofaia ġana. ⁴ Senaġi Barau na evaġa-moġonimato Vari Namona baġana fiua. Moġa lorinai ġakiraġiani, dia tarimarima baġana vaġa-iakuri ġana, senaġi Barau baġana vaġa-iaġua ġana. Ġia na ġai nuġama evetaurini. ⁵ Ġomi ribami, e Barau maki ġoiranai, ġai ġaiiāġosito nai tu, dia nuġa-ġani ai ġavaġa-raġe ġofakaumito-ġoi, e mata-ġaniġani ai ġaguruġa-ġofakauto-ġoi. ⁶ Ġai tu asi ġomi na bogono vaġa-raġema, o tarima tari na beġene vaġa-raġema ġatato. ⁷ Ġai tu Keriso ġena apostolo tarimama, be ma ġema maoro, ġema-ġama ġomi ġemi ai baġara kiraġi. Senaġi ġomi ġesi tatanuto-ġoi neganai, ġai tu marana, sina ta na natuna eġita-ġaurini kavana. ⁸ Ġauravini-rakavamito lorinai ġaurato, dia Barau ġena Vari Namona moġo ġemi baġana kiraġi, senaġi ġema maġuri maki ġatore-taririto, korana ġema veuravini ġemi ai tu bareġo lelevaġi.

⁹ Tarikakama mabarami, ġai kamasi ġaġauveito-ġoi ema ġavekwarāġito-ġoi roġo ġotuġamaġi-tagorini, ene? Barau ġena Vari Namona ġaġobata-vinimito-ġoi nuġanai, boġi-laġani ġaġauveito-ġoi, ġema-ġama baġana doġari uranai, baġa vaġa-doġe-ġanimini ġarina.

¹⁰ Ġomi na ġoġitamato ema Barau na maki eġitamato ġai kamasi ġaveaġato, ġavei-maoromaoroto ema asi ġema kerere ta ġomi vaġa-moġoni tarimami fakami ai. ¹¹ Ġomi ma ribami, ġai na ġomi tata ġaveimito-ġoi tu tama na natuna korikorina eveiani kavana. ¹² Ġai na ġavaġa-kokoremito-ġoi, ġemi tuġamaġi ġavaġa-gwaġiġirito-ġoi, ema ġalau-naġimito-ġoi Barau vaġa-iaġuna veigari bogono veiri ġana. Ġia na ekeamini, ġena Basileia ma marevana baregona bene vinimi ġana. ¹³ Ġai na Barau ġatanikiu-viniani ġaro mabarari ai, korana ta tu, ġena guruġa ġaġabi-iaġosiato neganai, ġomi na ġoseġaġiato ema ġoġabi-raġeato tu dia tarimarima ġeri guruġa, senaġi guruġa moġonina korikori, Barau ġena guruġa. Mo guruġa tu ġovaġa-moġoniani tarimami nuġami ai eġauveini. ¹⁴ Tarikakama mabarami, ġomi tu Barau ġena ekalesia Keriso Iesu nuġanai Iudea ġesi boġo ilaila, korana Iuda tarimari na ġia ġevaġa-midigu midigurito ilailanai, ġomi maki ġemi doġoro tarimari na ġevaġa-midigu midigumini. ¹⁵ Iuda tarimari na Iesu Vereġauka ema peroveta tarimari ġevaġirito, ema ġai maki ġelaimato. Barau tu asi ġevaġa-iaġuani, ema tarimarima mabarari ġekira-sirivaġi vinirini. ¹⁶ Ġai maki ġekira-ġoimani irau bese tarimari ġeri ai Vari Namona asi baġana kiraġia, korana maġuri vanaġivanaġi beġe ġabiani ġarina. Moġesi ġeri rakava vanaġivanaġi ġevaġa-baregorini. Senaġi Barau ġena baru maki iatari ai tu varau bevotu.

Paulo ġena ura baregona Tesalonika tarimari ma bene ġitari

¹⁷ Tarikakama mabarami, nega kotari roġo ġai ġomi sevimi na ġeinu-veġitamato, dia tuġamaġi ai, senaġi tauġani ai, asi ma ġaġitamini. Ġema ura baregona ġoirami baġana ġitari. ¹⁸ Ġai ġaurato tu ma baġana iaġosi ġomi

ġemi ai. Moġoni, au Paulo, vaġa-vira akirato, senaġi Satani na ġema dabara ekouato. ¹⁹ Baġana ġenoġoi veġata, korana ġomi tu ġai ġema tuġamaġikau, ġema verere e ġema kokore voina ġera Vereġauka Iesu ġoiranai ġia ma beiaġomani ġaronai. ²⁰ Moġoni, ġai ġema veiavi e verere korana tu ġomi.

3

Paulo na Timoteo etuġuato Tesalonika ġana

¹ Ġai ġema vevaġa-gwaġiġi ġekorito, benamo ġakirato, namona tu ġai tauma ruarua moġo Atena ai baġana tanu, ² a ġai tarikakama Timoteo tu baġana tuġua ġomi ġemi ai. Ġia tu ġai ġesi Barau ġena vetuġunaġi ġaiaġo-viniani, Keriso ġena Vari Namona ġaġobata-iaġiani. Ġia na bene vaġa-kokoremi ema ġemi tuġamaġi bene vaġa-gwaġiġiri ġemi veġabidadama nuġanai. ³ Be, ġomi ta na ġena veġabidadama asi bene raga-kwanea mani midigumidigu ġoġoitaġorini nuġanai. Gomi ribami, maniġeri tu bita ġoitaġorini veġata. ⁴ Ġai roġo ġomi ġesi tatanuto-ġoi nai, ġakiramito-ġoi, ġita tu beġe vaġa-midigu midigurani, benamo moġeri ġefoforito, be ġoribarito. ⁵ Moġa lorinai, ġegu vevaġa-gwaġiġi ekorito, benamo Timoteo atuġu-iaġosiatu, ġia ġenana banama riba, ġemi veġabidadama tu kamasi ġotoreani. Korana irau dabara tari ai veribaġani tauna na beriba-ġanimini, benamo ġai ġema vekwaraġi asi taunai beiaġoni ġarina.

Timoteo ġena vevarifju

⁶ Toma Timoteo tu ġomi ġemina beġenoġoi, ġomi ġemi veġabidadama e veuravini variri namona bema kiraġiri. Bekirama, ġomi na ġai roġo ġotuġamaġi-taġomani, ema ġourani boġono ġitama, ġai na ġomi baġana ġitami ġatoni kavana. ⁷ Moġa lorinai, tarikakama, ġema midigumidigu ema dabara doko mabarari nuġari ai ġemi veġabidadama na ġevaġa-kokoremato. ⁸ Korana ġomi Vereġauka ġenai boġo ruġa-gigitarini neganai, ġai ġema maġuri toma tu moġoni beġe namoni. ⁹ Barau ġomi daimi ai kamasi baġa tanikiu-viniani, korana ġai ġema verere tu asikeikeina gomi ġemi ai Barau ġoiranai. ¹⁰ Boġi-laġani ma nuġama mabarari ġesi ġaġauġauni, ġomi ġoirami ma baġana ġitari ema ġemi veġabidadamai ġorabuni dagarari na baġana vaġa-kavami ġana.

¹¹ Bere namo ġita Tamara Barau tauġena na ema ġera Vereġauka Iesu na ġema dabara beġene veia, ġomi ġemi ai baġana iaġosi. ¹² Ġera Vereġauka na maki ġomi veuravini na bene vaġa-vonuvonu-raġemi, karomi tata ema tarimarima mabarari boġono ura-viniri uranai, ġai na ġomi ġaura-vinimini kavana. ¹³ Barau na nuġami bene vaġa-kokoreri, benamo asi ġemi veirakava ta e ma veaġami ġesi Tamara Barau ġoiranai boġono ruġa, ġera Vereġauka Iesu ma beiaġomani ma ġena veaġa tarimarimari mabarari ġesi ġaronai. Amen.

4

Barau na eura-viniani maġurina

¹ Tarikakama mabarami, ġegu guruġa vaġa-magona tu maiġa. Barau vaġa-iaakuna ġana aiġesi boġono tanu tu ġavaġa-ribamito. Moġoni, ġomi tu moġesi ġomaġurini. Iesu Vereġauka aranai ġanoġimini e ġalaunaġimini, ma boġono kokore-iaġiri ġana. ² Korana vevaġa-riba guruġari Iesu Vereġauka ġena maoro na ġavinimito tu ġomi ma ribami.

³ Barau ġena ura tu boġono veaġa, mata-boraġa e veġura-vanaġi veigari ġerina boġono raka-veġita. ⁴ Ġomi tau tata maki ġaraġomi ġesi boġono tanu ma veaġami e ma vegubakaumi ġesi. ⁵ Dia mata-boraġa na bene ġori-kaumi noġa Barau asi ribari beseri kavana. ⁶ Ema mo veiġa rekenai tau ta na tarikakana asi bene ġofaġofa-iaġia ema ġena ura bene veia. Ġai na ma nuġama mabarari ġesi ġakira-guinemito: Moġesi eveini tarimana tu Vereġauka na ġena rakava voina beviniani. ⁷ Korana Barau na ekearato tu dia tana mata-boraġa e tana veġura-vanaġi, senaġi tana veaġa ġana. ⁸ Moġa lorinai, dei na mo vevaġa-riba ġekira-fitoġaiani tu dia tarimarima ġekira-fitoġarini, senaġi Iauka Veaġa evinimini Barauna ekira-fitoġaiani.

⁹ Au na tarikaka uraviniri guruġari tu toma asi batore-vinimini, korana Barau na evaġa-ribamito, ġomi tata boġono veura-vevini. ¹⁰ Moġoni, ġomi na tu tarikaka mabarari Makedonia nuġanai ġoura-vinirini. Senaġi tarikakama, ġai na ma ġavaġa-naġimini, mani veiġa boġono vaġa-baregoa. ¹¹ Dagara baregona ġomi kamasi boġono tanu tu maiġesi: Asi boġono guru-raġe. Tauġemi ġemi ġauvei boġono vei, ema tauġemi ġimami na boġono ġauvei ġemi-ġami boġono dogari ġana, ġai na ġakiramito ilailanai. ¹² Monana vau asi ekalesia tarimari na beġe gubakaumini, ema ta ġenai asi boġo tuġamaġikauni, korana dagara tai asi boġo rabuni.

Iesu ġena ġenoġoi ġaronai

¹³ Tarikakama mabarami, ġai ġaurani boġono riba, ġemaseto tarimari tu kamasi. Be, asi boġono tuġamaġi-meto, asi ġeri tuġamaġi-dadamaġi tarimari kavana. ¹⁴ Ġita na tavaġa-moġoniani tu Iesu emaseto, murinai tu ma evariġisi-ġenoġoito. Moġesi nai ma tavaġa-moġoniani deikara Iesu ġeġabidadama-viniato-ġoi nuġanai ġemaseto tarimari tu Barau na ma bevaġa-varigiġisi ġeno-ġoirini, Iesu ġesi beġabi-vegogorini.

¹⁵ Ġai na kara ġavaġa-ribamini dagarari tu Vereġauka ġena guruġa: Vereġauka beġenoġoini ġaronai, ġita deidei roġo maġuri tatanuni tarimara na ġemase-guineto tarimari asi bita raga-kwanerini, asi bita guineni Vereġauka ġesi veġoitaġo. ¹⁶ Barau beguruġani ma seġukana ġesi, aneru baregona maki bekeakeani, ema Barau ġena dudu befururuani ġaronai, Vereġauka tauġena guba na bemariġoni. Benamo deikarari ġemaseto, Keriso ġevaġa-moġoniato-ġoi nuġanai ġemaseto tarimari, beġe variġisi-guineni. ¹⁷ Moġa murinai, ġita roġo tamaġurini ema roġo tatanuni tarimara Barau na ġia ġeri ai ma bevaġa-raka-kaurani magube nuġari ai Vereġauka ġesi bitana vedoġari ġana, guba e tanobara fakari ai. Benamo Vereġauka ġesi bita tanu-vanaġi vanaġini. ¹⁸ Moġa lorinai maiġeri guruġa ġerina ġomi tata boġono vevaġa-kokore-vevini.

5

Boġono rovina-tore Vereġauka ma beiaġomani

¹ Tarikakama mabarami, ġai na ġomi asi ma baġa tore-vinimini, aitoma mo nega e hora beġe foforini. ² Korana ġomi tauġemi ma ribami ġitakau, Vereġauka ġena iaġoma ġaronai tu lema tarimana, boġi eiaġomani kavana, beiaġomani. ³ Tarimarima beġe kirani, "Maino ema dagara mabarari namo moġo." Nuġanai tu asikauna kerere baregona na beġabirini, noġa vavine ma banina diana eguruni kavana. Tarima ta asi beraga-maġurini. ⁴ Senaġi tarikakama, ġomi tu dia mukuna nuġanai ġotanuni tarimami, be mo ġaro

na nuḡami tu asi bene vaḡa-farevaḡiri lema tarimana kavana. ⁵ Ğomi mabarami tu mama e laḡani tarimami. Ğita tu dia boḡi e mukuna ḡeri tarimarima. ⁶ Moḡa lorinai ḡita tu asi bitana gena, asi bitana tanu-kava, tarima tari ḡeveini kavana, senaḡi bitana tataḡa, bitana boḡeboḡe, ema ḡera tuḡamaḡi beḡene maoro. ⁷ Ğegenani tarimari tu boḡi ai ḡegenani, ema ḡeniuniuni tarimari maki boḡi ai ḡeniuniuni. ⁸ Senaḡi ḡita tu laḡani ḡena tarimarima dainai, ḡera tuḡamaḡi beḡene maoro. Ğita tu veḡabidadama e veuravini ḡesiri kobarai bitana toreri, ema vevaḡa-maḡuri vetuḡamaḡina debara kwaraḡaunai tana vaḡa-iaḡoa. ⁹ Korana Barau na eḡabi-virigirato tu dia ḡia ḡena baru na tana midigumidigu ḡana, senaḡi vevaḡa-maḡuri bitana ḡabia ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡenana. ¹⁰ Ğia ḡita urarai emaseto tu, ḡia ḡesi bitana tanu-vanaḡi vanaḡi ḡana, enabe ḡita roḡo maḡuri o mase ḡia ma beiagomani ḡaronai. ¹¹ Moḡa lorinai ḡomi tata boḡono vevaḡa-kokore-vevini e boḡono vevaḡa-kava-vevini, maitoma ḡoveini kavana.

Vevaḡa-riba guruḡari tari

¹² Tarikakama mabarami, ḡanoḡimini, ḡomi fakami ai ḡeḡauvei-kokoreni, Vereḡauka aranai ḡenarimini e dabara korikori ai ḡevaḡa-ribamini tarimari boḡono gubakauri. ¹³ Ğeri ḡauvei dainai boḡono gubakau-baregori ema boḡono ura-viniri. Ma mainomi ḡesi boḡono tanu.

¹⁴ Tarikakama mabarami, ḡavaḡa-naḡimini, ḡauvei asi ḡeveini tarimari boḡono sisiba-viniri, ḡegarini tarimari boḡono vaḡa-kokoreri. Moira tarimari boḡono vaḡa-kavari, tarimarima mabarari ḡeri ai boḡono vevaḡa-gwaḡiḡi.

¹⁵ Boḡono boḡeboḡe, tarima ta na rakava na rakava voina asi bene veia, senaḡi vanaḡivanaḡi ḡomi tata ḡemi ai ema tarimarima mabarari ḡeri ai maki veia namori moḡo boḡono veiri.

¹⁶ Ğaro mabarari ai boḡono verere. ¹⁷ Ğaro vanaḡivanaḡi boḡono ḡauḡau. ¹⁸ Barau boḡono tanikiu-vinia dagara mabarari ḡeri ai. Korana mani tu Barau ḡena ura ḡomi Keriso Iesu ḡesi ḡomaḡurini nuḡanai.

¹⁹ Iauka Veaḡa karavana asi boḡono vei-busea. ²⁰ Peroveta guruḡari asi boḡono kira-fitōḡari. ²¹ Dagara mabarari boḡono riba-ginikauri; namori moḡo boḡono ḡabi-raḡeri. ²² Rakava dagarari mabarari ḡerina boḡono raka-vegita.

Vevaḡa-namo guruḡari

²³ Maino Barauna na bene vaḡa-veaḡa ginikaumi. Iaukami, e ḡemi maḡuri, ema tauḡanimi mabarari ḡia na bene nariri, kerere ta na maki asi bene ḡabimi, bene iaḡo mo, ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena iaḡoma ḡaronai. ²⁴ Ğomi ekeamito Barauna ḡena guruḡa mabarari tu moḡoni, ḡia na beveirini.

²⁵ Tarikakama mabarami, ḡai maki iatamai boḡono ḡuriḡuri.

²⁶ Tarikaka mabarari vetarikaka verauna na boḡono vaḡa-namori.

²⁷ Alaunaḡimini Vereḡauka aranai mai fefa boḡono iavi-foforia tarikaka mabarari ḡoirari ai.

²⁸ Ğera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena varevare-bara ḡomi ḡemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA TESALONIKA EKALESIARI ĜERI

2 Tesalonika vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa vaĝa-ruaruana tu mo fefa giniguinena etoreato ma ĝue imaima sebona (6) evanaĝiato murinai ma etoreato. Mo tu ĝia roĝo Korinto ai etanuto-ĝoi nuĝanai etoreato.

Mai fefa nuĝanai siri baregona tu karaa 2:3.

Paulo na mai ĝena fefa vaĝa-ruaruana etoreato mainai tu Tesalonika ekalesiari 1) ĝevaĝa-midigu midigurito-ĝoi nuĝanai evaĝa-gwadarito; 2) Iesu ĝena ĝenoĝoi-iaĝoma vaĝa-ruaruana guruĝari kotari ma ekira-vararito; 3) evaĝa-naĝirito, ĝeri veĝabidadamai beĝene ruĝa-gwaĝigi bene iaĝo mo, Iesu Vereĝauka bene ĝenoĝoi, ema elaunaĝirito maki, asi beĝene ĝubulefi.

Paulo na ĝena fefa vaĝa-ruaruana tu maĝesi eboioĝaiato:

1. Nuĝari evaĝa-gwaĝiĝirito, ekirarito, Keriso tu ma beiaĝomani - karaa 1
2. Loriri beĝene vetore korana Keriso ĝofaĝofana tu beiaĝoma-guineni roĝo - karaa 2
3. Ekalesia aiĝesina beĝene tanu maĝurina - karaa 3

¹ Ĝai tauma toitoi, Paulo, Silas, e Timoteo na Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝena ekalesia Tesalonika nuĝanai ĝatore-vinimini.

² Barau ĝita Tamara ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina varevare-bara e maino ĝemi ai bene tanu.

Keriso ma beiaĝomani ĝaronai, Barau na tarimarima ĝeri rakava voiri bevinirini

³ Tarikakama mabarami, ĝai na tu Barau baĝana tanikiu-vinia ĝaro mabarari ai ĝomi daimi ai. Moĝesi baĝa veini tu maoro, korana ĝemi veĝabidadama ebarego-rakavani, ema ĝemi veuravini karomi mabarari ĝeri ai maki ebaregoni. ⁴ Moĝa lorinai ĝomi ĝavaĝa-raĝemini Barau ĝena ekalesia nuĝari ai. Gavaĝa-raĝemini korana ĝomi tu enabe ĝelaimini e ĝevaĝa-midigu midigumini, senaĝi ĝemi veĝabidadama ĝoĝabi-gigitariani.

⁵ Mo veĝa mabarari na Barau ĝena vevaĝa-maoro vetogana namona ĝevaĝa-moĝoniani, moĝa anina ĝomi tu ilaila ĝia ĝena Basileia boĝo ĝabiani, korana mo Basileia dainai ĝomidigu-midiguni. ⁶ Barau tu maoro veĝari moĝo beveini: Gomi dei na ĝevaĝa-midigu midigumini tarimari ĝia na ma bevaĝa-midigu midigurini. ⁷ Ema ĝemi midigumidigu ĝerina bevaĝa-iaĝaraĝimini ema ĝai maki. Moĝesi beveirani Iesu Vereĝauka ma ĝena aneru ma seĝuka baregori ĝesi guba na beĝe mariĝoni ĝaronai. ⁸ Ma karava moremorena ĝesi beiaĝomani; Barau asi ĝekorana-iaĝiani tarimari ema ĝera Vereĝauka Iesu ĝena Vari Namona asi ĝeĝabi-raĝeani tarimari ĝeri rakava voiri bema vinirini. ⁹ Ĝeri rakava voiri tu maĝa: Ĝia tu Vereĝauka ĝenana e ĝena mama seĝukana ĝenana ma fakari beĝe tanuni, midigu vanaĝivanaĝi beĝe gabini. ¹⁰ Mo tu begorani Keriso ma beiaĝomani ĝaronai, ĝena tarimarima mabarari na beĝene vaĝa-raĝea, ema ĝevaĝa-moĝoniani tarimari na beĝene vaĝa-namoa ĝana. Gomi maki ĝia ĝesi, korana ĝaĝobata-vinimito, ĝoĝabi-raĝeato nai.

¹¹ Moĝa lorinai vanaĝivanaĝi ĝomi iatami ai ĝaĝuriĝurini. Ĝera Barau ĝanoĝiani, ĝemi maĝuri bene vaĝa-namori, korana ĝia na ekeamito tu boĝono

mağuri ġana. Ġia seğukana na ġemi ura namori mabarari ai bene vağ-a-ğaujami, ema ġemi veğabidadama dainai ġoveirini ġauveiri e veiğari bene vağ-a-ğugururi. ¹² Monana, Iesu Vereğauka arana beğene vağ-a-rağea ġomi daimi ai, ema ġomi beğene vağ-a-rağemi ġia bakunai. Ġita ġera Barau e Vereğauka Iesu Keriso na ġeri varevare-bara ġerina moğeri dagara mabarari beğene vağ-a-ğorari.

2

Taravatu ekira-fitoğaiani tarimana

¹ Tarikakama mabarami, ġai na ġanoğimini, ġera Vereğauka Iesu Keriso ġena iağoma rekenai ema ġera veğoitago e raka-vegogo ġia ġesi: ² Nuğami asi beğene veğonu-ğarimoğ, o beğe kirani Vereğauka ġena ġenoğoi ġarona tu bevotu beğe toni neganai, nuğami asi beğene meto. Mo guruğasi boğono vağ-a-moğonia, enabe beğe kirani, mo tu peroveta guruğana, o ġobatai ġekirağiato guruğana, o ġai na fefa nuğanai ġatoreato guruğana. ³ Tarima ta na veiğa irauri ai asi bene ġofami. Korana Vereğauka ġena ġaro tu asi roğo berağasini, beiağoni mo, tarimarima ġutuma ġeri veğabidadama beğe raga-kwanerini, ema taravatu ekira-fitoğaiani tarimana befoforini. Ġia tu Barau na karava gabunai bea toreani. ⁴ Tarimarima ġetoma-rakarigo vinirini e ġeguba-kaurini dagara veağari mabarari mo tarima na bekira-fitoğarini, ema ġia tağena bevetore-varağeni. Ġia beiağoni Barau ġena Rubu Veağa nuğanai betanu-tarini, benamo bekirani, “Au tu Barau,” betoni.

⁵ Au ġomi ġesi roğo tatanuto-ğoi nai, moğeri mabarari akira-varamito. Ġomi na asi ġotuğamaği-tağorini? ⁶ Taravatu ekira-fitoğaiani tarimana tu toma bere fofori, senaği dagara ta na elau-ğauani, ġomi tu ma ribami kara. Ġarona korikorinai vau mo taravatu ekira-fitoğaiani tarimana befoforini. ⁷ Taravatu ekira-fitoğaiani tarimana ġena veiğa vekuretoğari initoma kota ġefoforini, senaği kara beğe ġorani dagarari tu asi roğo beğe ġorani, beiağoni mo, eruğ-a-ğaurini tarimana na dabara bekeoani. ⁸ Monai vau taravatu ekira-fitoğaiani tarimana befoforini, senaği Iesu Vereğauka ma beiağomani ġaronai, muruna seğukana na bevağiani, ema ekimore-kimoreni mamana ġesi beiağomani, benamo bevağ-a-rakavaiani. ⁹ Taravatu ekira-fitoğaiani tarimana tu Satani ġena seğukai beiağomani, ġofağofa veiğa boruri e nuğa-farevaği veiğari mabarari beveirini. ¹⁰ Ema ġena veiğa ġeğevari na mase dabaranai ġerakani tarimari beğofarini. Ġia tu beğe rekwa-rekwani, korana beğene mağuri ġana guruğa moğonina tu asi ġeğabi-rağeato e asi ġeura-viniato. ¹¹ Moğa lorinai Barau na tuğamaği veğonuri ġia nuğari ai bevağ-a-raka-toğarini, ġofağofa beğene vağ-a-moğoniri ġana. ¹² Moğa tauna tu, deikara na guruğa moğonina asi ġeğabi-rağeato, senaği rakava ġeiau-viniato tarimari mabarari tu, Barau na ġeri rakava voiri bevinirini.

Mağuri boğono ġabia ġana Barau na eğabi-viriğimito

¹³ Tarikakama mabarami, ġai na tu Barau bağana tanikiu-vinia ġaro mabarari ai, moğesi bağa veini tu maoro, korana ġia na eura-vinimini, ema tovotovonai eviriğimito bene vağ-a-mağurimi ġana. Mo mağuri boğo doğariani, korana Iauka Veağa ġena seğuka na evağ-a-mağurimini, Barau ġena tarima veağami ai evağ-a-iağomini, ema Vereğauka ġena guruğa moğonina ġovağ-a-moğoniani. ¹⁴ Barau na ekeamito Vari Namona ġağobata-vinimito ġenana. Ġomi ekeamito ġera Vereğauka Iesu Keriso ġena mareva

baregona boğono ġabia ġana. ¹⁵ Moġa lorinai, tarikakama, boğono ruġa-gigitari, ġaġobata-vinimito ema fefai ġatore-vinimito vevaġa-riba guruġari mabarari boğono korana-iaġiri.

¹⁶ Ġera Vereġauka Iesu Keriso tauġena ema Barau ġita Tamara na ġeura-vinirani. Ema ġena varevare-bara ġenana ġita tata nuġara evaġa-kokorerini ema evaġa-kavarani ġera vetuġamaġikau ġia ġenai tatoreani nuġanai, toma bene iaġo vanaġivanaġi. ¹⁷ Ġia ġanoġiani, nuġami bene vaġa-kokoreri, ema bene vaġa-kavami guruġa e veġa namori boğono veiri ġana.

3

Ġema boğono ġurijuri

¹ Tarikakama mabarami, ġema guruġa magonai tu, ġema boğono ġauġau, benamo Vereġauka ġena guruġa bene raga-rovorovo, ema gabu mabarari ai tarimarima na beġene ġabi-raġea ma vaġa-namona ġesi Barau ġenai, ġomi ġemi ai eġorato kavana. ² Barau boğono noġia maki, ġia na rakava kwaikwai tarimari ġerina bene vaġa-maġurima. Korana dia tarimarima mabarari na Vereġauka ġena guruġa ġevaġa-moġoniani.

³ Senaġi Vereġauka tu ma ġena vetuġamaġikau ġomi ġemi ai. Ġia na bevaġa-kokoremimi, ema Satani ġenana bevaġa-maġurimimi. ⁴ Ġai ġema veġabidadama ġomi ġemi ai tu Barau na evinimato, e ġaribani, ġakiramito veijari ġoveirini ema roġo boġo vei-vesiriġurini. ⁵ Vereġauka na ġemi tuġamaġi e ura mabarari bene ġori-kauri, be Barau ġena veuravini ema Iesu Keriso na evinimimi vevaġa-gwaġigina boğono riba-ġitakauri.

Ġauvei tu dagara baregona

⁶ Tarikakama mabarami, Vereġauka Iesu Keriso aranaġi ġakiramini, ekalesia tarimari ġubulefiri, ġavaġa-ribarito guruġari asi ġekorana-iaġirini tarimari, ġerina boğono raka-veġita. ⁷ Ġomi ribami ginikau, ġomi tu ġai ġaveito kavana boğono vei. Ġai tu asi ġavei-ġubulefito ġomi ġesi tatanuto-ġoi nai. ⁸ Tarima ta ġena-ġana asi ġaġabi-raġe kavarito-ġoi, senaġi ġavairito-ġoi. Ġai tu boġi-laġani ġaġauveito-ġoi, ġavekwarajito-ġoi, korana ġomi ta baġa vaġa-doġe-ganimimi ġarina. ⁹ Ġai ma ġema maoro, ġomi ġemi ai ġema-ġama baġa kirajini. Senaġi ġema ura tu vevaġa-ġita namonai baġana iaġo, ema ġai boğono tovtovoma uranaġi moġesi ġaveito-ġoi. ¹⁰ Ġai ġomi ġesi tatanuto-ġoi nai, vevaġa-riba guruġana ta ġavinimito tu maiġesi: “Bema tarima ta ġauvei asi euraġi nai, ġaniġani ta maki asi boğono vinia.”

¹¹ Moġesi ġakirani, korana ġaseġaġini tarima tari ġomi fakami ai tu ġubulefi ġetanuni, ġauvei asi ġevini, senaġi tarima tari ġeri ġauvei ai ġevokoukougau. ¹² Vereġauka Iesu Keriso aranaġi ġavaġa-guruġa gwaġigirini e ġasisibavinirini, beġene tanu-ġitakau, asi beġene raka-taġuitaġui, senaġi tauġeri beġene ġauvei, ġeri-ġari beġene doġari ġana.

¹³ Senaġi ġomi, tarikakama, akiramini, asi boğono gau, veijā namori veiveiri ai. ¹⁴ Bema tarima ta na mai fefai ġatore-iaġosirini guruġari asi euraġi bene seġaġiri nai, nuġami ai bene tanu, ġia ġesi asi boğono vekako, be bene maiakaia. ¹⁵ Ġami vetari tarimanaġi asi boğono vaġa-iaġoa, senaġi tarikakami ġoveirini ilailanaġi boğono vaġa-ribaia.

Vevaġa-namo guruġari

¹⁶ Vereḡauka, ḡita ḡera maino korana, ḡia na ḡaro vanaḡivanaḡi ḡena maino bene vinimi ḡemi maḡuri tata nuḡari ai. Vereḡauka ḡomi mabarami ḡesi bene tanu.

¹⁷ Mai vevaḡa-namo guruḡana au, Paulo, tauḡegu na atoreani. Āegu fefa dokori ai vevaḡa-namo guruḡari maiḡesi kavana ḡimaḡu na atorerini. Mo tu au ḡegu fefa vaḡa-moḡoniri vetoḡana.

¹⁸ Āera Vereḡauka Iesu Keriso ḡena varevare-bara ḡomi mabarami ḡemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE GINIGUINENA TIMOTEO ĜENA

1 Timoteo vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa maĝa tu dia ekalesia doĝorona ta ĝena etoreato, mai tu tarima sebona arana Timoteo moĝo ĝena etoreato. Timoteo tu betaĝu Paulo ĝena evanelia ĝauveina nuĝanai emaĝuri-ĝenoĝoito (Apostolo 14; 1 Timoteo 1:2).

Paulo na mai fefa Timoteo ĝena tu laĝani 61 ma 65 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karao 3:15; 4:12; 6:11-12.

Paulo na mai fefa etoreato tu, 1) Timoteo evaĝa-guruĝa toreĝauato, vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari na beĝe ĝofaiani garina; 2) ekalesia doĝorona ĝorikauri tarimari ema diakono tu aiĝesina tarimari bene ĝabiri; 3) vevaĝa-riba moĝoniri bene vevaĝa-riba-iaĝi; 4) Timoteo elaunaĝiato, Vari Namona eribaiato moĝa ĝobina bene torea ema bene ĝobata-iaĝia.

Ĝena toretore tu maĝesina eboiĝaĝiato:

1. Vevaĝa-riba guruĝari moĝoniri bene ĝabi-gigitariri - karao 1
2. Ĝauĝau e toma-rakarigo guruĝari - karao 2
3. Vegitaĝau tarimari baregori ema diakono tu kamasiri beĝene ruĝa - karao 3
4. Vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari - karao 4
5. Vetuĝunaĝi-iaĝovini tarimana e ekalesia doĝorona aiĝesi beĝene tanu - karao 5-6

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu, ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Mai apostolo ĝauveina aveiani tu ĝita ĝera vaĝa-maĝuri Barauna ema Keriso Iesu ĝeri guruĝa lorinai. Ĝita tu Keriso Iesu ĝenai moĝo tavetuĝamaĝikauni.

² Timoteo, ĝoi atore-vinimuni, natugu korikori veĝabidadama nuĝanai. Barau ĝita Tamara ema Keriso Iesu ĝita ĝera Vereĝauka ĝerina varevarebara, vevetuĝaĝwa, e maino ĝemu ai bene tanu.

Vevaĝa-riba ĝofaĝofa tarimari loriri bono toreri

³ Makedonia ĝana naiaĝo atato nai, ĝoi аваĝa-guruĝamuto, akirato, Efeso ai bono tanu. Korana tarima tari monai tu guruĝa ĝofaĝofari ĝevevaĝa-riba iaĝirini. Ĝoi na moĝeri tarima bonoa kirari, beĝene doko. ⁴ Bono kirari, sinasina e tuburi ĝatari arari tu asi beĝene vetauri, korana moĝeri na tu vegareveĝare moĝo beĝe vaĝa-ĝorarini. Ema moĝeri maki ĝia ĝeri veĝabidadama asi beĝe vaĝa-kavarini, ema Barau na ĝita ĝerai kara neveia etoni dagarana asi beĝe ribaiani. ⁵ Au ĝegu mai guruĝa tauna korikori tu ĝegu ura veuravini bene forori. Mo veuravini tu nuĝa namo vedaureana, tuĝamaĝi iobukaiobukana, ema veĝabidadama moĝonina ĝerina eiaĝomani. ⁶ Tarima tari tu moĝeri na ĝeraka-veĝitato, benamo guruĝa babori, asi tauri guruĝari ĝekiraĝirini. ⁷ Ĝia ĝeurani tu Barau ĝena taravatu vevaĝa-riba-iaĝiri tarimari ai beĝene iaĝo, senaĝina ĝia tauĝeri ĝeri guruĝa tu asi ĝetuĝamaĝi-fakarini, ĝeguruĝa-iaĝirini dagarari tauri korikori maki vekuretoĝa rakava, asi ribari.

⁸ Ĝita ribara, taravatu tu namo bema tarima na beĝauvei-iaĝi ginikauani nai. ⁹ Maĝa maki ma ribara: Taravatu ĝeveirito tu dia vei-iobukaiobuka

tarimari ġeri, senaġi taravatu asi ġekorana-iaġirini tarimari ġeri, ema kira-sirivaġi tarimari ġeri, Barau garina asi ġegarini e vei-rakava tarimari ġeri, asi veaġa tarimari ema Barau asi ġegubakauani tarimari, sinari e tamari ġevaġirini ema vaġivaġi tarimari. ¹⁰ Mata-boraġa e veġuravanaġi tarimari, tau o vavine karori ġesi ġekimani tarimari, tarimarima ġelemarini benamo ma ġeovoi-iaġirini tarimari, ġofaġofa tarimari Kota nuġanai ġofaġofa guruġari ġekiraġini. Ema veġa rakavari ġutuma ġeveini vevaġa-riba guruġari moġoniri ġesi asi ilaila. Taravatu tu moġeri tarimarima ġeri ġeveirito. ¹¹ Mo vevaġa-riba guruġari moġoniri tu Vari Namona nuġanai, Barau na au eviniguto bana kiraġi-foforiri ġana. Mo Vari Namona tu mareva namo Barauna ġena mama e seġuka varina.

Paulo na Keriso etanikiu-viniato

¹² Ġera Vereġauka Keriso Iesu na kokore eviniguto, ema etuġamaġiguto ma ġegu vetuġamaġikau ġena vetuġunaġi baiaġo-vinini. Moġesina naima etoreguto, ġena vetuġunaġi bana iaġo-vinia ġana. Moġa lorinai atanikiu-viniani. ¹³ Moġoni, guinenai au na Keriso tu aguruġa-rakava viniato-ġoi, alai-veġitaiato-ġoi ema avei-veġareveġare rakavaiato-ġoi. Senaġi Barau na evetuġa-ġwaguto, korana mo negai kara aveiato-ġoi tu au asi ribagu, ema Keriso asi avaġa-moġoniato-ġoi. ¹⁴ Ġera Vereġauka ġena varevare-bara barego lelevaġi au iatvagi ai ebubu-kauato, veġabidadama e veuravini ġesi. Mo veġabidadama e veuravini tu Keriso Iesu ġesi bita sebonani vau bita ġabirini dagarari.

¹⁵ Mai guruġa tu moġoni, ema tarimarima mabarari na beġene ġabi-raġea e beġene vaġa-moġonia tu namo: Keriso Iesu tanobara ġana eiaġomato tu vei-rakava tarimari vaġa-maġuriri ġana. Vei-rakava tarimari mabarari fakari ai rakava kwaikwai tarimana tu au. ¹⁶ Senaġi Barau ġena vevetuġaġwa au, rakava kwaikwai tarimagu, ġegu ai etoreato, korana Keriso Iesu ġena vevaġa-gwaġiġi bene vaġa-foforia ġana. Vevaġa-ġita namonai bene vaġa-iaġogu, tarimarima na beġene vaġa-moġonia vau, ġia ġenai beġene veġabidadama, maġuri vanaġivanaġi beġene ġabia ġana. ¹⁷ Barau tu tanu-vanaġivanaġi Verena, ġia mase asi ribana, asi ġitaġitana, ġia ġereġana kwariġutu moġo Barau. Ġia moġo bitana gubakaua, bitana vaġa-raġea toma bene iaġo mo vanaġivanaġi. Amen.

Timoteo na vetari namona bene vetari-iaġia

¹⁸ Timoteo, natugu o, au mai vaġa-naġi ġoi avinimuni, peroveta tarimari na ġeperoveta-iaġimuto ilailanai, moġeri bono tuġamaġi-taġori. Mo peroveta guruġari bono korana-iaġiri, be Barau ġena vetari nuġanai vevaġi namona bono veia. ¹⁹ Ġemu veġabidadama bono ġabi-gigitaria, ema nuġamu iauna namo bene tanu. Tarima tari na nuġari garori asi ġeseġaġi-vinirito, benamo ġeri veġabidadama tu noġa bouti fore ai ġevaġa-daġi-kauani, benamo eġwa-kirakiraiani kavana. ²⁰ Moġesi ġeveito tarimari ta tu Himenaio ma ta tu Alesanda. Ġia tauri ruarua tu Satani ġimana nuġanai atorero. Korana ġia beġene riba, be Barau asi ma beġene vei-veġare veġarea ġana.

2

Rubu toma-rakarigo dabarana korikori

¹ Au ġegu sisiba giniginena tu maiġa: Tarimarima mabarari urari ai Barau boġono noġi-vinia, boġono ġauġau, tarimarima urari ai Barau e

tarima vekaravari ai boĝono ruĝa, Barau boĝono noĝia ema boĝono tanikiuvinia. ² Kini e gavamani mabarari ĝeri maki boĝono ĝurigiuri, be bitana tanu-ginikau ma mainora ĝesi, ema Barau bitana korana-iaĝia ma moĝonira ĝesi. ³ Moĝesi tu namo, ema Barau ĝera vevaĝa-maĝuri tarimana bita vaĝaverereani. ⁴ Barau eurani tarimarima mabarari beĝene maĝuri ema guruĝa moĝonina beĝene ribaia. ⁵ Korana Barau tu sebona kwariĝutu moĝo; ema Barau e tarimarima vefakari ai eruĝani tarimana maki sebona moĝo, Keriso Iesu. ⁶ Ĝia tauĝena ĝena maĝuri evinito, tarimarima mabarari bene voiĝenoĝoiri ĝana. Barau ĝena vevaĝa-moĝoni na tu mo ĝaro eĝabi-viriĝiato, monai vau ema foforito. ⁷ Moĝesina nai au etoreguto, apostolo e ĝobata tarimagu. Mai tu moĝoni, asi aĝofamini. Au etoreguto tu, irau bese tarimari ĝeri ai veĝabidadama korikorina bana vevaĝa-riba-iaĝiri.

⁸ Au aurani gabu mabarari ai tau tu ĝimari veaĝari beĝene ĝabi-vaisiri ĝauĝau nuĝanai. Senaĝi ĝauĝau ai ĝimari veaĝari beĝe ĝabi-vaisirini nai tu, nuĝari tu asi baruri ema asi daradarari ĝesi.

⁹ Au aurani vavine maki beĝene vedabuĝa-ginikau, ma vegubakauri ĝesi dabuĝa beĝene riĝo. Ĝuiri asi beĝene fego-iraurauri, ema golo o aĝeva ma marevari iraurau na asi beĝene vera, ema voiri baregori dabuĝari na maki asi beĝene vedabuĝa. ¹⁰ Senaĝi veĝa namori ema roroĝotori mabarari veravera noĝa beĝene veiri. Korana Barau ĝegubakauani vavineri ĝeri veĝa korikori tu moĝesina. ¹¹ Vavine na Barau ĝena guruĝa beĝene seĝaĝi-viniri ma nuĝa ĝave-mukori ĝesi, asi beĝene guru-raĝe. ¹² Au asi aurani vavine vevaĝa-riba ĝauveina beĝene vei, ema veĝorikau maĝurinai ĝia na tau asi beĝene guine-iaĝiri, ema asi beĝene guru-raĝe. ¹³ Korana Barau na Adamu evei-guineato, murinai vauro Eva ma eveiato. ¹⁴ Ema Satani na tu dia Adamu eĝofaiato, senaĝi Eva eĝofaiato, benamo evei-rakavato. ¹⁵ Senaĝina vavine tu mero beĝene ĝabi. Korana monana vavine vevaĝa-maĝuri beĝe ĝabiani. Mo tu bema ĝeri veĝabidadama e veuravini beĝe ĝabi-taririni ema beĝe vevaĝani e beĝe tanu-ginikauni.

3

Veĝorikau tarimari rubu nuĝanai

¹ Mai guruĝa tu moĝoni: Bema tarima ta eura-rakavani, ekalesia ĝorikauna dagina bene ĝabia etoni, ĝia tu ĝauvei namo vedaureana eura-viniani. ² Ekalesia ĝorikauna tarimana tu maĝesi bene tanu: Ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana, rakava ta ĝenai asi boĝoitaĝoani. Ĝia tu ĝaraĝona vavine sebona moĝo, vevaĝa-gwaĝiĝi tarimana, ĝena tuĝamaĝi e veĝa maki roroĝoto. Tarima boruri eĝabi-raĝerini ĝena numai ema vevaĝa-riba ĝauveiri ma ribana tarimana. ³ Asi niuniu rakava-rakava tarimana ema asi eniara-niarani tarimana, senaĝi manau ema maino tarimana; moni asi emata-ĝaniĝanini tarimana. ⁴ Ĝena numa tarimari eĝitaĝau-ginikaurini tarimana ema natuna keikeiri na garona ĝeseĝaĝi-viniani ma vegubakauri ĝesi tarimana. ⁵ Korana bema tarima ta na ĝena numa tarimari korikori asi beĝitaĝau-ginikaurini nai tu, kamara dabarai Barau ĝena ekalesia doĝorona beĝita-ĝauani? ⁶ Ekalesia variguna na veĝorikau dagina asi bene ĝabia, korana beveivini ĝesi. Korana bevekoroĝokuni nai, Barau na vevaĝa-maoro bevei-viniani Diabolo evei-viniato kavana. ⁷ Ĝia tu asi ekalesia na maki ĝegubakauani tarimana, ma tari na guruĝa rakavari asi beĝe kiraĝini ĝenai, ma Diabolo ĝena rigirigi ai maki asi bea toĝani.

Diakono tarimari

⁸ Diakono maki moġesi, tarimarima na ġeri veiġa namori lorinai ġegubakaurini tarimari, ema dia dagara ta kiraġi-iaġinai tu tarima ta ġenai tu guruġa ta ġea kiraġiani, ma ta ġenai tu guruġa boruna ta ma ġea kiraġiani tarimari. Wain asi ġeniu-ġutumaiani, ema moni e fafare asi ġemata-ġaniġani-iaġirini, ema veiġa ġofaġofari ġerina moni o fafare asi ġeġabini tarimari. ⁹ Ġia na guruġa moġoniri korikori vekuretoġari Barau na ġita taveġabidadamani tarimara ġerai ema vaġa-foforirito, moġeri ġeġabigigitaririni nuġari ma iobukaiobukari ġesi. ¹⁰ Ġia tu boġono tovonagguineri. Bema ġeri ai vetoukau ta asi boġo ġoitagooani nai, diakono dagina beġene ġabi. ¹¹ Ġaraġori vavineri maki tarimarima na ġegubakaurini vavineri, asi ġeverori-toreni, ma vevaġa-gwaġiġi ribari e ma ġeri vetuġamaġikau dagara mabarari ġeri ai. ¹² Diakono tu ġaraġona vavine sebona moġo, natuna ema ġena numa tarimari ġitaġauri ma ribana. ¹³ Korana diakono ġauveina ġevei-ġinikauani tarimari tu tarimarima na beġe gubakaurini, ema ġia tauġeri maki nuġari ma kokoreri ġesi Keriso Iesu ġenai ġeri vevaġabidadama beġe vaġa-ruġarini.

Guruġa vekuretoġa mabarana

¹⁴ Oba, au ġegu tuġamaġi tu bana raga-iaġosi, be banasi ġitam, senaġina mai guruġa tu atore-vinimuni. ¹⁵ Bema bakwaiboni nai, mai guruġa na bene vaġa-ribamu, tarimarima Barau ġena bese nuġanai tu kamasi beġene tanu. Barau ġena bese tarimari tu maġuri Barauna ġena ekalesia, ema ġia tu guruġa moġonina duġuna baregona ema korana. ¹⁶ Moġoni, Barau korana-iaġina tu vekuretoġa ema dobu-masemase, Barau na evaġa-foforiato tu maiġa:
 Ġia tu efororito tarima tauġaninai,
 Iauka Veaġa na iobukaiobukana ekiragiato,
 aneru na ġeġitaiato.
 Tanobara mabarari fakari ai ġeġobata-iaġiani,
 tanobarai tarimarima na ġevaġa-moġoniani,
 ġena mareva baregonai Barau na eġabi-varaġeato.

4

Vevaġa-riba ġofaġofa tarimari

¹ Iauka Veaġa na ekiraġi-foforiani, tarima tari ġoirara ġarori ai Keriso ġabidadama-vinina beġe raga-kwaneani, benamo ġofaġofa iaukari beġe seġaġi-vinirini, ema iauka rakavari ġeri vevaġa-riba beġe ġabi-raġerini. ² Mo vevaġa-riba tu guruġa ġofaġofa tarimari na beġe kiraġirini. Ġia ġeri tuġamaġi iobukaiobuka dabarana tu emaseto, noġa moġo auri seġuka lelevaġi na ġegabu-maserito kavana. ³ Mo tarima na tarimarima ġekiraġoirini asi beġene veġaraġo, ema ġaniġani tari beġe kiraġirini tu asi beġene ġani. A mo ġaniġani tu Barau na eveirito dagarari. Keriso ġevaġa-moġoniani e guruġa moġonina ġeribaiao tarimari na beġene ġaniri vaġa-namo ġauġauna murinai. ⁴ Korana tu dagara mabarari Barau na eveirito tu namo moġo. Ma ġaniġani ta tu asi bitana ruġaia, bema Barau tatanikiuviniani vau taġabi-raġerini nai. ⁵ Korana mo tu Barau ġena guruġa na ema ġuriġuri na ġevaġa-veaġarini Barau ġoiranai.

Keriso ġena vetuġunaġi tarimana namona

⁶ Bema ǵoi na moǵeri guruǵa tarikakara bovaǵa-ribarini nai, ǵoi tu Keriso Iesu ǵena vetuǵunaǵi tarimamu namomu ta. Ema Iesu ǵabidadama-vinina guruǵari moǵoniri ema vevaǵa-riba guruǵari namori okorana-iaǵirini, manigeri tu iauka ǵaniganiri, ǵoi ǵegubu-iaǵimuni. ⁷ Sinasina babori ǵerina tu bono veǵita ema bono raga-kwaneri. Barau korana-iaǵi-korikorinai bono kokore. ⁸ Tauǵanina vaǵa-kokorena veǵari ǵeri namo tu misina moǵo, senaǵi Barau korana-iaǵina ǵena namo tu barego lelevaǵi dabara mabarari ai tu-na. Korana monana tu namo bita doǵariani mai maǵuri nuǵanai ema ǵoira maǵurinai. ⁹ Mo tu guruǵa moǵonina, be bitana ǵabirake-ginikaua. ¹⁰ Moǵa uranai tavekwarǵini ema tamidigu-midiguni, korana tu maǵuri Barauna ǵenai ǵera tuǵamaǵikau tatore-kauani. Ǵia tu tarimarima mabarari ǵeri vevaǵa-maǵuri Barauna, ma ǵia tu ǵevaǵa-moǵoniani tarimari ǵeri vevaǵa-maǵuri Barauna korikorina.

¹¹ Mai guruǵa maigeri bono velaunaǵi-iaǵiri e bono vevaǵa-riba-iaǵiri. ¹² Ta na ǵoi asi bene ǵita-fitoǵamu, korana ǵoi tu maraǵa variǵu moǵo, senaǵi vevaǵa-ǵita-iaǵi tarimamu namomu ai bono iaǵo ǵemu guruǵai, veǵai, veuravini ai, veǵabidadamai, ema maǵuri namo vedaureanai. ¹³ Buka Veaǵa bono iavi-foforia tarimarima ǵeri ai, bono ǵobata-iaǵia, bono vevaǵa-riba-iaǵia, bene iaǵo mo, au bana iaǵosi. ¹⁴ Barau na evinimuto varevarena ǵauvei-iaǵinai asi bono moira. Mo varevare o seǵuka tu peroveta guruǵari ǵerina oǵabiato dagarana, ekalesia ǵorikauna tarimari ǵimari ǵoi debamu ai ǵetore-kaurito ǵaronai. ¹⁵ Moǵeri dagara bono ǵauvei-iaǵi ǵitakauri. Mai ǵauvei bono kokore-iaǵia nuǵamu e tauǵanimu mabarari ǵesi, be ǵemu kokore tarimarima mabarari na beǵene ǵitaia. ¹⁶ Ǵemu maǵuri ǵobina bono torea, ema ǵemu vevaǵa-riba guruǵari loriri bono toreri. Mai veǵa maigeri bono vei-vanaǵi vanaǵiri. Korana bema moǵesi boveini nai, tauǵemu bovevaǵa-maǵurini ema ǵeseǵaǵi-vinimuni tarimari maki bovaǵa-maǵuririni.

5

Ǵauvei veǵabidadama tarimari rekeri ai

¹ Tarima baregona ta asi bono kira-feia; senaǵi bono vaǵa-guruǵa ǵaveǵavea tamamu kavana. Maraǵa variǵu tu bono vaǵa-guruǵari tarikakamu kavana. ² Vavine baregori sinamu kavana bono veiri, ema vavine variǵu tobamu kavana bono veiri, ma nuǵa namo vedaureana ǵesi.

³ Vabu ǵereǵari kwarigutu moǵo nai tu bono gubakauri. ⁴ Senaǵina vabu ta bema ǵia tu ma natuna, o ma tubuna nai tu, ǵia guine tu Barau korana-iaǵina veǵana ǵeri bese nuǵanai roǵo beǵene riba-iaǵia e beǵene vaǵa-foforia. Mo tu ǵeri bese ǵobiri beǵene toreri ema vaǵa-kavari. Moǵesina veǵari ai tu tamari e sinari ma tuburi ǵaukari ǵeri vekwarǵi ǵevaǵa-voi ǵenoǵoirini. Ma maiǵesi veǵari na tu Barau ǵevaǵa-iakuani. ⁵ A vabu, ǵereǵana moǵo asi tau ǵitaǵauna, ǵena tuǵamaǵikau tu Barau ǵenai moǵo betoreani. Boǵi-laǵani beǵaǵauni, Barau benoǵiani bene vaǵa-kavaia ǵana. ⁶ Senaǵi tauǵanina vaǵa-vererena moǵo veǵana eveiani vabuna tu varau emaseto, enabe roǵo maǵuri etanuni. ⁷ Mai guruǵa tu vabu mabarari bono viniri, be ta ǵenai rakava ta asi beǵene doǵaria. ⁸ Senaǵi bema tarima ta na

garagarana, o sikira ġena numa tarimari korikori, ġeri-ġari asi eġwaġwa-raġasini e eġburini nai, ġia ġena veġabidadama Keriso ġenai tu ekuretoġaiani. Ġia ġena rakava na tu asi eveġabidadamani tarimana ġena rakava maki evanaġiani.

⁹ Vabu ta arana asi bono torea roġo, vabu mabarari arari otorerini bukanai. Senaġina bema ġia ġena maġuri laġanina 60 evanaġiato, ema tau sebona moġo eġaraġoato. ¹⁰ Ema ġena veiġa namo lorinai tarimarima na ġeribaiani, e natuna ġobiri etore-ginikaurini, varivari tarimari eġabi-raġerini ġena numai, veaġa o ekalesia tarimari kwakuri eġuriġirini, (moġa anina tu tauġena evetore-riġoni), ġevaġa-midigu midigurini tarimari evaġa-kavarini, ema veiġa namori ai ekokoreni vabuna moġo arana bono torea.

¹¹ Senaġi vabu varigiuri ta arari asi bono toreri, korana ġeri tuġamaġi rakavari na beġe ġori-kaurini, benamo Keriso ġenana beġe raka-veġitani, benamo ma beġe veġaraġoni. ¹² Benamo metona tauġeri na beġe ġabiani, korana ġeri guruġatore guinena Keriso ġenai ġefitoġaiani lorinai. ¹³ Ġubulefi beġe ribaiani ema numa loriri ai beġe raġekau-raġe-kauni. Dia ġubulefi moġo, senaġina beġe muġumuguni, raka-boġeraġe boġeraġe ema asi ġere kiraġiri guruġari beġe kiraġirini. ¹⁴ Moġa lorinai au aurani vabu varigiuri tu beġene veġaraġo, be naturi beġene vaġa-ġorari, ema ġeri numa beġene ġita-ġauri, benamo evetari-vinirani iaukana faka ta asi beġene vinya ġita bene ġofaġofa-iaġira ġana. ¹⁵ Korana vabu tari tu varau Iesu ġena dabara na beġe raka-veġita, benamo Satani murinai ġerakani.

¹⁶ Senaġi bema Iesu evaġa-moġoniani vavinena ta ġena numai vabu tari ġetanuni, mo vavine na mo vabu bene ġitaġau-ginikauri, be ekalesia iatanai meto asi beġene torea-ka. Moġesi tu vau ekalesia na tu ġereġari ġetanuni vaburi moġo beġita-ġaurini.

¹⁷ Ekalesia ġeġori-kauani tarimari, ekalesia ġauveina ġevei-ginikaurini tarimari, tu boġono gubakau-baregori, ema voiri iatari ai boġono torekau. Mai tu Barau ġena guruġa ġeġobata-iaġirini e ġevevaġa-riba-iaġirini tarimari akiraġirini. ¹⁸ Korana Buka Veaġa tu maġesina ekirani, “Boromakau na widi efanafana-iaġirini nai tu, muruna asi bono barubarua.” Ma ekirani, “Ġauvei tarimana ġena ġauvei tu voina bene ġabia, moġesina tu maoro.”

¹⁹ Bema tarima ta na ekalesia eġori-kauani tarimana ekiraiani, ġia tu ekererene nai tu, asi bono seġaġi-viniri, bene iaġo mo, tarima ruarua o toitoi na beġe vaġa-moġoniani vau. ²⁰ Ġevei-rakavani tarimari tu ekalesia tarimari ġoirari ai bono vaneri, be tarimarima maki beġene ġari.

²¹ Barau e Keriso Iesu ema aneru veaġari ġoirari ai au ġoi avaġa-guruġamuni, mai vevaġa-naġi guruġari bono seġaġi-viniri nuġamu sebonai. Tarima baregori ema garagaramu moġo asi bono ġabi-raġeri. ²² Ġimamu tarima ta tubuanai asi bono torekau-ġarimoġia, tari ġeri veiġa rakavai asi bono vei-rakava, tauġemu lorimu bono vetore, bono namo-vedaurea.

²³ Nanu korikori moġo asi bono niu, senaġi wain koturi kota maki bono niu, korana nuġamu bene iarevaia, okeve-kinikini ġutumani bene.

²⁴ Tarimarima tari ġeri rakava tu fofori-ginikau, ma moġeri rakava na ġia tu ġeraga-kwanerini, benamo ġeiaġo-guineni Barau ġena Kota ġabuna ġana. Senaġi tari ġeri rakava tu vekuretoġa, gabivau muriri na ġerakanaġi-rakanaġini. ²⁵ Moġesina moġo veiġa namori maki maġatai foforitaġo. Senaġina veiġa namori tari asi ġefofori-ġariġarini dagarari tu vekuretoġa moġo asi beġe tanuni, senaġi beġea foforini.

6

¹ Tuğunaği ġeiaiġo-vinini tarimari na ġeri baregona tu beġene gubakaua ema ġena veġorikau gaburenai beġene tanu. Moġesina beġe veini nai tu, ġeri baregona na Barau arana ema ġita ġera vevaġa-riba iatari ai guruġa rakavari asi bekiraġini. ² Bema tuğunaği ġeiaiġo-vinini tarimari ġeri baregori tu Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari nai tu, maiġesi asi beġene tuġamaġi, “Mai tu au tarikakagu, be garona asi naseġaġia e asi nagubakaua.” Asigina! Ġia tu maiġesi neġi beġene vei, ġeri baregori ġeri vetuğunaği misikose mabarari beġene iaġovini-ginikau. Korana ġia ġeri ġauvei ġena namo tu ġeri baregori, Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari, na beġe ġabiani; moġeri tu ġia ġatari namori.

Vevaġa-riba ġofaġofa ema farefare moġoniri

Maiġeri dagara ġia bono vaġa-ribari ema bono launaği-iaġiri. ³ Bema tarima ta vevaġa-riba gofaġofari bevevaġa-riba iaġirini, ema ġena vevaġa-riba ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena guruġa moġonina ġesi asi besebonani, ma Barau ġena maġuri asi vevaġa-ribarani, ⁴ ġia tu veiavi tarimana, ema dagara ta asi etuġa-maġi-fakaiani. Ġia tu vedanaği iraurauri beveini, ema Barau ġena guruġa bevevane-iaġirini. Moġeri na tu mama, vevane, guruġa rakavari, tarimarima ġeri ai vevaġa-daġa tuġa-maġiri rakavari beġe vaġa-ġorari, ⁵ ema vanaġivanaği veġareveġare maki asi ġedokoni. Moġesina ġeveini tarimari ġeri tuġamaġi tu rakava kwaikwai, ema guruġa moġonina na ġeraka-veġitato; ġia mataboru ġetuġamaġini, Barau korana-iaġina tu farefare ġutuma bodoġarini dabarana.

⁶ Moġoni, Barau ġekorana-iaġiani, ema farefare voġori na ma asi ġeiaiġoni tarimari tu farefare ġutuma lelevaġiri beġe ġoitāġoni. ⁷ Korana dagara ta tanobara ġana asi taġabi-iaġomaiato, ema dagara ta maki tanobara na asi bita ġabi-iaġoani, asigina! ⁸ Moġa lorinai, bema ġita ma ġara ġanigani e ma ġera dabuġa nai tu, bitana kira, maiġeri tu ilaila ġemai. ⁹ Tarimarima deikara ġeurani farefare ġutuma lelevaġi beġene doġari ġetoni tarimari tu veribaġani na eġabirini, ġeri ura babori ema ura rakavari na evaġa-daġa-raġerini, monana einu-riġorini rakava ġana ema karava gabuna ġana. ¹⁰ Korana moni uravinina tu rakava mabarari lamuna. Tarimarima tari moni ġeuravini-baregoani tu Iesu ġabi-dadama-vinina na ġeraka-veġitato, ema nuġa midigumidigu vovoka na nuġari egwanurini.

Paulo ġena vevaġa-riba guruġari Timoteo ġenai

¹¹ Senaği ġoi, Barau ġena tarima, moġeri dagara mabarari bono raga-kwaneri! Benamo veġa iobukaiobukari, Barau korana-iaġina, veġabidadama, veuravini, vevaġa-gwaġiġi, nuġa manau bono vetauri ma kokoremu ġesi. ¹² Veġabidadama vetarinai bono kokore. Maġuri vanaġivanaği bono ġabi-taria, korana mai maġuri uranai tu Barau na ġoi maki ekeamuto, tarimarima ġutuma ġoirari ai ġemu veġabidadama okiraġi-foforiato ġaronai.

¹³ Barau na dagara mabarari maġuri evinirini, ema Keriso Iesu Pontio Pilato ġoiranai evevarifuto tu guruġa namona ekiraġiato. Mai Barau e Keriso Iesu ġoirari ai ġoi avaġa-naġimuni: ¹⁴ Mai taravatu guruġari mabarari bono korana-iaġiri nugamu asi vetoukauna ta ġesi ema kerere ta ġemu ai maki asigina, roroġoto moġo, bene iaġo mo, ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma ġarona. ¹⁵ Barau tauġena ġena ġaro korikori beraġasini ai

vau, Iesu Keriso befororini. Barau ġereġana moġo Vere namo vedaureana, Veġitaġau Tarimana sebona kwarigutu tu, kini ġeri Kini ema vere ġeri Vere.

¹⁶ Ġia moġo ġereġana etanu-vanaġi vanaġini; ġia tu mama barego lelevaġina nuġanai etanuni, moġa lorinai ta na asi beraka-kaviani riba; ġia tu ta na asi eġitaiato ema ta na asi beġitaiani riba. Ġia ġenai vegubakau ema seġuka bene tanu mo vanaġivanāġi. Amen.

¹⁷ Farefare ġutuma tarimari mai tanobarai bono kirari, asi beġene veiavi, tanobara farefareri ġeri ai ġeri tuġamaġi-dadamaġi asi beġene torea, korana moġeri mabarari beġe korini, senaġi Barau ġenai beġene vetuġamaġikau; ġia na dagara namori ġutuma evinirani ġera verere ġari. ¹⁸ Bono kirari, veiġa namori beġene vei, veiġa namori ġeri farefare namori ai beġene vaġa-iaġori. Veġabiraġe tarimari ai beġene iaġo ema ġeri farefare tarima tari maki kota beġene viniri ma verereri ġesi. ¹⁹ Mo dabarai ġia ġeri farefare namori beġe vaġa-vegogo-torerini ġoirari ġarori ġana, ema maġuri korikori beġe ġabiani.

²⁰ Timoteo, Barau na evinimuto guruġari bono ġabi-tariri, guruġa rakavari e guruġa babori ema iaunega ġofaġofari vevaneri ai asi bono raka-toġa. Tarima tari na mo iaunega ġekiraġirini, "Riba". Mo tu ġeġofaġofani.

²¹ Tarimarima tari na mo "Riba" ġetoni moġa ġeġabi-raġerito, benamo ġeri veġabidadama Iesu ġenai ġeiaġuiato.

Barau ġena namo e varevare-bara ġomi ġemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA TIMOTEO ĜENA

2 Timoteo vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na Timoteo ĝena mai fefa vaĝa-ruaruana tu Paulo Romai ediburato taiminai etoreato. Etoreato laĝanina tu 66 ma 67 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 1:13-14; 2:15; 4:1-5.

Paulo na mai fefa vaĝa-ruaruana etoreato, ĝena ura tu, 1) Timoteo maĝuri moĝoni ai moĝo bene tanu; 2) meto baregori beĝoitagoni nuĝanai asi bene moira, senaĝi vetuĝunaĝi ĝauveina bene kokore-iaĝia.

Paulo na mai fefa tu maĝesina eboioĝaiato:

1. Keriso varina moĝonina Timoteo na bene ĝabi-gigitaria - karoa 1
2. Keriso ĝena vetuĝunaĝi ĝauveina bene korana-iaĝia - karoa 2
3. Keriso ĝenana beĝe veĝitani tarimari guruĝari ekiraĝito - karoa 3
4. Keriso ĝena guruĝa ĝereĝana moĝo bene ĝobata-iaĝia - karoa 4:1-5
5. Paulo ĝena veĝabituĝu guruĝari etuĝuto - karoa 4:6-22

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝena apostolo tarimagu, Barau ĝena ura lorinai; ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Barau na etuĝuguto, ekiraĝi-toreato maĝurina Keriso Iesu ĝenana bita doĝariani maĝurina bana ĝobata-iaĝia ĝana.

² Timoteo, ĝoi atore-vinimuni, natugu, aura-vinimuni. Barau ĝita Tamara ema Keriso Iesu ĝita ĝera Vereĝauka ĝerina varevare-bara, vevetuĝaĝwa, e maino ĝemu ai bene tanu.

Paulo ĝena vevaĝa-namo e vevaĝa-kokore guruĝari

³ Boĝi e laĝani vanaĝivanaĝi ĝegu ĝurigiuri nuĝari ai ĝoi atuĝamaĝimuni. Ĝegu ĝauĝau nuĝari ai tu Barau, ma nuĝagu iau-namona ĝesi vetuĝunaĝina aiaĝo-viniani Barauna, atanikiu-viniani. Barau tu au tubugu ĝatagu na maki vetuĝunaĝina ĝeiaĝo-viniato. ⁴ Otaĝito atuĝamaĝiani, ema ĝegu ura baregona ĝoi ma bana ĝitamu, ĝegu iaku bene barego ĝana. ⁵ Goi ĝemu veĝabidadama moĝonina ma atuĝamaĝi-ĝenoĝoiani. Mani veĝabi-dadama maniga tu tovtovonai tubumu vavinena Lois e sinamu Eunike ĝeri ai maki etanuto-ĝoi. Au aribani, mo veĝabidadama sebona tu ĝoi ĝemu ai etanuni. ⁶ Moĝesina nai avaĝa-vetuĝamaĝi ĝenoĝoimuni, Barau na evinimuto varevarena, au ĝimagu iatamu ai atore-kauato nai, oĝabiato dagarana, bono ĝauvei-iaĝia. ⁷ Korana Barau na ĝita evinirato Iaukana na tu nuĝara asi bevaĝa-garirini Iaukana, senaĝi kokore, veuravini, e nuĝa-ĝwaĝiĝi evinirani Iaukana.

⁸ Ĝita ĝera Vereĝauka ĝena guruĝa kiraĝi-foforinai asi bene maiakamu, ema au Keriso ĝaramanai dibura numai atanuni nai maki, maiakagu na asi bene maiakamu. Senaĝi Barau ĝena kokore ai bono vevaĝa-ĝwaĝiĝi ema au ĝesi bono sebona, be Vari Namona ĝaramanai bitana midigumidigu. ⁹ Ĝia na evaĝa-maĝurirato ema ĝena keakea veaĝana na ekearato ĝena tarimarimai bitana iaĝo ĝana. Moĝesi eveito tu, dia ĝita ĝera veĝa e ĝauvei namo naima, senaĝi ĝia tauĝena ĝena ura e ĝena varevare-bara na moĝo. Mo varevare-bara tu tovtovonai veĝata, guba e tanobara roĝosi roĝo bere veia nuĝanai, Barau na Keriso Iesu ĝenana evinirato. ¹⁰ Senaĝi maitoma tu ĝita ĝerai Vevaĝa-maĝuri Tarimana Keriso Iesu eiaĝomato lorinai, mai varevare-bara ĝita ĝerai ema fororito. Keriso na mase ĝena seĝuka evaĝa-koriatu, ema Vari

Namona ġenana maġuri e tanu-vanaġivanaġi evaġa-foforiato. ¹¹ Barau na au etoreguto tu mai Vari Namona bana ġobata-iaġia, bana ġwa-rosia, ema bana vevaġa-riba-iaġia ġana.

¹² Mo ġauvei ġaramanai au maiġesi amidigu-midiguni. Senaġi au tu asi emaiakaguni, korana aġabi-dadama-viniani tarimana tu ribagu ginikau. Ema au maki ribagu ġitakau, mai ġauvei ġimagu ai etoreato maiġa tu beġitaġau-ginikauani beiaġoni mo Kota baregona ġaronna beragasinini.

¹³ Guruġa moġoniri au ġeguna oseġaġirito guruġari bono ġabi-gigitariri e bono korana-iaġiri veġabi-dadamai e veuravini ai. Mo veġabidadama e veuravini tu Keriso Iesu ġenana ġeiaġomani. ¹⁴ Barau na evinimuto varevarena bono ġita-ġaua. Ġita nuġarai etanuni Iauka Veaġana na mo varevare ġitaġaunai bene vaġa-kavamu.

¹⁵ Ġoi ma ribamu Asia tanonai ġetanuni tarimari mabarari tu au ġeguna ġeraka-veġitato, Figelo e Hemogenes maki. ¹⁶ Onesiforo ma ġena numa tarimari ġesi tu Vereġauka na ġena vevetuġaġwa iatari ai bene torea, korana ġia na nega ġutuma au nuġagu evaġa-gwaġiġiato-ġoi. Ema au dibura numai atanuto maiakana na asi emaiakaiato. ¹⁷ Ġia Romai eraġasito ġaronai tu, au evetau-kokore kokoreguto mo edoġariguto. ¹⁸ Vereġauka na ġena vevetuġaġwa iatanai bene torea mo, Kota baregona ġaronai! Ema ġoi ma ribamu ginikau Efeso ai au vetuġunaġigu aiġesi eiāġo-viniato.

2

Keriso Iesu ġena vetari tarimana moġonina

¹ Moġa lorinai, natugu, ġoi tu Keriso Iesu ġena varevare-bara nuġanai bono kokore. ² Tarimarima vovoka ġoirari ai au ġeguna kara oseġaġirito dagarari vetuġamaġikau tarimari bono vaġa-ribari. Benamo moġeri na maki tarima tari ġeri ma beġenea kiraġi.

³ Keriso Iesu ġena vetari tarimana namonai bono iaġo, ema midigu-midigu nuġanai bono vevaġa-gwaġiġi au aveini kavana. ⁴ Vetari tarimana ġena maġuri ma ribamu. Evetarini nuġanai, ġauvei tari asi beveirini riba. Senaġina ġia ġena ura tu eġabi-toġaiato vetari verena vaġa-iakuna veġana moġo bene veia. ⁵ Raga-iruiru baranai eragani tarimana, asi bekokoreni riba o korona asi beġabiani riba, bema raga-iruiru taravatuna asi bekorana-iaġiani nai tu. ⁶ Vamoka vei tarimana beġauvei-kokoreni tu tauġena roġo voina bene ġabi-guinea kwakwa ġaronai. ⁷ Vereġauka na vau tuġamaġi-faka bevinimuni, benamo mo guruġa mabarari bakiraġiri boriba-ginikaurini.

⁸ Maiġa tu bono tuġamaġi-taġoa. Iesu Keriso tu Davida senena, mase na evarigisi-ġenoġoito. Au na tu maiġesina akiraġiani Vari Namona aġobata-iaġiani nai. ⁹ Moġesina naima ġevaġa-midigu midiguguni, dibura numai maki seini na ġebarubaruguni noġa vevaġideba o lema tarimagu. Senaġina Barau ġena guruġa tu asi barutari. ¹⁰ Moġa lorinai midigumidigu mabarari avevaġa-gwaġiġi-iaġirini Barau na eġabi-viriġirito tarimari dairi ai, be ġia maki Keriso Iesu ġenana eiāġomani vevaġa-maġurina, ema etanu-vanaġi vanaġini marevana baregona beġene ġabia uranai.

¹¹ Mai tu guruġa moġonina:

“Bema ġita Keriso ġesi tamaseto nai tu,
ġia ġesi maki bita maġurini.

¹² Bema tavevaġa-gwaġiġini nai,
ġia ġesi maki bita veġorikau-sebonani.

Bema ġia takira-ġuniġauani nai,
 ġia na maki ġita bekira-ġuniġaurani.

¹³ Bema ġita asi tavetuġamaġikauni,

ġia tu roġo gabunai ma ġena vetuġamaġikau beruġa-taġoni;

Korana ġia tauġena tu asi bevekira-ġuniġauni, (mai tu ġena kiraġitore guruġari ġia na asiġina ġinavaġi bekeforini).”

Ġauvei tarimana namona

¹⁴ Mo guruġa ma bono vaġa-riba ġenoġoiri, ema Barau ġoiranai bono kira-toreġauri, guruġa koriri veġare-veġareri asi beġene vevaġi. Korana monana namo ta asi bevaġa-ġoraiani, senaġi beġe seġaġini tarimari ġeri maġuri moġo bevaġa-rakavarini. ¹⁵ Bono ġauvei-ġunaġave, be Barau ġoiranai bono fofori nai, bene vaġa-moġonimu, ġauvei tarimana asi emaiakaiani tarimana kavana. Korana ġia na tu Barau ġena guruġa moġonina evevaġa-riba ginikauani. ¹⁶ Sisiba rakavari e babori asi bono kiraġi, ema ġerina bono veġita, korana mo sisiba ġekiraġirini tarimari tu Barau ġenana ġerakamanagani. ¹⁷ Guruġa moġesina ġekiraġirini tu noġa manuġa rakavari ġebakarini kavana. Himenaio e Fileto tu moġesina tarimari. ¹⁸ Ġia tauri ruarua na tu guruġa moġonina dabarana ġeraga-kwaneato. Ġekirani varigi-si-ġenoġoi tu evetoreto, be ekorito. Moġesina ġeguruġani nai, tarima tari ġeri veġabadadama ġevaġa-rakavarini.

¹⁹ Senaġi Barau ġena guruġa korana tu eruġa-gwaġiġini fore baregona noġa, asi beġareva-ġarevani. Iatanai tu mai guruġa etoreato, “Vereġauka ma ribana deikara tu ġia ġena.” Ma ekirani, “Deikara ekirani ġia tu Vereġauka ġena etoni tarimana tu vei-rakava ġenana bene raka-veġita.”

²⁰ Numa baregona nuġanai tu mereki iraurauri moġeri, dia mabarari golo e silva na ġeveirito dagarari moġo, senaġi ġau e tano na ġeveirito dagarari maki moġeri. Tari tu ġaro baregori ai vau beġe ġauvei-iaġirini, a tari tu ġeġauvei-iaġi vanaġivanagirini ġaniġani ġari o momo fitoġa dagarari.

²¹ Bema maġeri veġa rakavari ġerina tauġena eveiarevani tarimana tu, ġauvei namori ġauvei-iaġiri tarimanai Vereġauka na bevaġa-iaġoani ema bevaġa-veaġaiani. Ġia tu eġita-ġauani tarimana ġena ġauvei tarimana aroribanai beiaġoni ġauvei namori mabarari veiveiri ġana.

²² Ġuru varigu ġeri ura rakavari mabarari bono raga-kwaneri, ema maġeri bono korana-iaġiri: Vei-iobukaiobuka, veġabadadama, veuravini, ema maino. Ma nuġari namo vedaureari Vereġauka ġenoġiani bene vaġa-kavari ġana tarimari ġesi bono sebona. ²³ Vedanaġi e veġareveġare babori ġerina bono raka-veġita, korana ġoi ribamu moġeri na tu vevane beġe vaġa-ġorarini. ²⁴ Vereġauka ġena vetuġunaġi tarimana tu asi bene vevane, senaġi tarimarima mabarari bene iaunamo-viniri, bene vevaġa-riba ginikau, asi bene baru. ²⁵ Ġekira-fitoġaiani tarimari bene kira-rogori ma manauna ġesi, betaġu Barau na bevaġa-vetuġamaġi kurerini, benamo guruġa moġonina beġe ribani. ²⁶ Benamo ġia ġeri tuġamaġi beġe roroġoto-ġenoġoini ema Diabolo ġena rigirigi na beġe raga-veġitani, korana ġia na roġo eġabi-tarini ġena ura beġene veiri ġana.

3

¹ Ema maiġa maki bono ribaia: Ġaro dokori ai tu rakava ġutuma beġe ġorani. ² Tarima tu tauġeri moġo beġe veura-vevinini, moni beġe mataġaniġani iaġirini, beġe vekiraġi-varaġe varaġeni, beġe veiavini, ġeri guruġa beġe rakavani, tamari sinari beġe kira-sirivaġi vinirini, tanikku maki asi beġe toni, ema asi beġe veaġani. ³ Asi beġe veura-vini, tarima ġeri rakava asi beġe tuġamaġi-fitogaġini, beġe verori-toreni, asi beġe vevaġa-gwaġiġini, beġe niara-niararini, beġe kira-sirivaġini. ⁴ Ġia tu beġe revani, ġeri tuġamaġi rakavari ilailari ai beġe vei-taġuitaġuini, nuġari veiavi na beġe vonuni, tanobara iakuri e verereri beġe ura-vinirini, a Barau tu asi beġe ura-viniani. ⁵ Barau korana-iaġina tu tauna korikori iouiouna murikana rekenai moġo ġetovotovoani, a ġia tauna korikori seġukana tu ġeruġaiani. Mo tarimarima ġerina tu bono raka-veġita.

⁶ Moġesina tarimari tu tarimarima ġeri numa nuġari ai ġeraka-toġani, benamo nuġari moira vavineri ġeġofarini. Mo nuġari moira vavineri tu ġeri veiġa rakavari metori na ġelaulau-taririni, ema ġeri ura rakavari na ġeġorkaurini. ⁷ Moġeri vavineri tu vanaġivanaġi riba ġevetauni, senaġina guruġa moġonina tu asi ġedoġariani. ⁸ Iane e Iambre, Aigupito ġeri ġora tarimari, na Mose ġelaulau-ġauato kavana, mai vevaġa-riba ġofaġofa tarimari na guruġa moġonina ġelau-ġauani. Ġia ġeri tuġamaġi tu rakava kwaikwai, ema ġia tu ġeri veġabidadamai asi ġekokoreto, ġeketoto. ⁹ Senaġi asi beġe raga-kwareġani, korana tarimarima mabarari na ġeri babo beġe ġita-doġariani, Iane e Iambre ġeri ai eġorato kavana.

Vevaġa-naġi magori

¹⁰ Senaġi ġoi na tu au ġegu vevaġa-riba guruġari mabarari okorana-iaġirito, ġegu veiġa, ġegu ura tauri, ġegu veġabidadama, ġegu vevaġa-gwaġiġi, ġegu veuravini, ġegu ruġa-gwaġiġi otovotovorito. ¹¹ Ġelai-veġitaguto, ġevaġa-midigu midiguguto, ġegu midigumidigu maiġeri mabarari au ġegu ai ġeġorato Antioka, e Ikonja, ema Listera ai. Ġevaġa-midigu midiguguto nuġanai avevaġa-gwaġiġito. Vereġauka na moġeri mabarari ġerina eġabi-maġuriguto. ¹² Moġoni, Keriso Iesu nuġanai Barau korana-iaġina beġe urani tarimari mabarari tu moġesina beġe vaġa-midigu midigurini. ¹³ Ma vei-rakava tarimari e ġofaġofa tarimari tu moġesi moġo beġe vei-iaġoni, rakava ġenana rakava lelevaġinai beġe raġasini, tarima tari beġe ġofarini, ema ġia maki Diabolo na beġofarini. ¹⁴ Senaġi ġoi tu kara oribaato ema oġabi-raġeato maniġa moġo bono korana-iaġia. Korana ġevaġa-ribamuto tarimari ġoi tu ma ribamu, ¹⁵ ema keimu na beiaġoma maitoma Buka Veaġa guruġari ma ribamu; maiġeri Buka Veaġa guruġari na iaunega beġe vinimuni, benamo Keriso Iesu ġenai boveġabidadamani vevaġa-maġuri ġabigabina ġana. ¹⁶ Buka Veaġa guruġari mabarari tu Barau nuġana na ġeraka-rosito, benamo tarimarima nuġari ai Iauka Veaġa na evaġa-raka-toġarito. Ma ġia tu ma ġeri namo guruġa moġoniri vevaġa-riba-iaġiri ġana, rakava vaġa-foforiri, rakava vaġa-roroġotori ġana, ema dabara iobukaiobukana vevaġa-riba-iaġina ġana. ¹⁷ Mo guruġa ġerina Barau ġena tarimarima beġene riba-ginikau, benamo veiġa namori mabarari beġene veiri.

4

¹ Barau e Keriso Iesu ġoirari ai avaaġa-guruġa gwaġiġimuni. Iesu beġenoġoini ġaronai tu, ġena veġitaġau gaburenai maġuri tarimari e mase

tarimari virigivirigi bea vei-vinirini. ² Barau ġena guruġa bono ġobata-iaġia, ġaro namori ai e ġaro rakavari ai. Tarimarima ġeri veigā rakavari na bono vaġa-oroġotori, bono kira-feiri, bono launaġiri, bono vaġa-ribari ma vevaġa-gwaġigimu ġesi. ³ Korana ġaro ta beiaġomani, monai tarimarima na vevaġa-riba moġonina tu asi beġe seġaġi-viniani, a ġeri ura rakavari loriri ai vevaġa-riba tarimari ġutumari ma beġe ġabirini, ġia na ġeuravini-rakavarini guruġari beġene seġaġiri ġana. ⁴ Guruġa moġonina seġaġi-seġaġina ġenana beġe raka-veġitani, a ġia tu sinasina guruġari vau beġe ura-baregoni. ⁵ Senaġi goi tu bono veġitaġau dagara mabarari ġeri ai, midigumidigu nuġanai bono vevaġa-gwaġigi, Vari Namona ġobata-iaġina ġauveina bono veia, Barau ġena vetuġunaġi ġauveina mabarana bono ġauvei-iaġi ġitakaua. ⁶ Korana au tu dori amaseni, ema au raruġu tu bebebubuni noġa vine nana Barau ġevarevare-viniani nai ġebubuni kavana. Au ġegu rakaveġita ġarona tu beraġasi. ⁷ Vetari nuġanai avevaġi-ġitakauto, au ġegu raga-iruiru tu varau bavaġa-koria, ġegu veġabidadama tu roġo aġabi-tariani. ⁸ Toma ġegu vei-iobuka-iobuka korona evei-toreato, etanuni mo Kota baregona ġarona beraġasini nai, Vereġauka, Kota Tarimana Iobukaiobukana, na beviniguni. Dia au moġo, senaġi mo deikara-deikara ġia bema foroforini ġaronai ġeura-viniani tarimari maki bevinirini.

Veġabituġu guruġari

⁹ Bono kokore, be au ġegu ai bono iaġoma-ġarimoġi. ¹⁰ Korana Dema na tu mai tanobara maġurina euravini-baregoani, benamo au eraga-kwaneguto, Tesalonika ġana eiaġoto. Kreske tu Galatia ġana eiaġoto, ema Tito tu Dalmatia ġana. ¹¹ Luka ġereġana moġo au ġesi. Mareko bono ġoria, ġoi ġesi boġono iaġoma, korana ġia tu ġunaġave e au ġegu ġauvei nuġanai bevaġa-kavaġuni riba. ¹² Tikiko tu Efeso ġana atuġuato. ¹³ Ġoi boiaġomani nai tu, auna koudi bono ġwa-kaua, Troas vanuġanai Karpo ġenai araga-kwaneato, ema ġegu buka maki bono ġwa-kauri, dagara baregona tu mamoe e nanigosi kefiru na ġevairito toretore ġana dagarari, asi bono tuġa-rekwari.

¹⁴ Alesanda, auri eġauvei-iaġirini tarimana, na au evaġa-rakava baregoguto. Mo kara eveiato tu Vereġauka na vau voina beviniani. ¹⁵ Ġia ġenai tu tauġemu bono venari, korana ġia tu ġai ġema vevaġa-riba guruġari ekira-fituġa rakavarito.

¹⁶ Tovotovonai Kota tarimari ġoirari ai aruġato nai tu, ta sevigu ai asi eruġa-tarito, asi evaġa-kavaġuto, mabarari na ġeraga-kwaneguto. Aġau-ġauni, Barau na moġeri vei-rakava voini asi bene viniri. ¹⁷ Senaġina Vereġauka tu au sevigu ai eruġa-tarito, benamo kokore eviniguto. Moġesina eveiguto korana tu, Vari Namona au na bana kiraġi-foforia, benamo irau bese tarimari mabarari na beġene seġaġia ġana. Ema au tu Barau na laion bokana na evaġa-maġuriguto. ¹⁸ Vereġauka na rakava mabarari ġerina beġabi-maġuriguni, ema ġena Guba Basileia ġana beġori-ġinikauguni. Ġia arana bitana vaġa-raġea bene iaġo vanaġivanaġi, asi magona. Amen.

Vevaġa-namo dokona

¹⁹ Au ġegu vevaġa-namo atuġuani Priska (o Priskila) e Akwila ġeri ai, ema Onesiforo ma ġena numa tarimari ġeri ai. ²⁰ Erasto tu Korinto ai betanu, ema Trofimo tu Mileto ai baraga-kwaneana, korana ekeveni nai. ²¹ Bono kokore, be bono iaġoma-ġarimoġi, faraka e iavara ġueri roġosi bene ġabia nuġanai.

Eubulo, Pude, Lino, e Klaudia ġeri vevaġa-namo ġetuġuani, ema ekalesia tarikaka mabarari na maki.

²² Vereġauka tu ġoi iaukamu ġesi bene tanu. Barau ġena namo e varevarebara ġomi ġemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE TITO ĜENA

Tito vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa tu Paulo na Tito ĝereĝana ĝena etoreato. Mai fefa Paulo tu Roma dibura numana na etoreato. Mai fefa etoreato laĝanina tu 64 ma 65 fakari nuĝanai ta, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefai siri baregori tu karao 2:11-14; 3:8.

Paulo na mai fefa etoreato korana ĝena ura, 1) Tito bene kiraia, ekalesia doĝorori ĝorikaŭri tarimari tu kamasiri bene ĝabiri; 2) Tito bene vaĝa-ribaia, Barau ĝena namo ema varevare-bara nuĝanai Barau korana-iaĝina maĝurina tu aiglesia bene tanu-iaĝia; 3) Tito bene launagia, vevaĝa-riba guruĝari moĝoniri bene vevaĝa-riba-iaĝiri.

Mai fefa Paulo na tu maiglesia eboioĝaiato:

1. Barau korana-iaĝina maĝurina ekalesia doĝorona nuĝanai - karao 1
2. Barau korana-iaĝina maĝurina numa tatai - karao 2
3. Barau korana-iaĝina maĝurina tanobara mabaranaĭ - karao 3

¹ Au Paulo, Barau ĝena vetuĝu-naĝi tarimagu ema Iesu Keriso ĝena apostolo, ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Au tu Barau na etuĝuguto, Barau na eĝabi-hidiriti tarimari ĝeri veĝabidadamai bana vaĝa-kavari, e guruĝa ema maĝuri moĝonina bana vaĝa-ribari ĝana. Mai guruĝa ema maĝuri moĝonina beĝe ribaiani tu, Barau beĝe korana-iaĝi-korikoriani. ² Korana monana vauro maĝuri vanaĝivanaĝi beĝe tuĝamaĝi-dadamaĝiani e beĝe ĝabiani. Mai maĝuri vanaĝivanaĝi maĝurina maĝa tu tanobara roĝosi bene vesina nuĝanai veĝata, Barau na ekiraĝi-toreato. Ĝia tu asi eĝofaĝofani Barauna. ³ Senaĝi maitoma vauro Barau tauĝena na eĝabi-toreato ĝaronai tauĝena na bema vaĝa-foforia. Mai Vari Namona maĝa tu ĝita ĝera Vevaĝa-maĝuri Barauna ĝena guruĝa lorinai au ĝegu ĝobatai akiraĝi-foforiani.

⁴ Tito, mai fefa tu ĝoi ĝemu atore-iaĝosiani. Ĝoi tu au natugu korikori ĝita ĝera mai veĝabidadama sebona maĝa nuĝanai:

Tamara Barau ema Keriso Iesu ĝita ĝera Vevaĝa-maĝuri Verena ĝerina varevare-bara ema maino ĝemu ai bene tanu.

Tito ĝena ĝauvei Krete motumotunai

⁵ Au na ĝoi Krete ai araga-kwanemuto korana tu, kara maninai roĝosi bana veiri dagarari bono veiri ĝana. Ema vanuĝa baregori mabarari ai ekalesia ĝorikaŭri tarimari tari bono vaĝa-ruĝari mo akiramuto kavana.

⁶ Ekalesia ĝorikauna tarimana tu veigā namori moĝo eveini, rakava ta ĝenai asi boĝoitaĝoani tarimana. Ĝaraĝona tu sebona moĝo; natuna na Iesu Keriso ĝevaĝa-moĝoniani, asi ĝeniara-kava niara-kavani, e asi ĝeseĝaforeni, ema guruĝa veroro asi ĝeseĝaĝini merori. ⁷ Korana ekalesia eguine-iaĝirini tarimana tu Barau ĝena ĝauvei eĝita-ĝauani tarimana. Moĝesina naima ĝia tu veigā namori moĝo bene vei, a rakava ta ĝenai asi bene tanu, asi bene kira, ĝia tu tarima baregona, benamo tarimarima na tu ĝia ĝereĝana ĝena ura moĝo beĝene korana-iaĝia benesi, asiĝi. Asi bene baru-ĝarimoĝi, dia niuniu rakava-rakava tarimana, dia nuĝa-ĝirima-ĝirima tarimana, dia ĝofaĝofa veigāri ai ĝena-ĝana eĝoitaĝoni tarimana. ⁸ Ĝia tu veĝabiraĝe tarimana, veigā namori eura-vinirini tarimana, vevaĝa-gwaĝiĝi tarimana, vei-iobuka-iobuka e veaĝa tarimana, ema nuĝa-gwaĝiĝi tarimana. ⁹ Guruĝa

moĝonina ĝevaĝa-ribaiato guruĝari bene ĝabi-gigitariri, be ĝia na moĝeri vevaĝa-riba moĝonina bene ĝabi-iaĝoa, benamo tarima kotari ma benea launaĝiri, e vevaĝa-riba moĝonina ĝekira-fitoĝaiani tarimari maki bene vaĝa-guruĝa gwaĝigiri, be ĝeri kerere gaburi beĝene ĝita-dogaŝariri.

Krete motumotunai tu vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari vovoka moĝeri

¹⁰ Guruĝa moĝonina asi ĝekorana-iaĝiani, ĝekira-sirivaĝini tarimari, e guruĝa asi tauri ĝekiraĝirini tarimari, ema vevaĝa-riba babori na tarimarima ĝeĝofarini tarimari tu asisebo maniĝeri. Iuda tarimari fakari ai ekalesia nuĝanai ĝeraka-toĝato tarimari tu maniĝesina ĝeveini. ¹¹ Maniĝeri tarima tu boĝono kira-ĝoiri. Korana ĝia na tu bese mabarari ĝeri veĝabidadama ĝevaĝa-rakavarini. Ĝia tu asi ĝere vevaĝa-riba-iaĝiri dagarari ĝevevaĝa-riba-iaĝirini. Ema ĝia mani-ĝeri tu moni e farefare beĝene viniri uranai ĝevei-ĝofakauni. ¹² Ĝia fakari ai ĝeri peroveta tarimana ta tu maiĝesi ekirato, “Krete tarimari tu vanaĝivanagi ĝeĝofaĝofani, boĝa bairi rakava kwaikwairi, ĝubulefi ma boĝeka tarimari.” ¹³ Ĝia ekiraĝirito guruĝana maiĝa tu moĝoni. Moĝa lorinai bono kira-matana matanari, be nuĝari mabarari ĝesi e ma moĝoniri ai beĝene veĝabidadama. ¹⁴ Ema Iuda seneri ĝeri sinasina asi beĝene seĝaĝiri, ema Barau ĝena guruĝa moĝonina ĝenana ĝeraka-veĝitani tarimari ĝeri taravatu maki asi beĝene korana-iaĝiri.

¹⁵ Nuĝa namo vedaurea tarimari ĝeri ai dagara mabarari tu namo vedaurea e veiareva. Senaĝi nuĝa asi veiareva ema Keriso asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari ĝeri ai dagara ta tu veiareva asi betanuni. Asiĝina ĝinavaĝi. Korana ĝia tu ĝeri tuĝamaĝi e nuĝari tu rakava kwaikwai bene. ¹⁶ Moĝeri tarima ĝekirani, ĝia tu Barau ma ribari ĝetoni, senaĝi ĝeri veĝa na evaĝa-foforiani, ĝia tu Barau asiĝina ĝinavaĝi ribari. Maiĝeri tarima tu vei-rakava ma kira-sirivaĝi tarimari, ema veĝa namori veiveiri ĝia ĝeri ai tu gwaĝigi foroforo.

2

Vevaĝa-riba moĝonina e iobukaiobukana

¹ Senaĝi ĝoi na tu vevaĝa-riba moĝonina bono vaĝa-ribari. ² Tarima ĝaukari bono kirari, nuĝari beĝene ĝabi-tariri, beĝene tuĝamaĝi-roroĝoto e beĝene vevaĝa-gwaĝigi. Nuĝari mabarari e ma moĝoniri ĝesi beĝene veĝabidadama, e beĝene veura-vini, ema beĝene ruĝa-gwaĝigi. ³ Vavine ĝaukari maki mai vevaĝa-riba sebona moĝo bono viniri. Bono kirari, ĝia ĝeri maĝuri ema veĝa beĝene vevaĝa. Tarimarima arari asi beĝene vaĝa-rakavakavari, e asi beĝene niu-babobabo. A ĝia tu veĝa namori moĝo beĝene vevaĝa-riba-iaĝiri. ⁴ Benamo ĝia ĝeri mo vevaĝa-riba ĝerina vavine variguri na ĝaraĝori ema naturi beĝe ura-vinirini. ⁵ E beĝe vevaĝa-gwaĝigini, Barau ĝoiranai beĝe namo-vedaureani, ema ĝeri numa beĝe ĝita-ĝaurini, ema ĝauveiri maki beĝe vei-ĝinikaurini, ma vavine namori ai beĝe iaĝoni e ĝaraĝori beĝe gubakaurini ema beĝe seĝaĝi-vinirini. Maiĝesi veĝari beĝe veirini nai tu, Barau ĝena guruĝa tarimarima na asi beĝe kira-fitoĝaiani.

⁶ Tau maraĝa variguri maki mai velaunagi sebona moĝo bono viniri. Bono kirari, beĝene vevaĝa-gwaĝigi. ⁷ Dagara mabarari veiveiri ai tu ĝoi tauĝemu na vevaĝa-ĝita-iaĝi veĝari namori bono veiri, be beĝene ĝitari. Bovevaĝa-ribani nuĝanai maki ĝere ai asi bono guruĝa, senaĝi guruĝa moĝoniri, guruĝa korikoriri, ⁸ ema guruĝa iobukaiobukari bono kiraĝiri, be tarima ta na ĝemu guruĝa asi bene ĝaoa. Moĝesina boveini tu, ĝoi ĝekira-fitoĝamuni

tarimari beĝe maiakarini, benamo ĝita iatarai guruĝa rakavana ta asi beĝe kiragiĝani.

⁹ Tuĝu-rakaorakao tarimari bono launaĝiri, ĝeri baregori garori beĝene seĝaĝiri ema beĝene vaĝa-verereri ĝeri vetuĝunaĝi mabarari ĝeiaĝo-vinirini nuĝari ai. A asi beĝene guruĝa-vaĝa-vonosi. ¹⁰ E bono kirari, ĝeri baregori ĝeri farefare asi beĝene lemalemavagiri. Senaĝi ĝeri veiga namori moĝo beĝene vaĝa-foforiri. Ma mo veiga namori na ĝeri baregori beĝene vaĝa-ĝitari, ĝia ĝeri ai asi beĝene daradara, senaĝi beĝene tuĝamaĝikau. Maĝesi beĝe veini tu, ĝita ĝera Vevaĝa-maĝuri Barauna ĝena vevaĝa-riba, tarimarima na tu beĝe vaĝa-raĝeani dabara mabarari nuĝari ai.

¹¹ Korana Barau ĝena namo e varevare-bara ĝenana vevaĝa-maĝuri eiaĝomato, mo vevaĝa-maĝuri tu tarimarima mabarari ĝeri ai ema fororito.

¹² Barau ĝena namo e varevare-bara na ĝita evaĝa-ribarani, Barau asi takorana-iaĝi korikoriani maĝurina tu bitana fitoĝari. A ĝita mai tanobarai tatanuni tu, vevaĝa-gwaĝiĝi maĝurina bitana tanu, veiga iobukaiobukari bitana vei ema Barau bitana korana-iaĝi korikoria, ¹³ ĝaro baregona e namona tanari-taĝoani nuĝanai tu. Ĝita initoma tu Iesu Keriso tanari-taĝoani; ĝia tu ĝita ĝera Barau baregona e ĝera Vevaĝa-maĝuri Tarimana; ĝena iaĝoma ma marevana asikeikeina ĝesi moĝo tanari-vegogo-taĝoani.

¹⁴ Iesu Keriso ĝita urarai tauĝena evevinito, ĝita veiga rakava kwaikwairi nuĝari na bene voi-vaĝira ĝana uranai. Ema ĝita tu ĝia ĝereĝana ĝena moĝo bene vaĝa-namo vedaureara, benamo bene tore-ĝerevaĝira, ĝena tarimarima namori ai bisini iaĝo, ma ĝauvei namori moĝo veiveiri bisini uradika ĝana.

¹⁵ Ĝoi na tu maĝeri maĝuri e veiga bono vevaĝa-riba-iaĝiri. Ĝemu maoro baregona maniĝa bono ĝauvei-iaĝia, tarimarima bono launaĝiri, ema ĝeseĝaforeni tarimari bono kira-feifeiri. Tarima ta na asi bene kira-fitoĝamu.

3

Aiĝesi ekalesia ĝere tanu

¹ Ĝemu tarimarima ma bono vaĝa-guruĝari, bono kirari, kini e gava-mani ĝeri veĝitaĝau gaburenai beĝene tanu e beĝene seĝaĝi-viniri. Ema vanaĝivanagi beĝene venari-taĝo, veiga namori beĝene veiri gana. ² Tarima ta ĝenai guruĝa rakavana ta asi beĝene kiragia, ta ĝesi asi beĝene vekira o vevane. A ĝia tu manau ai moĝo beĝene tanu ema tarimarima mabarari veiga namori moĝo beĝene vei-viniri.

³ Korana tu ĝita maĝera maki guinenai tu babo, Barau asi ribara, Barau taseĝafore-viniato-ĝoi, Satani na eĝofarato-ĝoi, be Barau ĝena dabarai asi tarakato-ĝoi. Ĝita moĝeri negari ai tu veiga rakavari irauirauri tauraviririto-ĝoi, e taugani korina vaĝa-vererena veigari irauirau ĝeri tuĝu-rakaorakao tarimari ai tavevaĝa-iaĝoto. Tarima vaĝa-midigumidiguri e vaĝa-vedaĝa-raĝeri tuĝamaĝiri taĝabito-ĝoi ema tarima ĝeri ai tamamato-ĝoi, baru na tavonuvonu-raĝeto-ĝoi e karora ĝesi taveiau-rakavato-ĝoi.

⁴ Senaĝi ĝita ĝera Vevaĝa-maĝuri Barauna ĝena veiau-namo ema ĝena veuravini ĝita tarimara ĝerai ema fororito nai tu, ⁵ ĝita ema vaĝa-maĝurirato. Ĝita tu dia ĝera vei-iobukaiobuka dainai ema vaĝa-maĝurirato. Asiĝina. Ĝia tauĝena ĝena vetuĝaĝwai moĝo ema vaĝa-maĝurirato. Eĝurigi-matamatarato tamaĝuri-ĝenoĝoito ĝaronai, ema Iauka Veaĝa na ĝera maĝuri ma evaĝa-variĝu ĝenoĝoirito. ⁶ Mai Iauka Veaĝa tu Iesu

Keriso ġita ġera Vevaġa-maġuri Tarimana ġenana Barau na ġita iatarai ebubu-kauato. ⁷ Keriso na mai maġuri eveiato, korana ġita tu ġia ġena namo e varevare-bara ġenana moġo vei-iobukaiobuka tarimarai evaġa-iaġorato Barau ġoiranai. Ema maġuri vanaġivanagi tatuġamaġi-dadamaġiani maġurina maki Barau na bevinirani, benamo bita ġabiani.

⁸ Mai velaunagi guruġari maġeri tu moġoni korikori. Be au aurani, ġoi na mai veiġa namori maġeri tarimarima ġeri ai bono kiraġi-baregori, be mani Barau ġenai ġeveġabidadamani tarimari maġeri tu ġeri maġuri beġene nariri; ema ġauvei namori ġeveini maġeri tu roġo beġene vei-iaġori. Korana mani veiġa maġeri tu veiġa namori ema maġeri na tarimarima mabarari maki beġe vaġa-kavarini. ⁹ A vedanagi babori e tubu ġata o sene ainana ġeiagomato moġeri kiraġi-ginikau ginikauri e veġareveġare, ema Mose ġena taravatu vevaneri mabarari ġerina tu bono veġita. Korana maġeri na vevaġa-kava namona ta tu asi bodeġariani. Mani tu asi tauri dagarari. ¹⁰ Ekalesia doġorona nuġanai vetavi-kirakira veiġana eveiani tarimana tu bono kira-toreġaua, bono kiraia, mo veiġa asi bene veia. Beseġaforeni, benamo mo veiġa roġo beveiani nai, vaġa-ruaruana ma bono kira-toreġaua. Moġa murinai roġo eġiġiraġeni nai tu, bono ġita-fitoġaia moġo. ¹¹ Korana maġesi vetavi-kirakira veiġari eveirini tarimana tu bono riba, ġia ġena maġuri tu rakava kwaikwai ema vei-rakava nuġanai etanuni. ġia tu tauġena ġena vei-rakava na evaġa-moġoniani, ġia tu moġoni rakava tarimana.

Vevaġa-riba guruġari magori

¹² Au na Atemas o Tikiko ġoi ġemu ai batuġu-iaġosiani nai tu, dabara ta bono vetaua, benamo au ġegu ai bono iaġoma Nikopoli ġana. Korana au tu akirato, faraka e iavara ġueri nuġari ai tu monai baġabiani atato bene.

¹³ Taravatu tarimana Senas e Apolos ġeri dabara bono raga-vei, be bono ragatuġu-iaġomari. Botuġu-iaġomarini nai tu, ġeri ura dagarari mabarari maki bono vini-ginikauri.

¹⁴ Ġita ġera tarimarima mabarari ġauvei namori veiveiri ai asi beġene biga dabarari bono vaġa-ribari, be beġene ribari. Korana moġeri dabara beġe ribarini nai tu, ġaro vanaġivanagi ġeri-ġari tu tauġeri beġe ġauveini, benamo beġe ġoitagōni, ema ġeri ġauvei maki ġwaġwari beġe vetoreni.

¹⁵ Mainai au karogu mabarari na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu. Ġema vevaġa-namo maki veġabidadama nuġanai ġai ġeura-vinimani tarimari bono viniri.

Barau ġena namo e varevare-bara ġomi mabarami ġemi ai bene tanu.

PAULO ĜENA TORETORE FILEMONA ĜENA

Filemona vaĝa-foforina guruĝari

Paulo na mai fefa tu Filemona ĝena Roma dibura gabuna na etoreato. Mai fefa tu laĝani 60 ma 61 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai vau.

Mai fefa anina baregona tu “Veĝabi-raĝe ĝenoĝoi”. Ma siri baregori mai fefai tu siri 15 ema 16.

Paulo na Filemona mai fefa etore-viniato korana tu ĝena ura, 1) Filemona bene kiraia, Onesimo ma bene ĝabi-raĝea tarikaka maĝurinai; 2) Filemona bene kira-varaia, ĝia tu dibura na dori eraka-rosini, ma beraka-rosini ĝaronai tu Filemona bea raka-ĝitaiani.

Paulo na Filemona ĝena mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Paulo na Filemona evaĝa-veiaviato - siri 1-7
2. Paulo na Onesimo iatanai Filemona enoĝiato - siri 8-21
3. Veĝabituĝu ĝuruĝari ekiraĝirito - siri 22-25

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ĝaramanai diburai atanuni tarimagu, ema tarikakara Timoteo, ĝemana eiaĝosini.

Ĝauvei sebona ĝaveiani tarimana e ĝatama namona Filemona ĝemu atore-vinimuni. ² Ema tobara Afia, ema ĝatara namona, Barau ĝena vetari nuĝanai iauka rekenai, Arekipo, ema ĝoina numai ĝevegogoni ekalesiari ĝeri atore-vinirini.

³ Tamara Barau ema Vereĝauka Iesu Keriso ĝerina maino ema varevare-bara ĝemi ai bene tanu.

Filemona ĝena veuravini ema veĝabidadama

⁴ Filemona, ĝegu Barau atanikiu-viniani ema vanaĝivanagi ĝegu ĝauĝau ai akiraĝimuni, ⁵ korana ĝemu veĝabidadama Vereĝauka Iesu ĝenai ema ĝemu veuravini Barau ĝena veaĝa tarimari mabarari ĝeri ai aseĝaĝimuni nai. ⁶ Moĝa lorinai aĝurigurini ĝemu veĝabidadama bono vari-fiua tarima tari ĝeri ĝana, be dagara namori taĝaunarini Keriso ĝenai taveĝabidadamani lorinai, bono riba-ĝitakauri. ⁷ Moĝoni, tarikakagu, ĝemu veuravini na evaĝa-iaku rakavaguto ema elaunagi-rakavaguto, korana ĝoi na veaĝa tarimari nuĝari ovaĝa-kokorerito.

Paulo ĝena noĝinoĝi

⁸ Au tu nuĝagu gwaĝiĝi Keriso nuĝanai ĝoi bara kiramu kara boro vei, ⁹ senaĝi veuravini nuĝanai moĝo anoĝimuni ĝemu veuravini dainai. Mai tu au, Paulo, baĝauka ema Keriso Iesu ĝaramanai diburai maiĝegu.

¹⁰ Onesimo, au natugu, uranai anoĝimuni. Ĝia tu Keriso nuĝanai au natugu ai eiaĝoto, korana au roĝo dibura numana nuĝanai, iaukai ĝia tamanai aiagoto. ¹¹ Guinenai ĝia tu asi namo ĝoi ĝemu ai, senaĝina toma vetuĝunaĝi iaĝovininai ĝia tu ilaila nai, ĝoi na oura-viniani ema au na maki aura-viniani.

¹² Ĝia tu au lorugu ĝutuna, mai atuĝu-iaĝosi ĝenoĝoiani, be bono ĝabi-raĝea. ¹³ Au ĝegu ura ĝia tu mainai bana ĝabi-taria au sevigu ai, be ĝoi gabumu bene ĝabia au bere vaĝa-kavagu, au Vari Namona ĝaramanai roĝo diburai nuĝanai. ¹⁴ Senaĝi ĝegu ura ĝoi na maoro boro vinigu vau bara ĝabi-taria, moĝesi naima asi aĝabi-tariato. Au asi auran maki ĝoi bana kiramu kara bono veia. Au ĝegu tuĝamaĝi, bema veiĝa namori tari au duruduruĝu ĝana bourani veiveiri nai tu, nuĝamu sigai moĝo bono veiri.

¹⁵ Betaĝu ĝoi ĝemuna Onesimo eveĝitato ĝaro kotuna anina tu, ma boĝabi-ĝenoĝoiani nai tu, ĝoi ĝesi bene tanu-vanaĝi vanaĝi ĝana. ¹⁶ Dia ĝemu tuĝu-rakaorakao tarimana asi voina moĝo. Asiĝina. Moĝoni, ĝia tu ĝemu vetuĝunaĝi tarimana, senaĝi ĝia toma tu ĝoi tarikakamu moĝoninai beiaĝo, naima bono ura-vinia. Au na ĝia tu anari-ĝitakauani nuĝagu mabarana ĝesi, ema ĝoi na maki bouravini-lelevaĝiani nuĝamu mabarana ĝesi. Ĝia bouraviniiani ema boĝabi-raĝeani tarima ta ema Vereĝauka nuĝanai tarikaka ta.

¹⁷ Bema au oĝabi-raĝeguni ĝoi ĝatamu, Onesimo maki bono ĝabi-raĝea au boĝabi-raĝeguni ilailanai. ¹⁸ Bema kerere ta eveiato ĝoi ĝemu ai o ma ĝena ĝabitore ĝoi ĝemu ai nai tu, au aragu ai bono toreri. ¹⁹ Au Paulo ĝimagu na mai fefa atoreani. Mo ĝabitore tu voiri mabarari bavini-ĝenoĝoimuni. Ĝoi maki ma ĝemu ĝabitore au ĝegu ai. Ĝoi maĝuri tu au ĝeguna oĝoitaĝoato, senaĝi maniĝeri tu asi bita kiraĝirini. ²⁰ Be, tarikakagu Vereĝauka nuĝanai, mani ĝemu veiĝa ĝegu noĝinoĝi bono ĝabi-raĝea. Gita taura ruarua tu Keriso nuĝanai tatanuni, be bono vaĝa-iakugu.

²¹ Ĝemu seĝaĝi ai avetuĝa-maĝikauni nai batore-vinimu. Au ribagu, dia anoĝimuni veiĝari moĝo boveirini, senaĝi veiĝa namori boruri maki boveini. ²² Dagara ta maia. Ĝegu gena daiĝutuna ta bono ĝabi-torea, korana atuĝamaĝini, Barau na ĝemi ĝauĝau beĝabi-raĝeani, be beĝabi-iaĝosiguni ĝemi ai.

Vevaĝa-namo guruĝari

²³ Epafraŝ, Keriso Iesu ĝaramanai au ĝesi dibura numanai ĝatanuni, ĝia na evaĝa-namomuni. ²⁴ Ema Mareko, Aristako, Dema ema Luka au ĝesi ĝaĝauvei-sebonani tarimari, ĝia na maki ĝeri vevaĝa-namo ĝevinimuni.

²⁵ Vereĝauka Iesu Keriso ĝena varevare-bara mabarami ĝemi ai bene tanu.

HEBERU

Heberu vaġa-foforina guruġari

Mai fefa toretorena tarimana ta tu asi ribana. Tari ġekirani tu Luka na etoreato, tari ġekirani tu Apolos, o Banabas, o Priskila, o Akwila, o Paulo na etoreato ġetoni. Gutuma ġekirani tu Paulo ġetoni korana fefa tu Paulo ġena fefa tore maġurinai ġetoreato. Mai fefa tu laġani 60 ema 70 fakari nuġanai ta ġetoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefai siri baregori tu karoa 1:3; 4:14-16.

Mai fefa etoreato tarimana ġena ura baregona tu, 1) Heberu ekalesiari bene kirari, ekalesia maġurina korikorinai beġene tanu, a Iuda ġeri sene taravaturi ema maġuriri ġerina tu beġene raka-veġita ma ġeri ai asi ma beġene ġenoġoi-iaġo, maġuri vanaġivanāġi asi beġe doġariani garina (2:1; 6:4-6; 10:26); 2) Iesu Keriso bene vaġa-foforia, ġia tu moġoni Barau vetoġana korikori ema foforito tanobarai; 3) Barau ġena Ginitaġo Variġuna Iesu ġenai emoġonito moġa bene vaġa-fofori ginikaua etato.

Mai fefa tu maġesina eboioġaiato:

1. Vevaġa-riba-iaġi guruġari - karoa 1-10:18
2. Ekalesia tanutanuna maġuriri - karoa 10:19-13:25

Barau ġena guruġa Natuna ġenana

¹ Guinenai, ġaro vovoka e dabara ġutumai Barau na peroveta tarimari ġerina senera evaġa-guruġarito. ² Senaġi toma, mai ġaro dokori ai, tu Natuna ġenana ema vaġa-guruġarato. Barau na dagara mabarari tu Natuna eviniato bene ġaunari. Ema ġia ġenana maki Barau na guba e tanobara eveirito. ³ Ġia tu Barau marevana e mamana baregona evaġa-foforiani, ema ġia tu Barau tauġena kavana. Ġia ġena guruġa seġukana na dagara mabarari eġabi-taġorini. Ġia tauġena na ġera rakava ġuriġivaġiri dabarana eveiġitakauato murinai, Barau Iaru-korokoro aroribanai ea tanu-tarito gubai.

Barau Natuna tu bareġo vedaurea, aneru maki evanaġirito

⁴ Barau na Natuna tu etore-varaġeato, aneru evanaġirito. Korana tu arana eviniato maki varaġe lelevaġina, aneru arari evanaġirito. ⁵ Korana Barau na aneru ta tu asi ekiraiato, ekirato,

“Ġoi tu au Natugu,

toma au tu ġoi Tamamu ai baiaġo.”

O maġesi maki asi ma ekiraiato, ekirato,

“Au tu ġia Tamanai baiaġoni,

ema ġia maki au Natugu ai beiaġoni.”

⁶ Ema Barau na Natuna guinena tanobara ġana ma beġori-iaġomaiani nai tu bekirani,

“Barau ġena aneru mabarami na boġono toma-rakariġo vinia.”

⁷ Aneru ekiraġirito nai tu ekirato,

“Barau na ġena aneru eveirito iavara kavana,

ġena vetuġunaġi tarimari karava emoreni noġa.”

⁸ Senaġina Natuna ekiraġiani tu ekirani,

“Barau o, ġoi ġemu Vere dagina tu betanu-vanaġi vanaġini, ġemu Basileia tu ma iobukaibukamu ġesi oġori-kauani.

⁹ Vei-iobukaibuka tu oura-vinirini,

ma veĩga rakavari tu asi oura-vinirini.
Moĩa lorinai, Barau o,
ĩemu Barau na maki karomu fakari ai ġoi eĩabi-viriĩimuto,
debamu ai diĩa esisiato,
iaku na evaĩa-vonumuto.”

¹⁰ Ema ma ekiraiato, ekirato,
“Vere o, tovtovonai tu
ĩoi na tanobara oveiato,
ema guba maki ġoi ġimamu veiveina.

¹¹ Ģia tu beĩe korini,
senaiĩi ġoi tu botanuni;
mabarari dabuĩa kavana beĩe rakavani.

¹² Ģoi na koudi noĩa boiokurini,
dabuĩa kavana vetoĩari beĩe irauni,
senaiĩi ġoi vetoĩamu tu asi beirauni,
ema ġoi ġemu maĩuri laĩaniri maki
asi beĩe magoni.”

¹³ Barau na aneru ta maki asi ekiraiato,
“Aroribagu ai noma tanu,
bene iaĩo mo, ġoi ġevetari-vinimuni tarimari ġoi kwakumu fanakauna
dagaranaĩ batore-taririni.”

¹⁴ Aneru mabarari tu vetuĩunaĩi iaukari moĩo, Barau na etuĩurito
deikara vevaĩa-maĩuri beĩe ġabiani tarimari vaĩa-kavari ġana.

2

Vevaĩa-maĩuri baregona

¹ Moĩa lorinai kara taseĩaĩurito guruĩari tu tana ġabi-ĩiĩitari, asi namo
ĩerana beĩe rekwerekwani, benamo taiaiĩo-viniani gabuna bita leaiani.

² Korana aneru na ġita senera ġeri ġevari-fiurito guruĩari tu moĩoni
veĩata, ma mo guruĩa moĩeri ġekira-sirivaiĩi-iaĩurito e asi ġekorana-iaĩurito
tarimari tu ġeri vei-rakava ilailari ai metona ġeĩabiato, ³ a ġita tu kamasi
bita vega-maĩurini, bema mai vevaĩa-maĩuri baregona bita ġita-ĩuiraiĩi
nai tu? Mai vevaĩa-maĩuri tu tovtovonai Vereĩauka tauĩena na evari-
fiuato. Moĩa murinai tu ġeseĩaiĩi tarimari na ġai ġema-kiravaramato
mo tu moĩoni. ⁴ Barau na maki evaĩa-moĩoniato vetoĩa boruri ai, e nuĩa-
farevaiĩi veĩari ai, e seĩuka veĩari boruri dabara irauirauri ai, ema lauka
Veĩa ġena varevare dagarari na. Mo lauka Veĩa ġena varevare dagarari
tu Barau ġena ura lorinai veĩabidadama tarimari evinirito.

Iesu na vevaĩa-maĩuri gabuna ġana eĩori-iaĩorani

⁵ Mo tanobara beiaĩomani ġai na ġakiraĩiani tu Barau na dia aneru ġeri
veĩitaĩau gaburenai etoreato. ⁶ Senaiĩina Buka Veĩa nuĩanaĩi gabu tai
tarima ta evarifiuto, ekirato,

“Barau o, tarimarima tu dei,
be ġoi na otuĩamaĩi-ĩuĩaiĩi?
O Tarimarima Natuna tu dei,
be ġoi na oraka-ĩitaiiani?”

⁷ Ģoi na kota otore-variĩoato aneru gabureri ġana;
murinai mareva baregona e vegubakau koronana ġenai otore-kauato,

⁸ ema dagara mabarari ġia kwakuna gaburenai otorerito.”

Korana Barau na dagara mabarari tu ġia ġena veġitaġau gaburenai etorerito. Moġoni, Barau na dagara ta tu asi etore-ragakwaneato, ġia ġena veġitaġau gabuna murikanai. Senaġina maitoma dagara mabarari tu dia ġia ġena veġitaġau gaburenai taġitarini. ⁹ Senaġi Iesu taġitaiani, ġia tu Barau na mo faka kotunai etore-varigoato aneru gabureri ġana, korana Barau ġena varevare-bara ġenana tarimarima mabarari urari ai bene mase. Toma Iesu tu taġitaiani, iatanai Barau na mareva e vegubakau baregona etore-kauato, korana tu midigumidigu ai emaseto.

¹⁰ Dagara mabarari eveirito e eġaunarito Barauna, ġena ura tu Iesu roġo midigumidigu ġenana asi vetoukaunai bene iaġo-guine. Moġa murinai vauro natuna ġutumari ma bene ġori-iaġomari, benamo ġia marevana e mamana baregona beġene ġabia. Barau ġenai dabara rorogotona sebona tu moġa moġo. Korana Iesu tu Barau natuna ġeri vevaġa-maġuri tarimana baregona. ¹¹ Tarimarima evaġa-veaġarini tauna, Iesu, ema Iesu na evaġa-veaġarito tarimari Tamari tu sebona. Moġa lorinai Iesu tu asi emaiakaiani mo evaġa-veaġarito tarimari ekiraġirini ġia tarikakana. ¹² Ġia na Barau ekiraiani, ekirani,

“Ġoi aramu tu au tarikakagu ġeri ai bakiraġi-foforiani; ekalesia nuġanai ġoi mari ai bavonevone-raġemuni.”

¹³ Ma ekirato,

“Barau ġenai haveġabidadamani.”

Ema ma ekirato maki,

“Au tu maiġegu Barau na eviniguto doġorona natuna ġesi.”

¹⁴ Korana Barau natuna mabarari tu ma viriġori e ma rarari nai, ġia tauġena maki ġia ilailari ai eiaġoto. Moġesi eveito korana tu, ġena mase ġenana mase seġukana eġabi-taġoani tarimana, Diabolo, bene vaġa-rakavaia ġana. ¹⁵ Ema tarimarima deikara ġeri maġuri nuġanai mase garina na eġuġuvirito bene vaġa-maġuriri ġana. ¹⁶ Moġoni, Iesu na tu dia aneru evaġa-kavarito, senaġi Aberahamo besena. ¹⁷ Moġa lorinai Barau na Iesu tu dabara mabarari ai tarina doġoro ilailari ai eveirito. Korana mo dabarai vau vetuġaġwa e vetuġamaġikau Rubu Veaġa verena baregonai beiaġoni. Ema Barau vetuġunaġina beiaġo-vinini, tarimarima ġeri rakava na bene voi-vaġiri ġana. ¹⁸ Korana Iesu tauġena na veribaġani midigumidiguna mamina eġabiato, toma kamara deikara veribaġani beġoitagōni nai tu bevaġa-kavaiani riba.

3

Iesu ġena seġuka na Mose ġena seġuka evanaġiato

¹ Moġa lorinai, tarikakagu veaġami, ġomi tu Barau na ekeamito guba na. Gemi tuġamaġi boġono tore-gwaġiġia Iesu ġenai. Ġia tu Barau na etuġuato Rubu Veaġa verena barana. Ġita na tu ġia takiraġi-foforiani.

² Iesu tu Barau na evaġa-ruġaiato Rubu Veaġa verena. Ema ġia tu ma ġena vetuġamaġikau Barau ġenai, ilailana Mose ma ġena vetuġamaġikau Barau ġena numai kavana. ³ Numa eragaiani tarimana tu ġegubakau-baregoani, a eveiani numana tu ġegubakau-keiani. Moġesi kavana Barau na Iesu tu mareva baregona eviniato, Mose na eġabiato marevana evanaġiato.

⁴ Numa mabarari tu ma ragaragari tarimari, senaġina dagara mabarari veiveiri tu Barau ġereġana. ⁵ Mose tu vetuġunaġi-iaġovini tarimana, ġia ma ġena vetuġamaġikau Barau ġena numai. Ema ġena ġauvei tu ġoirai Barau na kara bekiraġirini guruġari ekiraġi-foforirito-ġoi. ⁶ Senaġina Keriso, Barau

Natuna, tu Barau ġena numa eġita-ġauani. Ġita tu ġia ġena numa, bema ma kokorera e ma iakura ġesi taveiavi-iaġiani tuġamaġikaunai bita veġabi-gwaġiġini beiaġoni mo magona.

Barau ġena tarimarima ġeri iaġaraġi

⁷ Moġa lorinai lauka Veaġa ekirani kavana bitana vei, maġesi ekirani, “Toma bema Barau garona boġo seġaġiani nai tu,

⁸ nuġami asi boġono vaġa-gwaġiġi foroforori, senemi tanobara fakanai veribaġani ġaronai ġeseġaforeto kavana.

⁹ Oba, tamami na laġani gabana vasivasi (40) tanobara fakanai ġegu ġauvei ġeġitaiato,

senaġina ġeribaġaniguto e ġevaġa-uraguto.

¹⁰ Moġa lorinai mo bese abaru-vinirito,

benamo akirato, ‘Ġia nuġari tu vanaġivanāġi au ġeguna ġeveġitani, ema au ġegu veġa maki asi ġeribarini.’

¹¹ Moġa lorinai ma baruġu ġesi aguruġa-foforito,

‘Ġia au ġegu iaġaraġi ai tu asi beġe raka-toġani.’”

¹² Tarikakagu mabarani, boġono venari. Asi namo tarikaka ta ġomi fakami ai loruna ġutunai vei-rakava betanuni, ema Barau ġena guruġa asi bevaġa-moġoniani, benamo maġuri Barauna ġenana beraka-veġitani.

¹³ Toma mai ġaro maġa Barau ekirani, “Tomaġaro” etoni ġiranai, karomi tata ġesi boġono velaunaġi, be vei-rakava ġena ġofaġofa na ta nuġamu asi bene vaġa-gwaġiġia. ¹⁴ Ġita tu Keriso ġesi tasebonato, bema tovtovonai taġabi-raġeato veġabidamana moġa bita ġabitari-gwaġiġiani beiaġoni mo magona. ¹⁵ Buka Veaġa ekirani kavana,

“Tomaġaro ai bema garona

boġo seġaġiani nai,

nuġami asi boġono vaġa-gwaġiġiri,

ġuinenai ġomi senemi seġafore ai ġeveito kavana.”

¹⁶ Dei na tu Barau garona ġeseġaġiato, senaġi ġena guruġa ġekira-fitogarito, benamo ġevaġa-baruato? Mo tu Mose na Aigupito na eġori-rosirito tarimari mabarari, ene? ¹⁷ Ema deikarari tu Barau na mo laġani gabana vasivasi (40) nuġanai ebaru-vinirito? Tarimari tu moġeri, rakava ġeveito, benamo tano fakanai ġeketoto, benamo ġemaseto, ene? ¹⁸ Ema Barau na tu deikarari ekirarito, ekirato, “Au ġegu iaġaraġi gabunai tu asi beġe raka-toġani.” Ġeseġaforeto tarimari ekirarito, ene? ¹⁹ Moġa lorinai ġita taribani, ġia tu asi ġeraka-toġato, korana Barau asi ġevaġa-moġoniato-ġoi nai.

4

¹ Barau ġena iaġaraġi ai bita raka-toġani guruġatorena tu roġo eruġa-taġoni. Moġa lorinai bitana venari, ġita fakarai ta mo iaġaraġi ai asi beraka-toġani garina. ² Korana mo Vari Namona ġita ġera ġeġobata-iaġiato tu Isaraela tarimari ġeri maki ġeġobata-iaġiato. Senaġi mo guruġa ġeseġaġirito ġerina namo ta asi ġeġoitagoato, korana tu ġeseġaġirito moġo, ma asi ġevaġa-moġonirito.

³ Senaġi ġita Barau tavaġa-moġoniani tarimara tu, mo iaġaraġi ai bita raka-toġani ġena guruġa ilailanai, ekirato,

“Au ġegu baru ai kiraġitore guruġana gwaġiġina akiraġi-foforiato, akirato,

‘Au ġegu iaġaraġi ai tu

asi beġe raka-toġani.' ”

Moġoni, Barau tu moġesi ekirato, senaġina ġia na tanobara eveiato nai, ġena ġauvei mabarari tu varau evaġa-koririto. ⁴ Gabu tai Buka Veaġa nuġanai ġaro vaġa-imaima ruaruana (7) ekiraġiato nai tu, maġesina ekirani, “Ġaro vaġa-imaima ruaruanai (7) Barau tu ġena ġauvei mabarari ġerina eiaġaraġito.” ⁵ Ema mai vau bita kiraġia gabunai maki ekirato, “Ġia au ġegu iaġaraġi ai tu asi beġe raka-toġani.”

⁶ Senaġina tari mo iaġaraġi ai beġe raka-toġani guruġatorena tu roġo eruġani gabunai. Ma Isaraela tarimari, Vari Namona ġeseġaġi-guineato tarimari, tu mo iaġaraġi ai asi ġeraka-toġato, korana tu ġeseġaforeto nai. ⁷ Moġa lorinai Barau na ġaro ta ma eġabi-virigiato, “Tomaġaro” eiaġaraġito. Ma laġani vovoka ġekorito murinai, Barau, Davida ġenana maġesi eguruġato, ekirato, “Toma, bema Barau garona boġo seġaġiani nai,

nuġami asi boġono vaġa-gwaġiġiri.”

⁸ Bema Iosua na iaġaraġi bere viniri, Barau na moġa murinai iaġaraġi ġarona ta tu asi ma bere kiraġia. ⁹ Moġa lorinai Barau ġena tarimarima ġeri iaġaraġi tu roġo ġoirai eruġa-taġoni. ¹⁰ Korana Barau ġena iaġaraġi ai eraka-toġani tarimana tu ġena ġauvei na eiaġaraġini, ilailana Barau ġena ġauvei na eiaġaraġito kavana. ¹¹ Moġa lorinai sikokore, Barau ġena iaġaraġi ai tana raka-toġa uranai. Ma ġita fakarai ta asi bene keto, guinenai ġeseġaforeto tarimari kavari.

¹² Barau ġena guruġa tu maġuri e ma seġukana. Matana maki raga-rakava, vetari baġana ta matana ruarua maki evanaġiato, erakatoġa-korikorini maġuri ma iauka vekaravarina, ema turiġa komukomuri ruarua ġeraga-sebonato vekaravarina. Tarima loruna ġutuna ġena ura e tuġamaġi maki eriba-virigiani. ¹³ Barau na eveirito dagarari mabarari tu ta asi vekuretoġa ġia matanai. Ema ġia ġoiranai ġita mabarara ġera maġuri bita vari-fiurini.

Iesu Rubu Veaġa verena barego vedaureana

¹⁴ Barau Natuna Iesu tu ġita ġera Rubu Veaġa verena barego vedaureana; ġia tu guba eraka-vanaġirito. Moġa lorinai ġera veġabidadamai tana veġabi-gwaġiġi. Mo tu ġita na takiraġi-foforiani veġabidadamana. ¹⁵ Ġita ġera Rubu Veaġa verena baregona tu ġita ġera moiramoidra ġia na maki emami-raġirini. Korana tu ġia maki ġenai veribaġani irairau mabarari ġefoforito ġita ġerai kavana. Senaġi ġia tu asi evei-rakavato. ¹⁶ Moġa lorinai ma kokorera ġesi Barau ġena namo e varevare-bara terona ġana siraka-kav-iaġo. Monai Barau ġena vevetuġaġwa bitana ġabia, ema ġena varevare-bara tana ġoitaġoa, be bita ura-viniani nai, bene vaġa-kavara.

5

¹ Rubu Veaġa vereri baregori mabarari tu tarimarima fakari na Barau na eġabi-virigiirito, benamo evaġa-ruġarito, tarimarima arari ai Barau ġena ġauvei beġene veia ġana. Ġia ġeri ġauvei tu tarimarima ġeri rakava voi-vaġiri ġana varevare dagarari Barau beġene vinia ema boromakau, mamoe, e manū beġene vaġiri, benamo beġene gaburi, Barau na bonari bene noġori ġana. ² Rubu Veaġa verena baregona tauġena maki ma ġena moira gaburi, naima ġia na asi ribari tarimari ema Barau ġena dabara na ġeraka-veġitani tarimari bevetuġa-ġwarini riba. ³ Ġia tauġena maki ma ġena moira lorinai,

ġia na rakava voi-vaġiri varevareri tu ġia ġena evinini, ema tarimarima ġeri maki evinini.

⁴ Rubu Veaġa verena baregona dagina eġabini tarimana tu arana barego. Tarima ta na mai ginitaġo ġauveina tauġena na asi beġabi-kavaiani, senaġi ġia tu Barau na bene keaia vau, vaġa-ilailana Arona ekeaiato kavana.

⁵ Keriso maki moġesi, dia tauġena eveġabi-varaġeto Rubu Veaġa verena baregonai evetoreto, senaġina Barau na evaġa-ruġaiato, ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu au Natugu, toma au tu ġoi Tamamu ai baiaġo.”

⁶ Gabu tai maki ekirani, “Ġoi tu Rubu Veaġa verenai botanu-vanaġi vanaġini Melkisedek kavana.”

⁷ Iesu tanobarai etanuto-ġoi ġarori ai tu ma taġi-koġokoġona ema matana ma nanuri ġesi Barau ġenai eġuriġurito-ġoi, ema enoġi-raġeto-ġoi. Korana tu Barau na ġereġana na moġo mase ġenana bevaaġa-maġuriani. Barau na eseġaġiato, korana tu ma vegubakauna ġesi Barau ġarina eveito-ġoi nai. ⁸ Ġia tu Barau Natuna, senaġi ġena midigumidigu na vau seġaġi dabarana eribaiato. ⁹ Enamo-vedaureato murinai vau, ġia beġe seġaġi-viniani tarimari mabarari ġeri maġuri vanaġivanaġi vaġa-ġorana tarimanai eiaġoto. ¹⁰ Ema Barau na evaġa-ruġaiato Rubu Veaġa verena baregona Melkisedek kavana.

Asi boġono mero-kaukau

¹¹ Ġia varina tu vovoka bita kiraġirini, senaġina moġeri kiraġi-viriġiviriġiri tu gwaġiġi, korana ġomi tu asi ġotuġamaġi-faka ġarimoġini. ¹² Mai nega mainai ġomi tu vevaġa-riba tarimami ai ġoro iaġo, be ġoro vevaġa-riba-ġoi. Senaġina ġomi tu roġo ġourani ta na Barau ġena guruġa moġoniri korari na ma bene vaġa-ribami ġotoni. Ġomi tu roġo lata ġourani, ġaniġani gwaġiġiri tu asiġina. ¹³ Deikara lata roġo eruruni tu roġo mero keina. Ġia tu veiġa iobukaibukari ema veiġa asi roroġotori vetoġari tu roġo asi ribana. ¹⁴ A ġaniġani gwaġiġiri tu tarima baregori ġari. Ġia na tu ġeġauvei-iaġi vanaġivanaġirini. Ġeġauvei-iaġirini ġarori ai tu tauġeri maki ġevevaġa-ribani namo e rakava vetoġari beġene ġita-leari ġana.

6

¹ Moġa lorinai namona tu Keriso ġena vevaġa-riba guruġari tovtovonai riba guineri ġeġorani dagarari tu si-iaġuiri. Benamo ġia ġena vevaġa-riba baregori ġana si-iaġo. Tovtovonai riba guineri ġeġorani dagarari moġo asi bitana vevaġa-riba-iaġi ġenoġoi-ġenoġoiri. Mo tu vei-rakava ġerina tuġamaġi-kure na raka-kure e Barau ġenai veġabidadama. ² Babatiso vevaġa-ribari e ġima tarima iatari ai torekau, mase na varigiġi-ġenoġoi e vevaġa-roroġoto vanaġivanaġi. ³ Moġa tu bita veiani bema Barau na bevaaġa-moġoniani nai.

⁴ Bema tarima ta ġena veġabidadama beraga-kwaneani tu, kamara dabarai ma bevetuġamaġi-kureni? Ġia nuġana tu evaġa-mamaiato, ema guba na eiaġomato varevarena emami-tovoato, ema Iauka Veaġa maki eġabiato. ⁵ Ema Barau ġena guruġa namona edoġariato e vau ma beiaġomani tanobarana seġukari maki emamirito. ⁶ Bema ġia veġabidadama na ma beketo-veġitani, ġia tu Barau Natuna ma evaġa-satauro ġenoġoiani,

ema ġutuma barai ma etore-rosiani e evaġa-maiakaiani. Ġia ma novaġa-vetuġamaġi-kurea ġana tu asi dabarana ta.

⁷ Garo vovoka ġura eraguni, benamo tano na mo nanu erimaiani. Benamo bema mo tano iatanai ġevaroni tarimari ġari ġaniġani namori bevaġa-ġorarini nai tu, Barau na mo tano namo beviniani. ⁸ Senaġina ġau ma ġiniri ema ġauġa ma ġiniġiniri evaġa-ġararini tanona tu asi ġena namo; Barau na mo tano bekiragiani tu tano rakavana, ema dokonai tu begabuani.

⁹ Ġataqu mabarami, moġoni, maġesina ġavaġa-guruġa gwaġiġimini, senaġina ġatuġamaġi-gwaġiġini, ġomi tu namo baregona ema vevaġa-maġuri boġoa ġoitaġoani. ¹⁰ Barau ġena veġa tu asi ġeġeva. Barau ġemi ġauvei ema ġia arana ġoura-viniani nai, ġena tarimarima ġovaġa-kavarito ema initoma roġo ġovaġa-kavarini tu asi betuġa-rekwarini. ¹¹ Ġai ġema ura baregona tu ġomi tata maniġesi moġo boġono ġauvei-kokore-iaġo, ġemi tuġamaġikau beġenea moġoni bene iaġo mo dokonai. ¹² Be asi beġene ġubulefimi, senaġina mo tarimarima ġeri veġabidadama e ġeri vevaġa-gwaġiġi ġerina mo kiragitore ġegabiani, boġono tovotovori.

Barau ġena kiraġitore

¹³ Barau ġena kiraġitore guruġana Aberahamo ġenai eveiato tu tauġena aranai eguruġa-toreto, korana tu tarima ta ma asi varaġe ġia iatanai, aranai beguruġa-toreni lorinai. ¹⁴ Ekirato, “Moġoni, ġoi tu bavaġa-namomuni ema besemu ġutuma bavinimuni.” ¹⁵ Benamo Aberahamo evevaġa-gwaġiġito, asi eġubulefito mo Barau na ekiraġi-torerito dagarari ġenai ġefoforito.

¹⁶ Tarimarima guruġatore gwaġiġiri mabarari ġeveini nai tu, tarima baregona ta ġia iataragħeri ai aranai ġeguruġa-toreni. Monana mo guruġatore guruġana gwaġiġina evaġa-moġoniani, benamo veġareveġare guruġari mabarari elauġaurini. ¹⁷ Guinenai Barau ġena kiraġitore tu guruġatore guruġana gwaġiġinai eveiato. Korana ġia ġena ura ġia na kiragitore beġe ġaunaiani tarimari beġene riba-ġinikau, ġia ġena kiraġitore tu asi bevekefoni. ¹⁸ Mo guruġatore ruarua tu beġe tanuni, asi beġe vekefoni. Ema mo dagara ruarua ġerina ġita taribani, Barau tu asi beġofaġofani riba. Be ġita deidei rakava ġenana taraga-veġitato, benamo Barau ġenai taiaġomato tarimara tana kokore-korikori, be mo tuġamaġikau goirarai eruġa-taġoni tana ġabia. ¹⁹ Mo tuġamaġikau taġabiatu tu ġita ġera maġuri eġabi-tariani dagarana. Mai tuġamaġikau tu moġonina e asi eirauni. Ġia tu vekouġau dabuġana na murina ġana eraka-toġani, eiaġoni mo, veaġa lelevaġi daiġutuna nuġana ġana. ²⁰ Mo ġana tu Iesu eiaġo-ġuineto ġita bene vaġa-maġurira uranai. Ġia tu Melkisedek ġena dabarai Rubu Veaġa verena baregonai betanu-vanaġi vanagħini.

7

Melkisedek tu Rubu Veaġa verena baregona

¹ Mai Melkisedek tu Salem vanuġa barana verena, ema ġia tu Iaru-korokoro Barauna ġena Rubu Veaġa verena. Ġia na Aberahamo edoġariato, vanuġa barari ġeri vere baregori o kini tari vetari ai evaġirito, benamo eġenoġoito-ġoi nuġanai, Aberahamo evaġa-namoato. ² Ema Aberahamo na vetari ai eġabirito farefareri, karava gabanana (10) eveirito, benamo karava ta Melkisedek eviniato. Melkisedek arana anina ġinġuinena tu “Veġa Iobukaiobuka Verena”, ma arana ta tu “Salem Verena”, moġa anina tu “Maino Verena”. ³ Ġia asi tamana, asi sinana, asi besena ta, ema ġena

mağuri evesinato ġarona e ġena mağuri emagoto ġarona maki asiġina. Ġia tu Barau Natuna kavana etanuni, Rubu Veaġa verena vanaġivanāġi.

⁴ Melkisedek ġoġitaia, ġia tu tarima arana barego lelevaġi, korana Aberahamo tu senera baregona na maki vetari ai eġabirito farefareri karava gabanana (10) ġerina ta ġia eviniato. ⁵ Taravatu ekirani, Levi besena Rubu Veaġa verena dagina beġe ġabiani tarimari tu karava gabanana ġerina ta beġene gogo Isaraela tarimari ġerina, mo tu tarikaka ġerina. Moġoni, tarikakari maki Aberahamo ġena bese tarimari, senaġina ġia ġerina beġene gogo. ⁶ Melkisedek senena tu dia Levi ġenana eiaġomato, senaġina Aberahamo ġenana karava ta eġabiato. Ma ġia na Barau ġena kiragiġore eġabiato tarimana evaġa-namoato. ⁷ Asi bita daradara-iaġiani, tarima baregona na tarima keina vevaġa-namo eviniani. ⁸ Levi senena, karava gabanana ġerina ta ġeġabiato doġorori, tu ma ġemaseto-ġoi. A Melkisedek na maki karava ta eġabiato, senaġi ġia tu Buka Veaġa na ekiraġiani asi emaseto. ⁹ Benamo maiġesi ma nakira, Levi maki karava gabanana ġerina ta ġeġabiato-ġoi tarimana. Ġia na Aberahamo ġenana Melkisedek karava ta ma evini-ġoiato.

¹⁰ Korana Melkisedek na Aberahamo eġoitaġoato ġaronai tu, Levi tu roġosi roġo bene mağuri, roġo ġatana Aberahamo tauġaninai.

Iesu tu Melkisedek kavana

¹¹ Guinenai Barau na Isaraela tarimari taravatu evinirito. Mo taravatu ekirani, Levi besena na ginitaġo veaġa ġauveina beġene veia. Senaġi bema Levi besena ġeri Rubu Veaġa verena ġenana e ġeri ġauvei seġukana na mo namo vedaurea beġere ġabia nai tu, kara dainai Barau tu ma ekirato, Rubu Veaġa verena ta ma betuġuani Melkisedek ilailanai, ma dia Arona kavana?

¹² Korana bema ginitaġo ġauveina ġeveiani tarimari ġeri doġoro ġesenisito nai tu, taravatu maki besenisini. ¹³ Korana Iesu mai takiraġiani tarimana tu irau doġoro. Ġia ġena doġoro tarimana ta fata veaġana iatanai ginitaġo ġauveina asi eveito. ¹⁴ Korana ribara, ġita ġera Vereġauka tu Iuda besena na emagurito. Ma Mose na Rubu Veaġa vereri ekiraġirito-ġoi nai tu, Iuda doġorona tu asi ekiraġiato.

¹⁵ Ema kara bita kiragiġa toma tu bita ġitafaka-ġinikauani, korana Rubu Veaġa verena ta ma befofori Melkisedek kavana. ¹⁶ Ġia tu dia senena kavari, taravatu seġukanai Rubu Veaġa verenai eiaġoto, senaġina mağuri vanaġivanāġi ġenana eiaġomani seġukana na Rubu Veaġa verenai eiaġoto.

¹⁷ Korana Barau na maiġesi ekiraiato, ekirato,

“Ġoi tu Rubu Veaġa verenai
botanu-vanaġi vanaġini
Melkisedek kavana.”

¹⁸ Mo taravatu guinena tu etore-veġitaġo, korana ġia tu asi seġukana ema asi bevevaġa-maġurini riba. ¹⁹ Korana Mose ġena taravatu na dagara ta tu asi evaġa-namo vedaureaġo. Moġesina naima Barau na tuġamaġikau laġilaġina ta ma etore-rosiatio, moġa ġenana ġita Barau sevina ġana bita raka-kavini.

²⁰ Barau na Iesu tu guruġatore guruġana gwaġiġina eveiato vau, Rubu Veaġa verenai etoreato! A Rubu Veaġa vereri mabarari ġeri ai tu guruġatore ta asi eveiato. ²¹ Senaġi Iesu Rubu Veaġa verenai eiaġoto tu Barau na guruġatore gwaġiġina eveiato vau. Barau na maiġesi ekiraiato,

“Vereġauka tu eguruġa-foforito
ma ġena tuġamaġi asi ma bekefoani:

‘Ĝoi tu Rubu Veaĝa verenai botanu-vanaĝi vanaĝini.’ ”

²² Mai guruĝatore guruĝa gwaĝiĝina lorinai, Iesu tu ginitaĝo variĝuna ma namona korikori vaĝa-moĝoninai eiaĝoto.

²³ Guinenai Rubu Veaĝa vereri tu vovoka, korana tu ĝemaseto-ĝoi, be ta Rubu Veaĝa verenai asi etanu-rovaĝito. ²⁴ A Iesu tu etanu-vanaĝi vanaĝini lorinai, ĝia tu Rubu Veaĝa verenai betanu-rovaĝini. ²⁵ Moĝa lorinai deikara ĝia ĝenana Barau ĝenai beĝe iaĝoni tu bevaĝa-maĝuririni riba. Korana Iesu tu ĝia urari ai Barau ĝenai bene ĝauĝau ĝana etanu-vanaĝi vanaĝini.

²⁶ Maĝesi Rubu Veaĝa verena baregona na ĝita ĝera ura dagarari evinirani. Ĝia tu veaĝa, asi ĝena vei-rakava, vetoukau ta ĝenai asiĝina, namo vedaurea; ĝia tu vei-rakava tarimari kavana asiĝi. Ma Barau na guba tuĝuna korikorinai ea toreato. ²⁷ Ĝia tu dia guinenai Rubu Veaĝa vereri baregori kavana, ĝaro korikoriri ai varevare dagarari bevinini. Guine tu ĝia ĝena vei-rakava Barau na bene tuĝamaĝi-fitoĝari ĝana evinito, ma moĝa murinai tu tarimarima ĝeri rakava Barau na bene tuĝamaĝi-fitoĝari ĝana. Ĝia tu vaĝa-sebona moĝo tarimarima ĝeri vei-rakava ĝana ginitaĝo varevarena eviniato. Moĝa tu ĝia tauĝena ginitaĝo varevarenai eiaĝoto, benamo Barau ĝenai evevini-raĝeto. ²⁸ Mose ĝena taravatu na tu ma ĝeri moira tarimari Rubu Veaĝa verena baregonai etorerito-ĝoi. Senaĝina Barau ĝena guruĝatore guruĝana gwaĝiĝina, Mose ĝena taravatu murinai ema foforito dagarana, na tu Barau Natuna evaĝa-ruĝaiato. Ĝia tu Barau na evaĝa-namo vedaureaiato, ma namo vedaurea betanu-vanaĝi vanaĝini.

8

Iesu tu ĝita ĝera Rubu Veaĝa verena baregona

¹ Ĝai na kara ĝakiraĝiani tu maĝa. Ĝita tu ma ĝera Rubu Veaĝa verena baregona. Ĝia tu gubai Iaru-korokoro Barauna ĝena terona aroribanai etanu-tarito. ² Barau ĝena veaĝa gabuna nuĝanai eĝauveini. Mo tu farai rubuna korikori Vereĝauka na eragaiato, dia tarimarima na ĝeragaiato.

³ Rubu Veaĝa vereri baregori mabarari tu ĝevaĝa-ruĝarito, varevare dagarari ema boromakau, mamoe, manu beĝene vini ĝana. Moĝa lorinai mai Rubu Veaĝa verena baregona, Keriso, maki ma ĝena dagara tari, bene vini ĝana. ⁴ Bema ĝia tanobarai bere tanu tu, Rubu Veaĝa verenai asi bere iaĝo, korana tu maĝa, Rubu Veaĝa vereri tu varau ĝetorerito maĝeri, varevare dagarari ĝevini-tanuni, Iuda ĝeri taravatu ekiraĝiato ilailanai.

⁵ Ĝia varevare dagarari mainai veaĝa lelevaĝi daiĝutunai ĝevinini tu, gubai mo veaĝa lelevaĝi daiĝutuna kavana e vetoĝana moĝo. Moĝesina nai Barau na Mose toma-rakariĝo ĝana farai rubuna bene ragaia ĝana, naima ekira-toreĝauato, ekirato, “Bono ĝitaia, dagara mabarari boveirini nai tu, ĝoro ai avaĝa-ĝitamuto ilailanai moĝo bono veiri.” ⁶ Senaĝina toma Iesu na ginitaĝo varevareri vini-toreĝau veĝana guinenai Rubu Veaĝa vereri ĝeri ĝauvei evanaĝiato. Korana Barau ĝena kiraĝitore variĝunai Iesu tu Barau e tarimarima vekaravari ai eruĝani, ginitaĝo variĝuna bene vaĝa-seĝukaia ĝana, ma mai ginitaĝo na mo ginitaĝo guinena seĝukana evanaĝiani. Ema Barau ĝena kiraĝitore variĝuna na mo ginitaĝo guinena kiraĝitorena maki evanaĝiato. ⁷ Bema mo ginitaĝo guinena asi ĝena rakava tu, Barau na ginitaĝo variĝuna ta asi ma bere kiraĝia. ⁸ Senaĝina Barau na tarimarima ĝeri ai rakava eĝoitaĝoto naima ekirato,

“Vereĝauka eguruĝa-foforini,
‘Boĝono seĝaĝi, ĝaro ta mani eiaĝomani,

au na ginitaḡo variḡuna ta ma baveiani,
Isaraela besena e Iuda besena ġeri.

⁹ 1 Mai ginitaḡo tu dia guinenai ġia seneri ġeri aveiato moḡa kavana.

Dia mo ġaro ai ġimari ai aḡabito,
benamo Aigupito na aḡori-rosirito ginitaḡona kavana.

Korana ġia tu au ġegu ginitaḡo ġenai
asi ġevetuḡamaḡikauni naima,
au na araga-kwanerito,'

Vereḡauka tu moḡesina eguruḡani.

¹⁰ Vereḡauka ma ekirani,

'Ġoira ġarori ai au na mai ginitaḡo Isaraela besena ġeri ma baveiani:

Au ġegu taravatu ġia debari ai batore-toḡarini ema ġia nuḡari ai batorerini.

Au tu ġia ġeri Barau ai baiaḡoni ema ġia maki au ġegu tarimarimai beḡe
iaḡoni.

¹¹ Tarima ta na sevinai etanuni tarimana asi ma bevaḡa-ri baiani,

ema tarima ta tarikakana asi bekiraiani,

'Vereḡauka noribaia!'

Korana mabarari na beḡe ribaḡuni,

misina na beiaḡoni mo baregona.

¹² Ġeri kira-sirivaḡi batuḡamaḡi-fitoḡarini,

ema ġeri rakava mabarari asi ma batuḡamaḡirini.' "

¹³ Barau na mai ginitaḡo maḡa ekiraḡiani, "ginitaḡo variḡuna" etoni nai
tu, ġia na mo ginitaḡo tovotovonai moḡa tu guinena na ekiraḡiani. Ma kara
eguinenani e erakavani tu asikauna berekwarekwani.

9

¹ Ginitaḡo guinena tu ma ġena taravatu misimisiri toma-rakarigo ġana,
ema ma ġena gabu veaḡana maki. Mo gabu veaḡana tu tanobarai etanuni

dagarana. ² Barau toma-rakarigoḡona ġana farai rubuna ta ġeragaiaito. Mo
farai rubuna nuḡanai daiḡutu giniguinena tu Veaḡa Gabuna ġetato. Ġia

nuḡanai tu lamefa toreakauna dagarana, teibolo e Barau ġeviniato berediri.

³ Kouḡau dabuḡana vaḡa-ruaruana murinai tu daiḡutu ta maia. Moḡa tu

Veāḡa Lelevaḡi Gabuna ġetato. ⁴ Ġia nuḡanai tu golo fatana, goḡu ma

bonana iatanai beḡene vei ġana, ema Kiragitore Mauḡana; ġia murikana

mabarana tu golo na ġeveiato. Ma mauḡa nuḡanai tu golo ġurona ta, nuḡana

ma manana e Arona ġena togoi, egarakauto dagarana, ema fore ruarua

Barau na iatari ai taravatu etoreto foreri. ⁵ Mo mauḡa iatanai tu kerubi

ruarua ġevaḡa-ruḡa veḡoirarito. Mo kerubi tu ġau garagarari, vetoḡari tu

aneru kavari. Ta tavi ta dudu ai ġevaḡa-ruḡaiaito, ma ta maki tavi ta dudu

ai, ma faneri ġekeorito, benamo rakava voivaḡiri gabuna ġegoru-tariato.

Mo kerubi ruarua na tu Barau ġena mareva baregona ġekiraḡiani. Senaḡi

maḡeri dagara misikoseri mabarari tu toma asi baḡa kiraḡirini.

⁶ Dagara mabarari moḡesi ġeveirito murinai, Rubu Veāḡa vereri ġaro

vanaḡivanaḡi daiḡutu giniguinena nuḡanai ġeraka-toḡato-ḡoi, benamo ġeri

ḡauvei ġeveirito-ḡoi. ⁷ Senaḡi rubu verena baregona ġereḡana moḡo laḡani

ta nuḡanai vaḡa-sebona daiḡutu vaḡa-ruaruana nuḡanai eraka-toḡato-ḡoi.

Ġena rakatoḡa ġarori mabarari ai tu rara maki eḡabi-taḡoato-ḡoi. Mo rara

ḡia na tu rakava tuḡamaḡi-fitoḡari ġana ginitaḡo dagarana evaḡa-iaḡoato-

ḡoi. Guine tu ġia ġena rakava ġana evinuto-ḡoi ema murinai tu tarimarima

ḡeri rakava ġana. Mo rakava tu asi ribari nai ġeveirito-ḡoi rakavari.

⁸ Iauka Veāga na maiġeri veġa mabarari ġerina ġita tu maiġesina evaġa-guruġarani: Bema Barau toma-rakarigona ġana farai rubuna ġiniguinena roġo eruġa-taġoni nai tu, Veāga Lelevaġi Gabuna rakatoga dabarana tu roġosi roġo bene vekeo. ⁹ Mo farai rubuna tu toma mai negai kara beġe ġorani evaġa-foforiani. Mai farai rubuna nuġanai varevare dagarari e ginitaġo dagarari vaġa-ilailana boromakau, mamoe, manu Barau ġeviniato-ġoi dagarari mabarari na ġetoma-rakarigoto-ġoi tarimari nuġari asi ilaila beġe iarevarini. ¹⁰ Korana mo Barau ġeviniato-ġoi dagarari tu ġaniġani e niuniu dagarari, ema tarima beġene iareva ġana veġuriġi maġuriri iraurirau. Mai tu mabarari tauġani taravaturo moġo. Barau na tarimarima evinirito beġene korana-iaġiri, bene iaġo mo, ġaro ta, dabara variguna bevaġa-ruġaiani.

Iesu rarana

¹¹ Senaġi Keriso tu dagara namori ġema-foforito ġeri Rubu Veāga verena baregona. Ġia tu farai rubuna barana e namo vedaureana nuġana na eraka-toġato. Dia tarimarima na ġeraġaiato farai rubuna, korana mo farai rubuna tu dia mai tanobara dagarana. ¹² Keriso tu dia nanigosi o boromakau naturi rarari seġukari ai mo rubu ai eraka-toġato. Senaġi ġia tu ġia rarana seġukanai Veāga Lelevaġi Gabuna nuġanai vaġa-sebona moġo eraka-toġato. Benamo ġita eġabivaġi-moġovaġirato rakava ġena seġuka na. ¹³ Nanigosi ma boromakau rarari ema boromakau natuna variguna ġegabuato kauna, Rubu Veāga vereri na vei-rakavai ġemirototo-ġoi tarimari iatari ai misimisiri ġefiu-kaurito-ġoi. Moġesina ġeveirito-ġoi tu tarimarima tauġaniri ġevaġa-veaġarito-ġoi Barau ġoiranai. ¹⁴ Senaġi Keriso rarana na moġeri evanaġirito. Korana ġita nuġara, mase ġevaġa-ġoraiani ġauveiri ġerina, eiarevarato, maġuri Barauna ġena vetuġunaġi bitana iaġo-vini ġana. Keriso tu asi vetoukauna ta, tauġena tanu-vanaġivanāġi laukana ġenana evevinito Barau ġenai.

¹⁵ Ġinitaġo variguna nuġanai Keriso tu Barau e tarimarima fakari ai eruġani. Korana tu Barau na ekearito tarimari mabarari na ekiraġi-toreato maġuri vanaġivanāġina beġene ġabia. Moġesi nai Keriso emaseto, tovotovona ginitaġona nuġanai tarimarima ġevei-rakavato ġeri rakava na bene ruġa-vaġiri ġana.

¹⁶ Tarima ta roġosi bene mase nuġanai, beurani bene guruġa-fofori, bemaseni nai tu, natuna na ġena farefare bene ġabiri. Mo ura o guruġa-fofori tu fefai betoreani ġia ġena kiraġitore guruġana. Natuna na mo farefare asi roġo beġabirini bene iaġo mo, tamana ġena mase tarimarima ġoirari ai bevaġa-moġoniani vau. ¹⁷ Korana tu mo ura ġetoreani fefana tu eguruġa-foforini tarimana bemaseni vau ma ġena seġuka, a bema ġia roġo maġuri tu, mo ura ġetoreani fefana tu asi seġukana. ¹⁸ Moġesina nai ginitaġo ġiniguinena maki rarana vau evaġa-seġukaiato-ġoi. ¹⁹ Korana Mose na taravatu guruġari mabarari tarimarima ġeri evarifii-ġosiato-ġoi murinai, boromakau naturi variguri e nanigosi rarari eġabirito-ġoi, benamo nanu ġesi egiro-sebonarito-ġoi. Moġa murinai isopo legana vulu kakakakana na ġebaruato dagarana mo rara ma nanunai efereiato-ġoi. Benamo Mose na mo isopo legana ma vulunai rara tu taravatu bukana e tarimarima iatari ai efii-kaurito-ġoi. ²⁰ Mose ekirato, "Mai rara tu ginitaġo vaġa-moġonina dagarana Barau na ekiramito boġono korana-iaġia." ²¹ Farai rubuna ema mo rubu nuġanai toma-rakarigo ai ġeġauvei-iaġirito-ġoi farefareri mabarari iatari ai veġa sebona eveiato-ġoi. Iatari ai rara misimisiri efiiukauto-ġoi.

²² Moġoni, taravatu ekirani ilailanai, dori dagara mabarari tu rara na beġe iarevani. Korana rara asi berigoni nai tu, vei-rakava tuġamaġi-fitoġari maki asiġina.

²³ Senaġina maiġeri mai tu guba dagarari iouiouri moġo maiġesi ġeiarevarini. A gubai korikoriri ġetanuni dagarari iareva-iarevari ġana ginitaġo varevarena tu namona lelevaġi. Maiġeri ginitaġo varevareri evanaġirini. ²⁴ Korana Keriso tu dia tarimarima na ġeveiato veaġa lelevaġi daigutuna nuġanai eraka-toġato. Iesu tu guba korikorinai eraka-toġato. Ma maitoma tu ġita urarai Barau ġoiranai efoforini. Mo tarima na ġeveiato moġa tu gubai veaġa lelevaġi daigutuna moġo ġevaġa-ilailaiato. ²⁵ Rubu Veaġa verena baregona tu laġani tata nuġari ai Veaġa Lelevaġi Gabunai rara eġabi-toġato-ġoi. Keriso moġesina tu asi eveini. Ġia tu dia gubai eraka-toġato murinai vau vanaġivanaġi tauġena ginitaġo varevarenai eiaġoni, benamo Barau ġenai evevinini. ²⁶ Moġesina tu tanobara evesinato na veġata bene midigumidigu. Senaġi mai tanobara magona eġabi-iaġoani, mainai vau vaġa-sebona moġo ema foforito. Mo tu ginitaġo varevarenai evevaġa-iaġoto rakava bene ġabi-veġitari ġana. ²⁷ Evetoreto, tarimarima mabarari tu vaġa-sebona moġo beġe maseni, ma murinai tu Barau na bevaġa-kotarini. ²⁸ Keriso kavana vaġa-sebona moġo ginitaġo dagarana eiaġoto, tarimarima mabarari ġeri rakava bene ġabi-veġitari ġana. Senaġi ġia tu ma bema-fofori ġenoġoini. Mo tu dia rakava ma benema ġabi-vaġiri ġana, senaġina deikara ġia ġenari-taġoani tarimari vaġa-maġuriri ġana.

10

Ginitaġo guinena na rakava asi beġabi-veġitarini

¹ Mose ġena taravatu tu dagara namori vau beġe ġorani iouiouri moġo, dia dagara tauri korikori. Ġia na mo ginitaġo dagarari laġani laġani ġevinito-ġoi, senaġina mo ginitaġo dagarari na toma-rakarigo ġeiaġoto-ġoi tarimari asi evaġa-namo vedaurearito. ² Bema mo ginitaġo dagarari na ġetoma rakariġoto-ġoi tarimari beġere vaġa-namo vedaureari nai tu, asi ma beġere ginitaġo-ġenoġoi. Korana ġia tu ġere iareva-moġovaġi, ema ma ġeri vei-rakava guineri mamiraġiri asi ma ġere ġabi-ġenoġoiri. ³ Senaġi mo ginitaġo veigari laġani tatai ġeveirito-ġoi veigari na tu mo laġani tata nuġari ai ġevei-rakavato-ġoi, moġeri ġekira-vararito-ġoi. ⁴ Korana tu boromakau e nanigosi rarari na rakava tu asi ilaila beġabi-veġitarini. ⁵ Moġa lorinai Keriso tanobara ġana eiaġomato nai tu ekirato, “Ġoi tu ginitaġo dagarari vaġa-ilailana boromakau, mamoe, nanigosi ema varevare dagarari asi ourani, senaġi tauġani ta ovei-toreato au ġegu.

⁶ Karava na boromakau, mamoe, nanigosi eġararini, ema vei-rakava bono ġabi-vaġiri ġana ginitaġo varevareri ġeveini ġeri ai maki asi oiakuni.

⁷ Moġesi naima au akirato, ‘Barau o, au tu inigegu, Buka Veaġai tu au ġekiraġiguto, au baiaġoma tu ġoi ġemu ura bana veia ġana.’”

⁸ Keriso ġena guruġa giniguinena tu maiġa, “Ġoi tu ginitaġo dagarari e varevare dagarari asi ourani. Karavai ġegaburini varevareri e vei-rakava bono ġabi-vaġiri ġana ginitaġo varevareri ġeveini maki asi oura-vinirini, ema ġeri ai asi oiakuni.” Maiġeri veia tu taravatu na ekiraġirini ilailanai,

senagi goi na tu asi oiaku-iaġirini. ⁹ Moġesi nai ma ekirato, “Barau o, au tu iniġegu, au baiaġoma tu goi ġemu ura veigana bana veia ġana.” Benamo ginitaġo veigana giniguinena etore-veġitaġo, benamo moġa gabunai tu ta ma evaġa-ruġaġo. ¹⁰ Benamo Barau ġena ura lorinai, Iesu Keriso tauġanina ginitaġo dagaranai evaġa-iaġoato vaġa-sebona moġo. Benamo monana ġita evaġa-veaġarato.

¹¹ Rubu Veaġa vereri mabarari ġaro vanaġivanaġi tata ġeruġa-tarito-ġoi, benamo mo ginitaġo ġauveiri ġeveirito-ġoi. Senagi ġeri ginitaġo dagarari tu dagara sebori moġo ġevinito-ġoi vanaġivanaġi. Ema mo ginitaġo dagarari na rakava tu asi ġeġabi-veġitarito-ġoi. ¹² Senagi Keriso na rakava ġabivaġiri ġana tu ginitaġo sebona moġo eveġato ġaro mabarari ġana. Benamo moġa murinai Barau ġimana aroribanai ea tanu-tarito. ¹³ Mo negai beiaġoma maitoma tu evenarin, beiaġoni mo, ġia ġevetari-viniani tarimari mabarari Barau na ġia kwakuna fanakauna dagaranai betore-taririni. ¹⁴ Korana ginitaġo dagarana sebona na moġo evaġa-veaġarito tarimari evaġa-namo vedaurearito. Ma ġia tu namo vedaurea beġe tanuni, vanaġivanaġi.

¹⁵ Iauka Veaġa na maki evaġa-ribarani. Guine tu ekirato,

¹⁶ “Vereġauka ekirani,
‘Moġeri ġaro muriri ai,
au ġia ġeri tu mai ginitaġo baveiani.
Au ġegu taravatu ġia nuġari ai batore-toġarini,
ema ġia debari ai baberarini.’ ”

¹⁷ Ema ma ekirato,

“Ġia ġeri vei-rakava e veigā ġeġevaġeġevari asi ma batuġamaġi-ġenoġoirini.”
¹⁸ Maiġeri etuġamaġi-fitoġarito nai tu, rakava ġabi-veġitari ġana varevare dagarana ta tu asiġina maia.

Barau sevina ġana siraka-kavi ma tuġamaġi kokorera ġesi

¹⁹ Moġa lorinai, tarikakagu, ġita tu nuġara gwaġiġi Iesu rarana ġenana Veaġa Lelevaġi Gabunai bita raka-toġani. ²⁰ Mo vekouġau dabuġana o ketin evedare-kikimato, monana Keriso na ġita ġera maġuri dabarana variġuna ekeo-fakaġo. Mo vekouġau dabuġana tu Keriso tauġanina. ²¹ Ġita tu ma ġera Rubu Veaġa verena baregona, Barau ġena numa eġita-taġoani. ²² Ġita nuġara tu eiarevarito rakava mamiraġiri ġerina, ema tauġanira maki nanu namo vedaureana na eġurigiġirito. Moġesi naima Barau ġenai siraka-kavinagi nuġara ma moġoniri ġesi e ma ġera vegabidadama korikoriri ġesi. ²³ Ġera tuġamaġikau tavaġa-moġoniani dagarana ġenai tana veġabi-gigitari, asi tana ġareva-ġareva. Korana Barau na kara ekiraġi-toreato tu beveiani. ²⁴ Ema karora bitana tuġamaġiri kamasi tata bita vaġa-kavarini, benamo beġe veura-vinini, ema ġauvei namori beġe veini. ²⁵ Ġita ġera raka-vegogo ai bitana fofori-ġoi, asi bitana tanu, tari ġeveini kavana. Senagi karora ġesi velaunaġi bitana vaġa-baregoa. Korana tu tauġemi na varau ġoġitaiani, Keriso ġena iaġoma ġarona tu mai ekavinagi-rakavani.

²⁶ Bema guruġa moġonina taribaiani murinai, ma taġiġiraġeni, benamo tavei-rakavani nai tu, bitana riba, rakava ġabi-veġitari ġana, ginitaġo dagarana ta tu asiġina maia. ²⁷ Senagi ma ġarira ġesi kara ġoirai ġerai beġorani, moġa moġo bitana nari-taġo. Mo tu Barau ġena Kota Baregona, ema Barau ġevetari-viniani tarimari e iaukari beġararini karavana. ²⁸ Tarima ta na Mose ġena taravatu asi ekorana-iaġiatio-ġoi, benamo ġeġita-kauato-ġoi tarimari ruarua o toitoi na ġekiraġi-foforiato-ġoi. Mo tarima tu ġevaġi-maseato-ġoi, asi ġevetuġa-ġwaiatio-ġoi. ²⁹ Gomi ġotuġamaġini, Barau

Natuna deikara na kwakuna fanakauna dagananai evaḡa-iaḡoani tarimana tu kamasi? Mai tarima tu rakava voina baregona beḡabiani. Gia na tu mo ginitaḡo rarana, ḡia evaḡa-veaḡaiato daganana, asi veaḡa rarana evaḡa-iaḡoani. Ema varevare-bara laukana ḡenai maki veḡa rakava kwaikwaina eveiani. ³⁰ Korana ḡita ma ribara Barau ekirato, “Rakava voina tu au na bavaḡa-voiani, au na bavini-ḡenoḡoiani.” Ema ma ekirato, “Vereḡauka na ḡena tarimarima beḡita-virigirini.” ³¹ Maḡuri Barauna ḡimanai boketo-raḡeni tu garina maki asikeikeina.

³² ḡaro guineri ḡotuḡamaḡi-ḡenoḡoiri. Barau ḡena mama ḡoḡabiato murinai, midigumidigu barego ḡodoḡarito, senaḡi ḡoruḡa-gigitarito. ³³ Negatari ai tu ḡutuma bara ḡoirari ai ḡevaḡa-maiakamito-ḡoi, ma ḡevaḡa-midigu midigumito-ḡoi. Ema negatari ai tu ḡomi kavana ḡevaḡa-midigu midigurito-ḡoi tarimari seviri ai ḡoruḡa-tarito-ḡoi, ḡoruḡa-duku dukurito-ḡoi. ³⁴ ḡediburarito tarimari ḡesi ḡomidigumidigu sebonato-ḡoi, ema ḡemi farefare ḡeverarimito-ḡoi maki ḡoiaku-iaḡirito-ḡoi moḡo. Korana ma ribami, ḡomi tu ma ḡemi farefare namori, beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini dagarari.

³⁵ Moḡa lorinai ḡemi tuḡamaḡi kokore maniḡa asi boḡono fitoḡari. Korana maniḡa voina tu barego lelevaḡina boḡoa ḡabiani. ³⁶ Boḡono vevaḡa-gwaḡiḡi, korana Barau ḡena ura veḡana boḡo vaḡa-koriani murinai tu, kara ekiraḡi-toreato mabarana boḡo ḡabiani. ³⁷ Korana Buka Veaḡa ekirani, “Nega tu misina moḡo, ma beiaḡomani etoni tarimana tu beiaḡomani, asi bekwaiboni.

³⁸ Au ḡegu vei-iobukaiobuka tarimana tu ḡena veḡabidadama lorinai be-maḡurini.

Senaḡi murina ḡana ma beraka-ḡenoḡoini nai, au tu asi baiakuni ḡia ḡenai.”

³⁹ Senaḡi ḡita tu murira ḡana asi ma bita raka-ḡenoḡoini, benamo bita rekwarekwani. Asigina, ḡita tu ma ḡera veḡabidadama, be maḡuri bita ḡabiani.

11

Veḡabidadama tarimari

¹ Veḡabidadama anina tu mai-ḡesi. Tatuḡamaḡi-dadamaḡirini dagarari tavaḡa-moḡoni korikoririni. Matarai roḡosi bitana ḡitari, senaḡina tavaḡa-moḡoni korikoririni, moḡeri dagara tu moḡoni ema bita ḡabirini. ² Sene tarimari tu ḡeri veḡabidadama lorinai, Barau na eḡabi-raḡerito.

³ Taveḡabidadamani lorinai taribani, Barau eguruḡato, benamo guba e tanobara evetoreto. Moḡa lorinai mai taḡitarini dagarari tu Barau na asi taḡitarini dagarari ḡerina eveirito.

⁴ Abela tu ma ḡena veḡabidadama Barau ḡenai lorinai, Barau eviniato varevare daganana na Kaino ḡena varevare daganana evanaḡiatio. E ma ḡena veḡabidadama lorinai, Barau na ḡena varevare daganana ekiraḡiatio varevare namona ema Barau na evaḡa-moḡoniatio ḡia tu vei-iobukaiobuka tarimana. Ma Abela tu varau emaseto, senaḡina ḡena veḡabidadama lorinai roḡo eguruḡani.

Abela, Enoka, Noa

⁵ Enoka ma ḡena veḡabidadama lorinai, Barau na eḡabi-varaḡeato moḡo, asi emaseto. Ma tarimarima na maki asi ḡedoḡariato, korana Barau na eḡabi-vaḡiatio. Roḡosi bene ḡabi-veḡitaia nuḡanai, Barau ḡena bukai ekirani,

Enoka na Barau iauna evaḡa-iakuato. ⁶ Asi ḡena veḡabidadama tarimana na Barau tu asiḡina ḡinavaḡi bevaḡa-iakuani. Korana deikara Barau ḡenai eiāḡomani tarimana tu bene vaga-moḡoni Barau tu maḡuri etanuni. Ema Barau ḡevetauani tarimari mabarari tu voiri namori Barau na bevinirini.

⁷ Noa ma ḡena veḡabidadama lorinai, Barau na ḡoirai beḡe ḡorani dagarari ekira-toreḡauato. Mo tu Noa na roḡosi bene ḡitari dagarari. Noa na Barau evaḡa-moḡoniato, benamo ma garina ḡesi bouti ta eragaiato, ḡaraḡona e natuna bene vaḡa-maḡuriri ḡana. Ġia ḡena veḡabidadama na tanobara tarimari ekiraḡi-foforirini rakava tarimari. Ma ḡia tu ḡena veḡabidadama lorinai Barau na ekiraiato vei-iobukaiobuka tarimana. Mai vei-iobukaiobuka tu veḡabidadama ḡenana eiāḡomani dagarana.

Aberahamo

⁸ Aberahamo ma ḡena veḡabidadama lorinai, Barau na ekeaiato nai eseḡaiato. Barau na ekeaiato tu ḡena vanuḡa bene raga-kwanea, ma Barau na tanobara ta ma beviniani, mo ḡana bene iaḡo. Benamo Aberahamo eraka-rosito moḡo, asi ribana aiḡana eiāḡoni senaḡi eiāḡoto moḡo. ⁹ Ma ḡena veḡabidadama lorinai, Barau na ekiraḡi-toreato tanobarana ei vanuḡato. Ma monai tu noḡa moḡo tanukau tarimana ta tanobara borunai etanuni kavana. Isako e Iakobo kavana farai numari ai ḡetanuto-ḡoi. Maḡeri tarima toitoi tu Barau ḡena kiraḡitore ḡeḡabiato. ¹⁰ Korana Aberahamo tu vanuḡa baregona evaḡa-nogaḡi-to-ḡoi. Mo vanuḡa tu fore baregona iatanai beruḡakauni. Mo vanuḡa tu Barau tauḡena na beboiḡaiiani e beragaiiani.

¹¹ Veḡabidadama lorinai Sara na kokore eḡabiato bene ḡabi ḡana, ema eḡauka-rakavato, senaḡi mero keina evaḡa-maḡuriato. Ġia ma ribana, Barau na kara ekiraḡi-toreato dagarana tu beḡorani. ¹² Benamo mai tarima sebona eḡauka-rakavato, senaḡi ḡia ḡenana senena ḡemaḡurito tu guba visiguri kavana vovoka tabutabu, ema kone mirina kavana asi iavi-iavina.

¹³ Maḡeri tarimarima mabarari tu veḡabidadamai ḡetanuto-ḡoi nuḡanai ḡemaseto. Barau na ekiraḡi-torerito dagarari ḡia na tu asi ḡeḡabito, senaḡi manaḡai moḡo ḡeḡita-guinerito, benamo ḡeḡabi-raḡerito. Ema ḡeguruḡa-foforito ḡia tu tanobara boruna tarimari. Ġia mai tanobarai tu ḡetanukauni moḡo. ¹⁴ Moḡesina ḡeguruḡani tarimari tu ḡeri guruḡa na ḡevaḡa-foforirini, ḡia tu ḡeri tanobara korikorina ḡevetauani. ¹⁵ Bema ḡeraga-kwaneato tanobarana ḡere tuḡamaḡi-ḡenoḡoia nai tu, ma dabara ḡere ḡenoḡoi. ¹⁶ Senaḡi ḡia tu tanobara namo vedaureana ḡeuravini-rakavaiato-ḡoi. Mo tu gubai etanuni dagarana. Moḡa lorinai Barau tu asi emaiakaiani, ḡia ḡeri Barau ḡetoni nai, korana Barau na ḡeri vanuḡa baregona ta eraga-toreato.

¹⁷ Aberahamo tu ma ḡena veḡabidadama. Moḡesina nai Barau na etovonagiato nai tu, natuna Isako ginitaḡo dagarana evaḡa-iaḡoato, benamo Barau ma evarevare-viniato. Aberahamo ribana, Barau na kiraḡitore tu ḡia eviniato, senaḡina ḡia natuna sebona kwarigutu moḡo tu ginitaḡo dagarana ḡana bene vaḡia etato. ¹⁸ Barau na Aberahamo maki maḡesina ekiraiato, ekirato, "Isako ḡenana moḡo ḡoi senemu beḡe maḡurini." ¹⁹ Aberahamo etuḡamaḡito tu Barau na Isako ma bevaḡa-maḡuri ḡenoḡoiani riba. Moḡesina naima iniḡesina ma sikiraḡia: Aberahamo na Isako mase na eḡabi-ḡenoḡoiato.

Isako, Iakobo, Iosefa

²⁰ Isako ma ḡena veḡabidadama lorinai, Iakobo e Esau evaḡa-namorito, ema ḡeri ai vau beḡe ḡorani dagarari ekiraḡirito.

²¹ Iakobo ma ġena veġabidadama lorinai, dori emaseto-ġoi nuġanai tu Iosefa natuna ruarua evaġa-namorito, ema ġena togoi ġenai eveġabiritoġoto, benamo Barau etoma-rakarigo viniato.

²² Iosefa ma ġena veġabidadama lorinai, eġauka-dorudoruto, dori emaseto-ġoi nuġanai tu, Isaraela tarimari Aigupito na beġe raka-vaġini ekiragiato, ema turigana kamasi beġene veia gurugana evinirito.

Mose

²³ Mose tamana e sinana Barau ġenai tu ma ġeri veġabidadama. Moġa lorinai Mose emaġurito ġaronai ġeġitaiato mero keina namona korikori, benamo kini ġena guruga garina tu asi ġeveito. Senaġi tamana e sinana na ġeġabiato, benamo numa nuġanai ġue toitoi ġetore-gumuato.

²⁴ Mose ma ġena veġabidadama lorinai, ebaregoto nai tu asi eurato beġene kira, ġia tu Pharaon natuna ġuiatona natuna merona. ²⁵ Ġia tauġena eurato, Barau ġena tarimarima ġesi beġene vaġa-midigumidigu sebonaia. Ma asi eurato, vei-rakava nuġanai asi beġe tanu-maukani verereri ai bene tanu-namo. ²⁶ Ġia na etuġamaġiato tu, Keriso uranai beġe vaġa-maiakaiani voina tu barego lelevaġi, Aigupito ai farefare voiri bevanagiirini. Korana ġia tu eboġeguine-iaġoto, ġoirai voina eġita-iaġoato.

²⁷ Mose ma ġena veġabidadama lorinai, Aigupito na eraka-veġitato, Aigupito verena bebaruni garina asi egarito. Ġia tu ekokoreto, korana tu asi taġitaiani Barauna ġia na tu matana na noġa moġo eġitaiato. ²⁸ Ma ġena veġabidadama lorinai, Rubu Veaġa verekona ekorana-iaġiato ema Isaraela tarimari ekirarito, rara ġeri ġatama-boka koberi murikari ai beġene dau. Benamo mase aneruna na naturi, ġemaġuri-guineto merori, asi bene vaġiri.

Isaraela tarimari na Barau ġeġabidadama-viniato

²⁹ Isaraela tarimari na Barau ġeġabidadama-viniato lorinai, Davara Kakakakana nuġana na tanobara kaukauna na noġa moġo ġeraka-vanaġito. Ma Aigupito tarimari maki ġevanaġi ġetato nai tu, davara na eġutu-ġaurito.

³⁰ Isaraela tarimari ma ġeri veġabidadama lorinai, Ieriko vanuġa maġuna ġaro vaġa-imaima ruarua (7) ġeraka-ġeġeraġiato murinai eketoto.

³¹ Mata-boraġa ġuiatona Rahaba Barau ġenai eveġabidadamato lorinai, Isaraela ġeri maramara tarimari eġabi-raġerito, benamo Barau ġeseġaforeviniato-ġoi tarimari ġesi asi ġevaġi-sebonaiato.

³² Ma kara ma bakiraġiani? Asi ġegu taimi Gideona, Barak, Samson, Iefeta, Davida, Samuela ema peroveta tarimari variri bakiraġirini.

³³ Ġia tu ma ġeri veġabidadama lorinai, tanobara basileiari ġevetari-vinirito nai, ġekokoreto-ġoi. Veiġa iobukaiobukari ġeveito-ġoi, ema kiraġitore dagarari ġeġabirito laion bokari ġekou-ġaurito. ³⁴ Karava seġuka rakava ema-moreni ġevei-buserito, ema vetari baġari matari na ġeraga-maġurito. Ġeri moiramaira nuġari ai ġekokoreto; vetari ai tu guruġari maki seġuka rakava, ema ġevetari-vinirito-ġoi doġorori ġevaġa-ketorito-ġoi. ³⁵ Gemaseto-ġoi tarimari ma ġevaġa-maġuri ġenoġoirito-ġoi, benamo sinari na ma ġeġabi-ġenoġoirito-ġoi. Ma tari tu dibura numai tauġaniri ġekwari-rakava kwaikwairito-ġoi ma dori ġemaseto-ġoi, senaġi asi ġeurato-ġoi Barau beġene kira-guniġaua, benamo dibura numana na beġene ruġa-vaġiri. Korana ġeri ura tu vaġa-varigiġi ġenoġoi namona beġene ġabia.

³⁶ Ma tari tu ġevaseva-vaseva iaġirito-ġoi, ġekwaririto-ġoi, ma tari tu seini na ġebarurito-ġoi, benamo dibura numanai ġetorerito-ġoi. ³⁷ Fore

na ġetakirito-ġoi; ma tari tu ġesoa-ġuturito-ġoi; ma tari tu vetari baġari na ġevaġirito-ġoi. Mamoe kefiru e nanigosi kefiru ġevei-rakaoto-ġoi, asi ġeri-ġari, ġevaġa-midigu midigurito-ġoi, ema tarimarima na veġa asi namori ġeri ai ġevei-vinirito-ġoi. ³⁸ Tanobara ġia ġeri ai tu asi namo moġo. Tanobara fakari na e ġoro tuġuri na, tano kouġari na, ema guri na ġetanu-rakaoto-ġoi.

³⁹ Maġeri tarimarima mabarari ġeri veġabidadama loriri ai, Barau na evaġa-maġuririto. Senaġina ta na Barau na ekiraġi-toreato dagarana ta tu asi eġabiato. ⁴⁰ Korana Barau na dabara namona ta ġita ġera eboioġaiato. Ġia ġena ura ġia maki ġita ġesi vaġa-sebo vau bene vaġa-namo vedaureara.

12

¹ Mo veġabidadama tarimari, ġita ġeġita-taġorani tarimari, tu ġutama lelevaġi, magube na noġa moġo beġe ġeġeraġira. Moġa lorinai ġita ġekoukou-ġaurani dagarari, ema vei-rakava ġita ġebarubarut-tarirani dagarari mabarari siftoġari. Benamo ma kokorera ġesi ġoirarai Barau na etoreato raga-iruirunai siraga. ² Matara Iesu ġenai sitore-kauri. Korana Iesu na ġita ġera veġabidadama esinaiato, ema bevaġa-ġuġuruani. Ġia na ġoiranai mo iaku e verere etuġamaġiato nai, satauro maiakana asi etuġamaġiato. Benamo Barau ġena terona aroribanai etanu-tarito.

³ Iesu situġamaġia. Ġia tu vei-rakava tarimari na asi ġeġabi-raġeato, ġeseġafore-viniato, senaġina ekokoreto. Moġa lorinai asi boġono tuġamaġi-moira, e asi boġono ruġa-ġuraġi. ⁴ Ġomi tu rakava ġesi ġovevaġi-tanuni. Senaġina ġomi mani vevaġi nuġanai tu, ta raramu roġosi roġo bere riġo. ⁵ Ema ġomi tu Barau na ekeamito ġia natuna, senaġi mai velaunaġi guruġana tu ġotuġarekwaiato, ekirato,

“Natugu, Vereġauka na vevaġa-riba veġari gwaġiġiri evinimuni nai, asi bono ġabi-meraġari, ema bekira-feimuni nai, nuġamu asi bono vaġa-moiraia.

⁶ Korana Vereġauka na eura-vinirini tarimari tu vevaġa-riba gwaġiġiri evinirini, ema ġia natunai evaġa-iaġorini tarimari mabarari tu ekwaririni.”

⁷ Moġa lorinai matakani veġari ġemi ai beġe ġorani nai tu boġono kokore. Korana ġomi tu Barau natuna naima moġesina eveimini. Ma siġitaia, kamara mero keina tu tamana na asi evaġa-matakaniani? ⁸ Tama mabarari na naturi ġevaġa-matakanirini. Ma bema ġomi Barau na asi evaġa-matakanimini, moġa anina ġomi tu dia Barau natuna korikori, ġomi tu gara meromi. ⁹ Vaġa-ilailana tauġani rekenai ġita tamara korikoriri na ġevaġa-matakanirani, benamo moġeri korari ai tamara tagubakaurini. Moġesina kavana namona tu ġita tata iaukara Tamari Barau maki tana gubakaua, benamo bitana maġuri. ¹⁰ Ġita tamara na tu ġaro kotunai moġo ġevaġa-matakanirani. Mo tu ġia tauġeri na ġetuġamaġiani namo ġetoni ġarori ai moġo. Senaġi Barau na evaġa-matakanirani tu ġita ġera namo ġana, ema ġia ġesi bitana vevaġa-vegogo ġana. ¹¹ Maitoma matakani veġari ġeiaġomani tu ma midigumidiguri, asi iakuri. Senaġina murinai vau mo matakani veġari ġerina beribani tarimana tu vei-iobukaiobuka ema maino tarimanai beiaġoni.

Nuġara bitana vaġa-kokoreri ema bitana ruġa-gigitari

¹² Moġa lorinai ġimami beġe ġeroġero-riġo, ġoġabi-vaisiri, ema tuimi beġe moira ġeġoġo-ġoġorini, ġovaġa-kokoreri. ¹³ Benamo kwakumi na ġoraka-iaġirini fanari ġovei-roroġotori, be kwaku rakava tarimana kwakuna asi bene rakava-lelevaġi, senaġi bene namo.

¹⁴ Boġono kokore-korikori, tarimarima mabarari ġesi maino ai boġono tanu uranai. Be ġemi maġuri beġene veaġa e asi vetoukaunai beġene iaġo bene. Korana tu ma vetoukauna e asi veaġa tarimana na Vereġauka tu asi beġitaiani. ¹⁵ Boġono venari, be tarima ta Barau ġena varevare-bara ġenana asi bene raka-veġita, ma nuġa-ġirima ġokana nuġanai asi bene tuburaġe. Korana nuġa-ġirima ġokana betubuni, ġokana mamakina na ġomi fakami ai rakava bevaġa-ġoraiani, benamo tarimarima vovoka bevaġa-rakavarini Barau ġoiranai. ¹⁶ Boġono ġitaia, ta ġomi fakami ai mata-boraġa veġġari asi bene veiri, ema Esau na Barau asi ekorana-iaġiato kavana asi bene vei. Esau na tu ġena maġuri guine seġukana ġaniġani diġu sebona moġo uranai evare-fitoġaġiato. ¹⁷ Moġa murinai ġomi ma ribami, mo maġuri guine vevaġa-namona tamana ġenana neġabia etato tu tamana na asi eġabi-raġeato. Moġoni, tamana ma taġina ġesi enoġiato, senaġi tamana asi ma etuġamaġi-ġenogoito.

¹⁸ Ġomi tu dia ġimami na boġo ġabi-karaiani ġorona ġana boġo iaġoma, Isaraela tarimari kavana. Ġia tu Sinai Ġorona sevina korikorinai ġeruġato, benamo karava emoreto ġeġitaġiato, ema mukuna dubara kiukiuna e iavara barego lelevaġina; ¹⁹ ema kibi guruna asikeikeina eraġeto e garo baregona eguruġato ġeseġaġirito. Isaraela tarimari na mo garo ġeseġaġiato nai tu, Mose ġenoġiato mo garo na asi ma bene vaġa-guruġari. ²⁰ Korana Barau na taravatu guruġari evinirito nai tu, ġegari-rakavato, Barau tu ekirato, “Bema tarima ta na o boromakau ta o nanigosi ta na mo ġoro bea veikaraiani nai tu, fore na boġono taki-masea.” ²¹ Moġeri vetoġa ġefoforito gariri tu asikeikeiri, benamo Mose ekirato, “Au tu eġoġo-ġoġoguni, aġari-rakava rakavani.”

²² Senaġina ġomi tu Siona Ġorona ġana boġo iaġoma e guba Ierusalemna maġuri Barauna ġena vanuġa baregona ġana, ema aneru ġutuma gorogoro asi iavi-iaviri ġeri ai boġo iaġoma. ²³ Ġomi tu vegogo baregona ġena e Barau natuna ġemaġuri-guinetto ekalesiari ġeri ai boġo iaġoma. Ġia arari tu Barau na gubai etorerito. Ema ġomi tu tarimarima mabarari Kotai beġita-viriġirini Barauna ġenai e vei-iobukaioibuka tarimari iaukari, Barau na evaġa-namo vedaurearito iaukari, ġeri ai boġo iaġoma. ²⁴ Ema Iesu ġenai boġo iaġoma. Iesu ġinitaġo variġunai tu Barau e tarimarima fakari ai eruġani. Ema ġia rarana ġenai boġo iaġoma. Iesu rarana tu ġomi ġemi ai eketokauto. Ma Iesu rarana na ekiraġiani guruġana seġukana na Abela rarana ġena guruġa seġukana evanaġiani.

²⁵ Boġono venari, Barau na evaġa-guruġamini nai, garona asi boġono kira-sirivaġi-vinia. Korana tanobarai Barau na ekira-toreġaurito tarimari ġekira-sirivaġito nai tu, asi ġeraga-maġurito. Ġeri kira-sirivaġi voina ġeġabiato. Ġita tu kamasi bita raga-maġurini? Barau toma tu gubai etanuni, benamo monana ġita ekira-toreġaurani. Bema ġia ġenana bita raka-veġitani nai tu, kamasi bita raga-maġurini. ²⁶ Moġeri ġaro ai Barau garona na tanobara eruku-iagaiaġiato. Senaġina toma Barau tu eguruġa-toreto, ekirani, “Au na tanobara vaġa-sebona maia barukuani. Dia tanobara ġereġana moġo barukuani, senaġina guba maki barukuani.” ²⁷ Mai guruġa “vaġa-sebona maia” anina tu, guinenai Barau na eveirito dagarari beġe iagaiaġani nai tu

bekoki-veġitarini. Korana tu asi beġe iagaiagani dagarari moġo beġene tanu ġana.

²⁸ Ġita na taġabiani basileiana tu asi beġareva-ġarevani. Moġa lorinai Barau sitanikiu-vinia, ema Barau na eura-viniani maġurinaġi sitoma-rakariġo vinia ma vebubakaura e ma garira ġesi. ²⁹ Korana ġita ġera Barau tu karava garagara.

13

Barau vaġa-iakuna veġari

¹ Ġomi fakami ai tarikaka veuravinina bene tanu-vanaġi vanaġi. ² Tarima boruri ġabiraġeri asi boġono tuġa-rekwaia, korana tarima tari maniġesi ġeveito-ġoi nai tu, aneru ġeġabi-raġerito. Senaġi ġia tu asi ġeriba-maoroto mo tu aneru ġeġabi-raġerini.

³ Dibura numanai ġetanuni tarimari boġono tuġamaġiri. Boġono tuġamaġi, ġomi maki ġia ġesi dibura numanai ġoro tanu-vegogo. Ema ġevaġa-midigu midigurini tarimari boġono tuġamaġiri. Boġono tuġamaġi ġomi maki ġere vaġa-midigu midigumi.

⁴ Tarimarima mabarari na veġaraġo beġene gubakaua, ema veġaraġo tarimari ġeri genagena ġabuna bene namo-vedaurea. Korana ma ġaraġona, senaġina ekima-rakaoni, o ma eveġaraġo-sirivaġini tarimana, ema mata-boraġa veġari ġeveini tarimari mabarari tu Barau na ġeri rakava voiri bevinirini.

⁵ Moni asi boġono uravini-lelevaġiri. Kara dagara ġemi ai maniġeri boġono ġabi-raġeri ma iakumi ġesi. Boġono kira, mai dagara ġemai maiġeri tu ġemai ilaila. Korana Barau tu ekirato,

“Au na asiġina ġinavaġi baraga-kwanemini, ema ġereġami asiġina ġinavaġi baiaġuimini.”

⁶ Moġa lorinai nuġara ma kokoreri ġesi bitana kira,

“Vereġauka na au bevaġa-kavaguni, be au asi bagarini.

Tarimarima na tu kara beġe veiani au ġegu ai?”

⁷ Ġotuġamaġi-ġenoġoi, ġeguine-iaġimito-ġoi tarimari ġotuġamaġiri. Ġia na Barau ġena guruġa ġemi ġekiraġito. Ġia ġeri maġuri na kara ġefoforito eiaġoto mo ġea maseto boġono tuġamaġiri, ema ġia ġeri veġabidadama boġono tovtovori.

⁸ Iesu Keriso tu ġoraġani, toma, ema vanaġivanaġi asi beirauni. ⁹ Vevaġa-riba irauirauri na dabara moġonina na asi beġene ġori-veġitami. Namona tu Barau ġena varevare-bara na ġita iaukara bene vaġa-kokoreri. Ġaniġani taravaturi irauirauri na ġita iaukara tu asi beġe vaġa-kokorerini. Moġeri taravatu ġekorana-iaġirito-ġoi tarimari tu namo ta asi ġeġoitaġoato.

¹⁰ Ġita tu na ġera fata veaġana. Senaġina Barau toma-rakarigona ġana farai rubuna nuġanaġi ginitaġo ġauveiri ġeveito-ġoi tarimari tu mai fataġi asi beġe ġaniġanini. ¹¹ Rubu Vevaġa verena baregona na boromakau, nanigosi, mamoe evaġirito-ġoi nai, tauġaniri tu eġabi-rosirito-ġoi Isaraela tarimari ġeri totoġa ġabuna na, benamo murikai vau ea gaburito-ġoi. Rarari moġo Vevaġa Lelevaġi Gabunai eġabi-toġarito-ġoi, rakava ġabiveġitari varevarena bene vei-iaġiri ġana. ¹² Moġesina naima Iesu maki rarana na tarimarima bene vaġa-veaġari ġana tu, Ierusalemata vanuġa barana maġuna murikanai emidigu-midiguto. ¹³ Moġa lorinai ġita maki Iesu ġenai totoġa murikana

gana siraka-rosi. Be, gia na eḡabiato maiakana gita na maki bitana gabia. ¹⁴ Korana mainai gita tu asi gera tanu-vanaḡivanaḡi vanuḡana. A gita tu vanuḡa vau ma beiḡomani dagarana tavetauani. ¹⁵ Moḡa lorinai vanaḡivanaḡi Barau vonevone-raḡena varevareri Iesu ḡenana bitana vini-raḡea Barau ḡenai. Barau arana vonevone-raḡena tu gita murura gwaḡwana. ¹⁶ Veḡa namori veiveiri asi boḡono tuḡa-rekwari, ema ḡemi ai guruḡa moḡoniri manḡeri karomi ḡeri maki boḡono kiraḡi. Korana tu manḡesina veḡari tu ginitaḡo dagarari namori Barau na eiaku-iaḡirini.

¹⁷ Ḣeguine-iaḡimini tarimari garori boḡono seḡaḡiri, ema ḡeri veḡorikau maorona gaburenai boḡono tanu. Korana gia na tu ḡomi ḡemi maḡuri ḡeḡita-ḡaurini, ema ḡomi ḡemi maḡuri aiḡesina Barau ḡenai beḡea kiraḡirini. Garori boḡono seḡaḡiri, be ma iakuri ḡesi ḡeri ḡauvei beḡene veia, a dia nuḡari ma metori ḡesi. Korana bema nuḡari ma metori ḡesi ḡomi beḡe narimini nai tu, ḡomi na namo ta asi boḡo doḡariani.

¹⁸ Ḣema boḡono ḡuriguri. Ḣai ribama ḡai nuḡama tu veiareva Barau goiranai, ema ḡema ura barana tu vegubakau ai moḡo baḡana tanu. ¹⁹ Ḣegu noḡinoḡi barego lelevaḡina ḡomi ḡemi ai tu boḡono ḡauḡau, be ḡemi ai ma bana ḡenogoi-ḡarigari.

²⁰ Maino Barauna na gera Vereḡauka Iesu tu betanu-vanaḡi vanaḡini ginitaḡo rarana ḡenana ma evaḡa-maḡuri ḡenogoiato. Iesu tu mamoe nari tarimana baregona. ²¹ Mai maino Barauna na dagara namori mabarari bene vinimi, ḡena ura boḡono veia gana. Ema kara gia na eiaku-iaḡirini dagarari Iesu Keriso ḡenana gita nuḡarai bene ḡauvei-iaḡiri. Mareva baregona tu gia ḡena bene iaḡo mo vanaḡivanaḡi. Amen.

²² Tarikakagu mabarami, anoḡimini, ḡegu vevaḡa-naḡi guruḡari maḡeri boḡono ḡabi-raḡeri ma nuḡami namori ḡesi; korana fefa tu kubina moḡo batorea. ²³ Au aurani navaḡa-ribami, gita tarikakara Timoteo tu dibura numana na beḡe tuḡu-vaḡia. Bema gia bema raḡasi-ḡarimoḡini tu, tauma ruarua baḡa iaḡosini gitaḡitami.

²⁴ Ḣema vevaḡa-namo ḡemi veḡorikau tarimari ema Barau ḡena tari-marima veaḡari mabarari boḡono viniri. Itali tarimari na maki ḡemi vevaḡa-namo beḡe tuḡu.

²⁵ Barau ḡena namo e varevare-bara mabarami ḡemi ai bene tanu.

IAKOBO (O IAMES) ĠENA TORETTORE

Iakobo (o Iames) vaġa-foforina guruġari

Mai fefa tu Iakobo (o Iames), Iesu tarina, na etoreato. Ġia tu Ierusalemka ekalesia ġorikauna tarimana ta. Mai fefa etoreato laġanina tu 45 ma 49 fakari nuġanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa etoreato korana tu, 1) Heberu ekalesiari veribaġani ema meto baregori ġeġoitaġoto-ġoi nai, nuġari bene vaġa-gwaġiġiri etato; 2) Heberu ekalesiari vefakari ai tu veiġa ema maġuri asi roroġotori tari ġeġorato-ġoi, naima moġeri bene vei-roroġotori ġana uranai; 3) Heberu ekalesiari bene kira-varari, veġabidadama korikorina tu veiġa namori na bevaġa-foforiani. Iakobo na mai fefa tu maiġesi eboioġaiato:

1. Veġabidadama veribaġani na betovo-naġiani ema bevaġa-foforiani - karoa 1:1-18
2. Veġabidadama ġera ġauvei e veiġa na bevaġa-foforiani - karoa 1:19-2:26
3. Veġabidadama ġera guruġa na bevaġa-foforiani - karoa 3
4. Veġabidadama Barau korana-iaġina maġurina korikorina na bevaġa-foforiani - karoa 4-5

¹ Au Iakobo (o Iames), Barau e Vereġauka Iesu Keriso ġeri vetuġunagi tarimagu, ġeguna mai fefa eiaġosini, ġomi Isaraela doġoromi gabanana ruarua (12) tanobara boruri ai ġotanu-lausilausini ġemi ai. Avaġa-namomini.

Veribaġani ġenana veġabidadama bekokoreni

² Tarikakagu mabarami, veribaġani irairau boġo ġoitaġorini nai, boġono iaku-iaġiri moġo. ³ Korana ġomi ribami, veribaġani na ġemi veġabidadama etovo-naġirini nai, kokore ema vevaġa-gwaġiġi evaġa-ġorarini. ⁴ Benamo kokore ema vevaġa-gwaġiġi ġemi ai bene barego-korikori, be ġemi ai maki kerere ta asi bene tanu e vetoukau ta maki asiġina, ema dagara tai asi boġono rabu.

⁵ Senaġi bema ġomi fakami ai ta asi iaunegana nai tu, Barau bene noġia, ġia na beviniani, korana Barau tu nuġana mabarana ema nuġana ma iakuna ġesi ġia ġenoġiani tarimari mabarari evinirini. ⁶ Senaġi enoġini nai tu veġabidadamai moġo bene noġi, nuġana asi bene daradara. Korana eiauvo-iauvoni tarimana tu davara ureurena iavara na ekwari-iaġo kwari-iaġomaiani kavana. ⁷ Moġesi tarimana tu bene riba, ġia Vereġauka ġenana dagara ta tu asi bedoġariani. ⁸ Etuġamaġi-ruaruan tarimana tu ġena ġauvei mabarari ai asi eruġa-giġitarini.

Asi ġena-ġana tarimana ema ma ġena-ġana tarimana

⁹ Tarikaka ta asi ġena e asi ġana tu bene iaku, korana Barau ġenai ġia tu barego. ¹⁰ Ema ma ġena ma ġana tarimana maki bene iaku, Barau na betore-varigoani neganai. Korana berekwa-rekwani boġa veraverari kavana. ¹¹ Ġaro emaraġeni nai, ekirini gugurana na ġauġa etunu-maraiani, benamo veraverana eketo-vaġini, ġitaġitana marevana ekorini. Ġena-ġana vovoka tarimana maki moġesina kavana berekwa-rekwani ġena taġa ġauveiri iaġoviniri nuġanai.

Vetovonaġi ema veribaġani ainana eiaġomani

¹² Veribaġani nuġari ai evevaġa-gwaġiġini tarimana tu bene iaku, korana mo vetovonaġi bekorini nai, roġo beruġa-taġoni tu maġuri koronana

beğabiani. Mo mağuri tu Barau na ekiraği-toreato ġia ġeura-viniani tarimari ġeri. ¹³ Bema tarima ta veribağani edoğariani nai, asi bene kira, “Mai veribağani tu Barau ġenana eiağomani.” Korana Barau tu veiğa rakavari na asi beğe tovo-nağiani riba, ema ġia na tarima ta maki asi eriba-ğani. ¹⁴ Senaği tarimarima veribağani edoğariani tu bema ġia eveğva-veğitani, benamo tuğamaği rakavari na nuğana ġeganiani, ġeğofaiani. ¹⁵ Gena ura rakavari na nuğana ġevağva-vonuani, benamo rakava ġevağva-ğoraiani. Ema rakava etubu-baregoni nai tu mase evağva-ğoraiani.

¹⁶ Tarikakagu namomi, ta na asi bene ġofami. ¹⁷ Vevağva-ğauna dagarari namori mabarari ema varevare roroğotori dagarari mabarari tu tuğuna na ġeiağomani, Mama Tamana, guba mamana eveiato Barauna, ġenana ġemariğoni. Guba mamana eirauni, senaği ġia tu asi eirauni o mukuna na maki asi eğabiani. ¹⁸ ġia tauğena ġena urai moğo ġena guruğa moğonina ġenana evağva-mağurirato, korana tarimarima ema ġemağurini dagarari tari ġimana na eveirito dagarari mabarari fakari ai bitana guine ġana.

Seğaği e veiğa

¹⁹ Tarikakagu namomi, maiğa tu boğono ribaia: Ġomi tata guruğa seğaği-seğağiri ai boğono ġarimoği, senaği guruğai boğono veğabitari, ema asi boğono baru-ğariğari. ²⁰ Korana tarimarima ġeri baru ġerina Barau ġena veiğa roroğotori asi beğe foforini. ²¹ Moğa lorinai mağuri rakavari ema veiğa mirori mabarari boğono fitoğari. Barau na nuğami ai evaroato guruğana boğono ġabi-rağea ma manaumi ġesi. Korana mani guruğa na bevağva-mağurimini riba.

²² Gena guruğa tu asi boğono seğağiri moğo, senaği ġoseğağirini guruğari tu ġemi veiğai boğono vağva-foforia, tauğemi boğo veğofani ġarina. ²³ Deikara Barau ġena guruğa eseğağiani moğo, senaği veiğana tu asi eveiani tu veğia ai tauğena ġoirana eğitaiani kavana. ²⁴ Tauğena veğiai eveğitani, benamo eraka-veğitani nai tu ma eteuğva-rekvani ġia vetoğana tu aiğesina. ²⁵ Senaği deikara taravatu namo vedaureana, tarimarima ġeri rakava eruğva-vağirini taravatuna, eğita-ginikauani, eseğaği-vanaği vanağiani ema asi eseğaği-tağuni, senaği ġena veiğai evağva-foforiani, ġia tu Barau na ġena ġauvei mabarari nuğari ai bevağva-namoani.

²⁶ Bema tarima ta tauğena evekirağini tu Barau ekorana-iağiani etoni, senaği meana tu asi enariani, mani tarima tu tauğena moğo eveğofağofa-iağini ema Barau korana-iağina veiğana maki asi tauna. ²⁷ Ġita Tamara Barau na ekalesia tarimana namo vedaureana e moğonina maiğesi etuğamağiani: Gara e vabu ġeri tağitaği ai eğita-ğaurini ema tauğena evenarini tanobara mirona na bevemironi ġarina.

2

Ekalesia mabarari tu ilaila moğo

¹ Tarikakagu mabarami, ġera Vereğauka Iesu Keriso mamana e seğukana tu barego, ġia ġovağva-moğoniani tarimami, tarimarima mabarari boğono ġabirağe-ilailari, dia ġeri vetoğai boğono ġabi-rağeri. ² Bema tarima ta, ġimana ma golo aġevana e ġena dabuğa maki irau moğo, bema raka-toğani ġemi vegogo nuğanai, ema asi ġena-ğana tarimana ta ġena dabuğa tu kitakata bema raka-ğurani. ³ Benamo ġomi na dabuğa ma marevana eveiani tarimana tu boğo gubakau-baregoani, benamo boğo vağva-guruğaiiani, boğo kirani, “Mai tanutanu namonai noma tanu,” a asi ġena-ğana tarimana

tu boĝo kiraiani, “Iomonai noa ruĝa,” o, “Mai kurabo ai noma tanu au kwakugu koranai.” ⁴ Moĝa ĝenana ĝomi tu tauĝemi moĝo ĝovevaĝa-irauni ema vevaĝa-maoro maki ĝoveiani ĝemi tuĝamaĝi rakavari ĝerina.

⁵ Ĝoseĝaĝi, tarikakagu namomi, Barau na mai tanobarai asi ĝeri asi ĝari tarimari eĝabi-viriĝirito, veĝabidadama na beĝene vonuvonu-raĝe, ema ĝena Basileia beĝene ĝabia uranai. Mo Basileia tu Barau na ekiraĝi-toreato, ĝia ĝeura-viniani tarimari moĝo beĝe raka-toĝani. ⁶ Senaĝi ĝomi na asi ĝeri ema asi ĝari tarimari tu ĝoĝita-ĝuiragiĝirini. Dei na ĝomi evaĝa-rakavamini, ema einu-iaĝomini Kota gabuna ĝana? Ma ĝeri-ĝari tarimari maniĝesi ĝeveini, ene? ⁷ Ĝia na mani ara namona, ĝomi na ĝovaĝa-moĝoniani tarimana arana Keriso, ĝekiraĝi-rakava rakavaiani.

⁸ Dagara namona tu maiĝa: Barau ĝena Basileia taravatuna boĝono korana-iaĝia, Buka Veaĝi ĝetoreato maiĝesi ekirani, “Sevimu tarimana bono ura-vinia tauĝemu oveura-vinini kavana.” Maniĝa ĝokorana-iaĝi korikoriani nai tu maorona ĝoveiani. ⁹ Senaĝi bema ĝomi na tarimarima ĝeri vedabuĝa o dagi ilailari ai moĝo ĝoĝabi-raĝerini nai, ĝomi tu rakava ĝoveiani, ema taravatu na maki ekiramini, ĝomi tu taravatu ĝokira-fitoĝaiani tarimami. ¹⁰ Korana mo deikara na taravatu mabarana ekorana-iaĝiani, senaĝi sebona moĝo eketoni, ĝia na taravatu mabarana ekira-fitoĝaiani. ¹¹ Korana mo Barau sebona ekirato, “Asi bono veĝura-vanaĝi,” ma ekirato, “Asi bono vaĝivaĝi.” Moĝa lorinai bema ĝoi asi boveĝura-vanaĝini, senaĝi bovaĝivaĝini nai, ĝoi tu taravatu okira-fitoĝaiani tarimamu. ¹² Goguruĝani ema veĝa ĝoveirini nai, Barau ĝena taravatu boĝono tuĝamaĝia, korana mo tu ma seĝukana tarimarima ĝeri rakava ĝerina beruĝa-vaĝirini. Moĝa maki bea vevaĝa-maoro vinimini. ¹³ Deikara tarimarima asi evetuĝa-ĝwarini tu, Barau na maki ĝia asi bevetuĝa-ĝwaiani ĝena Kota baregona ĝaronai. Senaĝi deikara ta na tarimarima evetuĝa-ĝwarini, Kota garina asi bene vei, korana vevetuĝaĝwa na vevaĝa-maoro evanaĝiani.

Veĝabidadama ma veĝana

¹⁴ Tarikakagu mabarami, tarima ta bekirani, ĝia tu ma ĝena veĝabidadama, senaĝi bema ĝena veĝa na asi evaĝa-moĝoniani nai, kara namona bevaĝa-ĝoraiani? Mo veĝabidadama na bevaĝa-maĝuriani riba ba? ¹⁵ Vaĝa-ilailana, bema tarikaka tauna ta o vavinena ta asi ĝena dabuĝa ema asi ĝana ĝaniĝani. ¹⁶ Benamo ĝomi ta na bokiraiani, bokirani, “Ma nuĝa namomu ĝesi noiĝo. Bono veseĝo, be asi bene naguremu e bono ĝanimase-ĝinikau!” Senaĝi tauĝanina eura-vinirini dagarari tu asi oviniani, ĝena namo tu kara? ¹⁷ Veĝabidadama maki moĝesi, bema veĝabidadama ĝereĝana moĝo ema veĝana asi evaĝa-foforiani nai tu mase, asi tauna.

¹⁸ Senaĝi tarima ta ma bekirani, “Ĝoi tu ma ĝemu veĝabidadama, senaĝi veĝa tu au ĝegu ai.” Benamo au ĝegu vevaĝa-veŝe tu iniĝesi, “Ĝemu veĝabidadama naĝitaia. Kamara dabarai bovaĝa-ĝitaguni bema veĝa asi evaĝa-foforiani nai? Senaĝi au ĝegu veĝabidadama tu fofori, ĝegu veĝa na evaĝa-ĝitamuni.” ¹⁹ Ĝoi na ovaĝa-moĝoniani, Barau tu sebona moĝo. Namoi! Senaĝina iauka rakavari na maki ĝevaĝa-moĝoniani, benamo ĝeĝoĝo-ĝoĝorini korana ĝegarini. ²⁰ Goi babo! Goi ourani tauna korikori noĝitaia veĝabidadama veĝana asi evaĝa-foforiani tu asi tauna. ²¹ Ĝita senera Aberahamo tu kamasi nai Barau na evaĝa-moĝoniato ĝia tu veĝa iobukaiobuka tarimana? Ĝia tu ĝena veĝa na natuna Isako fata veaĝa

iatanai Barau evarevare-viniato. ²² Be oğitaiani, ġia ġena veġabidadama ema ġena veiġa tu ġeġauvei-vegogoto; ġena veġabidadama tu ġena veiġa na ġevaġa-moġoniato. ²³ Benamo Buka Veaġai ġetoreato guruġana emoġonito, maġesi ekirani, “Aberahamo na Barau evaġa-moġoniato, benamo Barau na eġabi-raġeato ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana.” Ema Barau na maki ekiraiato, ekirato, “Au ġatagu.” ²⁴ Goġitaiani, tarimarima tu ġena veiġa na Barau na eġabi-raġeani, dia ġena veġabidadama ġenana moġo.

²⁵ Rahaba mata-boraġa vavinena maki moġesi. Ġia tu ġena veiġa ġenana Barau na eġabi-raġeato. Isaraela rivirivi tarimari ġena numai eġabi-raġerito ema dabara boruna ma etuġu-rosirito. ²⁶ Vaġa-ilailana tauġani asi iaukana tu mase, veġabidadama maki moġesi, bema asi veigana tu mase.

3

Murumi boġono nariri

¹ Tarikakagu mabarami, ġomi ġutuma tu vevaġa-riba tarimami ai asi boġono iaġo. Korana ma ribami, Barau ġena Kota ġaronai ġia na ġai, vevaġa-riba tarimama, ġema veiġa tu bevetau-ġitakaurini, dia ekalesia tarimari tari kavana. ² Ġita mabarara ġaro ġutuma kerere taveini. Senaġi bema tarima ta kerere ta asi eveiani ġena guruġai nai, ġia tu asi vetoukauna ema tauġanina mabarana benariani riba. ³ Hosi bokanai taritari aurina tatore-toġaiani, korana taurani bene seġaġira; moġesi tauġanina mabarana bita tariani riba. ⁴ Lagatoi ġotuġamaġia: Asikeikeina, iavara baregona na vau ekwari-ragaiani, senaġi tarina tu misina korokoro. Mo tari misina korokorona na etariani tarimana ġena ura gaburi mabarari ġana etari-iaġoani. ⁵ Moġa ilailanai mea makina: Misina korokoro, senaġi dagara baregori eveiavi-iaġirini.

Boġa maki aiġa baregona, senaġi karava misina na beġara-ġosiani. ⁶ Mea maki karava kavana. Tauġanira mabarari fakari ai ġia tu rakava gabuna tauġanira mabarana evaġa-miroani. Tauġanira ema iaukara evaġa-rakavarini. Ġera tanu dabarari mabarari mea na bevaġa-kerererini riba, korana ġia tu karava kavana ġita eġararani. Mo karava tu eġara-vanaġi vanaġini gabuna na eġabini. ⁷ Tarimarima tu vevaġa-marana ma ribana, ema ġemaġurini dagarari irauirau maki mabarari evaġa-maranarinini e evaġa-maranarito-ġoi ilailana manu, mota, davara dagarari, ema boġa bairi maki. ⁸ Senaġi tarima ta na mea tu roġosi roġo bene vaġa-maranaia. Ġia tu rakava ema asi vaġa-maranana, vevaġa-mase nanuna rakavana na evonuvonu-raġeto. ⁹ Ġita meara na ġera Vereġauka ema Tamara tavaġa-namoani, ema meara na maki Barau na ġia vetoġana kavana eveirito tarimarimari tavaġa-rakavarini. ¹⁰ Mo muru sebona na vevaġa-namo guruġari ema vevaġa-rakava guruġari ġeraka-vaġini. Tarikakagu mabarami, manġesi veiġa asi bene ġora. ¹¹ Nanu gurina sebona na nanu ma mamina ema nanu mamakina asi beraka-vaġini, ene? ¹² Tarikakagu, figi ġaunai olive asi beġwani ema olive ġaunai maki figi asi beġwani. Moġa ilailanai damena nanuna na ġaruka nanuna asi beraka-rosini riba.

Barau ġenana eiaġomani iaunegana

¹³ Deikara ġomi fakami ai tu ma iaunegana ema etuġamaġi-fakani? Ġena maġuri namori na bene vaġa-moġonia, ema ġena veiġa namori bene veiri ma iaunegana e manauna ġesi. ¹⁴ Senaġi bema ġomi nuġami ai mama, baru, ema veiavi ġetanuni nai, asi boġono kira, “Ġai tu ma iaunegama!” Moġesina

gomi na guruḡa moḡonina ḡokure-toḡaiani. ¹⁵ Mani iaunega tu dia guba na o Barau ḡenana ḡemariḡoni, senaḡi ḡia tu tanobara ḡena, tarimarima nuḡari na ḡemaraḡeni ema iauka rakavari ḡerina ḡeiaḡomani. ¹⁶ Korana mama ema veiavi ḡetanuni gaburi tu daradara etanuni, ema veiga rakavari mabarari maki ḡetanuni. ¹⁷ Senaḡi guba na eiaḡomani iaunegana tu asi mirona e asi vetoukauna ta. Begabi-raḡeani tarimana ḡena veiga tu maiga: Maino, garonamo, veḡata. ḡia tu ma ḡena vevetuḡaḡwa ema ḡwaḡwana maki namori. Veira-veira ema vei-ḡofakau asi ribana. ¹⁸ Maino ai ḡetanuni tarimari tu noḡa moḡo varovaro ḡueri ḡevaroni kavana. Maino na veiga namori ḡutuma evaḡa-ḡorarini. Moḡeri veiga namori tu tarimarima ḡeri maḡuri ai ḡefoforini noḡa kwakwa ḡaronai dagara namori ḡedoḡaririni kavana.

4

Tanobara veḡatana

¹ Vevaḡi e vevane ḡomi fakami ai tu kara na ḡevaḡa-ḡorarini? Mani tu ḡemi ura rakavari nuḡami ai tauḡeri tata ḡevevaḡini ḡerina ḡeiaḡomani. ² Dagara kota ḡourani, senaḡi asi ḡoḡabirini, benamo ḡovaḡi-vaḡini. Dagara kota ḡouravini-rakavarini, senaḡi asi ḡodoḡaririni, benamo ḡovevaneni e ḡovevaḡini. ḡoura-vinirini dagarari asi ḡodoḡaririni, korana Barau asi ḡonoḡiani nai. ³ Ema ḡonoḡinoḡini maki asi ḡoḡoitaḡoni, korana ḡemi tuḡamaḡi tu rakava; ḡourani kara ḡonoḡirini dagarari tu ḡereḡami na boḡono ḡaunari.

⁴ Ḳomi veḡuravanaḡi tarimami, (Barau ḡenana ḡoveḡitato tarimami)! Ḳomi asi ribami tanobara ḡesi boḡo veḡatani tu Barau asi boḡo ura-viniani? Deikara eurani tanobara ḡesi bene veḡata etoni tarimana na tu Barau evetari-viniani. ⁵ Buka Veaḡai guruḡa ta tu maiḡesi ekirani, “Barau na ḡita nuḡarai etoreato Iauka Veaḡana eura-rakavani, ḡia na bene guine-iaḡira.” Ḳomi ḡotuḡamaḡini mo guruḡa ḡetore-kavaiaato?

⁶ Senaḡi Barau ḡena varevare-bara tu barego ḡita ḡerai. Moḡa lorinai ḡena Buka Veaḡai maiḡesi ekirani, “Eveiavini tarimana tu Barau na etore-veḡitaiani, a manau tarimana tu ḡena varevare-bara eviniani.”

⁷ Moḡa lorinai boḡono vevaḡa-manau, Barau gaburenai boḡono tanu. Satani boḡono kira-ḡoia, benamo ḡomi ḡemi na beraga-kwareḡani. ⁸ Barau ḡenai boḡono raka-kavi, benamo ḡia maki ḡomi ḡemi ai beraka-kavini. Ḳimami boḡono ḡuriḡiri, ḡomi rakava tarimami! Nuḡami boḡono iarevari ḡomi tuḡamaḡi ruarua tarimami! ⁹ Boḡono dabara-doko, boḡono nuḡa-midigumidigu, ema boḡono taḡi. Ḳemi riki tu nuḡa midigumidigu ai bene iaḡo, ema ḡemi iaku tu nuḡameto ai bene iaḡo! ¹⁰ Vereḡauka ḡoiranai boḡono tutuḡu-tari, benamo ḡia na bene ḡabi-vaisimi.

Asi boḡono vekira-rakava

¹¹ Tarikakagu mabarami, ḡomi tata asi boḡono vekira-rakava. Deikara na tarikakana ta ekira-rakavaiani o vevaḡa-maoro evei-viniani tu Barau ḡena taravatu ekira-rakavaiani ema vevaḡa-maoro evei-viniani. Bema ḡoi na taravatu vevaḡa-maoro ovei-viniani nai, ḡoi na tu asi okorana-iaḡiani, senaḡi vevaḡa-maoro tarimanai oiaḡoni. ¹² Barau ḡereḡana moḡo tu taravatu evini-riḡoni e vevaḡa-maoro evinini tarimana. Ḳia ḡereḡana moḡo ma seḡukana bevaḡa-maḡurini ema bevaḡa-rakavani. Ḳoi tu deikara, be sevimu tarimana vevaḡa-maoro ovei-viniani?

Asi boĝono veiavi o vekokoroku

¹³ Goseĝaĝi, ĝomi deikara maĝesi ĝokirani, “Toma o boinani ĝita tu bita iaĝoni mai taoni o iomo taoni ĝana. Monai laĝani sebona bita tanuni, benamo bisinesi bita ĝwa-ragaiani, moni asi gadara bita doĝarini.” ¹⁴ Ĝomi asi ribami ĝemi maĝuri boinani tu kamasi bevetoreni. Ĝomi ĝemi maĝuri tu kara? Ĝomi tu goĝu kavana, ebere-rosini negakotuna, benamo ma erekwarekwani. ¹⁵ Ĝomi tu maĝesi boĝoro kira, “Bema Vereĝauka beurani nai tu bita maĝurini ema maĝesi o moĝesi bita veini.” ¹⁶ Senaĝi ĝomi tu govevaĝa-raĝeni ema ĝoveiavini; moĝesi vevaĝa-raĝeri tu rakava.

¹⁷ Moĝa lorinai, kamara tarima ma ribana, ĝia na veiĝa namona bere veia dagarana, senaĝi asi eveiani nai, ĝia tu veiĝa rakava tarimana.

5

Farefare ĝutuma tarimami lorimi boĝono vetore

¹ Ma ĝemi farefare ĝutuma tarimami, goseĝaĝi! Boĝono taĝi, boĝono taĝi-koĝokoĝo, korana midigumidigu asikeikeina ĝemi ai mani eiaĝomani. ² Ĝemi farefare mabarari tu beĝe boraĝa, ema ĝemi dabuĝa tu faro na beĝe ĝaniri. ³ Ĝemi golo ema ĝemi silva tu beĝe lala-lala o rasta. Mo lala-lala na tu ĝomi bekiraĝi-rosimini, ema viriĝomi beĝanirini karava kavana. Mai ĝaro dokori ĝana ĝemi taĝa ĝosenurito. ⁴ Goseĝaĝi, ĝemi vamokai ĝeĝauveito tarimari ĝomi na voiri asi ĝovinirito. Geri nuĝa-vekwaragi goseĝaĝi! Mo ĝemi ĝaniĝani ĝevaĝa-vegogorito tarimari ĝeri taĝi tu varau Iaru-korokoro Vereĝaukana na bea seĝaĝia. ⁵ Ĝomi ĝemi maĝuri mai tanobarai tu taĝai e iaku verere nuĝanai, ema ĝogoreĝore-rakavani. Boĝo ĝanimase ema boĝo goba-rakava, vaĝivaĝimi ĝarona tu varau bevotu. ⁶ Ĝomi na asi ĝeri rakava tarimari ĝovaĝa-daĝa-kavarito ema ĝovaĝi-maserito, ĝia na asi ĝeĝabi-iaunaĝimito.

Vevaĝa-gwaĝiĝi ema ĝurigiĝuri

⁷ Tarikakagu mabarami, boĝono vevaĝa-gwaĝiĝi bene iaĝo mo, Vereĝauka bene iaĝoma. Iaraĝa tarimana ĝoĝitaia, evaĝa-nogani, ĝena vamokai varovaro dagarari tauri namori enaririni, evevaĝa-gwaĝiĝini eiaĝoni mo, ĝura guinena e ĝura ma beragu-gabini ĝurana eraguni. ⁸ Ĝomi maki boĝono vevaĝa-gwaĝiĝi. Nuĝami beĝene kokore, korana Vereĝauka ĝena iaĝoma maki varau bekavinaĝi.

⁹ Tarikakagu mabarami, tauĝemi fakami ai asi boĝono verori-tore, Barau na vevaĝa-maoro bevinimini garina. Goseĝaĝi, Kota eseĝaĝini tarimana tu varau ĝatama-bokai eruĝa-taĝoni. ¹⁰ Tarikakagu mabarami, Vereĝauka aranai ĝeguruĝato-ĝoi peroveta tarimari ĝotuĝamaĝiri. Geri midigumidigu nuĝari ai ĝevevaĝa-gwaĝiĝito-ĝoi. Ĝomi maki moĝesi boĝono vevaĝa-gwaĝiĝi. ¹¹ Goĝitaiani, ĝita na tavaĝa-raĝerini, korana ĝevevaĝa-gwaĝiĝito nai. Iobu ĝena vevaĝa-gwaĝiĝi varina tu ĝoseĝaĝiato, ema ĝomi ma ribami, Vereĝauka na kamasi dokonai voina namona eviniato, korana Vereĝauka ĝena vauravini ema ĝena vetuĝaĝwa tu barego vedaurea.

¹² Tarikakagu mabarami, dagara barego vedaureana tu maĝa: Guruĝa gwaĝiĝiri na asi boĝono kiraĝi-tore ĝemi guruĝa vaĝa-moĝoniri ĝana. Guba o tanobara o dagara boruna ta aranai asi boĝono kiraĝi-tore. Bema “Oi” ĝotoni nai tu, oi moĝo boĝono si, a “Asiĝina” ĝotoni nai maki, asiĝina moĝo boĝono si. Moĝesi tu Barau na asi bekiramini ĝomi tu kerere.

Ĝurigiĝuri ma seĝkana

13 Ĝomi fakami ai ta emidigumidiguni ba? Bene ĝurigūri. Ta eiakuni ba? Barau vaĝa-raĝena mariri bene ĝabi. 14 Ta ekeveni ba? Ĝia tu ekalesia ĝeĝori-kauani tarimari vetuĝuri bene vei, beĝenema ĝurigūri ĝia iatanai ema diĝa na beĝenema daua Vereĝauka aranai. 15 Benamo ĝauĝau ma veĝabidadamari ĝesi nai tu, keve tarimana benamoni. Barau na ĝena keve bevaĝa-namoani, ema bema rakava eveito nai, ĝena rakava befuĝamaĝi-fitoĝarini. 16 Moĝa lorinai, ĝemi rakava karomi tata ĝeri ai boĝono kiraĝi-foforiri, ema tata ĝeri boĝono ĝurigūri, be ĝemi keve na boĝono namo. Barau ĝena ura eveirini tarimana ĝena ĝauĝau tu seĝuka rakava. 17 Elia tu tarimarima ĝita kavana. Ĝia eĝurigūri-gwadagwadato ĝura asi bene ragu ĝana, benamo tanobarai ĝura laĝani toitoi (3) ma ĝue imaima sebona (6) asi eraguto. 18 Ma eĝurigūri-ĝenoĝoito, benamo guba evekeo-fakato, ĝura ma eraguto; benamo tano na ĝaniĝani ma evaĝa-ĝoraiato.

19 Tarikakagu mabarami, bema ĝomi ta Barau ĝena guruĝa moĝonina ĝenana beraka-veĝitani, benamo ta na ma bea ĝori-ĝenoĝoiani nai tu, veĝa namona beveiani. 20 Boĝono riba, deikara na veĝa rakava tarimana ĝena dabara ĝeĝevana na eĝori-ĝenoĝoiani nai tu, ĝia na mo veĝa rakava tarimana iaukana mase ĝenana evaĝa-maĝuriani, ema rakava ĝutuma maki Barau na etuĝamaĝi-fitoĝarini.

PETERO ĜENA TORETORE GINIGUINENA

1 Petero vaĝa-foforina guruĝari

Petero tu kone ai maina tarimana, ma ĝia tu Iesu ĝena mo mero gabanana ruarua (12) nuĝanai maki. Mai fefa Petero na tu betaĝu Romai etoreato laĝani 62 ma 64 fakari nuĝanai ta. Mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Siri baregori mai fefai tu karoa 1:7; 4:12-13.

Mai fefa etoreato nuĝanai ĝia ĝena ura tu Iuda ekalesiari ema irau bese ekalesiari 1) bene vaĝa-kokoreri, be tarimarima na ĝevaĝa-midigu midigurito-ĝoi nuĝanai beĝene ruĝa-gwaĝiĝi; 2) ĝoirai veribaĝani baregori beĝe raga-ĝoitaĝorini moĝeri ĝana erovina-torerito; 3) ĝoirai Barau ĝena mareva baregona ĝeĝoira-taĝoani moga ĝeri evaĝa-foforiato; 4) bene launaĝiri, be ekalesia ĝauveiri korikori beĝene veiri.

Petero na ĝena fefa tu maĝesina eboiĝaiato:

1. Barau ĝena vevaĝa-maĝuri ma ekiragi-variĝu-ĝoiato - karoa 1:1-2:10

2. Midigumidigu nuĝanai aiĝesina beĝene tanu - karoa 2:11-4:11

3. Midigumidigu nuĝanai ĝeri veiĝa ĝobiri beĝene toreri - karoa 4:12-5:11

¹ Au Petero, Iesu Keriso ĝena apostolo taugu, na mai fefa atoreiaĝosiani. Ĝomi, Barau ĝena ĝabi-viriĝi tarimami, ĝemi gabu korikori ĝoraga-kwanerito, toma tu Ponto ai, Galatia ai, Kapadokia ai, Asia ai, ema Bitinia tano boruri ai ĝotanu-lausilausini tarimami ĝemi ai. ² Ĝomi tu Barau, ĝita Tamara, na eriba-guinemito ema eĝabi-hidimito, ĝena tarimarimai boĝo iaĝoni. E ĝia laukana na evaĝa-veaĝamito korana tu, Iesu Keriso boĝono seĝaĝi-vinia ema ĝia rarana na bene ĝurigiĝi ĝana, be veiareva boĝono tanu Barau ĝoiranai.

Barau ĝena varevare-bara ema maino na bene vaĝa-vonuvonu-raĝemi.

Maĝuri vanaĝivanaĝi

³ Barau, ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso Tamana, sivaĝa-namoa! Korana ĝena vevetuĝaĝwa barego vedaureana lorinai, maĝuri variĝuna ĝita evinirato, Iesu Keriso mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato ĝenana. Mai veiĝa ĝenana ĝita nuĝara tu maĝuri vanaĝivanaĝi tatuĝamaĝi-kauani dagarana na evaĝa-vonurini. ⁴ E Barau na ĝena tarimarima ĝeri etore-rogoani vevaĝa-namo baregona, bitana ĝabia dagarana, tu ĝoirai taĝita-iaĝoani. Barau na gubai etore-rogorini ĝomi ĝemi, korana monai tu asi beĝe boraĝani, asi beĝe rakavani, e asi beĝe verumuni. ⁵ Ĝomi tu ĝemi veĝabidadama dainai Barau seĝukana na eĝita-ĝaumini, beiaĝoni mo, ĝia na varau erovina-toreato vevaĝa-maĝurina nega magonai bevaĝa-foforiani, matami na boĝo ĝitaiani e boĝo ĝabiani.

⁶ Ĝomi toma kotunai tu midigumidigu barego ĝoĝanini, korana veribaĝani irauirauri ĝoĝoitaĝoni bene. Senaĝi ĝemi iaku tu bene barego-lelevaĝi, korana Barau ĝena vevaĝa-maĝuri boĝo ĝabiani bene. ⁷ Maĝeri veribaĝani irauirauri ĝeiaĝomani tu, Barau na ĝomi ĝemi veĝabidadama etoto-iobuka iobukarini, korana Iesu Keriso befororini ĝaronai tu, Barau ĝenana vevaĝa-raĝe e mareva namona ema vegubakau boĝo doĝariani. Golo karava na evaĝa-namo vedaureaiani ma voina evaraĝe-lelevaĝini, senaĝi ĝomi ĝemi veĝabidadama voina tu ma varaĝe lelevaĝi. ⁸ Ĝomi na roĝosi roĝo maki ĝoro ĝitaia, senaĝi ĝoura-viniani. Initoma maki asi ĝoĝitaiani, senaĝi ĝoĝabidadama-viniani ema iaku na ĝovonu-vonu-raĝeni. Ĝemi iaku maki asi

tau kirari vaġa-namona ta. ⁹ Korana Keriso ġenai ġoveġabidadamani voina tu, ġomi vevaġa-maġuri ġoġoitaġoni.

¹⁰ Mai vevaġa-maġuri maġa tu peroveta tarimari na ġevetau-ġinikau ġinikauato, ema ġia na ġekiraġi-tore guineato, mai varevare dagarana tu Barau na ġomi bevinimini, (Keriso beiaġomani ġaronai). ¹¹ Beiaġomani ġarona e kamasi beiaġomani beġene ribaia ġana ġetuġamaġi-vekwaraġito-ġoi. Mo negai Keriso Iaukana tu ġia nuġari ai eġauveito-ġoi ema ekira-vararito-ġoi, Keriso tu ġena midigumidigu bevevaġa-gwaġiġi-iaġiani, ma moġa murinai vau ġia marevana baregona beġabiani. ¹² Barau na peroveta tarimari evaġa-ribarito, ġia na mo vari ġeġobata-iaġiato-ġoi tu dia ġia tauġeri ġeri namo ġana, senaġi ġomi ġemi. Korana ġia na mo dagara, ġekiraġirito dagarari, tu toma ġena vetuġunaġi tarimari na Vari Namona ġevari-fiiani guba na etuġu-mariġoato Iauka Veaġana seġukanai, be ġoseġaġini. Maiġeri dagara tu aneru maki ġeri ura baregona beġene ribaia.

Boġono veaġa

¹³ Moġa lorinai, nuġami beġene veiareva, boġono vevaġa-gwaġiġi. Iesu Keriso befoforini ġaronai Barau na bevinimini varevarena ġenai, nuġami mabarana ġesi boġono torea. ¹⁴ Barau natunai ġoi-aġoto nai, ġia boġono seġaġi-vinia. Barau asi ribami negari ai tauġani ġena ura rakavari na ġeġori-ġeġevamito-ġoi veigari asi ma boġono vei-ġenoġoiri. ¹⁵ Senaġi ekeamito Barauna tu veaġa, ilailanai ġomi maki boġono veaġa ġemi veiġa mabarari nuġari ai. ¹⁶ Korana Buka Veaġa nuġanai etoreato, Barau ekirato, “Boġono veaġa, korana au tu veaġa.”

¹⁷ Goġauġauni negari ai, Barau tu Tamami ai ġokiraġiani, ma ġia na tarimarima mabarari tu dabara sebonai moġo evaġa-maoro vinirini, tata ġeri veiġa ilailari ai; moġa lorinai mai tanobarai roġo ġotanukauni nuġanai tu, Barau boġono gubakaua e boġono seġaġi-vinia. ¹⁸ Korana ma ribami, senemi ġeri maġuri rakavari ġomaġuri-iaġirito-ġoi ġerina Barau na evaġa-maġurimito ġinitaġo dagarana tu asi berakavani dagarana. Dia silva o golo kavari. ¹⁹ Senaġi evaġa-maġurimito ġinitaġo dagarana tu Keriso rarana, rara namo vedaureana, Barau ġena mamoe natuna rarana asi mirona e kererena. ²⁰ Ġia tu Barau na tanobara roġosi bere veia neganai veġata, eġabi-viriġiato. Senaġi ġita vaġa-maġurira ġana mai nega gabiri ai ema vaġa-foforiato. ²¹ Ġia bakunai Barau ġoġabidadama-viniani. Barau na mase ġenana evaġa-variġisi-ġenoġoato, e marevana baregona eviniato. Moġa lorinai ġomi na Barau ġoġabidadama-viniani, ema ġemi tuġamaġikau ġia ġenai ġotoreani.

²² Toma, ġomi na guruġa moġonina ġoseġaġi-viniato lorinai, tauġemi ġoveiarevato, ema karomi veġabidadama tauri ġesi moġoni ai ġoveura-vevinini. Moġa lorinai boġono veura-vevini ma nuġami mabarari ġesi.

²³ Korana ġomi tu ġomaġuri-ġenoġoito, tarima variġu geragerami ai ġoi-aġoto, dia tama sina ġerina, ġia tu ġemaseni, senaġi Barau ġena maġuri guruġana, etanu-vanaġi vanaġini guruġana, ġenana evaġa-maġuri ġenoġoimito. ²⁴ Buka Veaġa ekirani kavana,

“Tarimarima mabarari tu reġi kavana, ġia marevari tu reġi ġwaġwana kavana.

Reġi tu ġemaraini,

ema veravera maki ġeketoni,

²⁵ senaġi Vereġauka ġena guruġa tu betanu-vanaġi vanaġini.”

Mai guruḡa tu Vari Namona ḡomi ḡemi ai ḡevari-fiuato.

2

Vereḡauka tu maḡuri forena, fore namo vedaureana

¹ Moḡa lorinai, tuḡamaḡi rakavari mabarari, e ḡofaḡofa mabarari, e vemuriḡoi mabarari, e mama, ema guruḡa rakavari mabarari boḡono fitoḡa-kwareḡari. ² Vau ḡemaḡurini mero keiri kavari boḡono vei, vanagivanagī iauka ratana boka-kokena boḡono boka-koke, be moḡa niuniunai boḡono barego e vevaḡa-maḡuri boḡono ḡabia. ³ Korana ḡomi tauḡemi na ḡodoḡariato, Vereḡauka ḡena namo tu aiḡesina.

⁴ Vereḡauka ḡenai ḡoiaḡoma, ḡia tu maḡuri forena, tarimarima na ḡefitoḡaiato, korana asi ḡena namo ta ḡetato. Senaḡi Barau na eḡabiviriḡiato, korana fore namo vedaureana ḡia ḡoiranai. ⁵ Maḡuri foreri kavana ḡoiaḡoma, be ḡomi maki Barau Iaukana na Rubu Veaḡai bene raga-iaḡimi. Monai Rubu Veaḡa vereri veaḡami ai boḡono iaḡo, ma Barau na Iesu Keriso bakunai eḡabi-raḡerini iauka varevareri, ḡemi maḡuri, boḡono vinia.

⁶ Korana Buka Veaḡa ekirani, “Au na fore namo vedaureana ta aviriḡiato, ḡia tu Sionai (o Ierusalem) duḡu forenai avaḡa-iaḡoato. Dei na ḡia bevaḡa-moḡoniani tarimana tu asi bemaiakaiani.”

⁷ Govaḡa-moḡoniani tarimami ḡemi ai mai fore tu namo vedaurea, senaḡi asi ḡevaḡa-moḡoniani tarimari ḡeri ai tu,

“Numa ragaragana tarimari na asi ḡeura-viniato nai ḡefitoḡaiato, ḡekirato fore rakavana,

dagarana tu fore mabarari fakari ai fore namo vedaureana, duḡu forenai eiaḡoto.”

⁸ Ma toretore tai ekirani,

“Mai fore na tarimarima bevaḡa-kake-naḡirini, e bevaḡa-ketorini forena.”

Barau ḡena guruḡa asi ḡeseḡaḡiato dainai, ḡevakake-naḡito, mo tu Barau na ekiraḡi-guineato, moḡesi beḡe veiani.

⁹ Senaḡi ḡomi tu ḡabi-viriḡi besena, Kini ḡena Rubu Veaḡa veremi, bese veaḡana, Barau ḡena tarimarima. Eḡabi-viriḡimito, mukuna na ekearosimito, benamo ḡena mama namo vedaureana etoremto, korana tu ḡia ḡena veḡa namori boḡono kiraḡi-foforiri ḡana. ¹⁰ Guinenai ḡomi tu dia Barau ḡena tarimarima, senaḡi toma ḡomi tu ḡia ḡena tarimarima. Guinenai Barau ḡena vevetuḡaḡwa tu asi ribami, senaḡi toma ḡia ḡena vevetuḡaḡwa ḡodoḡariato.

Barau ḡena vetuḡunagī tarimari

¹¹ Ḡatagu mabarami, anoḡi-gwaḡiḡimini, ḡomi tu tarima boru e tanukau tarimami mai tanobarai. Tauḡani ḡena ura rakavari asi boḡono veiri, maniḡeri na vanagivanagī ḡomi iaukami ḡevetari-vinirini. ¹² Senaḡi Barau asi ribari tarimari ḡoirari ai ḡemi veḡa beḡene namo. Beḡe rori-toremni, rakava-vei tarimami ai beḡe kiraḡimini, senaḡi ḡemi veḡa namori beḡe ḡitarini neganai, ḡia na Barau beḡe vaḡa-raḡeani, ḡia na tarimarima bekotavinirini ḡaronai.

¹³ Veregāuka gōvaḡa-moḡoniani nai, gavamani ḡeri taravatu mabarari boḡono korana-iaḡiri: Kini boḡono seḡaḡi-vinia, korana ḡia tu varaḡe vedaurea. ¹⁴ E gavana tauri boḡono seḡaḡi-viniri. ḡia na veiḡa rakava tarimari beḡene vaḡa-rakavari, ema veiḡa namo tarimari beḡene vaḡa-namori ḡana eḡabi-torerito. ¹⁵ Korana Barau ḡena ura tu, ḡomi ḡemi veiḡa namori na asi ribari tarimari ḡeri guruḡa babobabori boḡono lautariri. ¹⁶ Kokore ai boḡono tanu, be dagara ta na asi bene barubarumi, Keriso na eruḡa-vaḡirito tarimari kavana. Senaḡi asi boḡono kira, “Ḡai tu maḡuri namonai e fakanai ḡatanuni, be veiḡa rakavari baḡa veirini tu asi kara ta.” Asigina. Barau ḡena vetuḡunaḡi tarimami ai boḡono tanu. ¹⁷ Tarima mabarari boḡono gubakauri. Karomi veḡabidadama tarimari boḡono ura-viniri. Barau boḡono vaḡa-raḡea, e kini boḡono gubakaua.

Keriso kwakuna gabunai boḡono raka

¹⁸ Tuḡu-rakaorakao tarimami asi voimi, ḡitaḡaumi tauri boḡono seḡaḡi-viniri, moḡoni ai boḡono gubakauri, dia veiḡa-namo e garo-namo tarimari moḡo, senaḡi niara-niara tauri maki. ¹⁹ Korana Barau na eura-viniani veigana tu maigā: Barau ḡena ura ḡokorana-iaḡirini dainai, enabe asi ḡemi rakavai beḡe vaḡa-midigu midigumini, senaḡi boḡo vevaḡa-gwaḡiḡini. ²⁰ Ḡemi rakava dairi ai beḡe kwarimini ma boḡo vevaḡa-gwaḡiḡini, moḡa ḡena namo ḡomi ḡemi ai tu kara? Senaḡi bema veiḡa namori ḡoveini nuḡanai beḡe vaḡa-midigu midigumini ma boḡo vevaḡa-gwaḡiḡini moḡo, Barau ḡoiranai tu namo eḡabi-raḡeani. ²¹ Ḡomi tu moḡesi boḡono vei ḡana, Barau na ekeamito. Korana ḡomi daimi ai Keriso tauḡena emidigu-midiguto, e ḡia na mai vevaḡa-ḡita ḡomi ḡemi ai eraga-kwaneato. Moḡa lorinai ḡomi tu ḡia kwakuna gabunai boḡono raka. ²² Ḡia na rakava ta asi eveiato, e ta na ḡia muruna na ḡofaḡofa guruḡana asi eseḡaḡiato. ²³ Ḡeguruḡa-rakava-viniato, senaḡi guruḡa rakavari na asi evaḡa-voirito; ḡevaḡa-midigu midiguato neganai, vaḡa-voi guruḡari asi ekiraḡirito. Ḡia ribana, Barau tu vevaḡa-maoro tauna iobukaiobukana, naima ḡia ḡimanai etoreato. ²⁴ Keriso tauḡena tauḡaninai ḡita ḡera rakava eḡwa-raḡerito satauro tuḡuna ḡana. Moḡesi eveito tu, vei-rakava ḡenai bitana mase, asi ma bitana vei-ḡenoḡoia, ema vei-iobukaiobuka ḡenai bitana maḡuri, Barau ḡena ura bitana korana-iaḡiri. Boḡono tuḡamaḡi: Ḡia manuḡana dainai, ḡoi onamoto. ²⁵ Ḡomi tu rekwarekwa mamaoeri kavari ḡoraka-taḡui taḡuito-ḡoi. Senaḡi toma ḡomi tu iaukami narigauna e ḡitaḡauna tauna Keriso na ma begabi-ḡenoḡoimi.

3

Veḡaraḡo vavinemi ema taumi

¹ Ḡomi veḡaraḡo vavinemi maki moḡesi, ḡaraḡomi gabureri ai boḡono tanu. Moḡesi boḡo veini nai, tari ḡaraḡomi tu Barau ḡena guruḡa asi ḡevaḡa-moḡoniani tauri, senaḡi ḡemi veiḡa namori na moḡo nuḡari beḡabirini, benamo beḡe vetuḡamaḡi-kureni; a Barau ḡena guruḡa ta ḡeri tu asi boḡo kiraḡiani. ² Korana ḡemi veiḡa roroḡotori ema ḡemi vegubakau ḡia ḡeri ai beḡe ḡitarini tu namo. ³ Marevami ḡenamo-vedaurea urari ai tauḡaniami asi boḡono vaḡa-veraverari. Ilailana, ḡuimi ḡovei-iraurini, golo ḡotoreni e dabuḡa namori vedaureari ḡorigorini. ⁴ Asigina, ḡomi tu lorumi guturi neḡi boḡono vaḡa-veraverari, asi beḡe rakavani veraverari na, manau e nuḡa-namo. Moḡeri tu Barau ḡoiranai dagara baregori. ⁵ Guinenai, ḡita tubura

ġatara ġeri negai maki vavine veaġari, Barau ġenai ġeveġabidadamato-
goi vavineri, tu moġesi ġevevaġa-marevato-goi, e ġaraġori gabureri ai
ġetanuto-goi. ⁶ Sara kavana, ġaraġona esegāgi-viniato-goi; ġaraġona tu
“Ġegu vereġauka” etato-goi. Ġomi toma tu ġia natuna, bema ġemi veiġa tu
namo e kara ta garina asi ġoveini.

⁷ Gomi tau maki ġaraġomi ġesi ġotanuni nai, boġono riba-ginikauri.
Boġono riba, ġia tu asi fakosiri. Ġaraġomi boġono gubakauri, korana Barau
na maġuri vanaġivanaġi tu ġia e ġomi bevarevare-vinimini. Moġesi boġono
vei, be dagara ta na ġemi ġauġau-vegogo asi bene vaġa-rakavari.

Veiġa namori ai bitana midigu-midigu

⁸ Guruġa vaġa-magona maiġa: Mabarami nuġami boġono vaġa-sebonari,
boġono vevaġa-kava-vevini, e boġono veura-vevini tarikaka kavari. Boġono
vevetuġaġwa-vevini e boġono marana. ⁹ Veiġa rakavari e garo rakavari asi
boġono vevaġa-voi-vevini, senaġi ġevaġa-rakavamini tarimari boġono vaġa-
namori. Korana Barau na ekeamifo tu moġesi boġono vei, benamo ġomi na
maki ġena vevaġa-namo boġono ġabia. ¹⁰ Korana Buka Veaġa ekirani,
“Deikara maġuri eurani e ġaro namori bene ġitari etoni tarimana tu meana
bene naria,

guruġa rakavari asi bene kiraġi,
e muruna na ġofaġofa guruġari asi bene kiraġiri.

¹¹ Rakava bene raga-kwanea,
veiġa namori bene vei.

Maino bene vetaua nuġana mabarana ġesi.

¹² Korana Vereġauka na tu vei-iobukaiobuka tarimari eġita-ġaurini,
e ġeri ġauġau esegāġirini.

Senāġi vei-rakava tarimari tu
Vereġauka na asi eura-vinirini.”

¹³ Veiġa namori bouravini-baregorini nai tu, dei na goi bevaġa-
rakavamuni? ¹⁴ Senāġi irau beġe vaġa-mididgu midigumini ġemi vei-
iobukaiobuka dairi ai nai tu boġono iaku. Tarima ta garina asi boġono vei,
e asi boġono daradara. ¹⁵ Senāġi nuġami ai Keriso boġono korana-iaġia,
boġono vaġa-raġea, ġia tu ġomi ġemi Vereġauka. E vanaġivanaġi boġono
venari-taġo, bema ta na bedanaġimini, “Kara dainai Keriso ġoġabidadama-
viniani” betoni nai, ġena boġono kiraġi-ginikau. ¹⁶ Senāġi manau ai e veg-
ubakau ai ġena boġono kiraġi-ginikau. Ġemi veiġa loriri boġono toreri, asi
namo gabivau boġono riba ġomi tu asi maoro. Keriso murinai ġorakani ma
veaġami ġesi dainai, ġemugumuġu-iaġimini e rakavami ġekiraġini tarimari tu
tauġeri roġo beġe maiakarini. ¹⁷ Barau ġena urai veiġa namori ġoveini dairi
ai ġomidigu-midiguni nai tu namo. A asi namo ġemi veiġa rakavari dairi ai
boġono midigu-midigu.

¹⁸ Keriso emaseto, ġera rakava bene voi-vaġiri ġana. Ġia tu nega
sebona moġo emaseto, asi ma bemaseni. Ġia tu vei-iobukaiobuka tauna,
ġita rakava tarimara bene kurevora, be Barau ġenai bene ġori-iaġora
ġana. Tauġani maġurinai tu ġevaġi-maseato, senāġi iauka maġurinai ġia tu
evariġisi-ġenoġoito. ¹⁹ E iaukai ġia eiaġoto mase gabuna o dibura ġana,
monai ġetanuni tarimari iaukari ġeri ea ġobatato. ²⁰ Ġia tu guinenai
ġekira-sirivaġito tarimari, Noa na ġasi baregona eveiato neganai, benamo
Barau na evaġa-nogarito ma vevaġa-gwaġigina ġesi, (ġeri rakava ġerina
beġene vetuġamaġi-kure ġana). Senāġi ġasi baregona nuġanai ġeraka-toġato

tarimari tu asi ġutuma. Tauri mabarari tu imaima toitoi (8) moġo nanu na evaġa-maġuririto. ²¹ Mo nanu moġa tu babatiso vetoġana kavana, korana babatiso na toma ġomi evaġa-maġurimini, dia taugani mirona ġurigi-vaġina, senaġi Barau ġonogiani nuġami bene iarevuri ġana Barau goiranai. Iesu Keriso mase na evaġa-varigisi ġenoġoiato bakunai evaġa-maġurimini. ²² Ġia tu gubai eraka-toġato, Barau aroribana rekenai etanuni. Aneru, e ma ġeri maoro baregona iaukari, ema seġuka tauri mabarari tu ġia gaburenai ġetanuni.

4

Ekalesia maġurina

¹ Keriso tu tauganinai emidigu-midiguto lorinai, ġomi maki ġemi tuġamaġi boġono vaġa-gwaġigiri, ġia ġena tuġamaġi ġesi beġene ilaila; korana tauganinai emidigu-midiguni tarimana na veiġa rakavari eraga-kwanerini. ² Tauna moġa, ġomi roġo mai tanobarai ġotanuni nuġanai tu, tauganimi ġeri ura rakavari asi boġono korana-iaġiri, a Barau ġena ura neġi boġono korana-iaġia. ³ Gomi tu kai-veġata Barau asi ribari tarimari ilailari ai ġotanuto-ġoi, mata-boraġa e veġura-vanaġi veiġari ġoveito-ġoi, ġoniu-lelevaġito-ġoi, ġovei-taġuitaġuito-ġoi, ġoniu-vevogoto-ġoi, e barau ġofaġofari ġotomarakariġo vinirito-ġoi. ⁴ Toma, ġia tu ġeveiauni, korana ġia ġesi asi ġovekakoni, e asi ġovei-taġuitaġuini. Moġa lorinai rakavami ġekiraġini. ⁵ Senaġi ġia tu maġuri tarimari e mase tarimari vaġa-maoro-viniri Barauna goiranai beġe ritoġoni, ġeri veiġa moġeri beġe kiraġirini. ⁶ Moġa lorinai Iesu na Vari Namona tu ġemaseto tarimari iaukari ġeri maki evari-fiuato. Moġesi eveito korana tu, enabe Barau na taugani ai evaġa-maoro vinirito tarimarima mabarari kavana, (mai tu ġemaseto), senaġi iaukai tu roġo beġe maġurini, Barau emaġurini kavana.

Barau ġena varevare dagarari ġitaġauri tarimari namori

⁷ Dagara mabarari magori tu bekvinaġi. Boġono venari-taġo e boġono vevaġa-gwaġigiri, be ġemi ġauġau asi boġono vaġa-ketoa. ⁸ Barego vedaureana tu, tata boġono veura-vevini ma nuġami mabarari ġesi, korana veura-vevini na rakava ġutuma elautaririni. ⁹ Karomi tata ġesi veiġa namori boġono vei-vevini, boġono veġabiraġe-vevini, asi boġono vemugu-mugu e veroritore. ¹⁰ Gomi tata mabarami tu, Barau na evaġa-ġaunamito varevare dagarari irauirau ġitaġauri tarimami namomi, moġa lorinai karomi dairi ai boġono ġauvei-iaġiri, kamara varevare dagarana Barau ġenauna ġodoġariato ilailanai. ¹¹ Deikara eġobatani nai, ġia tu Barau ġena guruġa bene vari-fiu. Deikara evevaġa-kavani nai, ġia tu Barau ġena kokore na bene vevaġa-kava. Mo dabarai dagara mabarari nuġari ai Barau bita vaġa-raġeani, Iesu Keriso bakunai. Mareva namona e seġuka tu ġia ġena, bene iaġo mo vanaġivanaġi. Amen.

Ekalesia midigumidiguna

¹² Ġatagu mabarami, midigumidigu karava mamiri noġa ġoġabini nai tu, nuġami asi beġene farevaġi, asi boġono kira, dagara boruna ta ġemi ai eġorani. (Asiġina, mani tu ġomi tovonagimi dagarana moġo). ¹³ Senaġi Keriso emidigu-midiguto kavana ġomidigu-midiguni dainai, boġono iaku, gabivau ġia marevana baregona bevaġa-foforiani neganai vau ma boġo iaku-sirivaġini. ¹⁴ Keriso murinai ġorakani nai, rakavami beġe kiraġini

neganai, boĝono iaku, korana monana boĝo ribani, Barau Iaukana, marevanamo Iaukana, tu ĝomi iatami ai etanuni. ¹⁵ Bema ĝomi ta omidigu-midiguni nai, mani midigumidigu tu dia ovevaĝi-debani, o olemani, o seĝafore veigana rakavana ta oveiani, o tarima ta ĝena ĝauvei metona oveiani nai omidigu-midiguni. ¹⁶ Senaĝi bema ĝoi tu Keriso murinai orakani dainai omidigu-midiguni neganai, asi bene maiakamu, senaĝi Barau bono vaga-raĝea, Keriso arana oĝwa-rakaoani nai.

¹⁷ Barau ĝena vevaĝa-maoro negana tu varau beraĝasi, e vevaĝa-maoro tu Barau ĝena tarimarima ĝeri ai bevesinani. Bema ĝita ĝerai bevesinani neganai, Barau ĝena Vari Namona asi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari ĝeri ai tu kamasi bea ĝorani? ¹⁸ Korana Buka Veaĝa ekirani, “Maĝuri ĝabiĝabina Barau ĝeseĝaĝi-viniani tarimari ĝeri ai tu gwaĝiĝi. O Barau asi ĝevaĝa-moĝoniani e vei-rakava tarimari dabarari tu kamasi bevetoreni? (Ĝia ĝeri ai tu meto lelevaĝi!)”

¹⁹ Tauna moĝa, Barau ĝena ura lorinai midigu ĝeganini tarimari tu veigana namori moĝo beĝene vei, ema ĝeri maĝuri tu eveirito Barauna ĝimana nuĝanai beĝene toreri, korana ĝia na etuĝamaĝi-kaurini.

5

Ekalesia ĝorikauna tarimari

¹ Au na ĝomi fakami ai ekalesia ĝorikauna taumi avaga-guruĝamini. Au maki ekalesia ĝori-kauna taugu. Keriso emidigu-midiguto-ĝoi au tu matagu na aĝitaiato, e ĝia marevana baregona bevaĝa-foforiani neganai, au tu ma augu. Moĝa lorinai au na ĝomi anoĝi-gwaĝiĝimini: ² Barau ĝena mamoe serina boĝono ĝitaĝau-ginikaua. Ĝia na ĝomi evinimito tu, nuĝami na eura-iaĝiani lorinai boĝono ĝita-ĝaua, ĝia ĝena ura ilailanai. Dia mugumugu ai, senaĝi nuĝami na eura-iaĝiani lorinai. Dia moni o farefare boĝono doĝari ĝana, senaĝi nuĝami ĝeri urai. ³ Barau na ĝomi ĝemi veĝitaĝau gaburenai etoreato mamoe serina (o ekalesia doĝorona) asi boĝono dori-naĝinaĝia noĝa moĝo vere baregori ĝeveini kavana. Senaĝi ĝomi marevami boĝono vaga-ĝitari, be beĝene tovotovomi. ⁴ Moĝesi boĝo veini nai, mamoe Ĝitaĝauri Tauna Baregona, Keriso, beĝoira-refoni ĝaronai, korana namo vedaureana, asi berakavani dagarana, boĝo ĝabiani, mo tu maĝuri vanaĝivanaĝi.

⁵ Moĝa ilailanai, ĝomi tarima varigumi maki veĝitaĝau tauri boĝono seĝaĝi-viniri, ma ĝomi mabarami na manau dabuĝana boĝono vedabuĝa-iaĝia, boĝono vevaĝa-kava-vevini, korana Buka Veaĝa ekirani, “Veiavi tarimari tu Barau na elautaririni, senaĝi manau tarimari tu ĝena namo e varevare-bara evinirini.” ⁶ Moĝa lorinai, tauĝemi boĝono vevaĝa-manau, Barau ĝimana seĝukana gaburenai, benamo ĝarona bene raĝasi neganai, ĝia na bene ĝabi-vaismi. ⁷ Ĝemi nuĝa-vekwaraĝi dagarari mabarari ĝia ĝimanai boĝono toreri, korana ĝia na eĝita-ĝaumini. ⁸ Boĝono tuĝamaĝi-roroĝoto, boĝono venari! Korana vaga-rakavami tauna, Diabolo, tu erakao-rakaoni, laion noĝa emagarani, emaramarani, ta neĝania uranai. ⁹ Ĝemi veĝabidadamai boĝono ruĝa-gigitari, benamo Diabolo boĝono kora-ĝoia. Korana boĝono tuĝamaĝi, ĝoĝanini midiguri ilailari tu ĝomi karomi tanobara mabararani maki ĝeganini.

¹⁰ Senaĝi Barau, namo e vare-vare-bara mabarari na evonuto Barauna, na Keriso bakunai ekeamito, nega kotunai moĝo boĝo midigu-midiguni

murinai, ġena tanu-vanaġivanāġi marevana namona boġono ġabia ġana. Ġia na vau bevaġa-namo ginikaumini, bevaġa-ruġa gigitarimini, e bevaġa-kokoremini. ¹¹ Seġuka tu ġia ġena, bene iaġo vanaġivanāġi! Amen.

Vevaġa-namo magona

¹² Siluano, (mai tu Silas), na bevaġa-kavagu, mai fefa kubina baġa tore-iaġosia ġomi ġemi. Ġia au na aġitaiani tu, ġita tarikakara ma ġena vetuġamaġikau ekalesia nuġanai. Mai fefa batorea korana tu ġegu ura bana vaġa-kokoremi e bana vaġa-ribami, Barau ġena namo e varevare-bara moġonina tu maġa. Be mai namo e varevare-bara nuġanai boġono ruġa-gigitari.

¹³ Gomi karomi ekalesia tarimari Babulona ai maġeri, (mai tu ekalesia tarimari Romai ekiraġirini), ġia maki Barau na eġabi-viriġirito tarimari, na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu, e natugu Mareko na maki ġemi vevaġa-namo betuġu. ¹⁴ Veuravini verauna na boġono vevaġa-namo-vevini.

Keriso nuġanai ġotanuni tarimami mabarami maino ġemi ai bene tanu.

PETERO ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA

2 Petero vaĝa-foforina guruĝari

Petero na mai fefa vaĝa-ruaruana maki betaĝu Roma na etoreato. Etoreato laĝanina tu 65 ma 67 fakari nuĝanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai. Petero tu mai fefa etoreato murinai vauro ĝebaru-seirigoato, benamo ĝevaĝiato.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karao 3:17-18.

Petero na mai fefa etoreato tauna korikori tu, 1) Barau ĝena tarima veaĝari bene vaĝa-naĝiri, be Barau korana-iaĝina veiaĝari korikori beĝene veiri ĝana; 2) vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari na beĝe ĝofa-darererini garina ekira-toreĝaurito; 3) riba korikorina Barau ĝenana eiaĝomani tu aiĝesina ema Satani na riba ĝofaĝofana evaĝa-raka-rosiani ribana tu aiĝesina, moĝeri ekiraĝi-foforirito; 4) Vereĝauka ĝena ĝaro ai Kota baregona beveĝabini moĝa ekiraĝi-fofori ginikauato.

Petero na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Barau ĝenana eiaĝomani ribana korikorina tu kamasina - karao 1
2. Riba moĝonina na boraka-veĝitani tu kara rakavana beĝorani - karao 2
3. Barau ĝena kiraĝitore moĝoniri - karao 3

¹ Au, Simona Petero, Iesu Keriso ĝena vetuĝunaĝi ema ĝena apostolo taugu; ĝeguna mai fefa eiaĝosini.

Gomi ĝai ĝesi ĝera veĝabidadama sebona taĝabiato tarimami atorevinimini. Gera Barau, ĝera Vevaĝa-maĝuri Tarimana Iesu Keriso, ĝena vei-
iobukaiobuka e vetuĝamaĝikau lorinai, ĝomi maki mo veĝabidadama namo vedaureana sebona ĝoĝabiato ĝai apostolo kavana. ² Ĝemi riba e tuĝamaĝi-faka Barau ĝenai ema ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝenai beĝene barego. Monana vau varevare-bara e maino maki ĝemi ai beĝene barego.

Barau na ekeamito ĝia ĝena

³ Ĝena seĝuka na Iesu Keriso na ĝera maĝuri vaĝa-kokoreri dagarari mabarari varau evinirato, Barau ĝena ura bitana korana-iaĝi korikoriri ĝana. Korana Keriso ĝenana Barau tama ribaiato, ĝena mareva baregona e namo ĝerina ekearato tarimana. ⁴ Ĝena mareva baregona e namo ĝerina ĝena kiraĝitore baregori e namo vedaureari varau evinirato vaĝa-ilailana: Mai tanobara ĝena ura rakavari ema mase ĝevaĝa-ĝorarini veiaĝari ĝerina bene vaĝa-maĝurira, ma Barau maĝurina korikorina bitana ĝabia.

⁵ Moĝa lorinai boĝono kokore, ĝemi veĝabidadama ĝenai veiaĝa namo boĝono torekau; veiaĝa namo ĝenai tuĝamaĝi-maĝata boĝono torekau; ⁶ tuĝamaĝi-maĝata ĝenai nuĝa-gwaĝigi boĝono torekau; nuĝa-gwaĝigi ĝenai vevaĝa-gwaĝigi boĝono torekau; vevaĝa-gwaĝigi ĝenai Barau korana-iaĝina boĝono torekau. ⁷ Barau korana-iaĝina ĝenai tarikakami veuraviniri boĝono torekau; ema tarikakami veuraviniri ĝenai veuravini tarimarima mabarari ĝeri ai boĝono torekau.

⁸ Maĝeri maĝuri tu ĝomi ĝemi ai beĝene tanu, ema beĝene barego, korana maĝeri na ĝomi beĝe launaĝi-naĝimini ema beĝe vaĝa-kokoremimi, benamo ĝemi riba Iesu Vereĝauka ĝenai tu asi beĝe tanu-kavani, senaĝi ĝwaĝwari namori vovoka beĝe vetoreni. ⁹ A bema maĝeri maĝuri ai erabuni tarimana, ĝia tu mata-bubu tarimana kavana, korana Barau na ĝena veiaĝa rakavari ĝuineri varau eĝurigi-fitoĝarito evetuĝarekwani.

10 Moĝa lorinai, tarikakagu, boĝono kokore, Barau na ekeamito e evirigimito maniĝa boĝono vaĝa-moĝonia. Moĝesi boĝo veini nai tu, asi bogo ketoni. 11 Moĝesi boĝo veini nai, Barau na beĝabiraĝe-ginikaumini, benamo ĝera Vereĝauka e Vevaĝa-maĝuri Tarimana Iesu Keriso ĝena tanu-vanaĝivanaĝi Basileiana nuĝanai bogo raka-toĝani.

12 Mo maĝuri namona tu ĝomi goirami ai enarimini, moĝa lorinai au na ĝomi vanaĝivanaĝi basisiba-vini ĝenoĝoi-ĝenoĝoimini. Moĝoni, maiĝeri dagara mabarari varau ĝoribarito, ema Barau ĝena guruĝa moĝonina ĝoĝabiato ema ĝoĝabi-gigitariani maki. 13 Senaĝi au atuĝamaĝini, mai dabara namori ĝomi tu ĝemi vetuĝamaĝi-taĝo ai bana vaĝa-foforiri, au roĝo amaĝuri-taĝoni nuĝanai. 14 Korana au ribagu, au tauĝanigu korina tu dori atore-tariani, ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso na evaĝa-guruĝaguto ilailanai. 15 Moĝesi naima ĝegu ura mai dagara mabarari bana sisiba-vini ginikaumi. Benamo ĝegu mase murinai, ĝomi na boĝono tuĝamaĝi-taĝo vanaĝi-vanaĝiri ĝana.

Iesu marevana baregona matama na ĝaĝitaiato

16 Ĝai tu dia sinasina ĝofaĝofari na ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝena seĝuka ema ĝena iaĝoma-ĝenoĝoi ĝomi ĝavaĝa-ribamito. Asiĝina! Ĝai tauĝema matama na ĝia marevana baregona ĝaĝitaiato. 17 Ĝai matama ĝutuĝutunai Barau ĝita Tamara na ĝia ara baregona ema mama ma seĝukana eviniato. Mo mama baregona nuĝanai etanuni Barauna guba na ekea-riĝoto Iesu ĝenai, ekirato, “Mai tu au Natugu, aura-viniani; ema ĝia ĝenai aiaku-rakavani maki.” 18 Ĝai tauĝema na ĝaseĝaĝiato, mai garo guba na emariĝoto, ĝia ĝesi ĝoro veaĝanai ĝatanuto-ĝoi nai.

19 Moĝa lorinai ĝai tu peroveta tarimari na ĝekiraĝi-torerito guruĝari ĝaĝabi-gigitarinini. Gomi maki moĝeri guruĝa boĝo korana-iaĝirinini tu namo, korana peroveta tarimari ĝeri guruĝa tu lamefa kavana, gabu mukunai emamani, beiaĝoni mo nega beraĝasini, Keriso, laĝani visiĝuna ĝomi nuĝami ai bemama-rovorovoni. 20 Moĝeri mabarari iatari ai ini guruĝa asi boĝono tuĝarekwaia: Tarima ta ĝia ĝereĝana ĝena ribai peroveta guruĝari tauri asi bekiraĝirinini. 21 Korana peroveta guruĝari tu dia tarimarima ĝeri ura na ĝeiaĝomato, senaĝi lauka Veaĝa na tarimarima evaĝa-naĝirito lorinai, ema guruĝa evinirito ilailanai, Barau ĝena guruĝa ĝeperoveta-iaĝirito-ĝoi.

2

Vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari

1 Guinenai peroveta tarimari ĝofaĝofari tu Isaraela tarimari fakari ai ĝefoforito-ĝoi. Mo dabara sebonai vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari maki ĝomi fakami ai beĝe foforini. Ĝia na vekuretoĝai vevaĝa-riba ĝofaĝofari beĝe vaĝa-ribamini, ĝemi veĝabidadama vaĝa-rakavari uranai. Ema ĝeri Vereĝauka, evoirito tarimana, maki ĝia na beĝe ruĝaiani; moĝesi beĝe veini, ĝia tauĝeri na ĝeri mase beĝe vaĝa-ĝarimoĝiani. 2 Ĝutuma na maki ĝia ĝeri veiĝa rakavari e mata-boraĝa veiĝari beĝe tovtovorini, moĝeri urari ai kotari na dabara moĝonina tu dabara rakavanai beĝe kiragiiani. 3 Ĝeri mata-ĝaniĝani ĝerina guruĝa ĝofaĝofari na nuĝami beĝe ĝanirinini, beiaĝoni mo beĝe ĝabimini. Senaĝi ĝia tu kai-veĝata na vevaĝa-maoro-viniri tarimana tu enari-taĝoni, ema ĝia vaĝa-maseri tarimana tu eĝita-taĝorini.

4 Barau na ĝevei-rakavato aneruri maki asi evaĝa-maĝuririto, senaĝi rakava gabunai efu-riĝorito. Monai seini na ebarubarurito mukuna

furufuru nuḡanai, vevaḡa-maoro ḡarona ḡevaḡa-nogaiani. ⁵ Ema Barau na tanobara guinena maki asi evaḡa-maḡuriato, senaḡi ḡutuḡutu evaḡa-foforiato tu Barau asi ḡekorana-iaḡiato-ḡoi tarimari ḡeri ai; a Noa, vei-iobukaiobuka eḡobata-iaḡiato-ḡoi tarimana, ema tarima imaima ruarua (7) moḡo ḡia ḡesi evaḡa-maḡuririto. ⁶ Barau na Sodoma e Gomora maki evaḡa-maoro vinirito, karava na evaḡa-ḡara gosirito, kau ai ḡeiaḡoto. Mo veḡa ḡenana Barau asi ḡekorana-iaḡiani tarimari matari bene vaḡa-kaniri ḡana. ⁷ A Lota moḡo eḡabi-maḡuriato, ḡia tu vei-iobukaiobuka tarimana, ḡia maki tarimarima ḡeri veḡa rakavari e boragaḡari tuḡamaḡiri ai egauto. ⁸ Mo tarima iobukaioubukana tu rakava tarimari fakari ai etanuto-ḡoi, ḡaro vanaḡivanaḡi enuḡa-midigu to-ḡoi, korana ḡia na Barau ḡena taravatu kira-fitogaḡari veḡari eḡitarito-ḡoi ema eseḡaḡirito-ḡoi nai.

⁹ Boḡono tuḡamaḡi, Vereḡauka na tu ḡia ḡekorana-iaḡiani tarimari veribaḡani e vedaḡaraḡe nuḡari na beḡabi-maḡuririni riba, a vei-rakava tarimari bebiri-ḡaurini, beiaḡoni mo, Barau na bevaḡa-maoro vinirini ḡaronai. ¹⁰ Ma tarima kotari na rakava voina barego lelevaḡina beḡe doḡariani, mai tu tauḡanina ḡena ura boragaḡari ḡeiaḡo-vinirini tarimari ema Barau ḡena guruḡa ḡekira-fitoḡaiani tarimari.

Mai vevaḡa-riba tarimari ḡofaḡofari tu veiavi e vekiraḡi-rakava rakava tarimari, iauka baregori asi ḡegubakaurini, ḡerikiriki-iaḡirini. ¹¹ Aneru tu kokore e seḡuka lelevaḡi, mai ḡofaḡofa tarimari ḡeri seḡuka ḡevanaḡirito, senaḡi aneru na iauka baregori tu asi ḡevaḡa-daḡarini e asi ḡevei-veḡare veḡarerini Vereḡauka ḡoiranai. ¹² A maiḡeri tarimarima tu asi ḡetuḡamaḡini, ḡeri vemamiraḡi na moḡo ḡeḡori-kaurini, noḡa moḡo boḡa bairi kavana, ḡemaḡurini tu beḡene vaḡiri moḡo ḡana kavari. Asi ḡeribarini dagarari ḡerikiriki-iaḡirini. Moḡa lorinai ḡia tu mo boḡa bairi kavari beḡe vaḡa-rakavarini e beḡe rekwarekwani. ¹³ Ḳeri veḡa rakavari voiri beḡe ḡabirini. Tauḡaniri vaḡa-iakuri veḡari laḡani matabarai ḡeveirini, asi ḡemaiakarini. Moḡeri tarima ḡomi ḡemi ḡanivegogo ḡoveirini nai, ḡia tu miro noḡa ḡomi fakami ai; korana ḡeri vevaḡa-riba ḡofaḡofari tu ḡemi ḡanivegogo ai maki ḡekiraḡirini. ¹⁴ Vavine ta ḡeḡitaiani nai, mata-boraḡa tuḡamaḡiri moḡo ḡeveini; rakava veiveiri ai asi ḡegauni. Veḡabidadamai roḡosi beḡene wagaḡiḡi tarimari ḡevaḡa-toḡarini. Gia nuḡari tu mata-ḡanigani ai ḡevaḡa-maranarito. Barau na ḡeri rakava voiri bevinirini veḡata. ¹⁵ Ḳia na dabara maorona beḡe raga-kwaneana, ḡeraka-taḡuitaḡuini, Balam, Beoro natuna, eveito kavana. Ḳia tu moni uranai veḡa rakavari eveirito-ḡoi. ¹⁶ Senaḡi ḡena veḡa rakavari lorinai, doniki na evaḡa-guruḡaiato. Doniki tu asi guruḡa ribana, senaḡi tarimarima garori ai evaḡa-guruḡaiato, naima mo tarima ḡena veḡa babori veiveiri evaḡa-dokoato.

¹⁷ Moḡeri tarima tu nanu guriri kakorori kavana; ema magube iavara na ekwari-rakaorakaorini kavana. Barau na mukuna furufuru gabuna ḡeri etoreato. ¹⁸ Ḳeguruḡa-kavani ema ḡeveiavi-kavani, ma tarima kotari tu vau moḡo dabara moḡoninai asi ḡerakani tarimari fakari na ḡeraka-veḡitani, senaḡi ḡia na tu tauḡanina ḡena ura rakavari e mata-boraḡa veḡari na ma ḡema-gagare-ḡaurini. ¹⁹ Tarima ḡeḡofarini, ḡekirani, maḡuri namona e fakana beḡe doḡariani ḡetoni, senaḡi ḡia tauḡeri tu ḡeri ura rakavari vetuḡunaḡiri ḡeiaḡo-vinini. Korana tarimarima tu veḡa rakavana ta na eborogiani nai, ḡia tu mo veḡa rakavana ḡena tuḡu-rakaorakao tarimana. ²⁰ Moḡoni, ḡia na ḡita ḡera Vereḡauka e Vevaḡa-maḡuri Tarimana Iesu Keriso

ġema-ribaiato dainai, tanobara ġena miro e vei-rakava ġenana ġeraka-veġitato; senaġi moġa murinai bema rakavana nuġanai ma ġeraka-toġani, benamo ġena seġuka gaburenai ma ġetanuni neganai, ġia ġeri maġuri tu berakava-kwaikwaini dokonai, dia tovtovonai kavana. ²¹ Ġia tu dabara roroġotona asi ġere riba-guinea tu namo, a asi namo, ġeribaiato murinai, taravatu veaġana, ġeġabiato dagarana, ma ġeruġa-dogemuriġiani. ²² Moġesi ġeveini nai, ġia na mai veġausina o sisiba guruġari ruarua maiġeri ġevaġa-moġonirini, ekirani, “Kwaiva na emumuta-vaġiani dagarana ma ea ġani-ġenoġoiani,” ema, “Ġevaġa-fouani baina tu ma eġenoġoiani, ea vedokurani.”

3

Iesu Keriso ġena ġenoġoi

¹ Ġatagu mabarami, maitoma tu fefa vaġa-ruaruana mai atore-vinimini. Mai fefa ruarua ġerina, au na ġomi nuġami ai tuġamaġi roroġotori bana vaġa-varigu ġenoġoiri atoni. ² Au aurani peroveta veaġari na ġekiraġirito guruġari guineri laġaniri ai boġono tuġamaġi-taġori, ema apostolo tarimari na ġera Vereġauka e Vevaġa-maġuri Tarimana ġena vevaġa-naġi ġekira-varamito guruġari maki.

³ Guine tu, ġomi boġono riba-maoro: Ġaro dokori ai vei-ġareġare tarimari beġe foforini, ġeri ura rakavari na beġe guine-iaġirini. Ġia na beġe rikiriki-iaġimini, ⁴ beġe kirani, “Keriso eguruġa-toreto, ma beġenoġoi-iaġomani etato, nene? Be ġia tu ainai? Ġita tamara ġevaġa-noga-kavato, kai-veġata ġemaseto, senaġi dagara mabarari tu tanobara evesinato kavana roġo gaburi ai ġetanuni!”

⁵⁻⁶ Maiġeri tarima asi ġeurani mai guruġa maiġa beġene seġaġia: Barau na tanobara guinena ġutuġutu nanuna na evaġa-rakavaiato. A guba e tanobara tu tovtovonai veġata ġena guruġa ġenana eveirito, ma tanobara tu nanu nuġana na emaraġeto ema nanu na etanu-geġeraġiato. ⁷ Ma initoma guba e tanobara roġo ġetanuni tu, Barau ġena guruġa sebona na eġabi-taġorini, karava na vau bene vaġa-rakavaia tuġamaġinai. Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari vaġa-roroġotori ema vaġa-mouri ġaronai vau bevaġa-rakava sebonarini.

⁸ Ġatagu mabarami, mai dagara sebona asi boġono tuġarekwaia: Vereġauka ġenai taimi tu irau, ġita ġerai tu irau, korana ġia ġenai ġaro sebona tu laġani 1,000 kavana, ema laġani 1,000 tu ġaro sebona kavana. ⁹ Vereġauka na ekiraġi-torerito dagarari veiveiri ai tu asi ekwailboni, tarima kotari ġetuġamaġini kavana. Asigina, ġia ġomi ġemi ai tu evevaġa-gwaġigini, korana ġia asi eurani tarima ta bene rekwarekwa, senaġi eurani mabarara ġera rakava ġerina bitana vetuġamaġi-kure ma bitana raka-kure.

Guba tanobara beġe rekwarekwani

¹⁰ Senaġi Vereġauka ġena ġaro beraġasini tu lema tarimana ta eraġasini kavana. Mo ġaro ai guba beġe rekwa-rekwani ma gurugururi ġesi. Gubai ġetanuni dagarari mabarari karava na bevaġa-ġara ġosirini, ema tanobara ma iatanai ġetanuni dagarari mabarari beġe rekwa-rekwani. ¹¹ Boġono tuġamaġi, maiġeri dagara mabarari tu maiġesi dabaranai beġe rakavani, be ġomi tu kamasi boġono tanu ġotoni? Gomi ġemi maġuri tu beġene veaġa ema Barau ġena ura boġono korana-iaġiri. ¹² Barau ġena ġaro boġono naria, ema ġena raġasi boġono vaġa-ġarimogia. Mo ġaro ai guba beġe ġararini e beġe rakavani, ema gubai ġetanuni dagarari seġukana na bevaġa-veverini.

¹³ Senaġi ġita tu Barau na ekiraġi-toreato dagarana tavaġa-nogaiani, guba e tanobara variguri, monai veiġa rorogotori beġe tanuni gabuna.

Velaunaġi e vevaġa-namo guruġari

¹⁴ Moġa lorinai, ġatagu mabarami, alaunaġimini, mo ġaro ġovaġa-nogaiani nuġanai, asi miromi e asi ġemi kerere ta boġono tanu Barau ġoiranai, ema ġia ġesi maino ai boġono tanu. ¹⁵ Ġera Vereġauka ġena vevaġa-gwaġiġi boġono tuġamaġia, ġia tu ġomi evaġa-nogamini bene ġabi-maġurimi tuġamaġinai. Barau na ġita tarikakara namona Paulo iaunega eviniato, benamo ġia na moġesi ilailanai etore-vinimito. ¹⁶ Ġia ġena fefa mabarari ai maki maniġa ekiraġiani. Dagara kotari ġena fefa nuġari ai tu gwaġiġi rakava, asi ribari tarimari ema ġeri veġabidadama asi gwaġiġi tarimari na ġevevaġa-riba-iaġi ġofaġofarini. Buka Veaġa nuġanai maki toretore mabarari moġesi ġeġofaġofa-iaġirini. Moġesi ġeveini nai, tauġeri ġeri maġuri ġevaġa-rakavarini.

¹⁷ Senaġi ġomi, au ġatagu namomi, tu varau ma ribami, maġeri dagarai lorimi boġono vetore, be taravatu asi ġekorana-iaġiani tarimari na asi beġene ġofa-dareremi, ġemi veġabidadama namori na boġo keto-firiġoni garina. ¹⁸ A ġita ġera Vereġauka e Vevaġa-maġuri Tarimana Iesu Keriso ġena namo e veuravini ġerai etoreani moġa boġono vaġa-tubua-ġoi, ema ġia boġono riba-ginikaua. Ġia marevana bisini vaġa-raġea toma bene iaġo vanagivanaġi! Amen.

IOANE ĜENA TORETORE GINIGUINENA

1 Ioane vaĝa-foforina guruĝari

Ioane na mai fefa giniguinena maiĝa tu dia ekalesia ta ĝena o ekalesia doĝorona ta ĝena etoreato. Asiĝi. Mai tu irau bese ekalesia doĝorori tari, ema Keriso ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi gabu mabarari ai ĝetanuni tarimari ĝeri. Ioane ĝena Vari Namona, e Ioane ĝena fefa toitoi, ema Apokalupo tu ĝia na etorerito. Ioane na mai fefa tu laĝani 85 ma 100 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu karoa 4:16; 5:13.

Ioane na mai fefa etoreato korana tu eurato, 1) ekalesia bene vaĝa-ribari, Barau ĝenana eiaĝomani ribana moĝonina eĝabiani tarimana tu Barau sevisevinai vanaĝivanagi etanuni; 2) tarikaka bene vaĝa-naĝiri, ĝia tata ĝeri veĝata Barau ĝesi, e tarikaka tari ĝesi, e tanobara tarimari ema dagarari ĝesi, ema vei-rakava tarimari ĝesi beĝene ĝita-ginikauri. Asi beĝene vekako mata-bubu; 3) Keriso ĝevetari-viniani tarimari ĝeri ĝofaĝofa veigari bene kiraĝi-foforiri.

Ioane na mai fefa tu maiĝesina eboioĝaiato:

1. Barau tu lamefa mamana kavana emamani - karoa 1-2
2. Barau tu veuravini - karoa 3-4
3. Barau tu maĝuri - karoa 5

Maĝuri guruĝana

1 Tovotovona na veĝata etanuto dagarana, ĝaseĝaĝiato, matama na ĝaĝitaiato, ĝenai ĝaboĝekauto, ema ĝiamama na ĝaĝabi-karaiato: Mai tu Maĝuri Guruĝana ĝavari-fiuani. ² Mo maĝuri efoforito, benamo ĝai na ĝaĝitaiato. Moĝa lorinai ĝemi ĝavari-fiuani ema maĝuri vanaĝivanagi ĝakira-varamini. Mo maĝuri tu Tamara ĝesi etanuto-ĝoi ema ĝai ĝemai ema fororito. ³ Ĝai na ĝaĝitaiato ema ĝaseĝaĝiato maĝurina ĝomi ĝemi ĝakiraĝi-foforiani, be ĝomi maki ĝai ĝesi bitana sebona uranai, korana ĝai tu Tamara ema ĝia Natuna Iesu Keriso ĝesi doĝoro sebona. ⁴ Mai guruĝa ĝatore-vinimini, korana ĝita nuĝara iaku na beĝene vonuvonu-raĝe ĝana.

Barau tu mama

⁵ Iesu ĝenana ĝaseĝaĝiato varina ĝemi ĝavari-fiuani tu maiĝa: Barau tu mama, mukuna kotuna ta maki ĝia ĝenai asi etanuni. ⁶ Bema ĝita mukuna maĝurinai roĝo tarakani nuĝanai bita kirani, ĝita tu Barau ĝesi tadoĝoro-sebonani, ĝita tu taĝofaĝofani ema guruĝa moĝonina asi takorana-iaĝiani. ⁷ Senaĝi bema mama nuĝanai bita rakani Barau kavana, ĝita tata tu doĝoro sebona tarimara, ema ĝia Natuna Iesu rarana na ĝita ĝera rakava mabarari beĝurigi-vaĝirini.

⁸ Bema ĝita bita kirani, ĝita tu asi ĝera vei-rakava, ĝita tu tauĝera taveĝofani, ema ĝita ĝerai guruĝa moĝonina tu asiĝina. ⁹ A bema ĝita ĝera vei-rakava bita kiraĝi-foforirini nai, ĝia tu ma ĝena vetuĝamaĝikau, ĝera veĝa rakavari mabarari betuĝamaĝi-fitoĝarini, ema ĝera veĝa ĝeĝevageĝevari beĝurigi-vaĝirini. ¹⁰ Bema ĝita bita kirani, nega sebona maki asi tavei-rakavato, Barau tu ĝofaĝofa baraunai bita vaĝa-iaĝoani, ema ĝia ĝena guruĝa tu ĝita nuĝarai asi etanuni.

2

Keriso ġita ġera vevaġa-kava tauna

¹ Natugu, mai guruġa atore-vinimini tu ġomi rakava asi boġono vej ġana. Senaġi bema tarima ta bevei-rakavani nai, ġita tu ma ġera vevaġa-kava tarimana Tamara ġesi etanuni, Iesu Keriso, vei-iobukaiobuka tarimana.

² Keriso na ġita ġera rakava voivaġiri ġauveina eveiato, dia ġita ġera rakava moġo, senaġi tarimarima mabarari ġeri rakava.

³ Bema ġita Barau ġena taravatu guruġari bita korana-iaġirini nai, monana bita ribani, ġita tu moġoni Barau taribaiato. ⁴ Bema ta bekirani, “Au tu Barau ribagu,” senaġi ġena taravatu guruġari asi bekorana-iaġirini, mo tarima tu ġofaġofa tarimana, guruġa moġonina ġia nuġanai asi etanuni.

⁵ Senaġi deikara na Barau ġena guruġa ekorana-iaġirini tu, Barau moġoni eura-viniani ma nuġana mabarana ġesi. Monana vau taribani, ġita tu ġia ġesi moġoni sebona. ⁶ Deikara ekirani, ġia tu Barau ġesi doġoro sebona etoni tarimana tu, Iesu Keriso etanuto-ġoi kavana bene tanu.

Taravatu variġuna

⁷ Ġatagu mabarami, mai taravatu atore-vinimini tu dia variġu, senaġi taravatu guinena, tovtovona na veġata ġoġabiato dagarana. Mai taravatu guinena tu ġoseġaġi-guineato taravatuna. ⁸ Senaġi mai taravatu atore-vinimini maki tu variġu; mo taravatu ġena moġoni tu Keriso ġenai ema ġomi ġemi ai maki eforirini, korana mukuna tu mai ekorini ema mama moġonina tu varau emamani.

⁹ Tarima ta ekirani, ġia tu mama nuġanai etanuni, senaġi tarikakana tu ebaru-viniani, ġia tu roġo mukuna nuġanai etanuni. ¹⁰ Tarikakana eura-viniani tarimana tu mama nuġanai etanuni. Ġia bevaġa-vedaġa-raġeani dagarana ta ġenai asi etanuni. ¹¹ Senaġi tarikakana ebaru-viniani tarimana tu mukuna nuġanai etanuni e erakani. Ġia asi ribana aiġana eiāġoni, korana mukuna na matana evei-bubuani.

¹² Natugu, au na atore-vinimini korana tu, ġomi ġemi rakava tu Barau na etuġamaġi-fitoġarito Keriso aranai.

¹³ Tamagu, atore-vinimini korana tu, tovtovona na veġata etanuto tarimana tu ġoribaiato.

Maraġa variġu, atore-vinimini korana tu, Satani ġovaġa-darereato.

¹⁴ Natugu, atore-vinimini korana tu, Tamara ġoribaiato.

Tamagu, atore-vinimini korana tu, tovtovona na veġata etanuto tarimana tu ġoribaiato.

Maraġa variġu, atore-vinimini, korana ġomi tu ma gwadami; Barau ġena guruġa ġomi nuġami ai etanuni, ema ġomi na Satani ġovaġa-darereato.

¹⁵ Tanobara asi boġono ura-vinia, ema tanobara dagarari maki asi boġono ura-viniri. Bema tarima ta tanobara eura-viniani nai, Barau ġena veuravini ġia nuġanai tu asi etanuni. ¹⁶ Korana tu tanobara veġari mabarari, taugani ġena ura rakavari, mata-ġaniġani, ema veiavi, tu dia Tamara Barau ġenana ġeiaġomani, senaġi tanobara ġenana ġeiaġomani. ¹⁷ Mai tanobara ema tarimarima na ġemata-ġaniġanirini dagarari mabarari tu beġe korini, senaġi Barau ġena ura eveiani tarimana tu betanu-vanaġi vanaġini.

Keriso evetari-viniani tarimana

¹⁸ Natugu, ġaro dokona tu maġa. Ġoseġaġito ilailanai Keriso evetari-viniani tarimana tu beiaġomani, maitoma maki Keriso ġevetari-viniani tarimari vovoka beġe iaġoma. Moġesi nai taribani, mai tu hora magona.

¹⁹ Moġeri tarimarima tu ġita ġesi tavegogoto-ġoi, senaġi ġia tu dia ġita ġera doġoro korikori. Moġa lorinai ġita ġeraga-kwanerato. Bema ġia moġoni ġita ġera doġoro korikori nai tu, ġita ġesi roġo tara tanu. Senaġi ġita ġerana ġeveġitato. Monana evaġa-foforiani, ġia mabarari tu dia ġita ġera doġoro.

²⁰ A ġomi na tu Iauka Veaġa ġoġabiato, Keriso na eborogimito, moġa lorinai ġomi mabarari guruġa moġonina tu ma ribami. ²¹ Au na atorevinimini tu dia guruġa moġonina asi ribami nai, senaġi guruġa moġonina tu ma ribami dainai, ema ribami maki, ġofaġofa tu guruġa moġonina ġenana asi eiagomani.

²² Ġofaġofa tarimana tu dei? Iesu tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), etoni tarimana. Mo tarima tu Keriso evetarininiani. Ġia tu Tamara e Natuna ekira-fitoġarini tarimana. ²³ Natuna ekira-fitoġaiani tarimana tu Tamana maki ġia ġenai tu asiġina. A deikara na Natuna eġabi-raġeani tarimana tu, Tamana maki eġabi-raġeani, ema Tamana maki ġia ġenai etanuni.

²⁴ Tovotovona na veġata ġoseġaġiato guruġana nuġami ai bene tanu. Bema nuġami ai betanuni tu, ġomi maki Natuna e Tamana nuġari ai boġo tanuni. ²⁵ Ema mai maġuri vanaġivanagi tu Keriso tauġena na ġita ġera ekiraġi-toreato dagarana.

²⁶ Maġeri guruġa ġomi atore-vinimini tu, ġomi ġeġofa-veġitami ġetoni tarimari akiraġi-foforirini. ²⁷ Senaġi ġomi na Iauka Veaġa ġoġabiato Keriso ġenana tu nuġami ai etanuni. Moġa lorinai inította vevaġa-riba tarimana ta ġomi bene vaġa-ribami ġana tu asi boġo ura-viniani. Korana mo Iauka Veaġa na dagara mabarari evaġa-ribamini, ema ġena guruġa tu moġoni, dia ġofaġofa. Moġa lorinai evaġa-ribamito ilailanai, Keriso nuġanai boġono tanu.

²⁸ Natugu, Keriso nuġanai boġono tanu. Be ġia beforinini ġaronai tu nuġara ma kokoreri ema asi beġene maiakara ġia ġoiranai ġena ġenoġoi ai. ²⁹ Bema ġomi ma ribami Keriso ġena veġa tu iobukaiobuka nai, boġo ribani, ġevei-iobuka iobukani tarimari mabarari tu Barau ġenana ġemaġurito.

3

Barau natuna

¹ Ġoġitaia, Tamara ġena veuravini tu asikeikeina ġita iatarai etoreato. Moġesi naima ġita ekiraġirani Barau natuna. Moġoni, ġita tu ġia natuna. Moġa lorinai tanobara na maki asi eribarani, korana Barau maki asi ġeribaiato. ² Ġatagu mabarami, maitoma ġita tu Barau natuna. Ġita kara ai bita iaġoni tu roġosi bene fofori. Senaġi ġita ribara, Keriso beforinini ġaronai, ġita tu ġia ilailanai bita iaġoni, korana ġia tu vetoġana korikorinai bita ġitaiani. ³ Tarimarima mabarari mai tuġamaġikau ġeġabiani tu, tauġeri ġevevaġa-iarevani, korana Keriso tu asi mirona e asi vetoukauna ta.

⁴ Rakava ġeveini tarimari mabarari tu Barau ġena taravatu ġekira-fitoġaiani, korana vei-rakava tu taravatu ġekira-fitoġaiani dagarana. ⁵ Senaġi ġomi tu ma ribami, Keriso efoforito korana tu, ġita ġera rakava bene ġabi-veġitari ġana. Ġia ġenai rakava ta tu asiġi. ⁶ Keriso nuġanai etanuni tarimana tu asi evei-rakava rovaġi-rovaġini. Rakava eveini tarimana na Keriso tu asi eġitaioato ema asi eribaiato maki.

⁷ Natugu, ta na asi bene ġofami. Veġa iobukaiobukari eveini tarimana tu vei-iobukaiobuka tarimana, vaġa-ilailana Keriso kavana vei-iobukaiobuka tarimana. ⁸ A vei-rakava eveini tarimana tu Diabolo ġena tarima, korana

Diabolo tu tovotovona na veġata roġo evei-rakava-iaġomani. Barau Natuna efororito korana tu, Diabolo ġena ġauvei benema vaġa-rakavaia ġana.

⁹ Barau ġenana emaġurito tarimana tu asi bevei-rakava rovaġi-rovaġini, korana Barau ġena maġuri tu ġia ġenai etanuni. Ġia tu vei-rakava asi ma bevei-ġenoġoini, korana Barau tu ġia Tamana. ¹⁰ Barau natuna ema Diabolo natuna vetoġari ġeri irau tu maġesi beġe fororini: Veġa iobukaiobukari asi eveini tarimana ema tarikakana asi eura-vinirini tarimana tu dia Barau natuna.

Boġono veura-vevini

¹¹ Tovotovona na veġata ġoseġaġiato guruġana tu maġesi: Ġita tata bitana veura-vevini. ¹² Ġita tu Kaino eveito kavana tu asi bitana vei. Ġia tu Satani ġena tarima. Tarina korikorina Abela evaġi-maseato. Karase nai Kaino na evaġiato? Korana ġia ġena veġa tu rakava, a tarina ġena veġa tu iobuka.

¹³ Tarikakagu mabarami, bema tanobara maġurinai ġetanuni tarimari na beiau-rakavamini nai, nuġami asi beġene farevaġi. ¹⁴ Ġita ribara, ġita tu mase ġenana maġuri ġenai tavanagito. Vetogana tu tarikakara tauravirinini. Tarikakana asi eura-viniani tarimana tu roġo mase nuġanai etanuni. ¹⁵ Deikara tarikakana eiau-rakava-viniani tarimana tu vevaġideba tarimana. Ġomi ribami, vevaġideba tarimana nuġanai tu maġuri vanagivanagġi asi etanuni. ¹⁶ Keriso na ġena maġuri etore-tariato, ġita bitana maġuri ġana. Monai veuravini anina bita ribaiani. Moġa lorinai ġita na maki tarikakara dairi ai ġera maġuri bitana tore-tariri neġi namo. ¹⁷ Bema tarima ta ma ġena farefare vovoka, benamo tarikakana ta beġitaiani ġena rabu ai, senaġi asi ma bevetuġa-ġwaiiani e asi bevaġa-kavaiani, kamara dabarai Barau ġena veuravini ġia nuġanai betanuni? ¹⁸ Natuġu, ġera veuravini tu dia guruġa koriri ai moġo bitana kiraġiri, senaġi veġai ema moġoni ai bitana vaġa-foria.

¹⁹ Monana vau bita ribani, ġita tu Barau ġena guruġa moġonina na beġori-kaurani, ema Barau ġoiranai nuġara beġe kokoreni. ²⁰ Bema ġita nuġara beġe kirani, ġita tu kerere, bitana riba, Barau tu barego, a ġita nuġara tu kei, ema Barau tu dagara mabarari ma ribana. ²¹ Ġatagu mabarami, bema ġita nuġara na asi beġe kiraġi-kerererani nai tu, ġita nuġara tu ma gwadara ġesi Barau ġoiranai bita ruġa-tarini. ²² Ema bita noġiani dagarari mabarari Barau na bevinirani, korana ġena taravatu guruġari takorana-iaġirini ema Barau vaġa-iaikuna veġari taveirini nai. ²³ Ġia ġena taravatu guruġana tu maġa: Ġia Natuna Iesu Keriso arana bitana vaġa-moġonia, ema ġita tata bitana veura-vevini, Keriso na taravatu guruġana evinirato ilailanai. ²⁴ Barau ġena taravatu guruġari ekorana-iaġirini tarimana tu Barau nuġanai etanuni, ema Barau maki ġia nuġanai etanuni. Barau na iauka Veġa evinirato, monana ġita taribani, ġia tu ġita nuġarai etanuni.

4

Iauka moġonina ema ġofaġofa iaukana

¹ Ġatagu mabarami, iauka mabarari asi boġono vaġa-moġoniri, senaġi iauka boġono ribari ġana boġono tovonagġi-guineri. Ġia tu Barau ġenana ġeiaġomato ba? Korana peroveta tarimari ġofaġofari ġutuma tanobarai ġerakao-rakaoni. ² Barau Iaukana tu mai vetoġai boġo ribaiani: Iauka mabarari beġe kirani, “Iesu Keriso tu tarimarimai eiaġoto,” ġia tu moġoni

Barau ġenana. ³ Ma iauka mabarari asi beġe kirani, Iesu Keriso tu tarimarimai eiaġoto, tu dia Barau ġenana. Ġia tu Iesu evetari-viniani iaukana. Goseġaġito, ġia tu beiaġomani, ema ġia tu varau maġa tanobarai.

⁴ Natugu, ġomi tu Barau ġenana, ema ġomi na peroveta tarimari ġofaġofari ġovaġa-darererito, korana ġomi nuġami ai etanuni Iaukana seġukana na tanobara iaukari ġeri seġuka evanaġirini. ⁵ Mo peroveta tarimari ġofaġofari tu tanobara ġena, moġesi naima ġeri guruġa tu tanobara ġena dabarai ġeguruġani, ema tanobara na maki ġia ġeseġaġi-vinirini. ⁶ Senaġi ġita tu Barau ġena. Be Barau ġena tarimarima na tu beġe seġaġi-vinirani, a Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari na tu asi beġe seġaġi-vinirani. Iauka moġonina e ġofaġofa iaukana tu mo vetoġai bita ġita-learini.

Barau tu veuravini

⁷ Ġatagu mabarami, ġita tata bitana veura-vevini, korana veuravini tu Barau ġenana eiaġomani. Eveura-vinini tarimana tu Barau ġenana emaġurito, ema ġia ma ribana Barau. ⁸ Asi ġena veuravini tarimana tu Barau asi ribana, korana Barau tu veuravini. ⁹ Barau ġena veuravini ġita ġerai tu maġesi evaġa-foforiato: Barau na Natuna ġora-ġereġa tanobara ġana etuġuato, ġia bakunai ġita bitana maġuri ġana. ¹⁰ Veuravini anina tu maġa: Dia ġita na Barau taura-viniato, senaġi ġia na ġita eura-vinirato, benamo Natuna etuġuato, ġena mase ġenana ġita ġera rakava benema voi-vaġiri ġana.

¹¹ Ġatagu mabarami, Barau na ġita tu moġesina eura-vinirato nai, ġita maki tata bitana veura-vevini. ¹² Tarima ta na Barau asi eġitaiao. Senaġi bema ġita tata taveura-vevinini nai tu, Barau tu ġita nuġarai etanuni ema ġena veuravini tu ebaregoni ġita nuġarai.

¹³ Ġita ma ribara ġita tu Barau nuġanai tatanuni, ema Barau maki ġita nuġarai etanuni, korana ġia Iaukana ġita evinirato. ¹⁴ Ġai na ġaġitaiao, ema tari maki ġakira-vararito, Tamara na tu Natuna etuġuato tanobara ġena vevaġa-maġuri tarimanai bene iaġo ġana. ¹⁵ Bema tarima ta bekirani, "Iesu tu Barau Natuna," ġia nuġanai tu Barau ema ġia maki Barau nuġanai etanuni. ¹⁶ Ema ġita maki ribara e tavaġa-moġoniani, Barau na ġita eura-vinirani.

Barau tu veuravini, ema veuravini ai etanuni tarimana tu Barau nuġanai etanuni, ema Barau maki ġia nuġanai etanuni. ¹⁷ Moġesi bita tanuni vau, Barau ġena veuravini bebaregoni ġita ġerai, benamo Kota baregona ġaronai ġita tu ma kokorera ġesi bita foforini. Korana ġita ġera maġuri mai tanobarai tu Keriso ġena maġuri ġesi ilaila. ¹⁸ Veuravini ai gari tu asi etanuni. Veuravini korikorina na gari elai-fitoġaiiani. Gari ai etanuni tarimana tu vei-rakava voina garina eveini. Bema tarima ta egarini, ġia tu veuravini korikori ai roġosi bene barego.

¹⁹ Ġita taveura-vinini, korana Barau na ġita euravini-guinerato. ²⁰ Bema tarima ta ekirani, "Au na Barau aura-viniani," senaġi tarikakana tu ebaruviniani, ġia tu ġofaġofa tarimana. Korana bema ġia tarikakana eġitaiani, senaġi asi eura-viniani, kamara dabarai asi eġitaiani Barauna beura-viniani. ²¹ Keriso na mai taravatu guruġana evinirato: Barau eura-viniani tarimana na tu tari-kakana maki bene ura-vinia.

¹ Deikara na evaġa-moġoniani Iesu tu moġoni Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), ġia tu Barau ġenana emaġurito. Ema Tamana eura-viniani tarimana na tu natuna maki eura-viniani. ² Barau taura-viniani ema ġena taravatu guruġari takorana-iaġirini nai tu, moġeri na ġita bita ribani, Barau natuna taura-vinirini. ³ Barau taura-viniani nai tu ġena taravatu guruġari takorana-iaġirini. Ġia ġena taravatu guruġari korana-iaġiri tu asi gwaġiġi. ⁴ Korana tu Barau natuna mabarari na tanobara ġevaġa-darereani. Ġita tu ġera veġabidadama na tanobara tavaġa-darereani. ⁵ Deikara na tanobara evaġa-darereani? Iesu evaġa-moġoniani ġia tu Barau Natuna etoni tarimana moġo.

Barau na ġia Natuna Iesu Keriso ekiraġi-foforiani

⁶ Iesu Keriso tu eiagomato nanu na ebabatisoato, ema rarana eriġoto satauro ai. Ġia tu dia nanu ġereġana na moġo eiagomato, senaġi nanu e rara ġerina. Iauka Veaġa na evaġa-foforiani mai tu moġoni, korana Iauka tu moġoni. ⁷ Dagara tu toitoi na ġevaġa-foforiani: ⁸ Iauka, nanu, ema rara. Ġia toitoi ġeri guruġa-fofori tu sebona.

⁹ Tarimarima ġeri vevaġa-moġoni guruġari tu taġabi-raġerini, senaġi Barau ġena vevarifju tu barego lelevaġi, korana moġa tu Barau ġena vevaġa-moġoni, Natuna evaġa-moġoniani guruġana. ¹⁰ Mo vevaġa-moġoni guruġana tu Barau Natuna ġevaġa-moġoniani tarimari nuġari ai ġetanuni. A Barau asi ġevaġa-moġoniani tarimari na Barau tu ġofaġofa barau nai ġevaġa-iaġoani, korana Barau na Natuna evari-fiuato guruġana asi ġevaġa-moġoniani. ¹¹ Guruġa moġonina tu maiġa: Barau na maġuri vanaġivanāġi varau evinirato, ema mo maġuri vanaġivanāġi tu ġia Natuna nuġana. ¹² Barau Natuna eġabi-raġeato tarimana na maġuri eġabiato. A Barau Natuna asi eġabi-raġeato tarimana na maġuri asi eġabiato.

Maġuri vanaġivanāġi

¹³ Maiġeri guruġa tu ġomi, Barau Natuna arana ġovaġa-moġoniani tarimami, atore-vinimini, korana tu boġono riba, ġomi tu varau maġuri vanaġivanāġi ġoġabiato. ¹⁴ Ġita nuġara tu maigesi vau ma kokoreri ġesi Barau ġoirana bita ruġani, mai tu bema dagara ta ġia ġena ura ilailana bita noġiani nai tu beseġaġirani. ¹⁵ Ġita ribara, ġia na ġera noġinoġi mabarari eseġaġirini. Ema ġita maki ribara, bita noġini dagarari tu bita ġabini ġia ġenana.

¹⁶ Bema tarima ta tarikakana eġitaiani vei-rakava eveiani, senaġi mo rakava na asi bevaġa-maseani, tu bene ġauġau ġia ġena, be Barau na maġuri bene vinia. Moġa tu evei-rakavani, senaġi mo vei-rakava na asi bevaġa-maseani tarimana akiraġiani. Vei-rakavana ta tu mase evaġa-ġoraiani. Moġa tu asi bene ġauġau-iaġia atoni. ¹⁷ Veġa ġeġeva-ġeġeva mabarari tu vei-rakava, senaġi vei-rakava tari tu mase asi ġevaġa-ġorari.

¹⁸ Ġita ribara, Barau ġenana ġemaġurito tarimari tu asi ġevei-rakava rovaġi-rovaġini, korana Barau Natuna na enariġau-ġitakaurini, ema Diabolo na asi eġabi-kararini. ¹⁹ Ġita ribara, ġita tu Barau natuna, ema tanobara mabarana tu Diabolo na eġori-kauani.

²⁰ Ġita ma ribara maki, Barau Natuna tu eiagomato, ġia na tuġamaġi-faka evinirato, Barau moġoni bitana ribaia ġana. Ġita tu Barau moġonina nuġana tatanuni, korana ġia Natuna Iesu Keriso nuġana tatanuni. Iesu Keriso tu Barau moġonina ema ġia tu maġuri vanaġivanāġi.

²¹ Natugu, barau ġofaġofari ġerina boġono veġita.

IOANE ĜENA TORETORE VAĜA-RUARUANA

2 Ioane vaĝa-foforina guruĝari

Ioane na mai fefa tu Barau na eĝabi-*virigiato* ekalesia vavinena ma natuna ĝeri etoreato, moĝa tu betaĝu rubu ta ma ekalesiari ekiraĝirini.

Mai fefa tu laĝani 85 ma 100 fakari nuĝanai ta Ioane na etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuĝanai siri baregori tu siri 9 beiaĝo 11.

Ioane na mai fefa etoreato ĝena ura tu, 1) mo ekalesia Keriso ĝena vevaĝa-ribai beĝene ruĝatari-gigitari ema vanaĝivanagi moĝeri vevaĝa-riba guruĝari loriri ai beĝene raka; 2) ĝofaĝofa tarimari, dia Keriso Iaukana na eĝori-iaĝomarini tarimari, beĝene ĝitari, beĝe ĝofa-darererini garina; 3) mo ĝofaĝofa tarimari ĝeiaĝomani nai tu, asiĝina ĝinavaĝi beĝene ĝabi-raĝeri etorito.

Ioane na mai fefa tu maĝesi eboioĝaiato:

1. Vevaĝa-riba moĝonina lorina na moĝo ema veuravini ai beĝene raka - siri 1-6

2. Veĝa kerereri asi beĝene veiri - siri 7-13

¹ Au, ekalesia ĝorikauna taugu, na mai fefa Barau na eĝabi-*virigimito* vavinemu ma natumu ĝesi atore-vinimini. Ĝomi tu nuĝagu mabarana ĝesi aura-vinimini, dia au na moĝo aura-vinimini, senaĝi guruĝa moĝonina ĝeribaĝiato tarimari mabarari na maki ĝomi ĝeura-vinimini. ² Korana guruĝa moĝonina ĝita nuĝarai etanuni ema ĝita ĝesi betanu-vanaĝi vanaĝini.

³ Tamara Barau ema Iesu Keriso, Tamara Natuna, ĝerina varevare-bara, vevetuĝaĝwa, ema maino ĝemi ai bene tanu, moĝoni ai e veuravini ai.

Guruĝa moĝonina ema veuravini

⁴ Au tu averere-baregoni, korana ĝoi natumu tari adoĝaririto guruĝa moĝoninai ĝetanuni nai, ĝita Tamara na ekirarato ilailanai. ⁵ Vavine, maitoma ĝoi anoĝimuni tu, ĝita tata bisini veura-vevini. Dia taravatu variguna atore-vinimuni, senaĝi mo tu tovotovona na veĝata taĝabiato dagarana. ⁶ Veuravini tu maĝesi: Barau ĝena taravatu guruĝari ilailari ai bitana raka. Tovotovona na veĝata ĝoseĝaĝiato kavana, ĝia ĝena taravatu guruĝana tu veuravini ai boĝono raka.

⁷ Ĝofaĝofa tarimari tu ĝutuma tanobarai ĝerakao-rakaoni. Iesu Keriso tu tarimarimai eiaĝoto tu asi ĝevaĝa-moĝoniani e asi ĝekiraĝiani. Moĝesi tarimari tu ĝofaĝofa tarimari, ema Keriso ĝevetari-viniani tarimari. ⁸ Moĝesina nai, lorimi boĝono vetore, ĝemi vekwaraĝi ai kara ĝoĝoitaĝorito dagarari ĝomi ĝemina beĝe veĝitani garina. Namona tu ĝomi voimi mabarana boĝono ĝabi-ĝosiri. ⁹ Deikara na Keriso ĝena vevaĝa-riba guruĝari beragakwanerini, vevaĝa-riba tari beĝabi-raĝerini tarimana, ĝia ĝenai Barau asi etanuni. A deikara Keriso ĝena vevaĝa-riba guruĝari bekorana-iaĝirini tarimana tu, Tamana e Natuna tauri ruarua eĝabirito. ¹⁰ Bema tarima ta beiaĝosini, vevaĝa-riba guruĝari irauri bekiraĝirini tu, asi boĝono ĝabi-raĝea ĝemi numai, ema asi boĝono vaĝa-namoa maki. ¹¹ Korana tu bevaĝa-namooni tarimana tu mo tarima ĝena vei-rakava begabiani, benamo ĝia maki vei-rakava tarimanai beiaĝoni.

Guruĝa magona

¹² Au aurani guruḡa ḡutuma bara tore-vinimi, senaḡi asi aurani fefai bana toreri. Ġegu ura tu bana iaḡosi ema ḡomi ḡesi bitana guruḡa-guruḡa, be ḡera verere bene barego-lelevaḡi.

¹³ Ġoi tarikakamu vavinena, Barau na eḡabi-toreato vavinena, ḡia natuna na ḡeri vevaḡa-namo ḡetuḡuani ḡoi ḡemu.

IOANE ĜENA TORETORE VAĜA-TOITAINA

3 Ioane vaĝa-foforina guruĝari

Ioane na mai feŝa vaĝa-toitoina tu ekalesia gwagiĝina ta arana Gaius ĝena etoreato.

Mai feŝa tu laĝani 85 ma 100 fakari nuĝanai ta Ioane na etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Siri baregona tu siri 5.

Ioane na mai feŝa etoreato ĝena ura tu, 1) Gaius bene launaĝia, mo tarikaka tari eĝabi-raĝerito moĝeri dairi ai; 2) Gaius bene vaĝa-ribaia, mo seĝafore tarimana arana Diotrefe tu Ioane tauĝena beiaĝoni vauro bea kira-feifeiani etato; 3) Demetrio ĝena veĝa namori bene ĝitari etato.

Ioane na mai feŝa tu maĝesi eboioĝaiato:

1. Gaius evaĝa-naĝiato - siri 1-8
2. Diotrefe ekira-rakavaĝiato - siri 9-11
3. Demetrio evaĝa-raĝeato - siri 12-14

¹ Au, ekalesia ĝorikauna taugu, na ĝatagu namona Gaius atore-vinimuni. Ĝoi aura-vinimuni ma nuĝagu mabarana ĝesi.

² Ĝatagu namomu, Barau anoĝiani dagara mabarari oveirini tu namo beĝene vaĝa-ĝorari ĝana, ema ĝoi maki asi bono keve-misimisi, korana au ribagu ĝoi iaukamu tu namo, be namo e iaku ai moĝo bono tanu. ³ Tarikakara tari ĝeiaĝomato, benamo kamasi ĝoi guruĝa moĝonina okorana-iaĝiani e ĝemu vetuĝamaĝikau ĝema-varifuato. Moĝeri aseĝaĝirito nai, au tu aiaku-rakavato. ⁴ Aseĝaĝini, au natugu guruĝa moĝonina ĝekorana-iaĝiani nai, ĝegu iaku e verere ĝebarego-rakavani. Dagara tari iakuri oveini maki evanaĝirini.

Gaius ĝena ĝauvei ĝevaĝa-raĝeato

⁵ Ĝatagu namomu, ĝoi tu ma ĝemu vetuĝamaĝikau mani ĝauvei oveiani nai, korana tarikakara tari ĝeri iaĝoiaĝo ai oĝabi-raĝerini, enabe asi ribamu tarimari. ⁶ Ĝia na mai ekalesia ĝoirari ai ĝoi ĝemu veuravini ĝema-kiraĝi-foforirito. Mani ĝemu veĝa ma bono vaĝa-kavari, be ĝeri iaĝoiaĝo beĝene iaĝo-vinia Barau ĝena ura dabarana ilailanai. ⁷ Korana tu Keriso arana dainai ĝeraka-rosito, ema ĝeri iaĝoiaĝo ai tu asi ekalesia tarimari ĝerina kara ta asi ĝeĝabi-raĝeato. ⁸ Ĝita na tu moĝesi tarimari bitana vaĝa-kavari, korana moĝesina tu guruĝa moĝonina varifuana uranai bita ĝauvei-vegogoni.

Diotrefe ĝena veĝa tu rakava

⁹ Feŝa kubina ta ekalesia doĝorona atore-viniato, senaĝi Diotrefe bene veĝorikau etoni tarimana na au na kara akiraĝirini tu asi eĝabi-raĝerini. ¹⁰ Moĝa lorinai au baiaĝosini tu, ĝia na kara eveirini veĝari mabarari basi kiraĝi-foforirini, guruĝa rakavari ĝai ĝemai ekiraĝirini guruĝari ema eĝofaĝofani guruĝari! Dia moĝeri veĝa moĝo, senaĝi tarikakara tari ĝema-varivarini maki asi eurani bene ĝabi-raĝeri. Mo varivari bene ĝabi-raĝeri etoni ekalesiari maki ekourini ema ekalesia na etore-veĝitarini.

Demetrio ĝena veĝa tu namo

¹¹ Ġatagu namomu, rakava veġari asi bono tovotovori, senaġi veġa namori moġo. Veġa namori eveini tarimana tu Barau ġena tarima, a veġa rakavari eveini tarimana tu Barau asi eġitaiato.

¹² Tarimarima mabarari ġekirani, Demetrio tu tarima namona ġetoni; Barau ġena guruġa moġonina na maki evaġa-foforiani tu tarima namona. Ġai na maki ġia tu moġesi ġakiraġiani, ema ġoi tu ma ribamu, ġai ġema guruġa tu moġoni.

Dokona guruġari

¹³ Au aurani guruġa ġutuma bara tore-vinimi, senaġi asi aurani fefai bana toreri. ¹⁴ Au ġegu tuġamaġi tu bana iaġosi, be taura ruarua tana tanu-veġoira vau tana guruġa-guruġa.

¹⁵ Maino ġemu ai bene tanu. Ġatara maiġeri na ġevaġa-namomuni. Ġatara maninai tata ġegu vevaġa-namo bono viniri.

IUDAS (O IUD) ĜENA TORETORE

Iudas (o Iud) vaĝa-foforina guruĝari

Mai fefa tu Iudas (o Iud), Iesu tarina, na etoreato. Mai fefa tu ekalesia mabarari ĝeri.

Iudas na mai fefa tu laĝani 65 ma 70 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Siri baregona tu siri 3.

Iudas na mai fefai ekalesia mabarari ekirarito, 1) ĝeri veĝabidadamai beĝene ruĝa-gwaĝigi; 2) beĝene venari, apostolo ĝofaĝofari na beĝe ĝofa-veĝonurini garina; 3) Barau ĝena vevaĝa-riba guruĝari beĝene korana-iaĝiri. Iudas na mai fefa tu maĝesina eboioĝaiato:

1. Veĝabidadama na ĝeveĝitani tarimari ĝeri veĝa - siri 1-16
2. Veĝabidadama beĝene ĝabi-gwaĝigia - siri 17-23

¹ Au Iudas, Iesu Vereĝauka ĝena vetuĝunaĝi tarimagu, ema Iakobo (o James) tarina, ĝeguna mai fefa eiaĝosini. Gomi Barau na ekeamito tarimami, Tamara Barau na eura-vinimini ema Iesu Keriso na eĝita-ĝaumini tarimami, atore-vinimini.

² Vevetuĝaĝwa, maino, ema veura-vini na boĝono vonuvonu-raĝe.

Vevaĝa-riba tarimari ĝofaĝofari

³ Ĝatagu mabarami, ĝegu ura baregona ĝera vevaĝa-maĝuri dabarana guruĝana bana tore-vinimi atato, senaĝi au na aĝitaiato, namona tu ĝegu fefai bana launaĝimi, Barau ĝena vevaĝa tarimari evinirito veĝabi-dadamana bogono ĝabi-gigitaria. ⁴ Korana tarima kotari, Barau asi ĝekorana-iaĝiani tarimari, tu vekure-toĝai ĝomi fakami ai ĝerakatoĝa-ĝairito. Maniĝeri tarima na tu ĝita ĝera Barau ĝena varevare-bara ĝeĝabiani, ĝia ĝeri veĝa rakavari beĝene veiri ĝana dabaranai ĝevaĝa-iaĝoani, ema Iesu Keriso ĝera Vereĝauka e Vere Baregona sebona kwariĝutu moĝo ĝekira-fitoĝaiani. Barau na kai-veĝata ĝena bukai etore-vanaĝiato, ĝeri rakava voiri beĝe doĝaririni.

⁵ Gomi Buka Vevaĝa variri mabarari ĝoriba-guinerito, senaĝi aurani ma navaĝa-riba ĝenoĝoimi, Vereĝauka na Isaraela tarimari tu aiĝesina evaĝa-maĝuririto Aigupito tanona na, senaĝi murinai asi ĝevaĝa-moĝoniato tarimari tu ma evaĝi-maserito. ⁶ Aneru tari maki ĝotuĝamaĝiri, ĝeri dagi korikori asi ĝeĝabi-gwaĝiĝirito, ema ĝeri tanu gabuna ĝeraga-kwaneato. Moĝa lorinai Barau na mukuna gabunai etorerito, tanu-vanaĝivanaĝi seiniri na ebaru-taririto, ĝena Kota baregona ĝarona ĝana. ⁷ Sodoma e Gomora, ema seviri ai taoniri asi bogono tuĝarekwari. Moĝeri tarima ĝeri veĝa maki aneru ĝeveito veĝari kavana ĝeveirito, ĝemata-boraĝato e veĝa boraĝari ĝeveito, benamo tanu-vanaĝivanaĝi karavana na eĝararito, mo tu ĝita ĝera ĝitaĝita ĝana.

⁸ Moĝesi veĝa ilailanai, mo nuvi tarimari na maki tauĝeri tauĝaniri moĝesi ĝevaĝa-rakavarini; Barau ĝena maoro ĝekira-fitoĝaiani, ema iauka baregori ĝevei-veĝare veĝarerini. ⁹ A Maikolo, aneru mabarari ĝeri vere ta, Diabolo ĝesi ĝevevaneto, Mose tauĝanina dei na bene ĝabia ĝaramanai nai, Maikolo na Diabolo guruĝa rakavari na asi evaneato, senaĝi ekiraiato, "Vereĝauka na bene kira-feimu!" etato. ¹⁰ Senaĝi moĝeri tarima tu asi ĝetuĝamaĝi-maĝatarini dagarari ĝevei-veĝare veĝarerini; ema ĝeri

vemamiraġi ai ġeribarini dagarari bai kavari, moġeri dagara na ġia ġevaġa-rakavarini. ¹¹ Vetuġari kika! Ġia tu Kaino ġena veġa beġe ġabia. Balam ekerereto kavana fafare boruri ragari beġe vei. Kora eseġa-foreto e tauġena evevaġa-rakavato kavana ġia maki beġe seġafore e tauġeri beġe vevaġa-rakava.

¹² Moġeri tarima ġomi ġemi ġanivegogo ġoveirini nai, ġia tu miro noġa ġomi fakami ai. Ġia tauġeri moġo ġevetuġamaġikauni. Ġia tu magube asi ġurari, iavara na eġwa-rakaorakao-kavarini kavana. Ema ġau korukoru meramerai maki asi ġwaġwana kavana, ma ġokaġokari ġelau-raġerini, ġemase-vaġa-ruaruani. ¹³ Ġia tu davara ureureri na kaburo-buro ġefoforini noġa, ġeri maiaka veġari ġefoforini. Ġia tu ġeri dabara ġeraga-kwanerito visiguri kavana, Barau na mukuna furufuru gabuna ġeri etoreato etanu-vanaġi vanaġini.

¹⁴ Adamu besena vaġa-imaima ruaruana (7), Enoka, ġia na moġeri tarima eperoveta-iaġirito, ekirato, “Ġoboġe, Vereġauka tu mai eiaġomani ma ġena aneru veaġari asi gadaragadara ġesi, ¹⁵ tarimarima mabarari vevaġa-maoro bene viniri ġana. Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari ġeri rakava nuġanai Barau asi ġekorana-iaġiani veġari ġeveirini, ema vei-rakava tarimari, Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari, na Barau guruġa rakavari ġeviniato, mabarari ġeri vei-rakava voina bene kiraġiri ġana.” ¹⁶ Moġeri tarima tu mugumugu e veroritore moġo ribari. Ġia tu ġeri ura rakavari ġeiaġo-vinirini, tauġeri ġevevaġa-raġeni ema tarima tari ġevaġa-namo ġofa-kaurini ġia tauġeri namo beġene doġari uranai.

Velaunaġi guruġari

¹⁷ Senaġi ġomi, ġatagu mabarami, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena apostolo na ġevaġa-guruġamito guruġari boġono tuġamaġi-taġori. ¹⁸ Ġevaġa-guruġamito, ġekirato, “Ġaro dokori ai vei-veġareveġare tarimari beġe foforini, Barau muriri ai beġe toreani, benamo ġeri ura rakavari beġe iaġo-vinirini.” ¹⁹ Moġeri tarimarima na ġomi fakami ai vetavi-kirakira ġevaġa-ġoraiani. Ġia tu ġeri ura rakavari na ġequine-iaġirini. Iauka Veaġa ġia ġeri ai maki asiġi.

²⁰ Senaġi ġomi, ġatagu mabarami, ġemi veġabidadama veaġana boġono ġabi-gigitaria, ma iatanai ġemi maġuri boġono tore-varaġea. Iauka Veaġa seġukanai boġono ġauġau. ²¹ Barau ġena veuravini nuġanai boġono tanu ema ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena vevetuġaġwa boġono naria, korana ġena vevetuġaġwai maġuri vanaġivanaġi bevinimini. ²² Ġetuġamaġi-iauvoiavvoni tarimari boġono vetuġaġwari. ²³ Tarima kotari karava nuġana na boġono inu-vaġiri, boġono vaġa-maġuriri. Ma kotari boġono vetuġari, senaġi ma garimi ġesi, ġeri miro na beġe vaġa-rakavamini garina.

Barau vaġa-raġena ġuriġurina

²⁴ Barau na benarimini riba, benamo asi boġo ketoni, ema ġia ġena mareva baregonai bea toremeni asi vetoukaumi e ma iakumi ġesi. ²⁵ Ġita ġera Barau sebona, ġera Vereġauka Iesu Keriso bakunai evaġa-maġurirani Barauna, bitana vaġa-raġea. Ġia tu iaru-korokoro ma marevana baregona, kokore e seġuka mabarana tu ġia ġena, toma bene iaġo vanaġivanaġi! Amen.

APOKALUPO

Apokalupo vaĝa-foforina guruĝari

Apokalipsis (o Apokalupo) Grik garo ai anina ta tu “vevaĝa-fofori”. Mai buka tu Ioane na etoreato ekalesia doĝorori imaima ruarua (7) ema Iesu ĝevaĝa-moĝoniani tarimari tanobara mabaranoi ĝetanuni tarimari ĝeri.

Ioane na mai Apokalupo bukana tu motumotu tai arana Patmos ai ediburato-ĝoi nuĝanai etoreato. Mai buka tu laĝani 90 ema 96 fakari nuĝanai ta etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Siri baregori mai Apokalupo bukana nuĝanai tu karoa 1:19; 21:5.

Iesu na Ioane ekiraiato, mai buka etoreato korana tu, Iesu ĝena ura kara ĝoirai dori ĝeĝorani dagarari tarimarima na beĝene ribari. Mai buka Ioane na etoreato korana tari tu, 1) Keriso Iesu Vereĝauka ĝena ĝauvei iraurauri tata bene vaĝa-foforiri ĝana uranai; 2) Asia Keina (o Minor) ai ekalesia doĝorori imaima ruarua (7) moĝeri bene kirari, e bene launaĝiri, ema ĝevei-rakavato-ĝoi nai bene kira-feifeiri ĝana; 3) Genese ai vevaĝa-maĝuri boioĝana Barau na ekiraĝiato moĝa dokona bemoĝonini e bevettore-korikorini bene vaĝa-fofori ginikaua ĝana.

Ioane na mai Apokalupo bukana tu maĝesi eboioĝaiato:

1. Keriso Barau na mareva baregona eviniato varina - karoa 1
2. Keriso vetuĝunaĝi ĝauveiri maitoma eveirini - karoa 2-3
3. Keriso ĝena kokore varina - karoa 4-22

Ioane ĝena mata-vanaĝi guruĝari

¹ Mai toretore maĝa tu Iesu Keriso ĝenai Barau na kara evaĝa-foforiato guruĝana. Barau na eviniato, korana tu eurato, Iesu na ĝena vetuĝunaĝi tarimari dori moĝo ĝeĝorani dagarari bene vaĝa-ribari ĝana. Keriso na aneru etuĝuato, ĝena vetuĝunaĝi tarimana Ioane evaĝa-ribaiato. ² Ioane na Barau ĝena guruĝa ema Iesu Keriso ĝena vevarifu eĝitarito dagarari mabarari evari-fiurito. ³ Mai peroveta guruĝari beiaiviani tarimana tu beverereni, ema mai peroveta guruĝari, Ioane na etorerito maĝeri, beĝe seĝaĝirini ema beĝe korana-iaĝirini tarimari maki beĝe verereni. Korana mai dagara mabarari beĝe ĝorani ĝarona tu varau beraĝasi-rakava.

Ioane ĝena vevaĝa-namo guruĝana ekalesia doĝorori imaima ruarua (7) ĝeri

⁴ Au Ioane, Asia tanobaranai ekalesia doĝoromi imaima ruarua (7) atorevinimini: Varevare-bara e maino tu ĝomi ĝemi ai bene tanu. Mo varevare-bara e maino tu etanuni, etanuto, ema ma beiaĝomani Barauna ĝenana eiaĝomani, ema iauka imaima ruarua (7) Barau ĝena terona ĝoiranai ĝeruĝani ĝerina eiaĝomani, ⁵ ema Iesu Keriso ĝenana eiaĝomani. Ĝia tu Barau ĝena guruĝa evaĝa-moĝoniani ema evaĝa-foforiani ma vetuĝamaĝikauna ĝesi. Ĝia tu mero guinena mase na evariĝisi-ĝenoĝoito, ema ĝia tu tanobara vereri mabarari ĝeri Vere.

Ĝia na eura-vinirani e ĝera rakava rarana na eĝurigi-fitoĝarito, ⁶ benamo Barau ĝena Basileia doĝorona tarimarai evaĝa-iaĝorato, ema Rubu Veaĝa vereri ai evaĝa-iaĝorato, ĝia Tamana e ĝena Barau vetuĝunaĝina bitana iaĝo-vini ĝana. Ĝia ĝenai mareva baregona e seĝuka bene tanu vanagivanagji! Amen.

⁷ Ġoġitaia, ġia tu magube nuġana na eiaġomani, mata mabarari na beġe ġitaiani, ġegwanuato tarimari na maki. Ema tanobara tarimari mabarari ġia koranai beġe taġi-rakavani. Mo tu moġoni. Amen.

⁸ Vereġauka Barau ekirani, “Au tu Alefa ema Omega, (ginigwinena ema dokona), atanuni, atanuto, e ma baiaġomani, Iaru-korokoro Barauna.”

Keriso Ioane ġenai efoforito

⁹ Au Ioane, ġomi tarikakami ema Vereġauka ġena ġauvei tavei-vegogoani tarimagu. Au tu ġomi ġesi Iesu ġena maġuri nuġanai tamidigu-midigu sebonani, e Barau ġena Basileia nuġanai tatanu-sebonani, ema meto nuġari ai tavevaġa-gwaġiġini e taruġa-gwaġiġini. Au Barau ġena guruġa aġobata-iaġiani ema Iesu varina guruġari avaġa-moġonirini e akiraġi-foforirini ġaramanai tu, Patmos motumotunai ġea tore-raga-kwaneguto. ¹⁰ Vereġauka ġena ġaro ai Barau Iaukana na eboroġiguto, benamo murigu ai garo baregona ta noġa moġo dudu guruna kavana aseġaġiato. ¹¹ Mo garo tu maġesina ekirato: “Kara boġitarini dagarari bukai bono tore-vanaġiri, benamo mai ekalesia doġorori imaima ruarua (7) maġeri ġeri bono tuġu-iaġori: Efeso, Smena, Pegamo, Taiatira, Sadis, Filadelfia ema Laodikea ġeri.”

¹² Aruġa-kureto, deikara na au evaġa-guruġaguto naġitaia ġana, benamo au na golo na lamefa torekauri ġeveirito dagarari imaima ruarua (7) aġitarito. ¹³ Mo lamefa torekauri dagarari vekaravari ai tu tarima ta noġa moġo Tarimarima Natuna kavana, ġena dabuġa tu mauka kenene evariġoto mo kwakuna fanafanana, ema kobana tu golo beletana na etore-ġeġeraġiato. ¹⁴ Ġia debana ema ġuina tu kurokuro vulu kavana, snou noġa kuro-ġaroġaro, ema matana tu karava moreri noġa moġo ekimore-kimoreato-ġoi. ¹⁵ Ġia kwakuna fanafanana tu auri boraborari karava na ġegaburini, benamo ġevei-ginikaurini nai ġeveġia-veġiani kavana. Ma garona tu ġaruka vovoka ġeġaru-gwadani gururi kavana. ¹⁶ Ġia ġimana aroribanai tu visiġu imaima ruarua (7) eġabirito, ma bokana na tu vetari baġana matana reketa-reketa raga-rakava-rakava eraka-rosito. Ġia ġoirana ġitaġitana tu ġaroġota kirikiri, ġaro etorani mamana kavana.

¹⁷ Au na aġitaiato nai, kwakuna koranai aketo-tarito mase tarimana ta noġa moġo. Benamo ġia ġimana aroribana au iatagu ai etore-kauato, bena ekirato, “Asi nogari! Au tu ginigwinena ema dokona. ¹⁸ Au tu maġuri atanuni. Amaseto, senaġi toma au tu maġuri batanu-vanaġi vanaġini. Ema Mase e mase tarimari iaukari ġetanuni Ġabuna (o Hades) kina tu au ġegu ai. ¹⁹ Moġesina naima mai oġitarini dagarari mabarari bono tore-vanaġiri, mai tu inította ġetanuni dagarari ema goirai vauro beġe ġorani dagarari. ²⁰ Mai visiġu imaima ruarua (7) au ġimaġu aroribanai boġitari ema lamefa torekauri dagarari golo na ġeveirito imaima ruarua (7) anina vekuretoġana tu maġa: Visiġu 7 tu ekalesia doġorori 7 ġeri aneru. Ma golo na lamefa torekauri ġeveirito dagarari 7 tu ekalesia doġorori 7.”

2

Vevaġa-riba guruġana Efeso ai ekalesia doġorona ġena

1 “Efeso ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maġesi bono tore-vinia:

Ġimana aroribanai visiġu imaima ruarua (7) eġabi-taġorini ema golo na lamefa torekauri ġeveirito dagarari 7 vekaravari na erakaoni tarimana ġena guruġa tu maġeri. ² Ġoi ġemu veġa namori, ġemu ġauvei nuġanai ġemu vekwaraġi ema ġemu vevaġa-gwaġiġi tu au ma ribagu. Ema au ribagu,

tarima rakavari ƒoi na asi boƒabi-raƒerini, ema asi apostolo tarimari, senaƒi tauƒeri moƒo apostolo tarimari ai ƒevevaƒa-iaƒoni tarimari, maki ƒoi na otovo-naƒirito, benamo oribarito ƒia tu ƒofaƒofa tarimari. ³ Au aragu ƒaramana! meto oƒoitagoto, senaƒi ovevaƒa-gwaƒiƒito ema okokoreto, asi kota maki oruƒa-moirato.

⁴ Senaƒi mai dagara sebona moƒo ƒemu ai asi aura-viniani: Tovotovonai ƒemu veuravini baregona au ƒegu ai otoreato-ƒoi, moƒa tu oiaƒuiato. ⁵ Bono tuƒamaƒi-ƒenogoi, ƒoi tu kamasi oƒabi-raƒeguto, ma boketo tu ainai mani boa raƒasi! ƒemu rakava ƒenana bono vetuƒamaƒi-kure, be tovotovonai oveirito-ƒoi veiƒari ma bono veiri. Bema asi bovetuƒamaƒi-kureni ma asi boraka-kureni nai, au tu baiaƒosini, benamo ƒemu lamefa vaƒa-ruƒakauna dagarana ƒabuna na basi ƒabi-veƒitaiani. ⁶ Senaƒi ƒoi ƒemu namo tu Nikolaita tarimari ƒeri veiƒa rakavari asi oura-vinirini. Moƒeri veiƒa tu au na maki asi aura-vinirini.

⁷ Ma seƒana tarimana na Iauka Veaƒa na ekalesia doƒorori kara ekiravara-vinirini guruƒari tu bene seƒaƒiri. Bekokoreni tarimana tu au na maoro baviniani, ƒia maƒuri ƒauna, Barau ƒena paradaiso ai etubuni dagarana, ƒwaƒwana beƒaniani.”

Vevaƒa-riba guruƒana Smena ai ekalesia doƒorona ƒena

⁸ Smena ai ekalesia doƒorona ƒeri aneru tu maiƒesina bono tore-vinia:

“Giniguinena ema dokona, e emaseto benamo ma emaƒuri-ƒenoƒoito tarimana ƒena guruƒa tu maiƒeri: ⁹ ƒoi meto ema midigumidigu oƒoitagoni au ma ribagu, ema asi ƒemu asi ƒamu maki au ma ribagu. Senaƒi moƒoni veƒata ƒoi tu farefare vovoka tarimamu! Mani tauƒeri moƒo ƒevetiraƒini Iuda tarimari ƒetoni tarimari na ƒoi iatamu ai guruƒa rakavari ƒekiraƒirini guruƒari tu au ma ribagu. ƒia tu dia Iuda tarimari korikori, a ƒia tu Satani ƒena doƒoro tarimari. ¹⁰ ƒoirai midigumidigu tari dori oƒoitagorini, senaƒi mo midigumidigu gariri asi bono vei. Bono ƒitaia, ƒomi kotari tu Diabolo na betovo-naƒimini, be diburai betoremimi, benamo monai ƒaro ƒabanana (10) boƒo midigu-midiguni. Monai maki enabe bomaseni, senaƒi ƒemu vetuƒa-maƒikau au ƒegu ai tu bene tanu. Moƒesina boveini nai tu, maƒuri koronana bavinimuni.

¹¹ Ma seƒana tarimana na Iauka Veaƒa na ekalesia doƒorori kara ekiravara-vinirini guruƒari bene seƒaƒiri. Bekokoreni tarimana tu mase vaƒa-ruaruana na asi bevaƒa-rakavaiani.”

Vevaƒa-riba guruƒana Pegamo ai ekalesia doƒorona ƒena

¹² “Pegamo ai ekalesia doƒorona ƒeri aneru tu maiƒesina bono tore-vinia:

ƒena vetari baƒana matana reketa-reketa ma ragari tarimana ƒena guruƒa tu maiƒeri: ¹³ Au ribagu ƒoi ainai otanuni. ƒoi tu Satani ƒena vere seana evaƒa-ruƒa-tariato vanuƒanai otanuni. Senaƒina ƒoi na au aragu tu ma moƒonimu ƒesi okorana-iaƒiani, ƒemu veƒabidadama au ƒegu ai maki asi veƒata oraga-kwaneato. Antipas ƒomi ƒemi vanuƒa baregona nuƒanai ƒevaƒi-maseato ƒaronai maki, ƒoi ƒemu veƒabidadama tu asi oraga-kwaneato. Antipas tu ma vetuƒa-maƒikauna ƒesi au varigu evaƒa-moƒoniato-ƒoi ema ekiraƒi-foforiato-ƒoi. Satani tu mani ƒomi ƒemi vanuƒa baregona nuƒanai etanuni. ¹⁴ Senaƒi dagara tari ƒoi ƒemu ai maniƒeri au na tu asi aura-vinirini. Tarima kotari ƒoi rekemu ai maniƒeri tu Balam ƒena vevaƒa-riba veiƒari roƒo ƒekorana-iaƒirini. Balam na vevaƒa-riba kerereri Balak eviniato nai, Isaraela tarimari eƒorikau-darererito,

bena rakava ġeveito, kwaivakuku ġevinirito bureġari ġeġanirito ema mata-boraġa veġari ġeveirito-ġoi. ¹⁵ Moġa kavana ġoi rekemu ai tarima kotari manġeri maki Nikolaita doġoro tarimari ġeri vevaġa-riba ġofaġofa veġari ġekorana-iaġirini. ¹⁶ Ġovetuġamaġi-kure! Bema asiġina nai tu, au ġoi ġemu ai baiaġosi-ġarimoġini, benamo vetari baġana au murugu ai mainana basi vaġa-vevaġirini.

¹⁷ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri. Bekokoreni tarimana tu, au na mana baviniani. Mai mana maġa toma tu vekuretoġa etanuni. Ema ġia tu au na fore kurokurona ta baviniani. Mo fore kurokurona iatanai tu ara varġuna ta etoreato, mo tu ta asi beribani, beġabiani tarimana na moġo beribaiani.”

Vevaġa-riba guruġana Taiatira ai ekalesia doġorona ġena

¹⁸ “Taiatira ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maġesina bono tore-vinia:

Barau Natuna, matana tu karava moreri noġa moġo kimorekimore, ma kwakuna fanafanari tu auri boraborari karava na ġegaburini, benamo ġevei-ġinikaurini nai ġeveġia-veġiani kavana, ġena guruġa tu maġeri: ¹⁹ Ġemu ġauvei, ġemu veuravini ema veġabidadama, ġemu vetuġunaġi iaġovini ema vevaġa-gwaġiġi, ema toma ġauvei oveiani tu barego lelevaġi, tovotovonai oveirito-ġoi moġeri tu ovanaġirini. Moġeri mabarari aġita-iaġomarini, be ribaġu.

²⁰ Senaġi mai dagara sebona ġoi ġemu ai manġa tu asi veġata aura-viniani. Ġoi tu Iesebel, tauġena moġo evekiraġini peroveta vavinena etoni manġa, ġoi na tu oġabi-raġeani. Mani vavine ġena vevaġa-riba na au ġegu vetuġunaġi-iaġovini tarimari ġemata-boraġani ema kwaivakuku ġevinirini bureġari ġeġanirini. ²¹ Au na ġia tu ġena taimi aviniato, mo mata-boraġa veġari na bene vetuġamaġi-kure ġana. Senaġi ġia tu asi veġata eurani bene vetuġamaġi-kure. ²² Moġa lorinai ġia tu genagena gabunai bafiu-kauani, monai bea midigu-midiguni. Ġia ġesi veġura-vanaġi veġari ġeveini tarimari maki ġia ġesi midigumidigu baregona beġe ġabi-sebonaiani. Bema ġia Iesebel ġena veġura-vanaġi veġari na asi beġe vetuġamaġi-kureni nai tu, mo midigumidigu beġe ġabiani. ²³ Ġia natuna maki au na bavaġi-maserini. Benamo monana ekalesia doġorori mabarari beġe ribani, au tu tarimarima nuġari iaġasiri ema ġeri tuġamaġi aragaġirini tarimagu. Ema ġomi tata maki ġemi veġa ilailari ai voimi bavinimini.

²⁴ Ġomi Taiatira ai ekalesia kotari tu Iesebel ġena vevaġa-riba rakavari asi ġokorana-iaġirini ema Satani ġena iaunega vekuretoġari, dobudoburi ġekiraġirini, tu asi ġoribarini. Ġomi mani ġemi tu avaġa-guruġa korikorimini, ġemi ai meto ta tu asiġina ġinavaġi batore-kauani. ²⁵ Dagara baregona tu, mani kara ġemi ai manġa, moġa boġono ġabi-gigitaria mo, au bana ġenoġoi-iaġoma.

²⁶ Bekokoreni ema au ġegu ura bekorana-iaġiani mo magona bea ġabiani tarimana tu, au na maoro baviniani, tanobara beseri beguine-iaġirini. ²⁷ Ġia na tanobara beseri tu auri toġoina na beġori-kaurini ma seġkana baregona ġesi, ma tano ġurori noġa bekwari-kira kirarini. Au na ġia seġuka baviniani, Tamagu ġenana seġuka aġabiato ilailanai. ²⁸ Ema ġia tu au na laġani visiguna baviniani, (mo seġuka vetoġana). ²⁹ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri.”

3

Vevağa-riba guruğana Sadis ai ekalesia doğorona ğena

¹ “Sadis ai ekalesia doğorona ğeri aneru tu maiğesina bono tore-vinia:

Barau laukana imaima ruarua (7) ğia ğenai ğetanuni ema visigu imaima ruarua (7) eğabi-tağorini tarimana ğena guruğa tu maiğeri: Goi na ğauvei oveirini tu au ma ribagu. Tarimarima na goi gekiragimuni, gekirani, “Mani ekalesia tu mağuri” ğetoni, senaği korikorina goi tu mase otanuni.

² Notatağa, ğemu ai veğabidadama mağurina kotuna moğo dori emase-vagini manigea novaga-kokorea. Korana au na goi ğemu ğauvei agoitağoato dia ro-roğoto au ğegu Barau ğoiranai. ³ Moğesina naima Vari Namona ğoseğagiato ma ğoğabi-rağeato maniga boğono tuğamağia ema boğono korana-iağia, be ğemi rakava ğerina ğovetuğamaği-kure. Bema asi botatağani nai, au ğemu ai noğa moğo lema tarimana ta kavana baiağosini. Be kamara taimi ai basi rağasini, moğa tu asi kota maki boribaiani.

⁴ Senaği goi ğemu tarima kotari Sadis ai manigeri, ğeri dabuğa asi kota maki ğevağa-miro-kararito. Ğia manigeri tu au ğesi bağa rakao-rakao vegogoni, ma dabuğa kurokurori bağa riğorini, korana ğia ğeri veiga tu iobukaio buka bene. ⁵ Bekokoreni tarimana tu ğia kavari dabuğa kurokurori na bavağa-dabuğaiani. Au na ğia arana mağuri bukana na asi barumu-fitoğaiani, a au Tamagu ma ğena aneru ğesi ğoirari ai ğia arana bakiraği-foforiani.

⁶ Ma seğana tarimana na Iauka Vevağa na ekalesia doğorori kara ekiravara-vinirini guruğari bene seğagiri.”

Vevağa-riba guruğana Filadelfia ai ekalesia doğorona ğena

⁷ “Filadelfia ai ekalesia doğorona ğeri aneru tu maiğesina bono tore-vinia:

David a ğena ki, (vevağa-mağuri kina), eğabi-tağoani tarimana, tarima vevağana ema moğoni korikorina. Ğia na kara bekeo-fakaiani, tarima ta na asi ma bekou-ğauani riba, ema bekouani dagarana ta na asi ilaila ma bekeoani riba. Mai tarima ğena guruğa tu maiğesina: ⁸ Goi ğemu ğauvei oveirini au ma ribagu. Noboğe, ğoiramu nogitaia, goi ğoiramu ğatama bokana tu bakeo-fakaia, ma tarima ta asi ğena seğuka ma bekouani. Au ribagu goi ğemu kokore tu misina moğo, senaği au ğegu guruğa tu oğabi-gigitariato, ema au aragu maki asi okira-ğuniğauato. ⁹ Bono ğitaia, mani Satani ğena rubu tarimari manigeri tu tauğeri ğevikiragini Iuda tarimari ğetoni, senaği ğia tu dia Iuda tarimari. Ğia manigeri tu au na bağabi-iağosirini, goi kvakumu koranai beğeasi tutuğu-tarini. Benamo beğe riba-maaroni, goi tu au na aura-vinimuni. ¹⁰ Ğoi tu au ğegu vevağa-naği guruğari okorana-iağirito ma ovevağa-gwağigito naima, tanobarai veribağani taimina bevotuni nai, goi tu bağitağau-ginikaumuni. Mo veribağani na tu mai tanobara iatanai ğetanuni tarimari mabarari batovo-nağirini. ¹¹ Au tu dori aiağosini. Kara oğabiato maniga tu bono ğabi-gigitaria, be tarima ta na ğemu korona, ğemu kokore auna, asi bene ğabia. ¹² Bekokoreni tarimana tu au Tamagu ğena Rubu Vevağana duğuna tarimanai bavağa-iağoani. Mo gabu asigina ğinavaği ma beiağuiani. Au na ğia ğenai au ğegu Barau arana ema au ğegu Barau ğena vanuğa baregona o siti arana baberaiani. Ierusalem a variguna tu au ğegu Barau ğena siti, ma mai siti maiga tu guba na au Tamagu ğenana bema riğoni. Au aragu variguna maki ğia ğenai batoreani.

¹³ Ma seğana tarimana na Iauka Vevağa na ekalesia doğorori kara ekiravara-vinirini guruğari bene seğagiri.”

Vevaġa-riba guruġana Laodikea ai ekalesia doġorona ġena

14 “Laodikea ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maġgesina bono tore-vinia: Guruġa moġoni korikorina ekiraġiani tarimana arana Amen ġenana eiaġosini. Ġia tu ma ġena vetuġamaġikau e Barau ġena guruġa evaġa-moġoni korikoriani ema ekiraġi-foforiani tarimana, ema Barau na eveirito dagarari mabarari ġenana ġeiaġomato tarimana ġena guruġa tu maġġeri: 15 Goi ġemu ġauvei oveirini au ma ribagu. Au ribagu, ġoi tu dia faraka ema dia seġuka. Au ġegu ura sebona ġoi tu boro faraka moġo o boro seġuka moġo! 16 Senaġi ġoi tu seġuseġu, a dia seġuka moġo o dia faraka moġo. Moġesina naima ġoi tu au bokagu na bakanunu-fitogamuni. 17 Goi tu okirani, ‘Au tu ġegu farefare vovoka tabutabu, ġegu-ġagu ġutuma gorogoro bavaġa-vegogori, be au tu ilaila, kara ta asi ma atuġamaġiani.’ Senaġi ġoi tu asi oriba-maoroni ġoi tu madi kekei ma vetuġamu, asi ġemu asi ġamu, ġoi tu mata-bubu ema asi dabuġamu, korimu. 18 Au na ġoi asisiba-vinimuni, akiramuni, au ġeguna golo bono voi. Korana auna golo tu karava na evaġa-veveato, benamo momori mabarari tu ġeiarevarito. Be au ġegu ai mai golo bovoiani nai tu, botagani. Ema dabuġa kurokurori maki bono voi, be bono vedabuġa-iaġi, kefimur korina maiakana bono kou-ġaua. Ema mata muramura maki bono voi, be matamu ai bono torea, bena bono boġeboġe. 19 Au na aura-vinirini tarimari tu akira-feirini ema atoto-maororini. Moġesina naima ġemu maġuri ema veġa bono tuġamaġi-ginikaua, benamo bono vetuġamaġi-kure ma bono raka-kure.

20 Noseġaġi! Au ġatama-bokai aruġa-taġoni ma afidifidini. Bema tarima ta na au garogu beġeġaġiani, benamo ġatama-boka bekeo-fakaiani nai, au baraka-toġani, benamo ġia ġesi baġa ġaniġanini ema ġia maki au ġesi beġaniġanini. 21 Bekokoreni tarimana tu au na maoro baviniiani, au ġesi ġegu teronai baġa tanuni. Au kavana, au akokoreto nai Tamagu ġena teronai Tamagu ġesi ġatanuni.

22 Ma seġana tarimana na Iauka Vevaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġi.”

4

Barau ġena terona gubai

1 Maġa murinai au aboġe-iaġoto tu, ġatama-boka vekeofaka-taġo guba vanuġanai aġitaiato. Benamo garo ta kibi guruna noġa, mo tovtovonai aseġaġiato garona moġa ekirato, “Maġana noma raġe, be maġa murinai kara dori ġeġorani dagarari nama vaġa-ġitamu.” 2 Asikauna Iauka Vevaġa na eborogiguto, benamo ġoiragu ai tu tarima ta guba teronai etanu-taġoto-ġoi aġitaiato. 3 Mo teronai etanu-taġoto-ġoi tarimana vetoġana tu fore arana iaspa ġekimore-kimorerini marevari, ema fore kakakakari arana kanelia marevari kavana, marevana tu irau moġo. Ma mo terona tu kevau na eġeġeraġiato. Mo kevau vetoġana tu noġa moġo emeral forena kavana. 4 Mo terona moġa tu terona gabana ruarua ma vasisasi (24) na ġetore-ġeġeraġiato. Ma mo terona 24 ai tu veġitaġau tarimari baregori tata ġetanuto. Ġia mabarari tu dabuġa kurokurori moġo ġeriġoto, ema tata debari ai tu golo koronari sebori sebori ġeveito. 5 Mo terona monana kiriku ekimoreato-ġoi, garo baregori ema ġaita eragato-ġoi. Ma mo terona ġoiranai tu lamefa imaima ruarua (7) ġeġarato-ġoi. Mo lamefa ġeġarato-ġoi moġeri, mo tu Barau iaukana imaima ruarua (7). 6 Ema mo terona ġoiranai maki davara veġiaveġiana, nega-vaġuravaġura aisi kavana.

Ma maḡuri dagarari vasivasi (4) tu nuḡana buroburonai, mo terona ḡeruḡa-ḡeḡeraḡiatio. Ġia ḡoirari ema muriri tu matari tu ḡutuma. ⁷ Mo maḡuri dagarana guinena tu noḡa moḡo laion, vaḡa-ruaruana dagarana tu noḡa moḡo boromakau tauna, vaḡa-toitoina ḡoirana tu tarimarima kavana, ema vaḡa-vasivasina tu noḡa moḡo erovoni ugavana kavana. ⁸ Mai maḡuri dagarari maḡeri tata faneri tu imaima sebona (6), ma mai faneri maḡeri mabarari tu mata na moḡo ḡevonuto, faneri nuḡana rekeri dagarari maki mata moḡo. Ġia tu vanaḡivanaḡi boḡi-laḡani asi ḡeiaḡaraḡini, mai guruḡa maiḡa asi ḡevaḡa-ketoani, ḡekirani:

“Veḡa, veḡa, veḡa,
Vereḡauka, Barau tuḡutuḡu, tu veḡa,
guinenai etanuto-ḡoi,
maitoma maki etanuni,
ema ma beiaḡomani!”

⁹ Mai teronai etanu-taḡoto-ḡoi tarimana tu maḡuri etanu-vanaḡi vanaḡini. Ma maḡeri maḡuri dagarari na mo teronai etanu-taḡoto-ḡoi tarimana ḡevaḡa-raḡeato-ḡoi, e ma vegubakauri ḡesi ḡetoma-rakariḡoato-ḡoi, ema ḡetanikiu-viniato-ḡoi nai, ¹⁰ mo veḡitaḡau tarimari baregori gabana ruarua ma vasivasi (24) tu mo teronai etanuni tarimana ḡoiranaḡi ḡevetui-tarito-ḡoi. Benamo mai maḡuri etanu-vanaḡi vanaḡini tarimana ḡetoma-rakariḡo viniato-ḡoi. Geri korona maki ḡia ḡoiranaḡi ḡetore-taririto-ḡoi, benamo ḡekirato-ḡoi,

¹¹ “Ġai ḡema Vereḡauka ema Barau,
ḡoi tu iaru-korokoro,
be tarimarima ema maḡuri dagarari mabarari na ḡoi tu beḡene vaḡa-
raḡemu, beḡene gubakaumu,
ema seḡuka maki mabarana ḡoi ḡemu.
Korana dagara mabarari tu
ḡoi na oveirito,
ema ḡoi ḡemu urai moḡo oveirito
ema initoma ḡetanuni.”

5

Mamoe natuna ema toretore fefana maukana

¹ Benamo aboḡeto, mo teronai etanu-taḡoto-ḡoi tarimana ḡimana aroribanaḡi tu toretore fefana maukana ta aḡitaiato. Mo fefa tu tavita-tavitai ma toretorena, ḡeikuato, ema vaḡa-imaima ruarua (7) veḡata ḡekada-ḡauato. Mo ḡekada-ḡaurito gaburi mabarari tu tabu vetoḡana ḡetoreato. ² Ma gwada rakavarakava aneruna ta aḡitaiato, garona tu asikeikeina eḡobatato, ekirato, “Deikara tu ilaila mai kumuka tabuna bekokiani riba, e mai fefa maukana ma toretorena bekeoani?” ³ Senaḡi tarima ta gubai o tanobarai o tanobara gaburenai ta asi ilaila veḡata mo fefa bekeo-fakaiani ema nuḡanaḡi beboḡe-ḡurani. ⁴ Benamo ataḡi-rakava rakavato, korana tarima sebona kwarikwari ta maki asi veḡata ḡeḡoitagaḡoato, mo fefa maukana ma toretorena bekeoani ma nuḡanaḡi beboḡe-ḡurani. ⁵ Benamo mo veḡitaḡau tarimari baregori ta na ekiraguto, ekirato, “Asi notaḡi! Noboḡe! Iuda doḡorona ḡeri laion, Davida Natuna noḡitaia, ḡia tu ekokoreto. Ġia na mani fefa maukana ma toretorena bekeoani bene, ema mani ḡekumuato kumukari taburi imaima ruarua (7) maki bekokirini bene.”

⁶ Benamo aboĝeto, Mamoe Natuna aĝitaiato. Ĝia tu terona nuĝana buroburonai eruĝa-taĝoto-ĝoi, mo maĝuri dagarari vasivasi (4) ema veĝitaĝau tarimari baregori tu ĝeruĝa-ĝeĝeraĝiato. Mamoe Natuna ĝitaĝitana tu tari na ĝevaĝi-maseato. Ĝia guduna tu imaima ruarua (7) ema matana maki 7. Mo tu Barau iaukana 7 ekiraĝirini. Ĝia tu Barau na tanobara mabarana ĝana etuĝu-iaĝorito. ⁷ Mamoe Natuna eiaĝoto, benamo teronai etanu-taĝoto-ĝoi tarimana ĝimana aroribanai mo fefa maukana ma toretorena moĝa eĝabiato. ⁸ Fefa maukana ma toretorena eĝabiato nai, maĝuri dagarari vasivasi ema veĝitaĝau tarimari baregori 24 Mamoe Natuna ĝoiranai ĝevetui-tarito. Ĝia tata tu ma ĝeri hap (gita noĝa) ema golo ĝurori nuĝari ai tu muramura goĝuna ma bonari. Mo goĝu ma bonari tu Barau ĝena tarima veaĝari ĝeri ĝauĝau guruĝari. ⁹ Benamo ĝia na mari variĝuna ta maiĝesina ĝemariato,

“Ĝoi na fefa maukana ma toretorena boĝabiani ilaila,
ema ĝia kumuna ma taburi maki bokeo-fakarini ilaila,
korana ĝoi tu ĝevaĝi-masemuto,
ma ĝoi raramu na tau vavine Barau ĝena ovoi-vaĝirito doĝoro mabarari ĝerina, e garo mabarari ĝerina, ema bese mabarari ema tanobara mabarari na.

¹⁰ Ĝoi na ĝia tu Barau ĝena Basileia doĝorona tarimari ai ovaĝa-iaĝorito, ema Barau vetuĝunaĝina beĝene iaĝo-vini ĝana Rubu Veaĝa vereri ai ovaĝa-iaĝorito.

Ĝia tu tanobara mabarana iatanai beĝe veĝorikauni.”

¹¹ Ma aboĝe-iaĝoto, aneru garori asisebo-asisebo aseĝaĝirito. Moĝeri aneru tu asi iavi-iaviri, milion ĝutuma maki ĝevanaĝirito. Ĝia na terona ema maĝuri dagarari vasivasi ema veĝitaĝau tarimari baregori ĝeruĝa-ĝeĝeraĝirito. ¹² Ma mai mari ĝemari-gigitariato,

“Mamoe Natuna,
ĝevaĝi-maseato dagarana,
tu ma ĝena maoro, seĝuka beĝabiani,
e farefare vovoka, e iaunega,
ema kokore beĝabiani!
Ema ĝia ma ĝena maoro tarimarima mabarari na beĝe gubakauani,
ma beĝe vaĝa-raĝeani
ema beĝe vonevone-raĝeani!”

¹³ Benamo Barau na eveirito dagarari mabarari guba nuĝanai, tanobara iatanai, tanobara gaburenai, e davara nuĝanai dagarari mabarari na mai mari ĝevaisiatio aseĝaĝirito,

“Teronai etanu-taĝoni Barauna
ema Mamoe Natuna,
tauri ruarua na vevaĝa-raĝe,
vegubakau, mareva baregona,
ema seĝuka beĝene ĝabiri,
bene iaĝo mo vanaĝivanaĝi asi magona!”

¹⁴ Benamo maĝuri dagarari vasivasi na ĝevaĝa-moĝoniatto, ĝekirato, “Amen!” Ema veĝitaĝau tarimari baregori 24 ĝevetui-tarito, Barau ĝetomarakarigo viniato.

6

Fefa maukana ma toretorena ġekumukaiato kadari o tabu vetoġari Mamoe Natuna na ekeorito

¹ Benamo au na Mamoe Natuna aġitaiato, fefa maukana ma toretorena vaġa-imaima ruarua (7) ġekada-tariato dagarana kadana ġiniguinena ekeo-fakaiato. Moġa ekeoato-ġoi nuġanai tu, maġuri dagarari vasivasi fakari ai ġia ta eguruġato, garona tu noġa guba eguruato, ekirato, “Noiaġoma!”

² Aboġe-iaġoto nai tu, hosi kurokurona ta aġitaiato, eraġeto tarimana ġimana tu ma fevana, ema ġia tu korona ta maki eviniato. ġia eraka-rosito tu, vetari ai ekokoreto-ġoi ema eiaġoto tu ma bene kokore ġana.

³ Benamo Mamoe Natuna na kumuka vaġa-ruaruana kadana ekeo-fakaiato nai, maġuri dagarana vaġa-ruaruana aseġaġiato, ekirato, “Noiaġoma!” ⁴ Benamo hosi ta ma eraka-rosito. Moġa tu hosi kakakakana. Eraġeto tarimana tu seġuka eviniato, tanobara na maino bene ġabi-veġitaia, be tarimarima tauġeri beġene vevaġi-masemase ġana. Mo tarima tu vetari baġana asikeikeina ta eviniato.

⁵ Kumuka vaġa-toitoina kadana ekeo-fakaiato nai tu, maġuri dagarana vaġa-toitoina aseġaġiato, ekirato, “Noiaġoma!” Au aboġe-iaġoto nai, hosi dubadubana aġitaiato, eraġeto tarimana ġimanan tu dagara ġeri meto vaġa-foforiri o sikele dagarana ta eġabiato. ⁶ Benamo au na garo ta maġuri dagarari vasivasi (4) fakari na eiaġomato aseġaġiato, ekirato, “(Bita doġe be), widi kilo sebona davana tu ġaro sebona ġauveina voina, ema bali (widi kavana) kilo toitoi davana tu ġaro sebona ġauveina voina. Senaġi olive diġana ema vine nanuna tu asi boġono vaġa-rakavari.”

⁷ Ma Mamoe Natuna na kumuka vaġa-vasivasina kadana ekeo-fakaiato nai tu, maġuri dagarana vaġa-vasivasina aseġaġiato, ekirato, “Noiaġoma!”

⁸ Aboġe-iaġoto nai tu, hosi ta aġitaiato, tauġanina ġitaġitana noġa kurokuro. Eraġeto tarimana arana tu Mase, ma mase tarimari iaukari ġetanuni Gabuna (o Hades) tu ġia murina na eraganāġi-raganaġito-ġoi. Tauri ruarua seġuka evinirito, tanobara taviri vasivasi nuġanai tavi sebona beġene ġita-ġaua, be vetari ai, doġe ai, keve rakavari na, ema boġai ġetanuni veġaniveġani dagarari na tarimarima beġene vaġi-maseri.

⁹ Ma kumuka vaġa-imaimana kadana ekeo-fakaiato nai tu, Barau ġena guruġa ġaramanai, e mo guruġa ġevaġa-moġoniato ema ġevari-fuato ġaramanai ġevaġi-maserito tarimari iaukari maġuri fata veaġana gaburenai aġitarito. ¹⁰ ġia mabarari ġekoġo-baregato, ġekirato, “Vere tuġutuġu, ġoi tu veaġa ema moġoni veġata, aitoma vau ġoi na tanobarai ġetanuni tarimari bovaġa-maoro vinirini, benamo ġai rarama ġevaġa-riġorito bovaġa-voirini?” ¹¹ Benamo ġia mabarari tata dabuġa kurokurori evinirito, ekirarito, negakota roġo ma beġene naritari etato. Beġene vaġa-noga mo, ġia karori toma vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari ema tarikakari kotari, ġia ġevaġirito kavana, beġe vaġi-maserini mo, ġeri numera korikori bene ġabia.

¹² Au na Mamoe Natuna aġitaiato, kumuka vaġa-imaima sebona (6) ekeo-fakaiato nuġanai, tano-iaga asikeikeina eragato, e ġaro eduba-dubato, dabuġa dubadubari noġa, e ġue evekurevoto, ekakarato rara kavana.

¹³ Ema guba na visiġu ġeketo-firiġoto tanobara ġana, noġa fiġi maġitari iavara na fiġi ġauna na eruku-keto ketorini kavana. ¹⁴ Guba maki erekwarekwato, noġa moġo fefa maukana, ġetoretore-iaġiani dagarana, ġeikuani kavana. Ma ġoro ema motumotu mabarari gaburi ekoki-veġitarito.

¹⁵ Benamo tanobara kiniri, e vereri, e vetari ġitaġauna tauri baregori, e ġeri

farefare asisebo tarimari, e kokore rakavarakava tarimari, tuġu-rakaorakao tarimari ema maġuri namona e fakanai ġetanuni tarimari, ġia mabarari kouġa nuġari ai ema ġoro ai fore baregori vekaravari ai ġea gumuto. ¹⁶ Benamo ġoro ema fore baregori ġenoġirito, ġekirato, “Ġai iatamai ġoma ketokau, ġoma lautarima, be teronai etanuni Barauna ġoirana ġenana ema Mamoe Natuna ġena baru baregona ġenana ġoma kure-toġama! ¹⁷ Korana ġia ġeri baru ġarona baregona tu varau bevotu, deikara beruġa-tarini riba?”

7

Barau ġena vetuġunaġi tarimari 144,000

¹ Moġa murinai aneru vasivasi (4) aġitarito, tanobara daiguniri vasivasi ai ġeruġato. Mo aneru na tu tanobara iavarari vasivasi ġelautaririto, tanobarai e davarai asi beġene raga, ema ġau maki asi beġene kwari-ġarevari ġana. ² Ma murinai tu aneru ta ma aġitaato, ġaro eraġeni rekena na emaraġeto. Mo aneru na maġuri Barauna ġena vevaġa-moġoni vetoġana o makana eġabi-taġoato-ġoi. Ġia na mo aneru vasivasi, Barau na seġuka evinirito tanobara ema davara beġene vaġa-rakavari aneruri, efarara-vinirito, ekirato, ³ “Tanobara, davara, ema ġau asi roġo boġono vaġa-rakavari, bene iaġo mo, Barau ġena vetuġunaġi tarimari bakuri ai ġia ġena vetoġa baġana toreri murinai vau.” ⁴ Moġa murinai Barau ġena vetoġa bakuri ai ġetorerito tarimari mabarari tu 144,000 aseġaġiato. Ġia tu Israela doġorori gabanana ruarua (12) mabarari ġerina, doġorori tu maġeri:

- ⁵ Iuda ġena doġoro tarimari - 12,000
- Reubena ġena doġoro tarimari - 12,000
- Gad ġena doġoro tarimari - 12,000
- ⁶ Asere ġena doġoro tarimari - 12,000
- Naftali ġena doġoro tarimari - 12,000
- Manase ġena doġoro tarimari - 12,000
- ⁷ Simeona ġena doġoro tarimari - 12,000
- Levi ġena doġoro tarimari - 12,000
- Isakara ġena doġoro tarimari - 12,000
- ⁸ Sebulun ġena doġoro tarimari - 12,000
- Iosefa ġena doġoro tarimari - 12,000
- Beniamina ġena doġoro tarimari - 12,000

Tarima ġutuma lelevaġi dabuġa kurokurori ġeveito

⁹ Moġa murinai aboġe-iaġoto, tarima ġutuma lelevaġi, asi tau iaviġosina, aġitarito. Mo tu tanobara irauirau mabarana tarimana, e doġoro irauirau mabarana tarimana, e bese irauirau mabarana tarimana, ema garo irauirau mabarana tarimana. Ġia mabarabarari tu terona ema Mamoe Natuna ġoirari ai ġeruġato. Ġia mabarari dabuġa maukari kurokurori ġeveito, ema ġimari ai tu galamo lauri noġa dagarari ġeġabito. (Mo tu ġia ġeri kokore vetoġari). ¹⁰ Ġia ġekoġo-baregato, ġekirato, “Vevaġa-maġuri tu ġita ġera Barau, teronai etanukauni Barauna, e Mamoe Natuna ġerina eiaġomani.” ¹¹ Ma aneru mabarari na tu terona e veġitaġau tarimari baregori ema maġuri dagarari vasivasi (4) ġeruġa-geġeraġirito. Benamo Barau ġena terona koranai ġevetui-tarito, ġoirari tano ai, Barau ġetomarakariġo viniato, ¹² ġekirato, “Moġoni veġata! Vevaġa-raġe, e mareva

baregona, e iaunega, e vevaĝa-namo, e vegubakau, e seĝuka, ema kokore tu ĝita ĝera Barau ĝena toma bene iaĝo vanaĝivanagi, Amen!

¹³ Benamo veĝitaĝau tarimana baregona ta na edanaĝiguto, ekirato, “Mai dabuĝa kurokurori na beĝe vedabuĝa tarimari tu deikara, ema ĝia tu ainana beĝe iaĝoma?” ¹⁴ Benamo avaĝa-veseto, akirato, “Ĝegu vere, au asi ribagu. A ĝoi tu ribamu.” Benamo ĝia na ekira-varaguto, ekirato, “Mai tarima maĝeri tu midigumidigu baregori nuĝari na ĝeiaĝomato. Ĝeri dabuĝa tu Mamoe Natuna, ginitaĝo mamoea, rarana na ĝevei-kurokuro-rito. ¹⁵ Moĝesina naima, ĝia tu Barau ĝena terona ĝoiranai ĝeruĝani, ema ĝena Rubu Veaĝa nuĝanai boĝi-laĝani ĝia vetuĝunaĝina ĝeiaĝo-vinini. Ema teronai etanuni Barauna na enari-ĝaurini. ¹⁶ Ĝia tu asi ma beĝe vito-ĝenoĝoirini, e bokari asi ma beĝe koke-ĝenoĝoini. Ĝaro iatari ai asi ma bekirini ema ĝaro seĝukana na asi ma begugurarini. ¹⁷ Korana terona nuĝanai etanuni Mamoe Natuna na beĝita-ĝaurini. Ĝia na beĝori-iaĝorini maĝuri nanuna eĝaruani gabuna ĝana. Ema Barau na matari gorari mabarari bedau-vaĝirini.”

8

Kumuka vaĝa-imaima ruaruana (7) kadana

¹ Mamoe Natuna na kumuka vaĝa-imaima ruaruana (7) kadana ekeo-fakaiato nai, guba vanuĝanai aoa tavina ta veĝata guru ta maki asi eraĝeto.

² Benamo Barau ĝoiranai ĝeruĝato aneruri imaima ruaruana (7) aĝitarito, dudu 7 evinirito.

³ Benamo aneru ta ma eiaĝomato, fata veaĝana sevinai eruĝato, ĝimanai tu golo ĝurona ta. Ĝia tu muramura ma bonana barego lelevaĝi ĝeviniato, Barau ĝena tarima veaĝari ĝeri ĝau-ĝau ĝesi terona ĝoiranai golo fatana veaĝanai Barau bene varevare-vinia ĝana. ⁴ Mo muramura goĝuna ma bonana goĝuna ema Barau ĝena tarima veaĝari ĝeri ĝauĝau ĝesi, mo aneru ĝimana na ĝevaraĝeto Barau ĝoirana ĝana. ⁵ Moĝa murinai aneru na golo ĝurona eĝabiato, fata veaĝana karavana na evaĝa-vonuato, benamo tanobara iatana ĝana efu-riĝoato. Monana ĝaita guruna eraĝeto, garo gururi tari ĝeraĝeto, e kiriku eragato, ema tano eiaĝato.

Aneru na ĝeri dudu ĝefurururito

⁶ Benamo aneru imaima ruaruana (7) ĝeri dudu ĝeĝabi-torerito, beĝene furururi ĝana. ⁷ Aneru giniguinena na ĝena dudu efururuato, benamo aisi foreri misimisiri ema karava rara ĝesi ĝesebonato ĝevetoreto. Benamo moĝeri mabarari tanobara ĝana ebubu-riĝorito. Ma tanobara tavi toitoi nuĝanai tavi sebona eĝara-ĝosiato, ĝau toitoi nuĝari ai tu sebori tu ĝeĝara-ĝosirito, e ĝauĝa ema reĝi mabarari ĝeĝara-ĝosirito.

⁸ Aneru vaĝa-ruaruana na ĝena dudu efururuato nai tu, dagara ta, ĝoro-dagara-bara ta noĝa ma karavana, davarai evefu-reito. Benamo daĝaru-bara tavi toitoi nuĝanai tavi ta tu rarai eiaĝoto. ⁹ E daĝaru-bara maĝuri dagarari toiri-toiri nuĝari ai sebori tu ĝemaseto, e bouti toiri-toiri nuĝari ai sebori tu ĝeburuto.

¹⁰ Aneru vaĝa-toitoina ĝena dudu efururuato nai tu, visiĝu-dagara-bara ta kere morena kavana guba na eketoto, benamo ĝaruka toiri nuĝari ai sebori ai, e ĝeĝaruĝarurini nanuri ai eketo-reito. ¹¹ Mo visiĝu arana tu “Mamaki”. Nanu gaburi toiri nuĝari ai sebori tu ĝemamakito. Benamo tarimarima vovoka na mo nanu mamakiri ĝeniurito nai ĝemaseto.

¹² Aneru vaġa-vasivasina ġena dudu efururuato nai, ġaro e ġue ema visiġu tu taviri toitoiri nuġari ai tavi sebori tu ġesemorito, naima mo tavi toitoiri nuġari ai tavi sebori tu ġemukunato. Moġa lorinai ġaro mamana tavi toitoi nuġanai tavi sebona ta ġue e visiġu tu asi emamato.

¹³ Benamo aboġeto, ugava ta guba tuġuna vanigerenai erovoto-ġoi aġitaiato, maiġesi ekea-fararato, ekirato, “Tanobarai ġotanuni tarimami, vetugami kika! Vetugami kika! Vetugami kika! Korana tu aneru toitoi, ġeri dudu roġosi ġere furururi aneruri, na ġeri dudu beġe furururini gururi ai tu, meto ema midigumidigu barego lelevaġina beġorani.

9

Dudu vaġa-imaimana (5)

¹ Aneru vaġa-imaimana na ġena dudu efururuato, benamo visiġu ta aġitaiato, guba na eketoto tanobarai. Mo visiġu tu guri variġo kwareġana, (iauka rakavari ġeri dibura), kina eviniato. ² Mo guri ekeo-fakaiato nai tu, goġu evebubu-rosito noġa moġo karava baregona goġuna kavana. Benamo mo guri goġuna na ġaro mamana ema guba fakana emukuna-ġaurito.

³ Goġu nuġana na madudu ġeraka-rosito tanobarai, ema seġuka evinirito, seġukana tu kavikavi seġukari kavana. ⁴ Ġia ekirarito, tanobarai ġauġa ta, e tanobarai ġetubuni dagarana ta, ema ġau ta asi beġene vaġa-rakavaia, senaġi deidei bakuri ai Barau ġena vetoġa o maka asi etanuni tarimari moġo beġene vaġa-rakavari etato. ⁵ Ekirarito maki, mo tarima asi beġene vaġi-maseri, senaġi ġue imaima (5) nuġanai beġene vaġa-midigu midiguri. Mo midigumidigu ġeganito moġeri tu kavikavi na tarima ekavirini midiguna kavana. ⁶ Mo ġue imaima nuġanai tarimarima tu ġemase ġana mase beġe vetauani, senaġi asi beġe maseni. Ġeri ura baregona ġemase beġe toni, senaġi mase ġerina beveġitani.

⁷ Mo madudu ġitaġitari tu hosi noġa, ġea vetari ġana ġeruġa-toreto. Ġia debari ai tu golo koronana noġa moġo dagarana ta, ema ġoirari ġitaġitari tu tarima ġoirari kavana. ⁸ Ġuiri tu vavine ġuiri noġa moġo, doġari tu laion doġari kavana. ⁹ Kobari kouġauri ġana dabuġana tu auri dabuġana kavana. Faneri gururi tu hosi asisebo kwakuri gururi ema kariota asisebo vetari nuġanai ġeraka-toġani gururi kavana. ¹⁰ Ġia tu ma ġiġuri, ema ġiġuri bonari tu kavikavi ġiġuri bonari kavana. Ġiġuri nuġari ai tu tarimarima ġue imaima (5) beġene vaġa-midigu midiguri seġukana etanuni. ¹¹ Ġia tu ma ġeri vere baregona o kini. Ġia na eġita-ġaurini. Ġia dagarana tu mo guri variġo kwareġana aneruna. Mo aneru arana Heberu garori ai tu Abadon, ma Griġ garori ai tu Apolion, (anina tu vaġa-rakava kwaikwai tarimana).

¹² Rakava baregori giniguinena tu beġori moġa, ma ruarua tu vau beġe iaġomani.

Aneru vaġa-imaima sebona (6) na dudu efururuato

¹³ Aneru vaġa-6 na ġena dudu ma efururuato, benamo fata veaġana dai-guni vasivasi ai gudu vasivasi moġeri ġerina garo ta eiaġomato aseġaġiato. Mo fata tu golo na ġeveiato, ma Barau ġena terona ġoiranai etanuni. ¹⁴ Mo garo na aneru vaġa-6 na ma ġena dudu moġa ekiraiato, ekirato, “Aneru vasivasi, ġaruka baregona arana Euftrate ai ġebaru-taririto, moġeri noruġa-vaġiri.” ¹⁵ Benamo mo aneru vasivasi eruġa-vaġirito, mai laġani, mai ġue, mai ġaro, mai aoa ġana Barau na eġabi-torerito tu, tarima toitoiri nuġanai

sebona tu beĝene vaĝia. ¹⁶ Hosi tarimari hosi ai ĝeraĝeto ĝena numera tu milion sinau ruarua (200). Mai numera tu aseĝaĝiato. ¹⁷ Mo hosi e iatari ai ĝeraĝeto tarimari au ĝegu mata-vanaĝi ai vetogari tu maĝesina aĝitarito: Ĝia bokari kouĝauna ĝana auri dabuĝana tu karava ĝeĝarani kakakaka karavari kavana, e blu, ema karava moreri o salfa borabora kavana. Hosi debari tu laion debari kavana, ma bokari tu karava e goĝu ema karava moreri ĝeraka-rosito. ¹⁸ Mo tarimarima vaĝa-midigumidiguri dagarari toitoi moĝeri, karava, goĝu, ema karava moreri o salfa, hosi bokari na ĝeraka-rosito dagarari, na tarimarima toiri-toiri nuĝanai sebori-sebori tu ĝevaĝi-maserito. ¹⁹ Mo hosi ĝeri seĝuka tu bokari ai ema ĝiguri ai maki. Korana ĝiguri tu mota kavana, ma debari. Mo ĝiguri debari na tarimarima ĝevaĝa-midigu midigurito-ĝoi.

²⁰ Tarimarima oreri, mo vevaĝa-midigumidigu dagarari toitoi na asi ĝevaĝi-maserito tarimari, tu roĝo asi ĝevetuĝamaĝi-kureto ĝimari ĝauveiri ĝerina. Iauka rakavari toma-rakarigori ema asi ĝeboĝeboĝeni e asi ĝeseĝaĝini ema asi ĝerakani kwaivakukuri, golo, silva, auri boraborari, fore e ĝau na ĝeveirito dagarari toma-rakarigori asi ĝevaĝa-dokoato. ²¹ Ema ĝeri vevaĝideba, ĝeri meĝameĝa, ĝeri mata-boraĝa veigari, ema ĝeri lema ĝerina maki asi ĝevetuĝamaĝi-kureto ma asi ĝeraka-kureto.

10

Aneru ema toretore fefana maukana misina

¹ Benamo aneru ta, kokore lelevaĝi aneruna, guba na ma emariĝoto-ĝoi aĝitaiato. Ĝia tu magube na ĝevaĝa-dabuĝa maukaiato, ma debana iatanai tu kevau ta. Ĝia ĝoirana tu ĝaro mamana noĝa, ema kwakuna tu karava ĝemoreni kavana. ² Ĝimanai tu toretore fefana maukana misina ta vekeo eĝabitaĝoato-ĝoi. Ĝia kwakuna aroribana tu davarai etoreato, ma kwakuna kaurina tu tanobarai etoreato. ³ Benamo eĝaba-baregoto, laion eniarani nai eĝabani kavana. Ĝia eĝabato murinai, ĝaita imaima ruarua (7) garori ĝeguruĝato, (ĝia ĝevaĝa-veseato). ⁴ Mo ĝaita 7 ĝeguruĝato moĝeri dori atore-vanaĝirito, senaĝi guba na garo ta eiaĝomato, ekirato, “Mani ĝaita 7 kara beĝe kiragiiri maniĝeri tu nokure-toĝari, asi bono tore-vanaĝiri.”

⁵ Benamo mo aneru, davarai e tanobarai kwakuna etorerito aneruna, aĝitaiato, ĝimana aroribana eĝabi-vaيسيato, guba vanuĝana eduĝiato, ⁶ benamo tanu-vanaĝivanaĝi Barauna aranai guruĝa-fofori gwaĝiĝina eveiato. Guba ema nuĝari ai ĝetanuni dagarari mabarari, e tanobara ema nuĝari ai ĝetanuni dagarari mabarari, ema daĝaru-bara ema nuĝari ai ĝetanuni dagarari mabarari tu ĝia na eveirito. Ĝia aranai mai guruĝa-fofori gwaĝiĝina eveiato, ekirato, “Taimi varau bekori, Barau asi ma bevaĝa-nogani. ⁷ Senaĝina aneru vaĝa-imaima ruaruana (7) na ĝena dudu befururuani neganai, Barau ĝena guruĝa vekuretoĝari veigari ema boioĝari beĝe ĝorani, ĝena peroveta tarimari ĝeri ai ekiraĝi-foforirito ilailari ai.”

⁸ Benamo guba na aseĝaĝiato garona na ma evaĝa-guruĝaguto, ekirato, “Noiaĝo, mo aneru davarai e tanobarai eruĝani aneruna, ĝimanai toretore fefana maukana evekeo-taĝoni, moĝea nogabia.” ⁹ Benamo aiaĝoto, mo aneru akiraiato, mani toretore fefana maukana misina nevinigu atato. Benamo ĝia na ekiraguto, ekirato, “Noĝabia, be noĝani-ĝosia! Bokamu

ai mamina tu gode mamina maki bevanaĝiani, senaĝi nuĝamu tu beve-mukini.”¹⁰ Benamo toretore fefana maukana misina mo aneru ĝimana na aĝabiato, benamo aĝaniato. Aĝaniato mamina murugu ai tu gode mamina maki evanaĝiato, senaĝi aĝani-ĝosiato nai, nuĝagu tu evemukito.

¹¹ Benamo evaĝa-guruĝaguto, ekirato, “Tanobara beseri ĝutuma, garo irauirau tarimari ema ĝeri vere baregori o kini ĝeri ai karakara beĝe ĝorani dagarari ma bono peroveta-iaĝiri.”

11

Vevaĝa-moĝoni tarimari ruarua

¹ Benamo vaĝa-vetovo ĝauna ta, ĝitaĝitana togoi noĝa, eviniguto, benamo ekiraguto, ekirato, “Noiaĝo, Barau ĝena Rubu Veaĝa ema fata veaĝana noa makaia, ema monai toma-rakariĝo tarimari vira bono iaviri.”² Senaĝi mani Rubu Veaĝa nuĝanai Iuda tarimari ĝeri toma-rakariĝo gabuna maĝuna murikana, maniĝa tu bono iaĝuia, asi bono makaia, korana maniĝa tu irau bese tarimari ĝeri (ĝurigiuri gabuna) evinirito, ĝia na mai vanuĝa baregona veaĝana ĝue gabana vasivasi ma ruarua (42) nuĝari ai beĝe fanafanatariani.³ Au vaĝa-moĝonigu tarimari ruarua seĝuka bavinirini, benamo ĝaro mabarana 1,260 Barau na bevinirini gurugari beĝe kiragi-foforirini. Ĝia tu fuse-dabuĝari na beĝe vedabuĝani.”

⁴ Mai vaĝa-moĝonigu tauri ruarua tu mo olive ĝauri ruarua ema mo lamefa torekauri dagarari ruarua, tanobara Verena ĝoiranai ĝeruĝani moĝeri.⁵ Bema tarima ta na nevaĝa-rakavari betoni nai tu, bokari na karava beĝe raka-rosini, benamo inairi beĝe vaĝa-buataririni. Ĝia ĝevaĝa-rakavari beĝe toni tarimana tu moĝesina bemaseni.⁶ Maĝeri tarima ruarua tu ma seĝukari guba beĝe kou-ĝauani, benamo ĝia peroveta gurugari beĝe kiraĝirini ĝorori ai tu, ĝura asi beraguni. Ema ma seĝukari maki, nanu beĝe kurevoani, rarai beiaĝoni, e beĝe urani ĝarori ai tarimarima vaĝa-midigumidiguri dagarari irauirau tanobarai beĝe vaĝa-ĝoririni.

⁷ Ĝeri vevarifitu beĝe vaĝa-maĝoani ĝaronai, vevaĝa-rakava dagarana guri variĝo kwareĝana, (iauka rakavari ĝeri dibura), nuĝana na berakariosini, benamo ĝia bevaĝa-vevaĝirini. Ĝia ĝeri seĝuka bevanaĝiani, benamo bevagi-maserini.⁸ Benamo ĝia tauĝaniri tu vanuĝa baregona dabarana nuĝanai gena-fitari beĝe tanuni. Guruĝa veabanaĝinai mo vanuĝa barana arana ĝekirapiĝiani tu Sodoma ema Aigupito. Ĝia tauri ruarua ĝeri Vereĝauka tu mo vanuĝai ĝevaĝa-satauroato.⁹ Ĝaro toitoi ma kwana nuĝari ai bese irauirau, dogoro irauirau, garo irauirau, e tanobara irauirau tarimari ĝia tauĝaniri beĝe gitarini, senaĝi guriguriri tu asi beĝe urani.¹⁰ Ĝia ĝeri mase dainai tanobarai ĝetanuni tarimari tu beĝe iakuni, beĝe ĝani-vegogoni e karori tata ĝeri varevare beĝe tuĝuni; korana tu mai peroveta tarimari ruarua na tanobarai ĝetanuni tarimari ĝeri ai midigumidigu baregona ĝevaĝa-ĝoraiato.

¹¹ Senaĝi mo ĝaro toitoi ma kwana ĝekorito murinai, maĝuri iaĝana Barau ĝenana ĝia tauri ruarua nuĝari ai eraka-toĝato, benamo ĝeruĝa-vaisito. Ĝia tauri ruarua ĝegitarito tarimari mabarani ĝegari-rakavato.¹² Benamo vevaĝa-moĝoni tauri ruarua na garo baregona ta ĝeseĝaĝiato, guba na emariĝoto, ĝia evaĝa-guruĝarito, ekirato, “Maĝana gomaraĝe!” Benamo tauri ruarua magube ta nuĝanai guba ĝana ĝevaraĝeto, ĝari inai tarimari ĝoirari ai.¹³ Mo aoa nuĝanai moĝo tano-iaĝa baregona eragato,

benamo vanuġa baregona taviri gabanana (10) nuġanai tavi sebona tu evaġa-mouato, ma tarima mabarari 7,000 ġemaseto. Senaġi tarimarima oreri tu ġegari-rakavato, benamo Guba Barauna ġevaġa-raġeato.

¹⁴ Rakava vaġa-ruaruana tu bekori moġa, senaġi vaġa-toitoina tu dori eiaġomani.

Dudu vaġa-imaima ruaruana (7)

¹⁵ Aneru vaġa-imaima ruaruana (7) na ġena dudu efururuato, benamo garo baregori gubai ġeguruġato, ġekirato, “Tanobara basileiana o veġitaġau seġukana tu ġita ġera Vereġauka ema ġena Keriso ġeri basileiai beiaġo. Be ġia tu bevere-vanaġi vanaġini!” ¹⁶ Benamo veġitaġau tauri gabana ruarua ma vasivasi (24), Barau ġoiranai ġeri teronai ġetanuni tarimari, ġevetui-tarito, ġoirari tano ai, Barau ġetoma-rakariġo viniato, ¹⁷ ġekirato,

“Vereġauka o, Iaru-korokoro Baraumu, otanuni, e otanuto-ġoi,

ġai na ġoi ġatanikiu-vinimuni,

korana ġoi ġemu seġuka baregona oġabiato,

e ġemu Basileia o veġitaġau tu varau osinaiato.

¹⁸ Tanobara irairau beseri ġebaruto,

benamo ġoi ġemu baru ma beraġasi.

Mase tarimari kota-viniri taimina,

ema mo peroveta tauri,

ġoi ġemu vetuġunaġi tarimari,

e ġemu tarima veaġari,

ema ġoi aramu ġematauraiani tarimari keiri baregori voiri viniviniri ġarona,

ema tanobara ġevaġa-rakavaiato tarimari vaġa-rakavari ġarona beiaġoma.”

¹⁹ Benamo Barau ġena Rubu Veaġa guba nuġanai evekeoto, benamo ġena Kiraġitore Mauġana Rubu Veaġa nuġanai eforito aġitaiao. Benamo kiriku-ġaita, e garo gururi tari, e guba eguruato guruna baregona, e tano-iaga, ema aisi foreri asikeikeiri ġeiaġomato.

12

Vavine ema ġuġaia kavana dagarana asikeikeina

¹ Benamo nuġa-farevaġi vetoġana baregona ta gubai eforito: Vavine ta, ġaro na evedabuġato, ma ġue tu kwakuna gabureri ai, ema visiġu gabanana ruarua (12) tu korona noġa, ġia debanai ġevetore-ġeġeraġito. ² Ġia tu ma banina, ma dori eġabito-ġoi, moġesina nai mero-ġabi midiguna eġabiato, be eġabato-ġoi.

³ Benamo nuġa-farevaġi vetoġana ta gubai ma eforito: Ġuġaia kavana dagarana asikeikeina ta, kakakakana, debana mabarari tu imaima ruarua (7), guduna mabarari tu gabanana (10), ema korona maki 7 debana tata iatari sebori-sebori toreka. ⁴ Ġia ġiġuna guba visiġuri toiri-toiri ġerina sebori-sebori tu tanobara ġana eiari-firigorito. Ġia tu mo vavine, dori eġabito-ġoi, ġoiranai eruġato, beġabini nai, asikauna mero misina bene ġabia, bene ġania uranai. ⁵ Vavine eġabito nai tu, mero evaġa-ġoraiao. Mo mero na tanobara irairau beseri mabarari auri togoina na roġo beġori-kaurini ma seġukana baregona ġesi. Benamo mero emaġurito nai ġeraga-ġabi-veġitaiao, Barau e ġena terona ġoirana ġana ġeġwa-iaġoato. ⁶ Mo

vavine tu Barau na ġena erovina-toreato gabuna tano fakana ġana egari-iaġoto. Monai beġe nariani e beġe ġubuani ġaro mabarari 1260 nuġari ai.

⁷ Benamo gubai vetari ta eġorato: Maikolo ma ġena aneru ġesi ġuġaia kavana dagarana asikeikeina ġevetari-viniato, benamo ġuġaia ma ġena aneru na maki ġia ma ġevetari-vinirito. ⁸ Senaġi ġuġaia kavana dagarana tu asi ekokoreto, naima gubai asi ġeri gabu ai ġevaġa-iaġorito. ⁹ Mo ġuġaia kavana dagarana asikeikeina, irau laġani veġata motana, arana “Diabolo” o “Satani”, tanobara mabarana eġofaiato dagarana, tu ġedori-rosiato, e tanobarai ġefiu-riġoato. Ġena aneru mabarari maki ġia ġesi ġefiu-riġorito.

¹⁰ Benamo gubai garo baregona ta eguruġato aseġaġiato, ekirato, “Toma ġita ġera Barau ġena vevaġa-maġuri, e ġena seġuka, e ġena veġitaġau baregona, ema ġena Keriso ġena maoro baregona varau beaġasi. Korana Barau ġoiranai ġita tari-kakara boġi-laġani evaġa-dagarito-ġoi dagarana tu varau beġe fiu-riġoa. ¹¹ Ġia tu tarikakara na Mamoe Natuna, (gini-taġo mamoen), rarana ema ġia ġena guruġa moġoniri ġevari-fiurito-ġoi, moġerina ġekokoreto, be ġevaġa-ketoato. Ġeri maġuri asi ġetuġamaġi-kaurito, eiaġoto mo, ġea maseto. ¹² Guba o, ema gubai ġotanuni tarimami o, boġono iaku! Senaġi tanobara e daġaru-bara ġomi tu vetuġami kika! Korana Satani tu ġomi ġemi ai varau bevariġosi, nuġana tu baru na bevonuvonu-raġe, korana ribana, ġia ġena nega tu varau bekubi-rakava.”

¹³ Mo ġuġaia kavana dagarana eribato, ġia tu tanobarai ġefiu-riġoato neganai, mero evaġa-ġoraiato vavinena murina na ekureto. ¹⁴ Senaġi mo vavine tu ugava asikeikeina fanena ruarua Barau na eviniato, mo tano fakana, erovina-toreato gabuna, ġana bene rovo-iaġo uranai. Ġia monai tu laġani toitoi ma kwana beġene naria ema beġene ġubu-tanua ġana. Korana monai tu ġuġaia, mo mota rakavana, na asi ilaila beġabikaraiani. ¹⁵ Benamo ġuġaia, mota rakavana, bokana na nanu evaġa-ġaru rosiato noġa ġabata kavana. Ġia eurato mo vavine tu mo ġabata na bene ġaru-kwareġaia etato. ¹⁶ Senaġi tano na mo vavine evaġa-kavaiato, korana tano evekeoto, benamo ġuġaia bokana na eraka-rosito ġarukana mabarana eboġeato. ¹⁷ Benamo ġuġaia kavana dagarana na mo vavine ebaruvini-rakavaiato, benamo eiaġoto, mo vavine besena, Barau ġena taravatu guruġari ġekorana-iaġirito-ġoi ema Iesu ġena vevarifitu guruġari ġevaġa-moġonirito-ġoi tarimari mabarari evetari-vinirito. ¹⁸ Benamo ġuġaia tu kone ai ea ruġato.

13

Davara na vevaġa-rakava dagarana ebere-rosito, moġa tu Keriso ġofaġofana

¹ Benamo au na vevaġa-rakava dagarana ta aġitaiato, daġaru-bara na eraka-raġeto. Ġia guduna mabarari tu gabanana (10), e debana mabarari tu imaima ruarua (7). Korona mabarari tu gabanana (10). Moġeri korona tu ġia guduna tata ġeri ai, ma debana tata ġeri ai tu Barau vaġa-rakavana arana. ² Mo vevaġa-rakava dagarana aġitaiato, moġa ġitaġitana tu lepadi noġa, (lepadi tu taġa noġa), a kwakuna tu bea kwakuri kavana, ema bokana tu laion bokari kavana. Benamo ġuġaia kavana dagarana asikeikeina tauġena ġena seġuka, ġena terona, ema ġena maoro eġabirito, mo vevaġa-rakava dagarana eviniato. ³ Vevaġa-rakava dagarana debana tai tu giri baregona ta, ġevaġi-maseato girina, senaġi mo manuġa baregona tu

enamoto. Tanobara tarimari mabarana mo vevaġa-rakava dagarana ġenai nuġari ġefarevaġi-rakavato, benamo ġia murinai ġerakato. ⁴ Tarimarima mabarari na ġuġaia ġetoma-rakarigo viniato, korana ġia ġena seġuka tu mo vevaġa-rakava dagarana eviniato. Ema vevaġa-rakava dagarana maki ġetoma-rakarigo viniato, ġevedanaġito, ġekirato, “Dei tu mai vevaġa-rakava dagarana kavana? Dei na ġia bevetari-viniani riba?”

⁵ Mo vevaġa-rakava dagarana tu maoro eviniato tu, veiavi guruġari ema Barau vaġa-rakavana guruġari bene kiragiri ġana, ema ġue gabana vasivasi ma ruarua (42) nuġari ai ġena maoro bene ġauvei-iaġiri. ⁶ Benamo muruna ekeoato, ma Barau vaġa-rakavana guruġari ekiraġi-matamato; Barau arana ema ġena tanu gabuna ekira-rakavarito, ema gubai ġetanuni tarimari mabarari evaġa-rakavarito. ⁷ E maoro eviniato, Barau ġena veaġa tarimari bene vetari-viniri nuġanai bene kokore, be ġia bene vaġa-darereri ġana. Ema seġuka eviniato, doġoro mabarari, e bese mabarari, e garo mabarari, ema tanobara mabarari bene ġori-kauri ġana. ⁸ Tanobarai ġetanuni tarimari mabarari na ġia beġe toma-rakarigo viniani. Maġeri tarima tu, Barau na tanobara roġosi bere veia veġata, arari mo Mamoe Natuna, ġevaġiato dagarana, ġena maġuri bukanai arari asi etorerito tarimari.

⁹ Ma seġana tarimana tu bene seġaġi. ¹⁰ Barau beurani dibura numanai beġene baru-taria betoni tarimana tu, dibura numanai beġe baru-tariani veġata. Barau beurani vetari baġana na beġene vaġi-masea betoni tarimana tu, vetari baġana na beġe vaġi-maseani. Maġeri guruġa na Barau ġena tarima veaġari evaġa-guruġarini, beġene vevaġa-gwaġiġi, ema ma ġeri vetuġamaġikau ġesi beġene tanu.

Vevaġa-rakava dagarana vaġa-ruaruana, moġa tu peroveta tarimana ġofaġofana

¹¹ Moġa murinai au na vevaġa-rakava dagarana ta ma aġitaiato, tano na everaġa-raġeto. Ġia guduna tu ruarua, Mamoe Natuna guduna kavana, ema ġia tu ġuġaia kavana eguruġato-ġoi. ¹² Ġia na vevaġa-rakava dagarana giniguenena moġa aranai ġena maoro e seġuka mabarari eġauvei-iaġirito. Ma ġia na tanobara tanu-iaġina tarimari mabarari elau-naġirito, mo vevaġa-rakava dagarana giniguenena, debana giri baregona, ġevaġi-maseato girina, manuġana enamoto dagarana, beġene toma-rakarigo vinia etato. ¹³ Mai vevaġa-rakava dagarana vaġa-ruaruana mainana veġa boruri baregori ema vetoġa irauri tari eveirito-ġoi. Ta tu, ġia na tarimarima mabarari ġoirari ġutuġutunai karava guba na evaġa-mariġoato. ¹⁴ Ġia tu vetoġa boruri kotari eviniato, mo vevaġa-rakava dagarana giniguenena ġoiranai eveirito, tanobarai ġetanuni tarimari eġofa-darererito. Ma ekirarito, mo vetari baġana na ġevaġa-beroato, ma toma roġo emaġuri-tanuni vevaġa-rakava dagarana, moġa gubakauna ġana tu vetoġana dagarana o laulauna ta beġene veia, benamo ġene vaġa-ruġa-vaisia etato. ¹⁵ Mo vevaġa-rakava dagarana vaġa-ruaruana tu seġuka eviniato, vevaġa-rakava dagarana laulauna giniguenena moġa iaġa bene vinia, be bene guruġa, ema mo vevaġa-rakava dagarana laulauna asi ġeurani toma-rakarigo-vinina tarimari mabarari bene vaġi-maseri ġana.

¹⁶ Benamo tarimarima mabarari, misiri e baregori, ma ġeri farefare ġutuma tarimari e asi ġeri farefare tarimari, tuġu-rakaorakao tarimari e fakai ġetanuni o dia tuġu-rakaorakao tarimari, etuġu-naġinaġirito vetoġa o maka ta ġimari aroribari ai o bakuri ai beġene ġabia etato. ¹⁷ Moġesi

beĝene vei, be tarima ta dagara ta asi bene voivoi-kava o asi bene voivoi-iaĝi-kavaia, senaĝi mo vevaĝa-rakava dagarana giniguinena ĝena vetoĝa o maka, mai tu ĝia arana o arana eruĝa-boroĝiato numerana, ĝenai tarimana ĝereĝana moĝo dagara bene voi e bene ĝwa-voivoi. ¹⁸ Iaunega tu maĝa: Nuĝa-mama o tuĝamaĝi-faka tarimana na mo vevaĝa-rakava dagarana numerana bene vaĝa-gaua, korana mo numerana tu tarima ta numerana. Numerana tu maĝa: 666.

14

Ginitaĝo mamoe na evoi-vaĝirito tarimari ĝeri mari

¹ Benamo aboĝeto tu, Mamoe Natuna ĝoiragu ai aĝitaiato, Siona Ĝoroni eruĝa-taĝoto-ĝoi, ema ĝia sevinai tarimarima 144,000 ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi. Bakuri ai tu ĝia arana ema Tamana arana ĝevetoreto. ² Benamo guba na garo ta ĝaruka vovoka ĝeĝaru-gwadani gururi ema guba eguruani guruna noĝa aseĝaĝirito. Mo guru tu noĝamo hap ĝelauni tarimari na ĝeri hap ĝelaurito-ĝoi gururi kavana. ³ Ĝia tu mo terona, e maĝuri dagarari vasivasi (4), ema veĝitaĝau tarimari baregori ĝoirari ai mari variguna ta ĝemariato. Tarima ta na mo mari moĝa marimarina tu asi bedoĝariani riba, senaĝi mo tanobara na ginitaĝo mamoe na evoi-vaĝirito tarimari 144,000 ĝereĝari na moĝo. ⁴ Mai tarima maĝeri tu vavine ĝesi asi ĝekimato o asi ĝeveĝuravanaĝito, be asi ĝemiroto, ĝia tu tauĝeri ĝevenaumato, be ĝia tu namo vedaurea. Ĝia tu Mamoe Natuna aiĝana aiĝana eiaĝoni nai, murina na ĝerakani. Tarimarima vekaravari ai ĝia tu Barau na evoirito, ma Barau ema Mamoe Natuna ĝeri tarimarima giniguineri ai ĝeiaĝoto. ⁵ Mururi na ĝofaĝofa guruĝana ta asi ĝekiraĝiato, ĝia ĝeri ai rakava misina ta maki asiĝina ĝinavaĝi.

Aneru toitoi

⁶ Benamo au na aneru ta maia guba e tano fakari na erovoto-ĝoi aĝitaiato. Ĝia ĝenai tu Vari Namona, betanu-vanaĝi vanaĝini varina. Ĝia na mai Vari Namona tu tanobara mabarari, e doĝoro mabarari, e garo mabarari, ema bese mabarari tanobarai ĝetanuni ĝeri beĝene vari-fiua ĝana. ⁷ Eguruĝa-fararato, ekirato, “Barau garina boĝono vei ema Barau boĝono vaĝa-raĝea! Korana tu ĝia ĝena vevaĝa-kota aoana tu varau beraĝasi. Guba, e tanobara, e daĝaru-bara, ema nanu eĝaruani gaburi vevirito Barauna boĝono tomakariĝo vinia.”

⁸ Aneru vaĝa-ruaruana murina na eiaĝomato, benamo ekirato, “Beketo, Babulona baregona varau beketo. Ĝia na tanobara irauirau beseri mabarari ĝia ĝena veĝura-vanaĝi wainina gwaĝiĝina evaĝa-niurito.”

⁹ Ma aneru vaĝa-toitoina ĝia murina na eiaĝomato, benamo eguruĝa-fararato, ekirato, “Bema tarima ta na mo vevaĝa-rakava dagarana ema iouiouna dagarana betoma-rakariĝo viniani, ema ĝena maka bakunai o ĝimanai beĝabi-raĝeani tu, ¹⁰ ĝia maki Barau ĝena baru baregona wainina beniuani. Mo baru baregona wainina gwaĝiĝina moĝa tu mabarana Barau ĝena baru kapusina nuĝanai eĝubu-ĝuraiato. Ĝia tu aneru veaĝari ema Mamoe Natuna ĝoirari ai karava morena e salfa nuĝanai bemidigu-midiguni. ¹¹ Ĝia mo karava moreri nuĝanai beĝe midigu-midiguni goĝuna tu beraĝe-vanaĝi vanaĝini asi magona. Ma vevaĝa-rakava dagarana ema ĝia vetogana o laulauna dagarana beĝe toma-rakariĝo viniani tarimari o ĝia arana makana beĝe ĝabiani tarimari tu, boĝi-laĝani asi beĝe iaĝaraĝini.”

12 Mainana Barau ġena tarimarima veaġari, Barau ġena taravatu ġekorana-iaġiani ema Iesu ġenai ġevetuġamaġikauni tarimari, evaġa-guruġarini, beġene vevaġa-ġwaġiġi ema beġene kokore.

13 Benamo guba na garo ta ma aseġaġiato, ekirato, “Maiġeri guruġa notoreri: Maitoma beiaġoni tu, Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġetanuni tarimari beġe maseni tu beġene iaku.” Iauka Veaġa evaġa-veseto, “Oi, ġia tu ġeri ġauvei e vekwaraġi na beġe iaġaraġini, korana tu ġeri veġa namori ġia ġesi beġe iaġo-sebonani.” (Moġa anina tu, ġeri vekwaraġi voina namona beġe doġariani veġata).

Tanobarai kwakwa ġarona

14 Benamo aboġe-iaġoto, magube kurokurota ta aġitaiao, ma mo magube kurokurota iatanai tu Tarimarima Natuna noġa tarimana etanuto. Ġia debanai tu golo koronana ta, ma ġimanai tu baġa ġeġevana masikona ta. 15 Benamo aneru ta maia Rubu Veaġa na ema raka-rosito, bena magube kurokurota iatanai etanuto tarimana ekea-farara viniato, ekirato, “Ġemu baġa ġeġevana noġabi-vaia, benamo ġaniġani dagarari nobasi-vaġiri! Korana kwakwa o basibasi ġarona varau beraġasi, tanobarai ġaniġani tu beġe maġe-ġosi.” 16 Benamo mo magube iatanai etanuto tarimana ġena baġa ġeġevana tanobara iatana na edave-vanaġiato, benamo tanobara ġaniġanina ebasi-vaġiato, eġabiato.

17 Aneru ta maia guba na Rubu Veaġa nuġana na ema raka-rosito. Ġia maki ġimanai tu baġa ġeġevana masikona ta. 18 Aneru ta maia fata veaġana na eiaġomato. Ġia tu karava eġita-ġauato-ġoi aneruna. Ġia eiaġomato, benamo baġa ġeġevana masikona eġabiato aneruna ekea-farara viniato, ekirato, “Ġemu baġa ġeġevana masikona noġabia, ma tanobara vinena ġwari ġureri nokari-vegogori, korana vine ġwari (o grapes) tu varau beġe maġe. 19 Benamo mo aneru na ġena baġa ġeġevana moġa vaġa-sebona edaveato, benamo tanobara iatana vine ġwari mabarari ebasi-vaġa-vegogorito. Benamo moġesi mabarabarari eġabirito, ma vine ġwari ġefanarini gabunai ea bubu-toġarito. Mo vine ġwari ġefanarini gabuna moġa, mo tu Barau ġena baru ekiraġiani gabuna. 20 Mo vine ġwari mabarari vanuġa baregona murikanai vine ġwari ġefanarini gabunai ġefanafana-taririto-ġoi gorari beġene riġo ġana. Benamo vine ġwari ġefanarini gabuna na rara eġaru-rosito. Rara eġaru-rosito ġena ġeboka tu tano bevaraġe mo, hosi muruna dokona, ma ġena mauka tu stadia 1,600 o 300 kilomita.

15

Aneru imaima ruarua (7) ġeri ai vevaġa-midġumidġu dagarari rakavari

7 1 Benamo gubai vetoġa baregona ta, nuġa-farevaġi dagarana aġitaiao: Aneru 7 aġitarito, ġeri ai tu dagara rakava kwaikwairi 7, tarimarima vaġa-midġumidġuri dagarari. Mo tu dagara rakavari magona. Korana moġeri na Barau ġena baru bevaġa-kori ġinikauani.

2 Ma davara ta veġia kavana ma karavana aġitaiao. Mo davara sevinai tu mo tarimarima, vevaġa-rakava dagarana ema ġia laulauna dagarana ema ġia arana ekiraġiani numerana ġevaġa-ketorito tarimari, ġeruġa taġoto-ġoi aġitarito. Ġia ġimari ai tu Barau na evinirito hapiri ġeġabi-taġorito-ġoi, 3 ma Barau ġena vetuġunai tarimana, Mose, ġena mari ema Mamoe Natuna ġena mari ġemariato-ġoi,

“Vereḡauka o, ḡoi tu Iaru-korokoro Barauna, gemu ḡauvei tu barego, asi tau vaḡa-ilailana

ema namo vedaurea. Ġuru mabarari ḡeri Vere o, ḡoi ḡemu dabara tu iobukaiobuka ema moḡoni veḡata.

⁴ Vereḡauka o, deikara na ḡoi asi begari-vinimuni, ma ḡoi aramu asi bevaḡa-raḡeani?

Korana tu ḡoi moḡo ḡereḡamu veaḡa.

Tanobara mabarari tarimari beḡe iaḡomani, benamo ḡoi beḡema toma-rakarigo vinimuni.

Korana tu ḡemu veiga iobukaiobukari varau beḡema fofori.”

⁵ Maiga murinai au aboḡe-iaḡoto, benamo gubai Rubu Veaḡa, mo tu Barau na ḡena guruḡa moḡoniri evaḡa-foforirini farai numana veaḡana, evekeoto aḡitaiato. ⁶ Mo aneru imaima ruarua (7), ḡeri ai tu tarimarima vaḡa-midigumidiguri dagarari rakavari; farai numana veaḡana na ḡerakaro-

sosito, dabuḡa gwaḡigiri namori ema veḡia-veḡiari na ḡevedabuḡato, ema kobari ai tu golo beletari ḡetore-ḡeḡeraḡirito. ⁷ Benamo mo maḡuri dagarari vasivasi vekaravari ai ta na mo aneru 7 golo diḡuri 7 evinirito. Mo golo diḡuri tu tanu-vanaḡivanaḡi Barauna ḡena baru na evaḡa-vonu fokafokarito.

⁸ Benamo mo Rubu Veaḡa tu Barau marevana goḡuna ema seḡukana goḡuna na evaḡa-vonuato. Tarima ta Rubu Veaḡa nuḡanai asi roḡo beraka-toḡani riba, beiḡoni mo, tarimarima vaḡa-midigu-midiguri dagarari rakavari 7 beḡe korini vau.

16

Barau ḡena baru diḡu imaima ruarua (7) nuḡari ai

¹ Benamo garo baregona ta Rubu Veaḡa nuḡana na eiaḡomato aseḡaḡiatio. Mo garo na tu aneru 7 evaḡa-guruḡarito, ekirato, “Ġoiaḡo, Barau ḡena baru na evaḡa-vonurito diḡuri 7 maniḡeri tanobara iatanai goa bubu-firiḡori.”

² Aneru giniginena eiaḡoto, ḡena diḡu tanobara iatanai ea bubu-kauato. Benamo manuḡa gitagitari rakava kwaikwairi ma midiguri maki asikeikeiri vevaḡa-rakava dagarana ḡena vetoḡa o maka ḡeḡabiatio ema ḡia iouiouna dagarana ḡetoma-rakarigo viniatio tarimari na ḡeḡoitaḡorito.

³ Aneru vaḡa-ruarua ḡena diḡu tu davarai ebubu-rigoato. Benamo mo davara tu mase tarimana rarana kavana eveito, ma nuḡanai maḡuri ḡetanuni dagarari mabarari ḡemaseto.

⁴ Aneru vaḡa-toitoina ḡena diḡu tu ḡarukai ema nanu eḡaruani gaburi ai ebubuato, benamo rarai ḡeiaḡoto. ⁵ Benamo nanu eḡita-ḡauani aneruna garona aseḡaḡiatio, ekirato,

“Veaḡa Baraumu, ḡoi tu tototovonai otanuto-ḡoi, ema initoma maki otanuni.

Goi ḡemu kota-vini ḡauveina tanobara tarimari ḡeri ai maḡesina oveiani tu maoro korikori moḡo.

⁶ Korana ḡia na ḡoi ḡemu tarimarima veaḡari ema peroveta tarimari rarari ḡevaḡa-rigorito.

Moḡesina naima ḡeri veiga lorinai, be rara boviniri beḡe niu.”

⁷ Benamo Barau ḡena fata veaḡana na garo ta eiaḡomato aseḡaḡiatio, ekirato,

“Veregāuka o, ǵoi tu moǵoni veǵata Iaru-korokoro Barauna, ǵemu kota-vini ǵauveiri tu dabara moǵoninai ema maoronai oveiani.”

⁸ Aneru vaǵa-vasivasina ǵena diǵu tu ǵaro iatanai ebubu-kauato. Benamo ǵaro seǵuka eviniato, tarimarima karava na bene ǵarari ǵana. ⁹ Benamo mo ǵaro seǵukana gugurana baregona na tarimarima eǵararito. Ma monana tarimarima tu asi ǵevetuǵamaǵi-kureto, benamo Barau asi ǵevaǵa-raǵeato, ne ǵia na tu Barau arana ǵevaǵa-rakavaiato. Barau tu ma ǵena maoro baregona maǵeri midigumidigu dagarari rakavari bevaǵa-ǵorarini e asi bevaǵa-ǵorarini.

¹⁰ Aneru vaǵa-imaimana ǵena diǵu tu vevaǵa-rakava dagarana ǵena terona iatanai ebubu-kauato, benamo ǵena veǵitaǵau gabuna tu emukunafurufuruto. Benamo tarimarima midigumidigu baregona na eǵabirito, ma meari ǵekafu-taririto. ¹¹ Mo midigumidigu ema manuǵa dairi ai, ǵia na gubai etanuni Barauna ǵevaǵa-rakavaiato. A ǵia tu asi ǵeurato ǵeri veǵa rakavari ǵerina beǵene vetuǵamaǵi-kure.

¹² Aneru vaǵa-imaima sebonana (6) ǵena diǵu tu Eufrate ǵarukana baregona nuǵanai ebubu-guraiato. Benamo mo ǵaruka baregona eroroto, ǵaro eraǵeni rekena na kini (ma ǵeri vetari doǵorori ǵesi) beǵe iaǵomani, moǵeri ǵeri dabara evaǵa-fakaiato. ¹³ Moǵa murinai iauka rakavari toitoi farakeǵo noǵa moǵo aǵitarito. Ta tu dagara ta ǵuǵaia kavana, (mai tu Satani), bokana na ema raka-rosito, ta tu vevaǵa-rakava dagarana, (mai tu Keriso ǵofaǵofana), bokana na ema raka-rosito, ma ta tu peroveta ǵofaǵofa tarimana bokana na ema raka-rosito. ¹⁴ Mo iauka moǵeri tu demoni iaukari, ǵia na vetoǵa iraurauri ǵeveirito-ǵoi, ema ǵeiaǵoto tanobara mabarana kiniri ǵeri ai, beǵenea vaǵa-vegogori, be Iaru-korokoro Barauna ǵena ǵaro baregonai tu Barau beǵene vava-vevaǵia ǵana.

¹⁵ “Noseǵaǵi! Au tu lema tarimari kavana baiaǵomani! Bevaǵa-noga-taǵoni ema ǵena dabuǵa kefinai bevei-taǵorini tarimana tu bene iaku. Korana ǵia tu kefina kori asi beiaǵoni, benamo ǵutuma-bara nuǵanai asi bemaiaikaiani.”

¹⁶ Benamo demoni iaukari toitoi na kini mabarari ǵeǵori-vegogorito gabu tai, Heberu garori ai mo gabu arana tu Amagedon.

¹⁷ Aneru vaǵa-imaima ruaruana (7) ǵena diǵu tu guba fakanai ebubuato, benamo Rubu Veaǵa nuǵana na garo baregona ta terona na eiaǵomato, ekirato, “Varau bekori!” ¹⁸ Benamo kiriku eragato, e garo gururi tari ǵeraǵeto, e guba eguruato, ema tano-iaga baregona eragato. Tarimarima tanobarai ǵetanu-quineto, monana beiaǵoma mo initoma moǵesi tano-iaga ta tu asi eǵorato. Moǵa tu tano-iaga barego lelevaǵina veǵata. ¹⁹ Benamo vanuǵa baregona evetavito, tavi toitoi ǵevetoreto, ema tanobara mabarari vanuǵari maki ǵeǵwa-kafu kafurito. Barau na vanuǵa baregona Babulona ma etuǵamaǵi-ǵenoǵoiato, benamo Barau ǵena baru ema nuǵa-ǵirimāǵirima wainina na evaǵa-vonu fokafokaiato kapusina eviniato, bene niua ǵana. ²⁰ Benamo motumotu mabarari ǵeraga-rekwarekwato ema ǵoro maki ǵerekwarekwato, be asiǵina. ²¹ Ma guba na aisi, fore noǵa asikeikeiri, ǵeri meto tu pauna sinau sebona (100) kavana, tata tarimarima iatari ai ǵeketokauto. Benamo mo tarimarima na Barau guruǵa rakavari ǵeviniato-ǵoi, korana mo aisi, fore noǵa asikeikeiri, iatari ai ǵeketokauto-ǵoi dainai. Korana mo vevaǵa-midigumidigu dagarana rakavana moǵa tu rakava kwaikwaina.

17

Babulona - veġura-vanaġi vavinena baregona

¹ Benamo mo diġu imaima ruarua (7) ġeġabi-taġorito-ġoi aneruri fakari ai ta tu au rekegu ġana eiaġomato, benamo au ema vaġa-guruġaguto, ekirato, “Noiaġoma, be veġura-vanaġi vavinena baregona ġena veġura-vanaġi voina metona beġabiani metona navaġa-ġitamu. Ġia tu nanu vovoka iatari ai etanuni. ² Tanobarai ġetanuni vereri baregori o kiniri mabarari tu ġia ġesi ġeveġura-vanaġito. Ema tanobarai ġetanuni tarimari maki ġia ġena veġura-vanaġi wainina na ġeniu-babobaboto.”

³ Benamo Iauka Veaġa na eboroġiguto, aneru ta na eġwa-rakaguto, tano fakana ġana eġwa-iaġoguto. Monai vavine ta aġitaiato, vevaġa-rakava dagarana kakakakana ta iatanai etanu-taġoto-ġoi. Mo vevaġa-rakava dagarana tauġanina tu Barau vaġa-rakavana arari ġevaġa-vonuato. Ġia debana mabarana imaima ruarua (7), ema guduna tu gabanana (10).

⁴ Mo vavine tu dabuġa kakakakari ema koturi kakakakari o pepolori namo vedaureari eriġoto, ema golo e fore nauġanauġari ema aġeva ma marevari na everato. Ġimanai tu golo kapusina ta eġabiato. Mo golo kapusina tu veġa rakava kwaikwairi ema ġena veġura-vanaġi mirori na evonu-fokafokato. ⁵ Ġia bakunai tu ara ta ġeberaiato, anina maki vekuretoġa, maiġesi ġetoreato, “Babulona barana, veġura-vanaġi sinari ema tanobarai veġa rakava kwaikwairi mabarari sinari.” ⁶ Benamo au na mo vavine aġitaiato, Barau ġena tarimarima veaġari, ġevaġi-maserito tarimari, rarari eniurito, be eniu-babobaboto. Mo tu Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi nai, ġevaġi-maserito tarimari rarari. Au na ġia aġitaiato nai, aġaba-rakavato.

⁷ Benamo mo aneru na ekiraguto, ekirato, “Ġoi tu kara dainai oġaba-rakavani? Mani vavine maniġa varina vekuretoġana ema mani vevaġa-rakava dagarana iatanai beraġe maniġea, mani debana 7 ma ġena gudu 10, varina vekuretoġari tu nakiravara-ġinikaumu. ⁸ Mo vevaġa-rakava dagarana boġitaia, moġa tu guinenai etanuto-ġoi, ma ġia toma tu asi tauna. Ġia tu tano gabigabina guri variġo kwareġana na bema raka-rosini, benamo beiaġoni gabuna rakava kwaikwaina, midigumidigu baregona bea ġabiani. Tanobarai ġetanuni tarimari, Barau na tanobara eveiato monana veġata arari maġuri bukanai asi etorerito tarimari, na mo vevaġa-rakava dagarana ġeġitaiato nai tu, nuġari ġefarevaġi-rakavato. Korana ġia tovotovonai tu etanuto-ġoi, ma toma tu asi tauna, senaġi ġia tu ma beiaġomani.

⁹ Iaunega tarimana na maiġa bene tuġamaġi-fakaia. Mo deba 7 tu mo vavine etanukauni ġorori 7. ¹⁰ Ma ġia aniri ta maki vere baregori o kini 7. Vere barari imaima tu ġeketoto, sebona tu roġo eruġa-taġoni, ma ta tu roġosi bene iaġoma. A ġia beiaġomani tu, mai tanobarai asi betanumaukani. ¹¹ Mo vevaġa-rakava dagarana guinenai etanuto-ġoi, ma initoma ġia tu asi tauna, maniġa tu kini vaġa-imaima toitoina (8). Ġia tu mani vere baregori o kini 7 karori ta, ma ġia tu beiaġoni gabu rakava kwaikwaina midigumidigu barego bea ġaniani.

¹² Mo gudu 10 oġitarito, moġeri mo tu kini 10. Ġia tauri 10 tu kini dagina ema beġe ġita-ġaurini tano-barari roġosi beġene ġabiri. Senaġina ġia tu aoa sebona mo vevaġa-rakava dagarana ġesi kini kavana veġitaġau maorona baregona beġe ġabiani. ¹³ Ġia ġeri tuġamaġi tu sebona moġo, ema ġeri seġuka e maoro baregona tu mai vevaġa-rakava dagarana beġe viniani.

¹⁴ Ġia na Mamoe Natuna beġe vetari-viniani, senaġi Mamoe Natuna na

bevaĝa-ketorini, korana ĝia tu vere mabarari ĝeri Vere, ema kini mabarari ĝeri Kini. Ema ekearito e eĝabi-viriĝirito ema ma vetuĝa-maĝikauri ĝesi ĝia murinai ĝerakani tarimari maki ĝia ĝesi beĝe kokoreni.”

¹⁵ Benamo mo aneru na ekiraguto, ekirato, “Mo veĝura-vanaĝi vavinena etanu-taĝoni nanuri boĝitari, moĝeri tu tanobara beseri, tarima ĝutuma gorogoro, tanobara irauirau tarimari, ema garo irauirau tarimari boĝitari.

¹⁶ Mo vevaĝa-rakava dagarana ema mo gudu 10 boĝitari dagarari, mani veĝura-vanaĝi vavinena tu beĝe iau-rakavaiani. Ĝia na asi ĝena farefare ai beĝe vaĝa-iaĝoani, e dabuĝana ĝenana beĝe fuki-vaĝirini, tauĝanina kori beĝe vaĝa-rakaiani; viriĝona beĝe ĝaniani ema karavai beĝe gabu-raĝeani.

¹⁷ Korana Barau na maniĝeri kini nuĝari ai evaĝa-urato, ĝia ĝena ura beĝene veia etato. Moĝesina naima ĝia maki ĝeurato nai, ĝeri seĝuka mo vevaĝa-rakava dagarana beĝene vinia, be bene veĝorikau, bene iaĝo mo, Barau ĝena guruĝa mabarari beĝenea ĝuĝuru. ¹⁸ Ema mo boĝitaia vavinena tu vanuĝa baregona. Ĝia na tanobara vereri o kiniri mabarari eĝori-kaurini.”

18

Babulona beketoni

¹ Maĝa murinai aneru ta ma ĝena seĝuka baregona ĝesi guba na emariĝoto aĝitaiato. Ĝia marevana mamana na tanobara emama-vaĝa-ĝauato. ² Benamo tuĝana maki asi ekoĝoto, ekirato, “Beketo! Vanuĝa baregona Babulona tu beketo!

Ĝia tu demoni ĝeri tanu gabunai beiaĝo, e iauka rakavari ema iauka mirori, e manu rakava kwaikwairi ĝeri tanutaĝo gabunai beiaĝo.

³ Korana tu bese mabarari na ĝena wain ĝeniuato nai ĝevei-babobaboto; mo wain tu ĝena veĝura-vanaĝi ĝauveiri.

Tanobarai ĝetanuni kiniri mabarari tu ĝia ĝesi ĝeveĝura-vanaĝito, ema tanobarai dagara ĝeĝwa-voivoirini tarimari maki ĝia ĝena farefare namori ĝerina farefare vovoka tarimari ai ĝeiaĝoto.”

⁴ Moĝa murinai tu guba na garo ta eiaĝomato ma aseĝaĝiato, ekirato, “Ĝegu tarima mabarami,

mai vanuĝa baregona ĝenana ĝoma raka-rosi.

Be ĝia ĝena vei-rakava veiĝari asi boĝono veiri,

ĝia na vevaĝa-midigumidigu dagarari rakavari beĝabirini dagarari ĝomi na asi boĝono ĝabiri.

⁵ Korana ĝia ĝena vei-rakava tu iatai-iatai bevesenu-senukau, bevaraĝe mo, guba vanuĝana maki bea doĝaria.

Senagi Barau na ĝena veiga, asi maorori dagarari, etuĝamaĝi-taĝorini, asi etuĝa-rekwarini.

⁶ Ĝia na ĝomi evinimito ilailana ma boĝono vini-vaĝa-voia.

Ĝena veiga voina ilailana moĝa boĝono vaĝa-ruaia, benamo boĝono vinia. Niuniu wainina kapusi sebona ĝomi evinimito nai tu, ĝena kapusi korikori ai niuniu wainina moĝa nuĝanai ta maia boĝono bubu-ĝuraia, boĝono vaĝa-ruaia, benamo voina boĝono vinia.

⁷ Tauĝena eveĝabi-varaĝeto ema eĝani-namoto-ĝoi ema etanu-namoto-ĝoi ilailanai, midigumidigu boĝono vinia ema boĝono vaĝa-tagitaĝia.

Ĝia nuĝanai tu eveiavini, ekirani,

‘Au tu kwini o vere vavinena kavana atanuni.

Au tu dia vabu ema asiĝina ĝinavaĝi bataĝi-vanoro vanoroni.’

⁸ Moġesina naima ġia tu ġaro sebna nuġanai moġo midigumidigu iraurau na beġe vaġa-ketoani, mo tu mase, taġi-vanorovanoro, ema doġe ġenai beġe raġasini.

Ma ġia tu karava na beġaraiani.

Korana ġia ġeri rakava voina beviniani Barauna tu Barau Vereġauka, ma ġia tu ma seġukana.”

⁹ Tanobara kiniri, ġia ġesi veġura-vanaġi veġġari ġeveito ema ġia ġesi ġeġani-namoto-ġoi e ġetanu-namoto-ġoi kiniri, na ġia beġaraiani goġuna beġe ġitaiani nai tu, taġina beġe veini, ema beġe taġi-vanoroani. ¹⁰ Ġia ġena midigumidigu beġe ġitaiani, moġa garina na manaġai beġe ruġani, benamo beġe taġi-gurugani, beġe kirani,

“Vetuġamu! Siti baregona vetuġamu kekei!

Babulona o, seġuka rakava sitina!

Ġoi tu aoa sebna nuġanai moġo ġemu rakava voina metona boġabia!”

¹¹ Tanobarai dagara ġeivoivoi-iaġirini tarimari beġe taġini ema beġe taġi-vanoroani, korana ġeri voivoi-iaġi farefareri tu asi voivoiri tarimana ta.

¹² Mo tu ġeri golo, e silva, e fore namo vedaureari voiri barego foreri, ema aġeva marevari asi-gadara dagarari; dabuġa namori gwaġġiri, e dabuġa kota kakakakari o pepolori, e dabuġa silikari, ema dabuġa kakakakari; ma bonari ġauri, e elefani doġari na ġeveirini dagarari iraurauri, e ġau voiri barego ġauri na ġeveirito dagarari, e auri boraborari e auri namori ema mabolo na ġeveirito dagarari; ¹³ ġaniġani mamiri vaġa-namori muramurana arana sinamon, e ma bonari muramurari, e goġu ma bonana eveiani muramurana, e bonana namona muramurana arana muro, e tauġani ai ġedauani muramurana arana frenkinsens; vine nanuna, e olive diġana, farao ema widi, boromakau ema mamoe, hosi ema kariota, ema tarimarima maki. ¹⁴ Beġe kirani, “Ġau gwaġwana bono ġabia otato-ġoi uradikana oveito-ġoi dagarana tu ġemuna beveġita. Ġemu farefare vovoka ema ġemu mareva mabarari beġe rekwa-rekwa, asi bodoġari-ġenoġoirini maia!”

¹⁵ Dagara ġeġwa-voivoini tarimari na maġeri dagara ġeivoivoi-iaġirito ema ġia ġenana farefare vovoka ġeġoitaġoto, moġeri tu manaġai beġea ruġani, mo midigumidigu ġia na beġabiani moġa garina. Ġia tu beġe taġi-rakava rakavani ema beġe taġi-vanoroni, ¹⁶ ema beġe taġi-guruġa guruġani, beġe kirani,

“Vetuġamu! Vanuġa baregona, vetuġamu kekei!

Dabuġa namori gwaġġiri, e dabuġa kota kakakakari o pepolori, ema kakakakari na ovedabuġato;

golo kimorekimoreri, e fore namo vedaureari, ema gudugudu marevari asi-gadarana oveiato-ġoi.

¹⁷ Aoa sebna nuġanai moġo ġemu farefare vovoka tabutabu mabarari benamo beġema kori-ketovaġi!”

Bouti baregori ġeġwa-ragarini tarimari mabarari, e bouti ai davara na ġeragani tarimari mabarari, e bouti ai ġeġauveini tarimari, ema davara maġaniri ma dagara tari ġerina ġeri-ġari ġeġoitaġoni tarimari mabarari manaġai ġea ruġato. ¹⁸ Benamo eġaraiato goġuna ġeġitaġato nai tu, maġesina ġekirato, ‘Mai vanuġa baregona tu irau veġata, siti ta maġesina kavana tu asi etanuto-ġoi.’ ¹⁹ Benamo tano-kauri debari ai ġebubukauto, ġetaġito e ġetaġi-vanoro vanoroto, ġekirato,

“Vetuġamu kekei! Vanuġa baregona vetuġamu kekei!

Ma ġeri bouti davarai tarimari tu ġia ġena taġa ġenana farefare vovoka ġeġoitaġoto, ene?

Aoa sebona nuḡanaŋi ġia tu asi ġena farefare tai moḡo beiaḡo.

²⁰ Guba vanuḡana o, ġia ġena keto iakuna ġovei.

Barau ġena tarima veaḡami,

e apostolo tarimami,

ema peroveta tarimami,

ḡoiaku ḡoverere;

korana gomi veiḡa rakavari evei-vinimito dainai, Barau na ġena rakava voina bevinia.”

²¹ Benamo aneru kokore rakavana ta na fore ta widi ġegiro-iaḡirini diḡuna baregona ta kavana eḡabiato. Mo fore-diḡuna moḡa eḡabi-vaisiato, benamo

davarai efiu-reiato, benamo ekirato,

“Vanuḡa baregona Babulona tu maiḡesi ma baruri ġesi beḡe fiu-tariani,

benamo berekwarekwa-moḡovagiini,

asi ġitaḡitanai ma beiaḡoni.

²² Hap ġelauni ma mari ġeḡabini gururi, e ivirikou ḡefururuni ema dudu ḡefururuni gururi ḡoi ġemu maninai asi ma beḡe seḡaḡi-ḡenoḡoirini.

ḡauvei namori ma ribari tarimari ḡoi nuḡamu ai asi ma beḡe tanu-ḡenoḡoini.

Widi ġegiro-iaḡirini foreri gururi maki maninai asi ma beḡe seḡaḡi-ḡenoḡoirini.

²³ Maninai lamefa mamari asi ma beḡe ġara-ḡenoḡoini.

Veḡaraḡo variḡu tauna e vavinena garona ta maki maninai asi ma beḡe seḡaḡi-ḡenoḡoiani.

ḡoina dagara voivoi-iaḡiri tarimari mai tanobara nuḡanaŋi ġia tu tarima baregori.

ḡoi ġemu meḡameḡa tovoḡari na tanobara iraurau mabarari oḡori-darererito.

²⁴ Peroveta tarimari e Barau ġena tarimarima veaḡari ḡevaḡirito rarari, ema tanobara iatanai tarimarima ḡevaḡirito rarari mabarari maki

Babulona vanuḡa baregona nuḡanaŋi ġea ḡoitaḡorito.”

19

Kokore marina gubai

¹ Moḡa murinai tu noḡa moḡo tarimarima asisebo-asisebo garori gururi

gubai ḡekoḡoto-ḡoi aseḡaḡirito, ḡekirato,

“Haleluia!

Vevaḡa-maḡuri, e mareva baregona,

ema seḡuka tu ġita ġera Barau ġena.

² Korana ġia tu dabara roroḡotonai evevaḡa-kotani ema rakava voiri evinini.

ḡia na veḡura-vanaḡi vavinena baregona vei-rakava voina meto lelevaḡina bevinia.

Mai veḡura-vanaḡi vavinena na mai tanobara mabarana ġena veḡura-vanaḡi veigana na bevaḡa-rakava kwaikwaia.

Barau na ġena vetuḡunaḡi tarimari rarari evaḡa-riḡorito ḡaramanai,

rakava voina meto lelevaḡina bevinia.”

³ Ma ḡekoḡo-ḡenoḡoito, ḡekirato,

“Haleluia!

Vanuḡa baregona ġenana eraḡeni goḡuna tu asi bedokoni,

mo goḡu tu beaḡe-vanaḡi vanaḡini.”

4 Benamo mo veġitaġau tarimari gabanana ruarua ma vasivasi (24) ema mo maġuri dagarari vasivasi ġevetui-tarito, benamo Barau ġena teronai tanutaġo ġetoma-rakarigo viniato-ġoi, maġesi ġekirato, “Amen, Haleluia!”

Mamoe Natuna ġena veġaraġo verekona

5 Benamo mo terona na garo ta eiaġomato, ekirato, “Barau ġena vetuġunagi tarimami mabarami, e Barau garina ġogarini tarimami, misina na beiaġo mo baregona, ġera Barau ġovaġa-raġea!”

6 Benamo au na guru ta noġa moġo ġutuma-bara gururi kavana aseġaġiato, noġa ġaruka ġutuma ġeġaru-gwadani gururi kavana, ema noġa guba eguru-ani guruna baregona kavana, ġekoġoto-ġoi, ġekirato, “Haleluia!”

Ġita ġera Iaru-korokoro Barauna tu roġo Vere baregona etanuni.

7 Mabarara si-iaku, siverere, ema sivaġa-raġea, korana tu Mamoe Natuna ġena veġaraġo ġarona varau bema raġasi, ema ġaraġona maki beġe ġabi-torea.

8 Dabuġa kurokurori gwaġiġiri namori, namoka-namokana, miro misina ta maki asiġina ġinavaġi na ġevaġa-dabuġaiato.”

Mo dabuġa kurokurori gwaġiġiri namori tu Barau ġena veaġa tarimari ġeri vei-iobukaiobuka ekiragiġirini.

9 Benamo mo aneru na au ekiraguto, ekirato, “Maġesi notorea: ‘Mamoe Natuna ġena veġaraġo ġani-vegogona uranai ġekea-kaurito tarimari tu beġene iaku!’ ” Ma ekiraguto, ekirato, “Mai tu Barau ġena guruġa moġoniri!”

10 Benamo au mo aneru kwakuna koranai avetui-tarito, natoma-rakarigo vinia ġana. Senaġi ġia na ekira-ġoiguto, ekirato, “Maniġesi tu asi novei! Au maki vetuġunagi tarimagu ġoi kavana, ema ġoi tarikakamu Iesu varina guruġari ġevaġa-moġonirini tarimari kavana. Barau moġo notoma-rakarigoa! Korana Iesu ġena vevarifiu guruġari na tu tarimarima elaunaġirini, peroveta guruġari beġene kiragi-foforiri.”

Hosi kurokuronai eraġeto tarimana

11 Ma au aboġeto, guba evekeoto, benamo ġoiragu ai hosi kurokurona ta aġitaiato. Mo hosi iatanai eraġeto tarimana arana tu “Vetuġamaġikau” ema “Moġoni” ġetato. Ġia tu veġa iobukaiobukanai evevaġa-maoroni ema evetarini. 12 Ġia matana tu karava moreri kavana, ema debanai korona tu asisebo. Ġia ġenai ara ta evetoreto, mo ara tu ta asi ribana, ġia ġereġana moġo ribana. 13 Ġia tu rara na evonuto dabuġana na evedabuġato, ema arana tu “Barau ġena Guruġa”. 14 Guba vanuġana ġena vetari doġorona tu ġia murina na ġeraka-naġi-rakanaġito-ġoi. Ġia mabarari tu dabuġa gwaġiġiri namori, kurokurori ema namoka-namokari na ġevedabuġato, ma hosi kurokurori ai ġeraġeto. 15 Ġia bokana na tu vetari baġana raga-rakavarakava ema raka-rosito. Tanobara irauirau beseri tu mai vetari baġana ma ragana mainana bebasirini. Ġia na auri togoina na beġori-kaurini ma seġukana baregona ġesi. Ma vine ġwaġwari ġefanarini kavana bea fana-taririni. Moġa mo tu Iaru-korokoro Barauna ġena baru baregona bevaġa-raka-rosiani gabuna. 16 Dabuġa maukana eriġoato ġenai ema

manininai tu mai ara maigā etoreato, “Kini mabarari ġeri Kini ema vere mabarari ġeri Vere.”

¹⁷ Benamo au na aneru ta ġaro nuġanai eruġa-taġoto-ġoi aġitaiato. Mo aneru na guba fakana ġerovoni manuri ekea-farara vinirito, ekirato, “Ġoiagōma, Barau ġena ġanivegogo baregonai ġoma rovo-vegogo. ¹⁸ Be tanobara vereri barari viriġori, e vetari doġorori ġeri veġorikau tauri baregori viriġori, e kokore lelevaġi tarimari viriġori, ema hosi viriġori e hosi ai ġeraġeni tarimari viriġori, ema tarimarima mabarari, tuġu-rakaorakao tarimari e fakai ġetanuni tarimari, tarima keiri e baregori, mabarari viriġori boġonoma ġaniri!”

¹⁹ Benamo au na vevaġa-rakava dagarana ema tanobara vereri baregori ma ġeri vetari doġorori ġesi vegogotaġo aġitarito. Ġia tu hosi kurokuronai eraġeto tarimana ma ġena vetari doġorori ġesi begene vetari-viniri ġana ġevevegoto. ²⁰ Senaġi mo vevaġa-rakava dagarana ġeġabi-tariato, ema peroveta tarimana ġofaġofana maki, mai tu nuġa-farevaġi vetoġari boruri vevaġa-rakava dagarana aranai eveirito-ġoi tarimana. Mai vetoġa boruri maġeri na vevaġa-rakava dagarana ġena maka ġeġabiato tarimari ema ġia vetoġana o laulauna dagarana ġetoma-rakarigoani tarimari eġofa-darererini. Ġia tauri ruarua tu kou karavana morena asikeikeinai e salfa nuġanai ġefiu-ġurarito. ²¹ Ma kotari tu hosi ai eraġeto tarimana bokana na vetari baġana eraka-rosito monana evaġi-masemaserito, ma manu mabarari ġeiaġoto, ġia viriġori ġeġani-ġosiġosirito.

20

Laġani 1,000 nuġanai kara beġorani

¹ Benamo au na aneru ta guba na emariġoto aġitaiato. Ġimanai tu guri variġo kwareġana, (iauka rakavari ġeri dibura), kina, ema tavi ta ġimanai tu seini asikeikeina ta. ² Ġia na mo ġuġaia kavana dagarana baregona eġabi-tariato, mo tu sene bava motana, arana tu Diabolo o Satani. Mo aneru na seini na ebarubaruato, benamo ġia tu laġani 1,000 moġesi barutarinai betanuni. ³ Ma aneru na eġabiato, guri variġo kwareġanai efiu-ġuraiato, benamo guri eloka-ġauato, ema ekadakada-ġauato. Aneru na Satani moġesina eveiato anina tu, tanobara irauirau beseri asi bene ġofari, bene iaġo mo, laġani 1,000 benea kori. Moġa murinai bekeo-vagiāni, benamo murikai ġaro viravira ta moġo ma betanuni.

⁴ Ma terona kotari ma aġitarito. Mo terona iatari ai tu Barau na Kota begene seġaġi maorona evinirito tarimari ġetanuto. Ma aboġeto tu, Iesu varina gurugaġi ġevaġa-moġonirito e ġekiraġi-foforirito ema Barau ġena guruġa ġaramanai debari ġebasi-ġuturito tarimari iaukari maġuri aġitarito. Ġia tu mo vevaġa-rakava dagarana ema ġia vetoġana o laulauna ġeveiato dagarana asi ġetoma-rakarigo viniato, ema ġena maka bakuri ai o ġimari ai asi ġevaġa-kafarito. Ġia tu ġemaġuri-ġenoġoito, benamo Keriso ġesi laġani 1,000 ġevereto. ⁵ Mase na variġisi-ġenoġoi giniginena tu moġa. Mase tarimari kotari tu asi roġo ġemaġuri-ġenoġoito mo, laġani 1,000 ea korito. ⁶ Mai mase na variġisi-ġenoġoi giniginena beġe variġisini tarimari tu beġe iakuni ema vevaġa-namo barego beġe doġariani. Ġia tu mase vaġa-ruaruana seġukana na asi beġabirini. Ġia tu Barau ema Keriso ġeri Rubu Veaġa vereri ai beġe iaġoni, ema Keriso ġesi mo laġani 1,000 nuġanai beġe vereni.

Satani ġena keto

⁷ Mo laĝani 1,000 bekorini murinai, Satani tu ĝena dibura gabuna na beĝe keo-vaĝiani, ⁸ benamo beiaĝoni, tanobara iraurau beseri tanobara daiguni vasivasi nuĝanai ĝetanuni, mai tu Gog ema Magog, bea ĝofa-taĝuitaĝuirini. Ĝia mabarari bea ĝori-vegogorini, vetari beĝene veia ĝana. Ĝia mabarabarari beĝe vegogoni tu, noĝa kone mirina kavana asisebo-asisebo. ⁹ Tanobarana na beĝe raka-iaĝoni, benamo Barau ĝena tarimarima ĝetotoĝato gabuna beĝea gana-ĝeĝeraĝiani. Mo totoĝa gabuna tu Barau na eura-viniani sitina. Senaĝi guba na karava emariĝoto, benamo Satani ĝena vetari doĝorori ema ĝararito. ¹⁰ Benamo Diabolo, eĝofarito tauna, tu karava moreri e salfa kouna nuĝanai beĝe fiu-ĝurairani. Vevaĝa-rakava dagarana ema peroveta tarimana ĝofaĝofana tu monai varau ĝefiu-ĝurarito. Tauri toitoi tu monai mo karava moreri na vanaĝivanaĝi asi dokona asi magona beĝara-tanurini.

Kota Baregona

¹¹ Moĝa murinai au na terona kurokuroona baregona ema terona iatanai etanuto tarimana aĝitaiato. Tanobara ema guba ĝia ĝoirana na ĝerakaveĝitato, benamo asi ma ĝeĝita-ĝenoĝoirito. ¹² Benamo mase tarimari baregori ema keiri aĝitarito mo terona kurokuroona baregona ĝoiranai. Benamo buka tari ekeorito. Mo buka ekeorito murinai tu, buka ta ma ekeoato, maĝuri bukana tu moĝa. Benamo mase tarimari mo buka tari moĝeri ai ĝeri veiĝa etore-vanaĝirito ilailari ai Barau na ekota-vinirito. ¹³ Davarai ĝemaseto tarimari davara na ĝevariĝisito, e Mase ema mase tarimari iaulari ĝetanuni Gabuna (o Hades) na ĝevariĝisito. Benamo mabarabarari tata karakara ĝeveisito ilailari ai ekota-vinirito. ¹⁴ Benamo Mase ema mase tarimari iaulari ĝetanuni Gabuna (o Hades) na ĝevariĝisito tarimari tu, karava kouna nuĝanai ĝefiufiu-ĝurarito. Mo karava kouna moĝa, mo tu mase vaĝa-ruaruana. ¹⁵ Bema tarima ta arana maĝuri bukanai asi ĝeĝoitaĝoato tarimana tu, mo karava kounai ĝefiu-ĝurairito.

21

Guba ema tanobara variĝuri

¹ Benamo guba variĝuna ema tanobara variĝuna aĝitarito, korana tu guba guinena ema tanobara guinena tu ĝerekwa-rekwato. Davara maki asiĝi. ² Ma vanuĝa baregona veaĝana aĝitaiato, mo tu Ierusalemava variĝuna guba vanuĝana na Barau ĝenana emariĝoto-ĝoi. Ĝia tu veĝaraĝo variĝu vavinena ĝaraĝona ĝena ĝevaĝa-dabuĝaiani ema ĝevaĝa-vera ginikauani kavana. ³ Benamo garo baregona ta aseĝaĝiato terona na eiaĝomato, maĝesi ekirato, “Toma Barau ĝena tanu gabuna tu tarimarima ĝesi, ĝia toma tu tarimarima vefakari ai betanuni. Ĝia tu Barau ĝena tarimarimai beĝe iaĝoni, ema Barau tauĝena ĝia seviseviri ai betanuni, [ema ĝia ĝeri Barau ai beiaĝoni]. ⁴ Ĝia na matari gorari mabarari bedaurini. Mase e taĝi-vanorovanoro e taĝitaĝi guruna ta ema midigumidigu tu beĝe kori-ketovaĝini, korana tu dagara guineri mabarari ĝekorito.”

⁵ Mo teronai etanuto Tarimana maĝesi ekirato, “Goĝitaia, au tu dagara mabarabarari avaĝa-variĝu ĝenoĝoirini.” Ma ekirato, “Maĝeri guruĝa tu notore-vanaĝiri, korana mai tu guruĝa moĝoniri ema ĝeri ai boĝo vetuĝamaĝi-dadamaĝini maki.” ⁶ Ma ekiraguto, ekirato, “Mabarari beĝe kori. Au tu Alefa ema Omega, (giniguinena ema ginigabina), matamana ema dokona. Bokana bekokeni tarimana tu au na maĝuri nanuna, eĝaruĝaruani

dagarana, asi voina, baviniani beniuani. ⁷ Rakava e meto bevaġa-darererini tarimana, ġena kokore voina tu maiġeri mabarari beġaunarini, ema au tu ġia ġena Barau ai baiaġoni, ema ġia maki au natugu ai beiaġoni. ⁸ Senaġi gari ai asi ġeruġa-gwaġiġini e asi ġeveġabi-dadamani tarimari, vei-rakava na ġevevaġa-miroto tarimari, vevaġi-deba tarimari, ġekima-rakaorakaoni tarimari, ġemeġameġani e kwaivakuku ġetoma-rakariġo viniani tarimari, ema ġeġofaġofani tarimari, mabarabarari ġeri gabu tu karava moreri e salfa ġeġarani kouna. Mai tu mase vaġa-ruaruana.”

Ieruselema variġuna

⁹ Ma aneru ta au ġegu ai eiaġomato. Ġia tu mo aneru 7 guinenai ġimari tu diġu 7, mo diġu nuġari ai tu tarimarima vaġa-midigu-midiguri dagarari oreri na ġevonuto aneruri ta. Ġia eiaġomato, benamo au ema kiraguto, ekirato, “Noiaġoma, be veġaraġo variġu vavinena nama vaġa-ġitamu, ġia tu Mamoe Natuna ġaraġona!” ¹⁰ Benamo Barau Iaukana na eboroġiguto, ma aneru na ġoro baregona e mauka kenenena ġana eġwa-iaġoguto. Benamo monana vau siti veaġana, Ieruselema, Barau ġenana guba vanuġana na emariġoto-ġoi evaġa-ġitaguto. ¹¹ Ġia ġenai tu Barau marevana mamana emamato-ġoi, ema siti marevana vetoġana tu fore namoka-namokari voiri asi keikeiri kavana, ema iaspa forena, fore veġiaveġiana kavana emamato-ġoi. ¹² Ġia maġuna tu asikeikeina ema maukana, ma ġatama bokana tu gabanana ruaru (12). Mo ġatama-boka 12 tu aneru 12 na ġeġita-ġaurito-ġoi. Mo ġatama-boka tata iatari ai tu Isaraela doġorori tata arari ġetorerito, mo tu Isaraela doġorori 12 moġeri. ¹³ Ġatama-boka tu toitoi ġaro eraġeni rekenai (o east), ma toitoi ġaro evarigoni rekenai (o west), ma debana rekenai (o north) toitoi, ema gabina rekenai (o south) toitoi ġeveirito. ¹⁴ Vanuġa baregona maġuna tu korana o duġu foreri 12 iatari ai ġevaġa-ruġa-vasiatio. Moġeri fore iatari ai tu Mamoe Natuna ġena apostolo 12 arari tata ġetorerito, fore ta ara ta, ma fore ta ara ta.

¹⁵ Au ġesi ġaguruġa-guruġato-ġoi mo aneru moġa ġimanai tu makamaka rulana o vevaġa-vetovo dagarana, golo na ġeveiato dagarana. Mo rula monana vanuġa baregona e ġatama bokana ema maġuna bemakarini. ¹⁶ Siti ġevaġa-ruġaiato daigunina tu vasivasi (4), e ġena baġaka ema mauka tu ilaila. Mo aneru na siti vevaġa-vetovo dagarana na etovoato, makana eġabiato tu stadia 12,000 o 2,400 kilomita. Ġia ġena mauka e baġaka ema varaġe maukana tu ilaila moġo. ¹⁷ Maġuna ġena barego maki etovoato, makana tu kiubit 144 o 70 mita. Tarimarima ġeri vevaġa-vetovo dagarana mo aneru na eġauvei-iaġiatio tu moġesina.

¹⁸ Vanuġa baregona maġuna tu iaspa, fore marevari asi gadara dagarari, na ġeragaġiatio, ema siti tauġena tu golo namo vedaureari, ekimorekimorerini galasi maki ġevanaġirito golori na ġeragaġiatio. ¹⁹ Vanuġa baregona maġuna ġevaġa-ruġaiatio korana o duġu foreri tu fore namoka-namokari irauirauri na ġevaġa-veraiatio: Duġu forena giniguinena tu iaspa forena, vaġa-ruaruana tu safaia, vaġa-toitoina tu kalakedo, vaġa-vasivasina tu emeral, ²⁰ vaġa-imaimana tu sadoniki, vaġa-6-na tu konilian, vaġa-7-na tu krisolait, vaġa-8-na tu beril, vaġa-9-na tu topas, vaġa-10-na tu krisopres, vaġa-11-na tu haiasin, vaġa-12-na tu ametis. ²¹ Mo ġatama-boka gabanana ruaru (12) moġeri tu tata galasi foreri o pel voiri barego lelevaġiri e marevari irau veġata na ġeveirito. Ġatama-boka ta pel ta, ġatama-boka ta

pel ta. Siti dabarana baregona tu golo namo vedaureana na, noĝa galasi kavana na ĝeveiato.

²² Vanuĝa baregona nuĝanai Rubu Veaĝa ta asi aĝitaiato, korana Vereĝauka, Iaru-korokoro Barauna, ema Mamoe Natuna, ĝia tu mo vanuĝa barana ĝena Rubu Veaĝa. ²³ Mo vanuĝa baregonai ĝaro mamana ema ĝue mamana tu asi bemamani, korana Barau marevana mamana monai bemamani, ema Mamoe Natuna tu mo siti ĝena lamefa. ²⁴ Tanobara mabarana besena tu ĝia mamana beĝe rakani, ema tanobara vereri o kিনি mabarari na dagara e farefare marevari namori monai beĝea ĝwa-toĝarini. ²⁵ Ĝaro sebona ta maki vanuĝa barana ĝatama bokana asi beĝe biririni, korana mo siti tu boĝi na asi beĝabi-ĝauani. ²⁶ Tanobara irairau mabarari ĝeri farefare marevari ema ĝeri taĝa mabarana ĝia ĝena beĝea ĝwa-toĝarini. ²⁷ Dagara ma mirona ta tu asi beraka-toĝani, e maiaka ema ĝofaĝofa veiĝari beveini tarimana ta maki asiĝina ĝinavaĝi beraka-toĝani. Deidei Mamoe Natuna ĝena maĝuri bukanai arari etore-vanaĝirito tarimari ĝereĝari moĝo beĝe raka-toĝani.

22

Maĝuri nanuna ĝarukana

¹ Moĝa murinai aneru na maĝuri nanuna ĝarukana evaĝa-ĝitaguto. Mo nanu tu nega-vaĝura-vaĝurana galasi kavana. Ma mo nanu tu Barau ema Mamoe Natuna ĝeri terona na eĝaru-rosito. ² Siti dabarana baregona nuĝana ĝana ĝeĝaru-iaĝoto-ĝoi. Mo ĝaruka rikina reketa-reketai tu maĝuri ĝari ĝetubuto. Mo ĝau tu ĝue tata nuĝari ai ĝwaĝwari ĝeĝorato-ĝoi, mai tu laĝani sebona nuĝanai nega vaĝa-12 ĝeĝwato-ĝoi; ema ĝau lauri na tanobara mabarari beseri evaĝa-namorito-ĝoi e evaĝa-maĝuririto-ĝoi. ³ Monana bevesinani beiaĝoni, tarima ta iatanai o tanobara iatanai tovoĝa ta tu asi ma betanuni. Barau ema Mamoe Natuna ĝeri terona tu vanuĝa baregona nuĝanai, ma ĝena vetuĝunaĝi tarimari na vetuĝunaĝina beĝe iaĝo-vinini. ⁴ Ĝia goirana beĝe ĝitaiani, ema ĝia arana maki ĝia bakuri ai betanuni. ⁵ Monai boĝi tu asiĝina. Lamefa ema ĝaro mamari ta asi beĝe ĝitaiani e asi beĝe urani, korana Barau, Vereĝauka na mama bevinirini. Ema ĝia tu vere beĝe tanu-vanaĝi vanaĝini.

Iesu Vereĝauka ma beĝenoĝoi-iaĝomani

⁶ Benamo mo aneru na au evaĝa-guruĝaguto, ekirato, “Mai guruĝa tu moĝoniri ema ĝeri ai maki bovetuĝamaĝi-dadamaĝini. Vereĝauka, ĝia laukana tu peroveta tarimari mururi na eguruĝani Barauna, ĝena aneru etuĝuato, ĝia ĝena vetuĝunaĝi tarimari kara dori ĝeĝorani dagarari bene vaĝa-ĝitari ĝana. ⁷ Goseĝaĝi, au tu dori aiāĝosini. Mai buka nuĝanai peroveta guruĝari bekorana-iaĝirini tarimana tu bene iaku.”

⁸ Maiĝeri dagara aseĝaĝirito ema aĝitarito tarimana tu au, Ioane maigegu. Maiĝeri dagara aseĝaĝirito ema aĝitarito nai tu, ekira-varaguto ema evaĝa-ĝitaĝuto aneruna kwakuna korana avetui-tarito, natoma-rakarigo vinia atato. ⁹ Senaĝi ĝia na ekiraguto, ekirato, “Maniĝesi asi novei. Au tu ĝoi, e ĝoi tarikakamu peroveta tarimari, ema mai buka guruĝana ĝekorana-iaĝirini tarimari ĝesi ilaila, Barau vetuĝunaĝina aiāĝo-vinini. Barau notoma-rakarigo vinia!” ¹⁰ Moĝa murinai ekiraguto, ekirato, “Mai bukai peroveta guruĝari asi bono kada-ĝauri, asi bono kure-toĝari, korana nega tu varau bekavinaĝi. ¹¹ Vei-rakava tarimana bene vei-rakava-iaĝo roĝo, veiĝa mirori eveini tarimana veiĝa mirori bene vei-iaĝo roĝo, veiĝa iobukaiobukari

eveini tarimana veīga iobukaiobukari bene vei-iaōo roōo, ema veaōai etanuni tarimana veaōai bene tanu-iaōo.”

¹² Iesu maiōesi ekirato, “Goseōaōi! Au tu dori aiaōosini! Tarimarima ōeri ōauvei voiri tu au ōegu ai, be aōwa-iaōosirini. Tarimarima mabarari ōeri veīga e ōauvei ilailari ai voiri bavinirini. ¹³ Au tu Alefa ema Omega, (giniguinena ema dokona), au tu tovtovona veōata ema magona.”

¹⁴ ōeri dabuōa ōegurigirini tarimari tu beōe iakuni. ōia tu Barau na maoro bevinirini, maōuri ōauna ōwana beōe ōaniani, ema vanuōa baregona ōatama bokana na beōe raka-toōani. ¹⁵ A kwaiva (o vei-rakava tarimari), ōemeōameōani tarimari, ōekimani e ōeveōura-vanaōini tarimari, vevaōi-deba tarimari, kwaivakuku ōetoma-rakariōo viniani tarimari, ema ōofaōfofa ōeuradikani tarimari, mabarabarari tu siti murikanai beōe tanuni. ¹⁶ “Au, Iesu, na ōegu aneru batuōu-iaōosia, ekalesia doōorori ōeri mai vari moōonina ōomi neasi vaōa-ribami ōana. Au tu Davida garakana ema ōia ōenana aiaōomato Tarimagu. Au tu laōani visioōuna, ma mamana baregona.”

¹⁷ Iauka Veāa ema veōaraōo variōu vavinena ōekirani, “Noiaōoma!” Ema beseōaōini tarimana maki nekira, “Noiaōoma!” Bokana bekokeni tarimana bene iaōoma; ema beurani tarimana, mai maōuri nanuna, asi voina nanuna, bene niua.

Guruōa dokona

¹⁸ Mai bukai peroveta guruōari beōe seōaōirini tarimari mabarari akira-toreōaurini: Bema deikara na mai guruōa iatari ai guruōa tari betore-kaurini tarimana tu, mai bukai tarima vaōa-midiguri dagarari, ekiraōirini dagarari, Barau na ōia iatanai betore-kaurini. ¹⁹ Ma bema tarima ta na mai peroveta bukana na guruōa tari bekoki-vaōirini nai, ōia tu Barau na voina maōuri ōauna ōenai ema siti veaōana nuōanai monai tanu-vanaōivanāōi moōa, mai bukai ekiraōirini maiōeri, ōia ōenana beōabi-vaōirini.

²⁰ Maiōeri dagara bekiraōi-foforirini tarimana ekirani, “Oi, au tu dori aiaōosini!”

Amen. Iesu Vereōauka o, noiaōoma!

²¹ Iesu Vereōauka ōena namo ema varevare-bara ōomi mabarami iatami ai bene tanu. Amen.